10-12
NOVEMBER
HELSINGBORG

Riksting 2023

KD

INNEHÅLL

Kallelse.....3

Föredragningslista, dagordning, och arbetsordning.....8

Valberedningens förslag.....13

Förslag till valberedning.....26

Val av beredningsgrupp inför 2025 års Riksting.....27

Motioner.....28

Familjepolitisk proposition.....621

Partistyrelsens förslag till stadgeändringar.....659

Verksamhetsberättelse 2021.....720

Årsredovisning 2021.....767

Revisionsberättelse 2021.....784

Verksamhetsberättelse 2022.....787

Årsredovisning 2022.....838

Revisionsberättelse 2022.....855

Till
Rikstingsombuden, ordinarie och ersättare
Partistyrelsen, ordinarie och ersättare
Partidistriktskanslierna för kännedom

KALLELSE

Ni kallas härmed till Kristdemokraternas riksting den 10–12 november 2023 på konferensanläggningen SeaU i Helsingborg.

Samtliga ombud, ordinarie och ersättare erhåller samtliga rikstingshandlingar elektroniskt. De ombud som så önskar har, enligt stadgarna, rätt att till självkostnadspris begära tryckta handlingar via post,
Önskemål om handlingar per post ska sändas snarast till Kristdemokraterna riksorganisationen, Box 2373, 103 18 Stockholm.

De ärenden som ska behandlas framgår av föredragningslistan, vilken återfinns i detta häfte. Under rikstinget behandlas motioner och en proposition från partistyrelsen. Dessutom behandlas revidering av partiets stadgar samt val och årsredovisning på sedvanligt sätt.

Anmälan till rikstinget görs via anmälningsformuläret senast den 22 oktober på https://kdplus.nu/ovrigt/riksting-.html

Varmt välkomna till 2023 års riksting!

Stockholm i oktober 2023,

Liza-Maria Norlin
Partisekreterare

Utdrag ur Kristdemokraternas stadgar

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
§ 11 **Riksting**	
Mom 1 Rikstinget är det kristdemokratiska partiets högsta beslutande organ och fastställer övergripande styrdokument och stadgar, förrättar erforderliga val och behandlar motioner. Rikstinget är offentligt.	Mom 1 Handlingsprogram, och rapporter inom ramen för övergripande styrdokument, kan fastställas av partistyrelsen.
Mom 2 Ordinarie riksting hålls första och tredje året mellan två ordinarie allmänna riksdagsval på tid och plats som fastställs av partistyrelsen.	
Mom 3 Rikstingets sammansättning är följande: 1. Varje partidistrikt har rösträtt med två ombud och två ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt 100-tal medlemmar inom partidistriktet. 2. Rösträtt har partistyrelsens ledamöter samt associerade förbunds representanter i partistyrelsen 3. De associerade förbunden har, utöver ovan, var för sig rösträtt med fyra ombud och fyra ersättare. Ersättare för ombud tjänstgör i den ordning de blivit valda.	Mom 3 1. Partidistriktsombuds mandatperiod är ett år räknat från vecka 15. 3. Associerade förbundens ombuds mandatperiod avgörs av respektive förbunds stadgar. De associerade förbundens ombud skall vara medlemmar av kristdemokratiska partiet. Valda ombud och ersättare för associerade förbund skall vara registrerade senast fem veckor före riksting.
Mom 4 Kallelse till riksting och erforderliga handlingar skall sändas till valda ombud och ersättare.	Mom 4 Kallelse och erforderliga handlingar sänds digitalt till valda ombud och ersättare senast fyra veckor före riksting. Valt ombud och ersättare kan till självkostnadspris begära handlingar per post. Vid ordinarie riksting skall följande ärenden förekomma: 1. Val av funktionärer vid rikstinget 2. Godkännande av kallelse 3. Fastställande av föredragningslista och arbetsordning för rikstinget 4. Fastställande av röstlängd 5. Partistyrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse för tiden från förra ordinarie riksting. 6. Revisorernas berättelse 7. Fråga om ansvarsfrihet för partistyrelsen 8. Val av ordförande samt förste och andre vice ordförande för partiet enligt § 15 om 2 9. Val av övriga ledamöter i partistyrelsen 10. Val av ersättare till partistyrelsen

Mom 5 Motionsrätt till riksting har betalande medlemmar enligt § 24 mom 1 samt partiavdelningar, partidistrikt och deras styrelser. Motion bör behandlas av partiavdelnings årsmöte och sänds därefter till partidistriktet. Motion behandlas av partidistriktsårsmöte och sänds vidare med yttrande till partistyrelsen. Partidistriktets förslag till beslut skall följas av motivering. Motioner gällande organisationsfrågor hanteras på samma sätt, men tillställs och behandlas årligen av ordinarie partifullmäktige, se § 13 mom. 6. Vad som avses med organisationsfrågor avgörs av partistyrelsen. Härutöver har associerade förbunds årskonferenser och förbundsstyrelser motionsrätt. Mom 6 Yttranderätt vid rikstinget har varje betalande medlem av partiet. Förslagsrätt och rösträtt har tjänstgörande ombud enligt mom 3 samt tjänstgörande mötesordförande. Ledamot och ersättare i partistyrelsen har dock inte rösträtt i fråga om ansvarsfrihet och val av revisorer. Mom 7 Extra riksting skall hållas när rikstinget, partifullmäktige eller partistyrelsen så beslutar, eller om minst hälften av partidistrikten så begär. Extra riksting kan inte fatta beslut i annat ärende än vad som angivits i beslutet om extra riksting. Kallelse till extra riksting sker enligt regler som anges i mom 4.	11. Val av minst två revisorer och två ersättare samt en auktoriserad revisor, enligt § 15 mom 3 12. Val av valberedning för tiden intill nästa ordinarie riksting enligt § 16 mom 1 13. Val av beredningsgrupp för framläggande av förslag till valberedning enligt § 16 mom 3 14. Förslag från partistyrelsen 15. Motionsbehandling enligt § 11 mom. 5 Mom 5 Motion med yttrande till riksting eller partifullmäktige skall vara partistyrelsen tillhanda senast vecka 16 det år riksting anordnas och senast åtta (8) veckor före partifullmäktige det år riksting ej hålls.. För att en motion till riksting ska sändas vidare för behandling på riksting, oavsett om motionen fått bifall eller avslag, ska partidistriktsårsmöte med minst 1/3 av ombudens röster så besluta. Motion som ej fått 1/3 av rösterna skall inkl. yttrande sändas för kännedom till partistyrelsen. Partidistriktsstyrelsen ska i sitt yttrande över motion även lämna förslag till beslut om motion skall gå vidare till riksting eller ej.
§ 22 **Beslutsförhet** Mom 1 Vid årsmöte, partifullmäktige och riksting är församlingen beslutsmässig utifrån fastställt antal registrerade röstberättigade. Mom 2 Partiets olika styrelser, kommittéer och utskott är beslutsmässiga om minst halva antalet ledamöter deltar. Alla beslut av partiets olika organ skall, då inget annat	Mom 1 Årsmöte, partifullmäktige och riksting ska genomföras fysiskt eller helt digitalt. En kombination är ej tillåten. Vid digitalt möte bör mötespresidiet vara samlat på en plats. Mom 2 För styrelse, kommittéer eller utskott beslutar respektive nivås styrelse om villkor för deltagande på distans avseende närvarorätt, yttrande- och beslutsrätt.

anges i dessa stadgar, fattas med enkel majoritet med ordförandes utslagsröst vid lika röstetal. Mom 3 Vid tjänstetillsättning, nominering, personval samt fastställande av valsedel till allmänt val och europaparlamentsval sker beslut med acklamation. Om mer än ett förslag föreligger och röstberättigat ombud begär skall sluten omröstning genomföras. Vid lika röstetal avgörs val och fastställande av valsedel och tjänstetillsättning genom lottning. Mom 4 För att ett ärende skall behandlas vid årsmöte, partifullmäktige eller riksting, skall ärendet vara berett av respektive nivås styrelse.	
§ 24 **Rösträtt, yttrande och förslagsrätt** Mom 1 Medlems rösträtt samt yttrande och förslagsrätt vid årsmöte/riksting kan endast utövas av betalande medlem. Undantag för hedersmedlemmar utsedda enligt § 3. Mom 2 Partiavdelnings och partidistrikts ombudsrätt vid årsmöte, partifullmäktige eller riksting upphör att gälla om inte föregående års fastställda avgifter vid årsmöte, partifullmäktige eller riksting erlagts till respektive beslutsnivå. Mom 3 Röstning genom fullmakt är ej tillåten.	Mom 1 För att utöva rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt ska medlemsavgift erlagts och vara bokförd senast sista vardag året före beslutstillfälle. För ny medlem ska medlemsavgift erlagts senast fyra veckor före beslutstillfälle. För medlem som byter partiavdelning skall förflyttning vara registrerad senast fyra veckor före beslutstillfälle för att äga rösträtt-, förslag- och yttranderätt. Rösträtt vid årsmöte kan dock endast utövas vid ett ordinarie årsmöte. Mom 2 För partiavdelning eller partidistrikt gäller att de av partidistrikt eller partiet fastställda ekonomiska ramarna, genom valda ombud, är ett gemensamt åtagande varför respektive nivå har en skyldighet att betala för köpta tjänster och erlägga de avgifter som är gemensamt beslutade, för att erhålla rösträtt. Att inte ha deltagit i beslut vid partidistriktsårsmöte, partifullmäktige
§ 25 **Valbarhet** Mom 1 Valbar till interna uppdrag för partiet är medlem av Kristdemokratiska partiet och som betalat medlemsavgift enligt § 24 mom 1 Mom 2 Valbar till indirekta förtroendeuppdrag i kommun-landstings/regionkommun eller nationellt är den som enligt lag är valbar och som är medlem av Kristdemokratiska partiet och betalat medlemsavgift enligt § 24 mom 1	Mom 1 Medlem kan, om särskilda skäl föreligger, inneha ett internt uppdrag för partiet i annan partiavdelning/partidistrikt om denna partiavdelning/partidistrikt så beslutar. Mom 2 Om det i aktuell kommun/regionkommun inte finns partiavdelning skall den förtroendevalde vara medlem i angränsande partiavdelning.

	Mom 3 För ny medlem som kommer från annat parti förordas en prövningstid om sex månader innan förtroendeuppdrag tilldelas.
§ 33 **Ändring av stadgar och föreskrifter** Mom 1 För ändring av dessa stadgar krävs ett enhälligt beslut av ordinarie riksting eller två tredjedels majoritet av två på varandra följande riksting varav ett ordinarie. Mom 2 För ändring av föreskrifter i dessa stadgar krävs två tredjedels majoritet vid ett ordinarie partifullmäktige, eller enkel majoritet vid två på varandra följande partifullmäktige varav ett ordinarie.	

Föredragningslista och dagordning för Kristdemokraternas riksting i Helsingborg 10 - 12 november 2023

- *Nedanstående tidpunkter är **ungefärliga hålltider**. Vid händelse av att någon punkt slutar tidigare än den angivna tiden, tidigareläggs hela schemat enligt fastställd ordning.*
- *Vid samtliga luncher och fika, samt middag fredag kväll, görs inget avbrott i förhandlingarna, utan dessa pågår under tiden.*
- *Nordiska gäster har bjudits in till rikstinget, de kan komma att skicka hälsningar ifrån talarstolen. Dessa tider är ännu inte fastställda när föredragningslistan går till tryck.*

Tid	*Ärende*	
Fredagen den 10 november		
10:00		Öppningshögtid
10:20	1.	Rikstingsförhandlingarna öppnas. (OBS! Förhandlingarna inleds i omedelbar anslutning till att öppningshögtiden avslutats).
10:21	2.	Val av funktionärer vid rikstinget a/ Ordförande och vice ordföranden b/ Sekreterarteam c/ Röstlängdsansvariga d/ Protokolljusterare e/ Rösträknare f/ Rösträknare vid sluten omröstning
10:27	3.	Godkännande av kallelse
10:33	4.	Fastställande av föredragningslista, dagordning och arbetsordning
10:38	5.	Fastställande av röstlängd
10:40	6.	Partistyrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse 2021 och 2022
10:45	7.	Revisorernas berättelse
10:47	8.	Fastställande av resultat- och balansräkning
10:50	9.	Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen (omedelbar justering)
11:00 (45min)		**Tal av partiordförande Ebba Busch**
11:45	10	Motionsbehandling, kapitel 7 Arbete och företagande
12:20	11.	Motionsbehandling, kapitel 6, Utbildning och kultur
		11:45-13:45 Lunch (förhandlingar pågår)
14:45	12.	Motionsbehandling, kapitel 2, Demokrati, författnings och rättsväsende
18:00 - 20:00		**Middag (förhandlingar pågår)**
17:55	13.	Motionsbehandling kapitel 8, ekonomi, skatter och pensioner
19:55	14.	Stadgeförändringar

20:25	15.	Motionsbehandling, kapitel 12 Stadgar
20:50	16.	Motionsbehandling, kapitel 11, Utrikes och försvar
21:40	17.	Motionsbehandling, kapitel 1, Ideologi
ca. 21:50		**Slut för dagen – förhandlingarna ajourneras**

Lördag den 11 november

08.30		**Förhandlingarna återupptas**
	18.	Valberedningens förslag till partistyrelse presenteras
19.	Nomineringar och pläderingar till samtliga val av partistyrelse	
09:30	**20.**	**Val och av partiordförande, 1:e och 2:e vice ordföranden 2023–2025**
09:50	**21.**	**Val av ledamöter i partistyrelsen för 2023–2025**
10.00	**22.**	Behandling av familjepolitiska propositionen.
		11:45-13:45 Lunch (förhandlingar pågår)
12:00	**23.**	Motionsbehandling, kapitel 3, Familj
12:30	**24.**	Resultat av val av ledamöter till partistyrelsen 2023–2025
12:35	**25.**	Val av ersättare till partistyrelsen 2023–2025
12:50	**26.**	Motionsbehandling, kapitel 9, Regionalt, trafik och bostad
14:40		**Internationella gäster**
14:55		Resultat val av ersättare till partistyrelsen 2023–2025
15:00	**27.**	Motionsbehandling, kapitel 5, Hälso- och sjukvård
16:30		**Förhandlingarna ajourneras**
		Konstituerande Partistyrelsesammanträde
19.00		**Rikstingsfest**

Söndag den 12 november

08.30		Förhandlingarna återupptas
08.35	29.	Val av valberedning för nästa ordinarie riksting
09:00	30.	Val av beredningsgrupp till nästa valberedning
09:05	31.	Val av minst två revisorer och två ersättare samt en auktoriserad revisor
09:10	32.	Motionsbehandling kapitel 10, Miljö och energi
11:00	33.	Motionsbehandling kapitel 4, Socialt och migration
12:30	34.	Rikstinget avslutas
12:40 - 12:50		**Avslutningsord partisekreterare Liza-Maria Norlin**
		12:50 Lunch - Grab and go!

Förslag till arbetsordning för rikstinget 2023

A **Föredragningslista och dagordning**

B **Yttranderätt mm**

mom 1 **Yttranderätt** vid rikstinget har varje medlem av Kristdemokraterna.

mom 2 Varje partidistrikt har utsett en **delegationsledare** som ansvarar för ombudens närvaro under ärendebehandlingen och som samordnar deltagande i debatten.

mom 3 **Respektive ämnesområde/ärende** behandlas, dvs debatteras och beslutas, under det **tidsblock** som anges i dagordningen.

mom 4 Företrädare för partistyrelsen, partidistrikt och associerade förbund ska anmälas till presidiet. En företrädare per respektive ärende får utses, denne går inte att byta ut under pågående ärende.

OBS! Yrkanden gällande stadgarna för rikstinget skall lämnas senast
måndagen den 30 oktober

C **Debatt**

mom 1 **Begära ordet.** Ordet begärs digitalt under rikstinget genom anvisat konferenssystem.

När förhandlingarna öppnats och föredragningslistan fastställts kan ordet begäras till de ärenden som föredragningslistan tar upp den aktuella dagen. En person kan för varje förhandlingsdag inte samtidigt begära ordet för mer än en talare per ärende på dagordningen.

mom 2 **Talarlista** upprättas i den ordning som anmälan görs. Förtur till talarlista har företrädare för partidistrikt och associerade förbund som ännu inte fått delta i debatten, därefter övriga ombud och medlemmar som ännu än inte deltagit i den pågående debatten. I den händelse alla talare inte kan medges tid inom de fastställda tidsramarna bryts talarlistan av presidiet vid en tidpunkt som beräknas medge att beslut kan ske inom den angivna tidsramen. Innan beslutsprocessen inleds ska dock ordföranden lämna tillfälle att framlägga yrkanden.

mom 3 **Replik** kan erhållas av person som är direkt apostroferad. Replik och svar på replik beviljas av ordföranden i varje enskilt fall.

mom 4 **Tidsregler.** För varje ärende på föredragningslistan medges tre inlägg per talare. Första inlägget begränsas till 2 minuter och andra och tredje inlägget till 1 minut . Tiden för replik är 1 minut och svar på replik 1/2 minut. Presidiet har rätt att under pågående motionskapitel besluta om justerad talartid.

Ovanstående tidsregler gäller ej för partiets presidium. Hur lång tid den person/de personer som företräder partistyrelsen skall i viss mån bestämmas av tidsblockets storlek. Rikstingspresidiet, presenterar ett förslag vid inledningen av rikstinget.

mom 5 **Ordningsfråga.** Om ordningsfråga begärs avbryts debatten i sakfrågan och ordningsfrågan tas omedelbart upp till behandling och avgörande.

mom 6 **Övrigt.** För sakupplysningar och svar på direkta frågor erbjuds tjänstemän inom parti- och riksdagskansliet tillfälle att delta.

mom 7 **Inlägg** bör inledas med att yrkande läggs fram. Därefter sker argumenteringen.

D **Beslut**

mom 1 **Förslagsrätt** vid rikstinget har tjänstgörande ombud och ledamöterna av partistyrelsen. **Yrkanden** ska lämnas skriftligt via det digitala konferenssystemet. Endast skriftliga yrkanden tas upp till beslut.

Yrkanden gällande partistyrelsens förslag till **reviderade stadgar** ska ha lämnats skriftligt via det digitala konferenssystemet senast måndagen den 30 oktober för att tas upp till behandling på rikstinget.

mom 2 **Rösträtt** har tjänstgörande ombud och partistyrelsens ledamöter. Ledamot av partistyrelsen har inte rösträtt i fråga om ansvarsfrihet och vid val av revisorer.

mom 3 **Nya frågor.** Under debatten framställda nya förslag som ej beretts av partistyrelsen tillställs partistyrelsen. Rikstingspresidiet avgör vad som är att betrakta som nya frågor.

mom 4 **Röstning** i sakfrågor sker vanligtvis genom att röstberättigade ombud lyfter sina röstkort. Röstning kan även ske genom det digitala konferenssystemet. Vid samtliga beslut ska röstning ske fysiskt i möteslokalen. Rösträkning företas om röstberättigat ombud begär **omröstning**. Vid personval sker röstning genom acklamation. Vid begäran om omröstning/rösträkning vid personval sker sluten röstning. (Beträffande val av partistyrelse se punkt F)

mom 5 **Reservation** anmäls skriftligen på avsedd blankett till rikstingspresidiet och i anslutning till aktuellt beslut.

E **Behandling av motioner och propositioner samt reviderade stadgar**

Under debatten är det väsentligt att talarna håller sig till de sakfrågor som behandlas. Det är således inte tillåtet att framlägga yrkanden som inte ligger inom den sakpolitiska ramen. Ändrings- och tilläggsyrkanden ska gälla partistyrelsens förslag till beslut. Vid motions- och propositionsbehandling gäller det den eller de så kallade ”att-satserna” och inte partistyrelsens motivering. Motioner som har påverkan på förslag i propositioner behandlas under propositionshanteringen.

Vid behandling av förslag till reviderade stadgar tas endast yrkande upp till behandling om avlämnats skriftligt i det digitala konferenssystemet. Yrkanden skall varit inlämnade senast måndagen den 30 oktober.

F **Val av partipresidiet, partistyrelse, valberedning och revisorer**

mom 1 Valberedningen presenterar sitt förslag till partiordförande, förste och andre vice ordförande, förslag till ledamöter i partistyrelsen jämte ersättare samt förslag till eventuella fyllnadsval.

mom 2 Rikstingsdeltagarna ges, i omedelbar anslutning till valberedningens redogörelse för sina förslag, tillfälle att nominera andra kandidater till de aktuella mandaten på särskild blankett. Nominering av kandidat förutsätter medgivande från kandidaten.

Plädering för kandidater till partistyrelsen sker i samband med ärendet ”Nomineringar och pläderingar till samtliga val av partistyrelse”. Plädering för övriga val sker vid respektive ärende.

mom 3 Val av ordförande, förste och andre vice ordförande sker med acklamation eller genom sluten omröstning om någon så begär. Om fler kandidater än två finns nominerade till en post ska en omröstning ske så att det i en andra omröstningsomgång enbart finns två kandidater.

mom 4 Val av partistyrelseledamöter sker med acklamation om inga ytterligare förslag utöver valberedningens förslag föreligger. Om fler nomineringar lämnats sker val av partistyrelse genom att samtliga röstberättigade ombud erhåller valsedel på vilken valberedningens förslag finns, liksom övriga kandidater som nominerats. Ombuden markerar med kryss på valsedeln de personer man önskar välja som ledamöter i partistyrelsen. Det ska vara lika många markeringar som antalet platser som är i fråga. Valet går till så att valsedlar avlämnas mot uppvisande av röstkort. Omedelbart efter valet sker rösträkning av de utsedda rösträknarna vid sluten omröstning.

mom 5 Efter det att valresultatet beträffande ordinarie ledamöter framräknats och justerats av rösträknarna, vidtar val av ersättare på tidpunkt som rikstinget beslutar om. Samtliga röstberättigade ombud erhåller ny valsedel med förslag till ersättare i partistyrelsen, innehållande valberedningens förslag, kandidater nominerade samt de personer som nominerats till val av ordinarie ledamöter men som ej valts men önskar kvarstå också för val av ersättare. Valsedlar lämnas vid tid och plats som meddelas av rikstingspresidiet. Det ska vara lika många markeringar som antalet platser som är i fråga. Valet går till så att valsedlar avlämnas mot uppvisande av röstkort. Omedelbart efter valet sker rösträkning av de utsedda rösträknarna. Valda ersättare tjänstgör i partistyrelsen i den ordning de blivit valda, rangordnade utifrån röstetal i omröstningen.

mom 6 Val av valberedning bereds av en grupp personer, valda utifrån stadgarna § 16 mom 3 och som väljs av rikstinget. Om det vid förhandlingen normeras fler namn skall valet ske på samma sätt som till partistyrelsen. (mom 4 ovan) Begärs votering/omröstning skall denna göras slutet. I det fall det finns fyllnadsval ska den som i slutna omröstningen får det lägsta röstetalet (lägsta röstetalen om det är mer än ett fyllnadsval) av de som skall väljas erhålla platsen som fyllnadsval till valberedningen, gäller såväl ordinarie som ersättare.

mom 7 Val av revisorer bereds av valberedningen och väljs av rikstinget.

mom 6 Om inga andra förslag än valberedningens föreligger, sker valen med acklamation.

VALBEREDNINGENS FÖRSLAG TILL RIKSTINGET 2023

FÖRSLAG TILL RIKSTINGSFUNKTIONÄRER

Ordförande:	Monica Selin
Vice ordförande:	Kjell-Arne Ottosson, Maurice Forslund och Maria Fäldt
Sekreterare:	Anna Jernemalm, Anton Axelsson, Alexandra Bengstsson och Angelica Karlsson
Röstlängdsansvariga:	Hanns Boris och Christoffer Andersson
Justerare, ordinarie:	Karl Henriksson, Huddinge
	Anna Lipinska, Värmdö
	Myden Tanriver, Göteborg
	Miriam Lilja, Lerum
Justerare, ersättare:	Thomas Imeryd, Norrtälje
	Louise Hammargren, Täby
	Frida Edberg, Ulricehamn
	Nedzad Deumic, Stenungssund

Rösträknare, ordinarie vid öppen omröstning:

Eva Moberg, Uppsala
Gabriella Lönn, Huskvarna
Christopher Engström Dywik, Vassmolösa
Johan Silfverdal, Örebro
Aase Jönsson, Billeberga
Liselotte Fager, Linköping
Lars-Erik Olofsson, Östersund
Fredrik Wallén, Spånga

Rösträknare, ersättare vid öppen omröstning:

Sivert Åkerljung, Ekerö
Samuel Hedström, Borlänge
Caroline Caesar, Djurås
Samuel Klippfalk, Solna

Rösträknare, ordinarie vid sluten omröstning:

Nilla Kuul, Västerås
Ulf Rosén, Katrineholm
Samuel Stengård, Västerås
Per Boström, Skellefteå
Samuel Ek, Luleå
Jimmy Loord, Nybro

Rösträknare, ersättare vid sluten omröstning:

Anna-Carin Ragnarsson, Köping
Malin Gabrielsson, Västerås

VALBEREDNINGENS ARBETE

Valberedningen har under tiden 30/9 2022 till 26/9 2023 sammanträtt vid sju tillfällen fysiskt och digitalt samt vid ytterligare två tillfällen för intervjuer med nominerade till partistyrelsen.

Valberedningen har studerat närvaron i partistyrelsen, intervjuat samtliga av rikstinget valda ledamöter och ersättare i partistyrelsen och studerat de nomineringar som inkommit från bl a samtliga partidistrikt, ett stort antal partiavdelningar och enskilda medlemmar.

Valberedningen har arbetat utifrån tre grundläggande kravställningar. För det första ska partistyrelsen återspegla partiet utifrån olika politiska nivåer. För det andra ska personerna som sitter i partistyrelsen bidra med olika men kompletterande erfarenheter och kompetenser. För det tredje behöver partistyrelsen som helhet innehålla personer med exekutiv politisk erfarenhet.

Valberedningens allmänna uppfattning är att partistyrelsen till ett regeringsparti, oavsett vilket parti den är satt att leda, behöver hantera svåra avvägningar och kunna ta stundom snabba beslut. Det är valberedningens övertygelse att människor som själva är vana att avkrävas ansvar och som återfinns på olika nivåer inom politiken kan hjälpa varandra framåt i en sådan process.

I nomineringar och intervjuer har det uttryckts en mycket stark önskan att förstärka det kommunala perspektivet i partistyrelsen. Vidare har behov framkommit av att stärka förankringen i kristdemokratisk ideologi samt den juridiska kompetensen i partistyrelsen. Valberedningen har hörsammat detta i sitt förslag och föreslår därmed ett antal förändringar.

Några av de nya namnen som lyfts fram är mindre kända inom partiet, men det är personer som är väl förankrade i kristdemokratin. Valberedningen menar att med det här förslaget stärks partistyrelsen samtidigt som den förnyas.

Här följer vårt förslag till partipresidium, ordinarie partistyrelseledamöter och ersättare. Vi väljer att presentera ordinarie ledamöter i bokstavsordning och ersättarna i inträdesordning. På följande sidor presenterar sig kandidaterna.

Valberedningen har bestått av:

Torsten Larsson, Dala-Järna (ordförande)
Sofia Isaksson, Vaggeryd
Sofia Damm, Ystad
Kalle Bäck, Göteborg
Eva von Wowern, Täby
Hans-Inge Smetana, Vännäs
Lars-Axel Nordell, Köping
Eva-Britt Sjöberg, Norrköping
Marcus Jonsson, Sundbyberg (till och med 24/9, deltagit i fem av sju sammanträden)

För valberedningens,
Torsten Larsson

VALBEREDNINGENS FÖRSLAG TILL KRISTDEMOKRATERNAS PARTISTYRELSE 2023-2025

Ordförande:	Ebba Busch, Uppsala (omval)
1:e vice ordförande:	Jakob Forssmed, Sollentuna (omval)
2:e vice ordförande:	Bengt Germundsson, Markaryd (omval)
Ledamöter:	Camilla Brodin, Täby (nyval) Andreas Carlson, Solna (omval) Hans Eklind, Örebro (omval) Torsten Elofsson, Malmö (omval) Ella Kardemark, Halmstad (nyval) Elisabet Lann, Göteborg (omval) Mikael Oscarsson, Uppsala (omval) Desirée Pethrus, Stockholm (omval) Roland Sjögren, Lycksele (nyval) Sara Skyttedal, Stockholm (omval) Erik Slottner, Stockholm (omval) Andreas Sturesson, Jönköping (nyval) Rebecca Tibbelin (nyval) Nike Örbrink, Stockholm (nyval)
Ersättare:	Birgitta Sacrédeus, Mora (omval) Yusuf Aydin, Botkyrka (omval) Annici Oscarsson, Ödeshög (nyval) Patrik Åkesson, Växjö (omval) Lars-Erik Olofsson, Östersund (nyval) Kjell O Lejon, Linköping (nyval) Jan Utbult, Öckerö (nyval)

VALBEREDNINGENS MOTIVERING AV FÖRSLAG TILL NYVAL

I valberedningens förslag flyttas **Ella Kardemark** upp från 1:e ersättare till ordinarie ledamot. Därtill innehåller förslaget fem nyvalda ordinarie ledamöter och fyra nya ersättare.

Den praxis som har funnits i partiet sedan intåget i riksdagen 1991 är att gruppledaren i riksdagen har i kraft av sitt ämbete en egen plats i partistyrelsen. Därför föreslås **Camilla Brodin** till ordinarie ledamot. Camilla har en bakgrund som tidigare kommunalråd i Täby och tidigare distriktsordförande i Stockholms län.

Av nomineringar som kommit till valberedningen uttrycks en mycket stark önskan att förstärka ett kommunalt och regionalt perspektiv i Partistyrelsen. I valberedningens förslag finns Roland Sjögren, Andreas Sturesson och Nike Örbrink med som ordinarie ledamöter medan Annici Oscarsson, Lars-Erik Olofsson och Jan Utbult finns med som ersättare.

Roland Sjögren styr Lycksele i en klassisk allians och är efter valet 2018 kommunstyrelsens ordförande.

Andreas Sturesson är kommunalråd i Jönköping sedan 2011. Han har varit med i partiet i 33 år och har under dessa år varit allt från fritidspolitiker till biträdande partisekreterare. Andreas skulle bidra med stor organisatorisk erfarenhet.

Nike Örbrink är gruppledare i Stockholms stad och var tills nyligen en framgångsrik ordförande i KDU.

Annici Oscarsson var kommunstyrelsens ordförande i Ödeshög 2014—2022 och är nu 1:e vice ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Östergötland.

Lars-Erik Olofsson är överläkare vid Östersunds sjukhus och regionråd i Jämtland-Härjedalen. Lars-Erik har även arbetat i Östafrika med sjukvård och har ett personligt intresse för just biståndsfrågor.

Jan Utbult är kommunstyrelsens ordförande i Öckerö kommun sedan valet 2018. Jan har en bakgrund som egenföretagare och år 2012 blev han utsedd till årets företagare i Öckerö kommun.

Rebecca Tibbelin har i åtta år arbetat som åklagare med att lagföra kriminella. Rebecca är inriktad på att arbeta med barn som är utsatta för brott. Hon har utbildat poliser och åklagare för att få så bra utredningar som möjligt. Rebecca har även utbildat kvinnojourer i juridisk rådgivning och själv gett stöd och råd till våldsutsatta kvinnor. Rebecca har bakom sig flera år av regionalt och nationellt ledarskap i KDU. Med Rebecca förstärks partistyrelsen med juridisk kompetens och hennes erfarenheter av brottsbekämpning skulle vara värdefulla i politikutvecklingen. Rebecca har sina rötter i den armeniska diasporan och har därmed en viktig kontaktyta till samhällsgrupper som står partiet nära.

Kjell O Lejon är professor och studierektor i religionsvetenskap vid Linköpings universitet. Kjell är författare till 30 böcker och har medverkat till att två ideologiska antologier kunnat ges ut av det kristdemokratiska idéinstitutet Civitas. Kjell undervisar bland annat om etikens tillämpning och valberedningen är övertygad om att Kjell kommer att bidra till etikens politiska tillämpning. Kjell har varit ledamot av kommunfullmäktige i Linköping och tidigare suttit i distriktsledningarna för Kristdemokraterna i såväl Jönköpings län som Uppsala län.

Med de nya som föreslås ingå i partistyrelsen menar vi i valberedningen att partistyrelsen får den bästa helheten.

Valberedningen rekommenderar för övrigt partistyrelsen att till partistyrelsen adjungera Europaparlamentariker.

VALBEREDNINGENS FÖRSLAG TILL REVISORER

Ordinarie:	Wimar Sundéen, Skepplanda (omval) Jenny Larsen, Vaggeryd (nyval) Pernilla Varverud, Grant Thornton, aukoriserad revisor (omval)
Ersättare:	Fredrik Bergström, Stockholm (nyval) Marcus Jonasén, Grant Thornton, auktoriserad revisor (omval)

PRESENTATION AV VALBEREDNINGENS FÖRSLAG TILL PARTISTYRELSE

ORDFÖRANDE

EBBA BUSCH, UPPSALA (OMVAL)

Partiledare, vice statsminister, energi- och näringsminister

I oroliga tider behövs en trygg värderingskompass att navigera från som för oss fram i ett föränderligt landskap. Det är det kristdemokratin står för – värden som håller över tid för ett starkt samhällsbygge; djupa rötter, trygga familjer och ett gott liv.

Sverige går genom en turbulent tid. Flera av samhällsproblemen som vi ärvt kommer ta lång tid att lösa. Patienter väntar fortfarande i månader, och till och med år, på att få den vård de har rätt till. Klyftan mellan stad och land har låtits växa och gro. Under lång tid har Sveriges energisystem monterats ner. I vårt närområde pågår kriget för fullt och här hemma skördar gängkriminaliteten liv efter liv.

Vi kristdemokrater har nu påbörjat ett mödosamt arbete att styra Sverige i rätt riktning. Det kommer ta tid att vända detta. Men det går. Det är vårt ansvar att vända detta.

Aldrig förr har kristdemokratin i Sverige haft så stort inflytande som idag. Sex ministerposter, strategiskt fördelat på fyra departement med ett brett ansvar. Vi finns representerade i samtliga regioner och styr hälften av dem. Kristdemokraterna gjorde sitt bästa valresultat på tolv år i Kommunsverige.

Åtta år. Det är den tid vi lade på att flytta ett politiskt berg, för att ge Sverige en nystart. Jag ser fram emot att lägga de kommande 8 åren på att bestiga det berget. Ska vi klara det så behöver vi inte enbart förvalta utan vi måste även dra lärdomar av tidigare mandatperioder i regeringsställning och driva framåt. Jag planerar för hur vi stärker morgondagens kristdemokrati:

- Politikutveckling för att förnya vår reformagenda och skapa utrymme för tydlig kristdemokratisk prägel på det vi genomför.
- För politiskt genomslag måste vi stärka hela vår partiorganisation. Aktiva, inkluderande distrikt och avdelningar som rymmer både gamla och nya medlemmar.
- Stärkt ledarskapsarbete. Vi behöver bygga ett starkare team med fler ledare som tar oss mot nya framgångar. Det är när vi arbetar som ett team som vi tar oss dit.

Vårt parti har en stolt historia som ett samhällsbyggarparti. Det gör oss väl rustade för att bygga Sverige starkt igen. Vi har påbörjat arbetet med att lösa tre stora uppgifter:

- Vi behöver renovera det svenska välfärdsbygget. När du är som svagast ska välfärden vara som starkast.

- Vi behöver rusta Sverige för framtidens jobb. Genom att utbildningsrusta våra barn och unga med rätt kompetens möjliggör vi investeringar i företag och välfärd.

- Vi behöver återta vårt gemensamma etiska modersmål. Vissa värderingar kan inte vara valbara. Oavsett om rötterna är djupa eller om familjen nyss planterades om i Sverige.

Redan när vårt parti bildades 1964 hävdade vi att samhällsbygget behöver ta sin utgångspunkt i familjen. Vi kristdemokrater är garanten för att familjer ges mer makt och frihet. I svåra tider behöver vi påminna om att starka familjer bygger ett starkt samhälle.

Jag vill avsluta med att tacka just dig som läser det här. Tack för allt arbete du lägger ner på att hjälpa din nästa. Tack för att du är en del av vår stolta folkrörelse. Det är en ynnest att vara Kristdemokraternas partiledare. Det förtroendet tackar jag varmt för.

1:E VICE ORDFÖRANDE

JAKOB FORSSMED, SOLLENTUNA (OMVAL)

Vice partiordförande, Socialminister

Jag vill bidra med min erfarenhet och mitt kunnande i det lag som ökar kristdemokratins genomslag. Inte för vår egen skull, utan för våra medmänniskors skull. Kristdemokraterna ska fortsatt vara en stark social röst som står för trygghet, välfärd och rättvisa. Samhället grundfunktioner måste fungera. Brott bekämpas med kraft. Välfärden fungera. Men det räcker inte. Tillit och trygghet byggs i gemenskap med andra. I familjer, föreningar och församlingar föds framtidstro, gemenskap och solidaritet. I företag skapas innovation, arbetstillfällen och välstånd. Det krävs idéer, men också kunnande för att omsätta idéerna i genomförbar politik för ett medmänskligt samhälle. Och vi måste vinna fler anhängare för vår sak. Jag vill göra vad jag kan.

2:E VICE ORDFÖRANDE

BENGT GERMUNDSSON, MARKARYD (OMVAL)

Kommunstyrelsens ordförande

Tillsammans gör vi varandra bättre! De ledorden använder jag och mina medarbetare oss av i det dagliga kommunala arbetet i Markaryds kommun. Samma ledord tycker jag passar in då det gäller arbetet i vårt parti.

Kristdemokraterna ska vara det parti som ger en röst åt den som själv inte kan tala och som slår vakt om familjens betydelse, individens frihet förenat med ett socialt ansvar och ökad företagsamhet.

Jag vill att vår politik ska ”hänga ihop” från den lokala nivån till den nationella och arbeta för att våra förtroendevalda i kommuner och regioner ska kunna ge relevanta svar på de samhällsfrågor människor upplever som angelägna. För att lyckas i det arbetet hoppas jag att mina erfarenheter från kommunpolitiken ska vara till nytta.

LEDAMÖTER

CAMILLA BRODIN, TÄBY (NYVAL)

Riksdagsledamot och gruppledare

Riksdagsledamot för partiet sedan valet 2018 och gruppledare för riksdagsgruppen sedan förra årets val. Energi- och näringspolitiken har för mig varit fokus under de senaste åren via mitt uppdrag i näringsutskottet. Dessförinnan (2014-2018) var jag kommunalråd i Täby med ansvar för näringsliv- och arbetsmarknadsfrågor.

Jag är även utbildad lärare i matematik och specialpedagogik men är framförallt mamma. Mamma till två pojkar på 15 och 13 år. Allt sedan jag bestämde mig för att bli medlem i KD efter valet 1994, har jag inte tvekat att KD är mitt parti och helt rätt val. Detta stärktes ytterligare när jag fick möjligheten att bli mamma till mina pojkar, där båda omfattas av LSS. Stolt över att partiet alltid sätter människan före systemet.

ANDREAS CARLSON, SOLNA (OMVAL)

Infrastruktur- och bostadsminister

När tilliten i samhället sviktar behövs Kristdemokraterna mer än någonsin. Jag vill jobba för att vi med vår politik ska vända oro till framtidstro. Det sker i trygga familjer och genom ett starkt civilsamhälle. KD ska vara ett varmt och tydligt parti, som svarar okomplicerat på frågor som människor faktiskt ställer. Vi ska fortsätta att fokusera på trygghet, välfärd och att bygga det goda samhället.

Det ska gå att bo, verka och leva i hela Sverige. För att nå dit krävs en fungerande transportinfrastruktur och att det byggs fler bostäder över hela landet. Fler familjer ska kunna förverkliga drömmen om småhus och fler ska kunna äga sin bostad.

Jag är gift med Camilla och vi har tillsammans två söner. Jag är ett stort innebandyfan som gillar att baka.

HANS EKLIND, ÖREBRO (OMVAL)

Riksdagsledamot (tjänstledig präst), tidigare förbundsordförande i KDU 1992–1996

Kristdemokratin behövs mer än någonsin. Vi är ett värderingsdrivet parti som förstår att värderingar inte skapas ur tomma intet. För att möta samtidens och framtidens utmaningar gör vi bäst i att låta den kristna etikens tidlösa värden som gav Europa demokratiska och humanistiska principer som öppenhet, tolerans, jämlikhet, religionsfrihet och barmhärtighet styra.

Brinner för vår tanke om en samhällsgemenskap för alla, inte bara vissa. Ett pensionssystem som ger äldre som jobbat och byggt Sverige en värdig tid som senior. Vill se en stram migrationspolitik, offensiv integrationspolitik, effektivt bistånd och lägre skatter. Är rak, tydlig och sätter laget framför jaget.

TORSTEN ELOFSSON, MALMÖ (OMVAL)

Riksdagsledamot

Medlem i KD sedan 2014. Tidigare ordförande för PA Malmö och vice ordförande för partistyrelsen i Skåne. Sedan 2022 riksdagsledamot, ledamot i Justitieutskottet, rättspolitisk talesperson och ledamot i partistyrelsen. Sitter även med i Polismyndighetens insynsråd och Exportkontrollrådet.

Har dessförinnan varit verksam som polis såväl i yttre tjänst som i utredningsverksamheten. Senare som chef för kriminalunderrättelsetjänsten i Skåne varvat med internationella uppdrag för OSSE som rådgivare för polisen i Montenegro samt liknande uppdrag för EU på palestinska västbanken. Tjänstgöring vid Europol i Haag 2008–2010.

Bor i Malmö, men invald i valkretsen Skåne norra och östra. Gift med Gerd och kämpar för ett tryggare Sverige.

ELLA KARDEMARK, HALMSTAD (NYVAL)

Kommunalråd

Jag heter Ella Kardemark och är Kommunalråd samt 2:a vice KSO och ordförande i kommunens Personal-och Ledningsutskott i Halmstad. Därutöver är jag vice gruppledare för KD i SKR där jag även har förtroendet som ersättare i styrelsen.

I grunden är de sociala frågorna min primära politiska drivkraft, men i mitt dagliga arbete spänner frågorna jag arbetar med brett över allt från samhällsplanering till personalpolitik.

Jag fortsätter gärna mitt engagemang i partistyrelsens viktiga arbete.

ELISABET LANN, GÖTEBORG (OMVAL)

Kommunalråd i Göteborg

Jag är idag kommunalråd i opposition som jobbar i huvudsak med frågor som rör äldreomsorg och kommunal hälsa- och sjukvård.

Jag är också ordförande i Kristdemokratiskt Internationellt Center som arbetar med demokratiutveckling och stöd till systerpartier i repressiva stater.
Jag har en politisk bakgrund från region och regeringskansli och en bredd av sakområden, vilket gör mig till något av en politisk generalist.

Jag tror att jag kan bidra med att beskriva den kristdemokratiska särarten i politiken. Vi har en unik och viktig roll i att slå vakt om medmänsklighet och det personliga ansvaret, som en kontrast till såväl kollektivism som individualism.

MIKAEL OSCARSSON, UPPSALA (OMVAL)

Riksdagsledamot, försvarspolitisk talesperson

Jag vill gärna fortsätta att bidra med kunskap och engagemang när det gäller trygghet mot både yttre och inre hot. I ett allt tuffare säkerhetspolitiskt läge måste Sveriges militära försvar stärkas. Även det civila försvaret måste stärkas, exempelvis måste läkemedels- och livsmedelsförsörjning förstärkas så att vi klarar oss i en kris - och i värsta fall krig.

Den organiserade brottsligheten har vuxit sig skrämmande stark i vårt land. Allt fler medborgare drabbas av detta. Jag vill fortsätta driva på för kraftfulla åtgärder som stoppar denna verksamhet. Samtidigt är familjen och det civila samhället en viktig del lösningen.

Jag är stolt över att vi som parti är kända för vårt engagemang för barnen, familjen och inte minst kampen för valfrihet i barnomsorgen. I en tid då allt fler barn mår dåligt är det för mig en hjärtefråga att vi fortsätter vara är det ledande partiet inom dessa frågor.

DESIRÉE PETHRUS (OMVAL)

Regionråd

Jag är sedan 2021 regionråd i Region Stockholm. Mina prioriteringar är inom äldresjukvård, cancervård samt kvinnosjukvård.

Innan jag blev regionpolitiker var jag riksdagsledamot i över 15 år och där arbetat med EU-, arbetsmarknads-, utrikes-och biståndspolitik. Jag har även erfarenhet från kommunpolitiken i Stockholm.

Jag har lång erfarenhet av politik och av partiets utveckling sedan 1982 då jag gick med i partiet. Jag har varit förbundsordf i partiets kvinnoförbund och brinner för jämställdhetsfrågor. Jag är utbildad socionom. Bor på Kungsholmen och har två vuxna barn med familjer som jag gärna umgås med. Är gärna på Öland där jag har ett fritidshus.

ROLAND SJÖGREN, LYCKSELE (NYVAL)

Kommunstyrelsensordförande

Jag heter Roland Sjögren. Jag är 58 år gift med Carina, har tre barn och bor på gården Trevnaden 25 km från Lycksele och 9 km från den fantastiska och orörda Vindelälven.
Äger och brukar skog, jagar och umgås med familjen på min fritid.
Är sedan 2020 Kommunstyrelsens ordförande i Lycksele där KD har 30% av röstetalet i kommunen och 10 av 30 ledamöter i kommunfullmäktige. I Lycksele styr KD tillsammans med M,C och L. Är Kristdemokrat och aktiv i politiken sedan mitten av åttiotalet.
Är särskilt intresserad av sociala frågor, folkhälsa, landsbygdsfrågor, företagarfrågor och i allmänhet frågor som rör livet och utveckling på landsbygden.
Som ledamot i PS vill jag vara med och driva frågor och lyfta partiet mot valvinst i kommande val!

SARA SKYTTEDAL, STOCKHOLM (OMVAL)

Europaparlamentariker sen 2019. Dessförinnan har jag varit kommunalråd i Linköping och ordförande för KDU

Frågan som fick mig att bli engagerad politiskt är rättspolitiken. De problem som jag såg då, redan 2002, är inte ens i närheten av de utmaningar vi står inför idag med gängskjutningar och sprängningar som skapar terror i stora delar av samhället. Jag är också intresserad av migrationspolitik, energifrågor samt familjepolitik. Det sistnämnda har blivit än mer tydligt sen jag blev mamma till mina tvillingar, Henry och Bianca.

Kristdemokraterna behöver fortsätta med vår politikutveckling nu under regeringstiden. Där fyller partistyrelsen en viktig roll där jag hoppas få vara med och utforma vass politik som är relevant i valet 2026.

ERIK SLOTTNER, STOCKHOLM (OMVAL)

Civilminister

Sedan 30 är tillbaka är jag medlem i partiet. Har haft många uppdrag och uppgifter inom både ungdomsförbund och parti. Nu är jag civilminister med ansvar för en rad olika frågor så som digitalisering, förvaltningspolitik och konsumentfrågor. Innan dess var jag som kommunpolitiker i Stockholm mycket engagerad inom äldrepolitik och stadsbyggnadsfrågor. Jag är ursprungligen från Kalmar men bor sedan 20 år tillbaka i Stockholm. Jag är politisk allätare men frågor som rör makroekonomi, äldreomsorg och rättstrygghet intresserar mig särskilt.

ANDREAS STURESSON, JÖNKÖPING (NYVAL)

Kommunalråd

50 år. Gift och har två små pojkar. Bor i Gränna. Fritiden ägnas åt familjen, god mat, resor samt fritidshuset på Öland. Inbiten HV71-supporter.
Aktiv i partiet sedan 1991. Har bland annat varit avdelningsordförande, distriktsordförande och ombudsman för såväl ungdomsförbundet som partiet. Satt under några år i förbundsstyrelsen i KDU.
Anställd på riksdagskansliet 1992 och partikansliet 1999-2007, bla som organisationssekreterare, valledare och biträdande partisekreterare.
Kommunalråd i Jönköping sedan 2011. Arbetar främst med skola, äldreomsorg och övrig socialtjänst men också med bolagsfrågor. Har tidigare varit kommunpolitiskt aktiv i Stockholm.
Tjänstledig från Försvarsmakten där jag arbetade inom underrättelse- och säkerhetstjänsten MU.

REBECCA TIBBELIN, (NYVAL)

Kammaråklagare/Departementssekreterare

Rebecca Tibbelin (tidigare Dison), 36 år gammal och gift med Gustav. Uppvuxen i Spånga, Stockholm. Utbildad jurist och kriminolog, har sedan 2015 arbetat som åklagare i Stockholm. Har haft ett särskilt ansvar för ungdomsärenden, varit utpekad hedersvåldsåklagare för kammaren samt mediaåklagare för Åklagarmyndigheten. Är för närvarande tjänstledig för arbete som departementssekreterare på Sveriges Centralmyndighet på Justitiedepartementet, Enheten för brottmålsärenden och internationellt rättsligt samarbetet.
Har tidigare varit engagerad i KDU Stockholm som styrelseledamot och distriktsordförande samt ledamot av KDU:s förbudsstyrelse. Gjorde sedan en praktik för Alf Svensson i Europaparlamentet för att därefter fokusera på straffrätten.

NIKE ÖRBRINK, STOCKHOLM (NYVAL)

Gruppledare Stockholms stadshus

Jag är 26 år gammal och har sedan ett år tillbaka förtroendet att få vara gruppledare för KD i opposition i Stockholms stadshus. Där sitter jag bland annat som vice ordf i äldrenämnden och MICASA fastigheter. Vidare är jag även KD:s ledamot i SKR:s beredning för primärvård och äldreomsorg.

Under valet ledde jag som då ordförande, partiets ungdomsförbund. Under den perioden fick jag resa runt och träffa partimedlemmar över hela landet vars engagemang visade vilken folkrörelse vårt parti är. Den kraften inspirerar mig dagligen och jag är övertygad om att ett starkt KD ute i landet är en förutsättning för ett starkt parti nationellt.

På fritiden är jag en munter pubquizare!

ERSÄTTARE

BIRGITTA SACRÉDEUS, MORA (OMVAL)

Regionråd

Har och har haft förtroendeposter på alla politiska nivåer: kommunal, regional, nationell och europisk. Utifrån de erfarenheterna ser jag vikten av flernivåsyre och subsidiaritetsprincipen, beslut ska fattas på lägsta ändamålsenliga nivå. Utmaningar finns på alla nivåer: krig, migration, uppvärmning av jorden, kriminalitet, integrering, kompetensförsörjning, infrastruktur, centralisering, åldersstrukturen med många äldre och familjeupplösning.

Vår uppgift som förtroendevalda är att visa på hopp och vägar till ”att ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter”. Kristdemokratisk ideologi med förvaltarskap, kristen människosyn, små naturliga gemenskaper, civilkurage, medkänsla och starka familjer är en bra grund att stå på.

YUSUF AYDIN, BOTKYRKA (OMVAL)

Riksdagsledamot

Jag vill bidra med mina erfarenheter från arbete i näringsliv och engagemang från civilsamhället samt politik på lokal och riks nivå. Utifrån mina personliga erfarenheter från migration, integration och hur det är att växa upp i utsatta områden vill jag utveckla vår politik inom viktiga och nu väldigt aktuella samhällsfrågor. Är även väldigt intresserad av ekonomi och organisationsfrågor. Har också en mångårig erfarenhet från civilsamhället, särskilt inom folkbildning och trossamfund.

Jag hoppas också kunna bidra med ett strategiskt perspektiv på hur vi kan utveckla partiets politik och anpassa kommunikationen för att nå nya väljargrupper men också hur vi förblir relevanta för oss viktiga målgrupper.

ANNICKI OSCARSSON, ÖDESHÖG (NYVAL)

Regionråd Region Östergötland

Jag heter Annicki Oscarsson, är 50 år och bor i Ödeshög. Jag är gift, har fyra vuxna barn och två barnbarn. Jag blev kristdemokrat för att jag tycker att familjen och de små gemenskaperna är grundstenar i samhället. Jag har varit kommunpolitiker sedan 2002 och kommunstyrelseordföranden i Ödeshögs kommun i åtta år 2014-2022. Det har gett mig en bred erfarenhet av samhällsbygge, med både möjligheter och utmaningar, i en mindre kommun. Det gör att jag brinner för samverkan på alla nivåer och har ett stort engagemang för landsbygdsfrågorna. Sedan valet 2022 är jag Regionråd och vice ordförande i hälsa- och sjukvårdsnämnden i Region Östergötland. Jag får nu arbeta med ytterligare en av KD's hjärtefrågor, god och trygg vård till våra medborgare.

PATRIK ÅKESSON, VÄXJÖ (OMVAL)

Företagare

Efter valet 2022 fick jag med anledning av min historia ett flertal uppdrag med tydlig näringslivsprofil i både region Kronoberg och i Växjö kommun. Jag är just nu företagare inom bygg/fastighet men har flera erfarenheter inom andra branscher där jag byggt upp, konsoliderat och sålt verksamheter. Om vi kristdemokrater ska vara framgångsrika i nästa val måste näringslivsfrågor få en tydlig och stark roll i vårt valmanifest. Jag vill vara med och lyfta, stärka och utveckla dessa frågor!

Idrottsrörelsen står mig varmt om hjärtat. Jag var som sportchef med om att driva upp Växjö Lakers från amatör till elitnivå på en i sammanhanget mycket kort tid. Är även med i insynsrådet för polisen region syd.

LARS-ERIK OLOFSSON, ÖSTERSUND (NYVAL)

Regionråd, Överläkare

Dalslänning som bor med fru och 2 döttrar på Frösön i Jämtland sedan 25 år. Överläkare på Infektionskliniken Östersund. Numera deltidsarbetande till fördel för det politiska arbetet för Kd. Jag har ett förflutet i Östafrika och talar swahili som varit till god nytta i min mottagningsverksamhet. Mina fokusområden är HIV och antibiotikaresistens. Aktiv politiskt för KD sedan 2012 och är nu regionråd i majoritet, gruppledare sedan 2014. Att ha kvar en fot i vården har varit viktig för mig för mig som sjukvårdspolitiker. Sjukvård och personalpolitik är mina viktigaste frågor och också där KD har störst förtroende i befolkningen, vår paradgren. Mitt fokus är att få de som röstar på oss i regionen att även rösta på oss i riksdagsvalet!

KJELL O LEJON, LINKÖPING (NYVAL)

Professor

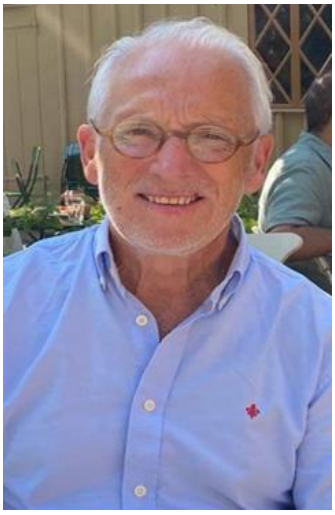

Kjell O. Lejon, Linköping. Gift med Annika (aktiv i KD), tre söner. Verksam som professor i religionsvetenskap, studierektor och avdelningschef vid Linköpings universitet. Präst. Reservofficer. Kristdemokrat sedan 35 år. Erfarenhet från styrelsearbete i lokalavdelningar, distriktsstyrelser (Jönköping och Uppsala), KD:s tankesmedja Civitas, kommunfullmäktige, samt från en lång rad andra styrelser, nämnder och föreningar. Ers. i riksdagen under två perioder. Författare till omkr. 30 böcker, bl a inom ämnet religion och politik. Författarbidrag till KD:s två böcker om ideologi. Har bott i USA i sju år (forskare och gästprofessor). Stort intresse för ideologiska frågor och väl förankrad i traditionell kristdemokratisk ideologi.

JAN UTBULT, ÖCKERÖ (NYVAL)

Kommunstyrelsens ordförande, Öckerö

I början av 90-talet blev KDU min väg in i Kristdemokraterna och under åren har det blivit många olika uppdrag vid sidan om mitt arbete som musiklärare och läromedelsförfattare. Att bli ”Årets Kristdemokrat” förra året var därför en stor hedersbetygelse.

En av Kristdemokraternas största utmaningar är att både behålla partiets kärnväljare och samtidigt attrahera nya. För att lyckas med det behöver vi stärka både organisation och ledarskap i hela vår rörelse.

Framtidstro och välmående hos barn och unga är en Sveriges viktigaste frågor. Tyvärr ser vi att den psykiska ohälsan i dessa grupper ökar. En stark Kristdemokrati som betonar medmänsklighet, människovärde och familjens betydelse ser jag som en förutsättning för att vända denna trend!

Förslag till valberedning från beredningsgruppen

Förslag från partidistriktsordföranden i Norrlandsdistrikten

Förslag till ordförande 2023–2025
Torsten Larsson, Vansbro (omval)

Förslag till ordinarie ledamöter 2023–2027
Monica Samuelsson, Vetlanda (nyval)
Anders Lundström, Helsingborg (nyval)
Kalle Bäck, Göteborg (omval)
Eva von Wowern, Täby (omval)

Ordinarie ledamöter valda 2021–2025
Eva-Britt Sjöberg, Norrköping
Hans-Inge Smetana, Vännäs
Lars-Axel Nordell, Örebro

Fyllnadsval 2023-2025
Maria Fälth, Upplands Väsby (efter Marcus Jonsson, Sundbyberg)

Val av beredningsgrupp för valberedning inför 2025 års Riksting

Beredningsgruppen utses av rikstinget, de har till uppgift att föreslå valberedning till nästa riksting. Beredningsgruppen utgörs av en grupp av alternerande distriktsordföranden i regionerna norr/mitt, ost/sydost samt syd/väst. Information om vilka som utgör beredningsgrupp tillställs rikstingsombuden i samband med kallelse till riksting.

Turen har kommit till ost/sydost.

Partidistriktsordförande i följande partidistrikt utgör beredningsgrupp:

Gotland
Jönköping
Kalmar
Stockholms län (sammankallande)
Stockholms stad
Sörmland
Uppsala
Västmanland
Östergötland

MOTIONER

RIKSTING 2023 I HELSINGBORG

KD

Innehållsförteckning

Kaptiel 1: Ideologi 41

01:01 En ideologisk försäkring mot nationalism och socialism 42
01:02 För en vald statschef 44

Kapitel 2: Demokrati, författning och rättsväsende 46

02:01 Öppna omröstningar i kommunfullmäktige – en demokratifråga 47
02:02 Blankröster är också en röst 48
02:03 Minska partistödet 49
02:04 Inrättande av författningsdomstol 51
02:05 Förändrad lagstiftningsprocess – inrättande av snabbfil 51
02:06 Avsluta missbruket av utnämningsmakten 53
02:07 Myndighetsansvar vid utfärdandet av föreskrifter 55
02:08 Värna rätten till ett likvärdigt bemötande 55
02:09 Minska antalet myndigheter i Sverige 57
02:10 Ett effektivt Sverige med färre myndigheter och regelverk 57
02:11 Färre kommuner i Sverige behövs för att klara välfärdsutmaningarna 58
02:12 Verkställ Sveriges ratificering av ILO 169 60
02:13 En stärkt äganderätt och lönsammare landsbygd 61
02:14 En stärkt äganderätt och lönsammare landsbygd 62
02:15 Politiskt kampanjande på privatägd "offentlig" mark 64
02:16 Harmonisera HMF och hatbrottslagstiftningen 65
02:17 Skändande av religiösa skrifter 67
02:18 Inför trosfrid genom lagstiftning 68
02:19 Yttrandefrihet i en ny tid 70
02:20 Förbud mot att offentliggöra personuppgifter 71
02:21 Sekretesskydda medborgares uppgifter 73
02:22 Tillämpa offentlighetsprincipen i SKR 74
02:23 Underlätta samverkan mellan socialtjänst och polis 76
02:24 Kontroll av brottsregister 77
02:25 Angående införande av en samlad Brottsofferlag 78
02:26 Tydliggör brottets konsekvenser för den dömde 79
02:27 Stöd brottsoffer så de får sitt skadestånd 80
02:28 Skadestånd till brottsoffer 80
02:29 Säkerställ rättssäkerheten för brottsoffer med tilldömda skadestånd 81
02:30 Förutsättningar vid skadestånd i samband med frihetsberövande 83
02:31 Inflationsjustera rättshjälpsunderlaget 84
02:32 Förundersökningars offentliggörande 86

02:33 Snabbare handläggning av förbrytare 87
02:34 Slopa straffrabattsystemet 89
02:35 Ersätt alla straffrabatter med Nåd. Förslag på nya riktlinjer för lagstiftning. 90
02:36 Avskaffa möjligheten för tidbestämd straff för mord 92
02:37 Avskaffa preskriberingstiden för mord som begåtts av minderåriga 93
02:38 Häv preskriptionstiden för mord och andra mycket grova brott oavsett förövarens ålder 94
02:39 Höjt minimistraff för våldtäkt 95
02:40 Livstids fängelse för grov våldtäkt 95
02:41 Gängmedlemmar döms till dubbla straffet 96
02:42 Inför äldrefridsbrott – där brott mot äldre blir en egen brottskategori, pga. äldres utsatthet och sårbarhet. 97
02:43 Romansbedrägeri 98
02:44 Reformera sexköpslagen 100
02:45 Återtagen motion 101
02:46 Skydda myndighetspersonal mot hot och våld 102
02:47 Ett effektivt kriminalitetsprogram för att stoppa våldsspiralen i våra storstäder 103
02:48 Ge registrerad partner rätt att få kännedom om vålds - och sexualbrott 104
02:49 Inte en kvinna till! 105
02:50 Nationellt avhopparprogram för kvinnor som vill lämna en våldsam relation 106
02:51 Vad är ett barns liv värt? 110
02:52 Minimera dömda sexualbrottslingars möjlighet till ny kontakt med brottsoffer 111
02:53 Skärp lagstiftningen för att skydda barn mot sexuella övergrepp 112
02:54 Inför en proaktiv och modern lagstiftning för sexualbrott mot barn 113
02:55 Förtydligande om tillägg om barnpornografibrott 116
02:56 Inför krav på åldersverifiering för internetporr 118
02:57 Motion angående åldersgräns på pornografi 118
02:58 Effektivisera kriminalvården 119
02:59 Köp anstaltsplatser utomlands 121
02:60 Retreat på fångvårdsanstalt 123
02:61 Låt en fotboja bli vad man tror att en fotboja är! 124
02:62 Fotboja och personlig mentor för minderåriga förövare 125
02:63 Frivillig fotboja 126
02:64 Utökad möjlighet för avtjäning med fotboja 127
02:65 Inför brottsprovokation 128
02:66 Polisen bör vid behov lätt kunna rekvirera militärt stöd 130
02:67 Knäcka gängen och öka tryggheten 132
02:68 Polisnärvaro 132

02:69 Sverige har väldigt många parkeringsvakter och ordningsvakter, men saknar kommunala poliser för att upprätthålla ordning och trygghet lokalt. Förslag till inrättande av lokalpoliser. 133
02:70 Flera kortare polisutbildningar. 135
02:71 Förbättringar för Poliser 136
02:72 Poliskapacitet och kompetens – inköp från utlandet 137
02:73 Chipläsare husdjur till polisen 138
02:74 Politisk handling krävs för att stoppa smuggelhundar/Djur 139
02:75 En sammanhållen identitetshantering 140
02:76 Försvåra användning av försvunna pass 143
02:77 Ambulanssjukvården under samma statliga myndighet 144
02:78 En översyn av överförmyndarverksamheten i Sverige 146
02:79 Stoppa förvaltares brott mot sina huvudmän! 148
02:80 Vandelsprövning av gode män och förvaltare. 149
02:81 Nämndemännens arvode behöver ses över 151
02:82 Översyn av advokatarvoden 153
02:83 Möjliggör överklagande av Kammarkollegiets beslut 154
02:84 Utred möjligheten att förbjuda äktenskap mellan kusiner i Sverige. 156
02:85 Motion angående olaglig adoption 157

Kapitel 3: Familj 159

03:01 Att intensifiera arbetet med familjecoach 159
03:02 Avskaffade av vårdnadstvister. 160
03:03 Barns rätt till sina föräldrar 163
03:04 Demokratisk inkomstfördelning - för starkare familjeekonomi 164
03:05 Fler barn behövs i Sverige 166
03:06 Förslag till ändring av nuvarande barnbidrag till ett "barnavdrag" (skatteavdrag på deklarationen) 167
03:07 Gör flerbarnstillägget till ett avdrag 167
03:08 Höj ersättningen till dagbarnvårdarna 169
03:09 Rätten till förskola 171

Kapitel 4: Socialt och migration 172

04:01 LOV inom särskilda boenden 173
04:02 Gör mer för att motverka åldersdiskriminering 174
04:03 Livskvalitet som mål för äldreomsorgen 177
04:04 Öppna möjligheten till LSS även för den som fyllt 65 år 179
04:05 Dags att ta äldres psykiska ohälsa på allvar 181
04:06 Motion om tillgång till Internet i vård- och omsorgsboenden 183
04:07 Inför nationellt disability card i Sverige 184

04:08 Stärk stödet för föräldrar med funktionsnedsatta barn 185
04:09 Barn till återfallsförbrytare 188
04:10 Barnbrottslighet 189
04:11 Drogtest inför umgänge för vårdnadshavare eller förälder till barn som vårdas enligt Sol och inför upphörande av vård enligt SoL 189
04:12 Förändrad attityd i socialtjänstlagen 191
04:13 Ny vårdform att stärka föräldraförmågan hos föräldrar till unga gängkriminella 192
04:14 Placera biologiska syskon i samma familjehem! 194
04:15 Rätt till en vän! 196
04:16 Samverkan - Luna 198
04:17 Skydda socialtjänstens handläggare 200
04:18 Ungdomar placerade på SIS institutioner bör ha begränsad internettillgång och skall kunna övervakas om grundliga skäl finns för detta. 201
04:19 Uppdatera regelverket för HVB-hem 202
04:20 En rökfri uppväxt 204
04:21 Fasa ut rökningen! 204
04:22 Behåll solidaritet och en restriktiv narkotikapolitik 205
04:23 Motarbeta liberalisering av droger 209
04:24 Sverige ska fortsatt ha, och stärka, sin restriktiva narkotikapolitik 210
04:25 Bättre villkor för dem som uppbär aktivitets- eller sjukersättning 212
04:26 Se över Försäkringskassans uppdrag gällande personlig assistans. 214
04:27 Sorgepeng i 90 dagar vid förlust av ett barn under 18 år 215
04:28 Övergång till mer humant asylkvotsystem 219
04:29 Asylsökningen måste skyndas på 221
04:30 Regler för medborgarskap i Sverige 222
04:31 Medborgarskap 224
04:32 Inför registerkontroll och ansökan om medborgarskap för alla straffmyndiga 225

04:33 Nationell demokratiutbildning 226
04:34 Inför svenskundervisning för alla nyanlända 228
04:35 Inget fritt vandrande för säkerhetsrisker 229
04:36 Minska byråkratin för nyanlända i Sverige - inför enhetliga ID-nummer 229
04:37 Ersättning vid mottagande av människor i nöd 230
04:38 Förändring av migrationspolitiken 232
04:39 Förbättra regelverket för uppehållstillstånd för utomeuropeiska forskare och doktorander 235
04:40 Rätt till etableringsersättning till flyktingar under massflyktsdirektivet 237
04:41 Den svenska demokratin hotas av flyktingspioneri 238
04:42 Motion om Svenskt medborgarskap 241

Kapitel 5: Hälso- och sjukvård

243

05:01 Att kvitton från vårdbesök ska ange den faktiska kostnaden för besöket, undersökningen eller behandlingen, inte bara egenavgiften. 244

05:02 Framtidens finansiering av sjukvården – universella och obligatoriska sjukvårdsförsäkringar 245

05:03 Utökad utbildning och möjlighet att bli sjuksköterska 247

05:04 Informationsöverföring inom vård och omsorg - Gemensam digital standard 249

05:05 Donatorbarns rätt till sina halvsyskon genom donatornummer 251

05:06 Nationellt sekretessbelagt register över donatorer av könsceller 251

05:07 Erbjud alla invånare fertilitetsrådgivande prov, året de fyller 30 år 253

05:08 Erbjud par som behöver genomgå IVF behandling syskonförsök 254

05:09 Ett inkluderande språk med förankring i verkligheten 256

05:10 Kvinnors rättigheter och synen på kön 257

05:11 Ge barn som avses födas skyddsvärde 258

05:12 Översyn av Socialstyrelsens synnerliga skäl för sen abort fram till v21+6 260

05:13 Omvänt donatorskap mot idag 262

05:14 Allmän mammografi även efter 74 års ålder, och allmän screening för prostatacancer från 50 års ålder 263

05:15 Kvinnor upp till minst 80 års ålder ska erbjudas mammografi 264

05:16 Utökad och förstärkt mammografi åldersmässigt samt bedömningsmässigt 264

05:17 Legalisera assisterad dödshjälp 267

05:18 Nationell plan för att bromsa Alzheimers sjukdom 268

05:19 Hörseltest för alla över typ 60 år 270

05:20 Återtagen motion 271

05:21 Primärvårdens framtida organisation 272

05:22 Utredning utan vårdnadshavares medgivande 274

05:23 En vårdnadshavares godkännande vid utredning för NPF 275

05:24 Det ökade behovet och de ökade kostnaderna för rättspsykiatrin 277

05:25 Motion - Katt på recept! 278

05:26 Inte ett liv till! 280

05:27 Nationella hjälplinjen - räddar liv 282

05:28 Motion om samordnad upphandling av läkemedel och medicinskteknisk utrustning m.m. 283

05:29 Snabbutred förenklingar av klassificering av nya narkotikamedel 284

05:30 Utred metoder för att minska läkemedelskostnaderna 285

05:31 Omtag i Apoteksreformen 287

05:32 Återgå till 19 år som gräns för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård. 289

05:33 Folktandvårdens resurser ska användas rätt 289
05:34 Högkostnadsskydd inom tandvården 291
05:35 Bredda tandhygienistens befogenheter och kompetens för ett bättre samarbete med primärvården! 292
05:36 Mer forskning och finansierad operation av lipödem 294

Kapitel 6: Utbildning och kultur 296

06:01 Att kunna ta i elever i skolan 297
06:02 Avteoretisera praktiska ämnen i grundskolan! 299
06:03 Inför flera val än enbart språkval i grundskolan! 300
06:04 Låt föräldrarna ansvara för att deras barn får modersmålsundervisning 301
06:05 Förändra modersmålsundervisningen 302
06:06 Håll Sverige rent 303
06:07 Förhindra mobbning i skolmiljö 304
06:08 Inför ett maxtak på antal elever en kurator kan ansvara för 306
06:09 Självmordsprevention i grundskolan 307
06:10 Motion: Inför Livskunskap på schemat för att förebygga psykisk ohälsa 308
06:11 Motion angående obligatorisk litteraturlista 310
06:12 Gör körkortsutbildning till en del av gymnasieskolan 312
06:13 Ekonomi som eget ämne på högstadiet 313
06:14 En ny obligatorisk gymnasiekurs: grundläggande privatekonomi, juridik och 314
06:15 Återinför Kristendomsundervisning i grundskolan som eget ämne 314
06:16 Rätt att fira kristna högtider i svenska skolor och ha konfessionella inslag vid skol- och terminsavslutningar 316
06:17 Motion angående digitaliseringsstandarder i skolan 318
06:18 Nationella prov i skolorna bör rättas externt! 320
06:19 Implementera digitala prov tillsammans med modereringsmodellen 320
06:20 Särskilda satsningar för att uppgradera läraryrkets attraktivitet och värna om dess särskilda kompetens och kreativitet 322
06:21 Skolan är idag riggad mot elever med NPF-problematik 323
06:22 Studier i skolan 326
06:23 Behåll kursbetyg i gymnasieskolan - stoppa ämnesbetygsreformen 327
06:24 Inför ordningsbetyg i skolan 329
06:25 Betyg och högskoleantagning 330
06:26 Återinför ett relativt betygssystem i skolan 332
06:27 Välskrivning i skolan 334
06:28 Skrivstil i läroplanen 334
06:29 Vinster i välfärden 336
06:30 Koncernbolagen – ett problem i friskolesystemet 337
06:31 Kommunalt veto vid friskoleetableringar 339

06:32 Förstatliga skolan 340
06:33 Arbeta för en mer likvärdig skola 341
06:34 Förstatligande av grundskolan och gymnasieskolan – en vinst för hela samhället 344
06:35 Differentiera skolpengen 349
06:36 Århundradets skolreform 351
06:37 Skolplikt och Läroplikt 354
06:38 Tre terminer from årskurs 7 i skolan 355
06:39 Reformering av grundskolan och gymnasieskolan 357
06:40 Utöka möjligheterna för komvuxstudier! 358
06:41 Utbildningsbonus till vissa elever 359
06:42 Lika villkor för gymnasieelevers inackorderingstillägg 361
06:43 Motion angående ändrat poängsystem för studiemedel inom vuxenutbildning 362

06:44 Sveriges högre utbildning 364
06:45 Avpolitisera svenska lärosäten 366
06:46 Avveckla statliga och kommunala bidrag till Ibn Rushd 367
06:47 Avveckling av statliga bidrag till studieförbunden 368
06:48 Utred huvudmannaskapet för folkhögskolorna 370
06:49 Omvandla Folkbildningsrådet till en myndighet 371
06:50 Översyn av Sveriges bidragssystem 372
06:51 Ökad frihet till civilsamhället och den enskilde 374
06:52 Krav och förutsättningar på Ideella organisationer 377
06:53 Statsbidrag till Kristdemokratiska Seniorförbundet (KD Senior) 378
06:54 Bort med spelpengarna från politiken 379
06:55 Lotteriförsäljning ska främja föreningslivet, inte socialdemokratin 380
06:56 Spelreklam samt Svenska Spel 382
06:57 Stärk rollen för konstens curatorer 383
06:58 Stärk rollen för svenska gallerister och konstföreningar 384
06:59 Stärk samverkan kring finansieringen av kultur- och kulturarvsområdet 386
06:60 Staten måste ta ansvar för vårt kulturarv 389
06:61 Sverige har behov av att bättre bevara, stödja och sprida det sk svenska kulturarvet 390
06:62 Särskild fritidssatsning för barn och ungdomar med neuropsykiatriska 392
06:63 Utöka användningsområdet för fritidskortet 393
06:64 Slopa bidraget för feministers organisering 395

Kapitel 7: Arbete och företagande 397
07:01 Borttagning av karensdag 397
07:02 En tanke för att bli av med långtidsarbetslösheten bland ”äldre” 398

07:03 Finansiering av personal i föreningar 400
07:04 Flyttstöd för att få ökat permanent bosatta i Norrbotten och Västerbotten 401
07:05 Rätten till kvalificerat arbetsstöd för personer med funktionsnedsättning som behöver stöd för att komma in i och vara kvar i arbetslivet 402
07:06 Förvaltarskap i byggsektorn 404
07:07 Underlätta för tjänstgöring som reservofficer 405
07:08 Införande av politisk uppfattning som diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen 407

Kapitel 8: Ekonomi, skatter och pension 409

08:01 Alla ska kunna leva på sin lön 411
08:02 Minska skillnaden mellan nettolön och försörjningsbidrag så att det lönar sig 413
08:03 Avskaffa fastighetsskatten på fabriker och produktionsutrustning 414
08:04 Bort med momsen på hissinstallationer 415
08:05 Förändra skattevillkoren och avdragsreglerna för konst 416
08:06 Förändring av ingångsvärden vid försäljning av fast egendom 417
08:07 Fullt skatteavdrag vid uthyrning av småhus 418
08:08 Inför LVT(Markvärdesavgift) 419
08:09 Eliminera detaljreglering enligt EU:s statsstödsregler 420
08:10 Reducera den så kallade flyttskatten. 421
08:11 Regelförenklingar – nytt stickår. 422
08:12 Sänk energiskatten och slopa momsen på den 423
08:13 Motion till Rikstinget om energipriser 424
08:14 Underlätta introduktionen på bostadsmarknaden 426
08:15 Energieffektivisering fönster och minskad energikostnad med rotavdrag 427
08:16 Energieffektivisering och minskad energikostnad med ROT-avdrag 429
08:17 Tag bort arbetsgivaravgiften helt för ålderspensionärer 430
08:18 Sänkt arbetsgivaravgift 431
08:19 Tag bort den Allmänna Löneavgiften för de minsta företagen 432
08:20 Inför direktavskrivning på investeringar 433
08:21 Mindre aktiebolags krav att uppge nettoomsättningen 434
08:22 Periodiseringskonton - skattekonsekvenser 435
08:23 Motion: Inför kommunal "Lyxfälla"- akut och inför en stopplag 436
08:24 Skattetak vid höga marginalskatter – minst hälften kvar 437
08:25 Arbetslivskriminalitet 439
08:26 Förbättringsbehov av upphandlingsfunktionen av entrepenadtjänster, främst inom äldrevård och gatumiljö 442
08:27 Internrevision hos myndigheter 444
08:28 Lagen om offentlig upphandling 445
08:29 Partnering avtal 446

08:30 Beskattning av tobak med folkhälsa i fokus 447
08:31 Sänkt moms på frukt och grönt 449
08:32 Utveckla friskvårdsförmånen 450
08:33 Förbjud "sms-lån" 451
08:34 Överskuldsättning leder till sämre hälsa och förhöjd suicidrisk 453
08:35 Stoppa lyxfällan 454
08:36 Motion kring fossilfria bränslen i jord- och skogsbruk 456
08:37 Diesel i jord och skogsbruk 456
08:38 Räntegaranti för nystartade jordbruk 457
08:39 Avseende medlemskap i EMU 458
08:40 Förstärk det privata Id-skyddet 460
08:41 Inför en turistskatt 462
08:42 Pensionsnivåer i Sverige 463
08:43 Riktade pengar missar målet – skjut upp utbetalningen 464
08:44 Skatt på inflation 466
08:45 Skatt på ISK 466
08:46 Skatte- och avgiftsfrihet för oavlönad verksamhet inom totalförsvaret 468
08:47 Skatteavdrag för arbete hemifrån 469
08:48 Skattefri intäkt även vid uthyrning av bostad till arbetsgivare 470
08:49 Underlätta för tillverkning av klimatvänliga solcellspaneler i Sverige 470
08:50 Uppmuntra arbetssökandes egna initiativ 472
08:51 Världens största integrationsobjekt 474
08:52 Se över ränteavdraget och återupprätta principerna för skattereformen 475
08:53 Motion till Rikstinget om slopat nedskrivningskrav vid vid nybyggnation på 477
08:54 Svenskt undantag från euro-tvånget 478

Kapitel 9: Regionalt, trafik och bostad 481

09:01 Översyn av innehåll, ansvarsfördelning och finansiering i politikerområdet Regional utveckling 482
09:02 Nationella infrastrukturplanen 2022-2033 485
09:03 Bygg en hel Hjulstabro 486
09:04 Järnvägsförbindelse Jönköping – Ulricehamn – Borås 487
09:05 Öka möjligheten att åka kollektivt över länsgränserna i Kronoberg, Kalmar och 489
09:06 Motion om utökat underhåll av Sveriges järnvägsnät 490
09:07 Motion till Rikstinget om energieffektivisering inom tågtrafiken 492
09:08 Knyt samman våra huvudstäder 493
09:09 Gör pendlingen mellan Sverige och Danmark billigare 494
09:10 Uppdelning av Swedavia AB, i en myndighetsdel för drift av flygplatser och en bolagsdel för kommersialisering av verksamhet kring flygplatser 495
09:11 Gång- och cykelvägar för folkhälsans skull 496

09:12 Lokaliseringsprincipen 497
09:13 Trafikförsäkringsföreningen - Omöjliggöra ägarbyte utan försäkring 498
09:14 Fartkontroller vid vägarbete 500
09:15 Förändrade hastighetsregler vid omkörning i vissa fall 501
09:16 Höjda hastighetsgränser på svenska motorvägar 502
09:17 Vitt ljus framåt, rött ljus bakåt – alltid 503
09:18 Ändra dubbdäckslagen så att bytestiden i april förlängs 504
09:19 Anpassa Körkorts direktivet till hur utvecklingen håller på att ändras 505
09:20 Dags att slopa körkortskravet på manuell växellåda 506
09:21 Snedvriden konkurrens av trafikverket 507
09:22 Midsommarfirande och idrottstävlingar hotas av ohemula vägavgifter från 507
09:23 Ändra skattebefrielsen på "veteranbilar" 510
09:24 Höj hastighetsgränsen för A-traktorn till 40 km/h 511
09:25 Regelverk A-Traktor och Mopedbil 511
09:26 Motion till Rikstinget om Nya bestämmelser för A-traktor 512
09:27 Inför ett mer humant parkeringstillstånd förfarande 515
09:28 Utan signal är det svårt att bli digital 516
09:29 Utred ändrade riktlinjer för bredbandsstöd 518
09:30 Återupprätta Postverket 519
09:31 Vintertid = normaltid 521
09:32 Rättvisa villkor för flerfamiljshus på tomträtt 523
09:33 KOMBO - ett socialt hållbart boende! 524
09:34 Motion om luftkonditionering i vård- och omsorgsboenden 526
09:35 Samexistens mellan enskilt boende och störande verksamhet 527
09:36 Reformera Blockhyresavtalsreglerna eller avskaffa dem! 528
09:37 Regleringar i regler för bildandet av byggmästarbildade föreningar 529
09:38 Bo-tvång vid ägarskifte 530

Kapitel 10: Miljö och energi 532

10:01 Den svenska vargstammen 533
10:02 En vargpolitik med ansvar 533
10:03 Ett vargfritt Skåne 534
10:04 Vargetablering 535
10:05 Antal vapen i den så kallade Vapengarderoben 537
10:06 Införande av Viltmyndighet 538
10:07 Viltförvaltning 539
10:08 Virtuella stängsel 540
10:09 Tillsätt en ny jaktlagsutredning 541
10:10 En tydlig vision för ett kustnära fiske 543
10:11 Rädda Östersjön och den viktiga lokala fiskenäringen 544

10:12 Rädda Östersjön, skydda strömmingen 544
10:13 Yrkesfiskarna är en starkt hotad näringsgren 547
10:14 Skarven, ett gissel för det kustnära fisket 548
10:15 Ökade anslag till Havs- och vattenmyndigheten avseende insjöfisket 549
10:16 Beredskap, resiliens och miljöskydd 550
10:17 Aktivt brukande av jordbruksmark 551
10:18 Byråkratin slukar resurser från Jordbruksstöd 552
10:19 Konsumtionsbaserade utsläpp 552
10:20 Tydligare märkning av mat 555
10:21 Sockerskatt 555
10:22 Motion odlingsgränsen 557
10:23 Strandskyddet måste skyndsamt förändras 559
10:24 Strandskyddsfrågor att driva i regeringsställning 559
10:25 Förbjuda avel på hundraser med kongenitala defekter 562
10:26 Jordbruksverkets hundregister utökas med vaccinationsregister 564
10:27 Gruvor i Sverige, tillstånd och energi 565
10:28 Miljölagstiftningen får inte förhindra utvecklingen av Sverige 567
10:29 Reformera miljöbalken 567
10:30 Ekologi och de minsta småskaliga vattenkraftverken 569
10:31 Utveckla vattenkraftens möjligheter 570
10:32 Solcellsstöd 573
10:33 Inför moratorium för vindkraften, dvs stoppa vindkraftsutbyggnaden omedelbart och starta aldrig upp den igen! 574
10:34 Stärkt rättssäkerhet kring Vindindustrin 578
10:35 Minikärnkraftverk (SMR) i Norrbotten. 580
10:36 Informera månatligen svenska folket nuläge och prognos hur Sverige ligger till i relation till vårt åtagande avseende Paris överenskommelsen. Tänk info nivå 580
10:37 Inför globalt pris på koldioxid 581

Kapitel 11: Utrikes och försvar 584

11:01 Återinför militära skyddsområden 585
11:02 Tillgodose framtidens behov av reservofficerare 586
11:03 Pensionera heltidsanställd militär personal vid 50-årsålder. 587
11:04 Tillvaratagande av sökande till Hemvärnet 589
11:05 Kommunala ledamöter inom Hemvärnets kompani- och bataljonsråd 591
11:06 Lätta på miljörestriktionerna på militära övnings och skjutfält. 592
11:07 Stärk den svenska cybersäkerheten 594
11:08 Säkerställa att det finns svenskägda bolag som tillverkar t.ex ammunition till militären/försvaret. 596
11:09 Stärk samhället krisberedskap. 597

11:10 Obligatorisk utbildning för stärkt civil beredskap 599
11:11 Lägg totalförsvarsuppdrag till ridskolor som transportförstärkning vid kris. 601
11:12 Bistånendet till utvecklingsländer 602
11:13 Effektivisera utlandsrepresentationen 603
11:14 Lägg ner UNWRA 604
11:16 Bärga M/S Estonia 605
11:17 Den "svenska" vindkraften 607

Kapitel 12: Stadgar 609

12:01 En bättre ordning för medlemskap 609
12:02 Kompletterande riktlinjer för valberedningar 611
12:03 Krav på partitillhörighet för personer som verkar för, eller på uppdrag av en av KDs partigrupper. 612
12:04 Kristdemokratiska Bondeförbundet bör ges plats i Kristdemokraternas partistyrelse 613
12:05 Låt lokalavdelningarna göra comeback 615
12:06 Minska risken för otillbörlig påverkan 616
12:07 Organisatorisk motion - Fastställ tid för när rikstingsprotokoll ska vara justerade 618
12:08 Partistyrelsens mandatperiod 619

01 Ideologi

Kristdemokraterna är ett värdeorienterat idéparti som utgår från de allmänt giltiga värden som inspirerats och förvaltats av den judisk-kristna traditionen. Kristdemokratin bygger på en realistisk människosyn – personalism – som är ett alternativ till individualism och kollektivism. En människosyn som tar sin utgångspunkt i verkligheten, inte i grandiosa teoribyggen. Den enskilde är inte sig själv nog och oberoende av andra, men inte heller bara en anonym kugge i ett stort samhällsmaskineri. Varje människa är unik, men behöver gemenskap med andra för att utvecklas.

Varje person är född in i ett socialt sammanhang där det råder ömsesidiga beroenden, och har ett personligt ansvar för sina handlingar och sitt eget liv. Den kristdemokratiska värdegrunden förenar frihet med socialt ansvarstagande. Vi värnar omsorgen om alla människor som befinner sig i utsatta situationer. Den bästa förutsättningen för att skapa resurser för en värdig omsorg och välfärd är en väl fungerande och hållbar marknadsekonomi.

Följande punkter är centrala i det kristdemokratiska samhällsarbetet:
Insikten om ett unikt människovärde. Varje människa är ett mål i sig. Ingen annan människa får äga, kränka eller utnyttja henne.

Insikten om människans ofullkomlighet. Ingen är perfekt, alla kan göra fel. Men människan är till sin natur förnuftig och kan välja att göra gott, men också ställa till med ont. Människor är ansvariga för sina egna handlingar. Insikten om allas vår ofullkomlighet gör att vi eftersträvar maktdelning. Enskilda människor eller grupper bör inte få för mycket makt. Det ger oss också ödmjukhet inför den egna politiska insatsen, det går inte att bygga det perfekta lyckoriket. Vi inser att alla kan göra fel, men att alla förtjänar en andra chans.

Insikten om människans grundläggande behov av små nära gemenskaper. Människan har kroppsliga, själsliga och andliga behov. Det kristdemokratiska samhällsarbetet tar sin utgångspunkt i människans helhet och betonar människans behov av gemenskap. Den viktigaste gemenskapen är familjen. I denna lilla grupp får familjemedlemmarna möjlighet att möta kärlek, omtanke och förståelse, men också att ställas inför krav och ta ansvar.

Insikten om ansvaret för våra gemensamma tillgångar. Förvaltarskapet gäller både de egna personliga resurserna och de materiella värdena: miljö och naturresurser. Vi ska agera på ett sådant sätt att vi inte äventyrar kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Det förutsätter att vi förvaltar och inte på ett ansvarslöst sätt förbrukar ändliga resurser och naturvärden. En socialt och miljömässigt hållbar marknadsekonomi byggt på ett fritt företagande ger de bästa förutsättningarna för ett gott förvaltarskap.

Insikten om vårt ansvar för våra medmänniskor. Vår syn på solidaritet utgår från den gyllene regeln – allt vad du vill att människor ska göra för dig ska du också göra för dem. Vi vill värna alla människors liv, frihet och värdighet. Vi vill solidarisera oss med de svaga och förtryckta, sträva efter social rättvisa. Alla räknas och omfattas av samhällsgemenskapen.

Insikten om att beslut bör fattas där så kan ske mest ändamålsenligt. Beslut ska fattas på lägsta möjliga ändamålsenliga nivå. Det familjen kan bestämma på egen hand, ska inte kommunerna lägga sig i. Det kommunerna klarar på egen hand får inte bli en fråga för riksdag och regering. På samma sätt ska inte EU styra det Sverige på mest ändamålsenliga och bästa sätt kan sköta själv. Det kallas subsidiaritetsprincipen och oftast innebär subsidiariteten decentralisering, men ibland kan den medföra att beslut flyttas till en högre nivå. De stora miljöproblemen bekämpas exempelvis bäst på europeisk- och internationell nivå.

01:01 En ideologisk försäkring mot nationalism och socialism

I Kristdemokraternas Principprogram, från 2015, beskrivs den kristdemokratiska människosynen:
”Människan är ett mål i sig. Ingen annan människa får äga henne eller på ett kränkande sätt använda henne som ett medel. Denna människosyn brukar beskrivas som att människan är en person, vilket innebär att varje människa är en unik och oersättlig individ och har samma absoluta och okränkbara värde oavsett kön, ålder, social position, funktionsvariationer, sexuell identitet, etnisk eller religiös tillhörighet. Människovärdet är knutet till existensen, inte till olika stadier eller situationer i den enskilda människans livscykel eller till hennes förmågor eller egenskaper.”

Kristdemokraterna har en unik särställning och roll i den politiska verkligheten eftersom vår ideologi tar sitt ursprung i försvaret av denna människosyn. Det var devalveringen av människovärdet som ledde till andra världskriget. FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna antogs 1948 av FN:s generalförsamling. I Artikel 1 står följande: ”Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.” 48 nationer röstade för deklarationen. 8 nationer röstade blankt, bl.a. Sovjetunionen och Sydafrikas apartheidregim var tveksamma till konventionen.

1950 antogs Europakonventionen som sedan 1995 är svensk lag. I Artikel 9 står: ”1. Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet; denna rätt innefattar frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer. 2. Friheten att utöva sin religion eller tro får endast underkastas sådana inskränkningar som är föreskrivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den allmänna säkerheten eller till skydd för allmän ordning, hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.” Vår slutsats är att kristdemokratin ligger helt i linje med internationella deklarationer, konventioner och svensk lag, vilket är en ordning vi ska vara stolta över.

Men det finns ideologier som hotar denna ordning: nationalismen och socialismen som på olika sätt satte en hel värld i krig under andra världskriget. Under 1990-talet orsakade nationalister krig i före detta Jugoslavien med målet att skapa ett Stor-Serbien. I skrivande stund pågår ett nationalistiskt invasionskrig i Ukraina, initierat av Ryssland vars ledarskap uttryckt en vilja att skapa ett Stor-Ryssland. Vår slutsats är att det finns historiska exempel som visar att såväl nationalismen som socialismen utgör ett hot mot den kristdemokratiska människosynen.

År 2020 identifierade Brottsförebyggande rådet (Brå) 627 polisanmälningar med totalt 638 hatbrottsmotiv som grundade sig i gärningspersonens fördomar eller föreställningar om religiösa grupper eller om religion. Bland de anmälda brotten förekom antisemitiska hatbrott (27 %), islamofobiska hatbrott (51 %), kristofobiska hatbrott (11 %) samt övriga hatbrott mot religiösa grupper (11 %). Sveriges judar, muslimer och kristna är heterogena grupper, där typ och omfattning av religiositet och religiösa uttryck skiljer sig åt. Att stå upp för alla människors lika värde och religionsfrihet är djupt rotat i den kristdemokratiska ideologin. Att bilda regering med partier som värderingsmässigt är långt ifrån kristdemokratisk ideologi ska därför undvikas.

Med bakgrund av detta yrkar vi:

Attsats 1: att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att inte bilda regering med partier vars ideologi bygger på nationalism.

Attsats 2: att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att inte bilda regering med partier vars ideologi bygger på socialism.

Stenungsund 2023-02-08

Nedžad Deumic, Maria Maric, Lennart Bondesson, Gunilla Lindell, Kent Sjöberg, Peter Åkerström, Arnold Carlzon, Joseph Tornell, Lady France Mulumba

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Detta är en viktig motion som rör vid kristdemokratins innersta; den judisk-kristna människosynen och personalismen. Vår ideologiska värdegrund bör alltid styra oss i våra politiska beslut och naturligtvis är det något vi bär med oss in i förhandlingar efter allmänna val. Motionärerna beskriver att den kristdemokratiska ideologin är svår att förena med såväl nationalistiska som socialistiska ideologier. Sant. Samtidigt vet vi att exempelvis Socialdemokraterna själva, i sitt partiprogram, benämner sig som ett socialistiskt parti. Och man kan då ställa sig frågan om KD, i händelse av krig eller annan stor kris, inte skulle kunna tänka sig att ingå i en samlingsregering utifrån hur denna motion är formulerad.

Attsatsen är inte heller direkt tydlig vilken politisk nivå som avses för regerandet och vi vet att det finns både kommuner och regioner där KD idag styr tillsammans med Vänsterpartiet. Skulle dessa styren därmed komma att diskvalificeras om denna motion vinner gehör på rikstinget?

Med detta föreslås rikstinget avslå motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att avslå motionen

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar på att partistyrelsen inte ska verka för att bilda regering med partier vars ideologi bygger på nationalism och socialism.

Kristdemokrati är en unik ideologi inom politiken. Ideologin är grundad på kristna värderingar, mänskliga fri- och rättigheter och demokrati. Demokrati som beslutsmetod garanterar i sig inte att människovärdet och att mänskliga fri- och rättigheter respekteras. Med demokrati som statsform och politisk metod följer yttrandefrihet och alla medborgares lika möjlighet till inflytande, men med majoritetsbeslut kan också en minoritet förtryckas och fri- och rättigheter kränkas. Därför behöver alla samhällen en gemensam värdegrund. Vi anser att de värden, rättigheter och skyldigheter som inspirerats och förts vidare av den kristna traditionen, är oundgängliga som grund.

Vårt främsta mål i politiken är att främja dessa värderingar och till det yttersta få genomslag för dessa värderingar i svensk politik. Enligt partistyrelsen är det därför inte lägligt att låsa fast partiet i specifika krav för samarbeten. På kommunal, regional och statlig nivå samarbetar vi och har samarbetat med partier från båda sidorna av det politiska spektrumet. Som kristdemokrater är det vår främsta uppgift att få genomslag för vår ideologi och politik, därför är det vitalt att vi har möjlighet att samarbeta med andra partier för att uppnå våra mål.

Vidare är det viktigt att vi är trygga i vår egen ideologi och att partiet är välförankrat i den kristdemokratiska folkrörelsen. Förankringen skapar tydliga röda linjer som partiet inte bör

korsa. Den principen vidhåller partistyrelsen och partistyrelsen kommer att vara en garant mot beslut som strider mot de värderingar som utgör grundstenarna för Kristdemokraterna.

Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

01:02 För en vald statschef

Statsskicket är sällan en stor fråga för oss kristdemokrater. Kristdemokratiska partier runtom i världen verkar inom olika statsskick.

Utifrån insikten om alla människors ofullkomlighet är däremot frågan om maktdelning central i kristdemokratiskt konstitutionellt tänkande. Makt ska delas – inte koncentreras. Ofta fördelas den utrikespolitiska makten i huvudsak på statschefen och den inrikespolitiska på regeringschefen, som i 1809 års regeringsform. Sedan Torekovskompromissen 1971, lagfäst i 1974 års regeringsform, har dock all denna makt koncentrerats till regeringschefen. Det innebär att landet numera saknar en ”riktig” statschef – med verklig makt, som motvikt och komplement till regeringschefen. En sådan statschef behöver naturligtvis utses i demokratiska val – det är inte rimligt att ämbetet som statschef är ärftligt när alla andra ämbeten utses utifrån meriter. I ett demokratiskt samhälle ska alla ha samma möjligheter att sträva efter ett ämbete.
Att Sveriges främsta ämbete, det som statschef, går i arv inom samma familj innebär dessutom en särställning, med åtföljande privilegier och åtskillnad gentemot landets övriga befolkning, som är svår att förena med personalismens syn att varje människa är en unik och oersättlig individ och har samma absoluta och okränkbara värde, med därav följande fri- och rättigheter.

Vidare torde det i längden vara ohållbart för ett uttalat familjeparti som Kristdemokraterna att i längden hålla fast vid den strukturella diskriminering det innebär att undanhålla medlemmar ur en enskild familj de rättigheter som alla vi andra tar för givna, såsom den grundlagsfästa rättigheten att välja religion och rättigheterna att välja yrke, att ingå äktenskap med vem en vill och att lämna riket utan konungens vetskap och samtycke.

Därför yrkar vi

Attsats 1: att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att inleda en revidering av Principprogrammet med syfte att ta ställning för att Sveriges statschef ska utses i återkommande demokratiska val.

Värnamo 2023-02-19

Håkan Johansson, Stina Sinclair

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Som motionärerna helt riktigt konstaterar är frågan om statsskick inte stor i kristdemokratin. Det finns många goda argument att behålla monarkin:

Sverige är en av världens äldsta monarkier och bör bevaras.
Vår monarki är en viktig symbol för Sverige i omvärlden och något att känna stolthet över.

I och med att monarkin står ovanför partipolitiken så kan kungen och kungafamiljen representera hela svenska folket.

Med detta föreslås rikstinget avslå motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Sverige är en av världens äldsta monarkier. Monarkin är en viktig symbol för Sverige i omvärlden och något att känna stolthet över. Precis som motionären framför, står det i vårt principprogram att Kristdemokraterna är starka förespråkare av den konstitutionella monarkin. Partistyrelsen anser att monarkin har en viktig uppgift att vara en enande kraft som står över partipolitiken. Det har visat sig särskilt betydelsefullt i tider av kris, som efter tsunamikatastrofen och coronapandemin.

Partistyrelsen menar också att kungahuset gör ett ovärderligt arbete för att representera landet på ett sätt som inte skulle kunna ersättas av exempelvis en president. När det gäller argumentet att monarki skulle vara strukturell diskriminering vill partistyrelsen påpeka att medlemmar ur kungahuset har möjlighet och rätt att lämna kungahuset och inte längre underställa sig de plikterna som följer. Partistyrelsen ser ingen anledning till att ändra Sveriges statsskick som även har stort folkligt stöd och föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02 Demokrati, författning och rättsväsende

Den kristdemokratiska rättspolitiken bygger på insikten om människans ofullkomlighet. Brottslighet har alltid förekommit och kommer alltid att förekomma. Staten ska sträva efter att begränsa brottsligheten så långt det är möjligt. Denna inställning genomsyrar vår rättspolitik.

Ett fungerande rättssamhälle förutsätter att de som bryter mot lagen lagförs och straffas. Det är viktigt för att skipa rättvisa, skydda laglydiga, ge brottsoffer upprättelse och för att upprätthålla ett signalsystem om vad som är rätt och fel, men också för att ge förbrytaren möjlighet att sona sitt brott. Människan är en moralisk varelse som hela tiden har ansvar att förhålla sig till vad som är rätt och fel.

Straffet innebär en upprättelse för brottsoffret då omvärlden erkänner kränkningen, det offentliga tydliggör skuldfrågan och brottslingen får ta ansvar för sina handlingar. Den som har tagit sitt straff har sonat sitt brott och har med det återupprättats som moralisk person. Man har fått en chans att i andras ögon återinträda i samhället som en ansvarstagande person. Straff är därför ett nödvändigt inslag i rättsskipningen. För allas upprättelse, men också för att vidmakthålla den människosyn som ytterst är ett värn mot den kalla materialism som vänstern ger uttryck för. Påföljden tjänar flera ändamål: den ska ge upprättelse åt brottsoffret, den ska avhålla förövarna från nya brott och uppmuntra till ånger och de ska avhålla andra från liknande handlingar och skydda samhället. Det ska också så långt som möjligt tillförsäkras att förövaren gottgör brottsoffret ekonomiskt.

Utvecklingen av en ny typ av brottsligheten har pågått under de senaste decennierna. Kriminella organiserar sig i högre utsträckning, har ett större våldskapital och använder sitt inflytande på ett mycket destruktivt sätt. Utvecklingen är våldsam och skadlig för det omgivande samhället. Naturligtvis delvis eftersom de genom destruktiva livsval sprider våld, narkotika och tystnadskultur runt omkring sig. Men även kriminella drabbas av kriminalitet. En gängkriminell som mördas är också son, bror och vän med ett människovärde som berövas både honom, hans närstående och omvärlden. Att mord blir allt vanligare innebär en omfattande normförskjutning, där vissa liv betyder mindre än andra. Det kan Kristdemokraterna aldrig acceptera.

Dagens normer och värderingar överförs till nästa generation och det kommer att prägla hur morgondagens samhälle kommer att te sig och vilka utmaningar som kommer att ställas på rättsväsendet. Vuxna har ett ansvar att förmedla grundläggande värden och normer kring rätt och fel för att förebygga brott och ge barn och ungdomar en trygghet i samhället.

Polisens uppgifter ska vara att förebygga brott, upprätthålla ordningen samt utreda och beivra brott. Polisen, liksom hela rättsväsendet, ska vara effektiv och ges de verktyg som behövs för att på ett slagkraftigt och rättssäkert sätt komma åt den grova organiserade kriminaliteten och gängkriminaliteten, som sprider skräck med skjutningar och sprängningar. Andra viktiga prioriteringar för polisen är gränsöverskridande brottslighet, terrorism, vålds- och sexualbrott, ekonomisk brottslighet, ungdomsbrottslighet, brott med rasistiska inslag, hatbrott, narkotikabrott och barnpornografi.

Lika viktigt är det att bekämpa den brottslighet som många drabbas av i sin vardag, såsom bedrägerier, stölder och inbrott. Det kallas ibland för vardagsnära brottslighet, eller mängdbrott. Men om inte allmänheten uppfattar att det prioriteras riskerar vi att förtroendet för polisen och det övriga rättsväsendet skadas.

Arbetet ska vidare organiseras så att tillgången på poliser är störst vid tidpunkter och platser då erfarenhet och statistik visar att brottsligheten är som mest omfattande. Det är också viktigt att polis, domstol och socialtjänst reagerar skyndsamt på brott, inte minst då barn och ungdomar är

inblandade.

Straffen behöver överlag skärpas och en straffrättsreform genomföras, vilken bland annat ska innehålla en upprensning bland generösa straffrabatter. Tiden då straff avtjänas ska användas på ett meningsfullt sätt genom insatser som möjliggör ett liv utan brottslighet. Behandling mot alkohol- och narkotikamissbruk, utbildning och arbetsträning bör erbjudas. Anstalterna ska hållas drogfria. Frigivningen måste förberedas i god tid. För att undvika återfall bör den frigivne få hjälp att skaffa bostad, arbete och en meningsfull sysselsättning. Det är även viktigt att det sociala kontaktnätet stärks. Satsningar på kriminalvården bör ses som ett sätt att minska brottsligheten i framtiden.

02:01 Öppna omröstningar i kommunfullmäktige – en demokratifråga

Valhemligheten är absolut när folket väljer sina företrädare. Det står vi bakom.
Alla ska ha möjlighet att rösta efter sitt samvete i fullmäktige. Det stödjer vi.
Alla val i fullmäktige sker öppet, utom vid personval. Här vill vi ha en förändring!

Allt oftare ser vi att majoriteter lägger sig i hur oppositionens ska företrädas. De utser så att säga motståndarlagets lagkapten och företrädare.

En form av moral borde gälla, där majoriteten inte lägger sig i hur oppositionen formerar sig. Men moral kan man sällan lagstifta om.

Det går heller inte att på andra sätt tvinga fram ett moraliskt beteende. Vi tror däremot att möjligheten att vara anonym gör det betydligt lättare för den förtroendevalda att välja den omoraliska vägen i röstningsförfarandet.

Vi vill absolut inte se något system där majoriteten fråntas sin möjlighet att rösta, även där de rimligen borde avstå. Däremot anser vi att alla val ska ske öppet. Även personval. Folket har rätt att få veta hur deras företrädare röstar i alla ärenden som avgörs i fullmäktige.

Utifrån ovanstående föreslår vi:

Attsats 1: Att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att kommunallagens 54 paragraf ur femte kapitlet ändras så att den lyder ”Om omröstning begärs, ska den ske öppet”, och således styrker den demokratihämmande bisatsen ”utom i ärenden som avser val eller anställning av personal”.

Tibro 2023-02-24

Maria Maric, Torbjörn Alexandersson, Andreas Sandsgård, Magnus Jakobsson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att omröstning i kommunfullmäktige i ärenden som avser val eller anställning av personal alltid ska ske öppet.

Av 5 kap. 54 § kommunallagen framgår att om omröstning begärs, ska den ske öppet utom i ärenden som avser val eller anställning av personal. Genom en hänvisning i 6 kap. 33 § kommunallagen är regeln även tillämplig vid nämndernas beslutsfattande. I förarbetena till kommunallagen påpekas att i de allra flesta kommuner är det inte fullmäktiges uppgift att

besluta i anställningsärenden. I praktiken har regeln därför störst betydelse för nämnderna (prop. 1990/91:117 s. 189).

Öppna omröstningar är av principiell betydelse för att garantera att beslutsfattandet sker i demokratiska former, vilket motionärerna lyfter. Att omröstning i ärenden om val och tillsättning av personal ändå sker slutet kan motiveras utifrån att det är personfrågor där integritetsskäl talar för att ingen ska behöva öppet redovisa sitt val mellan olika personer. Om inte omröstning begärs avgörs dock även ärenden som avser val och anställning öppet genom acklamation.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att transparensen är viktig och att folket har rätt att veta hur deras företrädare röstar i alla ärenden som avgörs i kommunfullmäktige och vill därför anta motionen i den delen. Partistyrelsen menar dock att anställningsärenden alltjämt ska vara undantagna. Partistyrelsen föreslår därför en tilläggsattsats om att verka för att kommunallagen ändras så att omröstning gällande val av förtroendevalda alltid sker öppet och anser därmed motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
att partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att uppdra åt partistyrelsen att verka för att kommunallagen ändras så att omröstning gällande val av förtroendevalda alltid sker öppet och därmed anse motionen besvarad.

02:02 Blankröster är också en röst

Ser man tillbaka på valresultat från de senaste riksdagsvalen ser man en tydlig linje hos väljarna. Stödet för missnöjespartiet Sverigedemokraterna ökar stadigt. Samtidigt kan man se att förtroendetför de andra sju riksdagspartierna sammantaget sjunker.

Vi kan också se att valdeltagandet sjönk med knappt 3% år 2022 jämfört med fyra år tidigare. Trots detta relativt låga valdeltagande var det förvånansvärt många som valda att röstade blankt (0,96%).

I tabellen nedan kan ni se följande statistik från valmyndigheten:

	2014	2018	2022
Valdeltagande	85,18%	87,18%	84,21%
Andel blanka röster	0,89%	0,81%	0,96%
Andel röster på de sju riksdagspartierna som inte är SD	83,05%	80,93%	77,91%
Andel röster på Sverigedemokraterna	12,86%	17,53%	20,54%
Andel röster på övriga partier	4,09%	1,53%	1,55%

Anledningarna till att folk inte röstar är många. Några glömmer bort, andra orkar inte, vissa tror inte på politikerna och andra har ingen tilltro till systemet. Men ett stort demokratiproblem är det faktum natt det finns en stor grupp människor som erkänner det system vi har idag, men som inte hittar något parti värdigt att rösta på. Jag pratar givetvis om de 62 833 personerna som röstade blankt den 11 september 2022. En blankröst räknas nämligen inte på samma sätt som de andra, utan redovisas i stället i gruppen ”ogiltiga”. Av många väljare uppfattas detta som ett sätt för politiker att manipulera systemet och sopa det missnöje som finns under mattan. Jag är

också helt övertygad att det resulterar i att väldigt många väljer att rösta på partier man egentligen inte står bakom, för att säkerställa att rösten verkligen räknas och visar det missnöje man har gentemot systemet eller de etablerade partierna. Min slutsats är att så länge vårt system försöker gömma undan röster genom att felaktigt klassificera de som ”ogiltiga”, så kommer missnöjespartier fortsätta att få röster som egentligen skulle varit blanka.

Vi har en representativ demokrati i det här landet, där det krävs 4% av rösterna för att ta sig in i riksdagen. Ändå väljer vi i Sverige att av någon outgrundlig anledning att klassificera nästan 1% av rösterna som ogiltiga och samtidigt tvinga personer att rösta på partier man i första hand inte vill bli representerad av så länge man vill att rösten skall räknas som giltig.

Detta demokratiproblem måste åtgärdas. Jag föreslår därför Rikstinget att besluta följande:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att blanka röster skall klassificeras som en giltig röst

Bollnäs 2023-03-23

Andreas Sandsgård

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman i Gävleborg beslutar att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att blankröster ska räknas som giltiga röster. Idag räknas blankröster in i valdeltagandet men inte i den procentuella fördelningen av röster och därmed inte heller i fördelningen av mandat.

Partistyrelsen delar förvisso motionärens uppfattning att blankröstning är ett uttryck för ett medvetet val som bör komma medborgare och politiker tillhanda. Ytterst är andelen blankröster ett mått på det politiska systemets legitimitet. Det är därför viktigt för tilltron till demokratin att blankröster uppfattas och registreras. Det innebär en viktig signal om att en del väljare är missnöjda med det rådande utbudet av politiska partier och kandidater.

Partistyrelsen anser däremot inte att blankröster ska räknas som giltiga röster och bli ett likvärdigt alternativ till att faktiskt välja valsedel. För att ha möjlighet att upprätthålla den representativa demokratin är ett högt valdeltagande och att utse sin kandidat avgörande. Blankröster medför svagare representation. Politiker har inte någon möjlighet att representera några mandat för de som röstat blankt då det helt enkelt saknas vetskap om vad dessa personer står för. Det skulle ge upphov till tomma stolar i kommun, region och riksdag, och ytterst påverka förtroendet för styrelseskicket. Om blankröster räknas som giltiga röster kan det också öka intresset för att protestera den vägen. Det riskerar att ge upphov till ett sluttande plan där fördelningen av mandat undermineras och där den representativa demokratin i praktiken inte längre fungerar. Partistyrelsen föreslår därmed att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:03 Minska partistödet

De flesta politiska partier tappar medlemmar. Det är beklagligt. Med aktiva medlemmar skapas politik som är förankrad hos allmänheten. Där uppstår politiska ideer när människor upplever behov av förändring. Utan aktiva medlemmar skapas politiska ideer av politiska eliter, med ibland andra erfarenheter än folk i allmänhet.

Från att politiska förslag tidigare rört sig uppåt från folket till eliten strömmar de ibland i motsatt riktning. Detta medför en risk att politiken tappar kontakt med de problem ” verklighetens folk” upplever. Ett bra exempel på detta är hur de flesta partier hanterat invandrarfrågan tills för några år sedan.

En orsak till detta är de politiskt beslutade bidragen från stat och kommun till partierna. Medlemsintäkterna utgör en mycket liten del av deras inkomster. Därmed är behovet av medlemmar inget överlevnadsvillkor. Partierna kan kompensera minskade medlemsintäkter genom att höja partibidragen, ett system som leder tankarna till jäv. För att öka medlemmarnas inflytande - och därmed demokratin - måste partistödet minska.

Attsats 1: Kristdemokraterna bör ta initiativ till att minska de politiskt beslutade och finansierade ekonomiska bidragen till partierna.

Enskede 2023-04-05

Lars Hultkvist

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären vill höja folkligheten i partilivet och därigenom brygga avståndet mellan befolkningen i stort och heltidspolitiker. Detta är en intention som är mycket angelägen i tider där befolkningens delaktighet i folkstyret minskar, bland annat mätt genom minskat antal medlemmar i partierna.

Som motionären skriver är medlemsavgifter bara en liten del av partiernas intäkter. För Kristdemokraterna i exempelvis Stockholm stad är bidragen från kommunen helt avgörande för att finansiera verksamheten.

Olika partier har olika möjligheter att finansiera sig själva. Centerpartiet sägs ibland vara ett av Europas rikaste partier efter försäljningen av Centertidningar, där försäljningssumman sedan dess är en välavkastande aktieportfölj. På samma vis har Socialdemokraterna byggt upp ett finansieringsnätverk genom bland annat spelverksamhet, men man får också bidrag genom fackföreningsrörelsen. Därutöver stöttar föreningar som ABF och Hyresgästföreningen partiet.

Att ta bort partistödet skulle därigenom slå mycket olikt på partier, där det skulle drabba små partier utan stödverksamhet som exempelvis Kristdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet mycket hårdare än rikare partier som Centerpartiet eller Socialdemokraterna. Genom att partierna tappar finansiering skulle påverkbarheten teoretiskt också kunna öka, då bidrag från medborgare och organisationer skulle bli viktigare.

Stämman beslutade i enlighet med partidistriksårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att Kristdemokraterna ska verka för att partistöden ska minska. Grunden för demokratin bildas och formas i de sociala sammanhang som utgör ett samhälle. I hemmet och familjen, skolan, religiösa samfund, föreningar, organisationer och folkrörelser. En demokrati är

beroende av att åsikter och uppfattningar kan brytas mellan enskilda och grupper, samt bland dem som har sämre förutsättningar att få sin röst hörd.

Politiken är ett hantverk. Politiska beslut har också blivit alltmer komplicerade och därmed vore det svårt att inte ha hel- och deltidsarvoderingar i många politiska församlingar. Partistöden delas ut i förhållande till antal mandat. Det utjämnar i viss mån spelplanen mellan politiska partier som Socialdemokraterna, som får massiva bidrag från andra närstående organisationer som LO, och andra partier som inte har samma möjlighet. Minskat partistöd skulle förminska och förhindra vissa politiska rörelser och därmed försämra den svenska demokratin. Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:04 Inrättande av författningsdomstol

I det svenska rättssystemet saknas en instans för prövning av lagstiftningen som är oberoende av staten. En författningsdomstol kan pröva lagstiftningens överensstämmelse med grundlagarna. Det är därför viktigt att författningsdomstolen framstår som oberoende av andra juridiska instanser. Författningsdomstol är ett vanligt inslag i EU-staternas rättssystem. En dylik svensk instans bör underlätta att lagprövning sker i överenstämmelse med EU-rätten

Förnärvarande granskas lagstiftningens överenstämmelse med grundlagarna av lagrådet. Det har ingen dömande roll. Därmed saknar lagrådets granskning vikt och relevans för att säkerställa lagstiftningen.

Attsats 1: Jag yrkar att vårstämman beslutar att kristdemokraterna i riksdagen skall verka för att svenskt rättssystem kompletteras med en förvaltningsdomstol.

Uppsala 2023-03-30

Staffan Berg

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att Kristdemokraterna ska verka för att inrätta en författningsdomstol. Respekten för grundlagarna måste genomsyra hela det politiska systemet och rättsväsendet. Det ska finnas en effektiv lagprövningsrätt. Kristdemokraterna har därför länge hävdat att vi behöver en författningsdomstol som ska pröva nya lagar mot de grundläggande fri- och rättigheterna. En författningsdomstol ska vara oberoende och pröva lagars och reglers innehåll mot grundlagarnas syfte. Motionärens vilja är alltså redan kristdemokratisk politik och därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:05 Förändrad lagstiftningsprocess – inrättande av snabbfil

Sverige har omfattande problem med kriminella organisationer och gäng. Deras uppfinningsrikedom att frångå ansvar är uppenbar.

En ny lag med syfte att hantera ett givet problem kan ha tagit i värsta fall 4-5 år från ”ax till limpa”.

En kriminell organisation kan ändra sin taktik på några veckor.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för en särskild snabbfil för lagstiftning och procedurerna kring denna avseende avancerad kriminell verksamhet genom organisationer och gäng skyndsamt inrättas.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att Kristdemokraterna ska verka för ett förenklat förfarande i lagstiftningsproceduren och att detta ska kunna användas avseende avancerad kriminell verksamhet genom organisationer och gäng.

Det svenska lagstiftningsförfarandet ställer höga krav och det finns ett starkt konstitutionellt skydd för utredningsväsendet, remissväsendet och Lagrådets granskning. Detta gör att lagändringar tar tid men det gör också att lagförslagen generellt håller hög kvalitet. Partistyrelsen anser att detta tjänar oss väl. Det är viktigt att förslag bereds ordentligt och att det finns en eftertanke i processen och en viss inbyggd tröghet som skyddar mot tillfälliga politiska idéer eller impulser. Särskilt viktigt är detta vid eventuella grundlagsändringar.

En så kallad ”snabbfil” där lagstiftningsförfarandet regelbundet kan kringgås är därför inte önskvärt. Ibland finns dock fog för att förenkla delar av processerna. Partiet driver på för att få till en ordning där rättssäkerheten garanteras men där utredningsfasen snabbas på, dock inte vad gäller grundlagsändringar. Våra nordiska grannländer är ibland mer snabbfotade och kan tjäna som förebild.

Under såväl pandemin som Nato-processen har vi sett att det även finns ett visst utrymme i regeringsformen och riksdagsordningen för att i vissa fall skynda på lagändringar. Bestämmelserna utgör inte några ”snabbfiler” men kan skynda på delar av processen. Några exempel är att regeringen inte behöver respektera propositionstidens utgång om det finns synnerliga skäl (9 kap. 3 riksdagsordningen). I undantagsfall kan regeringen också föreslå att riksdagen beslutar om förkortad följdmotionstid på nya lagförslag (9 kap. 3 och 13 §§ riksdagsordningen). I särskilda fall går det att hoppa över remitteringen till Lagrådet om deras granskning skulle fördröja lagförslagets behandling så att avsevärt men uppkommer (8 kap. 21 § 3 st. regeringsformen). Gällande riksdagens arbete finns även ett antal bestämmelser i riksdagsordningen som kan användas vid brådskande beslut: 6 kap. 12 § om extra sammanträde, 10 kap. 2 § om riksdagens möjlighet att besluta om omedelbar hänvisning av ett ärende till ett utskott utan föregående bordläggning samt 11 kap. 2 § om möjligheten till avgörande av ett utskottsbetänkande trots att ärendet varit tillgängligt kortare än två vardagar. Vidare finns särskilda regler i 15 kap. regeringsformen om beslutsfattande vid kriser i form av krig eller krigsfara.

I och med ovanstående motivering anser partistyrelsen att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:06 Avsluta missbruket av utnämningsmakten

I Sverige är det regeringen som har befogenheterna att utnämna statens högsta tjänstemän. Detta inkluderar bland annat generaldirektörer, diplomater och ordinarie domare, det vill säga utnämningsmakten. Dessa befattningar utgör dessutom några av Sverige mest centrala beslutfattare. Vidare är ministerstyre förbjudet i Sverige vilket innebär att myndigheterna agerar självständigt och därför har myndighetscheferna ett stort inflytande. Ett statsråd får exempelvis inte bestämma hur en enskild myndighet ska avgöra i ett enskilt ärende eller tillämpa lag. I syfte att upprätthålla allmänhetens förtroende för förvaltningen, säkra myndigheters oberoende och möjliggöra ansvarsutkrävande måste rekryteringar av statliga tjänstemän utmärkas av transparens och kvalitet. Därför föreskriver regeringsformen att utnämningarna skall vid tillsättning av statlig tjänst avseende fästas endast vid sakliga grunder. Staten ska nämligen vara meritokratisk, likabehandlande och tjäna medborgarens, inte politikens, intresse.

I verkligheten verkar dock inte denna ordning råda. 2021 släppte Timbro rapporten Enpartistaten som visade att var fjärde ordinarie myndighetschef som tillsatts under regeringen Löfven varit politiker. Hela 90 procent av de statliga tjänstemän som fått en före detta politiker som högsta chef hade fått en socialdemokrat. Vidare finns det alltjämt en oklarhet i hur regeringen Löfven utnämnde myndighetschefer. Ett exempel är den före detta socialdemokratiska partisekretaren Carin Jämtin som i april 2017 avgick från denna post. Månaden efter utsågs hon till ny generaldirektör för biståndsmyndigheten Sida, detta trots att hon inte hade sökt tjänsten och saknade de kvalifikationer som regeringen ställt upp som krav för tillsättningen. Regeringen hade fått in 28 ansökningar till sista ansökningsdatum i oktober 2016, men utnämnde ingen ny generaldirektör när det tidigare förordnandet gick ut vid årsskiftet, utan väntade tills Jämtin avgick. Ett annat exempel är den före detta socialdemokratiska partiordföranden Håkan Juholt som lämnade sin riksdagsplats 2017 och utsågs till ambassadör på Island och Sydafrika, trots att Juholt saknade diplomatiska erfarenheter. Detta är bara exempel på fall efter fall där Socialdemokraterna flagrant missbrukat utnämningsmakten och agerat i strid mot svenska grundlagar.

Mot bakgrund av detta behövs reformer för att säkerställa att regeringens tillsättningar är förenliga med svensk grundlag. En utredning bör därför få i uppdrag att undersöka vilka åtgärder som bör vidtas för att öka transparensen, skärpa kravet på sakliga grunder och minska politiseringen av regeringens utnämningar. En konkret åtgärd för att professionalisera beredningen av utnämningarna är dock att inrätta en permanent nämnd, som är underställd av regeringen med ansvar för professionella beredningar av utnämningar av myndighetschefer och personer i motsvarande ställning. Hur nämnden ska agera och fungera rent praktiskt bör en utredning undersöka, däremot finns det starka skäl för en särskild nämnd i Sverige för att grundlagsbestämmelserna efterföljds när det gäller regeringens utnämningar.

Det finns dessutom skäl att ifrågasätta varför inte riksdagen har en större roll i utnämningarna av centrala, opolitiska uppdrag inom svensk statsförvaltning. Riksdagen får nämligen idag inte överpröva utnämningar. Regeringsformens krav på saklighet blir därför mer som en rekommendation till regeringen. Opolitiska tjänstemän behöver dessutom ha medborgarnas förtroende och i och med att riksdagens är folkets företrädare bör riksdagen få i uppdrag att granska och överpröva utnämningarna.

Redan idag ansvarar riksdagen själv för beredning och utnämningar av ett antal ämbeten eller förtroendeuppdrag inom de myndigheter som lyder under den, exempelvis Riksrevisionen, Riksbanken och Justitieombudsmannen, med motiveringen att dessa ska vara organisatoriskt fristående från regeringen. Dessa val bereds av konstitutionsutskottet. Det finns skäl att dessutom låta konstitutionsutskottet granska och ompröva regeringens utnämningar.

Jag yrkar på att rikstinget beslutar:

Attsats 1: att Kristdemokraterna ska verka för att en utredning ska få i uppdrag att undersöka vilka åtgärder som bör vidtas för att öka transparensen, skärpa kravet på sakliga grunder och minska den politiserade delen av regeringens utnämningar.

Attsats 2: att Kristdemokraterna ska verka för att en permanent nämnd, underställd regeringen med ansvar för professionella beredningar av utnämningar av myndighetschefer och personer i motsvarande ställning, ska inrättas.

Attsats 3: att Kristdemokraterna ska verka för att konstitutionsutskottet ska granska och ges möjlighet att ompröva regeringens utnämningar.

Värnamo 2023-02-18

Amel Topic

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Regeringen har utnämningsmakten och så bör det fortsätta vara. Det är förutom budget, regleringsbrev och lagstiftning sättet att styra en myndighet. Men regeringen ska däremot inte detaljstyra eller lägga sig i enskilda beslut. Förtjänst och skicklighet ska styra utnämningarna. Konstitutionsutskottet (KU) har till sitt uppdrag att granska regeringens utnämningspolitik. Alliansregeringen lade om utnämningspolitiken 2007-08. Tyvärr har efterlevnaden ibland varit si och så. Oavsett regering. Partidistriktsårsmötet delar motionärens kritik om hur regeringar använt sig av utnämningsmakten för att gynna sina egna och inte följt regelverket.

Partidistriktsårsmötet anser att utnämningspolitiken bör ligga kvar på regeringen, men att åtgärder behöver vidtas för att stärka grundlagens krav på att förtjänst och skicklighet ska styra tillsättningarna.

Därmed föreslås rikstinget avslå motionärens tre attsatser och ställa sig bakom tilläggsyrkandet (ny attsats) och därmed anse motionen vara besvarad.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Regeringens utnämningsmakt innebär att de har befogenhet att tillsätta myndighetschefers och domstolars högsta chef. Motionären vill på olika sätt se över detta system i syfte att skärpa kravet på sakliga grunder, öka insynen och möjligheten till granskning. Motionen är skriven mot bakgrund av den allt större politiseringen av utnämningsmakten. Flertalet granskningar har visat att socialdemokrater är kraftigt överrepresenterade bland myndighetschefer och att regeringar använt utnämningsmakten för att gynna sina egna.

Partistyrelsen delar motionärens övergripande problembild. Konstitutionens krav på ” skicklighet” och ”förtjänst” ska vara fasta huvudprinciper vid utnämningarna men efterlevnaden av detta går att ifrågasätta. Alliansregeringen reformerade delar av utnämningspolitiken 2008 och det finns anledning att fortsatt bevaka frågan. Därmed anses första attsatsen besvarad.

Partistyrelsen anser att det fortsatt ska vara regeringen som har utnämningsmakten. Det är en viktig del för att regeringen ska kunna styra myndigheterna. Att inrätta en permanent nämnd eller låta konstitutionsutskottet överpröva regeringens utnämningar är därför inget som partistyrelsen ställer sig bakom. Det ska dock nämnas att konstitutionsutskottet redan idag har i uppdrag att granska regeringens utnämningspolitiken och på så sätt fyller en viktig funktion, men utan att kunna ompröva besluten. Partistyrelsen föreslår därmed att den andra attsatsen

avslås och den tredje attsatsen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

02:07 Myndighetsansvar vid utfärdandet av föreskrifter

Det är vanligt att svenska myndigheter med automatik inför föreskrifter utifrån direktiv och förordningar utfärdade av EU.

I flera fall landar detta ansvar på en myndighet som saknar kompetens inom området. När medborgare klagar på sådan föreskrift i enskilt ärende blir ofta svaret att ”detta har EU beslutat”.

Detta är förödande för rättssäkerheten.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att myndighet måste ha kompetens inom det område som de har rätt att utfärda föreskrifter och sett ur den enskildes synvinkel och regeringen i regleringsbrev säkerställer myndighetschefs personliga ansvar att så sker.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
För att en myndighet ska kunna anta föreskrifter är de beroende av delegation från riksdag eller regering. Detta framgår av 8 kap. regeringsformen. Det innebär att det ansvar som motionären lyfter, ligger på regeringen och ytterst på de 349 folkvalda i riksdagen. Det är riksdagen som ytterst är ansvarig för exempelvis överimplementering av EU-lagstiftning, inte myndigheterna. Så ska det självklart fortsatt vara.

Partistyrelsen anser dock att motionären sätter fingret på en viktig demokratifråga, nämligen att väljarna ska kunna utkräva ansvar av dem som bestämmer. Det finns ett problem när olika nivåer ”skyller” på varandra och hänvisar till att det är ”något som EU har bestämt”. Under senare år har även politisk aktivism bland myndighetsanställda blivit vanligare. Det är en anledning till att Kristdemokraterna driver att återinföra tjänstemannaansvaret vilket ligger i linjen med motionens andemening. Återinfört tjänstemannaansvar omfattas också av Tidöavtalet och är således föremål för kommande lagförslag från regeringens sida. Därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:08 Värna rätten till ett likvärdigt bemötande

De flesta människor råkar någon gång i sitt liv ut för en situation där vi är i nöd och utelämnade åt beslut som tas av tjänstemän på myndigheter, i regioner eller kommuner. När detta sker är det av yttersta betydelse att vi upplever de representanter som vi möter som opartiska och yrkesmässiga. Detta gäller oavsett vilka vi är eller vilka erfarenheter vi bär med oss. Verksamhetspersonal ska finnas till för medborgaren och människan. Inte tvärt om.

Den värderingsneutrala klädkoden är välbeprövad och står för den saklighet och professionalitet som ska kännetecknа en tjänsteman enligt objektivitetsprincipen inom svensk förvaltningskultur. Att bära synliga politiska, religiösa eller filosofiska accessoarer eller symboler som myndighetsperson är att framhäva sina privata värderingar i en roll som skall vara opartisk. Man riskerar att skapa oro hos medborgaren genom att ge sken av att vara en gruppprepresentant snarare än neutral och yrkesmässig. Man riskerar även att skapa onödig friktion och möjliga samarbetssvårigheter med de människor man möter i sitt arbete.

Idag ser vi en trend där verksamheters klädregler luckras upp. En trend där flickor som utsätts för skamkultur tvingas lägga sina liv i händerna på myndighetspersoner som bär accessoarer som symboliserar denna skamkultur. Vi har även fall där kristna konvertiter korsförhörts av utredare i kläder som representanter det religiösa förtryck konvertiterna flyr ifrån. Det här leder till att människor i extremt utsatta situationer får ett bemötande som varken är gott, opartiskt eller likvärdigt. Myndigheterna ska finnas till för medborgarna. Inte tvärt om. Det är därför dags att vi påbjuder en politiskt, religiöst och filosofiskt värderingsneutral klädkod för statlig, region och kommunal personal som möter människor i nöd och även för personal som har rätt att ta livsavgörande beslut, som att till exempel bruka våld, omhänderta barn, göra asylutredningar eller göra triagebedömningar inom akutsjukvården.

Attsats 1: Att påbjuda neutral klädkod för vissa roller inom stat, region och kommun enligt motionen

Johanneshov 2023-04-05

Fredrik Carlsson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att representanter för offentlig förvaltning ska upplevas som opartiska och yrkesmässiga. Vissa grenar av förvaltningen bär uniform som understryker detta, t.ex. inom polisen och försvaret, där utrymmet för personlig klädsel då är mindre. Kristdemokraterna är sedan tidigare positiva till ett förbud för anställda inom offentlig förvaltning att bära niqab eller burka eller annan heltäckande slöja, av säkerhetsskäl samt för personidentifiering. Föräldrar ska kunna se personalen man lämnar sina barn till, en patient ska kunna se den vård- och omsorgspersonal som hon vårdas av och ett brottsoffer ska kunna se den polisanställda eller tjänsteman inom rättsväsende som hon söker hjälp ifrån. Samtidigt har partiet tagit ställning för att förbudet endast bör gälla heltäckande slöja, och att ett vidare förbud hade fått alltför långtgående konsekvenser.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att det ska införas neutral klädkod för vissa roller inom stat, region och kommun. Partistyrelsen delar bilden att det är viktigt att representanter för offentlig förvaltning upplevs som opartiska och yrkesmässiga. Neutral klädkod för vissa roller inom offentlig förvaltning finns också redan idag där vissa grenar av förvaltningen bär uniform, exempelvis polisen och försvaret. Kristdemokraterna är sedan tidigare även positiva till ett förbud för anställda inom offentlig förvaltning att bära niqab eller burka eller annan heltäckande slöja, av säkerhetsskäl samt för personidentifiering. Föräldrar ska kunna se personalen man lämnar sitt barn till, en patient ska kunna se den vård- och omsorgspersonal som hon vårdas av och ett

brottsoffer ska kunna se den inom rättsväsendet som hon söker hjälp ifrån. Partistyrelsen är inte av en annan uppfattning idag. Det är dock viktigt att notera att förslaget endast gäller heltäckande slöja. Allt annat hade fått alltför långtgående konsekvenser i relation till var och ens rätt att utöva tro och sedvänja. Mot bakgrund av det som anförts ovan anser partistyrelsen motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:09 Minska antalet myndigheter i Sverige

Enligt regeringen hemsida finns det för närvarande 344 myndigheter i Sverige enligt statskontoret.se Det finns välkända myndigheter som polismyndigheten, men också rätt okända såsom myndigheten för kulturanalys. Med den höga skattesats som Sverige har bör fokus vara från det offentligas sida att basfunktioner som polis, sjukvård osv fungerar. Ofta är den allenarådande lösningen att vi behöver höja skatter och tillsätta en ny myndighet.

Det är dags att se över den ”byråkratisering” som präglar det offentliga Sverige och våga rensa bort en del myndigheter och behålla de viktigaste.

Jag föreslår att Kristdemokraterna verkar för att:

Attsats 1: Riksmötet ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att en översyn över Sveriges myndigheter och ett mål att reducera antalet och effektivisera arbetet.

Kärna 2023-01-30

Erik Pilbom

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:10.

02:10 Ett effektivt Sverige med färre myndigheter och regelverk

Idag har Sverige 344 myndigheter och en ny myndighet på väg att bildas. De flesta är nog okända för nästan alla politiker och medborgare. Jag har själv jobbat 6 år inom en myndighet ”på golvet” och har sett att denna myndighet svällde ut med allt flera anställda och byråkratiska regelverk. Genom att tjänstepersonerna blir allt fler, så ökar byråkratin och effektiviteten minskas år från år. Beslutsvägarna har blivit alldeles för långa.

En utredning av ett fackförbund kom fram till att allt fler uppgifter läggs på myndigheterna, som gör att myndigheterna måste prioritera vad som ska hinna utföras och jobbas med.

Leif Östling har skrivit ett inlägg i Dagens Industri om att 141 ”pyttemyndigheter” borde utredas. Myndigheter med färre anställda än 50 personer har enligt en utredning dyrare verksamhetsdrift per anställd, eftersom de behöver egen kompetens inom bland annat ekonomi och IT. Leif Östling skriver: ”Dessutom är dessa myndigheter ofta tillkomna mer i taktiska politiska syften än sprungna ur något skriande förvaltningsbehov.”

Jag utgår ifrån att dessa hinder som blir fler och fler i allt fler myndigheter försvårar vår vardag och även kommunernas vardag. Detta byråkratiserande av vårt samhälle kommer i slutändan att

hämma landets utveckling. Det kommer att försvåra medborgarnas frihet till att snärjas av allt fler regler och förordningar.

I den kommunala sektorn ser man också tydligt en svällande byråkrati som INTE främjar utveckling och medborgarnas väl och ve. Vi vet att till exempel skolan har alldeles för mycket krav på dokumentering. Kärnuppgiften att lära och undervisa blir lidande av detta.

Jag yrkar att Kristdemokraterna aktivt ska arbeta för

Attsats 1: att myndigheterna behöver se över sina organisationer och slimma verksamheten avsevärt.

Attsats 2: att regelverk som styr människans vardag genom byråkratiska regelverk ses över.

Haparanda 2023-04-05

Lars-Erik Wikberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:09 - 02:10:
Motionärerna vill att myndigheternas organisation och byråkratiska regelverk ses över. Partistyrelsen delar denna ambition. Den statliga förvaltningen bör inte hållas större än nödvändigt och Kristdemokraterna har i flera år varit pådrivande för nedläggningar, ihopslagningar och effektiviseringar av myndigheter. Partiet har flera gånger motionerat i riksdagen om att lägga ner exempelvis Jämställdhetsmyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten och Delmos. Samtidigt ska framhållas att partiet också arbetar för att tillskapa nya myndigheter när detta är nödvändigt, exempelvis Utbetalningsmyndigheten och Viltvårdsmyndigheten. Gällande att se över byråkratiska regelverk så driver partiet redan idag på för regelförenklingar och minskad byråkrati.

Kristdemokraterna arbetar med frågan i regeringsställning. Regeringen kommer att se över utgifterna för den statliga förvaltningen. För att det ska finnas resurser till kärnverksamheterna behöver statens verksamhet vara effektiv. Behovet av att prioritera bland de statliga utgifterna är ännu tydligare nu, då nya utgifter riskerar att driva på inflationen. Regeringen kommer därför under mandatperioden att överväga organisationsförändringar för myndigheterna och ta initiativ till att ompröva och renodla deras verksamhet. Antalet myndigheter bör minska. Den politik som motionärerna efterfrågar drivs alltså redan av Kristdemokraterna. Partistyrelsen anser därmed motionerna besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:09:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:10:
att anse motionen besvarad

02:11 Färre kommuner i Sverige behövs för att klara välfärdsutmaningarna

Det behövs en kommunreform i Sverige. Vi behöver färre, men starkare kommuner för att klara det framtida välfärdsuppdraget. Detta är en utveckling som Kristdemokraterna bör bejaka. Utvecklingen har gått snabbt och de kommunala verksamheterna måste följa med i samhällsförändringarna. Sedan 1974, då den senaste kommunreformen genomfördes, har det

kommunala uppdraget utvidgats, samverkan mellan kommunerna ökat, rörelsemönster förändrats och infrastruktur förbättrats. Till detta kommer att lokala arbetsmarknader har vuxit samman och det demokratiska samtalet har förändrats i grunden genom digitaliseringen. En helt ny sektor av välfärdsaktörer har etablerats.

Kristdemokraterna har drivit frågan om ett statligt huvudmannaskap för sjukvården och fått in i Tidöavtalet att en utredning ska tillsättas som ska belysa för- och nackdelar och ta fram förslag på hur ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap kan införas långsiktigt. På samma sätt behöver nu frågan om färre men starkare kommuner i Sverige påbörjas för att detta ska kunna bli verklighet någon gång på 2030-talet.

Från 1863 indelades Sverige i cirka 2500 primärkommuner, varav ett 100-tal var städer. Redan då fanns diskussionen om socknarna var för små enheter att basera den kommunala strukturen på. Under 1900-talet har ett antal reformer genomförts och som mest hade Sverige 2532 kommuner 1930. 1952 gjordes en ny reform och då fick Sverige 1037 kommuner, varav 133 städer, 88 köpingar och 816 landskommuner. Under 1960-talet inleddes ännu ett reformarbete som avslutades 1974. Mindre justeringar har gjorts och idag finns det 290 kommuner.

Bjurholm, landets minsta kommun, hade vid slutet av 2021 knappt 2 400 invånare. I Stockholm, som är Sveriges största kommun, bodde det vid samma tidpunkt 978 800 personer, alltså nära var tionde invånare i Sverige. Folkmängden i Stockholms kommun var större än den sammanlagda folkmängden i de 114 kommunerna med minst folkmängd.

De viktigaste argumenten för att Kristdemokraterna ska driva på för kommun-sammanslagningar är ekonomi och kompetensförsörjning, men även framtidsinriktad strategisk kapacitet kring personaladministration, IT-verksamhet och upphandling kommer vara svåra utmaningar framöver. För små kommuner innebär kommunsammanslagningar helt enkelt att sårbarheten minskar och möjligheten att leverera bra och tillförlitlig välfärd upprätthålls.

I likhet med den danska strukturreformen i början av 2000-talet borde ett riktmärke vara en gräns på 20 000–30 000 invånare för att en kommun ska kvarstå som självständig. Kommuner som har större befolkningsunderlag kan med fördel fortsätta, men det bör finns möjligheter till justeringar kring kommungränser för att optimera arbetsmarknadsregioner, infrastruktursatsningar eller andra synergieffekter mellan nuvarande kommuner.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag rikstinget besluta:

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för färre kommuner i Sverige och att en kommunreform bör genomföras med syfte att Sverige ska ha färre, men starkare kommuner som klarar framtidens välfärdsutmaningar.

Ramlösa 2023-02-01

Anders Lundström

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären redogör förtjänstfullt för de fördelar som en kommunreform skulle kunna föra med sig. Partidistriktsårsmötet instämmer i argumentationen och tror också att en förändring måste komma uppifrån, samtidigt som subsidiaritetsprincipen måste tas i beaktande.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att partistyrelsen ska verka för färre kommuner och att en kommunreform bör

genomföras. Partistyrelsen delar bilden att kommunerna står införa stora utmaningar framöver, inte minst demografiskt. När färre ska försörja allt fler behöver kommunerna fundera över vilka förutsättningar de har att klara välfärdsuppdragets kärnuppgifter. Generellt sett kan större kommuner ofta erbjuda bättre och mer likvärdiga tjänster, vilket gör att det finns positiva administrativa och ekonomiska effekter av slå ihop kommuner. För att detta ska kunna bli en realitet har Kristdemokraterna i regeringsställning under våren 2023 tillsatt en utredning om frivilliga kommunsammanläggningar. Syftet är att undersöka intresset bland Sveriges 290 kommuner för att inleda ett arbete med frivilliga kommunsammanläggningar. Därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:12 Verkställ Sveriges ratificering av ILO 169

Att Sverige måste göra upp med sin mörka historia när det gäller behandlingen av vårt eget ursprungsfolk samerna, råder ingen tvekan. Det rasistiskt präglade assimileringsprogram som pågick under lång tid har skapat djupa sår hos våra samer. Att jämföra detta med ett kulturellt folkmord är ingen överdrift. På senare år har övergreppen på vårt ursprungsfolk aktualiserats på olika sätt, som t.ex. Svensk kyrkan som offentligt har bett samerna om ursäkt för sin behandling av samerna. Däremot har vi, skamligt nog, inte ännu förmått oss att ratificera ILO 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder.

Med inte minst Sverige som starkt pådrivande kraft, antog FN ILO-konventionen nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder. ILO 169 syftar till ett erkännande av ursprungsbefolkningens strävan att utveckla sin kultur utifrån sin egen identitet. Sverige är ett av de fåtal länder som inte ännu ratificerat konventionen trots att den trädde i kraft 1991. Trots Sveriges höga svansföring för att få ILO 169 till stånd, så har vi inte ännu lyckats sopa rent framför vår egen dörr.

När Sverige stod inför att för egen del ratificera konventionen visade det sig att majoritetssamhällets särintressen reste allehanda hinder för att vår samiska befolknings rättigheter skulle bekräftas. Noteras bör att våra grannländer Danmark och Norge skrev under konventionen i ett tidigt skede, medan Finland i likhet med Sverige har svårt att komma till skott.

Den svenska förhalning av frågan visar med obehaglig tydlighet hur Sverige gärna agerar världssamvete så länge frågorna hålls på betryggande avstånd men visar sin oförmåga att ta itu med humanitära problem som kan innebära att majoritetssamhällets särintressen kan få maka på sig. Sverige erhåller årligen internationell kritik för sin behandling av samerna och inte minst för att man fortfarande dröjer med en ratificering av ILO 169.

I ILO-utredningens betänkande, ”Samerna – ett ursprungsfolk i Sverige” (SOU 1999:25) föreslogs ett antal åtgärder som borde genomföras för att Sverige på 5 års sikt skulle ansluta sig konventionen. Ett flertal av dessa åtgärder därefter genomförts men utan att det lett att en ratificering verkställts. Det finns därför inte längre några hållbara argument mot att Sverige tar ställning för en anslutning till konventionen.

Med utgångspunkt från människovärdesprincipen om alla människors lika, unika och okränkbara värde, är det ofrånkomligt att Kristdemokraterna står upp för sin värdegrund och ideologi aktivt verkar för att snarast förbereda en ratificering av ILO 169.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag att Rikstinget beslutar:

Attsats 1: att uppdra till Partistyrelsen att verka för att Kristdemokraterna i riksdag och regering verkar för att Sverige skyndsamt ratificerar ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder.

Näsviken 2023-03-22

Kent Sjöberg, Lars Österberg

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman beslutar att anta motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att partistyrelsen ska verka för att Sverige ratificerar ILO 169.

Samerna utgör ett av de folkslag som med tusenåriga traditioner räknar norra delen av den skandinaviska halvön, Finland, och delar av nordvästra Ryssland som sitt hem, det som brukar refereras till som Sapmi. År 1977 uttalade Sveriges riksdag samerna som ett urfolk i Sverige och år 2000 införlivades det samiska språket som ett av våra fem minoritetsspråk. Sedan 2011 är samerna erkända som ett folk i Sveriges grundlag och har i tillägg till det status som ursprungsfolk med ett påföljande folkrättsligt skydd. Kristdemokraterna erkänner vikten av samernas identitet som urfolk, folk och nationell minoritet.

Att inte fördela rättigheterna till mark, land och vatten exklusivt till renägande samer, har varit vägledande för kristdemokratiska företrädare i tidigare ställningstaganden då frågan om en ratificering av ILO-konventionen 169 varit aktuell. Konventionen medför landanspråk över större delen av norra Sverige till fördel för renägande samer med digra konsekvenser för andra vars skogsbruk och tillgång till naturen då beskärs. Lösningar som både beaktar samernas rättigheter och respekterar äganderätten måste framställas. Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:13 En stärkt äganderätt och lönsammare landsbygd

Regeringsformen har under åren varit föremål för ett antal ändringar varigenom egendomsskyddet succesivt har kommit att förstärkas. Fram till den 1 januari 2011 reglerades egendomsskyddet i 2 kap. 18 § regeringsformen. Bestämmelsen tillförsäkrade ett skydd vid två typer av ingrepp i äganderätten, dels sådana fall där en enskild tvingas avstå egendom genom expropriation eller annat sådant förfogande, dels sådana fall där det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad på visst sätt, s.k rådighetsinskränkningar.

Enligt 2 kap. 18 § andra stycket regeringsformen garanterades den som var föremål för ingreppen ersättning för förlusten. Vid rådighetsinskränkningar inskränktes emellertid denna rätt till fall där pågående markanvändningen inom berörd del av fastigheten avsevärt försvårades eller skada uppkom som var betydande i förhållande till värdet på den aktuella delen av fastigheten.

Den 1 juli 2004 beslutade regeringen direktiv till en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppgift att göra en samlad översyn av regeringsformen (dir. 2004:96). Utredningen, som antog

namnet Grundlagsutredningen, överlämnade i december 2008 sitt betänkande, En reformerad grundlag (SOU 2008:125), till regeringen. Efter remissbehandling överlämnade regeringen i december2009 propositionen En reformerad grundlag (prop. 2009/10:80) till riksdagen.

I propositionen föreslogs bl.a. att bestämmelsen om egendomsskyddet skulle ändras så att huvudprincipen om full ersättning vid expropriation och annat sådant förfogande tydliggjordes samt att ett tillägg skulle införas med innebörden att det som följer av lag gäller i fråga om rätt till ersättning vid rådighetsinskränkningar som sker av hälsoskydd-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl.

Problemställning
Problemet är tillägget i regeringsformen (SFS 2011:109), 2 kap. 15 § som har följande lydelse; Vid inskränkningar i användningen av mark eller byggnad som sker av hälsoskydd-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl gäller dock vad som följer av lag i fråga om rätt till ersättning.

I fråga om den 1 januari ikraftträdda förändrade lagen om vattenkraft framgår i propositionen 2017/18:243, sidan 139, att ordet miljöskydd i nämnda tillägg åberopas för att det inte är någon grundlagsskyddad rätt för markägaren att få ersättning från staten vid intrång som motiveras av miljöskyddsskäl. Med anledning därav har nu all vattenkraft berövats all den tidigare rätt ägarna hade att få ersättning från staten vid intrång. Det är uppenbart att får detta fortsätta så kommer myndigheterna att utveckla det till att även jordbruksmark och skogsmark inte får ersättning från staten vid intrång som motiveras av miljöskyddsskäl (i den omfattning det inte redan gör det). Konsekvenserna för vattenkraften får ses som ett varnande exempel.

Staten måste ersätta fullt ut vid statens intrång i enskild egendom. Med nuvarande lydelse i regeringsformen 2 kap. 15 § kommer detta inte att ske.

Jag yrkar därför

Attsats 1: att Kristdemokraternas partiledning verkar för 2 kap 15 § regeringsformen utreds och reformeras med syfte att pågående verksamhet inte inskränks utan ersättning på grund av miljöskäl.

Aneby 2023-02-22

Mikael Bäckström

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet beslutar att motionen skickas vidare till partistyrelsen för beredning inför rikstinget, utan eget ställningstagande.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att beslut saknas för motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:14.

02:14 En stärkt äganderätt och lönsammare landsbygd

Det finns ett växande problem med statliga intrång i äganderätten kring brukande av jord, skog och vatten. Regeringsformen har under åren varit föremål för ett antal ändringar varigenom egendomsskyddet succesivt har kommit att försvagats. Fram till den 1 januari 2011 reglerades egendomsskyddet i 2 kap. 18 § regeringsformen. Bestämmelsen tillförsäkrade ett skydd vid två typer av ingrepp i äganderätten, dels sådana fall där en enskild tvingas avstå egendom genom expropriation eller annat sådant förfogande, dels sådana fall där det allmänna inskränker

användningen av mark eller byggnad på visst sätt, så kallade rådighetsinskränkningar. Enligt 2 kap. 18 § andra stycket regeringsformen garanterades den som var föremål för ingreppen ersättning för förlusten. Vid rådighetsinskränkningar inskränktes emellertid denna rätt till fall där pågående markanvändningen inom berörd del av fastigheten avsevärt försvårades eller skada uppkom som var betydande i förhållande till värdet på den aktuella delen av fastigheten.

Den 1 juli 2004 beslutade regeringen direktiv till en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppgift att göra en samlad översyn av regeringsformen (dir. 2004:96). Utredningen, som antog namnet Grundlagsutredningen, överlämnade i december 2008 sitt betänkande, En reformerad grundlag (SOU 2008:125), till regeringen. Efter remissbehandling överlämnade regeringen i december2009 propositionen En reformerad grundlag (prop. 2009/10:80) till riksdagen. I propositionen föreslogs bl.a. att bestämmelsen om egendomsskyddet skulle ändras så att huvudprincipen om full ersättning vid expropriation och annat sådant förfogande tydliggjordes samt att ett tillägg skulle införas med innebörden att det som följer av lag gäller i fråga om rätt till ersättning vid rådighetsinskränkningar som sker av hälsoskydd-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl.

Problemställning
Problemet är tillägget i regeringsformen (SFS 2011:109), 2 kap. 15 § som har följande lydelse; Vid inskränkningar i användningen av mark eller byggnad som sker av hälsoskydd-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl gäller dock vad som följer av lag i fråga om rätt till ersättning. I fråga om den 1 januari ikraftträdda förändrade lagen om exv vattenkraft framgår i propositionen 2017/18:243, sidan 139, att ordet miljöskydd i nämnda tillägg åberopas för att det inte är någon grundlagsskyddad rätt för markägaren att få ersättning från staten vid intrång som motiveras av miljöskyddsskäl. Med anledning därav har nu all vattenkraft berövats all den tidigare rätt ägarna hade att få ersättning från staten vid intrång. Det är uppenbart att får detta fortsätta så kommer myndigheterna att utveckla det till att även jordbruksmark och skogsmark inte får ersättning från staten vid intrång som motiveras av miljöskyddsskäl (i den omfattning det inte redan gör det). Konsekvenserna för vattenkraften får ses som ett varnande exempel. Staten måste ersätta fullt ut vid statens intrång i enskild egendom. Med nuvarande lydelse i regeringsformen 2 kap. 15 § kommer detta inte att ske.

Jag yrkar därför

Attsats 1: Att Kristdemokraternas partistyrelse verkar för 2 kap 15 § regeringsformen utreds och reformeras med syfte att pågående verksamhet inte inskränks utan ersättning på grund av miljöskäl.

Fagerhult 2023-04-01

Carl-Wiktor Svensson, Kjell-Arne Ottosson

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärerna gör en viktig genomgång av utvecklingen gällande äganderätten och den lagstiftning som vi haft under årens lopp. Äganderätten och rätten till ersättning vid intrång är grundläggande för att enskilda personer och företag ska känna tillit och klokt planera användningen av jord, skog och vatten.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:13 - 02:14:
Äganderätten för fast egendom är inskriven i 2 kap. 15 § regeringsformen. Motionärerna föreslår att bestämmelsen ska ändras så att markägare ersätts fullt ut vid statens intrång på grund av

miljöskäl. Kristdemokraterna står upp för enskilt ägande och det är viktigt att markägare får full ersättning när staten gör olika ingripanden, det är inte den enskilde som ska stå för dessa kostnader. Det är angeläget att äganderätten stärks på det sätt som motionärerna lyfter, så att markägare kan känna tilltro till att få bruka sin mark och vågar göra långsiktiga investeringar. Kristdemokraterna bedriver dock redan ett arbete kring denna fråga i regeringsställning och specifikt det som motionärerna efterfrågar är ett kristdemokratiskt förslag som är på väg att utredas. Det som motionärerna efterfrågar är alltså redan partiets politik. Partistyrelsen anser därmed motionerna besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:13:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:14:
att anse motionen besvarad

02:15 Politiskt kampanjande på privatägd ”offentlig” mark

Att kunna använda det offentliga rummet för att nå ut till medborgarna med kampanjer och budskap är livsviktigt för våra partier och vår demokrati. Att vi har rätt till detta är grundmurat, men var vi får vara är en legalt allt snårigare fråga som bör förtydligas.

I Sverige är nästan alla offentliga platser även offentligt ägda. Begreppet ”offentlig plats” är vardagligt, och har ingen klar juridisk betydelse, utan har mer att göra med hur platsen uppfattas subjektivt. Om de är offentligt ägda klassas sådana platser av lagen som allmän platsmark. Att bedriva valrörelse med politisk påverkan blir därför självklart möjligt med den yttrandefrihetslagstiftning som gäller i Sverige. Polistillstånd kan krävas för valstugor, bord och liknande, men under exempelvis valrörelser utfärdas sådana rutinmässigt.

Men platser som med fog uppfattas som offentliga är i ökande grad privatägda, och då i detaljplaner klassade som kvartersmark. Det kan röra sig om promenadstråk och torg kring shopping- och kulturcentra, exempelvis. Även på sådan mark är det lagligt att agitera, dela ut flygblad etc. Men om man skapar en mer varaktig etablering, ställer upp ett bord, använder högtalare etc så blir det inte längre lika självklart. Markägaren har ofta möjlighet att neka tillstånd även då polisen givit sitt, utan att motivera sina beslut. Nekanden och godtyckliga avhysanden, även när ingen etablering förekommer, är inte okända.

Det väcker ett par frågor kring lagrummet, vilka borde utredas. En första fråga är hur etablerat man får arbeta innan markägaren har rätt att köra iväg den som kampanjar politiskt? Den andra frågan är om markägaren har rätt att välja vilken politisk färg som ska tillåtas agitera, eller på annat sätt särbehandla baserat på preferens.

Frågan i hög grad aktuell i Nacka eftersom många offentliga platser i kommunen är privat ägda. I stort sett alla platser som är praktiskt intressanta för valkampanjande är privat ägda. Även i andra kommuner ökar antalet privat ägda offentliga platser. Från Kristdemokratiskt håll är vi i Nacka i många delar positiva till privat ägo av sådan mark, men inte på bekostnad av dess tillgänglighet.

Politiskt kampanjande är en grundbult i en demokrati. Vi menar att en översyn av lagen behövs för att garantera denna frihet, även när ägandet av fler och fler offentliga platser blir privat. Det kan behövas lagändring för detta.

Attsats 1: att partistyrelsen utreder vilka lagändringar som skulle behövas för att garantera

friheten att kampanja politiskt på privat ägd offentlig mark

Attsats 2: att partistyrelsen tar initiativ för att genomföra en sådan lagändring.

Nacka 2023-04-02

Anders Tiger, Martin Gunnesson

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna vill att det utreds vilka lagändringar som skulle behövas för att garantera friheten att kampanja politiskt på privatägda offentliga platser och att initiativ ska tas för att genomföra en sådan lagändring. Partistyrelsen konstaterar att detta är en fråga som redan har utretts i ” Allmänna sammankomster på offentlig plats” (Ds 2008:53). I utredningen konstateras att fastighetsägare redan idag har begränsade möjligheter att utestänga enskilda från platser som köpcentrum och dylikt. Det vore svårt att göra några ytterligare begränsningar mot bakgrund av att äganderätten också ska ha en stark ställning. Partistyrelsen anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:16 Harmonisera HMF och hatbrottslagstiftningen

Lagen om hets mot folkgrupp har som syfte att motverka hot och spridande av missaktning baserat på bland annat hudfärg och etniskt ursprung. I förarbeten och lagkommentarer framkommer att avsikten med lagen är att skydda minoritetsgrupper, vilket har gjort lagen svårtolkad och omdiskuterad samt lett till att majoritetssvenskar i praktiken inte omfattats av lagen. Lagen behöver förtydligas.

Hets mot folkgrupps-lagen stiftades 1948 och har tyvärr inte hängt med i tiden. idag finns det majoritetssvenskar som i sitt bostadsområde, på väg till sin arbetsplats och i sin skola inte bara är en minoritet bland andra, utan i vissa fall även en utsatt minoritet. Det finns därför ingen anledning till att dessa individer inte skulle ha samma rätt till lagskydd som deras grannar har om de skulle drabbas av rasistiska hot, kränkningar och trakasserier i sin vardag. Hatbrott är en staffskärpningsregel för alla typer av brott som motiverats av att brottsoffret tillhört eller uppfattats tillhöra någon av fem skyddsgrunder. Vi ser idag en förråning av vissa typer av personrån där offren utsätts för förnedring, misshandel och rasistiska kränkningar efter att de lämnat över rånbytet. Det är även här viktigt att harmonisera lagstiftningen för att ge lika lagskydd och undvika en situation där de som utför den här och liknande typer av brutala övergrepp inte riskerar att komma lättare undan bara för att de väljer offer med typiskt nordiskt utseende.

Det är dags att sätta ner foten och visa att människor i Sverige har lika människovärde oavsett hudfärg och härkomst och att vi därför ska ha samma lagskydd om de blir utsatta för rasistiskt motiverat våld, hot och missaktning.

Attsats 1: att på lika villkor inkludera majoritetssvenskar i hets mot folkgruppslagen

Attsats 2: att på lika villkor inkludera majoritetssvenskar i hatbrottslagstiftningen

Johanneshov 2023-04-05

Fredrik Carlsson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Brottet hets mot folkgrupp regleras i 16 kap. 8 § brottsbalken. Enligt paragrafens ordalydelse kan etniska svenskar bli utsatta för hets mot folkgrupp, eftersom även svenskar utgör en folkgrupp. Som motionären påpekar kan det ur förarbetena till bestämmelsen dock utläsas att avsikten främst har varit att skydda de folkgrupper som har ett annat nationellt ursprung än majoritetsbefolkningen. I målet T 1987-14 bedömde Norrköpings tingsrätt att svenskar omfattas av bestämmelsen, men att det finns ett större utrymme att uttala sig nedsättande om majoritetsgruppen än minoritetsgrupper, eftersom skyddsintresset inte gör sig lika gällande för majoritetsgrupper.

Vad gäller s.k. hatbrott är det inte ett eget brott, utan en grupp av försvårande omständigheter enligt 29 kap. 2 § brottsbalken. Även i detta fall kan det ur förarbetena utläsas att bestämmelsen oftast torde aktualiseras vid brott som riktas mot minoritetsgrupper eller någon som tillhör en sådan.

Utformningen av bestämmelserna om hets mot folkgrupp och hatbrott är ett utfall av en samhällssyn där vissa grupper alltid har mer makt än andra grupper, som därmed alltid är mer utsatta, oberoende av hur omständigheterna ser i det enskilda fallet. Straffet för samma typ av gärning kan alltså bli olika beroende på etniciteten hos den eller de som utsätts för brott.

Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att detta är problematiskt. Lagen bör utgå ifrån gärningsmannens uppsåt att kränka, inte ifrån offrets grupptillhörighet.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att majoritetsbefolkningen ska anses lika skyddsvärd som minoritetsgrupper vid tillämpning av bestämmelsen om hets mot folkgrupp och övriga hatbrottsbestämmelser.

Hatbrott är inte ett eget brott utan utgörs av en straffskärpningsregel i 29 kap. 2 § 7 p. brottsbalken som innebär ett högre straffvärde om det förelegat hatbrottsmotiv. Vilket brott som helst kan alltså bedömas som ett hatbrott, medan hets mot folkgrupp och olaga diskriminering är hatbrott i sig.

I förarbetena till bestämmelsen om hets mot folkgrupp går att utläsa att avsikten främst är att skydda de folkgrupper som har ett annat nationellt ursprung än majoritetsbefolkningen. Detta utesluter dock inte att även majoriteten kan omfattas av skyddet. Frågan har prövats i domstol (mål T 1987-14) där man kom fram till att även majoritetsbefolkningen kan bli utsatta för hets mot folkgrupp. Generellt sett krävs dock mer för att majoritetsbefolkningen ska omfattas eftersom skyddsintresset inte anses lika stort som för minoriteter. Tröskeln blir högre för majoritetsbefolkningen i den avvägning som alltid ska göras mot yttrandefriheten.

Vad gäller straffskärpningsregeln så framgår i förarbetena att ”bestämmelsen kan vara tillämplig inte bara när exempelvis svenskar ger sig på invandrare utan också i den motsatta situationen, alltså att personer med utländskt ursprung angriper någon eller några just för att de är svenskar.” (prop. 1993/94:101 s. 22).

Bestämmelserna kan alltså redan idag, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, tillämpas på majoritetsbefolkningen. Partistyrelsen anser dock att det finns anledning att bevaka frågan som motionären tar upp. I ljuset av att hets mot folkgrupp är en inskränkning i yttrandefriheten bör vi dock vara försiktiga med att utvidga tillämpningsområdet. Mot denna bakgrund yrkar partistyrelsen avslag på motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:17 Skändande av religiösa skrifter

Sverige är ett land som i sina grundlagar hedrar yttrandefrihet. Det är ett fundamenta i en demokrati. Vi har också sedan årtionden religionsfrihet i vårt land, d.v.s. var och en i landet kan fritt utöva sin religiösa övertygelse så länge allt stannar inom lagens råmärken. Det är alltså inte tillåtet att bedriva en religiös tolkning av ex bibeln så att det tar sig sådana uttryck som skedde i den s.k. Knutbysekten.

På senare år har vi i Sverige ”drabbats” av s.k. kornabrännare. Just i detta fall är det en person som genom sitt agerande orsakat stor skada på både material och personer vid sina bränder under våren 2022. Det har nu fortsatt under vintern 2023 med ännu större konsekvenser, nu för Sverige som nation och Sveriges säkerhet
Att bränna eller skända religiösa skrifter har inget med yttrandefrihet att göra, det är en ren skändning av många miljoner människors trosuppfattning.

I Finland skulle bränning av koranen räknas som brott mot trosfrid. Polisen säger att man inte får bränna eller på annat sätt vanhelga skrifter som är heliga för trossamfund i Finland. Om någon gjorde det i offentlighet skulle det utredas som ett brott.

Attsats 1: att KD skall verka för att lagtext utformas på ett sätt så att brännande eller på annat sätt förstöra eller skända heliga religiösa skrifter i form av koraner, torha eller biblar etc. på allmän plats skall förbjudas.

Attsats 2: att lagen kan likna den av Finland utformade lagtexten med samma syfte

Stockholm 2023-04-05

Ulf Dahlin

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Rätten att fritt yttra sin åsikt är ett grundläggande värde och den fria åsiktsbildningen är avgörande för en fungerande demokrati. Samtidigt som yttrandefriheten således behöver vara vidsträckt, är den inte utan gränser. Exempelvis är det inte tillåtet att utsätta en annan för sådant som utgör förtal eller förolämpning enligt 5 kap. brottsbalken. Det är inte heller tillåtet att sprida sådana uttalanden om en grupp som omfattas av förbudet mot hets mot folkgrupp enligt 16 kap. brottsbalken.

Motionen är skriven mot bakgrund av händelser under 2022 och 2023 där en person offentligen bränt koranen i syfte att framkalla en reaktion hos vissa befolkningsgrupper. Fram till 1970 fanns i Sverige ett skydd mot religionskränkning i lagen om trosfrid. En liknande lagstiftning finns i nuläget kvar i Finland, som sannolikt hade förhindrat liknande händelser som de i Sverige. Det kan noteras att den svenska lagen om trosfrid togs bort samtidigt som förbudet mot att skymfa den svenska flaggan och andra symboler för Sverige. Lagändringarna skedde i en tid då det ansågs rätt att göra uppror mot symboler för ett tidigare, mer borgerligt samhälle. Det kan

dock inte hävdas att Sverige inte var en välutvecklad demokrati före 1970, eller att Finland inte är det i dag. Yttrandefriheten garanterar att det kan föras en saklig samhällsdebatt där olika företeelser, allt ifrån religion till politik och annat, kan kritiseras och granskas. Att skända religiösa och nationella symboler är dock inte led i en saklig samhällsdebatt, utan syftar till att skada genom att kränka andras religiösa och nationella identitet. Detta är inte i linje med den kristdemokratiska uppfattningen om hur god en samhällsgemenskap bör gestaltas. Det finns därför anledning att se över lagstiftningen på området.

Det finns enligt distriktsstyrelsens mening dock inte skäl för ett specifikt förbud mot att bränna eller på annat sätt förstöra eller skända religiösa skrifter på allmän plats, som motionären efterlyser. Det är inte faktumet att en viss symbol förstörs som är det problematiska ur ett samhällsperspektiv, utan sättet det sker på.

Enligt 16 kap. 8 § brottsbalken kan den som i ett uttalande eller i ett annat meddelande som sprids hotar eller uttrycker missaktning för en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer med anspelning på bl.a. nationellt eller etniskt ursprung och trosbekännelse, dömas för hets mot folkgrupp. Denna bestämmelse bör ses över i syfte att rekvisiten uttalande/meddelande respektive uttrycka missaktning ska inkludera att skända en folkgrupps nationella eller religiösa symboler.

Mot denna bakgrund föreslås årsmötet besluta:
Att avslå motionens att-satser.

Att anta en tilläggsatt-sats med följande lydelse: Att Kristdemokraterna ska verka för en översyn av lagstiftningen om hets mot folkgrupp i syfte att den ska omfatta hets som sker genom skändning av en folkgrupps nationella eller religiösa symboler.

Stämman röstar för partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:18.

02:18 Inför trosfrid genom lagstiftning

Bakgrund
I Sverige är yttrandefrihet och åsiktsfrihet viktiga beståndsdelar av vår grundlag och utgör viktiga kännetecken för vårt demokratiska samhälle.

Samtidigt finns det exempel på när yttrandefrihet missbrukas i syfte att skada samhället eller enskilda grupper i samhället. Mot detta har lagstiftning införts som förbjuder hatbrott och diskriminering. Lagen om hets mot folkgrupp har visat sig vara obrukbar för att skydda medborgarnas legitima rätt att slippa se sin tro eller trosutövning kränkt. Därför bör återigen en lag om trosfrid införas.

Ett aktuellt exempel på att frånvaron av detta skydd mot kränkningar av tro eller trosutövning har förödande konsekvenser för Sverige, är den koranbränning som genomfördes under januari 2023 av Paludan vid Turkiets ambassad i Stockholm i samband med Turkiets vägran att stödja ett svenskt NATO-medlemskap.

Andra väl fungerande demokratier, såsom Finland och Norge, har fortfarande en lag om trosfrid, vilken förbjuder den typen av kränkande handlingar, som det innebär att bränna en helig skrift tillhörande någon religion i samband med offentliga opinionsyttringar.

Det kan inte anses vara en orimlig begränsning av yttrandefrihet att man skyddar religiösa symboler mot kränkning. Den norska lagstiftningen, i synnerhet med dess ord om att inte "på ett kränkande och sårande sätt visa ringaktning för någon trosbekännelse", skulle kunna vara en god modell för att utforma en modern lag mot religionskränkning även i Sverige, som kunde garantera medborgarna i ett pluralistiskt samhälle skydd mot kränkning av sin religion.

Att förbjuda kränkning av någons trosbekännelse skall inte jämställas med förbud mot att ifrågasätta eller motargumentera mot någon religiös övertygelse. Förbudet syftar enbart till att förhindra handlingar vars syfte är att kränka och förnedra någon religiös trosriktning i det offentliga rummet, såsom exempelvis offentlig bränning av en bibel, en koran eller en tora.

Då skulle den typen av kränkande demonstrationer som ovannämnda exempel med koranbränningen utgör kunna förhindras, vilket i förlängningen skulle medföra mindre risk för kraftiga konsekvenser för Sverige och Sveriges säkerhet, samtidigt som religionsfrihet och yttrandefrihet bibehålls.

Attsats 1: Riksdagen bör återigen införa lagstiftning som förhindrar kränkning av trosbekännelser, exempelvis genom offentlig bränning av heliga skrifter, med utgångspunkt från motsvarande lagstiftning i Finland och Norge.

Enköping 2023-03-29

Henrik Lindberg

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:17 - 02:18:
Motionärerna vill återinföra trosfrid i svensk rätt. Motionerna är skrivna mot bakgrund av koranbränningarna under 2022 och 2023.

Sverige har en lång och stark tradition av yttrandefrihet och det ska vi vara stolta över. Yttrandefriheten gäller alla sorters yttranden och i alla sorters former, vilket framgår av 2 kap. 1 § 1 st. regeringsformen. Friheten att kunna yttra åsikter, tankar och känslor är helt grundläggande för en demokrati. Av såväl vår konstitution som Europakonventionen framgår att begränsningar av yttrandefriheten inte får överskrida vad som är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle. Därför är det viktigt att varje förslag om inskränkning av yttrandefriheten behandlas restriktivt och alltid ses i en större kontext.

Yttrandefriheten är dock inte absolut och det finns begränsningar, exempelvis hets mot folkgrupp, uppvigling och ärekränkning. Självklart går det att diskutera hur vidsträckt yttrandefriheten ska vara, inte minst i relation till sådant som endast verkar syfta till att provocera. Tolerans och respekt för andras åsikter och värderingar är av central betydelse i en demokrati. Alla människor ska självklart behandlas och bemötas med respekt oavsett trosinriktning.

Mot bakgrund av koranbränningarna föreslår motionärerna att trosfrid ska återinföras i svensk rätt. Hädelse har varit kriminaliserat i Sverige på olika sätt sedan 1500-talet. Den senaste formen benämndes som brott mot trosfrid men avskaffades 1970. Brottet återfanns i 16 kap. 9 § brottsbalken och kriminaliserade att ”offentligen skymfa sådant som hålls heligt av svenska kyrkan eller annat här i riket verksamt trossamfund”. Brott mot trosfrid finns dock alltjämt kvar i bland annat Finland, vilket motionärerna lyfter fram.

Sedan trosfrid avskaffades har inte Sverige haft något specifikt skydd mot religionskränkning.

Den centrala bestämmelsen är istället hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken. Värt att nämna här är att i samband med att trosfrid avskaffades så var också ett mer vidsträckt tillämpningsområde för hets mot folkgrupp under behandling. Det infördes ett nytt missaktningsrekvisit och spridningsrekvisitet gavs en bredare innebörd (prop. 1970/125 s. 64 och prop. 1970/87). Genom dessa ändringar ansågs det finnas ett tillfredsställande skydd för medborgarnas känslor för religiösa värden trots att trosfrid avskaffades (jfr resonemang i prop. 1970/125 s. 65 f.).

Yttrandefriheten går ut på idén att man även måste få säga sådant som inte alla håller med om. Det innebär att det ingår i en människas yttrandefrihet att bränna en flagga eller en bok, oavsett hur upprörande detta är för andra.

Partistyrelsen är av uppfattningen att det inte finns skäl att återinföra trosfrid eller förbud mot att bränna eller på annat sätt förstöra eller skända religiösa skrifter på allmän plats, såsom motionärerna efterlyser. De bestämmelser som redan finns, såsom hets mot folkgrupp, ger ett tillräckligt skydd. Det tilläggsyrkande som Stockholms stad föreslår beträffande en översyn av lagstiftningen om hets mot folkgrupp vore att gå för långt. Det finns redan en avvägning och den är gjord för att skydda människor och friheten att säga vad vi tycker och tänker. Nackdelarna med att inskränka yttrandefriheten vore så mycket större än fördelarna. En inskränkning leder lätt till flera och här finns en risk att yttrandefriheten hamnar på ett sluttande plan och urholkas, vilket inte vore en önskvärd utveckling.

I och med ovanstående motivering ställer sig partistyrelsen inte heller bakom förslagen i motionerna 02:17 och 02:18.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:17:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:18:
att avslå motionen

02:19 Yttrandefrihet i en ny tid

Samhällsförändringar sker snabbt, ibland långsamt. Se på 60-talet när ”hädelse” försvann ur vår lagstiftning. Yttrandefrihet är viktig i vårt samhälle. Men hur långt kan det gå när respekt för värden och livsåskådningar utsätts för hån och hat med oförutsebara konsekvenser?

De förråande sätt att uttrycka kritik tar sig alltmer drastiska uttryck, vilket händelser sedan årsskiftet visat.

Som exempel, tänk tanken: Vad skulle hända om elever i ett högstadium tar sig för och hänger dockor av rektor och lärare, och sätter eld på dem? Detta efter de former av ”yttrandefrihet” som bedöms viktiga i samhället.

De händelser som inträffat i Sverige i yttrandefrihetens namn har i den förändrade omvärlden fått oanade följder. Idag kan vi inte bedöma lag och rätt enbart utifrån vårt nationella perspektiv. Dess konsekvenser behöver ses i ett internationellt sammanhang i den globala värld vi lever i.

Attsats 1: Med hänsyn till landets bästa, klimatet mellan människor, samhällsandan och till landets säkerhet, yrkar vi,
Att Kristdemokraterna skyndsamt agerar för att motarbeta handlingar av hat och våld som överskyler den frihet yttrandefriheten ger för vår demokrati och säkerhet.

Knivsta 2023-03-31

Ann-Mari Wiberg, Iris Stigzelius

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter en oro kring att hat och våld sprids i vårt samhälle. Motionärerna konstaterar att yttrandefriheten är viktig men att det bör finnas gränser när det kommer till att sprida hat och våld i yttrandefrihetens namn.

Friheten att kunna yttra åsikter, tankar och känslor är helt grundläggande för en demokrati. Yttrandefriheten är dock inte absolut och det finns redan idag begränsningar, exempelvis hets mot folkgrupp och ärekränkning. En annan begränsning är uppvigling vilket man gör sig skyldig till om man uppmanar andra människor att begå brottsliga handlingar. Att använda yttrandefriheten för att uppmana till hot och våld är alltså inte acceptabelt. Det ligger dock i sakens natur att yttrandefriheten ibland är känslig och kan upplevas som provocerande. Med anledning av detta anser partistyrelsen att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:20 Förbud mot att offentliggöra personuppgifter

Offentlighetsprincipen är en grundbult i vårt rättssamhälle. Allmänna handlingar är offentliga och ska så vara. Grundregeln är att den statliga och kommunala verksamheten ska vara transparent. Det handlar om var medborgares rätt att för egen maskin eller via media kunna ta del av statens, regionernas och kommunernas verksamheter samt genom insyn och kunskap kunna påverka dem politiskt. Det yttersta syftet är det gemensamma goda.

Ett problem dock, som denna motion handlar om, är att offentlighetsprincipen stundom hamnar i motsättning till eller används mot enskilda personers rättigheter och integritet vad gäller offentliggörande av personuppgifter, vars offentliggörande inte harmonierar med målet med offentlighetsprincipen.

Denna motion utgår ifrån att enskilda personers människovärde, rättigheter och integritet har en principiellt högre rang än offentlighetsprincipen.

Vi kan formulera det som att människovärdesprincipen eller integritetsprincipen trumfar offentlighetsprincipen. Målet med offentlighetsprincipen ska således förverkligas med full respekt för och hänsyn till enskilda personers människovärde, rättigheter och integritet. Denna motion handlar inte om att försvåra för polisen eller andra myndigheter att komma till rätta med bidragsfusk eller annan brottslig verksamhet.

Offentlighetsprincipens mål är inte att offentliggöra personuppgifter. Det är i många fall att betrakta som en sidoeffekt. Avsikten med denna motion är dock att människovärdesprincipen systematisk ska ha företräde framför offentlighetsprincipen snarare än tvärtom. För att personuppgifter ska offentliggöras ska det föreligga synnerliga skäl, vilka ingår i ett förverkligande av målet med offentlighetsprincipen. Det kan gälla ansvariga personer inom offentlig verksamhet eller förbrytare som brutit ett slags samhällskontrakt.

Personuppgifter delas av Dataskyddsförordningen in i ”vanliga personuppgifter” och ”känsliga personuppgifter”. De förra är till exempel namn, foto, adress, personnummer, telefonnummer, id-kortnummer, din IP-adress, registreringsnummer på bilen och organisationsnummer på enskild firma och handelsbolag. De senare, de känsliga personuppgifterna kan exemplifieras med

etniskt ursprung, politisk, religiös, filosofisk och fackligtillhörighet men även hälsa, sexuell praxis och läggning samt genetiska och biometriska uppgifter.

Vi lever i en tid då den personliga integriteten hotas långt mer än tidigare genom sociala medier, Internet och naturligtvis också traditionella medier. Samvetslösa bedragare skyr inga medel att i den brottsliga verksamheten dra nytta av offentliggjorda personuppgifter oavsett om de offentliggjorts av statliga verk och domstolar eller om det skett privat på nätet via exempelvis webbsidor eller sociala medier. Denna sårbarhet är också ofta större för flyktingar från olika slag av totalitära regimer, vilka ej sällan hotar med olika slag av repressalier.

Staten utgår från naturliga gemenskaper som i sin tur utgörs av enskilda personer med oskattbart människovärde och grundläggande mänskliga rättigheter. När offentlighetsprincipen krockar med människovärdet, rättigheterna och den personliga integriteten så menar vi att den enskildes värde och rätt ska väga tyngre. Lagstiftningen har på senare tid gått i denna riktning, men offentlighetsprincipen bör ha som utgångspunkt att det gemensamma goda förverkligas genom att den enskildes värde, rättigheter och integritet upprätthålls.

Kuttingen behöver således vändas helt. Perspektivet behöver ändras. Enskilda ska inte behöva begära sekretess och avidentifiering. Myndigheter och privata aktörer som offentliggör personuppgifter ska ha bördan av att inhämta samtycke och/eller motivera med synnerliga skäl för ett offentliggörande av personuppgifter enligt målet med offentlighetsprincipen. För att efterleva detta bör till exempel grundregeln vara att personuppgifter i olika slags offentliga handlingar ska avidentifieras. Såväl vanliga som känsliga personuppgifter ska inte få offentliggöras utan den enskilda individens samtycke. Ett sådant samtycke ska på ett rättssäkert sätt snabbt kunna verifieras. I annat fall bör den som offentliggör beslås med kännbara straff. Ett offentliggörande bör alltid kunna motiveras av synnerliga skäl. Sådana skäl skulle kunna vara till exempel att enskilda ansvariga personer i en myndighet inte levt upp till sitt ansvar eller att enskilda invånare genom olika slag av brottslig verksamhet verkat mot det gemensamma goda och brutit ett slags samhällskontrakt gentemot offentlig verksamhet, samhället eller enskilda personers människovärde, rättigheter och integritet.

Yrkande
Vi yrkar på

Attsats 1: att kristdemokraternas riksting beslutar om att partiets politik angående offentlighetsprincipen utreds i syfte att stärka människovärdesprincipen och den personliga integriteten enligt motionstexten ovan.

Jönköping 2023-02-08

Olof Landgren, Per Landgren

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärerna behandlar ett komplext frågeområde – offentlighetsprincipen kontra enskilda personers rätt till integritet. För kristdemokrater är det självklart att ”enskilda personers människovärde, rättigheter och integritet har en principiellt högre rang än offentlighetsprincipen”, som motionärerna uttrycker det. Senare års förskjutningar i balansen offentlighet kontra integritet har i den meningen gått åt rätt håll. Ett exempel på det är Dataskyddsförordningen, eller EU-förordningen GDPR.

Vi delar uppfattningen att ”offentlighetsprincipen bör ha som utgångspunkt att det gemensamma goda förverkligas genom att den enskildes värde, rättigheter och integritet upprätthålls”. Vårt partis inställning i dessa frågor är att rätten till integritet är en mänsklig fri- och rättighet och ska vara garanterad i grundlagen. Kristdemokraterna vill införa en

författningsdomstol som bland annat ska kunna pröva om ny lagstiftning riskerar att inskränka integriteten. Vi menar att detta på ett adekvat sätt hanterar motionens syfte och innehåll.

Partidistriktsårsmötet anser därmed motionen vara besvarad.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet bifaller motionen enligt ändringsyrkande med nya attsatser från Per Landgren.

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:21.

02:21 Sekretesskydda medborgares uppgifter

Det finns även exempel på personer i Göteborg som mantalsskrivit sig på sitt kontor för att försvåra att man hittas och rånas i sitt hem. Det finns inget behov av att någon ska kunna ta reda på var folk bor, har för tillgångar eller vad de tjänar.

Det finns även exempel på tillfällen där folk efter en trafikdispyt åkt hem och misshandlat den andra parten.

Attsats 1: att sekretesskydda medborgares adressuppgifter, tillgångar samt inkomster.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:20 - 02:21:
Motionärerna tar upp en fråga som blivit oerhört viktig i den digitala tidsåldern: Tillgången till information om andra. Allt fler söktjänster säljer allt mer närgången, men ändock offentlig, information om privatpersoner. Den som vill kan kartlägga stora delar av en persons identitet. Födelsedag, boende- och familjesituation, fastighetsvärde, inkomst och telefonnummer är information som ligger öppen för allmänheten. Det är uppgifter som gör det enkelt för bedragare, identitetskapare och andra kriminella att kartlägga och strategiskt välja ut lämpliga offer. Uppgifter om vilka som är över 70 år och bor ensamma är bara ett knapptryck bort.

Offentlighetsprincipen är en bärande del av den svenska demokratin, och bör vara det även i fortsättningen. Men den formulerades i en tid då det var betydligt krångligare att få tag på information. Det fanns en inbyggd tröghet i systemet som har gått förlorad idag. På gott och ont, ska sägas. Den som vill granska makten kan göra detta snabbare och mer effektivt, men även den som vill begå brott kan snabbare fånga in uppgifter om förmögenheter, adresser, bolagskopplingar och ålder på tilltänkta offer. Med sociala medier, där uppgiftslämnandet visserligen är frivilligt, går det än enklare. Även uppgifter om myndighetspersoner blir enklare att få fram och därmed ökar möjligheten att påverka dessa. Det är tveksamt om lagstiftaren kunde ana att enskilda personers privata förhållanden skulle komma att blottläggas på det sätt som idag görs, när offentlighetsprincipen en gång formulerades.

Vid rikstinget 2021 behandlades frågan om att göra en översyn av söktjänsters publicering av personuppgifter och rikstinget antog ett sådant förslag. Kristdemokraterna har sedan drivit frågan i riksdagen och frågan är även aktuell inom regeringen. Partistyrelsen anser därmed motionerna besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:20:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:21:
att anse motionen besvarad

02:22 Tillämpa offentlighetsprincipen i SKR

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har sina rötter i två arbetsgivarorganisationer för kommun- och landstingssektorn. SKR är en ideell förening där alla Sveriges kommuner och regioner är medlemmar. Verksamheten styrs av politiker från olika partier. Under de senaste 15 åren har organisationen blivit en allt viktigare aktör som har påtagit sig allt fler myndighetsliknande uppgifter.

Idag fattas viktiga strategiska inriktningsbeslut för kommuner och regioner av SKR. Föreningen sluter överenskommelser med staten om att regionerna ska leverera specificerade tjänster.

SKR:s verksamhet finansieras genom en ansenlig mängd skattepengar. Medlemmarna, kommuner och regioner i Sverige, finansierar organisationen genom en årlig avgift. Avgiften uppgår enligt SKR själva till ungefär 20 kronor för varje medborgare varje år.

Offentlighetsprincipen är central i svensk rättsordning för att bereda allmänheten och företrädare för media insyn i och tillgång till information om statens och kommunernas verksamhet. Trots att SKR är en maktfaktor i välfärdssektorn, som dessutom finansieras med offentliga medel, omfattas inte organisationen av offentlighetsprincipen. I kommunallagen är det tydligt att en kommun, när den sköter en angelägenhet i en ideell förening med andra, ska se till att föreningens stadgar garanterar insyn. SKR borde därför lyda under offentlighetsprincipen.

Argument till varför SKR inte tillämpar offentlighetsprincipen är inte sällan att organisationen inte har myndighetsutövning eller att det är en ideell förening. Inget av dessa argument rättfärdigar media och medborgares avsaknad av insyn i organisationen. Intentionerna i offentlighets- och sekretesslagen (OSL) är tydliga. I OSL 2 kapitel 3§ framgår att: ”Vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar gälla också handlingar hos .. ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag, föreningar och stiftelser ska vid tillämpningen av denna lag jämställas med myndigheter.”

Inte heller SKR:s förhandlingsverksamhet rättfärdigar bristen på insyn. Dels har organisationen idag betydligt många fler uppgifter än enbart förhandlingsverksamheten, det är också fullt möjligt för en förhandlingspart att tillämpa offentlighetsprincipen.

Den politiskt styrda organisationen SKR har ett viktigt inflytande på utvecklingen i välfärdssektorn. Det behövs en ändring av offentlighets- och sekretesslagen för att reglera att SKR ska lyda under offentlighetsprincipen. Till dess att en sådan lagändring finns på plats bör Kristdemokraternas förtroendevalda i SKR driva på för att organisationen självmant tillämpar offentlighetsprincipen.

Mot bakgrund av ovan föreslås Rikstinget besluta:

Attsats 1: Att Partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en ändring av Offentlighets- och sekretesslagen så att Sveriges Kommuner och Regioner omfattas av kraven på offentlighet och sekretess

Attsats 2: Att Kristdemokraternas förtroendevalda i Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ges i uppdrag att verka för att organisationen ska tillämpa offentlighetsprincipen

Borås 2023-01-20

Niklas Arvidsson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att offentlighetsprincipen ska tillämpas på Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och att organisationen ska omfattas av kraven på offentlighet och sekretess.

Offentlighetsprincipen är en grundbult i det svenska statsskicket och har präglat svensk förvaltning i över 250 år. Den fyller en fundamentalt viktig funktion för demokratin och möjliggör insyn i offentliga institutioner och en granskning av makten.

SKR är en nationell medlems- och arbetsgivarorganisation för kommuner och regioner och styrs av indirekt valda politiker. På så sätt har SKR en central påverkan på den regionala realpolitiken och utgör en maktfaktor, inte minst inom välfärdssektorn.

Offentlighetsprincipen tillämpas inte på SKR idag utan gäller endast för myndigheter och de organ som föreskrivs i 2 kap. 3–5 §§ offentlighets- och sekretesslagen. I formell mening är alltså insynen i SKR begränsad. Partistyrelsen vill dock framhålla att SKR är transparenta i sin verksamhet och mycket offentliggörs såsom remissvar, rapporter och rekommendationer. Allt detta finns redan för allmänheten att ta del av. Även SKR:s kongress är offentlig och där fattas bland annat beslut om nivån för arvoden, som således går att ta del av.

Den praktiska betydelsen av att tillämpa offentlighetsprincipen på SKR vore därmed liten, samtidigt som det skulle få stora följdverkningar att tillämpa offentlighetsprincipen på SKR. Inom myndighetsområdet finns nämligen en mängd olika regler som bildar den rättsliga bakgrunden till offentlighetsprincipens tillämpning. Sådana regler saknar motsvarighet hos enskilda organ, såsom SKR. Det handlar om offentligrättsliga regler om exempelvis arkivvård, ärendehantering och tillsyn genom JO och JK. Detta diskuteras i förarbetena till tryckfrihetsförordningen och hur det skulle medföra stora konsekvenser att bygga upp motsvarande regelsystem med tillhörande administrativa rutiner hos enskilda organ (prop. 1986/87:151 s. 150). Det skulle alltså medföra stora konsekvenser och kostnader att tillämpa offentlighetsprincipen på SKR.

Partistyrelsen delar därför inte motionärens uppfattning att offentlighetsprincipen bör tillämpas på SKR. Samtidigt är det självklart viktigt att SKR är transparenta i sin verksamhet. Partistyrelsen vill därför besvara motionen med en tilläggsattsats att Kristdemokraternas förtroendevalda i SKR ska verka för att organisationen ökar transparensen och så långt bedöms praktiskt möjligt ska tillämpa regler som motsvarar offentlighetsprincipen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
att partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att uppdra åt partistyrelsen att verka för att Kristdemokraternas förtroendevalda i SKR ska verka för att organisationen ökar transparensen och så långt bedöms praktiskt möjligt ska tillämpa regler som motsvarar offentlighetsprincipen och därmed anse motionen besvarad.

02:23 Underlätta samverkan mellan socialtjänst och polis

Informationsdelning och sekretess mellan socialtjänst och polis har länge varit en fråga som engagerat många som arbetar med brottsförebyggande frågor. Särskilt i det brottsförebyggande arbete med barn och unga skulle uppdaterade sekretessregler kunna göra stor skillnad. Personal inom såväl socialtjänst som polis vittnar om att lagstiftningen kan vara svårtolkad.

I Riksrevisionens granskningsrapport Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden framkommer att majoriteten av lokalpolisområdescheferna uppger att sekretess är ett hinder för att samverkan mellan polis och socialtjänst ska kunna ske på ett effektivt sätt. Polisen får helt enkelt inte tillgång till den information som behövs för att förebygga brott. Enligt samma rapport uppger företrädare från socialtjänsten att det ibland saknas kunskap inom polisen om hur en orosanmälan ska göras.

I många kommuner arbetas det redan för att utveckla och förbättra samarbetet och informationsutbytet mellan socialtjänsten och polisen inom nuvarande sekretessregler. Där sekretess finns är det viktigt dels med förståelse för varandras roller och lagstiftning, dels med tydlighet och information om varför begränsningarna finns och om det finns några alternativa lösningar som kan underlätta samverkan, exempelvis genom att inhämta samtycke från den enskilde till att sekretessen bryts. Det har länge framförts önskemål om att det ska vara lättare att bryta sekretess mellan socialtjänst och polis. Detta resulterade i att det 2013 infördes en sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. 18 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, för att öka möjligheterna till informationsdelning i det lokala brottsförebyggande arbetet. I en rapport från Brottsförebyggande rådet (Brå) framkommer att kännedomen om denna sekretessbrytande bestämmelse är låg inom både polisen och kommunerna.

Många vittnar om att det ibland saknas kunskap om detta lagrum inom socialtjänsten samt att det finns behov av förtydligande av hur lagstiftningen kring informationsdelning i det brottsförebyggande arbetet bör tolkas och tillämpas i praktiken. Därför välkomnas att Brå i sin rapport förordar att berörda myndigheter, som Socialstyrelsen, Skolverket, Polismyndigheten och Statens institutionsstyrelse (SiS), tar fram tydligare vägledningar och riktlinjer för hur de sekretessbrytande bestämmelserna kan tolkas i det vardagliga arbetet. Brå föreslår även att en nationell professionsöverskridande och gemensam utbildning tas fram, i syfte att höja kunskapsnivån hos enskilda handläggare, men även hos stödfunktioner som handläggare kan vända sig till. Även detta förslag ses som ett steg i rätt riktning. Kunskap, förståelse om organisation, lagstiftning, arbetssätt och mandat hos de myndigheter man samverkar med leder till bättre samverkan.

Om det finns en fungerande samverkan på övergripande plan resulterar det i bättre samverkan på individnivå. Ett exempel på övergripande samverkan är att det 2019 fattades beslut om en samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm. Parterna skapar genom överenskommelsen förutsättningar och mandat för att stärka det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet både centralt och lokalt. Målet med samverkansöverenskommelsen är att stockholmarnas trygghet ska öka och att den faktiska brottsligheten ska minska. I Farsta stadsdelsförvaltning pågår exempelvis arbetet med ”Våga anmäla, våga vittna” som jobbar med sekretess i sin samverkansmodell för brottsutsatta ungdomar. Arbetet syftar till att erbjuda ett sammanhållet stöd till ungdomar som blivit brottsutsatta av andra ungdomar.

Till följd av detta föreslår motionären:

Attsats 1: att Kristdemokraterna ska verka för att en översyn av nuvarande sekretesslagstiftning

görs för att förenkla det brottsförebyggande arbetet mellan berörda myndigheter.

Attsats 2: att Kristdemokraterna ska verka för att tillsätta medel för kompetenshöjande insatser kring rådande sekretesslagstiftning och sekretessbrytande bestämmelser hos berörda myndigheter.

Alingsås 2023-02-08

Lady France Mulumba

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att Kristdemokraterna ska verka för en översyn av nuvarande sekretesslagstiftning och att tillsätta medel för kompetenshöjande insatser kring sekretessfrågor hos berörda myndigheter. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att reglerna om sekretess hindrar både en effektiv brottsbekämpning och det brottsförebyggande arbetet.

I en rapport om välfärdsbrottslighet, som tagits fram på uppdrag av partistyrelsen och som offentliggjordes i maj 2021, pekar Kristdemokraterna på de stora problem som sekretessreglerna utgör hos myndigheter. Partiet driver redan idag att det ska göras en total översyn av dagens sekretesslagstiftning i syfte att förenkla reglerna och klargöra tillämpningen. Partistyrelsen konstaterar även att vad gäller det brottsförebyggande arbetet så är det viktigt att olika aktörer som möter ungdomar i riskmiljö kan föra dialog och utbyta information med varandra. Partiet driver därför att skola och socialtjänst ska vara skyldiga att bryta sekretessen på polismans begäran.

Kristdemokraterna arbetar även med dessa frågor i regeringsställning. I Tidöavtalet finns med att göra en översyn av sekretessreglerna för att möjliggöra informationsutbyte mellan skola, socialtjänst och polis i ärenden som gäller unga. Det finns också med att införa en ny huvudregel i sekretesslagstiftningen som säger att all relevant information ska delas med brottsbekämpande myndigheter för att bekämpa brott. Med anledning av detta har regeringen beslutat om tilläggsdirektiv till utredningen "Förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter" (Ju 2022:03). Därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:24 Kontroll av brottsregister

Idag kontrolleras brottsregister på anställda i vissa yrken, som t.ex. arbetar med minderåriga, bara vid anställning. Detta bör utökas till att kontrolleras även under anställningstiden.

Attsats 1: att utreda möjligheten till samt för- och nackdelarna med att införa utökad kontroll av brottsregister även under anställningstiden för de vars yrke innebär kontroll av brottsregistret vid anställning.

Norrköping 2022-12-13

Jonathan Stillman

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
I yrken där utdrag ur belastningsregister måste uppvisas, exempelvis när personens skall jobba med minderåriga barn, finns det anledning att kunna uppvisa ett nytt utdrag ur

belastningsregistret även under anställningens gång för att påvisa att personen är lämplig nog att jobba vidare med barn.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Arbetsgivare har idag ingen generell rätt att göra utdrag ur belastningsregistret på anställda. Det får bara göras för vissa typer av yrken, exempelvis om personen ska arbeta med barn eller inom vården. Motionären föreslår att en utvidgning av arbetsgivarens rätt till utdrag ur belastningsregister för dessa yrken, så att det går att göra utdrag även kontinuerligt under anställningstiden, ska utredas och övervägas.

Syftet med att göra ett utdrag ur belastningsregistret är framför allt att kontrollera bakgrund och inte nutid, därför används utdrag främst i samband med att en person anställs. Att förenkla för arbetsgivare att göra kontinuerliga utdrag är att frångå denna princip och riskerar även att medföra en omfattande byråkrati och godtycklighet. En arbetsgivare får ingen automatisk underrättelse om eventuella brott som en anställd begått. Men vid allvarlig brottslighet får arbetsgivaren reda på detta, exempelvis om personen suttit frihetsberövad. Domar i brottmål är dessutom offentliga och även arbetsgivare kan ta del av handlingar i ett mål. Partistyrelsen anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:25 Angående införande av en samlad Brottsofferlag

Det är hög tid att införa en samlad Brottsofferlag. En sådan lag skulle sätta brottsoffret och dennes behov i centrum. Det skulle tydliggöra vilka rättigheter ett brottsoffer har och vilka skyldigheter samhället har samt säkerställa att alla som utsatts för brott får det stöd de har rätt till. Brottsoffers rättigheter är självklara mänskliga rättigheter. De får aldrig begränsas i något avseende.

Det stöd som brottsoffer har rätt till är spridda över en mängd olika lagar och förordningar som tillkommit vid olika tidpunkter med olika syften och riktar sig till olika mottagare. Myndigheter och organisationer med ansvar för brottsofferfrågor känner ofta endast till det egna området – man har begränsad kunskap om alla rättigheter som brottsoffer faktiskt besitter. En samlad brottsofferlag skulle ge alla som arbetar med brottsoffer bättre kunskap, bättre överblick, och därmed bättre förståelse för helheten och behovet av samarbete med andra aktörer.

EU:s brottsofferdirektiv 2012/29/EU ger bindande rättigheter för alla brottsoffer inom EU, oavsett var personen bor och var brottet sker. Brottsofferdirektivet fastslår bland annat brottsoffrets rätt till information, rätt till skydd och rätt till stöd och hjälp. I Sverige finns idag ingen lag där alla brottsoffrets rättigheter finns samlade. Det är hög tid att detta åtgärdas.

Med anledning av ovanstående föreslår jag

Attsats 1: partiet beslutar att verka för att få till stånd en samlad brottsofferlag

Norrköping 2023-01-01

Kent Fernström

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:

Motionen föreslår att Kristdemokraterna verkar för att få till stånd en Brottsofferlag. Motionären pekar på att en Brottsofferlag bör stiftas för att skapa ett samlat fokus kring brottsoffret gällande stödinsatser, skadestånd och upprättelse. Motionären pekar även på att befintlig EU lagstiftning har brottsofferfokuserad lagstiftning under vilken en brottsofferlag i Sverige lätt kan implementeras.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna vill se en samlad brottsofferlag. Kristdemokraterna har under lång tid drivit på för att stärka brottsofferperspektivet i rättsväsendet. De som faller offer för brott ska kunna förvänta sig det stöd och den upprättelse de har rätt till.

Partistyrelsen delar bilden att det är problematiskt att brottsoffers rättigheter är så pass utspridda i en mängd olika lagar och förordningar, och att praxis skiljer sig åt för exempelvis stöd till brottsofferjourer och stöd till brottsoffer. En samlad lagstiftning skulle på så sätt underlätta för såväl enskilda som myndigheter och organisationer som arbetar med brottsofferfrågor. Samtidigt finns det en poäng med att det är utspritt eftersom brottsofferfrågorna aktualiseras i många olika sammanhang och situationer. Effekten av att samla alla bestämmelser som rör brottsoffer i en lag är att de får plockas ur en annan. Det är inte säkert att detta är det effektivaste sättet att stärka brottsoffers ställning. Istället bör vi prioritera konkreta åtgärder för att stärka brottsoffers rättigheter såsom automatisk utbetalning av skadestånd men också ett skiftat fokus från gärningsmän till brottsoffer i straffrätten. Partistyrelsen vill därmed avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:26 Tydliggör brottets konsekvenser för den dömde

Samhället bör ha ett brottsofferperspektiv när brott begås. Det ska inte gå att begå brott i Sverige utan att få tydligt redogjort för sig vad brottets konsekvenser blivit för den som blev utsatt. Om en person exempelvis rånat en matbutik och dömts bör den få en tydlig beskrivning av hur brottet påverkat personalen och kunder fysiskt och psykiskt samt vilka ekonomiska skador som brottet lett till.

Genom att tydliggöra konsekvenserna av brottet kan vi främja en bättre förståelse för brottets allvar och dess effekter på både brottsoffret och samhället som helhet. Detta kan också bidra till att förbättra den dömdes möjligheter till rehabilitering och samhällsintegrering, och öka möjligheterna till en mer effektiv brottsbekämpning. Denna motion syftar till att förbättra rättssystemets möjligheter att främja en hållbar och rättvis samhällsutveckling och öka sannolikheten att den dömde blir en mer medveten och ansvarstagande samhällsmedborgare.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: att – Socialtjänsten och frivården ska bistå med en skildring av brottets konsekvenser i sin utredning till polisen. Den ska sedan även framgå vid eventuell dom och ska läsas upp för den dömde.

Göteborg 2023-02-05

Johanna Holmdahl

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:

att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att brottets konsekvenser ska tydliggöras för den dömde genom en skildring från socialtjänsten och frivården. Motionären lyfter ett angeläget perspektiv, nämligen att samhället bör ha ett tydligare brottsofferperspektiv när brott begåtts. Partistyrelsens uppfattning är dock att brottets konsekvenser redan idag har en roll vid huvudförhandlingen i brottmål då målsäganden alltid ska höras omedelbart efter åklagarens sakframställning. För unga lagöverträdare erbjuds även s.k. medling som socialtjänsten håller i. Det är en metod där förövare och brottsoffer får träffas tillsammans med en medlare för att prata om händelserna runt brottet och dess konsekvenser. Medling är frivilligt för båda parter men det är ett exempel på hur brottsoffret får förklara hur brottet påverkat. Partistyrelsen anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:27 Stöd brottsoffer så de får sitt skadestånd

Det har lyfts på tidigare riksting att när brottsoffer tilldöms skadestånd så ligger det på offret att själv driva in pengarna. Den brottsdömde kanske vägrar att samarbeta eller saknar ekonomiska medel. I sitt utsatta läge har många brottsoffer inte kraft att driva ärendet mot en brottsling eller en kriminell organisation. Som kontrast kan nämnas att en person som suttit häktad för länge kan ansöka och få skadestånd utbetalt via staten utan långa processer. Det vore mer rättfärdigt om samma princip även gäller för brottsoffer. Att även brottsoffer ska kunna få sitt rättmätiga skadestånd via staten utan långa processer, som sedan driver in pengarna från den brotts- och skadeståndsdömde.

Rikstinget föreslås därför ge partistyrelsen i uppdrag att:

Attsats 1: verka för att utforma en modell så inte brottsoffer själva behöver driva in sitt tilldömda skadestånd.

Öckerö 2023-02-20

Eva Wallin, Annika Mauléon, Cristina Bernevång

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:28.

02:28 Skadestånd till brottsoffer

När en gärningsman döms att betala skadestånd till ett brottsoffer har gärningsmannen sällan medel att betala skadeståndet med. Om staten står för kostnaden får brottsoffret omgående sitt skadestånd utbetalt. Staten kan sedan driva in skadeståndet från gärningsmannen.

Attsats 1: att utreda möjligheten till samt för- och nackdelarna med att staten får ansvar för att betala ut skadestånd till brottsoffer samt driva in skulden från gärningsmännen.

Norrköping 2022-12-13

Jonathan Stillman

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionen föreslår att tillsätta en utredning av möjligheten till samt för och nackdelar med att staten får till ansvar att betala ut skadestånd till brottsoffer samt att driva in skulden från gärningsmannen. Syftet med motionen är att samhället ställer sig på brottsoffrets sida för att säkerställa att skadestånd delges brottsoffret samt att verktygen för att driva in skulden blir fler om staten står som huvudman och ägare av skuldfodran. Ett mer samlat grepp från samhället skulle sätta brottsoffret i fokus och ge stöd åt den som utsatts för brott.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:27 - 02:28:
Motionärerna vill stärka brottsoffers rätt till skadestånd och att det ska vara staten, inte brottsoffret själv, som ska ansvara för driva in utdömda skadestånd.

Idag måste brottsoffret själv kräva in ett utdömt skadeståndsbelopp av gärningsmannen. Brottsoffret får hjälp av Kronofogden, men det kan också sluta med att brottsoffret själv behöver vända sig till sitt försäkringsbolag eller ansöka om brottsskadeersättning hos Brottsoffermyndigheten. Det är ett förfarande som är krävande och tar lång tid, särskilt när gärningsmannen inte samarbetar. Det är också en process som ofta är förenad med obehag för brottsoffret som återigen tvingas förklara sig och vädja till den person som åsamkat skada från första början. Dessutom är det en process som inte ens kan garantera att brottsoffret faktiskt får den ersättning som utdömts.

Kristdemokraterna har i riksdagen flera gånger motionerat om att införa s.k. automatisk utbetalning av skadestånd. Förslaget innebär att staten efter en lagakraftvunnen dom ska betala ut skadeståndet direkt till brottsoffret. Staten får i sin tur kräva in pengarna från gärningsmannen istället för att denna börda läggs på brottsoffret. Frågan omfattas av Tidöavtalet och är således föremål för kommande lagförslag från regeringens sida. Partistyrelsen anser därmed motionerna besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:27:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:28:
att anse motionen besvarad

02:29 Säkerställ rättssäkerheten för brottsoffer med tilldömda skadestånd

Att blir utsatt för ett brott är en grov kränkning. Att bli offer för ett brott är ett misslyckande av samhället i stort. En nollvision på antal brottsoffer måste va målet. Många brottsoffer har inte förmånen att få någon form av upprättelse. Men i de fall man får upprättelse som brottsoffer genom en fällande dom, så börjar en läkning och nystartsprocess för många.

Gärningspersonen får sona sitt brott via straffet den blir tilldömd. I många fall innebär det att gärningspersonen blir tilldömd ett skadestånd. Ett skadestånd som tilldöms brottsoffret är en del av domen. Ett sätt att försöka skapa balans mellan offer och förövare. Man får upprättelse igen. Man får betala för sitt brott. Problem uppstår dock om gärningspersonen inte kan betala skadeståndet. Offret får då inte till sig den summan som offret har blivit tilldömd sig som en del av upprättelsen. Domen. En dom som knappas kan räknas som verkställd innan skadeståndet är reglerat. Skulden hamnar hos Kronofogden.

Så långt är allt i sin ordning, även om brottsoffret ofta får vänta på sitt skadestånd så driver Kronofogden in skulden. Det som vi vill och måste ändra på är de gånger gärningspersonen beviljas skuldsanering och därmed slipper betala skadeståndet som är en del av en dom. Vi benådar alltså gärningspersonen och lämnar offret i sticket. Det är inte att ställa sig på offrets sida. Som exempel kan vi ha en kvinna som fortfarande får leva gömd någonstans i Sverige, medans hennes gärningsman går fri i hennes hemstad, och får förutsättningarna att starta ett nytt liv genom att beviljas skuldsanering, medans hon får fortsätta leva gömd och dessutom inte får det skadestånd hon har rätt till.

Så kan vi inte fortsätta ha det i ett land som ska och säger sig ställa sig på rätt sida i alla kamper. I detta fall kampen för rättvisa.

Attsats 1: Att brottsoffer alltid ska vara garanterade att få sitt skadestånd utbetalat och/eller indrivet, i mål där skadestånd döms ut.

Attsats 2: Att en utredning görs om vi behöver stärka lagstiftningen för skuldsanering så att obetalda skadestånd aldrig "saneras" bort.

Attsats 3: Att om skulder som innefattar obetalt skadestånd ska beviljas skuldsanering ska utredning tillsättas kring vem som ersätter offret för skadeståndet som staten väljer att sanera bort.

Linköping 2023-01-01

Liselotte Andersson

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Att värna omsorgen om den utsatta och svaga har alltid varit en drivkraft för Kristdemokraterna, oavsett om det handlar om vård, äldreomsorg eller kriminalitet. I Kristdemokraternas kriminalpolitiska handlingsprogram står det att hela rättsväsendet ska genomsyras av ett tydligt brottsofferperspektiv och rättsväsendet ska göra sitt yttersta för att klargöra skuldfrågan, utdöma rättvisa straff och att skadestånd betalas ut, detta går helt i linje med det motionären föreslår.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår i den första attsatsen att brottsoffer alltid ska vara garanterade att få utdömt skadestånd utbetalat eller indrivet. Partistyrelsen konstaterar att partiet redan driver frågan om att införa s.k. automatisk utbetalning av skadestånd. Förslaget innebär att staten efter en lagakraftvunnen dom ska betala ut skadeståndet direkt till brottsoffret. Staten får i sin tur kräva in pengarna från gärningsmannen istället för att denna börda läggs på brottsoffret. Frågan omfattas av Tidöavtalet och är således föremål för kommande lagförslag från regeringens sida. Därmed anses den första attsatsen besvarad.

I den andra attsatsen föreslår motionären att en utredning ska göras om att skadeståndsskulder inte ska kunna ingå i en skuldsanering, och i den tredje attsatsen att i de fall obetalda skadestånd ändå saneras bort ska en utredning tillsättas kring vem som ersätter brottsoffret för skadeståndet.

Partistyrelsen konstaterar att syftet med en skuldsanering är att alla skulder ska ingå. När Kronofogden prövar om en person ska beviljas skuldsanering sker en skälighetsbedömning enligt 9 § skuldsaneringslagen. En skuldsanering får bara beviljas "om det är skäligt med hänsyn till den sökandes personliga och ekonomiska förhållanden". Det finns ett antal omständigheter som ska beaktas, bland annat omständigheter vid skuldernas uppkomst. Om skulderna härrör från

brottslighet påverkar detta alltså redan idag möjligheten att få skuldsanering. Det utgör inget absolut hinder men det ska vägas in i bedömningen. Avgörande är brottslighetens allvarlighetsgrad och art. I förarbetena finns även skrivningar om att skuldsanering inte bör ske om det utifrån allmän synpunkt skulle framstå som stötande (prop. 1993/94:123 s. 78). Partistyrelsen anser att skadeståndsskulder inte bör utgöra ett absolut hinder mot skuldsanering. Det nuvarande regelverket där skäligheten prövas i varje enskilt fall är rimligt. Därmed avslås den andra attsatsen.

Gällande den tredje attsatsen så driver Kristdemokraterna att införa s.k. automatisk utbetalning av skadestånd så att brottsoffer alltid får utdömt skadestånd. Om detta blir verklighet faller behovet av en utredning kring vem som ersätter brottsoffret för skadeståndet eftersom staten då redan ersatt offret. Därmed anses tredje attsatsen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

02:30 Förutsättningar vid skadestånd i samband med frihetsberövande

Idag får personer som har blivit frihetsberövade i samband med misstanke om brott ansöka om skadestånd från staten för den tid som de varit häktade.

Idag är det möjligt att personer som helt klart har varit med i brottet men man har inte kunnat fälla personen i domstol, dels på grund av att vittnen inte vågat vittna eller de har skyllt på varandra och domstolen har inte kunnat utom rimligt tvivel fastställa vem som gjorde vad.

Det är etiskt stötande att personer som har varit delaktig i brott men inte kunnat bli dömd, därefter får ersättningar som kan vara miljonbelopp.

Det kan uppfattas som lönsamt med brottsligt leverne.

Attsats 1: Att: Kristdemokraterna verkar för att man instiftar ett etiskt råd hos Justitiekanslern för att göra etiska bedömningar om eventuell nedsättning av skadestånd.

Sölvesborg 2023-04-19

Ulf Havenäng

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman tillstyrker motionen

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Den som har varit frihetsberövad utan att sedan bli dömd har i regel rätt till ersättning av staten. Under vissa förutsättningar kan dock ersättningen falla bort eller sättas ner. Det blir aktuellt om personen genom sitt eget beteende har orsakat att den suttit frihetsberövad, eller om det med hänsyn till övriga omständigheter är oskäligt att ersättning lämnas. Det är Justitiekanslern (JK) som beslutar i dessa ärenden. Motionären föreslår att det hos JK ska inrättas ett etiskt råd som ska göra etiska bedömningar av besluten.

Först och främst ska det konstateras att det är en allvarlig inskränkning av den personliga friheten att tvingas sitta frihetsberövad. För den som är oskyldig är kränkningen förstås än större. Att staten betalar ut ett skadestånd för felaktiga häktningar är en självklarhet.

Partistyrelsen ser dock att det finns vissa problem med nuvarande regelverk. Inte minst i de fall där den misstänkte själv bidrar till längre häktningstid genom att tiga. Det är den misstänktes fulla rätt att göra så, ingen behöver tala med polis eller åklagare. Men precis som Kristdemokraterna konstaterade när den tidigare regeringen satt en maxgräns för häktningstiderna, skapar det ett incitament för den häktade att tiga fram till dess att tiden är uppnådd. Här vet den häktade att den kan vänta ut häktningen.

Vid rikstinget 2021 beslutades att om den häktade själv bidrar till förlängd häktningstid bör detta påverka ersättningsnivån. I vissa fall kan det göra det redan idag, exempelvis om tiden förlängs på grund av narkotikapåverkan. Men detta behöver utvidgas. Det är inte rimligt att den misstänkte väntar ut häktningen för att på så sätt ”maximera” ersättningen. Partiet driver alltså redan åtgärder för att komma åt den problembild motionären lyfter. I JK:s bedömningar ska dessutom redan idag en skälighetsbedömning göras för att förhindra stötande och oskäliga resultat. Den praktiska betydelsen av att inrätta ett etiskt råd kan därför ifrågasättas. Det är lagen som behöver ändras snarare än att instifta ett etiskt råd. Partistyrelsen anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:31 Inflationsjustera rättshjälpsunderlaget

Att gå till domstol och tillvarata sin rätt är dyrt eftersom processen ofta kräver kostsam expertis. Därför har många en försäkring med rättsskydd som täcker kostnaderna men om man inte har sådant skydd, exempelvis för att premierna är för dyra eller för att den aktuella frågan inte omfattas av försäkringen, är situationen desto svårare.

Därför tillhandahåller staten rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619). Rättshjälpen täcker till skillnad från rättsskyddet inte motpartens rättegångskostnader men erbjuder likväl ett viktigt skydd för dem med ansträngd ekonomi som riskerar att bli rättslösa. För att beviljas rättshjälp krävs enligt 6 § rättshjälpslagen bland annat att det ekonomiska underlaget inte överstiger 260 000 kronor. Med ekonomiskt underlag avses enligt 38 § rättshjälpslagen årsinkomst med hänsyn tagen till underhåll, förmögenhet och skuldsättning.

Gränsvärdet för det ekonomiska underlaget är från 1998 (se prop. 1998/99:10 s. 16) och har varit oförändrat trots inflationen, vilket medför att skyddet för dem i behov av rättshjälp successivt försämras. 260 000 kronor 2022 motsvarar enligt SCB:s konsumentprisindex 172 000 kronor 1998, vilket innebär att närmare bestämt en tredjedel av rättshjälpens skyddande verkan försvunnit på grund av rättshjälpslagens fixerade utformning.

Detta kan inte anses annat än mycket olyckligt. Rättshjälpen finns till för dem som befinner sig i en mycket svår situation och är för många den enda möjligheten att freda sig mot orättvisor genom prövning av domstol. I vårdnadsmål kan kostnadsfrågan innebära att barn far illa eftersom en familjemedlem inte har råd att initiera en rättslig process och i utsökningsmål kan kostnadsfrågan innebära att en person som mottar felaktiga fakturor inte har råd att freda sig mot oseriösa aktörer och får betalningsanmärkningar eller utsätts för en grundlös exekution. De negativa konsekvenserna är många och särskilt anstötliga då de bottnar i den grundläggande problematiken att rättvisa blivit en klassfråga.

En inflationsjustering av gränsen för det ekonomiska underlaget enligt 6 § rättshjälpslagen skulle

inte lösa alla problem men den skulle leda till att lagen gavs en ändamålsenlig utformning. De nominella kostnaderna för staten skulle öka, men på grund av inflationen skulle de reella kostnaderna bli oförändrade, borträknat eventuell ökad benägenhet att söka rättshjälp. Givetvis bör gränserna för det ekonomiska underlaget sänkas om deflation skulle råda i Sverige.

Då grundproblemet är lagens nominalistiska karaktär bör även gränstalen för beräkning av rättshjälpsavgift i 23 § andra stycket rättshjälpslagen och beräkningstalen i 38 § andra stycket rättshjälpslagen justeras i enlighet med inflation alternativt deflation, så att lagens utformning i reala termer ges en konsekvent utformning.

Mot bakgrund härav föreslår jag att Rikstinget skall besluta:

Attsats 1: att KD skall verka för att gränsen för det ekonomiska underlaget vid prövning av rättshjälp justeras efter inflationen och eventuell deflation.

Attsats 2: att KD skall verka för att gränstalen för beräkning av rättshjälpsavgift justeras efter inflationen och eventuell deflation.

Attsats 3: att KD skall verka för att talen vid beräkning av ekonomiskt underlag justeras efter inflationen och eventuell deflation.

Skarpnäck 2023-04-05

Hugo Svensson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Rättshjälp enligt rättshjälpslagen är subsidiär och får inte beviljas om den rättssökande har en rättsskyddsförsäkring eller något annat liknande rättsskydd som omfattar angelägenheten. Om den rättssökande saknar rättsskydd men med hänsyn till sitt försäkringsskydd i övrigt eller sina ekonomiska och personliga förhållanden borde ha haft ett sådant skydd, får rättshjälp beviljas endast om det finns särskilda skäl med hänsyn till angelägenhetens art och betydelse för den rättssökande. Rättshjälp är alltså en sista utväg för de med mycket små medel. Statliga förmåner är typiskt sett inte inflationsjusterade, om de inte är kopplade till prisbasbeloppet. Det bidrar till att finanspolitiken blir automatiskt något restriktiv i tider av inflation, vilket är positivt. Distriktsstyrelsen ser inte skäl att frångå den principen.

Stämman beslutar enligt partidistriktårsmötet förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att gränsen för det ekonomiska underlaget vid prövning av rättshjälp, gränstalen för beräkning av rättshjälpsavgift och talen vid beräkning av ekonomiskt underlag ska justeras efter det ekonomiska läget med inflation eller deflation.

En rättslig tvist kan vem som helst hamna i och då uppstår ofta kostnader. Genom s.k. rättshjälp är det möjligt att få ersättning från staten för en del av kostnaderna som uppstår. Förutsättningarna för att få detta regleras i rättshjälpslagen. Huvudregeln är att det i första hand är det privata rättsskyddet som ska utnyttjas, normalt sett den rättsskyddsförsäkring som finns via hemförsäkringen. Först i andra hand kan det bli aktuellt att få hjälp från staten.

Rättshjälp syftar till att upprätthålla principen om allas likhet inför lagen och att ingen av ekonomiska skäl ska vara förhindrad att ta tillvara sin rätt i domstol. Detta är viktiga principer

som är helt avgörande för rättssäkerheten. Mot bakgrund av detta är också rätten till rättshjälp begränsad till dem som saknar tillräckliga ekonomiska medel att själva bekosta en rättsprocess. Det finns därför en inkomstgräns i 6 § rättshjälpslagen som säger att sökandes ekonomiska underlag inte får överstiga 260 000 kronor per år. Summan är en inkomstgräns för när rätten till rättshjälp får beviljas.

I förarbetena till rättshjälpslagen påtalas att inkomstgränsen bör ses över var tredje år och att den inte får sättas så lågt att rättshjälpen endast kommer de allra fattigaste till hjälp. Det poängteras att det ”självklart måste bevakas att beloppet justeras om penningvärdets förändringar eller andra faktorer ger skäl för detta” (prop. 1996/97:9 s. 111). Trots dessa skrivningar så har inkomstgränsen inte höjts på närmare 25 år, sedan 1 april 1999. Det har gjort att det i dagsläget endast är de allra sämst ställda i samhället som omfattas, medan de vanliga inkomsttagarna inte längre kan få rättsskydd eftersom inkomstgränsen förskjutits över tid. Uppräknat med KPI-förändringen motsvarar 260 000 kronor år 1998 ca 376 000 kronor år 2022.

En översyn av statens utgifter för vissa offentliga biträden gjordes 2013 på initiativ av Alliansregeringen. Utredaren föreslog att inkomstgränsen för rättshjälp skulle höjas till 400 000 kronor (SOU 2014:86 s. 224). Detta för att hålla jämna steg med penningvärdesförändringen och för att medelklassen fortsatt skulle omfattas av rättsskydd. Men någon justering gjordes alltså aldrig och inkomstgränsen är fortsatt oförändrad.

Partistyrelsen delar motionärens bild att detta är angelägen rättssäkerhetsfråga. Kostnadsfrågan och att man inte har råd med ett juridiskt ombud ska inte få utgöra ett hinder för att inleda en rättsprocess och få sin rätt prövad. Ett barn ska inte få fara illa för att det saknas pengar att inleda en vårdnadstvist.

Däremot delar partistyrelsen inte bilden av att en inflationsjustering är rätt metod för att åstadkomma ett starkare rättskydd. Det finns en poäng med att statliga förmåner typiskt sett inte är inflationsjusterade eftersom det riskerar att driva på inflationen. Partistyrelsen anser dock att inkomstgränsen för rättshjälp behöver höjas. Det är inte rimligt att den ligger kvar på samma nivå som för drygt 25 år sedan. Partistyrelsen anser därför att motionen ska besvaras med en tilläggsattsats om att verka för att inkomstgränsen för rättshjälpen höjs.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
att partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att uppdra åt partistyrelsen att verka för att inkomstgränsen för rättshjälpen höjs och därmed anse motionen besvarad.

02:32 Förundersökningars offentliggörande

Innehållet i förundersökningar delges idag brottsmisstänkta före rättegång. Detta gör att brottslingar ges en möjlighet att anpassa sina svar utifrån vad förundersökningen fått fram.

Attsats 1: Innehållet i förundersökningar skall ej delges brottsmisstänkta före rättegång.

Attsats 2: Innehållet i förundersökningar delges av åklagare under rättegång när denne finner det lämpligt samt i den omfattning denna anser att det nödvändigt.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att brottsmisstänkta inte ska få ta del av förundersökningen före rättegången, samt att förundersökningen ska komma den misstänkte till del först under rättegången när åklagaren finner det lämpligt och nödvändigt.

Det straffprocessuella systemet vilar på idén att åklagaren och den misstänkte ska mötas som jämlika parter inför rätten. Detta är grundläggande för hur rättssäkerhet uppnås och hur rättvisa skipas. En förutsättning för att parterna ska vara jämlika i processen är att de är medvetna om varandras material. Då krävs det att den misstänkte får insyn i förundersökningen när den är avslutad. Att försvaret ska ha denna möjlighet följer bland annat av reglerna om rätten till en rättvis rättegång i artikel 6 Europakonventionen. Om denna insynsrätt helt avskaffas, såsom motionären föreslår, kan inte den misstänkte förbereda sitt försvar och försvaret får ingen reell möjlighet att påverka utgången av rättsprocessen. Partistyrelsen avslår därför den första attsatsen.

Partistyrelsen ser dock skäl att problematisera den andra attsatsen. Det kan ibland vara en utmaning att en misstänkt tiger genom hela förundersökningen för att sedan ”få allt serverat”. Självklart är det den misstänktes fulla rätt att göra det, det finns ingen lagstiftad skyldighet att tala med polis eller åklagare. I våra nordiska grannländer finns dock en delvis annan ordning. Den s.k. omedelbarhetsprincipen, som innebär att domar bara får grundas på det som framkommit vid huvudförhandlingen, tillmäts inte lika stor betydelse som i Sverige utan en viss förklaringsbörda inträder redan under förundersökningen.

Kristdemokraterna driver redan idag att omedelbarhetsprincipen bör ändras då den skapar incitament att pressa vittnen att ändra sina vittnesmål fram till huvudförhandlingen. I Danmark finns även en möjlighet att hålla s.k. ”grundlagsförhör” inför en domare där den misstänkte redan tidigt i förundersökningen hörs ingående om brottsmisstanken. Det som framkommer i detta förhör får användas som processmaterial och anses ha ett högre bevisvärde än uppgifter som lämnats i polisförhör. Självklart får den misstänktes försvarare vara närvarande och det ställs i övrigt även högre formkrav än vid ett ”vanligt” förhör. Partistyrelsen anser att detta bör införas även i Sverige och föreslår därför att den andra attsatsen besvaras med en tilläggsattsats om att införa ”grundlagsförhör” enligt dansk modell.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att uppdra åt partistyrelsen att verka för att införa ”grundlagsförhör” enligt dansk modell och därmed anse den andra attsatsen besvarad.

02:33 Snabbare handläggning av förbrytare

Under 2020 blev 1,62 miljoner brott handlagda, vilket är en ökning med 47 500 brott, eller 3 procent, jämfört med 2019. En utredning hade bedrivits för drygt hälften (51 %), eller 825 000, av de handlagda brotten, vilket är en ökning med 50 100 brott (+6 %) jämfört med 2019.27 (Källa Brå okt. 2022).

Enligt regeringens verksamhetsmål ska 75 procent av en domstols alla brottmål och tvistemål vara avgjorda inom fem månader respektive sju månader. För sex år sedan var handläggningstiden för brottmål totalt sett nästan sex månader medan det tog upp emot nio månader att få ett avgörande i ett tvistemål. Motsvarande siffror är i dag 4,5 månader för brottmål och 6,8 månader för tvistemål.

Ekots kartläggning av nära 11 000 fängelsedömda som var på fri fot innan straffen började avtjänas har visat att nästan 2 200 av dem begått ytterligare brott innan fängelsestraffet

inleddes. 476 av dem var 25 år eller yngre (källa Ekot 220615).

Ett axplock ur Corren vecka 50 2022 som visar att tiden mellan brott och dom är minst 6 månader: 39-åring höll i paket – Döms för narkotikabrott. Händelsen inträffade 19 mars (källa Corren 221217). 21-åring kraschade under biljakt. 21-åringen åtalas för grov vårdslöshet i trafik, grov olovlig körning, rattfylleri och ringa narkotikabrott. Händelsen inträffade 2 maj (källa Corren 221220). Körde i 170 km/h i halt väglag. 57-åringen åtalas nu för bland annat vårdslöshet i trafik och rattfylleri. Mannen var vid tillfället påverkad av amfetamin. Händelsen inträffade den 26 mars. (Källa Corren 221220).

Sverige behöver en ny typ av anläggningar där man kombinerar häkten, jourdomstol och fängelse. Målsättning med förslaget är att mindre komplexa brott ska gå till domstol inom några dagar och att den som döms påbörjar sitt straff omgående.

Attsats 1: Att utreda möjligheten för jourdomstolar

Attsats 2: Att utreda hur man undviker att dömda blir satta på fri fot innan fängelsestraffet inleds.

Väderstad 2022-12-20

Jonni Harrius

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Ärendet om jourdomstolar har varit uppe i Sveriges Riksdag vid tidigare tillfällen, men vi ser att det är av relevans att pröva frågan igen i och med den utveckling vi ser och som motionären lyfter i motionen.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår en utredning av jourdomstolar och hur man undviker att dömda blir satta på fri fot innan fängelsestraffet inleds.

Frågan om att inrätta ett system med jourdomstolar för snabb lagföring har behandlats och övervägts vid ett flertal tillfällen, senast i Ds 2018:9. Utredaren beskriver där att jourdomstolar skulle öka domstolarnas flexibilitet och kapacitet eftersom domstolsförhandlingar skulle kunna hållas även utanför ordinarie kontorstid. Det skulle också troligtvis innebära att handläggningstiderna för brottmål påverkas i positiv riktning. Dessutom innebär det vissa kriminalpolitiska fördelar, såsom att tiden mellan brottslig gärning och dom blir betydligt kortare, vilket också bidrar till snabbare upprättelse för brottsoffret. Detta är inte minst viktigt när det gäller unga förövare och brottsoffer.

Under rikstinget 2019 behandlades frågan om jourdomstolar och rikstinget antog flera sådana förslag. Kristdemokraterna har sedan drivit frågan i riksdagen. Därmed anses den första attsatsen besvarad.

Vad gäller den andra attsatsen så driver Kristdemokraterna redan flera förslag om enklare regler för häktning och obligatorisk häktning i fler fall. Den politik som partiet redan driver svarar alltså mot den problembild som motionären lyfter. Partistyrelsen anser därför inte att en utredning bör tillsättas och därmed avslås attsatsen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

02:34 Slopa straffrabattsystemet

I Sverige har vi den rättsordningen att samhället premierar brottslingar som begår upprepade brottsliga gärningar. Det sker genom det s.k. mängdrabattsystemet. Den så kallade mängdrabatten rör straffmätningen vid flerfaldig brottslighet. I svensk rätt tillämpas asperationsprincipen. Detta innebär att rätten vid straffmätningen utgår från det brott som har högst straffvärde och sedan ger en reduktion för varje efterföljande brott. Som följd av detta finns det ofta brott vars straffvärde inte får en noterbar, om ens någon, konsekvens för påföljden av den samlade brottsligheten.

En uppenbar och mycket allvarlig konsekvens av detta är att många brottsutsatta inte upplever att de får upprättelse. Detta i sin tur riskerar att människor tappar tilltron till vårt rättssystem och känner sig övergivna av rättsstaten. Därtill skapas ett incitament för att begå flera brott då påföljden inte påverkas i någon nämnbar omfattning. Det rimliga när det handlar om ett åtal där gärningsmannen begått flera brott är naturligtvis att rätten ska döma ut en påföljd för varje gärning, enligt den straffsats som råder för det aktuella brottet. Att dessa påföljder därefter summeras och att det ska anses som en försvårande omständighet att gärningsmannen gjort sig skyldig till flera brott, vilket ska återspeglas i straffmätningen. Ett omvänt rabattsystem helt enkelt.

Attsats 1: Att lagen ändras så att domstolar vid mängdbrott ges möjlighet att ett straff döms ut för varje brott, som sedan adderas med övriga påföljder (straffsummering)

Attsats 2: Att mängdrabattsystemet i dess nuvarande form slopas och ersätts av ett system som återspeglar den allmänna rättsuppfattningen genom införande av ett omvänt rabattsystem som innebär att rätten, utöver straffsummeringen, även utdömer en extra påföljd när en gärningsman döms för att ha begått flera brott, ett s.k. mängdtillägg.

Skutskär 2023-03-27

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att mängdrabatten ska ersättas av ett system där straff kan dömas ut för varje brott och där man, utöver straffsummeringen, även utdömer s.k. mängdtillägg.
Partistyrelsen delar bilden av att straffen i Sverige är alldeles för låga. Kristdemokraterna har i flera år drivit på för att kraftigt sänka straffrabatterna. Detta är även del av Tidöavtalet där det ingår att avskaffa dagens form av mängdrabatt och se över billighetsskälen samt de försvårande och förmildrande omständigheterna i brottsbalken.

Mängdrabatten som den är konstruerad idag är problematisk. Döms en person för exempelvis flera olika stölder, eller flera olika brott vid samma tillfälle, brukar man säga att det grövsta brottet ”konsumerar” de andra. Det innebär att straffvärdet sänks kraftigt redan vid brott nummer 2, och blir i princip obefintligt vid brott med lägre straffvärde. Men det finns också en funktion med mängdrabatten. Om den helt skulle avskaffas, skulle en person kunna dömas till sammanlagda straff som är tio eller tjugo gånger högre än de enskilda straffvärdena. Det vore inte en önskvärd utveckling att personer kan få längre straff för flera stölder än för exempelvis ett mord.

Flerbrottsutredningen (Ju 2021:08) har tittat på frågan och i "Skärpta straff för flerfaldig brottslighet" (SOU 2023:1) presenteras en ny modell som löser delar av den problematik som beskrivs ovan. Förslagen innebär en skärpt syn där brotten inte ”konsumerar” varandra på samma sätt som idag utan istället ska varje tillkommande brott medföra att straffet skärps på ett likformigt sätt. Men det ska också finnas en begräsning där en samlad bedömning av straffvärdet alltid ska göras med utgångspunkt i den sammantagna skada, kränkning eller fara som brotten medfört. En sådan begränsning är nödvändig eftersom situationen när någon döms för flera brott kan se väldigt olika ut.

Partistyrelsen anser att Flerbrottsutredningens förslag är i rätt riktning. Dagens system med generösa mängdrabatter bör avskaffas och detta är även en del av Tidöavtalet. Partistyrelsen vill dock betona att en viss mängdrabatt kommer behöva finnas kvar då det inte vore önskvärt att flera småbrott leder till strängare straff än allvarlig brottslighet. Därmed anses motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:35 Ersätt alla straffrabatter med Nåd. Förslag på nya riktlinjer för lagstiftning.

Enligt den lagstiftning som genomfördes från 60-talet och framåt har brottslingens återanpassning haft prioritet framför offrets återupprättelse och samhällets behov av skydd mot brottslighet. Detta har ju lett till stundtals absurda domslut och hantering av ärenden. Pedagogiskt är det märkligt när innebörden av utdömda straff inte stämmer med de bokstavliga meningarna i domar. T.ex. 3 års fängelse betyder 2 år eftersom man regelmässigt släpps villkorligt efter 2/3 av tiden. Villkorligt ska ju betyda att missköter man sig så återgår man till att vara frihetsberövad, men det är ju inte ordningen utan ofta görs en ny rättslig prövning, som med lagen från 1989 om att man ska på alla sätt försöka undvika att frihetsberöva människor, då slutar med att den villkorligt frigivne kan fortsätta med sin stökiga tillvaro i det fria. I januari kom ett betänkande om att minska straffrabatterna, dock inte att ta bort dem, vilket bör vara strävan. LUL lagen om unga lagöverträdare leder ju just nu till att de grövsta kriminella gängen rekryterar yngre tonåringar för det grövsta ”skitgörat”. Samtidigt visar omfattande forskning t. ex. Dunedinrapporten att ungdomar som prövar på kriminell verksamhet i tonåren i 90% av fallen har slutat med detta efter 25. Det finns alltså anledning till en särskild ungdomslagstiftning, men om den enbart tillämpas efter särskilt domstolsbeslut så har man ju tagit bort en viktig anledning till rekrytering av unga för den grövsta kriminaliteten, samtidigt som domstolen vid rena ungdomsförseelser kan döma mildare.

När strafflindringar instrumentellt är inbyggt i straffet så skapar det ju, som ovan angivits, märkliga och för allmänheten obegripliga situationer. Samtidigt ska det löna sig att vara skötsam under strafftiden och har man dessutom genomfört en trovärdig rehabilitering så ska ju detta kunna belönas. Då finns nåd som ett instrument, som man i så fall ska använda som huvudmetod för belöning av skötsamhet eller andra ömmande skäl.

Yrkanden att:
• Prioriterat är offrets upprättelse, samt straffet som svidande konsekvens av kriminell handling, där rehabilitering av gärningsmansjälvklart ska eftersträvas när tidigare mål uppnåtts.
• Straff ska verkställas exakt enligt beslut, dvs 3år är tre år och inte 2 år pga regelmässig förtidsfrigivning, samt att livstid verkligen betyder livstid.
• Avskaffa aspirationen, dvs de större straffen innehåller även straff för de mindre brotten, dvs man får rabatt ju fler brott man begår. Fler begångna brott ska ses som försvårande och istället öka straffen.

• Vid misskötsel av villkorliga straff skall dessa omedelbart omsättas i de straff som villkoret avser.
• Ungdomslagstiftning ska användas efter särskilda domstolsbeslut och inte regelmässigt enbart grundat på gärningsmannens ålder.
• Istället för regelmässiga lättnader skall instrumentet ”nåd” tillämpas när straffade personer visat positiva förändringar.
Sten Aleman

FÖRSLAG TILL SVAR Uppsaladistriktet
Denna motion innehåller en rad förslag på åtgärder där flera också regleras av Tidöavtalet och är föremål för kommande förslag till ny lagstiftning från regeringens sida. Distriktsstämman instämmer dock i motionärens intention att ändra lagstiftningen.

Distriktsstyrelsen föreslår med anledning av ovan stämman att bifalla motionen.

Attsats 1: Prioriterat är offrets upprättelse, samt straffet som svidande konsekvens av kriminell handling, där rehabilitering av gärningsmansjälvklart ska eftersträvas när tidigare mål uppnåtts.

Attsats 2: Straff ska verkställas exakt enligt beslut, dvs 3år är tre år och inte 2 år pga regelmässig förtidsfrigivning, samt att livstid verkligen betyder livstid.

Attsats 3: Avskaffa aspirationen, dvs de större straffen innehåller även straff för de mindre brotten, dvs man får rabatt ju fler brott man begår. Fler begångna brott ska ses som försvårande och istället öka straffen.

Attsats 4: Vid misskötsel av villkorliga straff skall dessa omedelbart omsättas i de straff som villkoret avser

Attsats 5: Ungdomslagstiftning ska användas efter särskilda domstolsbeslut och inte regelmässigt enbart grundat på gärningsmannens ålder

Attsats 6: Istället för regelmässiga lättnader skall instrumentet ”nåd” tillämpas när straffade personer visat positiva förändringar.

Uppsala 2023-03-27

Sten Aleman

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Denna motion innehåller en rad förslag på åtgärder där flera också regleras av Tidöavtalet och är föremål för kommande förslag till ny lagstiftning från regeringens sida. Distriktsstämman instämmer dock i motionärens intention att ändra lagstiftningen.

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären belyser flera av de systemfel som även partistyrelsen anser präglar svensk straffrätt. Partistyrelsen delar bilden att straffen är alldeles för låga idag. Kristdemokraterna har under lång tid påtalat att brottsoffret och dennes upprättelse behöver bli mer centralt i straffprocessen och påföljdssystemet. Därmed anses första attsatsen besvarad.

I den andra attsatsen föreslår motionären att straff ska verkställas exakt enligt beslut samt att livstid verkligen ska betyda livstid. Även om partistyrelsen anser att livstids fängelse bör komma i fråga i betydligt större utsträckning än idag, så ska det fortsatt finnas en möjlighet till tidsbestämning. Partistyrelsen avslår därmed den andra attsatsen.

Den tredje attsatsen berör mängdrabatterna. Partistyrelsen konstaterar att partiet redan driver att dagens form av generösa mängdrabatter bör avskaffas. Detta är även en del av Tidöavtalet. Partistyrelsen vill dock betona att en viss mängdrabatt kommer behöva finnas kvar då det inte vore önskvärt att flera småbrott leder till strängare straff än allvarlig brottslighet. Mot bakgrund av detta vill partistyrelsen besvara den tredje attsatsen. Partistyrelsen anser även att den fjärde attsatsen ska besvaras. Partiet driver redan att dagens regler om villkorlig frigivning ska ses över och detta är även en del av Tidöavtalet.

Gällande den femte attsatsen så anser partistyrelsen att gärningsmannens ålder fortsatt ska vara avgörande för om ungdomslagstiftning tillämpas eller inte. Därmed avslås den femte attsatsen.

Vad gäller att tillämpa nåd när straffade personer visat positiva förändringar, så konstaterar partistyrelsen att det redan idag finns s.k. benådning där regeringen i undantagssituationer kan befria från eller mildra en brottspåföljd. Nåd finns alltså redan i svensk rätt, dock med en annan innebörd än den som motionären föreslår. Partistyrelsen anser att en utvidgning av hur benådning används inte vore lämpligt och att det skulle påverka maktdelningen i det svenska statsskicket. Därmed avslås den sjätte attsatsen. Partiet driver dock att reglerna om villkorlig frigivning ska ändras så att den presumtion som idag finns för villkorlig frigivning tas bort och istället ska villkorlig frigivning endast beviljas om det finns särskilda skäl som talar för det, såsom gott uppförande.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen
Attsats 5: att avslå attsatsen
Attsats 6: att avslå attsatsen

02:36 Avskaffa möjligheten för tidbestämd straff för mord

I Sverige kan den som gör sig skyldig till mord eller något annat allvarligt våldsbrott dömas till livstids fängelse eller till ett tidsbestämt fängelsestraff. Det är inte ovanligt att en mördare i Sverige får ett fängelsestraff på runt 10-16 år. Vilket för anhöriga till offren anser det som en ytterligare kränkning. Att den skyldige inte får lagens strängaste straff. Något som många av oss kan tycka en självklarhet.

Att ta en annan människa av daga bör av samhället ses som ett oerhört allvarligt brott. Då bör inget annat straff än livstids fängelse vara i fråga. I väldigt allvarliga mord kan man få livstids fängelse. Men det vore bättre att mord som brott inte kan ge annat än livstids fängelse.

Det är väldigt viktigt att samhället signalerar hur allvarligt brott som mord är, med hänsyn till det lidande som offrets anhöriga för evigt kommer att befinna sig i vid. Så är det här det mest rättvisaste för att kunna återupprätta förtroendet för rättsstaten.

Därför yrkar jag på att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att presentera förslag så att möjligheten för tidsbestämd straff för mord avskaffas och att livstids fängelse är det enda straff som kan komma i fråga.

Holmsund 2023-02-07

Robert Barkéus

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att motionen avslås och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Fängelse på livstid är det strängaste straffet som kan utdömas i Sverige. Exempel på brott som har livstids fängelse i straffskalan är mord, grovt spioneri och människorov. Men även ett livstidsstraff kan tidsbestämmas, när den dömde ansöker om det. Det menar vi är en viktig princip – att alla straff kan avslutas och att ingen oåterkalleligen ska sitta resten av sitt liv i fängelse. Även om partistyrelsen anser att livstids fängelse ska vara standard vid mord, och bör komma i fråga i betydligt större utsträckning än idag, så ska det fortsatt finnas en möjlighet till tidsbestämning. Det finns också särskilda fall där straffet ska kunna vara ett annat än livstids fängelse och där måste domstolarna ha möjligheten att ha en flexibilitet i straffbedömningen. Därmed anser partistyrelsen att motionen ska avslås. Tidpunkten för när en livstidsdömd kan ansöka om tidsbestämt straff bör dock ändras från efter tio år till efter 15 år avtjänat straff.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:37 Avskaffa preskriberingstiden för mord som begåtts av minderåriga

Med hjälp av teknisk bevisning genom bl.a. modern DNA-teknik, kan man numera finna möjliga förövare en lång rad år efter det att ett brott begåtts. Ett exempel på detta är ett under början av år 2023 (åter) uppmärksammat mord på en 36-årig kvinna i Göteborg som begicks den 13 oktober 2005. Men eftersom den möjliga förövaren vid tillfället för mordet var minderårig är emellertid fallet preskriberat. Den genom DNA-teknik nu kände trolige förövaren kan därför inte rättsligt ställas till svars för sin eventuella missgärning, i detta fall för ett brutalt mord.

Man kan via Åklagarmyndighetens hemsida, under ”Preskription” nås av följande information: ” När rätten att åtala har gått förlorad därför att en viss tid har förflutit är brottet preskriberat. Preskriptionstiderna är för närvarande 2, 5, 10, 15 eller 25 år, ju allvarligare brott desto längre preskriptionstid. De allra allvarligaste brotten, såsom mord, preskriberas aldrig.” (https://www.aklagare.se/ordlista/p/preskription/ (2023-02-09)).

Att mord aldrig preskriberas, stämmer emellertid inte fullt ut, inte i de fall förövaren vid mordtillfället var minderårig. I det aktuella fallet var den misstänkte personen 17 år gammal. Kammaråklagare Ulrika Åberg meddelar kort till TT: ”Mord har ju egentligen ingen preskriberingstid, men det finns en specialregel för unga som säger att det är preskriberat. Så hon är inte delgiven någon misstanke eller liknande.” En mördare går fri. Det kan möjligen vara den nu 35-årige person som polisen via DNA-analys kan koppla till mordärendet. Men hon är onåbar av rättsväsendet. Både från den mördade anhörigas och allmänhetens sida kan detta betraktas som oacceptabelt. Gällande lagregel för preskription för mord av minderårig är inte rimlig, i synnerhet inte då minderåriga i nuläget ofta brukas för att utföra mord eller annan grov kriminalitet av äldre gängkriminella.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att verka för att ett borttagande av preskriptionstiden för mord och andra grövre brott

som begåtts av minderåriga.

Linköping 2023-01-01

Kjell O Lejon

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det finns skäl att se över den lagstiftning som i nuläget innebär att mord – som i vanliga fall saknar preskriptionstid – preskriberas om förövaren är omyndig. Inte minst med tanke på gängvåldet, där grova brott ofta begås av unga personer.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:38.

02:38 Häv preskriptionstiden för mord och andra mycket grova brott oavsett förövarens ålder

Vi har kunnat följa så kallade cold case i media där ouppklarade mord tack vare ny teknik nu fått en ny aktualitet. Ett sådant fall rör ett mord där den misstänkta förövaren troligen var minderårig när brottet begicks. Även om lång tid har förflutit sedan mordet skedde så finns det all anledning att utreda och lagföra personer vid mycket grova brott även när gärningspersonen var ung vid brottstillfället. Det handlar om upprättelse och avslut för anhöriga till brottsoffret, men också för gärningspersonen som kan ha kommit till insikt eller för den delen erkänner brottet långt senare än gärningstillfället och vill ta sitt straff eller på annat sätt uppmärksamma sitt ansvar.

Det finns även ytterligare exempel där misstänkta gärningspersoner i samband med förhör av helt andra brott erkänt tidigare, numera preskriberade, mord men som inte kan dömas eller rättsligt prövas för detta på grund av preskription.

En person som erkänner ett mycket grovt brott långt efter gärningen begicks kan behöva vård och stöd för att dels inte återfalla i brottslighet, men också för att skydda omgivande samhälle.

Attsats 1: att verka för att ta bort preskriptionstiden för mord och andra mycket grova brott där gärningspersonen är minderårig

Danderyd 2023-03-29

Erika Svanström

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:37 - 02:38:
Motionärerna föreslår att partiet ska verka för en avskaffad preskriptionstid för mord och andra grova brott som begåtts av minderåriga. Preskription innebär att brott preskriberas efter att en viss tid förflutit, vilket får till följd att ingen längre kan dömas för brottet. För en del allvarliga brott är preskriptionstiden avskaffad, bland annat mord. Preskriptionstiden finns dock kvar om gärningsmannen är mellan 18 och 21 år vid tillfället för mordet och då preskriberas det efter 15 år. Partiet har vid flera tillfällen motionerat i riksdagen om att denna preskriptionstid bör avskaffas. Det är inte rimligt att ett så allvarligt brott som mord preskriberas så att offer och anhöriga förlorar sin chans till upprättelse. Frågan omfattas även av Tidöavtalet, där tillsättandet

av utredning som ska ”överväga och föreslå utmönstringen av påföljdspreskription i svensk rätt” ingår. Därmed anses motionerna besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:37:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:38:
att anse motionen besvarad

02:39 Höjt minimistraff för våldtäkt

I Sverige är våldtäkt ett mycket allvarligt straff, ett brott som många av oss blir mycket upprörda över. Av de anmälda våldtäkterna 2022 utgjordes 8 530 brott av våldtäkt mot kvinnor eller flickor, rubricerades som våldtäkt. Straffen höjdes under den socialdemokratiska regeringen, men inte tillräckligt. Minimistraffet för våldtäkt är idag 3 års fängelse. Vilket är väldigt lågt, speciellt för ett brott som får sådana konsekvenser att offret integritet kränks på ett mycket allvarligt sätt. Där också livet efteråt kan bli mycket svårt och plågsamt.

Att samhället då har ett så lågt straff för ett brott som sätter så djupa sår i den som råkar ut för en våldtäkt är väldigt konstigt. För att då kunna sända tydliga och skarpa signaler också i straffpåföljden är oerhört viktigt.

Därför föreslår jag att Kristdemokraterna lägger förslag på att man höjer minimistraffet för våldtäkt från 6 år till 8 år för att på ett tydligare sätt signalerar hur allvarligt det här brottet är och hur oacceptabelt gärningen är.

Jag yrkar på att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att presentera förslag på att höja minimistraffet för våldtäkt från 6 år till 8 år.

Holmsund 2023-02-07

Robert Barkéus

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att motionen avslås och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:40.

02:40 Livstids fängelse för grov våldtäkt

Otryggheten och sexualbrotten ökar i det svenska samhället, vilket inger en osäkerhet hos människor när dem vistas ute på våra gator och torg. En osäkerhet som mycket oroväckande då Sverige har varit ett tryggt och säkert land. På flera platser i våra kommuner så väljer tjejer och kvinnor att hellre vara hemma än att vara ute. Då dem löper stor risk att utsättas för en grov våldtäkt där gärningsmännen blir alltmer våldsam och hänsynslös i våldet som dem utsätter brottsoffret för.

Men också arbetet som brottsoffret sedan måste genomgå för att kunna komma tillbaka till ett mer välmående tillstånd i dem fall det ens är möjligt. Då är det viktigt att samhället i stort sänder

signaler till potentiella våldtäktsmän, att man riskerar att dömas till mycket långt fängelsestraff ifall man utför sina planer. Då måste också maxstraffet för grov våldtäkt höjas markant för att få en mer avskräckande effekt, sedan också visa hur allvarligt man ser på denna sort av kriminalitet i samhället. För att påvisa att den här sortens brott är avskyvärt då brottsoffrets liv kan riskeras av den här sortens gärningar

Därför yrkar jag på:

Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för ett livstids straff för grov våldtäkt.

Holmsund 2023-02-07

Robert Barkéus

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att motionen avslås och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:39 - 02:40:
Motionärerna vill skärpa straffen för våldtäkt och grov våldtäkt. I motion 02:39 yrkar motionären att minimistraffet för våldtäkt ska höjas från sex år till åtta års fängelse. I motion 02:40 yrkar motionären att partiet ska verka för livstids fängelse för grov våldtäkt.

Kristdemokraterna har under lång tid varit pådrivande för att skärpa straffen för sexualbrott. Den 1 augusti 2022 skärptes straffen för flera sexualbrott, bland annat höjdes minimistraffet för våldtäkt till tre års fängelse och maxstraffet är sex års fängelse. Detta skedde mot bakgrund av ett flertal tillkännagivanden i riksdagen där Kristdemokraterna varit starkt pådrivande. Ytterligare straffskärpningar kommer att behövas och inom ramen för Tidöavtalet ska en fullständig och övergripande översyn av brottsbalken göras. Skärpta straff för vålds- och sexualbrott är en viktig del av detta. Partistyrelsen anser därmed motion 02:39 besvarad. Att införa livstids fängelse för grov våldtäkt är dock väl långtgående då detta är lagens strängaste straff och nuvarande straffskala är högst tio års fängelse. Partistyrelsen vill därmed avslå motion 02:40.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:39:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:40:
att avslå motionen

02:41 Gängmedlemmar döms till dubbla straffet

I Danmark döms gängmedlemmar till dubbla straffvärdet.

Attsats 1: att utreda möjligheten till samt för- och nackdelarna med att införa högre straffvärde för kriminella gängmedlemmar.

Norrköping 2022-12-13

Jonathan Stillman

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:

Partidistriktsårsmötet instämmer att stävja gängkriminaliteten är av största vikt för att återta tryggheten på gator och torg och framförallt i områden som idag drabbas hårt av otrygghet när skjutningar och sprängdåd blir allt mer förekommande. Nuvarande regering har vidtagit åtgärder likt de som Danmark infört för att få bort gängkriminella ledare från gatorna på lång tid framåt med syfte att skola, socialtjänst och föreningslivet framförallt ska ta plats och bryta de våldsspiraler som gängvåldet leder till.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Det gängrelaterade våldet bidrar starkt till den våg av grov brottslighet som präglar Sverige med skjutningar, handgranater, narkotikaförsäljning och attacker mot poliser. Gängvåldets karaktär är hänsynslös och att stävja utvecklingen är av största vikt för att återta tryggheten.

Partistyrelsen konstaterar att partiet sedan ett antal år redan driver att brott som är begångna i gängmiljö ska medföra väsentligt skärpta straff. I Danmark har man sedan 2009 infört olika straffskärpningar med syftet att få bukt med gängkriminaliteten. Det har bland annat införts en gängbestämmelse där brott som begåtts i gängkriminalitet och kan kopplas till en ömsesidig gängkonflikt, ger dubbelt straffvärde. Precis som motionären anför, bör den danska gängbestämmelsen tjäna som exempel för Sverige. Frågan omfattas av Tidöavtalet och Kristdemokraterna har i regeringsställning fått igenom lagförslaget ”Skärpta straff för brott i kriminella nätverk” (prop. 2022/23:53) som innebär att straffen höjs för en rad brott som begås i gängmiljö. Regeringen har aviserat att det inte kan uteslutas att även fler lagförslag kommer på området. Partistyrelsen anser därmed motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:42 Inför äldrefridsbrott – där brott mot äldre blir en egen brottskategori, pga. äldres utsatthet och sårbarhet.

Äldre är en särskilt utsatt grupp när det gäller rån och bedrägerier. Var sjätte person från 65 år och uppåt uppgav i en rapport från BRÅ (2018) att de hade blivit utsatta för brott under det föregående året.

Vi i KD Norduppland ser att det är av yttersta vikt att kunder och klienter inom vård- och omsorgsverksamheter kan känna trygghet i den omsorg som kommunen har ansvar för. För att finna brottsförebyggande åtgärder inom äldrevård och omsorg kan inspiration inhämtas från arbetet med barn och unga, som också utgör en sårbar grupp, där kontinuerliga kontroller sker av de anställda när arbetsgivaren begär in utdrag ur polisens belastningsregister. Skillnaden mellan äldre och de med funktionsvariation gentemot barn och unga, är att det enligt bland annat Skollagen (2010:800) är lagkrav på kontinuerliga registerutdrag vid anställning och som därefter kräver återkommande kontroller årligen. För våra äldre saknas motsvarande lagstiftning, och därför saknas också sanktionsmöjligheterna att agera som arbetsgivare.

För flera av våra äldre och de med funktionsvariation är det i många fall endast vårdpersonalen som utgör de enda utomstående som kunder och klienter till kommunen kommer i kontakt med, och därför har t.ex. Tierp kommuns verksamheter sett behovet av att implementera en rutin vid nyanställning som ställer krav på utdrag ur belastningsregistret.

Utdrag ur belastningsregistret, är dock ett trubbigt verktyg. Många brottslingar kan hålla på med

sin verksamhet, i vissa fall under flera år, innan de upptäcks. Belastningsregistret visar bara vad folk har åkt fast för, men de hinner orsaka mycket elände för de äldre (och andra sårbara grupper) innan dess. Men att kräva utdrag av de som söker anställning inom vård och omsorg, är det enda kommunen (eller arbetsgivarna överlag) har laglig rätt till idag.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna i regering och riksdag, men det som har anförts ovan, verkar för -införandet av äldrefridsbrott- där brott mot äldre blir en egen brottskategori. Detta för att underlätta för arbetsgivare inom vårdsektorn att göra kontinuerliga uppföljningar av anställda

Örbyhus 2023-03-29

Peter Zoné

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att det ska införas ett äldrefridsbrott. Brottsligheten mot äldre är hänsynslös och har blivit allt råare, där förövarna strategiskt väljer ut äldre som lämpliga och lätta offer. Partistyrelsen ser mycket allvarligt på brott mot äldre och anser att det är viktigt att samhället skickar en tydlig signal om att det inte ska löna sig att begå brott mot äldre. Men denna signal ska gälla all brottslighet. Det är därför bättre med generella snarare än riktade straffskärpningar.

Brottsbalken uttrycker att det är en försvårande omständighet att ”utnyttja någon annans skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig” (29 kap. 2 § 3 p.). Brott mot äldre kan alltså redan idag utgöra en försvårande omständighet som ökar straffvärdet.

Partistyrelsen konstaterar att Kristdemokraterna driver att försvårande och förmildrande omständigheter ska ses över med utgångspunkt att försvårande omständigheter ska påverka straffvärdet i större utsträckning än idag. Detta är också en del av Tidöavtalet. En sådan reform innebär skärpta straff för brott mot äldre, vilket motionären efterfrågar, och är att föredra framför riktade straffskärpningar och att införa nya fridsbrott. Partistyrelsen anser att det finns problem med att gruppindela lagstiftningen. Vi ska se människan och inte bara gruppen. Det finns också gränsdragningsproblem med vad som avses med ”äldre”, det kan riskera att bli ett väldigt oprecist straffbud vilket inte är rättssäkert. Det är en annan dimension än vid exempelvis kvinnofridsbrott.

Mot bakgrund av detta anser partistyrelsen att den politik som partiet redan driver gällande straffskärpningar och att tillmäta försvårande omständigheter större betydelse, är i linje med det som motionären efterfrågar. Vad gäller kontinuerliga utdrag ur belastningsregistret för anställda inom äldreomsorgen så påverkas inte detta av om det införs ett äldrefridsbrott utan är en annan fråga. Partistyrelsen anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:43 Romansbedrägeri

Det är många som blir bedragna i kärlek och tror på den de blivit kära i. Men det är bara lögner och förövarna är så drivna på att manipulera och hjärntvätta att offret tror att det är på riktigt. Många som blivit lurade skäms och känner sig skyldiga på grund av att de tror att det är deras fel när det uppdagas.

Cirka 80 personer anmäls per månad, men mörkertalet är stort. Övervägande kvinnor men även män blir bedragna. Det börjar så vackert och slutar i att bedragaren blir mer och mer hotfull.

Det finns svenska bankkonton som används som penningtvätt och dom kan spåras, men utländska konton är svårare.

Det har varit en interpellationsdebatt med bland annat Alexander Christensson (SD) och Mikael Damberg (S) förra mandatperioden och den 6/12 2022 mot Gunnar Strömmer (M).

Om man åker utomlands och drabbas av sjukdom eller skador så får man tillbaka på försäkringen, men de romansbedragna kan inte åkalla den "hjälpen". Det borde finnas något som kunde lindra den ekonomiska situationen.

Motionen bygger på erfarenheter som utsatta personer själva vittnat om. I ett fall nyligen har personen anmält ärendet och fått hjälp av polis i Ghana, Polen, Dubai, Sverige och England samt till Interpol, FBI och CID, men inget hjälpte. "Gärningsman okänd" och "Brott begåtts utomlands" är svaret. Förövaren är från Ghana och där finns det sådana ”callcenters”.

Vi önskar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för:

Attsats 1: att arbeta för en ökad förståelse för de romansbedragna

Attsats 2: att öka resurserna till Polisen, NOA, NBC för utredande av denna typ av brott

Attsats 3: att det ska vara möjligt att anmäla hur många gånger som helst

Attsats 4: att romansbedragna bör få någon sorts skadestånd för att lindra den ekonomiska situationen

Tranås 2023-02-27

Mats Antonsson, Jimmy Rydé

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärerna pekar på ett viktigt problem, där människor blir utsatta för brott som är svåra att utreda och föra i bevisning än många andra brott.

Att utöka rättsväsendets stöd för denna typ av brott är också viktigt, för att stödja de som drabbas.

Att som en del i vår strävan att utöka rättsväsendet är det viktigt att även denna del av kriminaliseringen ges uppmärksamhet.
Att införa specifika regler för hur många gånger olika brott skall kunna anmälas är dock för stämman oklart om det är en rimlig möjlighet.

Brottsoffers hantering och möjlighet för stöd och ersättningar finns ingen anledning att exkluderas vid denna typ av kriminalitet.

Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att därmed bifalla motionens 1, 2* och 4 attsats, samt att anse den 3:e attsatsen vara besvarad.

*attsats 2 bör om möjligt förtydligas och partidistriktsårsmötet föreslår därför att den marginellt justeras enligt följande: "att öka resurserna till Polisen, NOA, NBC för utredande av romansbedrägerier"

Partidistriktsstämman i Jönköpings län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen
Attsats 4: att anta attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter brottsfenomenet romansbedrägerier. Det är en form av bedrägeri där förövaren tillförskansar sig likvida medel genom att vilseleda och ger sken av att inleda en relation med offret. I media har flera fall uppmärksammats där offer blivit av med hela livsbesparingar eller skuldsatt sig i tron om att de hjälpt personen.

Partistyrelsen konstaterar att det är viktigt att rättsväsendet erbjuder ett gott stöd för denna typ av brott. Brottsofferperspektivet är viktigt, inte minst vad gäller romansbedragna där det inte är ovanligt att offret skuldbelägger sig själv. Det finns ett stort stigma och en skam kring att ha blivit lurad. Att arbeta för en ökad förståelse för romansbedragna ligger i linje med den politik som partiet redan driver inom brottsofferfrågor. Partiet har i regeringsställning även tillskjutit kraftigt ökade medel till hela rättsväsendet. Vad gäller hantering och möjlighet till stöd och ersättningar så finns detta redan idag. Partistyrelsen ser ingen anledning att införa särskilda regler men det är viktigt att få till en fungerande samverkan mellan polis och banker så att det går att lagföra brotten. Vidare konstaterar partistyrelsen att det inte finns någon begränsning för hur många gånger man kan lämna in en polisanmälan vid nya, upprepade brott. Om en anmälan avskrivs går det även att begära omprövning. Därmed anses motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:44 Reformera sexköpslagen

Jag har mina principer, se en av bröderna Marx. Men gillar ni dem inte så har jag andra, fortsatte han. Med en sådan syn på principer ska lag inte stiftas. Man kan inte ge avkall på viktiga rättsprinciper även om syftet är gott.

Tyvärr har man gjort det när sexköpslagen kom till. Den är inte värdig en rättsstat. Ett köp är en frivillig överenskommelse mellan säljare och köpare. Därmed är båda ansvariga. Är överenskommelsen inte frivillig är det inte ett köp utan något annat, kanske bedrägeri eller tvång, vilket givetvis måste beivras.

Men sexköpslagen gör endast den ena av de två parterna ansvariga för köpet. Den bryter därmed mot den grundläggande rättsprincipen om likabehandling. Därför måste sexköpslagen reformeras så att myndiga säljare och köpare båda blir ansvariga för sina beslut.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna bör ta initiativ till en reformering av sexköpslagen så att myndiga säljare och köpare båda blir ansvariga för sina beslut.

Enskede 2023-04-05

Lars Hultkvist

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären anser att sexköpslagen bör reformeras så att myndiga säljare och köpare båda blir ansvariga för sina beslut. Distriktsstyrelsen är positiv till den nuvarande sexköpslagen, som innebär att det är kriminellt att köpa sex. De som säljer sex måste få hjälp att ta sig ur prostitutionen och i de fall det ligger människohandel bakom måste förövarna ställas till svars för sitt brott.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötet förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att handel med sexuella tjänster ska kriminaliseras åt båda håll, det vill säga både att köpa och att sälja ska vara kriminellt.

Sexköpslagen, som återfinns i 6 kap. 11 § brottsbalken, riktar sig mot sexköpare. De som säljer sex betraktas som ett brottsoffer och måste få hjälp att ta sig ur prostitutionen. I det fall det ligger människohandel bakom måste förövarna ställas till svars för sitt brott. De flesta som säljer sexuella tjänster befinner sig i utsatta positioner där de antingen tvingas att sälja sex eller lever i ett stort utanförskap. Det kan inte ses som ett angeläget samhälleligt intresse att straffa dem för detta. Tvärtom behöver de stöd och hjälp som underlättar deras väg ut ur prostitutionen. Partistyrelsen står bakom nuvarande lag och därmed avslås motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:45 Återtagen

02:46 Skydda myndighetspersonal mot hot och våld

Upprätthållandet av svensk lag hänger bl.a. på de som jobbar som polis, åklagare, domare och fängelsepersonal samt dess villighet att fortsätta inom yrket. Detta gör det ytterst viktigt att samhället skapar en trygg miljö för denna yrkesgrupp där det inte är en liten sak att hota eller bruka våld mot dem.

Attsats 1: att hot mot myndighetspersonal skall alltid resultera i fängelse.

Attsats 2: att våld mot myndighetspersonal skall alltid ge dubbla strafflängden samt alltid resultera i fängelse.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en angelägen fråga, nämligen hur samhällsviktiga yrkesgrupper som rättsväsendets personal blir utsatta för allt grövre påhopp när de är ute och gör sitt jobb. I den gangsterkultur som uppstått på vissa platser i Sverige ses det närmast som en tävling bland framför allt ungdomar att bete sig så respektlöst som möjligt emot polisen som förväntas tåla nästan vad som helst som inte är direkta hot. Problemet finns även på andra platser, i skolan, i sjukvården, hos personal på myndigheter som arbetar med känsliga frågor med mera. Samhället har blivit råare.

Upprätthållandet av svensk lag hänger bland annat på dem som jobbar som polis, åklagare, domare och fängelsepersonal och dess villighet att fortsätta inom yrket. Detta gör det ytterst viktigt att samhället skapar en trygg miljö för denna yrkesgrupp där det inte är en liten sak att

hota eller bruka våld mot dem.

Kristdemokraterna har drivit på för att skärpa straffen för våld och hot mot tjänstemän samt att missfirmelse mot tjänsteman ska återinföras. Detta är också en del av Tidöavtalet. Att hot och våld alltid ska resultera i fängelse som påföljd, med dubbel strafflängd, är dock mycket långtgående. Partistyrelsen yrkar därmed avslag på motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:47 Ett effektivt kriminalitetsprogram för att stoppa våldsspiralen i våra storstäder

År 2022 gick till historien som det värsta året i antalet skjutna i vårt land hela 65st har besinningslös mördats i vårt avlånga land och allt för många knutna till den galopperande våldsspiralen i Stockholmsområdet där nu mera gängen bedriver näst in till rena krigsliknande scener mot varan. Det sprängs nu mera portar och trappuppgångar i rasande takt och bedrövande att säga det så har det nya året redan öppnat kontot med hela 8 incidenter som kan kopplas till den grova gängbrottsligheten.

Denna utveckling riskerar totalt få samhället till kollaps och öka vår otrygghet dock kan vi påverka denna situation mer genom gemensamma beslut och handlingskraft som politiskt parti. Låt oss tala klarspråk att under den rödgröna sidans styrelse satt Socialdemokraterna i knäet på rena barnrumpor som Miljöpartiet som gick till val krav att Sverige ska ha ett “icke vålds försvar av militär, polis och räddningstjänst”. Detta vansinne la grunden att polisen tvingats kliva tillbaka mer i sitt brottsbekämpande och priset ser vi nu träda fram, samtidigt är lagen i detta klena land inte tydlig nog att sända en signal till brottslingarna om vad som verkligen gäller så kommer våldsverkarna och knarket fortsätta styra klimatet.

I Sverige importeras alltmer vapen från främst forna Jugoslavien som höjer de kriminellas våldskapital allt högre mot polisen med bomber av hög kaliber och sprängverkan till AK45or och skarpa pistoler står snart vår 3 e statsmakt handfallen inför verklighetens fakta. Vi som politiker och förtroendevalda måste vara dom som är redo göra det jobb som krävs, ta dom beslut som ibland bara måste till. Att nyrekryteringarna måste stoppas görs bara om dom som står redo kan se vad som händer med de som åker dit av lagens långa arm, straffrabatter och en massa trams triggar mer igång våldsvågen än stoppar den det bevisades i Danmark när det var 4 svenskar som sköt besinningslöst så dömdes dessa till 20 års fängelse och utvisning trots sin unga ålder, sedan dess har inte en svensk kriminell provat skjuta på igen på Köpenhamns gator.

Jag föreslår därför rikstinget besluta:

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att presentera en höjning av straffen för grova brott som riktas mot 3:e statsmakten samt det öppna fria samhällets medborgare som utsätts för fara kopplas som terrorbrott.

Attsats 2: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att presentera ett utvisningsprogram i samband med grov brottslighet som tagit sin form innan uppehållstillstånd samt medborgarskap utfärdats och även detta kan dras in 2 år efter om brott o mord begåtts. Även den tilltalade och dennes familj kan komma beröras av utvisningsbeslutet.

Malmö 2023-01-31

Mikael Blomqvist

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna har drivit frågan framgångsrikt. Inom ramen för Tidöavtalet har det tagits beslut om att se över nuvarande rättspraxis. Även om partidistriktsårsmötet i viss mån delar motionärens andemening är att-satserna otydligt formulerade.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår straffskärpningar för grova brott som riktas mot den tredje statsmakten och medborgare. Motionären vill även se fler utvisningar till följd av grova brott där både den tilltalade och dennes familj ska kunna utvisas.

Gällande den första attsatsen så har partiet har i regeringsställning inlett en stor offensiv mot brottsligheten. Utifrån Tidöavtalet ska en rad reformer genomföras för att stärka rättsväsendets effektivitet och ge brottsoffer ökad upprättelse. Motionären anför att den tredje statsmakten står handfallen och att straffen måste skärpas. Ett angrepp på den tredje statsmakten är ett angrepp mot demokratin och samhället. I regeringsställning har Kristdemokraterna beslutat om ett lagförslag som stärker det straffrättsliga skyddet för journalister och vissa samhällsnyttiga yrkesgrupper som personal inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, räddningstjänst och inom skolväsendet och högskolan. Därmed anses första attsatsen besvarad.

Vad gäller andra attsatsen så är fler utvisningar på grund av brott något som partiet har motionerat om i riksdagen vid flera tillfällen. Det är även en del av Tidöavtalet och är således föremål för kommande lagförslag från regeringens sida. Att utvisningsbeslutet även ska kunna gälla den dömdes familj är dock varken något som partiet driver eller som finns med i Tidöavtalet. Partistyrelsen anser att var och en ansvarar för sina handlingar. Oskyldiga familjemedlemmar som fått uppehållstillstånd och/eller svenskt medborgarskap ska inte straffas för en persons brott. Partistyrelsen avslår därför den andra attsatsen mot bakgrund av delen om familjen. Partistyrelsen vill dock understryka att det i övrigt behövs ett skärpt regelverk kring utvisning på grund av brott.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

02:48 Ge registrerad partner rätt att få kännedom om vålds - och sexualbrott

Personer som döms för brott där straffet som högst kan innebära fängelse i ett år, döms oftast till böter och i vissa fall villkorlig dom. Om den åtalade accepterar strafföreläggande så går målet inte vidare till rättegång och är därför rent praktiskt tämligen enkelt att dölja för omgivningen. Det är en väletablerad praxis i exempelvis sexköpsmål. Eftersom privatpersoner inte har möjlighet att begära utdrag ur andras belastningsregister, kan det innebära att den straffades registrerade partner eller make/maka inte har möjlighet att få kännedom om att vederbörande har blivit dömd.

Vi menar att när en person döms för vålds- eller sexualbrott, oavsett vilken grad, ska den dömdes registrerade partner eller make/maka alltid bli delgiven om målet i samband med att domen fastställs. Detta eftersom det potentiellt kan utgöra en risk att leva tillsammans med en person som aktivt utövar våld eller övergrepp, men också eftersom förövare ofta anstränger sig mycket för att undanhålla vetskapen om sitt destruktiva beteende för familjen. Kännedomen om att familjen alltid kommer att bli informerad om man åker fast, skulle kunna fungera som en

brottsförebyggande åtgärd.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: att - partistyrelsen i uppdrag att verka för att den som är make/maka till en person som döms för vålds- eller sexualbrott ska delges om målet i samband med att domen fastställs.

Lerum 2023-01-23

Miriam Lilja, Johanna Holmdahl

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår att den som är registrerad partner till en person som döms för vålds- eller sexualbrott ska delges målet i samband med att domen fastställs. Partistyrelsen förstår motionärernas intentioner och delar problembilden. Vålds- och sexualbrott är mycket allvarliga brott som försätter offret i en förfärlig situation. Det är brott som även får stora konsekvenser för alla anhöriga och närstående. Domar i brottmål är dock redan idag offentliga och det finns en möjlighet att anonymt ta del av handlingar i ett mål. Partistyrelsen anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:49 Inte en kvinna till!

Vi har länge hävdat att mäns våld mot kvinnor måste få ett slut. Vi kan inte vänta längre!

2021 anmäldes 29 300 fall av misshandel mot kvinnor som är 18 år eller äldre. I 81% av fallen begicks brottet av en person som var bekant med offret. Den allmänna uppfattningen är att mörkertalet är stort.

För att på allvar komma åt problemet, så måste mer resurser läggas på förebyggande arbete samt på stödinsatser för såväl offer som förövaren.

I ett långsiktigt perspektiv går det att förebygga mäns våld mot kvinnor. Men för att nå målet krävs engagemang, kompetens och uthållighet.

Även om förebyggande arbete mot brott i nära relationer slukar resurser och att effekten kan vara svår att mäta, så får vi inte ge upp. Trots att kunskapen om den misshandelsrelaterade samhällskostnaden är låg så kan vi utgå från att varje misshandlad kvinna slukar stora resurser i form av arbetsbortfall, polisutredning, socialtjänstfrågor, primärvårdsfrågor, akut kirurgi, rehabilitering samt besök hos psykolog etc. Därmed kan vi konstatera att varje misshandel som inte sker spar såväl enorma resurser som lidande.

IGOR-projektet (I gemensam organisation mot relationsvåld)
IGOR-projektet är ett projekt som ska hjälpa våldsutsatta kvinnor.

Polis och socialtjänst arbetar tillsammans i en grupp med aktiva och förebyggande åtgärder. Arbetet går bland annat ut på att spana och kartlägga våldsamma män och visa att polisen har koll på dem, men även erbjuda stöd och behandling i syftet att få dem att sluta slå.

Polis och socialtjänst arbetar även uppsökande mot kvinnor som lever i relationer där man

misstänker att våld kan förekomma genom att bland annat erbjuda skyddat boende och stöd före, under och efter rättegången.

IGOR-projektet startades i april 2021 i Stockholm och har förlängts till april 2023.

Sedan starten har projektet haft 159 ärenden varav vissa är vilande och andra är avslutade eller hanterade, men de flesta ärenden är pågående.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen

Attsats 1: Att verka för att IGOR-projektet permanentas och att arbetsmetoden sprids över hela landet.

Torsåker 2023-03-24

Annika Sjögren, Lars Österberg, Kent Sjöberg, Olle Persson, Daniel Weiss

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman Gävleborg beslutar att bifalla motionen samt att skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att IGOR-projektet ska permanenteras och spridas nationellt. IGOR är ett samverkansprojekt mellan polisområde City och socialtjänsten på Södermalm i Stockholm där man arbetar uppsökande med mäns våld mot kvinnor i nära relation. Projektet startades i april 2021 och har belönats med Stockholms trygghetspris 2022.

Ett förstärkt samarbete mellan polis och socialtjänst är viktigt i allt brottsförebyggande arbete, inte minst gentemot våld i nära relationer där samma personer ofta återaktualiseras i brottsutredningar. Partistyrelsen är därför mycket positiv till denna typ av samverkansprojekt som i utvärderingar visat goda resultat. Däremot anser inte partistyrelsen att det är rikstingets uppgift att peka ut vilka projekt som ska permenteras utan detta är upp till Stockholms stad och andra kommunledningar att tillsammans med professionen avgöra. Därmed avslås motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:50 Nationellt avhopparprogram för kvinnor som vill lämna en våldsam relation

Tusentals kvinnor och barn söker skydd på landets kvinnojourer varje år. Vart tionde barn tvingas uppleva sin pappas våld mot mamma, och var tredje vecka dödas en kvinna av en man hon haft en relation med. Uppbrottsprocessen i våldsamma relationer är allt annat än lätt och ofta är det just vid uppbrottet hotet mot kvinnans liv är som störst.

Polis, åklagare, socialtjänst och hälso- och sjukvård brister fortfarande i rutiner och hantering av dessa ärenden. Samarbetet mellan myndigheter och kommuner måste fördjupas och handläggningen bli effektivare.

I april 2021 startade IGOR, ett pilotprojekt hos citypolisen i samarbete med socialtjänsten Stockholm med målet att minska mäns våld mot kvinnor. Ett knappt år senare tyder mycket på

att arbetssättet fungerar. Det utökade stödet till våldsutsatta ges bland annat i form av polistransport till och från förhör, skyddat boende och hembesök, vilket gett större förtroende för myndigheter. Mörkertalet tycks minska och fler våldsutövare har gått med på att ta emot behandling för att förändra sitt beteende. Denna typ av arbetsmetod bör finnas i hela landet.

KD-kvinnor efterfrågar även ett nationellt stödpaket där flera centrala aspekter som 1). Skydd, 2.) Boende, 3.) Vårdnad om barnen, och 4.) Ekonomin inkluderas i ett avhopparprogram för kvinnor som vill lämna en våldsam relation.

Årligen tvingas kvinnojourerna neka flera tusen kvinnor skyddat boende, eftersom andra hotade kvinnor inte kan ta sig därifrån och/eller inte hittar någon annanstans att bo. Resurserna för detta ser även olika ut runt om i landet. Detta är farligt och helt oacceptabelt. Enligt socialtjänstlagen är kommunen ansvarig för att underlätta för våldsutsatta att få en bostad. Trots detta visar Boverket (2020) att enbart var sjätte kommun ger förtur till våldsutsatta kvinnor och bland dessa är det få som i praktiken faktiskt beviljas förtur. I Stockholm fick 9 av 10 kvinnor avslag på sin förtursansökan under 2020.

Kristdemokratiska kvinnoförbundet vill;
- Upprätta ett omfattande stödpaket där alla avgörande delar hanteras: transport från bostaden, ansökan om skyddade personuppgifter, kontakt med kvinnojour och berörda myndigheter, flytt av ägodelar från gamla bostaden, psykologbehandling, omhändertagande av övrigt vårdbehov samt framtagande av en långsiktig plan för sysselsättning. Stöd till eventuella barns skolgång och fritid liksom, vid behov, hjälp till skuldsanering ska också ingå.
– Att en översyn av upplåtna bostäder för våldsutsatta kvinnor görs och att en boendegaranti säkerställs i varje region/kommun.
– Att ta bort kravet på att vara skuldfri för att beviljas lägenhet för den som varit våldsutsatt och att införa lättnader i inkomstkraven för våldsutsatta.
– Att låta våldsutövaren få besöksförbud från det egna hemmet under en tid eller att den våldsutsatta får ta över hyreskontraktet efter misshandel.

Utredningen som bland annat ska se över om föräldrabalken ska ändras för att skydda barn mot våld, blev klar 20 januari. Skyddet av barn med en våldsam förälder måste stärkas ännu mer i lagen.

Kristdemokratiska kvinnoförbundet vill att;
- Att barnperspektivet ska vara huvudregel vid vårdnad- och umgängestvist.
- Att domstolen och socialtjänsten alltid gör en riskbedömning innan beslut om vårdnad och umgänge tas.

Det behövs åtgärder mot det ekonomiska eftervåldet. När ett äktenskap tar slut så ska en delning utföras, allt i enlighet med äktenskapsbalken. Det finns ingen tidsgräns för när bodelningen måste vara utförd förutom formkrav - alltså hur delningen ska gå till och vilka bodelningsdokument som ska signeras. Eftersom det saknas en tidsgräns kan man i princip säga att bodelningen kan förhalas hur länge som helst.

Vi menar att kvinnor som blivit utsatta för hot och våld av sin partner, och som befinner sig i en ekonomiskt sett svagare ställning än de män som de flytt från, ska kunna få juridisk hjälp vid genomförande av en bodelning.

Tidigare fanns en möjlighet att bevilja allmän rättshjälp vid bodelning, denna avskaffades 1997. Det infördes i stället en ersättningsgaranti för bodelningsförrättare. Syftet var framför allt att ge stöd till en make/maka som inte kan få ut sin egendom för att motparten vägrar medverka till bodelningen och som inte heller har pengar för att få en bodelning till stånd. Dock ger detta

endast ersättning för fem timmars arbete.

Kristdemokratiska kvinnoförbundet vill;
- Att bevilja våldsutsatta kvinnor bidrag för att ersätta kostnaden för bodelningsförrättare.
- Att införa en bortre gräns för bodelning, skärpa reglerna kring inbetalning av gemensamma lån och förbjuda teckning av lån i annans namn efter separation. Det ska inte vara möjligt att använda ekonomiskt våld som en hållhake i samband med en separation

Attsats 1: att partistyrelsen verkar för att samarbetet mellan myndigheter och kommuner fördjupas för att förebygga och motverka våld mot kvinnor.

Attsats 2: att partistyrelsen verkar för att inrätta en nationell stöd- och samordningscentral för kvinnor som lever under hot, våld eller har skyddad folkbokföring.

Attsats 3: att partistyrelsen verkar för att arbetsmetoden från IGOR-projektet appliceras runt om i landet.

Attsats 4: att partistyrelsen verkar för att införa ett nationellt avhopparprogram för hot- och våldsutsatta kvinnor som vill lämna en våldsam relation.

Attsats 5: att partistyrelsen verkar för att en översyn av upplåtna bostäder för våldsutsatta kvinnor görs, och att en boendegaranti säkerställs i varje region/kommun.

Attsats 6: att partistyrelsen verkar för att ta bort kravet på att vara skuldfri för att beviljas lägenhet för den som varit våldsutsatt.

Attsats 7: att partistyrelsen verkar för att införa lättnader i inkomstkraven för våldsutsatta.

Attsats 8: att partistyrelsen verkar för att öka möjligheten att låta våldsutövaren få besöksförbud från hemmet liksom att låta den våldsutsatta i högre utsträckning än idag, ta över ett hyreskontrakt vid behov av en säker bostad.

Attsats 9: att partistyrelsen verkar för att barnperspektivet ska vara huvudregel vid vårdnad- och umgängestvist.

Attsats 10: att partistyrelsen verkar för att domstol och socialtjänsten alltid gör en riskbedömning innan beslut om vårdnad och umgänge tas.

Attsats 11: att partistyrelsen verkar för att bevilja våldsutsatta kvinnor bidrag för att ersätta kostnaden för bodelningsförrättare.

Attsats 12: att partistyrelsen verkar för att införa en bortre tidsgräns för bodelning.

Stockholm 2023-05-24

Sarah Kullgren

Kristdemokratiska kvinnoförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill på olika sätt stärka skyddet för kvinnor som utsatts för våld i nära relationer. Partistyrelsen delar bilden att detta är mycket angelägen fråga. Kristdemokraterna har under lång tid drivit på för att den som utsatts för våld ska få rätt stöd och tillräcklig upprättelse. Som våldsutsatt ska du kunna lita på att samhället finns där för dig.

I attsats 1 yrkar motionären att det behövs ett fördjupat samarbete mellan myndigheter och kommuner för att förebygga och motverka våld mot kvinnor. Partistyrelsen är mycket positiv till olika samverkansprojekt och det är viktigt med en fördjupad samverkan mellan olika aktörer.

Partistyrelsen vill därmed anta attsatsen.

I attsats 2 yrkar motionären att det ska införas en nationell stöd- och samordningscentral för kvinnor som lever under hot, våld eller har skyddad folkbokföring. Partistyrelsen konstaterar att det redan idag finns olika stödfunktioner gentemot våldsutsatta kvinnor, exempelvis Kvinnofridslinjen som är en nationell stödlinje dit man kan vända sig om man utsatts för hot och våld i en nära relation. Kristdemokraterna har i flera år även drivit på för höjda anslag till landets alla kvinnojourer. Därmed anses attsatsen besvarad.

I attsats 3 yrkar motionären att IGOR-projektet ska spridas nationellt. Detta är ett samverkansprojekt mellan polisområde City och socialtjänsten på Södermalm i Stockholm där man arbetar uppsökande med mäns våld mot kvinnor i nära relation. Partistyrelsen konstaterar att ett förstärkt samarbete mellan polis och socialtjänst är viktigt i allt brottsförebyggande arbete, inte minst i förhållande till våld i nära relationer där samma personer ofta återaktualiseras i brottsutredningar. Partistyrelsen är därför mycket positiv till denna typ av samverkansprojekt som i utvärderingar visat goda resultat. Däremot anser inte partistyrelsen att det är rikstingets uppgift att peka ut vilka projekt som ska spridas utan detta är upp till kommunledningar att tillsammans med professionen avgöra. Därmed avslås attsatsen.

I attsats 4 yrkar motionären att ett nationellt avhopparprogram ska införas för kvinnor som vill lämna en våldsam relation. Partistyrelsen delar bilden att våld i nära relationer kräver motåtgärder av många slag. Kristdemokraterna har i flera år drivit dessa frågor och presenterade våren 2021 en jämställdhetsrapport med flera förslag för en kraftsamling mot våld mot kvinnor. Det handlar om exempelvis skärpta straff, förändrade sekretessregler, utvidgat kontaktförbud, trygghetspaket till hotade kvinnor och att stärka kvinnojourernas arbete. Flera av dessa förslag omfattas också av Tidöavtalet. Därmed anses attsatsen besvarad.

I attsats 5 föreslår motionären att det ska göras en översyn av upplåtna bostäder för våldsutsatta kvinnor och att en boendegaranti säkerställs i varje region/kommun. Partistyrelsen konstaterar att boendefrågan ofta är ett problem som hindrar våldsutsatta kvinnor från att lämna destruktiva relationer och här krävs åtgärder av olika slag. Kristdemokraterna arbetar med frågan i regeringsställning. En angelägen insats på området är att regeringen har förstärkt Socialstyrelsens uppdrag om att stärka det nationella stödet till kommunerna i deras arbete med att ge stöd till våldsutsatta att ordna stadigvarande boende. Därmed anses attsatsen besvarad.

I attsats 6 föreslår motionären att kravet på att vara skuldfri för att beviljas lägenhet för den som varit våldsutsatt ska tas bort, samt i attsats 7 att det ska införas lättnader i inkomstkraven för våldsutsatta. Partistyrelsen anser inte att det är rikstingets uppgift att besluta om detta utan det är ytterst en fråga för hyresvärden att avgöra. Därmed avslås attsatserna.

I attsats 8 yrkar motionären för ökade möjligheter att låta våldsutövaren få besöksförbud från hemmet och att den våldsutsatta i högre utsträckning än idag ska få ta över ett hyreskontrakt vid behov av en säker bostad. Nuvarande regelverk är inte tillräckligt och partistyrelsen anser, likt motionären, att den våldsutsatta i högre utsträckning än idag bör få ta över hyreskontraktet vid behov av säker bostad. Vad gäller kontaktförbud (besöksförbud) driver Kristdemokraterna redan idag att kontaktförbud bör utdömas i långt fler fall. Avslag på ansökningar har fått mycket allvarliga konsekvenser för många brottsutsatta vilket är oacceptabelt. Kontaktförbuden behöver också bli mer effektiva och ändamålsenliga. Partiet har i regeringsställning beslutat om ett tilläggsdirektiv till ”Utredningen om en översyn av kontaktförbudslagstiftningen” (Ju 2022:14) om att kontaktförbud ska kunna gälla ett större geografiska område, som en hel kommun. Partistyrelsen delar dock bilden att fler åtgärder behövs. Därmed antas attsatsen.

Gällande attsats 9 och 10 så konstaterar partistyrelsen att Kristdemokraterna under lång tid verkat för att stärka barnperspektivet i vårdnads- och umgängestvister. Kristdemokraterna

driver exempelvis att barn i vårdnadstvister ska få rätt till ett juridiskt ombud. Gällande vårdnadstvister och umgängesrätt så ska barnets bästa redan idag vara vägledande i alla beslut som rör vårdnad, boende och umgänge. Då uppgifter om våld förekommer ska alltid en riskbedömning göras och om barnet kan komma att fara illa ska det redan idag väga tungt i bedömningen. Av förarbetena framgår att det i de allra flesta fall är barnets bästa att den våldsutövande föräldern inte får vårdnaden. Därmed anses attsatserna besvarade.

Motionären föreslår i attsats 11 och 12 åtgärder för en jämställd bodelning. Dels att våldsutsatta kvinnor ska få bidrag för att ersätta kostnaden för bodelningsförrättare, och dels att det ska införas en bortre tidsgräns för bodelning efter en skilsmässa. Partistyrelsen konstaterar att Kristdemokraterna redan idag driver detta och har agerat i frågan i riksdagen, senast våren 2023 genom ett tillkännagivande till regeringen. Regeringen har under våren 2023 även börjat kartlägga hur stort problemet med utdragna bodelningsprocesser är. Därmed anses attsatserna besvarade.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen
Attsats 5: att besvara attsatsen
Attsats 6: att avslå attsatsen
Attsats 7: att avslå attsatsen
Attsats 8: att anta attsatsen
Attsats 9: att besvara attsatsen
Attsats 10: att besvara attsatsen
Attsats 11: att besvara attsatsen
Attsats 12: att besvara attsatsen

02:51 Vad är ett barns liv värt?

Ett av föräldrarnas huvuduppgifter är att skydda sina barn. Tyvärr är det många som inte klarar av den uppgiften. Alltför många barn bevittnar våld och utsätts själva för våld av de människor vars huvuduppgift är att skydda dem. Här har samhället ett stort ansvar.

Hur kan ett land som Sverige, som påstår sig vara ett land som alltid ser till barns bästa, fortsätta att se barn som föräldrarnas ägodel? Hur kan vi ha ett rättssystem som fortfarande arbetar utifrån uppfattningen att det är barnens bästa att till varje pris, ha kontakt med båda sina föräldrar?

Trots alla forskningsresultat som visar hur illa barn mår som bevittnar eller själva utsätts för våld, är barn fortfarande de enda BROTTSOFFER som tvingas till umgänge med föräldrar där risken för våldsutövning är överhängande. Trots forskningsresultaten händer det alltför ofta att föräldrar får behålla vårdnaden av sitt barn trots att de utsatt barnet och ibland även den andra föräldern för våld.

Detta här måste få ett slut. Sveriges rättssystem måste uppdateras och så att det alltid sätter barns bästa i främsta rummet. Barn har rätt till sitt liv, sitt välmående, sin trygghet och sina behov. Barnets bästa ska alltid komma först!

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att verka för att barn i vårdnadstvister får ett eget ombud som kan föra deras talan i rättsprocessen.

Attsats 2:
att en förälder som är dömd för att ha utfört våld mot barnet vid upprepade tillfällen eller brukat våld
mot närstående till barnet ska förlora vårdnaden och att umgängesrätt ska beviljas med stor försiktighet.

Torsåker 2023-03-22

Annika Sjögren, Marcus Löf Hällström, Kent Sjöberg, Matilda Elmebo, Tomas Djurhed, Anneli Törnblom, Sofi Milde

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman beslutar att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna vill på olika sätt stärka barns rättigheter i vårdnadstvister. Motionärerna tar upp mycket viktiga och angelägna frågor. Barn som drabbas av eller bevittnar våld lider väldigt stora men och befinner sig i en väldigt utsatt situation.

Partistyrelsen konstaterar att partiet redan idag driver att barnets rättigheter ska stärkas och att barn i vårdnadstvister ska få rätt till ett juridiskt ombud. Det som motionären föreslår i den första attsatsen är alltså redan kristdemokratisk politik. Gällande vårdnadstvister och umgängesrätt så ska barnets bästa redan idag vara vägledande i alla beslut som rör vårdnad, boende och umgänge. Av bestämmelsen i 6 kap. 2 a § föräldrabalken framgår att det i bedömningen inte endast ska tas hänsyn till övergrepp riktat mot barnet, utan även övergrepp riktade mot andra närstående såsom föräldrar och syskon. Då uppgifter om våld förekommer ska alltid en riskbedömning göras och om barnet kan komma att fara illa ska det redan idag väga tungt i bedömningen. Av förarbetena framgår att det i de allra flesta fall är barnets bästa att den våldsutövande föräldern inte får vårdnaden. Därmed anses motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:52 Minimera dömda sexualbrottslingars möjlighet till ny kontakt med brottsoffer

Antalet anmälda sexualbrott i Sverige har ökat kraftigt under det senaste decenniet. Det är oerhört allvarligt. Men kanske än mer alarmerande är den stora ökningen av sexualbrott mot barn. I Sverige finns tusentals barn och vuxna som utsatts för olika former av övergrepp under de senaste åren. Bara en liten andel av de brottsutsatta får upprättelse genom en fällande dom mot förövaren, än ovanligare är det att fängelsestraff döms ut.

Men inte heller för den vars förövare döms till fängelse är lättnaden särskilt omfattande. När fängelsetiden löper mot sitt slut är brottsoffrets ångest ofta stor. Många upplever en rädsla för vad som kommer att hända när förövaren släpps fri. Kommer personen att söka kontakt? Vad kommer i så fall att sägas eller göras?

För oss är det självklart att samhället och svensk lagstiftning måste stå vid brottsoffrets sida. Därför bör kontaktförbud alltid utdömas i samband med andra påföljder för grova sexualbrott.

Kontaktförbudet ska gälla för livstid utan hänsyn till eventuell återfallsrisk. Brottsoffret ska kunna känna sig trygg med att förövaren inte har rätt att söka någon form av kontakt, annat än om hen själv väljer att ansöka om att kontaktförbudet ska hävas.

Avseende sexualbrott mot barn så är det bevisat att återfallsrisken är mycket hög. Barn är också särskilt utsatta som brottsoffer, då de i större utsträckning riskerar att drabbas av livslånga fysiska och psykiska skador till följd av övergrepp. Därför bör kontaktförbud fram till myndighetsdagen utdömas i samband med andra påföljder för sexualbrott mot barn, även i de fall när brottet inte anses vara grovt.

Därför föreslås Kristdemokraternas riksting besluta:

Attsats 1: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att fällande dom avseende grova sexualbrott ska åtföljas av kontaktförbud gentemot målsägande till dess målsägande själv verkar för att häva kontaktförbudet.

Attsats 2: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att fällande dom avseende sexualbrott mot barn ska åtföljas av kontaktförbud fram till målsägandes myndighetsdag, eller till dess att barnet själv verkar för att häva kontaktförbudet.

Lerum 2023-01-16

Miriam Lilja, David Ranstam Lega

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att partistyrelsen ska verka för att kontaktförbud alltid ska meddelas vid fällande domar avseende grova sexualbrott och sexualbrott mot barn, och att kontaktförbudet ska gälla till dess målsägande själv verkar för att häva det.

Personer som utsätts för grova sexuella övergrepp ska kunna känna sig trygga med att förövaren inte har rätt att söka kontakt. Kristdemokraterna driver därför redan idag att kontaktförbud bör utdömas i långt fler fall. Avslag på ansökningar har fått mycket allvarliga konsekvenser för många brottsutsatta vilket är oacceptabelt. Kontaktförbuden behöver också bli mer effektiva och ändamålsenliga. Partiet har i regeringsställning därför beslutat om ett tilläggsdirektiv till ” Utredningen om en översyn av kontaktförbudslagstiftningen” (Ju 2022:14) om att kontaktförbud ska kunna gälla ett större geografiska område, som en hel kommun.

Partistyrelsen delar dock inte motionärernas uppfattning att kontaktförbud ska utdömas automatiskt vid en fällande dom. I de allra flesta fall vid grova sexualbrott bör kontaktförbud utfärdas, och vi driver på för en skärpt kontaktförbudslagstiftning. Men det är viktigt att behålla den risk- och proportionalitetsbedömning som varje beslut om kontaktförbud ska föregås av. Vid ett automatiskt förfarande skulle den konsekvensanalysen falla bort och riskera att få konsekvenser för inte minst föräldrar och barn. Partistyrelsen anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:53 Skärp lagstiftningen för att skydda barn mot sexuella övergrepp

Sexuella övergrepp mot unga barn är ett osedvanligt vidrigt brott som alltför ofta leder till

omfattande traumatiska konsekvenser och som därför måste förhindras så långt som möjligt.

Unga barn kommer snabbt in i den digitala världen genom mobiltelefoner och plattor. Där hägrar sociala medier med kompisar, information, filmer och musik. Men även faror i form av pedofiler.

Idag kan pedofiler och andra förbrytare enkelt söka och få kontakt med barn via sociala medier. Och efter en tids kontakt, när ett förtroende har byggts upp, kan de sedan bestämma möte där de träffas. En träff som dessvärre nästan alltid leder till sexuella övergrepp.

Rättsväsendet hanterar detta idag nästan enbart reaktivt, d v s när övergreppet har skett så kommer polis och sociala myndigheter in i bilden. Men efteråt är ju skadan redan skedd! Detta måste förhindras genom preventiva åtgärder. Vuxna personers kontaktsökande efter barn i sexuellt syfte borde kriminaliseras.

Storbritannien kriminaliserade sökande efter barn i sexuellt syfte redan 2016. Året efter sköt antalet fällande domar mot individer som söker barn i sexuellt syfte i höjden med 50 %. Det som krävs är ett riksdagsbeslut om ett tillägg i 6 kapitlet Brottsbalken där alla försök till kontakt med barn i sexuellt syfte kriminaliseras, redan på ett uppsåtsstadium. Därtill att påföljden för ett sådant brott undantagslöst ska vara fängelsestraff alternativt sluten rättspsykiatrisk vård.

Brott mot sådan lagstiftning borde kategoriseras som ett så pass allvarligt brott att den så kallade Preventivlagen (Lag (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott) ska kunna tillämpas och ge polis möjlighet att tillämpa hemliga åtgärder i förebyggande syfte.

Preventivlagen används idag bl a för att upptäcka och förhindra terroristbrott. Det finns ett uppenbart samhälleligt värde i att förhindra terroristbrott så långt som möjligt. Det borde vara ett stort samhälleligt värde i att förhindra sexuella övergrepp mot barn! Som familjepartiet framför andra ligger det naturligt att KD ska gå i fronten för en sådan skärpning.

Attsats 1: ATT kriminalisera alla försök till kontakt med barn i uppsåtligt sexuellt syfte genom tillägg i 6 kapitalet Brottsbalken,

Attsats 2: ATT skärpa straffen för sådant brott till fängelsestraff alternativt sluten rättspsykiatrisk vård, samt

Attsats 3: ATT Preventivlagen (Lag (2007:979) om åtgärder för att förhindra särskilt allvarliga brott) ska kunna aktivt tillämpas för att förhindra sexuellt utnyttjande av barn.

Sollentuna 2023-04-02

Bo Hansson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:54.

02:54 Inför en proaktiv och modern lagstiftning för sexualbrott mot barn

Varje år blir tusentals barn i Sverige utsatta för sexuella övergrepp. Förövarna lämnar sina offer med trauman för livet, skuld och skamkänslor, ångest, depressioner och självmordstankar. Faktum är att bland överlevare är risken för självskadebeteende, posttraumatiskt stressyndrom

och suicid upp till fyra gånger högre än för resten av befolkningen. Att ge våra barn en trygg uppväxt, fri från övergrepp och grooming borde vara en självklarhet från samhällets håll.

Idag är det tyvärr inte så. Svensk lagstiftning gällande sexualbrott mot barn är allt för ineffektiv och inte i linje med hur samhället fungerar idag. Problemet med dagens lagstiftning är att den fungerar reaktivt, vilket i praktiken innebär att brottet måste gå såpass långt att man får ett brottsoffer. Man kan tycka att det säger sig självt att det har gått för långt när ännu ett barn fått sitt liv raserat och för alltid kommer behöva bära med sig traumat från övergreppet, men det finns oerhört lite i svensk lagstiftning som gör det möjligt för polisen att fånga upp förövarna innan det är försent. Vi måste ge polisen fler verktyg att till varje pris förhindra att barn blir utsatta för övergrepp.

En proaktiv lagstiftning

Sverige behöver en proaktiv lagstiftning som gör det möjligt att fånga upp förbrytare redan innan de förstört ett barns liv. Idag är det olagligt att på olika sätt kontakta barn för att utsätta dem för övergrepp. Det är bra, men problemet är att beteendet att uppsöka barn i sexuellt syfte enbart kan bestraffas om pedofilen sökt upp ett riktigt barn. Det är alltså enligt lagen inga problem som helst om en vuxen söker kontakt med ett barn i ett uppenbart sexuellt syfte och till och med åker för att förgripa sig på barnet om det senare visar sig att “barnet” utgivit sig för att vara vuxen.

Med en proaktiv lagstiftning skulle detta vara kriminellt. Sexualbrott mot barn har en av de högsta återfallsgraderna av alla brott, vilket innebär att de som söker efter barn på nätet ofta har satt sitt beteende i system. Risken att personen i fråga skriver med fler är därför stor, och genom att även göra det olagligt att kontakta vuxna som utger sig för att vara barn blir det möjligt att hindra fler övergrepp samt lagföra individer för andra relaterade brott som de inte upptäckts för, exempelvis övergrepp och barnpornografibrott.

Att arbeta proaktivt är varken något nytt i svensk juridik eller på något sätt rättsosäkert. I trafiken är det inte tillåtet att köra onykter, och trots att de som lagförs för rattfylleri sällan har ett offer på andra sidan får de påföljder för att undvika att beteendet är satt i system och att det ska hända igen, med tanke på den risk som det medför.

Vad är det som säger att vi inte kan göra samma sak när det kommer till att utsätta barn? Övergreppen kan både på kort och lång sikt få lika minst lika allvarliga konsekvenser som trafikolyckor, med men för livet och en 4 gånger högre risk för suicid. Vi är skyldiga att skydda våra barn från detta till varje pris.

Ge polisen alla verktyg att bekämpa övergrepp

Idag finns preventivlagen, en samling med lagar för att ge polisen utökade befogenheter när det kommer till att bekämpa allvarliga brott. Det handlar om så kallade preventiva tvångsmedel, som i samråd med tillstånd från åklagare exempelvis kan innebära hemlig avlyssning, övervakning av digital kommunikation samt kameraövervakning. Idag tillämpas det på brott som sabotage, mordbrand och grov misshandel. Genom att lägga till brott som räknas som sexuella övergrepp mot barn kan polisen använda fler verktyg för att komma åt fler förbrytare, och framför allt de som har ett systematiskt beteende.

Sammattningsvis

Att bli utsatt för sexuella övergrepp som barn är något av det värsta man kan vara med om som människa. Man får ärr och men som varar livet ut, med en betydligt högre risk för självskadebeteende, depression och suicid. Trots brottens allvar hänger inte lagstiftningen med, och gör att man inte kan fånga upp ett beteende som uppenbarligen kan leda till att en förgripare ger sig på fler barn och unga. Vi behöver kriminalisera kontakt med barn i sexuellt syfte även om gärningsmannen felaktigt trott att den kontaktade är ett barn. Det är oerhört sällan en engångsföreteelse för dessa förövare, och genom att göra det möjligt att lagföra dem för

beteendet utan att någon har hunnit blivit utsatt går brotten att förhindra, på samma sätt som vi lagför folk för rattfylleri trots att ingen skadats. Det är även dags att erkänna dessa brott som tillräckligt allvarliga för att polis i samråd med åklagare ska kunna ta till fler medel för att kunna samla bevismaterial mot misstänkta förövare och på så sätt lagföra dem enklare. Inget barn ska behöva uppleva att bli utsatt för sexuella övergrepp, och varje barn som blir drabbat av dessa förövare är ett barn för mycket. Vi måste skydda barnen till varje pris.

Attsats 1: -Att Kristdemokraterna ska verka för att kriminalisera kontaktande av person i syfte att begå sexualbrott även i de fall då gärningsmannen felaktigt tror att den kontaktade personen är barn.

Attsats 2: -Att Kristdemokraterna ska verka för att alla former av sexualbrott mot barn kategoriseras som ett tillräckligt allvarligt brott för att kunna tillämpa preventivlagen

Attsats 3: -Att Kristdemokraterna ska verka för att alla former av försök till sexualbrott mot barn kategoriseras som ett tillräckligt allvarligt brott för att kunna tillämpa preventivlagen

Attsats 4: -Att motionen vidaresänds till Kristdemokraternas riksting

Bromma 2023-04-05

Leon Wennerholm, Christopher Oskarsson, Jacob Ellis, Alexander Holmdahl

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärerna tar upp ett angeläget område. Kristdemokraterna anser att det är särskilt allvarligt att begå sexualbrott mot barn än mot vuxna och att det ska avspeglas i straffskalan. När vi höjer straffet för våldtäkt till tre års fängelse anser vi att straffet för våldtäkt mot barn ska höjas från dagens två år till fyra år och maxstraffet ska höjas från sex till tio års fängelse. För grova brott anser vi att minimistraffet ska höjas till tio års fängelse och maxstraffet till fängelse på livstid. Vidare bör straffen för sexuella övergrepp mot barn och utnyttjande av barn genom sexuell posering höjas, och för köp av sexuell handling av barn bör minimistraffet ligga på ett års fängelse. Distriktsstyrelsen delar motionärernas önskan om att rättsväsendet så långt det är möjligt ska förhindra att barn utsetts för övergrepp. Motionärerna har därvid identifierat en lucka i dagens lagstiftning, då det saknas möjlighet att fälla till ansvar för försök eller förberedelse till kontakt med barn i sexuellt syfte.

Motionärerna tar vidare upp frågan om att använda preventiva tvångsmedel för att bekämpa sexualbrott mot barn. Reglering av preventiv tvångsmedelsanvändning finns i dag i bl.a. lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventivlagen), som huvudsakligen omfattar brott inom Säkerhetspolisens verksamhetsområde. Kristdemokraterna är positiva till att användningen av preventiva tvångsmedel vidgas för att kunna bekämpa den organiserade brottsligheten. I Tidö-avtalet framgår bl.a. att regeringen ska utreda om tvångsmedel kan användas preventivt för att förhindra och upptäcka brottslig verksamhet i kriminella nätverk. Samtidigt är användningen av preventiva tvångsmedel ett mycket långtgående verktyg, som fortsatt bör omgärdas av begränsningar för att inte missbrukas eller användas på ett felaktigt sätt.

Mot denna bakgrund föreslås årsmötet besluta:
Att Kristdemokraterna ska verka för att försök och förberedelse till kontakt med barn i sexuellt syfte straffbeläggs. Kristdemokraterna ska även verka för en utredning av om och så fall i vilken utsträckning det är lämpligt att åtgärder enligt lagen om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott används för att förhindra sexualbrott mot barn samt försök och förberedelse till sådana brott, och därmed anses den första, andra och tredje att-satsen besvarad.

Att bifalla den fjärde att-satsen.

Att skicka vidare motionen till rikstinget

Stämman beslutade i enlighet med partidistriktsårsmötet.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:53 - 02:54:
Motionärerna föreslår olika åtgärder för att skärpa lagstiftningen för sexualbrott mot barn. Det handlar om att kriminalisera försök till kontakt med barn i sexuellt syfte, att skärpa straffen för sexualbrott mot barn och att preventivlagen ska kunna tillämpas på försök till sexualbrott mot barn.

Att skydda barn från sexuella övergrepp är en av samhällets viktigaste uppgifter. Det finns ett högt skyddsintresse vilket motiverar en relativt långtgående lagstiftning. Partistyrelsen delar motionärernas problembeskrivning och menar att det är rimligt att se över på vilka sätt barn kan skyddas från att utsättas för grova brott. Partiet har i riksdagen flera gånger motionerat om att skärpa straffen för sexualbrott mot barn. Partistyrelsen anser, likt motionärerna, även att det behövs ett förstärkt skydd mot grooming.

Vad gäller preventivlagen och hemliga tvångsmedel så kan detta vara helt avgörande för att kunna bekämpa allvarlig brottslighet. I regeringsställning har partiet under våren 2023 därför kommit med förslag om att hemliga tvångsmedel ska få användas för att utreda fler typer av brott. Det handlar dels om brott som begås i kriminella nätverk men också andra svårutredda brott såsom sexualbrott mot barn som begås på nätet. Det pågår även ett arbete inom EU med ” Rådets förslag om fastställande av regler för att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn” som innebär ytterligare verktyg för att bekämpa grooming, sexuella övergrepp mot barn och få bort övergreppsmaterial från nätet. Detta är viktigt för att skydda barns rättigheter och barns sexuella integritet. Vetskapen om att det finns bilder på nätet kan ofta upplevas än värre än själva övergreppet.

Partistyrelsen anser därmed att den politik som partiet redan driver är i samklang med motionärernas förslag. Därmed anses motionerna besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:53:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:54:
att anse motionen besvarad

02:55 Förtydligande om tillägg om barnpornografibrott

I en rapport av barnrättsorganisationen Ecpat är det tydligt att poliser och åklagare gör olika bedömningar när det gäller barnpornografibrott. Rapporten ”I gråzonen” visar att några poliser och åklagare bedömer en bild på en naken flicka på en strand som barnpornografibrott medan andra inte delar den bedömningen, även om bilden har en sexualiserad titel eller rubrik. Detta pekar på behovet av ett förtydligande i lagstiftningen. Alla ska stå lika inför lagen och det ska inte spela någon roll vilken polis eller åklagare som har hand om fallet. Ett barn har samma rätt till upprättelse oavsett vem som råkar få fallet på sitt bord.

Barn bör alltid skyddas från att vara en del av sexuella kontexter.

Även om många människor ser nakna barn på en strand som ett uttryck för en glädjefylld semesterstund, finns det andra som ser något annat - en sexuellt laddad bild. Från detta har barn rätt att skyddas. Givetvis kan det finnas föräldrar som vill ta kort och bevara ett roligt semesterminne, men det finns ingen anledning för människor att ha bilder på främmande nakna barn. Bilder på exempelvis en strand bör tas med sådan hänsyn att de tas från en sådan vinkel att främmande nakna barn ej kommer med på bilden.

Bilder på främmande nakna barn bör således alltid omfattas av barnpornografilagen även om barnet på bilden inte är sexualiserad eller poserar pornografiskt.

Alla bilder på nakna barn som lagras, behandlas eller hanteras med annat pornografiskt innehåll bör omfattas av barnpornografilagen, även om det inte är ett främmande barn.

Vi måste ta tydlig ställning mot barnpornografi och ge våra barn och unga rätt till skydd från alla former av sexuell exploatering.

För att ge barnen det skydd de förtjänar anser jag att en utredning skall tillsättas med följande direktiv:

Undersöka möjligheten att förändra lagstiftningen så att den omfattar bilder på främmande nakna barn, oavsett om bilderna är tagna i en miljö där man naturligt kan vistas naken, som på exempelvis en badstrand. Bilderna ska omfattas av barnpornografilagen även om barnet inte poserar sexuellt.

Undersöka möjligheten att förändra lagstiftningen så att barnpornografilagen även omfattar bilder på nakna eller delvis nakna barn där könsorgan, rumpa eller flickors bröstkorg är synliga. Detta skall gälla även om bilderna i sig inte är pornografiska om de lagras, behandlas eller hanteras med övrigt pornografiskt innehåll. Denna regel skall gälla även om det inte är fråga om ett främmande barn.

Därför yrkar jag att Rikstinget beslutar att uppdra till partistyrelsen att verka för:

Attsats 1: att en utredning tillsätts som med ovanstående direktiv ska se över rådande lagstiftning angående barnpornografibrott.

Gästrike-Hammarby 2023-03-22

Rebekka Markström

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistrikststämman beslutar att bifalla motionen i sin helhet samt skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att en utredning ska tillsättas som ser över barnpornografilagen i syfte att skärpa lagstiftningen på ett antal punkter. Partistyrelsen delar delvis motionärens problembild, men vill samtidigt betona vikten av att vi samtidigt fredar nakenhet från sexualisering. Det finns också risker med att misstänkliggöra och skuldbelägga det avklädda. I övrigt driver partiet redan att rekvisiten för barnpornografibrott ska ses över i syfte att utöka tillämpningsområdet. Exempelvis bör grovheten i materialet spela en större roll för om brottet ska anses som grovt. Därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:56 Inför krav på åldersverifiering för internetporr

Från flera håll lyfts återigen krav på att skydda våra barn och unga från porr. Undersökningar visar att var tredje Googlesökning en sökning på porr och att var tredje man mellan 15 och 24 år kollar på porr varje dag. Men oavsett om man konsumerar pornografi eller inte, står det klart att porren påverkar både individer och samhälle. Pornografi lär unga människor att kvinnor älskar underordning, våld och att bli förnedrade. De flesta pojkar får idag sin sexualkunskap av porren. De hinner titta flera år innan sexdebuten och risken är stor att innehållet i porrfilmerna normaliseras. Personal på Ungdomsmottagningar vittnar om att många unga tjejer söker hjälp för att de mår dåligt över och känner sig tvingade att ställa upp på våld och förnedring i sina sexuella relationer.

Porrfilmer på internet är gratis och helt öppna för alla oavsett ålder. Ofta ligger extremt material på startsidorna som kan vara skrämmande och traumatiserande för barn att se.

Det är hög tid att införa åldersverifiering för internetporr. I butiker får pornografi inte exponeras i barnhöjd, men på nätet når porren våra barn inom några sekunder. Lagstiftningen behöver ses över för att barn och unga ska skyddar från internetpornografi.

Attsats 1: uppdra år partistyrelsen att se över möjligheten att genom lagstiftning införa åldersverifiering för internetpornografi

Insjön 2023-02-28

Carin Malm

Partidistriktsstämman i Dalarna beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:57.

02:57 Motion angående åldersgräns på pornografi

Mäns våld mot kvinnor är bara en av flera negativa sidoeffekter som ökar av att konsumera pornografi har forskning visat.[1] En europeisk studie har visat på att det finns samband mellan att konsumera pornografiskt material och att utöva våld i intima relationer.[2] Under år 2021 rapporterades in omkring 27.600 sexualbrott och det är främst unga bland åldersgrupperna 16-19 och 20-24 år som är utsatta.[3] Det är en bransch som i mångt och mycket förminskar kvinnan och att låta barn helt fritt ha tillgång till sådant innehåll är ett stort misslyckande. Debatten är inte ny och vissa röster menar att utbildning är vägen att gå. Detta förutsätter att alla har en trygg familj som de kan diskutera känsliga frågor i, skolan är otillräcklig, där har det testats och misslyckats. Med den argumentationen sviker man alla de barnen som inte lever i en familj som öppet kan diskutera sådana frågor och att säga att samtala om det är ett vaccin är långt ifrån sanning. Det är exempelvis svårt att se att samma röster skulle argumentera för att slopa ålderskontroller på Systembolaget och istället börja utbilda om alkohol. Barn är nyfikna och kommer alltid vara, frihet kommer med ett ansvar och barn varken ska eller är kapabla att hantera ett sådant ansvar.

Visst finns det också nackdelar med ett sådant förslag, som exempel går det med hjälp av tekniska lösningar såsom VPN att ta sig runt ett geografiskt filter, men precis som i fallet med Systembolaget finns det andra lösningar för att anskaffa alkohol men att barn dricker alkohol är inget som är accepterat i samhället, detsamma gäller med pornografi. Tanken är göra det så svårt som möjligt för att hålla nere konsumtionen bland barn och unga.

[1]https://sverigeskvinnoorganisationer.se/forskning-visar-porrens-skadeverkningar/
[2]https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26951609/
[3]https://bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/valdtakt-och-sexualbrott.html

Attsats 1: att Kristdemokraterna ska verka för att genomdriva ett nationellt porrfilter på internetsidor som har ett pornografiskt innehåll för de under 18 år.

Sundsvall 2023-02-14

Isak Greén

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Mötet beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till Rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:56 - 02:57:
Motionärerna yrkar att det ska införas åldersverifiering och nationellt porrfilter för de under 18 år, i syfte att begränsa tillgången till pornografi.

Partistyrelsen delar bilden att det är angeläget att samhället försöker motverka att barn exponeras för pornografi. Idag är genomsnittsåldern för när pojkar börjar titta på pornografi runt tolv år. Det är viktigt att uppmärksamma porrens skadeverkningar bland barn och unga. Kristdemokraterna driver bland annat att internetleverantörer ska ha en skyldighet att erbjuda porrfilter utan extra kostnad till de konsumenter som så önskar och att alla skolor ska ha ett porrfilter i sin digitala utrustning. Åldersverifiering och nationellt porrfilter skulle dock påverka tryck- och yttrandefrihetsgrundlagarna och inskränkningar där bör behandlas med försiktighet. Det finns också svårigheter om material finns på servrar som inte är hemmahörande i Sverige. Partistyrelsen anser därmed att motionerna ska avslås.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:56:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:57:
att avslå motionen

02:58 Effektivisera kriminalvården

Svenska fängelser är överfulla. Under 2021 var beläggningsgraden på svenska anstalter 109 procent. Efter fällande dom dröjer det därför lång tid innan en person får verkställa sitt straff - något som gör att den kriminelle kan begå nya brott i väntan på att få plats på en anstalt. Något som blivit smärtsamt uppenbart i några av vårt lands mest uppmärksammade rättsfall.

Stora delar av vårt rättsväsende står redan inför prövningar som vi aldrig tidigare skådat. Mot bakgrund av de aviserade rättspolitiska reformer i Tidöavtalet finns anledning att tro att kriminalvården kommer stå inför än stora problem i närtid att kunna fullfölja sitt uppdrag.

Antalet fängelseplatser planeras sedan tidigare att öka rejält de kommande åren. Helt nya anstalter planeras att byggas och antalet platser utökas med 3500 platser till 2031. Det är dock tveksamt om det endast räcker med utbyggnad av nya platser. Regeringen ska tillsätta en utredning om att hyra platser på anstalter utomlands vilket kan avhjälpa behovet av utrymme på medellång sikt. Mot bakgrund av att brottstrenderna i omvärlden är de omvända mot i vårt land - ökar antalet tomma platser på annat håll i Europa då det är färre intagna nu än för några år sedan.

Den största potentialen att utöka kapaciteten finns troligtvis i befintlig verksamhet. Det finns anledning att se över hur vi kan utnyttja resurserna på ett bättre sätt och få ut mer av våra gemensamma skattemedel. I jämförelse med resten av EU ligger kostnaden för kriminalvården i Sverige på en oförsvarbart hög nivå där kostnaden att ha en person på anstalt kostar över 3300 kronor per dag. Vi har troligtvis den minst kostnadseffektiva kriminalvården i hela Europa där genomsnittskostnaden bara är en bråkdel av det svenska skattebetalare behöver finansiera. Ett av många skäl bakom den dyra kostnaden är att normen i svenska fängelser är en klient per cell.

Något som det finns anledning att ifrågasätta.

Generellt sett skulle kapaciteten i fängelser kunna fördubblas genom endast denna förändring.

I Norge finns det specialfängelser för intagna som är dömda till utvisning efter fängelsestraffet. Rehabiliteringsinsatserna på den typen av fängelser är lägre mot bakgrund av att de intagna inte kommer återintegreras i samhället och det därmed inte är motiverat att lägga den typen av resurser på människor som ändå ska lämna landet. I svenska fängelser sitter närmare en tredjedel som saknar medborgarskap i vårt land. Dessa fängelseklienter bör inte få ta del av samma stöd som övriga intagna.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att kriminalvården effektiviseras avsevärt med målet att halvera dygnskostnaden per klient på anstalt och häkte

Attsats 2: Att Kristdemokraterna ska verka för att det inrättas särskilda fängelser för de som saknar svenskt medborgarskap.

Attsats 3: Att Kristdemokraterna ska verka för att normen i Kriminalvården ska vara två klienter per fängelsecell

Stockholm 2023-04-05

Sara Skyttedal Dihang

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:

Motionen adresserar de stora, och ökande, problem svensk kriminalvård har att hanterare när Sverige under överskådlig tid kommer att få fler och fler personer dömda till fängelse att hantera samt placera. Sverige har generellt tidigare haft troligen världens högsta kostnader för varje enskild fängelseplats inom kriminalvården, och att det inte är eller har varit ekonomiskt, eller praktiskt, hållbart i övrigt bör betraktas som uppenbart. Dubbelbeläggningar av celler mm. är redan en praktisk realitet. Men att göra delad cell till generell norm i stället för praktisk nödlösning är en fråga värd att driva. Detsamma gäller ”särskilda fängelser för dömda som inte är svenska medborgare”. Där i princip dock avtal med de dömdas ursprungsländer (där den dömde inte sällan dessutom försökt hålla sig gömd undan den svenska rättvisan) om att den dömda ska avtjäna sitt straff i fängelser i där borde vara regel. Något som dessutom skulle underlätta den utvisning som bör vara generell regel när utländska medborgare döms till fängelse. Motionen bör bifallas.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill på olika sätt effektivisera Kriminalvården. Bakgrunden är den omfattande expansion av Kriminalvården som flera av reformerna i Tidöavtalet kräver. Partistyrelsen delar motionärens ambition att Kriminalvården måste effektiviseras. Sverige har idag en mycket dyr kriminalvård i jämförelse med övriga EU. Kostnaden att ha en person på en anstalt är över 3 300 kronor per dag enligt Europeiska rådets senaste straffrättsliga statistik (2021). Detta är ungefär 1 000 kronor mer per dag än i Finland eller Danmark. Men trots att stora resurser tillförs Kriminalvården så är platsbristen ett faktum. Beläggningsgraden på fasta platser fortsatte att stiga under 2022 och låg på i snitt 113 procent i anstalt och 107 procent i häkte. Detta utgör en stor påfrestning för hela Kriminalvårdens verksamhet.

Som motionären anför så gör platsbristen också att inställelsetiderna blir allt längre och de har under de senaste åren utökats först från 50 till 75 dagar och sedan till 100 dagar. Hösten 2021 återgick man till 75 dagar men hösten 2022 fattades nytt beslut om 100 dagar. Att det efter en fällande dom kan dröja uppåt 100 dagar innan den dömde får verkställa sitt straff är inte acceptabelt. Det är 100 dagar i skräck för ett brottsoffer och 100 dagar med risk för återfall i brott.

Mot bakgrund av ovanstående står det klart att det inte räcker med mer pengar utan det behövs också ökade krav på att Kriminalvården effektiviseras när inflödet av klienter väntas öka stort. Kristdemokraterna har drivit på för kostnadseffektiviseringar som kan minska dygnskostnaderna och detta finns även med i Tidöavtalet. Därmed anses den första attsatsen besvarad.

I den andra attsatsen föreslår motionären att det ska inrättas särskilda fängelser för dem som saknar svenskt medborgarskap. Det ska utformas enligt norsk modell, där det finns specialfängelser för intagna som är dömda till utvisning efter avtjänat fängelsestraff. Mot bakgrund av den mycket ansträngda situationen i Kriminalvården och med tanke på det stora antalet dömda som har utvisningsbeslut efter avtjänat straff, anser partistyrelsen att olika nya sätt att organisera verksamheten inte på förhand bör avskrivas. Den operativa ledningen är dock en fråga för Kriminalvården, varför partistyrelsen anser att attsatsen ska besvaras.

Vad gäller tredje attsatsen om att normen ska vara två klienter per fängelsecell så pågår ett arbete inom Kriminalvården med att skapa fler bostadsrum med två fasta platser i varje cell. Detta mot bakgrund av att platsbristen för närvarande är så omfattande att olika former av nödåtgärder behöver vidtas. Partistyrelsen anser att två klienter per cell inte ska vara normen då risken för stök och ordningsstörningar ökar vilket påverkar både intagna och personal negativt. Platsbristen bör istället lösas genom andra typer av åtgärder, exempelvis bygga fler anstalter. Partistyrelsen anser därmed att den tredje attsatsen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

02:59 Köp anstaltsplatser utomlands

Antalet personer som döms till fängelsepåföljd ökar extremt och Kriminalvården vittnar om orimliga förhållanden på landets anstalter. Detta leder i sin tur till försvårad säkerhetssituation för personalen och intagna. Under den närmaste tioårsperioden räknar Kriminalvården med att det behövs 2 000 nya ordinarie platser på häkten och fängelser, en ökning till totalt 8 500.

Vidare kan vi dagligen ta det av hur personer som dömts till långa fängelsestraff p.g.a. grov brottslighet, försätts på fri fot i avvaktan på att de ska avtjäna sina påföljder. Inte sällan använder dessa gärningsmän sin tid i frihet till att begå nya allvarliga brott.

Detta leder till ett haveri. Om inte staten kan klara sin kärnuppgift, nämligen att tillhandahålla säkerhet och trygghet för sina medborgare riskerar hela samhällskontraktet att upplösas.

I skrivandets stund pågår arbete med att bygga fler anstaltsplatser men byggtakten räcker inte för att möta behovet. I vårt grannland Danmark har man börjat köpa anstaltsplatser i andra länder för att lätta på trycket på den egna kriminalvården. Detta är en ordning som Sverige skyndsamt borde ta efter.

Attsats 1: Att svensk kriminalvård upphandlar anstaltsplatser i andra närliggande länder och där skyndsamt börjar placera den övertalighet som vi nu har på svenska fängelser

Attsats 2: Att ev. juridiska hinder för en sådan ordning undanröjs

Attsats 3: Att den dömde själv inte ska tillåtas ha något inflytande över huruvida denne ska kunna få avtjäna sin påföljd i fängelse utomlands

Attsats 4: Att lagrum och rättstillämpning ändras i så måtto att personer som dömts för allvarligbrottslighet inte ska försättas på fri fot i avvaktan på att få avtjäna sina straff

Skutskär 2023-03-28

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att Sverige ska upphandla fängelseplatser utomlands och att juridiska hinder för detta ska undanröjas. Vidare föreslår motionären att den dömde själv inte ska tillåtas ha något inflytande över huruvida denne ska placeras i ett fängelse utomlands. Slutligen yrkar motionären att fler personer som dömts för allvarlig brottslighet ska häktas.

Partistyrelsen konstaterar att Kristdemokraterna redan idag driver att Sverige ska hyra, dock inte köpa, fängelseplatser utomlands, där dömda brottslingar kan placeras. Detta i syfte att avlasta Kriminalvårdens beläggning och öka platskapaciteten. Beläggningsgraden på fasta platser fortsatte att stiga under 2022 och låg på i snitt 113 procent i anstalt och 107 procent i häkte. Detta utgör en stor påfrestning för hela Kriminalvårdens verksamhet och inflödet av klienter väntas fortsätta öka stort under kommande år till följd av flera av reformerna i Tidöavtalet.

Gällande juridiska hinder så ger fängelseplaceringar utomlands upphov till en mängd rättsliga frågeställningar om bl.a. lagvalsfrågor, verkställighetsreglers tillämpning, gränserna för myndighetsutövning, intagnas rättigheter/skyldigheter, hälso- och sjukvårdsfrågor, personalens anställningsvillkor, kostnadsansvar och säkerhet. Detta är frågor som behöver utredas och behöver regleras i avtal där regeringen uppdrar åt Kriminalvården att sluta avtal med andra länders motsvarighet. Liknande avtal har i en europeisk kontext prövats vid två andra tillfällen, dels avtal mellan Belgien och Nederländerna (2010–2016) och dels Norge och Nederländerna

(2015–2018). I december 2021 ingick även Danmark ett avtal med Kosovo om att hyra 300 anstaltsplatser. I Tidöavtalet finns med att det ska göras en utredning om möjligheten att hyra fängelseplatser utomlands.

Vad gäller förslaget att den dömde själv inte ska tillåtas ha något inflytande över huruvida denne ska placeras i ett fängelse utomlands, konstaterar partistyrelsen att det redan idag finns tvingande regler kring detta.

Gällande den fjärde attsatsen så prövar alltid rätten om en dömd ska stanna kvar i häktet till dess att domen vinner laga kraft och ett fängelsestraff kan verkställas. Kristdemokraterna har i riksdagen flera gånger motionerat om enklare regler för häktning. I regeringsställning har partiet även fått igenom en sänkning av gränsen för obligatorisk häktning.

Partistyrelsen anser därmed motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:60 Retreat på fångvårdsanstalt

Under många år har interner på Kumlaanstalten men även på andra anstalter erbjudits möjlighet att delta på ett 30 dagars långt retreat. Det har varit kriminalvården som har inbjudit till detta. Innan man tackar ja få man delta i ett prova på retreat under en vecka. Kriminalvården hyr in präster och diakoner från svenska kyrkan, som har särskild utbildning som retreatledare. Retreaten pågår i 30 dagar där internerna reflekterar över sitt liv i tystnad utifrån det bibelord som de får varje dag i från sin vägledare. Det finns även möjlighet till bikt. Där internerna får möjlighet att berätta om sina gärningar och handlingar, för att kunna bearbeta dem och förändra sitt liv.

Modellen har utarbetats av det katolska helgonet Ignatius av Loyla. Kriminalvården har tidigare ställt till förfogande en särskild klosteravdelning där deltagarna bott under sin retreat. Dessa retreater har haft en mycket positiv inverkan på internerna och man har enbart ca 11% återfall vilket är en väldigt låg siffra för gruppen grovt kriminella.

”Intressant artikel svenskt näringsliv 2018.” Skjutningar och explosioner är dramatiska, och de senaste årens våldsamma gänguppgörelser har fått enormt medialt genomslag. Men dessa extrema händelser är endast de mest synliga delarna av det enorma ”kriminella isberget”. Stora delar håller sig under den mediala ytan och uppmärksammas inte.

Eftersom mer vardaglig brottslighet uppfattas som ett problem för över hälften av svenska företag gav Resultaten är chockerande. Endast de direkta kostnaderna är omkring 55 miljarder kronor per år, och det är just mängdbrott som stölder, skadegörelse och bedrägerier som kostar mest. Källa: Svenskt Näringsliv. https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/sakerhet-och-risk/brottsligheten-kostar-55-miljarder-om-aret_1126240.html

Under de senaste åren har kriminaliteten ökat kraftigt i Sverige. Detta har medfört stor brist på fängelseplatser. Därför har man tvingats att lägga ner denna viktiga verksamhet.

Vårt förslag innebär ett Tryggare Sverige med bättre Ekonomi.

Vi är övertygade att Sverige kommer tjäna på detta långsiktigt.
• Ekonomiskt
• Säkerhet
• Trygghet

• Minskad Risk för Grova Brott
• Sjukvårdskostnader för Brottsoffer.

Vi yrkar att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: Att - Verka för att de retreater inom kriminalvården som tidigare varit möjliga, återupptas.

Attsats 2: Att - Verka för att retreat inom kriminalvården möjliggörs, rikstäckande.

Skellefteå 2023-02-03

Lena Forsman, Per Boström, Maria Lundkvist

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att de retreater inom Kriminalvården som tidigare varit möjliga ska återupptas samt möjliggöras rikstäckande. Retreater har tidigare erbjudits på Kumlaanstalten och dessa var väldigt uppskattade både av intagna och av Kriminalvården. Retreaterna är dock pausade sedan 2018 då Kriminalvården upplever en akut platsbrist.

Partistyrelsen delar motionärernas oro över att klostret på Kumlaanstalten lagts ner. Detta är dock, enligt Kriminalvården själva, ett resultat av platsbrist på anstalterna. Det viktigaste för att kunna återuppta och behålla verksamheten är alltså att bygga ut Kriminalvården. En sådan politik bedriver Kristdemokraterna och i takt med detta bör retreaterna kunna återupptas. Partistyrelsen konstaterar att retreater bidrar starkt i rehabiliteringen och goda effekter har visats bland de som deltagit i verksamheten. Partistyrelsen anser därför att motionen bör antas.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

02:61 Låt en fotboja bli vad man tror att en fotboja är!

Den som är dömd till högst sex månaders fängelse kan avtjäna straffet genom intensivövervakning med elektronisk kontroll, så kallad fotboja. Intensivövervakning innebär att den dömde avtjänar straffet i sin bostad. Under tiden kan personen fortsätta sin huvudsakliga sysselsättning, till exempel arbete eller studier. Den som avtjänar sitt straff med fotboja i hemmet har utegångsförbud och får bara lämna sin bostad under bestämda tider.

Fotboja kan även användas vid utslussning från anstalt och kallas då utökad frigång. Samma sak gäller där. Man är i hemmet men får lämna för studier, arbete eller någon form av behandling.

I samhällsdebatten används fotboja ofta och man kan se att samhället har en tilltro att man kan se var en person med fotboja befinner sig. Så fungerar inte systemet med fotboja idag. Tekniken finns och pilotprojekt har genomförts och man har i snart ett decennium sagt att det ska genomföras.

Skälen kan vara ekonomiska eller lagmässiga till att vi inte inför positionering men nu måste något hända snabbt.

Vi har långa köer med dömda som väntar att få verkställa sin dom i fängelse. Kriminalvården har på grund av detta ett tryck på sig att fler ska få fotbojor vilket kan bli rättsosäkert.

Vi har behov att göra det mer säkert för brottsoffer vid utslussningar och utökade frigångar.

Fotboja har möjlighet att bli en viktig och bra verkställighet i framtiden både för brottsoffer och den dömde.

Attsats 1: att Kristdemokraterna tar initiativ till att Kriminalvården inför tekniken för fotbojor, elektronisk intensivövervakning, så att man kan se bärarens position.

Luleå 2023-04-05

Samuel Ek, Samuel Klippfalk

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att partiet ska ta initiativ till att Kriminalvården ska införa en teknik för fotbojor som gör att det går att se bärarens position. Partistyrelsen konstaterar att fotboja används vid ett flertal olika verkställighetsformer och kan komma att behöva användas oftare för att lösa den akuta platsbristen inom Kriminalvården.

För att bevaka den som har fotboja använder Kriminalvården idag tre olika elektroniska övervakningstjänster som fungerar på olika sätt beroende på vad som ska kontrolleras. Vid hemarrest är den dömde tillåten att lämna hemmet för exempelvis arbete eller skola. Då kontrollerar fotbojan att den dömde lämnar och återvänder till bostaden vid givna klockslag. I det fall fotbojan kombinerats med särskilda föreskrifter och villkor om geografiska begränsningar så används dock redan idag en teknik där den dömde positioneras. Tekniken som motionären efterfrågar används alltså redan. Dock kontrolleras endast efterlevnaden av föreskriften eller villkoren, det sker alltså inte en generell övervakning. Partistyrelsen anser därmed motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:62 Fotboja och personlig mentor för minderåriga förövare

Samhället står ofta handfallet inför minderåriga som gör fruktansvärda brott som hot, misshandel och mord. När brottslingen är ung behöver straffet bli mer individuellt och anpassat till just den personen. Genom att utöka möjligheten till fotboja i kombination med någon form av samhällstjänst så kan bättre förutsättningar skapas för den enskildes framtid. Ungdomsvårdsskola är ofta inte något bra alternativ då det där kan spridas negativa kunskaper som leder till fler brott, i stället för att hjälpa den unga att bryta dåliga mönster. Den unge behöver kärlek, lära sig vad som är rätt och fel, omsorg, gränser och positiva utmaningar.

Varje kille bör få en egen manlig mentor och tjejer en kvinnlig mentor, som är fysiskt och psykiskt stark, utbildad och motiverad. Mentorn ska vara en bra förebild som inte är rädd att ta till tuffa tag om det krävs för att hjälpa. En fullgjord grundskole- och gymnasieutbildning är vägen in ett fungerande vuxenliv. Mentorn kan därför exempelvis arbeta med det dagliga skolarbetet. Det ger nya perspektiv och framtidsdrömmar.

Jag yrkar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag

Attsats 1: att utreda möjligheten för fotboja i kombination med en personlig mentor för minderåriga förövare.

Öckerö 2023-02-03

Anette Hellekant-Långs

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att möjligheten till fotboja i kombination med en personlig mentor för minderåriga förövaren bör utredas. Motionären lyfter en angelägen fråga men den hanteras redan av socialtjänsten och frivården. Sedan årsskiftet 2021 kan unga från 15 år som riskerar att dras in i tyngre kriminalitet dömas till ungdomsövervakning med fotboja. Fördelarna med att använda fotboja i dessa fall är att återfallen minskar och den unge kan fortsätta sin skolgång. Partistyrelsen anser därmed motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:63 Frivillig fotboja

Mäns våld mot kvinnor är ett problem som ska tas på största allvar. Samtidigt finns skäl att ifrågasätta rättssäkerheten i de skyddssystem som finns idag. Barn ska inte berövas kontakten med en förälder utan beaktansvärda skäl. En våldsutsatt förälder, oftast en mamma, kan söka sig till skyddat boende och ta med sig gemensamma barn dit. I dagsläget sker detta utan att barnet får något eget beslut om boende. Utöver att en utsatt kvinna inte ska behöva bryta upp från arbete och vänner hade det i regel varit bättre för barnet att få leva kvar i sin invanda miljö, gå kvar i sin skola och träffa sina kompisar. Antalet barn som vistats en natt på skyddat boende under ett år ökade med 95 % åren 2012–2022.

Sekretessmarkering är en "varningssignal", en "handläggningsåtgärd" och inget formellt beslut. Det finns inga möjligheter idag att som vårdnadshavare överklaga denna åtgärd trots att den kan få stora konsekvenser. Det förefaller inte finnas någon politisk vilja att se över detta system. I Sverige behövs det inga konkreta uppgifter om våld för att beviljas sekretessmarkering och/eller skyddat boende. Den del av socialtjänsten som beviljar en kvinna skydd träffar inte mannen som påstås ha utövat våldet. Skydd kan beviljas utan att det finns några uppgifter i övrigt som styrker förekomsten av våld, dvs. även utan att det finns brottsmisstankar, sjukvårdsjournaler eller andra vittnesmål. Våldsbegreppet är brett och innefattar psykiskt våld i form av upplevda kränkningar. Skatteverket kan bestämma om sekretessmarkering efter ett intyg från socialtjänsten och detta intyg kan baseras på endast den ena föräldern uppgifter.

En separation som inleds med ett beviljat skydd i kombination med sekretessmarkering innebär ofta att en vårdnadsprocess i tingsrätten också inleds. Det kan ta upp emot ett år från det att ett vårdnadsmål initieras till dess att frågan är utredd och avgjord. Domstolar låter inte sällan sekretessregleringen vara vägledande när de ska bestämma om umgänge. Det sker att domstolar inte beslutar om något umgänge under den tid som kommunens familjerätt utreder frågan med hänvisning till att skyddet inte får riskera att röjas, även i de fall då risken för fysiskt våld har bedömts som låg och barn uttryckt en vilja att träffa sin andra förälder. I praktiken blir det då en handläggare på Skatteverket eller en socialsekreterare som bara träffat ena föräldern som fattar beslut i umgängesfrågan. En ordning som är föga rättssäker. Därtill faller isolering från familj under våldsdefinitionen och bör inte vara något som myndigheter främjar om det är i strid mot

barnets bästa.

Jag har genom mitt arbete såväl som privat kommit i kontakt med pappor som mer än gärna hade valt alternativet frivillig fotboja under utredningsperioden. Barnen kan då bo kvar i sitt hem och det är möjligt att besluta om umgänge, med socialtjänstens hjälp vid behov. Detta är givetvis inte aktuellt i de fall när verklig fara för liv och hälsa råder. Frivillig fotboja kan tillämpas i de fall när socialtjänsten bedömer risken för fysiskt våld som låg men där skyddat boende och sekretessmarkering ändå idag beviljas.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att utreda möjligheten till att införa möjlighet till frivillig fotboja.

Staffanstorp 2023-02-06

Jenny Hagberg

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en oerhört angelägen fråga som prioriteras högt av Kristdemokraterna. Dock anser partidistriktsårsmötet att motionären inte tydligt har gjort sambandet gällande mellan frivillig fotboja och de problem som motionen lyfter fram.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill att möjlighet till frivillig fotboja utreds. Partistyrelsen konstaterar att fotboja är en tvångsåtgärd som inte kan användas om det inte föreligger ett konkret hot, inte ens i de fall den berörde så önskar. För att få fotboja krävs att man dömts för ett brott. Fotboja kan idag bli aktuellt om en person dömts till högst sex månaders fängelse och bedöms lämplig att verkställa straffet genom fotboja. En annan situation då det kan bli aktuellt är i slutet av ett fängelsestraff som en del av utslussningen från anstalten. Det finns fördelar med fotboja, exempelvis att barn har en bättre möjlighet att bibehålla relationen till den dömde föräldern, såvida det inte föreligger en hotbild. Men någon möjlighet till frivillig fotboja bör inte införas. Partistyrelsen avslår därmed motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:64 Utökad möjlighet för avtjäning med fotboja

Personer som dömts till fängelsestraff om max 6 månader, kan ansöka hos Kriminalvården om att avtjäna sitt straff med elektronisk fotboja och husarrest istället för att avtjäna sitt utdömda straff inlåst i ett fängelse. Även Kriminalvården kan sedan okt 2022 initiera att en dömd får fotboja istället för fängelsestraff, om straffet fn innebär kortare tid än 6 månader.

Förslaget om fotboja är ej tillämpligt om brottet rör kvinnofridsbrott eller våld mot barn, vilket ändå individuellt bedöms och värderas av Kriminalvården.

Vid fotboja övervakas individen elektroniskt av Frivården och strikta restriktioner avseende schemaläggning, utegångsförbud, alkoholförbud etc ingår. Övriga myndiga i boendet ska ge sitt samtycke. Betydligt bättre förutsättningar för att utföra sin ordinarie sysselsättning, arbete, studier etc enligt planering är möjlig.

I syfte att minska överbeläggningen på fängelser och minska väntetider, då andra dömda går i

det fria eftersom fängelseplatser helt saknas (pga överbeläggning), så skulle denna utökning av fotbojas användning förbättra platssituationen inom Kriminalvårdens anstalter med en bedömning att det frigörs ca 110–150 platser.

Samtidigt kommer den dömde kunna fortsätta ett begränsat, men ”normalt” familjeliv, som närvarande förälder och med andra sociala relationer. Barn får bibehålla kontakten och slipper det ovana, möjligen traumatiska, att på särskilda besökstider träffa sin förälder inlåst i besöksrum på ett fängelse. Förslaget innebär även minskade kostnader med 2/3, då fotbojaövervakning innebär en kostnad om ca 5–600 sek/ dygn jämfört med en anstaltsplats som kostar ca 2300 sek/dygn.

Återintegrering efter avtjänat straff, frigivningsförberedelsen och eventuell skadeverkan från anstaltstid blir enklare, då den dömde inte varit frånvarande från arbete och familj, under avtjänandet av straffet.

Attsats 1: att partistyrelsen verkar för att utreda en ändrad lagstiftning som möjliggör att fängelsestraff upp till 12 månader ska kunna ersättas av elektronisk fotboja-användning.

Attsats 2: att partistyrelsen verkar för att i samma utredning se över så att Kriminalvården får större möjligheter till individuell bedömning av en utökning av fotbojaanvändning på olika sätt som är lämplig, under förutsättningen att fotboja inte ökar risken för eventuellt brottsoffer.

Stockholm 2023-05-24

Sarah Kullgren

Kristdemokratiska kvinnoförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill utöka möjligheten för dömda att avtjäna sina straff med fotboja. Motionären yrkar att frågan om att fotboja ska kunna bli aktuellt vid fängelsestraff upp till 12 månader, jämfört med dagens 6 månader, ska utredas. Motionären yrkar även att frågan om att ge Kriminalvården större möjligheter till individuell bedömning vid beslut om fotboja ska utredas.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det kan finnas skäl att utöka möjligheterna för dömda att avtjäna sina straff med fotboja. Det kan leda till en minskad beläggningsgrad och till att Kriminalvårdens resurser används mer effektivt. En annan fördel med fotboja är att exempelvis barn ges en bättre möjlighet att bibehålla relationen till den dömde föräldern, såvida det inte föreligger en hotbild. Partistyrelsen anser därför att fotboja ska kunna aktualiseras vid fängelsestraff upp till 12 månader, förutsatt att övriga förutsättningar för att få fotboja är uppfyllda. Frågan bör utredas. Partistyrelsen vill därmed anta den första attsatsen.

Gällande den andra attsatsen, så konstaterar partistyrelsen att det kom en lagändring den 1 oktober 2022 som innebär att Kriminalvården på egen hand ska initiera, utreda och besluta om fotboja. Tidigare har det krävts att personen själv ansökt om att få verkställa straffet genom fotboja, men nu kan alltså Kriminalvården pröva frågan på eget initiativ. Liksom tidigare görs en lämplighetsbedömning i varje enskilt fall. Därmed anses den andra attsatsen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

02:65 Inför brottsprovokation

I USA kan Polisen göra tillslag där de försöker köpa droger eller prostituerade för att sedan gripa den som sålt detta olagligt. Det ger resultat och bör utredas i Sverige.

Attsats 1: att utreda möjligheten till samt för- och nackdelarna med att införa rätten för Polisen att provocera fram brottsliga handlingar.

Norrköping 2022-12-13

Jonathan Stillman

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Försäljning av olagliga varor och/eller tjänster skall alltid polisen jobba för att förhindra. Brottsprovokation ser partidistriktsårsmötet som en kraftig och kontroversiell åtgärd men med hänsyn till den brist på rättssäkerhet som det innebär ser vi ändå positivt på att utreda möjligheterna och konsekvenserna av en sådan arbetsmetod för polisen.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att en utredning ska göras kring möjligheterna till samt för- och nackdelarna med att ge Polisen rätt att provocera fram brottsliga handlingar.

I Sverige har vi traditionellt delat upp provokativa åtgärder i bevisprovokation och brottsprovokation. Idag är bevisprovokation tillåtet medan brottsprovokation inte är det. Bevisprovokation syftar till att skaffa bevisning om ett redan begånget brott, medan brottsprovokation har som syfte att framkalla ett brott.

Partistyrelsen anser att det finns goda skäl till att inte tillåta brottsprovokation. Brottsprovokation innebär att Polisen provocerar fram ett brott som annars inte skulle begåtts. Det är inte Polisens uppgift. Det kan ställa poliser i mycket svåra och ibland också farliga situationer, det kan göra att människor kommer till skada som annars inte skulle ha gjort det.

Samtidigt bör nämnas att i praktiken är en uppdelning mellan bevisprovokation och brottsprovokation inte helt lätt att göra. Gränsen kan vara svår att dra, något som också beskrivs i SOU 2003:74. Det kan lätt förekomma situationer där en och samma åtgärd leder till såväl bevisprovokation som brottsprovokation. Att varken bevisprovokation eller brottsprovokation är reglerat i lag gör inte heller saken enklare. Det finns visserligen rättspraxis på området som försökt tydliggöra vart gränserna för vad som är tillåtet och otillåtet går. Men trots detta kvarstår en gränsdragningsproblematik. Partistyrelsen konstaterar att otydligheten drabbar både poliser i deras arbete, men riskerar också att drabba de personer som utsätts för provokativa åtgärder. Rättssäkerheten är beroende av förutsägbarhet men här finns stor otydlighet.

Högsta domstolen (HD) har i rättsfallet NJA 2007 s. 1037 konstaterat att gränsen för vad som utgör en otillåten provokation går vid huruvida personen begått ett brott som denne annars inte skulle ha begått. I domskälen hänvisar HD till ett antal mål som avgjorts av Europadomstolen och konstaterar att om denna gräns passeras så kränks artikel 6 Europakonventionen om rätten till en rättvis rättegång. Då måste domstolen avbryta det rättsliga förfarandet. Det innebär att brottet inte ska åtalas, och om åtal väckts så ska det lämnas utan bifall.

Ett felaktigt användande av provokativa åtgärder sätter alltså både rättsväsendet och enskilda personer i mycket svåra situationer. Därför är det viktigt med tydliga riktlinjer kring vart gränsen mellan tillåten och otillåten provokation går. Då kan också provokativa åtgärder användas på ett mer ändamålsenligt sätt i Polisens arbete och ge bättre resultat. I Tidöavtalet finns med att

tillsätta en utredning som ser över i vilken utsträckning provokativa åtgärder är möjliga och lämpliga att använda. Partiet arbetar således med frågan. Partistyrelsen anser därmed motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:66 Polisen bör vid behov lätt kunna rekvirera militärt stöd

Successivt har samhällets samlade resurser, såväl offentliga verksamheter som ideella organisationer, börjat samverka mer och mer i olika sammanhang där utmaningar kräver att samhällets samlade resurser används.

Fortfarande finns dock en del områden där i grunden inte lagstiftningen, men tradition, praxis och myndighetsinterna rutiner, sätter hinder i vägen. Ett sådant är hur polisen kan använda militära resurser. Sedan flera år kan polisen vid behov, både formellt och i praktiken, rekvirera transporthjälp av försvaret. Vid behov finns också system och lagstöd för polisens och försvarets specialstyrkor att samverka, även i fredstid, vid exempelvis terrorattentat. Denna möjlighet behöver utökas och stärkas.

Det skulle vara resurseffektivt om polisen, även vid behov i ”vardagen”, rekvirerade stöd av militära skyddsvakter (vanligen hemvärnsmän eller hel- eller deltidssoldater, men även värnpliktiga, med rätt utbildning) vid tillfälliga hotbildsförhöjningar vid exempelvis civila skyddsobjekt.

I nuläget är det så att om hotbilden vid ett civilt skyddsobjekt (exempelvis länsstyrelser, olika myndigheter och departement) bedöms ha ökat, vanligen tillfälligtvis, på ett sådant sätt att förstärkt bevakning behövs så är det i praktiken polisen som måste ordna denna med poliser. I synnerhet om hotbildsförhöjning bedöms kräva bevakning med förstärkningsvapen (det vill säga automatvapen).

Sådana tillfälliga ”hotbildsökningar” är inte ovanliga och kan inte sällan innebära att välplanerade och mycket mer kvalificerade polisinsatser måste ställas in. I stället för att civila skyddsobjekts förstärkta skyddsvaktsbevakning alltid ska bygga på polispersonal borde polisen i sådana fall normalt rekvirera militära skyddsvakter.

Reformen ska absolut inte jämföras med de uttalanden som ibland dyker upp om att ”sätta in militären” mot gäng- och gatubrottsligheten i exempelvis utsatta förorter. Sådana uttalanden är inte bara principiellt feltänkta, de vittnar också om en okunskap om vad militären kan och inte kan.

Svensk militär har varken funktioner med rätt utbildning eller resurser för att användas vid generellt polisarbete i samhället. Exempelvis bevakningsuppgifter, samband, transport, logistik är dock Försvarsmakten specialister på! Och, just skyddsvaktsuppdrag utförs dessutom kontinuerligt av militärer. Men, i nuläget i princip enbart på militära skyddsobjekt.

Attsats 1: Kristdemokraterna verkar för en utökad möjlighet för polisen att rekvirera de resurser de kan behöva från Försvarsmakten.

Attsats 2: Kristdemokraterna verkar för att polismyndigheten i Sverige vid behov rutinmässigt ska rekvirera militära skyddsvakter som bevakningsförstärkning vid hotbildsförhöjningar på alla slags skyddsobjekt.

Spånga 2023-04-04

Fredrik Wallén

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionen formulerar ett krav som successivt blivit mer och mer etablerat. Inte minst från Polismyndigheten. Generellt handlar det, precis som motionen framhåller, inte om att Försvarsmakten ska ta över olika polisiära uppgifter. Men, i en samhällssituation av påfrestningar på olika sätt måsta alla tillgängliga myndighets- och samhällsresurser kunna användas i samverkan på bästa sätt. Att, som motionen exemplifierar, exempelvis polisen ska behöva låsa upp egna resurser för bevakningar, transporter och annan logistik vid, när just den kapaciteten finns tillgänglig hos Försvarsmakten är i grunden inte tillräckligt bra användande av samhällets samlade resurser.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att Polisen ska få en utökad möjlighet att rekvirera resurser från Försvarsmakten, samt att Polisen vid behov rutinmässigt ska rekvirera militära skyddsvakter som bevakningsförstärkning vid hotbildsförhöjningar på alla slags skyddsobjekt.

Idag finns starka begränsningar för när Polisen får rekvirera militärt stöd. Men under vissa förutsättningar får det göras. Frågan regleras i ett antal olika författningar, bland annat förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet och lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terroristbekämpning.

Militären är till för att försvara befolkningen och en allmän grundsats för militär medverkan vid polisiär verksamhet är att väpnade trupper inte får sättas in mot den egna befolkningen eller andra civila. Försvarsmaktens personal får därför inte användas i situationer där det finns risk för att detta kan ske. Detta framgår av i 7 § förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet.

Ett undantag från denna princip är dock om stödet gäller för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra ett brott enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. Ett exempel som lyfts i förarbetena är om flera terrorattacker inträffar samtidigt på olika håll i landet och Polisens resurser inte räcker till, då får militärt stöd användas (prop. 2005/06:111 s. 19 f.). Det får dock inte användas vid sådan brottslighet som Polisen återkommande hanterar, exempelvis gängbrottslighet (prop. 2005/06:11 s. 29).

Gällande den första attsatsen så driver partiet redan idag att en ökad samverkan mellan Försvarsmakten och Polisen ska vara möjlig. Det kan handla om att utbyta kompetenser med varandra eller på annat sätt samverka. Därmed anses attsatsen besvarad.

Vad gäller den andra attsatsen så är denna typ av tillfälliga hotbildsförstärkningar inte ovanliga, precis som motionären lyfter. Att rutinmässigt rekvirera militära skyddsvakter i dessa fall vore inte hållbart. Vid behov av tillfälliga manskapsökningar är beredskapspolis ett bättre alternativ. Partistyrelsen anser därmed att attsatsen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen

Attsats 2: att avslå attsatsen

02:67 Knäcka gängen och öka tryggheten

Skjuter man ett barn på en lekplats, då har man passerat alla gränser. Vi kan inte ha det så här längre.

För att knäcka gängen och öka tryggheten behöver man införa kortsiktiga och långsiktiga åtgärder samtidigt. Vi ska gå till botten med trygghetsfrågan i stället för att ständigt göra mer av samma misstag.

Våra invånare i utsatta områden behöver omedelbart permanent ökad polissynlighet och närvaro i form av fysiska eller mobila polisstationer. Denna insats ska kompletteras med vakter och sociala fältarbete. Detta i syfte att skapa långsiktiga samarbeten med våra invånare som bor i utsatta områden för att vinna tillbaka deras förtroende. En bra relation och en fungerande kommunikation kan öka polisens möjligheter att i tidigt skede bryta rekryteringen av unga till organiserad brottslighet och begränsa kriminellas rörlighet samt att klara upp flera brott.

De som begår små brott i ung ålder fortsätter tyvärr ofta att begå fler och grövre brott i vuxen ålder. Därför är det är oerhört viktigt att föräldrarna och samhället fångar upp dessa individer och grupper i så tidigt skede som möjligt, helst redan i förskolan och ha ett extra öga på dem under grundskolan, mellan- och högstadiet. Självklart behöver skolan, socialtjänsten och polisen också kommunicera tidigt.

Familje- och samhällsansvaret måste komplettera varandra och gå åt samma håll för att kunna påverka barnens framtid. När ärendet kommer till polisen är det tyvärr lite för sent för samhället att agera, chansen att förändra barnens attityd och livsstil reduceras. En fungerande förälders hjälpprogram kan avgöra i framtiden.

Attsats 1: •Partistyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten att mobila polisstationer ska införas i våra utsatta områden.

Eskilstuna 2023-01-29

Tony Meshko

Partidistriktsstämman i Sörmland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att möjligheten att införa mobila polisstationer i utsatta områden ska utredas. Det finns flera fördelar med mobila polisstationer. Mobiliteten gör att polisen kan arbeta mer flexibelt och exempelvis förflytta sig till platser där det begås mycket brott på kvällstid. Partistyrelsen menar dock att i utsatta områden där brottsligheten är särskilt hög så är det viktigaste att det finns en kontinuerlig polisnärvaro där polisen kan arbeta långsiktigt och bygga upp ett förtroende mellan polis och boende i området. Risken med fler mobila polisstationer är att kontinuiteten delvis går förlorad. Mobila polisstationer utgör dock ett gott komplement till polisens övriga arbete och används på detta sätt redan idag i olika områden, inte minst utsatta områden. Därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:68 Polisnärvaro

Polisen är ett nationellt intresse och deras lokala närvaro kan därmed inte påverkas av enskild kommun. Jag ser med oro på den samhällsutveckling som sker med allt kraftigare våld, olika angrepp på enskildas och samhällets egendom och till viss del en respektlöshet som sprider sig. Samhällsförändringarna har medfört att den för de mindre samhällena så viktiga lokala personliga kännedomen och kontakten med polisen har ebbat ut. Enligt min mening påverkar detta såväl tryggheten som möjligheterna till att tidigt kunna sätta in förebyggande insatser.

Jag yrkar därför:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna med kraft verkar för att den polisiära närvaron tryggas även i de mindre kommunerna med fast bemanning på dessa orter.

Perstorp 2023-01-30

Sven Olof Sandberg

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Trygghet är en av de mest centrala och viktiga frågor i ett samhälle. Kommuner kommer att få ett uppdrag att arbeta brottsförebyggande. Samverkan mellan polis och kommuner blir härigenom central och kan förhoppningsvis få den effekt som motionären önskar.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att Kristdemokraterna ska verka för ökad polisiär närvaro i mindre kommuner.

Trygghet är en av de mest centrala och viktiga frågorna i ett samhälle. Samverkan mellan polis och kommuner är centralt och kan få den effekt som motionären önskar.

Förutsättningarna för Polismyndigheten är dock svåra. Fler poliser behövs på fler platser i Sverige. För att uppnå det målet behöver rekryteringen av poliser öka. Det krävs signifikanta satsningar under lång tid för att polisen ska ha möjlighet att effektivt motarbeta kriminaliteten, i både stora och små kommuner.

Kristdemokraterna har varit tydliga under valrörelsen 2022 att mycket fokus under mandatperioden 2022–2026 kommer behöva läggas på det som rör den brottsbekämpande verksamheten. En lokalt förankrad polisverksamhet är av stor vikt. Regeringen satsar nu mycket resurser på polisen och uttryckligen har vikten av en stärkt polisverksamhet och fler poliser i hela landet lyfts. Partistyrelsen anser därmed motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:69 Sverige har väldigt många parkeringsvakter och ordningsvakter, men saknar kommunala poliser för att upprätthålla ordning och trygghet lokalt. Förslag till inrättande av lokalpoliser.

Det saknas poliser på gator, och torg, men däremot finns det ett överflöd av parkeringsvakter och till viss del ordningsvakter i Sverige. Dessa båda grupper har ett relativt otacksamt arbete med

också låg status. För att förbättra arbetets innehåll och också tillföra samhället efterfrågade resurser för att förbättra ordning och säkerhet, så bör om möjligt dessa utbildas till kommunala ordningspoliser.

De som av olika skäl inte kan vidareutbildas till lokala poliser kan övervägas fortsätta med parkeringsövervakning eller andra lämpliga uppgifter.

Felparkering kan verkligen inte vara ett så stort problem som ska prioriteras så högt som görs idag, när det i övrigt finns stora ordnings- och trygghetsproblem.

Parkeringsövervakning kan vara en delmängd av de uppgifter som kommunala poliser ska lösa.

KD bör på allvar profilera sig som ett parti där trygghet och säkerhet också prioriteras högt. Vår nuvarande polisorganisation har inte klarat att vara synlig lokalt och därmed skapa trygghet och säkerhet lokalt. Det finns alltså en lucka som behöver fyllas; gör det och gör skillnad.

Attsats 1: Att Rikstinget ger i uppdrag till partistyrelsen att utreda möjligheterna till inrättandet av en kommunal polisorganisation.

Bromma 2023-04-05

Per-Gunnar Larsson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Alltför många upplever otrygghet i sitt närområde. Ofta anges bristen på synlig och närvarande polis som grund för otryggheten. Kristdemokraterna har sedan tidigare föreslagit en lösning för att polisen ska bli mer lokalt förankrad, med lokalanställda poliser som kan finansieras av kommunen. Idag lägger många kommuner stora belopp på att anställa egna ordningsvakter. Vi menar att det vore lämpligare om dessa pengar gick till poliser. En sådan polis skulle kunna genomgå en kortare utbildning, men skulle fortfarande vara anställd inom den statliga polismyndigheten, för att undgå huvudmannaproblem och tillskapandet av nya polismyndigheter. Detta skulle skärpa den polisiära närvaron i hela landet.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötet förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att partistyrelsen ska verka för inrättandet av kommunala polisorganisationer.

Kriminaliteten i Sverige har spridit sig likt en löpeld under senare år. Rekordhöga nivåer av skjutningar och brott har rapporterats. Det har skapat svåra problem för hela samhället. Polisdistrikt i både städer och på landsbygden är hårt ansträngda av situationen. Partistyrelsen delar motionärens problembild att det finns ett starkt behov av ökad lokal förankring och polisiär närvaro i hela landet.

Kommunerna har fått ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet från och med juli 2023. Polisen har en självklar roll i det brottsförebyggande arbetet och att arbeta förebyggande ingår i uppdraget som polis. Genom tydlig samordning mellan Polismyndigheten och kommuner kan kriminaliteten effektivt motarbetas. Det krävs ett gemensamt krafttag för att bemöta brottsligheten. Gängkriminella och yrkeskriminella är inte begränsade i sitt utövande av kriminell verksamhet till en enskild kommun. Inrättandet av en kommunal polis skulle kunna

betyda mindre resurser riktade direkt till Polismyndigheten. Gängkriminalitetens utspridning i Sverige kräver att resurser riktas mot den brottsbekämpande verksamheten som verkar på nationell nivå.

Polismyndigheten har stora utmaningar kopplat till arbetet med att bekämpa brottsligheten. Partistyrelsen anser inte att det vid den här tidpunkten är lämpligt att utreda hur en stor omorganisation av polisen ska genomföras. Polismyndighetens lokala verksamhet bör dock stärkas, men inom den organisation polisen har idag. Partistyrelsen föreslår därmed att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:70 Flera kortare polisutbildningar.

Syftet med denna motion är att ändra polisutbildning och karriär så att nya poliser snabbare kommer ut i verksamhet, samt efterhand utvecklas inom olika inom organisationen.
Trots satsning på fler utbildade poliser så råder det brist både bland patrullerande poliser och bland kvalificerade specialister. Dagens polisutbildning är närmare tre år och är akademisk. Det senare är ett steg i att höja statusen för polispersonalen, men det påverkar också profilen på vilka som kan antas till polisutbildningen, samt vilka ambitioner de har när de kommer ut i verksamheten. Viljan att stanna i den handfasta patrullerande polistjänsten är inte tillräckligt stor och uppgifter som motsvarar den akademiska statusen krävs för att bli kvar och då riktas gärna intresset mot uppgifter som inte har med polisens kärnuppdrag att göra.

Effekten blir att många polisiära uppgifter löses av synnerligen oakademiska väktare, ordningsvakter och skyddsvakter med bara några veckors utbildning så är det ju ett faktum att för få poliser finns för att lösa dessa uppgifter, samt att vi uppenbarligen accepterar några veckors utbildning för att axla dessa ansvar. För att råda bot på detta lämnar jag nedanstående förslag.

Förslag: Grundläggande poliskurs 6 månader, följs av tjänstgöring, varierad tid beroende på intresse och fallenhet, men med begränsningen att man inte får lösa uppgifter självständigt, utan endast som assistent till mer kvalificerad polis. Fortsatt poliskurs 6 månader, följs av tjänstgöring, men med mandat att självständigt lösa uppgifter. Grundläggande befälskurs 6 månader, följd av tjänstgöring där man tjänstgör som patrullchef mm.

Därefter ett varierat antal kurser för högre befälskompetens samt specialiseringar av alla de varierade typer som polisprofessionen kräver. I dessa kurser ska huvuddelen utbildning av akademisk karaktär ligga, inte tidigare.

Fördelen med ett sådan system är att vi snabbare får ut poliser i aktiv tjänst. Man kan bredda rekryteringsbasen, de som inte passade för yrket försvinner innan man lagt en lång dyr utbildning på dem osv.

FÖRSLAG TILL SVAR Uppsaladistriktet
Motionären tar upp en angelägen fråga som redan dryftats på flera riksting. Det är ingen tvekan om att vi behöver fler poliser, en fråga som Kristdemokraterna har drivit hårt på nationell nivå. Samtidigt har vi lokalt på många platser (exempelvis Uppsala och Stockholm) initierat och medverkat till kommunala ordningsvakter som komplement till den polisiära närvaron på brottsutsatta platser. Precis som motionären beskriver blir det en väldigt stor kompetensskillnad mellan polis och den typen av personal, och därför vore det angeläget att inom polisväsendet hitta former för att få ut fler poliser i patrullerande och trygghetsskapande uppgifter.
Distriktsstyrelsen föreslår med anledning av ovan stämman att bifalla motionen.

Attsats 1: att reformera polisutbildningen i enligt förslaget ovan

Attsats 2: att remittera denna motion till Riksstämman

Uppsala 2023-03-27

Sten Aleman

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på förändringar för polisutbildningen.

Som motionären beskriver har polisen brist på personal och utbildade poliser. Bättre vägar in i yrket och goda förhållanden krävs för att polisväsendet ska vara effektivt.

Partistyrelsen vill se en ettårig grundutbildning som en möjlig väg framåt för polisutbildningen, med möjlighet med tilläggskurser. Vi anser att sex månader, som motionären föreslår, är alldeles för kort tid för att få polismans befogenhet. Den kortare utbildningens exakta tid behöver bli föremål för närmare utredning, men partistyrelsen anser att ett års tid är en rimligare längd och avslår därmed motionen. Vidare anser partistyrelsen att innehållet och utformningen av polisutbildningar inte ska detaljstyras av politiken.

Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:71 Förbättringar för Poliser

Det råder brist på Poliser. Många Poliser slutar som Poliser. För att göra yrket mer attraktivt skulle en aspirantlön kunna införas. Kustbevakningens utbildning ger lön till sina aspiranter. Eftersom lönerna är låga skulle det underlätta för blivande Poliser att slippa studieskulder. Lägre skatt för Poliser skulle underlätta och göra yrket mer attraktivt.

Attsats 1: att utreda möjligheten till samt för- och nackdelarna med att införa aspirantlön för blivande Poliser som studerar till Polis.

Attsats 2: att utreda möjligheten till samt för- och nackdelarna med att införa lägre skatt på inkomst för Poliser.

Norrköping 2022-12-13

Jonathan Stillman

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidsitriktsårsmötet instämmer med motionären att lön under utbildningstiden kan vara ett bra sätt att öka attraktiviteten till polisutbildningen. Däremot anser partidistriktsårsmötet inte att sänkt skatt för en enskild yrkesgrupp är förenligt med lagstiftning om likabehandling.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att en utredning bör tillsättas för att se över möjligheten att införa aspirantlön för blivande poliser och att en utredning bör tillsättas om införande av en lägre skatt på inkomst för poliser.

Blivande poliser som gör sin aspirantutbildning, som är del av polisutbildningen, får redan idag en aspirantlön. Därför anser partistyrelsen att attsats 1 är besvarad. Partistyrelsen uppfattar att motionärens syfte är att en aspirantlön bör upprättas under hela polisutbildningen, även fast detta ej framgår i motionen. I nuläget delas aspirantlöner ut den sista terminen av polisutbildningen. Partistyrelsen avser att verka för att en aspirantlön eller en vanlig polislön införs under hela polisutbildningens gång.

Skatter bör endast sättas utifrån vilken lön en person erhåller. Att skilja skatter mellan yrken är inte lämpligt. För att rekrytera fler poliser och bibehålla de som redan jobbar inom området behövs bättre förhållanden och högre löner. Partistyrelsen föreslår att attsats 2 avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

02:72 Poliskapacitet och kompetens – inköp från utlandet

Brottslighet härstammande från gäng, organiserade enheter är i princip omöjligt att bekämpa utifrån polisens nuvarande organisation, kompetens och kapacitet. En fortsättning av vad som alla kan se i Sverige riskerar att föra landet in i en situation som återfinns i flera sydamerikanska länder. Vi kan vara där om ett fåtal år.

Det är nödvändigt att samhället inhämtar hjälp från länder vilka redan har erfarenhet av denna typ av brottslighet och hur bekämpandet av denna skall vara organiserad. Specialinriktning måste ske och med separata enheter frikopplade till den ordinarie polisorganisationen.

Exempel:
inköp av utländsk kompetens för att bekämpa exempelvis ekonomisk brottslighet, trafiköverträdelser, narkotikahantering, organiserad brottslighet styrd från utlandet. För detta behövs ej svensk polisutbildning. Kapacitet kan köpas in på dagen.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att kapacitet och kompetens för särskild polisverksamhet köpes in från utlandet och att denna verksamhet skyndsamt organiseras utanför polisens nuvarande organisation.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att kompetens för särskild kompetens ska köpas in från utlandet för att motverka kriminalitet.

Sverige har just nu haft rekordhöga nivåer av skjutningar under en längre tid. Det är en allvarlig situation som kräver mycket resurser för att motverka. Kristdemokraterna har i regeringsställning tillskjutit mycket resurser till polisen och rättsväsendet. Långsiktiga satsningar krävs för att polisen ska ha möjlighet att upprätthålla lag och ordning och motarbeta kriminella gäng.

Gränsöverskridande brottslighet blir alltmer omfattande i det moderna globaliserade samhället. Samarbeten är avgörande för att internationell brottslighet ska kunna motarbetas. Denna sortens kriminalitet bekämpas genom både Interpol och Europol.

Vi behöver ta itu med den systematiska brottsligheten som kommit att prägla vårt samhälle. Om polismän från andra länder skulle tjänstgöra i Sverige skulle de först behöva lära sig svensk lagstiftning och rutiner för svenskt polisarbete, svensk polis kan säkert lära sig mer från poliser i andra länder, men svensk polisverksamhet ska ligga i svenska händer och inte hos främmande makt. Det skulle utgöra en risk för svensk säkerhet om främmande makt tilläts tillgång till känsligt polisiärt material och information. Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:73 Chipläsare husdjur till polisen

Det finns idag över en miljon hundar i Sverige. Vad det gäller hund så finns det två register. Ett hos SKK (Svenska Kennelklubben) vars huvuduppgift är fakta för hunduppfödare. Detta register är betydligt mer detaljerat - stamtavla, tävlingresultat osv.

Det andra – och officiella svarar Jordbruksverket för.

Alla hundar måste registreras. Registret innehåller ägare, hundens namn, chipid, ras, kön, registreringsdatum och färg.

Ett chip monteras under djurets skinn. Med en chipläsare kan djurets identitet avläsas och ägaren kan spåras. Då polisbilen inte har chipläsare i sin utrustning måste då polispatrullen åka tillbaks till polisstatationen för att få fram uppgiften.

För att ta ett exempel: Polisregion Nord omfattar 4 län och uppdelas i polisområden; Luleå/Boden, Piteå/Älvdalen, Norra Lappland och Östra Norrbotten. Det finns i regionen 14 polisstationer. För t.ex Piteås del tillhör Arjeplog polisområdet. Dit är det 216 km.

Ett chipavläsare kostar runt 500,-. Polispatrullen har inte denna i utrustningen.

Det är en ringa kostnad att utrusta polisbilar med chipläsare så att en tjänstgörande polispatrull kan identifiera t.ex ett påkört husdjur eller misstänkt stöld. Polisarbetet skulle bli betydligt effektivare.

Källa: Polisen, Jordbruksverket, SKK, Evidensia och Agria.

Attsats 1: att polisbilar utrustas med chipläsare för identifiering av husdjur

Nacka 2023-04-02

Stefan Eckardt

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:

att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att polisbilar ska utrustas med chipläsare för att snabb identifiera husdjur.

I Sverige finns det krav på att id-märka hundar och katter. Motionären belyser den relativt låga kostnaden att utrusta polisbilar med chipläsare. Partistyrelsen anser dock att politiker inte bör styra hur polisdistrikt väljer att utrusta polisbilar. Att påtvinga polisdistrikt att utrusta varje polisbil med en chipläsare anser partistyrelsen vara fel riktning för att effektivisera polisens arbete. Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:74 Politisk handling krävs för att stoppa smuggelhundar/Djur

Trots omfattande informationskampanjer från olika instanser och medier så fortsätter smugglingen av djur framförallt hundar till Sverige vara högst i norden.

Svenska kennelklubben skrev i en pressrelease att den 31 januari dömdes tre Halmstadbor till fängelsestraff för att ha tjänat miljonbelopp på att smuggla in minst 69 valpar under 2019 och 2020. Samma dag släppte Tullverket statistik som visade att hundsmugglingen ligger kvar på rekordnivåer. Vi som försöker informera valpköpare ligger ständigt steget efter. Nu måste våra politiker kliva in och ta ansvar för att stoppa smuggelhundarnas lidande.

Efterfrågan på hundar under pandemin och de pengar som kunde tjänas, gjorde att smuggling av valpar hamnade på de kriminellas radar. Nu har efterfrågan på hundar sjunkit men Tullverket fortsätter att stoppa hundar på höga nivåer. Förra året hindrades 552 hundar från att komma in i Sverige, upp från 523 under 2021. I siffran ingår visserligen en del hundar från Ukraina, som har satts i hemkarantän, men som jämförelse kan nämnas att året före pandemin stoppade Tullverket 200 hundar vid gränsen.

Smugglarna köper upp valpar t ex i Polen, Bulgarien, Ungern, Rumänien och Serbien, och de fraktats sedan långa sträckor instängda i burar eller dolda i trånga håligheter i bilar. Uppfödda i misären på en valpfabrik och tagna för tidigt från sina mammor, har många valpar inte haft en chans att överleva. Idag vet de flesta i Sverige att man t ex inte ska köpa en valp på en parkeringsplats, eftersom risken då är stor att det är fråga om en smuggelhund. Den här informationen har spridits av myndigheter som Jordbruksverket, länsstyrelserna, Tullverket och polisen samt av intresseorganisationer som Svenska Kennelklubben och av veterinärer. Både smuggling och köp av smuggelhund är brottsliga handlingar. Ett skäl till att verksamheten kan fortsätta är att smugglarna också läser informationen och anpassar sig. Köparen ska t ex alltid be att få se tiken och då lånas en tik in för att spela mamma. Ett fenomen som dykt upp, och som även Tullverket rapporterade om, är att man istället börjat importera dräktiga tikar. Enligt svensk lag får inte dräktiga tikar transporteras med bil längre än fem mil inom två veckor före beräknad valpning.

Riksdagen fann förra året problemet med smuggelhundar så allvarligt att tre tillkännagivanden relaterade till området, riktades till den dåvarande regeringen. Dessa omfattade: att Tullverket även i fortsättningen bör ha möjlighet att stoppa fordon för att söka efter hundar att veterinärer ska ges möjlighet att anmäla misstanke om illegal införsel av hundar och andra sällskapsdjur insatser mot organiserad smuggling av sällskapsdjur där Jordbruksverket bör ges i uppdrag att tillsammans med Tullverket, länsstyrelserna, Skatteverket och Försäkringskassan identifiera och stävja organiserad smuggling av hundar och andra sällskapsdjur.

Det går inte att förlita sig på att vi enbart ska kunna informera bort problemet. Nu krävs det politisk handling för att stoppa det systematiska djurplågeri som hundsmuggling innebär. Våra riksdagsledamöter har redan identifierat flera förslag till handling. Det är dags att det tas på allvar från
ord till handling.

Partistyrelsen ombedes arbeta för

Attsats 1: att verka för att stärka tullarna med polis och veterinär för att stoppa smuggling av hundar.

Storvik 2023-03-23

Jeanette Forsén

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman i Gävleborg beslutar att bifalla motionen i sin helhet efter reviderad attsats av motionären samt att skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att stärka tullarna med polis och veterinär för att stoppa smuggling av hundar.

Djur ska alltid behandlas med respekt och omtanke och aldrig utsättas för onödigt lidande, stress eller smärta. Ansvaret för djurens välmående ligger ytterst på djurägaren.

Smuggling av husdjur ökade under pandemin och var svår för tullen att hantera. Kristdemokraterna har tidigare tagit ställning för en stark tull. Tullverket ska få de befogenheter och medel de behöver. Som motionären beskriver riktades tre tillkännagivanden gentemot den förra regeringen för att motarbeta smugglingen.

Kristdemokraterna arbetar sedan tidigare för en stark tull som ska bekämpa smuggling. Regeringen har också lagt fram ett lagförslag som ger poliser utökade befogenheter i gränsnära områden för att med större kraft komma åt gränsöverskridande brottslighet.

Det förslag som motionären yrkar för anser partistyrelsen öppna för ökad detaljstyrning av tullverket och polismyndigheten. Vidare råder det brist på både veterinärer och poliser i nuläget. Att stationera ytterligare personal vid tullen som behövs på andra håll i samhället anser partistyrelsen vara en felprioritering och föreslår därför att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:75 En sammanhållen identitetshantering

Identitetsbaserad brottslighet är exempelvis id-fusk, id-kapning, identitetsstöld och identitetsmissbruk. Brottsligheten används ofta i sammanhang som kreditkortsbedrägerier, målvaktsupplägg, välfärdsbrott, svartarbete eller penningtvätt. Identitetsbaserad brottslighet kan vara ett folkbokföringsbrott eller ett fall av olovlig identitetsanvändning.

Identitetsbaserad brottslighet är ett stort problem i Sverige. Åtminstone hälften av bedrägeribrotten i Sverige inkluderar vad Bra° benämner identitetsmissbruk. Mellan 2020 och 2021 ökade antalet åtal för folkbokföringsbrott med över 150 procent. Och idag tjänar den organiserade brottsligheten mer pengar på välfärdsbrott, som ofta är en form av identitetsbaserad brottslighet, än vad de gör på narkotikaförsäljning.

Det finns flera olika upplägg för brottsligheten allt från att brottslingar stjäl eller på annat sätt får kontroll över någon annans identitet till att falska eller oriktiga identiteter skapas genom missbruk av samordningsnummer eller EU:s regler om fri rörlighet. Genom digitaliseringen och den ökade användningen av digitala id-handlingar ökar också möjligheten till nya brottsupplägg.

Idag finns det för många identitetsbeteckningar för personer som lagligen vistas i Sverige. För personer som söker uppehållstillstånd i Sverige eller nyligen invandrat och inte är folkbokföra i Sverige och inte haft någon myndighetskontakt som kräver registrering finns LMA-nummer. Den som inte är folkbokförd kan vid behov få ett samordningsnummer och den som folkbokförs får ett personnummer.

Dagens sätt att hantera identitetsbeteckningar har gjort att en och samma person kan uppträda under flera olika identiteter samt att det är svårt att koppla samman en persons LMA-nummer med dess samordningsnummer och personnummer. Om man till detta lägger de utmaningar som EU:s förordning om en gemensam digital ingång (SDG-förordningen) och EU:s förordning om elektronisk identifiering och betrodda tjänster (eIDAS-förordningen) som ställer stegvist ökande krav på att alla EU-medborgare ska kunna använda svenska myndigheters e-tjänster med hjälp av e-legitimationer utfärdade i andra EU-länder så är tillförlitligheten i de identitetsbeteckningar och identitetsintyg som används minst sagt bristande.

Inom EU pågår ett arbete med att uppdatera eIDAS-förordningen. Kommissionen föreslog ursprungligen att det skulle införas krav på en unik och beständig identifierare. Detta krav har dock urvattnats i Rådets behandling av förordningen till att ge möjlighet för medlemsstaterna att låta det vara en registermatchning med ett antal nationella uppgifter samt att användaren ska kunna begära att den identifierare som avsågs vara beständig kan ändras. Anledningen till förändringarna sägs vara omsorg om den personliga integriteten.

Brottslingar runt om i Europa må jubla över denna omsorg men de som värnar om våra välfärdssystem och skattebetalarnas pengar bör förfasas. Både Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har varnat för att ett genomförande av SDG-förordningen utan möjlighet till unika och beständiga identifierare riskerar leda till en ökning av felaktiga utbetalningar och att falska identiteter får en väg in i folkbokföringen.

Även inom Sverige pågår ett arbete för att stärka kontrollen vid utfärdandet av samordningsnummer och folkbokföring bland annat genom att göra det möjligt att kontrollera biometriska uppgifter lagrade i pass eller andra identitetshandlingar. Efter genomförd kontroll får uppgifterna dock inte sparas.

Sverige behöver ytterligare reformer för att göra det svårare att begå identitetsbaserad brottslighet samt bättre kunna kontrollera vilka personer som befinner sig i Sverige.

Till att börja med bör ID-kortsutredningens förslag i betänkandet Ett sa¨kert statligt ID-kort (SOU 2019:14) om att endast en myndighet ska utfärda statliga legitimationshandlingar genomföras. Detta bör gälla oavsett om det är en fysik eller digital legitimationshandling. Lämplig myndighet för detta torde vara Polismyndigheten eller Skatteverket. Kristdemokraterna bör också verka för att regeringen tar till sig av Polismyndighetens kritik om de betydande bristerna i de förslag till statlig e-legitimation som presenterats av Myndigheten för digital förvaltning (Digg) för att inte skapa ytterligare nya sårbarheter i hanteringen av

identitetsbeteckningar.

Kristdemokraterna bör verka för en reform som innebär en sammanhållen identitetshantering där en person som uppehåller sig lagligt i Sverige ges en och samma identitetsbeteckning oavsett folkbokföringsstatus. Denna beteckning skulle då ersätta LMA-nummer, samordningsnummer och personnummer. Detta kommer kräva en nyordning för hur folkbokföringen fungerar och hur personnummer konstrueras. Ytterligare uppgifter kommer behöva föras in i det register som ersätter folkbokföringsregistret. Förutom dagens uppgifter och det nya personnumret kommer folkbokföringen behöva hålla en koppling till det gamla personnumret, uppgifter om uppehållstillstånd, uppehållsrätt, folkbokföring och liknande, en separat uppgift om kön, en kvalificering av hur säker identiteten är (vet vi om den är unik från födseln, unik inom EU eller unik i Sverige). De biometriska uppgifterna som lagras i id-handlingarna bör också sparas i registret.

För att säkerställa att det inte skapas nya möjligheter för identitetsbaserad brottslighet genom den fria rörligheten inom EU bör Kristdemokraterna verka för en ordning med en gemensam europeisk identitetsbeteckning. Denna skulle exempelvis kunna konstrueras på liknande sätt som de europeiska momsnumren där den nationella beteckningen kompletteras med EU-gemensamma attribut.

Attsats 1: Att: 1. Kristdemokraterna verkar för att endast en myndighet ska utfärda statliga identitetshandlingar oavsett om dessa är fysiska eller digitala

Attsats 2: Kristdemokraterna verkar för att Polismyndighetens kritik avseende Diggs förslag om en ny statlig e-legitimation beaktas i det fortsatta arbetet för att inte skapa nya sårbarheter som kan exploateras i brottsligt syfte

Attsats 3: Kristdemokraterna verkar för att ta initiativ till en reform för en sammanhållen identitetshantering i enlighet med vad som anförs i motionen

Attsats 4: Kristdemokraterna verkar för att det införs en gemensam identitetsbeteckning inom EU i enlighet med vad som anförs i motionen

Järfälla 2023-04-02

Magnus Kolsjö

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på förändringar för identitetshantering på nationell och EU-nivå.

Yrkandet i attsats 1 är baserat på ID-kortsutredningen. Utredningen föreslår att Polismyndigheten ska äga det huvudsakliga ansvaret för utfärdandet av identitetshandlingar. Utredningens orsak till detta förslag lyder: ”Genom att låta en myndighet ansvara för utfärdandet av de statliga identitetshandlingarna uppnås stora samordningsvinster. Det skapar förutsättningar att göra processen mer enhetlig och säker, att förbättra handlingarnas säkerhetsnivå och att åstadkomma bättre kontroll.”. Polismyndigheten gav sitt stöd till det förslaget i sitt remissvar.

Sedan utredningens redovisning och Polismyndighetens remissvar har svagheter i identitetsutfärdandet kunnat bevittnats under vårens passkaos 2022. Polismyndigheten utsattes för stor press då svenskar efter pandemin behövde få nya pass utfärdade. Partistyrelsen föreslår att attsats 1 anses vara besvarad, då styrelsen kommer att följa situationen och regeringens hanterande av utredningens förslag.

Den förra regeringen gav myndigheten för digital förvaltning (Digg) i uppdrag att analysera möjligheterna för och lämna förslag om framtagandet och driften av en statlig e-legitimation. I Polismyndighetens yttrande till uppdragets redovisning framgick det att bristen på krav av biometrisk autentisering vid användandet av e-legitimation skulle kunna skapa svåra problem då e-legitimationen då lätt skulle kunna överlämnas till en annan person obehindrat. Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska lämna förslag på hur e-legitimation kan utfärdas på högsta tillitsnivå enligt EU-förordningen Eidas. Den statliga utredningen som har tillsatts ska beakta Diggs slutsatser och rekommendationer samt komplettera med de rättsliga förutsättningarna. Partistyrelsen anser att attsats 2 är besvarad.

Motionärens yrkande i attsats 3 bygger på ett förslag om en sammanhållen identitetshantering. Förslaget skulle betyda att en ny identitetsbeteckning införs som skulle ersätta LMA-nummer, samordningsnummer och personnummer. Samordningsnummer tilldelas de personer som tillfälligt uppehåller sig i Sverige. Personnummer tilldelas de personer som är folkbokförda i Sverige. Att införa ett nytt system där två olika kategorier av bosättningsstatus skulle använda samma sorts nummer skulle skapa en onödig administrativ börda för berörda myndigheter såsom Migrationsverket, samt förvirra för de aktörer som måste särskilja dem som har tillfälliga uppehållstillstånd från dem som är folkbokförda. Syftet med ett uppehållstillstånd är att det ska upphöra när personen i fråga kan återvända till sitt hemland. Nuvarande ordning kan behöva förbättringar, men partistyrelsen anser att motionärens förslag är för långtgående och föreslår därför att attsats 3 i motionen avslås.

EU-förordningen om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar harmoniserar utformningen av nationella identitetskort och inför en gemensam säkerhetsstandard för respektive handling. Det centrala i standarden är att innehavarens fotografi och två fingeravtryck ska lagras i identitetskort och uppehållshandlingar. Den 20 juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets förordning om säkrare identitetskort för unionsmedborgare. Partistyrelsen anser att yrkandet i attsats 4 i motionen är besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:76 Försvåra användning av försvunna pass

Vid inresa till Sverige kontrolleras enbart passfotot. Att identifiera någon baserat enbart på passbild är allt för ofta svårt. Vilket gör det förmånligt för andra personer än ägaren att använda ett pass till inresa i Sverige.

Idag anmäls ett stort antal pass som försvunna. Det finns en begränsningsregel på max tre pass på fem år, vilket är en bra begränsningsregel. Men man behöver även angripa problemet från andra hållet, vid användning

Attsats 1: att biometrisk information lagrad i pass, så som fingeravtryck, skall stämmas av mot den som använder passet för inresa till Sverige.

Attsats 2: att när det inte är möjligt att stämma av biometrisk information i passet skall automatisk ansiktsigenkänningsteknik användas.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:

att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på förändringar gällande passkontroller vid inresa till Sverige.

Idag förekommer det att grovt kriminella använder stulna pass från personer som liknar dem själva för att ta sig in och ut ur landet.

Utlänningslagen och passlagen ändrades 2018. Utlänningar ska vid in- och utresekontroller vara skyldiga att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck för att identitet och resehandlingar ska kunna kontrolleras. Detta gäller redan för svenska medborgare. Riksdagen röstade ja till regeringens förslag. De nya reglerna började gälla den 1 mars 2018. Ändringarna är en anpassning till EU-regler som gäller personer som passerar Schengenområdets gränser.

EU:s entry/exit-system är ett automatiskt IT system som registrerar resande från länder utanför EU. Systemet registrerar personens namn och biometriska data. Däri registreras personens ansikte. Detta betyder att ansiktsigenkänningsteknik redan är en del av systemet vid Schengens gränser. Teknik med ansiktsigenkänning har testats och validerats på Skavsta flygplats för att stävja brottsligheten.

Det förslag som motionären yrkar på är skrivet på ett sådant sätt att dessa kontroller också skulle gälla för unionsmedborgare. Partistyrelsen avser inte att inskränka den fria rörligheten inom EU och föreslår därför att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:77 Ambulanssjukvården under samma statliga myndighet

Ambulanssjukvården i Sverige bedriver blåljusverksamhet och ses av allmänheten som en vital del av samhället. Ambulanssjukvården har i alla hänseenden lika stor roll i större händelser som dess samarbetspartners Polisen och Räddningstjänsten. Dock saknar ambulanssjukvården en egen bakomliggande myndighet och verksamheten sköts lokalt av olika aktörer som privata företag och i regionernas regi. Då det inte finns någon ambulansmyndighet som styr över verksamheten blir alla organisatoriska beslut lokala lösningar.

När det gäller bemanning finns i nuläget en specialistutbildning för ambulanssjuksköterska och utbildningar för ambulanssjukvårdare. Utbildningen sköts av högskolorna och lärosäten i Sverige. Dock finns ingen styrning utifrån att man ska ha genomgått denna utbildning för få arbeta i en ambulans. Det är upp till varje organisation att själv besluta vem som ska bemanna en ambulans med ett enda krav från Socialstyrelsen att en i besättningen skall vara grundutbildad sjuksköterska. I teorin kan man i nuvarande system som grundutbildad sjuksköterska utan någonsin arbetat i vården få bemanna en ambulans sin första arbetsdag.

Då ingen ambulansmyndighet sköter ambulanssjukvården så finns ej heller någon myndighet som ställer krav på vem som går ambulansutbildningen, ej heller på hur utbildningen skall vara utformad. Det anses som självklart att man inför motsvarande polisutbildning genomför tester och endast kommer in på utbildningen om man anses lämplig i yrket. Det är dessutom upp till var skola att utforma utbildningen till ambulanssjuksköterska/ambulanssjukvårdare utan att ambulansverksamheten själv är med och ställer krav.

När det gäller trafik finns i nuläget inget krav på vilken körutbildning man skall ha för få framföra en ambulans i hastigheter långt utöver de tillåtna. Att många organisationer utformat

egna utbildningar är endast då de värnar om säkerheten. Dock är de utbildningarna endast giltiga på lokal nivå och ingen myndighet utfärdar tillstånden.

Behandlingsriktlinjer i nuläget. Det är upp till varje enhets ambulansläkare att utfärda delegationer. Dessa kan vara mycket varierande från organisation till organisation och riktlinjerna skiljer sig gällande utrustning och läkemedel. Detta medför att man som patient ej kan förväntas få samma vård beroende på vilken organisations ambulans som utför vården.

Vi anser att en statlig myndighet bör sköta ambulanssjukvården i Sverige samt samverka med MSB, räddningstjänsten och polismyndigheten för att stärka samverkan mellan blåljusorganisationerna ute i samhället. Att den myndigheten bör utforma kraven för att få arbeta i ambulanssjukvården, vara en del i utbildningen och utforma krav på likartad utbildning oberoende på vilken ort man arbetar på.

Ett nationellt körkort för utryckningsförare bör utarbetas av samma myndighet.

Polisen är skyddade av lagen gällande våld eller hot mot tjänsteman därför att de är klassade som tjänstemän. Däremot innehar räddningstjänstpersonal inte samma skydd då de inte anses som tjänstemän enligt lagens mening.

En förändring av detta bör ske. Räddningstjänstpersonal behöver uppvärderas av lagstiftaren till att vara samhällsviktig genom att ges tjänstemannastatus och därmed åtnjuta samma skydd och rättigheter som sina kollegor inom Polismyndigheten, kollektivtrafiken och väktarkåren.

Det är orimligt att gärningsmannen inte kan dömas för våld mot tjänsteman om denne utsätter räddningstjänstens eller ambulansens personal för våld.

Attsats 1: -Att en statlig myndighet får i uppdrag att styra ambulanssjukvården i Sverige

Attsats 2: -Att uppdraget ska innefatta samverkan med polismyndigheten, MSB och räddningstjänsten för att stärka och
effektivisera blåljusorganisationerna ute i samhället

Attsats 3: -Att ett nationellt körkort för utryckningsfordon utarbetas

Attsats 4: -Att all blåljuspersonal skall åtnjuta samma straffrättsliga skydd som poliser i så måtto att en gärningsman som
utsätter dessa för våld skall dömas för våld mottjänsteman.

Skutskär 2023-03-27

Marianne Nygren, Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att en statlig myndighet ska upprättas för att styra den svenska ambulanssjukvården.

Som motionären beskriver är det i nuläget framför allt regionerna som styr och finansierar ambulanssjukvården. I den kommande utredningen om statligt huvudmannaskap om svensk sjukvård kommer det regionala ansvaret för sjukvården att analyseras om staten ska ha ett helt eller delvis huvudmannaskap. Blir det ett statligt huvudmannaskap som föreslås kommer en statlig myndighet att få ansvaret över ambulanssjukvården. Därför anser partistyrelsen att attsats 1 är besvarad.

Yrkandet i attsats 2 utgår från att den föreslagna myndigheten bör samverka med MSB, räddningstjänsten och polismyndigheten för att stärka samverkan mellan blåljusorganisationer i samhället. Faktum är att samverkan mellan sjukvården, polisen och andra räddningstjänster redan sker i stor utsträckning. När ett samtal går till 112 fördelas samtalet till lämplig instans. Partistyrelsen anser attsats 2 vara besvarad.

Vidare yrkar motionären för att ett nationellt körkort för utryckningsfordon ska utarbetats. Idag krävs det B eller C-körkort för att kunna vara ambulansförare. Som motionären beskriver, enligt lagen krävs det ingen specifik utbildning för de som kör utryckningsfordon. De regioner och företag som anställer ambulanspersonal brukar dock ha krav på ambulanspersonalen vid anställning, såsom utbildning. Partistyrelsen anser att de krav som regioner och företag ställer på ambulansförare är tillräckliga. Partistyrelsen föreslår därför att attsats 3 avslås.

Det har på senare år uppmärksammats hur våldsamma demonstranter har attackerat blåljuspersonal. Rapporter har också visat att hot mot ambulanspersonal har ökat. Den förra regeringen införde en lag som gjorde sabotage av räddningstjänster ett brott. Men de senaste årens utveckling av attacker och ökad kriminalitet, samt situationer där sådan personal behövs i miljöer där personer som kan vara fientliga mot uttryckningspersonal kan närvara skapar förhållanden där personalen behöver ännu mer lagligt skydd. Lagen mot blåljussabotage ska uppdateras i och med Tidöavtalet. Därmed anser partistyrelsen att attsats 4 är besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen

02:78 En översyn av överförmyndarverksamheten i Sverige

Överförmyndarmyndigheterna runt om i Sverige bedriver en viktig, men undanskymd, verksamhet. De tillser att samhällets svagaste får hjälp av en god man eller förvaltare och kontrollerar arbetet ställföreträdarna utför. Att verksamheten har varit undanskymd märks inte minst på att lagstiftningen inte har hängt med i samhällsutvecklingen. Det finns ett antal exempel på detta, där några kommer att lyftas fram nedan.

Det mest flagranta fallet rör bristen på menprövning vid utlämning av uppgifter. När en person får en god man kommer dennes närmaste (make/maka/sambo, barn, föräldrar, syskon) få full insyn i den akt som upprättas av överförmyndaren. Grundtanken, som är god, är att närstående ska kunna se om oegentligheter sker och om den gode mannen utför sitt uppdrag på ett tillfredställande vis. Dock gäller samma insyn även om personen med god man har skyddad identitet. Ja, samma gäller även om någon av de med insyn ovan är orsaken till att identiteten är skyddad. Överförmyndaren får inte genomföra den typen av menprövning innan utlämnande av handling som exempelvis tingsrätter får.

Själva lagstiftningen kring överförmyndarverksamheten återfinns i huvudsak i föräldrabalken, men bygger på en lag från 1924. Det har hänt en del i samhället sedan 1924 och det råder därför i dag oklarheter hur lagen ska tolkas, vad som ingår i godemansuppdraget och hur det ska utföras. Det saknas också ett nationellt stöd i frågorna, liknande det som Socialstyrelsen och IVO ger åt socialtjänst och äldreomsorg. En sådan avdelning, exempelvis under Socialstyrelsen, skulle kunna ta fram vägledningar, utarbeta metodstöd och hålla samlad statistik. Det är vidare rättsligt oklart om man kan använda sig av professionella gode män anställda av kommunen och är inte

tillåtet att använda sig av juridiska personer. Båda dessa former skulle dock krävas i särskilt omfattande fall, i synnerhet som psykiatrireformen har medfört att personer som tidigare befann sig på institution nu behöver god man.

En översyn gjordes i utredningen Gode män och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36), men utredningen lades i en byrålåda av den förra regeringen och den inkommande har ännu inte gjort en proposition av den. Det är beklagligt, då det är en lång rad instanser som över partigränserna är eniga om att förslagen behöver komma på plats snarast.

Slutligen behöver ett omtag göras kring det särskilda ansvar som Stockholms stad ålades 1924, nämligen att ta hand om personer som inte går att hänföra till en särskild kommun. Då handlade det om en handfull personer, men nu när rörligheten över gränserna har ökat har det blivit en betungande verksamhet som Stockholms stad förväntas utföra utan ersättning, tvärs emot finansieringsprincipen. Det rör sig framförallt om ensamkommande barn som avviker från hemkommunen och om svenskar som flyttat utomlands och vars barn blir svenska medborgare utan att vara skrivna i en viss kommun. Dessa fall har blivit alltmer omfattande och innefattar en rad förmögenhetsrättsliga och familjerättsliga tvistefrågor som bättre hanteras på nationell nivå än av en kommun.

Attsats 1: Att en proposition läggs baserat på SOU 2021:36 läggs under mandatperioden

Attsats 2: Att Stockholms stads ansvar för grupperna ovan överförs till lämplig nationell myndighet

Attsats 3: Att Stockholms stad till dess detta sker erhåller ersättning för arbetet med dessa grupper

Stockholm 2023-04-05

Nike Örbrink

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Precis som motionärerna påpekar har Ställföreträdarutredningen nyligen sett över reglerna om gode män och förvaltare. Utredningens betänkande, SOU 2021:36, överlämnades till regeringen i maj 2021 och har därefter remissbehandlats. Utredningens förslag bereds vidare inom Regeringskansliet. Utredningen har berört regleringen att överförmyndarnämnden i Stockholms kommun är behörig överförmyndare (så kallat reservforum) i ärenden om god man för ensamkommande barn när barnet inte är folkbokfört i Sverige och det inte heller finns en kommun där man vet att barnet vistas. Utredningen föreslog inga förändringar i nuläget men påpekar samtidigt att det kan ifrågasättas om ordningen är lämplig, bl.a. eftersom det kan vara lättare för den tidigare vistelsekommunen att få information om barnet. Det kan alltså finnas skäl att utreda frågan ytterligare.

Mot denna bakgrund föreslås årsmötet besluta
Att Kristdemokraterna bör verka för att förslagen i Ställföreträdarutredningens betänkande omhändertas på lämpligt sätt samt att frågan om Stockholms stads ställning som reservforum utreds vidare.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter behovet av en översyn av överförmyndarverksamheten i Sverige.

Partistyrelsen instämmer i den beskrivna problembilden. Det finns stora brister i nuvarande system som gör att några av samhällets mest utsatta riskerar att fara illa. Det handlar bland annat om problem kopplat till personer med skyddad identitet och det finns flera luckor i nuvarande lagstiftning.

Partistyrelsen konstaterar att Ställföreträdarutredningen (SOU 2021:36) nyligen har sett över reglerna om gode män och förvaltare. Utredningen hade länge varit efterfrågad av Kristdemokraterna som i flera år lyft behovet av åtgärder på området. Det finns stora förhoppningar att SOU 2021:36 skulle medföra ett mer modernt och rättssäkert system för ställföreträdarskap men någon proposition har ännu inte lagts. Partistyrelsen anser att det är angeläget att vidta åtgärder som täpper till de luckor som finns i dagens lagstiftning och att en proposition läggs på riksdagens bord. Partistyrelsen anser därför att den första attsatsen ska besvaras med tilläggsyrkande om att Kristdemokraterna ska verka för att en proposition baserad på SOU 2021:36 ska läggas under mandatperioden. Partistyrelsen vill även anta den andra och tredje attsatsen då det är rimligt att ansvaret tydliggörs och överförs till nationell nivå och en förändring behöver ske.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att uppdra åt partistyrelsen att verka för att Kristdemokraterna ska verka för att en proposition baserad på SOU 2021:36 läggs under mandatperioden och därmed anse motionen besvarad.
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: att anta attsatsen

02:79 Stoppa förvaltares brott mot sina huvudmän!

Att välfärdsbrotten är ett stort gissel för det svenska samhället råder ingen tvekan. Välfärdsbrott definieras principiellt med att offentliga utbetalningar, inom politikområden som svarar för samhällets och medborgarnas välstånd tillfaller utföraren på felaktiga grunder.

En annan form av välfärdsbrott, som inte primärt slår mot offentlig sektor, men väl mot enskilda medborgare, begås av skrupelfria förvaltare som utnyttjar kryphål i lagstiftningen för att plundra sina huvudmäns tillgångar.

Ett upplägg för denna typ av välfärdsbrott kan ske enligt följande:
En person som av någon anledning bedöms vara oförmögen att förvalta sina tillgångar tilldelas en s.k. ”god man”. Om den ”gode mannen” dessutom åtar sig uppdrag som förvaltare och är tillräckligt skrupelfri så kan denne på såväl goda som oklara, eller rent av fabricerade grunder se till att bli förvaltare åt sin ”huvudman”.

När förvaltaren nått sitt mål och fått förvaltarskapet beviljat av överförmyndarnämnden, så har denne full rådighet över sin huvudmans alla tillgångar som bankkonton. fastighet och all annan förmögenhet som värdefulla konstföremål etc. Förvaltaren kan därefter på eget bevåg begära hos Skatteverket om en sekretessmarkering för sin huvudman, dvs. att denne får skyddade personuppgifter. I och med detta kan förvaltaren se till att huvudmannen blir helt bortkopplad från sina anhöriga och därmed blockera de anhöriga från att söka upp eller ha kontakt med sin förälder eller barn eller ens få vetskap om var denne befinner sig.

Om en skrupelfri förvaltare är tillräckligt förslagen och slipad så är faran överhängande att förvaltaren lyckas dupera överförmyndarnämndens handläggare så att denne utifrån förvaltarens utsagor ger felaktiga och direkt vilseledande tjänsteutlåtanden till nämnden.

Om nämndens ledamöter då inte är tillräckligt vaksamma så är en succesiv plundring av

huvudmannens tillgångar snart ett faktum.

Om eller när huvudmannen till slut avlider, så upphör förvaltarens uppdrag i samband med dödsögonblicket. Om förvaltaren ser till att dödsbeviset inte skickas in till Skatteverket i och med huvudmannens död så lever fortfarande huvudmannen ur Skatteverkets perspektiv. Detta innebär att sekretessmarkeringen hänger kvar även efter huvudmannens död, vilket medför att anhöriga inte ens har rådighet över sin egen anhöriges kvarlevor vilket även omöjliggör för dem att ordna med begravningen. Därmed kan förvaltaren helt utan de anhörigas insyn, i lugn och ro se till att begravningen blir överstökad, vilket inte sällan sker genom kremering. I de fall där det finns anledning att misstänka att huvudmannen vanvårdats utifrån direktiv eller försumlighet från förvaltaren så är alla bevis, som skulle kunna ligga förvaltaren och i förekommande fall även vårdgivaren till last, undanröjda.

Det finns även fall där anhöriga inte ens får vetskap om att deras barn eller förälder som är satt under förvaltarskap, avlidit förrän en tid efter det att begravningen skett. I det läget kan de anhöriga inget annat göra än att konstatera att tragedin är fullbordad och oåterkallelig.

Att en förändring i lagstiftningen snarast möjligt måste ske för att förhindra ovan beskrivna typ av välfärdsbrott är tydligt. Däremot är vi som lekmän inte tillräckligt kunniga för att föreslå lagändringar som täpper till alla kryphål som helt stoppar såväl förvaltares möjlighet att plundra sina huvudmäns tillgångar som att stoppa dennes möjlighet att blockera anhörigas möjligheter att hålla kontakt med sitt barn eller förälder som är satt under förvaltarskap.

Vi bedömer dock att följande relativt enkla förändringar skulle stärka huvudmannens och de anhörigas rättigheter:
• Stärk huvudmannens möjlighet att byta förvaltare när denne misstänker sig ha hamnat i klorna på en bedragare och ge de närmast anhöriga samma möjlighet i de fall huvudmannen är oförmögen att själv avgöra.
• Stoppa förvaltarnas möjlighet att på eget bevåg sekretessmarkera sina huvudmän.
• Stoppa möjligheten att efter inträffat dödsfall, förhala inlämnande av dödsintyg till Skattemyndigheten.
• Se till att gällande sekretessmarkering automatiskt upphör i det ögonblick huvudmannen avlider.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar:

Attsats 1: att uppdra till Partistyrelsen att ge Kristdemokraterna i riksdag och regering direktiv att utan dröjsmål utarbeta förslag till förändrad lagstiftning som effektivt hindrar oseriösa förvaltare att på eget bevåg sekretessmarkera och plundra sina huvudmäns tillgångar.

Näsviken 2023-03-23

Kent Sjöberg, Annika Sjögren, Peter Åkerström

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman i Gävleborg beslutar att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 02:80.

02:80 Vandelsprövning av gode män och förvaltare.

Cirka 0,8% procent av Sveriges befolkning har en god man, förvaltare eller annan förordnad ställföreträdare. Många befinner sig i en utsatt situation och är i behov av andra personer för att klara sin vardag. En god man eller förvaltare utses av samhället för att bevaka dessa personers personliga, ekonomiska och rättsliga intressen.

Godmanskap och förvaltarskap – ställföreträdarskap – anordnas av domstol. Godmanskap bygger på huvudmannens samtycke medan förvaltarskap är en tvångsåtgärd. Den som har en god man behåller sin rättshandlingsförmåga medan den som har en förvaltare förlorar sin rättshandlingsförmåga på de områden som förvaltarskapet avser. Ett förvaltarskap kan i vissa fall vara väldigt ingripande för den person som är satt under förvaltare och det är därför viktigt att man säkerställer en hög kvalitet för tillsättandet.

Många gånger är gode män och förvaltare nödvändiga för att hjälpa till att ordna ekonomin och andra praktiska saker för enskilda, särskilt för personer som saknar anhöriga som kan vara ett stöd. För anhöriga är det också bra att det finns oberoende personer som får stöd av samhället att utföra dessa sysslor. Ofta kan det vara svårt att rekrytera gode män och förvaltare – det är därför viktigt att man säkerställer goda villkor, och tydliga och attraktiva former för dem som kan tänka sig att ta på sig denna typ av uppdrag. Det är också viktigt att man hittar bra former för samverkan med anhöriga.

Gode män och förvaltare utses av domstolen eller av förtroendevalda överförmyndare eller överförmyndarnämnder. Överförmyndare och överförmyndarnämnder är kommunala myndigheter som bland annat har i uppgift att rekrytera ställföreträdare och utöva tillsyn över deras verksamhet. Staten utövar i sin tur tillsyn över överförmyndarna och överförmyndarnämnderna genom sju av landets länsstyrelser.

Den nuvarande modellen gällande organisationen av ställföreträdarskapet är föremål för diskussion och en av de kanske allvarligaste bristerna i den svenska modellen är avsaknaden av regler och rutiner för att vandelspröva personer som skall tjänstgöra som gode män eller förvaltare. Trots att en sådan person måste vara pålitlig och ha god vandel, saknas nationella rutiner och styrningar kring hur vandelsprövning av gode män och förvaltare ska genomföras. Många överförmyndarnämnder genomför en omfattande vandelsprövning, särskilt i större kommuner, men vår poäng är att denna prövning bör lagregleras.

Det torde vara den allmänna uppfattningen att personer som visar bristande karaktär genom att t.ex. tidigare gjort sig skyldig till grova uppsåtsbrott, umgås i kretsar som t.ex. i organiserad brottslighet, ingår ett kriminella släktbaserade nätverk (klaner) eller som har en havererad ekonomi och stora skulder till kronofogden, inte ska kunna få förtroende att uppbära funktionen som god man eller förvaltare. Detta då risken är uppenbar att sådana personer kan komma att utnyttja sin position för egen vinning. Inte heller är det lämpligt att en person som uppbär en sådan funktion är sammanboende med en person med en sådan riskprofil.

Regeringen beslutade den 18 juli 2019 att tillkalla en särskild utredare för att göra en översyn över reglerna om gode män och förvaltare (dir. 2019:44). Uppdraget var omfattande men trots det unika tillfället att utreda frågan om vandelsprövning av gode män och förvaltare, fanns denna fråga inte med i utredningsdirektivet.

När det gäller verksamhet som faller inom ramen för rikets säkerhet och skyddet mot terrorism regleras det väldigt tydligt i Säkerhetsskyddslagstiftningen att det ankommer på myndigheterna att tillse att endast personer som är pålitliga, får verka i befattningar som är säkerhetsklassade. Det ankommer på verksamhetsutövaren att tillse att den anställde innan denne får tillträda sin befattning, blir föremål för en lämplighetsprövning genom dels en säkerhetsintervju men även att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen utreder personens vandel genom slagningar i diverse

olika register. Denna modell borde i valda delar kunna appliceras på personer som ska verka i ställföreträdande funktion.

Attsats 1: Att utarbeta ett lagkrav gällande hur en vandelsprövning ska utformas för personer som ska tjänstgöra i ställföreträdande befattning (god man eller förvaltare)

Attsats 2: Att lagen kan hämta inspiration från den säkerhetsprövning som görs inom ramen för säkerhetsskyddslagen (säkerhetsintervju, referensundersökning, registerkontroll och ekonomisk utredning), särskilt när det gäller förvaltare.

Attsats 3: Att lagen ska reglera hur de som redan har dessa funktioner ska kontrolleras, och hur personer som inte bedöms lämpliga ska kunna fråntas funktionerna.

Skutskär 2023-03-29

Mattias Nygren, Jonas Segersam

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 02:79 - 02:80:
Ett flertal motionärer har motionerat om frågor som rör gode män, förvaltare och förmyndare. Bevekelsegrunderna är de samma: att åstadkomma ett bättre stöd till huvudmännen. Partistyrelsen delar denna ambition.

Det är oerhört viktigt att man har ett bra system för dessa frågor. Men idag finns stora brister som gör att några av samhällets mest utsatta riskerar att råka illa ut, precis som motionärerna tar upp. Det finns alldeles för många exempel på gode män som utnyttjat systemet och överförmyndare som brustit i tillsynen. Det är inte acceptabelt. Enstaka oseriösa gode män förstör ryktet för alla de goda ideella insatser som också görs av landets alla gode män och förvaltare.

Partistyrelsen konstaterar dock att frågan rör på sig och att Ställföreträdarutredningen (SOU 2021:36) nyligen har sett över reglerna om gode män och förvaltare. Utredningen har remissbehandlats och förslagen bereds inom Regeringskansliet. Utredningen hade länge varit efterfrågad av Kristdemokraterna som i flera år lyft behovet av åtgärder på området. Partiet fortsätter att driva frågorna, bland annat finns brister i Länsstyrelsens tillsynsansvar som fortsatt behöver hanteras och frågan om att lägga över ansvar på en nationell myndighet är viktig. Partiet har sedan tidigare även drivit på för bättre utbildning för gode män och förvaltare, ett offentligt ställföreträdarregister, ett nationellt blankettsystem och ett system för enhetlig redovisning. Partistyrelsen ser fram emot att en proposition kommer på området för att möta de brister som motionärerna räknar upp. Därmed anses motionerna besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:79:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 02:80:
att anse motionen besvarad

02:81 Nämndemännens arvode behöver ses över

Nu har jag suttit som nämndeman i både Förvaltningsrätten och Tingsrätten i snart 8 år.

I början så tänkte man inte så mycket på ersättningen utan man var tacksam om man fick tillbaka bilersättningen.

Nu när det gått en tid och man har suttit med i omhändertagande av barn, placeringar, flerdagarsmål med bland annat mord, rån och man har börjat fått en uppfattning om att våra röster är precis lika mycket värda som domarens.

Huvudsaken är att vi följer lagboken.

Vi har människors framtida liv i våra händer.

Vi sitter hela dagar med oftast endast kortare pausar. Vi får vara glada om vi har 1 timmas lunch, som borde vara ett måste då man psykiskt måste koppla av. Att sitta 8 timmar och följa allt som sägs, alla framläggningar, alla vittnen, alla otäcka bilder man ser. Är otroligt krävande för ens psykiska välmående och man vill verkligen göra det så rätt som möjligt inte bara för offret utan också för den/de misstänkta.

Då måste jag ställa mig frågande om ni tycker att inte detta räknas som lika viktig arbetsuppgift som vilket annat jobb.

Hur kan man tycka att man som nämndeman endast har ett värde som 500 kr för en heldag. Efter skatt så får vi ut 380 kr, innebär alltså 54kr/tim. Det är mindre än en skolungdom tjänar som sommarjobbare på kommun.

Hur tänker ni här ?

Bilersättningen har i många år legat på 18,50 kr/liter. Det innebär för oss som jobbar som nämndeman med stolthet, i stort sett får betala för att sitta i rätten en heldag.

Senaste året så har diesel och bensinen som ni vet varit så hög så det har varit lika med noll för oss att göra en sådan viktig roll.

Jag vet att man har pratat om att man inte vill ha vanliga människor som nämndemän utan hellre sätter dit jurister.

Ja det kan man ju göra men då lär ju timpenningen bli så hög så en rättegång skulle bli katastofalt högt. Vill man lägga dessa pengar på ett enda mål ?

Vi som har backat upp alla dessa extra mål som inkommit för det har varit otroligt hög belastning på Tingsrätten. Vi förlorar rätt mycket på att göra en sådan samhällstjänst. Då vi förlorar semesterersättningar och många förlorar extra avdrag på lön då man inte jobbar dom 100 % man ska göra på sitt ordinarie jobb.

Jag vet att man har höjt arvodet med 180 kr, så nu kommer dags arvodet bli 680 kr för en heldag och även milersättningen med några extra kronor men det är nästan en patetisk höjning. Det ska vi vara nöjda med ?

Medelåldern i Tingsrätten är rätt hög, närmare pensionsålder. Vill man satsa på att ha mer blandad ålder, så är det dags att tänka om.

Attsats 1: att partistyrelsen får i uppdrag att se över detta låga arvode och tänka igenom om inte nämndemännens arbete är mer värt än detta.

Karlskoga 2023-02-28

Ann-Catrin Örtkvist

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partistyrelsen gavs av Rikstinget 2019 i uppdrag att verka för förbättrade villkor för landets nämndemän och att tjänstgöringsarvode ska höjas till minst 1000kr per dag och att det sedan sker en årlig uppräkning.

Kristdemokraterna i Örebro län anser utifrån detta motionen besvarad.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att nämndemännens arvode behöver ses över i syfte att höja arvodet.

År 1953 infördes arvode för nämndemäns tjänstgöring i svenska domstolar. Arvodet var då 20 kronor per dag och höjdes sedan kontinuerligt med några års mellanrum. De senaste dryga 30 åren, sedan slutet av 1980-talet, har grundarvodet ökat från 300 till 680 kronor för heldagstjänstgöring. Sedan 1985 utgår även ersättning för inkomstförlust. Vid införandet fanns ett maxbelopp för arvode och ersättning för inkomstförlust, men numera utgår ersättning för faktisk inkomstförlust. Sedan 2017 utgår även viss ytterligare ersättning för förberedelsearbete samt för tjänstgöring under kvällar och helger. Därtill kan ersättning för resor, traktamente och barntillsyn utbetalas.

Partistyrelsen vill understryka att nämndemän som håller hög kvalitet är oerhört viktigt för rättssäkerheten. Därför behöver också villkoren för landets nämndemän bli bättre.

Kristdemokraterna har länge hävdat att nämndemännens arvode behöver höjas. I dagsläget får nämndemän ett dagarvode om 680 kronor vid tjänstgöring hel dag. Vid tjänstgöringstid kortare tid än tre timmar är arvodet 340 kronor per dag. Vid rikstinget 2021 beslutades att Kristdemokraterna ska verka för förbättrade villkor för landets nämndemän och att dagarvodet ska höjas till minst 1 000 kronor per dag och att det sedan sker en årlig uppräkning. Motionärens vilja är alltså redan Kristdemokraternas politik. Därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:82 Översyn av advokatarvoden

Vid allt fler rättegångar skriver rätten ner det av advokaterna begärda arvodet. Advokaterna får ingen påföljd för detta. Det borde införas någon form av påföljd, då advokaterna ”saltar” sin arvodesbegäran på ett otillbörligt sätt, t.ex. ett avdrag på 10-20 % på det av rätten fastställda arvodet, då advokaterna begär mer än de har rätt till.

Attsats 1: Att rikstinget beslutar att ge i uppdrag åt partistyrelsen att initiera en översyn av hur alla advokater som får sina begärda arvoden sänkta av rätten ska kunna få någon form av påföljd, t.ex. 10-20 % avdrag på det av rätten fastställda arvodet.

Hässelby 2023-04-05

Joel Gren

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärer noterar att rätten allt oftare justerar ner det av arvode som begärs av offentliga biträden. Riksrevisionen granskade under 2021 tingsrätternas och Domstolsverkets hantering av

statens utgifter för offentliga försvarare, målsägandebiträden och andra rättsliga biträden. Granskningen visade att det finns stora brister, framför allt när det gäller domstolarnas möjlighet att bedöma om de summor som betalas ut är rimliga. Domstolsverket rekommenderades bl.a. att ta fram riktlinjer för att bedöma skäligheten i de rättsliga biträdenas ersättningsanspråk. Distriktsstyrelsen anser att det är angeläget att statens utgifter för offentliga biträden begränsas och välkomnar därför att området är under översyn. Distriktsstyrelsen anser dock att det är för tidigt att gå vidare med ytterligare åtgärder, som syftar till att sanktionera den som har lämnat in en kostnadsräkning som rätten finner skäl att sätta ner.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären anser att det ska göras en översyn av hur det kan införas ett påföljdssystem för advokater som får sina ersättningsanspråk sänkta av rätten.

Riksrevisionen granskade under 2021 tingsrätternas och Domstolsverkets kontroll över hur ersättningen till offentliga försvarare och målsägarbiträden fungerar. Granskningen visade stora brister i hanteringen av ersättningar. Det konstateras även att under de senaste tio åren har kostnaderna ökat med nästan 90 procent. Motsvarande ökning i kostnader ses inte hos varken Åklagarmyndigheten eller Sveriges Domstolar. Kostnadsökningen är i sig värd en granskning, men blir än mer angelägen då ett antal fall av advokater som missköter sig uppdagats de senaste åren.

Riksrevisionen har rekommenderat Domstolsverket att ta fram riktlinjer för att bedöma skäligheten i ersättningsanspråken. Eftersom detta arbete pågår anser partistyrelsen, i likhet med Stockholms stad, att det vore för tidigt att gå fram med förslag om påföljder. Därför avslås motionen. Partistyrelsen vill dock framföra att partiet arbetar med frågan på flera sätt och har i riksdagen drivit på för att det bör inrättas en central arvodeshanterare för att få en mer enhetlig och ändamålsenlig kontroll.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:83 Möjliggör överklagande av Kammarkollegiets beslut

I samband med att kusiners såväl som andra avlägsna släktingars arvsrätt togs bort år 1928 inrättades den statliga allmänna arvsfonden. Arvsfonden, som förvaltas av Kammarkollegiet, har som huvudsyfte att hopsamla de tillgångar som finns i dödsbon som saknar arvingar för att sedan dela ut det till välgörande ändamål samt att administrera och godkänna testamenten från dödsbon där ingen legal arvinge finns. Varje år får Kammarkollegiet handlägga närmare 600 testamenten som kommit in utan att det finns någon legal arvtagare vilket i sin tur innebär att dödsboets tillgångar direkt tillfaller den allmänna arvsfonden. Uppskattningsvis inkommer en summa av närmare en miljard kronor från dessa dödsbon varje år.

I de fall ett befintligt testamente missas har den person som enligt testamentet är testamentstagare rätt att anmäla detta till Kammarkollegiet för bedömning. När Kammarkollegiet i sin tur har fattat beslut om godkännande respektive avslag kan dock testamentstagaren inte överklaga beslutet i de fall vederbörande har en annan uppfattning än det som föreligger enligt beslut.

Den bortgångnes yttersta önskan ska respekteras och genomsyra all form av tolkning av testamenten, problemet är att detta inte blir tillämpbart med dagens lagstiftning. För även om allt skulle tyda på att testatorns vilja pekar på något annat än det som Kammarkollegiet beslutat om går beslutet inte att omprövas. Konsekvenserna av detta blir att kvarlåtenskapen obestridligt riskerar att hamna i arvsfonden. Dagens system sätter alltså inte den avlidnes sista önskan i centrum vilket kan komma att skapa stor frustration och smärta hos den avlidnes närstående, utöver den sorg som det innebär att förlora någon man älskar.

Lagen har under årens lopp reviderats ett antal gånger. Enligt den första varianten hade man möjlighet att överklaga Kammarkollegiets beslut till regeringen men under den nuvarande lagstiftning finns denna möjlighet inte kvar. När andra myndighetsbeslut går att överklaga till högre rättslig instans, blir det för oss obegripligt varför just Kammarkollegiets beslut inte ska kunna överklagas. För att stärka rättssäkerheten såväl som individens rätt gentemot staten föreslår vi i KDU att återinföra rätten att överklaga Kammarkollegiets beslut avseende arvsavstående till högre instans.

Bara för att den avlidne inte längre kan göra sin röst hörd betyder inte det att vi kan bortse från dennes vilja.

Attsats 1: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att återinföra rätten att överklaga Kammarkollegiets beslut avseende arvsavstående till högre instans.

Örebro 2022-01-20

Lukas Bernevång

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Bifall till motionen.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att Kammarkollegiets beslut om arvsavstående ska kunna överklagas till högre instans. Det stämmer att det idag inte går att överklaga Kammarkollegiets beslut om arvsavstående till högre instans. I motionen argumenterar motionärerna dock utifrån en situation där ett befintligt testamente har missats. Men i den situationen går det redan idag att överklaga Kammarkollegiets beslut till högre instans (domstol).

Partistyrelsen vill därför börja med att reda ut gällande rätt. Ett arv tillfaller Allmänna arvsfonden om den som avlider inte har några släktarvingar och det inte heller finns något giltigt testamente. Om det senare skulle visa sig att det visst fanns ett testamente, när Allmänna arvsfonden redan fått del av arvet, ska Kammarkollegiet få möjlighet att granska detta testamente och senast inom sex månader antingen godkänna testamentet eller klandra det vid allmän domstol (14 kap. 4 och 5 §§ ärvdabalken). Om det klandras vid allmän domstol så kan domstolens beslut därefter överklagas till högre instans (hovrätt och i sista instans Högsta domstolen). I denna situation, där ett befintligt testamente missats, finns alltså redan idag en överklagandemöjlighet.

Attsatsen berör dock arvsavstående. Arvsavstående reglerar situationen där testamente saknas och Allmänna arvsfonden fått arvet eftersom såväl släktarvingar som testamente saknas, men någon trots detta ändå anser sig ha rätt till arvet. Exempelvis att någon påstår att det på grund av nära relation skulle överensstämma med den avlidnes yttersta vilja att denne får arvet istället för

Allmänna arvsfonden. Då kan denne lämna in en ansökan till Kammarkollegiet om att Allmänna arvsfonden ska avstå från hela eller delar av arvet (arvsavstående). Detta framgår av 3 kap. 13 § 2 st. lagen om Allmänna arvsfonden.

Som huvudregel är det Kammarkollegiet som beslutar om att antingen godkänna eller avslå en ansökan om arvsavstående (3 kap. 12 § lagen om Allmänna arvsfonden). Om det uppkommer någon fråga som är av stort allmänintresse beslutar dock regeringen. Inget av dessa beslut går att överklaga (6 kap. 1 § 1 st. lagen om Allmänna arvsfonden). I tidigare lagstiftning fanns möjligheten att överklaga dessa beslut men det togs bort och saknas alltså idag, precis som motionärerna påpekar. Varför överklagandemöjlighet till högre instans saknas i denna situation framgår av förarbetena (prop. 2020/21:139) samt två rättsfall från 2017 i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2017:2 och HFD mål nr 3421-16). Det beror på att beslut om arvsavstående ger ett stort utrymme för, och är beroende av, en skönsmässig bedömning. Detta eftersom det i dessa fall inte finns någon lagstadgad rätt till arv för personen ifråga. Det blir då frågan om en diskretionär rätt för Kammarkollegiet där de beslutar utifrån en skönsmässig bedömning. Frågorna lämpar sig därför inte för en domstolsprövning i ordinär ordning. Partistyrelsen anser därför att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

02:84 Utred möjligheten att förbjuda äktenskap mellan kusiner i Sverige.

Äktenskap mellan släktingar är problematiskt av flera skäl. Att få barn med en kusin innebär risker för barnet, skriver en barnläkare i en krönika i en av Sveriges största tidningar. Förekomsten av genetiska sjukdomar är högre i grupper där kusingifte är vanligt. Kusingifte är i dag lagligt i Sverige och en förändring av regelverket är därför en fråga för regering och riksdag.

Det finns tre argument mot kusingiften. För det första risken för genetisk sjukdom som giftermål mellan så nära släktingar medför, för det andra att kusingifte ofta är arrangerade och sker under tvång, för det tredje att giftermål inom släkten är grundpelaren i klankulturer.

Det beräknas att minst tio procent av alla äktenskap i världen är kusin -eller syssling-äktenskap. Vanligast är de i Mellanöstern, Nordafrika och Centralasien, där beräknas att omkring 20 – 55 procent av alla äktenskap sker inom släkten. Många migranter från denna del av världen praktiserar denna tradition i andra delar av världen, även i vårt land.

I Sverige vet man, till skillnad från flera andra länder, egentligen ingenting från myndighetshåll om fenomenets omfattning, trots den stora invandringen till Sverige från länder med höga nivåer av kusinäktenskap. Forskarvärlden verkar vara måttligt intresserad av att undersöka förekomsten av kusinäktenskap i Sverige i dag.

De flesta av oss bär ovetande på minst ett ärftligt sjukdomsanlag som kan ge upphov till sjukdom eller funktionsnedsättning om barnet skulle få dubbel uppsättning av den defekta genen. Men så länge man inte paras med en släkting är dock risken att makarna bär på exakt samma riskanlag mycket liten.

De genetiska riskerna med att avla barn med en släkting är däremot mycket stora. Den grupp i Europa där problemet är störst verkar vara hos pakistanska invandrare. En studie från Norge fann att invandrade pakistaniers barns dödlighet i recessiva sjukdomar var 18-faldigt högre än bland etniskt norska barn. Ju närmare släkt föräldrarna är, desto mer hämmas exempelvis kroppslängd och IQ. Och risken för psykisk sjukdom ökar trefalt när föräldrarna är kusiner.

I hälften av alla delstater i USA är kusingifte förbjudet men även i flera östasiatiska länder. Nu är Norge på väg att följa länder där det är förbjudet med kusingifte. Argumenten i Norge har varit dels medicinska, dels att kusinäktenskap sällan är ett fritt val. Oslopolisen instämmer i att förbud kan bidra till kampen mot hedersvåld och förtryck.

I Sverige har giftermål mellan kusiner varit tillåtet sedan 1844. Men trots att det varit lagligt har kusinäktenskap fortsatt att vara ovanligt bland svenskar.

Nu är det upp till oss kristdemokrater att ställa oss på ungdomarnas sida, som riskerar att bli bortgifta under tvång med en kusin och med stor risk att få barn med genetiskt svåra sjukdomar.

KD Senior yrkar med hänvisning till ovanstående

Attsats 1: att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att regeringen utreder möjligheten att förbjuda kusinäktenskap.

Örebro 2023-04-20

Lars O Molin, Birgitta Södertun, Sonia Lunnergård, Birgitta Nordvall, Ingemar Kalén, Liisa Sveningsson, Bo Gravström, Elisabeth Wäneskog, Anne-Lie Sundling, Tomas Ander

Seniorförbundet beslutade avge följande yttrande och motivering:
Detta är en motion lagd av KD seniors förbundsstyrelse. Den bifölls enhälligt av förbundets årsmöte.

Seniorförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår att ett förbud av kusinäktenskap ska utredas. Motionärerna definierar en problembild som partistyrelsen delar. Risken för medfödda missbildningar ökar hos barn om modern och fadern är kusiner. Förutom de medicinska riskerna finns det, som motionären tar upp, även många gånger inslag av hederskultur och tvångsgifte i kusinäktenskap. Det är ett sätt att kontrollera familjemedlemmar och säkerställa lojalitet till den egna gruppen.

Vid rikstinget 2021 beslutades att se över frågan om att förbjuda kusinäktenskap. Partiet har sedan rikstinget följt frågan och landat i att det bästa sättet att komma tillrätta med problematiken är att förbjuda kusinäktenskap. Precis som det idag inte är tillåtet för halvsyskon och adoptivsyskon att gifta sig.

Med det sagt så driver Kristdemokraterna redan politiken som motionärerna efterfrågar. Frågan omfattas även av Tidöavtalet och är föremål för kommande lagförslag från regeringens sida.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

02:85 Motion angående olaglig adoption

Som vi har förstått det, så gör vi anspråk på att vara det parti som mer än andra värnar familjen. Det har under hösten 2022 framkommit, bland annat i Aftonbladet 2022-10-18, att barn stjäls och på annat sätt tvångsadopteras bort från vissa länder utan föräldrarnas samtycke, och i strid med ursprungsländernas lagstiftning, och att olika svenska myndigheter känner till detta, men att ansvariga myndigheter, till exempel MFOF, och svenska staten inte är intresserade av att undersöka eller förhindra detta. Detta tycker vi är trafficking. Om vi menar allvar med att värna

familjer, så borde vi som parti ta tag i detta.

Attsats 1: att Riksstämman ger partiledningen uppdraget att lyfta fram frågan opinionsmässigt.

Attsats 2: att Riksstämman ger partiledningen uppdraget att lyfta frågan i riksdagen samt med regeringen, både vad gäller undersökningar och juridiska åtgärder.

Sundsvall 2023-02-12

Leif Jacobsson, Liza-Maria Norlin

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter en angelägen fråga. På senare år har flera diskussioner kring oegentligheter vid internationella adoptioner, särskilt från Chile där barn olagligen skilts från sina föräldrar, uppmärksammats i media. Detta är mycket allvarligt både för den som mist sitt barn, för den som rövades bort och för den som tog emot ett barn. Mot bakgrund av detta tillsattes hösten 2021 en utredning för att undersöka eventuella oegentligheter vid internationella adoptioner till Sverige, vilket Kristdemokraterna i riksdagen drev på för. Frågan utreds alltså redan och därmed anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

03 Familj

Framtiden börjar i familjen. Det verkar i stort som att de flesta partier glömt bort det och ignorerar den roll som familjen spelar för trygghet, välfärd, hälsa, samhällsgemenskap, kampen mot kriminaliteten – listan kan göras lång. Som kristdemokrater förstår vi och erkänner familjens roll som en av de mest grundläggande byggstenarna i ett gott samhälle. Familjen är viktig för vuxnas välmående, välfärd och livskvalitet, men för barnen är familjen helt avgörande. Barn som växer upp i trygga familjer har goda förutsättningar att klara livets utmaningar. I familjen möter barnen kravlös och ovillkorlig kärlek, men ställs också inför kärleksfulla krav. Familjen är ett mål i sig – och behöver därför ses som ett sådant av politiken och få stöd och hjälp att fylla sin funktion för individ och samhälle.

Kristdemokraternas mål är att stötta familjerna att fatta självständiga beslut och möjliggöra för människor att ha utrymme och ork att vara förälder. Familjer ser olika ut och gör olika prioriteringar. Staten ska inte lägga sig i vilka val som görs eller använda lagar, regler och ekonomi för att styra enskilda familjer att göra vissa typer av val. Kristdemokraterna vill öka familjernas integritet gentemot staten, förbättra familjernas ekonomi och tycker att alla politiska beslut ska analyseras utifrån vilka effekter de har för familjen och dess funktion.

Under detta Riksting kommer vi att i särskild ordning diskutera och fatta beslut om ett familjepolitiskt program. De frågor som har att göra med Kristdemokraternas familjesyn och politiska ställningstaganden kommer att hanteras i anslutning till behandlingen av det nya familjepolitiska programmet.

03:01 Att intensifiera arbetet med familjecoach

Föräldrar är basen för uppfostran, trygghet, kärlek och omsorg. Familjen är den viktigaste plattfor-men för barnens framtid. Enligt subsidiaritetsprincipen ska de flesta grundläggande och avgörande besluten fattas i familjen. Många barn och ungdomar behöver stöd från skola och övriga sam-hället för att kunna leva tryggt i sin familj och fullfölja skolåren på ett bra sätt.

All forskning och erfarenhet visar att ju tidigare samhällets resurser sätts in desto bättre är det för framtiden. Jag ser det därför som mycket angeläget att fler får tillgång till familjecoacher eller mot-svarande så snart som möjligt. En familjecoach kan fånga upp oroande signaler i tid, kunna vidta nödvändiga åtgärder tidigt och tätt följa upp och därmed ge ett frekvent återkommande varaktigt stöd för alla behövande familjemedlemmar i deras hemmiljö.

Familjecoachen ska vara ett bollplank och kunna vägleda i t ex kontakt med olika myndigheter eller mot det civila samhället och ge stöd vid problematisk skolfrånvaro. Familjecoachen ska även kunna jobba förebyggande för att exempelvis i ett tidigt skede motverka kriminalitet.

Det finns stora fördelar med att tidigt fånga upp signaler i familjen och hos barnet och vid behov snarast sätta in rätt resurser. Målet är funktionella självförsörjande familjer.

Socionom, beteendevetare eller motsvarande utbildning kan vara en bra grundstomme för tjänsten. Flera kommuner har redan några med funktioner som beskrivits ovan men de tilldelade resurserna räcker oftast inte långt. Ett bredare krafttag behöver sättas in.

Utifrån detta resonemang yrkar jag

Attsats 1: Kristdemokraterna påtagligt bidrar till att mer förebyggande resurser sätts in för att spara både lidande och framtida problem.

Attsats 2: Kristdemokraterna verkar för att fler familjecoacher anställs i kommunerna.

Köping 2023-02-18

Kenth Lucas

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna anser, precis som motionären, att familjer som är i behov av stöd ska få det tidigt och utan onödig väntan. De bekymmer som en familj möter ser naturligtvis olika ut och kan handla både om relationen mellan de vuxna, mellan vuxna och barn, barnets relation till andra eller problematiskt beteende som föräldrar har svårt att hantera på egen hand.

Kommunernas stöd ser lite olika ut och kan bestå i kursverksamhet för att stärka deltagarna i deras föräldraroll, individuellt stöd till föräldrar eller barn och stöd till familjen som sådan. Beroende på problemens omfattning varierar förstås också insatsernas omfattning.

Kristdemokraterna vill stärka stödet till familjerna och motionären föreslår att kommunerna ska inrätta särskilda familjecoacher. Partistyrelsen ser likheter med de familjebehandlare som finns runt om i landet och tycker att tanken är god. Dock menar partistyrelsen att frågan måste hanteras i varje kommun, eftersom mixen och omfattningen av det stöd som finns till familjer ser olika ut beroende på kommunens storlek och organisation.

I förslaget till familjepolitiskt program som ska behandlas under Rikstinget finns en rad förslag om att stärka stödet till föräldrar och barn, som delvis täcker och överlappar motionärens förslag till mer specifik lösning.

Partistyrelsens föreslår rikstinget, med anledning av ovanstående,
att anse motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

03:02 Avskaffade av vårdnadstvister.

Undertecknad har mångårig yrkeserfarenhet av tvister kring vårdnad, boende och umgänge (s.k. vårdnadstvister). Dagens system har stora brister och medför mycket lidande för såväl föräldrar som barn. Regleringen är därutöver inte kostnadseffektiv då den ofta medför parallella processer om samma sak. Dagens reglering fungerar inte tillfredställande, varför en översyn och förändring av reglerna är påkallad.

1. Sammanfattning
Nu gällande reglering om vårdnad, boende och umgänge uppmuntrar och förstärker konflikter mellan föräldrar, istället för att uppmuntra ett samarbete till barnets bästa. Detta medför ofta stort lidande för föräldrar, barn och närstående till dessa. Vårdnadsprocesser pågår dessutom, med den osäkerhet om framtiden som det innebär, ofta under flera år. Ur ett barns perspektiv pågår detta under alltför lång tid under vilken barnet behöver gynnsamma förhållanden och trygghet för att utvecklas till en sund, välfungerande och självständig individ.

Motionen föreslår därför att vårdnadstvister avskaffas och att Föräldrabalken istället skall reglera hur frågan om vårdnad, boende och umgänge skall lösas om föräldrarna inte kan komma överens om annat. Samtidigt måste socialnämnderna ges ett större ansvar och befogenhet att gå

in i de situationer där barn riskerar att
fara illa på grund av förälders olämplighet som vårdnadshavare, boende- eller umgängesförälder.

Förslaget syftar, förutom till att minska konflikter kring barn, till att frigöra resurser hos de allmänna domstolarna som istället kan läggas på andra uppgifter som är bättre lämpade att hanteras av domstol. Samtidigt medför förslaget ett visst ökat ansvar på socialnämnderna, men trots detta inte någon märkbar kostnadsökning då socialförvaltningen redan idag har att utreda och ge förslag till domstolarna i vårdnadsprocessen. Ofta har nämnden i mer infekterade fall att handlägga ärenden i dubbla processer, dels familjerättens rådgivande utredning och förslag till beslut i vårdnadsprocessen, dels utredning och eventuella åtgärder enligt Socialtjänstlagen, efter orosanmälningar.

2. Nuvarande reglering

Vårdnadstvister uppkommer vanligtvis i en situation när föräldrarna till ett barn separerar. Skälen till att föräldrarna beslutar sig för att inte bo tillsammans kan naturligtvis vara många och ofta kan båda föräldrarna se till sina barns bästa och komma överens i fråga om vårdnad, boende och umgänge. Men många gånger har beslutet om separation föregåtts av en infekterad konflikt med starka känslor inblandade som i vissa fall kan ha pågått en längre tid. I en sådan situation är det ofta mycket svårt för en förälder att skilja på sina egna känslor samt behov och barnets. I den svåra situationen har föräldrar ett verktyg i Föräldrabalken som ger dem möjligheten att väcka talan vid domstol.

Frågor om vårdnad, boende och umgänge prövas av allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen) på talan av en förälder. Talan om ändring av vårdnaden kan i de flesta fall även föras av socialnämnden. Regleringen återfinns i Föräldrabalken, kap 6. Socialtjänsten har ett stort inflytande i alla frågor som rör vårdnad, boende och umgänge. Innan en förälder får väcka talan i domstol måste denne först vända sig till familjerätten i kommunen för att delta i ett informationssamtal. När en förälder väcker talan om ändring i vårdnaden och/eller talan om boende och umgänge inleds förfarandet regelmässigt med att rätten inhämtar en mindre utredning från familjerätten i kommunen som underlag för interimistiska beslut. Rätten uppdrar också åt familjerätten i kommunen att genomföra en tämligen omfattande utredning med förslag på hur rätten ska besluta i fråga om vårdnad, boende och umgänge. Socialförvaltningen är således regelmässigt inkopplad under vårdnadstvisterna.

Samtidigt är det inte ovanligt att en förälder, eller bägge, anmäler oro över barnens situation till socialtjänsten eller att andra myndigheter företar sådan orosanmälan, exempelvis polis eller skola.

Ofta förekommer således parallella utredningar hos socialförvaltningarna i de mer infekterade vårdnadstvisterna. Ibland är ett ingripande från samhället påkallat, men ofta är det inte det. Dessa dubbla processer medför stora och onödiga kostnader för samhället, samtidigt som barnen riskerar att hamna i kläm och far illa till följd av föräldrarnas oförmåga att hantera situationen.

Vårdnadstvister pågår ofta under lång tid under vilken det är oklart för alla inblandade hur det slutligen kommer att bli. Det är under dessa förhållanden svårt för både barn och föräldrar att finna ro i situationen då den kan komma att förändras beroende på hur processen utvecklar sig. Det är dessutom tillåtet att väcka talan igen efter avslutad process, varför tvisten om barnen kan komma att pågå under mycket lång tid.

3. Förslag till ändringar

Det finns tre skilda situationer som kan uppkomma vid en separation och vid alla tre måste det finnas en reglering som säkerställer att barnets bästa kommer i främsta rummet.
Den första situationen som också är den vanligaste är att föräldrarna kan komma överens om hur frågor om vårdnad, boende och umgänge ska lösas. Generellt anses det vara till barnets bästa

när föräldrar kommer överens och nu gällande lagstiftning innehåller redan en bra reglering i den situationen. Den andra situationen är när föräldrarna inte kan komma överens, men båda är lämpliga som föräldrar. I den situationen har föräldrarna att vända sig till allmän domstol. I domstolens praxis anförs olika principer, vilka leder till tämligen förutsägbara utfall med små variationer. Detta skulle lika gärna kunna regleras i lagtext så att vårdnadstvister helt kan undvikas. Mitt förslag är alltså att Föräldrabalken skall reglera vad som skall gälla ifråga om vårdnad, boende och umgänge, för det fall föräldrarna inte kommer överens om någonting annat.

Mitt förslag innebär att vårdnaden alltid skall vara fortsatt gemensam. Om barnet är under en viss ålder, förslagsvis under tre år gammalt, skall barnet alltid vara boende hos sin mamma och ha umgänge med pappa. Om barnet är över tre år gammalt skall barnet bo varannan vecka hos vardera föräldern om föräldrarna bor inom ett visst avstånd från varandra, förslagsvis fem mil. I annat fall skall barnet bo hos den förälder som bor närmast barnets skola och ha umgänge med den andra föräldern, varannan vecka, från fredag efter skoldagens slut till måndag vid skoldagens början. Därutöver utökat umgänge under höstlov, sportlov, påsklov och jullov, samt sammanhängande umgänge några veckor under sommarlov.

Den tredje situationen är då en eller båda föräldrarna har allvarliga brister i sitt föräldraskap så att barnet riskerar att fara illa. I sådana situationer skall socialnämnden gå in och utreda samt fatta såväl interimistiska beslut om det är brådskande, som slutliga beslut i frågor om vårdnad, boende och umgänge. Socialnämndens beslut överklagas till förvaltningsrätterna. Förslaget innebär alltså att socialnämnden får ett utökat ansvar, men även bättre möjligheter att säkerställa barnets bästa, samtidigt som förändringen inte innebär en utökad arbetsbörda utan snarare tvärtom då antalet utredningar om vårdnad, boende och umgänge rimligen torde minska och då de parallella processerna undanröjs.

Förslaget innebär också att ett svårt dilemma i den tredje situationen undviks. En förälder som väcker talan och anför att den andra föräldern är olämplig som förälder, exempelvis på grund av droganvändning eller våldsutövning, riskerar att anklagas för umgängessabotage. Om föräldern å andra sidan inte agerar riskerar föräldern att anses sakna förmåga att skydda sitt barn, mot den andra föräldern. Genom regleringen får föräldern anses göra tillräckligt genom att anmäla situationen till socialförvaltningen för utredning och eventuella åtgärder.

Attsats 1: att uppdra åt partistyrelsen att verka för en förändring av Föräldrabalken i enlighet med bilagt förslag, samt de nödvändiga förändringar av socialtjänstlagen och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, som erfordras till följd av ändringarna i Föräldrabalken.

Attsats 2: att Rikstinget beslutar att uppdra åt partistyrelsen att verka för en reform av Föräldrabalken med syftet att i lagtexten reglera hur vårdnad, boende och umgänge skall utövas, samt överföra talerätten och dömandet i vårdnadstvister från föräldrar och allmänna domstolar till socialnämnden och förvaltningsdomstolarna

Enköping 2023-03-29

Magnus Nyström

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår ett mer standardiserat förfarande i hanteringen av vårdnad och umgänge mellan vuxna och barn vid en separation.

Kristdemokraterna ger i sitt förslag till familjepolitiskt program en rad exempel på hur man ska kunna arbeta för att stödja föräldrar som funderar på att separera och som sedan gör det. Partistyrelsen förstår att det kan vara frestande att utifrån statistik och erfarenheter standardisera lösningar för vad som ska gälla vid en separation och där föräldrarna inte är överens. Menar vi dock allvar med att familjer är olika och har olika behov, ska vi vara försiktiga med att standardisera lösningar som riskerar att försätta individer i en familj i vanmakt.

Vårdnadstvister ska alltid ha sin utgångspunkt i vad som är det bästa för det enskilda barnet. Det är därför de hanteras av domstolar och det är därför domstolen inhämtar så mycket kunskap de kan om varje enskild situation. Partistyrelsen menar att det är en ordning som bör bestå, men om samhället ökar insatserna för att underlätta och övertyga föräldrar om vikten av samarbete, kan antalet tvister som hamnar i domstol förhoppningsvis minskas.

Partistyrelsen föreslår rikstinget, med anledning av ovanstående, att avslå motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

03:03 Barns rätt till sina föräldrar

Vi har under de senaste åren gått mer och mer mot ett socialistiskt samhälle där samhället ska uppfostra våra barn. Jag tycker att vi i KD inte kan fortsätta stå bakom detta. Det samhälle vi lever i idag följer inte våra värderingar om familjen.

Vi har skapat ett samhälle där föräldrar inte vågar tro på sin egen roll, vi låter inte föräldrar förstå att de är det viktigaste i barnets liv. Personalen på en förskola har blivit viktigare för barnet än deras egna föräldrar. Kunskapsinhämtning och det sociala samhället anses vara viktigare än trygghet och anknytning för våra barn. Barnen idag får lida för jämställdheten och för kvinnors rättigheter. Som kvinna anses det vara viktigare att tjäna pengar, ha en karriär, få en hög pension och utöva sina rättigheter än att ta hand om sina barn och ge dem en trygg start i livet.

Kvinnor ska ha rätt att välja men barnen ska också ha rätt till sina föräldrar. Vi i KD måste se till att kvinnor får sina rättigheter men inte på bekostnad av våra barn!

Attsats 1: Att reglerna ändras så att rätten till plats på en förskola eller hos en dagbarnvårdare inte ska vara gällande under föräldraledigheten.

Attsats 2: Att föräldrapenningen ska delas lika mellan föräldrarna ur ett jämställdhetsperspektiven de ska inte vara låsta på någon förälder. Föräldrarna ska fritt kunna disponera sin föräldrapenning utifrån sina behov.

Tierp 2023-03-27

Elin Åkerlund

Partidistriktsstämman i Uppsala län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Partistyrelsen vill börja med att försäkra motionären om att Kristdemokraterna aldrig accepterat eller kommer att acceptera den kommandopolitik som svenska familjer tvingats leva med under

lång tid. Partiets politik utgår alltid från att politiken ska respektera familjernas integritet och stödja dem till frihet att forma sina egna liv och göra egna val.

Motionären föreslår att dagens regel om att ett barn som fyllt ett år har rätt till 15 timmars barnomsorg per vecka ska tas bort. I vissa kommuner är reglerna än mer generösa och tillåter upp till 30 timmars barnomsorg under den tid en förälder är föräldraledig med ett yngre barn.

Partistyrelsen förstår motionärens intention att skicka signalen till föräldrar om att de är de viktigaste personerna i sina barns liv. Den positionen delar självklart Kristdemokraterna. Men alla familjer ser olika ut och en familj som behöver avlastning genom att deras äldre barn är i annan form av barnomsorg ska inte behöva ansöka om hjälp och få den hjälpen behovsprövad. För barnet – och partistyrelsen vill gärna alltid utgå från barnets behov – kan en bibehållen plats i barnomsorgen betyda både glädje, trygghet och en möjlighet att upprätthålla viktiga sociala kontakter med jämnåriga. Partistyrelsen vill därför inte ta bort 15-timmarsregeln utan låta den vara kvar som en möjlighet för de föräldrar som tycker att det är ett bra stöd till dem och deras äldre barn.

Motionären föreslår även att föräldrapenningen inte ska vara låsta på någon förälder, vilket Partistyrelsen förstår som att motionären vill att dagens kvotering ska upphöra. Detta tycker Kristdemokraterna redan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår partistyrelsen rikstinget att avslå första attsatsen och att anse attsats två besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

03:04 Demokratisk inkomstfördelning - för starkare familjeekonomi

I dagens skattesystem tas inte tillräcklig hänsyn till den ekonomiska situationen för familjen i sin helhet när inkomstskatten ska beräknas. Systemet leder till att olika familjer med lika stor sammanlagd bruttoinkomst kan beskattas helt olika, beroende på hur sammansättningen av inkomsten ser ut mellan de två makarna/parterna. Samma totala familjeinkomst kan således ge helt olika utfall efter skatt. Rimligen borde samma totala familjeinkomst ge samma skattepåverkan.

Dagens system beror på att olika marginalskattesatser föreligger vid olika inkomster. Två högutbildade med vardera 400 000 kronor, det vill säga 800 000 kronor i sammanlagd förvärvsinkomst, betalar mycket mindre i skatt jämfört med ett par med en högutbildad med 600 000 kronor och en låginkomsttagare med 200 000 kronor i inkomst. Räknat på riksgenomsnittlig inkomstskattesats för 2023 blir skillnaden 700 kronor per månad. Per år blir skillnaden 8 500 kronor i straffbeskattning för paret med de olika stora inkomsterna. Bättre och mindre diskriminerande mot den part som har högre inkomst vore en demokratisk inkomstfördelning där den sammanlagda familjeinkomsten summeras och räknas lika mellan makarna.

Denna demokratiska inkomstfördelning bör vara frivillig så att de familjer som vill kan få ta del av en mer rättvis och lägre skatt. Andra kan välja att inte beräkna skatten enligt denna metod.

En förutsättning för detta är att de familjer som väljer sammanräknad inkomstfördelning även skall gemensamt dela på pensionsavsättningarna. Detta görs för att förhindra att ena maken

missgynnas genom en framtida, relativt mindre pension som följd av inkomstspridningen. Därmed uppstår även en mer demokratisk pensionseffekt.

Olika inkomstnivåer i familjen ska inte ge ekonomiska nackdelar jämfört med om familjens båda inkomster är lika stora. Klassisk kristdemokratisk politik värnar om att jämställa och stärka familjernas ekonomiska situation och därför borde detta genomföras.

Attsats 1: Att KD verkar för att införa demokratisk inkomstfördelning på frivillig basis för familjer.

Upplands Väsby 2023-04-02

Dag Roslund, Bo Hansson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären väcker frågan om frivillig sambeskattning. Frågan har varit uppe till diskussion på tidigare Riksting. Partiet har då beslutat att avvisa förslaget. Sambeskattning är som idé attraktiv, eftersom den signalerar att en familj är en enhet. När sambeskattningen väl är avskaffad medför ett återinförande dock flera nackdelar som inte kan ignoreras. Inte minst innebär det en ekonomisk prioritering där skattesänkningar inte i första hand ges till de med samhällets lägsta inkomster, utan till hushåll där den ena parten tjänar över gränsen för statlig inkomstskatt, det vill säga har en relativt god inkomst. Sambeskattning, frivillig eller inte, får också anses ha effekten att den som tjänar mindre i många fall ges möjlighet att vara frånvarande från arbetsmarknaden under väldigt många år.

Partistyrelsen vill prioritera skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och att göra insatser för att stärka ekonomin hos de hushåll som har de lägsta inkomsterna. En sådan prioritering går inte att förena med ytterligare stora skattesänkningar enbart riktade till hushåll med relativt god ekonomi.

Partistyrelsen vill också tydliggöra att en sambeskattning väcker en rad juridiska frågor i den moderna form av familjelagstiftning som Sverige idag har. Det är svårt att se att det går att införa en sådan möjlighet, utan att samtidigt öppna upp för en betydande risk för fusk och oklarheter om vem som omfattas av möjligheten. Frivillig sambeskattning för gifta par är tekniskt relativt enkelt, men omfattar då inte sambos med eller utan gemensamma barn. Om sambos ska inkluderas måste vi också införa någon typ av registrerat samboskap – eller registrerat partnerskap – eftersom sambolagen endast används vid en separation och där samlevnaden inte automatiskt noteras i några register. Att vara folkbokförd på samma adress innebär nämligen inte att man automatiskt är sambo, eftersom man ju kan vara skriven på samma adress som en kamrat, släkting eller person man är inneboende hos.

Om en sambeskattning också ska kopplas till att man har försörjningsansvar för barn ökar komplexiteten. Exempelvis par utan gemensamma barn, men med barn från en tidigare relation där försörjningsansvaret är delat med en förälder som inte längre är ens partner. Idén med sambeskattning är kort sagt mycket svår att genomföra i praktiken, utan omfattande och grundläggande förändringar i familjelagstiftningen.

Partistyrelsen föreslår, med beaktande av ovanstående, rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

03:05 Fler barn behövs i Sverige

För att ett lands välstånd ska kunna bevaras och utvecklas behövs en god demografisk balans. Många länder befinner sig i en situation där den demografiska försörjningskvoten stadigt ökar och riskerar att hamna över en kritisk nivå. På lång sikt finns denna risk även i Sverige.

Under 2022 föddes det 104 734 barn i Sverige, vilket är det lägsta antalet sedan 2005. Hur många barn som föds beror dels på antalet kvinnor i barnafödande åldrar, dels på hur fruktsamheten ser ut i olika åldrar. Den summerade fruktsamheten minskade under 2022 till 1 521 barn per 1 000 kvinnor. Vi behöver gå tillbaka till 1999 för att hitta en lägre summerad fruktsamhet än 2022 (ur SCB:s rapport "Befolkningsstatistik helåret 2022").

Även om situationen i vårt land långt ifrån är kritisk är det viktigt att vi redan nu agerar för att motverka en framtida negativ utveckling av den demografiska balansen i Sverige.

Jag yrkar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för

Attsats 1: att öka kunskapen kring varför färre barn föds i Sverige

Attsats 2: att ta fram konkreta förslag för att öka antalet födda barn i Sverige

Öckerö 2023-02-23

Jan Utbult

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter den minskade nativiteten i Sverige. Partistyrelsen delar motionärens grundläggande syn på att nativiteten åtminstone bör ligga på en nivå som gör att vi inte går tillbaka i befolkningsantal. En minskande befolkning har mycket negativa konsekvenser för ett land, både socialt och samhällsekonomiskt.

Faktorer som är viktiga för en hög nativitet är saker som ekonomisk trygghet för barnfamiljer, en välfungerande bostadsmarknad och en välfungerande omsorg om barnen. Exakt vad som ligger bakom en negativ utveckling i Sverige är svårt att säga och forskningen kommer säkerligen titta närmare på den saken men Kristdemokraterna har, om man tittar på positiva faktorer för hög nativitet, haft kraftiga synpunkter både på hur bostadsmarknaden fungerar och på politiska partiers vilja att låta staten detaljstyra familjerna och begränsa deras handlingsutrymme.

Rikstinget behandlar i år ett nytt familjepolitiskt program som innehåller en rad förslag som ska förbättra ekonomin för småbarnsföräldrar och tillgången till och kvaliteten i barnomsorgen. Partistyrelsen har därtill sommaren 2023 tillsatt en kommission för en ny era av samhällsbyggande – som bland annat ska komma med förslag på en bättre fungerande bostadsmarknad. Kristdemokraternas samlade politik sätter därmed fokus på familjen, uppvärderar den och ger den bättre förutsättningar.

Partistyrelsen föreslår rikstinget, med beaktande av ovanstående resonemang, att anse motionen i sin helhet besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

03:06 Förslag till ändring av nuvarande barnbidrag till ett "barnavdrag" (skatteavdrag på deklarationen)

Med tanke på den viktiga roll som familjer med barn spelar i samhällets utveckling, och för att främja en mer rättvis och hållbar form av stöd, föreslås en ändring av det nuvarande barnbidragssystemet till ett skatteavdrag.

- Skatteavdrag är en mer rättvis form av stöd eftersom det tar hänsyn till familjers faktiska utgifter för barnen.
- Ett skatteavdrag skulle göra det möjligt för familjer med lägre inkomster att få en större andel tillbaka i form av skattesänkningar, vilket kan bidra till inkomstjämställdhet.
- Ett skatteavdrag är en enklare form av stöd att administrera jämfört med ett barnbidrag, eftersom det är integrerat i den allmänna skatteprocessen.
- Skatteavdrag kan främja arbete genom att belöna familjer som arbetar och bidrar till samhällets produktivitet.
- Genom att nuvarande barnbidrag ersätts med ett skatteavdrag stödjer vi familjer med barn i deras viktiga roll i samhällets utveckling, samtidigt som det främjar inkomstjämställdhet och en enklare administrativ hantering.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: att – ska verka för en ändring av det nuvarande barnbidragssystemet till ett skatteavdrag.

Göteborg 2023-02-05

Johanna Holmdahl

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 03:07.

03:07 Gör flerbarnstillägget till ett avdrag

Trångboddheten ökar runt om i våra förorter och storstadsområden. Forskning visar att det här drabbar de boende hårt, inte minst barnen som växer upp i dessa områden. De boende drabbas både psykiskt, fysiskt och socialt. Att detta får fortgå är inte förenligt med det svenska samhället och bör motverkas. Det är sannolikt en delförklaring till den problematik som finns i skolorna. Samtidigt underlättar det för gängkriminella att rekrytera unga till den brottsliga verksamheten.

När unga inte har en rimlig miljö att vistas i hemma så ligger gatorna nära till hands – väl där är unga med svag ekonomi utsatta för gängkriminella i dyra bilar med dyra klockor. Vi har sett konsekvenserna av politiska felprioriteringar och en allmän naivitet i allt för lång tid.

Det är viktigt att lära sig av historien men man kan även se till den biståndspolitik som Sverige driver i fattiga länder i dag; biståndsarbetare uppmanar fattiga familjer att skaffa färre barn och utbildar föräldrar i familjeplanering. Vi är en del av en familjevänlig rörelse och sätter barnen i främsta rummet – det innebär också att vuxna inte ska skaffa barn om de inte kan ge dem rimliga förutsättningar i livet.

Abnormt stora familjer bor i för små lägenheter undergräver barnens möjlighet att göra sina läxor och få den nödvändiga vilan för att genomföra sin skolgång på ett meningsfullt sätt.

Däremot är det ett lönsamt sätt för deras föräldrar att skaffa ytterligare syskon åt barnen och bo kvar i samma lägenhet då flerbarnstillägget ökar för varje barn som tillkommer. Det rör sig om 5870 skattefria skattekronor som utbetalas vid 6 barn. Lägg till ekvationen en skenskilsmässa, något som inte heller är ovanligt, så kan den ena föräldern få ut totalt 11 740 skattefria skattekronor i barnbidrag med flerbarnstillägg. Det finns en uppenbar risk att systemet utnyttjas och vilket måste motverkas.

Samtidigt behöver Sverige generellt ett ökat barnafödande som hade kunnat stimuleras med hjälp av ett flerbarnsavdrag på arbetsinkomster. Ett avdrag på arbetsinkomster skulle vara ett sätt att både stärka incitamenten till arbete samtidigt som familjen får en viktig roll i skattepolitiken. Ett avdrag på arbetsinkomster kan heller inte missbrukas på det vis som flerbarnstillägget görs idag.

Att minska trångboddheten i förorter och storstadsområden är således en helt avgörande del i att minska den omfattande gängkriminaliteten i Sverige. Ett avskaffande av flerbarnstillägget är en viktig kugge i att minska risken för trångboddhet. Kristdemokraterna borde, som ett familjeparti, ta parti för barnen i det här läget.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att flerbarnstillägget avskaffas.
Att Kristdemokraterna ska verka för ett införande av ett flerbarnsavdrag på arbetsinkomster.

Stockholm 2023-04-21

Stefan Sarmes

Kristdemokratiska Ungdomsförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 03:06 - 03:07:
Båda motionärerna föreslår förändringar av dagens barnbidrag, i syfte att införa avdrag på inkomst för ett visst belopp. Kristdemokraterna har hittills inte velat föreslå en sådan förändring och i Partistyrelsens förslag till nytt familjepolitiskt program föreslås ingen förändring av barnbidraget som sådant, förutom att vi vill att barnbidraget ska värdesäkras genom att indexeras. Det är rimligt att samhället ger ett generellt stöd till barnfamiljer. Det ligger inte för Kristdemokraterna att tala om barn som en kostnad – inte desto mindre kostar det att ha barn.

Det ekonomiska stödet till familjer består av många delar. Barnbidraget är den generella delen som går till samtliga föräldrar, oavsett inkomst. Av de ekonomiska stöd som finns till hushållen är det barndelen i bostadsbidraget som är mest träffsäkert för att förbättra ekonomin för vårdnadshavare med små marginaler.

Hittills har Kristdemokraterna inte varit för några begränsningar i flerbarnstillägget. I förslaget till nytt familjepolitiskt program har Partistyrelsen föreslagit att flerbarnstillägget ska vara kvar, men att det kan behöva utvecklas och justeras. Man kan exempelvis behöva överväga om flerbarnstillägget för barn två bör utgå för att finansiera mer träffsäkra stöd, såsom barndelen i bostadsbidraget samt om det bör finnas någon typ av avtrappning av stödet vid många barn för att minska möjliga tröskeleffekter.

Partistyrelsen är medveten om att flerbarnstillägget är föremål för kritik, men menar att det är ett viktigt stöd av flera skäl. För det första innebär det inga skadliga marginaleffekter sett till arbetslinjen, eftersom en familj får behålla flerbarnstillägget om man går från arbetslöshet till arbete. För det andra innebär det att barnfamiljer delvis kompenseras för höga kostnader för försörjning av barn. För det tredje att flerbarnsfamiljer ger möjlighet till mer av flexibilitet för att kunna kombinera arbete och familjeliv än vad föräldrarna annars skulle ha.

Analyser från såväl Försäkringskassan som Riksrevisionen visar att flerbarnstillägget har en tydligt omfördelande effekt, och alltså bidrar till att färre barnfamiljer med flera barn hamnar i en situation med låg ekonomisk standard. Denna omfördelande effekt gäller dock inte på samma sätt för det flerbarnstillägg som föräldrar får vid andra barnet.

Skulle flerbarnstillägget avskaffas innebär det ett hårt slag mot barnfamiljers ekonomi och att försörjningsbördan för familjer med tre eller fler barn ökar kraftigt. Analyser visar att 15 000 barn skulle drabbas av ekonomisk utsatthet om flerbarnstillägget avskaffades– alltså det vi brukar kalla barnfattigdom.

Det är också ur ett arbetslinjeperspektiv värt att notera att det framför allt är familjer som arbetar som skulle drabbas om flerbarnstillägget togs bort. De barnfamiljer som uppbär ekonomiskt bistånd skulle däremot kompenseras fullt ut vid ett borttagande av flerbarnstillägget eftersom det ekonomiska biståndet skulle höjas i motsvarande mån. Därmed skulle även marginaleffekterna av att gå från bidrag till arbete försämras kraftigt och kommunernas socialbidragskostnader öka.

Partistyrelsen menar att flerbarnstillägget behöver underställas ett välavvägt bidragstak – ett tag som partiet tidigare ställt sig bakom och nu utreder i regeringsställning. Därigenom undanröjs kvarvarande invändningar mot eventuella negativa effekter av de samlade offentliga bidragen.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 03:06:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 03:07:
att avslå motionen

03:08 Höj ersättningen till dagbarnvårdarna

Föräldrars rätt att själva göra aktiva val gällande sina barns omsorg är en del av Kristdemokraternas politiska DNA. Under många år manifesterades detta bland annat genom partiets förslag om vårdnadsbidrag.

Kärt barn har många namn. Dagmamma, pedagogisk omsorg och familjedaghem. Begreppen skiftar över tid medan innehållet till stora delar är detsamma. Dessvärre har också den skattefria ersättningen för mathållning, slitage av möbler och övrig inredning samt mindre förbrukningsartiklar, el och vatten varit densamma under många år.

2023 räknas kostnadsersättningen upp för första gången på 10 år. Under den period som ersättningen inte har räknats upp så har antalet dagbarnvårdare minskat radikalt. 2012/2013 fanns 18.064 barn inskrivna i pedagogisk omsorg. 2021/2022 var antalet bara 8.752 barn. Vidgar man perspektivet ytterligare blir förändringen högst dramatisk. I mitten av 1990-talet var omkring 130.000 barn inskriva i pedagogisk omsorg.

Familjedaghemmen/dagbarnvårdarna håller helt på att försvinna. Detta samtidigt som barngruppernas storlek i förskolan växer. Ett ökat antal familjedaghem kan minska gruppstorleken inom förskolan men framför allt säkerställa föräldrars valfrihet.

För att stimulera tillkomsten av fler familjedaghem bör taket för den skattefria kostnadsersättningen höjas. Den är idag, efter årets höjning, 9 kronor i timmen och maximalt 72 kronor per dag (per barn). Mot bakgrund av vilka kostnader den ska täcka känns den inte rimligt stor.

För en kommun är kostnaderna betydligt lägre för ett barn i ett familjedaghem än ett barn i

förskolan. Det finns sålunda inga ekonomiska nackdelar för kommunerna med ett ökat antal familjedaghem.

För staten skulle ett höjt tak för den skattefria kostnadsersättningen sannolikt inte innebära några större ekonomiska konsekvenser. Om alls några. Mig veterligen är det inte vanligt att kommunerna betalar ut ersättning som är beskattningsbar.

Det är viktigt för barn att få tid och uppmärksamhet med en vuxen för att utveckla färdigheter och förmågor. Samtidigt bidrar det till välbefinnande och en känsla av trygghet. För detta krävs små barngrupper.

Familjedaghemmen kan erbjuda unikt små grupper för de barn som behöver det och för de föräldrar som önskar det. Ett ökat antal familjedaghem ökar också kommunernas möjlighet att minska barngruppernas storlek i förskolan. Därför bör familjedaghemmens ekonomiska förutsättningar förbättras.

Jag föreslår därför rikstinget besluta:

Attsats 1: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att taket för den skattefria kostnadsersättningen riktad till familjedaghem höjs.

Gränna 2023-02-25

Andreas Sturesson

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
KD gick till val 2022 på att varje enskild kommun ska erbjuda plats i pedagogisk omsorg för den som så önskar. Problemet idag är att det på många håll är svårt att rekrytera nya dagbarnvårdare. Motionen påvisar att antalet dagbarnvårdare minskat drastiskt under senare år. Visst är det så att ersättningen per barn bestäms av kommunerna, men det finns, precis som motionären anför i sin motion, ett sätt för staten att med en ekonomisk morot göra det ekonomiskt mer fördelaktigt genom att höja taket för den skattefria kostnadsersättningen. På detta sätt kan möjligheten till enskild pedagogisk omsorg stärkas.
Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en för Kristdemokraterna mycket viktig fråga; villkoren för och förekomsten av familjedaghem. Precis som motionären konstaterar har antalet familjedaghem minskat mycket kraftigt i antal. Partistyrelsen tror att den enskilt viktigaste faktorn för det är att kommunerna inte prioriterar arbetet med familjedaghem och rekryteringen av fler som vill bedriva den typen av barnomsorgsverksamhet. Inte sällan motarbetas också familjedaghemmen av både politiska partier och tjänstemän. Därför är det upp till Kristdemokrater runt om i landet att alltid lyfta familjehemmens situation och antal i samband med budgetförhandlingar och politiska beslut kring barnomsorgens dimensionering och struktur.

I förslaget till nytt familjepolitiskt program som antas av årets Riksting, behandlas situationen för familjehemmen i särskild ordning. Partistyrelsen vill se olika insatser för att göra det möjligt för småbarnsföräldrar i hela landet att kunna välja denna form av barnomsorg. I programmet återfinns ett konkret förslag om att höja den skattefria kostnadsersättningen . Partistyrelsen anser att det är ett rimligt sätt att öka attraktiviteten i att vara familjedaghem och att nivån i sak idag ligger på en allt för låg nivå, givet de kostnader som finns.

Partistyrelsen föreslår rikstinget, med anledning av ovanstående, att anta motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

03:09 Rätten till förskola

Rätten till förskola finns inskrivet i skollagen (8 kap). Däremot finns det ingen paragraf som reglerar vad som händer ifall en förälder blir sjukskriven. Idag tolkar kommunerna detta olika. Ett exempel på skillnad är vad som händer när en vårdnadshavare som är föräldraledig blir sjukskriven. En del kommuner tolkar det som att det är de tider barnet hade innan vårdnadshavaren blev sjukskriven som ska gälla medan andra kommuner tolkar det som att det är de arbetstider som den andre vårdnadshavaren har som ska gälla.

För att kommunerna enklare ska kunna tolka skollagen och för att få en likvärdig rätt till förskola föreslår jag:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att införa en ny paragraf i Skollagen (2010:800) 8 kap som ska reglera rätten till förskola under sjukskrivning.

Sjöbo 2023-02-20

Simon Diaz

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet anser att det är viktigt med tydliga regelverk gällande rätten till förskola. Motionären har kärnfullt lyft fram problematiken med att kommuner idag tolkar lagstiftningen på området olika.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om barns rätt till förskola när ena föräldern blir sjukskriven. Som motionären påpekar är det inte detaljreglerat vilken skyldighet en kommun har att erbjuda förskola när en förälder är långtidssjukskriven. Huvudregeln är att barnomsorg ska erbjudas för att matcha föräldrarnas möjligheter att vara på arbete och studier, samt ”om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt”. I lagens förarbeten framgår att barn till långtidssjukskrivna kan ha rätt till en plats i förskolan genom s k egen rätt – alltså utifrån sina egna och inte föräldrarnas behov.

Med tanke på att det är reglerat att ett barn har rätt till 15 timmars förskola per vecka när en förälder är föräldraledig eller arbetslös, är det måhända konstigt att inte också långtidssjukskrivnas barn omfattas av den regeln. Partistyrelsen menar att så borde vara fallet. De föräldrar som hamnar i en situation med långtidssjukskrivning kan behöva avlastning och barnet i sig ha behov av att upprätthålla sociala relationer.

Partistyrelsen föreslår rikstinget, med anledning av ovanstående, att anta motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

04 Socialt och migration

Den sociala omsorgen ska utgå från människans små, naturliga gemenskaper, främst familjen. Socialpolitiken ska stimulera de positiva krafterna i dessa gemenskaper och stödja när de brister. Solidaritetsprincipen fordrar av oss att ta gemensamt ansvar för alla människor, i synnerhet de mest utsatta, så att alla ska ha möjlighet att leva ett tryggt och värdigt liv. Offentlig, ideell och privat verksamhet ska komplettera varandra. Socialpolitiska insatser måste präglas av respekt för den personliga integriteten och ge förutsättningar för ansvarstagande, inflytande och delaktighet för den enskilde, för såväl vuxna som barn. För Kristdemokraterna är barns rätt till en trygg uppväxtmiljö särskilt viktig. Barn som inte är trygga hemma är de mest sårbara och utsatta i samhället och de behöver samhällets stöd och skydd.

Socialförsäkringarna har stor betydelse för människors trygghet, beteende och drivkrafter för att arbeta. Vi förespråkar ett trygghetssystem som garanterar en större del av eventuella inkomstbortfall med obligatoriska och offentligt finansierade försäkringar, men som även ger utrymme för kompletterande lösningar och personligt ansvarstagande.

Socialförsäkringssystemet ska vara solidariskt finansierat och ge ekonomisk trygghet under livets olika skeenden. Självrisker ska kombineras med högkostnadsskydd. Nivåerna på ersättningarna och systemen i övrigt ska utformas så att den enskilde motiveras att delta i åtgärder som leder till så god hälsa som möjligt och återgång till arbetslivet.

Kristdemokraternas målsättning är att sjukförsäkringen ska vara trygg för den som saknar arbetsförmåga på grund av sjukdom. Den som har eller kan återfå en arbetsförmåga ska få hjälp och gott stöd för att komma åter i arbete. Insatserna för rehabilitering behöver stärkas ytterligare och det behövs en större individanpassning så att den som har möjlighet att komma tillbaka till arbete får det stöd som behövs.

Kristdemokraternas utgångspunkt är att migrationspolitiken ska vara långsiktigt ansvarsfull, human, ordnad och rättssäker. Sverige ska fortsatt vara en fristad för medmänniskor i nöd. Ett svenskt asylmottagande behöver dock stå i relation till vår integrationskapacitet. Sverige har tagit – och fortsätter ta – ett disproportionerligt stort ansvar inom EU. Mottagandet har överskridit vår integrationsförmåga, varför Sverige måste minska asylmottagandet till nordiska nivåer med respekt för asylrätten. Det är viktigt att Sverige prioriterar dem med störst behov av skydd, att säkra och lagliga vägar blir ett centralt inslag i EU:s och Sveriges asyl- och migrationspolitik samt att människosmugglarnas verksamheter bekämpas.

Arbetskraftsinvandringen behöver reformeras för att motverka människoexploatering, missbruk av asylsystemet och underlättandet av integrationen på arbetsmarknaden.

Migrationspolitiken måste kombineras med en effektiv och välfungerande integrationspolitik. En undermålig integrationspolitik drabbar hårdast de nyanlända som riskerar att fastna i ett långvarigt socialt och ekonomiskt utanförskap. En integrationspolitik som inte fungerar kan också över tid undergräva migrationspolitikens legitimitet och göra att kraven på åtstramningar ökar. Kristdemokraterna vill därför se ”Integration från dag ett”. Det är viktigt att den asylsökande får en svenskundervisning med individuella prestationsplaner, ökad nivåindelning samt fler och bättre sfi-anordnare. Vidare ska etableringsinsatserna innehålla samhällsundervisning där man exempelvis klargör vad som avses med begrepp som religionsfrihet, jämställdhet och likabehandling. Ett samhälle som håller ihop bygger på vissa gemensamma värderingar och de ska vara tydliga för den som kommer hit. Samhället ska stötta den som är nyanländ, men också tro på individens förmåga och vilja att ta eget ansvar. På så sätt välkomnar vi inte bara människor hit utan även hem.

04:01 LOV inom särskilda boenden

Under Allians-regeringen 2006-2014 infördes en ny lagstiftning för upphandling av aktörer inom välfärden – LOV, Lagen om Valfrihetssystem. Syftet var att ge den enskilde brukaren vårdtagaren / kunden möjlighet och rätt att välja utförare, och skapa en större långsiktighet än den tidigare LOU-lagstiftningen (lagen om offentlig upphandling) gav utrymme för.

Ett strålande exempel på hur detta kan fungera väl är inom primärvården, där Alliansregeringen införde tvingande lagstiftning för alla regioner att införa LOV som grund för ersättningen till vårdcentraler. Detta har i de allra flesta län gett en god primärvård, där människor kan välja vårdcentral oberoende av om huvudmannen är Regionen eller en fristående aktör, och ersättningssystemet har kunnat utformas efter lokala förutsättningar.

Tillgängligheten har ökat och så även nöjdheten bland patienter, till skillnad från när det gäller exempelvis sjukhusvården.

Inom den kommunala omsorgen och hälso- och sjukvården har det också funnits möjlighet för LOV-system – vilket använts främst inom hemtjänst / hemsjukvård, och i vissa kommuner även för särskilda boenden för äldre. En stor skillnad mot primärvård är att här är det inte bara fråga om en vårdtjänst, utan även ett boende, där lagstiftning om besittningsskydd med mera kan vara gällande. Det är därför mer komplicerat med ett fungerande LOV-system inom äldreomsorgen. Ett problem har också varit att enbart ett fåtal kommuner har infört systemet vilket skapar en farhåga att äldre söker sig till kommuner där särskilda boenden uppförts med LOV som grund vilket leder till ökade kostnader för just dessa kommuner. På samma sätt är det svårare att dimensionera äldreomsorgen eftersom man ofta har svårt att lämna egenregin utifrån tillväxten av fristående vårdgivare.

I Uppsala medverkade mina företrädare Gustaf von Essen och Ebba Busch till att införa LOV inom både hemtjänst och särskilda boenden, vilket lett till uppförande av ett stort antal nya, fina, högkvalitativa särskilda boenden i enskild regi. Detta kontrasterar mot många andra kommuner där man får vänta på plats i någon av de få kommunala boenden som finns.

Kommunens vänsterstyre har dock sedan dess både minskat ersättningarna med i ett slag 10% och inte lagt ner uttjänta kommunala boenden vilket i dagsläget ger ett överskott på cirka 200 platser.

Jag tror att man noggrant på nationell nivå behöver utreda effekterna av LOV som infördes under Allians-regeringen, och skruva i systemet så att man säkerställer ett för framtiden hållbart upphandlings- och ersättningssystem som kan tillämpas i hela landet. Självklart är det de äldres behov och önskemål som ska stå i centrum. LOV-lagstiftningen behöver därför ses över i ett sammanhang.

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för en översyn av LOV-lagstiftningen så att vi får en för framtiden hållbar och ändamålsenlig modell för valfrihetssystem / upphandling av kommunala välfärdstjänster

Uppsala 2023-03-27

Jonas Segersam

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Med målet om en hållbar och ändamålsenlig modell för upphandling av kommunala välfärdstjänster yrkar motionären om att verka för en utredning av Lagen om Valfrihetssystem (LOV). Dels för att öka kunskapen om effekterna av LOV och dels för att se hur lagen effektivt kan tillämpas över hela landet.

Kristdemokraterna värnar LOV som infördes under Allianstiden. Lagstiftningen innebär att omsorgstagaren är den som ska få välja vem som ska ge omsorg samtidigt som kommunen är ytterst ansvarig för omsorgen. Idag kan LOV tillämpas på bland annat omsorgs- och stödverksamhet för äldre och för personer med funktionsnedsättning samt på hälso- och sjukvårdstjänster.

Rätten att få välja var man vill bo när man inte längre kan bo kvar hemma är oerhört viktig för att den enskilde ska få behålla så mycket som möjligt av sitt självbestämmande. Samtidigt innebär LOV:en inom särskilda boenden att vem som helst som godkänns av IVO har rätt att etablera sig i en kommun oavsett hur behoven av boendeplatser ser ut. Motionären pekar på en rad utmaningar med detta system. En av dessa problem är risk för överetablering av boendeplatser vilket kan leda till stora kostnader för tomhyror liksom att äldre måste byta hem då ett boende tvingas läggas ned. Detta ska samtidigt vägas mot möjligheten att välja boende samt att LOV möjliggör för privata aktörer att erbjuda boendeformer som kanske i dagsläget saknas i kommunen. Att helt stänga dörren för nyetablering på en redan mättad marknad riskerar att skapa sämre kvalitet och brist på förnyelse, samtidigt riskerar en överetablering att skapa andra problem. Att se över LOV-lagstiftningen kan vara klokt efter så många år, men grundinställningen måste givetvis vara att värna valfriheten för den enskilde.

Vi vill förenkla för idéburna företag och organisationer att verka i välfärden. Att hitta en modell som främjar kvalitet, gör det möjligt för fler aktörer att kunna vara med och utveckla omsorgen, erbjuda en mångfald av inriktningar och som kan möta olika önskemål utan att det innebär ett ekonomiskt högriskspel som försvårar för mindre och idéburna aktörer eller leder till orimliga oförutsägbara kostnader för kommunen vore därför önskvärt. Partistyrelsen stödjer därför motionens förslag om att verka för att lagstiftningen ses över.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

04:02 Gör mer för att motverka åldersdiskriminering

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering som har samband med ålder. Lagen gäller inom arbetsliv, utbildning, hälso- och sjukvård, varor, tjänster och flera andra samhällsområden. Ålder är en av de sju diskrimineringsgrunderna i lagen. Trots detta förekommer det fortfarande att äldre människor, på olika sätt, diskrimineras i samhället.

”Allt färre ska försörja allt fler”
Uttrycket "Allt färre ska försörja allt fler" pekar ut äldre som en ekonomisk belastning för samhället. Detta uttryck används vitt och brett trots att äldre betalat skatt i hela sina liv och fortfarande gör det genom skatt på pensionen. Synsättet med äldre som en kostnad eller börda är inte bara fel utan skapar också motsättningar mellan generationerna.

Åldersgränsen för mammografi
Ett annat exempel är screeningverksamheter inom sjukvården. Kvinnor erbjuds gratis mammografi upp till 74 års ålder. Sedan är denna viktiga förebyggande undersökning plötsligt inte viktig längre. Trots att risken för bröstcancer ökar med åldern. Var femte kvinna som drabbas av bröstcancer är över 74 år. Nuvarande åldersgränser infördes för över 30 år sedan, då var medellivslängden mycket lägre, idag är den 84 år för kvinnor. Trots att det finns goda skäl för

att fortsätta erbjuda gratis mammografi även efter 74 års ålder görs det inte. Åldersgränsen är förlegad och ett tydligt exempel på åldersdiskriminering.

Transportavgifter för avlidna

Höga avgifter för transport av avlidna är ett annat exempel. Det drabbar oftast äldre anhöriga när exempelvis en make eller maka gått bort. Kostnaden för detta varierar mellan regioner och kommuner och kan skilja på tusentals kronor beroende på var man bor och var personen avlidit. Det är en kostnad som inte kan förutses och som är ojämlik, och eftersom den oftast drabbar efterlevande äldre kan man också anse den vara åldersdiskriminerande. Kompetensutveckling

Mer än var fjärde 70-åring i Sverige arbetar fortfarande. År 2022 beslutade riksdagen att den tidigaste åldersgränsen för allmän pension ska höjas från 62 till 63 år. Samtidigt uppger var tredje arbetande svensk som är äldre än 46 år, 33 procent, att de är missnöjda med det stöd de får av sin arbetsgivare för att utveckla sin kompetens. Bland yngre svenskar upp till 29 år är endast var femte, 20 procent, missnöjda med möjligheten till kompetensutveckling. Det visar ManpowerGroups Work Life, Sveriges största arbetslivspanel, som har besvarats av 2 931 personer. Det är bra att fler kan och vill arbeta längre upp i åldrarna, men då måste de också ha samma rätt till kompetensutveckling och inte missgynnas av sina arbetsgivare. Missnöjet bland de äldre arbetsföra är ett tydligt tecken på att det finns en åldersdiskriminering när kompetensutvecklingsinsatser ska genomföras.

Äldre får sämre behandling inom psykiatrin

Enligt Folkhälsomyndighetens rapport ”Skillnader i psykisk hälsa hos äldre” personer har en tredjedel av alla kvinnor över 65 år en ångestproblematik och 18 procent är drabbade av depressiva symptom. I Socialstyrelsens rapport ”Psykisk ohälsa hos personer 65 år och äldre” framkommer det att psykisk ohälsa är vanligare hos äldre personer som är över 65 år än hos yngre personer som är mellan 18 och 64 år. För gruppen äldre med psykisk ohälsa visar rapporten att en högre andel har förskrivits antipsykotiska läkemedel och tre eller fler psykofarmaka än den yngre gruppen med psykisk ohälsa. Dessutom är det vanligare att äldrepersoner har läkemedel som bör undvikas. Både hos äldre personer med eller utan demens är antidepressiva läkemedel vanliga. Äldre har mer sällan än gruppen yngre kontakt med specialiserad öppenvård efter utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Vidare är det mindre vanligt att äldre personer återinskrivs i den slutna psykiatriska vården. Dessutom tyder resultaten i rapporten på att äldre inte alltid i tillräcklig utsträckning får del av andra insatser utöver läkemedel. Även äldre har rätt till exempelvis samtalsbehandling utöver medicinering vid psykisk ohälsa. Att förneka dem samma möjligheter till ett friskare liv är åldersdiskriminering.

IT-samhället riskerar att utestänga äldre

Allt fler verksamheter, funktioner och tjänster i samhället digitaliseras. Det innebär ofta en förbättring och tidsbesparing. Självservice gör att man kan göra sina myndighetsärenden och annat när det passar dem själva bäst. Men många äldre har svårt att hänga med i teknikutvecklingen. Internetstiftelsens årliga undersökning "Svenskarna och internet" visar att 94 procent av befolkningen använder internet. De sex procent som inte använder internet alls "tillhör nästan uteslutande de äldsta i vårt samhälle. Var femte pensionär använder inte internet." Uppemot hälften av de födda på 1920- och 30-talet använder inte internet. När en så stor andel äldre inte använder internet är det därför märkligt att just de tjänster som de äldre använder i större utsträckning än andra ofta blir helt beroende av att man ska ha tillgång till inte bara internet utan även en smartphone och e-legitimation. På många platser är det näst intill omöjligt att köpa en bussbiljett utan en app, eller att boka tider utan e-legitimation. Digitaliseringen ska inte motverkas, men det behövs parallella spår, så att även äldre kan ta del av samhällets alla tjänster på samma villkor som yngre. Att utestänga äldre genom att kräva viss teknisk kompetens eller utrustning är åldersdiskriminerande.

Sammanfattning

I äldreavsnittet i Kristdemokraternas principprogram framgår att ”I takt med den ökade

medellivslängden vill många äldre med god hälsa fortsätta att arbeta i yrkesliv och företagande. Det är viktigt att samhället tar till vara denna resurs. Samhället måste även skapa förutsättningar för att äldre ska kunna hålla sig friska längre och forma lösningar som möjliggör ett fortsatt aktivt liv även som pensionär.” samt att ”Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov.” Kristdemokraterna värnar om de äldres rättigheter och har alltid gjort så. Nu ingår vi i regeringen och kan ta ett nationellt ledarskap för att motverka den åldersdiskriminering som tyvärr fortfarande finns i vårt samhälle. Vi har ett ansvar att ta denna möjlighet. Därför hoppas jag att rikstinget bifaller min motion.

Attsats 1: att Kristdemokraterna i sin kommunikation avstår från att använda uttryck som ”allt färre ska försörja allt fler”

Attsats 2: att Kristdemokraterna verkar för en nationell screening för avgiftsfri mammografi utan en övre åldersgräns

Attsats 3: att Kristdemokraterna verkar för en nationell och subventionerad avgift för transport av avlidna

Attsats 4: att Kristdemokraterna verkar för att åldersdiskriminering vid kompetensutveckling motverkas, exempelvis genom tydligare riktlinjer till statliga myndigheter

Attsats 5: att Kristdemokraterna verkar tydligare nationella riktlinjer för att motverka åldersdiskriminering av äldre med psykisk ohälsa och för en bättre samverkan mellan regioner och kommuner kring äldre med psykisk ohälsa

Attsats 6: att Kristdemokraterna verkar för att offentligt drivna verksamheter ska tillgängliggöra sina tjänster även för de som saknar internet

Mönsterås 2023-03-29

Chatrine Pålsson Ahlgren, Anders Andersson, Arne Sjöberg, Kerstin Lahi

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Ett samhälle där alla kan åldras med trygghet och värdighet borde vara en självklarhet. Äldre personer är, och måste ses som, en tillgång för samhället. De ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Motionärerna ger i denna motion ett antal konkreta och viktiga förslag för att motverka åldersdiskriminering. Uttrycket "Allt färre ska försörja allt fler" är ett vanligt använt uttryck som beskriver en demografisk utmaning. Uttrycket fångar in flera aspekter varav en kan vara att vi framöver har allt för få i arbetsför ålder i förhållande till de som inte är i den ålder man arbetar. Vi menar att motionärerna har en poäng i att inte använda uttrycket på ett sätt som pekar ut äldre som en ekonomisk belastning för samhället. Det är angeläget att det utformas ett alternativ till uttrycket "allt färre ska försörja allt fler" för att minska risken för diskriminering.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen lyfter många viktiga frågor som Kristdemokraterna lyft och verkat för i olika sammanhang. Med en kristdemokratisk socialminister i den nya regeringen har vi redan kunnat se viktiga initiativ som syftar till att stärka arbetet mot psykisk ohälsa hos äldre, den treåriga gemenskapssatsningen för att motverka ofrivillig ensamhet i synnerhet.

Depression och annan psykisk ohälsa har i alltför stor utsträckning betraktats som normalt eller som en naturlig följd av att bli äldre vilket har lett till allt för mycket onödigt lidande och att

suicid och suicidförsök bland äldre inte tagits på tillräckligt stort allvar. Det är oerhört viktigt att mer görs för att äldre människor ska ges tillgång till den vård och behandling som bäst kan möta deras behov vid psykisk ohälsa och att hälsokontroller såsom screening för bröstcancer genom mammografi erbjuds utifrån adekvata grunder utan åldersdiskriminering. Vid Rikstinget 2019 biföll partiet att vi ska verka för införandet av ett nationellt kompetenscentrum kring äldrepsykiatri. Vid Rikstinget 2021 biföll partiet att vi ska verka för att den över åldersgränsen för mammografi på 74 år tas bort. Som följd har Kristdemokraterna verkat för dessa förslag i Riksdagsarbetet.

Åldersdiskriminering på arbetsmarknaden är ett omfattande problem som ger negativa konsekvenser för hela samhället. Att människor har samlat på sig många levnadsår och mycket erfarenhet är en tillgång som inte får slösas bort på grund av negativa föreställningar om vad det för med sig att bli äldre. Kristdemokraterna presenterade 2022 reformer för fler äldre i arbetslivet i rapporten Rätt att jobba längre. En rad olika förslag presenterades för att arbetstagare ska ha rätt att arbeta längre om de så kan och vill och att arbetsgivare ska ha goda möjligheter att ta tillvara äldres kompetens.

När det gäller beskrivningar av det faktum att den demografiska utvecklingen skapar nya situationer och utmaningar för samhället är det viktigt att människor eller grupper av människor inte framställs som belastande. Men att besluta om att utesluta vissa uttryck i kommunikationen är inte en garanti för att så inte sker. Målet måste alltid vara att kommunicera på ett respektfullt sätt utifrån den kristdemokratiska ideologin som erkänner varje människas unika och okränkbara värde.

Vad gäller transporter av den som avlidit så är det delat ansvar mellan Sjukvårdshuvudmannen och dödsboet för de olika nödvändiga transporterna. Dödsboet bekostar transporten av den avlidna från bårhus till begravningshuvudmannen eller kyrkogårdsförvaltningen. Partistyrelsen anser det vara rimligt att dödsboet delvis bekostar transporten och att eventuella subventioner av avgiften regleras kommunalt och inte nationellt.

Avslutningsvis innehar Kristdemokraterna ministerposten för digitalisering. Vi har ambitiösa mål vilket ligger väl i tiden. Det är viktigt att Sverige inte halkar efter i digitaliseringen och snarare ligger i framkant. Samtidigt är det av stor vikt att vi motverkar det digitala utanförskapet. Regeringen gick i december 2022 ut med kommitédirektiv för en särskild utredning som ska lämna förslag på hur staten kan utföra e-legitimation på högsta tillitsnivå. Syftet är att stärka samhällets säkerhet och robusthet, motverka bedrägerier och underlätta för så många som möjligt att kunna få tillgång till en e-legitimation. I uppdraget ingår det att analysera hur en e-legitimation kan utformas så att så många som möjligt kan få tillgång till den. Grupper som särskilt kommer beaktas när förslagen utformas är bl.a. äldre och personer med funktionsnedsättning.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen
Attsats 5: att besvara attsatsen
Attsats 6: att besvara attsatsen

04:03 Livskvalitet som mål för äldreomsorgen

Äldreomsorgen är idag ett kommunalt huvuduppdrag, och hur uppdraget utförs regleras i socialtjänstlagen. I juni 2022 föreslog en statlig utredning att lagstiftningen ska flyttas till en

egen äldreomsorgslag, och kompletteras med bestämmelser som tydligare reglerar äldreomsorgens innehåll. Framförallt föreslås förändringar som ska säkerställa ett bättre samarbete mellan sjukvården och äldreomsorgen, baserat framförallt på brister som noterades under pandemin.

Utredningen lämnade dock en viktig del av lagstiftningen orörd, och det är vad målsättningen för äldreomsorgen ska vara. Enligt socialtjänstlagen ska det bistånd den enskilde får syfta till att säkerställa skäliga levnadsvillkor, samt stärka den äldres möjligheter att leva ett självständigt liv.

Det har länge debatterats att detta är ett mindre ambitiöst mål än i exempelvis lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), där målet är goda levnadsvillkor. Det kan för visso sägas att stöd till funktionshindrade oftast är livslångt, medan äldreomsorgen endast träder in i ett sent skede i livet. Men frågan är om lagstiftningen verkligen ska ta sikte på levnadsvillkoren?

Modern forskning visar att åldrande utan omsorgsinsatser för en mycket stor andel äldre leder till successivt försämrad livskvalitet, oftast som en följd av motoriska eller kognitiva funktionsnedsättningar. Upplevelsen är starkt kopplad till de förändringar i livsföringen som åldrandet leder till, och de besvär som den enskilde upplever i vardagen. Det är också väl belagt att när dessa förändringar börjar påverka livskvaliteten så påbörjas också en process där livsglädjen successivt försvinner. Forskning från AgeCap-projektet på Göteborgs universitet visar att detta också leder till ökad dödlighet – och är i själva verket är den variabel som har starkast förklaring till varför en person senare avlider, starkare än någon enskild sjukdom. ”Livsleda är den dödligaste sjukdomen”, som forskningsledaren och professorn i psykologi Ingmar Skoog uttrycker det.

Det finns idag flera olika metoder för att mäta och följa upp livskvaliteten på individnivå på regelbunden basis. De flesta av dessa metoder har basen i långvarig forskning på äldre och åldrande om vilka förändringar som den äldre upplever som mest besvärande. Det handlar bland annat om förlorad aptit, försämrad hygien, brist på social gemenskap, ensamhet, och minskad rörelse.

I flera länder har utförare inom äldreomsorgen arbetat aktivt med att implementera dessa metoder i den dagliga omsorgen. Finland har tagit ytterligare ett steg och inför den 1 april 2023 ett obligatoriskt verktyg som ska tillämpas vid alla landets äldreboenden – Residence Assessement Instrument (RAI). Utförare är skyldiga att tillämpa metoden och samla in data på individnivå som sedan används för att uppdatera individuella vård-, omsorgs- och rehabiliteringsplaner. Data rapporteras också in till det statliga institutet för hälsa och välfärd, THL.

Jag menar att Sverige borde lära av andra länder och införa motsvarande skyldighet för kommunerna och utförare av äldreomsorg att mäta och följa upp livskvaliteten bland äldre. I samband med detta bör också lagstiftningen ses över så att äldreomsorgens övergripande målsättning blir att upprätthålla livskvaliteten.

Attsats 1: Att upprätthålla livskvalitet ska vara ett ledande mål för äldreomsorgen

Attsats 2: Att kommunala huvudmän och utförare av äldreomsorg ska vara skyldiga att mäta och följa upp livskvaliteten bland personer som får omsorgsinsatser

Attsats 3: Att lämplig statlig myndighet får i uppdrag att följa upp utfallet av omsorgsinsatser avseende individens livskvalitet samt utforma riktlinjer och stöd för äldreomsorgen som främjar livskvaliteten

Danderyd 2023-04-02

Stefan Svanström

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att upprätthållandet av livskvaliteten ska vara ett ledande mål för äldreomsorgen. Att kommunala huvudmän och utförare av äldreomsorg ska vara skyldiga att mäta och följa upp livskvaliteten bland personer som får omsorgsinsatser samt att lämplig myndighet följer upp utfallet av omsorgsinsatserna och stöttar äldreomsorgen till att främja livskvaliteten.

För Kristdemokraterna är äldreomsorgsfrågor högt prioriterade och har länge, på olika sätt, drivit frågor som syftar till att säkra trygghet, värdighet och sådant som ger livskvalitet inom omsorgen.

Eftersom livskvalitet är ett begrepp som har olika innebörd för olika personer är det svårt att mäta och utvärdera. I nuvarande lagstiftning regleras äldreomsorgen genom socialtjänstlagen. I SoL finns en särskild bestämmelse om en nationell värdegrund för äldreomsorgen enligt vilken all personal som arbetar inom äldreomsorgen ska arbeta för att den enskilde får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Detta tillägg om en nationell värdegrund för äldreomsorgen infördes under Alliansregeringens tid då Kristdemokraterna ansvarade för äldreomsorgsfrågorna.

Motionären hänvisar till utredningen om en ny äldreomsorgslag, Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer, och menar att målsättningen för den nya äldreomsorgslagen lämnas ute. I slutrapporten av utredning går att läsa att målsättningen för utredningens uppdrag är att åstadkomma långsiktiga förutsättningar för äldreomsorgen och att tydliggöra äldreomsorgens uppdrag och innehåll samt säkerställa tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens inom äldreomsorgen. Utredningen konstaterar också vikten av att äldreomsorgen ska vara av god kvalitet och präglas av respekt för den enskildes självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet.

Kvaliteten inom äldreomsorgen följs upp av bland annat Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg. I Socialstyrelsens årliga enkät finns flera indikationer som berör området livskvalitet. Partistyrelsen anser att kvalitetsarbetet behöver stärkas, men att det är viktigt att administrativa rutiner och mätande inte dränerar verksamheten på resurser. I rådande läge med brist på arbetskraft inom äldreomsorgen riskerar ytterligare krav på uppföljning att öka den administrativa bördan.

Utredningen om en ny äldreomsorgslag har varit ute på remiss och bereds fortfarande inom Regeringskansliet. Kristdemokraterna står givetvis fortsatt bakom vikten av den nationella värdegrunden som riktlinje för Sveriges äldreomsorg och att våra äldre har en god livskvalitet men föregriper inte i det här läget beredningsprocessen av lagstiftningen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:04 Öppna möjligheten till LSS även för den som fyllt 65 år

Syftet med LSS - Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, är att främja jämlikhet i levnadsvillkor, ge full delaktighet i samhället och att kunna leva ett så gott och självständigt liv som möjligt. Man ska då jämföras med andra i samma ålder och med samma ekonomiska

situation. Lagen om LSS är en så kallad rättighetslag, där fokus ska ligga på individens behov. I rätten till ett gott och självständigt liv ingår till exempel att du ska ha möjlighet att arbeta, studera eller ha någon annan meningsfull sysselsättning. Du ska också kunna vara med i samhällslivet och till exempel kunna ta del av kultur- och fritidsutbud på samma villkor som alla andra. Vid insatser genom LSS ska den enskilde ha ett direkt inflytande över hur insatsen utformas och när den ska utföras.

LSS-insatser har ingen övre åldersgräns, däremot när det kommer till personlig assistans så kan du inte ansöka efter att du fyllt 65 år. Du får behålla assistansen efter din 65-årsdag, men du kan inte få någon utökning.

Den som är fyllda 65 år och inte har rätt till personlig assistans kan i stället få stöd genom äldreomsorgen, främst hemtjänst i sin kommun. Men möjligheten att delta i arbets- och samhällsliv, så självständigt som möjligt med personlig assistans, finns inte för den som fyllt 65 år och som genom sjukdom eller olycka drabbas av funktionsnedsättning.

Detta är inte värdigt. Det är åldersdiskriminering. Man utgår från ålder i stället för utifrån medicinska behov. Detta blir extra tydligt när det kommer till hur stödet till de ALS-drabbade och deras familjer ser ut.

KD Senior yrkar med hänvisning till ovanstående

Attsats 1: att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att personlig assistans ska kunna beviljas även efter 65 års ålder om behov föreligger.

Attsats 2: att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att staten framöver ska ha hela ansvaret för insatsen personlig assistans.

Örebro 2023-04-20

Lars O Molin, Birgitta Södertun, Sonia Lunnergård, Birgitta Nordvall, Ingemar Kalén, Liisa Sveningsson, Bo Gravström, Elisabeth Wäneskog, Anne-Lie Sundling, Tomas Ander

Seniorförbundet beslutade avge följande yttrande och motivering:
Denna motion har lagts av KD seniors förbundsstyrelse. Den bifölls enhälligt vi årsmötet.

Seniorförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar för att partistyrelsen ska verka för att personlig assistans ska kunna beviljas även efter 65 års ålder om behov föreligger, samt att partistyrelsen ska verka för att staten framöver ska ha hela ansvaret för insatsen personlig assistans.

Som motionärerna skriver finns det ingen nedre åldersgräns för att kunna få personlig assistans, dock en övre på 65 år. Om du redan har personlig assistans och fyller 65 år får du behålla assistansen, som dock inte kan utökas efter din 65-årsdag. Får du utökade behov efter fyllda 65 år är du hänvisad till insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL). Lagarna skiljer sig åt bland annat genom att personal som arbetar som personliga assistenter enligt LSS är knutna till personen och dess behov medan hemtjänstpersonal (SoL-beslut) istället är knutna till verksamheten. En annan skillnad är att hjälp enligt LSS vanligtvis är utan kostnad, medan SoL-insatser är avgiftsbelagda.

Pensionsåldern höjdes nyligen, vilket är en naturlig konsekvens av att vi lever allt längre, är mer aktiva och förväntas ha hälsa och ork att kunna arbeta senare i livet idag, än när LSS infördes 1994. Kristdemokraterna har sedan tidigare i riksdagsarbetet yrkat för en utredning om även

personer över 65 år som tillhör personkrets 3 bör ges rätt till stöd utifrån LSS. Personkrets 3 omfattar personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Regeringen publicerade i mars 2023 slutrapporten för utredningen Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Utredningen har analyserat och föreslagit hur insatsen personlig assistans ska organiseras i ett statligt huvudmannaskap. Utredningen är nu ute på remiss för att sedan beredas av Regeringen. Det finns en rad goda förslag i utredningen men i kontrast till Kristdemokraternas ställningstagande har utredningen dragit slutsatsen att dagens kvalifikationer för rätt till personlig assistans enligt LSS ska behållas och därmed rekommenderas inte åldersgränsen att höjas. Då utredningen är ute på remiss vill Partistyrelsen inte föregripa processen utan bevakar de remissvar som inkommer.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:05 Dags att ta äldres psykiska ohälsa på allvar

Alla människor mår psykiskt dåligt ibland, att vara ledsen hör till livet. Men depression är en psykisk sjukdom som kan vara riktigt svår, den innebär stort lidande för både den sjuka och dennes anhöriga, och leder ibland till självmord. Depression ska behandlas som den allvarliga sjukdom den är - oavsett den deprimerades ålder.

Den psykiska ohälsan är i dag så omfattande i Sverige att den betraktas som ett folkhälsoproblem. Och det finns en grupp som är särskilt utsatt men som trots det försummas: de äldre.

När en ung person, eller en medelålders, är deprimerad, nöjer man sig inte inom vården med att konstatera att det ”inte är lätt” att vara ung, eller mitt i livet. Men en äldre deprimerad person möts inte sällan av den attityden: ”Det är inte roligt, eller lätt, att bli gammal.” Och så gör man inte så mycket för att behandla sjukdomen.

Men ålder är ingen sjukdom. Varken när man har större delen av livet framför sig, eller bakom sig. Det som är olika kan vara livsbetingelser, och inställningen till livet och döden.

Man kan behöva olika sorts behandling och bemötande. Många äldre som tappat livslusten får slentrianmässigt serotonihöjande medel, utan att det har någon märkbar positiv effekt.

Det behövs forskning om äldres psykiska ohälsa och kunskap om hur man kan förebygga och behandla den. Statistik saknas inte; drygt 350 000 äldre bedöms må psykiskt dåligt. Alkoholproblem ökar hos äldre, särskilt bland kvinnor, och äldre män är i majoritet när det gäller självmord. Ensamhet kan vara en orsak till depression.

Kristdemokraterna har sedan flera år gått i täten för att förbättra vården för barn och unga med psykiska problem och drev i tidigare regeringsställning på för att förstärka vårdgarantin inom den specialiserade barn- och ungdomspsykiatrin.

Den omfattande psykiska ohälsan bland de äldre i befolkningen måste på ett motsvarande sätt uppmärksammas och åtgärdas.

De äldre i vårt samhälle har inte tillgång till psykiatri på samma sätt som de yngre. Slutsatsen som Socialstyrelsen drog av en tidigare utredning om dessa brister, var att här råder en åldersdiskriminering.

Partiet har tidigare ställt sig bakom en motion från KD Senior att inrätta ett nationellt kompetenscentrum för äldrepsykiatri med uppdrag att samla och sprida kunskap om forskning, utbildning och pedagogiskt stöd till personal i vård- och omsorgsverksamhet.

Socialstyrelsens rapporter, olika statliga utredningar och inte minst föreningar och organisationer har på olika sätt vidimerat behovet av ökad kunskap och att man tar problemet på stort allvar. Det är orimligt att bortse från den psykiska ohälsan bland den stora gruppen seniorer.

KD Senior yrkar med hänvisning till ovanstående

Attsats 1: KD Senior yrkar med hänvisning till ovanstående

att partistyrelsen ges i uppdrag att aktivt och snarast verka för att tillmötesgå behovet av ett nationellt kompetenscentrum för äldrepsykiatrin.

Örebro 2023-04-20

Lars O Molin, Birgitta Södertun, Birgitta Nordvall, Sonia Lunnergård, Ingemar Kalén, Liisa Sveningsson, Bo Gravström, Elisabeth Wäneskog, Anne-Lie Sundling, Tomas Ander

Seniorförbundet beslutade avge följande yttrande och motivering:
Detta är en motion från KD Senior. Den föreslogs av Förbundsstyrelsen och fick enhälligt bifall av årsmötet.

Seniorförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar för att partistyrelsen ska verka för ett nationellt kompetenscentrum för äldrepsykiatrin. Detta mot bakgrund av den omfattande psykiska ohälsan bland de äldre i Sveriges befolkning.

Partistyrelsen delar motionärernas problembild och anser att det är en mycket angelägen fråga att intensifiera arbetet mot den psykiska ohälsan bland äldre. Som motionärerna skriver ställde sig partistyrelsen och partiet vid Rikstinget 2019 bakom KD Seniors förslag om att inrätta ett nationellt kompetenscentrum för äldrepsykiatri. Sedan beslutet har Kristdemokraterna i riksdagsarbetet arbetat för ett sådant kompetenscentrum för äldrepsykiatri som en viktig del i det suicidpreventiva arbetet. Ett kompetenscentrum är en möjlighet för att få mer kunskap och forskning om äldre och psykisk ohälsa hos äldre. Det saknas i dag bred kunskap på nationell nivå om äldrepsykiatri, och ett kompetenscentrum skulle bidra till att öka kunskapen om psykisk hälsa hos äldre och ge personal i kommuner mer verktyg i deras dagliga arbete. Den förra Regeringen gav under 2022 uppdrag till Socialstyrelsen om inrättandet av ett nationellt kompetenscentrum för äldreomsorg. Detta menar Kristdemokraterna är ett bra initiativ men att det fortsatt kommer krävas särskilda satsningar för äldrepsykiatrin.

Regeringen presenterade i februari 2023 en särskild gemenskapssatsning för att motverka ofrivillig ensamhet som särskilt drabbar våra äldre. Ensamhet påverkar den psykiska och fysiska hälsan och den generella livskvaliteten negativt. Gemenskapssatsningen uppgår till 300 miljoner fördelat över tre år och medlen ska bland annat gå till uppsökande hälsosamtal och att skapa sociala kontaktytor och aktiviteter som känns meningsfulla. Partistyrelsen välkomnar Regeringens arbete i frågan om psykisk ohälsa bland äldre och står fortsatt bakom tidigare rikstingsbeslut om införandet av ett nationellt kompetenscentrum för äldrepsykiatri.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:

att anse motionen besvarad

04:06 Motion om tillgång till Internet i vård- och omsorgsboenden

Bakgrund
Sverige har traditionellt prioriterat att bygga bostäder för att bevara värme, men i takt med att värmeböljor blir allt vanligare på grund av klimatförändringar behöver fokus även ligga på att undvika och förebygga höga inomhustemperaturer.

Perioder av höga temperaturer kan vara påfrestande på hälsan och för äldre personer som har svårare att reglera kroppstemperaturen kan det orsaka både hälsoproblem och ökad dödlighet. Särskilt under värmeböljor över flera dagar, när värmen är hög hela dygnet hinner inte kroppen återhämta sig, och sett till att våra bostäder byggts för att behålla värme kan det vara svårt att få ned temperaturen inomhus även under natten.

Idag finns ofta luftkonditionering i personalrum på vård- och omsorgsboenden, medan det i många fall saknas i gemensamma lokaler och i de boendes rum.

För att värna om hälsan för de äldre som bor på vård- och omsorgsboenden bör det prioriteras att luftkonditionering införskaffas åtminstone i gemensamma rum, som samlingssalar och liknande.

Vi nybyggnation och renoveringar bör riktlinjer finnas för att prioritera värmeisolering för att såväl behålla värmen kalla vinterdagar som att begränsa värmen under värmeböljor sommartid.

Utifrån ovanstående yrkar jag på:

Attsats 1: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka i enlighet med motionens intentioner

Attsats 2: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att det finns möjlighet för personer som bor på vård- och omsorgsboenden att kunna teckna internetabonnemang genom att det finns erforderlig infrastruktur

Örebro 2022-02-12

Christina Håkansson

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna i Örebro län föreslår rikstinget att bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att Partistyrelsen ska verka för att luftkonditionering införskaffas till gemensamma rum på vård- och omsorgsboenden samt att erforderlig infrastruktur ska finnas för personer på vård- och omsorgsboenden att teckna internetabonnemang.

Ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Som motionären belyser är en viktig förutsättning för äldre att leva ett värdigt, tryggt och aktivt liv att det råder en rimlig inomhustemperatur på våra vård- och omsorgsboenden samt att de boende har tillgång till internetuppkoppling. Idag uppger ca 87 procent av kommunerna att personer som bor på särskilt boende för äldre har tillgång till

internet. Det är angeläget att alla som bor på vård- och omsorgsboende ska ha tillgång till internet. Samtidigt menar Partistyrelsen att utformningen av insatser gällande internettillgång och temperaturreglering måste avgöras lokalt i första hand eftersom förutsättningarna ser så olika ut. I våra nordliga delar av landet behöver fastigheterna isoleras från låga utomhustemperaturer medan fastigheterna i de södra delarna av landet har ett mildare vinterklimat. Det råder även olika förutsättningar för internetteckning, beroende av om möjligheten till fiberdragning finns eller om man behöver förlita sig på bredband via radiolänk.

Arbetet med att ta fram en gemensam digital infrastruktur för välfärden och den offentliga sektorn i sin helhet påbörjades 2020 när dåvarande regeringen och SKR undertecknade en avsiktsförklaring för en gemensam utveckling av en långsiktigt hållbar infrastruktur. Syftet var att etablera en process mellan staten, kommuner och regioner för utveckling och införande av en sådan infrastruktur.

Med hänvisning till pågående arbete i Regeringskansliet samt med anledning av att behoven skiljer sig så pass mycket runt om i landet uppmuntrar Partistyrelsen att Kristdemokrater engagerar sig i frågan lokalt och anser därmed motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:07 Inför nationellt disability card i Sverige

Sverige har behov av ett svenskt nationellt system för kort eller intyg som visar behov av ledsagning.

Föräldrar till barn med funktionshinder och behov av ledsagning är beroende av anpassning och stöd av arrangören för många aktiviteter. Det kan röra sig om företräde i köer i nöjesparker, att särskilt tydliga instruktioner meddelas och att tydliga förklaringar ges och liknande. I Sverige visar arrangörer som nöjesparker, konsertarrangörer, idrottsevenemang och liknande generellt stor hänsyn och vilja att tillgängliggöra sina arrangemang för personer med funktionsnedsättning inklusive personer med osynliga funktionshinder.

I Sverige finns dock ett stort problem med att vi inte har något nationellt system för utfärdande av något kort eller dokument som visar ledsagarbehov. Detta innebär att i varje enskilt fall går tid åt att säkerställa vad arrangörer kräver för underlag och att tillhandahålla sådana underlag. För arrangören går också onödig tid åt, samt innebär dessutom onödig hantering av personuppgifter. I utlandet finns begränsad förståelse för att svenska personer med funktionsnedsättning inte har några ledsagarkort eller liknande eftersom sådana system är på plats i andra länder. En svensk person med funktionsnedsättning utan ledsagarkort/ledsagarbevis riskerar därför att uppfattas som en person utan behov av anpassningar.

I Danmark finns det nationella ”ledsagerkort” (https://handicap.dk/brugerservice/ledsagerkort), UK har ”Access Card” som också kallas ”Nimbus Card” (https://www.accesscard.org.uk/) och i Frankrike finns Carte Mobilité Inclusion (https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F34049). Det finns ett EU disability card som Finland använder men inte Sverige.https://www.kela.fi/web/en/disability-card
https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1139

Mot bakgrund av det uppenbara behov som finns för att förenkla för den aktuella gruppen, men också för arrangörer ifråga om tydlig och rättssäker hantering, så borde ett nationellt ledsagarkort eller liknande införas. Kortet kan utfärdas av antingen statlig myndighet eller överlåtas av kommunerna, men det viktiga är att kriterierna är enhetliga.

Attsats 1: att aktivt arbeta för att införa ett officiellt bevis för ledsagningsbehov motsvarande "disability card"

Lidingö 2023-04-02

Carl-Johan Schiller, Erika Svanström, Jonatan Hedin

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionen uppmärksammar en möjlig reform som skulle underlätta tillgängligheten för ledsagning (där i Sverige inte minst i kollektivtrafiken Stockholms län fram till år 2022 varit ledande avseende olika möjligheter och lösningar). Frågan ligger väl inom ramen för det kristdemokratiska engagemanget i frågor som rör samhällets tillgänglighetsanpassning och möjligheterna till delaktighet i samhället för människor med olika funktionsnedsättningar. Troligen bör Sverige fokusera på att införa, och från start delta i systemet med, ett gemensamt europeiskt "disability card". Men förslaget är bra och ändamålsenligt i princip, oavsett hur systemet slutligt organiseras och helst samordnas så brett som möjligt med andra länder.

Mikael Valier yrkar på ändrings-attsatsen: Att aktivt arbeta för att införa ett officiellt nationellt bevis för ledsagnings- eller andra behov motsvarande andra länders "disability card" antingen genom ett eget svenskt kort eller genom att Sverige ansluter sig till det kommande European Disability Card med samma funktion.
Motionärerna jämkar sig med Mikael Valier ändrings-attsats.

Stämman beslutar enligt det jämkade förslaget.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna belyser behovet av införandet av ett svenskt nationellt system för kort eller intyg som visar behov av ledsagning. Genom införandet av ett officiellt bevis för ledsagningsbehov har den funktionshindrade ett intyg som kan användas vid arrangemang och dylikt för att få de anpassningar som de behöver. I dagsläget behöver denne istället föra en dialog vid varje enskilt arrangemang vilket försvårar vardagen.

Som motionärerna pekar på finns det flera motsvarande officiella bevis för ledsagningsbehov i andra länder. Mot bakgrund till motionärernas argument anser Partistyrelsen det vara en god ide att Sverige inför ett nationellt kort för personer med funktionsnedsättning.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

04:08 Stärk stödet för föräldrar med funktionsnedsatta barn

För barn med en funktionsnedsättning finns en rad program och åtgärder som ger möjlighet till hjälp. Dessa innefattar LSS, Socialtjänstlagen och HSL. Lagstiftningen skall ge barn och deras anhöriga möjlighet till en jämn livskvalitet att jämföra med familjer som inte har barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (npf). Dock upplever många föräldrar att detta är mer tungrott.

Utmaningarna inkluderar
Svårighet att få ordning och kvalitet på skolskjutsen, ständigt nya chaufförer och även kraftiga förseningar som påverkar dessa barn i betydligt högre utsträckning än en person utan diagnos då oförutsägbarhet och sena ändringar skapar betydande stresspåslag

Svårighet att få avbytare eller avlösare i hemmet som klarar av krävande barn. Stor rotation då avbytare precis som LSS-assistenter är ett "genompassageyrke"

Omvårdnadsbidraget har sänkts av den tidigare (socialdemokratiska) regeringen men också förändrats i sin utforming. Detta har granskats av ISF och de skriver följande "Försäkringskassan anser att det vore av stort värde om föräldraansvarets omfattning skulle kunna förtydligas. Det är oklart i rapporten hur de riktlinjer som föreslås ska kunna utformas på ett sätt som är tillräckligt konkret för att få önskad effekt."

Försäkringskassan avråder från att ta fram ytterligare kunskapsstöd eller riktlinjer om föräldraansvarets omfattning inom omvårdnadsbidraget och förordar istället att ett författningsreglerat schablonavdrag införs för att skapa rättssäkerhet i bedömningarna vilket verkar fullt rimligt.

När det gäller skolskjutsen så finns enkla sätt att öka barnens upplevda trygghet genom att ge chaufförerna en digital kortkurs där ämnen som lågaffektivt bemötande och några enkla stödtecken (TAKK) kan ingå. Detta kan rymmas inom 1-2 h utbildningstid och samtidigt bidra till en bättre och tryggare situation till barn som har svårt med kommunikationen och med nya personer.

VAB är inte anpassat för föräldrar till barn med funktionsnedsättningar. Dessa barn kan behöva föräldrar som VAB: ar långt efter 12 års ålder. De 20 kontaktdagarna som föräldrar till barn med npf-diagnos har rätt till årligen fyller sitt syfte men även möjlighet till VAB upp till minst 16 års ålder vore att rekommendera då dessa barn ofta ligger flera år efter i mental mognad.

Attsats 1: att verka för införandet av särskilda kortkurser för chaufförerna som utför skolskjuts till barn med npf-diagnoser

Attsats 2: att verka för karriärvägar och särskilda informationsinsatser för att öka attraktiviteten och söktrycket till uppdrag och arbete inom assistans

Attsats 3: att verka för att granskningen och rekommendationerna av omvårdnadsbidraget som genomförts av ISF (inspektionen för socialförsäkring) implementeras

Attsats 4: att verka för att ett författningsreglerat schablonavdrag för omvårdnadsbidraget införs vilket säkerställer att rättstillämpningen blir likformig och har en hög legitimitet.

Danderyd 2023-04-02

Erika Svanström, Lovisa Bernhardsson, Jonatan Hedin

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: att anta attsatsen
Attsats 4: att avslå attsatsen

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och

motivering:
Även partidistriktsstyrelsen i Stockholm stad ställer sig positiv till motionens ambitioner. Som motionärerna anför är det idag ges tyvärr föräldrar till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inte alltid samma möjligheter till en jämn livskvalitet.

Det är idag redan möjligt att i förfrågningsunderlag när färdtjänst upphandlas att införa utbildningar för chaufförerna, men kraven på den i motionen efterfrågade kompetensen ställs inte i förfrågningsunderlag vid upphandling. PDS är positiv till att sådana kortkurser införs för chaufförer som utför skolskjuts åt barn med NPF för att underlätta kommunikationen med de barnen.

Liknande vidareutbildningsvägar som motionärerna föreslår finns för undersköterskor att vidareutbilda sig till specialistundersköteskor. Det är ett positivt sätt att bidra till öka attraktiviteten i ett yrke för att få fler att stanna längre samt för att öka kompetensen.

Övergången från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag har inte blivit ändamålsenligt och mötts av befogad stark myndighetskritik. PDS föreslår att myndighetens rekommendationer implementeras för att stärka syftet.

I syfte att minska bidragsdelen av försörjningen ser styrelsen positivt på att det istället införs ett schablonavdrag enligt Försäkringskassans rekommendation.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: Att verka för införandet av särskilda kortkurser för chaufförerna som utför skolskjuts till barn med npf- diagnoser och andra funktionsnedsättningar exempelvis inom TAKK (tecken som stöd).
Motionären jämkade sig med Elisabeths Söderbergs yrkande.
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: att anta attsatsen
Attsats 4: att anta attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar för en rad goda förslag för att ta bort hinder och förbättra villkoren för personer med npf-diagnos.

Den kristdemokratiska politiken är förankrad i en människosyn som utgår från människans okränkbara värde och att alla människor är olika. Utifrån sina egna villkor ska alla ha rätt till full delaktighet i samhället. Målet för funktionshinderspolitiken är att personer med funktionsnedsättning ska ha likvärdiga levnadsförhållanden med övriga befolkningen. Politiken ska fokusera på att förbättra tillgänglighet, utbildningsmöjligheter och förankring på arbetsmarknaden.

Allt fler diagnostiseras med någon form av npf-diagnos, bland annat på grund av ökad kunskap. Fortfarande upplever många föräldrar att påfrestningarna för familjer där något barn har en npf-diagnos är långt större än för familjer med barn som inte har en sådan diagnos. Hela samhället behöver bli mer inkluderande för att dessa personer ska få bättre förutsättningar och livskvalitet. I slutet av 2022 antog Socialstyrelsen ”Nationella riktlinjer för vård och stöd vid adhd och autism - Prioriteringsstöd till beslutsfattare och chefer”. Partistyrelsen anser att dessa riktlinjer med fördel även kan användas av våra lokala och regionala företrädare för att på olika sätt verka för åtgärder som kan stärka stödet för barn med npf-diagnos samt deras föräldrar.

Som partidistriktsstyrelsen påpekar är det idag redan möjligt att i förfrågningsunderlag när färdtjänst upphandlas att införa utbildningar för chaufförerna, men kraven på den i motionen efterfrågade kompetensen ställs inte i förfrågningsunderlag vid upphandling. Att införa särskilda kortkurser för vissa chaufförer som utför skolskjuts till barn med npf-diagnoser anser Partistyrelsen vara en god ide. Vi är dock av uppfattningen att behovet kan skilja sig mycket kommuner emellan samt att anställda eller sökande chaufförer skiljer sig i kompetensnivå. I vissa fall skulle det vara bra med en riktad kortkurs medan de i andra fall potentiellt inte skulle behövas. Partistyrelsen uppmuntrar därmed partiets kommunala företrädare att engagera sig i frågan lokalt. Därtill anser vi att verka för särskilda informationsinsatser på kommunal nivå för att öka attraktiviteten och söktrycket till uppdrag och arbete inom assistans vara en god ide.

Motionärerna lyfter den granskning "Från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag" som Inspektionen för socialförsäkring (ISF) utförde på uppdrag av dåvarande regering. Granskningen publicerades i december 2021 där ISF utvärderat det reformerade omvårdnadsbidraget som ersatte vårdbidraget i januari 2019. Resultatet av granskningen var en rad rekommendationer till Försäkringskassan och en rekommendation till regeringen som Regeringen bör överväga att implementera. Frågan bereds i Regeringskansliet och Partistyrelsen avser därmed inte att föregripa beredningsprocessen i nuläget.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: Att KRP får i uppdrag att verka för att särskilda informationsinsatser genomförs på kommunal nivå för att öka attraktiviteten och söktrycket till uppdrag och arbete inom assistans och därmed anse motionen vara besvarad.
Attsats 3: att besvara attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen

04:09 Barn till återfallsförbrytare

Det finns idag barn som lever i familjer med återfallsförbrytare. Det finns även familjer som involverar sina familjemedlemmar i brottslighet. Detta har en negativ inverkan på barnets möjlighet till ett bra liv.

Attsats 1: att barn i familjer med återfallsförbrytare skall omhändertas enligt LVU.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att barn i familjer med återfallsförbrytare skall omhändertas enligt LVU.

Alla barn i Sverige har rätt till en trygg uppväxt och i första hand är det vårdnadshavarnas ansvar att tillgodose detta. I de fall där barnet riskerar att fara illa finns den svenska lagen om vård av unga (LVU) som ger socialtjänsten möjlighet att omhänderta barn för placering i familjehem eller HVB-hem.

Målet för Kristdemokraternas socialpolitik är att stödja gemenskaper och de enskilda människorna till egen försörjning och god omvårdnad och möjliggöra aktivt deltagande i samhället. När gemenskaperna misslyckas har det offentliga det yttersta ansvaret att se till så att

alla barn ska kunna leva ett tryggt och värdigt liv. Socialtjänstens uppdrag är omfattande och omständigheterna är inte sällan komplexa.

Partistyrelsen anser att omhändertagande av barn ska vara en sistahandsåtgärd och att det alltid ska vara barnets bästa som ska stå i främsta rummet. Att skilja barn från sina föräldrar, även om de är återfallsförbrytare, är inte per automatik det bästa för barnet utan det måste vara upp till socialtjänsten att bedöma varje enskilt fall.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:10 Barnbrottslighet

Personer under straffbarhetsålder kan upprepat begå brott utan allvarliga konsekvenser.

Attsats 1: att brottslingar under straffbarhetsålder skall obligatoriskt omhändertagas enligt LVU.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att brottslingar under straffbarhetsålder obligatoriskt ska omhändertas enligt lagen om vård av unga (LVU).

Alla barn i Sverige har rätt till en trygg uppväxt och i första hand är det vårdnadshavarnas ansvar att tillgodose detta. I de fall där barnet riskerar att fara illa finns den svenska lagen om vård av unga (LVU) som ger socialtjänsten möjlighet att omhänderta barn för placering i familjehem eller HVB-hem.

Målet för Kristdemokraternas socialpolitik är att stödja gemenskaper och de enskilda människorna till egen försörjning och god omvårdnad och möjliggöra aktivt deltagande i samhället. När gemenskaperna misslyckas har det offentliga det yttersta ansvaret att se till så att alla barn ska kunna leva ett tryggt och värdigt liv.

Partistyrelsen anser att omhändertagande av barn ska vara en sistahandsåtgärd och att det alltid ska vara barnets bästa som ska stå i främsta rummet. Att skilja barn från sina föräldrar är inte i regel det som är bäst för barnet utan det måste vara upp till socialtjänsten att bedöma varje enskilt fall.

Motionären redogör dessutom inte för vilken typ av brottslighet yrkandet handlar om, eller ifall det handlar om all typ av brottslighet. I vilket fall anser inte Partistyrelsen att barn som begår brott per automatik ska omhändertas enligt LVU.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:11 Drogtest inför umgänge för vårdnadshavare eller förälder till barn som vårdas enligt SoI och inför upphörande av vård enligt SoL

När föräldraförmågan sviktar kan socialtjänsten besluta att ett barn kan placeras. En placering av ett barn enligt SoL är frivillig och bygger på att föräldrar och i vissa fall barn ger sitt samtycke. Barn har rätt till omvårdnad, här ingår både fysisk och psykisk omsorg. Ett barns vårdbehov ska i första hand tillgodoses inom ramen för SoL och bygga på frivillighet och samtycke.

Enligt barnkonventionen artikel 3 ska barnets bästa alltid beaktas vid alla beslut som rör barn. Hur begreppet barnets bästa ska förstår framgår varken i SoL, LVU eller Föräldrabalken. Inte heller i barnkonventionen finns någon tydlig definition av barnets bästa (Mattsson, Barnet som subjekt och aktör, s.83). Det måste alltid ske en enskild bedömning i varje specifikt fall, där barnet själv tillåts komma till tals och får ge uttryck för sin egen vilja utefter lämplig ålder.

SoL kan ibland vara den rättsliga grunden för en placering, trots att förhållandena är sådana att LVU hade kunnat tillämpas. Enligt Föräldrabalkens 6:e kapitel, som berör vårdnad och umgänge, ska en förälder som missbrukar bli av med vårdnaden om barnet.

Jag yrkar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för

Attsats 1: att umgängesföräldern ska vara nykter och drogfri, oavsett om det är en LVU eller SoLplacering och det kan anses nödvändigt att inför umgänget kontrollera förälderns drogfrihet. Har en boendeförälder grundad misstanke om att umgängesföräldern är drogpåverkad har boendeföräldern ett ansvar att neka att lämna ifrån sig barnet.

Attsats 2: att inget barn ska behöva riskera att fara illa på grund av umgänge med en påverkad förälder. Om en förälder som bevisligen är påverkad när hen har barnet hos sig eller umgås med barnet, bör umgänget för en tid pausas.

Öckerö 2023-02-20

Erica Tengroth

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att inga barn ska fara illa på grund av umgänge med en drogpåverkad förälder eller vårdnadshavare. För att få bukt med problematiken ger motionären förslag på hur sådana situationer bör hanteras vid SoL eller LVU placeringar av barn. Motionen hänvisar till Barnkonventionens skrivelse om att barnets bästa alltid ska beaktas vid beslut som rör barn och menar att detta inte framgår i Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU) eller Föräldrabalken.

Kristdemokraterna var ett av de allra första partierna att förespråka att barnkonventionen införlivas i svensk lag enligt norsk modell. Lagen är på plats sedan den 1 januari 2020 och är ett viktigt steg för att ge barn bättre skydd och stärkta rättigheter. Därtill engagerade sig Kristdemokraterna i Riksdagens utskottsinitiativ om Lilla Hjärtat år 2020 som resulterade i att lagen Lex Lilla Hjärtat trädde i kraft den 1 juli 2022. Lex Lilla Hjärtat ska säkerställa trygghet, säkerhet och stabilitet för barn som vårdas enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och socialtjänstlagen. Parallellt med att lagen Lex Lilla Hjärtat utreddes drev vi under vår tid i opposition igenom en egen utredning i riksdagen med de andra samarbetspartierna för att säkerställa att barnets bästa väger tyngre i lagstiftning än de biologiska föräldrarnas rätt till sina barn. I december 2022 lämnade Riksdagen över utredningen Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU till nuvarande Regering. Utredningen kommer ingå som del i en ny socialtjänstlag som regeringen väntas presentera under mandatperioden. Förslagen omfattar tre nya steg innan ett barn ska omplaceras. För det första att en ny

bedömning där barnets bästa, inte bara föräldrarnas rätt till barnet, lagstadgas. För det andra att obligatoriska och återkommande drogtester ska göras för att säkerställa en drogfri hemmiljö, och för det tredje att Socialtjänsten ska följa upp och utvärdera flytten under minst ett års tid.

Partistyrelsen anser att det är viktigt att det går att säkerställa drogfrihet och nykterhet i samband med umgänge vid placering enligt LVU. Men då SoL bygger på frivillighet är det inte förenligt med tvång eftersom placeringen då kan brytas. Finns det inte förutsättningar för samförstånd kring umgänget eller om det finns behov av att reglera umgänget så kan det vara skäl för att LVU ska vara tillämpligt. Vid placering enligt SoL går det att komma överens om att pausa umgänget, men frivilligheten är en förutsättning även här. Införande av krav och begränsningar som motionären föreslår bryter mot frivilligheten och därför bör istället LVU tillämpas när denna typ av regleringar och begränsningar krävs för att trygga barnets bästa.

Med anledning av det arbete som pågår i regeringen samt de argument som lyfts ovan anser Partistyrelsen motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:12 Förändrad attityd i socialtjänstlagen

Enligt socialtjänstlagen ska seniorer som inte själv kan tillgodose sina behov tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Enligt 4 kap. 1 § SoL har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd av kommunens socialnämnd för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Ordet skälig kan läsas som någorlunda, rätt så, rimlig, måttlig, lagom, anständig. Ska en skälig nivå anses räcka till eller handlar det om en levnadsnivå som nätt och jämnt räcker till? Tyvärr förs ofta debatten om de äldre från en ”von-oben-nivå”. Därför har det betydelse vilken attityd som återspeglas i lagstiftningen och i dess förarbeten.

Socialtjänstlagen borde ge uttryck för en annan attityd som skulle kunna uttrycka att seniorer ska tillförsäkras en värdig levnadsnivå.

En förändrad attityd av hur lagstiftarna och samhället i övrigt ser på de äldre kan uppnås genom en förändring i Socialtjänstlagen, SoL. Att tillförsäkras en värdig levnadsnivå speglar en annan attityd än att tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag

Attsats 1: Kristdemokraterna arbetar för att socialtjänstlagen förändras så att det tydliggörs att de äldre ska tillförsäkras en värdig levnadsnivå.

Köping 2023-02-18

Ulf Börgesson

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar om att socialtjänstlagen (SoL) förändras så att det tydliggörs att äldre ska

tillförsäkras en värdig levnadsnivå, istället för nuvarande formulering om skälig levnadsnivå. Motionären menar att formuleringen om skälig levnadsnivå är tvetydig och att en ändring till ordet värdig skulle signalera en annan attityd mot våra äldre.

Kommunen har ansvar för att hjälpa äldre att kunna bo kvar hemma men även att erbjuda anpassade boenden när detta inte är möjligt längre. Kommunens hjälp innefattar stödinsatser som hemtjänst, ledsagning, äldreboenden och mötesplatser. Ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna.

Som motionären skriver används formuleringen om skälig levnadsnivå i SoL. Uttrycket skälig levnadsnivå rymmer många aspekter – bland annat ekonomiska som säkrar att den enskilde ska ha ett visst belopp kvar efter att hemtjänst eller kostnader på vård- och omsorgsboende är betalt (så kallat förbehållsbelopp). I SoL finns även en särskild bestämmelse om en nationell värdegrund för äldreomsorgen enligt vilken all personal som arbetar inom äldreomsorgen ska arbeta för att den enskilde får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Vården och omsorgen ska därtill bidra till att den enskilde känner trygghet och meningsfullhet. Detta tillägg om en nationell värdegrund för äldreomsorgen infördes under Alliansregeringens tid då Kristdemokraterna ansvarade för äldreomsorgsfrågorna.

Det finns fortfarande många brister inom äldreomsorgen och mycket kan göras för att höja kvaliteten och värdigheten inom omsorgen. Här ska Kristdemokraterna även fortsatt visa vägen. Partistyrelsen anser däremot inte att byte av begrepp i SoL skulle bidra med förtydligande för att trygga en värdig omsorg utan att begreppet skälig fortsatt fyller sin funktion.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:13 Ny vårdform att stärka föräldraförmågan hos föräldrar till unga gängkriminella

Socialtjänsten har ett tungt ansvar att skydda barn som utsätter sig för risker. I det ansvaret ingår även familjebehandling i syfte att stärka föräldraförmågan för att utveckla föräldrarnas egna förmågor att skydda sina barn. Socialtjänstens familjebehandling bedrivs som regel genom öppenvård, men det är få föräldrar till unga gängkriminella som tackar ja till insatsen familjebehandling. I stället hinner målgruppen utsätta sig för betydande risker och rekryteras till kriminella gäng där de utnyttjas för grova brott.

Den vanligast vårdformen för målgruppen är placering vid HVB-hem. Placeringarna sker oftast med tvångslagstiftning, LVU, Lagen om vård av unga. Vårdformen HVB innebär att den unge och föräldrar separeras och den unge placeras på annan ort och med andra unga personer med motsvarande problem. Att komma bort från sin destruktiva miljö är bra, men som regel kortsiktigt. En långsiktig negativ effekt av denna vårdform är att den unge utökar sitt kontaktnät med andra unga kriminella. Vårdformen HVB har dessutom små möjligheter att påverka unga till en gynnsam utveckling då de saknar mandat att ingripa genom nödvändig vägledning och gränssättning mot en gynnsam fostran och socialisering.

Den unge har umgänge med sina föräldrar under placeringstiden men det finns inga garantier att föräldrarna har tagit emot hjälp och utvecklat sina föräldraförmågor under placeringstiden. Dessutom har både skolgång och eventuella vårdkontakter upphört på hemmaplan. Det innebär stor risk vid hemgång att allt fungera ännu sämre än innan placeringen samt att den unge återgår till tidigare riskmiljöer med gängkriminalitet.

De enda som har ett tydligt mandat och ansvar att påverka sina barn är deras föräldrar.

Föräldrarna bör därför inkluderas och engageras i arbetet med att bryta den unges gängtillhörighet och motverka en fortsatt kriminell livsstil. Arbetet bör vara förlagt till den egna kommunen och kopplas till pågående skola och vårdkontakter. Arbetet bör ske genom samplacering av den unge och föräldrarna genom intensiv dygnet runt vård/verksamhet från professionella familjebehandlare. Detta förslag utgår från tillämpning av SoL eller LVU av den unge och genom samtycke enligt SoL från föräldrarna.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att utreda möjligheten till en ny vårdform av dygnet runt vård/verksamhet genom samplacering av unga gängkriminella och deras föräldrar i syfte att stärka och utveckla föräldraförmågan att skydda sitt barn mot fortsatt gängkriminalitet.

Gävle 2023-03-24

Anneli Törnblom, Jan Myléus, Matilda Elmebo, Martina Kyngäs

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktssstämman beslutar att bifalla motionen i sin helhet samt skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att Partistyrelsen ska utreda möjligheten till en ny vårdform med dygnet-runt verksamhet genom samplacering av unga gängkriminella och deras föräldrar i syfte att stärka och utveckla föräldraförmågan att skydda sitt barn. Motionärernas förslag ges mot bakgrund till den problematik vi ser idag på vissa HVB-hem där personal saknar befogenhet att sätta tillräckligt med gränser. Det finns fall där barn som ska behandlas istället skapar ett kontaktnät med andra unga i liknande situationer som sporrar deras beteende ytterligare.

Familjen är den grundläggande gemenskapen i samhället. Barn som växer upp i ett kärleksfullt hem har bättre förutsättningar att utveckla empati och social kompetens. Det är även en primär plats för barn att lära sig om gränssättning och skillnaden mellan rätt och fel. Det är viktigt att socialpolitiken stödjer familjerna och att föräldraansvaret stärks. För att stärka familjerna driver Kristdemokraterna bland annat på för en förbättrad och modern föräldraförsäkring för att föräldrar ska kunna få mer tid till sina barn. Det är också varför Kristdemokraterna införde Föräldrastödsstrategin 2009, som sedan har ersatts av en föräldraskapsstrategi, vilket är ett uppdrag till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) om en nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd i landet. Myndigheten gör universella och riktade stöd till föräldrar. Universellt föräldraskapsstöd kan exempelvis vara föräldragrupper inom mödra- och barnhälsovården, manualbaserade program, stödtelefonlinjer för föräldrar och internetsidor med rådgivning. Det riktade stödet erbjuds föräldrar i riskgrupp. Exempel på riktat stöd är individuella råd- och stödsamtal och andra insatser, ofta från socialtjänsten. Föräldrastödsprogram är en beprövad metod för att bland annat lära föräldrar att hantera barn som är på väg in i missbruk eller kriminalitet. Regeringen meddelade i december 2022 att satsningen nu stärks. MFoF ska ta fram kriterier för fördelning av statsbidrag till kommuner, regioner och andra relevanta aktörer för att säkra en jämlik tillgång till föräldraskapsstöd i hela landet.

Om familjeförhållandena inte fungerar som de ska hemma kan barnet få möjlighet att bo på familjehem eller hem för vård av boende (HVB) enligt SoL eller LVU. Under den här tiden har föräldrar rätt att få stöd från socialtjänsten för att kunna utvecklas i sitt föräldraskap. När

behövlig vård inte kan göras i samförstånd med vårdnadshavaren och ungdomen när denne fyllt 15 kan ett omhändertagande enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) bli aktuellt. Familjehem är en chans för barn att återfå förtroendet för vuxna vilket är varför Regeringen satsar 112 miljoner kronor under 2023 för att stärka kvaliteten och skapa nya platser för barn och unga inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Partistyrelsen delar motionärernas problembild om HVB-hem där personal vittnar om att de är bakbundna från att skydda och hjälpa ungdomarna i praktiken. Det handlar om saknade befogenheter att sätta gränser och till exempel genomsöka rum efter narkotika eller vapen. Det är viktigt att personalens befogenheter stärks så att barn och unga med avvikande beteenden får den behandling de behöver och det är positivt att ansvarig minister delar samma problembild.

Avslutningsvis anser Partistyrelsen att det under vissa omständigheter skulle kunna vara en god ide att samplacera ungdomarna med sina föräldrar. Vi anser det därmed vara en god idé att utreda hur en sådan typ av vårdform skulle kunna se ut.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att Partistyrelsen får i uppdrag att verka för att en utredning tillsätts för att pröva förutsättningarna för vårdformer i linje med motionens intentioner och därmed anse motionen vara besvarad.

04:14 Placera biologiska syskon i samma familjehem!

Utgångspunkten för barns bästa i samhället är att barn ska bo tillsammans med sina föräldrar, men om barns behov motiverar det kan socialtjänsten bistå med att placera barnet utanför det egna hemmet. Socialtjänsten har jml socialtjänstlagen ([SoL], SFS 2001:453, 5 kap, 1§) det yttersta ansvaret inom kommunen att “verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden”. En viktig del av socialtjänstens arbete utgörs således av att vid misstanke om att ett barn eller ungdom riskerar en ogynnsam utveckling, utreda och göra bedömningar gällande barnet eller den unges livssituation.

Inför en placering ska socialtjänsten i första hand inventera barnets nätverk för att se om det finns något lämpligt hem i barnets närhet som kan bli familjehem. Vad som är bäst för barnet ska alltid beaktas. Barnrättskommittén betonar att barnets bästa måste bemötas flexibelt och fastställas med utgångspunkt i de specifika omständigheter som gör barnet unikt. Dessa omständigheter kan handla om individuella egenskaper hos barnet eller det sociala och kulturella sammanhang som barnet befinner sig i. Individuella egenskaper kan vara ålder, kön, mognad och erfarenhet. De kan också ha att göra med att tillhöra en minoritetsgrupp, eller med att ha en fysisk, sensorisk eller intellektuell funktionsnedsättning. Barnets rätt att uttrycka sina åsikter är en viktig faktor att ta hänsyn till vid bedömning och fastställande av barnets bästa på samma sätt som barnets identitet, bevarandet av barnets familjemiljö och möjligheten att upprätthålla relationer, barnets behov av omsorg samt skydd och säkerhet. Man tittar även och bejakar barnets behov av att få behålla kontakten med sitt ursprung, sitt språk och sin kultur.

Vad som är barnets bästa kan inte fastställas objektivt utan är resultatet av en bedömning i varje enskild situation och utifrån varje enskilt barn. Det får sin betydelse först i ett givet sammanhang och är, enligt förarbetena till SoL, en process i flera steg.

När ett barn placeras ska Socialtjänsten alltså göra sin bedömning utifrån olika principer. Närhetsprincipen är ett exempel som används när bedömningen görs, dock alltid utifrån barnets bästa. Det innebär till exempel att en placering nära hemmet ska eftersträvas för att barnets eller den unges kontakt med den ursprungliga miljön inte ska brytas. Helst bör placeringen göras inom den egna kommunen. Lagen ger dock utrymme att göra avsteg från detta i fall där byte av vårdnadshavare är aktuellt eller vid behov av umgängesbegränsning eller hemlighållande av

vistelseort enligt LVU. Andra undantagssituationer kan vara när ett barn är omhändertaget på grund av övergrepp inom familjen och barnets behov av trygghet och säkerhet motiverar det. Det kan även ske till följd av psykisk störning eller grava missbruksproblem.

Utöver ovanstående undantag är det enligt lag viktigt med relationen till föräldrar. De krav som gäller i fråga om samhörighet och kontakt med hemmiljön handlar inte bara om geografisk närhet. Det är viktigt att socialtjänsten väljer placeringsalternativ där familjehemsföräldrar eller personal kan samarbeta med barnets föräldrar. Språkliga och kulturella skillnader i synsätt och bakgrund kan skapa avstånd mellan människor. Att sådana skillnader beaktas och att man väljer ett hem som kan samarbeta med barnets biologiska föräldrar är av betydelse vid alla placeringar. Det innebär att socialtjänstens personal måste vara lyhörd för föräldrarnas egna önskemål utan att för den skull ge avkall på den professionella bedömningen av vad som är ett lämpligt hem för det enskilda barnet.

6 kap. 5 § SoL När ett barn placeras skall det i första hand övervägas om barnet kan tas emot av någon anhörig eller annan närstående enligt 1 kap. 2 § i Socialtjänstlagen.

Bestämmelsen innebär att socialtjänsten, när ett barn ska placeras, i varje enskilt fall ska överväga om barnet kan tas emot av någon anhörig eller annan närstående. Det tilltänkta familjehemmet i nätverket ska utredas på motsvarande sätt som andra tilltänkta familjehem. Om det tilltänkta familjehemmet i nätverket inte kan tillförsäkra barnet god vård ska placeringen givetvis inte göras där utan i ett annat familjehem. Vad som är bäst för barnet ska vara avgörande i sådana situationer. I de fall där barnet inte placeras inom nätverket bör socialtjänsten utreda anhörigas och närståendes möjligheter att stödja barnet på andra sätt. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, har i en systematisk kunskapsöversikt kunnat se att barn i nätverkshem har bättre beteendeutveckling och att deras psykiska hälsa och välbefinnande är bättre än för barn i familjehem som inte känner barnet eller dess familj sedan tidigare. Enligt SBU är även stabiliteten i nätverksplaceringar högre än i familjehem utanför nätverket, det vill säga att det sker färre oplanerade avslut av vården. En annan studie visar att barnets närhet och relation till nätverkshemmet samt delaktighet i val av familjehem påverkar stabilitet och trygghet positivt. Detta innebär inte att en placering i nätverket alltid är att föredra framför en placering utanför nätverket.

Det man kan konstatera i lagen är att lagen refererar till nätverkshem, till fortsatt kontakt med den ursprungliga familjen under placering, I vikten av att bibehålla en kulturell inriktning för att barnet inte ska förlora helt sin bakgrund etc. Lagen nämnder även vikten av fortsatt kontakt med syskon och andra närstående, men lyfter inget om möjlighet för syskon att placeras tillsammans.

Ett land som Belgien har ändrat i sin socialtjänstlagstiftning och betonar vikten av att alltid utgår ifrån att syskon placeras i ett och samma familjehem/boende. År 2020 var det 19 400 barn och unga som placerades utanför den biologiska familjen, varav 13 800 barn placerades i familjehem (Socialstyrelsen, 2020a), vilket gör familjehem till den vanligaste placeringsformen. Barn vars livssituation utreds av socialtjänsten befinner sig ofta i en utsatt position (Cederborg & Karlsson, 2001), och relationen till ett syskon kan i många fall verka som en trygghet för barnet (Leathers, 2005). Huruvida syskon ska familjehems placeras tillsammans eller inte kan således tänkas vara en viktig del av socialsekreterares bedömning inför placering. Herrick och Piccus (2005) skriver att socialsekreteraren kan ställas inför en stor utmaning i att dels kartlägga hur pass mycket syskonrelationen ska vara avgörande i bedömningen inför familjehemsplacering, dels i att hitta de rätta resurserna för att kunna verkställa bedömningen. Enligt barnkonventionen artikel 3 (UNICEF Sverige, 2018) samt SoL (SFS 2001:453, 1 kap, 2§) ska socialtjänsten verka för att barnets bästa sätts i fokus i alla beslut som rör barnet, huruvida en gemensam syskonplacering bidrar till barnets bästa kan dock i många fall utgöra en central fråga i en komplex bedömningssituation. Enligt Socialstyrelsen (2020b) utgör ursprungsfamiljen ofta en viktig del i barnets liv och en god kontakt till närstående kan gynna barnets identitet och koppling till sitt

ursprung. Hur många syskon som är familjehemsplacerade, och däri hur många syskon som är placerade i samma eller olika familjehem, finns det enligt Socialstyrelsen ingen statistik på (Socialstyrelsen, personlig kommunikation, december 2021). Det framkommer dock i tidigare forskning att 51% av barn som deltog i en svensk studie önskade mer kontakt med sitt syskon när de var placerade i familjehem (Lundström & Sallnäs, 2009). Syskonrelationer som bryts i tidig ålder kan enligt Socialstyrelsen (2020b) vara svåra att återupprätta i vuxen ålder. Målet med familjehemsplaceringar är alltid att barnet ska återförenas med sin ursprungsfamilj (prop.2012/13:10), vilket kan tänkas vara en viktig faktor att ha i åtanke i bedömningen om att familjehemsplacera syskon tillsammans. Återinförandet till ursprungsfamiljen kan tänkas försvåras när syskonen inte är placerade tillsammans.

Därför föreslår motionären:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att en utredning ska tillsättas för att utreda möjlighet till lagändring gällande placering av biologiska syskon enligt motionens intentioner.

Alingsås 2023-02-28

Lady France Mulumba

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att partiet ska verka för att en utredning ska tillsättas för att utreda möjlighet till lagändring gällande placering av biologiska syskon enligt motionens intentioner.

Som motionären redogör för ska socialtjänsten verka för att barnets bästa sätts i fokus i alla beslut som rör barnet. I Socialtjänstlagen (SoL) uttrycks det att vården bör utformas på så sätt att den främjar den enskildes samhörighet med föräldrar, syskon och andra för barnet betydelsefulla personer samt kontakt med hemmiljön. Vidare uttrycker Socialstyrelsen att i en situation där syskon ska placeras behöver man undersöka hur syskonrelationen ser ut. Syskonrelationer kan vara både tryggande men även destruktiva med negativ påverka på den enskilde. Om samplacering inte är lämpligt är det fortsatt angeläget att syskon placeras geografiskt nära och en viktig uppgift för socialtjänsten är att se till att syskonen kan upprätthålla en positiv kontakt under placeringstiden.

Varje enskilt fall har sin egen komplexitet där socialsekreteraren behöver göra en unik bedömning. Socialtjänsten arbetar redan idag utifrån närhetsprincipen och värnandet av familjekontakter vid en placering utanför hemmet. Det kan finnas skäl för att syskon inte bör placeras tillsammans och ibland är det inte möjligt av resursmässiga skäl. Av de anledningarna anser inte Partistyrelsen att man bör göra några ändringar i SoL utan satsa på att stärka socialtjänstens resurser istället.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:15 Rätt till en vän!

Eftersom Kristdemokraterna värnar:
• Människovärdet (det okränkbara)
• Solidaritetsprincipen (stöd till utsatta grupper)
• Ofullkomlighetstanken (människan kan göra fel)
...har vi ett förslag som innefattar alla tre punkterna!

Det talas i media om hur vi bör hjälpa och stötta barn och ungdomar för att förhindra brottslighet och utanförskap. ”Skolan” och ”Familjen” är de honnörsord som sägs vara nyckeln till framgång eller kriminalitet. Brotten i samhället kostar ca 55 miljarder per år. Pengar som skulle kunna användas för prevention istället så ungdomar självmant väljer rätt väg genom livet.

Här kommer ett förslag:

Barn som blir fosterhemsplacerade tenderar att flyttas mellan olika jourhem och/eller familjehem. (Ser det ofta i våra arbeten som lärare.) Trots ansträngningar från värdfamiljen finns alltid oron hos barnet för flytt. Eller som ett barn uttryckte det; ”Min säng är inte min, min mamma är inte min, familjens framtid är inte min…” Detta skapar otrygghet. Ofta blandat med den otrygghet barnet dessutom har med sig i sitt bagage. En känsla av utanförskap trots ihärdiga ansträngningar från placeringsfamiljen. Vi lärare märker ofta hur skolsituationen påverkas för dessa barn, hur studieresultaten inte hänger med och hur dessa barn ofta har svårare med anknytning.

De känner att de är ensamma. Att de inte har någon beständig vän genom livet som de andra barnen har.

Hur löser man det? Jo, enkelt!

Svaret är;
• Att få äga en alldeles egen HUND!

Det finns assistanshundar för barn med neuropsykiatriska störningar, ledarhundar för synskadade och hundar som psykosocial hjälp i vissa skolor för elever med anknytningssvårigheter. Vårt förslag; Låt nu även fosterhems/jourhemsplacerade barn få en hund! En EGEN hund som alltid följer med, oavsett vart barnet flyttar. En aldrig svikande kamrat. En varm nos att gråta ut hos. Någon som inte kan tas ifrån en. Villkorslös kärlek. Någon som genuint blir glad när man kommer hem. Någon som inte dömer om man råkar göra fel. Samtidigt en statushöjare bland kamrater och en träning i ansvar. Känslan att ”göra nytta” för någon som är beroende av den omsorgen. Ibland kan ”det lilla” vara ”det stora”… Ge fosterhemsbarn en mening med livet och en framtidstro genom att lägga energi på att bry sig om. Att välja den mjuka vägen. Att vara efterlängtad;

Vi föreslår därför

Attsats 1: att Partistyrelsen verkar för att ALLA fosterhems/jourhemsplacerade barn ska få äga en alldeles egen hund! Människans bästa vän…

Bredaryd 2023-01-24

Marianne Olsson, Samantha Olsson

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter den angelägna frågan om otryggheten som fosterhems- och jourhemsplacerade barn ofta känner. I motionen föreslår de att alla dessa barn ska få äga en egen hund som flyttar med barnet och kan ge en stabilitet och trygghet. Det finns många exempel från olika verksamheter där ett djur bidrar till bättre hälsa, glädje och ökad livskvalitet.

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Det slår både barnkonventionen och svensk lag fast. Det måste ses som en av våra gemensamt största uppgifter att skydda alla barns trygghet och rättigheter. Familjen har huvudansvaret för sina barn men varje stat, region och kommun är skyldig att stötta

familjerna att kunna ta det ansvaret.

Om familjen och dess nätverk inte räcker till har kommunernas socialtjänst det yttersta ansvaret att se till att barn som far illa får en sa° trygg uppväxt som möjligt. Kristdemokraterna har under lång tid kämpat för att barnets bästa ska sättas i det främsta lagrummet, och varit aktiva för att stärka tryggheten för placerade barn som behöver samhällets vård.

Partidistriktsårsmötet vill understryka att fokus helt måste ligga på att ge dessa barn trygghet i form av stöd och omsorg och där ser vi att det redan svåra uppdraget att rekrytera nya familjehem sannolikt blir ännu svårare om placerade barn även har med sig en hund.

Partidistriktsårsmötet föreslår stämman att avslå motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att alla fosterhems- och jourhemsplacerade barn ska få äga en egen hund. Ambitionen är att skapa trygghet för de barn vars liv präglas av turbulens och känslan av ensamhet. En hund skulle därmed kunna förbättra barnets anknytningssvårigheter och stärka ansvarsförmågan. Något trofast i levnadsförhållanden som kan upplevas tillfälliga.

Partistyrelsen anser att motionärernas intention är god och delar bilden av hur ett husdjur kan berika människans liv och inte minst människor med psykosociala svårigheter. En hund skulle mycket riktigt kunna ha en lugnade effekt på dessa barn och skapa känslan av trygghet. Det finns bra exempel från äldreboenden där man introducerat en terapihund. En studie från 2018 visade att både hjärtfrekvensen och det systoliska blodtrycket gick ner på hyresgästerna efter att en terapihund besökt äldreboendet två gånger i veckan under fyra veckor då de haft möjlighet att klappa och leka med hunden.

Partistyrelsen anser dock att det finns logistiska problem med förslaget när det handlar om barn som ofta byter boenden och behandlingshem och att det kan vara problematiskt att säkerställa det yttersta ansvaret för en hund i de fall då barnet inte har den ansvarsförmåga som krävs. Partistyrelsen delar heller inte uppfattningen om att alla vill eller skulle må bra av att ha en hund.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:16 Samverkan - Luna

Regeringen avser nu att införa ett LEX-Luna, kopplat till att lätta på sekretessregler mellan instanser. Med hänvisning till det brutala överfallet med våldtäkt och mordförsök genomfört av en 15-årig yngling. Riktat mot en ung flicka vid namn Luna. Händelsen utspelade sig på Moröbacke här i Skellefteå.

Det vi kan uttolka är att Regeringens förslag ämnar att lätta på sekretessregler för att verka för att olika instanser skall kunna ta del av likvärdig information. Detta är välkommet.

Ur ett kommunalpolitiskt perspektiv ser vi utmaningar och hinder i hur dessa lättade sekretessregler i praktiken skall kunna uppföljas. Och vem som har ansvaret för att samla informationen och fördela
den. Det behövs en funktion med ett samlat samverkansansvar. Som säkerställer och ser till att den likvärdiga informationen ett lättat sekretessförfarande leder till, faktiskt fördelas till berörda parter och instanser.

Vi önskar därför att ett riktat samverkansansvar konkretiseras. Vårt förslag är att utreda möjligheterna för att införa samverkansenheter kopplat till socialtjänsten i kommunerna.

Där vårt förslag benämnt Samverkan-Luna har som uppdrag och ansvar över att hantera och fördela information gällande individer eller grupper, där det är av vikt att respektive instans har relevant information och bild när det förekommer avvikande beteende kring en viss individ eller grupp.

Samverkan-Luna skall verka för att ha ansvaret att fördela informationen till berörda. Och säkerställa att informationen mottagits.

Exempel på instanser som vi ser kan vara kopplade till information och hantering inom SamverkanLuna är: Skola, Socialtjänst, Polismyndigheten, och möjligtvis BUP (om tillämpligt). Dessa berörda instanser bör ha som uppgift och ansvar att inrapportera avvikande incidenter, risk- skade- och brottsbeteende eller andra väsentliga uppmärksammande faktorer till samverkansenheten.

Detta för att i ett tidigt skede fånga upp avvikande beteenden och kunna sätta in riktade åtgärder, som verkar brottspreventivt, överbryggande mellan olika verksamheter. Och därmed minimera risken att olika instanser inte tagit del av relevant information kring en grupp eller individ.

Olika kommuner har olika ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för denna typ av utökad administrativ hantering. Därför avser vi även att koppla en utredning kring statlig del- eller helfinansiering av Samverkan-Luna.

Vi yrkar att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: Att: verka för att utreda möjligheterna att på statlig och/eller kommunal nivå inrätta en Samverkan-Luna. Vars huvudsakliga uppgift är att hantera och fördela information till olika instanser gällande individer eller grupper med avvikande beteendemönster där det föreligger risk för allvarlig brottslighet eller fara för allvarlig skada gällande egen eller annan person.

Attsats 2: Att: utreda möjlighet till statlig hel- eller delfinansiering av Samverkan-Luna som stöd till kommuner där Samverkan-Luna upprättas.

Ursviken 2023-01-30

Per Boström, Lena Forsman

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Mot bakgrund till det fruktansvärda brottet mot flickan Luna på Morö Backe i Skellefteå sommaren 2022 har Regeringen presenterat ett första steg mot en så kallad Lex-Luna. Den förra regeringen beslutade i april 2022 om ett kommittédirektiv om förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter. Detta till följd av den skenande brottsligheten som kräver nya sätt för brottsbekämpande myndigheter att samarbeta. Till följd av fallet på Morö Backe presenterade den nytillträdde regeringen i januari 2023 ett tilläggsdirektiv till utredningen om att informationsutbytet även ska gälla vissa andra statliga och kommunala

myndigheter och enskilda huvudmän för fristående skolor. Utredningen ska ta ställning till inrättandet av en huvudregel i sekretesslagstiftningen som innebär att de myndigheter och andra aktörer som omfattas av uppdraget ska kunna utbyta information med brottsbekämpande myndigheter när det behövs för att förebygga och bekämpa brott. Den ska även identifiera vilka rättsliga begräsningar som finns för ett elektroniskt informationsutbyte samt ta ställning till om begränsningarna bör tas bort eller inte. Utredningen kommer att redovisas senast den 31 oktober 2023. Denna utredning är ett viktigt steg för brottsbekämpningen och värnandet om barnrättsperspektivet.

Med hänvisning till Regeringens förslag yrkar motionärerna om att utreda möjligheten att inrätta en så kallad Samverkan-Luna med uppgift att konkretisera och ansvarsfördela informationsutbytet samt utreda finansieringsmöjligheterna för en sådan samverkansmodell. Partistyrelsen instämmer i motionärernas intentioner men vill avvakta den pågående utredningens slutsatser och förslag och därmed anse motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:17 Skydda socialtjänstens handläggare

Det förekommer hot mot Socialtjänsten LVU-handläggare så att folk in vill jobba kvar utan säger upp sig så som i exempelvis Vivalla.

Attsats 1: att personal involverade i Socialtjänsten LVU-ärenden skall vara anonyma.

Attsats 2: att ärenden beredes av en handläggare och beslutas av en annan handläggare på en annan ort.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att personal inom Socialtjänsten som hanterar LVU-ärenden ska vara anonyma samt att ärendena ska beredas av en handläggare men beslutas av en annan handläggare på annan ort. Detta föreslås mot bakgrunden av att det förekommer hot mot Socialtjänstens handläggare.

Socialtjänsten och dess medarbetare utför ett oerhört viktigt och svårt arbete. Tre av tio anställda uppger sig ha blivit utsatta för hot eller våld under 2022. Bland dem som arbetar inom den sociala barn- och ungdomsvården i utsatta områden anger 70 procent att de utsatts. Det handlar om hot, våld och otillåten påverkan. Kommunerna har arbetsgivaransvaret och är skyldiga att se till att personalen kan vara trygg och det finns redan idag rutiner och stöd för dem som utsätts. Kommunerna har dock inte tillräckliga verktyg för att hantera den skenande otryggheten vi ser för medarbetarna inom socialtjänsten och det är därför en viktig politisk angelägenhet att förse dem med fler. Att ytterligare stärka professionens ställning, kompetens och auktoritet är därför en viktig politisk uppgift. Kristdemokraterna har länge drivit ett återinförande av tjänstemannaansvaret. Att systematiskt anonymisera myndighetsutövare vore att gå i motsatt riktning och skulle riskera att undergräva rättssäkerheten. Däremot finns det skäl att hitta sätt att skydda den enskilde handläggaren i fall där risken för hot och våld bedöms vara särskilt stor. Det skulle kunna handla om att ärenden efter särskild prövning handläggs av enhet eller att chef på högre nivå anges som ansvarig för att undvika risk för hot eller otillbörlig påverkan.

Mot bakgrund till den desinformationskampanj som pågått sedan 2021 om att svensk socialtjänst omhändertar muslimska barn utan rättsligt stöd har Regeringen tagit fram en rad åtgärder för att stoppa utvecklingen. I februari 2023 presenterades åtgärderna som att straff för våld eller hot mot tjänsteman ska skärpas och förolämpning mot tjänsteman kriminaliseras. Därtill har Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) fått i uppdrag att stärka förmågan att möta påverkanskampanjer samt ett förstärkt uppdrag till Socialstyrelsen att motverka ryktesspridning och desinformation om socialtjänsten. Det har dessutom beslutats om en lagrådsremiss för att möjliggöra att ordningsvakter används i fler fall som exempelvis på socialkontor.

Det är oacceptabelt att socialsekreterare utsätts för hot, våld och otillåten påverkan och dessa åtgärder är viktiga steg i att vända utvecklingen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:18 Ungdomar placerade på SIS institutioner bör ha begränsad internettillgång och skall kunna övervakas om grundliga skäl finns för detta.

Ungdomar som är placerade på SIS institutioner under LVU har som regel allvarlig brotts bakgrund, ofta gängrelaterad som det är nödvändigt att med kraft bryta. När de placeras är huvudsyftet att bryta dess vanor och gängrelation. Att tillåta att de obehindrat har tillgång till sociala medier är fullständigt kontraproduktivt.

Idag har de rätt till 1 timmes surfande, utan att personal kan övervaka eller undersöka efteråt vad som de har gjort på internet. De har tillgång till de sociala medier där de i princip kan hålla daglig kontakt med sina gängmedlemmar. Den enda begränsning är att de inte får porrsurfa. Det är svårt att bryta kriminella tankemönster om du kan tala med dina kriminella vänner varje dag. De kan därmed planera brott och även vara ledande i gänget trots att de är inlåsta på HVB hemmet.

Det finns möjlighet till begränsning för en 14 dagar, men med rätt att överklaga beslutet, vilket leder till att jurister skall bistå dessa och genererar advokatkostnader.

Med anledning av ovanstående föreslås rikstinget att besluta:

Attsats 1: Att: Kristdemokraterna verkar för att ungdomar placerade på SIS institution under LVU skall enbart ha tillgång till övervakad användning internet och av sociala medier för att förhindra att det kriminella beteendet kvarstår genom kontakten med gängmedlemmar.

Sölvesborg 2023-04-19

Ulf Havenäng

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman tillstyrker motionen.

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 04:19.

04:19 Uppdatera regelverket för HVB-hem

På HVB-hem placeras barn, unga vuxna eller familjer med någon form av behov inom socialtjänstens område. Det kan till exempel handla om olika former av missbruks- eller beroendeproblematik.

Enligt Johan Lahne på Branschorganisationen Vårdföretagarna har det skett en gradvis förskjutning det senaste decenniet av vilka personer som placeras i HVB-hem. Många som tidigare placerades på HVB-hem placeras idag i familjehem. De som idag bor på HVB-hem har ett större behov av omsorg än tidigare. Enligt Lahne har lagstiftning och riktlinjer ej hängt med i utvecklingen.

Personalen saknar de verktyg som ett sunt föräldraskap handlar om; de får inte beslagta telefoner och vid misstanke om narkotikabruk/försäljning krävs att polisen larmas dit. Personalen får inte heller eftersöka droger på boendet. Sammantaget finns det inte alltid förutsättningar på HVB-hem att bli drogfri, vilket kan vara själva syftet med placeringen.

Det finns också föräldrar som vittnar om att deras barn erbjudits droger och tvingats till kriminella handlingar samt rekryterats till kriminella gäng. Det är inte acceptabelt.

Det är viktigt att det finns enhetliga nationella regler för hur verksamhet på HVB-hem ska bedrivas och följas upp.

Attsats 1: att Kristdemokraterna ska verka för att aktuell lagstiftning och tillhörande förordningar och riktlinjer gällande verksamhet på HVB-hem uppdateras.

Solna 2023-04-02

Samuel Klippfalk

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 04:18 - 04:19:
Motionärerna yrkar för att Kristdemokraterna ska verka för att lagstiftningen och tillhörande förordningar och riktlinjer gällande verksamhet på HVB-hem ska uppdateras samt för att personal vid särskilda ungdomshem under SIS ska ges utökad befogenhet att övervaka ungdomars användning av internet och sociala medier.

Målet för Kristdemokraternas socialpolitik är att stödja gemenskaperna och de enskilda människorna till egen försörjning och möjliggöra aktivt deltagande i samhället. På HVB-hem hamnar barn och unga som ska garanteras en trygg och ordnad miljö för att kunna bryta destruktiva mönster. Det kan handla om unga flickor med självskadebeteende, personer som behöver skyddas från dysfunktionella familjer men också barn med missbruksproblematik. Placering på HVB-hem regleras både av Socialtjänstlagen (SoL) och lagen med särskilda bestämmelse om vård av unga (LVU). Ungdomar på HVB-hem kan därmed både vara där frivilligt men även genom tvångsvård. Det finns exempel där grovt unga kriminella placeras på sådana boenden. Variationen av problematik är i sig en utmaning och det är bekymmersamt om personalen på dessa hem dessutom upplever sig vara bakbundna när det handlar om att skydda och hjälpa ungdomarna.

I kontrast bedriver SIS-hem individuellt anpassad tvångsvård och sluten ungdomsvård för ungdomar med omfattande psykosociala problem som exempelvis har lett dem till ett liv av missbruk och kriminalitet. Placeringarna regleras av LVU, lagen om vård av missbrukare i vissa

fall (LVM) samt lagen om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU) där ungdomarna har tidsbestämda straff. De har även möjligheten att ta emot ungdomar för frivillig vård enligt SoL.

Verksamheten på våra behandlingshem ska bedrivas med stor respekt för barnen och ungdomarna, för deras integritet och självbestämmande. Men verksamheten ska också vägledas av vad som är bäst för barnen. I föräldrarnas frånvaro så måste vi från samhällets sida också säkerställa tryggheten och säkerheten för barnen. HVB-hem får idag besluta om förbud mot otillåtna medel och föremål som droger och vapen. Det duger dock inte om de förbuden endast gäller på pappret. Idag anses det så pass integritetskränkande att genomsöka ett HVB-hem efter knark att det inte är tillåtet. Att vissa barn idag har vapen och droger på dessa boenden är inte bara en fara för dem själva utan också för personalen och de andra barnen och ungdomarna som bor där. Något annat som behöver nämnas i sammanhanget är att vissa av de utsatta barnen använder sina mobiltelefoner för att exempelvis sälja droger eller sex inifrån HVB-hemmen. Därför bör man i vissa fall även kunna begränsa tillgången till telefoner.

Statens institutionsstyrelse (SiS) har som motionären pekar på idag rätten att begränsa besök, telefonsamtal och användningen av elektroniska kommunikationstjänster. Enligt regelverket ska begränsningen endast användas som en skyddsåtgärd om användningen av exempelvis en mobiltelefon anses påverka behandlingen, ordningen på hemmet eller äventyra vården av den unge. Som motionären lyfter kan ett beslut om att begränsa användning högst ske under en 14-dagarsperiod, i sällsynta fall kan det förlängas men då öppnar man upp möjligheten att överklaga beslutet. Det finns problematik med regelverket då det i praktiken innebär en möjlighet för ungdomar placerade vid SiS-institutioner att använda tekniken för planering av fritagning, drogbeställning eller andra destruktiva kontakter.

Samtidigt ska det beaktas att det finns alltför många exempel på att personal på SIS-institutioner använt sina befogenheter på ett felaktigt sätt vilket senast rapporterats om i IVOs rapport från 2023 som visar att sju av tio flickor upplever återkommande hot och kränkningar från andra boenden eller anställda vid SiS. Det pågår omfattande utvecklingsarbete på myndigheten men Regeringen anser att arbetet behöver växlas upp och vidtog åtgärder för det ändamålet under vintern 2023.

Både SiS och personal på HVB-hem har efterfrågat stärkta befogenheter och i mars 2022 öppnade dåvarande regering upp för detta. Den pågående utredningen Barn och unga i samhällets vård ser över problematiken och beräknas vara klar hösten 2023. Utredningen ska föreslå åtgärder på hur kvaliteten i vården kan öka när barn och unga placeras på behandlingshem enligt SoL och LVU. Därtill utreds möjligheten att flytta ansvaret för unga kriminella från SiS till annan myndighet. Den pågående utredningen En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga ska redovisas i augusti 2023. Utgångspunkten för översynen är behovet av en ordning som möjliggör tillräckligt ingripande reaktioner vid mycket allvarlig brottslighet, innefattar adekvata återfallsförebyggande åtgärder och som säkerställer en trygg och säker miljö.

Partistyrelsen delar motionärernas problembild både vad gäller SiS och HVB-hem. Kristdemokrater i Riksdagens socialutskott har engagerat sig i frågan om HVB-hem och påbörjat arbete med att verka för att Socialstyrelsens föreskrifter och IVO:s tolkningar av aktuell lagstiftning ses över. Partistyrelsen anser det därmed vara en god ide att aktuell lagstiftning med tillhörande förordningar uppdateras för att stärka barnens och ungdomarnas trygghet på HVB-hem. Mot bakgrund av Regeringens pågående arbete vad gäller både SiS och HVB-hem anser Partistyrelsen motionerna vara besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 04:18:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 04:19:
att anse motionen besvarad

04:20 En rökfri uppväxt

Rökfria miljöer för barn är redan reglerat i lag i Sverige. Det är t ex förbjudet att röka i och utanför skolor, förskolor och allmänna lekplatser. Lagförbudet reglerar dock inte privata miljöer och bostäder, där barn fortfarande kan utsättas för passivt rökande och det som kallas tredjehandsrök. Med tredjehandsrök menas rester av tobaksrök som sätter sig på textilier, möbler, hår och hud och andra material i miljöer där det röks. Forskning visar att dessa ämnen finns kvar i lång tid och kan påverka hälsan, särskilt för barn. Vädring hjälper inte när det gäller tredjehandsrök.

För att minimera antalet barn som utsätts för passiv- och tredjehandsrök är det viktigt att särskilt barnfamiljer får rekommendationer och information om vad barnen utsätts för om det röks i miljö som barnet vistas i. På bvc får föräldrar höra om riskerna med passiv rökning, men tredjehandsrökning är det inte lika mycket information om. Även efter den första tiden med bvc-kontakt är det viktigt att familjer får information om hur viktig en rökfri miljö är för barnets hälsa.

Länkar till artikel och forskningsrapport:
https://tobaksfakta.se/barn-bor-inte-utsattas-for-tredjehandsrok/.
https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25036615/

Jag föreslår

Attsats 1: att partiet ska verka för att alla barn ska få växa upp utan passiv rökning

Attsats 2: att partiet ska verka för för att alla barn ska få växa upp utan tredjehandsrök

Fotskäl 2023-02-14

Ailen Andersson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 04:21.

04:21 Fasa ut rökningen!

Rökningen i Sverige har minskat avsevärt sedan man konstaterat sambandet med cancer för mer än 60 år sedan. Av befolkningen 16–84 år var det enligt 2021 års undersökning gjord av Folkhälsomyndigheten 6 procent som uppgav daglig tobaksrökning, vanligare bland personer med förgymnasial och gymnasial utbildningsnivå än bland personer med eftergymnasial utbildningsnivå. Skillnader i rökning sammanfaller med hälsoskillnader mellan dessa grupper. En eliminering av tobaksrökning skulle till stor del utjämna klasskillnader i hälsoavseende.

Idag finns en gräns på 18 år för att köpa tobak. Låt kullen född 2005 vara den sista som får köpa (rök-!)tobak och flytta upp inköpsgränsen ett år varje år. Visst kommer man att försöka kringgå detta förbud genom att på annat sätt förse dessa ungdomar med tobak. Det skulle endast påverka en sådan lag marginellt och på lång sikt försvinna. Rökningen skulle vara borta på mindre än 50 år eftersom kundgruppen undan för undan krymper för tobaksförsäljning. En lag enligt ovan infördes i Nya Zeeland i december 2022 och i Finland finns en lag som syftar till utfasning av

rökning till 2040.

Jag föreslår därför rikstinget besluta
- att som en viktig åtgärd för att begränsa tobaksrökningen höja åldersgränsen för inköp av röktobak varje år med ett år i taget.

Attsats 1: att som en viktig åtgärd för att begränsa tobaksrökningen höja åldersgränsen för inköp av röktobak varje år med ett år i taget.

Kroksta Örnsköldsvik 2023-01-25

Per Sundin

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till Rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 04:20 - 04:21:
Motionerna yrkar för att partiet ska verka för att alla barn ska få växa upp utan passiv rökning och tredjehandsrök samt begränsa tobaksrökningen genom att höja åldersgränsen för inköp av röktobak varje år med ett år i taget.

Kristdemokraterna vill att alla människor ska kunna växa upp och leva utan risk att skadas på grund av eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, doping och tobak eller spel om pengar (ANDTS). De tobaksrelaterade samhällsekonomiska kostnaderna är höga. Det är därför en angelägen uppgift att förbättra folkhälsan genom att få fler personer att sluta röka och att förebygga så att personer inte börjar. Det ska dessutom i möjligaste mån förhindras att någon utsätts för passiv rökning. En milstolpe i arbetet var 2005 då lagen om rökfria serveringsmiljöer trädde i kraft som förhindrade rökning inomhus vilket var en lagändring Kristdemokraterna varit med och drivit. Det är samtidigt värt att påpeka att svenskarna röker minst i hela Europa och att andelen som röker minskar från ca 16 procent till 6 procent på mindre än 20 år.

Partistyrelsen delar motionärernas intention om att minska rökningen i Sverige som ett viktigt steg i att förbättra folkhälsan. Föräldrar ska ges tillräckligt med information om rökningens skadeverkningar för att kunna fatta så goda beslut som möjligt för sina barn. Längre än så menar vi att det är svårt att gå utan att inkräkta för långt på föräldraansvaret och människors hem. Genom att höja åldersgränsen för inköp av röktobak varje år med ett år i taget skulle vi frånta myndiga människors möjlighet att ta egna informerade beslut gällande deras hälsa. Partistyrelsen anser att Kristdemokraternas politik om exponeringsförbud för röktobak och höjda punktskatter tillsammans med ett nationellt kompetenscenter för ANDTS-prevention är tillräckligt i arbetet för att minska rökning och anser därmed motionen som besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 04:20:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 04:21:
att avslå motionen

04:22 Behåll solidaritet och en restriktiv narkotikapolitik

Det finns många skäl att lyfta upp narkotikafrågan till debatt. Allt fler i den allmänna debatten luftar sina synpunkter och idéer om legalisering som något av en lösning. För vår del har vi motsatt uppfattning. Det är hög tid att erfarenhet och beprövade arbetsmetoder för att skydda såväl unga som äldre från att fastna i ett missbruk lyfts fram. Dessa beprövade insatser måste självklart kompletteras med ytterligare åtgärder som kan ge personer med behov av vård och behandling allt stöd man kan få.

Nuvarande situation gällande dessa frågor klargjordes nyligen i en rapport från FHM, Narkotikasituationen i Sverige 2022. (https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-ochmaterial/publikationsarkiv/d/den-svenska-narkotikasituationen2022/?fbclid=IwAR0JNNSrpfIddXrR5xLRVMW4CeL9V3W814V1gDWVP0SBf0u5UEjZXb2-emg) I denna rapport framgår att användningen av narkotika ligger stabil, dvs ökat inte i den takt som ibland uttrycks i media. Å andra sidan minskar den inte och svar på anledningen till det är möjligen det FHM visar på att antalet årsanställda som arbetar med ANDTS-förebyggande arbete i princip halverats sedan Alliansregeringens tid. Även resurser till nationellt förebyggande arbete har halverats sen 2018. FHMs rapport visar vidare att dödlighet till följd av narkotika fortsatt neråt, en nedgång som i princip skett sedan 2015. Även om dödligheten är för hög finns något positivt här. Utbyggnaden av LARO och sprutbyten har fortsatt och fler omfattas av narkotikarelaterad vård och behandling. Att i det läget förespråka legalisering av cannabis ter sig kontraproduktivt då det skulle öka antalet som använder just cannabis och med det skadorna på såväl enskild som närstående.

Argumentet att det skulle minska gängkriminaliteten blir ihåligt då vi ser att den illegala narkotikan är kvar på höga nivåer i de länder som legaliserat. Gängkriminaliteten kvarstår och lever vidare med intäkter från övrig narkotika som tex kokain, samtidigt som minderåriga och andra fortsätter köpa illegalt. När det gäller just förbudet är risken med tex avkriminalisering att konsumtionen ökar. Forskningen på området pekar åt lite olika håll varför det finns en risk. STAD, Stockholm förebygger Alkohol och Drogproblem, har i en studie ifjol med djupintervjuer med unga vuxna visat att dessa själva tar upp förbudet som ett skäl att avstå cannabis. (https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35812509/)Narkotikapolitiskt Center, NPC, har i en opinionsundersökning gjord av IPSOS visat på samma sak. (https://socionomen.se/roster/asikter/sverige-bor-inte-avkriminalisera-personligt-bruk-avnarkotika/) Kriminaliseringen tycks också leda till att fler ungdomar upptäcks i sitt narkotikaanvändande för att få hjälp.

En nyligen gjord studie av Socialstyrelsen visar att av antalet lagförda mellan 15-20 år var det 25 procent som inte tidigare var kända av socialtjänst och ytterligare ca 35 procent som var kända, dock inte specifikt för narkotikaanvändning. (https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/pressrum/press/hog-aterfallsfrekvensbland-unga-som-lagfors-for-narkotikabrott/) Världen må befinna sig i en brytningstid vad gäller narkotikapolitik, men långt ifrån alla avkriminaliserar eller legaliserar. Vad gäller det senare avslogs nyligen ett förslag i spanska parlamentet. Tvärtom finns länder som söker andra lösningar. I Frankrike har man tex genomfört en enklare form av kriminalisering som är administrativt enklare att tillämpa. I Norge och Storbritannien överväger man politiskt att finna differentierade, smartare påföljder. Böter må ha sin funktion ibland men för personer med beroende eller ungdomar på fel väg kan behandling eller stödsamtal tjäna sitt syfte som reaktion från samhället. Det är oerhört viktigt att inte dras med av en trend i en fråga som handlar om mänskligt välbefinnande. Vi läser i medierna om hur fler och fler länder överväger legalisering av cannabis. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det i skrivande stund bara är två länder i världen, samt ett antal delstater i USA, som har legaliserat. Frågan är vad kan vi lära av dessa? Vilka slutsatser kan dras redan nu?
Rapportförfattare

Staffan Hübinette har, på uppdrag av Narkotikapolitiskt Center, hämtat in och sammanställt information och data från de länder och delstater som genomfört legalisering från 2012 och framåt. Han har även varit på plats i Colorado, Vancouver och British Columbia för att

genomföra intervjuer med forskare, polis, socialtjänst och andra personer som följt utvecklingen inför och efter legaliseringen. Tydligt är hur lite vi faktiskt vet om legaliseringens effekter. Många av de länder och delstater som nyligen beslutat om legalisering har ännu inte implementerat den nya lagstiftningen fullt ut och den relativt korta tid som förflutit ger inga större belägg för varför en legalisering skulle lösa den problematik man brottats med. Det blir en politisk lösning utifrån upplevelsen ”att något måste göras”, istället för att först utreda alternativa åtgärder. Problemet är dock att legalisering leder till en rad andra problem. Vad rapporten visar är att det skett en generell ökning av cannabiskonsumtionen där en legalisering genomförts. En väntad effekt, då tillgänglighet och normalisering ökat. Då ska vi ändå komma ihåg att många ”counties” i USAs delstater valt att inte tillåta försäljning – annars hade konsumtionen förmodligen varit än högre. Intressant är att förändringar i konsumtion skett redan innan en legalisering införts. Beslut om legalisering av så kallad medicinsk cannabis och debatten om en kommande legalisering har även det lett till en ökad konsumtion. Bland ungdomar 12-17 år tycks dock inte konsumtionen öka hittills, även om det finns en liten tendens till det i de senaste mätningarna. Däremot ökar konsumtionen bland unga vuxna, vilket är beklagligt då hjärnan är som mest sårbar då den är under utveckling, upp till 25 års ålder. Det tycks också som att de grupper som redan använder mest cannabis ökar sin användning ytterligare efter en legalisering. Avsaknaden av ett barnperspektiv i de politiska besluten är tydligt, då legaliseringen lett till att fler barn far illa genom till exempel förgiftningar, då cannabis i högre grad finns tillgängligt i hemmen. Ett argument för legalisering är att den antas slå ut den svarta marknaden. I realiteten tycks det inte ske. Det existerar fortsatt en svart marknad som tillgodoser dem som är för unga för att köpa eller är vana vid billigare, obeskattad cannabis. Tillåten hemmaodling av cannabis tycks också stimulera till organiserad brottslighet och export av större odlingar. Gängkriminaliteten består därmed.

Legaliseringen skapar därmed två parallella marknader; den tidigare illegala och den nya legala, som i sin tur konkurrerar om kunder med pris, tillgänglighet och service. I slutänden visar det att en enbart illegal marknad, likt den i Sverige, medför betydligt färre illegala cannabisanvändare än en legal marknad, där den illegala ändå kvarstår. Detta oaktat den konsumtionsökning som tillkommer. Ett annat argument är att en legalisering sägs frigör resurser. Det stämmer förstås vad gäller insatser för ringa narkotikabrott, men som tidigare beskrivits behöver resurser fortsatt avsättas för att komma till bukt med den illegala marknaden. Till det tillkommer administrativa kostnader för givande och tillsyn av licensierade försäljningsställen, kontroll av plantor för egenodling och efterlevnad av åldersgränser samt ett antal andra regler som i slutänden innebär en omfattande polisiär hantering. Svensk narkotikapolitik står inför stora utmaningar där såväl narkotikakonsumtion som dödlighet behöver minska. Denna rapport från Narkotikapolitiskt

Center visar dock att legalisering, utifrån de effekter vi känner till idag, inte är en modell som löser dessa. Lösningar på våra utmaningar behöver därmed sökas på annat håll.

Enligt vår uppfattning måste vi kristdemokrater kunna stå fast vid våra tidigare beslut och avvakta den narkotikautredning med omfattande direktiv som just nu pågår. Den tittar på viktiga frågor som förebyggande, vårdkedja och hur dödligheten ska minska. Tillsammans med socialtjänstutredningen, som just nu bereds på socialdepartementet, och samsjuklighetsutredningen, vars slutbetänkande är på remiss, borde det vara tillräckligt för att bevara grundfundamenten i svensk narkotikapolitik men justera och skruva i denna till det bättre.

Vi föreslår rikstinget besluta

Attsats 1: Att uppdra åt partistyrelsen att i formandet av framtidens narkotikapolitik hålla fast vid den restriktiva och på solidaritet byggda politiken som varit kännetecknande för vårt parti.

Järnforsen 2023-04-01

Anders Andersson, Johanna Sandin, Hans-Inge Smetana-Nilsson, Magnus Lagergren

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:

Kristdemokraterna vill att alla människor ska kunna växa upp och leva utan risk att skadas på grund av eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopingmedel, tobak eller spel om pengar. Partiet står därför, sedan många år, bakom en restriktiv drogpolitik.

I Kristdemokraternas riksdagsmotion 2021/22:4631 med anledning av skrivelse En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022-2025, skrev partiet följande:

”Kristdemokraterna vill ha ett narkotikafritt samhälle och arbetar konsekvent för att stoppa alla tendenser till drogliberalisering. Antalet döda och skadade på grund av narkotikamissbruk ska minska. Det är också prioriterat att minska dödligheten bland ungdomar kopplat till experimenterande med droger. Ett effektivt förebyggande arbete, en god vård och behandling för den som fastnat i missbruk och beroende tillsammans med brottsbekämpande insatser från tull och polis är viktigt. Sedan 2011 har polis och tull rätt att beslagta preparat som är misstänkt farliga. En åklagare kan besluta om att varorna ska förstöras. Relevanta myndigheter har också möjlighet att beställa nya preparat på internet för att skynda på narkotikaklassningen. Hittills har samhället ofta legat steget efter, men vi får inte ge upp kampen mot nätdrogerna.

Kristdemokraterna är emot all avkriminalisering av innehav av narkotika för eget bruk. Bruk av narkotika är skadligt för hälsan och medför ett stort mänskligt lidande och många negativa effekter i samhället kopplat till exempelvis kriminalitet. Användande av narkotika ska därmed inte uppmuntras genom att trösklarna för att prova sänks. Det vore förödande om så skedde. En fördel med Sveriges nuvarande system är också att en polis som möter en ungdom som är påverkad eller innehar cannabis har rätt att ta perso¬nen till Maria Ungdom eller motsvarande beroendevård. Det ger möjlighet att bryta ett missbruk tidigt – innan det övergår till ett tyngre beroende.

Kristdemokraterna är också emot all form av legalisering av narkotika. Liberaliseringsströmningarna förespråkar främst legalisering av cannabis, men Kristdemokraterna är övertygade om att de doku-menterade negativa effekterna av cannabis är alltför stora. Det är också värt att notera att koncentrationen av THC, som ger ruseffekten, är flerfalt högre i cannabis i dag än vad den var för 20 år sedan. Det finns säkerställda samband mellan cannabismissbruk i tonåren och ökad risk att inte slutföra skolan och att utveckla beroende samt ökad psykisk ohälsa och kognitiva funktionsnedsättningar i vuxen ålder. En legalisering medför per definition en ökad tillgänglighet, vilket ökar risken för att ungdomar börjar använda cannabis. Detta bekräftas av en nyligen publicerad studie kring effekterna av legalisering av marijuana på ungdomars användande i Kalifornien. Kortfattat visar resultaten att ungdomar i årskurs 7, 9 och 11 efter legaliseringen har ökat sitt användande av marijuana med 18 procent (använt någon gång) och 23 procent (användning senaste 30 dagarna) jämfört med en tidigare nedåtgående trend i användandet. En nyligen publicerad fokusrapport från CAN visar att andelen av ungdomar i årskurs 9 som har rökt cannabis de senaste tolv månaderna har legat konstant runt 5–6 procent mellan 1995 och 2019. Det är glädjande nog en låg andel i ett internationellt perspektiv. Samtidigt är det oroande att ungdomarnas uppfattning att det är en stor risk att använda cannabis regelbundet har minskat från 92 procent 1995 till under 58 procent 2019. Det är därför ytterst angeläget att upprätthålla höga trösklar för ett ökat användande genom att mot¬verka både avkriminalisering av innehav av narkotika för eget bruk och all form av legalisering.”

Motionärerna beskriver i sin motion ett antal väldokumenterade exempel risker med legalisering av cannabisbruk, såsom generellt ökad cannabiskonsumtion, respektive vinster med kriminalisering av cannabisbruk, såsom tidigare upptäckt och åtgärder mot riskbeteende bland

unga. Motionen ligger alltså väl i linje med Kristdemokraternas befintliga politik. Då den dagsaktuella debatten inte har kunnat lägga fram någon övertygande evidens om motsatsen ser Kristdemokraterna i Kalmar län inget skäl att förändra partiets hållning i frågan.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 04:24.

04:23 Motarbeta liberalisering av droger

Från flera politiska partier, ungdomsförbund och enskilda politiker höjs nu röster för att avkriminalisera droger. Bland forskare är meningarna delade om vilka effekter legalisering av cannabis skulle få i Sverige.

I Kalifornien som genomförde den förändringen 2016 har den illegala marknaden för cannabis vuxit dramatiskt och är nu många gånger större än den legala.

Vi har idag på de flesta arbetsplatser nolltolerans emot droger och vilka signaler skulle vi ge om vi verkar för legalisering?

Läkare hävdar att cannabis ger beroende och ökad risk för psykoser samt är ofta begynnelsen till allt tyngre droger som skapar ett än djupare beroende.

De skador som detta medför får den enskilde, familjen, kommunens socialtjänst och samhället i övrigt betala för. Det skapar också en inkörsport till kriminell verksamhet för att finansiera droger, vilket polisen får avsätta resurser till.

Kristdemokraterna bör därför på allt sätt motverka liberalisering av droger.

Kristdemokraternas riksting föreslås besluta

Attsats 1: att partiet säger nej till legalisering av cannabis, samt

Attsats 2: att partiet aktivt tar avstånd från andra förslag till drogliberalisering som kan bli aktuella.

Myresjö 2023-01-16

Jan-Erik Josefsson

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraternas ståndpunkt är tydlig när det gäller liberalisering av droger; en avkriminalisering av narkotika skulle leda till en ökad narkotikaanvändning i Sverige, och också till ett ökat missbruk som går ut över såväl enskilda personer som deras familjer.

Kristdemokrater förespråkar en restriktiv narkotikapolitik. Insatserna ska riktas främst mot de som profiterar på narkotikan, smugglarna och försäljarna. Det behövs ett förebyggande arbete,

en bra vård och behandling om man fastnat i missbruk och en brottsbekämpande insats från tull och polis.

Precis som motionären föreslår i sin motion säger Kristdemokraterna nej till legalisering av cannabis och andra förslag av drogliberalisering. Partidistriktsårsmötet står bakom denna hållning till fullo.

Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att därmed anse motionen vara besvarad.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 04:24.

04:24 Sverige ska fortsatt ha, och stärka, sin restriktiva narkotikapolitik

Vi Kristdemokrater har en förtroendeingivande tradition av att kämpa mot narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet. Vi har länge stått upp för ett narkotikafritt samhälle och vill stoppa alla tendenser till drogliberalisering. Genom att arbeta för det samlade behovet av förebyggande arbete, en bra vård och behandling och en brottsbekämpande insats från polis och tull.

Ökad användning av narkotika innebär garanterat ökade påfrestningar på folkhälsan. Och i det sammanhanget är de i samhällsdebatten kontinuerligt återkommande, generellt alltid förenklat och tendensiöst framförförda, kraven på ”liberalisering” av den svenska narkotikapolitiken, destruktiv. I förlängningen direkt farlig (för både enskilda och samhället i stort).

Det som framförs handlar oftast om krav på avkriminalisering av bruk och innehav av narkotika för det egna missbruket samt på olika sätt formulerade krav på en legalisering av cannabis. Men, det handlar i grunden om en generell rörelse för att legalisera narkotika i stort. Ett av de mest okunniga argumenten i debatten är argument av karaktären att själva ”olagligheten” i att bruka narkotika skulle innebära att ”missbrukare inte får vård, utan sätts i fängelse”. Alla som kan någonting om frågan vet att den som döms för enbart ”ringa narkotikabrott/eget bruk” i princip alltid får böter. Nuvarande lagstiftning är dock ett helt avgörande för att polisen ska kunna ingripa mot narkotikahantering i exempelvis ungdomsmiljöer, och att socialförvaltningen därigenom kan få tidig kännedom om begynnande missbruk bland identifierade unga.

I debatten bör man dessutom ha med sig att de enda som gjort något konkret för att bryta dödstalen av narkotikamissbruk på senare år faktiskt är rättsväsendet. Just genom att kunna ingripa mot narkotikabrottslighet på alla nivåer. Från exempelvis den storskaliga smugglingen och langningen, till att tidigt kunna upptäcka och (med stöd av den nuvarande lagstiftningen) ingripa mot ungdomar som börjat använda narkotika. De som dör av narkotikamissbruk i Sverige är oftast sedan länge väl kända av både socialtjänst och vård. Något som med kraft borde tala för att vad samhället behöver primärt är en bättre vård och omsorg om de narkotikamissbrukare som redan är kända. Absolut inte en avkriminalisering av narkotikan.

Attsats 1: Kristdemokraterna tydligt ska fortsätta verka för att stoppa alla tendenser till narkotikaliberalisering.

Attsats 2: Rikstinget 2023 uttalar att Kristdemokraterna står för en restriktiv narkotikapolitik, där vi både arbetar mot den grova narkotikabrottsligheten och bevarar, samt utvecklar, arbetet mot ringa narkotikabrott genom bland annat fortsatt kriminaliserat eget bruk av narkotika.

Spånga 2023-04-05

Fredrik Wallén

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Narkotikapolitiken är och bör naturligtvis vara under ständig utvärdering och diskussion. Utredningar och utvärderingar om vilka åtgärder som bäst förebygger och beivrar narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet, hur en bra vård av missbrukare genomförs mm. är viktigt. Men, i det sammanhanget blir det särskilt viktigt att stå fast vid och motivera principerna för Kristdemokraternas narkotikapolitik. Att vi vill ha ett narkotikafritt samhälle och arbetar för att stoppa alla tendenser till drogliberalisering. Detta bör inte minst kraftfullt uttalas av vårt riksting 2023.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötet förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 04:22 - 04:24:
Till rikstinget har tre motioner inkommit som behandlar den svenska narkotikapolitiken. De tre motionerna förordar bland annat att Kristdemokraterna fortsatt ska upprätthålla och utveckla en restriktiv narkotikapolitik samt motarbeta alla tendenser av drogliberalisering i Sverige.

Det finns oroväckande trender gällande narkotika i Sverige. Bland unga mellan 16 och 29 har cannabisbruket nästan fördubblats mellan 2008 och 2018. Men i en internationell jämförelse sticker Sverige ändå ut med ett lågt bruk. I åldern 15-34 är den 9,6 procent i Sverige, jämfört 18 procent i Nederländerna, 22 procent i Frankrike och 13 procent i Tyskland. En trolig förklaring till detta är den restriktiva narkotikapolitiken samt att vi geografiskt befinner oss längre ifrån cannabisodlingens centrum. De kulturella normerna ser annorlunda ut. Den ökade användningen i Sverige korrelerar väl med den organisade brottslighetens och de utsatta områdenas utveckling, och den ökade tillgång till narkotika som kommer i dess spår. Detta är mycket problematiskt då cannabisbruk är förenat med stora hälsorisker. Risken för psykosutvecklingen är förhöjd med upp till fem gånger hos cannabisbrukare, psykoser som senare kan utvecklas till schizofreni. Risken för ångestsjukdomar och beroende finns också. Entydig forskning tyder på att kognitionsförmågan försämras avsevärt av cannabis.

I de länder där man på olika sätt legaliserat cannabis har den illegala försäljningen fortsatt. I USA har försäljningen av cannabisrelaterade produkter fullkomligt exploderat. Det finns fler cannabisbutiker i Colorado än det finns McDonalds och Starbucks. Dessutom är andelen 18-25-åringar som använt cannabis där det senaste året mellan 40 och 50 procent. Det är nivåer som vore djupt olyckliga att se i Sverige. Legalisering är enligt partistyrelsen fel väg att gå då det medför en ökad tillgänglighet och sannolikt ett ökat bruk, vilket kan antas leda till att fler ungdomar börjar använda cannabis.

Sammantaget är bruk av narkotika skadligt för hälsan, medför ett stort mänskligt lidande och har många negativa effekter i samhället kopplat till exempelvis kriminalitet. Användande av narkotika ska därmed inte uppmuntras genom att trösklarna för att prova sänks.
Det krävs enligt Kristdemokraternas mening tre grundpelare för att effektivt minska den höga narkotikadödligheten och motverka det mänskliga lidandet samt de negativa effekterna som narkotikan har på samhället: 1) insatser för att minska tillgängligheten 2) ett effektivt förebyggande arbetet samt 3) evidensbaserad och lättillgänglig vård och behandling för missbruksproblematik och beroendesjukdom. Vi driver flera förslag inom dessa områden i riksdagsmotioner.

I juni 2020 gav en enig riksdag ett tillkännagivande (en uppmaning) till regeringen om att narkotikapolitiken ska vara fortsatt restriktiv men att den ska utvärderas för att säkerställa att den är förenlig med kraven på evidensbaserad vård och beprövad erfarenhet och skademinimering. Denna uppmaning resulterade i att en utredning tillsattes som ska redovisas den 31 oktober 2023.

Avslutningsvis är Kristdemokraternas ståndpunkt tydlig i frågan. Vi behöver en restriktiv narkotikapolitik som motarbetar tendenser till drogliberalisering, samtidigt som vi behöver se till att droganvändare får en så effektiv och kvalitetssäkrad vård som möjligt.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 04:22:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 04:23:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 04:24:
att anse motionen besvarad

04:25 Bättre villkor för dem som uppbär aktivitets- eller sjukersättning

Våra tre viktigaste frågor är som bekant Sjukvård, Äldre och Trygghet. Ytterligare två politikområden genomsyrar vår politik, nämligen Familj, Jobb och Integration

Det finns emellertid ytterligare ett område som borde vara bland de viktigaste för ett parti som Kristdemokraterna och det är att verka för bättre villkor för våra mest utsatta. Den här motionen tar upp villkoren för dem som uppbär aktivitets- och sjukersättning.

Det är givetvis viktigt att verka för att så många som möjligt kommer ut i arbete.

En sådan politik får dock inte hindra oss att se dem som av tvingande orsaker inte kan arbeta.

Det finns trots allt en grupp för vilka jobb inte är möjligt och aldrig kommer att bli det. Ser vi inte dem så hamnar vi totalt fel, inte minst som barmhärtighet torde vara en av grundbultarna i vårt parti.

De här människorna finns ofta i den grupp som har sjukersättning.

För dessa framstår allt tal om att söka jobb närmast som ett hån, inte minst för dem som mot sin vilja av sjukdom eller skador tvingats sluta arbeta.

När jag till och med hör Riksdagsmän konstatera, att det man gör är att försöka få ut dessa i jobb, inser jag att okunskapen om dessa är alldeles för stor och att vårt parti inte alls är på rätt väg ifråga om detta.

Att vi behöver fortbildas ifråga om dessa människors situation är ganska uppenbart.

KD borde föra en politik som tydligt tar avstånd från försämringar för de som har sjukersättning och istället aktivt verka för bättre ekonomiska villkor för dem. Här är det också viktigt att dessa omtalas med sin rätta benämning, alltså som de som har sjukersättning (det har förekommit att de benämnts förtidspensionärer, ett begrepp som togs ur bruk 2003).

Under 2022 hade mer än 242000 människor ett sådant stöd, (enligt Ekonomifakta) – det är ganska många väljare som vi borde göra vårt bästa för att attrahera som parti.
Låt oss tillsammans göra KD till det självklara valet för dem som har det sämst i samhället.

Vi föreslår att partistyrelsen får i uppdrag att utreda:

Attsats 1: Att aktivt verka för att de ekonomiska villkoren för dem som uppbär aktivitets- och sjukersättning stärks.

Attsats 2: Att öka kunskapen om dessas livsvillkor

Falköping 2023-02-11

Dan Hovskär, Jan Erikson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsårsmötet bifaller motionen med följande andra attsats: Att öka kunskapen om de ekonomiska livsvillkoren för dem som uppbär aktivitets- och sjukersättning"

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter frågan om att förbättra de ekonomiska villkoren för de som uppbär aktivitets och sjukersättning. Vi kristdemokrater stod bakom höjningen av garantinivåerna för de med sjuk- och aktivitetsersättningen som dåvarande regering genomförde 2022. Vi har redan tidigare påtalat att detta är en utsatt grupp som har bedömts sakna arbetsförmåga och som halkat efter ekonomiskt och hamnat i ytterligare utsatthet. Vi hade därför med en höjning av garantinivån redan i vår oppositionsbudget för 2021. Detta vann inget gehör, men året efter föreslog regeringen en höjning. Denna höjning, en rejäl sådan dessutom, tillsammans med skattesänkningar och förbättringar av bostadstillägget har varit viktiga förändringar.

Sjukersättningen ska fungera som en trygghet för dem som under överskådlig framtid saknar arbetsförmåga. Kristdemokraterna konstaterar dock att sjukersättningen inte alltid finns där för dem som verkligen behöver den. Det gäller framförallt personer som närmar sig pension. Kristdemokraterna var därför positiva till den s.k. trygghetspensionen. Vi menar dock att den borde heta ”trygghetsersättning” eller liknande, detta för att hålla isär vårt pensionssystem från socialförsäkringen och vi hade helst sett att den gällt från 62år och uppåt. Denna ersättning ska fånga in dem som efter ett långt och slitigt liv inte förmår arbeta längre och där omställningen och rehabiliteringen bedöms ta oproportionerligt lång tid i förhållande till de år personen har kvar till pensionering.

Det blir en riktad ventil som möjliggör för de som haft tuffa arbeten och inte orkar arbeta längre så att de inte ska behöva ta i anspråk den allmänna pensionen med lägre pension som följd. KD har varit med och drivit på för att förbättra de ekonomiska villkoren för personer som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning. Det är en redan marginaliserad grupp där risken för utanförskap, både ekonomiskt och socialt är betydande. Sjuk- och aktivitetsersättningen höjdes med 8,6% från 1 januari 2023. Kristdemokraterna kommer fortsatt följa frågan om gruppens ekonomiska utsatthet. Partistyrelsen anser att det utöver frågan om ekonomiska villkor finns andra regelverk som är av betydelse för att tillförsäkra gruppen jämlika villkor. Det handlar till exempel om rätten att studera på universitet och högskolor som Kristdemokraterna tycker borde stärkas.

Partistyrelsen anser med anledning av ovanstående motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:26 Se över Försäkringskassans uppdrag gällande personlig assistans.

LSS är lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det är ett stöd för att människor med omfattande behov så långt möjligt ska kunna leva sina liv på så lika villkor som andra. Försäkringskassan beslutar om LSS-stöd efter bedömning av den sökandes grundläggande behov. Sedan 2015 har omfattande neddragningar gjorts. Det var då den dåvarande socialdemokratiskt ledda regeringen i sitt regleringsbrev till Försäkringskassan slog fast att kostnadsutvecklingen måste brytas och att det måste ske besparingar inom den personliga assistansen för att klara av kostnaderna för flyktingmottagandet. Sedan dess har försämringar skett på flera plan när det gäller personliga assistans. Försäkringskassan har tolkat sitt uppdrag som att besparingar går före behov för många med omfattande funktionsnedsättning och förtvivlan över en ödelagd vardag är stor hos många människor. Vi har de senaste åren bevittnat hur Försäkringskassan har minskat timmar för personer med funktionsnedsättning, medan hjälpbehoven kvarstår. De redan begränsade möjligheterna till ett liv som på något kan medföra möjligheter att klara sig dras undan. Förutom konsekvenserna för den enskilde brukaren drabbas också familjer av besparingar. Föräldrar och anhöriga måste hoppa in som personlig assistans när timmarna inte räcker till eller när vakanser uppstår, vilket drabbar redan utsatta familjer.

Försäkringskassan tidsätter enstaka minuter när de gör sina bedömningar av individens hjälpbehov och tar inte tillräcklig hänsyn till helhetsbehovet. Bedömningarna bygger till exempel på hur länge brukaren tuggar sin mat, om brukaren under en kort stund kan hålla i en gaffel, och hur lång tid ett toalettbesök tar. Hänsyn tas inte till att dagar kan vara olika och att vi människor har varierade dagsform olika dagar. Bedömningarna avser också om det är tillåtet att göra vissa ärenden och aktiviteter eller inte. Det är inte rimligt att bedöma alla individer på samma sätt. Alla individer ska bedömas efter sina behov. Individens samlade hjälpbehov måste ligga till grund för bedömning. Problemet idag drabbar särskilt de som har omfattande funktionsnedsättning. Behöver den enskilde ha hjälp med allt i sin vardag kan man inte utgå från enstaka hjälpinsatser, utan då måste man se helheten i individens hjälpbehov.

Problemet är inte endast att bedömningarna blir felaktiga. Det finns ett djupare och principiellt hot mot en humanistisk människosyn när de allra svagaste i samhälle blir slagpåse, när deras behov ifrågasätts och när deras möjlighet till överlevnad ska vara en post för besparingar. Därför är det viktigt att regeringen ser över Försäkringskassans uppdrag gällande personlig assistans. Med hänvisning till ovanstående yrkar jag:

Attsats 1: Att ge regeringen i uppdrag att se över Försäkringskassans uppdrag gällande personlig assistans. När det gäller funktionshindrade med omfattande hjälpbehov går det inte tidsätta minuter utan måste se helhetsbehovet.

Kalmar 2023-04-01

Liselotte Ammert

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en viktig fråga för oss kristdemokrater. Att se hela människan, särskilt i utsatta situationer är nödvändigt för att skapa trygghet och en god livskvalité för den enskilde. Det är i

första hand en vinst för personen ifråga men även för samhället och ekonomin. Hela människan hör ihop och ofta är det så att om man har specifika problem i en del av kroppen så påverkas måendet.

Nyligen presenterades den statliga utredningen SOU 2023:9 Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Ökad likvärdighet, långsiktighet och kvalitet. Där föreslås hur personlig assistans ska organiseras i ett statligt huvudmannaskap. En sådan förändring välkomnar vi. På så sätt hoppas vi att risken elimineras för att enbart räkna timmar och minuter för en viss insats utan att se till helheten.

Vi föreslår att partistyrelsen redan nu agerar på lämpligt sätt i enlighet med motionens intentioner.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att regeringen ges i uppdrag att se över Försäkringskassans uppdrag gällande personlig assistans.

I mars presenterades utredningen om statligt huvudmannaskap för personlig assistans. I den finns många goda förslag som KD länge drivit som sin egen politik. Det handlar om att assistansen behöver förstatligas för att säkerställa bättre förutsättningar för likvärdighet, långsiktighet och kvalitet. Timschablonen föreslås öka och som nämnts ovan föreslås staten ta över hela finansieringsansvaret för den personliga assistansen genom att fortsättningsvis ta över ansvaret för de 20 första timmarna som i nuvarande system är en kommunal angelägenhet.

Genom dessa föreslagna förändringar anser partistyrelsen att förutsättningarna att förbättra likvärdigheten och rättssäkerheten för enskilda individer är goda, och att assistansen kan åtgärda uppenbara missförhållanden i form av den så kallade ”minutjakten”. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:27 Sorgepeng i 90 dagar vid förlust av ett barn under 18 år

Bland det svåraste man som förälder kan uppleva är förlusten av ett barn.

På initiativ av Kristdemokraterna infördes 2011 det som brukar hänvisas som ”sorgepeng”. Det innebär att om barnet dog i samband med förlossningen kan modern få föräldrapenning i 29 dagar efter förlossningen och sedan 10 dagar med tillfällig föräldrapenning. Den andra föräldern kan ta ut 10 dagar med tillfällig föräldrapenning inom 60 dagar från förlossningen och därefter 10 dagar till inom 90 dagar från förlossningen.

Den som förlorat sitt barn före dess 18-årsdag kan ta ut 10 dagar med tillfällig föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning inom 90 dagar från dagen efter den dag som barnet avled. 10 dagar är i dom flesta fall alldeles för kort tid. Alla hanterar sorg på olika sätt, för vissa fungerar det bäst att återgå till vardagen så fort som möjligt, men inte för andra.

Efter dessa 10 dagar kan man eventuellt bli sjukskriven. Detta är fel utgångspunkt i och med att sorg, per definition inte är en sjukdom. Detta orsakar onödig stress. Flera studier visar att förlusten av ett barn skapar en stor stress i en människas liv, vilket i sin tur kan leda till andra

sjukdomar och för tidig död. Föräldrar som förlorar ett barn löper 50% risk att dö i förtid under en 25 års period.

Diagnosen vid sjukskrivning vid sorg kan vara depression, ångest, sömnproblem eller utbrändhet. Att sjukskriva utifrån dessa diagnoser är fel. Detta kan ställa till det längre fram i livet, när personen i fråga söker jobb eller vill teckna eller uppdatera en livförsäkring.

Sorg går oftast i vågor - vissa perioder fungerar livet bra men under andra perioder inte. För föräldrar som förlorat sitt barn vid födseln kan tiden direkt efter hemkomsten utan sitt barn vara mycket svåra liksom tiden runt begravning. För föräldrar som förlorat sitt barn vid sjukdom eller olycka kan tiden runt födelsedagar och högtider vara svårast. I de fall ett barn blivit mördat kan tiden vid eventuell rättegång, som i vissa fall kan ligga ett eller flera år fram i tiden, vara den svåraste perioden. Det är viktigt att slå fast att sorg inte är en sjukdom och att ha klart för sig att de som drabbas av sorg även kan ha nedsatt arbetsförmåga.

Snittsjukskrivningen vid ”sorg” är 26 veckor (som ungefär 85% skulle använda sig av) (enl. Socialstyrelsen), att införa en ”sorgepeng” innebär ingen kostnadsökning, snarare tvärtom, I och med att sorg inte är en sjukdom så är det svårt för Försäkringskassan få fram ett korrekt medicinskt underlag för en bedömning. Att som förälder i djup kris dessutom behöva ta kontakt med läkare för att få en sjukskrivning för något som inte är en sjukdom, är inget man ska behöva göra den i situationen.

Högsta förvaltningsdomstolen har kommit fram till att det inte krävs att det i det medicinska underlaget redovisas undersökningsfynd som bygger annat än läkarens iakttagelser och uppgifter som den försäkrade lämnat för rätt till sjukpenning vid psykiatriska tillstånd.

När livet är som svårast då ska vi kristdemokrater visa att även de som drabbats av sorg kan kunna lita på Sverige.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att verka för en utredning om möjligheterna till en Sorgepeng om 90 dagar inom en 5-årsperiod för föräldrar som förlorat sitt barn under 18 år som ett komplement till den sorgepeng som redan finns idag.

Torsåker 2023-03-24

Annika Sjögren, Anders Ramstrand, Anneli Törnblom, Tomas Djurhed, Sofi Milde

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman i Gävleborg beslutar att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår att rikstinget uppdrar till partistyrelsen att, som en förstärkning till den sorgepeng som finns idag, införa en sorgepeng upp till 90 dagar inom en 5-årsperiod för föräldrar som förlorat sitt barn under 18 år. Precis som motionärerna skriver så är förlusten av ett barn en oerhört svår sorg. Sorgeprocessen är komplex och som också poängteras så måste det göras olika bedömningar av vad som är den bästa åtgärden då omständigheter och sättet att hantera sorgen är olika.

Det som brukar hänvisas till som ”sorgepeng” infördes 2011 på initiativ av Kristdemokraterna. Enligt gällande regler ser ersättningen olika ut beroende på om man förlorat sitt barn i samband med födseln eller innan barnet fyllt 18 år. Om barnet dog i samband med förlossningen kan modern få föräldrapenning i 29 dagar efter förlossningen och sedan 10 dagar med tillfällig föräldrapenning. Den andra föräldern kan ta ut 10 dagar med tillfällig föräldrapenning inom 60 dagar från förlossningen och därefter 10 dagar till inom 90 dagar från förlossningen. Den som förlorat sitt barn före dess 18-årsdag kan ta ut 10 dagar med tillfällig föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning inom 90 dagar från dagen efter den dag som barnet avled.

Sorgepengen var inte tänkt som en ersättning till sjukskrivning. Syftet med sorgepengen var att föräldrarna genom ett så enkelt och obyråkratiskt sätt som möjligt skulle kunna vara ledig utan att riskera att hamna utanför socialförsäkringssystemet när man drabbats av det värsta en förälder kan drabbas av. Man har så mycket annat att tänka på när man har förlorat ett barn. Den förälder som efter den här tiden inte kan arbeta på grund av sorg kan ha rätt till sjukpenning.

Försäkringskassan som beslutar om ersättning bedömer om en person ska få ersättning på grund av att arbetsförmågan är nedsatt. Den bedömer i sak inte huruvida en person är frisk eller sjuk. Däremot så behöver handläggaren medicinskt underlag som en del i bedömningen. Partistyrelsen menar att huruvida sorg är en sjukdom eller inte, inte är upp till rikstinget att besluta om. Oavsett om man skulle landa i att kalla det sorgepeng eller sjukpenning så menar partistyrelsen att det är svårt att bedöma arbetsförmågan utan att kunna relatera till symptom. Partistyrelsen menar också att man hamnar i märkliga bedömningar om man vid sorg ska undvika att beskriva dessa symptom i en medicinsk diagnos med hänvisning till att de kan ställa till det i framtiden. Det gäller i så fall för alla som drabbats av dessa symptom/diagnoser, oavsett vad som varit den utlösande faktorn.

Precis som motionärerna skriver så är sorgehantering individuellt. En person kan vara i behov av att vara hemma medan en annan kan vilja vara på jobbet. För den som har nedsatt arbetsförmåga finns i dag ett bra stöd. Att då skapa en ny kategori vid sidan av sjukpenningen för en specifik grupp vore att göra försäkringssystemet mer komplext och snårigt. Konsekvensen av konstaterandet att sorg inte är en sjukdom blir dessvärre att den sörjande som inte förmår att arbeta fullt ut inte heller kan sjukskrivas med annat än en sjukdomsdiagnos som depression. Ledstjärnan är att varje människa ska få jobba 100% av sin förmåga. När denna förmåga är nedsatt bör vi eftersträva effektiva sätt att hantera detta, som ger stöd för vederbörande att återfå sin fulla förmåga. En större flexibilitet i sjukförsäkringen skulle kunna vara ett sätt att ge de sörjande ett rätt stöd i sorgeprocessen.

Kristdemokraternas förslag om en ökad flexibilitet i sjukförsäkringen genom att slopa fasta stegen – 25, 50, 75 eller 100 procent – i bland annat sjukpenningen skulle skapa bättre förutsättningar för att ta i beaktande den individuella arbetsförmågan, även för dem som bär på sorg. Mot bakgrund av ovanstående yrkar partistyrelsen på att motionen besvaras.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:28 Övergång till mer humant asylkvotsystem

I förra rikstinget ansåg den dåvarande partistyrelsen motionen om övergång till asylkvotsystem som besvarad och KD vill att “kvotflyktingssystemet, ska vara den huvudsakliga metoden för utlänningar att söka asyl i Sverige samt ha ett asylmottagande som hamnar på nordisk genomsnittsnivå”1.

Integrationsdebatten tar alltmer plats i den svenska debatten med begrepp som

“integrationsskuld” men vi måste inse att integration och migration hänger ihop och idag inte finns någon konkret politik för att uppnå detta. De senaste åren har Sverige haft nästan 3 gånger så högt mottagande som våra grannländer tillsammans.

Årtal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asylsökande Sverige	162450	28795	26330	21560	26255	16225	11419	18000
Asylsökande Nor,Dan,Fi sammanlagt	84430	15275	11735	10730	9485	6040	4843	n/a

Statistiken är hämtad från Eurostat och inkluderar dessutom inte kvotflyktingar som för Sveriges räkning senaste åren snittat på 5000/år - högst per capita i världen. Inte heller människor från Ukraina. Jämförs Sverige med EU-länderna per capita blir den oproportionerliga fördelningen ännu tydligare och har sett ungefär likadant ut i 25 år.

Varför asylrätten inte fungerar

I ett helt annat geopolitiskt Europa i ruiner, ett kallt krig med stängda gränser, politiska spänningar med öst, obevekliga regimer, avsaknad av politiska verktyg att sätta press på andra länder och med politiska dissidenter från öst på flykt. Ur denna komplott av utmaningar kom asylrätten till och i efterdyningarna av andra världskriget.

Asylrätten var däremot aldrig utformad och uttänkt för dagens moderna Europa i en värld med fri rörlighet, omfattande flygtrafik, teknologiframsteg, informationsdelning, internet, ekonomiska migranter, tillgänglighet, en miljardindustri inom flyktingsmuggling, valfrihet att välja destination för asyl, frihet i utbrett resande utan inre gränskontroller samt dagens 8 miljarder människor jämfört med 380 miljoner i 1950-talets Europa. FN uppskattar dessutom att ca 90 miljoner människor har lämnat deras hem på grund av provinskonflikter, katastrofer, inbördeskrig eller svält.

Asylrätten beskrivs oftast som en mänsklig rättighet men är rent definitionsmässigt snarare ett förbindande av en stat inom ramen för statssuveränitet att bl.a. bevilja människor skydd inom sitt territorium. Hyckleriet består i att stater som säger sig stå upp för asylrätten samtidigt med stor handlingsfrihet konstruerar system och vidtar åtgärder som förhindrar eller försvårar individers möjlighet att ta sig till just deras territorium. Trots att konventionen är juridiskt bindande så finns inget övre organ som övervakar att det följs. Asylrätten saknar dessutom system att fördela flyktingar rättvist, ansvarar ej för att räkna in sociala & ekonomiska konsekvenser för mottagande länder och nonchalerar helt att sätta press på länder/regeringar där folk flyr ifrån.

Om asylrätten var något som EUs politiker starkt trodde varför jobbar inte regeringarna aktivt då att upprätthålla den? I verkligheten är det tvärtom och politiker idag är inklämda mellan en arg folkopinion och konventionsförbindelser. Asylrätten kräver likgiltigt, oavsett livsöde, att du är på en bestämd geografisk plats och därför prioriteras indirekt starka individer (unga män) samt människor med möjlighet att betala flyktingsmugglare (rika människor) och uppmuntrar till livsfarliga resor. Kvar lämnas fattiga kvinnor och barn i långt mer utsatta öden.

Nytt förslag med asylkvot i proportion till folkmängd inom EU

Sverige bör välja en mer effektiv väg att tillsammans med UNHCR hjälpa flyktingar och verka för långsiktiga lösningar. Moraliskt sett bör Sverige vara stolta att vi som nation i 25 år tagit mest ansvar i Europa. En övergång till kvotflyktingsystem bör införas där Sverige tar emot antal

flyktingar i proportion till antal förstagångsuppehållstillstånd för asylsökande i EU för föregående år. Konkret innebar detta att inför varje år ta emot kvotflyktingar som uppgår till 2% av EU:s uppehållstillstånd från föregående år och skulle se ut såhär:

Årtal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kvot	3100	14700	13200	9100	4700	4700	4100	4300	n/a

Detta skulle lägga Sverige nära nordiska nivåer och flyktingar kan direkt placeras ut i kommuner som kan förbereda sig månader i förväg. Ingen handläggning av ärende skulle längre behövas utan istället samråd med UNHCR där IOM ansvarar för transport från flyktingläger. Istället för 163000 individuella ärenden 2015 (där hälften får avslag och senare problem med utvisningar/ skuggmedborgare) skulle Sverige ökat sitt ansvar 2016. Resurser och fokus riktas mot utsatta folkgrupper och inte enskilda individers anspråk på asyl som ofta leder till spända konflikter mellan myndighetsbeslut och asylrättsadvokater och inte alltför sällan osäkra bedömningar.

Medan länder som Kanada & Australien har detta system på plats och fungerar väl så kämpar Sverige med resurser till migrationsverket, administrering, husering av människor som ej bedöms ha flyktingstatus, utvisningar, skuggmedborgare. Trots Tidöavtalet bedömer migrationsverket ca 16000 asylsökande per år 2023-242 och avtalet är ingen långsiktig lösning utan är beroende av regering, stöd, omvärldshändelser/katastrofer samt “lappar” ihop systemet med push-effekter.

Asylkvotsystem skulle vara mer säkert, rättvist, skapa ordning och reda, säkerställer att de mest utsatta får en chans, ger jämn demografisk fördelning, splittrar inte familjer, kapar benet för flyktingsmugglare, förhindrar missbruk/ekonomiska migranter och hjälper kommuner att planera i förväg. Detta ger också Kristdemokraterna hög trovärdighet i integrationsdebatten.

Utgångspunkten i flyktingdebatten bör ej kretsa kring permanent exil för alla världens 70 miljoner flyktingar utan rättigheten att ej drivas bort från sitt hemland samt att rikta resurser där det mest gör nytta. Genom att hålla länder ansvariga för fördrivningar med sanktioner men samtidigt ge stöd för återbyggnad, upprustning, utbildning och investering i utsatta regioner. I kombination med att Sverige delar ansvar för de mest utsatta på nordisk nivå så ska fokus ligga på att garantera rättigheter i flyktingläger, resursfördelning, nödhjälp, bilaterala samarbeten och att stöd bäst bestäms i närområdet med lokal integration och utbildning.

1 https://kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/migration
2 https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2023/2023-02-06-Sankt-prognos-for-antalet-asylsokande-till-Sverige.html

Attsats 1: att verka för en övergång från dagens asylrätt till att ett svenskt asylkvotssystem i samverkan med UNHCR där antal uppehållstillstånd uppgår till 2% av EUs (asylsökande, förstagång) från föregående år.

Attsats 2: Att vid bifall av att-sats ett verka för ett utökat skydd, strategier och humanitärt stöd på plats.

Attsats 3: Att vid bifall av att-sats ett verka för en ventil för närområden som hamnar i krig och nöd.

Spånga 2023-04-05

Wiiliam Svedberg

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Den flyktingpolitik som i synnerhet specifikt Sverige har bedrivit under lång tid har varit orimlig. Det har varit ett system som inte prioriterat att ge stöd till hjälp på plats, och det har inte prioriterat att bidra i skyddet av de mest utsatta.

Kristdemokraterna i Stockholms stad anser sedan tidigare att Kristdemokraterna ska verka för en övergång till ett asylkvotssystem, där ansökan om asyl sker i ett annat land, och att det blir den huvudsakliga metoden för människor att söka asyl på. Det innebär att flyktingar som just Sverige tar emot kommer att ha sina asylskäl klarlagda och fastställda redan vid ankomsten hit, och det skapar i sin tur förutsättningar för att mer stöd kan ges på plats i flyktingars hemländer.

Sverige både bör och behöver övergå till ett uttalat asylkvotssystem, som står i proportion till landets integrationsförmåga Partidistriktet anser att Sverige med ett sådant system på plats skulle kunna verka för att ett utökat kvotsystem för asylflyktingar i samverkan med UNHCR, och även att Sveriges stöd till UNHCR i en sådan situation bör kunna utökas.

Mot denna bakgrund föreslås årsmötet besluta
att Kristdemokraterna ska verka för en övergång till ett asylkvotssystem, där ansökan om asyl sker i ett annat land och blir den huvudsakliga metoden för människor att söka asyl på.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om en övergång till ett asylkvotsystem. UNHCR bedömer att 68,5 miljoner människor är på flykt. 58 % av dessa har flytt inom landet medan 37 % har flytt till andra länder. Asylrätten stipuleras i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948. Att var och en har rätt att i andra länder söka och åtnjuta asyl från förföljelse framgår av artikel 14. Samtliga EU:s medlemsstater har ratificerat FN:s flyktingkonvention. EU:s medlemsstater är också anslutna till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna (Europakonventionen) som sedan år 1995 är svensk lag.

Kristdemokraterna är positiva till kvotflyktingsystemet som finns idag. Kvotflyktingsystemet innebär att människor kommer i säkerhet utan att tvingas utlämna sig till illegala och hänsynslösa flyktingsmugglare. Det har också den fördelen att hjälpen kan erbjudas snabbt och till personer i mest tänkbara utsatta lägen. Redan idag tar Sverige emot flest kvotflyktingar i EU och partiet välkomnar att Sverige utökar sin flyktingkvot ytterligare då behoven är stora. UNHCR bedömer att 68,5 miljoner är på flykt. Av dessa är 1,4 miljoner människor i behov av vidarebosättning genom kvotflyktingsystemet. Fram till 2016 tog Sverige emot ungefär 1 900 kvotflyktingar per år, men i och med migrationsöverenskommelsen från 2015 har Sverige successivt ökat antalet kvotflyktingar till 5 000 personer årligen från och med 2018.

Genom kvotflyktingsystemet får särskilt utsatta grupper hjälp till skydd, bland annat kvinnor och barn utan stödjande nätverk, personer som tillhör en religiös eller etnisk minoritet, HBTQ-personer och personer som är sjuka eller har funktionsnedsättningar. Kristdemokraternas målsättning är att Sverige ska verka för ett ökat ansvarstagande också från EU i denna fråga. Alla medlemsstater ska ta emot kvotflyktingar och fler kvotflyktingar totalt sett ska tas emot i EU. Därför vill vi se en uppgörelse om ett kvotfördelningssystem i Europa som baseras på en specifik fördelningsnyckel som tar hänsyn till inhemska omständigheter.

Att förändra asylpolitiken på ett så grundläggande sätt, som motionärerna vill, kräver många överväganden, och väcker många frågor. Hur hanterar man avvisande vid gränsen på ett säkert sätt? Hur tillgodoser man rättssäkerheten? Hur tar vi hänsyn till internationella konventioner och åtaganden? Ett omtag på migrationspolitiken kräver också att man hanterar andra frågor

parallellt. Bör vi då använda biståndet på ett effektivare sätt, hur formar vi en utrikespolitik som motverkar än mer att migration uppstår från första början? Vid eventuella förändringar av asylsystemet så måste målet vara att de med störst skyddsbehov har möjlighet att ta sig till Sverige menar partistyrelsen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:29 Asylsökningen måste skyndas på

Vi är ett parti som tänker på den lilla människan, då måste jag fråga mig hur vi tänker runt denna långa väntan på asyl.

Jag har ett fall som jag kommer att beskriva nedan.

Vi har en familj som kom hit 2013 från Libanon men är Palestinier. Båda föräldrarna var sjuksköterskor i sitt hemland varav kvinnan jobbade som operationssköterska innan dom flydde till Sverige. Men under deras uppehållstillstånd har det varit helt otänkbart att dom ens skulle få en chans att jobba eller visa sin kunskap. För dom var det en frustration när Pandemin kom och dom inte kunde få en chans att hjälpa till.

Under dessa år har man gång på gång under Asylsökningens alla turer, informerat Migrationsverket om dom oroligheter som är för Palestinier i Libanon och oroligheterna för övrigt i Libanon.

Det innebar att dom gick på bidrag några år för att ens klara sig i väntan på deras asyl. 2017 sökte sig mamman i familjen till Tehuset både för att få möjlighet till socialt umgänge och för att lära sig språket.

Här öppnades nya möjligheter för henne där både dans och matlagning blev en förgyllande sak i hennes liv.

Soheila erbjöd kvinnan att bli kock en den nyöppnade restaurangen Soheilas kök i Degerfors. Nu får hon äntligen tjäna sin egen lön och hon är så tacksam att äntligen få komma in i samhället på ett bra sätt och som kvinna tjäna egna pengar.

Dom har 3 barn som endast kan prata svenska. Arabiska kan dom bara ett fåtal ord. Som innebär att dom alla får prata svenska när dom umgås. 2 av barnen går i skolan och har fått många fina kompisar.

Nu är det 2023 och domen har kommit att hela familjen ska utvisas. Dom ska utvisas till Palestina. Ett land om barnen inte känner till och föräldrarna inte har varit på många år. Då dom tog sig från Libanon.

Här undrar jag, varför tar man inte reda på hur familjen har tagit sig fram i samhället, när det har tagit så många år?

Hur går det för barnen ? Hur ska det gå för dom i det nya landet ?
Är detta rätt mot en familj som har fått en trygg tillvaro i vårat land och som äntligen har fått chansen att tjäna sina egna pengar. Är det inte sådana personer och familjer som vi ska vårda ?
Vi säger att barnen måste få tillgång till skolan, att vi måste hitta barnen och familjer som fallit mellan stolarna.

Till vilken nytta ? När det ändå är så lätt att skicka ut dom. Vi stryker dom över huvudet och sen

dröjer det inte länge förrän smällen kommer.

Detta är ohållbart och man tänker inte på den lilla människan.

När det gäller brottslingar så kan vi ej skicka hem dom i ett land som är oroligt. Är detta rättvist?

Jag yrkar därför

Attsats 1: att partistyrelsen får i uppdrag att en gång för alla se över asylsökningen och ser till att processen skyndas på

Karlskoga 2023-02-28

Ann-Catrin Örtkvist

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna har lagt en rad förslag som bidrar till att effektivisera asylprocessen utan att tumma på rättssäkerheten. Sedan 2015 har vi exempelvis föreslagit införandet av asylansökningsområdena där det görs en första registrering och bedömning av asylansökan. Syftet är att få till stånd en snabbare handläggning och beslutsprocess som är både rättssäker och effektiv. Vi har även avsatt medel för att förstärka domstolsprövningen i utlänningsmål. Kristdemokraterna drev även på för en säkra-länder-lista och att möjlighet till spårbyte avskaffas.

Distriktsstämman anser därför motionen besvarad.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att partistyrelsen får i uppdrag att verka för att asylansökningar hanteras snabbare. Kristdemokraterna har lagt en rad förslag som bidrar till att effektivisera asylprocessen utan att tumma på rättssäkerheten. Sedan 2015 har vi exempelvis föreslagit införandet av asylansökningsområden där det görs en första registrering och bedömning av asylansökan. Syftet är att få till stånd en snabbare handläggning och beslutsprocess som är både rättssäker och effektiv. Vi har även avsatt medel för att förstärka domstolsprövningen i utlänningsmål. Kristdemokraterna drev även på för en säkra-länder-lista och att möjligheten till spårbyte avskaffades. Partistyrelsen anser med anledning av ovanstående motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:30 Regler för medborgarskap i Sverige

Mycket kan sägas om den invandring som sker till Sverige och hur man efter migration sedan förvärvar medborgarskap. Medborgarskap i Sverige bör kunna förvärvas på olika sätt tex utöver att man föds av en eller två föräldrar med svenskt medborgarskap eller genom giftermål med svensk medborgare. Det är rimligt att den som önskar bli medborgare i Sverige kan uppvisa god vandel samt bidra till Sveriges bästa. En modell likt den i Schweiz där medborgarskap kan sökas först efter att den sökanden har bott länge i landet, försörjer sig själv (som familj) och har goda vitsord från lokalsamhället bör kunna tillämpas även här. Den som avser bli svensk medborgare bör rimligen ha för avsikt att bli en del av det svenska samhället och bör därför också ha elementära språk- och samhällskunskaper.

En större fråga är hur vi i framtiden bör se på dubbla medborgarskap. Vi befinner oss i en situation där antagonistiskt inställda länder använder medborgarskapet som ett verktyg mot andra länder. En kinesisk medborgare har åtminstone formellt plikter mot den kinesiska regimen, även då denne bor i andra länder. Detta gäller på olika sätt flera olika länder. Detta kan innebära att personen inte kan uppbära samma förpliktelser mot Sverige i en krissituation, eller, än värre, att personen kan tvingas kompromettera Sveriges säkerhet. Då medvetenheten om inte bara våra rättigheter jämtemot staten, utan även våra plikter mot densamma ökar, så blir det alltmer tydligt att dubbla medborgarskap existerar i en juridisk och filosofisk gråzon. Framtiden för den svenska policyn med att tillåta dubbla medborgarskap bör därför utredas vidare.

Attsats 1: Att möjligheten att krav på medborgarskap enligt schweizisk modell kan tillämpas i Sverige.

Attsats 2: Att ett underlag för ett framtida beslut om huruvida Sverige i framtiden skall tillåta dubbla medborgarskap skall tas fram.

Nacka 2023-04-02

Martin Gunnesson, Malin Gunnesson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter frågan om medborgarskapsregler enligt Schweisisk modell samt frågan om dubbelt medborgarskap. Enligt Tidöavtalet ska förlängd vistelsetid för medborgarskap utredas. Kraven på svenskkunskaper och samhällsorientering samt försörjning som enligt vår politik måste uppvisas, tillsammans med vandelsprövningen för medborgarskap, syftar till att en annan grund för medborgarskapet än den vi haft hittills som framför allt byggt på hemvistkravet. Kristdemokraterna står bakom Tidöavtalet, i avtalet återfinns också ett utmönstrande av Permanenta Uppehållstillstånd (PUT) vilket förändrar förutsättningarna för vistelsetiden. Det finns en risk för att ett krav på en alltför lång vistelsetid försämrar drivkrafterna för förbättrade språkkunskaper, försörjning och samhällskunskap. Partistyrelsen föreslår rikstinget, med anledning av yttrandet ovan, att första attsatsen bör avslås.

Dubbelt medborgarskap infördes 2001, alla nordiska länder har det. Systemet bygger på att länder ger medborgarskap på olika grunder. En orsak till en sådan situation är att olika länder hanterar olika system för nationalitet vid födsel. Vissa stater, till exempel USA, följer ius soli, där man blir medborgare om man är född inom statens territorium. Andra stater hanterar jus sanguinis, där föräldrarnas nationalitet är avgörande. En annan orsak till dubbelt medborgarskap kan vara att föräldrarna har medborgarskap i olika stater, som båda tillämpar jus sanguinis.

Enligt en lag från 1 juli 2001 får nyblivna svenska medborgare behålla sitt dittillsvarande utländska medborgarskap om lagen i det andra landet tillåter det. Förlust av medborgarskap när personen i fråga fyller tjugotvå år, kan ske om denne är född utomlands, aldrig haft hemvist i Sverige, och inte heller varit här under förhållanden som tyder på samhörighet med landet. Migrationsverket prövar ärenden enligt lagen. På ansökan som görs innan den svenske medborgaren fyller tjugotvå år får dock medges att medborgarskapet behålls. Partistyrelsen föreslår rikstinget, med anledning av yttrandet ovan, att anse andra attsatsen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

04:31 Medborgarskap

Sveriges krav på dem som vill kunna erhålla medborgarskap är i ett internationellt och även i ett nordiskt perspektiv mycket låga. Dessa låga krav rimmar illa med vår syn på medborgarskapets betydelse. Medborgarskapet är i princip ett kontrakt mellan medborgare och stat, med tydliga rättigheter och skyldigheter, och ska inte bara ges bort. Det ska ingås av de presumtiva medborgarna med full förståelse för vad som förväntas av dem som svenska medborgare.
Vi vill att medborgarskapet ska få en högre status, för vilket man kvalificerar sig under en längre tid. Det som borde vara ett kvitto på en framgångsrik integration, är idag någonting som bara skänks bort på ett lättvindigt sätt.

Attsats 1: Att kraven för svenskt medborgarskap behöver stärkas och ska därför endast kunna ges till den som uppfyller samtliga följande villkor:•Goda dokumenterade skriftliga och muntliga kunskaper i det svenska språket, med goda språkkunskaper menas att man når uppsatta gränskrav i ett språktest i svenska motsvarande det vedertagna IELTS testet som tillämpas för engelska i en rad olika länder. Godkänt resultat i ett medborgarskapstest. Boende och verksam i landet i minst tio år med permanent uppehållstillstånd. Vara i egen försörjning sedan minst fem år tillbaka. Straffri sedan 10 år för brott där fängelse finns i straffskalan. Aldrig ha begått grova brott som krigsförbrytelser, deltagit i folkmord och liknande. Måste kunna styrka sin identitet från ursprungslandet på ett tillförlitligt sätt

Attsats 2: Att kraven för svenskt medborgarskap behöver stärkas och ska därför endast kunna ges till den som uppfyller samtliga följande villkor:•Goda dokumenterade skriftliga och muntliga kunskaper i det svenska språket, med goda språkkunskaper menas att man når uppsatta gränskrav i ett språktest i svenska motsvarande det vedertagna IELTS testet som tillämpas för engelska i en rad olika länder. Godkänt resultat i ett medborgarskapstest. Boende och verksam i landet i minst tio år med permanent uppehållstillstånd. Vara i egen försörjning sedan minst fem år tillbaka. Straffri sedan 10 år för brott där fängelse finns i straffskalan. Aldrig ha begått grova brott som krigsförbrytelser, deltagit i folkmord och liknande. Måste kunna styrka sin identitet från ursprungslandet på ett tillförlitligt sätt

Attsats 3: Att utfärdandet av nya medborgarskap ska frysas i väntan på att nya riktlinjer för medborgarskapet har fastslagits

Attsats 4: Att lagändring genomföras så att medborgarskap kan återkallas om falska uppgifter, hot eller muta legat till grund för medborgarskapet

Attsats 5: Att en person, vid återkallat medborgarskap, ska utvisas om denne också har medborgarskap i annat (hem) land.

Skutskär 2023-03-27

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att uppvärdera medborgarskapet. Medborgarskapet är ett rättsligt förhållande mellan en individ och en stat. Det har såväl en reell som en symbolisk betydelse. Genom medborgarskapet erhålls rösträtt i riksdagsval, rätt att kunna söka vissa typer av tjänster inom polis, domstol och militär, den ovillkorliga rätten att vistas i landet samt konsulär hjälp vid problem i utlandet. Den symboliska betydelsen är att medborgarskapet innebär en delaktighet i en större gemenskap, med skyldigheter och rättigheter gentemot andra. Genom medborgarskapet stärks känslan av delaktighet, samhörighet och identitet. Detta är också något

som betonas i den senaste översynen av den svenska medborgarskapslagstiftningen genom införandet av en ny portalparagraf som förmedlar att det svenska medborgarskapet är ett uttryck för samhörighet. Kristdemokraterna anser att det är dags att uppvärdera medborgarskapets betydelse.

Då ett medborgarskap medför långtgående rättigheter vill Kristdemokraterna skärpa villkoren för att förvärva medborgarskap. En jämförelse med övriga medlemsländer i EU visar på mer långtgående villkor för medborgarskap. Det är väl underbyggt att kunskaper i det svenska språket har stor betydelse för integrationen. Ett visst mått av kunskaper i svenska underlättar möjligheten att tillgodogöra sig en utbildning, få ett arbete och komma in i samhällsgemenskapen. Kristdemokraterna vill därför införa ett godkänt språkkrav för den som söker medborgarskap, såvida man inte genomfört ett godkänt språkprov vid sin ansökan om permanent uppehållstillstånd, vilket vi också föreslår.

De som söker medborgarskap ska även ha genomgått undervisning i samhällsorientering samt avlagt ett godkänt prov. Genom en god kännedom om det svenska samhället och vilka allmänmänskliga värden och värderingar som präglat och fortfarande präglar vårt samhälle kan kulturella klyftor minska. Det går inte heller att bortse från arbetets betydelse i integrationsprocessen. Signalen om att ett medborgarskap är avhängigt förmågan att arbeta och bidra till det gemensamma ska inte heller underskattas, både för nyanlända och svenska medborgare. Kristdemokraterna vill därför att ett försörjningskrav ställs som krav för ett medborgarskap, med rimliga ventiler. Försörjningskravet ska motsvara förbehållsbeloppet och anställningen bör inte vara subventionerad.

För att kunna bli svensk medborgare krävs att du kan styrka din identitet, vara över 18 år, ha ett permanent uppehållstillstånd eller en uppehållsrätt eller ett uppehållskort, i regel bott i Sverige sammanhängande i fem år och levt ett skötsamt liv där olika typer av brott innebär att du kan söka medborgarskap först efter en karenstid. För att tydliggöra medborgarskapets betydelse vill vi att alla kommuner ska arrangera offentliga medborgarskapsceremonier för att välkomna nya medborgare. Alla som blir medborgare eller myndiga bör också få en medborgarbok där de rättigheter och skyldigheter som följer av medborgarskapet förmedlas.

Då ett medborgarskap har stor vikt anser Kristdemokraterna att det måste vara möjligt att i vissa fall återkalla ett medborgarskap. I det fall det kan styrkas att personen de facto erhållit medborgarskap på svikliga grunder exempelvis vid falsk identitet eller genom falska dokument ska medborgarskapet kunna återkallas. Detsamma gällande personer med dubbelt medborgarskap som aktivt medverkat eller varit delaktiga i terroristbrott eller krigsförbrytelser. Medborgarskapet ska också kunna återkallas om man har tillskansat sig detsamma genom mutor eller bestickning. Kristdemokraterna har arbetat för en översyn av reglerna kring medborgarskap och välkomnar därför den pågående utredningen om skärpta krav.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen
Attsats 5: att avslå attsatsen

04:32 Inför registerkontroll och ansökan om medborgarskap för alla straffmyndiga

Under de senaste åren har vi kunnat läsa om personer som erhållit svenskt medborgarskap trots

att de stått under åtal eller dömts till mycket grov brottslighet såsom mord mm. Detta väcker stor anstöt och det är naturligtvis helt orimligt att dessa kriminella ska kunna erhålla medborgarskap. I stället ska dessa personer naturligtvis utvisas. Vid närmare granskning visar det sig att det handlar om personer under 18 år som erhållit medborgarskap då dessa inte behöver ansöka om sådant utan endast anmäla att man vill ha medborgarskap. En vuxen som ansöker om medborgarskap får sin lämplighet prövad genom registerkontroll. Om den sökande begått brott av viss dignitet kan ansökan avslås. Någon sådan lämplighetsprövning görs dock inte för personer som inte behöver ansöka om medborgarskap utan endast anmäla. Konsekvensen av nuvarande ordning är naturligtvis att ett viktigt incitament saknas när det gäller underårigas möjligheter medborgarskap, nämligen vikten av att de inte ska begå brott. Det hela signalerar en låt gå mentalitet och kravlöshet och återspeglar sannolikt inte den breda massans uppfattning om vilka krav som ska ställas på personer som erbjuds medborgarskap i Sverige.

Attsats 1: Att lämplighetsprövningen ska vara likartad för alla straffmyndiga personer i samband medprövning av medborgarskap.-

Attsats 2: Att modellen med anmälan skall slopas och ansökan alltid måste göras om medborgarskap.

Attsats 3: Att bristande vandel i form av grov brottslighet bland barn och unga under 18 år också ska försvåra för barnens föräldrars möjlighet till medborgarskap.

Skutskär 2023-03-27

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om skärpta krav i samband med beviljande av medborgarskap. I samarbetspartiernas gemensamma policydokument, Tidöavtalet har bland annat angetts inriktning för regeringens migrations och rättspolitik. Kunskaper i svenska och samhällskunskap ska krävas för att få bli svensk medborgare och kraven i övrigt ska skärpas. Bland annat ska krav på egenförsörjning, skärpta vandelskrav, krav på en längre hemvisttid och krav på obligatorisk lojalitetsförklaring utredas. En utredning ska också ta fram förslag som innebär att medborgarskap i vissa fall ska kunna återkallas. Partistyrelsen föreslår rikstinget, med anledning av ovanstående yttrande, att besvara motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:33 Nationell demokratiutbildning

I Sverige har vi ett stort antal utlandsfödda från länder som inte har våra lagar, vår demokrati, yttrandefrihet eller vårt språk. Det skapar klyftor som leder till parallella samhällen där vår samhällsstruktur och våra lagar åsidosätts. Bland de värsta konsekvenserna är kriminella nätverk, utanförskap, hederskultur m fl.

Men, hur kan vi begära att människor som kommer till Sverige ska förstå hur vårt samhälle fungerar när ingen sammanhållen ledning/utbildning erbjuds? De introduktioner enligt samhällslagstiftnigen som erbjuds är bristfälligt målformulerade och ringa om någon uppföljning av uppnådda resultat.

Förslag - utbildningens delar:
Svensk demokrati

Lagar och förordningar (hedersvåld, månggifte, barnkonventionen, kvinnors frihet och rättigheter)
Föräldraansvar (åtgärder när ansvar brister)
Skolplikt (närvaro, regler, respekt)
Schemalagd utbildning som är ”tvingande” med koppling till ”arbetsplikt” som ev. påverkar bidrag.

Genomförandeorganisation: En nationell projektorganisation, med regionala undergrupper, med tydlig målstyrning. Resurser från regionala/kommunala organisationer.

Målgruppen: utlandsfödda vuxna (behöver preciseras). Kvinnor och män i separata grupper så att kvinnors/mansfrågor kan belysas.

Målsättningen: en framgångsrik integrationspolitik.

Sammanfattning: Efter översiktlig genomgång av lagförslag och ”Delbetänkande av Utredningen om språk- och samhällskunskapskrav för svenskt medborgarskap och andra frågor om medborgarskap (USSMA) (SOU 2021:2)” konstateras att underlag för förslaget ovan är utrett men omfattande på ett sätt som riskerar försvårat genomförande. Utbildningen behövs nu och kan vara en förberedelse för verkställande av delbetänkande SOU 2021:2.

Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att utvärdera ekonomiska och praktiska förutsättningar för ett genomförande av utbildningen.

Attsats 2: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att precisera utbildningens utformning.

Attsats 3: Att rikstinget föreslår partistyrelsen att besluta om ansvarigt departement för genomförande.

Stockholm 2023-04-05

Gaby Roseen

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären belyser den viktiga frågan om att öka förutsättningarna för de som kommer och vill bli en del av Sverige att också integreras med våra värderingar. En välfungerande integration måste ta avstamp i mer än bara jobb och bostäder. För att minska risken för parallellsamhällen måste den också ta hänsyn till kultur och värderingar. En del i detta är att ge nyanlända information om vilka normer och värderingar som råder i Sverige och som alla förväntas anpassa sig till och följa. Detta är en viktig utgångspunkt för den kristdemokratiska integrationspolitiken.

Mot bakgrund av detta efterfrågar motionären en nationell demokratiutbildning. Även om distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner ställer sig distriktsstyrelsen ifrågasättande till utformningen i förslaget. Distriktsstyrelsen ser i stället andra möjligheter för att uppnå samma goda intentioner. Kristdemokraterna anser till exempel att grundläggande samhällsorientering ska vara en naturlig del av SFI-undervisningen. Det motionären efterlyser i föreslagen utbildning skulle i så fall kunna vara en del av den undervisning som ska komplettera svenskundervisningen i samband med SFI.

Att förelägga utbildningar i samband med utbildning i svenska språket är effektivt eftersom det ökar sannolikheten att den nyanlända tar del av undervisningen. Utanför undervisningstid är det viktigt att den nyanlända är ute i samhället, träffar andra och i bästa fall deltar i arbetslivet. Önskvärt är alltså att minimera tiden i klassrummet, och maximera tiden ute i samhällslivet och samtidigt få tillräckliga kunskaper om Sverige.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om en nationell demokratiutbildning. Under alliansregeringen genomfördes Lagen om etableringsinsatser. Den syftade till snabbare integrering av nyanlända med beviljat uppehållstillstånd och att även kvinnor skulle delta då man får ersättning om man deltar. Lagen har senare justerats avseende övre åldersgräns. I detta ingår att få SFI, arbetsförberedande insatser och information om svenska samhället, det vill säga samhällsorientering. Arbetsförmedlingen fick uppdraget. Rikstinget kan inte ge partistyrelsen i uppdrag att utvärdera ekonomiska och praktiska förutsättningar för ett genomförande av utbildningen. Det utredningsuppdrag motionären vill se utförs lämpligen av berörd myndighet.

För att underlätta den framtida integrationen av nyanlända anser Partistyrelsen att dagens etableringsprogram som endast riktar sig till nyanlända med beviljade uppehållstillstånd borde utökas och erbjudas samtliga asylsökande. Regeringen kommer att tillsätta en utredning som ska se över vilka delar som är nödvändiga för at ge nyanlända nödvändiga nycklar till samhället. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget, med anledning av ovanstående yttrande, att avslå motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:34 Inför svenskundervisning för alla nyanlända

Svenska språket är viktigt för alla som ska kommunicera i Sverige. För den som är nyanländ till Sverige är motivationen att lära sig svenska ofta mycket stor när en just kommit. Huvudregeln i Sverige verkar dock vara att det krävs uppehållstillstånd för att få börja på SFI. Flera kommuner har dock noterat att det är värdefullt att erbjuda alla nyanlända svenskundervisning och erbjuder SFI även till personer utan uppehållstillstånd. Även studieförbund och andra ideella organisationer erbjuder språkcaféer eller andra kurser i svenska. Det är bra, men borde erbjudas på ett mer jämlikt sätt i hela Sverige. Därför är förslaget att svenskundervisning erbjuds alla nyanlända.

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för att svenskundervisning erbjuds alla nyanlända till Sverige.

Rimforsa 2023-02-26

Lena Käcker Johansson

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Att lära sig det svenska språket är av stor vikt för att kunna kommunicera i Sverige och skapa sig ett liv här. Kristdemokraterna driver frågan om att de som söker asyl från dag ska delta i ett asylprogram med svenskundervisning, samhällsorientering och arbete. Att verka för att svenskundervisning erbjuds alla nyanlända kan underlätta för integrationen.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:

Motionären lyfter frågan om att erbjuda svenskundervisning till alla nyanlända. Kristdemokraterna anser att asylprövningen tar alltför lång tid. Nyanlända tillbringar ofta en lång tid efter ankomst till Sverige i passivitet. För de flyktingar vars ansökan leder till uppehållstillstånd är detta en dålig start på den nya tillvaron i Sverige. Kristdemokraterna vill underlätta integrationen av nyanlända och föreslår därför att SFI ska erbjudas redan under ansökningstiden. KD verkar för att ett program enligt etableringslagen ska gälla även de som väntar på besked om asyl. Programmet ska omfatta både svenskundervisning, samhällsorientering samt stöd att hitta arbete. Eftersom handläggningstiden vid asylärenden ofta är mycket lång anser Kristdemokraterna det nödvändigt att redan under ansökningstiden underlätta sysselsättning för att på så sätt underlätta den framtida integrationen av nyanlända.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:35 Inget fritt vandrande för säkerhetsrisker

SÄPO har vid flertalet tillfällen identifierat personer som utgör en säkerhetsrisk för Sverige. När dessa inte har kunnat utvisas har dessa personer släppts lösa och tillåtits att fritt röra sig i Sverige.

Attsats 1: att personer som skall utvisas ej tillåtes vandra runt fritt i Sverige när utvisningshinder föreligger.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om Elektronisk övervakning (fotboja) är ett nödvändigt komplement och alternativ till förvarstagande. Bristen på förvarsplatser är akut och kommer ta många år att bygga bort. Ett alternativ är då att förse personer som har lagakraftvunnet avvisning- eller utvisningsbeslut med fotboja om det finns en risk att personen avviker eller bedöms utgöra en säkerhetsrisk.

I förhandlingarna om nya åtgärder mot terrorism som ägde rum under våren 2017 var en av Kristdemokraternas prioriterade frågor – som också vann stöd under förhandlingarna – att elektronisk övervakning vid avvisningsbeslut ska utredas. Detta har gjorts (SOU 2020:16) och ett förslag har tagits fram för hur detta kan utformas. KD driver sedan flera år tillbaka kravet på att införa en elektronisk övervakning för personer med av- eller utvisningsbeslut där det föreligger en risk för att personen avviker eller är en säkerhetsrisk.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:36 Minska byråkratin för nyanlända i Sverige - inför enhetliga ID-nummer

I Sverige har vi sedan länge ett bra system för att identifiera oss hos myndigheter, ett personnummer.

Som nyanländ till Sverige som asylsökande, kvotflykting, familjeinvandrad mm har en inte

personnummer utan har olika identifieringsnummer hos alla olika myndigheter. Som asylsökande får en ett dossiernummer/LMA-nummer hos Migrationsverket, ett nummer (eller flera) i regionernas sjukvård, ett nummer i skolan osv. Som kvotflykting och familjeinvandrad dröjer det ibland mycket länge innan Skatteverket utfärdat personnumret, och då behövs tillfälliga nummer i t ex sjukvården. Detta leder till mycket byråkrati för personal som ska ordna dessa ID-nummer, som dessutom inte blir sökbara hos andra myndigheter. Det leder också till svårigheter för nyanlända med kontakter t ex i vården, där personen kan få många olika journaler och det inte heller blir läsbart i hela landet genom NPÖ - Nationella Patient Översikten. Därför borde nyanlända få ett ID-nummer som är gemensamt i hela landet och för alla myndigheter.

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för att ett enhetligt ID-nummer införs för nyanlända i Sverige, med liknande funktion som personnummer.

Rimforsa 2023-02-26

Lena Käcker Johansson

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Att minska byråkrati och förenkla såväl för den enskilde som för myndigheterna är två starka argument för denna motion.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att ett enhetligt ID-nummer införs för nyanlända i Sverige. Ej folkbokförda får för närvarande ett samordningsnummer. Samordningsnummer är ett identitetsnummer för personer som inte är folkbokförda i Sverige men som "ändå har behov av att ha kontakt med svenska myndigheter eller andra delar av samhället". Numret liknar det svenska personnumret som varje folkbokförd person tilldelas.
Ett samordningsnummer behåller du livet ut, men om du folkbokförs i Sverige byts samordningsnummer ut och du får istället ett personnummer. Skattekontoret kan tilldela samordningsnummer på begäran av myndighet.

När man blir folkbokförd får man ett personnummer. Samordningsnummer en förutsättning för att få arbeta. Nuvarande system funkar relativt väl även om det har varit en del problem för ukrainare. Om du behöver ett samordningsnummer och inte har en kontakt med en myndighet så kan du själv ansöka om samordningsnummer genom att besöka ett servicekontor. Ansökan måste innehålla uppgift om vilken anknytning du har till Sverige, behovet av ett samordningsnummer samt en giltig identitetshandling i original. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget, med anledning av ovanstående yttrande, att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

04:37 Ersättning vid mottagande av människor i nöd

Människor som flyr hals över huvud för att rädda sitt och sin familjs liv skall kunna erbjudas boende i ett svenskt hem som alternativ till en flyktingförläggning. Idag kan man ta emot flyktingar i sitt hem, men det är till stor nackdel både för den flyende och för hemmet som tar emot. Den flyende anses ha ett boende om personen bor i ett hem, vilket innebär att hen kommer sist i bostadsköer för eget boende m.m. Det gäller däremot inte om hen bor i en flyktingförläggning.

Den mottagande familjen får stå för alla kostnader själv, trots att man sparar stora summor pengar till kommunen/staten för sin insats. En plats på en flyktingförläggning kostar ca 2 000: -/person och dag. En ersättning till mottagande familjer med 5 000: -/mån. för omkostnader, skulle i stället medföra en besparing på ca 55 000: -/mån. och person. Boendet skall vara kontrollerat av Migrationsverket och vissa krav skall säkerställas, till exempel x antal m2 per person, egen toalett, tillgång till kök m.m. Svenska skall vara modersmål i boendet och boende skall inte vara från samma land som värdfamiljen. Jag anser och tror att snabbare integration i samhället än att bo hos en familj knappast är möjlig på annat sätt.

Undertecknad föreslår rikstinget besluta:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att införa ett ersättningssystem för privatpersoner som tar emot flyktingar enligt motionens intentioner.

Kristianstad 2023-02-02

Henrik Stedt

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Civilsamhället har en enorm kraft som inte alltid utnyttjas idag. Tron på civilsamhället är en hjärtefråga för kristdemokrater och vi ser att det är viktigt att uppmuntra och stötta människor som engagerar sig inom det. Samtidigt är det viktigt att kontrollera så att detta stöd inte missbrukas.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp för Kristdemokratin två avgörande delar för att Sverige ska kunna välkomna de människor som sökt sig hit från förföljelse och förtryck. Den ena handlar om vikten av en fungerande integration och den andra berör civilsamhällets helt avgörande betydelse för att få den att fungera. Partistyrelsen delar motionärens analys om vikten av en fungerande integration och partiets politik är redan idag formulerad utifrån utgångspunkten hur vi får till en integration från dag ett. Kristdemokraterna antog på sitt riksting 2021 ett nytt program för integrationen. Här pekar vi ut fyra olika spår som vi ser som viktiga:

1) Stoppa den negativa utvecklingen i utanförskapsområdena – vi kan inte låta förorternas problem växa.
2) Höj humankapitalet och hjälp människorna att bli anställningsbara.
3) Öka drivkrafterna för den enskilda att bli en del i samhällsgemenskapen.
4) Engagera civilsamhället; allt från fotbollsklubbar till företag.

Det finns 36 olika reformförslag i detta program. En av dessa 36 åtgärder är ett avvecklande av EBO. Inget annat land använder boendeformen eget boende, EBO, i en sådan utsträckning som Sverige. Det konstaterar både utredningen ”Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande” som kom 2018 och ESO-rapporten ”Inspiration för integration”. EBO-lagen har funnits i Sverige sedan 1994 och den bidrar till att cementera segregationen i Sverige. Kristdemokraterna är tydliga. Sverige ska ha en migrationspolitik som tar hänsyn till vår förmåga att integrera. När inte detta sker så får vi segregerade förorter, parallellsamhällen, utanförskap, och asylförläggningar med tusentals människor. Vi måste se sambandet mellan en invandring i alltför stora volymer och de mycket allvarliga samhällsproblem som vi brottas med.

I en sådan politik kan man aldrig komma runt det faktum att boendesituationen för asylsökande

är en bärande del. Vi behöver ha en jämnare fördelning av och bättre planering för våra asylsökandes boendesituation. Idag kan vi konstatera att en stor del av de som kommer till Sverige hamnar i EBO i redan hårt ansträngda förorter eller städer hos sina landsmän. Här drabbas de ofta av trångboddhet, segregation och utnyttjas att köpa svartkontrakt. Ska människor som kommer till Sverige kunna integreras måste de också ha förutsättningarna för att göra det. Ett värdigt boende är en viktig del i det. Tyvärr har den aspekten länge ignorerats. Delvis av välvilja, men det är svårt att ignorera det faktum att eget boende är billigare för staten än anläggningsboende.

Anläggningsboenden är nu inte problemfritt. Om vi med EBO skapar ett boende som ofta innebär trångbodda miljöer i utsatta förorter till storstäder så är ABO, anläggningsboende, ofta ett boende i glesbygd med sämre arbetsmarknadsanknytning, för det är där lediga fastigheter kan upphandlas av Migrationsverket. Dessa kommuner har inte minst under senare år drabbats av radikalt ökande kostnader för exempelvis försörjningsstöd och skolgång, kostnader som är mycket svåra för små kommuner att täcka. Men, ska segregationen i Sverige brytas, vilket vi kristdemokrater är besjälade av, ja då måste den här trenden brytas. Därför menar vi att rätten till eget boende, så snart det är möjligt, ska slopas och att anläggningsboende i fortsättningen är den boendeform som erbjuds från staten. Anläggningsboenden ska upphandlas på platser där man tar hänsyn till förutsättningar på arbetsmarknaden, graden av segregering i närliggande skolor, kommunens ekonomi och inga anläggningsboende ska exempelvis upphandlas i särskilt utsatta områden.

Motionären pekar på civilsamhällets ovärderliga insats för att integrationen ska fungera. Partistyrelsen delar den analysen. Partistyrelsen menar dock att av samma skäl som vi säger nej till EBO till förmån för Abo så bör vi också säga nej till ett ersättningssystem för privatpersoner i linje med motionens intentioner. Skälen är att samhället måste kunna styra bosättningen av nyanlända från samhällets sida så att integrationen av nyanlända sker så optimalt som möjligt bland annat med hänsyn till lokalsamhällets integrationskapacitet. Under flyktingkrisen 2015 och även 2022 när Ukrainska flyktingar anlände under massflyktsdirektivet gick civilsamhället in och bidrog på ett avgörande sätt till att Sverige ändå förmådde hantera utmaningarna på ett bra sätt. Både församlingar, idrottsklubbar, föreningar och frivilliga enskilda har ett engagemang och en kapacitet som ska tas tillvara vid mottagandet av nyanlända och i den efterföljande integrationsprocessen. Privatpersoner och det civila samhället har gjort en ovärderlig insats under akuta situationer men kan inte förväntas ha den uthållighet som krävs för att hålla i långa loppet. Det finns även en risk för att skrupelfria aktörer skulle kunna utnyttja ett sådant system då det kräver långtgående kontroll av boendets standard och uthyrarens ”vandel” för att garantera att lycksökare inte skor sig på de nyanländas bekostnad.

Partistyrelsen uppskattar de insatser civilsamhället gör för att i akuta situationer hjälpa människor med tak över huvudet. Ett ersättningssystem vid mottagande av människor i nöd anser dock partistyrelsen svårt att förena med behovet av starkare styrning av bosättningen av de asylsökande. Partistyrelsen uppmuntrar dock andra möjliga samarbetsformer mellan civilsamhället och kommuner för att ordna boendeplatser åt flyktingar. Ett exempel på ett lyckat partnerskap mellan frivilligorganisationer och kommuner är ”Hjärterum”. Det är Räddningsmissionens IOP – avtal (idéburet offentligt partnerskap) med Göteborg och Mölndal. Ett samarbete som möjliggjort boendeplatser till personer som tvingats fly från krigets Ukraina. Partistyrelsen anser med anledning av ovanstående motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:38 Förändring av migrationspolitiken

Vårt land har sedan länge gått bakåt i välståndsligan, vår valuta upplevs svag, vår skolutbildning

har på många områden gått bakåt kunskapsmässigt, både när vi jämför med andra länder och tidigare decennier. Skälen är många men jag fokuserar på att för att vända trenden behöver vi duktiga, målmedvetna medborgare.

Gång efter annan ser vi i media om utvisningar av människor som fått avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd.

Det rör sig om barn som är födda här eller kommit hit som mycket små och bara talar svenska, barn som går i skola och har etablerat sig här men ska avvisas till länder och ev. avlägsen släkt de inte känner. Barn som kommer att bli en tillgång som vuxna för oss.

Det är vuxna som haft en lång och utdragen asylprocess, som etablerat sig i samhället, som är uppskattade anställda, som har för sitt företag viktig kompetens, som som driver företag, som inte det minsta ligger samhället till last utan tvärtom bidrar till det, betalar skatt och vill vara en del av det.

Det rör sig om personer där arbetsgivaren gjort fel på något sätt, som inte uppfyller ett inkomstkrav som är så högt satt att många människor i Sverige, inte minst pensionärer, lever på avsevärt lägre belopp.

Sålunda utvisar vi samhällsnyttiga och bidragande personer.

Däremot behåller vi av olika skäl kriminella personer därför att antingen åklagaren inte yrkar på utvisning, mottagarlandet inte vill ha tillbaka dem eller våra domstolar bedömer att de kan utsättas för tortyr eller riskera dödsstraff.

Alltså behåller vi personer som är samhällsförstörande och tärande.

Vår politik och instruktionerna till Migrationsverket måste ändras så personer inte utvisas p g a fel begångna av andra, att personer som etablerat sig och bidrar får stanna

Jag yrkar

Attsats 1: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att Sveriges arbetsinvandringspolitik reformeras så att företags kompetensbehov sätts i främsta rummet.

Attsats 2: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att omgående verka för att Sveriges regler för utvisning av barn under 18 år präglas av barnperspektivet enligt barnkonventionen.

Attsats 3: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att förändra vår utvisningspolitik så att i samhället etablerade personer och deras familjer får stanna kvar och att formella fel inte ska utgöra grund för utvisning.

Borås 2023-01-20

Svante Uller

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om förändrade regler för arbetskraftsinvandringen. Kristdemokraterna

har tidigare fört fram tre punkter som vi menar är viktiga om vi på allvar vill ta itu med missbruk och utnyttjande som vi idag vet är en del av arbetskraftsinvandringen;

- ett lönegolv på 35.000 kr för fri arbetskraftsinvandring, det ska vara enkelt och snabbt att rekrytera experter utomlands.

- Ventiler för bristyrken där lönen inte behöver nå upp till 35 000 kr.

- Stopp för spårbyten.

Tolv år efter den reform som fattades 2008 står det klar att systemet missbrukas och är i behov av förändringar. Vi ser idag att den arbetskraftsinvandring som ökat mest, och som fortsatt dominerar, är den lågkvalificerade. I kombination med generösa regler för anhöriga (såsom rätt till försörjningsstöd) leder det till att arbetskraftsinvandringen kan bli en nettoförlust. Samtidigt har det inhemska utanförskapet ökat, varför kompetensförsörjningen till lågkvalificerade arbeten torde kunna
garanteras även utan utrikes rekrytering.

Vi menar att det är orimligt att ha vidöppna dörrar för lågkvalificerad och lågavlönad arbetskraft när vi har en egen arbetslöshet på 8,2 procent (febr. 2023), varav drygt 1 av 4 är långtidsarbetslös. Det är heller inte samhällsekonomiskt rimligt eftersom skatteintäkterna från dessa jobb är låga i förhållande till den välfärdsservice som arbetskraftsinvandrare har rätt till. Det enklaste sättet att komma tillrätta med fusk/utnyttjande, undanträngning av invånare i utanförskap, den ekonomiska obalansen och kompetensutvisningarna – på samma gång – är att väsentligt höja lönegolvet för arbetskraftsinvandring (idag 13 000 kr/mån).

Partistyrelsen menar emellertid att mot bakgrund av de omfattande kompetensbehoven på arbetsmarknaden i Sverige att gränsen istället bör sättas till 30.000 kr och därefter indexeras med inkomstindex, och i övrigt bibehålla övriga förslag, exempelvis gällande ökade möjligheter för bedömda bristyrken. Det säkrar fortsatt att missbruk försvåras. Ett sådant lönegolv är avsett att inte skapa undanträngningseffekter för våra egna arbetslösa invånare. Med löner ovanför lönegolvet vill vi se en fri arbetskraftsinvandring och lösa problemet med kompetensutvisningar. Lönegolvet ligger en bra bit under många andra länder och ger oss därför en konkurrensfördel i kampen om att snabbt och enkelt kunna rekrytera experter utomlands.

I syfte att locka till sig kompetens har exempelvis EU ett s.k. "bluecard" (EU-blåkort) med en nedre lönegräns på motsvarande 1,5 ggr en genomsnittlig bruttolön (55 650 kr/mån). Blåkortet riktar sig till högkvalificerad arbetskraft, men medlemsstaterna kan behålla sina egna system förutsatt att de med ett blåkort inte missgynnas jämfört med innehavare av nationella tillstånd. Blåkortet ger en arbetstagare från länder utanför EU rätten att leva och arbeta i vilket medlemsland som helst, med undantag för Danmark och Irland.

För arbeten som ger mindre än 30 000/mån ska däremot en arbetsmarknadsprövning göras, för att etablera att det handlar om faktiska bristyrken. Hit hör säsongsarbeten samt vissa vårdyrken, såsom sjuksköterska och undersköterska. Näringsprövningen ska göras av relevanta myndigheter och fackförbunden ges inget veto.

Vi vill se en arbetskraftsinvandring som är lönsam för både den enskilda människan, företag och samhälle. Att låta svenska skattebetalare stå för kostnaden när lågavlönad arbetskraft hämtas hit till Sverige från andra sidan jordklotet samtidigt som vi har egna arbetslösa som är arbetsföra och kan ta dessa jobb är de fullgoda skäl för förändringar av dagens regelverk. Om vi dessutom adderar de fruktansvärda exemplen på hur människor utnyttjas och det faktum att det missbrukas för att kringgå svensk asyllagstiftning framstår skyndsamma förändringar som ett måste.

Partistyrelsen anser med anledning av ovanstående att motionens första attsats bör avslås.

Vad gäller den andra attsatsen vill motionären att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att omgående verka för att Sveriges regler för utvisning av barn under 18 år präglas av barnperspektivet enligt barnkonventionen. Partistyrelsen anser att attsatsen ska anses besvarad med hänvisning till att barnkonventionen redan är svensk lag.

I motionens tredje attsats yrkar motionären att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att förändra vår utvisningspolitik så att i samhället etablerade personer och deras familjer får stanna kvar och att formella fel inte ska utgöra grund för utvisning.

Sverige behöver fler företag som startar, växer och anställer. Det ställer krav på ett konkurrenskraftigt näringsklimat men också på tillgång till kvalificerad arbetskraft. Det är angeläget att stoppa kompetensutvisningarna av utländsk arbetskraft. Kristdemokraterna har drivit på för ett stopp av utvisningar som sker på grund av brister eller avvikelser i anställningsvillkoren som är försumbara och ursäktliga. För att komma tillrätta med fusk/ utnyttjande, undanträngning av invånare i utanförskap vill vi se ett lönegolv på 30 000/mån för arbetskraftsinvandring, med undantag för bristyrken (ex. säsongsarbeten samt vissa vårdyrken). Vi vill ta bort möjligheten till spårbyte. Systemet utnyttjas felaktigt bland annat genom att falska arbetstillstånd kan lämna människor i väldigt utsatta situationer.

Partistyrelsen föreslår rikstinget, mot bakgrund av detta, att anse den tredje attsatsen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

04:39 Förbättra regelverket för uppehållstillstånd för utomeuropeiska forskare och doktorander

Ungefär 40 procent av alla doktorander i Sverige kommer från tredjeland. Bland unga forskare som har en doktorsexamen är andelen ännu större. Detta är generellt en grupp som tillför det svenska samhället mycket, och som ofta har tidsbegränsade karriäranställningar inom akademin. De har fått sin akademiska grundutbildning betald av ett annat land.

Sedan en förändring i utlänningslagen sommaren 2021 prövas förmågan att försörja sig själv med “en viss varaktighet”. Migrationsverket bedömer att man uppfyller kravet på varaktighet om man har en fast anställning, eller en visstidsanställning om minst 18 månader från den dag som ansökan prövas”. Här ställer de tidsbegränsade karriäranställningarna till det, som ofta är anslagsfinansierade och var för sig kortare än 18 månader.

För doktorandstudenter är det ett hinder att deras uppehållstillstånd kan göra det svårt att avsluta sina doktorandstudier. Efter nominella 4-5 år behöver många, såväl svenska som utländska studenter ytterligare tid att avsluta sina studier och ta sin doktorsexamen. Men för utomeuropeiska studenter kan det bli svårt, även med egen finansiering, då de inte möter anställningskriteriet. Det är i värsta fall möjligt att de inte alls kan färdigställa sin forskning då de inte får ta med sig data utanför Europa.

Även handläggningstiden för uppehållstillstånd är ett stort problem. I januari 2023 angav Migrationsverket att för doktorander som ansöker om permanent uppehållstillstånd så har “Av nyligen avslutade ärenden har 75% fått beslut inom 13 månader.”. Detta i sig gör att akademiker

söker sig vidare till till exempel Tyskland där handläggningen är fem veckor.

Attsats 1: att verka för att reglera att varaktigheten för en anställning ej behöver vara längre än 6 månader för en doktorand som söker permanent uppehållstillstånd i Sverige

Attsats 2: att verka för en 30-dagarsgaranti för handläggning av en komplett ansökan för permanent uppehållstillstånd för doktorander, det vill säga en ansökan som inte behöver kompletteras

Danderyd 2023-04-02

Erika Svanström, Jonatan Hedin

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det är viktigt att vara aktsam så att sveriges migrationsregler inte fortsätter vara unikt generösa. Sveriges regler för uppehållstillstånd för studenter är fortfarande ofta missbrukat. Men specifikt doktorander tillhör, som aktuell motion framhåller, en grupp som ofta efter att ha disputerad i Sverige kan utgöra att viktigt tillskott till högt kvalificerade bristyrken i här. Utländska doktorander har dessutom generellt redan bekostat sin universitetsutbildning i hemlandet själva, och inte som motionärerna nämner fått den bekostad av ”ett annat land” (normen internationellt är att studenterna själva får ordna finansieringen av sin högra utbildning, inte att den betalas staten). Just doktoranders särskilda förhållanden och behovet och fördelen även för landet Sverige att underlätta möjligheten för doktorander att disputera på svenska lärosäten är uppmärksammat av den nuvarande regeringen. Men att den inriktningen även blir en specifikt uttalad svensk kristdemokratisk politik är bara bra. Däremot ska Sverige inte etablera olika unika garantier för snabb handläggning av något så i praktiken definitivt som permanenta uppehållstillstånd. En doktorand bör snabbt kunna få uppehållstillstånd för sin disputering i Sverige. Vill man sedan stanna i Sverige och bidra på den svenska arbetsmarknadens ska vägen till ett permanent uppehållstillstånd underlättas, men absolut inte vara automatisk.
Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötet förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår förbättringar av regelverket för uppehållstillstånd för utomeuropeiska forskare och doktorander. Den som har bott i Sverige med uppehållstillstånd för studier på forskarnivå i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren, och har anställning eller eget företag i Sverige, kan få permanent uppehållstillstånd. Studier på forskarnivå är studier som ska leda till en licentiatexamen, konstnärlig licentiatexamen, doktorsexamen eller en konstnärlig doktorsexamen. Om det behövs kan även tid med uppehållstillstånd för arbete räknas in. Man har förändrat så att doktorander numera kan få fyraåriga uppehållstillstånd i stället för tvååriga. Det gör att de inte i samma utsträckning som tidigare behöver ansöka om förlängt uppehållstillstånd under studierna , Migrationsverkets bedömning är att 18 månaders inkomst ska ses som gränsen för ”viss varaktighet”, som anges i utlänningsförordningen.

Eftersom det är lagkrav på att den som beviljas ett permanent uppehållstillstånd ska kunna försörja sig framåt i tiden så räknas de 18 månaderna från när ansökan prövas. Att förkorta tiden från dagens 4 år (18 månader om man arbetar samtidigt) till 6 månader anser partistyrelsen inte

vara rimligt. KD jobbar intensivt i regeringen för att Sveriges attraktivitet som kunskaps och forskarnation ska öka. Kristdemokraterna har kritiserat de långa handläggningstiderna, det är negativt för den sökande men också för Sveriges attraktionskraft bland utländska doktorander. I regeringen pågår nu ett intensivt arbete för att få ned handläggningstiden. När Migrationsverket kommit ikapp är införandet av 30-dagarsgaranti för handläggning av en komplett ansökan, det vill säga en ansökan som inte behöver kompletteras, rimlig.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

04:40 Rätt till etableringsersättning till flyktingar under massflyktsdirektivet

Dagersättningen för asylsökande i Sverige ligger på 71 kronor per dag för en ensamstående vuxen och har inte höjts sedan 1994. Det säger sig självt att under dessa snart trettio år har såväl hyror som priser på varor har stigit flera gånger om. Under 2022-2023 har vi dessutom upplevt en allt ökande inflation. När en asylsökande flykting väl erhållit sitt uppehållstillstånd har denne emellertid rätt till etableringsersättning och insatser för etablering vilket bl a innefattar rätt till SFI.

Men eftersom ukrainska flyktingar omfattas av EU:s massflyktsdirektiv har de inte rätt till samma ersättning som andra flyktingar som beviljats uppehållstillstånd i Sverige. De har således varken rätt till etableringsinsatser eller etableringsersättning utan har kvar samma låga dagersättning under hela sin tid i Sverige. Massflyktsdirektivet utgör dock ett minimikrav och det är fullt möjligt för Sverige att överskrida detta vilket en del andra europeiska länder redan gjort.

Vi hoppas alla att kriget i Ukraina ska ta slut snabbt men i nuläget ser det tyvärr inte ut så. Det är således sannolikt att de ukrainska flyktingar som kommit till Sverige kommer att bli kvar här under en längre tid. Dessa flyktingar har rätt att arbeta i Sverige, men många har svårt att få arbete eftersom de saknar tillräckliga kunskaper i svenska. Samtidigt har de lägre ersättning än andra flyktingar som fått uppehållstillstånd i Sverige eftersom de får dagersättning på den extremt låga nivån som gäller för asylsökande, i stället för att få den etableringsersättning som personer som fått uppehållstillstånd och är i etableringsfasen får. Därmed har de mycket svårt att klara sitt uppehälle. Flera har därför känt sig tvingade att återvända till krigets Ukraina.

Därför anser vi att flyktingar under massflyktsdirektivet, på samma vis som andra flyktingar som får uppehållstillstånd i Sverige, bör få tillgång till insatser för att komma i arbete och under etableringstiden ha rätt till etableringsersättning.

Vi föreslår

Attsats 1: att ge flyktingar under massflyktsdirektivet samma rätt till etableringsersättning och insatser för etablering som andra som fått uppehållstillstånd som flyktingar

Ronneby 2023-03-21

Anna Ekberg

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman tillstyrker motionen

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om rätt till etableringsersättning till flyktingar under massflyktsdirektivet. Efter Rysslands oprovocerade, olagliga och oförsvarliga militära invasion av Ukraina på morgonen den 24 februari 2022 beslöt den Europeiska Unionen den 4 mars att aktivera det så kallade massflyktsdirektivet (”Temporare protection directive”) från 2001. Ett direktiv som möjliggör att EU:s medlemsstater kan ge människor omedelbart skydd utan att söka asyl och på så vis undvika att EU:s medlemsstaters asylsystem överbelastas. De som omfattas av massflyktsdirektivet erbjuds tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd inom EU. Det är således en skillnad på den vanliga asylansökningsprocessen och ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet. Dagersättningen är för närvarande låg.

Kristdemokraterna vill höja dagersättningen som inte höjts sedan 1994. Massflyktsdirektivet ger ett tillfälligt skydd under högst tre år. Regeringen har i sitt regleringsbrev till Arbetsförmedlingen gett myndigheten i uppdrag att informera om den svenska arbetsmarknaden då syftet är att personer som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i enlighet med massflyktsdirektivet ska få råd, tips och stöd om att söka jobb i Sverige. De ska även få sin kompetens kartlagd och myndigheten ska underlätta för arbetsgivare att anställa personerna. Möjligheten att få anställning ställer dock många gånger krav på svenskakunskaper. Kristdemokraterna har därför drivit på för att kommuner ska kunna erbjuda Svenska för invandrare (Sfi) även till de som omfattas av massflyktsdirektivet, en rättighet som de inte har enligt direktivet. Detta fanns med i regeringens Vårändringsbudget (VÄB) och gäller från 1 juni 2023.

Kristdemokraterna har tydligt markerat att vi vill se en höjning av dagersättningen. Vårt förslag är att den räknas upp enligt prisutvecklingen (KPI). 71 kronor per dag 1994 skulle då ge en dagersättning på cirka 114 kronor per dag 2023.

Partistyrelsen anser med anledning av ovanstående motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

04:41 Den svenska demokratin hotas av flyktingspioneri

Sverige tar emot utlänningar som är i behov av internationellt skydd. Vissa utlänningar kommer till Sverige och söker asyl på plats och Migrationsverket prövar deras rätt till uppehållstillstånd som flyktingar och om rätten att erhålla resedokument; ett pass som gäller i alla länder förutom i hemlandet. Andra utlänningar kommer till Sverige utan att välja Sverige som mottagandeland och de kommer till Sverige med hjälp av FN:s flyktingorgan enligt sitt internationella skyddsprogram kallas på engelska resettlement.

Utlänningar som beviljas uppehållstillstånd i Sverige gör sannolikt att de inte kan få ett godtagbart hemlandskydd. De kan påvisa en hotbild som är sanktionerade av staten eller hemlandsmyndigheter. Migrationsverket beviljar de uppehållstillstånd som flyktingar och resedokument eftersom de har gjort sannolikt att de saknar tillgång till effektivt myndighetsskydd i hemlandet.

Vissa länder spionerar på Sverige genom flyktingspioner. Flyktingspionage är idag frekvent förekommande i Sverige. Enligt Säpo är spioneriet utbrett och välorganiserat runtom i världen. UD-rapport från 2010 beskriver de rwandiska underrättelse- och säkerhetstjänstenerna som aktiva i Sverige. Rwandas regering vill kontrollera den rwandiska diasporan i Sverige, enligt

rapporten. Den uppskattar antalet personer i Sverige med rwandisk bakgrund till uppemot 1000, varav en del är emdborgare i grannländer som Burundi, Uganda och Kongo-Kinshassa. Tidigare har UD påpekat att Rwanda spionerar i Sverige. På TV:n och i tidningar får medborgare information om utlänningar som grips misstänkta för spioneriverksamheter i Sverige. Hur kommer det sig att flyktingspioner kommer till Sverige och beviljas flyktingsstatusförklaring och till och med svenskt medborgarskap?

Diktatoriska regimer skickar falska asylsökande för att bedriva spioneriverksamheter i Sverige. Hemlandsmyndigheter utfärdar för dem påtagliga bevis om hotbilden i hemlandet. Det kan gälla hotbrev från polisen i hemlandet för att bevisa att de skulle utsättas för skyddsgrundande behandling vid återvändande till hemlandet. De flesta flyktingspioner kan få giltiga id-handlingar med andra namn och nationalitet utfärdats av hemlandsmyndigheter som har för avsikt att använda dem som spioner i Sverige. Flyktingspioner brukar vanligtvis ha annat medborgarskap från grannländer med tillhörande språkkunskaper i hemländer grannländer som underlättar dem att upprätthålla en falsk identitet. På så sätt bedömer Migrationsverket att dessa utlänningar med hemliga uppgifter från hemlandsmyndigheter riskerar att utsättas för förföljelse i fall om de återvänder till hemlandet. Migrationsverket beviljar därför dessa flyktingspioner uppehållstillstånd som flyktingar och resedokument. Några år senare erhåller de svenskt medborgarskap.

Efteråt beviljat tillstånd börjar utlänningarna besöka hemlandsambassader i Sverige genom att delta i möten som är arrangerade av hemlandsmyndigheter på ambassden eller i hemlandet. Vissa av dessa utlänningar med flyktingsstatusförklaring och resedokument åker utanför Sverige för att välkomna hemlandspresidenten som är på besök i annat land. De semestrar i hemländerna och är i regelbundet kontakt med hemlandsunderrättelse- och säkerketstjänsten som, tidigare under asylprocessen, var hotbilden mot dem. Riktiga politiska flyktingar och regimkritiker i Sverige har blivit måltavla av flyktingspioner i Sverige.

Av dessa anledningar vill jag att Rikstinget ger partistyrelse i uppdrag att verka för:
- att utlänningar med flyktingstatusförklaring, resedokument och med svenskt medborgarskap som är i kontakt med hemlandsmyndigheter betraktas som flyktingspioner i Sverige.
- att Migrationsverket i större utsträckning återkallar uppehållstillstånd för utlänningar med flyktingstatusförklaring och resedokument
- att Migrationsverket återkallar och utvisar utlänningar som uppgett felaktiga uppgifter
-a tt låta politiska flyktingar i Sverige själva välja att behålla sitt medborgarskap vid födseln eller att endast ha svenskt medborgarskap för att undvika dubbelt medborgarskap.
- att direkt stänga dörrarna till ambassadkontor för länderna som anordnar möten för flyktingspioner på svensk mark
- att återkalla svenska medborgarskap om ovan punkter är uppfyllda.

Attsats 1: att utlänningar med flyktingstatusförklaring, resedokument och med svenskt medborgarskap som är i kontakt med hemlandsmyndigheter betraktas som flyktingspioner i Sverige

Attsats 2: att Migrationsverket i större utsträckning återkallar uppehållstillstånd för utlänningar med flyktingstatusförklaring och resedokument

Attsats 3: att Migrationsverket återkallar och utvisar utlänningar som uppgett felaktiga uppgifter

Attsats 4: att låta politiska flyktingar i Sverige själva välja att behålla sitt medborgarskap vid födseln eller att endast ha svenskt medborgarskap för att undvika dubbelt medborgarskap

Attsats 5: att direkt stänga dörrarna till ambassadkontor för länderna som anordnar möten för flyktingspioner på svensk mark

Attsats 6: att återkalla svenska medborgarskap om ovan punkter är uppfyllda.

Fränsta 2023-04-17

Benoit Rugumaho

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till Rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp hotet mot den svenska demokratin från flyktingspionage. Partistyrelsen menar att det inte är rimligt att frånta en flykting sin status som flykting enbart med anledning av att denne är i kontakt med hemlandsmyndigheter. Skälet för en sådan kontakt kan uppkomma av en mängd olika skäl, exempelvis då flyktingen behöver ta kontakt om en nära anhörig har dött eller är svårt sjuk i hemlandet. Kristdemokraterna har understrukit att en klarlagd identitet är en förutsättning för rättssäkerheten. Att undanhålla eller ge felaktig information kan innebära att den asylsökandes rättssäkerhet äventyras och att mottagningssystemet förlorar i legitimitet hos allmänheten.

Kristdemokraterna vill inte avveckla möjligheten till dubbelt medborgarskap, vilket Sverige tillåter sedan 1 juli 2001. På samma sätt som en svensk medborgare inte förlorar sitt svenska medborgarskap om han eller hon söker medborgarskap i ett annat land kräver vi inte att den som söker svenskt medborgarskap avsäger sig sitt tidigare medborgarskap. Kristdemokraterna menar att frihet, säkerhet och demokrati samt de mänskliga rättigheterna vara huvudmål för utrikespolitiken. Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla stater i världen och i cirka hälften av dessa har Sverige ambassader och konsulat. Totalt består Sveriges utrikesrepresentation av cirka 100 utlandsmyndigheter och 350 konsulat.

Sverige, precis som andra länder, ser kontinuerligt över sin utlandsorganisation. Den justeras utifrån förändringar i världen, ändrade krav på bevakning och service. Denna ständiga förändringsprocess ligger bakom det faktum att Sverige både öppnar eller avvecklar ambassader och konsulat. För svenska ambassader, men även för utländska ambassader i Sverige, är det värdlandets lagar som gäller. För den internationella diplomatin finns ett regelverk (Wienkonventionen, 1961) där värdlandet kan förklara en utländsk diplomat som icke längre önskvärd om en person exempelvis utför ett arbete som är direkt olagligt.

Då ett medborgarskap har stor betydelse anser Kristdemokraterna att vi behöver skärpa kraven för medborgarskap. Kristdemokraterna menar att det även ska vara möjligt att i vissa fall återkalla ett medborgarskap. I det fall det kan styrkas att personen de facto erhållit medborgarskap på svikliga grunder exempelvis vid falsk identitet eller genom falska dokument ska medborgarskapet kunna återkallas. Detsamma gällande personer med dubbelt medborgarskap som aktivt medverkat eller varit delaktiga i terroristbrott eller krigsförbrytelser. Medborgarskapet ska också kunna återkallas om man har tillskansat sig detsamma genom mutor eller bestickning. Bortsett från de undantag som grundlagen medger så har svenska medborgare ett absolut grundlagsskydd för sitt svenska medborgarskap. Av detta följer att införande av fler möjligheter att återkalla ett medborgarskap kräver grundlagsändringar. Detta bör utredas noggrant och kristdemokraterna har i regeringen medverkat till en sådan utredning kommer att tillsättas.

Partistyrelsen anser med anledning av ovanstående att attsats ett bör avslås, attsats två och tre bör besvaras, och attsats 4, 5, och 6 bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen
Attsats 4: att avslå attsatsen
Attsats 5: att avslå attsatsen
Attsats 6: att avslå attsatsen

04:42 Motion om Svenskt medborgarskap

Svensk medborgarskap är något som vi ska vara mycket stolta över och värna om. Likaså gäller när utländska personer söker sig till vårt land och ansöker om detta. Då ska det finnas en heder bakom detta inte en ansökan som man lätt kan gömma sig bakom pga att man vet sin rätt.

När man har följt många fall och även själv suttit med Tingsrätts fall så har personer dömts till fängelse i ett antal år och har gång på gång begått brott och det är oftast narkotikabrott eller andra grövre handlingar som mordförsök mm.

Jag kan uppge ett fall när ett par hade blivit av med sitt föräldrarskap och detta pga misshandel av sina barn, misär mm.

Dessa barn blev placerade och hittade en kärna i sitt liv som äntligen fick dom att känna kärlek och att få bara vara barn. Det gick bra för barnen i skolan och dom hade mycket fritidsaktiviteter och vänner. Så deras liv blev för dom en saga.

De biologiska föräldrarna väljer då att börja planera en kidnappning på sina barn. Planeringen höll på ca 6 mån. Dom följde barnens mönster med skjutsning till och från skolan. När dom kom hem på kvällarna etc.

Det slutade med att biologiska pappan fick med sig släktningar i sin planering för kidnappning. Dom gjorde slag i saken och rövade bord 2 barn av 3 st.
Biologiska modern fanns på plats 15 mil därifrån och väntade i en lägenhet för att ta emot dom. Hon var själv kluven för hon visste att detta var fel men vågade inte sätta sig emot sin man.

Polisen hittade alla efter 1 vecka och häktade samtliga, varav det blev en rättegång.

Vad händer ?

Släktingarna plus den biologiska mamman får avtjäna olika år i svenskt fängelse och därefter utvisning. Ingen får komma tillbaka till Sverige på ca 5 år.

Men den biologiska pappan hade ½ år innan fått svenskt medborgarskap och som var den som hade planerat hela denna handling, fick avtjäna sitt straff men får stanna kvar.
Kan vi tycka att detta är rimligt ?

Ska det vara så lätt att begå brott i Sverige och kunna gömma sig bakom sitt medborgarskap?

Skulle det inte vara mer rimligt att man ska kunna bryta ett medborgarskap om det inom närmsta 5 åren begås ett grovt brott ?

När man får det svenska medlemskapen så ska man känna det fina med att få tillhöra ett land

som ger dig en trygghet i många avseenden.

Får man den äran att få börja sitt liv här och så ska man också följa våra lagar.

Vi kan inte göra mycket åt våra egna brottslingar som är svenskar men vi måste kunna stoppa när det går för långt.

Detta handlar absolut inget om att jag på något sätt är rasist men någonstans måste det finnas vett och etik.

Att vi idag jobbar med att ha ordentlig koll på dom som idag söker medborgarskap är mycket bra men vi måste också göra något åt dom som redan har fått det och inte borde ha fått det igenom.

Därför yrkar jag på

Attsats 1: att Partistyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten till att beviljat medborgarskap ska kunna återtas om allvarliga brott begås.

Karlskoga 2023-02-28

Ann-Catrin Örtkvist

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna har tidigare sagt att ett medborgarskap ska kunna återtas om en person aktivt medverkat eller varit delaktig i terrorbrott eller krigsförbrytelser. Frågan om även grova brott ska utgöra grund för ett återtagande av medborgarskap får utredas.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att frågan om att återkalla medborgarskap för den som begår allvarlig brottslighet ska utredas. Svensk lagstiftning ger idag inga möjligheter att återkalla medborgarskap. Det finns ett förbud i 2 kap. 7 § regeringsformen där det fastslås att ingen svensk medborgare som är eller har varit bosatt i riket får fråntas sitt medborgarskap.

Frågan om att återkalla medborgarskap har behandlats i flera statliga utredningar. Ett problem som ofta tas upp är risken för statslöshet. Statslöshetskonventionen, som Sverige skrev under 1969, stipulerar att en stat inte får beröva en person dennes nationalitet om berövandet gör personen statslös (artikel 8). Undantag får göras om medborgarskapet har tillförskansats genom falska uppgifter eller bedrägeri. Eftersom Sverige, likt många andra länder, nu tillåter två eller fler medborgarskap är dock risken för statslöshet vid återkallande mindre.

Partistyrelsen konstaterar att Kristdemokraterna redan idag driver att medborgarskap ska kunna återtas om en person aktivt medverkar eller har varit delaktig i terroristbrott eller krigsförbrytelser. Frågan är också aktuell inom regeringen som avser tillsätta en utredning som tar fram förslag som innebär att medborgarskap ska kunna återkallas för den med dubbla medborgarskap som begått ”systemhotande brottslighet” eller vars medborgarskap beviljats på felaktiga grunder. Bland annat i Danmark finns sedan 2004 en möjlighet att återkalla medborgarskap för personer som begått särskilt allvarliga brott som får anses strida mot statens vitala intressen. Med hänvisning till detta anser partistyrelsen motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05 Hälso- och sjukvård

Vården och omsorgen ska ha en helhetssyn på människan som tar hänsyn till kroppsliga, själsliga, sociala och andliga behov. Vår vision för hälso- och sjukvården vilar på centrala kristdemokratiska värden och principer och vår politik utgår från det okränkbara människovärdet. Den gemensamt finansierade hälso- och sjukvården är välfärdens kärna och den som har störst behov ska ges företräde i vården. Offentlig, ideell och privat verksamhet ska komplettera varandra. Hälso- och sjukvården ska kännetecknas av värdighet, kvalitet, tillgänglighet och jämlikhet. De grupper som har svårt att göra sina röster hörda eller utnyttja sina rättigheter ska garanteras särskilt stöd.

Människan är en gemenskapsvarelse. Hon mår dessutom bäst av att utvecklas i naturliga gemenskaper, som präglas av omtanke, ansvarstagande och solidaritet. Men när sjukdom drabbar oss blir ofta behoven större än vad den enskilda människan och familjen mäktar med. Överordnade gemenskaper har då en skyldighet att gå in, hjälpa och stödja med en kunskapsbaserad och gemensamt finansierad hälso- och sjukvård, samtidigt som medborgaren, som blivit patient, ska tillförsäkras delaktighet under vårdtiden. Självbestämmande stärker kvaliteten inom vården och skapar en mer värdig omsorg. Personcentrerad vård är därför nödvändig och hela hälso- och sjukvården behöver finna sätt att arbeta som stärker detta. Såväl enskilda patienter som patientorganisationer kan bidra till att vi hittar de bästa metoderna för personcentrerad vård. Därför behöver det fortsatta arbetet med personcentrerad vård påtagligt inkludera patienter. Rätten att bestämma över sin vardag upphör inte vid en viss ålder. En äldre person har, precis som yngre, individuella behov som inte kan tillgodoses enligt en specifik mall.

Genom att stärka patientens ställning stärks incitamenten för en jämlik vård. Vi anser exempelvis att man som patient ska ha en lagstadgad rätt till en personlig behandlings- och rehabiliteringsplan när man har behov av återkommande och täta kontakter med vården. En sådan plan kan ge patienten överblick och inflytande över sin vårdprocess och skall utformas tillsammans med vårdgivaren utifrån individuella behov och relevanta riktlinjer och vårdprogram.

En av de viktigaste principerna för svensk hälso- och sjukvård är att befolkningen ska få vård på lika villkor. Trots detta finns det oacceptabla skillnader i medicinska resultat och kvalitet inom den svenska hälso- och sjukvården. Dessa skillnader har funnits i årtionden och är ett problem som vi delar med alla jämförbara länder i världen.

Den svenska hälso- och sjukvården presterar i många sammanhang väl, särskilt i internationella jämförelser. Genom nationella strategier, överenskommelser, prestationsrelaterade ersättningar och ny lagstiftning har staten tagit initiativ till viktiga förändringar, som exempelvis fritt vårdval och kortare väntetider. Dessa initiativ verkar i riktning mot en bättre och mer jämlik vård.

Återkommande visar det sig dock att vården inte är jämlik. Såväl kvalitet som tillgänglighet varierar kraftigt över landet. Detta är inte förvånande med tanke på att vården idag utförs av 21 olika huvudmän med sinsemellan väldigt olika förutsättningar. Alla vårdgivare och huvudmän bär ansvar för att ge en god vård. Men ingen har något utpekat och samlat ansvar för att vården också ska vara jämlik. Strävan efter en jämlik vård är därmed på samma gång allas och ingens ansvar.

Sveriges sjukvårdsorganisation har sina rötter i 1800-talets verklighet och är inte anpassad för att hantera de behov som dagens teknik och forskningsintensiva hälso- och sjukvård ställer. Den nuvarande omoderna organisationen kännetecknas av ett mischmasch där regionerna formellt har självstyre men där statlig styrning ökar utan att tillgänglighet, vårdkvalitet eller ekonomisk hushållning förbättrats. Patienterna upplever istället en allt större ojämlikhet.

Den fragmentiserade vårdorganisationen innebär att vi har dålig koll på vårdens kompetenser, dålig samordning mellan investeringsbehov rörande bland annat IT-system och vårdutrustning. Vid kriser saknas en nationell överblick vilket coronapandemin synliggjort. Systemet är inte längre ändamålsenligt. Staten har i praktiken medgivit detta: utöver länsstyrelserna har alla statliga myndigheter upphört med att länsindela sin verksamhet. Därutöver har den dåvarande socialdemokratiska regeringen återkommande lagt uppdrag för att överbrygga problemen med självstyrande regioner och istället skapat ett lapptäcke av uppdrag och riktlinjer som ökar fragmentiseringen.

Sammantaget står sjukvården inför en situation där vare sig tillgången på ekonomiska resurser eller kompetent personal kommer att vara tillräcklig utan radikalt förändrade arbetssätt och ett mer effektivt nyttjande av de samlade sjukvårdsresurserna. För att klara den nödvändiga omställningen krävs en organisation med stark utvecklingskraft och brett mandat att genomföra nödvändiga strukturella förändringar. I en sådan organisation är det Kristdemokraternas uppfattning att staten, inte regionerna, ska utgöra grunden för sjukvården. Kristdemokraterna jobbar nu aktivt i regeringsställning för att förverkliga den sjukvårdspolitik vi gick till val på 2022.

05:01 Att kvitton från vårdbesök ska ange den faktiska kostnaden för besöket, undersökningen eller behandlingen, inte bara egenavgiften.

Det är viktigt att Sveriges medborgare har tillgång till information om vart våra gemensamma skattepengar går, inte minst när det gäller vårdsektorn. Därför bör kvitton från vårdbesök, undersökningar etcetera även den faktiska kostanden för besöket, inte bara egenavgiften, och därmed tydliggöra vart skattepengarna går.

Transparens och öppenhet är viktiga delar av en fungerande vårdsektor. Genom att redovisa totala vårdkostnader, inklusive såväl egenavgift som eventuella ersättningar, ger vi Sveriges medborgare, som skattebetalare och som patienter, möjlighet att förstå vart skattepengarna går.

Denna motion syftar till att öka kunskapen om vårdkostnaderna och vart skattepengarna går i Sverige, samt stärka patienternas rätt till information. Förhoppningen är att detta kommer att bidra till en ökad medborgarmedvetenhet om vikten av resurser till vårdsektorn och betydelsen av att vi alla bidrar via den skatt vi betalar.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: att - kvitton från vårdbesök även ska ange vad besökets faktiska kostandad är, inte bara egenavgiften.

Göteborg 2023-02-05

Johanna Holmdahl

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen syftar till att öka kunskapen om vårdkostnaderna och vart skattepengarna går i Sverige. För att uppnå det föreslår motionären att kvitton från vårdbesök även ska ange vad besökets faktiska kostnad är och inte bara egenavgiften.

För Kristdemokraterna är en av de viktigaste principerna för svensk hälso- och sjukvård att befolkningen ska få vård på lika villkor. Svensk hälso- och sjukvård håller en mycket hög medicinsk kvalitet, i många fall rankad i världsklass. Samtidigt har den svenska hälso- och sjukvården stora och tilltagande problem. Det finns oacceptabla skillnader i medicinska resultat och kvalitet och vårdköerna växer.

Partistyrelsen anser att förslaget om att genom kvitton tydligt visa var skattepengar går och ge bredare information kring vårdens kostnader ligger i linje med tidigare initiativ från Kristdemokraterna. Partiet har exempelvis förslag på att arbetsgivarens kostnader ska redovisas i lönebeskedet samt att det på kvitton vid tandläkarbesök ska framgå hur stor del av kostnaden som staten står för. Det säregna med motionärens förslag är att sjukvården är en något mer komplex verksamhet då patienter söker vård för många olika anledningar som kräver olika typer av undersökningar, provtagningar och behandlingar. Resurser nyttjas från flera led och att addera ihop den faktiska kostnaden är komplicerat.

Partistyrelsen anser att det vore önskvärt att utreda ett sådant förslag där man särskilt tar hänsyn till att införandet inte leder till ökad administrativ börda på en redan pressad sjukvårdspersonal.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

05:02 Framtidens finansiering av sjukvården – universella och obligatoriska sjukvårdsförsäkringar

Vi har mycket att vara stolta över gällande svensk hälso- och sjukvård. Exempelvis visar mätningar att Sverige producerar bland den bästa vården i hela världen. Men svensk sjukvård har stora problem. Långa köer till specialistvård, otillgänglig primärvård, stor ojämlikhet och stigande kostnader är några av dem. Förskjutningar i åldersstrukturer i Sverige har bidragit till större påfrestningar för finansieringen av välfärden. Det vill säga: andelen som ska försörja de icke arbetande blir färre och de som ska försörjas blir fler. Kostnaderna för den offentliga vården stiger snabbare än skatteintäkterna. Enligt SKR beräknas 17 regioner gå med 11 miljarder i underskott under 2023. För 2024 ser läget ännu sämre ut. Den långsiktiga finansieringen av vården är uppenbart hotad. Resultatet av detta blir att tillgängligheten till vården minskar.

Kristdemokraterna driver sedan länge förslaget om ett förstatligande av sjukvården. Detta skulle bidra till en mer jämlik vård när var du bor i landet inte påverkar kvalitén och utbudet. Det skulle även öka effektiviseringen när samtliga 21 regioner inte har i uppgift att erbjuda samma utbud. Även om förslaget om att centralisera huvudmannaskapet för svensk sjukvård är nödvändigt och rätt, kommer inte det svara på det faktum att kostnaderna inom vården ökar mer än skatteintäkterna gör. Det kommer således behövas kompletteras av annat.

I Nederländerna infördes 2005 ett nytt hälso- och sjukvårdssystem som byggde på sjukförsäkringsmodell. Den enskilda personen köper sjukvården genom privata försäkringsbolag som konkurrerar med varandra. Försäkringsbolagen har vinst- och utdelningsförbud. Försäkringen kostar densamma oavsett ålder, hälsorisk, hälsotillstånd eller val av premie. Kostnaden för vald premie betalas av arbetsgivaren (likt sociala avgifter i Sverige). Den som saknar arbete eller har låg inkomst får kostnaden subventionerad av staten. Alla har därför tillgång till vård men valet av vård väljs av varje medborgare. Försäkringsbolagen har i sin tur lagstadgat krav att tillhandahålla standardpaket. Det finns en rad försäkringsbolag men den största delen av befolkningen omfattas av framför allt fyra olika. Därutöver väljer 84 % av befolkningen att teckna frivillig tilläggsförsäkring för ytterligare vårdutbud som glasögon,

preventivmedel eller hela kostnaden för läkemedel. I Nederländerna finns det dessutom ett större utbud av privata vårdleverantörer med incitament att bedriva effektiv vård.

Det finns all anledning för Sverige att ta efter ett liknande hälso- och sjukvårdssystem som Nederländerna. Att bryta den svenska planekonomiska finansieringsmodellen skulle möjliggöra för medborgare och patienter att ställa högre krav på vården och försäkringsbolagen. Försäkringsbolagen har incitament att hålla nere kostnaderna, upprätthålla god kvalité till rimliga och schyssta villkor. De har dessutom möjlighet att strida för sina patienter inför vårdleverantören på ett sätt som patienterna inte klarar själva idag.

Mot bakgrund av att försäkringsbolagen upphandlar vården skapas incitament hos både vårdleverantören att kontrollera kostnaderna, och försäkringsbolaget att upprätthålla kvalitén. Men det skulle även bidra till en ökad valfrihet för medborgare och patienter. Detta till skillnad från det svenska systemet där politiker upphandlar vården av sig själva.

Kristdemokraterna är Sveriges välfärdsparti. I takt med att verkligheten har förändrats och svensk sjukvård står inför en gigantisk finansieringskris måste ett sådant välfärdsparti också våga tänka nytt. I centrum för ett nytt system ska lägre kostnader, ökad tillgänglighet, ökad jämlikhet och ökad valfrihet stå i centrum. Samtidigt är det viktiga att inte bygga ett system där försäkringsbolag kan prisdiskriminera eller tacka nej till medborgare beroende på underliggande sjukdom och ålder, likt det amerikanska systemet.

I stället bör det nederländska hälso- och sjukvårdsystemet med universella- och obligatoriska sjukvårdsförsäkringar ses som förebild för framtidens finansiering av svensk sjukvård.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att svensk hälso- och sjukvård övergår till en finansieringsmodell bestående av universella och obligatoriska sjukvårdsförsäkringar.

Stockholm 2023-04-21

Stefan Sarmes

Kristdemokratiska Ungdomsförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att Kristdemokraterna ska verka för att svensk hälso- och sjukvård övergår till en finansieringsmodell bestående av universella och obligatoriska sjukvårdsförsäkringar.

Styrningen av vården betecknas enklast som överstyrt och samtidigt fragmentiserat. Vi har för många lager av styrning som medverkar till bristande effektivitet och samordning vilket drabbar patienterna. Vi behöver en nationell styrning som tar sikte på vad som ska uppnås och som sedan följer upp det ordentligt.

Det kan konstateras att valet mellan ett försäkringsbaserat sjukvårdssystem och ett skattefinansierat dito framstår mer dramatiskt i debatten än det är i verkligheten. Moderna försäkringsbaserade sjukvårdssystem i Västeuropa har i stort sett lika god täckningsgrad i befolkningen som de skandinaviska skattefinansierade modellerna. Båda modellerna finansieras också solidariskt via progressiva skatter eller progressiva försäkringspremier.

Det finns dock några grundläggande skillnader som talar för att Sverige även framgent bör ha ett skattefinansierat sjukvårdssystem. Den främsta är att den specialiserade vården av historiska skäl domineras av offentliga utförare och att den naturliga konkurrensen mellan relativt jämbördiga aktörer, som är en bärande komponent i försäkringsbaserade system, är extremt omogen och därmed svår att uppnå. Det finns också en risk att konkurrensen mellan

försäkringsgivare blir suboptimal avseende samverkan kring patienter i de fall där olika betalningsflöden är aktuella.

Ytterligare ett argument emot försäkringsbaserade system är att det är svårare att förklara och att många medborgare förknippar begreppet ”privat sjukvårdsförsäkring” med länder där försäkringar inte omfattar samtliga medborgare. Det finns heller ingen data som talar för att försäkringsbaserade system generellt presterar bättre - vare sig vad gäller medicinska utfall, kostnad eller tillgänglighet. Steget att gå från dagens system till ett system baserat på privata sjukvårdsförsäkringar vore alltför stort.

Ovanstående slutsatser kring vägvalet mellan ett skattefinansierat sjukvårdssystem gentemot ett försäkringsbaserat system är gjorda i Kristdemokraternas sjukvårdspolitiska proposition som antogs vid Rikstinget 2021 och Partistyrelsen avser inte att ändra ställningstagande i frågan.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

05:03 Utökad utbildning och möjlighet att bli sjuksköterska

Bakgrund
Enligt Kristdemokraternas principprogram ska hälso -och sjukvården utgå från att varje människa är unik och att alla människor har samma absoluta och okränkbara värde. Trygghet, tillit och självbestämmande är utöver grundläggande värden som liv och hälsa viktiga värden i hälso - och sjukvården. Det innebär att man inom hälso -och sjukvården ska ha en helhetssyn på människan som tar hänsyn till andliga, själsliga och kroppsliga behov.

Hälso -och sjukvården ställs inför stora dilemman när livslängden ökar, tekniska och medicinska landvinningar skapar möjligheter till bättre och fler insatser samtidigt som befolkningens förväntan på sjukvården ökar.

Hälso och sjukvårdens utmaningar är många men mycket handlar om att det behövs fler vårdplatser och att människor får vård och behandling inom rimlig tid.

Bristen på vårdplatser beror till stor del på att det råder brist på personal inom sjukvården i allmänhet, inte minst bland sjuksköterskor. Sveriges sjukvårdssystem är uppbyggt på att vissa medicinska uppgifter bara får utföras av legitimerade sjuksköterskor enligt hälso- och sjukvårdslagen och Socialstyrelsen, som en del injektioner och infusioner, viss läkemedelshantering samt vissa behandlingar. För att bli sjuksköterska behöver man utbilda sig via högskolan eller på universitet.

Studietiden är tre år och det krävs allmän behörighet samt särskild områdesbehörighet. För sjuksköterskor utgjorde kvinnor 88 procent av den sysselsatta personalen år 2020 och andelen kvinnor som legitimerades fram till och med år 2021 var 90 procent.

För undersköterskor var andelen kvinnor 90 procent. Att arbeta i sjukvård eller äldrevård är således till stor del ett kvinnoyrke. År 2020 var det enligt Socialstyrelsen 210 000 personer i Sverige som hade legitimation som sjuksköterska, varav en tredjedel var över 65 år, men bara 128000 var sysselsatta inom vården.

Vi har således många sjuksköterskor i landet som arbetar inom andra yrken och som skulle kunna lockas tillbaka till sjukvården, samt ett stort behov av nya sjuksköterskor samt fler yngre i yrkeskåren. Enligt SKR kommer vi i Sverige behöva utbilda sjuksköterskor i en rask takt de

närmaste åren. Många undersköterskor skulle också kunna utbilda sig till sjuksköterskor.

Många som arbetar i vården är kvinnor och många av dessa vill säkert vidareutbilda sig, men man kanske har svårt tidsmässigt och ekonomiskt att studera till sjuksköterska i tre år, på grund av var man bor, familj, barn och livspusslet i övrigt.

Med bakgrund från ovanstående yrkar vi på;

Attsats 1: Att partistyrelsen verkar för en utredning huruvida universitets- och högskolerådet i samråd med SKR kan utöka antalet platser på sjuksköterskeutbildningar i hela landet, samt se över om möjligheten att studera på distans till sjuksköterska kan förstärkas.

Attsats 2: Att partistyrelsen verkar för en utredning huruvida det på nationell nivå eller i kommuner och regioner kan införas ytterligare ekonomiska incitament för att uppmuntra fler att studera till sjuksköterska.

Attsats 3: Att partistyrelsen verkar för en utredning huruvida fler sjuksköterskor som finns i andra yrken i vårt land kan lockas tillbaka till sjuk-och äldrevården.

Örebro 2023-02-26

Erica Gidlöf, Margareta Ehnfors

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Sjuksköterskor gör stora insatser i vården och deras roll har delvis uppmärksammats ytterligare i och med pandemin. Ljuset har satts på vårdpersonalen, men också uppmärksammat tunga delar i yrket.

Motionärerna tar upp frågan kring hur vi ska få fler sjuksköterskor att utbildas, stanna och lockas tillbaka till sjuk- och äldrevården.

Ökad arbetsbelastning, svårighet att förena arbete och fritid, dåligt ledarskap och svagt erkännande av förmågan hos de anställda. Det är några skäl till att många sjuksköterskor slutar, enligt en studie som forskare vid Lunds och Malmös universitet gjort i mars 2022 kring sjuksköterskors arbetsförhållanden. Precis som motionärerna anser distriktsstyrelsen att det behövs utökas antalet platser på sjuksköterskeutbildningarna och det behöver också lönas sig att studera vidare. Kristdemokraterna har verkat bland annat för prestationsbaserat statsbidrag till kommuner i syfte att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden (utlyst av socialstyrelsen i juli 2022).Fler platser gör dock ingen nytta om de inte fylls och mer ljus behöver sättas på frågan. Kanske särskilt inom äldrevården.

Motionärerna har rätt i att fler sjuksköterskor behövs och att partiet behöver driva frågan hårdare.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar för tre olika förslag på utredningar som ska stärka incitamenten att studera och arbeta som sjuksköterska. Yrkandena handlar bland annat om att utöka antalet utbildningsplatser och locka tillbaka personal som lämnat vårdyrket.

Trots att det aldrig funnits fler anställda sjuksköterskor och läkare så råder ändå en stor personalbrist. I Socialstyrelsens nationella planeringsstöd (NPS) för 2022 framgår att samtliga regioner redovisar brist på barnmorskor, specialistsjuksköterskor, läkare med

specialistkompetens och röntgensjuksköterskor. Kompetensförsörjningen har länge varit en av vårdens stora utmaningar samtidigt som personalen är hälso- och sjukvårdens viktigaste resurs. De främsta orsakerna till personalbristen uppges vara för få utbildade, hög konkurrens från andra arbetsgivare samt pensionsavgångar. Dessutom skiljer sig tillgången till personal med rätt kompetens mellan olika delar av landet och mellan olika verksamheter. Arbetsvillkoren måste förbättras och statusen på yrket höjas för att fler sjuksköterskor i ännu högre utsträckning ska vilja och orka stanna inom vården. Kristdemokraterna har sedan tidigare förslag om att bland annat utöka antalet utbildningsplatser vid sjuksköterskeutbildningen samt att specialistutbildning för sjuksköterskor ska vara betald.

I Tidöavtalet lyfts behovet av en nationell kartläggning av behovsläget nu och framgent av medicinskt utbildad vårdpersonal. Det lyfter även reformer som bland annat ska kapa köerna inom hälso- och sjukvården och åtgärda bristen på vårdplatser, samt bygga ut primärvården. Mot bakgrund av Tidöavtalet gav Regeringen i januari 2023 uppdrag till Socialstyrelsen och Nationella vårdkompetensrådet att ta fram förslag till en nationell plan för att förbättra hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning. Planen ska bland annat innehålla insatser som kan behövas för att förbättra kompetensförsörjningen samt en kartläggning av behovet av hälso- och sjukvårdspersonal nu och framöver. Det handlar till exempel om vilka insatser som kan vidtas för att utveckla, motivera och behålla de medarbetare som redan idag arbetar inom hälso- och sjukvården, för att locka tillbaka vårdpersonal som lämnat yrket samt för att attrahera nya medarbetare.

Regeringen avsatte totalt 3,2 miljarder kronor under 2023 för att stödja regioner och kommuner i deras arbete med kompetensutveckling och kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården. Därtill avsatte Regeringen 500 miljoner kronor 2023 och beräknar 400 miljoner kronor årligen från och med 2024 för att öka vidareutbildning för sjuksköterskor.

Partistyrelsen välkomnar Regeringens arbete med att stärka hälso- och sjukvården och bevakar Socialstyrelsens slutredovisning av arbetet som presenteras i maj 2024. Med hänvisning till det pågående arbetet i frågan anser vi motionen som besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:04 Informationsöverföring inom vård och omsorg - Gemensam digital standard

Det är lätt att tro att vårdcentralens nya recept per automatik kommer in i ett gemensamt digitalt journalsystem för att kunna läsas av den ansvariga sjuksköterskan inom kommunens primärvård. Så fungerar det inte idag! Det är inte självklart att informationsdelningen fungerar, då varje delat recept kräver individuell och manuell handläggning. För individen livsviktig information riskerar att inte nå fram till rätt person.

I region västra Götaland har man fattat ett besluta om att föra in ett digitalt system för kommunikation mellan sjukvård och omsorg; Millenium. Uppdraget har gått i stå då företaget som skall genomföra projektet har drabbats av kraftiga förseningar och fördyrningar. Det finns fog att påstå att regionen står på ruta ett igen. Behovet kvarstår men det finns ingen fungerande lösning i närtid.

Detta skapar en möjlighet att ta ett nationellt grepp för samtliga regioner att införa en gemensam digital standard för Informationsdelning mellan vårdgivare. Ett verktyg som skulle kunna föregå och leda vidare den regionala och kommunala sjukvården och ett viktigt steg på vägen till nationalisering av sjukvårdsansvaret. Ett steg som dessutom kan tas utan att föregås av en

nationalisering.

Digitaliseringen är ett viktigt redskap för att förenkla samarbetet mellan vårdgivarna. Vinsterna för kvalitén för den enskilda personen och inom sjukvården skulle kunna bli substantiell, särskilt om man knyter an den kommunala hälso- och sjukvården. Det är viktigt att detta arbete kommer i gång omedelbart, innan regionerna hinner lägga ytterligare miljoner på att utforma nya egna informationssystem. Alla nya informationssystem från och med nu bör vara enligt en nationell, regionöverskridande och gemensam standard.

Attsats 1: att - att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att en gemensam digital standard för informationsöverföring inom sjukvård och omsorg införs i Sverige.

Lerum 2023-01-30

Christian Eberstein

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter i sin motion behovet av en förbättrad informationsdelning vårdenheter emellan och att partistyrelsen ska verka för att en gemensam digital standard för vård och omsorgen i Sverige. Partistyrelsen delar motionärens problembild och menar att partiet har verkat, och verkar i dagsläget för en sådan riktning.

En övervägande del av befolkningen förväntar sig att hälso- och sjukvården har digitala system som fungerar oavsett var man söker vård. Men det är fortfarande långt ifrån självklart att en region kan ta del av en digital patientjournal från en vårdgivare i en annan region. Ibland kan journalinformation inte ens utbytas digitalt inom en och samma region. Ur patientperspektivet är en stor fråga huruvida man kan lita på att vårdpersonal har tillgång till all relevant information de behöver för att fatta välgrundade beslut samt att man förlorar värdefull tid hos läkaren och övrig personal till att redogöra för sin sjukdomshistoria. Bristande samverkan mellan regionerna har gett oss ett lapptäcke av infrastruktur och tjänster som bidrar till ineffektivitet. Det saknas i många fall en gemensam infrastruktur som kan bidra till en smartare välfärd, exempelvis en säker digital kommunikation mellan myndigheterna och regionerna. Det saknas fortfarande en nationell e-legitimation och vi har fortfarande en lagstiftning som hindrar utveckling och samverkan. Det drabbar patientsäkerheten, rättssäkerheten, arbetsmiljön och effektiviteten.

Vid Rikstinget 2021 antog partiet en sjukvårdspolitisk proposition med århundradets vårdreform som kom att bli tongivande för valkampanjen 2022. Propositionen verkar bland annat för avskaffandet av Sveriges 21 regioner och införandet av ett statligt ansvar över vården för att på så vis effektivisera sjukvården. Målet är att man ska kunna ha tillgång till en god och jämlik vård oavsett var i landet man bor. Propositionen kom även att fungera som en kompass för Kristdemokraternas arbete i regeringsställning.

I Tidöavtalet kom Kristdemokraterna överens med Moderaterna, Liberalerna, och Sverigedemokraterna om behovet av att reformera den digitala infrastrukturen inom vården och Regeringen har påbörjat det arbetet. Ambitionen är att en gemensam digital infrastruktur för den svenska sjukvården ska ersätta och komplettera de 21 regionernas befintliga strukturer. Likt infrastrukturen för den avreglerade apoteksmarknaden ska sjukvården använda en enhetlig digital infrastruktur. Hälsodata blir tillgänglig i hela vårdkedjan för all vård - kommunal vård, regional sjukvård och tandvård, oavsett vårdhuvudman. Motionärens förslag är därmed ett redan prioriterat område för Kristdemokraterna tillsammans med de andra regeringspartierna.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:05 Donatorbarns rätt till sina halvsyskon genom donatornummer

Antalet behandlingar som utförs med donerade könsceller har ökat dramatiskt de senaste åren, inte minst sedan de blev tillåtna för ensamstående kvinnor 2016. Många väljer dock fortfarande att åka utomlands för behandling, där vanliga länder är Danmark, Finland, Estland och Ryssland.

Vid behandling i Sverige har vårdnadshavare ingen rätt till information om donatorn/ donatorerna medan barnen har all rätt till den informationen i ”mogen ålder”, vilket i praxis tolkats som 18 år. I andra länder är det annorlunda, vilket innebär att vårdnadshavare bland annat har tillgång till sitt donatornummer*.

Som så många som tillhör en minoritet skapar de som behandlats med donerade könsceller nätverk med varandra. För den som har tillgång till sitt eller sina donatornummer möjliggörs sökande efter halvsyskon, alltså andra barn med samma donator. På detta sätt skapas nätverk där halvsyskon har kontakt med varandra under uppväxten. De barn vars vårdnadshavare behandlats i Sverige är dock uteslutna ur den gemenskapen och hänvisad till kontakt först i vuxen ålder. Genom att ge vårdnadshavare tillgång till donatornummer kan familjen själva välja om de vill söka kontakt.

Vidare behöver en vårdnadshavare idag besluta om ifall barnets DNA ska registreras hos flertalet privata företag innan barnet når sexuellt aktiv ålder. Detta eftersom det är deras enda möjlighet att säkerställa att halvsyskon inte har sexuellt umgänge med varandra. Om barnet har egen tillgång till donatornummer kan denne själv stämma av med eventuella partners.

Observera att donatornumret inte röjer donatorns identitet och att det enbart går att söka halvsyskon bland barn i familjer som önskar denna kontakt.

Med anledning av ovanstående förslår vi Rikstinget besluta att ge partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att verka för att vårdnadshavare som genomgår assisterad befruktning får tillgång till donatornummer från dagen då barnet föds

Mölndal 2023-01-28

Jenny Holf, Gunilla Lindell, Ida Torp, Maria Nilsson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 05:06.

05:06 Nationellt sekretessbelagt register över donatorer av könsceller

I november 2022 kom Uppdrag Gransknings reportage ”Sveket mot donatorbarnen”, där det framkom grova oegentligheter som skett i samband med donation av könsceller. Programmet visar bland annat hur sjukvården lämnat besked till nu vuxna människor att det inte finns någon information lagrad om deras donator. Alla som tillkommit med hjälp av donerade könsceller i

Sverige har sedan 1985 rätt att ta reda på sitt genetiska ursprung i ”mogen ålder”, vilket i praxis har tolkats som 18 år.

I dagsläget sker behandling med donerade könsceller vid flertalet kliniker i landet, såväl offentliga som privata. Informationen om donatorerna ansvarar klinikerna själva för och den ska bevaras i 70 år.

Genom att upprätta ett sekretessbelagt nationellt register över donatorer av könsceller kan staten garantera att informationen finns tillgänglig för de barn som vill ha den i framtiden och säkerställa att vi följer Barnkonventionens artikel 7, där det anges att alla barn har rätt till sitt genetiska ursprung. Vidare skulle detta register även säkerställa att en donator inte ger upphov till barn i fler än sex familjer, vilket inte är tillåtet enligt lag men som kan ske om någon väljer att donera via olika kliniker.

Med anledning av ovanstående förslår vi Rikstinget besluta att ge partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att verka för att ett sekretessbelagt nationellt register över donatorer av könsceller upprättas.

Mölndal 2023-01-28

Jenny Holf, Gunilla Lindell, Ida Torp, Miriam Lilja

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 05:05 - 05:06:
Motionerna yrkar för att upprätta ett sekretessbelagt nationellt register över donatorer av könsceller samt för att vårdnadshavare som genomgår assisterad befruktning får tillgång till donatornummer från dagen då barnet föds.

Att vilja bli förälder men inte kunna väcker ofta existentiella frågor. Forskning visar att ofrivillig barnlöshet för många är något av det mest påfrestande någon kan utsättas för. Att på olika sätt stödja och hjälpa personer i den livssituationen är naturligt för oss som tror på familjen och de små gemenskapernas betydelse. Då det finns medicinska orsaker till ofrivillig barnlöshet är det enligt WHO prioriterat att ge stöd för att avhjälpa. Men det innebär dock inte att utgångspunkten kan vara att vuxna har rätt till barn. Alla barn har rätt till sina föräldrar, något som klart uttrycks i barnkonventionen genom att barn i så stor mån det är möjligt har rätt att få veta vilka föräldrarna är och få omvårdnad av dessa.

Det är angeläget att det bedrivs forskning för att förbättra kunskapsunderlaget om konsekvenserna för barnen och deras familjer, när barnen kommit till genom assisterad befruktning med donerade könsceller. Även om den forskning som hittills finns är begränsad så tyder den på att avsaknaden av genetisk koppling mellan barn och förälder inte leder till några negativa konsekvenser. Barn som tillkommit genom IVF-behandling med enbart donerade könsceller tycks generellt ha lika goda uppväxtvillkor som andra barn. För barnet förefaller kunskapen om det genetiska ursprunget vara av mycket stor vikt, medan välbefinnandet i sig inte är avhängigt av en genetisk koppling till föräldrarna. Såväl barn som tillkommer genom donerade redan befruktade ägg som barn som tillkommer genom två donerade könsceller kommer att sakna genetisk koppling till båda eller en av föräldrarna. Kristdemokraterna anser det av största vikt att barnens rätt till sitt genetiska ursprung upprätthålls. Barn som tillkommit genom ägg- eller spermiedonation har idag rätt att i mogen ålder ta reda på information om sin donator. Barn har dessutom rätt att få sina uppgifter införda i den särskilda journalen för donatorn samt rätt att få information om andra som blivit till genom behandling med könsceller från samma donator ifall dem också valt att dela sina uppgifter i den särskilda journalen.

Det finns idag ett nationellt register (Q-IVF) där mottagningar rapporterar in till Socialstyrelsen vad de gör och hur många patienter som de har. Alla som genomgår assisterad befruktning i Sverige, inklusive donatorerna är med i registret. I det nuvarande registret kan man dock inte spåra donatorerna, vilket innebär att en donator kan lämna in spermier i flera olika städer utan mottagningarnas kännedom. Partistyrelsen tycker därmed att det är ett bra förslag att införa ett sekretessbelagt nationellt register över donatorer av könsceller. En donator hade då tillförsetts med ett donatornummer vilket kan motverkat en ansvarslös donation av könsceller och stärka samordningen mellan olika mottagningar i landet. Partistyrelsen anser det även som ett bra förslag att en vårdnadshavare som genomgår assisterad befruktning bör få tillgång till donatornumret. Ett sådant förslag stärker ytterligare barnets rätt till sitt genetiska ursprung om biologisk förälder och eventuella halvsyskon. Donatorn kan genom ett sekretessbelagt register välja ifall han eller hon i samförstånd med vårdnadshavaren vill etablera kontakt med familjen. Detta anser vi vara särskilt fördelaktigt när det kommer till ensamstående kvinnor som väljer att skaffa barn via assisterad befruktning.

Vi föreslår att Partistyrelsen får i uppdrag att verka för upprättande av ett nationellt sekretessbelagt register över könscellsdonatorer där även vårdnadshavarnas rätt till donatornummer undersöks och därmed anse motionen besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:05 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: Att Partistyrelsen får i uppdrag att verka för införandet av ett nationellt sekretessbelagt register över könscellsdonatorer där även vårdnadshavarnas rätt till donatornummer undersöks och därmed anse motionen vara besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:06 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: Att Partistyrelsen får i uppdrag att verka för införandet av ett nationellt sekretessbelagt register över könscellsdonatorer där även vårdnadshavarnas rätt till donatornummer undersöks och därmed anse motionen vara besvarad.

05:07 Erbjud alla invånare fertilitetsrådgivande prov, året de fyller 30 år

Man räknar med att ungefär 15–20% av alla i fertil ålder i Sverige behöver någon form av medicinsk hjälp för att kunna få barn. Desto tidigare en individ får kunskap om att hen kan behöva någon form av medicinsk hjälp för att kunna bli föräldrar desto bättre möjligheter.

Idag väntar allt fler med att skaffa sitt första barn, många har dessutom dålig kunskap om hur fertiliteten påverkas av bland annat ålder. De flesta behöver dessutom vänta i ca 1 år innan en fertilitetsutredning kan påbörjas. Därefter tillkommer väntetider till fertilitetsklinik, och åren går fort när man väntar.

Genom att erbjuda alla kvinnor och män möjlighet att ta ett prov för att se äggreserv för kvinnor och spermakvalitet hos män kan man förhoppningsvis fånga upp fler individer tidigare livet och på så vis ge dem större möjligheter att kunna få bli föräldrar. Kvinnor med låga AMH-värden kan själva välja att ta ut och frysa in ägg om de inte är redo för att bilda familj medan kvinnor med höga kan utredas för PCOS och på så vis komma snabbare fram i processen. Män med avvikande spermaprov kan utredas och snabbare få hjälp och kunskap om sin fertilitet.

Attsats 1: Att erbjuda alla kvinnor, som har färre än 2 barn, de år som de fyller 30 år ett

blodprov där man mäter AMH-värde för att se äggreserven och på så vis kunna uppmärksamma och ge kunskap om avvikande resultat och informera om de alternativ som erbjuds.

Attsats 2: Att erbjuda alla män, som inte redan har barn, spermaprov de år de fyller 30 år och på så vis kunna uppmärksamma och ge kunskap om avvikande resultat och informera om de alternativ som erbjuds.

Attsats 3: Att samlevnadsämnet på högstadiet och gymnasiet tar upp ämnet ofrivillig barnlöshet samt om hur fertiliteten påverkas av ålder.

Ulricehamn 2023-02-10

Frida Edberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: att anta attsatsen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 05:08.

05:08 Erbjud par som behöver genomgå IVF behandling syskonförsök

Idag går barnafödandet ner i Sverige, de finns de som uttrycker en oro inför detta faktum. Många väntar längre med att få sitt första barn och ca 15–20 % av befolkningen i fertil åder behöver dessutom någon form av assistans för att kunna få barn. Det tar ofta lång tid att få hjälp och det är en tung och jobbig process för många att ta sig igenom. Ofrivillig barnlöshet klassas som en sjukdom av WHO.

Hur mycket hjälp man får och vilken hjälp man får skiljer sig mellan olika regioner. Det vill säga det är postnummer som avgör vilken hjälp du får, hur fort, hur mycket och fram till vilken ålder, åldern berör främst kvinnan men påverkar givetvis båda parter.

I Västra Götalandsregionen får man hjälp med max 3 IVF försök för att få ett första barn. När man väl har fått ett första gemensamt barn, finns det ingen mer hjälp att få för de flesta, undantag är tex om man är bärare av vissa kromosomfel då kan man även få syskon försök.

Det är dock så att om man separera och hittar en ny partner, inom i alla fall Västra Götalandsregionen, får man 3 nya IVF försök under förutsättning att vissa kriterier uppfylls. Detta kan tyckas sända en liten konstig signal. De som håller ihop får hjälp med ett barn men om man går isär och hittar en ny partner får man hjälp från samhället igen. Ofrivillig barnlöshet är något som verkligen sliter på ett förhållande och utsätter många för en stor livskris. Många av dessa föräldrar skulle också vilja ha ett syskon till sitt barn. Man kan givetvis vända sig till en privat klinik men det är dyrt och det blir prislappen som sätter begränsningen. Tidigare kunde man få använda bruttolöneavdraget för att göra privata IVF behandlingar, men det togs bort när Sverige skiftade över till en röd regering.

Samhället borde satsa på de par som gärna vill ha ett syskon till sitt barn men som behöver hjälp genom IVF, så att de kan få hjälp att och på så vis öka befolkningstillväxten. Men även för att skapa ett ökat välmående och ge fler barn möjlighet till att få uppleva lyckan i att ha ett syskon.

Attsats 1: Att erbjuda alla par som redan har ett gemensamt barn, oavsett vart de bor i Sverige

och som behöver hjälp med IVF, 1–3 syskonförsök.

Attsats 2: Att par som inte lyckats få ett första gemensamt barn genom de 3 första behandlingarna, får lägga till ytterligare max 3 IVF försök till sin behandlingsplan för att få ett första gemensamt barn. Och att de dessutom ges möjlighet att vända sig till en annan vårdgivare.

Attsats 3: Att regeringen inför bruttolöneavdrag igen för privatfinansierade IVF behandlingar.

Ulricehamn 2023-02-10

Frida Edberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 05:07 - 05:08:
I arbetet för att motverka ofrivillig barnlöshet föreslår motion 05:07 att fertilitetsrådgivande prover ska införas för män och kvinnor från och med att man fyller 30 år samt att samlevnadsämnet i grundskola och gymnasium ska inkludera ämnet för att öka medvetenheten tidigt i åldrarna. Motion 05:08 yrkar för tre olika förslag vars ändamål är att nationellt utöka möjligheterna till IVF samt lätta den ekonomiska bördan vid privatfinansierade IVF behandlingar.

Idag väljer allt fler att vänta allt längre med att bilda familj. Många livsmål konkurrerar med valet att försöka få barn, och medelåldern för förstföderskor ligger i storstadsområdena nu över 30 år. Allt fler kvinnor väljer således att föda sitt första barn när de passerat den ålder då det biologiskt och medicinskt är optimalt för kvinnan att föda, nämligen mellan 20 och 29 år. Eftersom fertiliteten sjunker i ganska snabb takt efter 30-årsåldern innebär det uppskjutna barnafödandet att problemen med ofrivillig barnlöshet ökar.

Ofrivillig barnlöshet är ett stort problem för många par. Ungefär en tiondel av de par som önskar få barn tillsammans i Sverige är drabbade. Den livskris detta orsakar måste tas på stort allvar. Att på olika sätt stödja och hjälpa personer i den livssituationen är naturligt för oss som tror på familjens och de små gemenskapernas betydelse. Det kan handla om att bejaka fertilitetsbehandling inom etiska ramar, men också om att arbeta för större öppenhet i samtal runt barnlöshet och bättre möjlighet till exempelvis stödsamtal och krisbearbetning. Men det är också viktigt att politiskt verka för en kulturell och social situation som möjliggör och uppmuntrar familjebildning och barnafödande i åldrar då det är lättast för en kvinna att bli gravid och föda barn. Att skapa goda möjligheter också för yngre föräldrar att ta emot ett barn är exempelvis en viktig fråga för Kristdemokraterna.

Välfärden står inför enorma utmaningar vad gäller såväl kompetensförsörjning som finansiering när behoven växer och samhällets åldersstruktur gör att fler förväntas behöva vård samtidigt som alltmer går att behandla och bota. Partistyrelsen anser de två motionernas förslag som goda men samtidigt bör vi vara försiktiga med att ålägga sjukvården fler uppgifter som riskerar att tränga undan vård och behandling utifrån vårdens grunduppdrag om att prioritera insatser utifrån behov.

I rådande läge anser vi inte att vi kan prioritera införandet av fertilitetsrådgivande prover. Däremot är det angeläget att införa att samlevnadsämnet på högstadiet och gymnasiet tar upp ämnet ofrivillig barnlöshet samt om hur fertiliteten påverkas av ålder. Vi kan även konstatera att möjligheten och riktlinjerna kring IVF-behandling skiljer sig stort regioner emellan och att det därmed är prioriterat att utöka möjligheterna till IVF-behandlingar samt att det ska se lika ut oavsett var i landet man bor.

Avslutningsvis är möjligheten till bruttolöneavdrag för privat sjukvård borttagen sedan 2018, som även omfattade IVF-behandling. Frågan om att återinföra bruttolöneavdraget för IVF-behandling bör därmed ses i ett större sammanhang där man ser över hela systemet med bruttolöneavdrag och vilka delar som bör ingå i bruttolöneavdraget. Partistyrelsen ser yrkandet som intressant men mot bakgrund av de sjukvårdspolitiska reformer partiet driver samt det rådande ekonomiska läget bör detta inte prioriteras i nuläget.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:07 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att anta attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:08:
Attsats 1: anta första attsatsen, **Attsats 2:** anta andra attsatsen, **Attsats 3:** avslå tredje attsatsen.

05:09 Ett inkluderande språk med förankring i verkligheten

Det senaste åren har vi fått stifta bekantskap med nya omskrivningar så som menstruerare, livmoderbärare eller födande förälder, alla ord som tidigare syftade på kvinna eller moder. Även männen har fått sina nyord så som icke födande eller penisbärare - allt för att könsneutralisera det svenska språket och inkludera den nya progressiva synen på kön. Orden som ska tvättas bort är man och kvinna, fader och moder. Prefix som cis och trans delar ytterligare in könen i olika grupperingar och därtill ska det adderas en ständigt växande skara av queera könsidentiteter som även de ska benämnas korrekt.

Syftet är behjärtansvärt, självklart ska vi jobbar för att inkludera den lilla men växande grupp som idag kämpar med könsdysfori eller lider av att deras inre könsidentitet inte matchar omvärldens normer.

Men vad blir resultatet när man plockar bort kvinnan/modern ur något så fundamentalt som akten att föda ett barn? I ny-språket framställs istället kvinna som en funktion, en uppgift som ska utföras eller som en producent. Exempelvis att tala om värdmödraskap istället för surrogatmödraskap. Kvinnan reduceras till ett kärl och barnet till en produkt. Humanismen har rensats bort och kvar är ett språkbruk som känns främmande för merparten av alla de kvinnor och män som berörs.

Det nya språket kan även leda till förvirring i kontakt med vården och andra myndigheter. Många i vårt avlånga land har inte svenska som modersmål och att ytterligare försvåra genom att inte tala klarspråk kan bidra till att mycket viktig information inte når sin recipient.

En inkluderande politik, där alla invånare oavsett biologiskt kön, sexuell läggning eller könsuttryck blir synliggjorda går att kombinera med den fysiska verkligheten och det faktum att människan har en binär könsuppdelning - kvinna och man. Samt utan att koppla bort centrala roller inom vår fortlevnad, så som moder eller fader.

Därför föreslår vi

Attsats 1: att kristdemokraterna ska verka för ett språkbruk som talar klarspråk och bibehålla det faktum att människan har en binär könsuppdelning.

Attsats 2: att verka för att ord som beskriver merparten av befolkningen, så som kvinna/man

eller moder/fader inte suddas ut ur myndighetssvenskan.

Lerum 2023-01-30

Ida Torp, Gunilla Lindell, Paula Törnqvist

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att Kristdemokraterna ska verka för ett språkbruk som bibehåller att människan har en binär könsuppdelning samt att ord som kvinna/man och moder/fader inte suddas ut från myndighetssvenskan.

Partistyrelsen anser att språkutvecklingen bör ske naturligt ute i samhället och att det inte är statens uppgift att styra det. Givetvis hanteras språk på olika sätt inom staten, exempelvis har myndigheten Institutet för språk och folkminnen ett särskilt ansvar för språkvård av det svenska språket. De är framförallt inriktade på att vara ett stöd för dem som på olika sätt vill ha hjälp med att använda språket. En viktig del i myndighetens uppdrag är att följa språkutvecklingen noga så att de är i samklang med det rådande språkbruket ute i samhället. Staten bör vara behjälplig med att vårda svenskan men inte ha som avsikt att styra. Det är därmed problematiskt när statliga myndigheter försöker könsneutralisera det svenska språket. Bakom denna viljeriktning ligger säkert en god vilja att vara inkluderande men förmodligen också en djupare åskådning, som tar sig politiska uttryck. Det kan vara en postmodern uppfattningen att kön är social konstruktion och inte något som går tillbaka på människans biologi och reproduktion.

Partistyrelsen anser det ligga inom partiets intresse att värna språket och dess förhållande till verkligheten. Därmed anser vi det vara en god ide för Kristdemokraterna att verka för ett språkbruk som talar klarspråk kring människans binära könsuppdelning.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

05:10 Kvinnors rättigheter och synen på kön

Kvinna, mamma, tjej, moder, kärt barn har många namn eller ska vi kanske säga kär kvinna har många namn. Gemensamt för alla dessa ord är att det beskriver en fullvuxen person av honkön.

Den rådande definitionen av kön, baserad på biologiskt kön suddas ut allt mer och kön ska nu istället avgöras utifrån individens självuppfattade inre kön. Denna nya ideologiska syn på kön innebär inte bara att staten dikterar vad befolkningen ska tänka om något så grundläggande som könstillhörighet utan ger även upphov till inskränkningar i kvinnors och barns rättigheter.

Kvinnors och flickors skyddade utrymmen mister sitt rättsliga skydd, något som det finns otaliga exempel på från de länder som redan lyder under denna nya syn på kön. En vårdtagare som t.ex. har intimhygien kan inte välja att skötas av en person av samma kön. En kvinna på flygplatsen kan inte välja att bli kroppsvisiterad av en annan kvinna. Flickan i omklädningsrummet måste byta om med en biologisk man som identifierar sig som kvinna, om hon inte ska riskera att lagföras för diskriminering. För den nyfikne finns mer information och andra aktuella exempel att läsa på https://nejtack.nu/.

En inkluderande politik vars syfte är att värna hbtq-personers rättigheter går att kombinera med ett rättssäkert och aktivt arbete att säkra kvinnors och flickors rättigheter, de två är inte motstående. Men för att göra detta måsta lagen förhålla sig till den materiella verklighet vi lever i och inte utgå från tankekonstruktioner med liten vetenskaplig förankring.

Därför föreslår vi

Attsats 1: att Kristdemokraterna ställer sig bakom definitionen av ordet Kvinna enligt SAOB (Svenska Akademiens ordbok) som en vuxen människa av honkön"

Attsats 2: att Kristdemokraternas syn på kön ska utgå från människors biologi och inte deras självuppfattning.

Attsats 3: att Kristdemokraterna ska värna kvinnors och flickors rättigheter och behov av skyddade utrymmen, samt behov av trygghet och integritet.

Lerum 2023-01-30

Ida Torp, Gunilla Lindell, Miriam Lilja

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att Kristdemokraterna ställer sig bakom definitionen av ordet Kvinna enligt Svenska Akademiens ordbok, att Kristdemokraternas syn på kön ska utgå från människors biologi och inte deras självuppfattning samt att partiet ska värna kvinnor och flickors rättigheter, trygghet och integritet.

Kristdemokraternas jämställdhetspolitiska arbete utgår från alla människors lika värde. Både män och kvinnor ska ha makt över sina liv och kunna forma sina liv utifrån egna önskemål. Kristdemokraterna vill undanröja strukturella och juridiska hinder men också jobba med attitydförändringar och opinionsbildning. Ett jämställt förhållningssätt grundläggs i familjen och partiet har länge uttryckt behovet av en ny jämställdhetspolitik som belyser de problem som vanliga kvinnor möter och brottas med. I det arbetet är det viktigt att värna om kvinnor och flickors rättigheter och trygghet och agera när dessa inskränks. Fokus i jämställdhetspolitiken bör ligga på sjukskrivningstalen bland kvinnor, våld i nära relationer, svårigheterna att kombinera karriär och familjeliv, bristerna i kvinnosjukvården, kvinnors låga pensioner och oron över de alltför stora barngrupperna i förskolan.

När det gäller språkutvecklingen anser Partistyrelsen att den bör ske naturligt och att det inte är politiken eller partiets uppgift att styra det. Det är upp till var och en både inom och utanför partiet att välja vilken definition av Kvinna man ställer sig bakom. Svenska Akademiens definition bekräftar en binär könsuppdelning men utesluter samtidigt mycket av allt som det innebär att vara kvinna. Även om vi sympatiserar med motionens intention att motverka den postmoderna språkutvecklingen anser vi det inte passande att partiet bestämmer sig för enbart en definition eller synsätt. Med hänvisning till argumenten ovan och partiets redan aktiva ställningstagande för kvinnor och flickors rättigheter anser vi motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:11 Ge barn som avses födas skyddsvärde

Då ofödda barn idag inte har några rättigheter i juridisk mening och inte heller omfattas av närståendeskyddet i LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall), är det inte möjligt att

omhänderta en kvinna som missbrukar, enbart med hänsyn till det ofödda barnets rätt till liv och hälsa.

I Norge kan kvinnor som missbrukar under graviditeten, sedan 1996, dömas till tvångsvård. Där ser man tvångsomhändertagande som en möjlighet till räddning för en gravid kvinna, då beroendet kan vara så starkt, att det inte är möjligt att sluta på egen hand. Många gånger beskrivs kvinnorna ”vakna upp” en bit in i behandlingen och på djupet känna att de bär på ett barn som behöver beskydd och omhändertagande. Insikter som är svåra att få under ständig berusning och känslomässig bedövning.

I Sverige finns det ingen lag som gör det möjligt att tvångsomhänderta gravida missbrukare, enbart med hänsyn till det ofödda barnets rätt till hälsa. Forskning visar att foster som utsätts för stora mängder alkohol och narkotika under graviditeten riskerar omfattande skador. Det kan vara olika grader av utvecklingsstörningar, beteendestörningar och psykiska besvär. Barnen föds också ofta med abstinensbesvär.

Genom att ge fostren, som avses födas, skyddsvärde och möjlighet att omfattas av närståendeskyddet i LVM, skapas möjlighet att tvångsomhänderta en gravid kvinna som missbrukar. Därmed skulle fler barn få möjlighet att födas utan fosterskador på grund av missbruk, och även gagna samhället i stort på längre sikt.

Attsats 1: Rikstinget ger partistyrelsen i uppgift att utreda möjligheten att ge det foster, som den missbrukande kvinnan uttryckligen avser föda, skyddsvärde för att därmed kunna omfattas av närståendeskyddet i LVM, i likhet med den lag som praktiseras i Norge.

Slite 2023-03-02

Suzanne Eva Maria Enman

Partidistriktsstämman i Gotland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att partistyrelsen ska få i uppgift att utreda möjligheten att verka för att ge foster, som avses födas, skyddsvärde och därmed kunna omfattas av närståendeskyddet i LVM, i likhet med den lag som praktiseras i Norge. Motionen hanterades även vid Rikstinget 2021 där Partistyrelsen avslog motionen.

Frågan om tvångsvård under kvinnans graviditet har utretts vid flera tillfällen. 1981 utredde Socialberedningen den men var inte beredd att föreslå lagbestämmelser som skulle möjliggöra tvångsåtgärder mot gravida missbrukare när ingripande inte skulle kunna ske med existerande lagstiftning. 1987 utreddes frågan av Utredningen om det ofödda barnet, SOU 1987:11. Utredningen ansåg att flera skäl talade emot att föreslå tvångsingripande mot en gravid kvinna för att skydda det ofödda barnet. Det konstaterades att det vid alkoholkonsumtion inte finns något direkt tröskelvärde vid vilket det inte föreligger några skaderisker för fostret. När det gäller narkotika finns begränsade kunskaper om vilka kvantiteter som kan förorsaka skada hos det väntande barnet. Därför menade man att det inte var möjligt att ange kriterierna för ett tvångsingripande. Utredningen menade att det i första hand var mödrahälsovården som skulle göra en anmälan till länsstyrelsen om tvångsingripande till skydd för det väntande barnet. Det skulle därigenom finnas en påtaglig risk att detta kunde skrämma kvinnor i farozonen från att vända sig dit. LVM-utredningen Tvång och förändring – Rättssäkerhet, vårdens innehåll och eftervård (SOU 2004:3) framförde att mödravården och socialtjänsten genom samordnade insatser kan bidra till att dessa kvinnor upphör med sitt missbruk och motiveras till behandling. Även denna utredning pekade på att det är svårt att lagstiftningsmässigt ange förutsättningarna för ett tvångsingripande med hänsyn till att det inte finns ett exakt gränsvärde vid vilket det inte

föreligger några skaderisker för fostret. LVM-utredningen konstaterade att ingen ny kunskap hade tillkommit sedan dess. Utredningen befarade också att kvinnor skulle undvika att uppsöka MVC inför risken att bli tvångsomhändertagna. Det fanns även en farhåga att kvinnan skulle välja att begära abort.

Ytterligare en utredning om där tvångsvård av missbrukande gravida behandlades var SOU 2011:35; När frivilliga insatser inte räcker till. Även denna gång ansåg man att det var svårt att ange generella gränsvärden för fostrets känslighet för skador, och utredningen ansåg inte att ett allmänt råd om nykterhet under graviditet kunde användas som grund för tvångsvård. Vidare nämndes risken att gravida skulle undvika kontakt med vården och sociala tjänster om lagen ändrades i en sådan riktning. Det handlade, enligt utredningen, om ett fåtal kvinnor och ”i dessa fall av missbruk eller beroende, vanligen i kombination med annan psykisk störning, kan det utifrån den individuella prövning som LPT förutsätter föreligga en indikation för vård utan samtycke.

Frågan som motionären tar upp är viktig och av det som redogjorts för ovan har den också utretts vid flertalet tillfällen. Detta utan att lagen kommit att ändras. Artikeln ”Lagen eller magen? Förvaltningsrätten och LVM-mål rörande gravida kvinnor” av docent Therese Reitan (Nordisk Juridisk Tidsskrift, 2017) belyser dock att domstolarnas praktik i LVM-mål som rör gravida kvinnor i hög grad tar hänsyn även till det ofödda barnet. I den sammanfattande diskussionen i artikeln anges: "I valet mellan ”lagen och magen” har lagstiftaren uttryckligen sagt att det är lagen som gäller. Samtidigt har lagstiftaren också öppnat för möjligheten att ta reella hänsyn genom skrivningar som ger stort utrymme för tolkning. Det gäller främst ” hälsorekvisitet” och det ”sociala rekvisitet”, som kräver en ganska kvalificerad prognostisering av kvinnans hälsomässiga och sociala utveckling samt av risken att hon kan komma att skada sig själv eller någon närstående. Eftersom fostret inte omfattas av begreppet närstående, måste risken att barnet skadas omdefinieras till en fara för kvinnan själv. Genomgången av domarna visar att rätten oftast väljer att se kvinnan och fostret som en enhet och underkommunicera eventuella intressekonflikter. En annan vanligt förekommande strategi är att definiera skador på barnet som en risk för kvinnans framtida psykiska hälsa. Barnet är inte ett rättssubjekt och ingår inte i definitionen av ”närstående”, men genom en framskrivning av kvinnans psykiska hälsotillstånd kan hänsyn (också) tas till konsekvenser för det väntade barnet."

Baserat på den ovan redogjorda remisskritik på tidigare utredningar tillsammans med den rådande rättspraxisen anser Partistyrelsen att man inte bör gå vidare med motionärens förslag. Inte desto mindre är det viktigt med allt arbete som görs och kan utvecklas som får blivande mammor att avstå från alkohol och droger under graviditeten. Som en del i att stärka det förebyggande arbete fick Kristdemokraternas förslag om att införa ett nationellt kompetenscentrum för ANDTS-prevention stöd i riksdagen och ett tillkännagivande riktades till regeringen 2021.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

05:12 Översyn av Socialstyrelsens synnerliga skäl för sen abort fram till v21+6

Sverige är bäst i världen på att rädda för tidigt födda barn. Enligt en relativt ny artikel i JAMA, överlever sex av tio barn födda mellan vecka 22+0 och 22+6. Vid v22+0 räknas fostret som ett barn och får ett personnummer.

Det finns också ett växande antal barn som överlevt efter vecka 21. Samtidigt har vi en abortlag som tillåter att Socialstyrelsens rättsliga råd kan bevilja sena aborter av friska foster till och med

vecka 21+6. De senaste åren har det hänt ett flertal gånger att sjukvårdspersonal försökt rädda livet på aborterade foster efter en sen abort.

Enligt statistik och egen erfarenhet som vårdpersonal godkänner socialstyrelsen 9/10 ansökningar om abort mellan v18-21+6 oavsett grunden till den.

Det kan också påtalas att några av de foster som aborteras i v21, i själva verket kan ha varit i vecka 22 eftersom det finns en viss osäkerhetsmarginal på några dagar när man gör en bedömning på hur gammalt fostret är.

Dessa barn om de fortfarande lever när de kommer ut, klassas som medicinskt avfall och får oftast ligga och självdö i ett kallt bäcken. En dödskamp som ibland kan ta flera minuter, ibland timmar enligt egen erfarenhet.

Så att man inte sänker gränsen med 1-2 veckor som en säkerhetsmarginal tycker jag är en självklarhet. Den medicinska utvecklingen har ju utvecklats sedan 1975 då nuvarande riktlinjer infördes.

Attsats 1: Jag vill att vår abortlag som tillåter att Socialstyrelsens rättsliga råd kan bevilja sena aborter av friska foster till och med vecka 21+6, begränsas till v20+0.

Attsats 2: Jag vill också att det sker en översyn av de synnerliga skälen och att man faktiskt utreder sena aborter av friska foster nära gränsen v20-21 mer grundligt.

Hovås 2023-02-03

Mattias Kindberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att Sveriges abortlag som tillåter att Socialstyrelsens rättsliga råd kan bevilja sena aborter av friska foster till och med vecka 21+6 ska begränsas till vecka 20+0. Därtill yrkar motionären för att det sker en översyn av de synnerliga skälen och att man utreder sena aborter av friska foster nära gränsen mer grundligt.

Kristdemokraterna står bakom den svenska abortlagstiftningen som ger kvinnan rätten att själv avgöra om hon vill fullfölja graviditeten eller att avsluta den fram till vecka 18. Ingen annan än kvinnan själv kan fatta det beslutet och hon har inget krav på, och ingen kan avkräva henne, argument för det alternativ hon väljer.

Efter vecka 18 krävs det tillstånd av Socialstyrelsen och i dag tillämpas 21 veckor + 6 dagar som gräns för livsduglighet. Enligt deras riktlinjer får abort inte genomföras om fostret är livsdugligt utanför mammans kropp. Det visar att kvinnan och fostret är två skyddsvärda personer och gör ett etiskt avvägande kring hur långt in i graviditeten aborträtten sträcker sig. Dagens lagstiftning tar även hänsyn till den medicinska forskningens framsteg genom att tydligt ange att tillstånd för sen abort inte får lämnas om det finns anledning att anta att fostret är livsdugligt.

Kristdemokraterna anser att det förebyggande arbetet för oönskade graviditeter behöver fortsättas, via stöd och information. Enligt Socialstyrelsen ser vi att aborttalen minskar i Sverige, men antalet tyder fortsatt på att vi behöver göra mer för att se till att färre kvinnor blir oönskat gravida. Dessutom bör hjälp och stöd erbjudas så att inte praktiska, ekonomiska eller sociala svårigheter gör att kvinnor känner sig tvungna att avbryta en graviditet. Den som väntar barn ska veta att samhället erbjuder stöd och trygghet, så att ingen känner sig pressad att göra abort av

andra skäl än den egna fria viljan.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

05:13 Omvänt donatorskap mot idag

I dag står många i kö till organdonation i Sverige. Det är ett oerhört lidande och skapar oro och osäkerhet. Ett förbättrat system där organdonation från avliden person sker automatiskt såvida inte denne aktivt meddelat annat till donationsregistret skulle föra frågan framåt på ett bättre sätt. Man skall naturligtvis på ett rättssäkert sätt ta hänsyn till efterlevandes synpunkter i detta ärende.

Jag föreslår rikstinget besluta uppdra åt partistyrelsen:

Attsats 1: Att verka för att organdonation från avliden person, i de fall det är möjligt, sker automatiskt såvida inte denne aktivt meddelat annat till donationsregistret.

Kävlinge 2023-02-10

Ingvar Nordh

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Vid rikstinget 2019 gjordes följande ställningstagande i frågan: "Kristdemokraterna verkar för att hitta ett lämpligt tillvägagångssätt så att alla myndiga medborgare registrerar sitt beslut om organdonation”. Partidistriktsårsmötet anser, trots att frågan alltså redan besvarats, att den bör skickas vidare till rikstinget för att ånyo behandlas. Detta då frågan är principiellt viktig.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Frågan om organdonation är viktig och angelägen, speciellt då förbättrade regler och rutiner på området kan rädda många liv. Organbristen i Sverige är stor och i snitt dör en person i veckan från väntelistan, bland annat på grund av denna brist. Detta kan tyckas märkligt då svenskarna enligt en Sifo undersökning från 2018 är det mest organdonationspositiva landet i Europa, där hela 83 procent uppger att de gärna donerar organ. Vi är ett av de länder som har högst donationsvilja i världen men samtidigt ligger Sverige kring Europa-snittet vad gäller faktiska donationer.

Under rådande praxis är det personens sista viljeyttring, muntlig eller skriftlig, som gäller vid donation. Det innebär att behörig personal, i samtalet med de närstående, behöver undersöka om tidigare uttryckt vilja i exempelvis närståendesamtal eller i donationsregistret har ändrats. När viljan är okänd utgår transplantationslagen från ett ”förmodat samtycke”, det vill säga man utgår från att personen är positiv till donation. Donation är inte möjlig om det finns motstridiga uppgifter om patientens vilja.

I maj 2022 biföll Riksdagen den dåvarande regeringens proposition Nya regler för organdonation. Lagändringen innebär att en möjlig organdonator under vissa förutsättningar ska kunna ges en så kallad organbevarande behandling före döden som innebär intensivvårdsinsatser och andra åtgärder för att bevara organens funktion eller förbättra förutsättningarna för transplantation. Lagändringen innebär även att det så kallade närståendevetot tas bort vilket Kristdemokraterna anser rimligt. Partistyrelsen tog ställningstagande i frågan om organdonation vid Rikstinget 2021 där vi bland annat redogjorde

för Kristdemokraternas aktiva agerande i Riksdagen vid den utredningsprocess som förelåg propositionen.

I april 2023 gav Regeringen uppdrag åt Socialstyrelsen att ta fram en nationell handlingsplan för att stödja hälso- och sjukvårdens arbete med donation av organ och vävnader för transplantation. Planen ska stärka regionernas samordning så att fler transplantationer kan genomföras. Partistyrelsen välkomnar både den proposition som bifölls 2022 samt det uppdrag Regeringen givit Socialstyrelsen 2023. Båda initiativen är viktiga steg i att förbättra donationsprocessen även om arbetet inte stannar där. Av integritetsskäl delar dock inte Partistyrelsen motionärens förslag om att organ ska omhändertas per automatik ifall en person inte aktivt meddelat annat till donationsregistret.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

05:14 Allmän mammografi även efter 74 års ålder, och allmän screening för prostatacancer från 50 års ålder

I några regioner kallas kvinnor över 74 år till mammografi på försök. Likaså erbjuds män i vissa delar av landet på försök screening för att upptäcka prostatacancer.

KD Senior vill att den övre åldersgränsen, 74 år, slopas för mammografi i hela landet. Det saknas vetenskapliga medicinska argument för en sådan gräns. Den är både åldersdiskriminerande och otidsenlig. En 80-åring kan idag svara lika bra på en behandling som en 70-åring.

KD Senior vill att alla män fyllda 50 år ska erbjudas PSA-prov, i hela landet. Prostatacancer är idag den cancerform som skördar näst flest liv. Trots den höga dödligheten kallas inte män till allmän provtagning för prostatacancer trots att tidig upptäckt ökar chansen till överlevnad rejält. Det är viktigt att männen, precis som kvinnorna, får regelbundna kallelser till provtagningar. Det finns idag moderna metoder för PSA-provtagning, så ett tidigare argument mot allmän screening - att metoden är osäker- är inte aktuellt.

Screening för mammografi och screening för prostatacancer ska erbjudas i alla regioner, på samma villkor. Vården ska vara jämlik. Överlevnadschansen ska inte bero på i vilken region man bor, vid cancersjukdom.

Attsats 1: att partistyrelsen uppdras att verka för allmän screening av mammografi efter 74 års ålder i hela landet.

Attsats 2: att partistyrelsen uppdras att verka för allmän och regelbunden screening för prostatacancer för män fyllda 50 år i hela landet.

Örebro 2023-04-20

Lars O Molin, Birgitta Södertun, Birgitta Nordvall, Sonia Lunnergård, Ingemar Kalén, Liisa Sveningsson, Bo Gravström, Elisabeth Wäneskog, Anne-Lie Sundling, Tomas Ander

Seniorförbundet beslutade avge följande yttrande och motivering:
Detta är en motion från KD Senior. Den las av Förbundsstyrelsen och bifölls enhälligt av årsmötet.

Seniorförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 05:16.

05:15 Kvinnor upp till minst 80 års ålder ska erbjudas mammografi

Det är ett faktum att var femte kvinna som årligen får bröstcancer är över 74 år. Var femte kvinna!!! Ett annat faktum är att chansen att bli botad är avsevärt högre vid tidig upptäckt. Och så många som 8 kvinnor av 10 som får bröstcancer överlever i dag i 10 år med hjälp av olika behandlingsformer. Ändå är socialstyrelsens rekommendation till regionerna att sluta kalla kvinnor som är över 74 till denna livsviktiga undersökning. Det är åldersdiskriminering. Sveriges 70-plussare är friskare och lever ett mer aktivt än någonsin tidigare. Att då klippa av möjligheten att få en bröstcancer diagnostiserad i tid om man fyllt 75 år är minst sagt cyniskt. I KD Seniors politiska program påpekas att det inte finns någon medicinsk motivering till att sätta gränsen för mammografi vid 74 år. En kvinna på 80 kan svara lika bra på behandlingen mot bröstcancer som en yngre kvinna. KD Senior anser därför att åldersgränsen ska ändras uppåt, eller helst avskaffas.

Även KD:s jämställdhetsrapport ”Jämställdhet på riktigt” från 2021 påpekar att dagens åldersgräns för mammografi bör höjas så att även kvinnor över 74 år erbjuds mammografi. Det är dags att gå från ord till handling då KD nu har del av regeringsmakten och dessutom socialminister-posten.

Jag vill därför

Attsats 1: att KD:s riksting beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att socialstyrelsens rekommendation till regionerna ändras snarast så att mammografi omfattar kvinnor upp till minst 80 års ålder.

Brevens Bruk 2023-01-17

Ingalill Bergensten

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Precis som motionären skriver så är mammografi en mycket viktig screening för att upptäcka cancer i ett tidigt stadium. Cirka fem cancerfall upptäcks av 1000 undersökta kvinnor och forskningen har visat att hos de kvinnor som deltar i bröstcancerscreeningen minskar risken att dö i bröstcancer med upp till 50 procent.

Kristdemokraterna i Örebro län delar motionärens åsikt att åldersdiskriminering alltid bör motverkas. Regelbundna mammografikontroller även för äldre kvinnor skulle med högsta sannolikhet leda till att fler fall av bröstcancer upptäcks i ett tidigt stadium och att fler kvinnor således också blir botade. Som ett parti som vill värna äldre människors hälsa och det friska åldrandet bör höjd gräns för mammografi vara ett naturligt ställningstagande. Distriktsstyrelsen föreslår rikstinget bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 05:16.

05:16 Utökad och förstärkt mammografi åldersmässigt samt bedömningsmässigt

Bakgrund;
Dödligheten i bröstcancer är en av de indikatorer som Folkhälsomyndigheten valt för att mäta folkhälsan och dess förutsättningar. Under 2020 avled totalt 1385 kvinnor i åldern 15 år och äldre i bröstcancer i Sverige, vilket motsvarar 33 dödsfall per 100000 kvinnor.
Cancer är idag den näst vanligaste dödsorsaken, efter hjärt-kärl sjukdom i Sverige. Bröstcancer är den cancerform hos kvinnor som orsakar flest dödsfall i världen. Men det finns ljusglimtar, trots att andelen kvinnor som insjuknar i bröstcancer har ökat de senaste årtiondena, har dödligheten minskat. Det beror bland annat på tidig upptäckt med hjälp av screeningprogrammet för bröstcancer.

Enligt statistik så ökar dödligheten tydligt med stigande ålder. Var femte kvinna som drabbas av bröstcancer är över 74 år. Idag erbjuds alla kvinnor mellan 40 och 74 års ålder mammografi. Syftet med mammografi är att hitta bröstcancer innan sjukdomen har hunnit ge några symtom. Idag lever vi allt längre och många äldre har ett rikt liv och en viktig uppgift i vårt samhälle. Den stora bristen på röntgenläkare innebär ett reellt hot för regionernas förmåga att garantera mammografiscreening. En utvärdering från socialstyrelsen visar att 17 av landets 21 regioner har brist på röntgenläkare. Trots att regionerna arbetar aktivt med kompetensförsörjning är det svårt att få sökande till utannonserade tjänster.
Användningen av artificiell intelligens (AI)

Användningen av artificiell intelligens (AI) inom bilddiagnostik har stor potential att avlasta röntgenläkarna samt bidra till en kvalitetssäker bröstcancerscreening.

Svensk AI-forskning visar att volymen mammografibilder som granskas av röntgenläkare kan minska med 50 procent med bibehållen träffsäkerhet i screeningen. På så sätt frigörs tid för röntgenläkarna som kan ägnas åt mer avancerad diagnostik för de kvinnor som diagnostiserats med bröstcancer.

Än så länge har inte AI fått något större genomslag i mammografiscreeningen och användningen av AI inom vården är fortfarande mycket begränsad. Men forskningen inom bilddiagnostik går framåt och ett teknikskifte inom hälso-och sjukvården är nödvändigt, bland annat inom Vinnovaprojektet tas nu en nationell valideringsplattform för bilddiagnostik fram.

Med bakgrund från ovanstående yrkar vi på;

Attsats 1: Att partistyrelsen verkar för en utredning huruvida en nationell översyn i samverkan med regionerna kan identifiera vilka behov som kan bemötas av AI inom mammografin.

Attsats 2: Att partistyrelsen verkar för en utredning som ser över åldersgränsen för mammografi, så att även kvinnor över 74 år erbjuds mammografiscreening i Sverige.

Örebro 2023-02-26

Erica Gidlöf, Ewa Sundkvist

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna i Örebro län förslår rikstinget att bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 05:14 - 05:16:
Ovanstående motioner berör samma ämne fast med olika infallsvinklar med målet att ta bort

eller höja den övre gränsen om 74 år för mammografi. Yrkandena omfattar att verka för en nationell utredning med ändamål att ta bort den övre gränsen, att verka för en översyn i samverkan med regionerna som identifierar vilka behov som kan bemötas av AI-teknologi vid en mammografi, att verka för att ändra Socialstyrelsens rekommendationer till regionerna så att mammografier utförs på personer upp till minst 80 år samt dessutom att Partistyrelsen verkar för regelbunden screening av prostatacancer för män över 50 år.

Med befolkningens stigande ålder är det fler som har ifrågasatt gränsen om 74 år för mammografi och flera regioner har utrett möjligheten att höja maxåldern. De argument som lyfts i ovanstående motioner är bakgrunden till att Rikstinget 2019 med stöd av Partistyrelsen beslutade att Kristdemokraterna ska verka för att kvinnor över 74 år ska screenas med mammografi. Beslutet resulterade i att Partistyrelsen 2021 antog det jämställdhetspolitiska programmet där bland annat höjningen av screeningåldern föreslås särskilt.

Rekommendationen om 74 år sattes för 30 år sedan, prövades igen 2014 och i februari 2023 presenterade Socialstyrelsen en ny översyn av screeningprogrammet. Slutsatsen av Socialstyrelsens översyn var att vetenskapligt stöd fortfarande saknas för att göra någon förändring i dagsläget men att om ny forskning skulle visa på evidens för att dödligheten i bröstcancer skulle minska om åldersgränsen togs bort så kan det bli aktuellt för Socialstyrelsen att göra en annan bedömning. Samtidigt som rikspolitiken varken ska lägga sig i Socialstyrelsens professionella bedömning eller regionalpolitiken är partistyrelsen generellt positiva till att åtgärder vidtas för att minska sjukdomsrisker. Partistyrelsen är därmed positiva till att mer forskning görs på området för att den övre gränsen ska kunna lyftas.

Vad gäller användningen av AI-teknologi för mammografi så konstaterade Socialstyrelsen i översynen av screeningprogrammet februari 2023 att det inte är aktuellt att uppdatera deras gällande rekommendation i nuläget. Man menar att det i dagsläget inte finns stöd att ändra det gällande screeningprogrammet. Kristdemokraterna välkomnar den forskning och utveckling som nu sker inom området gällande användandet vid AI. Nyligen presenterades en studie på Karolinska institutet som visar på att AI är väl så bra och i vissa fall bättre än en röntgenläkare på att läsa av mammografibilder. Det råder brist på röntgenläkare och AI är här en god hjälp i att snabbt identifiera bröstcancer. Resultatet visar att AI kan komplettera eller rentav ersätta dagens röntgenläkare vid den primära granskningen av mammografibilder från screeningen. Det finns nu flera forskningsprojekt som pågår och som behöver uppmuntras men också finansieras.

Socialstyrelsen konstaterade 2019 vid deras senaste översyn om nationella riktlinjer för screening av prostatacancer att det i nuläget inte fanns behov för en uppdatering med hänsyn till den kunskapsutveckling som bedrivs av Regionala cancercentrum (RCC).

Socialstyrelsen drog bland annat slutsatsen att nyttan med screening för prostatacancer med enbart PSA-prov inte tydligt överväger de negativa effekterna. Det skulle innebära att många män i åldern 50-70 år som erbjöds delta i screeningen riskerade att få en prostatacancerdiagnos trots att deras cancer aldrig hade utvecklats till någon allvarlig sjukdom. Under de senaste åren har det tillkommit flera tester som kan komplettera PSA-provet och minska överdiagnostiken. Det vetenskapliga underlaget anses behöva kompletteras ytterligare innan det kan få betydelse för en ny bedömning och Socialstyrelsen ser nu över formerna för hur och när ett nytt underlag för ny bedömning kan tas fram. Partistyrelsen ställer sig bakom Socialstyrelsens bedömning men anser även att politiken bör uppmuntra att mer forskning görs på området.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:14 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: Att Partistyrelsen får i uppdrag att driva frågan om att få fram vetenskapligt underlag för effekter av mammografi över 74 år med målsättningen att höja åldersgränsen snarast möjligt

och därmed anse attsatsen vara besvarad.
Attsats 2: Att Partistyrelsen får i uppdrag att verka för att regioner uppmuntras att starta pilotprojekt för prostatacancertestning i syfte att få fram vetenskapligt underlag som kan bidra till att Socialstyrelsen tar fram ett brett nationellt screeningprogram för prostatacancer och därmed anse attsatsen vara besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:15 är att anta tilläggsyrkande:
Att Partistyrelsen får i uppdrag att driva frågan om att få fram vetenskapligt underlag för effekter av mammografi över 74 år med målsättningen att höja åldersgränsen snarast möjligt och därmed anse motionen vara besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:16 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: Att Partistyrelsen får i uppdrag att driva frågan om fortsatt forskning på AI, Artificiell intelligens i syfte att förbättra screeningprogram för tidig upptäckt av bröstcancer och därmed anse attsatsen vara besvarad.
Attsats 2: Att Partistyrelsen får i uppdrag att driva frågan om att få fram vetenskapligt underlag för effekter av mammografi över 74 år med målsättningen att höja åldersgränsen snarast möjligt och därmed anse attsatsen vara besvarad.

05:17 Legalisera assisterad dödshjälp

Det är nu år 2023 som vi ska slå ett extra slag för människovärdet och legalisera asssisterad dödshjälp i Sverige. Principen om människovärdet gäller alla, även patienter som på grund av svår, terminal fysisk sjukdom inte vill leva mer. Ett människovärde som ska ge dessa patienterna frihet, rättigheter och ansvar över ens egna liv. För en person med tex ALS, så kan ett svårt sjukdomsförlopp, innebära att den där sista tiden i livet inte är värd att leva. Och det måste vi respektera, när allt hopp är slut, medicinerna inte hjälper och smärtan är oöverkomlig. När man inte riktigt är död, men inte heller levande så bör patienten få välja själv när och var döden ska inträffa.

Sverige ska inte tvinga människor att dö av kvävning som min Mamma Susanne Hagman, 59, gjorde, två år efter hon fick ALS. Sverige ska inte tvinga människor att leva ett liv, där avsaknaden av lindring eller hopp givit plats åt smärta, ångest och lidande. Nog är nog och rätten att leva innebär också rätten att dö, med hjälp av vården.

För vissa patienter tar självmord genom smärtfyllda metoder som piller, hängning eller drunkning. Men alla har inte modet eller viljan att avsluta sitt liv på det viset. Vissa åker utomlands till dödskliniker, men alla har inte råd att flyga iväg sig själv eller familjen till Europa för ett avslut. Vissa patienter är i ett sådant bräckligt eller förlamande tillstånd “grönsak” att de inte kan ta sig någonstans, de är fångar i sin kropp, sitt egna helvete. Något ännu sorgligare är när de närstående tvingas hjälpa sina älskade, att avsluta sitt liv och därmed riskera att bli åtalade för mord eller dråp.

Desperationen från de drabbade är öronbedövande. Dessa människor förtjänar att få ett lugnt, smärtfritt avslut hemma. De förtjänar ett värdigt slut på ett värdigt liv. Det är dags att vi Kristdemokrater tänker en gång till på vad människovärdet innebär, för dessa människorna. Motionen yrkar inte att för att alla patienter med terminal sjukdom ska få dödshjälp, utan det krävs en individuell utredning inom vården för att ansöka om det. Patienten ska vara utsatt för olidligt plågsamt lidande och ha mindre än 1 år kvar att leva. Läkare ska inte, under tvång, utföra dödshjälp utan detta ska vara en frivillig vård att praktisera. De läkare som vill, förtjänar inte att förlora sin legitimation som Staffan Bergström eller få ett fängelsestraff för att de ger nåd till människor som ber om det. Ett motargument är att detta riskerar att öppna andra dörrar med digra konsekvenser, men möts med det faktum att sådant kan förebyggas med kunskap och

juridik. Denna legaliseringen gäller inte för alla patienter, utan enbart en specifik grupp, punkt slut. Palliativ vård och sedering, där förlängande vård byts ut mot förmildrande vård där patienten drogas ner, är inte heller värdigt. Livets slut behöver inte vara så här långdraget och tungt.

Förbudet mot assisterad dödshjälp genererar bara förlorare.

Rikstinget föreslås att besluta

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att legalisera och reglera assisterad dödshjälp i Sverige.

Attsats 2: Att Kristdemokraterna ska verka för att utreda en passande vårdprocess med assisterad dödshjälp i Sverige.

Göteborg 2023-02-27

Pernilla Hagman

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen yrkar för att patienter som på grund av svår och terminal fysisk sjukdom inte vill leva mer ska kunna erbjudas assisterad dödshjälp i Sverige. Därtill menar motionären att det inte ska avse alla patienter med terminal sjukdom utan att det ska krävas individuell utredning inom vården för att kunna ansöka om det. Motionären vill därmed se en legalisering av assisterad dödshjälp och en utredning om passande vårdprocess.

Kristdemokraterna motsätter sig aktiv dödshjälp, eller eutanasi som det även kallas. Det är minst sagt inte ett lättvindigt ställningstagande utan det är en oerhört svår fråga som berör på djupet. I slutskedet av en människas liv som lever med terminal sjukdom menar Partistyrelsen att det är sjukvårdens uppgift att bota och lindra, inte att avsluta liv. Att legalisera dödshjälp i Sverige skulle få konsekvensen att läkare och annan vårdpersonal kan bli skyldiga att medverka till att avsluta en annan människas liv. Det är inte ett rimligt krav att ställa.

Det finns även en betydande risk att dödshjälp missbrukas, direkt eller indirekt, och att respekten för människolivet minskar. Det finns indikationer på att deprimerade människor i Nederländerna, som skulle ha kunnat behandlas, fått dödshjälp. Det finns även en risk att människor känner sig pressade att söka dödshjälp för att ”inte ligga de anhöriga till last”.

Att däremot ge en döende patient smärtstillande preparat är inte dödshjälp även om det, som en konsekvens, i vissa fall kan förkorta livet. Detta får dock inte vara syftet. Patientens vilja ska väga tungt och en patient som motsätter sig behandling ska respekteras. Utifrån försiktighetsprincipen och de argument som lyfts ovan anser Partistyrelsen inte att assisterad dödshjälp ska legaliseras.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

05:18 Nationell plan för att bromsa Alzheimers sjukdom

Det friska åldrandet, att se äldre som en resurs att ta tillvara och att ha ett väl fungerande samspel mellan generationerna är viktiga beståndsdelar i KDs äldrepolitik.

Tyvärr är ålder även den största riskfaktorn för att drabbas av demenssjukdom. Varje år räknar man med att cirka 20 000–25 000 personer insjuknar, varav ca 15 000 insjuknar i den dödliga Alzheimers sjukdom. I takt med att antalet äldre blir fler så ökar antalet som insjuknar i demenssjukdom.

Nu finns nytt hopp i form av nya bromsmediciner som leder till en tydlig uppbromsning av sjukdomsprocessen vid Alzheimers sjukdom. De första sjukdomsmodifierande läkemedlen mot Alzheimer är godkända i USA och ett av dessa är tillgängligt för amerikanska patienter sedan januari 2023. Experter och analytiker räknar med medicinskt godkännande för detta läkemedel i bland annat EU och därmed Sverige senare under detta år.

Så många som tiotusen till femtontusen svenska patienter som varje år debuterar med tidig Alzheimers kan, med rätt politiska initiativ, redan 2024 eller senast 2025 erbjudas behandling för sin dödliga sjukdom. Sjukdomsförsämringen bromsas upp och de kan leva friska och självständiga hemma under flera års tid.

Regeringen behöver tillföra medel och styra regionerna i en nationell plan för att tillgängliggöra diagnostik och behandling vid Alzheimers sjukdom.

En vårdgaranti införes med maximala väntetider för basal eller utvidgad minnesutredning inom exempelvis 30 resp. 60 dagar samt tid från fastställd Alzheimers diagnos till påbörjad behandling inom 10 dagar.

Statlig finansiering av läkemedelsnotan för behandling av Alzheimers sjukdom där ett ökande antal miljarder kronor behöver skjutas till årligen.
En utredning kartlägger möjligheten att dra in vissa statsbidrag till kommunerna då behovet av särskilt boende och hemtjänst på sikt minskar eftersom våra äldre blir friskare och omsorgsbehovet därmed reduceras.

Alzheimers sjukdom är en folksjukdom med dödlig utgång. Behandling finns tillgänglig inom kort och måste påbörjas tidigt i sjukdomsprocessen.

Attsats 1: Att en nationell plan utarbetas med målet att så snart som möjligt bromsa Alzheimers sjukdom i befolkningen. Syftet ska vara en rättvis och jämlik tillgång till behandling vid Alzheimers sjukdom i hela Sverige oavsett patientens inkomst, kön, ålder, regiontillhörighet eller bostadsort.

Sollentuna 2023-04-02

Peter Kilander

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att en nationell plan ska utarbetas för att bromsa Alzheimers sjukdom i befolkningen. Syftet ska vara en rättvis och jämlik tillgång till behandling vid Alzheimers sjukdom i hela Sverige.

Kristdemokraterna anser att det är mycket angeläget att vården och omsorgen om personer med demenssjukdom är god. Antalet drabbade av något slags demenssjukdom kommer att fortsätta att öka i takt med att befolkningen lever allt längre. Enligt den senaste mätningen 2016 beräknades strax under 170 000 demenssjuka i Sverige och att omkring 25 000 människor tillkommer årligen. Alzheimers står för mellan än 60-70 procent av samtliga demensfall.

I juni 2022 antog partiet den äldrepolitiska rapporten Bättre villkor för Sveriges äldre. Ett av förslagen var att en nationell strategi för kognitiva sjukdomar (demens) införs som tar sikte på medicinskt stöd och behandling samt socialt stöd till patienten och dess närstående. Alla med misstänkt demenssjukdom ska ha rätt till kvalificerad utredning, diagnos och behandling. Detta kräver i sin tur kompetent, välutbildad och välmotiverad personal. Alla medarbetare inom vård och omsorg måste ges både tid och resurser samt specifik kunskap om demenssjukdomar och psykisk ohälsa hos äldre för att de ska kunna skapa en så bra demens- och äldrevård som möjligt.

Kristdemokraternas ihärdiga arbete på området har gett resultat. I april 2022 beslutade riksdagen om ett tillkännagivande till regeringen om att en ny nationell strategi för demens och andra kognitiva sjukdomar ska tas fram. Partiet står fortsatt bakom tillkännagivandet och därmed anser Partistyrelsen motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:19 Hörseltest för alla över typ 60 år

Rön i den vetenskapliga tidskriften Lancet visar att det finns en stark koppling mellan demens (kognitiva svårigheter) och hörselnedsättning.
(https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)30367-6/fulltext). Det kan även finnas en koppling mellan depression och nedsatt hörsel.

En smygande hörselnedsättning kan dessutom påverka känslan av utanförskap och leda till ensamhet; detta helt i onödan om hörselnedsättningen kan upptäckas i tid. Social isolering och ensamhet är en av vår tids stora gissel och här kan vi faktiskt göra något åt det.

Det är därför av stor vikt att införa hörselundersökningar i ett "tidigt" skede för att personer med sviktande hörsel ska kunna få en hörapparat utprovad, som kan ge högre livskvalitet och ett längre liv.

Precis som KD Senior vill jag nu att denna fråga lyfts och drivs av KD, som är det ledande partiet med bäst äldre- och sjukvårdspolitik!
KD Senior anser att hörseltester bör ingå i hälsoundersökningar för äldre personer, över 67 års ålder, på samma sätt som när man mäter blodtryck och blodfetter. Det är rimligt.

Region Jönköpings län (RJL) har ett program med riktade hälsosamtal för medborgare i vissa tioårsintervaller (40, 50, 60 och 70 år); https://folkhalsaochsjukvard.rjl.se/vardstod/levnadsvanor/riktade-halsosamtal-for-vuxna/.

Detta är ett bra sätt att arbeta förebyggande och öka livskvalitet och hälsa hos medborgarna. Vad gäller hörseltester skulle det, inom ramen för detta program, vara tillrådigt med hörseltest vid de två senare tillfällena; vid 60 och 70 års ålder.

I min att-sats väljer jag att inte yrka på specifik ålder då dessa hörseltester ska ske, utan överlämnar till partistyrelsen att avgöra lämplig ålder från när detta bör tillämpas. Ett gott riktmärke kan dock vara från 60 års ålder.

Jag yrkar på:

Attsats 1: att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att hörseltester ska vara en del av hälsoundersökningar/hälsosamtal för äldre personer

Jönköping 2023-02-04

Carl Cunningham

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter i sin motion de stora fördelarna med att upptäcka nedsatt hörsel i ett tidigt skede för att förebygga bland annat isolering och ge en högre livskvalitet.

Hörselundersökningar görs idag på alla nyfödda barn och ofta testas barn under uppväxten, men det varierar mellan olika kommuner och regioner. Att barn testas är för att kunna påbörja behandling tidigt och hjälpa dem att utveckla ett språk.

Den vanligaste orsaken till hörselnedsättning är dock att kroppen och hörselorganen åldras. Precis som med allt åldrande kommer nedsatt hörsel gradvis och den äldre är inte alltid medveten om att hörseln förändrats.

Hälsosamtal och hälsoundersökningar görs för att förbättra hälsan och ligga steget före flera vanliga sjukdomar. I Region Jönköpings län erbjuds hälsosamtal till förstagångsföräldrar, samt 40-, 50-, 60- och 70-åringar. Detta är en viktig del i arbetet att stötta invånarna att leva ett hälsosamt liv och att förbygga ohälsa.

Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären uppdrar till partistyrelsen att verka för att hörseltester ska vara en del av hälsoundersökningar för äldre personer. Motionären pekar på att forskning visar att hörselnedsättning kan kopplas till demens (kognitiva svårigheter), depression, och en förstärkt känsla av utanförskap. Att införa hörselundersökningar i ett tidigt skede skulle därmed kunna fånga upp de som befinner sig i riskzon och resultera i högre livskvalitet.

Ett samhälle där alla kan åldras med trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Det grundas i vår människosyn där respekten för alla människors absoluta och okränkbara värde måste upprätthållas under hela livet – oavsett människans personliga egenskaper, prestationer eller behov. Vården och omsorgen måste vara god och jämlik för alla Sveriges äldre, och vården bör utvecklas i takt med ny forskning och innovation.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att införandet av tidiga hörseltester skulle ha en positiv inverkan på äldres hälsa och livskvalitet. Det skulle därmed vara en god ide för alla regionerna att anamma förslaget. Eftersom sjukvården ligger under regionernas ansvarsområden, och äldreomsorgen under kommunernas, anser Partistyrelsen att frågan bör skickas vidare till Kommun- och regionpolitiska rådet (KRP) och därmed anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att Partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att SKR utreder införandet av hörseltester som del av hälsokontroller för äldre i Sveriges kommuner och regioner

05:20 Återtagen

05:21 Primärvårdens framtida organisation

Kristdemokraterna driver som enda parti på riksplanet frågan om att flytta regionernas sjukvårdsansvar till den statliga nivån. Liknande reformer har med framgång genomförts i våra nordiska grannländer, och visar att det går att öka tillgängligheten och kvaliteten i sjukvårdssystemet genom att placera ansvaret hos en statlig huvudman snarare än 21 regionala

styren. Det gäller inte minst den mest avancerade sjukhusvården, som enligt såväl internationell erfarenhet som omfattande forskning visats må bäst av att koncentrera till ett fåtal kompetenscentra – snarare än att varje region ska bygga upp sin egen specialistorganisation.

Vad partiet inte talar lika brett om är det behov av att reformera primärvården som blir en direkt följd av att sjukhusvården och specialistsjukvården förstatligas. När regionerna tappar sitt sjukvårdsansvar måste nämligen en ny länk byggas mellan den regionala primärvården och den statliga sjukhusvården.

En sådan reform kompliceras idag av att den svenska primärvården är organiserad på olika sätt i olika regioner och kommuner. I ett flertal kommuner över landet finns redan idag avtal mellan regioner – som enligt lag är huvudmän för primärvården – och kommuner om att det är ett kommunalt ansvar att utföra stora delar av primärvården. Det har knutit primärvården närmare andra kommunala ansvar, inom exempelvis omsorgens område.

Det regionala huvudmannaskapet kvarstår dock, vilket innebär att kommunernas rådighet över primärvården på många håll blir en chimär. De ekonomiska ramarna för vilken primärvård en kommun kan utföra – eller en privat utförare inom ramen för ett vårdval – är helt och hållet avhängigt de villkor som regionen erbjuder.
De reformer primärvården genomgått under de senaste decennierna har i stor utsträckning tagit sikte på individens tillgång till vård. Fokus har lagts på ökad tillgänglighet, vårdval (i de regioner där detta finns) samt personcentrering genom vad som ofta kallas ”god och nära vård”.

Alla dessa reformer är välvilliga, men missar ofta att det delade huvudmannaskapet skapar otydlighet för den enskilde. Det leder inte sällan till glapp i överlämningar, exempelvis mellan vårdinsatser och omsorgsinsatser. Här har flera reformer vidtagits för att förbättra samordningen, och förslag finns för att inrätta stående samordningsfunktioner i både kommunal och regional verksamhet – inte minst kring vården av äldre. Som erfarenheterna från pandemin visade så ledde det delade huvudmannaskapet i vården av äldre till att vården på särskilda boenden nedprioriterades i pandemins mest kritiska skede.

Ett bättre alternativ till att låta det delade huvudmannaskapet kvarstå är att samla huvudansvaret för primärvård och omsorg hos en och samma huvudman. Det skulle också skapa ett incitament att samordna insatser mellan vård och omsorg på ett sätt som minimerar behovet av avancerade vårdinsatser, vilket både skulle spara resurser och möjliggöra för fler att få del av vård och omsorg. Givet den demografiska utvecklingen är det högst angeläget att skapa en bättre organisation runt vården av äldre. Enligt en prognos från SKR kommer behoven av vård att öka dubbelt så snabbt den kommande tioårsperioden jämfört med den föregående. För att klara detta med nuvarande effektivitet måste uppemot 2 av 3 nya på arbetsmarknaden välja vård eller omsorgsyrken fram till 2030.

Attsats 1: Att primärvårdens organisation ses över i syfte att knyta den närmare äldreomsorgen

Attsats 2: Att ansvaret för vård och omsorg för äldre läggs under en och samma huvudman

Attsats 3: Att kommunerna som huvudregel ska vara huvudman för både primärvård och omsorg

Danderyd 2023-04-02

Stefan Svanström

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen

Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för en översyn av primärvårdens organisation i syfte att knyta den närmare äldreomsorgen, att ansvaret för vård och äldreomsorg ska läggas under en och samma huvudman samt att kommuner som huvudregel ska vara huvudman för både primärvård och omsorg.

Som motionären beskriver är Kristdemokraterna det enda parti som driver frågan om att flytta regionernas sjukvårdsansvar till den statliga nivån. Det är en hjärtefråga vi gick till val på och ett statligt huvudmannaskap över sjukvården ska nu utredas i Regeringskansliet.

Partistyrelsen instämmer med att vi parallellt med huvudmannaskapsutredningen också behöver stärka primärvården. Primärvården är en grundsten i den goda nära vården och måste alltså också vara föremål för en långsiktig reform om den ska kunna fylla den platsen. Den goda nära vården omfattar dock många fler aktörer än regionernas primärvård och den kommunala hälso- och sjukvården. Idag utgör kommunerna ca 25–30 procent av den totala hälso- och sjukvården. De når många människor som behöver såväl kvalificerade som enklare insatser. Vården och omsorgen om de mest sjuka äldre och personer med omfattande funktionsnedsättningar är och kommer fortsatt vara en viktig del i verksamheten för såväl kommuner som regioner.

I många jämförbara länder, däribland det så kallade fastläkarsystemet i Norge, organiseras primärvården av kommunerna vilket ger förutsättningar för ett sömlöst och smidigt arbete runt patienten. För kroniskt sjuka och äldre med återkommande medicinska behov kan detta vara en fördel då omsorgsgivare och bassjukvården har samma huvudman. Ändå överväger nackdelarna med att överflytta ansvaret för primärvården till kommunerna. Dels för att många kommuner är små, dels för att en kommunalisering kan antas göra tjänsterna mindre attraktiva för läkare. Risken finns att detta skulle förvärra, snarare än lösa, de problem som redan finns inom primärvården. Med beaktande av detta bör det i en utredning om statligt huvudmannaskap över sjukvården lämnas förslag på hur primärvården kan stärkas permanent inom ramen för en ny organisering av sjukvården. Denna slutsats finns med i den sjukvårdspolitiska propositionen som antogs vid Rikstinget 2021.

I januari 2023 avsatte regeringen 6 miljarder kronor till omställningen för en god och nära vård. En God och nära vård är överenskommelsen mellan Regeringen och SKR där fyra utvecklingsområden ingår som alla ska stödja hälso- och sjukvården ställa om till en god och nära vård med primärvården som nav. Utgångpunkten är en mer personcentrerad hälso- och sjukvård med ökad tillgänglighet, kontinuitet, samordning och trygghet för patienter. Detta är en viktig satsning för att stärka hälso- och sjukvården i sin helhet.

Partistyrelsen anser med hänvisning till den sjukvårdspolitiska proposition som antogs vid Rikstinget 2021 samt det pågående arbetet i regeringen att anse motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:22 Utredning utan vårdnadshavares medgivande

Gällande överfallshändelsen gentemot en flicka vid namn Luna i stadsdelen Moröbacke i Skellefteå. Före den händelsen hade skola och socialtjänst förordat en diagnosutredning av pojken som senare utförde dådet. Modern i familjen motsatte sig en utredning med motiveringen att detta skulle upplevas som skamligt.

Vi anser att det i vissa fall kan vara legitimt att en diagnosutredning ska kunna utföras utan vårdnadshavares samtycke. Utifrån det fall där beteende- och riskfaktorer löper särskild risk för allvarlig skada för egen eller annan person. Exempelvis om individen i fråga vid upprepade tillfällen skadat eller fallit in i brottslighet som skulle kunna misstänkas kopplas till eventuell diagnos. Men där vårdnadshavare motsätter sig en diagnosutredning.

Detta kan också vara motiverat i de fall där vårdnadshavaren ex. lider av ett psykiskt tillstånd eller sjukdom där denne med anledning av detta inte kan göra en rättvis bedömning huruvida en diagnosutredning skulle underlätta för barnet. Det är av vikt att väga in en diagnosutredning med efterföljande åtgärder och ev. behandling där det på sikt skulle kunna verka för en tydlig brottsprevention eller motverka självskadebeteende.

Det bör även utredas om det skall finnas ett protokoll att följa, där risk- och beteendefaktorer identifieras och som sätter nivåer för när en sådan utredning bör kunna initieras utan vårdnadshavares samtycke.

Vi yrkar att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för att det i särskilda fall skall vara möjligt att begära en diagnosutredning av icke myndig individ, utan vårdnadshavares medgivande.

Attsats 2: Att verka för en utredning om vad som kan klassas som särskilda fall enligt att-sats ett.

Attsats 3: Att verka för att utreda möjligheten till protokoll där behovet av beteendefaktorer identifieras som kan sätta nivåer för när en diagnosutredning utan vårdnadshavares medgivande skall kunna
initieras.

Skellefteå 2023-01-30

Lena Forsman, Per Boström

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 05:23.

05:23 En vårdnadshavares godkännande vid utredning för NPF

När ett barn eller ungdom ska få göra en utredning för NPF så krävs det att båda vårdnadshavarna godkänner det. Socialnämnden kan i mycket särskilda fall göra undantag från den regeln. Men i de allra flesta fall så krävs det båda vårdnadshavarnas tillåtelse. Det här är även om förskola, skola misstänker att barnet har en diagnos och även om den ena vårdnadshavaren misstänker det.

Det här utgör ett stort och onödigt lidande för framför allt barnet som är i behov av att få en utredning och rätt stöd och hjälp tidigt i livet.

Idag får många barn och unga vänta på att få en utredning på grund av att den ena

vårdnadshavaren av olika skäl inte samtycker till en utredning. Det här gör att barnet inte får de rätta förutsättningarna för att kunna uppnå sin fulla potential.

Enligt barnkonventionen: paragraf 2 har alla barn samma rättigheter och värde. Paragraf 3 Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Paragraf 6 Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Ett barn eller ungdom med NPF diagnos kan ha olika beteenden beroende på miljö. Ett beteende hos den ena vårdnadshavaren behöver inte vara samma beteende hos den andre. När föräldrar separerar och det uppstår vårdnadstvister så kan även det bidra till motvilja att gå med på den ena vårdnadshavarens önskan om att få göra en utredning. Barnet hamnar i kläm och får inte den hjälp som det har rätt till.

Det här är en fråga som behöver utredas noggrant och få en lösning. Med anledning av det yrkar undertecknad

Attsats 1: att partistyrelsen får i uppdrag att utreda ifall en vårdnadshavares godkännande kan accepteras i fler fall i enlighet med motionens intentioner.

Vendelsö 2023-04-02

Anneli Margaretha Ahl

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 05:22 - 05:23:
Motionärerna yrkar för att Partistyrelsen ska få i uppdrag att utreda ifall en vårdnadshavares godkännande vid en NPF-utredning kan accepteras i fler fall i enlighet med motionens intentioner samt att utreda möjligheterna för utredning utan vårdnadshavarnas medgivande.

Kristdemokratisk politisk filosofi slår vakt om familjen som en naturlig, det vill säga ändamålsenlig gemenskap. Detta innebär att familjen har rättigheter och skyldigheter precis som enskilda personer samt att inte kommunen eller staten ska gå in och bestämma i familjens ställe. Vid konflikt mellan naturliga gemenskaper eller inom dem spelar de offentliga nivåerna en viktig roll.

För att inleda en NPF-utredning behöver barnets båda vårdnadshavare samtycka. Alliansregeringen införde 2012 en lagändring (Prop. 2011/12:53) som innebär särskilda regler när barnet har två vårdnadshavare där den ena inte samtycker till en åtgärd. Då kan socialnämnden utreda och besluta att en åtgärd eller ansökan får göras utan den andre vårdnadshavarens samtycke. Denna lagändring var en viktig åtgärd för att stärka barns rättigheter.

Regeringen presenterade vintern 2023 propositionen En sänkt åldersgräns för öppna insatser till barn utan vårdnadshavares samtycke som Riksdagen kommer besluta om samma år. Lagändringsförslaget ger socialnämnden möjlighet att besluta om öppna insatser till ett barn som fyllt 12 år även utan vårdnadshavares samtycke, om det bedöms lämpligt och barnet samtycker till insatsen. Även detta är ett viktigt steg för att stärka barnrätten i de fall där vårdnadshavare motsätter sig en utredning, exempelvis då de anser det som stigmatiserande.

Partistyrelsen ser positivt på de åtgärder som hittills vidtagits för att stärka barns möjlighet att utredas vid misstanke om NPF-diagnos.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:22:

att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:23:
att anse motionen besvarad

05:24 Det ökade behovet och de ökade kostnaderna för rättspsykiatrin

Det ökade behovet av rättspsykiatrisk vård är en nationell trend som berör både Kriminalvården och alla Sveriges regioner. Det ökade antalet dömda som rekommenderas rättspsykiatrisk vård är inget som regionerna kan påverka, men som huvudman för hälso- och sjukvården är det regionerna som får ta konsekvenserna i form av ökade kostnader, ökat behov av vårdplatser och överbeläggningar.

Ökat inflöde och ökade kostnader
Antalet överlämnade till rättspsykiatrisk vård har ökat markant under de senaste 10 åren. Trenden har varit särskilt tydlig från 2017 fram till nu. Vid behandling av denna patientgrupp finns ofta speciella krav vad gäller säkerheten, något som också föranleder ökade kostnader inom området. Många regioner måste köpa rättspsykiatrisk vård för höga dygnskostnader per patient i andra regioner och på externa vårdhem. Det blir också allt svårare att hitta vårdplatser eftersom bristen på rättspsykiatriska vårdplatser är nationell.

Kriminalvårdens planerade utbyggnad i Sverige kommer att öka trycket på rättspsykiatrin ytterligare. På grund av utbyggnaden av nya häkten och anstalter har Kriminalvården meddelat ett ökat framtida behov av psykiatrisk akutsjukvård. Det är rättspsykiatrin som hanterar akutsjukvården för dessa patienter och för att tillmötesgå behovet kommer ytterligare rättspsykiatriska vårdplatser med hög säkerhetsnivå att behövas i regionerna.

Tvingande prioriteringar och underskott
Det ökade behovet och de medföljande kostnaderna för rättspsykiatri tvingar regionerna till prioriteringar där annan nödvändig psykiatrisk vård blir lidande. Vanligen placeras de akut sjuka häktade i första hand inom rättspsykiatrin och i andra hand inom vuxenpsykiatrin. De senaste åren har emellertid rättspsykiatrin inte kunnat ta emot på grund av platsbrist varför patienter placerats inom vuxenpsykiatrin. Det innebär att allt fler vuxenpsykiatriska vårdplatser tas i anspråk för kriminalvårdens patienter, vilket många gånger inte är rekommenderat, inte minst ur säkerhetssynpunkt.

Överbeläggningar inom Rättspsykiatrin är vanligt och leder till att patienter ofta behöver placeras på permissionsplatser. Parallellt med det ökade trycket mot rättspsykiatrin ökar också trycket mot annan psykiatrisk vård som till exempel barn- och ungdomspsykiatri, när allt fler barn och unga behöver psykiatrisk vård. Det innebär att rättspsykiatrin i många regioner drivs med stora underskott. Detta är en utveckling som inte ser ut att vända inom en överskådlig framtid, tvärtom förväntas trycket och kostnaderna på rättspsykiatrin att öka ytterligare. Då det handlar om beslut som fattas utanför regionernas kontroll är det av yttersta vikt att ekonomiska medel medföljer.

Med hänvisning till ovanstående föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att frågan belyses nationellt och staten tar ett större ekonomiskt ansvar för rättspsykiatrin.

Kristianstad 2023-01-30

Per Einarsson

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Rättspsykiatrin är idag en hårt belastad verksamhet med stora kostnadsökningar. Regionerna kan inte heller påverka inflödet till denna verksamhet då det ligger på statlig nivå om att besluta om rättspsykiatrisk behandling. Det är därför rimligt att staten tar ett större ansvar för kostnadsökningen när de också är ansvariga för det ökade inflödet.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
I motionen uppmanar motionären partistyrelsen att nationellt belysa den växande problematiken kring rättspsykiatrins ojämlika fördelning och se till att staten tar ett större ekonomiskt ansvar för rättspsykiatrin.

Lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV) omfattar framförallt den som överlämnats av domstol till rättspsykiatrisk slutenvård. LRV omfattar även patienter som är i behov av kortvarig psykiatrisk vård och kan i dessa fall bland annat beröra intagna eller häktade vid Kriminalvården eller ungdomar dömda till sluten ungdomsvård. Den specialiserade rättspsykiatriska vården berör ett litet antal personer men kräver mycket resurser eftersom den som dömts till rättspsykiatrisk vård kräver dygnet-runt vård under en mycket lång.

För Kristdemokraterna är en av de viktigaste principerna för svensk hälso- och sjukvård att befolkningen ska få vård på lika villkor. Svensk hälso- och sjukvård håller en mycket hög medicinsk kvalitet, i många fall rankad i världsklass. Samtidigt har den svenska hälso- och sjukvården stora och tilltagande problem. Vi belyser så ofta vi kan de oacceptabla skillnaderna i medicinska resultat och kvalitet samt hur vårdköerna växer. En viktig pusselbit i att lösa de utmaningar den svenska sjukvården står inför är avskaffandet av de 21 självstyrande regioner och införandet av ett statligt huvudmannaskap över sjukvården. Som motionären är inne på finns det mycket som pekar på att rättspsykiatrin står inför liknande organisatoriska utmaningar som den generella sjukvården. Problematiken kan dessutom komma att förvärras med anledning av Kriminalvårdens utbyggnad och det ökade behovet av vårdplatser.

Det är inte regionerna som dömer en förbrytare till rättspsykiatrisk vård, men det är regionerna som svarar upp med vårdplatserna. Förutsättningarna och tillgången till vårdplatser kan se olika ut från region till region. Detta innebär att den tilldömdes vårdkvalité kan se olika ut beroende på vilken region som denne vårdas inom. Partistyrelsen delar motionärens problembild och anser att man bör verka för att frågan om ett statligt huvudmannaskap över rättspsykiatrin utreds och därmed anser motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att Partistyrelsen får i uppdrag att verka för att frågan om ett statligt huvudmannaskap över rättspsykiatrin utreds.

05:25 Motion - Katt på recept!

WHO har satt samman policydokument för hur världens åldrande befolkning ska må så bra som möjligt och där framhålls på en punkt hur sällskapsdjur kan hjälpa till!
Umgänget med djur minskar risken för hjärt-kärlsjukdomar och ökar chansen till överlevnad hos dem som drabbas av stroke. Djuren ger oss ett socialt nätverk och de ger oss mening och motivation i livet.

Dessutom är djurägare mindre ensamma, mindre deprimerade och känner sig trygga, nöjda och behövda. De flesta sällskapsdjur är alltså bra för hälsa och välbefinnande. Men det finns vetenskapliga studier som visar att vissa saker gäller speciellt för den som har katt.

Hälsofördelar:
* Bättre humör med katt
* Bättre hälsa i allmänhet
* Mindre stressade
* Förebygger ohälsa (den psykiska hälsan förbättras)
*Bättre immunsystem
*Bättre sömn
*Minskar allergier (förutom djurallergi)
*Bättre fysik
*Kravlös kärlek

Sjukskrivning vid långvarig smärta och vid psykisk ohälsa, som depressioner eller stressrelaterad sjukdom, kan bli långvarig och kräva omfattande insatser av flera professioner. Steget tillbaka till arbetslivet blir dessutom längre ju längre en sjukskrivning fortgår. Att hitta rehabiliterande insatser som förbättrar hälsan och underlättar återgång i arbete är av vikt för både den sjukskrivne och för vården. Det här är en viktig del i att bryta social isolering, som är ett av de stora hindren vid en långtidssjukskrivning. Vi får samtidigt en fin möjlighet att ge hemlösa katter en nystart.

Jag yrkar att med anledning av ovanstående goda resultat och den vetenskapliga forskningen
Hammarö den 6/3 2023
Annica Tollén
Kristdemokraterna Hammarö

Attsats 1: - att Kristdemokraterna verkar för att införa Katt på recept

Hammarö 2023-03-22

Annica Tollén

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om hur den åldrande befolkningen ska må så bra som möjligt. Sällskapsdjur beskrivs som ett sätt som kan hjälpa till med mående hos äldre och ge mening och motivation i livet.

Kristdemokraterna i Värmland anser att motionärens intentioner är vällovliga och att sällskapsdjur för många äldre är av stor betydelse finns det många vittnesbörd om. Inom demensvården blir olika typer av digitala och sociala robotar allt vanligare som hjälpmedel för att dämpa oro. De kan också bidra till att stimulera samtal. Utvecklingen inom detta område är viktig. Distriktsstyrelsen anser dock att förslaget att införa ”Katt på recept ”är alltför specifik för att vara genomförbar. Därför föreslår distriktsstyrelsen att motionen avslås. Motionen lämnas till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att införa ett så kallat ”Katt på recept” till sjukskrivna personer som en rehabiliterande insats.

Partistyrelsen delar motionärens beskrivning av de positiva effekterna ett sällskapsdjur har på människan. Sällskapsdjur kan ha en lugnande effekt på människan vilket kan vara särskilt fördelaktigt för en person som lider av kronisk stress eller annan psykisk ohälsa. Det finns

exempelvis insatser inom äldreomsorgen med terapihundar som gett goda resultat.
Partistyrelsen anser däremot inte att sådant förslag är politikens uppgift att införa då insatsen är för specifik för att genomföras nationellt.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

05:26 Inte ett liv till!

En sorgeprocess är alltid svår. En förlust genom suicid kan vara särskilt komplex och traumatisk. Sorgeprocessen försvåras ofta ytterligare av det stigma och tabu som finns runt självmord. För de närstående kan förlusten leda till både försämrad psykisk hälsa och högre suicidrisk. Efterlevande efter suicid anger oftare suicidtankar än efterlevande till personer som dött av andra orsaker.

Förutom den närmaste familjen har ett dödsfall genom suicid en stark påverkan även på vänner, bekanta, släktingar och kollegor. Världshälsoorganisationen (WHO) beskriver att omkring 5–10 personer är närmast drabbade när någon avlider genom suicid. I och med att de efterlevande när någon nära vän eller anhörig tagit sitt liv är en tydlig riskgrupp för suicid så är det en särskilt viktig grupp att uppmärksamma.

Många efterlevande efter ett suicidfall anger att stödet till dem ofta är bristfälligt och att deras behov av vård inte alltid tillgodoses. Ändå saknas det forskning om förebyggande insatser och effekter av insatser specifikt riktade till efterlevande efter suicid.

Som en del i det suicidpreventiva arbetet är det viktigt att det finns tillgång till ett adekvat stöd för de efterlevande. Inom ramarna för civilsamhället finns det flera lokala stödgrupper för efterlevande efter suicid. I Sverige fyller Riksförbundet för SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd (SPES) en viktig funktion i att ge stöd till de som drabbats. SPES arbetar för att stödja efterlevande genom att bland annat arrangera samtalsträffar. Tyvärr finns inte detta tillgängligt i alla våra kommuner, vilket det borde göra.

Däremot finns inget självklart stöd i det akuta skeendet, alltså vid själva händelsen.
Det finns ingen som tar ansvaret för dom anhöriga vid suicid, det säger både anhörigföreningar och polisen. Det finns katastrofteam när flera personer är inblandade i en olycka. Men vid enskild död, som suicid så är det ingens uppdrag att ha en kris och traumainsats.
SPES kommer in som stöd efter att det har gått en tid.
Polisen anser också att efterlevande stödet har brister. När dom ska lämna ett dödsbud så har dom oftabehov av att få med någon annan. Ibland finns det präster eller imamer att ringa till men inte alltid.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att verka för att en utredning tillsätts, med direktiv att skapa möjlighet för kommunerna att aktivt ge adekvat stöd till anhöriga som drabbats av suicid i familjen.

Torsåker 2023-03-22

Annika Sjögren, Peter Åkerström, Jan Myléus, Ullrica Hedin, Matilda Elmebo, Rosmari Holmgren

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidisktrikts årsmötet i Gävleborg beslutade att bifalla motionen och skicka den vidare till

rikstinget.

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att en utredning ska tillsättas med direktiv att skapa möjlighet för kommunerna att ge adekvat stöd till anhöriga som drabbats av suicid i familjen.

Enligt statistik redovisad i Riksrevisionens rapport från 2021 Statens suicidpreventiva arbete – samverkan med verkan? begår ca 1 500 personer i Sverige självmord varje år, 15 000 personer bedöms försöka begå självmord och 150 000 personer uppskattas ha självmordstankar. Antalet suicid per år i Sverige ligger på en medelhög nivå i ett internationellt perspektiv. Suicid är därmed ett stort folkhälsoproblem och den vanligaste dödsorsaken bland män i åldrarna 15–44 år och den näst vanligaste orsaken bland kvinnor i motsvarande åldersgrupp. Mot denna bakgrund är det ytterst angeläget att stärka det suicidpreventiva arbetet på bred front och skapa förutsättningar för en effektiv nationell ledning och samverkan med relevanta aktörer på olika nivåer.

Riksdagen fattade beslut om en övergripande vision för suicidprevention och ett nationellt handlingsprogram 2008, men som Riksrevisionen konstaterat saknade handlingsprogrammet dessvärre operationaliserade och mätbara mål och indikatorer. Resultatet av det nationella suicidpreventiva arbetet har därför inte gått att följa upp. Flera regeringar har haft ansvar för det suicidpreventiva arbetet men det har inte varit tillräckligt effektivt. Vi välkomnade därför att dåvarande regering i juli 2020 gav uppdraget till Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen att, i samarbete med berörda myndigheter, inkomma med underlag för att skapa en nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Men likt Riksrevisionen anser Kristdemokraterna att det krävs fler konkreta, nationella insatser för att stärka det suicidpreventiva arbetet.

Mot bakgrund av detta var det suicidpreventiva arbetet en viktig fråga i Tidöavtalet. I augusti 2020 gav dåvarande regering i uppdrag till Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten att inkomma med underlag till en nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. I uppdraget ska kunskaper och erfarenheter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), de nationella programområdena (NPO), de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS), kommuner och regioner, patient-, brukar- och anhörigorganisationer, det civila samhället och representanter från de nationella minoriteterna beaktas i arbetet. Uppdraget redovisas den 1 september 2023 och då avser nuvarande regering att implementera en nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. Därtill avser regeringen inrätta ett nationellt forskningsprogram på området och tillsätta en nationell samordnare med ett samlat ansvar för det suicidpreventiva arbetet. Uppföljning av patienter med suicidalt beteende bör dessutom vara en självklar del av vårdprocessen och därmed beslutade regeringen i januari 2023 om en särskild utredning om en haverikommission vid suicid som redovisas i oktober 2024. Förslaget är att en haverikommission tillsätts när en person begått självmord, för att bl.a. socialtjänst, skola, polis och sjukvård ska göra en utredning om vad som hänt och vad som kan ha brustit.

Partistyrelsen delar motionärens intention om att det vid en suicid ska ges adekvat stöd till de anhöriga. Med hänvisning till de pågående utredningar för det suicidpreventiva arbetet där det bland annat tas hänsyn till anhörigorganisationers erfarenhet och kunskap anser Partistyrelsen motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:27 Nationella hjälplinjen - räddar liv

Varje år begår 1 500 personer suicid och minst 15.000 gör ett försök att avsluta sitt liv. Trots denna situation saknas idag ett fungerade akut samtalsstöd dit människor i kris och deras vänner och familjer kan vända sig.

Nationella hjälplinjen var en rikstäckande telefonjourverksamhet i Sverige som erbjöd anonym och kostnadsfri psykologisk hjälp. Trots stora protester lades hjälplinjen ner år 2020.

Folkhälsomyndigheten har både utrett och sett behovet av en ny hjälplinje. De har dessutom utarbetat ett förslag som presenterades för regeringen våren 2020, men det har inte hänt något.

När det gäller att rädda liv kan Vi inte arbeta snabbt och effektivt nog.

Vi Kristdemokrater ska finnas där som en trygghet om det kommer perioder i människors liv som känns extra svåra.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att verka för att den nationella hjälplinjen, snarast möjligt, återöppnas.

Torsåker 2023-03-22

Annika Sjögren, Peter Åkerström, Ullrica Hedin, Anneli Törnblom, Tomas Djurhed, Sofi Milde, Rosmari Holmgren

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman Gävleborg beslutar att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att återöppna den nationella hjälplinjen som var en stödlinje som drevs av Inera AB på uppdrag av regionerna. I januari 2020 tog regionerna och Inera AB beslut om att lägga ner stödlinjen.

Suicid är ett stort folkhälsoproblem och den vanligaste dödsorsaken bland män i åldrarna 15–44 år och den näst vanligaste orsaken bland kvinnor i motsvarande åldersgrupp. Mot denna bakgrund är det ytterst angeläget att stärka det suicidpreventiva arbetet på bred front och skapa förutsättningar för en effektiv nationell ledning och samverkan med relevanta aktörer på olika nivåer.

Folkhälsomyndigheten har haft i uppdrag att kartlägga behovet av en statligt finansierad stödlinje som riktar sig till personer med psykisk ohälsa och suicidalitet. De rapporter som myndigheten har lämnat kopplat till detta uppdrag bereds inom Regeringskansliet.

Regeringen avsatte 60 miljoner kronor 2023 till civilsamhällesorganisationer som arbetar med att främja psykisk hälsa och ge stöd till människor som lider av psykisk ohälsa. Flera av organisationerna som erhåller medel bedriver stödlinjer. Organisationerna bidrar med viktiga insatser för att möta det behov av stödlinjer som finns i samhället. Utöver denna satsning pågår flera statliga utredningar vars ändamål är att stärka det suicidpreventiva arbetet. Med hänvisning till det pågående arbetet i Regeringskansliet anser Partistyrelsen motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:28 Motion om samordnad upphandling av läkemedel och medicinskteknisk utrustning m.m.

Bakgrund
Läkemedelsindustrin är en global aktör som verkar på en global marknad. Så också medicinteknisk utrustning och även många andra varugrupper som är specifika för sjukvårdssektorn.

Sverige, med sina ca 10 miljoner invånare är inte en stor aktör på en global marknad där det även finns städer som har fler invånare, bara Paris med förorter har ca 11 miljoner invånare. FN beräknar att det 2030 kommer att finnas mer än 40 städer i vår värld med mer än 10 miljoner invånare.

Med detta i åtanke inser man snabbt att Sverige och ännu mer varje region i sig, inte är någon stor och viktig kund för den globala läkemedelsindustrin och andra globala leverantörer inom sjukvårdssektorn. Min övertygelse är att möjligheten till en bättre affär med både bättre villkor och priser ökar om man samordnar dessa inköp på en nationell nivå i första hand och sedan även utreder möjligheten till att samordna dessa inköp på EU-nivå.

Utifrån ovanstående yrkar jag på:

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka i enlighet med motionens intentioner.

Attsats 2: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för en utredning och realisering av frågan om en central nationell inköpsfunktion gällande läkemedel och andra varor som kan vara relevanta för samordnat inköp inom sjukvårdssektorn.

Odensbacken 2023-04-03

Torbjörn Olsson

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Bifall till motionen enligt Örebro partiavdelnings yttrande.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att verka för en utredning och realisering av frågan om en central nationell inköpsfunktion gällande läkemedel och andra varor som kan vara relevanta för samordnat inköp inom sjukvårdssektorn samt att verka i enlighet med motionens intentioner.

Samordnade inköp på nationell nivå av läkemedel sker redan idag. Det finns exempel på detta inte minst från coronapandemin där fyra regioner fick i uppdrag att säkra den svenska tillgången på läkemedel under krisen. De fyra regionerna företrädde samtliga 21 regioner och inhandlade läkemedel som ingick i vården av covid-19 patienter. Samordning sker även på EU-nivå, exempel på detta är de samordnade inköpsavtalen av coronavaccinen från Pfizer och Moderna.

Regeringen föreslog i januari 2023 lagändringar för att förstärka försörjningsberedskapen inom hälso- och sjukvården i Sverige. Förslagen innebär flera olika möjligheter att stärka den

nationella försörjningen av läkemedel. Bland annat innebär det en lagerhållningsskyldighet för öppenvårdsapotek och en leveransskyldighet för partihandlare gentemot sjukhusapoteken i lagen om handel med läkemedel. I samband med detta fick Socialstyrelsen i februari 2023 i uppdrag av Regeringen att köpa in och lagra sjukvårdsprodukter som behövs för traumavård för ett värde av högst 500 miljoner kronor. Detta är ytterligare ett exempel på en nationell samordning av inköp och är del av Regeringens arbete med att stärka rikets beredskap. Det är viktigt att Sverige har en god lagerhållning av läkemedel och medicinteknisk utrustning och propositionen Vissa frågor om hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap är en viktig lagändring som bifölls av Riksdagen under våren samma år. Ändringarna träder i kraft 1 juli 2023.

Det bör även tilläggas att det i Tidöavtalet framkommer att man ska tillsätta en utredning för att analysera och komma med förslag på möjligheter att införa ett helt eller delvis huvudmannaskap av hälso- och sjukvården. Den utredningen kommer också vara intressant i det perspektiv som motionären lyfter med nationell samordning av läkemedelsförsörjning.

I och med det arbete som redan pågår och de möjligheter som finns idag för samordnade inköp anser Partistyrelsen motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:29 Snabbutred förenklingar av klassificering av nya narkotikamedel

En drivande kraft i utvecklingen av gängkriminalitet i Sverige är narkotikabruk och narkotikahandel. Ett stort problem är att det ständigt kommer nya typer av narkotika och varianter på gamla. Utvecklingen går så snabbt att myndigheterna ligger efter i att klassificera nya typer av narkotika.

Attsats 1: Jag yrkar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att se över tidigare utredningar och att snabbutreda införande av förenklingar av klassificering av nya narkotikamedel.

Öckerö 2023-02-20

Emil Beijer

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen belyser problematiken med att det kontinuerligt tillkommer nya typer av narkotika och att myndigheter på grund av den snabba utvecklingen inte hinner klassificera de nya typerna i tid. Motionären yrkar därmed för att partistyrelsen ska få i uppdrag att se över tidigare utredningar och snabbutreda ett införande av förenklingar av klassificering av nya narkotikamedel.

Till att börja med vill Kristdemokraterna se ett narkotikafritt samhälle och anser att insatser ska riktas främst mot dem som profiterar på narkotikan, det vill säga smugglarna och försäljarna. Därtill behövs det ett förebyggande arbete, en bra vård och behandling om man fastnat i missbruk samt en brottsbekämpande insats från tull och polis. Polis och tull har rätt att beslagta preparat som man misstänker vara farliga och därefter kan en åklagare besluta att varorna förstörs, vilket bygger på att preparatet är narkotikaklassat.

När det kommer till oklassificerade preparat är det Folkhälsomyndighetens uppdrag att utreda behovet av att reglera nya psykoaktiva substanser (NPS). I Sverige klassificeras substanser individuellt till skillnad från en del andra länder som använder sig av generisk klassificering. Under en utredning tar Folkhälsomyndigheten fram ett klassificeringsunderlag som beskriver substansen, missbruksriskerna samt de hälsorisker och sociala risker det medför. Därtill har Läkemedelsverket ett särskilt ansvar för att narkotikaklassa substanser som finns i läkemedel. När ett läkemedel väl har narkotikaklassats krävs tillstånd från Läkemedelsverket för tillverkning, handel och innehav.

Samhället ligger dessvärre ofta steget efter narkotikasmugglarna som introducerar nya oklassificerade preparat till marknaden. Detta får allvarliga konsekvenser för folkhälsan och Kristdemokraterna anser att straffen för den som smugglar och säljer narkotika ska skärpas.

I mars 2023 presenterade regeringen kommittédirektiv till utredningen En svensk narkotikapolitik anpassad till nutidens och framtidens utmaningar. En särskild utredare ska föreslå hur en fortsatt restriktiv narkotikapolitik kan kombineras med ett effektivt narkotikaförebyggande arbete, en god missbruks- och beroendevård som innehåller insatser för skademinimering samt insatser för att ingen ska dö till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar. Syftet är att säkerställa att narkotikapolitiken är förenlig med kraven på evidensbaserad vård, beprövad erfarenhet och skademinimering samt att den utvecklas och anpassas till nutiden och framtiden utmaningar.

I kommittédirektiven konstateras det att medel har tillförts Folkhälsomyndighetens förvaltningsanslag för snabbare klassificering av NPS. Det framgår även tydligt att regeringen delar problembilden och att det krävs ett effektivt system för skyndsam klassificering av substanser som narkotika eller hälsofarlig vara.

I propositionen Klassificering av nya psykoaktiva substanser bedömde dåvarande regering att något system med generisk klassificering inte bör införas med nuvarande kunskapsunderlag. Riksdagen tillkännagav då att regeringen bör låta göra en analys av erfarenheterna från länder som redan har infört systemet med generisk klassificering av NPS. Tillkännagivandet omhändertas i den ovannämnda utredningen där man kommer titta på hur andra länder arbetar med generisk klassificering av NPS med syftet att effektivisera arbetet. Med hänvisning till det pågående arbetet anser Partistyrelsen motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:30 Utred metoder för att minska läkemedelskostnaderna

Idag (2022) uppgår läkemedelskostnaderna inom läkemedelsförmånerna till 32,6 miljarder kronor efter återbäring från läkemedelsföretag till regioner. Denna kostnad ökar med ca 2 miljarder kronor per år.

Redan idag används metoder för att minska kostnaderna för läkemedel genom att byta ut den föreslagna produkten mot en likvärdig som har ett lägre pris. Sverige har unikt låga priser på läkemedel. Ansvarig myndighet, Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket (TLV), har beräknat att besparingarna ligger på minst 8 miljarder kronor per år (2019).

Men det finns vissa regler som bestämmer när högkostnadsskyddet gäller. Till exempel finns det en köpgräns. För att högkostnadsskyddet ska gälla kan du hämta ut medicin för upp till tre

månader (90 dagar), inte mer. Regeln gäller inte för preventivmedel, som p-piller eller p-sprutor. Om ditt recept tillåter att du hämtar ut mer än för tre månader kan du göra det om du vill. Då gäller inte högkostnadsskyddet för den delen så du kan få betala mer.

Denna gräns på 3 månader motverkar hamstring av läkemedel, men genererar också högre kostnader då mindre förpackningar skrivs ut.

Ett exempel är Metformin, den vanligast tabletten mot diabetes typ 2. En patient som äter 2 tabletter om dagen äter 730 tabletter per år. I dag får denna patient 2x100 tabletter per kvartal. Om samma patient skulle få 1x400 tabletter per halvår skulle kostnaden för medicinen vara 75% av kostnaden för i dag. I Sverige finns 450 000 patienter med typ 2 diabetes.

Med moderna datorstöd finns förutsättningar för läkaren att se alternativa uthämtningsintervall, precis som för p-piller. Med en besparing pga ändrade utlämningsintervall kan pengarna som sparas antingen användas till lägre skatt, annan vård eller till nya dyrare läkemedel för de som verkligen behöver det.

Attsats 1: Att utreda möjligheten för olika uthämtningsintervall

Attsats 2: Att utreda vilka läkemedel som skall omfattas av reformen

Attsats 3: Att säkerställa att systemstöd finns för läkaren vid utskrivning av läkemedel

Väderstad 2022-12-20

Jonni Harrius

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären pekar på ett område inom läkemedelsförmånerna som bör kunna moderniseras för att möta flera patientens behov av läkemedelsuthämtning. Om det motionären föreslår dessutom kan innebära en kostnadsbesparing så har vi allt att vinna och därför ser vi att en utredning kring en ny reform för läkemedelsuthämtning är en god väg att gå.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att utreda möjligheten för olika uthämtningsintervall för läkemedel, att utreda vilka läkemedel som ska omfattas av reformen samt säkerställa att systemstöd finns för läkaren vid utskrivning av läkemedel.

Förmånsregelverket innehåller bestämmelser som innebär att patienten endast kan hämta ut en begränsad mängd läkemedel inom högkostnadsskyddet vid ett tillfälle. Den mängd läkemedel som förskrivits för ett uttag bestämmer hur mycket som får hämtas ut inom högkostnadsskyddet vid ett tillfälle. Läkemedelsförmånen får som regel inte avse större mängd läkemedel än som motsvarar det beräknade behovet för 90 dagar. När två tredjedelar av förbrukningstiden gått sedan patienten senast hämtat ut ett läkemedel inom högkostnadsskyddet, har patienten på nytt möjlighet att göra ett uttag inom högkostnadsskyddet.

Socialstyrelsen fick i juni 2022 uppdrag av dåvarande regering att utarbeta rekommendationer och information om så kallad egenberedskap, det vill säga patienters ansvar att själva säkerställa tillgång till läkemedel och medicintekniska produkter. Till följd av uppdraget gick Socialstyrelsen i mars 2023 ut med en ny rekommendation för patienter med stabil läkemedelsbehandling under en längre tid. Med den nya rekommendationen bör patienter som omfattas av bestämmelserna upprätta egen lagring för en månads förbrukning av de läkemedel och förbrukningsartiklar som

förskrivits av hälso- och sjukvårdspersonalen. Hälso- och sjukvårdspersonalen som förskriver läkemedel bör beakta den nya rekommendationen om egenberedskap vid förskrivning och inför receptförnyelse.

I praktiken innebär det att patienten kan hämta ut läkemedel och förbrukningsartiklar för en fyramånadersintervall, istället för den tidigare rådande tremånadersintervallen. Ändringen stärker egenberedskapen men sänker även kostnaden för den enskilde. Den nya rekommendationen omfattar alla läkemedel som förskrivs av hälso- och sjukvårdspersonal.

Partistyrelsen anser det rimligt med en gräns på uthämtningsintervall för att säkerställa att patienten inte hämtar ut för mycket läkemedel för ofta samt för att den administrativa bördan antas kunna öka vid enskilda gränsdragningar. Samtidigt välkomnar vi Socialstyrelsens höjning av gränsen till fyra månader både av beredskaps – och kostnadsskäl. Med hänvisning till de uppdaterade rekommendationerna anser Partistyrelsen motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

05:31 Omtag i Apoteksreformen

Omtag i Apoteksreformen!

Apoteksreformen är bra. I och med denna reform pådriven av oss kristdemokrater har flera apotekskedjor och fristående apotek öppnats, vilket i grunden är positivt. Det kan förutsättas att apoteksaktörerna i en konkurrenssituation vinnlägger sig om att ha en hög tillgänglighet till läkemedel och att erbjuda en god service.
För att garantera att konsumenterna får tillgång till sina förskrivna läkemedel i tillräcklig omfattning ska alla öppenvårdsapotek tillhandahålla samtliga förordnade läkemedel och samtliga förordnade varor som omfattas av lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner med mera.

Regeringen konstaterade dock i propositionen (2008/09:145) Omreglering av apoteksmarknaden att tillhandahållandeskyldigheten inte rimligen kan innebära en skyldighet för öppenvårdsapoteken att vid varje tidpunkt lagerhålla samtliga läkemedel som kan tänkas förordnas. Detta har inte heller krävts av Apoteket AB, som har haft som praxis att tillhandahålla läkemedlen inom 24 timmar eller, i glesbygd, inom 48 timmar. Mot bakgrund av detta innebär tillhandahållandeskyldigheten att läkemedlen ska tillhandahållas så snart det kan ske.

Enligt lagen ska alltså läkemedlet eller varan (givet att den finns i FASS) finnas tillgängligt inom 24 timmar från det att läkemedlet eller varan efterfrågades. Det finns på många håll också möjlighet att genom distanshandel få de flesta läkemedlen skickade direkt hem i brevlådan. Idag kommer alltfler exempel på att apoteken erbjuder ersättningspreparat till förskriven medicin och detta är snart snarare en regel än undantag. Trots att läkaren skrivit ”får ej bytas ut” så sker det ändå.

Detta leder till att kunden får sin medicin fortare, men leder också i många fall till biverkningar som den förskrivande läkaren orimligt kan överblicka. I förlängningen kan det påverka patientsäkerheten och få mycket allvarliga konsekvenser i form av att patienten blir ännu sjukare, eller i extrema fall till och med avlida. Läkaren har det yttersta ansvaret för patienterna.

Större krav bör ställas på apoteken att tillhandahålla rätt medicin och att överblicka konsekvenserna av ersättningspreparat. Att de är billigare ska inte vara ett ”försäljningstrick”.

Med bakgrund från ovanstående yrkar jag på

Attsats 1: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att apoteksreformen ses över för att servicen inte ska gå före patientsäkerheten.

Aspabruk 2023-02-23

Gunnar Jonsson

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna i Örebro län föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att ge Partistyrelsen i uppdrag att verka för att apoteksreformen ses över för att servicen inte ska gå före patientsäkerheten. Detta mot bakgrund av att motionären menar att negativa konsekvenser uppstår när apotek erbjuder ersättningspreparat till förskriven medicin när originalmedicinen saknas i lager.

När Kristdemokraterna under alliansregeringen tog över ansvaret för apoteken 2006 låg Sverige i OECD-områdets botten i fråga om antal apotek per invånare. År 2009 genomfördes omreglering av apoteksmarknaden med målet att säkerställa en trygg och god läkemedelsförsörjning. Över hela landet finns idag apotek med generösa öppettider och högutbildad personal. Medborgarna har ett högt förtroende för apoteken. Sedan omregleringen av apoteksmarknaden har apotekstätheten och tillgängligheten ökat. Siffror från Sveriges Apoteksförenings branschrapport 2021 visar att antalet apotek har ökat från drygt 900 år 2008 till över 1 433 idag, en ökning med 54 procent. Samtliga län har fått fler apotek och antalet söndagsöppna apotek har ökat från 154 till 575 stycken. Därtill erbjuder samtliga apotekskedjor e-handel via internetapotek. Den omreglerade apoteksmarknaden är fortfarande en relativt ung marknad under utveckling. Aktörerna i dag är både stora och små, statliga och privata, som alla uppfyller de stränga krav som reglerar marknaden.

Sammantaget har omregleringen av apoteksmarknaden varit en framgångsrik och uppskattad reform. Kristdemokraterna ser dock ett behov av en översyn för att säkra kvalitet och tillgänglighet. Utvecklingsområdena handlar bland annat om att se över det glesbygdsstöd som infördes under Alliansregeringen. Glesbygdsstödet gav och ger än idag goda resultat för apoteksnärvaro i glesbefolkade områden men bör ses över så det anpassas till förändringar inom branschen och samhället överlag. Vidare behöver vi stärka apotekens och farmaceutens roll i hälso- och sjukvårdskedjan, en utveckling som är viktig inte minst för att locka fler till farmaceutyrken.

Partistyrelsen delar däremot inte motionärens bild att apotekens möjlighet att erbjuda ersättningspreparat skulle vara en fråga om patientsäkerhet och att apoteksreformen bör ses över av det skälet. Det är Läkemedelsverket som bedömer om läkemedel är likvärdiga och medicinskt utbytbara med varandra. Utbytbara läkemedel innehåller samma aktiva substans, i samma styrka, har samma beredningsform och bedöms ha samma medicinska effekt. Förskrivaren gör en medicinsk bedömning om ett generiskt utbyte är lämpligt för patienten. På apotek gör även farmaceuten en bedömning om utbytet fungerar utifrån patientens särskilda förutsättningar. Syftet med generiskt utbyte är att varken patienten eller samhälle ska behöva betala mer än nödvändigt för läkemedel och både förskrivare och farmaceuter har som roll att skapa trygghet vid ett läkemedelsbyte.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

05:32 Återgå till 19 år som gräns för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård.

Folktandvården har stor brist på tandvårdspersonal som leder till långa tandvårdsköer för vuxna. Det ökar risken för försämrad tandhälsa som leder till ökade kostnader på både samhälls- och individnivå.

Folktandvården redovisar underskott i 8 av 21 regioner. Barn- och ungdomstandvården redovisar underskott i 13 av 21 regioner. Därför behövs en förändring i tandvårdssystemen i Sverige. Tandvårdens samlade resurser måste tillvaratas mycket bättre.

För detta krävs en nationell styrning med lika villkor för att hela Sverige ska få den tandvård de har behov av. Som tandvårdssystemet är nu, får unga vuxna munfriska gratis tandvård till 23-års ålder.

Barn- och ungdomstandvården till och med 23 år, har varit en kostsam reform som inte gjort någon nytta när man har satsat resurser på friska individer och samtidigt har personer med tandvårdsbehov blivit åsidosatta.

Vi yrkar att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag

Attsats 1: - att verka för att vi ska återgå till avgiftsfri tandvård till 19-år.

Attsats 2: - att verka för en jämlik tandvård i hela Sverige.

Juoksengi 2023-04-05

Margareta Haapaniemi, Marita Wikberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 05:33.

05:33 Folktandvårdens resurser ska användas rätt

Det råder stor brist på tandläkare i stora delar av vårt land. Och Folktandvården (FTV) har svårt att rekrytera då många istället väljer de privata klinikerna vilket gör att (FTV) har svårt att klara sitt grunduppdrag barn och ungas tandhälsa, men också finns stor undanträngningseffekt så FTV har inte möjlighet som tidigare att skapa sina egna intäkter. Dessutom är det svårt få tag i handledare då de erfarna tandläkarna går till privat verksamhet och de nyutbildade i stor utsträckning får tjänster inom FTV.

För ett antal år sedan infördes fri tandvård upp till 23 års ålder. Allt sedan den dagen har vi sett stora undanträngningseffekter inom FTV vilket har gjort uppdraget än svårare.

En del regioner har infört LOV i tandvården för att lösa situationerna. Men ofta är det få privata kliniker som tar sig an barnuppdraget då det oftast är knutet till lägre ersättningar.

Tandläkarbristen inom Folktandvården har också förvärrats av beslutet. Tandläkarna vill arbeta mer avancerat än att titta på friska ungdomars tänder. Många tandläkare flyr då Folktandvården till förmån för privata klinker för att få arbeta med avancerade behandlingar. Och det blir ändå tuffare då väntetiden för vuxna att få komma till folktandvården kan vara upp till 5 år.

Ungdomar har allt som oftast bra tänder och är inte i behov av gratis tandvård upp till 23, och för att slippa undanträngningseffekten anser vi att man bör återgår till den tidigare gränsen av 18 år. För att inte göra tandhälsan till en klassfråga så kan de ungdomar som kanaliserats tidigare med lägre tandhälsa regleras separat då det kommer vara en liten del av ungdomarna.

Mot bakgrund av skrivningen ovan och för att minska undanträngningseffekten yrkar vi:

Attsats 1: att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att ändra den nuvarande gränsen för kostnadsfri tandvård till 18 år.

Vännäs 2023-02-20

Hans-Inge Smetana-Nilsson, Max Fredriksson, Betty-Ann Nilsson

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 05:32 - 05:33:
Motionärerna yrkar för att sänka den nuvarande gränsen för kostnadsfri tandvård från 23 till 19 respektive 18 år. Motionärerna menar att tandvårdsreformen som ökade gränsen till 23 år har varit en kostsam reform som riktat sig till fel målgrupp då ungdomar generellt sätt redan har en god munhälsa. Reformen har även lett till undanträngningseffekter inom Folktandvården som medför negativa konsekvenser för en jämlik tandhälsa.

Det är viktigt att vi arbetar för en god och jämlik tandvård i hela landet. Tänderna är en del av kroppen och det ska inte vara plånboken som avgör om du har god tandhälsa eller inte. Idag finns det skillnad över landet vad gäller tillgång till tandvård. En stor utmaning är kompetensförsörjningen inom tandvården, därför ingår tandvården i uppdraget som vårdkompetensrådet har fått av regeringen. Vårdkompetensrådet ska bland annat göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehovet och stödja beslutsfattare och andra aktörer på nationell och regional nivå i frågor som har att göra med kompetensförsörjning.

År 2008 genomförde Kristdemokraterna tillsammans med de övriga allianspartierna en stor tandvårdsreform. För alla som var under 20 år skulle tandvården bli gratis. För alla över 20 år infördes det ett allmänt tandvårdsbidrag tillsammans med ett högkostnadsskydd. Avsikten var att uppmuntra till att kontinuerligt undersöka tänderna och underlätta de ekonomiska konsekvenserna vid större ingrepp. Ett extra stöd infördes till personer som på grund av sjukdom eller läkemedelsbehandling har behov av extra stora insatser. Grunderna i reformen har varit bra. Däremot har reformen inte gett önskade effekter i form av ökad besöksfrekvens. Alltför många vuxna anger fortfarande att de avstår från tandvård på grund av kostnaderna.

Efter reformen som infördes 2008 har åldern för avgiftsfri tandvård succesivt höjts från 19 år till 23 år. Kristdemokraterna delar inte uppfattningen att det främjar tandhälsan överlag att erbjuda gratis tandvård högre upp i åldrarna för unga vuxna. Där kostnadsfriheten ökats till fler årskullar har de önskade effekterna uteblivit trots den avsevärda kostnad det innebär för skattebetalarna. Inriktningen på arbetet med att säkerställa en god tandhälsa för ungdomar måste istället ligga mycket tidigare, redan när de är barn och genom att arbeta med deras föräldrar. Hur ofta någon besöker tandvården kan nästan sägas gå i arv från förälder till barn. Det är alltså flera andra faktorer som kan påverka besöksfrekvensen hos tandvården som är svårare att komma åt. För trots att tandvården för barn och unga under 23 har varit avgiftsfri och att stödet till tandvård

har ökat sedan 2008 är besöksfrekvensen i princip oförändrad sedan dess. Det tyder på att vi måste arbeta med denna problematik på andra sätt.

Kristdemokraterna har sedan tidigare verkat för att åldern för avgiftsfri tandvård ska sänkas till 20 år och Tandvårdsutredningen redovisade liknande syn på detta. Fortsättningsvis anser Partistyrelsen att man vid en sänkning behöver se över tandvården i sin helhet och vilka grupper som ska ingå inom ramen för fri tandvård för en så jämlik tandhälsa som möjligt och anser därmed motionerna vara besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:32:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 05:33:
att anse motionen besvarad

05:34 Högkostnadsskydd inom tandvården

Ett tandläkarbesök kan ofta bli väldigt dyrt, inte minst för våra äldre. Konsekvensen blir att många drar sig för att besöka tandläkaren av rädsla för kostsamma tandvårdsbehandlingar. Dåliga tänder påverkar både hälsan och välbefinnandet och det är därför lika viktigt att sköta om sina tänder precis som man sköter om sin övriga kropp.

I dagens tandvårdstaxa finns ett högkostnadsskydd som dock skiljer sig från det vanliga högkostnadsskyddet för läkarvård. Ersättning ges när patientens totala, ersättningsberättigade kostnad överstiger 3 000 kronor. Utöver detta finns ett allmänt tandvårdsbidrag samt ett särskilt tandvårdsbidrag för personer som har en viss sjukdom eller en viss funktionsnedsättning som innebär en risk för försämrad tandhälsa.

Att ha två olika system för tandvård och övrig sjukvård är både krångligt och onödigt. Dessutom ersätts inte tandvård fullt ut på samma sätt som sjukvård. Men tänderna tillhör kroppen på samma sätt som armar och ben gör det och en god tandhälsa är dessutom viktigt för den allmänna hälsan. Vi anser därför att tandvården ska ha samma villkor som övrig vård, vara en del av den offentligt finansierade vården och ingå i ett gemensamt högkostnadsskydd.

Vi föreslår därför

Attsats 1: att möjligheten att tandvården omfattas av sjukvårdens högkostnadsskydd utreds

Ronneby 2023-03-21

Anna Ekberg

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman tillstyrker motionen

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att tandvårdens högkostnadsskydd bör ingå i sjukvårdens högkostnadsskydd för att på så sätt minska den enskildes ekonomiska börda, inte minst för våra äldre. Att det finns två olika system för tandvård och övrig sjukvård menar motionären dessutom skapar krångel.

Under 2022 gick Kristdemokraterna fram med förslag på en särskild satsning för äldres

tandvård. Med åldern kommer ofta försämrad munhälsa och allmän hälsa, och dessa är förknippade med varandra. Vissa kroniska sjukdomar som är vanligare hos äldre ger sämre möjligheter att bibehålla en god munhälsa, och ett stort antal läkemedel, som i högre grad används av äldre, kan bidra till muntorrhet och andra problem. Samtidigt minskar besöksfrekvensen hos tandläkaren med åldern efter 69 år. Det är problematiskt, då sämre mun- och tandhälsa är förknippat med försämrad livskvalitet och i värsta fall blir ett hinder för sociala kontakter.

Kristdemokraterna föreslog därmed att stärka högkostnadsskydd med 50 procents ersättning för tandvårdskostnader från 1200 kronor per år, i stället för dagens 3000 kronor. Därtill menar Kristdemokraterna att bättre kunskap och rutiner kring munhälsa behövs hos primärvård, kommunal vård och äldreomsorg. Att det ska finnas krav på vårdgivare och tandläkarmottagningar kring uppföljning av patienter som visar tecken på särskilda behov gällande munhälsa, samt att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket bör ges i uppdrag om samlat informationsansvar om munhälsa och tandvårdsstöd.

Under regeringsförhandlingarna 2022 kom Kristdemokraterna tillsammans med Moderaterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna överens om att Sverige är i behov av en tandvårdsreform. I Tidöavtalet uttrycker regeringen att en utredning ska tillsättas för att stärka tandvårdens högkostnadsskydd för att mer efterlikna det som finns i övrig vård. Äldre personer med sämst munhälsa ska prioriteras. Detta är ett viktigt steg i rätt riktning för en mer jämlik tandvård i Sverige. Partistyrelsen välkomnar Regeringens intention att stärka tandvårdens högkostnadsskydd och anser inte att det är nödvändigt att det omfattas av sjukvårdens högkostnadsskydd.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

05:35 Bredda tandhygienistens befogenheter och kompetens för ett bättre samarbete med primärvården!

Legitimerade tandhygienister jobbar för att främja människors hälsa. De arbetar efter att eftersträva en holistisk människosyn med främst inriktning på den orala hälsan.

Man skulle kunna dra en liknelse med att tandhygienisten är en form av specialiserad sjuksköterska. Sedan utbildningen blev obligatoriskt 3 år 2019, så läser tandhygieniststudenten ett flertal kurser och som även sjuksköterskestudenterna gör.

Om man bortser från de tidigare kurserna i fysiologi, viss anatomi, mikrobiologi, så ingår det ett större antal kurser i psykologi och beteendevetenskap, sjukdomslära samt läkemedelsberedning.

I sitt yrke som tandhygienist möter man alla typer av människor med olika sjukdomar och speciella behov. Men något som saknas i utbildningen som flertalet tandhygienister gör i tex. USA är att kunna ta vitalparametrar. Vilket innebär puls, blodtryck, andningsfrekvens, syresättning och blodsocker. Detta sker i samband vid hälsodeklarationen.

Hade tandhygienisten haft denna möjlighet i Sverige i samband vid anamnesupptagningen/ hälsodeklarationen och haft ett tätt samarbete med primärvården. Hade alarmerande patogena fynd kunnat göras i tid. Problemet är att i Sverige saknar tandhygienister denna kompetens samt ett journalsystem som är sammankopplat med primärvårdens. Man jobbar alltså inom samma ramar, men saknar ett tydligt samarbete samt vissa befogenheter.

Attsats 1: Jag vill därför införa i tandhygienistutbildningen kunskap om att ta vitalparametrar, främst puls och blodtryck. Detta för att bredda tandhygienistens kompetens, samt ge dem möjlighet att kunna skicka patienter vidare för undersökning vid misstänkta fynd och snabbare få en utredning.

Attsats 2: Jag vill också se ett bättre samarbete med tandvården och primärvården för att bedriva en tryggare mer sammanlänkade holistisk vård.

Hovås 2023-02-07

Mattias Kindberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för ett bättre samarbete mellan tandvården och primärvården för en mer sammanhållen vård än vad som ges idag. Som del av denna ambition vill motionären att tandhygienistutbildningen förändras för att bredda tandhygienisternas kompetens och ge dem möjlighet att remittera vidare patienter för vidare undersökningar.

Tandvården kan bidra till en bättre hälso- och sjukvård genom en ökad samverkan mellan tandvården och den övriga hälso- och sjukvården. Nya kunskaper visar att såväl viss hjärt-kärlsjukdom som benskörhet kan upptäckas tidigt inom tandvården. Det innebär, menar vi kristdemokrater, att samverkan måste utvecklas så att tidig upptäckt och prevention kan öka genom en bättre och mer utvecklad samverkan mellan tandvården och övrig hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen menar också att samverkansmodeller för vård och omsorg behöver omfatta både tandvård och hälso- och sjukvård. Socialstyrelsen menar även att ett utvecklingsområde inom tandvården är att nationell och regional kunskapsstyrning måste omfatta munhälsa och tandvård. Vi håller med om att samverkan underlättas om det finns tydliga regler, rutiner och riktlinjer. Socialstyrelsen menar vidare att tandvården behöver omfattas av arbetet med utvecklingen av gemensamma journalsystem och e-hälsotjänster.

Under valrörelsen 2022 gick Kristdemokraterna fram med en tandvårdssatsning för att stärka framförallt äldres munhälsa. I Kristdemokraternas PM Äldres tandvård och hälsa i fokus är ett av förslagen en särskild utbildningssatsning om munhälsa inom primärvård, kommunal sjukvård och äldreomsorg. Att varje kommun och region bör säkerställa rutiner för informationsgivning om munhälsa och tandvårdsstöd via hemtjänst, hemsjukvården/vårdcentralen och vid äldresamtal. Det ska därtill finnas krav på vårdgivare och tandläkarmottagningar kring uppföljning av patienter som visar tecken på särskilda behov gällande munhälsa. Kristdemokraterna menar att samarbetet kring munhälsa särskilt behöver förstärkas mellan tandvården och hälso- och sjukvården när det gäller patienter som har hälsoproblem som samtidigt infaller inom bådas ansvarsområde. Därmed föreslogs det att arbetet med munhälsa för grupper med diagnoser och mediciner som ofta är förknippade med försämrad munhälsa förstärks, så att ett besök hos tandvården automatiskt bokas in vid sådan diagnostisering och/eller receptgivning.

Tidig upptäckt av indikationer på ohälsa och sjukdom är tillsammans med god samverkan mellan vårdens olika nivåer och huvudmän av stor vikt för tidig och framgångsrik vård och behandling. Tandhälsan i befolkningen som helhet har förbättrats över tid men samtidigt har vi stora utmaningar med långa väntetider och kompetensförsörjningen inom stora delar av vården. Olika former av hälsokontroller och generell screening kan få till följd att prover och undersökningar utförs i onödan och det är därför viktigt att det finns god evidens till stöd för den här typen av kontroller innan nya rutiner och breddade uppgifter åläggs tand- och sjukvården. I det fall forskningen ger stöd för en betydligt bredare testning av vitalparametrar utan indikation

skulle det kunna vara en uppgift för tandhygienister och partistyrelsen stöder därför motionärens intentioner men anser att det skulle behövas tydligare stöd i forskningen för att sådan utbredd testning har avsevärd effekt för minskat lidande och mer framgångsrika behandlingar.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

05:36 Mer forskning och finansierad operation av lipödem

En typisk kvinnosjukdom som är mycket besvärande för kvinnor är lipödem. Det saknas tillräckligt med forskning över detta problemområde och inget botemedel finns idag. Endast en lindring av besvären kan genomföras genom operation och då utförd hos privat vårdgivare.

Lipödem är en sjukdom som gör att fettcellerna ökar onormalt mycket, vilket misstolkas som fetma. Patienterna har ofta smärta, svullnad och domningar och får vänta länge på hjälp av vården. Patienter berättar om dåligt bemötande eller att de blir hänvisade till att gå ner i vikt – trots att lipödem är en klassificerad diagnos. Som regel görs inga operationer utan kvinnorna får anlita privat vård och betala hundratusentals kronor för att slippa smärtan i exempelvis benen. Kirurgiska ingrepp mot patienter som exempelvis behöver gastric bypass utförs däremot i den offentliga vården.

Vi menar att mer kunskap och arbetsmetoder behövs samt nationella riktlinjer för vården av patienter med lipödem. Ingen kvinna ska behöva lida av en kvinnosjukdom på grund av okunskap, brist på kvalificerad behandling och tvingas använda sina egna ekonomiska medel för att åtgärda sin egen sjukdom.

Attsats 1: att partistyrelsen ska verka för att det ska beviljas ytterligare forskningsmedel för att finna orsaker och botemedel för uppkomst av lipödem.

Attsats 2: att partistyrelsen ska verka för att kvinnor med lipödem ska beviljas operation finansierad av den offentliga sjukvården och inte enbart är hänvisade till den privata sjukvården.

Attsats 3: att partistyrelsen ska verka för att ta fram nationella riktlinjer för diagnostik och behandling av lipödem.

Stockholm 2023-05-24

Sarah Kullgren

Kristdemokratiska kvinnoförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att partistyrelsen på olika sätt ska verka för att stärka behandlingen av sjukdomstillståndet Lipödem.

Som motionärerna beskriver är Lipödem en typisk kvinnosjukdom. Det är ett kroniskt tillstånd och även om det är behandlingsbart i viss utsträckning saknas det botemedel. Befintliga behandlingsmetoder kan ge lindring men det behövs fortfarande mer forskning kring de bästa behandlingsmetoderna. Samtidigt möts kvinnor ofta av misstro inom hälso- och sjukvården. Sjukdomstillståndet misstolkas ofta och feldiagnostiseras. Därtill behöver kvinnor vända sig till

den privata sjukvården då behandling av sjukdomen inte omfattas av den offentligt finansierade vården vilket är ett oerhört kostsamt företag.

Detta är ett tydligt jämställdhetsproblem och Kristdemokraterna har i riksdagsarbetet yrkat för inrättandet av ett nationellt forskningsprogram för att stärka kvinnors hälsa. I mars 2023 gav Regeringen med den kristdemokratiska sjukvårdsministern i spetsen tre uppdrag till olika myndigheter för att bidra till en mer tillgänglig, jämlik och kunskapsbaserad vård för flickor och kvinnor. Ett av uppdragen gick till Socialstyrelsen att genomföra insatser för en jämlik hälso- och sjukvård med fokus på sjukdomar som främst drabbar kvinnor och flickor. Uppdraget omfattar uppföljning och utvärdering av vården ur ett jämställdhetsperspektiv där relevant kunskapsstöd och informationsinsatser tas fram på området. Socialstyrelsen ska även överväga behovet av att utarbeta nationella riktlinjer för fler sjukdomar och tillstånd som främst drabbar kvinnor. Bland sjukdomarna nämns Lipödem specifikt vilket Partistyrelsen välkomnar och anser mycket angeläget.

Partistyrelsen delar motionärernas intention om en stärkt vård och forskning av lipödem. Socialstyrelsens uppdrag redovisas i mars 2026 och Partistyrelsen ser fram emot att ta del av slutrapporten och de initiativ som föreslås. Partistyrelsen anser det vara en god ide att ta fram nationella riktlinjer för diagnostisk och behandling av lipödem. I övrigt anser Partistyrelsen motionen vara besvarad med hänvisning till det pågående arbetet inom Socialstyrelsen och Regeringskansliet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att anta attsatsen

06 Utbildning och kultur

Kristdemokraterna arbetar för en skola där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter. Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, stimulera elevernas intellektuella utveckling och förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan ska erbjuda den kunskap som behövs för att klara av arbetslivet, men också kunskap för att klara livet som ansvarsfull samhällsmedborgare. Skolan har ett bildningsuppdrag. Om skolan inte lyckas i sitt uppdrag får både barnen och Sverige stora problem i framtiden. Bristande studieresultat måste därför tas på största allvar.

Nyckeln för en framgångsrik skola är bra rektorer och lärare som förmår att leda, inspirera och förmedla den kunskap som krävs för att eleverna själva ska kunna forma sin framtid och förverkliga sina drömmar.

Skollagen är tydlig med att alla elever ska få stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. För att nå detta mål krävs att de elever som har de största behoven får hjälp och stöd av de lärare som har den bästa kompetensen. Vi vill öka tillgången på specialpedagoger och speciallärare och vi förespråkar tidiga kunskapskontroller. Alla elever ska exempelvis screenas för läs- och skrivsvårigheter och skolorna behöver arbeta systematiskt för att ge tidiga stödinsatser.

Vi vill också göra mer för att ge nyanlända elever goda förutsättningar att lära sig svenska språket och komma in i den svenska skolan. För att nyanlända ska nå kunskapsmålen vill vi se en kompetenssatsning för att utbilda fler lärare i svenska som andraspråk. Vidare anser vi att det behövs fler karriärlärartjänster, något som är viktigt också för skolor i utanförskapsområden.

I dag saknas tusentals lärare, och bristen beräknas öka. Det behövs fler vägar in i läraryrket genom kompletterande pedagogisk utbildning för personer som har examen i ett relevant ämne eller yrkeskunskap. Vi vill samtidigt ha fler karriärtjänster dvs. att skickliga lärare ska kunna bli förstelärare eller lektorer.

Elevernas hälsa och trygghet i skolan är en förutsättning för att de ska kunna ta till sig ny kunskap. Vi ser med stor oro på den psykiska ohälsan bland barn och unga. Kristdemokraterna vill stärka elevhälsan och införa en elevhälsogaranti. Varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan varje dag och regionerna bör ges ansvaret för den medicinska och psykosociala elevhälsan. Vi vill även utöka skolidrotten från dagens 600 till 700 timmar i grundskolan för att alla barn ska röra mer på sig, då fysisk aktivitet har betydelse för såväl hälsan som skolresultaten.

Kristdemokraterna vill ha en skola där eleverna är trygga, känner gemenskap och ansvar för skolan och behandlas med respekt. Här är ledarskapet viktigt, där rektors och lärares befogenhet att främja god stämning och arbetsro är klar och tydlig. Det ska råda nolltolerans mot mobbning och kränkningar.

Vi vill stärka föräldraansvaret så att det finns tydliga förväntningar på såväl elev som föräldrar och vad föräldrar kan göra konkret för att stötta sitt barn och höja kunskapsresultaten. I detta har vi föreslagit att föräldrakontrakt upprättas. Vi vill också skapa förutsättningar för fler vuxna i skolan, som exempelvis särskilt anställda mentorer.

Kristdemokraterna anser att fristående skolor är en självklar och viktig del av det svenska skolväsendet. Europakonventionen ger föräldrar och elever rätt att välja den skola och utbildning som passar dem bäst och är i enlighet med deras övertygelse. Vi tror därför inte på en linje där man förbjuder en viss sorts friskolor så länge dessa följer skollagens krav på grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, personlig frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan

människor. Ett skolsystem som medger valfrihet och mångfald kan, under rätt förutsättningar, vara kvalitetsdrivande.

Vi har idag förbud mot konfessionell undervisning. Däremot anser vi att konfessionella friskolor fortsatt ska kunna ha konfessionella inslag i form av exempelvis morgonsamlingar, vilka ska vara frivilliga för eleverna. Alla skolor ska kunna ha enstaka konfessionella inslag under skolåret, såsom skolavslutning i kyrkan.

För Kristdemokraterna är det viktigt att lagar och regler följs av såväl fristående som kommunala skolor. Det bör finnas en noggrann uppföljning av alla skolor, särskilt om det finns misstanke att en skola inte följer skollagen.

Högskola och forskning ska präglas av kvalitet och vara världsledande inom sina områden. Universiteten ska ha ett brett utbildningsutbud och bedriva statsfinansierad forskning där man är nationellt eller t.o.m. internationellt ledande. Högskolorna ska ha ett smalare och vassare utbud av grundutbildning och forskning. Den högre utbildningens viktigaste uppgift är att förmedla kunskap. För att möjliggöra detta krävs kompetenta högskolelärare och forskare, en stimulerande arbetsmiljö samt studiesocial trygghet.

Kristdemokraterna värnar det livslånga lärandet. Folkbildning är en viktig del i det svenska kulturlivet och en unik väg att stödja den allmänna medborgerliga bildningen och demokratin. Syftet med folkbildningen är att göra det möjligt för alla människor att påverka sin livssituation och skapa ett engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Folkhögskolorna är i viktiga för att fånga upp möjligheten till utveckling för människor med olika bakgrund, behov och intressen.

Kulturen utgör en avgörande del i människors tillvaro. Genom kulturen kan människor utvecklas och finna mening i tillvaron. Forskning har visat att kulturella upplevelser stärker folkhälsan. Kristdemokraterna betonar kulturens egenvärde. Vår utgångspunkt är att kulturpolitiken ska stödja kulturen, däremot inte styra den. Politikens uppgift är att ge kulturen möjlighet att växa fritt på både amatörnivå och professionell nivå.

Kristdemokraterna anser att vi alla har en skyldighet att värna vårt kulturarv och därmed banden mellan dåtid, nutid och framtid. Kulturen hjälper oss att växa som människor och förbinder oss med tidigare generationers erfarenheter. Men den har också en uppgift i att utmana invanda föreställningar. Med andra ord bidrar den till såväl ett samhälles sammanhållning som dess självreflektion. För Kristdemokraterna är inte minst barns möjligheter att få ta del i – och av kulturella verksamheter en prioriterad fråga.

I civilsamhället stärks de mellanmänskliga kontakterna, och därmed läggs grunden för demokrati, medmänsklighet och ett välfungerande samhälle i stort. Därför vill vi stärka de ideella krafter som idag tyvärr är styvmoderligt behandlade i svensk politik. Idag tycks allt för många se på civilsamhället som bara en sorts fritidsaktivitet eller ett sidospår till det som sker i den individuella eller offentliga sfären. Vi menar tvärtom att Sverige behöver stärka civilsamhället. Därför syftar vår politik till att värna civilsamhällets oberoende, förenkla dess regelverk och förbättra dess förutsättningar.

06:01 Att kunna ta i elever i skolan

Det är oordning, kaos och hotfulla situationer i skolan alltför ofta. Det behövs en lagändring så rektorer, lärare och personal kan ta i eleverna när det behövs. Det ska inte vara fel att lägga sig i som vuxna och få slut på bråk och hot. Även att få ut stökiga elever ur klassrummen osv. Orden om att “sluta”, behöver stöd i fysiska aktioner så eleverna respekterar oss vuxna och varandra. Alla förlorar på att det blir för släpphänt.

Motto “Allt vad ni vill att andra ska göra dig ska du göra mot dem.”

Motionerar:

Attsats 1: Att en lagändring sker så att lärarna har samhället, rektorn och lagen bakom sig i klassrummet, så de kan hålla den ordning som behövs.

Attsats 2: Att lärarna ska ha auktoriteten i skolan att använda fysiska handlingar för att få slut på våldsamma händelser i skolan.

Öckerö 2023-02-06

Anette Hellekant-Långs

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsårsmötet bifaller motionen med egen attsats: Att Partistyrelsen får i uppdrag att arbeta arbeta för ett förtydligande i lagstiftningen avseende skolhuvudmäns, rektorer och lårars möjligheter att ingripa vid hotfulla situationen på eller inom en skolas område.

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar sikte på oordning i skolan och föreslår en lagändring som ger möjlighet att hålla ordning i klassrummet samt att lärare ska ha auktoriteten i skolan att använda fysiska handlingar för att få slut på våldsamma händelser i skolan.

Kristdemokraterna förespråkar en skola med ordning och trygghet där man behandlar varandra med respekt. Det är en förutsättning för lärande och att kunskapen ska kunna stå i fokus. Detta brister i många skolor där elever mobbas och lärare har svårt att genomföra undervisningen på grund av stök i klassrummet. Kristdemokraterna har i motion till riksdagen pekat på vikten av skolledarskapet och framfört att rektors skyldighet att upprätthålla ordning och studiero bör skrivas in i skollagens portalparagraf. Vidare har Kristdemokraterna föreslagit att antimobbningsprogrammen ska vara evidenssäkrade och att det i skolans ordningsregler ska beskrivas vilka sanktioner som ska gälla för den elev som bryter mot ordningsregler. Kristdemokraterna har också föreslagit en utredning att det ska bli lättare att stänga av och flytta elever som mobbar andra till andra skolor.

Skolverket har tagit fram en juridisk vägledning; Personalens befogenheter att ingripa fysiskt i skolan. Där framgår att det finns flera disciplinära åtgärder som rektorn eller en lärare får använda om en elev stör ordningen eller uppträder olämpligt. Åtgärderna ska dock inte användas för att straffa elever utan syftar till att eleven ändrar sitt beteende och att studiemiljön i skolan blir bättre. De disciplinära åtgärderna i skollagen är utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, skriftlig varning, omplacering, avstängning och omhändertagande av föremål, till exempel mobiltelefon (5 kap. 6 § skollagen), enligt vägledningen.

2022 ändrades regelverket gällande trygghet och studiero i skolan. Lagändringarna innebär att det numera uttryckligen framgår av skollagen (5 kap. 6 §) att lärare och annan personal har en rätt att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. Det har även tidigare funnits bestämmelser som medför en rätt att vidta de omedelbara åtgärder som

krävs i vissa situationer, och av domstolspraxis har framgått att det också kan innefatta en rätt att ingripa fysiskt. Rättsläget har dock ändå uppfattats som otydligt.

Det är bra att detta har tydliggjorts. Med det sagt så handlar ju mer av skolans arbete om att stökiga och eventuellt våldsamma situationer inte alls ska uppkomma. Det finns så många bra lärare i vårt land som lägger ner ett otroligt arbete för att skapa trivsel och gemenskap i klassrummen. Det arbetet förebygger och gör att våldsamma situationer aldrig uppstår. Ibland uppstår ändå situationer och då är det bra att det finns ett tydligt regelverk. Partistyrelsen menar därför att ingen ytterligare lagändring är nödvändig.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:02 Avteoretisera praktiska ämnen i grundskolan!

I grundskolan idag har även de praktiska ämnena blivit teoretiska i för hög grad. Många elever har lättare för praktiska ämnen och möter svårigheter i teoretiska ämnen. Innan har dessa elever haft en fristad när mer praktiska och estetiska ämnen stått på schemat, men numera upplever de nederlag även i t ex slöjd, bild och idrott.

Jag föreslår:

Attsats 1: att avteoretisera praktiska ämnen i grundskolan.

Attsats 2: att låta det praktiska stå i centrum i ämnen där det är naturligt.

Fotskäl 2023-02-14

Ailen Andersson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären menar att även de praktiska ämnena i skolan blivit teoretiska i för hög grad och yrkar därför på att avteoretisera praktiska ämnen i grundskolan och att låta det praktiska stå i centrum i ämnen där det är naturligt.

Skolan ska förbereda eleverna för livet som vuxna. En del av det är en förberedelse för att kunna gå vidare till högre studier och arbetsmarknaden. En annan del är en förberedelse för livets andra delar. Att vara en delaktig samhällsmedborgare, att förstå demokratiska värden, att lära sig ta hand om kropp och knopp genom att sätta vanor och förståelse för motion och bildning. Skolan är på så vis så mycket mer än de teoretiska bitarna i matematik, svenska och samhällskunskap. Att tidigt i livet sätta vanan att röra på sig, det är viktigt för hälsan genom livet. Med det i bakhuvudet går det att argumentera för att idrottsämnet bör få vara just rörelse och motion och inte så mycket teori. På samma sätt kan bild, musik och slöjd dels förstås leda fram till arbetstillfällen men kanske för fler till ett rikare liv med fler kunskaper och bredare förståelse för vårt kulturarv och för omvärlden.

Barn är olika och har olika förutsättningar. Vissa elever har lätt för de teoretiska ämnena men svårt för de praktiska momenten. För andra elever kan de mer praktiskt inriktade ämnena vara en fristad från teorin och bli det som gör att skolan känns rolig. Eftersom skolan ska ge elever både utbildning och bildning är det viktigt att de estetiska, praktiska ämnena tillåts vara just det. Tidö-avtalet föreslår att skolans styrdokument reformeras i enlighet med barns kognitiva

utveckling med ökat fokus på inlärning, färdigheter och fakta- och ämneskunskaper. I detta ingår även de praktiska färdigheterna.

Partistyrelsen sympatiserar med motionärens intentioner och föreslår rikstinget anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

06:03 Inför flera val än enbart språkval i grundskolan!

Sedan hösten 2018 har språkval för sexor varit obligatoriskt. Detta innebär att alla sexor måste välja ett modernt språk, i vanliga fall franska, spanska eller tyska som de sedan förväntas fortsätta med på högstadiet. Alternativt är det också möjligt att välja extra undervisning i engelska eller svenska (evt svenska som andraspråk). För motiverade elever är det naturligtvis mycket bra att få denna möjlighet, och många elever ser också fram emot att lära sig ytterligare ett språk. Problemet uppstår när alla icke-motiverade elever, som varken är intresserade av moderna språk eller mer undervisning i engelska eller svenska, pressas in i en av myndigheterna bestämd mall för vad som är viktigt att lära sig. Dessa elever upplever oftast inget annat än nederlag i mötet med ytterligare ett teoretiskt ämne och bidrar inte sällan till en mycket stökigare miljö för den delen av gruppen som i början av läsåret var både nyfikna och motiverade till att lära sig ett nytt språk.

Inför fler valmöjligheter. Istället för tvunget språkval skulle vi kunna låta elever få fördjupa sig i bild, slöjd, idrott, musik, teknik eller kanske något område inom de andra ämnena. Kanske finns det något lokalhistoriskt ämne någon skulle kunna göra ett projekt om. Låt fantasin sätta gränserna!

Jag föreslår:

Attsats 1: att införa fler valmöjligheter än enbart moderna språk i sexan och på högstadiet.

Fotskäl 2023-02-14

Ailen Andersson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att fler valmöjligheter än enbart moderna språk införs i sexan och på högstadiet.

Elever i grundskolan och sameskolan ska få undervisning i det språk de valt som språkval senast i årskurs 6. Det regleras i timplanen. Elever i grundskolan och specialskolan ska kunna välja mellan minst två av de tre moderna språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska därutöver sträva efter att erbjuda fler moderna språk. Istället för ett modernt språk ska eleverna kunna välja ett av följande alternativ som språkval: modersmål, undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, om eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk.

Enligt Universitets- och högskolerådet finns en målsättning inom EU att unga ska kunna två främmande språk. Att vara flerspråkig räknas som en nyckelkompetens. I Sverige kan vi välja att lära oss ytterligare ett språk från årskurs 6 medan det i de flesta andra länder är obligatoriskt, enligt en studie från Eurydikenätverket.

I en globaliserad värld är språkkunskaper viktiga. En rapport, Key Data on teaching languages at school in Europé 2023 edition på Uhr.se lyfter att om unga inte lär sig språk kommer de få svårare att konkurrera på en internationell arbetsmarknad, företag kan få svårt att hitta personal med tillräckliga språkkunskaper, att vi halkar efter genom att vi inte kan tillgodogöra oss internationell forskning och får svårare att delta i internationella utbyten.

Sverige är ett litet land med en befolkning som reser mycket. Förutom vikten av att kunna språk i arbetslivet så bidrar språkkunskaper mycket till en mer personlig utveckling. Språk vidgar människors vyer och perspektiv.

Grundskolan är och ska vara så likvärdig som möjligt. Det finns redan möjlighet att söka sig till skolor med olika inriktningar för idrott, musik osv. Att ytterligare bredda dessa möjligheter, som motionären föreslår, är inget som Partistyrelsen ställer sig bakom.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:04 Låt föräldrarna ansvara för att deras barn får modersmålsundervisning

Modersmålsundervisning ger idag elever med ett annat modersmål än svenska möjlighet att läsa sitt modersmål som ett ämne i skolan. Elever ska erbjudas undervisning i modersmål om en eller båda vårdnadshavarna har ett annat språk än svenska som modersmål språket utgör elevens dagliga umgängesspråk i hemmet eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Skolan är också skyldig att erbjuda modersmålsundervisning till elever som är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska. Det gäller även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk hemma. Kravet som finns är att eleven ska ha grundläggande kunskaper i språket.

Endast ett fåtal länder i världen erbjuder modersmålsundervisning som en del av nationella skolans uppdrag. Sverige är ett av dessa. Många lyfter i forskning fram den viktiga betydelse som modersmålet har för inlärning av ytterligare språk. Utan att ifrågasätta forskningen anser jag vi behöver diskutera vems ansvar det är att se till att barnet får undervisning i modersmål.

Genom att låta föräldrar själva ta ansvar för att deras barn får tillgång till modersmålsundervisning frigörs resurser för att kunna öka svenskundervisningen för de elever som inte har svenska som modersmål.

Genom t ex föreningsbidrag kan samhället, till en bråkdel av dagens kostnad, stödja initiativ till att ge modersmålsundervisning via t ex kulturföreningar.

Därför föreslår jag Rikstinget att besluta att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att:

Attsats 1: Lyfta av ansvaret för modersmål från skolan

Attsats 2: Öka svenskundervisningen för de elever som behöver det utifrån att de inte har svenska som modersmål

Attsats 3: Stödja föreningar så att de kan hjälpa föräldrar med undervisning i modersmål för deras barn

Norrköping 2023-01-01

Eva-Britt Sjöberg

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att ansvaret för modersmålsundervisning lyfts bort från skolan, svenskundervisningen för elever som behöver det utifrån att de inte har svenska som modersmål ökar samt att föreningar ska stödjas så att de kan hjälpa föräldrar bedriva modersmålsundervisning för barn.

Motionären pekar på att det ansvar som skolan har för att tillgodose modersmålsundervisning till elever vars föräldrar har ett annat modersmål egentligen bör läggas på föräldrarna själva. Istället bör skolan ta ett större ansvar för att lära ut mer svenska till elever med bristande svenskkunskaper.

Partidistriktsårsmötet instämmer med motionären att svenskundervisning bör vara mer prioriterat för svenska skolan att avsätta resurser till snarare än modersmålsundervisning.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:05.

06:05 Förändra modersmålsundervisningen

Från skattefinansierat skolobligatorium till frivillig språkförkovran utförd av ideella föreningar.

Att kunna kommunicera är livsviktigt. Att kunna göra sig verbalt och skriftligt förstådd är avgörande för att kunna klara sig i dagens informationssamhälle, oavsett om man fyller i en ansökan om studiemedel, går på en anställningsintervju eller lyssnar på politiska debatter. Förstår man inte språket så hänger man inte med och får därmed sämre möjligheter att ta sig fram i livet.

I Sverige gäller det svenska språket men samtidigt ges skolbarn med utländsk härkomst modersmålsundervisning enligt lag (Skolförordningen (2011:185) 5 kap 7 §). Skolan har således skyldigheten att anordna modersmålsundervisning. Men vilken nytta ger detta?

Den forskning som hänvisas till avseende modersmålsundervisningen menar att denna underlättar för barn att lära sig det svenska språket. Den ambitionen är vällovlig. Men eftersom forskningen inte har gjorts på randomiserad basis – dvs testats både med och utan modersmålsundervisning för en mångfald av olika elever – kan det därför inte uteslutas att det positiva resultatet beror på bättre presterande elever som sannolikt hade nått samma resultat även utan modersmålsundervisningen. Nyttan med modersmålsundervisningen blir därmed inte tydligt positiv.

Den obligatoriska modersmålsundervisningen kan snarare ge motsatt effekt, nämligen att stärka andra språks ställning på bekostnad av det svenska språket. Vilket i så fall motverkar sitt syfte. Därtill, obligatorisk modersmålsundervisning stökar till schemaläggningen i skolan eftersom den infogas i befintlig skoltid och därmed delvis konkurrerar med annan skolundervisning. Vilket innebär att berörda elever missar en viss annan undervisning. Utan obligatorisk modersmålsundervisning underlättas skolans enhetliga undervisningsarbete.

Modersmålsundervisning kan i sig vara berättigad men bör då ligga utanför skolans skyldigheter och därmed ej heller vara skattefinansierad. Med fördel kan modersmålsundervisning erbjudan på frivillig basis och tillhandahålls av ideella verksamheter utanför ordinarie skoltid

Anna barn bör ge samma chanser att ta sig till skolans undervisning. Barn med utländsk härkomst bör få ordentlig undervisning i svenska språket. Barn har lättare att lära sig (än vuxna) och då forskningen runt nyttan med modersmålsundervisning inte är entydigt positiv så bör denna istället vara frivillig, förläggas utanför skoltid och utföras av ideella föreningar.

Attsats 1: Att KD ska verka för att Modersmålsundervisningen görs om till frivillig, ej skattefinansierad verksamhet samt flyttas från skolan till ideella föreningar, utanför skoltid

Sollentuna 2023-04-02

Bo Hansson, Pernilla Schubert

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:04 - 06:05:
I motionen Låt föräldrarna ansvara för att deras barn får modersmålsundervisning föreslås att ansvaret för modersmål lyfts från skolan, ökad svenskundervisning för elever som inte har svenska som modersmål samt stöd till föreningar så att de kan hjälpa föräldrar med undervisning i modersmål. I motionen Förändra modersmålsundervisningen förespråkas att Modersmålsundervisningen görs om till en frivillig, ej skattefinansierad verksamhet samt flyttas från skolan till ideella föreningar, utanför skoltid.

Kristdemokraterna har tidigare tagit ställning i frågor om modersmålsundervisning. I det Utbildningspolitiska handlingsprogrammet som Partifullmäktige antog 2020 framgår att: Kristdemokraterna vill tillsätta en utredning om att reformera modersmålsundervisningen, detta med fokus på ökad likvärdighet, lärarbehörighet och ökad statlig finansiering, där även fjärr- och distansundervisningens möjligheter tas tillvara, så att tillgången till god och evidensbaserad modersmålsundervisning kan öka. Då Sverige har ett generöst system för modersmålsundervisning beträffande vem som kan få del av den, bör utredningen även se över vem som ska ha rätt till modersmålsundervisning, i syfte att öka träffsäkerhet, effektivitet och kvalitet.

Även Tidö-avtalet förespråkar att en utredning ska tillsättas med uppgift att se över modersmålsundervisningen i syfte att den inte negativt ska påverka integration eller elevens kunskapsutveckling i svenska språket. De nationella minoritetsspråkens särställning i lagen ska beaktas.

Partistyrelsen menar att det är bra att modersmålsundervisningen utreds så att de problem som finns med den kan adresseras. Däremot vill Partistyrelsen inte medverka till att modersmålsundervisningen tas från skolan eller görs frivillig. Detta då forskning tydligt visar att goda kunskaper i modersmålet ger bättre förutsättningar att lära sig svenska språket, men även att tillgodogöra sig kunskap i andra skolämnen.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionerna.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:04:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:05:
att avslå motionen

06:06 Håll Sverige rent

I allt för många skolor förekommer förstörelse och nedskräpning.

Attsats 1: att elever skall likt i Japan stå för städningen av skolan.

Attsats 2: att elever som ej deltager i städning skall få barnbidraget indraget.

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären pekar på förstörelse och nedskräpning i skolor och yrkar att elever skall likt i Japan stå för städningen av skolan samt att elever som ej deltager i städning skall få barnbidraget indraget.

Att ta hand om sin skola kan medföra en vi-känsla och att man tar hand om den på ett nytt sätt. Att få städa kan också bidra till förståelse för lokalvårdarens arbete och, förhoppningsvis, en större respekt. Sannolikt vill man inte skräpa ner och förstöra det som man hjälpt till att ta hand om eller städa. På så sätt har motionären en poäng med sin motion. Partistyrelsen menar dock att eleverna ska sköta sin skolgång, inte arbeta med städning. Lokalvården är ett viktigt arbete, inte något som barn kan eller ska ta över hur som helst. Däremot vore det bra med perspektiv och insikt om att vi alla bidrar till vår gemensamma miljö. Detta är något som partiet kan verka för på lokal nivå genom att uppmuntra skolor och förskolor att regelbundet anordna städdagar, t ex i samband med organisationens Håll Sverige Rent skräpplockaraktiviteter. Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:07 Förhindra mobbning i skolmiljö

Mobbning bland skolelever, under skoltid förefaller vara ett mycket utbrett problem, enligt forskning. Mobbning består inte av oavsiktliga handlingar utan förövaren agerar hela tiden gentemot ett mål, genom en rad negativa och kränkande handlingar. Enligt Örebro Universitet (2022), visar en undersökning att minst 140 000 barn och unga har varit utsatta för mobbning under de senaste månaderna. Tre barn är utsatta för mobbning i varje klass. Detta måste vara oacceptabelt! Det är dags för skolan och hela samhället att ta krafttag mot denna plåga, som drabbar tusentals varje timma, varje dag, varje år. Inga barn skall behöva må dåligt under skoltid. Det är skolans ansvar att förhindra alla former av kränkningar, trakasserier och diskriminering. Skolan skall ej vara en arena för mobbning.

Därför yrkar jag:
- att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att ingen mobbning förekommer i skolan
- att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att tydliga Förbudsskyltar mot Mobbning placeras på samtliga skolor

Attsats 1: - att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att ingen mobbning förekommer i skolan

Attsats 2: - att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att tydliga Förbudsskyltar mot Mobbning placeras på samtliga skolor.

Falkenberg 2023-07-01

Marianne Lundh

Partidistriktsstämman i Halland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsstyrelsens svar:

Att arbeta mot mobbning på alla våra skolor är viktigt. Alla elever ska kunna känna sig trygga och sedda i våra skolmiljöer. Den viktigaste åtgärden är ett bra förebyggande arbete och förstärka arbetet med värdegrundsfrågor på våra skolor. Ytterligare en viktig del i det förebyggande arbetet med mobbning och värdegrundsarbete är att tidigt initiera samverkan mellan hem & skola & socialtjänst för att sätta familjen i första rummet. Ett ökat fokus på förebyggande arbete är betydligt mer effektivt än att jobba med förbudsskyltar.

Att besvara första attsatsen och avslå andra att satsen.

Partidistriktsstämman i Halland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: beslut för attsatsen saknas
Attsats 2: beslut för attsatsen saknas

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att ingen mobbning förekommer i skolan samt ett uppdrag att verka för att tydliga Förbudsskyltar mot Mobbning placeras på samtliga skolor.

Partistyrelsen håller med motionären om vikten av att arbeta mot mobbning i skolan. Kristdemokraterna har betonat denna fråga under många år. I riksdagen har Kristdemokraterna påtalat betydelsen av att antimobbningsprogram alltid ska vara evidensbaserade och lagt förslag om att en ny utvärdering av arbetsmetoder mot mobbning ska göras.

En skola med ordning, där eleverna känner sig trygga och behandlar varandra med respekt är en förutsättning för lärande och att kunskapen ska kunna stå i fokus. I många skolor finns trots detta stora brister vad gäller ordning och trygghet. Alltför många elever mobbas eller kränks.

Det finns ingen värdeneutral uppfostran och ingen värdeneutral kultur. Utan en gemensam grundläggande etik skapas ett samhälle där den starke styr och den svage lider. Skolans värdegrund, med normer som alla människors unika värde och solidaritet med utsatta, har en djup förankring i den judisk-kristna etiken och i västerländsk humanism. Skolans ansvar är att förankra denna värdegrund hos eleverna genom att omsätta de etiska principerna i praktisk handling, exempelvis i arbetet mot mobbning.

Antimobbningsprogrammen som skolorna använder ska vara evidenssäkrade och Skolverket bör, i samverkan med Skolforskningsinstitutet och Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), få i uppdrag att göra en utvärdering av metoder mot mobbning, med rekommendationer om vilka program som kan användas. Med detta anser Partistyrelsen att motionens första attsats ska anses besvarad.

Partistyrelsen menar att motionens andra att-sats innebär en alldeles för långtgående detaljstyrning, varför partistyrelsen föreslår rikstinget att den avslås. Enligt Skollagen har huvudmannen en skyldighet att vidta och genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för mobbning och kränkande behandling. Partistyrelsen menar att det sätt på vilket arbetet med frågan mot mobbning genomförs måste få vara upp till varje enskild kommun och rektor att besluta om.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

06:08 Inför ett maxtak på antal elever en kurator kan ansvara för

Den ökande psykiska ohälsan bland barn och unga är en av våra största utmaningar i samhället. Det krävs såväl förebyggande som akuta insatser. Sedan tidigare vill vi Kristdemokrater ge landsting/regioner ett samlat ansvar för barn- och ungdomshälsovården. Vi vill även införa en elevhälsogaranti där elever ska kunna komma i kontakt med elevhälsan varje dag.

I mitt arbete som skolkurator ser jag att en elevhälsogaranti bara delvis kan komma till rätta med problemen, eftersom en elev med stora behov kan komma att bortprioriteras i uppföljningen, trots ett första akut möte med elevhälsan, på grund av den stora mängden av barn och unga som söker hjälp.

Idag har 40 % av skolkuratorerna ansvar för fler än 500 elever och 7 % har ansvar för fler än 800 elever (Akademikerförbundet SSR Novus-undersökning, 2021). Med ansvar för så många elever finns det inte möjlighet att följa upp alla elever som har behov och det finns heller inte utrymme för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. All tid läggs på akuta insatser och många elever med dålig psykisk hälsa går under radarn.

På många skolor jobbar dessutom både kurator och skolsköterska bara deltid och finns inte tillgänglig varje dag, vilket gör det mycket svårt att garantera att alla elever kan få kontakt med elevhälsan varje dag.

En mer hållbar lösning är att införa ett maxtak för hur många elever en kurator kan ha ansvar för i en heltidstjänst för att säkerställa kvaliteten till elevhälsans arbete. Ett riktmärke är max 300 elever per skolkurator för att för att lagkravet på förebyggande och främjande arbete ska kunna uppfyllas.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag rikstinget ge partistyrelsen i uppdrag att verka för:

Attsats 1: Att införa ett maxtak för hur många elever en skolkurator kan ha ansvaret för.

Malmö 2023-01-31

Stina Brännström Johansen

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Frågan om maxtak för hur många elever en kurator ska kunna ha ansvar för är angelägen och ligger helt i linje med KDs ideologi. Det är även viktigt att säkerställa kompetensförsörjningen av kuratorer för att kunna förverkliga ett maxtak.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill se ett maxtak för hur många elever en skolkurator kan ha ansvaret för.

Kristdemokraterna betonar vikten av en god elevhälsa och har föreslagit att införa en elevhälsogaranti så att en elev kan få kontakt med elevhälsan varje skoldag. Detta har kristdemokraterna motionerat om i riksdagen. Där har även föreslagits att elevhälsan ska stärkas

specifikt med syfte att möjliggöra rutinmässiga samtal med skolans kurator.

En god kunskapsutveckling kräver en god skolmiljö och elevhälsa. Elever som mår bra lär sig bättre. En väl utvecklad elevhälsovård främjar också det förebyggande arbetet med psykisk ohälsa hos barn och unga. Elevhälsan måste rustas långsiktigt för att bättre kunna möta och stödja barn och unga med psykisk ohälsa.

Kristdemokraterna anser att Sverige behöver införa en elevhälsogaranti som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan varje skoldag. Enligt skollagen ska elever under sin skoltid erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller, utöver syn- och hörselundersökningar och andra begränsade hälsokontroller samt enklare sjukvårdsinsatser. Kristdemokraterna anser att elevhälsan bör stärkas bl.a. för att alla barn även bör kunna erbjudas rutinmässiga samtal med skolans kurator. Därför har Kristdemokraterna föreslagit att elevhälsan ska förstärkas ytterligare. Även i Tidö-avtalet finns uppdrag om förbättringsarbete för elevhälsan. I avvaktan på en nationell elevhälsogaranti är detta något som Kristdemokraterna i varje kommun kan verka för redan nu. Däremot vill partistyrelsen inte verka för en så detaljerad styrning som att sätta ett maxtak på antal elever per kurator.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:09 Självmordsprevention i grundskolan

Suicid är ett allvarligt folkhälsoproblem med omfattande psykiskt lidande för många olika parter. Under den senaste 20-årsperioden har suicidtalet (antal suicid per 100 000 invånare) minskat i de flesta åldersgrupper utom bland unga 15 - 29 år. Detta visar sig också i ökat antal samtal till organisationer som tex Mind.

Skolan har en viktig roll att spela. Med ökad kunskap och bättre verktyg kan vi bättre förstå och förebygga psykisk ohälsa och självmord. Enligt SuicideZero (2021) saknar dock 233 av 290 kommuner handlingsplan för att förebygga självmord. 2008 beslöt riksdagen att anta en nollvision för självmord. I proposition 2007/2008:110 anförde regeringen att ”Kommuner och landsting har en nyckelroll inom folkhälsoarbetet och bör i den egenskapen förbättra och utveckla sina metoder och verktyg […]. Regeringen har som vision att ingen ska behöva ta sitt liv.”

KD Staffanstorp vill se en tydligare strategi som framför allt är kopplad till verksamheterna inom skolan. Strategin kan till exempel innebära att skicka mejl, ringa regelbundna telefonsamtal och att i skolan kunna lägga in ”fokuslektioner” framtagna av lärare och specialister inom ämnet. Vi i KD Staffanstorp vill att ett bredare grepp tas i frågor om självmordsprevention och stöd till anhöriga. Kommuner som inte har en handlingsplan om självmord måste ta fram resurser samt en kommunövergripande handlingsplan för det förebyggande arbetet. Tillsammans kan vi göra skillnad.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för att samtliga kommuner ska ta fram en handlingsplan om självmordsprevention.

Attsats 2: Att verka för att skolor inför så kallade "fokuslektioner" framtagna av lärare och specialister i ämnet.

Staffanstorp 2023-02-07

Martin Kjaerran

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det finns redan ett regionalt uppdrag om självmordsprevention i Skåne. Partidistriktsårsmötet ser gärna att det uppdraget utökas till att omfatta samtliga kommuner i Sverige, och att ett helhetsgrepp tas. Det framgår dock inte tydligt vad motionären menar med fokuslektioner och det är partidistriktsårsmötets åsikt att lärarnas undervisning inte bör detaljstyras i den utsträckningen.

Partidistriktsstämman i Skåne föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:10.

06:10 Motion: Inför Livskunskap på schemat för att förebygga psykisk ohälsa

Vi behöver ha livskunskap/psykisk hälsa på schemat. Och då som ett obligatoriskt ämne. Vår verklighet består av vårt inre liv men vi visar bara vårt yttre liv för varandra. Att prata om hur vi mår och känner är förebyggande mot psykisk ohälsa och suicid. Vad handlar livet om? Vi behöver förbereda barnen på att de kommer få svåra tankar och känslor under livet. För att ta hand om unga med psykisk ohälsa behöver vi börja i rätt ände, där problemen uppstår – och det är ofta i skolan. Den viktigaste faktorn för en bra psykisk hälsa heter skola. En fungerande kunskapsskola är ett starkt skydd mot psykisk ohälsa hos barn och unga. Att klara grundskolan är den i särklass viktigaste hälsofaktorn.

Motivering: Skolan är en av de viktigaste pelarna för alla elever. En skoldag präglad av lugn och studiero och med tydliga kunskapskrav och positiva förväntningar ger goda förutsättningar för eleverna att både lyckas i skolan och känna välbefinnande i vardagen. Med livskunskap på schemat får eleverna också får lära sig att bygga självkänsla, ha samtal, frågestunder mm. Samhällets barn är allas barn. Varför lämnar vi då våra barn och unga i en ordlös ensamhet? När en inte har ord, uppstår skadlig tystnad. Både i möjligheten att förstå sina egna symtom, men också i egenmakt att göra något åt dem. En nationell samordnare gör just nu en satsning i Stockholms gymnasieskolor där de pratar om psykisk hälsa, ger unga ord och verktyg för att hantera livet samt möjlighet till stöd efter avslutad föreläsning. Unga berättar dagligen om ett liv som gör ont i vårt stödjande arbete. Gemensamt är att de saknar eller saknat ord för att kunna prata om det. När de, ofta alldeles för sent i ren frustration säger: ”Jag hade inte ord för det. När jag inte har ord för det, kan jag inte prata om det.” “Varför har ingen berättat detta för mig tidigare, varför har jag inte fått dessa verktyg?” Psykisk ohälsa har blivit ett samhällsproblem för att vi läser mycket om det i media. Om vi går till botten med det på riktigt, var är problemet? Problemet kan vara att varje individ sätter upp orimliga mål och jämför sig med andra människor. Något jag tror mycket på är att unga tar hjälp av oss vuxna. Vi har gjort resan innan och sitter lite på facit och vi har erfarenheter som eleverna kan ha nytta av. Alla har kanske inte förtroende att diskutera saker med sina föräldrar. Jag önskar att alla unga har någon att prata med. Det skulle vara till stor hjälp att få ventilera det som kan oroa. Livet går upp och ner, det är tufft och kan vara orättvist. Ingen går genom livet utan motgångar. Det är just motgångarna är det som gör oss starka. Alla som lyckas baserar ofta sina framgångar utifrån sina motgångar. För min del älskar jag när det strular lite, då får man gräva lite djupare och kämpa på, ingen annan kommer göra jobbet åt dig.

Rådgivning/Samarbete med skolpsykologer och elevhälsoteamen kan vara en bra första ingång. Det är dags att skapa en skola som möter de riktiga behov våra barn har.

Hammarö den 6/3 2023
Annica Tollén
Kristdemokraterna på Hammarö

Attsats 1: Jag yrkar att med anledning av ovanstående:
- att Kristdemokraterna verkar för att införa Livskunskap på schemat i grundskolan som ett obligatoriskt ämne

Hammarö 2023-03-22

Annica Tollén

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp en mycket angelägen fråga då vi ser hur den psykiska ohälsan ökar allt mer, inte minst hos de yngre generationerna. Detta är ett problem där vi absolut måste se stora satsningar för att komma till bukt med orsakerna. Flera av de delarna hanteras redan idag inom det som ligger i skolans uppdrag. Vi som parti driver dessutom på för förstärkning av skolhälsovården, inte minst med fokus på de bekymmer motionären tar upp. Om ett nytt ämne ska föras in i läroplanen måste nåt annat stryka på foten om man inte väljer att förlänga skoldagen ytterligare. Vi har tidigare sett hur debattens vågor gått höga då det har kommit förslag om att stryka vissa delar ur dagens kursplaner. Det är verkligen en grannlaga uppgift att avgöra vad som i så fall ska tas bort. Dessutom är detta med livskunskap en fråga med ideologisk sprängkraft. Vad är livskunskap? Vad ska ingå i ämnet? Detta kan bli ett politiskt slagträ in i undervisningen. Med anledning av ovan nämnda föreslår distriktsstyrelsen att motionen avslås. Motionen lämnas till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:09 - 06:10:
Motionären vill verka för att samtliga kommuner ska ta fram en handlingsplan om Självmordsprevention samt att skolor inför så kallade "fokuslektioner" framtagna av lärare och specialister i ämnet.

Motionären lyfter barns psykiska ohälsa och suicid och föreslår att ämnet Livskunskap förs in på schemat i grundskolan.

Det motionerna lyfter är något som Kristdemokraterna har adresserat i motion i riksdagen. Där har framförts att skolbaserade suicidpreventionsprogram ska användas och utvärderas i Sverige. Ett skolbaserat suicidpreventivt arbete som har varit framgångsrikt är ”The Trust (To Reach Ultimate Success Together) Program” som initierades i Miami under slutet av 1980-talet. Syftet med programmet var att minska narkotikaanvändningen och den psykiska ohälsan bland unga i Miami. En stor mängd kuratorer anställdes vid Miamis skolor. Kuratorerna undervisar eleverna i livskunskap med syftet att ge ungdomarna verktyg att lösa en del av de livsproblem de ställs inför under sin uppväxt. Den höga kuratorstätheten skapar också en trygghet för eleverna genom att de vet att de alltid kan vända sig till kuratorn när de behöver hjälp. Därtill tränas lärarna i Miami regelbundet i att känna igen varningstecken för när unga mår dåligt.

Folkhälsomyndigheten har i en litteraturöversikt (Utblick folkhälsa) visat att skolbaserad prevention kan minska suicidförsök och suicidtankar, men belyser samtidigt att få skolbaserade program är utvärderade med randomiserade kontrollerade studier, som ger det säkraste vetenskapliga underlaget vid utvärderingar av effekten av en insats. Baserat på de positiva effekterna av Trustprogrammet i Miami bör det på lämpligt sätt prövas att genom en

randomiserad kontrollerad studie utvärdera effekten av skolbaserade suicidpreventionsprogram i Sverige.

Kristdemokraterna har också betonat vikten av en god elevhälsa och har föreslagit att införa en elevhälsogaranti så att en elev kan få kontakt med elevhälsan varje skoldag. Där har även föreslagits att elevhälsan ska stärkas specifikt med syfte att möjliggöra rutinmässiga samtal med skolans kurator. Detta finns också inskrivet som en punkt i Tidöavtalet.

Kristdemokraterna har även betonat vikten av evidensbaserade antimobbningsprogram i skolan. I dessa ligger mycket av det som motionären efterfrågar. Partistyrelsen menar att dessa självmordspreventions- och antimobbningsprogram kan fungera nog så väl som att föra in ett helt nytt ämne i skolan.

Partistyrelsen avslår motionens yrkande att verka för att skolor inför så kallade "fokuslektioner" framtagna av lärare och specialister i ämnet.

SKR och staten har sedan många år tillbaka gemensamt bedrivit ett långsiktigt arbete för att stärka och utveckla insatserna inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Regeringen och SKR har även för innevarande år tecknat en överenskommelse, där kommuner och regioner tilldelats 1,6 mdr för detta arbete. Ett prioriterat område i överenskommelsen är att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa bland barn och unga samt att det suicidpreventiva arbetet behöver stärkas på alla nivåer. Detta är en prioriterad fråga som Kristdemokraterna i regioner och kommuner bör arbeta aktivt med. Regeringen har beslutat om ett kommittédirekt för översyn av vissa frågor inom det suicidpreventiva området (Dir. 2023:3). Syftet är att skapa bättre förutsättningar för ett effektivt och ändamålsenligt suicidpreventivt arbete genom ett ökat lärande i berörda verksamheter samt ett stärkt samarbete mellan samhällsaktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Ämnet Livskunskap, som är något som skolor kan lägga in under Skolans val eller Elevens val, har blivit tämligen ifrågasatt. Det har varit oklart vad innehållet egentligen är och syftar till.

Partistyrelsen föreslår rikstinget föreslå att partistyrelsen ska verka för att samtliga kommuner ska bedriva ett strukturerat suicidpreventivt arbete som riktar sig till barn och unga och därmed anse attsats 1 i motion Självmordsprevention i skolan besvarad.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen om livskunskap på schemat.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:09 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: Partistyrelsen föreslår rikstinget föreslå att partistyrelsen ska verka för att samtliga kommuner ska bedriva ett strukturerat suicidpreventivt arbete som riktar sig till barn och unga och därmed anse attsats 1 i motion Självmordsprevention i grundskolan besvarad.
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:10:
att avslå motionen

06:11 Motion angående obligatorisk litteraturlista

Idag står det i kursplanerna för ämnena Svenska och Svenska som andraspråk att barn ska under undervisningens gång få möta “några skönlitterärt betydelsefulla författare” utan hänvisning till vilka konkreta författare som menas och i vilken omfattning dessa ska presenteras. På Skolverkets hemsida kan man samtidigt läsa att valet av skönlitteratur i skolan är en utmaning,

då det finns så många olika parametrar som läraren behöver ta hänsyn till utifrån skolans rådande styrdokument och då elevens individuella situation blir i praktiken till lärarens främsta och högst subjektivt tolkade utgångspunkt (Graeske & Lundström, 2016). Dessutom är definitionen av läsförståelse mycket skiftande i olika klassrum och hos olika lärare, samtidigt som det till syvende och sist är varje enskild lärares professionella ansvar att göra urvalet (Skolverket, 2016, "Att läsa och förstå"). Detta gör att valet av den skönlitteratur som barnen i våra grundskolor faktiskt får möta varierar inte bara mellan skolorna och årskurserna utan också mellan olika lärare och mellan olika klasser och individer hos en och samma pedagog. Detta underminerar skolans mål att ge barnen en likvärdig utbildning (Skollag, 1 kap, 9 §) som dessutom syftar till att ge barnen "medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet" (Läroplan för grundskolan, 2022); ett mål som är extra viktigt i ett samhälle där segregationen har tillåtits växa och där den utgör idag ett hot som behöver tas på allvar, vilket inte minst SKR slår fast (2022-08-25). En gemensam litteraturlista kan vara allra viktigast för de barn vars föräldrar saknar högskoleutbildning eller som har flyttat hit till Sverige från ett annat land, fastslår Åsa Morberg som representerar organisationen "De litterära sällskapens samordning" (Skolvärlden, 2018-09-10) då det är just dessa grupper som i större grad inte får ta del av litteratur som utgör Sveriges gemensamma arv.

Utifrån denna bakgrund föreslår jag att vi Kristdemokrater utvecklar arbetet med en gemensamma litteraturlistor som finns presenterad i Tidö-avtalet, genom att verka för att göra listan obligatorisk för det obligatoriska skolväsendet (dvs. förskoleklassen och grundskolan) samt komplettera den med framtagande av tillhörande frivilligt stödmaterial till den enskilde läraren med tips på hur sådan undervisning kan utformas. Jag föreslår vidare att KD verkar för att det tas fram en plan för hur och när listan i fråga ska uppdateras för att säkerställa att skolans mål kan bli uppnådda på ändamålsenligt sätt också i framtiden.

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för en gemensam och obligatorisk litteraturlista för det obligatoriska skolväsendet

Attsats 2: att Skolverket eller annan likvärdig aktör får i uppdrag att ta fram ett förslag på lärarhandledning och metodiska/didaktiska tips till litteraturen i fråga

Attsats 3: att Skolverket eller annan likvärdig aktör får i uppdrag att säkerställa en kontinuerlig översyn av litteraturlistan

Sundsvall 2023-01-07

Polina Larsson

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidisktriksårsmötet beslutar i enlighet med partidistriktsstyrelsens förslag att bifalla motionen och skicka den vidare till Rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären menar att Kristdemokraterna ska verkar för en gemensam och obligatorisk litteraturlista i skolan, att Skolverket eller annan likvärdig aktör ska få i uppdrag att ta fram ett förslag på lärarhandledning och metodiska/didaktiska tips till litteraturen i fråga, samt att Skolverket eller annan likvärdig aktör får i uppdrag att säkerställa en kontinuerlig översyn av litteraturlistan.

Kristdemokraterna har länge betonat vikten av att elever ägnar mer tid till läsning, att skolan fokuserar mer på läsinlärning och att kunskaperna kontrolleras i tid. Under ett antal år har

inriktningen varit att det viktigaste är att barnen läser, inte vad de läser. I ett avseende är det sant; det är viktigt för barns läsutveckling att stimulera all läsning, att inspirera och sporra lusten att läsa. Men denna inställning riskerar att leda till att eleverna inte kommer i kontakt med litteraturhistoriens stora verk. Därmed förlorar de viktig vägledning in i en litterär värld som kan berika livet och utveckla deras egen utveckling och språkliga förmåga. På ett samhälleligt plan riskerar det att leda till språklig utarmning, historielöshet och förlorad kunskap om vårt kulturarv. En bärande tanke i folkbildningstraditionen är att även mindre privilegierade, de som inte har välutbildade föräldrar, genom att erövra kunskap kan lyfta sig själva och forma ett bättre liv. Om skolan överger denna tanke så nyttjar vi inte skolan som en institution för ökad integration och jämlikhet. Om inte skolan erbjuder vägledning in i litteraturhistorien så blir det ett privilegium förbehållet dem som får detta med sig hemifrån eller vilkas föräldrar medvetet valt en skola där detta är ett inslag i undervisningen.

När läsandets status fortsätter att försämras finns det en oro för att vi hamnar i ett läge där vi i allt högre utsträckning saknar gemensamma referenspunkter och därmed får svårare att förstå varandra. Ett sådant samhälle riskerar på sikt att dras isär. Det behövs läsfrämjande insatser och Kristdemokraterna har därför föreslagit en så kallad klassikerlista, en lista med litterära verk från hela världen – romaner, noveller, essäer, sagor, dikter men också filmer och musik – som alla elever bör ta del av under sin skolgång. Det är inte politiker som ska bestämma vilka verk som ska ingå. Urvalet bör göras utifrån verkets litterära och språkliga kvaliteter samt dess kulturhistoriska betydelse. Urvalsprocessen bör vara öppen där Skolverket har huvudansvaret men där de litteraturhistoriska och idéhistoriska institutionerna vid våra universitet spelar en stor roll. Önskvärt är också att Svenska Akademien är involverad. Detta har Kristdemokraterna motionerat om i riksdagen och det är något som ligger på regeringens bord att genomföra.

Partistyrelsen menar med denna bakgrund att motionären belyser ett viktigt ärende. Dock vill Partistyrelsen inte att litteraturlistan ska vara obligatorisk att använda utan snarare en möjlighet att tillgå för läraren.

Vad gäller motionens andra attsats så har Skolverket en skrift som heter ”Insatser för att stärka barns och elevers läsande”. Det är en redovisning av ett regeringsuppdrag från 2022. Skolverket har genomfört en rad aktiviteter; Inspirationsmaterial och stöd för kollegialt lärande, kompetensutveckling i läsfrämjande och språkutveckling, samtalsfilmer om läsfrämjande undervisning m.m. Därmed anser Partistyrelsen att motionens andra attsats är besvarad. Även motionens tredje attsats kan anses besvarad, då den tangerar Kristdemokraternas redan befintliga hållning.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

06:12 Gör körkortsutbildning till en del av gymnasieskolan

I yrkeslivet blir det alltmer viktigt att kunna köra bil. Ett körkort är många gånger en förutsättning för att få och klara av en anställning. Samtidigt blir det allt svårare för ungdomar att klara av att ta ett körkort. Ett körkort är dyrt. Idag räknar man med en kostnad mellan 30 000 och 50 000 kr för att ta körkort via en bilskola. Detta gör inte minst att vara körkortsinnehavare riskerar att bli en klassfråga. De som inte har mycket pengar alt. välbeställda föräldrar har många gånger helt enkelt inte råd. Särskilt tydligt blir det bland grupper av nya svenskar, och kanske särskilt bland tjejerna. Då riskerar de grupperna att hamna ännu längre

ifrån arbetsmarknaden än andra.

En annan avigsida av problemet är att det på senare tid har tenderat att dyka upp personer som tar på sig ett stort antal körkortselever och hjälper dem att ta körkort ”privat”. D.v.s. en variant av svart körskola, till ett billigare pris. Detta riskerar förstås att urholka kvalitén i körkortsutbildningen. Skolan, och i det här fallet, gymnasieskolan, är till för att förbereda unga människor för högre studier och arbete. Som tidigare nämnts är ett körkort en förutsättning för att komma i arbete. Borde då inte gymnasieskolan tillhandahålla körkortsutbildningen.

Förslag:

Attsats 1: Att utreda möjligheten för den svenska gymnasieskolan att integrera körkortsutbildning för bil (behörighet B) i sin verksamhet.

Båstad 2023-02-13

Krister Lilja

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet anser att det skulle bli för dyrt att integrera körkortsutbildning i gymnasieskolan. Det är även osäkert om alla verkligen behöver ta körkort, och om det är önskvärt med kommunal inblandning i en välfungerande och konkurrensutsatt körskolemarknad.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:15.

06:13 Ekonomi som eget ämne på högstadiet

Vi svenskar behöver bli bättre på att hantera vår privata ekonomi samtidigt som vi behöver en bättre förståelse för den globala ekonomin. Sverige är ett av Europas mest skuldsatta länder per capita. Skuldbeloppen ökar årligen hos Kronofogden och lyxens fällor fortsätter att slå till. Samtidigt är Sverige bara en liten aktör i den globala ekonomin. När större händelser medför större rörelser för stora ekonomier påverkas många gånger också Sverige. Utbildning behövs därför för att förbättra förståelse för investeringar, risktagande, sparande och skuldhantering. Dessutom behöver elever grundlig genomgång av privatekonomi, företagsekonomi och nationalekonomi. En tidigare förståelse behövs för att kunna analysera och förstå ekonomins konsekvenser ur ett nationellt och globalt perspektiv.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att se till att ekonomi blir ett eget ämne på högstadiet.

Staffanstorp 2023-01-23

Edvin Sjöstrand

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Att etablera ett helt nytt ämne i skolan innebär att något annat måste strykas. I detta fall anser partidistriksårsmötet att målet kan nås på andra sätt, exempelvis genom tydliggörande i hemkunskap och samhällskunskap.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:15.

06:14 En ny obligatorisk gymnasiekurs: grundläggande privatekonomi, juridik och arbetsrätt

Det råder idag en brist gällande att förbereda skolelever för det kommande vuxenlivet. Det handlar då om bristen av kunskap inom tre centrala områden:
Privatekonomi-göra en budget, bankväsendet(lån), pension

Grundläggande juridik-lagstiftning, domstolarnas oberoende, konkret vardagsjuridik
Arbetsrätt- rättigheter och skyldigheter på arbetsmarknaden, avtal, anställningsformer
Idag avgör slumpen om en specifik gymnasieskola erbjuder denna typ av kunskaper till eleverna.

Jag menar att partiet ska verka för att man bör inför en obligatorisk kurs vid samtliga gymnasieprogram där dessa tre ämnen berörs. En kurs för att förbereda sig för att möta utmaningarna som ung arbetstagare genom en ökad medvetenhet om sina rättigheter och skyldigheter samt ökad förståelse för lagstiftning och vårt rättsväsende. Här skulle man även kunna betona vardagliga situationer som berör olika rättsområden. Det handlar även om att få information kring hur man planerar en budget,vad pension innebär samt grundläggande information om vårt bankväsende.

Attsats 1: Partistyrelsen ska ges i uppdrag för att verka att en sådan gymnasiekurs blir verklighet. Exempelvis genom ett uppdaterad skolpolitiskt handlingsprogram.

Bromma 2023-04-05

Erik Bronner

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning om behovet av kunskaperna. Grundläggande kunskaper i privatekonomi, hur man betalar en faktura, hur man tar lån, hur Sveriges rättsväsende fungerar eller hur arbetsmarknaden fungerar är nyttigt för var och en. Detta erbjud delvis redan idag i grundskolan inom ramen för olika ämnen och ska värnas.
Motionären efterfrågar därutöver en ny gymnasiekurs i ämnet. Detta erbjuds idag på gymnasieskolor inom ramen för programmet ”ekonomi juridik” som är en gymnasielinje fri att välja.

Kristdemokraterna vill se över läroplanen i grundskolan i sin helhet. Det motionären efterfrågar skulle kunna vara en del av de ämnen som inom ramen för detta kunna lyftas fram ytterligare än vad som redan görs idag. Distriktsstyrelsen menar dock inte att det ska vara tvång på gymnasiet att en sådan kurs ska vara obligatorisk utöver den undervisning som redan ges.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:15.

06:15 Återinför Kristendomsundervisning i grundskolan som eget ämne

Kristendomsundervisningen som eget ämne är en fråga som utgör själva DNAet för Kristdemokraterna. Denna fråga var själva grundorsaken att partiet startades 1964. En namninsamling med stöd för bevarandet av Kristendomsundervisningen skrevs under av hela 2 134 513 svenskar i slutet av år 1963. Det är en unik insamling även sett ur dagens digitala informationssamhällsperspektiv.

Frågan har inte blivit en historisk fin klenod att ta upp och kolla på, frågan om Kristendomsundervisning i grundskolan den är idag lika aktuell och angelägen som 1964. ” Kristdemokraterna är ett värdeorienterat idéparti som utgår från de allmänt giltiga värden som inspirerats och förvaltats av den judisk-kristna traditionen.” Detta går det att läsa från Partistyrelsens inledning av förra Rikstingets ideologiska avsnitt. Frågan som vi behöver ställa oss är vad som har inspirerat och inspirerar dagens unga generation till att forma, förvalta och förstå vårt samhälle idag och in i framtiden?

Frågan är i sak enkel, återinför Kristendomsundervisningen som eget ämne i grundskolan. Ämnet är centralt och viktigt för att förstå vårt samhälles framväxt, där den Judisk-Kristna värdegrunden är det fundament som byggt såväl vår rättsstat som samhälles stabilitet över tiden. Den historiska aspekten med att lära och förstå dessa delar är ovärderliga för att kunna förvalta och utveckla vårt samhälle vidare i denna riktning för kommande generationen.

Kristendomsundervisningen är ett enkelt och tydligt verktyg för att skapa en ökad kunskap och förståelse. Med det sagt är det nödvändigt att poängtera att införandet inte ska ske i en omvänd reform där religionsundervisningen plockas bort, utan här är det frågan om att komplettera och stärka undervisningen med Kristendomsundervisning som ett eget ämne.

Attsats 1: skyndsamt tillse att Kristendomsundervisning införs som ett eget ämne i grundskolan

Västerås 2023-02-20

Samuel Stengård

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:12 - 06:15:
Flera motioner har förslag om att föra in nya ämnen i läroplanerna; körkort, ekonomi, juridik och kristendom.

Partistyrelsen håller med motionärerna om att det finns många viktiga områden som inte har ett eget ämne i läroplanen. I vissa fall får man dock se att det ingår i nuvarande läroplan, i andra fall gör det inte det. Ekonomi, juridik och kristendom är exempel på ämnen som inte finns som egna ämnen i grundskolan men som däremot ingår inom de samhällsorienterande ämnena och i Hem- och konsumentkunskapen. Körkort å andra sidan, ingår inte lika tydligt.

Det råder stofträngsel, speciellt i vissa ämnen. Det visade den debatt som blossade upp för några år sedan när kursplanerna skulle revideras och Skolverket föreslog att Antiken skulle strykas ur historieämnet. Nu blev det inte så, men situationen visar på ett reellt problem. Undervisningstiden är för begränsad i förhållande till allt eleverna behöver lära sig. En utvidgning av kursplanerna är å andra sidan mycket kostsam. Kristdemokraterna har redan i det utbildningspolitiska programmet föreslagit att timplanerna behöver utredas grundligare och alternativa förslag till utökning av garanterad undervisningstid bör övervägas. I Tidö-avtalet ges skolans styrdokument en tydlig kunskapsinriktning och utökad studietid i skolans timplan med fokus på svenska och matematik.

Partistyrelsen håller med Skånes distriktsstämma i det den säger att förslaget skulle bli dyrt och

det är osäkert om det är önskvärt med kommunal inblandning i en välfungerande konkurrensutsatt körskolemarknad. Det är ett vällovligt förslag med körkortsutbildning i gymnasiet men skolan har stor trängsel som det är med de ämnen som eleverna ska hantera.

Kristendomen har på många sätt bidragit till att forma det andliga, kulturella och demokratiska landskapet i Sverige. Gemensamt har vi en förpliktelse gentemot kommande generationer att förvalta detta arv. Att skapa en medvetenhet om den egna historiska identiteten är en central bildningsuppgift för samhällets institutioner och är därtill en viktig förutsättning för att kunna förstå människor som har en annan religiös och kulturell bakgrund. Sekularisering och invandring har inneburit att det svenska samhället i allt högre grad har kommit att präglas av religiös pluralism. Även om kristendomsundervisningen har varit en betydelsefull fråga i Kristdemokraternas historia så får man nog se att tiderna förändras. Vi lever nu i en annan tid, ett annat samhälle, där människor från olika kulturer, med olika trosuppfattningar och där många inte har en uttalad religion. I vår tid är det mycket viktigt med religionsämnet, där alla elever får lära sig om religioner från olika delar av världen. Det är viktigt för förståelsen mellan människor. I Skolverkets kursplan för ämnet religionskunskap anges att eleverna ska behandla ” kristendomens betydelse för värderingar och kultur i det svenska samhället förr och nu”. Kristendomsundervisningen har här en särställning gentemot andra religioner. Partistyrelsen anser att det är naturligt att kristendomen även fortsatt ska ha denna särställning inom religionsundervisningen. Det är lika naturligt som att man inom historieundervisningen läser särskilt mycket om svensk historia eller att litteraturkunskapen ger en särställning för svenska författare. Partistyrelsen är, med beaktande av den särställning ämnet har i kursplanen liksom den stofträngsel som redan är betydande i den svenska skolan, inte beredd att återinföra kristendomsundervisningen som ett eget ämne.

Avslag på motionerna.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:12:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:13:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:14:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:15:
att avslå motionen

06:16 Rätt att fira kristna högtider i svenska skolor och ha konfessionella inslag vid skol- och terminsavslutningar

Kristdemokratin bygger på den kristna värdegrund som i snart tusen år har utgjort ett grundfundament för Sverige som nation. De senaste decennierna har dessa värderingar urholkats alltmer och trängts ut från Sveriges skolor, där nya generationer formas. Den svenska kristenheten är på väg att reduceras till en blek kopia av sig själv som ber om ursäkt för sin blotta existens.

Under samma tidsperiod har vi bevittnat en samhällsutveckling med ökande drogmissbruk, ökande psykisk ohälsa bland unga och en eskalerande våldsutveckling med unga människor i centrum. Sambandet bör vara uppenbart för varje kristdemokrat och bekännande kristen. Därför är det av största vikt att ett parti som Kristdemokraterna är drivande på alla nivåer –

nationellt, regionalt och lokalt – för att återinföra dessa värderingar på ett naturligt sätt i våra skolor och i läroplanen. Ett viktigt första steg är att aktivt uppmuntra våra svenska skolor att uppmärksamma våra svenska kristna högtider. På så sätt kan vi ge våra barn och ungdomar en fördjupad förståelse för vårt kristna arv och förmedla varför vi har firat dessa högtider sedan allmän skola infördes i Sverige.

Att i den svenska läroplanen och skollag stå upp för Sveriges kristna grundvärderingar, och visa upp en historiskt förankrad kristen svensk identitet, lägger grunden för en välkomnande samhällsgemenskap där alla känner större trygghet, oavsett vilken religion de själva utövar. Vi är övertygade om att detta kommer öka respekten mellan individer, vilket i sin tur förebygger psykisk ohälsa och våldsutövning. Vi vill också hänvisa till barnkonventionen som sedan 1 januari 2020 är en del av svensk lag. I artikel 27 står att barnkonventionen ska erkänna varje barns rätt till andlig utveckling. Vi vill uppmuntra till deltagande vid kristna högtider och avslutningar där det kan förekomma konfessionella inslag. I detta finns ändå en frivillighet för elever att utan för den skull behöva delta aktivt i konfessionella inslag. Vi hänvisar till grundskolans läroplan som säger att undervisningen ska ske i överensstämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande.

Vi yrkar på att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för följande:
- att uppmuntra våra skolor så att våra kristna högtider genomförs i kyrkan där eleverna får veta varför den specifika högtiden firas ur vårt kristna arvs perspektiv, speciellt vid jul- och påsktid.

- att verka för en förändring i skollag och läroplan så att varje rektor får rätten att besluta om en skola ska kunna närvara vid uppmärksammandet av en religiös högtid eller skolavslutning, där konfessionella inslag kan förekomma.

Attsats 1: att uppmuntra våra skolor så att våra kristna högtider genomförs i kyrkan där eleverna får veta varför den specifika högtiden firas ur vårt kristna arvs perspektiv, speciellt vid jul- och påsktid.

Attsats 2: att verka för en förändring i skollag och läroplan så att varje rektor får rätten att besluta om en skola ska kunna närvara vid uppmärksammandet av en religiös högtid eller skolavslutning, där konfessionella inslag kan förekomma.

Örnsköldsvik 2023-01-27

Ulf-Åke Oldenborg, Lennart Eriksson, Ulrika Kallin Eriksson, Maria Nordberg

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet beslutar i enlighet med partidistriktsstyrelsens förslag och dess motivering som lyder som följande:

Partidistriktsstyrelsen förstår motionärernas intentioner och anser att en uppmuntrar av det slag som föreslås i att-sats ett är önskvärd.

Partidistriktsstyrelsen ställer sig vidare negativa till att-sats två, då den å ena sidan tenderar den rörelsefrihet som redan idag finns inom ramen för skolans och följaktligen rektorns uppdrag och då den samtidigt är formulerad på ett sådant sätt att motionens intention kan misstolkas till att uppmana till större firande av olika religiösa traditioner, som inte nödvändigtvis är traditionellt kristna. Detta anser vi strida mot motionens andemening.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna vill uppmuntra våra skolor så att våra kristna högtider genomförs i kyrkan där eleverna får veta varför den specifika högtiden firas ur vårt kristna arvs perspektiv, speciellt vid jul- och påsktid. Motionen föreslår vidare en förändring i skollag och läroplan så att varje rektor får rätten att besluta om en skola ska kunna närvara vid uppmärksammandet av en religiös högtid eller skolavslutning, där konfessionella inslag kan förekomma.

Traditioner och högtider kan vara bra därför att de för människor närmare varandra, skänker en känsla av samhörighet och stärker vår samhällsgemenskap. De utgör dessutom en viktig länk till vår historia som binder oss samman med tidigare och kommande generationer. Det svenska kulturarvet innebär inte minst en viktig nyckel till integration för barn som har invandrat till Sverige.

Kristendomen är en självklar del av Sveriges kulturarv. Den har påverkat vårt samhälle, våra traditioner och våra svenska värderingar på ett helt avgörande sätt. Skolavslutningar i kyrkan är ett uttryck för detta, och det finns all anledning att bevara denna folkkära tradition.

Kristdemokraterna har under många år verkat för att det ska införas ett undantag i skollagen om att konfessionella inslag ska få förekomma även i offentliga skolor, vid vissa tillfällen i samband med firande av skolavslutningar och andra traditionella högtider i kyrkan.

Däremot vill partistyrelsen att politiska partier bör avhålla sig från att uppmuntra skolor att fira högtider på endera sättet. Det får vara upp till huvudmannen att driva sådana frågor.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

06:17 Motion angående digitaliseringsstandarder i skolan

Dagens skola styrs av många olika regelverk såsom Skollagen, läroplaner och tillhörande kursplaner, GDPR, arbetsmiljölagen, upphandlingsregelverk, mm. Alla dessa inverkar på hur skolan organiseras och vilka verktyg som den enskilda läraren och eleven har tillgång till.

I praktiken innebär denna verklighet att olika skolenheter, skolkommuner och fristående skolaktörer själva får se till att tillgodose sina respektive verksamheter med passande lösningar för det dagliga arbetet. I viss mån ger denna frihet skolorna möjlighet att anpassa undervisningen till dem den faktiskt är till för, vilket är bra. Samtidigt innebär delar av denna organisation att stora ekonomiska och personella resurser läggs på annat än skolans kärnuppdrag, vilket är fallet när det kommer till upphandling av it-lösningar, samt administration och hantering av dessa. I riktigt svåra fall kan denna mångfald av lösningar leda till att elevers betyg försvinner, när en skola läggs ner och inga säkrade format för betygsarkivering finns att tillgå, eller att kommuner får betala miljontals kronor för upphandlingar som aldrig blir färdigställda.

Både forskning och beprövad erfarenhet påvisar dessutom att olika it-lösningar i dagens skola upplevs i flera fall vara en källa till frustration, borttappad tid, dålig arbetsmiljö och också otillbörlig kommersiell påverkan (Grönlund, A. (2014) "Att förändra skolan med teknik";

Ideland, M. (2021) "IT-jättar bör inte styra den svenska skolan"). Lösningar som är tänkta att underlätta det pedagogiska arbetet blir istället till krångliga tidsbovar, som upplevs som svåra måsten snarare än faktiska hjälpmedel.

Sedan tidigare har det lanserats en nationell digitaliseringsstrategi för skolan som har till syfte att samordna digitaliseringsarbetet. Detta är ett viktigt steg på vägen, men det är inte tillräckligt. Vi behöver hjälpa landets skolor i deras digitaliseringsresa genom att verka för och påskynda framtagande av öppna gemensamma digitala standarder inom skolområdet samt säkerställa att det tas fram en gemensam lösning för betygsregistrering. Här kan LADOK, som riktar sig till högre studier, agera som en möjlig förebild.

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för och påskyndar framtagande av öppna gemensamma digitala standarder inom skolområdet

Attsats 2: att Kristdemokraterna verkar för och påskyndar framtagande av en gemensam lösning motsvarande LADOK för registrering av betyg i barn- och ungdomsskolan

Sundsvall 2023-02-14

Polina Larsson

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Mötet beslutar i enlighet med partidistriktsstyrelsens förslag att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till Rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att Kristdemokraterna ska verka för och påskynda framtagandet av öppna gemensamma digitala standarder inom skolområdet samt en gemensam lösning motsvarande LADOK för registrering av betyg i barn- och ungdomsskolan.

I det utbildningspolitiska handlingsprogrammet föreslås att vi behöver skapa nationella standards för digitala plattformar och för att IT-system ska kunna kommunicera med varandra. Skolverket har nu rekommenderat en specifik standard för att säkerställa att olika system kan fungera tillsammans och för att underlätta administrationen ute på skolorna. Det är bra och detta arbete bör fortsätta att utvecklas.

För att underlätta överföringen av examensbevis, slutbetyg och andra digitala betygshandlingar från gymnasieskolor och komvux i samband med antagning till högskolestudier, har en nationell betygsdatabas, Beda, inrättats. Beda samlar nu betyg från över 90 procent av gymnasieskolorna och 70 procent av vuxenutbildningen. Universitets och högskolerådet, UHR, har fått i uppdrag att bygga ut databasen för att även omfatta meriter från folkhögskola, IB (International Baccalaureate) m.fl.

Däremot finns inget nationellt system för att samla betyg från grundskolenivå. Där gäller att man får vända sig till den kommun där man gick i grundskolan alternativ till den enskilda skolan om man gick i en sådan. De allra flesta behöver sina grundskolebetyg enbart för att söka in på gymnasiet, sedan är de inte längre aktuella. Partistyrelsen ser ingen anledning att bygga ett nationellt system för att lagra grundskolebetyg och föreslår därför rikstinget att avslå motionens andra attsats.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

06:18 Nationella prov i skolorna bör rättas externt!

I dag rättas nationella prov internt i svenska skolor. Trots medföljande detaljerade bedömningsanvisningar och samrättning skolor emellan, är det ändå svårt att säkerställa rättvisa betyg. Vissa skolor beskylls för glädjebetyg och elever misstänks komma in på gymnasium med ett meritvärde som inte är rättvist.

Jag föreslår därför:

Attsats 1: att alla nationella prov rättas externt i framtiden för att säkerställa rättvis bedömning.

Fotskäl 2023-02-14

Ailen Andersson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:19.

06:19 Implementera digitala prov tillsammans med modereringsmodellen

Betygsinflationen riskerar att underminera förtroendet för svensk skola, anser OECD:s utbildningschef Andreas Schleicher. "– Priset ni får betala är att man inte längre litar på betygssystemet, säger han" (Läraren, 2022). När betygen går upp utan att kunskaperna ökar råder en betygsinflation.

Skillnaden mellan slutbetyg och nationella prov har varit omfattande under längre tid enligt Skolverkets rapport ”Analyser av likvärdig betygsättning mellan elevgrupper och skolor” från 2019. Regeringen införde en ny formulering i skollagen 2018 om att nationella prov ”särskilt ska beaktas” vid betygsättningen delvis i syfte att dämpa betygsinflationen. År 2020 tog Skolverket, på eget initiativ, fram rapporten ”Likvärdiga betyg och meritvärden”. Skolverket anser att det behövs stora förändringar i dagens betygssystem. Myndigheten presenterade fyra olika modeller för ökad likvärdighet.

Modellen som skulle få bäst effekt på likvärdigheten, enligt Skolverket, är modereringsmodellen. Modellen går ut på att lärarna betygsätter tillsammans och eleverna skriver ett nationellt slutprov som bedöms centralt. Den lokala skolans betyg justeras till ett betygsvärde så att skolans genomsnittliga betygsvärde motsvarar skolans genomsnitt på det nationella slutprovet. Elevens betygsvärde vägs ihop med elevens individuella resultat på det nationella slutprovet till en intagningspoäng i varje ämne på en standardiserad 1–100-skala.

I diskussionen kring de olika modellerna vill vi i Kristdemokraterna Staffanstorp komplettera modereringsmodellen med digitala prov, typ körkortsprovet. Det är ett tillförlitligt och allmänt accepterat prov där ingen påverkan finns på själva rättandet.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för att det uppdras åt Skolverket att, för ökad likvärdighet, införa modereringsmodellen kompletterad med digitala prov.

Staffanstorp 2023-02-07

Martin Kjaerran

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det är en mycket viktig fråga som motionären lyfter. Partidistriktsårsmötet anser dock att det finns en överhängande risk för en kraftigt ökad administration som inte är önskvärd inom skolan. Centralt rättade nationella prov som väger tungt i betygsättningen torde kunna uppnå det önskade resultatet med lägre risk för ökad administrativ börda.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:18 - 06:19:
Motionerna föreslår extern rättning för att säkerställa rättvis bedömning. Motion Implementera digitala prov tillsammans med modereringsmodellen föreslår dessutom ett uppdrag till Skolverket om att införa modereringsmodellen kompletterad med digitala prov.

Skolverkets genomgångar har visat att den genomsnittliga betygsnivån i grundskolan och gymnasieskolan har ökat. Samtidigt har kunskapsnivån i de studerade ämnesområdena i grundskolan och gymnasieskolan snarare sjunkit. Om betyg kan användas som konkurrensmedel mellan skolor riskerar det att skapa olikvärdig betygssättning eller betygsinflation. I Skolverkets rapport 475 från 2019, Analyser av likvärdig betygssättning mellan elevgrupper och skolor, framkommer att skillnaden i betygssättning i relation till de nationella proven mellan olika skolor är stor och att betygssättningen i hög grad varierar beroende på den genomsnittliga prestationsnivån hos eleverna på skolorna. Det gör att en elev har lägre sannolikhet att få ett högre resultat på det nationella provet om eleven går i en skola med hög genomsnittlig prestationsnivå. Dessa skillnader måste åtgärdas. Det ska vara elevens faktiska kunskapsnivå som avgör betyget, inget annat. Kunskaperna måste bedömas likvärdigt oavsett ort, skola eller huvudman.

Extern rättning av nationella prov är ett förslag som ligger helt i linje med vad Kristdemokraterna har drivit. Kristdemokraterna menar att de nationella proven måste bedömas på ett likvärdigt sätt. För att kvalitetssäkra dem anser Kristdemokraterna att de ska rättas externt. Det finns också inskrivet i Tidö-avtalet att det krävs författningsändringar och myndighetsuppdrag mot betygsinflation, till exempel genom en tydligare koppling mellan en skolas genomsnittliga resultat i nationella prov och genomsnittlig betygsnivå. Införandet av digitala nationella prov som rättas centralt påskyndas, skriver Tidö-partierna i avtalet. Partistyrelsen föreslår rikstinget anse motion Nationella prov i skolorna bör rättas externt! besvarad.

Modereringsmodellen är en av flera modeller som är framtagen av Skolverket med syfte att normera betygen. Bristande likvärdighet i betygen är ett allvarligt problem för hela skolsystemet. Om tilliten urholkas påverkas hela utbildningssystemets legitimitet.

Modereringsmodellen innebär följande: Lärarna på skolan bedömer och betygsätter tillsammans elevernas kunskaper. Eleverna skriver sedan ett nationellt slutprov som bedöms centralt av ett oberoende bedömarlag. De lokala betygen på varje skola modereras eller justeras sedan till ett betygsvärde så att skolans genomsnittliga modererade betygsvärde och spridning motsvarar skolans genomsnittliga resultat och spridning på det nationella slutprovet. I ett sista steg vägs

elevens modererade betygsvärde ihop med elevens individuella resultat på det nationella slutprovet till en intagningspoäng i det specifika ämnet (på samma sätt som i sammanvägningsmodellen). Intagningspoängen redovisas på en årsvis standardiserad 1–100-skala. Enligt Skolverket är detta den modell som skulle få bäst effekt på likvärdigheten.

Det är en mycket viktig fråga som motionären lyfter, men det finns en överhängande risk för en kraftigt ökad administration som inte är önskvärd inom skolan. I Kristdemokraternas utbildningspolitiska program föreslår vi att lärarnas administrativa börda ska minska samt att man bör vara restriktiv med nya reformer inom skolans verksamheter. Centralt rättade nationella prov som väger tungt i betygsättningen torde, tillsammans med lärarnas bedömningar kunna uppnå det önskade resultatet med lägre risk för ökad administrativ börda. I Tidö-avtalet anges att en bred regelöversyn ska utföras för att lämna förslag på hur mer av lärarnas arbetstid kan frigöras till planering, kvalitetssäkring och undervisning. Förändringar av betygsmodellerna medför också en mycket stor förändring i lärarnas arbetssätt och behöver utredas noggrant innan det är möjligt att ta ställning till.

Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att avslå motion Implementera digitala prov tillsammans med modereringsmodellen.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:18:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:19:
att avslå motionen

06:20 Särskilda satsningar för att uppgradera läraryrkets attraktivitet och värna om dess särskilda kompetens och kreativitet

Sverige lider av allvarlig lärarbrist. I flera år har vi diskuterat hur vi skall få fler att vilja utbilda sig till lärare och att dessutom få dem att stanna kvar i yrket. Det är en utmaning som vi inte lyckats prata oss ur utan nu krävs det verkstad och politisk pragmatism.
Lärare idag skall vistas i skolan 35 timmar i veckan. Förutom undervisning skall de delta på möten samt för- och efterarbeta lektioner. Utöver det har lärare 10 timmars förtroendetid som de förfogar över själva. Lärare skall arbeta totalt 45 timmar i veckan varav 5 timmar finansierar loven så att en lärare arbetar lika mycket per år som andra yrkesgrupper.

En av de största problemen för lärare i skolan är arbetsmiljön. Det handlar om stora klasser, kunskapskrav och stress men också om trånga arbetsplatser med många kollegor. Innan kommunaliseringen så förutsattes att lärare skulle planera sina lektioner hemma. När skolan kommunaliserades och man beslutade att lärare skulle sitta i skolan 35 timmar byggde man inte arbetsrum för detta utan man fick hitta olika lösningar där lärare fick trängas. Tyvärr blev trängseln praxis. Än idag är inte skolan byggd för att lärare vistas i lokalerna 35 timmar i veckan. I dessa arbetsplatser är det sällan tyst och när man trängs med andra kollegor ökar störande ljud förutom elever som knackar på och vill prata. De flesta tjänstemän i offentlig förvaltning har egna rum där de kan stänga dörren för att få arbetsro. Den lyxen har inte lärare.

Att arbeta som lärare är ett intellektuellt yrke och som kräver mycket tankekraft kring inläsning av olika texter, kreativa lösningar på bra och spännande pedagogiska upplägg samt all administration som växer. För många lärare är det omöjligt att arbeta effektivt de 35 timmar som man skall vistas i sin skola och därmed ökar stressen och arbetsbördan som även landar i hemmet på kvällar och helger. Förtroendetiden slukas snabbt upp och det finns lärare som

vittnar om att man arbetar ibland upp till 50-60 timmar i veckan totalt. Att många inom skolans värld är sjukskrivna är inte så konstigt.

KD bör vara det parti som står upp för lärarnas arbetssituation på riktigt. Vårt förslag är därför att genomföra en rejäl översyn av lärarnas arbetssituation och reglerade arbetstid. Läraren skall kunna ha valfrihet att själv bestämma över sin arbetsplatsförlagda tid. Den arbetsplatsförlagda tiden skulle kunna minskas med 5 -10 timmar jämfört med dagens 35 timmar. Det är ett förslag som inte belastar någon budget, men som ger lärare större frihet att själv välja sin arbetsmiljö för att kunna arbeta planera och förbereda undervisning på ett bättre och effektivare sätt. Förhoppningsvis kan vi också få ner sjukskrivningstalen bland lärare. Förslaget är rimligt så länge en skola inte kan erbjuda en arbetsplats med arbetsro, vilket inte är troligt i nära framtid. Detta kan vara ett viktigt steg i att göra läraryrket mer attraktivt.

Därför föreslås rikstinget att ge partistyrelsen i uppdrag att:

Attsats 1: verka för att minska lärares arbetsförlagda tid

Öckerö 2023-02-20

Eva Wallin

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill att Kristdemokraterna ska verka för att minska lärares arbetsförlagda tid.

Västra Götaland skriver i sitt svar att arbetstider och arbetsvillkor bestäms genom avtal mellan fack och arbetsgivare i regelbundna förhandlingar och inte genom politiska beslut. Man framhåller att det finns ett värde av den arbetsplatsförlagda tiden som oftast är 35 timmar i veckan för den som har en ferieanställning i skolan. Man lyfter också att den arbetsplatsförlagda tiden behövs för att bedriva en gemensam skolutveckling på områden som exempelvis värdegrund, fullföljda studier och digitalisering, liksom vikten av det kollegiala lärandet och ämnesarbete som bidrar till att förbättra undervisningen för våra elever i skolan och förbereder dem på ett bra sätt inför framtiden.

Partistyrelsen instämmer i det som Västra Götaland lyfter fram men vill särskilt betona att den arbetsplatsförlagda tiden för lärare inte ska avgöras politiskt utan på varje enskild arbetsplats.

Tidö-partierna är överens om att arbeta för att höja läraryrkets status och förbättra arbetsvillkoren. I det ligger bland annat att minska lärarnas administrativa börda. En bred regelöversyn ska göras för att lämna förslag på hur en större del av lärarnas arbetstid kan frigöras till planering, kvalitetssäkring och undervisning. Bland annat ska skollagens långtgående krav på den elevnära dokumentationen begränsas, t.ex. vad avser kraven på individuella utvecklingsplaner.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:21 Skolan är idag riggad mot elever med NPF-problematik

Få partier har historiskt så tydligt som Kristdemokraterna ställt sig på barnens och de svagas sida. Vi ser att alla människor har ett värde och kan bidra i vårt samhälle. Tyvärr är skolan och samhället riggad mot personer med NPF-diagnos och det ställs höga krav på precis de egenskaper en NPF-diagnos begränsar.

Barn med ADHD, autism och andra neuropsykiatriska besvär landar sällan i ”vanliga” liv. Vi ser tydligt att personer med NPF-diagnos är överrepresenterade bland både entreprenörer/ företagsledare och i den kriminella världen. Det stöd barnen får tidigt i livet, i förskolan, grundskolan och hemmet, gör här en stor skillnad. Om skolor är bättre rustade för att stötta dessa elever kan fler i denna tiondel av befolkningen hamna på rätt bana i livet.

Elever med NPF-problematik har till exempel ofta svårt att självständigt starta och genomföra en uppgift och svårt att behålla fokus/distraheras lätt. I den svenska skolan där lärarlett förmedlande av kunskap får stå tillbaka för elevens egna studieansvar slås dessa elever effektivt ut. Även faktorer som historielektioner helt utan arbetsböcker, digitala verktyg som fungerar distraherande och skolor med öppen planlösning försämrar aktivt förutsättningarna för NPF-elever.

Många gånger fokuserar skolornas arbete med dessa elever på att avskilja eleven, för att skapa studiero för övriga elever och eleven med diagnos förvaras genom skoldagarna utan undervisning.

Arbetet med elever med NPF-problematik är alltså en nyckel både för att frigöra resurser i skolorna och för att styra dessa 10% av befolkningen mot rätt väg i samhället. Vi behöver arbeta för att ta tillvara all den kapacitet, kreativitet och kunskap dessa individer bär på, och stötta de föräldrar, lärare och skolledare som idag ofta på eget initiativ verkar för att ge NPF-elever rimliga förutsättningar i skolan.

Mot bakgrund av detta yrkar jag på att rikstinget beslutar att uppdra åt partistyrelsen att:

Attsats 1: • Verka för NPF-vänliga skollokaler och kunskapssatsningar.

Attsats 2: • Verka för att lyfta NPF-perspektivet i läroplanen.

Attsats 3: • Verka för att partiet lyfter NPF-perspektiv i skoldebatter.

Attsats 4: • Samverka för att sprida KD-initiativ som Närvårdsteamet för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i Uppsala, Motion angående bevarande av kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper i Sundsvall och Utbildningssatsning för att bättre möta barn och elever med NPF i Örebro.

Västerås 2023-01-30

Elin Granqvist

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att Kristdemokraterna ska verka för NPF-vänliga skollokaler och kunskapssatsningar, för att lyfta NPF-perspektivet i läroplanen, för att partiet lyfter NPF-perspektiv i skoldebatter samt för att sprida KD-initiativ som Närvårdsteamet för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i Uppsala, Motion angående bevarande av kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper i Sundsvall och Utbildningssatsning för att bättre möta barn och elever med NPF i Örebro.

Motionären tar upp något som ligger Kristdemokraterna varmt om hjärtat och är något som vi skrivit om i riksdagsmotion. I en skola där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter behövs både kunskap, kompetens och flexibilitet. Mellan fem och sju procent uppskattas ha en NPF-problematik, vilket innefattar adhd/add, autismspektrumtillstånd, Tourettes syndrom eller språkstörning. Många uppfyller inte heller kraven för en diagnos men har ändå liknande svårigheter i skolan och då blir antalet än fler. Enligt Riksförbundet Attention känner många vårdnadshavare till barn med NPF en oro inför skolstarten, att elever med NPF har hög skolfrånvaro och att de inte får den hjälp och det stöd som de har rätt till utifrån sin funktionsnedsättning.

Skolan har länge präglats av en strävan efter inkludering, att ingen ska pekas ut genom att gå i särskild grupp. Resultatet har snarare blivit att en del elever har farit illa genom allt för långt gångna inkluderingssträvanden. Elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer och inom autismspektrumtillstånd (AST) kan tvärtom vara betjänta av mindre grupper med tydlig struktur. Kristdemokraterna anser att en förutsättning för att uppnå detta är tillgången till fler lärare med specialpedagogisk kompetens, både i viss mån hos den dagligen undervisande klassläraren, men framför allt hos specialpedagoger som utreder och handleder samt speciallärare som står för den praktiska undervisningen i särskilda undervisningsgrupper. På så sätt förbättras möjligheterna att anordna särskilda undervisningsgrupper i olika konstellationer utifrån elevernas förutsättningar och behov. Kristdemokraterna anser att alla skolor ska ha tillgång till särskilda undervisningsgrupper, för att kunna ge tidigt stöd till elever som behöver det och möta elevens unika behov och förutsättningar. Vissa barn bör kunna få hela sin undervisning i en sådan grupp istället för i helklass, och det kan också finnas de elever som får stöd i särskild undervisningsgrupp under en begränsad tid, i vissa ämnen eller under vissa moment.

Skollagens 3 kap, är långtgående vad gäller skyldigheten för huvudmannen att ge det stöd och de anpassningar som krävs för att den enskilde eleven ska nå sina mål. Detta gäller särskilt barn och ungdomar med funktionsnedsättning, se § 2: ”Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser." Vad gäller frågan om NPF-vänliga skollokaler så framgår av Skollagen 2 kap 35 § att: ”För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.”

Detsamma gäller för NPF-perspektivet i läroplanen där det framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, liksom att läraren ska stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter.

Kristdemokraterna har alltid ett perspektiv av att skolan ska vara inkluderande och en bra plats för alla barn. Vår slogan om en skola ”där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter” innehåller just detta. Det bör också vara ingången i de skoldebatter som vi deltar i.

Motionären lyfter vidare vikten av att sprida goda kristdemokratiska exempel. Partistyrelsen menar att det är ett bra förslag som Kommun- och regionpolitiska rådet, KRP, bör få i uppdrag att effektuera.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

Attsats 4: att anta attsatsen

06:22 Studier i skolan

Utbildning är en grundförutsättning för att skapa medborgare som kan skaffa en egen försörjning.

I skolan förekommer allt för mycket stök i form av exempelvis:
- Hotfullt uppträdande
- Våld
- Störande under lektionstid
- Klotter
- Förstörelse

Attsats 1: att elever i skolan som stör skall anvisas till en särskild klass med skolplikt från kl. 08:00 till 17:00 fem dagar i veckan.

Attsats 2: att de särskilda klassernas storlek skall vara max 9 elever bemannat med minst en lärare, en assistent samt en väktare.

Attsats 3: Skolornas skall ges möjlighet att införa kameror i lokaler samt på skolområdet. Begås brott på området skall kameror sättas upp

Göteborg 2023-02-08

Jon Mjölnevik

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill komma till bukt med oordning och våld i skolan och föreslår att elever i skolan som stör skall anvisas till en särskild klass med skolplikt från kl. 08:00 till 17:00 fem dagar i veckan. Motionären vill vidare se att de särskilda klassernas storlek skall vara max 9 elever bemannat med minst en lärare, en assistent samt en väktare samt att skolornas skall ges möjlighet att införa kameror i lokaler samt på skolområdet och att om brott begås på området skall kameror sättas upp.

Kristdemokraterna har länge betonat vikten av ordning och trygghet i skolan. Ett gott ledarskap har lyfts, där rektors roll och lärares befogenheter ska vara klara och tydliga. Vi har föreslagit att rektors skyldighet att upprätthålla ordning och studiero bör skrivas in i skollagens portalparagraf.

Kristdemokraterna har också föreslagit att rektor ska ges större flexibilitet och bättre förutsättningar att utforma särskilda undervisningsgrupper. Det bör bli lättare att kunna stänga av och flytta mobbare till andra skolor, och man bör kunna omplacera och stänga av elever som missköter sig för längre tid än idag.

Kameraövervakning i skolan är möjligt redan idag, och regleras i kamerabevakningslagen och dataskyddsförordningen. Partistyrelsen är dock inte beredd att verka för att kameror kategoriskt ska sättas upp i skolor om brott har begåtts. Det bör ligga på skolan att avgöra om behovet finns att ansöka om tillstånd till kamerabevakning.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:23 Behåll kursbetyg i gymnasieskolan - stoppa ämnesbetygsreformen

Sveriges gymnasieskola är på väg mot en stor förändring av betygssystemet med planerad implementering år 2025. Ursprunget till förändringen är 2019 års januariavtal punkt 55 som stipulerar målet att ge elever chanser att kompensera sämre resultat i senare delmoment. Målet har bl. a. utmynnat i planerade förändringen att byta kursbetyg mot ämnesbetyg i gymnasieskolan. I dagens system erhålls betyg efter varje avklarad kurs vilket kommer ersättas med att ett enda betyg ges för hela ämnet baserat på betygskriterierna i den senast lästa och mest fördjupade kursen (t ex om en elev läser kurserna svenska 1, 2 och 3 blir betyget i svenska 3 det eleven erhåller i hela ämnet).

Motiveringen kring förändringen är enligt Skolverket att det ger eleverna möjlighet till mer långsiktigt lärande innan betygen sätts, att undervisningen tillåts bedrivas med mer långsiktigt fokus och att det blir en mer rättvis betygsättning när bedömningen sker efter den senaste kursen och då återspeglar vad eleven kan i slutändan. Tidigare utbildningsministern Anna Ekström har anfört att förändringen kommer minska stressen gymnasieelever känner med dagens kursbetyg.

Förändringen till ämnesbetyg anser vi slår fel på många sätt. För det första minskar förändringen incitamenten för elever att lära sig kontinuerligt när den betydande betygsättningen ofta kommer ske två till tre år efter de påbörjat ämnet på gymnasiet. Gymnasieundervisning bedrivs i huvudsak mot tonåringar som naturligt har en mer begränsad förmåga till långsiktigt tänkande. Att gå från tidigare (i normalfallet) ettårsperspektivet till ett i nya systemet treårsperspektiv kommer sannolikt leda till att många elever skjuter upp sina ansträngningar. I slutändan blir förlorarna eleverna själva som lär sig mindre och kunskapslandet Sverige där inlärningen totalt minskar.

Allmänt finns det en tendens för elever att välja bort svårare ämnen (t ex matematik) och fördjupade kurser (t ex engelska 7) pga dessa kurser är utmanande och komplicerade och därmed även ofta medför lägre nådda betyg jämfört med enklare ämnen och grundkurser. Meritsystem-reformen byggde på denna insikt och kompenserar därför de elever som ändå väljer läsa dessa svårare och avancerade kurserna med meritpoäng vilka höjer elevens slutliga betygsvärde. Med ämnesbetyg kommer incitamenten för att våga ta de svårare fördjupande kurserna minska; då dessa kursers i regel lägre resulterande betyg kommer tynga ner elevens snitt månggångert tyngre jämfört med nuvarande kursbetygssystemet. Till exempel ett lågt betyg i matematik 4 kommer sänka snittet fyra gånger mer än det gjorde tidigare. Förändringen kommer därmed sannolikt innebära ett betydande steg tillbaka mot den så kallade “flumskolan” där fördjupade kurser i ändå högre grad valdes bort av gymnasieelever. En rationell oönskad konsekvens som även flera yrkesverksamma gymnasielärare gått ut och varnat för.

Idag innehåller redan instruktionerna från skolverket att kurser på gymnasiet ska utformas med åtanke att eleverna ska ges chanser till förbättringar genom kursen och att betyg ska sättas utifrån elevens slutliga förmåga och kunskap, alltså ge utrymme för utveckling genom kursen. Ytterligare chanser att komma in på högskolan finns idag med högskoleprovet och betygskomplettering. Men om vi minskar elevernas inlärning kommer det inte gynna deras förmåga att lyckas på dessa alternativa vägar till högskolestudier.
Övergripande har gymnasieskolan ett uppdrag att vara högskoleförberande. Att ändra från kursbetyg till ämnesbetyg motverkar denna anpassning för eleverna då högskolorna använder kursbetyg. Den minskade betoningen på kontinuerlig strävan gör inte eleverna bättre anpassade för vuxenlivet. Gymnasieskolans bryggande funktion från grundskola till högskola, jobb och vuxenliv försvagas med förändringen.

Svenska politiska skoldebatten präglas ofta av en populistisk tendens där partier tävlar i grenen vem vill förändra skolan mest underförstått att förändringsbenägenhet innebär engagemang och förbättring. Kristdemokraterna behöver inte följa efter denna skadliga populistiska radikalism som är illa ansedd hos lärare som kastas mellan betygsreformer och direktiv. Som måttfullt högerparti borde vi istället fokusera på implementera väl övertänkta reformer och stoppa skadliga förändringar som denna.
https://www.skolverket.se/getFile?file=10020 2023-01-23 se tex s 9 och 18.

Attsats 1: Attsats 1: att förändringen rörande gymnasieskolans betygsystem att gå från kursbetyg till ämnesbetyg ska stoppas.

Stockholm 2023-04-04

Erik Ehrs, Wiiliam Svedberg

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Ett argument för att Kristdemokraterna har ställt sig bakom ämnesbetygsreformen som innebär att betyg i gymnasieskolan ska sättas efter avslutade ämnesstudier är att detta förhoppningsvis kan uppmuntra till ett långsiktigt lärande och med större säkerhet spegla elevernas kunskaper i ämnet i slutet av studietiden.

Partidistriktsstyrelsen ser samtidigt en överhängande risk att övergången till ämnesbetyg medför att elever tenderar att skjuta upp sina studier, vilket särskilt riskerar att drabba de studiesvaga eleverna och elever som har sämre förmåga att planera sina studier.

Svensk skola har stora problem, men partidistriktsstyrelsen anser inte att kursbetygen är ett av dem. Om man vill veta vad eleverna kan i slutet av sin gymnasietid så finns det bättre metoder som skulle kunna användas än att avskaffa kursbetygen. En omfattande betygsreform riskerar att missrikta utbildningsresurser som annars skulle kunna gå till att öka elevernas kunskaper.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår att förändringen rörande gymnasieskolans betygsystem att gå från kursbetyg till ämnesbetyg ska stoppas.

Skolverket förbereder nu för att kursbetygen ska ersättas av ämnesbetyg i gymnasieskolan. Förändringen innebär att alla ämnesplaner kommer att utformas som sammanhållna ämnen med nivåer i stället för dagens kurser. Eleverna kommer att få undervisning under en längre sammanhållen period innan det slutliga betyget sätts. Syftet med reformen är att eleven ska få längre tid för att hinna fördjupa sig i ett ämne innan det slutgiltiga betyget sätts. Samtidigt ges läraren också bättre möjligheter att bedriva undervisning långsiktigt och utifrån en helhetssyn. Det gör att betyget kommer bättre än idag återspegla vad eleverna kan i slutet av sina studier i ämnet.

Detta ligger helt i linje med vad Kristdemokraterna förespråkat och drivit i riksdagen. I motion har vi skrivit att ”Kristdemokraterna föreslår också att ämnesbetyg återinförs, istället för kursbetyg i gymnasieskolan. Betyg som sätts efter avslutade ämnesstudier uppmuntrar på ett bättre sätt till ett långsiktigt lärande och kan med större säkerhet spegla elevernas kunskaper i ämnet."

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:24 Inför ordningsbetyg i skolan

Lugn och ro är en nyckel för att fler elever ska kunna ta del av undervisningen. På senare år har skolorna i Sverige blivit allt stökigare, allt fler utsätts för kränkande behandling av klasskamrater och lärarnas arbetsmiljö har blivit sämre. Idag upplever endast tre av tio elever i årskurs fem att de har studiero. Sex av tio elever i samma årskurs har svårt att koncentrera sig på lektionerna på grund av stök, enligt Skolinspektionen.

Det är alltid föräldrarnas uppgift att uppfostra sina barn men ordningsbetyg skulle ge lärarna ett ytterligare verktyg att markera vad som är rätt respektive fel beteende i klassrummen. Det skulle även visa att hur man beter sig kan få konsekvenser.

Olika varianter av ordningsbetyg finns redan bland annat i Tyskland, Finland, Norge, Österrike och Frankrike. I de tyska delstater som använder ordningsbetyg bedöms eleverna utifrån faktorer som social förmåga och hur väl eleverna arbetar i grupp. I Finland är det upp till varje skola om de ska ha ordningsbetyg, men de får inte räknas in i meritvärdet, alltså inte i det totala antalet betygspoäng. De olika ländernas modeller ser olika ut men signalvärdet är detsamma: i skolan förväntas du behandla dina klasskamrater med respekt och ta ansvar för den gemensamma skolmiljön.

En stökig miljö stör alla elevers möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen men det är också viktigt att se till lärarnas situation. När det är bråkigt försvinner tid från undervisning och planering av lektioner. I värsta fall kan det leda till att färre väljer läraryrket eller fler lämnar det. Ordningsbetyg skulle givetvis inte lösa de många problemen svensk skola möter. Det skulle däremot bidra till lärarrollens auktoritet i klassrummet, ge fler verktyg för lärare att kunna agera när en elev uppför sig dåligt och skicka en tydlig signal till elevens föräldrar.

Likt systemet i Finland, bör inte ordningsbetyget räknas in i meritvärdet. Kunskaperna ska vara i centrum när eleverna söker vidare utbildning. Ordningsbetyget ska utgöra en grund för dialog med föräldrar och elever i samband med utvecklingssamtal.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för införandet av ordningsbetyg i skolan.

Stockholm 2023-04-25

Stefan Sarmes

Kristdemokratiska Ungdomsförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna anser att Kristdemokraterna ska verka för införandet av ordningsbetyg i skolan.

Detta är ett förslag som rikstinget tagit ställning till tidigare, senast 2021. Då skrev partistyrelsen:

”Motionären påpekar helt riktigt att lugn och ro är avgörande för arbetet i klassrummen. Det gäller såväl för elever som för skolans personal. Partistyrelsen håller med om att den enskilde elevens uppförande kan kräva återkoppling till föräldrarna, som ytterst har ansvaret för hur deras barn beter sig. Därför har vi kristdemokrater varit med och drivit igenom frivilliga ordningsomdömen i skolan.

Motionären anser att det inte räcker. Att omdömena bör bli renodlade betyg och därigenom även obligatoriska för alla skolor. Partistyrelsen delar inte den uppfattningen. Skolan behöver inte bara lugn och ro, utan även arbetsro. De senaste trettio åren har inte mindre än tre betygssystem funnits i svensk- grund- och gymnasieskola. Att åter börja arbeta med betygssystemet är inget som svensk skola i dag efterfrågar. Poängen med de frivilliga omdömena är att staten överlåter åt skolans huvudman att avgöra vilka insatser som är motiverade eller ej."

Partistyrelsen menar vidare att om en elev stör eller inte sköter sig i skolan är det är betydligt viktigare med kontinuerlig kontakt mellan skola och hem, gärna i kombination med kristdemokraternas förslag om föräldrakontrakt. Det sättet att arbeta medför en större kontinuitet och uppföljning mellan skola och föräldrar om något inte fungerar, och är bättre än att bara ge ett ordningsbetyg en gång per termin.

Föräldrakontraktet, dvs ett ansvarskontrakt, där förväntningar på skola, elev och föräldrar tydliggörs, kan bidra med ett mycket större mått av förebyggande insatser medan ordningsbetyget blir mer av en repressiv åtgärd.

Partistyrelsen har samma uppfattning nu som då och föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:25 Betyg och högskoleantagning

En lärares huvuduppgift är att lära ut, inte att examinera!

Trots en smärre revidering 2021 är det svenska betygssystemet en svårförklarad snårskog som skapar osunda incitament, misslyckas med att garantera likvärdiga bedömningar och fungerar dålig som urvalsunderlag för högre utbildningar.

Betygssystemet fungerar som så att för varje kurs eleverna går finns ett antal (upp till 15st i vissa ämnen) kunskapskriterier uppställda, för vilka läraren skall bedöma elevernas förmåga. Man skall avgöra om eleven uppnått en nivå av A, C eller E, för vilka det finns bedömningsmallar. Kursbetyget sätts (aningen förenklat) utifrån den lägst uppnådda nivån (sedan läsåret 22/23 med viss möjlighet att låta en mycket hög nivå kompensera för en lägre.) Systemet är komplicerat och ställer (åtminstone formellt) upp krav på en stor mängd dokumentation och tester. Risken att detta går ut över möjligheten att undervisa är uppenbar! Det torde vara självklart att lärarens huvuduppgift är att lära eleverna saker, inte att examinera deras kunskaper. I mångt och mycket löser lärare detta genom att anlägga, låt oss säga, ett fritt förhållningssätt till de enskilda kunskapskraven. Detta är nödvändigt om det skall finns utrymme för huvuduppgiften, men det är knappast lyckat att gängse praktik och lagens bokstav inte är kompatibla.

Förutom de praktiska problemen utgör betygssystemen ett pedagogiskt träsk som riskerar att avskräcka ungdomar. Att förklara en betygsmatris på ett sätt som är både förståeligt och motiverande för en genomsnittlig mellanstadieelev är helt enkelt inte görbart.

Ett betygssystem behöver inte vara på långa vägar så komplicerat som det vi har. Det enda som driver på mot denna excess av kriterier och dokumentation är tanken på att det förbättrar likvärdigheten. Då måste vi fråga oss: uppnås det, och är det i så fall ens värt priset?

Antagningen till Sveriges universitet och högskolor reformerades senast 2018. Ett av det uttalade syftena med den reformen var att öka lärosätenas möjligheter att själva styra över antagningen

till sina utbildningar. Det ledde till att en tredjedel av platserna nu får tillsättas på särskilda prov. Det är ett steg i rätt riktning, men alldeles för lite. Dels bör det vara norm att universiteten själva bestämmer, och dels bör möjligheten till olika former av prövningar breddas. En så enkel sak som att kunna sätta egna vikter på de olika ämnesbetygen skulle vara en stor hjälp för en rimligare antagning till många utbildningar.

För att komplettera detta ökade mandat till universitetet skulle införandet av en helt externt administrerad examination vid gymnasieskolans slut vara av stort värde. En klassisk studentexamen, helt enkelt. Det skulle skapa likvärdighet, och som bonus skulle det förändra incitamenten för konkurrens mellan gymnasier i grunden. Då skulle det bästa man kunde erbjuda vara andel avklarade studentexamina, istället för, som idag, höga betyg som skolan sätter själv. Förutsättningarna för detta har utretts nyligen, och några hinder för en återinförd studentexamination i modern form syns inte till.

Attsats 1: Att arbetet med att ta fram ett nytt betygssystem som är enklare, tydligare och friare inleds snarast

Attsats 2: Att detta arbete utgår ifrån att betyg skall ges per ämne istället för per kurs

Attsats 3: Att betygssystemet ger möjlighet för mycket högpresterande elever, även om detta är inom en smal nisch, att dra nytta av sina prestationer

Attsats 4: Att Sveriges högskolor och universitet som standard får möjlighet att själva råda över intagningskraven till minst 2/3 av alla platser på sina utbildningar

Attsats 5: Att det för studieförberedande program på gymnasiet införs en extern anordnad studentexamination.

Saltsjö-Boo 2023-04-02

Maria Lagerroos, Martin Gunnesson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna önskar en reform av betygssystemet och föreslår att arbetet med att ta fram ett nytt betygssystem som är enklare, tydligare och friare inleds snarast, att detta arbete utgår ifrån att betyg skall ges per ämne istället för per kurs, att betygssystemet ger möjlighet för mycket högpresterande elever, även om detta är inom en smal nisch, att dra nytta av sina prestationer, att Sveriges högskolor och universitet som standard får möjlighet att själva råda över intagningskraven till minst 2/3 av alla platser på sina utbildningar samt att det för studieförberedande program på gymnasiet införs en extern anordnad studentexamination. Betyg är ett viktigt verktyg för att ge elever och föräldrar information om hur eleven förhåller sig till skolans kunskapsmål. Betygen ska vara tydliga och bidra till att elevernas kunskaper kontinuerligt följs upp och utvärderas, samt att resultaten kommuniceras med hemmet. Skollagen anger också tydligt att stöd ska sättas in tidigt om eleven riskerar att inte uppnå betygskriterierna.

Det ska vara elevens faktiska kunskapsnivå som avgör betyget, inget annat. Kunskaperna måste bedömas likvärdigt oavsett ort, skola eller huvudman. Kristdemokraterna har i en motion i riksdagen drivit frågan att ämnesbetyg återinförs, istället för kursbetyg i gymnasieskolan, något som nu är beslutat och kommer att genomföras. Betyg som sätts efter avslutade ämnesstudier uppmuntrar på ett bättre sätt till ett långsiktigt lärande och kan med större säkerhet spegla elevernas kunskaper i ämnet. Partistyrelsen menar därmed att motionens andra attsats anses besvarad.

Så sent som 2022 genomfördes en ändring i hur betyg ska sättas och nya allmänna råd gavs. De nya bestämmelserna ska leda till att betygen bättre speglar elevernas kunskaper. Läraren behöver inte längre utnyttja all tillgänglig information vid betygssättningen utan istället göra en allsidig bedömning. Även om betygssystemet är behäftat med en del svårigheter och komplikationer menar Partistyrelsen att det är fel läge att nu göra ännu en stor betygsförändring för skolan.

Vad gäller frågan om att ändra i reglerna för intagningskraven till universitet och högskola är detta inget som Kristdemokraterna har förespråkat eller som Partistyrelsen i dagsläget ser behovet av. Ett sådant system riskerar att bli godtyckligt och skulle noggrant behöva utredas innan beslut.

Partistyrelsen vill inte heller att det ska införas en studentexamination. Elever har en rad prov, redovisningar och inlämningsuppgifter under gymnasietiden. Det, tillsammans med deltagandet och elevens prestation på lektionerna, utgör en tillräcklig grund för läraren att kunna sätta ett rättvist betyg.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att avslå attsatsen
Attsats 5: att avslå attsatsen

06:26 Återinför ett relativt betygssystem i skolan

1994 avskaffades det relativa betygssystemet. Nu är det dags att återgå till denna typ av betyg. Vår skola lider idag av flera problem. Betygsinflation och elever som går ut skolan med ofullständiga betyg är exempel på två stora problem vilket vi tror att ett relativt betygssystem är svaret på.

Tanken med ett relativt system är att betygen sätts i ett jämförande av elevernas kunskapsnivå i hela riket i stället för att betygsätta utifrån givna kunskapskrav till respektive betyg. Kunskapskraven idag är inte på ett bra sätt anpassat till vad som är rimligt för elever att prestera, utan många elever slås ut genom att inte ha möjligheten att uppnå målen. Ett relativt betygssystem, väl implementerat, garanterar alltid en rättvisa och förhindrar att flera elever riskerar att slås ut genom underkända betyg. Detta då betygen sätts utifrån en normalfördelningskurva. Väldigt mycket kan mätas utifrån normalfördelning, allt från skostorlekar till prestationer. Ett relativt betygssystem skulle innebära att en viss procentuell andel av Sveriges elever i respektive årskurs skulle få ett visst betyg. Om man tänker utifrån dagens betyg A-E (vilket är samma antal steg som det 1–5 system Sverige hade med relativa betyg fram till 1994) skulle 7 % av eleverna få ett A i betyg, och på andra hållet skulle 7 % också uppnå E. 24 % av eleverna skulle få B och 24 % skulle få D, medan den största andelen, 38 %, skulle få C i betyg.

Vad är betyg i grunden? Ett verktyg för att bedöma vad en elev kan som sedan används för gallring inför vidare utbildning. Dagens betygsystem har stora brister i att fylla denna funktion. Ett system där alla elever teoretiskt sett skulle kunna få högsta betyg förlorar sin kraft som urvalsinstrument. Dagens betygsystem riskerar också att sätta ribban fel för eleverna eftersom den konstrueras utifrån antaganden om vad som är rimligt för elever att kunna, antingen sätter man ribban för högt eller för lågt. Även detta har blivit ett problem i vår skola.

Det finns grupper av elever som inte har förmågan att klara betyget E oavsett vilka insatser som görs. I dagens system kommer dessa elever i kläm.

En mycket rimligare väg att gå är en återgång till ett relativt betygssystem. Det är ett rimligare gallringsverktyg och sätter inte onödiga käppar i hjulet för elever, samtidigt som det inte är en nivåsänkning. I detta system kan Pelle komma in på bygg på gymnasiet trots att han inte kan skriva en bokanalys på engelska. Vi måste börja bejaka att alla elever är olika och skapa ett system som är öppnare för dessa olikheter. Med ett relativt betygssystem kommer olika färdigheter och förmågor alltid beaktas då betygen alltid anpassas vetenskapligt utifrån hur samhället faktiskt ser ut. Då blir till exempel grammatikkunskaper eller förmågan att skriva en bokanalys inte de enda kunskaperna värda att jobba för och aldrig en framtidsavgörande faktor för eleverna på samma vis som det är idag. Förmågan att på ett bra sätt utföra dessa exempel på teoretiska kunskaper kan alltid statistiskt beläggas genom en normalfördelning där största andelen elever kommer att prestera i mitten med standardavvikelser uppåt och nedåt. Detta system garanterar stopp av betygsinflation, garanterar alla elevers möjlighet att ta sig vidare från grundskolan och det garanterar att hamna så nära en fullständigt rättvis skola som bara möjligt.

Därför föreslås:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för en återgång till ett relativt betygssystem, vilket innebär ett avskaffande av betyget underkänt samt att betyg ges utefter en normalfördelningskurva där hela rikets elever av samma årskurs är till grund.

Sjöbo 2023-02-20

Oscar Olsson, Martin Kullberg, Hilda Kollberg

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Dagens dysfunktionella betygssystem måste reformeras. Det finns dock stora svårigheter i att använda en normalfördelning på en så pass liten populationer som en skolklass. Kristdemokraterna driver redan frågan om att ta fram en modell för hur betygen ska korrelera mot de centralt rättade nationella proven på gruppnivå för respektive skola, vilket ligger i motionens riktning.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna anser att Kristdemokraterna ska verka för en återgång till ett relativt betygssystem, vilket innebär ett avskaffande av betyget underkänt samt att betyg ges utefter en normalfördelningskurva där hela rikets elever av samma årskurs är till grund.

Betyg är ett viktigt verktyg för att ge elever och föräldrar information om hur eleven förhåller sig till skolans kunskapsmål. Betygen ska vara tydliga och bidra till att elevernas kunskaper kontinuerligt följs upp och utvärderas, samt att resultaten kommuniceras med hemmet. Skollagen anger också tydligt att stöd ska sättas in tidigt om eleven riskerar att inte uppnå betygskriterierna.

Det ska vara elevens faktiska kunskapsnivå som avgör betyget, inget annat. Vad andra har presterat ska inte spela in. Om flera presterar på A-nivå, ska det också synas i betyget. På samma sätt gäller att om flera presterar under godkänt så ska det synas likaväl. Kunskaperna måste bedömas likvärdigt oavsett ort, skola eller huvudman. Elever ska jämföras med tydligt ställda krav, inte med andra elever.

Så sent som 2022 genomfördes en ändring i hur betyg ska sättas och nya allmänna råd gavs. De

nya bestämmelserna ska leda till att betygen bättre speglar elevernas kunskaper. Läraren behöver inte längre utnyttja all tillgänglig information vid betygssättningen utan istället göra en allsidig bedömning. Även om betygssystemet är behäftat med en del svårigheter och komplikationer menar Partistyrelsen att det är fel läge att nu göra ännu en stor betygsförändring för skolan.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:27 Välskrivning i skolan

Välskrivning är en viktig färdighet, som medverkar till att i tidig ålder träna upp finmotoriken. Eleverna lär sig både att skriva och att läsa skrivstil, det vill säga text med sammanbundna bokstäver. Därmed utvecklas nervbanor i barndomen som senare i livet är svårare att tillägna sig.

Välskrivning är även en viktig del i själva inlärningsprocessen, eftersom man utvecklar förmågan att, utan datorns hjälp, göra sammanfattande anteckningar av det som sägs under en lektion, ett föredrag eller i annan undervisningsverksamhet.

Välskrivning medverkar även till en bättre förståelse av undervisningens innehåll, då pennan, handen och hjärnan samverkar i inlärningsprocessen. Den som behärskar välskrivning har därmed också möjlighet meddela sig utan tillgång till dator eller mobil.

Kunskaper i välskrivning är viktiga, och därför bör ämnet kanske återinföras som eget ämne i skolan eller åtminstone på olika sätt integreras i olika ämnen.

Lämpliga ämnen är främst svenska, men välskrivning kanske även kan integreras i de flesta ämnen där teoretisk undervisning sker och där sammanfattande anteckningar av vad som sägs under lektionerna utgör en viktig del i inlärningen.

Attsats 1: ATT Kristdemokraterna ställer sig bakom förslaget att utreda om ämnet välskrivning kan och bör återinföras som eget ämne i skolan eller på annat sätt integreras i andra ämnen.

Sala 2023-02-26

Magnus Holm, Marita Lernö

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:28.

06:28 Skrivstil i läroplanen

Att läsa andras kråkfötter har gått från svårt till tidvis omöjligt, dels på grund av en ovana för skribenter att skriva, dels på grund av att vi alltmer sällan läser vad andra skrivit. Denna utveckling är beklaglig.

Välskrivning var länge ett fullt integrerat moment i den svenska skolan. 1975 införde Skolöverstyrelsen den hårt kritiserade SÖ-stilen som innebar att flera bokstäver inte skulle skrivas ihop. Istället för att ersätta SÖ-stilen med en mer konventionell skrivstil togs skrivstilen

helt bort från läroplanen 1985. Idag lärs konventionell skrivstil - där bokstäverna skrivs ihop - till stor del ut i grundskolan men ingen statistik på utbredningen förs och skrivstilens status är därmed oklar.

Politiken skall som huvudregel hålla sig borta från att detaljreglera läroplanen och vad som lärs ut till barn och ungdomar. Med skrivstilen är det dock annorlunda: redan idag lärs den till stor del ut i svensk skola och behärskas sålunda av den relevanta svenska lärarkåren. Att införa skrivstil i läroplanen skulle därför inte kräva höjda budgetanslag till utbildningsväsendet (åtminstone inte i påtaglig omfattning) och den stofträngsel som förekommer i många skolämnen är ganska marginell i lågstadiet då skrivstil lämpligen lärs ut tillsammans med normal antikva.

När denna motion talar om skrivstil kan anmärkas att denna inte avser SÖ-stil utan den variant av skrivstil som för närvarande lärs ut i svensk skola. Målsättningen är alltså inte någon tillbakagång i fråga om vilken sorts skrivstil som skall läras ut, utan förslaget innebär endast att den redan utlärda skrivstilen skall bli obligatorisk.

Skrivstilen har flera viktiga fördelar. För det första går en inlärd skrivstil mycket snabbare att skriva eftersom skribenten inte behöver lyfta pennan vid författandet av ett ord. Vissa invänder att skrivande med digitala hjälpmedel går ännu snabbare och därför bör föredras men det finns ett värde i att barn och unga lär sig även analoga kommunikationsmedel, delvis då det enligt forskningen underlättar inlärning, och då har skrivstilen en klar fördel i förhållande till vanlig antikva.

För det andra är brev skrivna av den äldre generationen, kyrkoböcker och övrig äldre dokumentation ofta skrivna på skrivstil, vilket kan bereda svårigheter för dem som endast är förtrogna med antikva. Med undervisning om skrivstil i läroplanen underlättar vi för yngre generationer att ta del av detta äldre material vilket bidrar till att levandegöra vårt kulturarv och öka intresset för vår historia.

För det tredje är skrivstil mer estetisk än vanlig antikva. Det finns ett värde i att kunna skriva vackert, dels för att människor i allmänhet mår bra av att betrakta det vackra, dels för att färdigheten att skriva tilltalande kan ge ett mer seriöst intryck än vanlig handstil i olika sammanhang. Någon nationell kampanj för att barn och ungdomen skall skriva oklanderligt åsyftas här inte, men det är ett rimligt antagande att obligatorisk undervisning om skrivstil i skolan kommer ge ökad möjlighet att skriva lite prydligare.

Attsats 1: att KD skall verka för att skrivande och förståelse av skrivstil införs i läroplanen för grundskolan.

Skarpnäck 2023-04-04

Hugo Svensson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:

Att behärska det skriftliga språket även förhand är viktigt. Studier visar att det inte minst ökar inlärningsförmågan. Motionären efterfrågar att skrivstil skall bli en del av läroplanen och lyfter argument om att behärskning av skrivstil underlättar möjligheterna att ta del av äldre skrifter, att människan mår bra av att se något vackert och att levandegöra vårt kulturarv.

Distriktsstyrelsen delar motionärens tycke för skrivstilens tilltalande estetik och behovet av att förvalta kunskaperna att kunna läsa verk som uttryckts i skrivstil. Distriktsstyrelsen menar emellertid att skolans uppdrag i större utsträckning ska renodlas. Huvudfokus i skolan skall vara att leverera grundläggande kunskaper i matematik, svenska, engelska och andra kärnämnen. Om

svensklärare utöver undervisningstid åt det viktigaste finner tid för skrivstilens estetik är detta givetvis välkommet. I det läge svensk skola och kunskapsnivåerna befinner sig i, bör däremot fokus i första hand ligga på att fler elever ges grundläggande kunskaper som krävs för gymnasiet.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:27 - 06:28:
Motion Välskrivning i skolan föreslår att Kristdemokraterna ställer sig bakom förslaget att utreda om ämnet välskrivning kan och bör återinföras som eget ämne i skolan eller på annat sätt integreras i andra ämnen. Motion Skrivstil i läroplanen är ute i samma ärende och yrkar att Kristdemokraterna skall verka för att skrivande och förståelse av skrivstil införs i läroplanen för grundskolan.

Partistyrelsen håller med motionärerna om att skrivstil är både vackert och en i övrigt bra färdighet att besitta. Den som behärskar skrivstil kan få ett bättre flyt i skrivandet, något som hjälper eleven i skolarbetet, på skrivningar när det gäller att hinna skriva ner allt man behöver, och senare i livet.

Redan idag övar man på handstil och skrivstil i skolan. I kursplanen för låg- och mellanstadiet ingår handstil som ett moment. Att utöka läroplanen med fler ämnen eller större innehåll är kostsamt och ska vägas mot andra behov. Partistyrelsen är inte beredd att påföra ytterligare krav i läroplanen vad gäller skrivstil.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionerna.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:27:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:28:
att avslå motionen

06:29 Vinster i välfärden

Valfrihet och mångfald innebär ökad kvalitet, ökad makt åt den enskilde och fler arbetsgivare att välja på för den anställda. Att helt förbjuda vinstdrivande företag skulle innebära att utbudet av alternativ minskade, vilket vore en inskränkning i medborgarens valmöjligheter. De som drivs av ett vinstsyfte har ett förstärkt incitament att utveckla kvaliteten för att locka till sig fler kunder. Möjligheten att välja och mångfalden av valmöjligheter får dock inte ta sig orimliga och för landet och skattekollektivet oönskade och oacceptabla konsekvenser. Svenska entreprenörer, föräldrakooperativ och personalägda företag ska självklart ha förutsättningar att driva t. ex. skolverksamhet på entreprenad och göra en rimlig vinst. Däremot bör multinationella och utländska företag, liksom inhemska företag, ges tydliga och definitiva begränsningar vad gäller vinstuttag och vinstens användning.

Tillsammans med kontroll från ansvariga myndigheter kan en vinstbegränsning och reglering hindra kortsiktiga ekonomiska vinster på bekostnad av kvaliteten för elever, äldre och de som får assistans. Det finns också ett säkerhetspolitiskt perspektiv på ägarfrågan. Det är en säkerhetsrisk om diktaturer kan äga, och föra ut budskap i, svenska skolor. Därför bör det noggrant övervägas om begränsningar i huruvida andra stater, direkt eller indirekt, ska få lov att äga svenska skolor. Mycket tyder på att våra nuvarande och potentiella framtida kristdemokratiska väljare ser

begränsningar och reglering av vinstuttag inom välfärden som nödvändiga och högst rimliga.

Rikstinget föreslås därför besluta:

Attsats 1: Att uppdra till partistyrelsen att verka för tydliga begränsningar och regleringar vad gäller vinster inom svensk skolverksamhet.

Attsats 2: Att uppdra till partistyrelsen att verka för att regeringen ska tillsätta en utredning vad gäller begränsningar i utländska staters och företags ägande av svenska skolor.

Helsingborg 2023-01-31

Alexander Kolind, Per-Ola Gunnarsson, Cecilia Bengtsson

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet instämmer i de argument som motionären lyfter fram och anser att det ligger i linje med kristdemokratisk politik.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:30.

06:30 Koncernbolagen – ett problem i friskolesystemet

De problem som lyfts nedan har föräldrar, lärare, lärarnas fackförbund, kommunpolitiker och även borgerliga väljare mer och mer uppmärksammat, och kristdemokraternas engagemang och inställning i frågan bör snarast lyftas och utvecklas. Vi måste debattera och förändra koncernbolagens plats i skolvärlden!

Koncernbolagens etablering i skolsverige har lett till en segregering och ett utflöde av skattepengar. Föräldrar med hög utbildningsnivå sätter sina barn tidigt i kö till friskolan, medan inflyttade medborgare till kommunen och nyanlända barnfamiljer inte har samma möjlighet och kunskap om kösystemet, vilket skapar ett utanförskap. Hur stämmer det med KD:s grundvärderingar angående solidaritetsperspektivet?

En skolpeng, ett grundbelopp, följer med varje elev i skolsystemet; även de som väljer friskola. Det innebär att den kommunala skolan som eleverna lämnar förlorar dessa ekonomiska medel, men har samtidigt kvar samma skolkostnader för lokaler, måltidsservice, skolpersonal och dylikt. Hur förvaltas våra skattepengar på bästa sätt? KD:s förvaltarskapsprincip?

Kommunen är ytterst ansvarig för att alla elever har en skolplats. Om en koncerndriven skola väljer att avsluta skolverksamheten, vilket kan ske med kort varsel, är det kommunens ansvar att erbjuda platser till alla berörda elever. Stora nedskärningar för många kommunala skolorna har blivit följden av att dessa skolor etableras och en del kommunala skolor har till och med tvingats lägga ner; elever och skolpersonal har nödgats byta skola. Var är barnperspektivet? Solidaritetsperspektivet?

Fler och större aktiebolags- och koncerndrivna skolor investerar i den unika svenska skolmarknaden och gör stora vinster med det generösa finansieringssystemet som finns. De har också ofta mindre krävande elevunderlag, större klasser och lägre lärarlöner – kostnaderna hålls lägre än i den kommunala skolan för att generera större vinster. Koncerndrivna skolor – på vilkas bekostnad?

Poängteras bör att friskolor som drivs i stiftelseform eller som föräldrakooperativ och där

vinsten återinvesteras i skolan, är en helt annan sida av friskolefrågan, och kan vara ett sätt att ha kvar skolor i till exempel glesbygden. Det är skillnad på friskolor, något som bör beaktas. Ideellt drivna skolor har inte alls samma incitament som koncerndrivna skolor att expandera på de kommunala skolornas bekostnad.

Jag yrkar på att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för:

Attsats 1: att utreda hur eventuella vinster från friskolor kan återinvesteras i skolan.

Attsats 2: att utreda hur aktiebolags- och koncerndrivna skolor kan fasas ut från skolverksamheten.

Mölnlycke 2023-02-01

Jeanette Wikner Andersson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsårsmötet bifaller motionen med egen attsats: Att ställa krav på motprestation vid eventuellt vinstuttag från friskoleverksamhet.

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:29 - 06:30:
Motionärerna i Vinster i välfärden föreslår att partistyrelsen ska verka för tydliga begränsningaroch regleringar vad gäller vinster inom svensk skolverksamhet. Vidare vill man uppdra tillpartistyrelsen att verka för att regeringen ska tillsätta en utredning vad gäller begränsningar iutländska staters och företagsägande av svenska skolor. Motionären i Koncernbolagen – ettproblem i friskolesystemet vill utreda hur eventuella vinster från friskolor kan återinvesteras iskolan samt utreda hur aktiebolags- och koncerndrivna skolor kan fasas ut frånskolverksamheten.

Kristdemokraterna vill betona vikten av tydliga kvalitetskriterier, bra uppföljning och tillsyn, ett gott ledarskap som ger förutsättningar för arbetsro och trygghet, samt goda resultat i skolan. Det är dålig kvalitet som ska bekämpas, vare sig den påvisas hos kommunala eller fristående aktörer, inte vinst eller driftsform i sig. Valfrihet och mångfald innebär ökad kvalitet, ökad makt åt den enskilde och fler arbetsgivare att välja på för den anställda.

Frågan om vinster i välfärden har debatterats under lång tid, både i frågan om skolväsendet och vård och omsorg. Vad gäller skolan har vissa friskolors vinstuttag på olika sätt uppmärksammats som ett allt större problem. Möjligheten att gå med visst överskott är en förutsättning för att en kommun eller ett företag ska kunna utveckla verksamheten, investera i lokaler och personalens kompetens, motsvarande kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Däremot ser vi behov av att komma åt de problem som uppstått i den mångfald som nu verkar i friskolevärlden med tilltagande kritik av att skattemedel som ska tillgodose barns rätt till god utbildning och skolmiljö istället går till vinstuttag. Flera skolor i det nuvarande systemet uppvisar brister, idrottslektioner på egen hand hemma istället för lärarledd undervisning i idrottshall och bristfällig tillgång till exempelvis skolbibliotek. Det är en stor brist att Skolinspektioneninte uppmärksammat detta i tillräcklig utsträckning.

Kristdemokraterna anser därför att det bör tas ett helhetsgrepp för att komma tillrätta med denna problematik.

Inom ramen för Tidöavtalet har Kristdemokraterna därför ställt sig bakom att den utredning som tillsatts för att ta fram en ny friskolelag ska få tilläggsdirektiv. I dessa tilläggsdirektiv ingår bland annat att utredningen ska lägga fram förslag om krav på skärpt ägarprövning, ekonomiska garantier, återkrav av skolpeng, vinstutdelning för nya friskolor, en sanktionstrappa vid kvalitetsbrister samt en bättre insyn i fristående skolor, både juridiskt, ekonomiskt och pedagogiskt. I det arbetet vill vi även verka för att slå vakt om valfriheten och skapa goda förutsättningar för uppskattade skolor med undervisning med hög kvalitet. Detta gäller inte minst de icke vinstdrivande friskolorna, kooperativa skolor och liknande.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår Partistyrelsen Rikstinget att anse motion Vinster i välfärden besvarad, liksom första attsatsen i motion Koncernbolagen – ett problem i friskolesystemet, samt att avslå motionens andra attsats.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:29:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:30 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

06:31 Kommunalt veto vid friskoleetableringar

Idag har friskolor fri etableringsrätt, något som innebär att de har rätt att starta var de vill så länge Skolinspektionen gett tillstånd att bedriva skolverksamhet. Samtidigt har kommunen rätt att yttra sig vid handläggningen av en friskoleetablering hos Skolinspektionen. Detta syftar till att de som faktiskt ska bära kostnaden av och känna effekten av etableringen, kommunen, ska ha rätt att yttra sig ifall en etablering är önskvärd eller ej och kunna påtala eventuella problem. Riksrevisionen har dock visat på att detta inte fungerar så bra, och att Skolinspektionens och kommunens arbete med att visa och bedöma påtagligt negativa effekter har en hel del brister (RiR 2022:17). Det behövs därför ett sätt för kommuner att själva ha större påverkan på eventuella etableringar i sitt område.

Subsidiaritetsprincipen är vägledande för oss kristdemokrater, där beslut ska tas på lägsta ändamålsenliga nivå. Eftersom kommunerna finansierar de nyetablerade friskolornas verksamhet är det inte orimligt att de även ska ha mer att säga till om. De lokala skolpolitikerna ute i landet ska känna en trygghet i att de kan styra sådana frågor som i hög grad kommer att påverka deras arbete och mandatperiod. De kommunala skolorna tappar nämligen inte bara elever och på så sätt en stor del av sina intäkter, vilket sänker de kommunala skolornas kvalitet. Det är även så idag att när kommunen skriver av de kommunala skolornas underskott så måste de enskilda huvudmännen ersättas med motsvarande belopp (Skolförordningen kap 14 §2) vilket medför en stundvis stor kostnadsökning för kommunerna. Det behövs ett sätt för politikerna att lättare säga nej till friskolor, genom ett kommunalt veto vid friskoleetableringar.

Det skulle innebära att kommunen redan innan Skolinspektionen börjar handlägga ett tillstånd för att bedriva skola kan använda sitt veto, och hejda friskolan från att etablera sig. Skolinspektionen ska då inte gå vidare med sitt handläggande. Det öppnar även upp för en bra kommunal valfråga, ex “Ska vi ha mer friskolor i Örebro kommun?”, och således även för den demokratiska delaktigheten i samhället. En kommunal skolpolitiker ska ha så stor frihet som möjligt att själv forma sin skolpolitik. Det kan inte vara som idag att den kommunala

skolpolitikern så sällan kan påverka Skolinspektionens beslut, men ändå alltid är den som får ta ansvar för konsekvenserna därefter. Därför måste vi förskjuta makten nedåt, och ge kommunerna ett veto vid friskoleetableringar.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för ett kommunalt veto vid friskoleetableringar

Örebro 2023-01-17

Kasper Avenbrand

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna i Örebro län föreslår stämman att anta Örebro partiavdelnings yttrande och med detta föreslå rikstinget att avslå motionen.

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att Kristdemokraterna ska verka för ett kommunalt veto vid friskoleetableringar.

Kristdemokraterna menar att friskolor är en naturlig del av skolväsendet, och med friskolereformens genomförande kom valfrihet och mångfald. Idag går 16 procent av alla grundskolebarn och 31 procent av alla gymnasieelever i friskolor. Fristående verksamheter finns i alla landets kommuner; det finns fristående grundskolor i 185 kommuner och fristående gymnasieskolor i 98 kommuner.

Kristdemokraterna är för friskolereformen som syftade till att öka variationen av skolor, skapa konkurrens och drivkrafter för utveckling genom att ge föräldrar möjlighet att välja skolor åt sina barn. Det är att lägga makten nära medborgaren.

Att, som motionen föreslår, verka för ett kommunalt veto vore att gå i motsatt riktning. Kommuner har vid nyetablering av friskolor rätt att yttra sig i ärendet. Där finns möjlighet att argumentera för hur elevunderlaget ser ut över tid och Skolinspektionen gör bedömningen. Regeringen har nyligen aviserat att lagstiftningen ska ses över vad gäller Skolinspektionens möjligheter att stoppa överetablering av friskolor i en kommun. Det handlar till exempel om hur Skolinspektionen ska bedöma en ansökan om en friskoleetablering, som kan leda till att en annan skola tvingas stänga och elever får väldigt långt till den nya skolan. En annan otydlighet som ska ses över, efter Riksrevisionens påtalande, är hur kommunens yttrande till Skolinspektionen i ett ärende om nyetableringar ska utformas.

Med ovanstående yttrande föreslår Partistyrelsen rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:32 Förstatliga skolan

Enligt kristdemokratisk tanketradition är det viktigt att varje människa får möjlighet att växa och utvecklas i enlighet med sina egna förmågor och förutsättningar. Det är även en grundpelare för ett tryggt och välfungerande samhälle. Skolan är grunden för att Sverige över tid ska kunna utvecklas och tillvarata människors förmågor. Ska vi kunna genomföra den gröna omställningen och lösa de stora problem vi ser i världen idag, liksom det som vi vet kommer i framtiden, så

behöver vi satsa på utbildning. Det som värdefullt och skapar mervärde för framtiden måste prioriteras och det måste få kosta. Ska vi stå rustade för framtiden så behöver vi ha en välutbildad befolkning. För att kunna uppnå detta och dessutom kunna skapa en likvärdig skola så behöver vi ha en tydligare och mer samordnad styrning av skolan. Vi har idag många engagerade fritidspolitiker i våra kommuner som gör sitt bästa med de knappa ekonomiska resurser som finns att tillgå. De konsekvenser vi sett sedan skolan kommunaliserades är att den har blivit ojämlik eftersom kommunerna har olika ekonomiska förutsättningar och dessutom gör olika prioriteringar. Därför behöver vi se över förutsättningarna för hur en ökad statlig styrning och samordning av skolan kan genomföras.

Rikstinget föreslås ge partistyrelsen i uppdrag att:

Attsats 1: se över förutsättningarna för hur en ökad statlig styrning och samordning av skolan kan genomföras.

Attsats 2: verka för att skolan ska kunna få ökade ekonomiska resurser för att kunna genomföra de kvalitetshöjande åtgärder som krävs inför framtiden.

Öckerö 2023-02-20

Eva Wallin, Annika Mauléon

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:33.

06:33 Arbeta för en mer likvärdig skola

I dag är ansvaret för skolan delat mellan stat och kommun. Ansvarsfördelning mellan stat och kommun utformades i princip i samband med den så kallade kommunaliseringen 1991. Både riksdag och regering poängterade dock i samband med kommunaliseringsreformen att utbildningens likvärdighet över landet inte fick äventyras.

När myndigheter, organisationer och olika utredningar har granskat utbildningens olika delar är en återkommande slutsats att elevernas tillgång till de olika funktionerna och kompetenserna varierar mellan huvudmän och skolor, såväl kommunala som fristående.

Detta drabbar främst eleverna som inte får den undervisning de har rätt till. 15 av 100 elever saknade 2022 behörighet att söka till gymnasiet. Det är ett svek mot eleverna att så många niondeklassare inte kan läsa och skriva tillräckligt bra för att kunna söka till gymnasiet.

Den här siffran har legat på mer eller mindre samma nivå de senaste 11 åren. Ingenting har gjorts och det nybildade Lärarförbundet har börjat uttrycka en oro över att allt för många elever idag går ur årkurs 9 utan behörighet att söka till gymnasiet.

Vi som politiker får inte vara tysta och stoppa huvudet i sanden när våra barns utbildning inte rustar dem för vuxenlivet. Vem av oss skulle acceptera att 9 år av våra liv inte leder till någonting mer än ökade samhällskostnader på både kort och långsiktigt?

Regeringen särskilde utredare, Thomas Persson, för ökat statligt ansvar i skolan säger att han har svårt att se hur skolan ska kunna bli mer likvärdig om inte staten ges mer ansvar. Staten bör därför ta ett ännu större ansvar för skolan, eller i alla fall delar av skolverksamheten. Vi kan inte ha en skola som ger elever så olika förutsättningar. Kristdemokraterna arbetar för en förstatligad sjukvård för att lägga grunden till en jämlik vård. Samma resonemang behöver

anammas i skolpolitiken.

Attsats 1: Att rikstinget beslutar att se över hur skolan kan bli mer statligt styrd för att kunna erbjuda en mer jämlik utbildning i landet.

Attsats 2: Att rikstinget beslutar att se över hur antalet med gymnasiebehörighet kan öka.

Stockholm 2023-04-04

Ewa-Marie Ås

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Alla unga har rätt till en god utbildning som tillåter dem att drömma, utforska och utvecklas. Motionären belyser det faktum att allt för få elever klarar skolan. Dels går för få ut niondeklass med godkända betyg, och del är avhoppen under gymnasiet allt för många. Ska Sverige kunna konkurrera som kunskapsnation krävs ett kunskapslyft så fler barns behov blir tillgodosedda för att fler ska klara av skolan.

Motionären efterfrågar en större jämlikhet skola i hela landet. Det är viktigt. Ett barns möjlighet till god utbildning ska inte avgöras av var i landet den växer upp eller kommunens förutsättningar att bedriva skola.

I Tidöavtalet framhävs just likvärdig skola i hela landet. Som en del i regeringsunderlaget är därför statligt ansvar för skolpengen, tydligare riktlinjer för tex undervisningstid och läroböcker och andra hjälpmedel. Detta för att skapa en mer jämlik och förbättrad kvalité i landet. Distriktsstyrelsen menar därför att det motionären delvis efterfrågar genomförs redan inom ramen för Tidöavtalet. Avseende andra att-satsen anser inte distriktsstyrelsen att det är rikstingets uppgift att se över hur andelen gymnasiebehöriga kön öka, men instämmer i vikten av att lämplig instans genomför en ordentlig utredning i syftet.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:32 - 06:33:
Motionen Förstatliga skolan föreslår en översyn av hur en ökad statlig styrning och samordning av skolan kan genomföras, samt att skolan ska kunna få ökade ekonomiska resurser för att kunna genomföra de kvalitetshöjande åtgärder som krävs inför framtiden.
Motion Arbeta för en mer likvärdig skola vill att rikstinget beslutar att se över hur skolan kan bli mer statligt styrd för att kunna erbjuda en mer jämlik utbildning i landet. Motion Arbeta för en mer likvärdig skola yrkar även att rikstinget beslutar att se över hur antalet med gymnasiebehörighet kan öka.

Frågan om huvudmannaskapet för skolan har debatterats under lång tid. Kommunaliseringens effekter, liksom det stora antalet reformer som genomförts inom skolan under de senaste decennierna, är inte fullt ut utvärderade. Att genomföra ett återförstatligande är dock inte en enkel åtgärd som snabbt löser skolans problem.

En utredning tillsattes 2020 som redovisades 2022. Kristdemokraterna välkomnar utredningen som lyfter både för- och nackdelar med ett förstatligande av skolan. Vi var särskilt intresserade

av att en sådan utredning såg över möjligheten till ökad statlig styrning eller en statlig finansiering av skolan, som en medelväg, för att skapa mer jämlika villkor. Kristdemokraterna ville exempelvis utreda möjligheten till en ökad statlig styrning av kommunernas beräkning av skolpengen – dvs. av hur skolpengen ska vara konstruerad. En sådan styrning skulle syfta till att bättre vägleda kommunerna mot en mer jämlik och bättre skola. Idag skiljer det sig alltför mycket hur skolpengen beräknas och skolpengens storlek varierar kraftigt.

Utredningen, "Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022:53)", presenterades i november 2022. Den lägger fram två möjliga alternativ för att utveckla ett nytt skolsystem: ett fullgånget förstatligande med statligt huvudmannaskap och ett system där staten förstärker sitt ansvar men utan att ta över huvudmannaskapet för skolan. Utredningen slår fast att en så stor förändring som ändrat huvudmannaskap bör inte genomföras utan grundliga analyser och begrundanden.

Det bör finnas en samsyn om den övergripande inriktningen för skolans styrning. Det är väsentligt att de förändringar som är möjliga att genomföra sker i bred politisk enighet för att undvika kortsiktiga reformer, tvära kast och snabba förändringar i skolans styrning. Långsiktighet, framförhållning och stabilitet är en nödvändighet för att ge goda förutsättningar att utveckla verksamheten på lokal nivå och för att ge möjlighet att lägga all kraft på att utveckla undervisningen – mötet mellan lärare och barn och elever. Fortsatt utredning av reformer som är svåra att genomföra i politisk enighet riskerar att ta fokus från det lokala arbetet med att stödja utvecklingen i varje enskild förskola och skola och istället rikta det lokala arbetet mot att förbereda sig för olika alternativa kommande förändringar.

Tidö-partierna är överens om att ett första steg ska tas för att införa en nationellt bindande skolpengsnorm i syfte att genom statlig styrning av finansieringen öka likvärdigheten i den svenska skolan i hela landet.

Första attsatsen i motion Förstatliga skolan föreslås med detta anses besvarad. Partistyrelsen föreslår även rikstinget anse den första attsatsen i motion Arbeta för en mer likvärdig skola besvarad.

Vad gäller frågan om ekonomiska resurser är det något som Kristdemokraterna ofta har verkat för i vårt förslag till budget. Dock är budgetfrågor något som måste tas i ett sammanhang och rikstinget bör därför inte ta ställning för förslag som får konsekvenser för enskilda budgetposter. Partistyrelsen föreslår därför att rikstinget avslår motion Förstatliga skolans andra attsats.

Det är ett stort problem att en så stor andel som 15 procent inte klarar behörigheten till gymnasiet. Andelen har legat relativt stabilt de senaste åren. Enligt Skolverket är det föräldrarnas utbildningsnivå som har störst betydelse för betygsresultaten. Av de elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning är det 93 procent som klarar behörigheten till gymnasiet. Elevernas behörighet skiljer sig också beroende på migrationsbakgrund och det som har betydelse är hur länge en elev gått i svensk skola. Behörigheten till gymnasiet för de elever som invandrat före ordinarie skolstart är 85 procent. För elever som invandrat under årskurs 1-5 är behörigheten 68 procent, medan motsvarande siffra för elever som invandrat under årskurs 6-9 endast är 32 procent. Här måste man belysa skolans kompensatoriska roll. Skolan ska kompensera för att elever har olika förutsättningar. En elev vars föräldrar saknar högre utbildning ska alltså få ett stöd för att kompensera för det. På samma sätt måste skolorna utveckla arbetet med att organisera och bedriva en undervisning som gör att fler elever som kommit sent in i det svenska skolsystemet lämnar grundskolan med behörighet att studera vidare. Här finns fortfarande mer att göra, vilket vi också skrivit om i det utbildningspolitiska handlingsprogrammet och andra skolrelaterade texter.

Partistyrelsen menar att Kristdemokraterna redan arbetar i den riktning som motionären vill och

anser att en översyn likt den motionären föreslår vore av godo. Partistyrelsen föreslår rikstinget att anta den andra attsatsen i motion Arbeta för en mer likvärdig skola.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:32 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:33 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen

06:34 Förstatligande av grundskolan och gymnasieskolan – en vinst för hela samhället

Både grundskolan och gymnasieskolan bör förstatligas. Jag har arbetat i mer än tre år som legitimerad gymnasielärare på Thorildsplans gymnasium hos Stockholms stad, och har märkt att kvaliteten under elevernas skolgång skulle öka avsevärt ifall skolan skulle förstatligas.

Förstatligande av skolan är förenligt med KDs grundläggande värderingar rörande människovärdet och förvaltarskap. För att eleverna ska få förståelse för vad människovärde och förvaltarskap innebär är det viktigt att läroplanen även i fortsättningen bygger på kristna värderingar och helst även innehåller kristendomskunskap i grundskolan. Människovärdet borde också innebära att varje barn och ungdom har rätt att gå i en skola, som ger en utbildning på en hög nivå avseende kvalitet. Skolan lägger grunden för det framtida arbetslivet, genom att bl.a. förmedla att förvaltarskap innebär att man t.ex. ska hushålla med resurser och handla på ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Genom att eleverna får förståelse för förvaltarskap, säkerställs att framtida generationer får samma möjligheter att leva på den här planeten som vi har idag.

Ett förstatligande av både grundskolan och gymnasieskolan skulle också innebära att det på alla skolor i landet säkerställs att undervisning och läromedel vilar på vetenskaplig forskning och beprövad erfarenhet. Eleverna ska kunna tillgodogöra sig innehållet i första hand genom kvalitetssäkrade läroböcker, och inte främst få kunskap genom digitala medier eller digital litteratur, så att de kan fokusera på de kunskaper och färdigheter de behöver lära sig och undgå att bli distraherade av applikationer och ej kvalitetssäkrat innehåll, som inte tillför mervärde till elevernas utbildning. Digital litteratur, digitala medier samt användandet av applikationer ska endast användas som komplement för att ge eleverna inblick i digitaliseringens möjligheter. Vad gäller examination och övriga kunskapstester bör dessa genomföras i första hand med papper och penna, för att eleverna ska kunna koncentrera sig på det innehåll de ska förmedla till läraren och inte bli begränsade genom användning av tangentbord och olika applikationers funktionalitet. Den myndighet som ansvarar för skolan är ansvarig för det innehåll och de färdigheter som undervisas på skolorna runt om i landet, samtidigt som jämlikhet mellan skolor säkerställs gällande undervisningskvalitet från lärare och kvalitet i läromedel avseende kunskaper och färdigheter. Vidare förekommer inget vinstintresse, utan alla skattepengar satsas enbart på elevernas utbildning.

Lärarna ska få utöva sin profession med auktoritet gentemot föräldrar och elever. Skolan bör i första hand fokusera på att utbilda eleverna, uppfostran är sekundärt då ansvaret för detta ska ligga hos föräldrarna. Skolans kärnverksamhet ska vara utbildning av eleverna, inte administration.

Genom en stabil utbildningsgrund för varje enskild elev som den statliga grundskolan och gymnasieskolan skulle innebära, skulle eleverna få en bra förberedelse inför arbetslivet, vilket troligen skulle leda till mindre sjukfrånvaro i vuxen ålder, varför vårdens betydelse troligen skulle minska.

Attsats 1: - Att både grundskolan och gymnasieskolan ska förstatligas, varvid kvaliteten på utbildningen för eleverna ska öka.

Attsats 2: - Att läroplanen även i fortsättningen bygger på kristna värderingar och helst även innehåller kristendomskunskap i grundskolan.

Attsats 3: - Att det säkerställs på alla skolor i landet att undervisning och läromedel vilar på vetenskaplig forskning och beprövad erfarenhet.

Attsats 4: - Att eleverna ska kunna tillgodogöra sig innehållet i första hand genom kvalitetssäkrade läroböcker, och inte främst få kunskap genom digitala medier eller digital litteratur.

Attsats 5: - Att digital litteratur, digitala medier samt användandet av applikationer ska endast användas som komplement för att ge eleverna inblick i digitaliseringens möjligheter.

Attsats 6: - Att gällande examination och övriga kunskapstester bör dessa genomföras i första hand med papper och penna, för att eleverna ska kunna koncentrera sig på det innehåll de ska förmedla till läraren och inte bli begränsade genom användning av tangentbord och olika applikationers funktionalitet.

Attsats 7: - Att den myndighet som ansvarar för skolan är ansvarig för det innehåll och de färdigheter som undervisas på skolorna runt om i landet, samtidigt som jämlikhet mellan skolor säkerställs gällande undervisningskvalitet från lärare och kvalitet i läromedel avseende kunskaper och färdigheter.

Attsats 8: - Att inget vinstintresse förekommer, utan alla skattepengar satsas enbart på elevernas utbildning.

Attsats 9: - Att lärarna ska få utöva sin profession med auktoritet gentemot föräldrar och elever.

Attsats 10: - Att skolan i första hand bör fokusera på att utbilda eleverna, uppfostran är sekundärt då ansvaret för detta ska ligga hos föräldrarna.

Attsats 11: - Att skolans kärnverksamhet ska vara utbildning av eleverna, inte administration.

Vällingby 2023-04-04

Henrik Kiss

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:

Motionären belyser flera viktiga frågor och det finns mycket som talar för att kommunaliseringen och andra förändringar bidragit till de kvalitetsproblem som idag präglar skolan. Att genomföra ett återförstatligande är dock inte en enkel åtgärd som snabbt löser skolans problem. Därför menar Kristdemokraterna att de skolreformer som genomfördes av den tidigare alliansregeringen måste få sätta sig och utvärderas innan frågan om skolans huvudmannaskap kan omprövas. Vi är dock öppna för att utreda ett förstatligande.

Vad gäller frågan om kristna värderingar var Kristdemokraterna drivande i att detta skrevs in i läroplanen och den åsikten har inte förändrats. Kristendomen är en av religionerna som man får lära sig om inom ramen för relionskunskap. Vi ser ingen anledning att ändra på den ordningen.

Likaså delar vi motionärens inställning att undervisning och läromedel ska vila på forskning och beprövad erfarenhet. Dock vilar ansvaret att köpa in läroböcker på skolan och det är utifrån subsidiaritetsprincipen svårmotiverat att lägga det ansvaret högre än på huvudmannen. Dock är digitaliseringen tämligen obeforskat och därför anser Kristdemokraterna att trots de fördelar som digitaliseringen kan innebära bör vi förhålla oss försiktiga och analyserande inför den framtida utvecklingen. Innan vi rusar vidare bör ordentliga underlag tas fram på digitaliseringens effekter.

Vad gäller val av examinationsform är vi positiva till att nationella prov ges digitalt, för att möjliggöra extern rättning. I övrigt bör det vara upp till respektive skola att utforma hur de vill examinera eleverna.

Vad gäller frågan om ansvarig myndighet så instämmer vi i att Skolinspektionen och Skolverket bör få tydligare och mer aktiva roller i att säkerställa kvalitet och likställighet mellan skolor. Ibland utmålas friskolors möjlighet att ta ut vinst som ett stort problem. Vinster är en förutsättning för att en kommun eller ett företag ska kunna utveckla verksamheten, investera i lokaler och personalens kompetens, motsvarande kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning, med ett visst överskott. Det är dålig kvalitet som ska bekämpas, vare sig den påvisas hos kommunala eller oseriösa aktörer, inte vinst eller bolag i sig. Vi vill istället betona vikten av tydliga kvalitetskriterier, bra uppföljning och tillsyn. Valfrihet och mångfald innebär ökad kvalitet, ökad makt åt den enskilde och fler arbetsgivare att välja på för den anställda.

Kristdemokraterna vill skapa bättre arbetsro i skolan både genom att klargöra rektors roll, lärarnas befogenheter och genom att öka uppföljningen av elevernas uppträdande bland annat genom att konsekvent involvera föräldrarna. Detta gäller generellt för alla skolor i landet men är än viktigare i områden som är oroliga. Dock ligger givetvis uppfostransansvar fortsatt på vårdnadshavarna. Vi kan också bara instämma med motionären att skolans uppgift är att förmedla kunskap, inte administration.
Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen
Attsats 5: att besvara attsatsen
Attsats 6: att avslå attsatsen
Attsats 7: att besvara attsatsen
Attsats 8: att avslå attsatsen
Attsats 9: att besvara attsatsen
Attsats 10: att besvara attsatsen
Attsats 11: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen tar upp en rad frågor på skolans område.

Kristdemokraterna har varit positiva till att utreda frågan om att förstatliga skolan. Utredningen "Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022:53)" presenterades i november 2022. Den lägger fram två möjliga alternativ för att utveckla ett nytt skolsystem: ett fullgånget förstatligande med statligt huvudmannaskap och ett system där staten förstärker sitt ansvar men utan att ta över huvudmannaskapet för skolan. Nu gäller dock att ta till sig utredningens resultat och noggrant överväga vad remissinstanserna lägger fram. En så stor

förändring som ändrat huvudmannaskap bör inte genomföras utan grundliga analyser och begrundanden. Partistyrelsen är därför inte beredd att i dagsläget ta ställning för eller emot ett förstatligande av skolan utan föreslår rikstinget att avslå motionens första attsats.

Kristendomen har på många sätt bidragit till att forma det andliga, kulturella och demokratiska landskapet i Sverige. Gemensamt har vi en förpliktelse gentemot kommande generationer att förvalta detta arv. Att skapa en medvetenhet om den egna historiska identiteten är en central bildningsuppgift för samhällets institutioner och är därtill en viktig förutsättning för att kunna förstå människor som har en annan religiös och kulturell bakgrund. Sekularisering och invandring har inneburit att det svenska samhället i allt högre grad har kommit att präglas av religiös pluralism.

Även om kristendomsundervisningen har varit en betydelsefull fråga i Kristdemokraternas historia så får man nog se att tiderna förändras. Vi lever nu i en annan tid, ett annat samhälle, där människor från olika kulturer, med olika trosuppfattningar och där många inte har en uttalad religion. I vår tid är det mycket viktigt med religionsämnet, där alla elever får lära sig om religioner från olika delar av världen. Det är viktigt för förståelsen mellan människor.

I Skolverkets kursplan för ämnet religionskunskap anges att eleverna ska behandla ” kristendomens betydelse för värderingar och kultur i det svenska samhället förr och nu”. Kristendomsundervisningen har här en särställning gentemot andra religioner. Partistyrelsen anser att det är naturligt att kristendomen även fortsatt ska ha denna särställning inom religionsundervisningen. Det är lika naturligt som att man inom historieundervisningen läser särskilt mycket om svensk historia eller att litteraturkunskapen ger en särställning för svenska författare. Partistyrelsen är, med beaktande av den särställning ämnet har i kursplanen liksom den stoffträngsel som redan är betydande i den svenska skolan, inte beredd att återinföra kristendomsundervisningen som ett eget ämne.

I de grundläggande värden som läroplanen vilar på nämns särskilt den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism, något som Kristdemokraterna var drivande i att formulera när nya skollagen skrevs.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionens andra attsats.

Motionens tredje attsats tar upp frågan om att undervisning ska vila på vetenskap och beprövad erfarenhet. Skollagen slår fast att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Partistyrelsen föreslår rikstinget anse motionens tredje attsats besvarad.

Den fjärde och femte attsatserna tar sikte på att eleverna ska kunna tillgodogöra sig innehållet i första hand genom kvalitetssäkrade läroböcker, och inte främst få kunskap genom digitala medier eller digital litteratur.

Kristdemokraterna har i motion lyft problemet med den minskade tillgången på fysiska läromedel. När skolböcker får ge plats för olika appar och länkar riskerar överblicken över vad som ska läras in att försvåras och rent av helt gå förlorad. Digitaliseringen har lett till mer fragmenterade läromedel. Många gånger får eleverna ett antal länkar att ta del av snarare än det grundmaterial som en lärobok innehåller. Det gör att det både är svårare för barnen att få en överblick över vad de ska lära sig, och likaså blir det svårare för föräldrar att sätta sig in i och förhöra barnen inför prov och läxförhör. Detta ska jämföras med läromedel från svenska läromedelsförlag, som bygger på vetenskaplig evidens.

Partistyrelsen håller alltså i stort med motionären om vikten av goda läromedel men vill inte lägga fast att läromedel måste vara läroböcker. Det vore en för långtgående styrning av skolans verksamhet. Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionens fjärde och femte attsatser.

Motionären vill vidare att prov ska genomföras i första hand med papper och penna. Även här kan Partistyrelsen hålla med om vikten av att barnen får lära sig skriva ordentligt men kan inte gå så långt som motionären gör i sitt förslag, utan föreslår rikstinget att avslå motionens sjätte attsats.

Den sjunde attsatsen i motionen går in på att den myndighet som ansvarar för skolan är ansvarig för det innehåll och de färdigheter som undervisas på skolorna runt om i landet, samtidigt som jämlikhet mellan skolor säkerställs gällande undervisningskvalitet från lärare och kvalitet i läromedel avseende kunskaper och färdigheter.

Det är Skolinspektionen som arbetar för att alla barn och elever ska få en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Skolinspektionen ser till att skolorna följer lagar och regler. Ingen myndighet kan dock kontrollera allt innehåll eller färdigheter som undervisas, eller säkerställa undervisningskvaliteten från lärare och kvalitet i läromedel. Lärarna har sitt uppdrag att lära ut, det går inte att detaljstyra allt som händer i skolan. Avslag på motionens sjunde attsats.

Vidare föreslår motionen att inget vinstintresse förekommer, utan alla skattepengar satsas enbart på elevernas utbildning.

Kristdemokraterna har inget emot vinster i sig, det är skolans kvalitet vi ska bry oss om, inte bolagsform eller vinster. Däremot kommer det som Tidö-partierna kommit överens om att utreda: skärpt ägarprövning vid start eller köp/övertagande av skola, ekonomiska garantier som tydligare skyddar elevernas skolgång, återkrav av skolpeng vid brott, samt vinstutdelning för nya friskolor.

Partistyrelsen föreslår avslag på den åttonde attsatsen.

Attsats nio och tio handlar om att lärarna ska få utöva sin profession med auktoritet gentemot föräldrar och elever och att skilja på vad som är föräldrars respektive skolans uppgift.

Detta är något som Kristdemokraterna har förespråkat bland annat genom föräldrakontrakt, dvs. ett ansvarskontrakt mellan skola, föräldrar och elev som tydliggör förväntningarna på eleven när det gäller skolans ordningsregler, bemötande och själva studierna, men också vad föräldrarna kan göra för att stötta sitt barn och höja kunskapsresultaten.

Partistyrelsen föreslår att motionens nionde och tionde attsatser ska anses besvarade.

Motionens sista attsats tar upp att skolans kärnverksamhet ska vara utbildning av eleverna, inte administration. Att minska den administrativa bördan för läraren är viktigt och något som Kristdemokraterna drivit i motion. Lärare måste få tid att vara lärare. För att öka den lärarledda ämnesundervisningen krävs en översyn och renodling av de olika uppgifter och ansvar som lärare har. På vissa skolor har man exempelvis anställt särskilda mentorer som har ett helhetsansvar för den enskilda eleven, kontakter med hemmet och dylikt. Även i Tidö-avtalet tas lärares administrativa börda upp med en bred regelöversyn för att komma fram med förslag på hur lärarnas arbetstid kan frigöras till planering, kvalitetssäkring och undervisning. Partistyrelsen föreslår rikstinget anse den elfte attsatsen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen
Attsats 4: att avslå attsatsen

Attsats 5: att avslå attsatsen
Attsats 6: att avslå attsatsen
Attsats 7: att avslå attsatsen
Attsats 8: att avslå attsatsen
Attsats 9: att besvara attsatsen
Attsats 10: att besvara attsatsen
Attsats 11: att besvara attsatsen

06:35 Differentiera skolpengen

I slutet av 90-talet kom Socialdemokraterna och Miljöpartiet överens om att förändra skolpengen. Detta innebar att de enskilda huvudmännen och kommunala huvudmännen skulle finansieras lika mycket, det vill säga samma grundbelopp per elev. Motiveringen av detta var att värna likvärdigheten i finansieringen mellan kommunen och de fristående aktörerna. Resultatet blev i stället att friskolorna fick ett garanterat överskott och storkoncerner började växa fram. Detta var inte tanke från början och det är tid att vi gör något åt denna dysfunktionella modell som medför problem för elever, lärare och kommuner.

Idag har kommunerna ett lagstadgat utbudsansvar för skolan. Kommunerna har därför en skyldighet att erbjuda skolplatser åt alla elever. Därför måste de ha tillräcklig beredskap att ta emot elever med kort varsel om en enskild huvudman väljer att avveckla verksamheten eller om friskolans tillstånds återkallats av Skolinspektionen. Exempel på detta är när Jacobiskolan i Vällingby tvingades stänga förra året. Helt plötslig fick då hemkommunerna för drygt 700 elever ansvaret att erbjuda en skolplats till eleverna på bara några månader. Dessutom har kommunerna ansvar att tillhandhålla skolplacering i alla geografiska delar av kommunen på grund av att alla kommuninvånare inte bor på samma geografiska område. Detta skapar merkostnader för kommuner eftersom vissa skolor alltid kommer fylla klasserna medan andra skolor, mestadels på landsbygden, kommer ha överskott på skolplatser.

När skolpengen höjdes till 100 procent av grundbeloppet till enskilda huvudmän fick det konsekvensen att kommunerna tvingades ersätta enskilda huvudmän med den genomsnittliga kostnaden per elev i sin egen verksamhet. Om Kristdemokraternas ord om att hela Sverige ska leva ska bli till handling måste vi skapa en finansieringsmodell som ger alla skolor mer likvärdiga (inte lika) förutsättning än idag. Dagens system med lika skolpeng och det kommunala utbudsansvaret driver nämligen upp genomsnittskostnaden per elev i kommunens skolor eftersom vissa skolor kommer ha fulla klasser medan andra skolor i samma kommun kommer ha halvfulla klasser. En kommun kan faktiskt inte ha en stor skola i kommun och skjuts alla elever dit då vissa elever kommer få för lång resväg till skolan.

Det är inte heller rimligt att elever som går i den kommunala skolan får en sämre utbildning när tre klasskamrater byter till en friskola. När en elev nämligen byter till en friskola får friskolan skolpengen och eleven medan kommunen står kvar med kostnaden då en skolas utgifter till 90% utgörs av lön och lokalkostnader. Detta är kostnader som inte påverkas av antal elever i klasserna. Om tre elever per klass slutar på en kommunal skola som har 12 klasser tappar skolans rektor sin finansiering för cirka fem lärare, men eftersom det sitter kvar runt 20 elever i varje klass kan inte rektorn minska antalet lärartjänster. Kommunens resurser dräneras när elever byter från kommunal till enskild huvudman eftersom skolpengen ökar och då friskolor måste ersättas retroaktivt för kostnader som inte budgeterats för vid årets början.

Konsekvensen för kommunala skolor blir då att det särskilda stödet avslutas, elevhälsan minskar i kvalité och elevgrupperna på fritidshemmen blir större. För den enskilde eleven kan det få extrema konsekvenser. Han eller hon som exempelvis behöver lästräning får inte det längre och elever som behöver stöd av kurator får vänta länge på stöd eller tas stödet bort helt och hållet. Det är därför yttersta tveksamt ifall faktumet att för de elever som går kvar i kommunala skolor

får sämre utbildning när några klasskompisar byter till enskilda huvudmän är förenligt med skollagens krav på likvärdig utbildning.

Mot bakgrund av denna utveckling och den verkligheten som gäller bör vi som politiskt parti tänka om. Det krävs reformer för att förändra ett djupt orättvis skolsystem. En viktig beståndsdel i att få en mer likvärdig skola är att differentiera skolpengen mellan enskilda och kommunala huvudmän. Detta för att ersätta kommunerna för sitt lagstadgade utbudsansvar. Att kommunen ska få ersättning för den ökade kostnaden är inte kontroversiellt. Det som är kontroversiellt är att enskilda huvudmännen ges ersättning för ett ansvar som de inte har.

Jag yrkar på att rikstinget beslutar:

Attsats 1: att Kristdemokraterna ska verka för att skolpengen mellan enskilda och kommunala huvudmän ska differentieras.

Värnamo 2023-02-18

Amel Topic

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Denna motion tar upp ett angeläget ämne, nämligen förutsättningarna för en likvärdig skola över hela landet. Motionären pekar på ett antal orättvisor i ansvar och kostnader mellan kommunala och enskilda skolhuvudmän. Det finns all anledning att se över systemet med skolpeng och denna motion visar på en möjlig väg till förändring.

Nuvarande regering har helt nyligen aviserat att en statlig utredning ska tillsättas, bland annat för att komma till rätta med hur enskilda huvudmän handhar skolpengen. I utredningsuppdraget bör rimligtvis det motionären anför beröras. Med detta anser vi att motionen ska anses vara besvarad.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att Kristdemokraterna ska verka för att skolpengen mellan enskilda och kommunala huvudmän ska differentieras.

Motionen aktualiserar ett angeläget ämne, förutsättningarna för en likvärdig skola över hela landet samt konsekvenserna av skolpengens fördelning mellan kommunala och enskilda huvudmän.

Riksrevisionen har i rapporten "Skolpengen – effektivitet och konsekvenser (2022:17)" granskat systemet med skolpengen och kommit fram till att nuvarande modell har ett antal nackdelar. Riksrevisionens sammanfattande bedömning är att regelverket i vissa avseenden motverkar en likvärdig skola och därför behöver förändras. Riksrevisionens bedömning är att det nuvarande regelverket medför svårigheter för såväl huvudmännens möjlighet att planera sin verksamhet som en effektiv resursfördelning. Det beror bland annat på att enskilda huvudmän ska ersättas enligt lika villkor, men har andra förutsättningar för sin skolverksamhet än de kommunala huvudmännen. Samtidigt har de enskilda huvudmännen svårt att bedöma om de får rätt ersättning. Därutöver speglar inte skolpengens storlek kostnaden för att ta emot eller förlora en ytterligare elev. Riksrevisionens bedömning är även att regelverket för påtagliga negativa följder på lång sikt vid etablering av fristående skolor inte fungerar ändamålsenligt.

Kristdemokraterna har föreslagit en utredning av möjligheten till en ökad statlig styrning av

kommunernas beräkning av skolpengen – dvs. av hur skolpengen ska vara konstruerad. En sådan styrning skulle syfta till att bättre vägleda kommunerna mot en mer jämlik och bättre skola. Idag skiljer det sig alltför mycket hur skolpengen beräknas och skolpengens storlek varierar kraftigt. Även i Tidö-överenskommelsen tas frågan om skolpeng upp. Där står att vi vill ha en ny och likvärdig skolpeng. Steg ska tas för att införa en nationellt bindande skolpengsnorm i syfte att genom statlig styrning av finansieringen öka likvärdigheten i den svenska skolan i hela landet.

Partistyrelsen anser att den framförda kritiken bör tas på allvar och har för avsikt att verka för att den framförda kritiken beaktas i de direktiv som ska ligga till grund för den kommande utredningens arbete.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

06:36 Århundradets skolreform

Den svenska skolan anno 2023 är resultatet av årtionden av reformer med olika, och ofta inte helt kompatibla, syften, genomförda på olika nivåer och med varierande metoder. Det finns en tydlig avsaknad på sammanhållande tanke, vilket gör att delar motverkar varandra. Det kanske tydligaste exemplet är hur kombinationen av betygssystem, konkurrerande skolaktörer och högskolornas antagningssystem har skapat tydliga incitament för betygsinflation utan motsvarande bildningstillväxt. Ett annat är kommunens klämda roll som finansiär med mycket begränsade styrmöjligheter. Kan vi komma till rätta med sådana problem genom små justeringar systemet, eller behövs en större reform?

Än viktigare är grundläggande frågor om skolans väsen: vad skall den tjäna för syfte – skall den leverera utbildning och förberedelse för framtida yrkesliv, skall den bilda och forma ungdomar för att kunna delta i ett fritt samhälle, eller skall den värna och främja kulturen och kulturlivet? Vad är dess viktigaste förutsättningar – är det likvärdigheten eller allas bästa utveckling – är den egalitär eller omfamnar den individuella olikheter? I vilken utsträckning skall skolan vara föremål för den enskildes fria val?

Kristdemokraterna har under senare år arbetats sig fram till några grundläggande ställningstaganden i vissa viktiga skolfrågor, såsom alla barns individuella rätt till bästa möjliga utveckling och till behovet av exempelvis en kulturell kanon som en central del av undervisningen. Det är gott så, men utan en plan för en sammanhållen förändring av skolväsendets struktur och system kommer sådana förslag aldrig nå så långt. Kristdemokraterna äger idag inte skolfrågorna inom borgerligheten, och utan en helhetsplan kommer vi heller inte i framtiden att göra det. Trots att fokus när vi nu finner oss i regeringsställning måste läggas på de områden vi har ansvar för, så vore det är olyckligt att lämna walk over i en sådan nyckelfråga för nationen som skolan utgör.

Bortom skolan väntar universiteten, som skall tjäna som både centrum för högre lärdom & kulturbärare, som välståndsmotorer och som forskningsinstitutioner. Men utvecklingen sedan åtminstone 1990-talet har varit överväldigande negativ, och krafttag måste tas för att vända trenden.

Jag vill därför lägga fram ett sammanhållet paket av reformförslag. Dessa kan tas ett och ett, eller utgöra inriktningen för framtagandet av partiets förslag till Århundradets skolreform!

Skolans principer och prioriteringar

Idag betingas den svenska skolans utformning av principerna om likvärdighet, det fria skolvalet och alla elevers rätt till individuellt anpassat stöd. Det är knappast förvånande att det råder en viss spänning mellan dessa principer – resultatet av fria val är ju av nödvändighet olika utfall, och kan därmed ses som icke likvärdigt, åtminstone för vissa. Den individuella anpassningen har ofta begränsats till elever som behöver stöd för att nå grundnivån, och lämnat elever som behövt stimulans för att nå längre därhän. Vilket knappast heller rimmar med tanken på en skola som är till för alla.

Principen om likvärdighet har historiskt betonats så starkt i svensk skola att den fått stå i vägen för individuella val och anpassningar för elever som strävat längre. Men begreppet är laddat, och alla försök att tona ner det kommer att bemötas med skränig kritik från vänstern.

Det fria skolvalet är omhuldat inom borgerligheten, och till stor del med rätta. Att kunna välja skola efter behov och önskemål även utan en stark ekonomi är en mycket viktig förutsättning för att alla människor skall ha möjligheten att forma sina egna liv. Men för att åstadkomma ett system med valfrihet (och samtidigt upprätthålla likvärdigheten) har läroplaner, betygssystem, skolformer och antagningssystem behövt anpassas kraftigt. Det är ytterst tveksamt att vi gjort rätt avväganden i alla lägen. På gymnasiet läser elever idag alla ämnen i fristående kurser, i syfte att maximera möjligheterna att välja sin utbildning och byta mellan olika skolor. Men kurssystemet försämrar möjligheterna till gedigen utbildning åtminstone i kärnämnen såsom språk, vilka skall läsas i flera år. Är det ett rimligt pris att betala för valfriheten? En filosofisk fråga om fria val bör också ställas: förutsättningen för att kunna göra faktiska val är kunskap och insikt. Men då det är just det som är skolans mål att ge, kan man då verkligen göra ett informerat val av utbildning innan man gått igenom densamma? Att öppna för att göra minsta inskränkning i det fria valet kommer att leda till skränig kritik från höger.

Vinstdrivande skolor är sannolikt den hetast debatterade frågan inom svensk skolpolitik de senaste decennierna. Men stora delar av debatten är beklämmande onyanserad, från alla håll. Man kan krasst konstatera att vänstern lyckats cementera uppfattningen att ”vinster i skolan är skattepengar som riskkapitalister stjäl från våra barn” hos en stor del av befolkningen. Visst måste denna uppfattning bemötas och bekämpas, men att göra det genom att hårdnackat förneka varje tänkbar nackdel med vinstdrivande skolor är lönlöst. Dels för att det bevisligen inte övertygar som argument, och dels för att det är ohederligt. De centrala problemen med formen är inte vinsten i sig, utan kontrollbehovet i låtit uppstå, och den skadliga incitamentsstrukturen

Vinstdrivande skolor förstärker konkurrensen mellan skolor. Detta är bra, om vad skolorna har att konkurrera med är kvalitativ utbildning. Tyvärr är det mycket svårt för presumtiva elever att jämföra skolor på detta område. Det lättaste sättet att jämföra skolor är idag betyg, och därmed antagning till högre utbildning. Det finns endast svaga mekanismer för att säkerställa att betygen verkligen förtjänas. Således skapas ett starkt incitament för en betygsinflation, vilket också är vad vi sett i Sverige under framför allt det senaste decenniet. Den enskilt viktigaste reform som kan göras för att komma till rätta med dessa skeva incitament är att ersätta slutbetygen med en externt administrerad, traditionell studentexamen. Kvaliteten på utbildningen visas då av studenternas resultat vid examen.

Den svenska skolan har även under längre tid placerat digitalisering högt upp på prioriteringslistan. Arbete med datorer och digitala verktyg är obligatorier redan från skolans allra första år, ofta på bekostnad av arbete med papper och penna eller andra media. Effekterna på läs- och skrivförmåga börjar nu bli överväldigande tydliga, och de är skrämmande. Belägg för att det ökat ungdomars digitala kompetens, i någon väsentlig mening, saknas i princip helt. Ingen kan väl heller tro att barn skulle förbli oförstående inför den digitala världen om de inte tvingades använda digitala verktyg i skolan? Det är hög tid att vi reviderar den digitala ambitionen i skolan, och att digitala verktyg får inta sin rätta plats såsom just verktyg, vilka skall användas när det är lämpligt, inte som målsättningar i sig. Detta kommer att mötas med skarp

kritik för att vara bakåtsträvande, teknikfientligt eller att urholka Sveriges framtida konkurrenskraft. Sådana invändningar saknar substans.

Framför allt sedan Göran Perssons skolreformer på 1990-talet har högskolan fått utgöra den stora riktningsvisaren för svensk utbildning. Alla skall gå där, oavsett vad man vill lära sig, vilka förutsättningar man har, och ibland kan det tyckas även oavsett vilken ålder man är. Den enorma expansionen av svenska högre lärosäten har inte lett till en högre bildningsnivå hos befolkningen, utan endast en urvattning av kvaliteten på universitetsutbildningar. Det har lett till att vad som egentligen är yrkesutbildningar tvingats in i en akademisk form, vilket absolut ingen gagnas av. Det kanske i Perssons ögon såg ut som en demokratisk utjämningsinsats att alla skulle få högskolexamina, men vad blev det egentligen? En förväxt och byråkratisk utbildningsfabrik, med huvudsakligen medioker standard. Universitet och högskolor behöver ha resurser, högt i tak och kontroll över både sin egen forskning och intagningen till sina utbildningar. Det finns idag många olika faktorer som motverkar detta – starkt politiserade tillsättningar av de poster som styr över de stora forskningsmedlen; en naiv tro på att byråkratisk kontroll driver upp kvaliteten på utbildningen, tillsammans med en bristande tilltro till enskilda forskare och institutioner; etikprövningskommittéer som tar sig rätt att sitta till doms över i det närmaste all forskning; en ängslig kultur som månar mer om frihet från obehag och ”kränkningar” än om akademisk frihet har importerats; och en torrt nationalekonomisk syn på utbildningens syfte är återkommande. Våra universitet skall vara platser för fri forskning och öppen debatt, med hög standars och styrd i egen regi. Det som idag är yrkesutbildningar i akademisk form skall brytas loss och utvecklas – det är dags att värdera upp yrkes-utbildningar på alla nivåer, men inte via en akademisk titulatur!

Vidare kan man konstatera att gymnasieskolans upplägg med ”fristående” kurser har tagit stark inspiration från högskolan, utan att egentligen beakta om det är lämpligt för de genomsnittliga eleverna i den åldern. Detta bör särkopplas, och låta varje nivå styras på egna premisser.

Både till vänster och höger i politiken finns det en lika ofta återkommande som olycklig tendens att anlägga ett begränsat nationalekonomiskt perspektiv på syftet med den högre utbildningen. Universiteten skall leverera avkastning på investerade medel genom utbildad arbetskraft och forskningsresultat på av politiken utpekade områden. Det är inget fel med att sådana målsättningar i sig, men de får inte tillåtas dominera synen. Universiteten är helt centrala som institutioner för bildning, och fri tanke, forskning och debatt utgör deras förutsättning. Teknisk kunskap må skapa materiellt välstånd i ett samhälle, men utan humanistisk bildning blir det ett samhälle av intellektuellt armod. En stabil finansiering av universiteten som inte till alla delar kräver en redovisning av samhällsnyttan av varje krona i nästa kvartalsrapport är en förutsättning för att föra universiteten stolta arv in i framtiden. Överlag skall universiteten styras betydligt mindre än idag – bara forskningens och debattens frihet behöver ett starkare skydd.

När Kristdemokraterna utformar århundradets skolreform måste vi våga ta även dessa kontroversiella frågor för diskussion. Om vi vill ha en skola som är bäst för alla barn, så kommer den inte se likadan ut överallt. I separata motioner följer därför en serie förslag på ovan beskrivna områden, som alla bör ses som delar av århundradets skolreform.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna skyndsamt inleder arbetet att utveckla sin skolpolitik till ett sammanhållet reformpaket för den svenska skolan, från förskola till universitet, med sikte på att ta över rollen som borgerlighetens stora skolparti

Nacka 2023-04-02

Martin Gunnesson, Maria Lagerroos

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår att Kristdemokraterna skyndsamt inleder arbetet att utveckla sin skolpolitik till ett sammanhållet reformpaket för den svenska skolan, från förskola till universitet, med sikte på att ta över rollen som borgerlighetens stora skolparti.

Skolan är en av samhällets viktigaste aktörer. Därför har Kristdemokraterna lagt tid och möda på gedigna skoltexter både i motionsform och genom ett handlingsprogram som antogs av Partifullmäktige 2020.

I handlingsprogrammet målas Kristdemokraternas mål och vision för skolan upp. En skola där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter, där barn känner trygghet, kamratskap och får utlopp för sin kunskapstörst, en skola där läraren får tid att vara lärare, tid att se varje barn, en skola som står för kunskap och bildning i fokus.

Handlingsprogrammet behandlar skolans problem alltifrån förskola till gymnasiet, däremot inte högre studier och forskning. Det tar upp frågor om huvudmannaskap, fria skolvalet, friskolor, lärarbrist och förebyggande arbete.

Det utbildningspolitiska handlingsprogrammet antogs av Partifullmäktige 2020 och är fortfarande relevant. Skolan har varit under nästan oavbruten reformering sedan kommunaliseringen för trettio år sedan. Grundskolan och gymnasieskolan har under denna period arbetat under tre olika läroplaner och lika många betygsystem. Skolan behöver därför inte några nya stora reformer. Tvärtom krävs nu arbetsro för att slipa på det som kan bli bättre och befästa det som redan är bra. Partistyrelsen kommer därför inte att föreslå stora förändringar i skolans regelverk, utan istället komma med några justeringar som vi tror skulle gynna verksamheten och framför allt elevens förutsättningar att gå ut skolan med godkända betyg. Detta driver partiet genom väl genomarbetade riksdagsmotioner på utbildningsområdet. Partistyrelsen menar därför att det i dagsläget inte är nödvändigt för partiet att inleda ett nytt arbete med skolpolitiken. Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:37 Skolplikt och Läroplikt

Sedan 1842 har skolplikt gällt i Sverige. Denna reform har lagt grunden till den utbildningsnivå som vi har i Sverige. Skolplikten förpliktar närvaro och deltagande i skolan. Det sätter inte kunskapen som mål utan deltagandet.

För oss Kristdemokrater är familjen en av samhällets viktigaste hörnstenar. Det samspel som familjer har med samhället är viktigt för ett ansvarstagande och delaktighet i samhället. Samspelet inom familjen är också viktig. Där varje familjemedlem är delaktig och ställer upp på de gemensamma bästa i ett samspel med kravlös kärlek och kärleksfulla krav.
I Finland har man som motsvarighet till den svenska modellen läroplikt i stället för skolplikt. Denna läroplikt ska trygga grundläggande kunskaper och den bildning som behövs i livet och i samhället samt främja lika möjligheter att utveckla sig själv enligt förmåga och behov. Denna läroplikt sätter ett tydligare mål mot lärandet och det egna ansvaret.

Det ena behöver dock inte utesluta det andra. Vi ser problem med bristande kunskaper i centrala ämnen och att elever med avsaknad av grundutbildning eller obehöriga till högre utbildning. Orsaken till detta är oftast att elever i tidiga årskurser halkar efter kunskapsmässigt och att man inte får med sig den kunskap man behöver vidare. Ett verktyg för såväl skola som elev men även

för familjen, vårdnadshavare och barn är att lyfta fokus från att man som elev inte bara ska närvara i skolan utan att man även tar ansvar för att ta till sig det kunskap man har rätt till.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för att utreda och om lämpligt införa läroplikt vid sidan om skolplikt

Gävle 2023-03-24

Jan Myléus, Jan-Eric Andersson, Deborah Ishimwe

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman Gävleborg beslutade att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna vill att Kristdemokraterna verkar för att utreda och om lämpligt införa läroplikt vid sidan om skolplikt.

Frågan om läroplikt har Kristdemokraterna diskuterat tidigare. I det utbildningspolitiska programmet som antogs av Partifullmäktige 2020 föreslogs en utredning av läroplikten. Frågan om läroplikten togs upp även vid Rikstinget 2021, och har även föreslagits i riksdagsmotion.

Kristdemokraterna menar att det finns något att lära av Finlands läroplikt, där fokus ligger på att eleven ska uppnå tillräckliga kunskaper, snarare än att eleven ska fullgöra ett visst antal år i grundskolan. Det ger en möjlighet att komma till rätta med det faktum att skolan för en del elever med handlar om närvaro än om kunskapsinhämtning. Problemet med den svenska skolplikten är att den upphör vid en viss ålder, alldeles oavsett uppnådda kunskaper. Det är ett svek mot de barn och ungdomar som inte lyckas. Partistyrelsen vill dock erinra om att det är svårt att exakt kopiera en modell från ett annat land som även i andra avseenden skiljer sig från den svenska. Frågan kräver därför djupare studier. I vårt utbildningspolitiska handlingsprogram föreslår vi just en sådan utredning, där den finska erfarenheten givetvis kommer vara en viktig komponent.

I läroplikten ligger ett ansvar hos eleven att lära sig och även en drivkraft för skolan att stötta och hjälpa elever med svårigheter. Det har också fördelen att sent anlända elever med bristfällig skolbakgrund får lika goda chanser att uppnå godkända betyg som de som vuxit upp i landet.

Partistyrelsen föreslår rikstinget anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

06:38 Tre terminer from årskurs 7 i skolan

Efter familjen är skolan med all sannolikhet den näst viktigaste delen under ett barns uppväxt. Svensk skola står som vi alla vet inför många utmaningar. Några av de mest avgörande är svårighet att rekrytera och behålla utbildade lärare, att många elever går ut 9:an utan gymnasiebehörighet samt att den psykiska ohälsan är stor. Skolan behöver en förändring som skapar en ökad trivsel och möjlighet till en bättre återhämtning utan att det för den skull

innebära en stor omorganisation.

Med ett tre terminers system skulle höstlov och sportlov blir vardera två veckor långa. Jullov och påsklov skulle få samma längd som idag. Sommarlovet blir nio veckor långt, vilket är en vecka kortare än idag.

Ett tre terminers system skulle skapa ett mer balanserat läsår, ge bättre förutsättningar för lärare till återhämtning, utvärdering och utveckling. Detta skapar en bättre arbetsmiljö och leder till att lärare i högre grad vill och orkar arbeta kvar i skolan. Studiedagar tas bort under terminerna och förläggs till den första veckan mellan terminerna. Detta innebära att lärarkollegiet kan anordna gemensamma utvecklings- och fortbildningsdagar som löper över fler sammanhängande dagar.

För eleverna infinner sig en känsla att terminerna inte är så oändligt långa, det skapas fler naturliga brytpunkter för utvecklingssamtal vid varje terminsslut samt en möjlighet mellan terminerna att komma i fatt, så kallad lovskola, när man ligger efter i ett ämne. Vidare ges även eleverna bättre möjlighet till återhämtning.

Vill man se hur tre terminers system fungerar i praktiken så har amerikanska gymnasiet i Göteborg infört detta med goda resultat. 98,7% av eleverna anger att tre terminer är positivt för lärandet samma siffra för vårdnadshavare är 98,1%.

Ett tre terminers system skulle ge bättre förutsättningar för elever att lyckas och lärare att trivas, två mycket viktiga faktorer för att svensk skola ska bli i världsklass igen!

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag på att Rikstinget ger partistyrelsen följande uppdrag:

Attsats 1: Verka för införandet av ett tre terminers system från årskurs 7 i svensk skola.

Katrineholm 2023-02-05

Alexander Forss

Partidistriktsstämman i Sörmland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären vill verka för införandet av ett tre terminers system från årskurs 7 i svensk skola.

Som motionären själv lyfter finns redan möjligheten för skolor att dela in läsåret i tre terminer. En liknande motion behandlades på rikstinget 2021.

Enligt Skollagen (2010:800) ska gymnasieskolor och andra skolor ha en vårtermin och en höttermin. Enligt gymnasieförordningen kap 3 ska läsåret omfatta 40 veckor och minst 178 skoldagar samt minst 12 lovdagar. Huvudmannen får besluta om andra tider om utbildningsinslag förutsätter andra läsårstider. Dagarna för höst- och vårtermin beslutas också av huvudmannen, så länge man inte förlägger undervisning i juli. Huvudmannen bestämmer vilka datum som höst- och vårterminerna ska börja och sluta. Men detta går att kombinera med fler lovtider och uppehåll, samt kortare sommarlov. Till exempel har amerikanska gymnasiet i Göteborg, som motionären framhåller, ett system med tre terminer.

Vi föreslår i vårt utbildningspolitiska handlingsprogram att den garanterade undervisningstiden för elever utökas. Vi föreslår även läroplikt alternativt förlängd skolplikt och/eller sommarskola för elever som inte har uppnått målen. Att ytterligare luckra upp terminssystemet vore dock en stor reform i en verksamhet som i nuläget är tämligen reformtrött. Dessutom skulle det ytterligare försvåra skolbyten. Partistyrelsens uppfattning är att det inte är motiverat, mot

bakgrund av den flexibilitet som redan finns.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:39 Reformering av grundskolan och gymnasieskolan

Skolutbildningen är sedan många år behäftad med omfattande problem. Några av grundorsakerna utgörs av att utbildningarna i för hög grad är inriktade på att vara högskoleförberedande och inte i tillräcklig omfattning syftar till att vara yrkesförberedande. Detta leder bland annat till att många elever inte är tillräckligt motiverade för skolarbetet vilket medför dåliga utbildningsresultat.

Skolans uppgift är i grunden till för att förbereda eleverna för arbetslivet. Skolutbildningen kan säkerligen vara mer differentierad och behöver inte vara 12 år för alla som idag. Med kortare utbildningstid finns mycket att spara in på både skollokaler och skolpersonal. Resurser kan frigöras för andra ändamål i samhället, till exempel sjukvård/äldrevård som är eftersatt.

När man ska reformera något så kan en bra början vara att se historiskt på hur skolan var organiserad till exempel på 50-talet med folkskola, realskola, yrkesskola och läroverk. På den tiden var skolan tydligare än idag inriktad på yrkesutbildning och att därmed tillgodose samhällets och arbetsmarknadens behov av arbetskraft för olika uppgifter.

Attsats 1: Att rikstinget beslutar att uppdra åt partistyrelsen att verka för en effektiviserad skola med inriktning på arbetsmarknadens behov. Utbildningstiden ska på ett tydligt sätt avpassas till olika yrkesområdens utbildningskrav.

Bromma 2023-04-04

Per-Gunnar Larsson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären belyser ett viktigt ämne. Ska Sverige kunna konkurrera som kunskapsnation i innovation och utveckling krävs en skola som matchar efterfrågan. Kompetensbristen på arbetsmarknaden gäller inom en rad olika sektorer. Ska Sverige till exempel kunna förse vård och omsorg sett till den demografiska utvecklingen måste varannan elev som examineras påbörja anställning inom vård och omsorg. Samtidigt efterfrågas kompetens inom teknik, digitalisering och polis för att nämna ytterligare branscher som har utmaningar sett till personalförsörjning. Det är mot bakgrund det är viktigt att låta de som vill utbilda sig till ett praktiskt yrke att göra detta.

Distriktsstyrelsen menar att Kristdemokraterna redan idag vill motverka den så kallade ” överakademiseringen” inom svensk skola.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:

Motionen förespråkar ett uppdrag till partistyrelsen att verka för en effektiviserad skola med inriktning på arbetsmarknadens behov. Utbildningstiden ska på ett tydligt sätt avpassas till olika yrkesområdens utbildningskrav.

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som innebär att krav ställs på att kommuner samverkar och väger in arbetsmarknadens behov när utbildningar inom gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå planeras, dimensioneras och erbjuds. Ändringarna syftar till att öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Dessa ändringar träder ikraft 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. Kristdemokraterna tillstyrkte förslaget om att arbetsmarknadens behov ska vägas in.

Partistyrelsen föreslår rikstinget anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

06:40 Utöka möjligheterna för komvuxstudier!

Det är många personer som läser på Komvux av olika anledningar, dels för att kunna söka till högskola men också för att skaffa sig en praktisk utbildning som ger arbete efter avklarad studietid. Det finns ett stort behov av praktiska utbildningar som ger arbete direkt men tyvärr är det för många personer omöjligt att kunna studera på dessa. Om den utbildning man vill gå t.ex. till svetsare inte finns i hemkommunen så är det rektor som beslutar huruvida man beviljar studier i annan kommun eller inte på grund av att det är hemkommunen som betalar utbildningsplatsen. Det är orimligt att man som enskild personer kanske ska behöva ta med sig ev familj och flytta för att ha möjlighet att studera. Detta förlorar både den enskilde personen och kommunen på. När det gäller all annan utbildning som gymnasieskola, grundskola, YH-utbildningar eller universitet med mera så kan de plugga var de vill eftersom de har rätt att söka studier i hela landet. Det är dags att vi öppnar upp även för vuxna att kunna söka utbildning i hela landet. Det är många människor i dag som tyvärr inte har möjlighet att läsa den utbildning de vill. Vi behöver öppna upp precis som det är på andra utbildningar och ge fler valmöjligheter även för komvuxelever! Jag yrkar att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag

Attsats 1: Att arbeta för att få till en förändring i lagstiftningen så att de som studerar på Komvux ska kunna välja utbildningsort utanför kommunen i de fall utbildningen inte finns i hemkommunen och därmed öka valmöjligheterna för den enskilde till möjlighet till egen försörjning och arbete.

Fliseryd 2023-04-01

Madeleine Rosenqvist

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en viktig fråga som är en viktig pusselbit för att fler ska kunna utbilda sig och matcha arbetsmarknaden. Att göra fler studievägar tillgängliga utan att det försvårar för den studerande menar vi borde vara en angelägenhet för vårt parti. Att vi idag kan söka både gymnasium och universitetsstudier på annan ort men inte komvuxstudier, borde anses som förlegat. Vi ser det som angeläget att inte låsa in komvuxeleverna i den egna kommunen.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att arbeta för att få till en förändring i lagstiftningen så att de som studerar på Komvux ska kunna välja utbildningsort utanför kommunen i de fall utbildningen inte finns i hemkommunen och därmed öka valmöjligheterna för den enskilde till möjlighet till egen försörjning och arbete.

En liknande motion behandlades på rikstinget 2019.

Motionen belyser betydande problem, nämligen att vissa komvuxutbildningar, exempelvis inom "smalare" bristyrken, inte skapas eller inte blir tillgängliga för den enskilde för att den egna kommunen är för liten för att starta en utbildning som svarar mot ett utbildningsbehov. Partistyrelsen anser att det är rimligt att man, oavsett i vilken kommun man bor, har möjlighet att läsa in de olika nationella program som finns inom gymnasieskolan, eller yrkesvuxutbildningar som erbjuds i andra kommuner. Om en kommun inte tillhandahåller ett visst program bör den kommuninvånare som vill läsa just det programmet kunna få göra det i en annan kommun. Kommuner bör vidare kunna skriva samarbetsavtal med varandra så att exempelvis mindre kommuner kan tillhandahålla några gymnasieprogram per kommun, istället för att alla kommuner nödvändigtvis ska ha beredskap för precis alla utbildningar.

Att däremot tillåta komvuxelever att läsa sådana utbildningar på annan ort som redan erbjuds i kommunen skulle riskera att leda till omotiverade kostnader. Partistyrelsen menar att det viktigaste är att varje elev har möjlighet att läsa de nationella utbildningar som finns, för att den enskilde på det sättet ska kunna ta sig vidare till jobb eller andra studier.

Partistyrelsens föreslår att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

06:41 Utbildningsbonus till vissa elever

Att säkerställa kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen är kanske kommunsektorns största utmaning de kommande femton åren. I min hemkommun Jönköping prognoseras att vi behöver anställa 6.885 nya medarbetare inom äldreomsorgen fram till år 2035.

Äldreomsorgslyftet har höjt kompetensnivån bland äldreomsorgens medarbetare. Det är positivt att fler har professionell kompetens för att kunna ge en god vård och omsorg. Att fler medarbetare klarar fler av äldreomsorgens arbetsuppgifter. Men antalet medarbetare blev inte fler genom äldreomsorgslyftet.

Vårdnära servicetjänster och välfärdsteknik är två åtgärder som på ett positivt sätt kan bidra till att utbildad personal kan möta fler äldres behov. Men det räcker inte. I grund och botten är problemet att för få gymnasielever går vård- och omsorgsprogrammet.

Kommuner skulle i teorin kunna begränsa gymnasieskolans programutbud i syfte att styra elever mot vård- och omsorgsprogrammet. Det skulle dock medföra att fristående aktörer erbjuder de program som eleverna önskar och som kommunen inte erbjuder i den omfattning som efterfrågas. Utredaren Lars Stjernkvist har föreslagit en statlig styrning av programutbudet i gymnasieskolan men förslaget har inte utmynnat i någon proposition eller lagstiftning.

Sveriges kommuner har prövat en mängd åtgärder för att öka söktrycket till vård- och omsorgsprogrammet. En del har varit lyckade men har långt ifrån bidragit till någon signifikant förändring.

Radikala grepp måste tas för att öka antalet gymnasister som väljer vård- och omsorgsprogrammet. Jag föreslår därför att kommuner ska ges rätten att erbjuda en ekonomisk gratifikation till de som genomgår vård- och omsorgsprogrammet och tar en gymnasieexamen.

Utifrån likställighetsprincipen torde det idag inte vara tillåtet för kommuner att införa en sådan premie. Premiens belopp bör vara likvärdig i de kommuner som inför den för att inte ekonomiskt starka kommuner ska konkurrera ut ekonomiskt svagare kommuner. Införandet bör också vara frivilligt för kommunerna och fullt ut bekostas av desamma.

Ett införande skulle sannolikt inte innebära några betydande kostnader för kommunerna då dessa redan idag har stora kostnader för rekrytering av nya medarbetare.

Jag föreslår därför rikstinget besluta:

Attsats 1: att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att kommunerna ges rätten att införa en ekonomisk gratifikation för de elever som tar en gymnasieexamen vid vård- och omsorgsprogrammet. Införandet av gratifikationen ska vara frivillig för kommunerna och beloppet likvärdigt i hela landet.

Gränna 2023-02-25

Andreas Sturesson

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Denna motion adresserar en mycket angelägen fråga: Hur får vi mer personal till vård- och omsorgsyrkena? Motionärens förslag om att ge kommunerna möjlighet att ge en ekonomisk gratifikation till de elever som uppnår gymnasieexamen på Vård- och omsorgsprogrammet är ett intressant förslag och bör vara en möjlig väg att locka fler unga till att utbilda sig inom vård/ omsorg. Naturligtvis finns det även andra idéer för att göra detta yrkesval mer attraktivt, såsom lärlingsutbildningar, olika former av stipendier/gratifikationer samt garanterad anställning efter genomförd examen från vård- och omsorgsprogrammet, men partidistriktsårsmötet anser att även detta förslag är värt att beakta och föreslår rikstinget att bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen föreslår att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att kommunerna ges rätten att införa en ekonomisk gratifikation för de elever som tar en gymnasieexamen vid vård- och omsorgsprogrammet. Införandet av gratifikationen ska vara frivillig för kommunerna och beloppet likvärdigt i hela landet.

Motionen tar upp en fråga som är viktig för vårt parti och för samhället i stort. Att lyckas med att locka fler till vård- och omsorgsyrkena är avgörande för kvaliteten i vård och omsorg. Många av de förslag som Kristdemokraterna har för att förbättra för patienterna, förbättrar också arbetsmiljön för vårdpersonalen. Man kan också uttrycka det på det omvända sättet: De förslag vi lämnar för att minska kompetensbristen och förbättra arbetsmiljön för vårdens medarbetare förbättrar också för patienterna. Det är viktigt att se att dessa delar är kommunicerande kärl. När arbetsstrukturen ger förutsättningar för kontinuitet och trygghet minskar stressen för personalen. När överbeläggningarna minskar och samverkan mellan regioner och kommun blir bättre kan personalen ägna mer tid åt patienter och omsorgstagare. Hälso- och sjukvården och den kommunala omsorgen blir då en mer attraktiv arbetsplats.

Partistyrelsen vill även peka på att det finns, gymnasiala lärlingsanställningar, GLA, som är en avancerad yrkesutbildning på gymnasial nivå. Som GLA-elev är man halva utbildningstiden på den arbetsplats där man är anställd. På jobbet lär sig GLA-eleven både teori och praktik och resten av den teoretiska utbildningen sker på skolan. Fler än nio av tio GLA-elever blir anställda efter sin yrkesexamen. Eftersom eleven är anställd så utgår lön för tiden som eleven är på arbetsplatsen.

Partistyrelsen menar att en gratifikation inte är rätt sätt att locka människor till vården, men att det finns andra sätt att göra utbildningarna mer attraktiva såsom ovan nämnda exempel med betald arbetsplatsförlagd utbildning, anställningsgaranti och annat som förutsätter en utvecklad samverkan mellan gymnasieskolan, vuxenutbildning och arbetsgivarna inom vården och omsorgen. Vården och omsorgen måste bli bättre på att erbjuda attraktiva anställningar och utvecklingsmöjligheter, men det är uppenbart att åtgärder behöver vidtas även för att göra vård- och omsorgsutbildningarna mer attraktiva. Partistyrelsen anser dock att detta löses bäst lokalt just genom samverkan mellan ansvariga aktörer.

Nyligen uppmärksammades att ett antal kommuner i Västerbotten har börjat erbjuda pengar för att locka elever till sina gymnasieskolor. Detta kan strida mot kommunallagens likabehandlingsprincip och vara skäl för att rikta ett vite mot de kommuner som erbjuder detta. Det är skillnad att attrahera elever med exempelvis datorer eller surfplattor eftersom dessa har en direkt koppling till undervisningen, vilket inte en ekonomisk gratifikation till enskilda elever har.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:42 Lika villkor för gymnasieelevers inackorderingstillägg

Lika villkor för gymnasieelevers inackorderingstillägg för de elever som väljer en NIU utbildning på annan ort, när motsvarande NIU utbildning finns på hemorten och där det enda alternativet är att bosätta sig på orten där utbildningen är, dvs då pendling inte fungerar.

Idag skiljer det sig om man får inackorderingstillägg eller ej beroende på om det är en kommunal huvudman eller en fristående huvudman för den valda gymnasieskolan.

Kommunerna hanterar bidrag när det gäller de kommunala gymnasieskolorna och CSN hanterar bidragen när det gäller fristående skolor. Får man avslag från CSN kan man överklaga beslut till Överklagandenämnden men ser är det stopp.

Har vi friskolor ska det vara samma regler som gäller för de elever som väljer att gå på de skolorna.

Attsats 1: Partistyrelsen får i uppdrag att verka för en likvärdig behandling av elevers rätt till inackorderingstillägg oaktat vilken huvudman den valda gymnasieskolan har.

Markaryd 2023-03-15

Maria Lundin

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade avge följande yttrande och

motivering:
Bifall.

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att partistyrelsen får i uppdrag att verka för en likvärdig behandling av elevers rätt till inackorderingstillägg oaktat vilken huvudman den valda gymnasieskolan har.

En statlig utredning, SOU 2020:33 "Förslag om finansiering och resursfördelning i gymnasieskolan" har tagit upp denna fråga. I det system som råder lämnas stöd till inackordering som utgångspunkt till elever vid en gymnasie- eller gymnasiesärskola med offentlig huvudman. Elever i andra skolor kan få statligt inackorderingstillägg. Vid vilken skola eleven studerar påverkar därför om eleven kan få stöd och till vilket belopp. Dessutom ser stödet olika ut i olika kommuner.

Av utredningen framgår att kommunalt stöd till inackordering kan, till skillnad från statligt stöd, ofta lämnas även om motsvarande utbildning finns på elevens hemort. Elever har därför möjlighet att välja bort en utbildning på hemorten, men bara om de vill läsa samma utbildning på en skola med offentlig huvudman på en annan ort. En elev som vill välja bort en utbildning på hemorten och i stället läsa samma utbildning vid en fristående skola på en annan ort kan inte få statligt inackorderingstillägg. Skolor med offentliga och enskilda huvudmän har därför inte likvärdiga villkor i detta avseende.

Stödet till inackordering syftar till att undanröja geografiska hinder för utbildning. I dag finns i praktiken ett statligt stöd och 290 olika kommunala stöd.

Studiehjälpsutredningen föreslog att staten genom CSN skulle ha det samlade ansvaret för stödet till inackordering, något som flertalet remissinstanser tillstyrkte, bland annat CSN, Folkbildningsrådet, Lärarförbundet, Skolverket och Stockholms stad.

Det nuvarande systemet innebär olika villkor för olika elever och olika skolhuvudmän. Det är ett komplext system, där rätten till stöd är svårt att förutse och beslut om stöd kan uppfattas som godtyckliga. Utredningen föreslog att kommunernas ansvar för stöd till inackordering ska föras över till Centrala studiestödsnämnden, CSN, som därmed får det samlade ansvaret för stödet till inackordering. Förslaget bereds för närvarande inom regeringskansliet. Partistyrelsen menar att utredningens förslag är bra och bör genomföras.

Partistyrelsen håller med motionären om att det finns en skevhet i systemet för inackorderingstillägg och föreslår rikstinget att bifalla motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

06:43 Motion angående ändrat poängsystem för studiemedel inom vuxenutbildning

En vuxenstuderande som väljer att studera en kurs på gymnasial nivå inom ramen för kommunal vuxenutbildning ställs idag inför följande val: om personen behöver läsa en 100-poängskurs på heltid kan den få ekonomiskt stöd från CSN under 5 veckor. Med andra ord innebär det att studier i t.ex. kursen Engelska 5 (tidigare Engelska B) eller Svenska som andraspråk 1 (tidigare Sva A) förväntas bli avklarade under 5 veckors tid. För att konkretisera det ytterligare förväntas

den studerande att ta sig igenom ett mycket mångsidigt centralt innehåll, träna, automatisera och examinera flera olika mycket avancerade förmågor under en månad och en vecka. Det handlar om samma kurser som en gymnasiestuderande, som går mot samma mål och som av åldersskäl som oftast har lättare att ta till sig information, lägger upp mot ett års studier med lektioner 3-4 gånger i veckan på. Anledningen till detta är att kurserna har samma poängantal på komvux som inom ramen för ordinarie gymnasiestudier trots att man på komvux som oftast läser en kurs i taget, vilket innebär helt andra förutsättningar för studierna.

Dagens system där det i praktiken är studiestödet från CSN och inte den enskildes behov eller pedagogiska överväganden får avgöra studieutformningen gör att många komvuxlärare och vuxenstuderande får antingen lägga upp sina studier på ett sätt som inte gynnar inlärningen eller skynda sig igenom viktiga kursmål utan att ha möjlighet att bottna i faktisk djup kunskap, då vuxenelevens ekonomiska situationen inte tillåter annan utgång. Ett annat alternativt är att man tvingas till alternativa finansieringslösningar som studier av flera inte nödvändiga kurser (med ökade lån som följd), kombination av arbete och studier och/eller studier på distans - lösningar som i dessa fall väljs inte utifrån de faktiska behoven, utan då inga andra alternativ är tillgängliga med hänsyn tagen till den enskildes försörjningsmöjligheter. Detta gynnar varken den enskilde, god professionell gärning eller samhället i stort.

Utifrån detta föreslår jag att Kristdemokraterna verkar för en översyn av hur man beräknar studiestöd inom ramen för CSN på gymnasial nivå inom vuxenutbildningen.

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för ett ändrat poängsystem för studiemedel inom vuxenutbildning

Sundsvall 2023-02-14

Polina Larsson

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet beslutar i enlighet med partidistriktsstyrelsens förslag att bifalla motionen och skicka den vidare.

Partidistriktsstämman i Västernorrlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären anser att Kristdemokraterna ska verka för ett ändrat poängsystem för studiemedel inom Vuxenutbildning.

Om man studerar kan man få bidrag och lån från CSN. Vad man kan få beror bland annat på vad man ska studera, hur gammal man är och vilken situation man är i. För studier på komvux eller folkhögskola kan man få studiemedel som är bidrag och studielån, studiestartsstöd – om man är arbetslös och behöver utbildning på grundskole- eller gymnasienivå, omställningsstöd – som är ett bidrag för den som arbetat länge och vill studera för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden, eller sudiehjälp – ett bidrag för studier på gurndskole- och gymnasienivå till och med första halvåret du fyller 20 år.

Hur mycket pengar man har rätt till beror bland annat på vilken studietakt (100, 75 eller 50 procent), hur många veckor man studerar och hur stor inkomst man har. Detta är en ordning som Partistyrelsen anser är rimlig. Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:44 Sveriges högre utbildning

Universitet är den institution som över det senaste millenniet betytt allra mest för framväxten av vårt moderna samhälle. Universitetet har format både den vetenskap och den civilisation vi åtnjuter. Men universitetets strålande framtid har aldrig varit självklar, utan måste ständigt försvaras och byggas. Nu mer så än på länge.

Universitetets bärande idé är sökandet efter och förmedlandet av kunskap, för kunskapens egen skull. Det kan fungera civiliserande och det kan skapa välstånd, men det är sekundära syften. Våra universitet skall vara centrum för fri forskning och fri debatt, inte fungera som nationalekonomiska eller sysselsättningspolitiska verktyg, och inte heller som spelplan för politiska ambitioner.

Från 1990-talet och framåt expanderade antalet svenska universitet kraftigt, och lika så antalet studerande. Alla typer av vidareutbildning skulle in i universitetets form, och det skulle finnas miniuniversitet på snart sagt varje ort. Vi ser idag, med all önskvärd tydlighet att båda dessa tankar var stora misstag. För det första så vinner varken universitet eller yrkesskolor på att samsas under ett tak. Yrkesutbildningar kan vara enormt krävande i sig, men de är till syvende och sist praktiska. Låt dem vara det, och låt de akademiska utbildningarna vara det!

För det andra har vi sett hur flera små högskolor har uppvisat pinsamt låg kvalitet och tvingats gå upp i större universitet. Att införlivas i Uppsala universitet var, exempelvis, ett stort lyft för högskolan på Gotland. Detta beror på att universitet behöver både bredd och rötter. Ambitionen måste vara att vi i framtiden bör ha färre, men vassare universitet.

Ett tredje problem är en kraftigt tilltagande byråkratisering. Makten över universitetens institutioner har obönhörligen förskjutits från forskare till administratörer. Med det kommer dokumentationshets, tungroddhet och en målförskjutning som inte gagnar forskningen.

Finansieringen av forskning styrs idag några stora kanaler, vilka därmed har en enorm makt över vad som görs. Dessa har i många fall blivit allt mer politiserade, och forskare mer ängsliga. Denna trend måste vändas. Till detta hör också markant ökade krav på exempelvis etiska förhandsprövningar av frågeställningar allehanda vetenskaper, där många etikkommittéer hellre tycks fälla än fria. Det leder till en ängslig och bakbunden forskarvärld. Forskning är utmanande och ofta obekvämt, eftersom en bärande del är att pröva så kallade etablerade sanningar. Så måste den får vara.

Till sist kan vi se hur en ängslig kultur där hänsynen att inte såra någon tillåts gå före skapandet och förmedlandet av kunskap, eller tillåts begränsa den fria debatten. Det är svårt att lagstifta om detta, men vi bör ta varje tillfälle i akt att göra motstånd mot sådana tendenser och värna tankens och ordets frihet!

Attsats 1: Att arbetet att utveckla ett sammanhållet program för Kristdemokratisk politik för högre utbildning inleds snarast

Attsats 2: Att denna politik har som inriktning att
a. stärka den akademiska yttrandefriheten och oberoendet, särskilt gentemot politiken,

b. begränsa kravet att etikpröva forskning till strikt nödvändiga fall

c. väsentligt utöka de icke-specificerade ekonomiska stödet till universiteten, på bekostnad av det som riktas mot specifik forskning via politisk styrda kommittéer

d. avideologisera främjandet av vissa forskningsgrenar via exempelvis statliga institut

e. se över den statliga finansieringsmodellens kopplingar till avlagda examina

f. att säkerställa att på akademiska institutioner är det de forskande som har störst inflytande över institutionen, inte anställda byråkrater

g. åtskilja högre yrkesutbildning från universiteten, vad gäller både styrning och finansiering

h. att avvisa alla krav på direkt mätbar samhällsekonomisk vinning av universitetens utbildningar

i. antalet universitet bör minska, till förmån för större enheter.

Nacka 2023-04-02

Martin Gunnesson, Maria Lagerroos

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår att rikstinget ska besluta om ett sammanhållet program för högre utbildning och inriktningen på ett sådant.

Kristdemokraterna har i motion till riksdagen utmejslat en politik för högre utbildning och forskning. Där tas tydlig ställning för kvalitet och excellens i högskola och forskning, och att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer samt en framstående kunskapsnation. Kristdemokratisk högskolepolitik har därför sin grund i kunskap, kvalitet, valfrihet och trygghet. Studenten ska stå i centrum för utbildning och bildning. Den högre utbildningen och forskningen måste tillvarata intresserade talanger för att hålla Sverige konkurrenskraftigt. Därför behöver det finnas möjligheter att studera eller forska oavsett om man exempelvis har en funktionsnedsättning eller är nybliven student eller ensamstående tvåbarnsförälder.

Kristdemokraterna värnar akademins autonomi och forskningens autonomi för att stimulera de bästa och mest innovativa forskningsidéerna. Lösningar på samhällsutmaningar växer i de flesta fall fram genom kreativitet och kunskap som har genererats genom långsiktig investering i den fria forskningen. För att nå målet om att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en framstående kunskapsnation krävs stöd till den fria forskningen där en tilldelning som styrs av vetenskaplig kvalitet ger förutsättningar för fler forskningsmiljöer av högsta kvalitet.

Forskningens behov präglas av långsiktighet och stabila villkor vilket ställer krav på ändamålsenlig resursfördelning till universitet och högskola. Sverige är ett litet land med begränsade resurser och vi har inte råd att enbart fördela resurserna jämnt över lärosätena. Excellens ska vara drivande.

Forskningsinfrastruktur består i ändamålsenliga forskningsanläggningar, databaser, avancerade mätverktyg, forskningsbibliotek, biobanker och storskaliga beräkningsresurser, alltså verktyg eller resurser som är nödvändiga för att bedriva forskning. Forskningsinfrastrukturen har kommit att spela en alltmer central roll inom forskarsamhället med mer komplexa vetenskapliga frågor, utveckling av avancerad teknik, digitaliseringen och ökade datamängder. En god

infrastruktur är många gånger avgörande för att kunna bedriva internationellt konkurrenskraftig forskning.

Vad gäller utnämning av högskolor till universitet så har Kristdemokraterna som grundprincip att resurserna till de etablerade universiteten minskar, något som riskerar att sänka kvaliteten på såväl forskning som utbildning. Det gynnar inte Sverige som forsknings- och kunskapsnation. För att säkerställa att det är strävan efter forskningsmiljöer av hög kvalitet, och inte regionalpolitik, som är ledande i dessa frågor framöver anser Kristdemokraterna att man bör ta ett helhetsgrepp över vilka principiella kvalitetskriterier som ska gälla för högskolor respektive universitet. Likaså kring hur många universitet och högskolor som bör finnas i landet samt var geografiskt de ska finnas. Frågan bör utredas.

Partistyrelsen menar att Kristdemokraterna redan idag har en tämligen gedigen politik om forskning och högre utbildning. I övrigt gör Partistyrelsen den bedömningen att det finns många strategiskt viktiga områden som Kristdemokraterna kommer vilja utveckla. I konkurrensen med dessa bör andra frågor ligga högre på dagordningen. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:45 Avpolitisera svenska lärosäten

Inom delar av utbildningssektorn upplevs det finnas en vänsterideologisk politisering. Detta debatteras ständigt och det finns utbildningar och lärosäten på akademisk nivå där studenter och anställda vittnar om en upplevd politisk agenda. För att ha en akademisk frihet och trovärdighet är det av största vikt att utbildningen är objektiv, politiskt neutral och speglar olika ideologiska idétraditioner. För att säkerställa att forskning och utbildning är intellektuellt hederlig, konsekvensneutral och objektiv är det viktigt att KD som parti arbetar för att uppmärksamma och motverka detta, t ex i regleringsbrev. Det handlar ytterst om förtroendet för våra gemensamma och skattefinansierade institutioner som i demokratisk tradition är ämnade att rusta våra studenter för att i framtiden kunna tjäna och utveckla vårt gemensamma samhälle på demokratisk grund med respekt för oliktänkande. Det är viktigt att våra gemensamma institutioner verkar och står upp för objektivitet och redovisar olika ideologiska teoribildningar. Detta för att överlåta åt och ge förutsättningar för studenterna att göra egna ställningstaganden, vilket är grunden för demokratin.

Rikstinget föreslås ge partistyrelsen i uppdrag att:

Attsats 1: verka för att uppmärksamma och motverka politisering av lärosäten, t ex i regleringsbrev

Öckerö 2023-02-20

Eva Wallin, Annika Mauléon

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna vill att Kristdemokraterna ska verka för att uppmärksamma och motverka politisering av lärosäten, tex i regleringsbrev.

Politiken ska inte styra inriktningen på högre utbildning och forskning. I Kristdemokraternas

motion för högre utbildning och forskning står:

”Kristdemokraterna värnar akademins autonomi. Nyligen infördes en förändring i högskolelagen som medför att det som en allmän princip i högskolornas verksamhet ska gälla att den akademiska friheten ska främjas och värnas. Kristdemokraterna står bakom denna ändring och ser positivt på att den akademiska friheten ska gälla hela högskolans verksamhet, dvs. även utbildningen.”

Partistyrelsen menar att detta är en viktig princip som inte ska brytas. Partistyrelsen föreslår rikstinget att besluta att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:46 Avveckla statliga och kommunala bidrag till Ibn Rushd

Av intresse för landets skattebetalare borde den uppenbara kopplingen mellan Islamiska förbundet i Sverige och det terrorstämplade Muslimska brödraskapet vara. Den finns nu tydligt redovisad i en 743-sidor diger doktorsavhandling vid Lunds universitet: Global politisk islam? (2023). Författaren är Sameh Egyptson, som är uppvuxen i Egypten, arabisktalande och sedan 1990 bosatt i Sverige. I avhandlingen klarläggs att Islamiska förbundet i Sverige (IfiS) praktiskt taget är en kopia av det globalt verksamma Muslimska brödraskapet: organisationerna är lika, man har ett nätverk som kontrolleras av en ”inre cirkel” bestående av personer som har tagit plats i olika styrelser, man har samma grundsyn på islam, där denna religion brukas som en planritning för hur ett samhälle byggt på sharialagar skall se ut. Det handlar alltså inte om en privatreligiös utövning, alltså om en trosuppfattning som blott hör till den rent privata individuella sfären (dit många svenskar ofta placerar in religionen), utan om en vision om islams slutliga ”allmakt” på jorden. Slutsatsen blir därmed att Islamiska förbundet i Sverige ”utgör [Muslimska brödraskapets] svenska gren, eller som det heter, dess ’nationella organisation’, al-tanzim al-qutri.”

Detta är viktiga klarlägganden eftersom det finns en omedelbar koppling mellan IfiS och Studieförbundet Ibn Rushd, som under många år erhållit skattepengar från såväl stat som en rad kommuner.

Bland ”noderna” i det muslimska nätverket finns även Islamic Relief och tidigare det nu upplösta Sveriges unga muslimer (som enligt Kammarrätten i Stockholm ”brustit i kravet att respektera demokratins idéer”). Där finns även Sveriges muslimska råd, Sveriges muslimska scouter, skolor och moskéer i Göteborg och Stockholm.

Bland Ibn Rushds medlemsorganisationer finns inte endast IfiS, som de facto även var initiativtagare till Ibn Rushd, utan exempelvis även Islamiska Shiasamfunden i Sverige (ISS). På ISS hemsida har man kunnat läsa att arbetet begränsas av de etiska och moraliska föreskrifter som förmedlas i Koranen samt av de läror som stammar från profeten Muhammed och de imamer som erkänns i den tolvimamiska traditionen. Vi ser en grundföreställning som ”tar för givet att den världsliga makten tillhör de shiitiska imamerna”, för att citera islamkännaren Mohammad Fazlhashemi vid Uppsala universitet.

I det hela finns organisatoriska, personella och ideologiska kopplingar, en vision om ett shariabaserat samhälle, också i Sverige. I den nämnda avhandlingen finns belägg för kopplingen mellan IfiS och Muslimska brödraskapet. IfiS tog alltså inte enbart initiativ till Ibn Rushd utan är

även en av dess medlemsorganisationer, och Ibn Rushd ”styrs av sina medlemsorganisationer”, därmed också av IfiS.

Man får naturligtvis önska sig ett shariabaserat svenskt samhälle, och även arbeta för detta. Men det lär knappast finnas en majoritet i våra beslutande organ i våra kommuner eller i vårt land som förespråkar detsamma. Om vi i stället önskar vidmakthålla en vision om ett demokratiskt välfärds- och tillitssamhälle, byggt på ett västerländskt kristet kulturarv, kan vi konstatera att det är direkt felaktigt och i långa loppet förödande att stödja Ibn Rushd med skattemedel. Denna senare hållning styrks nu i form av ett gediget forskningsresultat.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att verka för att tjänstemän i aktuella myndigheter och politiker i beslutande organ tillgodogör sig det uppdaterade kunskapsläget, i skrivelser klarlägger framkomna sakförhållanden, och i beslut fastställer att kommunala och statliga stöd till Ibn Rushd så snarast möjligt avvecklas.

Linköping 2023-01-01

Kjell O Lejon

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna ska verka för att alla studieförbund arbetar efter samma regelverk.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:47.

06:47 Avveckling av statliga bidrag till studieförbunden

I en tid, då skola och utbildning inte var lika tillgängliga för befolkningen som idag, fyllde studieförbunden en viktig funktion för folkbildningen. När studieförbunden startade, var det på initiativ av olika organisationer från civilsamhället och utan offentlig finansiering. Offentligt stöd infördes först på 1940-talet.

1991 bildades Folkbildningsrådet, som enligt sin hemsida är en ”ideell förening med vissa myndighetsuppdrag givna av riksdagen och regeringen”1.Dess huvudsakliga uppgift är att tilldela medel ur statsbidraget till studieförbund och folkhögskolor.

Civilsamhället och fritt kunskapssökande utgör viktiga hörnstenar i ett samhälle. Likväl är frågan huruvida de skall finansieras med offentliga medel och därmed vara en del av Myndighetssverige.

Offentlig finansiering skapar beroende och åläggande att följa de premisser som Folkbildningsrådet föreskriver.

Statens utgifter till folkbildningen är drygt 4 miljarder per år, varav knappt 1,8 miljarder går till studieförbunden. Under de senaste åren har det framkommit att det förekommer ett omfattande bidragsfusk i samband med studieförbunden. Dessutom används systemet bortom ursprungligt syfte. Det är exempelvis möjligt att få bidrag för studiecirkel när ett par vänner har en bokcirkel.

Mycket av den verksamhet som idag ligger hos studieförbunden borde tillhöra civilsamhället och således inte finansieras med offentliga medel.

Med tanke på studieförbundens omfattande budget och risken för fusk i kombination med att mycken verksamhet borde tas om hand inom civilsamhället, borde KD verka för att avveckla statsbidraget till studieförbunden.

Attsats 1: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att statsbidragen till studieförbunden avvecklas

Uppsala 2023-03-27

Camilla Amft

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:46 - 06:47:
Motionärerna yrkar på förändringar rörande det statliga, regionala och kommunala bidragen till studieförbunden. I motion 06:47 yrkar motionären att alla statsbidrag till studieförbunden ska avvecklas. I motion 06:46 föreslår motionären statsbidrag som går specifikt till studieförbundet Ibn Rushd ska avvecklas eller stoppas.

Studieförbundens grunduppgift och syfte är något som måste värnas. Förbunden är sprungna ur civilsamhället. Genom människor som hittar gemenskap med varandra och förbunden skapas miljöer där deltagarna kan interagera och lära sig av varandra. Studieförbunden har också en unik roll i integrationsarbetet. Många invandrarföreningar har upptäckt studiecirkeln som ett viktigt verktyg i sin verksamhet.

Problemen med bidragen till studieförbunden har uppdagats under senare år. Det finns konkreta uppföljningsåtgärder som Folkbildningsrådet och studieförbunden behöver vidta. Kristdemokraterna har varit tydliga med att fusket inom studieförbunden måste upphöra. Såväl regeringen som SKR har initierat ett omfattande arbete för att upptäcka och beivra välfärdsbrottslighet. Riksdagen har på förslag från Tidöpartierna beslutat att från och med den 1 januari 2024 inrätta en särskild myndighet, Utbetalningsmyndigheten, för att minska fusk och bidragsbrott i välfärdssystemen.

Regeringen har gjort en översyn av statens bidrag till folkbildningen och föreslår i en promemoria (U2023/01468) att Folkbildningsrådet inte längre ska besluta hur stor del av statsbidraget till folkbildningen som ska till folkhögskolor respektive studieförbund. Det ska i stället beslutas av riksdag och regering. Syftet är bland annat att öka statens inflytande av fördelningen av statsbidraget till folkhögskolorna och studieförbunden med hänsyn till deras olika verksamheter och förutsättningar. Förändringen föreslår träda i kraft 1 januari 2024.

Partistyrelsen anser därutöver att Folkbildningsrådet behöver fortsätta sin översyn av rutiner och granskning med anledning av de besvärande omständigheter som upptäckts. Samma åtgärder ska självklart regioner och kommuner vidta för att kontrollera och följa upp att de bidrag som betalas ut används på det sätt de är avsedda för.

Det ligger i medlemmarnas intresse att återskapa förtroendet för den medelstilldelning som staten bemyndigat Folkbildningsrådet att ansvara för. Med den uppmaningen föreslår partistyrelsen att motion Avveckla statliga och kommunala bidrag till Ibn Rushd anses besvarad och att motion Avveckling av statliga bidrag avslås. Statsbidraget i sin helhet bör inte avvecklas. Inte heller bör Kristdemokraterna som parti uttrycka oss i frågan om ett enskilt studieförbund bör få indraget statsbidrag eller inte. Vi vidhåller uppfattningen att rutiner och att transparens kring statsbidragen till studieförbunden måste bli bättre, men ett politiskt parti ska inte besluta om att rikta specifika åtgärder gentemot en enskild förening.

Det ligger i regeringens och granskande myndigheters ansvar att dessa regler och ramar följs upp. Partistyrelsen kommer fortsatt verka för att detta också sker.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:46:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:47:
att avslå motionen

06:48 Utred huvudmannaskapet för folkhögskolorna

Folkbildningen, genom de tre huvudområdena Folkbibliotek, Studieförbund och Folkhögskolor, är viktiga delar av kulturlivet. Kristdemokraternas filosofi talar om de naturliga gemenskaperna och deras rätt och förmåga att ta ansvar för sina sammanhang.

Denna motion har som syfte att aktualisera huvudmannaskapet för folkhögskolor

I Kristdemokraternas principprogram framgår: ”Folkbildningens unika och viktiga uppdrag bidrar till människors möjligheter till utveckling och ny kunskap hela livet. Folkhögskolorna representerar en egen och mycket värdefull utbildningstradition som måste ges frihet och möjligheter att utvecklas på egna villkor”

På ett sätt är folkhögskolor en del av det svenska utbildningssystemet men på ett annat sätt är de inte alls en utbildning. Begreppet bildning handlar om att en individ ska kunna på förvärva kunskap och därmed stärka sin egen identitet och självkänsla. Bildning har därmed ett egenvärde även om dem kan förklaras med instrumentella mått.

I Sverige finns ca 156 folkhögskolor (just då denna motion skrivs så gäller detta antal). De flesta folkhögskolor drivs av föreningar, folkrörelser och stiftelser. De är anslutna till Rörelsefolkhögskolornas riksorganisation (RIO). Det finns också folkhögskolor som drivs av regioner. De organiseras av två intresseorganisationer; Folkhögskoleföreningen för regionägda folkhögskolor (FHF) som har politiska företrädare. Den andra organisationen Offentligägda Folkhögskolors Intresseorganisation (OFI) organiserar de offentliga folkhögskolornas rektorer.

Det råder en stor obalans mellan folkhögskolornas huvudmäns förmåga kring det ekonomiska ansvaret för skolorna. I regel har de offentligägda skolorna bättre ekonomiska möjligheter än de som drivs av folkrörelserna. De statliga anslagen fördelas på likvärdiga villkor men huvudmännens egenförmåga att tillföra ytterligare medel varierar starkt.

En genomgripande reform av folkhögskolorna bör genomföras och min åsikt är att de ska drivas av folkrörelserna och inte av regionerna. I dag är det fullt juridiskt möjligt att en region överlåter ansvaret för folkhögskolorna till civilsamhällets aktörer, men ekonomin finns inte för detta.

Med tanke på de principer som bär den kristdemokratiska rörelsen bör vi agera för att det ställs medel till förfogande så att alla folkhögskolor kan drivas av civilsamhället. Detta bör framöver vara en tydlig kristdemokratisk politik

Jag föreslår att:

Attsats 1: Rikstinget uppdrar åt Partistyrelsen att verka för att medel ställs till förfogande så att civilsamhället får en reell möjlighet att ta över de offentliga folkhögskolorna.

Skövde 2023-02-22

Conny Brännberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att statliga medel ska ställas till förfogande för att civilsamhället ska kunna ta över de folkhögskolor som ägs av det offentliga.

Folkbildningen fyller en mycket viktig funktion i samhället. Civilsamhället förvaltar idag ett flertal folkhögskolor. Dessa bidrar till människors kunskap och kompetens. Samtidigt bidrar folkhögskolor också till människors gemenskap och välmående. Det är institutioner som ska värnas.

Folkhögskolorna ska själva bestämma över sin verksamhet och det finns stort utrymme att anpassa studierna efter olika målgrupper. Därför bör Kristdemokraterna fortsätta att bevaka folkhögskolornas intressen och verkar för att de ekonomiska förutsättningarna för folkhögskolornas verksamhet ska vara goda.

Att vissa folkhögskolor drivs av regioner är inte ett problem i sig. Ett problem för folkhögskolor handlar om hur dessa skolor ska göra med elever som är bosatta utanför det län skolan ligger i. Mobilitetsstödet är till för att underlätta möjligheterna till studier vid folkhögskolor i hela landet. Sedan 70-talet har SKR varje år fattat beslut om en rekommendation till schablonbelopp som regioner ska betala till folkhögskolorna. Betalningsprocessen har ändrats sedan hösten 2022 så att Folkbildningsrådet hanterar alla utbetalningar som regionerna sedan faktureras för. Samtidigt förbereds en övergång till ny finansieringsmodell sedan alla regioner undertecknat en överenskommelse om ersättningsbelopp.

Kristdemokraterna har uttryckt en önskan att utreda möjligheten att överföra hela finansieringsansvaret för folkhögskolor till staten via Folkbildningsrådet. Detta hade medfört ett stabilt stöd till folkhögskolor som ägs av civilsamhället. Att skapa förutsättningar som resulterar i att det inte är hållbart för regioner att driva folkhögskolor är inte rätt väg att gå för att de skolor som drivs av civilsamhället ska funka på ett effektivt och bra sätt.

Regeringen har gjort en översyn av statens bidrag till folkbildningen och har lagt ett förslag om att Folkbildningsrådet inte längre ska besluta hur stor del av statsbidraget till folkbildningen som ska till folkhögskolor respektive studieförbund. Det ska i stället beslutas av riksdag och regering. Motiveringen till detta förslag är att öka statens inflytande av fördelningen av statsbidraget till folkhögskolorna och studieförbunden. Folkhögskolor och studieförbund driver olika verksamheter och har förutsättningar. I skrivande stund behandlar staten folkbildningen som en helhet. Förslaget kommer att betyda att bidragen kan allokeras på ett sätt som bättre tillgodoser folkhögskolors behov. Förslaget kommer sannolikt betyda att ytterligare möjligheter tillgodoses för att skapa goda förutsättningar för alla folkhögskolor.

Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:49 Omvandla Folkbildningsrådet till en myndighet

I dag agerar folkbildningsrådet i hög utsträckning redan som en myndighet och utgör en viktig del av samhällets bildningsfunktion. Individer som inte har fullständiga betyg från gymnasieskolan och individer med behov av särskilt stöd kan få en ny chans via folkhögskolornas

fantastiska verksamhet. Då många som söker sig dit har stora behov av stöd behöver det tillföras ytterligare resurser. Då kontrollen av medel från folkbildningsrådet varit bristfällig, inte minst studieförbundens, finns en risk att det inte kommer satsas på dessa områden framöver. För att inte riskera viktiga verksamheter såsom folkhögskolor och även förbättra bildningsförbundens rykten och framtid är det dags att göra om folkbildningsrådet till en egen myndighet med tydligare krav på transparent verksamhetsrapportering och ekonomi så att det blir tydligt vart medel fördelas och hur de används. Detta skulle gynna folkbildningsrådets legitimitet och öka förtroendet från allmänheten.

Sammantaget skulle en myndighetsstatus för folkbildningsrådet stärka dess roll och möjligheter att främja folkbildning i samhället.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: att – folkbildningsrådet blir en egen myndighet.

Göteborg 2023-02-25

Johanna Holmdahl

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att folkbildningsrådet omvandlas till en statlig myndighet.

Folkbildningsrådet är en ideell förening med vissa myndighetsuppdrag givna av riksdagen och regeringen. Folkbildningsrådet har idag ett myndighetsuppdrag. Rådet fördelar statliga medel till studieförbunden och folkhögskolorna. Det spelar en stor roll när det kommer till att folkbildningen fungerar på ett bra och effektivt sätt. Under de senaste åren har bidragsfusk förekommit genom de medel som Folkbildningsrådet delat ut, specifikt genom det bidrag som går till studieförbunden.

Regeringen konstaterade att enligt den sakpolitiska överenskommelsen mellan Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna (Tidöavtalet) ska systemet för stöd till folkbildningen reformeras. En bred reform behövs av modellen för medelstilldelning och uppföljning inom folkbildningspolitiken för att göra den mer transparent och förutsägbar. Genom reformen ska folkbildningen effektiviseras.

Diskussioner har pågått länge om Folkbildningsrådet och om nya aktörer skulle vara bättre förmedlare av de statliga bidragen. Kristdemokraterna har i riksdagen prövat denna fråga och den kan åter bli aktuell om inte den interna kontrollen inom Folkbildningsrådet förbättras. Strax före sommaren 2022 tillsattes en utredning av dåvarande regeringen, Styrning och uppföljning av folkbildningen – vägval inför framtiden (Dir. 2022:75). Utredningens syfte är att föreslå de ändringar som krävs avseende statens stöd till folkbildningen för att säkerställa att folkbildningen styrs effektivt. Utredningen ska redovisas senast den 19 februari 2024. När utredningen har presenterats bör det vara lämpligt att ta ställning i frågan om Folkbildningsrådet ska fortsätta med sitt myndighetsuppdrag eller upphöjas till att bli en statlig myndighet. Partistyrelsen kommer att följa frågan noga och föreslår därför att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:50 Översyn av Sveriges bidragssystem

Det har i olika sammanhang lyfts och debatterats att den politiska och religiösa organisationen muslimska brödraskapet (grundad 1928 i Egypten) systematiskt arbetar för att vinna inflytande även i västeuropeiska länder. De står inte bakom vår demokrati, yttrandefrihet eller jämställdhet, utan eftersträvar ett kalifatliknande globalt styre grundat på koranen och vill införa sharialagar. Ett flertal länder har terrorklassat rörelsen som är en av världens äldsta, största och mest inflytelserika islamistiska organisationer. Efter många års verksamhet har den utarbetat strategiska arbetssätt för att skaffa sig inflytande.

De flesta muslimer som lever i västvärlden vill leva i våra frihetliga och demokratiska samhällen, men det finns ett fåtal som driver muslimska brödraskapets agenda. Det är därför viktigt att vi är uppmärksamma på hur vi tilldelar medel till föreningar och skolor m m.

Rikstinget föreslås ge partistyrelsen i uppdrag att:

Attsats 1: göra en översyn av Sveriges bidragssystem för att minimera medel till odemokratiska aktörer och rörelser.

Attsats 2: göra en översyn av hur kravställningar kan formulera för att uppnå detta.

Öckerö 2023-02-20

Eva Wallin, Annika Mauléon

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att en översyn ska genomföras av Sveriges bidragssystem, samt att en översyn bör genomföras av kravställningar för att minimera medel till odemokratiska organisationer.

Det finns tydliga brister i det svenska bidragssystemet. Pengar har gått till aktörer som på många olika sätt uttryckt anti-demokratiska uppfattningar, samt extremistiska tolkningar av religioner. Det är inte acceptabelt. Svenska bidrag ska gå till organisationer som respekterar demokrati och mänskliga rättigheter.

När den nya regeringen tillträde fick socialminister Jakob Forssmed ansvar för bidragen som är riktade till trossamfund och civilsamhället. I november 2022 återkallades en proposition som handlade om införande av nya demokrativillkor för statligt stöd till civilsamhället. Detta skedde bland annat mot bakgrund av att civilsamhället och trossamfunden har väckt frågor efter det att propositionen presenterades. Frågorna handlar bl.a. om en oro för att tillämpningen av demokrativillkoret kan leda till oproportionerliga konsekvenser. Förslagen har också lett till en diskussion om krympande utrymme och brist på tillit till civilsamhället. Kritik har också förts fram om att processen på slutet gått alltför snabbt vid framtagandet av ett nytt regelverk.

Socialministern har aviserat att nya demokratikriterier kommer att framställas för att hindra att skattebetalarnas pengar går till att finansiera de organisationer som går emot det som ett demokratiskt samhälle står för. Det är fortsatt prioriterat att säkerställa att medel inte går till organisationer och föreningar som främjar extremism, undergräver demokratin och agerar i strid med samhällets grundläggande värderingar. Regeringen avser därför också att vid sidan om arbetet med demokrativillkoren utreda åtgärder som kan vidtas för att förhindra att medel tillkommer organisationer som har samröre med islamistiska eller separatistiska intressen. Regeringen avser därtill utreda förbud mot utländsk finansiering av trossamfund och andra organisationer på civilsamhällets område med kopplingar till islamism och extremism samt framtagande av förslag om skärpt regelverk och tillsyn när det kommer till sådana

organisationers finansiering. Partistyrelsen anser därför att motionen är besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

06:51 Ökad frihet till civilsamhället och den enskilde

Att vilja samlas i frivilliga sammanslutningar utanför statens kontroll och påverkan är en naturlig drivkraft hos människan eftersom hon är en social varelse. Historiskt har den svenska staten stöttat civilsamhället genom att rikta stöd till dess aktörer. Och den nytta och det värde som tex. kyrkor och folkhögskolor tillfört samhället, är och har varit stort. Emellertid har omständigheter i dagens Sverige accentuerat ett nödvändigt behov av att se över systemet med villkorsstyrda statsbidrag.

Principprogrammet framhåller vikten av ett levande och självständigt civilsamhälle. De ideella organisationerna existerar för sin egen och sina medlemmars skull. Inte för statens skull. Inte heller existerar de för något syfte som staten bestämt. Genom att inrätta otaliga villkorade statsbidrag inkräktar staten på en sfär den inte borde befatta sig med med styrmedel; civilsamhället. Eftersom ekonomiska styrmedel i form av villkorade statsbidrag nyttjas står inte de fria sammanslutningarna utanför statens kontroll.
· Det är ett skäl att avveckla den omfattande styrningen av civilsamhället i form av villkorade statsbidrag

I principprogrammet slås också fast angående hur offentliga stöd, då de används, bör riktas: Det offentliga stödet ska i första hand inriktas mot barn- och ungdomsverksamhet.
· Det är ett skäl att avveckla statsbidrag till annan verksamhet än barn- och ungdomsverksamhet

Eftersom skattetrycket i Sverige är högt minskas möjligheten för medborgare att avsätta en större del av sin disponibla inkomst till föreningar och andra fria sammanslutningar. Genom att på olika sätt använda sig av statsbidrag kringskärs civilsamhället från två håll: staten styr verksamheten så att den inte är fri från dess påverkan och genom ett högt skattetryck får medborgare en mindre disponibel inkomst som på frivillig basis kunde givits föreningar och fria sammanslutningar. Det omvända förhållandet gäller också: staten måste bibehålla ett högt skattetryck för att kunna bibehålla kontrollsystemet med statsbidrag.
· Det är skäl att sänka skattetrycket mot den enskilde så att utrymme ges till större frihet att verka inom och ge av sina tillgångar till aktörer inom civilsamhället. Staten får minskade inkomster men även färre utgifter.

Subsidiaritetsprincipen är viktig för kristdemokratin. Principen att använda sig av systemet med statsbidrag står emot subsidiaritetsprincipen eftersom medborgare bättre själva kan avgöra vilka föreningar och frivilliga sammanslutningar man ekonomiskt vill stödja.
· Det är ett skäl att avveckla statsbidragen och genomföra en subsidiaritär skatteväxling.

Sammantaget blir civilsamhället i stor utsträckning beroende av bidrag från staten för att upprätthålla sin verksamhet. Det gör civilsamhället mindre motståndskraftigt i händelse av att staten vänder sig emot enskilda aktörer inom civilsamhället.

Exempel: Myndigheten för stöd till trossamfunden har fått som instruktion:
Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.
Bland de allmänna reglerna står också:

Trossamfundet/Församlingen skall bidra till att upprätthålla och stärka samhällets

grundläggande värderingar.
Statsbidragen, oavsett samfund eller annan förening, villkoras även på flera sätt: skyldig att lämna redovisningshandlingar, verksamhetsberättelser och andra uppgifter som myndigheten begär…
…inkomma till myndigheten med statistiska uppgifter…
…Myndigheten har rätt att få del av trossamfundens underlag för dess statistik…

Inget av de ovan nämnda reglerna utgör kanske idag något problem för aktörer i civilsamhället, i detta fall trossamfunden. Bortsett då från den administrativa börda ansökningar och rapportering kräver.

Men potentiellt skulle en regering eller ansvarig myndighet kunna ändra i instruktioner, regler eller tillämpningsföreskrifter med konsekvensen att en stor del av en eller flera aktörers (tex. samfund, studieförbund, folkhögskolor osv.) inkomster med kort framförhållning dras undan. För vad som avses med exempelvis "samhällets grundläggande värderingar" kan skifta beroende på makthavare. I dagsläget är detta kanske inget problem men vi vet inte hur framtiden ser ut.

Systemet med statsbidrag gör alltså att civilsamhället inte står så starkt och självständigt som det skulle kunna göra.

· Det är skäl att avveckla bidragssystemet och genomföra en subsidiaritär skatteväxling

Omvänt finns risken att staten genom systemet med statsbidrag upprätthåller och i praktiken driver föreningar och verksamheter som medborgare inte har något intresse av att delta i eller ge av sin disponibla inkomst till. Om så är fallet kan man inte påstå att de står "utanför statens kontroll och påverkan". Det är också en direkt dålig hushållning med våra gemensamma resurser att omfördela pengar från skattebetalare till föreningar och verksamheter som inte hade funnits om medborgare själva fått välja.

Idag står Sverige också inför andra utmaningar än förr och av den anledningen är det tid att ändra det system med villkorade statsbidrag som byggts upp. Färska exempel på hur systemet missbrukats är skandalen i ABF Botkyrka-Salem där man ägnat sig åt brottslighet med skattemedel och det faktum att statliga medel går till att understödja organisationer som långsiktigt vill omforma det svenska samhället till ett samhälle byggt på sharia. Till detta kan också läggas det systematiska fusk som på senare år uppdagats inom studieförbunden och riksrevisionens därpå följande kritik mot hur systemet fungerar med brister i "alla led"; från den statliga styrningen till studieförbunden själva.

Detta ger vid handen att systemet med statsbidrag i grunden behöver stöpas om och att makt behöver förflyttas från staten tillbaka till den enskilde medborgaren. Det finns så att säga ett dubbelt problem med nuvarande system; staten understödjer verksamhet i direkt opposition mot vårt öppna samhälle och staten styr vad den inte borde styra.

Jag yrkar på att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag

Attsats 1: att verka för avveckla statsbidrag mot civilsamhället

Attsats 2: att verka för att sänka skattetrycket mot den enskilde motsvarande de minskade utgifterna för statsbidrag mot civilsamhället

Attsats 3: att verka för att avveckla statsbidrag mot civilsamhället som inte riktar sig till barn- och ungdomsverksamhet

Attsats 4: att verka för att sänka skattetrycket mot den enskilde motsvarande de minskade utgifter för statsbidrag som inte riktar sig till barn- och ungdomsverksamhet

Attsats 5: att som en konsekvens av yrkandena ovan, verka för en nedläggning av de

myndigheter som har som huvudsaklig uppgift att fördela statsbidrag till civilsamhället

Jönköping 2023-02-22

Olof Landgren

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären pekar på ett viktigt område i svårigheten när det gäller hanteringen av bidrag till civilsamhället. Vårt principprogram, som motionären refererar till, har skrivningar som gör att den grundläggande intentionen i motionen – handlar bland annat om subsidiaritet - stödjer hur vi bör tänka och arbeta. Processen för uppföljning och efterlevnad är en verksamhetsfråga som behöver följas upp. Det är viktigt att de bidrag som utbetalas genom olika kanaler går till det syfte som är avsett.

Att som motionären föreslår, att helt avveckla bidragen för att istället öka exempelvis medlemsavgifter, gåvor och andra insatser till civilsamhället ser distriktsårsmötet inte som en gångbar väg. Vi vill dock understryka att gåvoavdragsreformen är något vi som parti drivit/ driver. Att behålla bidrag som riktar sig mot specifika grupper, såsom barn- och ungdomsverksamhet, kan ge en komplexitet men också risk för gränsdragningar som skapar risker för minskad regelefterlevnad. Motionärens förslag att genomföra en skatteväxling är inte enkelt att få avsedd effekt, inte minst sedan effekten för varje individ torde bli mycket marginell.

Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att det statliga bidraget som riktas mot civilsamhället ska avvecklas, samt att skatterna ska sänkas för individer som konsekvens av avvecklandet av statsbidraget. Vidare yrkar motionären att avveckla statsbidraget mot civilsamhället som inte riktar sig till barn och ungdomsverksamhet, samt att skatterna ska sänkas för individer som resultat av de sänkta utgifterna för avvecklandet av statsbidragen till civilsamhälles organisationer som inte riktar sig till barn och ungdomsverksamhet. Slutligen yrkar motionären på en nedläggning av de myndigheter som fördelar statsbidrag till civilsamhället.

Syftet med motionärens yrkande är att stödet till civilsamhället ska i större grad komma från den enskilde personen. Detta skulle, enligt motionären, medföra mer frihet till civilsamhällets aktörer. Det är viktigt att det finns goda incitament för personer och företag att donera och sponsra civilsamhällets organisationer. Det finns flera sätt att skapa dessa incitament, exempelvis genom det kristdemokratiska förslaget med ett gåvoskatteavdrag, samt enklare regler för sponsring av sådana föreningar. Gåvoavdragsreformen är ett förslag som Kristdemokraterna har drivit länge. Privat stöd till civilsamhället ska alltid uppmuntras.

Samhället är så mycket mer än det offentliga, alltså stat, regioner och kommuner. För oss kristdemokrater är civilsamhället en av samhällets grundbultar - familjen, ideella organisationer, byalag, kooperativ, stiftelser, fackföreningar, ekonomiska föreningar och politiska partier. Det är här grunden läggs för demokrati, medmänsklighet och ett fungerande Sverige.
Kristdemokraternas politik strävar därför till att stärka det civila samhället. En avveckling av statsbidragen till civilsamhället skulle få förödande konsekvenser för samhället i stort.
Civilsamhällets organisationer spelar en stor roll i olika människors liv. En av politikens viktigaste uppgifter är att värna dessa frivilliga sammanslutningars oberoende, att stärka dem och förenkla deras verksamhet. Det är varken i svenska folkets eller civilsamhällets intresse att avveckla statsbidragen. En avveckling av statsbidraget till civilsamhällets organisationer som

inte riktar sig till barn eller ungdomsverksamhet är inte heller önskvärd. Flera organisationer utför ett arbete som det inte går att sätta ett värde på. Många utsatta människor söker sig till civilsamhället för att få hjälp, vilket är en del av vårt samhälle som vi ska värna. Därför föreslår partistyrelsen att samtliga yrkanden i motionen bör avslås

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:52 Krav och förutsättningar på Ideella organisationer

I dag kan kriminella organisationer som exempelvis ”Hells Angels” ”Bandidos” registrera sig som Ideella Föreningar, därigenom ansöka om statliga eller kommunala stöd och erhålla lagstadgade skydd och stöd. Dessutom få ett anseende som föreningar som har en legitim plats i samhället och genom detta ge ett sken av att vara rumsrena samhällsfunktioner. Det är idag ett konstaterat faktum att dessa organisationer är förankrade i brottslig verksamhet genom den kartläggningar som är gjorda av dessa organisationer.

Med anledning av ovanstående föreslås rikstinget att besluta:

Attsats 1: Att: Kristdemokraterna verkar för att Ideella Föreningar, som erhåller ett organisationsnummer, får enbart instiftas under förutsättning att organisationen som helhet inte har en brottslig historik, eller att firmatecknare/na inte har ett brottsregister som innehåller allvarliga brott.

Sölvesborg 2023-04-19

Ulf Havenäng

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman tillstyrker motionen.

Partidistriktsstämman i Blekinge beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att organisationer och/eller föreningar med brottshistorik och firmatecknare som har ett brottsregister som innehåller allvarliga brott inte ska få skapa ideella föreningar.

Under de senaste åren har det uppdagats hur vissa kriminella organisationer har utnyttjat Sveriges förenings- och bidragssystem för att begå välfärdsbrott. Det är allvarliga brott som bidrar till kriminell verksamhet i Sverige. Dessutom är det förkastligt att svenska skattepengar finansierar organisationer som bryter mot svensk lag. Vidare skadar dessa verksamheter det svenska föreningslivets legitimitet. Föreningar och organisationer i civilsamhället gör ovärderlig nytta i vårt samhälle, därför är det viktigt att kriminella organisationer inte kan utnyttja de typer av stöd som finns för att underlätta för ”riktiga” ideella föreningar. Lika viktigt är det att vanliga hederliga föreningar inte går under av alltför mycket krav och kontroller som kräver att dyrbara ideella insatser behöver läggas på administration och byråkrati.

Motionärens yrkande skapar dock juridiska svårigheter kring vem som kan instifta en ideell förening. Det kan förekomma att rehabiliterade personer har ett brottsregister och enligt motionärens förslag skulle det då inte vara möjligt att starta en ideell förening som kan bidra till samhället. Därför föreslår partistyrelsen att motionen ska besvaras med en tilläggsattsats som

lyder: Att Kristdemokraterna ska verka för ökad bakgrundskontroll i samband med att nya föreningar blir bidragsgodkända för att motverka välfärdsbrottslighet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att Kristdemokraterna ska verka för ökad bakgrundskontroll i samband med att nya föreningar blir bidragsgodkända för att motverka välfärdsbrottslighet.

06:53 Statsbidrag till Kristdemokratiska Seniorförbundet (KD Senior)

Många olika organisationer får statsbidrag för sin verksamhet. Exempelvis får KDU och KDK statsbidrag. KD:s Seniorer har inte med nuvarande regelverk möjlighet att få offentliga bidrag till sin verksamhet. Anledningen till detta lär vara att det inte finns andra självständiga seniororganisationer associerade till politiska partier. Det finns dock inom några andra partier seniorverksamhet.

KD Senior finns sedan många år organiserade i lokalföreningar, i regionala föreningar samt på riksnivå. Förbundet har alltså en omfattande verksamhet som dock begränsas av bristande finansiella medel. För att finansiera sin verksamhet är KD Senior hänvisat till medlemsavgifter och bidrag från partiorganisationen.

KD Senior yrkar med hänvisning till ovanstående

Attsats 1: att partistyrelsen verkar för att Kristdemokratiska Seniorförbundet och andra politiska seniororganisationer får möjlighet att söka statsbidrag.

Örebro 2023-04-20

Lars O Molin, Birgitta Södertun, Sonia Lunnergård, Birgitta Nordvall, Ingemar Kalén, Liisa Sveningsson, Bo Gravström, Elisabeth Wäneskog, Anne-Lie Sundling, Tomas Ander

Seniorförbundet beslutade avge följande yttrande och motivering:
KD Senior har under alla år som förbundet funnits arbetat med mycket begränsade resurser. Förbundet har varit hänvisat att anpassa sitt arbete till medlemsavgifter och bidrag från partiet. Förbundsstyrelsen föreslår därför att motionen bifalles.

Seniorförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar på att partistyrelsen ska verka för att seniororganisationer med kopplingar till politiska partier får möjlighet att söka statsbidrag.

I en demokrati är det viktigt att röster från ett flertal olika grupper i samhället lyfts. Det utgör grunden för meningsutbyte, förståelse och kompromisser. Inom ett politiskt parti är det därför viktigt att partiets olika grupperingar har möjlighet att organisera sig för att gemensamt kunna framföra de prioriteringar som är viktiga för den specifika gruppen. Kristdemokraterna har tre associerade förbund, ett kvinnoförbund (KDK), ett ungdomsförbund (KDU) och ett seniorförbund (KD Senior). Förbunden uppfyller viktiga uppgifter, men främst säkerställer förbunden partiets förankring bland ungdomar, seniorer och kvinnor. Därutöver har partiet andra närstående organisationer, som exempelvis studentförbundet (KSF) Öppna Kristdemokrater och Kristdemokratiska Bondeförbundet (KD-B). Partistyrelsen anser att seniorförbundet är en viktig röst för seniorer i partiet och värderar förbundets arbete högt. Det är helt riktigt att seniorförbundet, liksom övriga associerade förbund och närstående organisationer, bedriver ett omfattande och viktigt arbete för partiet.

Syftet med det statliga stödet till pensionärsorganisationer är att tillvarata pensionärsgruppers intressen inom ett flertal samhällsområden. Villkoren för att erhålla bidrag är bland annat att organisationen ska vara öppen för alla pensionärer och partipolitiskt obunden. Riksdagspartiernas kvinnoorganisationer har sedan 1982 erhållit någon form av statligt stöd. Förra Alliansregeringen tillsatte en utredning som innebar att detta stöd säkerställdes i en särskild lag, Lag (2010:473) om statligt stöd till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer. Ett av skälen till att lagen infördes var att det är väsentligt att även fortsättningsvis främja kvinnors deltagande i den demokratiska beslutsprocessen och att stärka kvinnors ställning i det politiska beslutsfattandet. Motsvarande gäller för de politiska ungdomsförbunden som erhåller stöd enligt Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer, ett stöd som utbetalas via MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Partistyrelsens uppfattning är att de statsbidrag som är riktade gentemot politiskt associerade kvinno- och ungdomsförbund inte bör ändras, då det fortfarande är av stor betydelse att arbeta för kvinnors och ungdomars engagemang och inflytande i den politiska processen.

Partistyrelsen anser dock inte att det finns skäl för att utöka det statliga stödet till att omfatta ytterligare ett antal associerade förbund eller andra organisationer kopplade till de politiska partierna. Istället bör de bidrag som riktas gentemot politiska partier ge möjlighet för politiska partier att finansiera viktiga förbund inom sina respektive partier. Att politiska partier själva ska kunna allokera dessa medel anser partistyrelsen vara ändamålsenligt för att politiskt associerade förbund ska kunna vara välfinansierade och viktiga grundbultar inom partierna. Med hänvisning till den ordning som gäller idag föreslår partistyrelsen att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:54 Bort med spelpengarna från politiken

Spelmissbruket är ett allvarligt folkhälsoproblem och lagstiftarens förebyggande åtgärder har länge varit otillräkneliga. Under perioden 2015-2021 ökade det ackumulerade problemspelandet med mer än 80 % (Folkhälsomyndigheten) och med spelens tillgänglighet via de digitala medlen är en fortsatt negativ utveckling att vänta. Enligt myndigheten har 100 000 svenskar problem med sitt spelande och 45 000 är fast i spelmissbruk.

Samtidigt kom 44,5 % av Socialdemokraternas redovisade intäkter 2021 (motsvarande 151,6 miljoner kronor) från lotteriverksamhet enligt Kammarkollegiet. Intäkterna kommer huvudsakligen från A-lotterierna som räknas till kategorin licenshavare för allmännyttiga ändamål eftersom Socialdemokraterna är en ideell organisation (se prop. 2017/18:220 s. 118 f.). Denna kategorisering innebär bland annat att A-lotterierna undantas från förbudet mot att lämna kredit för spelinsatser (14 kap. 8 § spellagen, 2018:1138) och förbudet mot lämnande av bonus efter första speltillfället (14 kap. 9 § spellagen). Vidare innebär statusen som licenshavare för allmännyttiga ändamål att A-lotterierna undantas från spelskatten enligt 2 § lag (2018:1139) om skatt på spel.

Att ett politiskt parti tjänar pengar på människors missbruk och utsatthet är ytterst anstötligt i moraliskt hänseende. Intäkterna ger lagstiftaren ett incitament att tillvarata sina egna intressen istället för folkets, vilket innebär ett svek mot människan men också riskerar att odla en bild av politiker som en korrupt elit och underminera det demokratiska förtroendet. Spelverksamheten leder dessutom till ett ekonomiskt övertag för de partier som profiterar på mänsklig misär över de partier som använder mer etiska finansieringskällor, vilket i sig är djupt orättvist.

För att åtgärda denna problematik bör definitionen av allmännyttiga ändamål vid tillämpning av spellagen med relaterad lagstiftning ändras så att finansiering av politiska partier från

spelverksamhet undviks. Att på detta vis begränsa innebörden av allmännyttighet skall inte ses som ett angrepp mot specifikt Socialdemokraterna, utan finansieringskällan är oetisk oavsett vilket parti som begagnar den.

Den ändrade definitionen utesluter förvisso inte att partierna indirekt finansieras av spelverksamhet i de fall mindre spelaktörer väljer att donera till ett parti, men förändringen skulle vara ett viktigt första steg mot den storskaliga finansiering som idag förekommer. Den ändrade definitionen är emellertid avsedd att omfatta indirekt finansiering via exempelvis ett partis associerade förbund.

Attsats 1: att KD skall verka för att definitionen av spel för allmännyttiga ändamål ändras i syfte att undvika finansiering av politiska partier från spelverksamhet.

Skarpnäck 2023-04-04

Hugo Svensson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären efterlyser att definitionen av allmännyttiga ändamål vid tillämpning av spellagen med relaterad lagstiftning ändras så att finansiering av politiska partier från spelverksamhet undviks. Kristdemokraterna vill förvisso värna civilsamhällets möjligheter till finansiering, men ser likväl problem med spelverksamhet som bedrivs av politiska partier.

Med spelandet kommer problem som spelmissbruk och skuldsättning för att finansiera spelberoende. Här har staten en skyldighet att skydda sina medborgare, precis som staten skyddar sina medborgare mot överkonsumtion av alkohol och droger.

Sammanblandningen av partiverksamhet och spelverksamhet är problematisk och skapar märkliga dynamiker, där lagstiftaren (partierna) de facto riskerar att hamna i en jävsituation (genom att det handlar om intäkter till dem). Detta är en olycklig situation som riskerar att erodera lagstiftarens intresse att skydda spelberoende individer.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:55.

06:55 Lotteriförsäljning ska främja föreningslivet, inte socialdemokratin

Enligt Spelinspektionen får företag i princip aldrig anordna lotterier. Det finns dock undantag som gäller ideella föreningar som huvudsakligen främjar allmännyttiga mål. Det kan vara trossamfund, lokala fotbollslag som behöver en extra slant till cuper och profilkläder, eller barn- och ungdomsverksamhet.

Det finns dock ett kryphål kring allmännyttiga mål vilket socialdemokraterna utnyttjar i syfte att ta ut övervinster. Spellagen kap 6 §2 säger att licens får endast ges till en ideell förening eller ett registrerat trossamfund som enligt sina stadgar har till huvudsakligt syfte att främja allmännyttiga ändamål inom landet. Kryphålet gäller politiska partier som idag klassas som allmännyttiga vilket tillåter dem att bedriva skattefria rikslotterier.

Undantaget tillåter bland annat att Socialdemokraterna kan sälja lotter på faktura (eftersom rikstäckande ideella föreningar har undantag från kreditförbudet) vilket har lett till de har sålt lotter till utsatta i samhället. Lotterierna slipper även undan spelskatten på 18% och arbetarpartiets A-lotterierna redovisade för några år sedan intäkter på 200 mkr. Alltså mer än alla andra riksdagspartiers sammanlagda intäkter. Med alla dessa undantag snedvrids konkurrensen vilket gör det svårare för alla riktiga ideella föreningar och samfund.

För att istället främja föreningslivet och civilsamhället bör vi sluta klassa partier som allmännyttiga under spellagen. Därför föreslår jag:

Attsats 1: att ge i uppdrag åt partistyrelsen att verka för en begränsning av politiska partiers möjlighet att bedriva lotteriverksamhet.

Västerås 2023-01-24

Anton Vahlström

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionen tar upp frågan om politiska partier ska kunna anordna lotterier. Bakgrunden är att Socialdemokraterna under många år som delägare av Kombispel, tidigare A-lotterierna, har sålt bland annat det prenumererade Kombilotteriet. De har även utnyttjat det kryphål som motionären hänvisar till och sålt lotter på kredit, med skuldsättning av spelberoende människor som följd. Ett parti som, med rätta, uttrycker sig kritiskt mot spelmarknaden och dess utnyttjande av sårbara konsumenter, samtidigt som man äger Kombispel med dess möjligheter till tveksamma betalningsupplägg bör nog fundera ett varv till över sin moral – så hög att den till och med är dubbel. För att inte människor ska skuldsätta sig vid lotteriförsäljning bör det vara förbud mot att sälja lotter på kredit för alla som ordnar lotterier, oavsett vem det är. På denna punkt bör lotterilagen ändras.

Samtidigt anser vi att det är svårt att argumentera för att förbjuda politiska partiers och, som en följd av det, enskilda föreningars rätt att anordna och upprätta olika typer av lotterier. Det vore att särskilja en förening från en annan när man förbjuder den ena föreningen från att driva ett lotteri samtidigt som andra allmännyttiga föreningar får fortsätta driva lotterier. Lotterier kan vara en värdefull inkomstkälla även för partier, exempelvis har vårt parti drivit det sedan länge avvecklade Samhällslotteriet och även Moderaterna har ett eget lotteri. Ett bättre sätt att komma åt missbruk av de möjligheter som Spellagen medger är att de partier som önskar anordna lotterier under inbördes insyn tillämpar en striktare moralkodex för sina egna lotterier än andra gör och att införa ytterligare begränsningar i Spellagen. Det ska naturligtvis ske på ett sådant sätt att människor varken blir beroende av spel eller att de köper lotter på kredit.

Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att följa partiavdelningsårsmötets förslag till beslut; det vill säga avslå motionärens attsats och ställa sig bakom tilläggsyrkandet och därmed anse motionen besvarad.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:54 - 06:55:
Motionärerna uppmärksammar den lotteriverksamhet som drivs för allmännyttiga mål och ägs av partiet Socialdemokraterna, samt problematiken som uppstår när ett politiskt parti äger en sådan verksamhet. Motion 06:54 yrkar att definitionen av spel för allmännyttiga mål ändras för att politiska partier ej ska kunna finansieras av lotteriverksamhet. Motion 06:55 yrkar att möjligheten för politiska partiers att bedriva lotteriverksamhet begränsas.

Spelmissbruk är ett allvarligt problem i Sverige. Sårbara konsumenter utnyttjas och skuldsätts. Marknadsföringen av spel och betting är brett utspridd på olika kanaler. 2017 kunde DN avslöja hur Kombispel och Kombilotteriet (som ägs av Socialdemokraterna och deras ungdomsförbund) förde en offensiv marknadsföring och sålde lotter på kredit. Som konsekvens drevs många personer till kronofogden. Den vinningslystna delen av lotterier och spel försvinner inte bara för att den drivs i ett allmännyttigt syfte. Ett parti som påstår sig vara kritiska mot spelmarknaden bör ha bättre omdöme i hur de väljer att finansiera sina partiaktiviteter och valkampanjer.

Partistyrelsen instämmer med motionärens synpunkter i denna fråga. Ett parti som tar en kritisk ställning gentemot de utnyttjande aspekterna av spelmarknaden bör även efterleva detta när de finansierar sin egen verksamhet. Frågan om en utredning om politiska partier ska kunna finansieras av lotterier ska beredas i regeringskansliet. Innan ett slutligt ställningstagande i frågan finns det skäl att avvakta vad utredningen kommer fram till. Partistyrelsen vill dock fortsättningsvis värna civilsamhällets möjligheter att verka och till exempel tillhandahålla allmännyttiga lotterier. Därför föreslår partistyrelsen att motionerna är besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:54:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:55:
att anse motionen besvarad

06:56 Spelreklam samt Svenska Spel

Sedan den 1 januari 2019 har Sverige en öppen och reglerad spelmarknad genom ett licenssystem. Tidigare var den på papper ett monopol där staten ägde det enda spelbolag som fick agera på marknaden. Praktiken var en annan, där många utländska spelbolag var verksamma. Svenska spel medgav i sina redovisningar att de hade ca 45 % av spelmarknaden och inte 100 % som ett monopol ska ha. Därför är det positivt att man har reglerat marknaden på riktigt. Även om antalet bolag inte kommer att minska avsevärt är det ett steg i rätt riktning för att bättre kunna kontrollera marknaden.

Även om denna reform är ny och säkert behöver ses över mer, inte minst den överväldigande reklamnivån i alla medier, så behöver man redan nu avveckla det statliga ägandet i Svenska Spel. Syftet med ett statligt ägande existerade när det fanns ett statligt monopol, men när monopolet är borttaget så upphör detta syfte. Det är en principiell fråga som KD bör stå bakom, även om marknadsläget får avgöra när man kan sälja bolagen. Det bör utredas hur ägandet kan avyttras när marknadsläget är rätt.

Att sälja Svenska Spel kommer inte per automatik att lösa missbruksproblematiken. Man behöver arbeta med reglering kring annonseringen. Sverige var föregångare när man beslöt att förbjuda tobaks- och alkoholreklam i TV. På samma sätt bör Sverige förbjuda reklam för spel av olika slag, antingen fullt ut eller kraftigt begränsat. Under senare år har spelreklamen verkligen exploderat och det riskerar att förstöra många unga människors start i livet och öka spelberoendet. Reklamen finns överallt, inte minst i TV och på nätet. När man än slår på sin TV under dygnets alla timmar så är den fylld av erbjudanden och lockelser för spel.

Samhället arbetar på olika sätt med att hjälpa personer och familjer som hamnat i missbruk. För att förebygga och minska spelberoende är ett förbud mot spelreklam en tydlig och aktiv åtgärd. Dock bör man utreda hur ett sådant förbud ska se ut för att ge rätt effekt och kunna efterlevas.

Därför yrkar jag:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att en utredning tillsätts kring fortsatt ägande av AB Svenska Spel och Svenska Spel Sport & Casino AB där minskat ägande ska vara huvudinriktningen.

Attsats 2: Att Kristdemokraterna verkar för en utredning kring hur man kraftigt kan begränsa spelreklam i samtliga medier, där ett totalförbud skall övervägas som ett alternativ.

Kristianstad 2023-01-22

Alexander Harrison

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en viktig fråga där partidistriktsårsmötet instämmer i argumentationen och ser också att spelmissbruk är ett växande samhällsproblem. Två viktiga bitar är att utreda statens ägande i spelverksamhet och ytterligare begränsningar av spelreklam.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att ett minskat statligt ägande i Svenska Spel och Svenska Spel Sport & Casino AB, samt en kraftig begränsning av spelreklam ska utredas.

Spelmissbruk är ett allvarligt problem i Sverige. Sårbara konsumenter utnyttjas och skuldsätts. Marknadsföringen av spel och betting är brett utspridd på olika kanaler. Det har lett till att missbrukare skuldsätts och kan förlora allt de äger. Spelberoende syns inte på samma sätt som andra beroenden och det kan vara svårt för närstående att förstå att det handlar om just missbruk. Det är också anledningen till att dessa sårbara personer måste skyddas.

Antalet bolag som ägs av staten bör. enligt Kristdemokraterna, minska. Samtidigt bör statens ägarandel i bolag behållas inom de områden där det finns ett samhällsintresse att staten har kontroll, exempelvis Svenska Spel. Svenska Spel har rutiner och regler vars syfte är att skydda konsumenter och begränsa skadliga konsekvenser av spel. Dessa mål omfattas av det som kallas för omsorgsplikten som alla licenshavare av spel ska leva upp till. Att spelbolag tar ansvar för sina kunders säkerhet, är något som bör värnas.

Kristdemokraterna har tidigare arbetat för att skadeverkningarna och de negativa effekterna av spel ska minska. Vi har också verkat för minskad spelreklam. Spelreklamens syfte är att få människor att spela mer än vad de annars skulle gjort. Ett ökat spelande riskerar att leda till ökat spelberoende. Partistyrelsen föreslår att attsats 1 i motionen avslås och attsats 2 anses vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

06:57 Stärk rollen för konstens curatorer

En curator inom konsten kan liknas vid en dirigent för en symfoniorkester eller rollen som en regissör har för en filmproduktion. Under de senaste åren har yrket curatorer uppmärksammats och många framgångsrika utställningar har åstadkommits genom denna funktion.

Ofta är det den utställande konstnären som uppmärksammas, men i regel är det curatorns roll som skapat utställningen.

Under pandemin blev det rejält uppmärksammat att just denna yrkesroll hade mycket svårt att få stöd, av den enkla anledningen att de inte passar in i de mallar som är etablerade.

Konstnärsnämnden är den myndighet som har statens uppdrag att tillhandahålla stipendier för konstnärer, men inte heller i det vanliga systemet, finns det möjligheter för curators att ansöka om stipendier.

En curator verkar inom både utställningar och olika former av projekt som ett slags ”spindel i nätet”. Det finns museer och konsthallar som har anställda curators men många arbetar som frilansande aktörer. Genom sitt arbete, som ofta har internationella kopplingar, skapar de också arbetstillfällen men bidrar också till att konsten når ut i hela Sverige.

Ofta är en curator en person som drar till sig andra aktörer och är ”motorn” för ett utvecklingsområde inom konsten.

Konkret så bör regelverken för Konstnärsnämndens stödformer förändras så att de även omfattar curatorer.

Det finns flera utbildningar för curatorer på svenska lärosäten.

Nyligen har branschorganisationen ”Bildkonst Sverige” bildats för att stärka arrangörernas roll inom bildkonsten där det också finns en nära koppling till Svensk Curatorförening som organiserar yrkesgruppen curatorer.

Jag föreslår att

Attsats 1: Rikstinget uppdrar åt Partistyrelsen att verka för en förändring av stödsystemen för curatorer så att de får möjlighet att söka stöd på likvärdiga villkor som andra aktörer inom konstområdet.

Skövde 2023-02-22

Conny Brännberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 06:58.

06:58 Stärk rollen för svenska gallerister och konstföreningar

Konst har stor betydelse för det svenska kulturlivet. Konst exponeras i många olika sammanhang och bidrar till att ge både enskilda och kollektiva upplevelser.

Under de senaste åren har ”Gestaltat Livsmiljö” kommit att bli ett etablerat begrepp där vårt gemensamma livsrum har uppmärksammats och där den offentliga konsten och den konstnärliga gestaltningen är viktiga delar

Staten, kommuner och regioner satsar på olika verksamheter inom området genom utbildningar, konsthallar, konstmuseer, mängder av olika projekt och andra satsningar. I ekonomiska perspektiv så utgör ofta satsningar på området en mindre del av budgeten och är ofta runt 2-3% av den totala kulturbudgeten. Inget tyder just nu på att den offentliga konstens anslag kommer att öka.

Konst exponeras även i andra sammanhang än de som är offentliga. Under många år har gallerier varit en viktig exponeringsyta för konsten och inom kulturpolitiken har de ansetts vara ” kommersiella aktörer” och har sällan någon form av offentliga stöd.

Sverige har också haft en rik tradition av konstföreningar som ofta varit kopplade till arbetsplatser. Att anställda bildade en förening och regelbundet köpte in konst som ställdes ut innan de lottades ut bland medlemmarna var betydligt vanligare förr.

Statistik från SCB visar att antalet gallerister och konstföreningar minskar. En gemensam faktor mellan gallerier och konstföreningar är att de ofta drivits av det vi kallar för eldsjälar.

Den nya tekniken innebär att konst exponeras genom digitalisering men också säljs via nya kanaler. Detta påverkar de traditionella formerna av exponering av konst.

Under de senaste åren har fler utbildningsanordnarna för konst erbjudit kurser för studenter som handlar om entreprenörskap och företagande. Detta innebär också att fler konstnärer blir i direkt kontakt med köpare av konst utan några mellanhänder. Den traditionella förmedlingsrollen för gallerister är under stark förändring.

Om såväl antalet gallerier som konstföreningar minskar så blir exponeringsytorna för konsten färre.

Jag föreslår att

Attsats 1: Rikstinget uppdrar åt Partistyrelsen att verka för en utredning kring konstens roll och ställning där villkoren för gallerister och konstföreningar uppmärksammas och att nya stödformer införs för att säkra en mångfald av konstens exponeringsytor.

Skövde 2023-02-22

Conny Brännberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 06:57 - 06:58:
Motionärerna yrkar på förändringar av bidragen som är riktade gentemot kulturen. I motion 06:57 föreslås att kuratorer ska få likvärdiga villkor som andra aktörer inom konstområdet. Motion 06:58 föreslår att en utredning ska tillsättas för att utreda villkoren för gallerister och konstföreningar.

Kulturen i Sverige ska vara mångfaldig och lättillgänglig. Alla ska få kunna ta del av konst, teater och musik.

Det är viktigt att de människor som skapar dessa verk får det stöd de behöver för att kunna skapa kultur som sitt jobb. Däri har kulturskapare möjlighet att ta del av bidrag för just detta ändamål.

Samordnare av kulturen spelar också en viktig roll. Gallerister, kuratorer och konstföreningar skapar ytor för de som konsumerar konsten. Det är samtidigt viktigt att det bidrag som är riktade mot kulturskapare går till just de personer som skapar kulturen.

Vidare instämmer partistyrelsen med PDS Västra Götalands motivering att det inte behövs fler politiska beslut eller finansiering med offentliga medel inom konsten. Bättre förutsättningar för privata donationer och sponsring är en bättre väg att gå för att hålla kulturlivet levande i Sverige.

Partistyrelsen föreslår därför att båda motionerna avslås.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:57:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 06:58:
att avslå motionen

06:59 Stärk samverkan kring finansieringen av kultur- och kulturarvsområdet

En viktig strävan i kulturpolitik är att bredda finansieringen av kultur- och kulturarvsområdet. Även om man har utökat kulturbudgeten de senaste åren så är det uppenbart i de utmaning vi står i (pandemins effekt, inflationen m.m.) liksom utmaningarna som den demografiska utvecklingen innebär, att den som vill se mer pengar till kulturlivet måste höja blicken bortom den offentliga budgeten.

Att bredda finansieringen av kultursektorn innebär är skapa förutsättningar för kultursektorn bortom de offentliga institutionerna. Detta stärker även kultur- och kulturarvsområdet möjlighet till utveckling och oberoende.

Genom att det ekonomiska ansvaret för kulturen delas mellan offentliga och privata finansiärer samt ideella krafter stärks kulturens möjligheter till utveckling och oberoende (Tid för kultur 2009, s. 13)

Sverige har idag få möjligheter till breddad finansiering jämfört med andra länder utanför EU men också inom EU och det är inte bra.

I kulturpropositionen ”Tid för Kultur” framhålls det tydligt att fler intressenter bör dela på det ekonomiska ansvaret för kulturen. Som argument för att både offentliga, privata och ideella krafter skall bära ansvaret är att ”kulturlivet skapar, bevarar och utvecklar ovärderliga värden i samhället”. Dessa värden är yttrandefrihet, kreativitet, bildning, humanism och öppenhet. (Tid för kultur 2009, s. 17)

Vi vet också att länder, regioner och städer som skapar förutsättningar för ett rikt kulturutbud har också bättre möjligheter att locka till sig nya företagsetableringar. Detta om något borde motivera oss att se över möjligheten att bredda finansieringen.

Privata och ideella krafter har också historiskt sett haft en stor betydelse för utvecklingen av kulturell verksamhet i Sverige.

Det är positivt om inslaget av icke-offentlig finansiering ökar även i Sverige – fler kulturprojekt skulle komma till stånd och kultursektorns beroende av politiska beslut skulle minska. (Tid för kultur 2009, s. 13)

Återstartsutredningens betänkande ”Från kris till kraft” är också tydlig med att breddad finansiering kan stärka kultursektorns förutsättningar.

Det finns ett behov av nya finansieringsformer som kan komplettera de offentliga stöden och samtidigt garantera kulturens oberoende. (SOU 2021:77 s. 104)

Så vad kan vi göra för att bredda finansieringen i Sverige av kultur- och kulturarvsområdet.

Det behövs enklare regler för sponsring med en generösare gränsdragning för skatteavdrag och villkoren för sponsring till kultur och idrott behöver jämställas. Sponsring bör kunna betraktas som avdragsgill marknadsföring. Lagtexten måste därför förtydligas och det skall tydligare framgå vad som är godkänd och avdragsgill sponsring. I många länder är sponsring och ideell finansiering av kulturen högre än i Sverige.

Avdragsrätt för företagsdonationer till kulturorganisationer. Mer generösa och enklare skatteregler kommer att öka företags och privatpersoners vilja att stödja kulturverksamhet, något som är ett faktum i många andra länder med hög andel egenfinansiering av kulturverksamhet.

Låt både företag och privatpersoner skriva av inköpt samtidskonst. Det inte är rimligt att det ur skattesynpunkt är gynnsammare för ett företag att köpa designade fåtöljer till sin inredning än att köpa ett konstverk att hänga på väggen. Avskrivningsreglerna bör ses över för att öka företagens möjligheter att köpa in samtida konst. Därmed skulle marknaden öppnas för landets konstnärer.

Omfördelning av statliga medel. I flera länder går överskott av statliga lotterier till att finansiera kultur. I Storbritannien går en del överskottet från National Lottery till att finansiera Arts Council Englands kulturstöd, bland annat scenkonst och film, och till att finansiera kulturarv och kyrkans verksamheter. I vårt grannland Finland utgörs nästan hälften av statens utgifter för kultur av överskott från lotteriverksamhet och även i Norge finansieras kulturverksamhet med lotterivinster. (Myndigheten för kulturanalys ”Finansieringsmodeller för konst och kultur ” sid 17)

Detta är några förslag som hade breddat finansieringen av kultur- och kulturarvsområdet. Det finns också stora erfarenheter från andra länder som vi skulle kunna ta lärdom av, därför behöver vi också undersöka fler förutsättningarna för breddad finansiering av kultur- och kulturarvsområdet. I återstartsutredningen ”Från kris till kraft” föreslås ett system för matchning av gåvor inom kultursektorn. Detta finns bland annat i Finland där privata investeringar i stiftelser matchas av medel från staten. Liknande exempel finns även i Skottland och Nederländerna. I Skottland uppmuntras samarbeten mellan näringslivet och kultursektorn genom The Culture & Business Fund Scotland, där investeringar matchas med offentliga medel för finansiering av olika kulturaktiviteter. Detta borde vi undersöka.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag;

Attsats 1: att verka för förenklade regler för sponsring av kultur

Attsats 2: att verka för avdragsrätt för företagsdonationer till kulturorganisationer

Attsats 3: att verka för att både företag och privatpersoner skall kunna skriva av inköpt samtidskonst

Attsats 4: att verka för att öronmärka en del av överskott av statliga lotterier till att finansiera kultur

Attsats 5: att verka för tillsättandet av en utredning för att utreda fler möjligheter till en bredare finansiering av kultur- och kulturarvsområdet.

Umeå 2023-02-06

Magnus Lunderquist

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:

Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla attsats 1, 2 och 5 och avslag på attsats 3 och 4 samt att motionen skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: beslut för attsatsen saknas
Attsats 4: att avslå attsatsen
Attsats 5: att anta attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att olika förändringar och förenklingar riktade gentemot sponsring och donationer till kulturlivet ska genomföras.

För kristdemokratin är betydelsen av att ha balans mellan samhällets tre sektorer fundamental. Det civila samhället utgörs av familjer, föreningar, stiftelser, organisa¬tioner och övriga sammanslutningar av människor som, utan ekonomisk vinst som målsättning, drivs för att förbättra och ge mervärde. Den privata sektorn utgörs av näringslivet som i grunden är samhällets ekonomiska motor som genererar jobb och skatteintäkter. Den politikerstyrda offentliga sektorn som finansieras via skatter inkluderar stat, kommun och region och ska framförallt ha en understödjande och samordnande funktion gentemot de övriga samhällssektorerna.

Svenskt kulturliv har under lång tid i alldeles för hög utsträckning präglats av det offentliga i både drift och finansiering. Det offentliga ska hålla sig på en armlängds avstånd och ha en understödjande roll och inte spela huvudrollen. Den privata sektorn bidrar till kulturlivet genom utbud och efterfrågan. Det behövs en bättre balans mellan samhällets sektorer.

En betydelsefull målsättning med svensk kulturpolitik bör vara att uppmuntra, stödja och underlätta alternativa finansieringsvägar för kultursektorn och för kulturarbetare. Sponsring och donationer inom kulturen är en viktig framtidsfråga för hela kultursektorn. Regelverken bör ses över för att underlätta och uppmuntra enskilda och företag att bidra finansiellt till kultursektorn. Partistyrelsen föreslår därför bifall på attsats 2. Yrkanden i attsatser 1 och 5 är ställningstagande som Kristdemokraterna redan har drivit. Därför anser partistyrelsen att attsats 1 och 5 bör anses vara besvarade.

I attsats 3 yrkar motionären för att företag och privatpersoner ska kunna skriva av inköp av samtidskonst. Visserligen är det viktigt att samtida konstnärer uppmärksammas och får goda förutsättningar på konstmarknaden, men det förslag som motionären yrkar skulle, enligt partistyrelsens uppfattning, vara alltför för långtgående.

Motionären yrkar i attsats 4 för att överskottet från Svenska spel ska öronmärkas för att finansiera kulturen. Eftersom det överskottet går in i statskassan anser partistyrelsen inte att det är lämpligt att öronmärka dessa medel för kulturen. Varje regering bör i högsta grad kunna styra medlen via riksdagen för att förverkliga sin budget. Att öronmärka en del av överskottet, som sedan blir en del av regeringens budget är inte rätt väg att gå. Istället bör varje budget avsätta rimliga förutsättningar för kultursektorn, vilket partistyrelsen avser att verka för. Partistyrelsen föreslår avslag på attsats 4.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen

Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att avslå attsatsen
Attsats 5: att besvara attsatsen

06:60 Staten måste ta ansvar för vårt kulturarv

För ett millenium sedan kristnades Sverige och kyrkor byggdes som centrum i de socknar som fortfarande består i vårt land. Gamla kyrkobyggnader är ofta de enda kvarstående byggnaderna från medeltiden, och är en central del av vårt nationella kulturarv.

Svenska kyrkan skildes från staten år 2000 och sedan dess är det det fristående trossamfundet Svenska kyrkan som har ansvaret att förvalta alla dessa byggnader, så länge de fortfarande är i bruk som kyrkor. Det finns exempel där kyrkobyggnader avsakraliserats och där Statens fastighetsverk övertagit ägandet och förvaltandet av gamla kyrkor, men då mer i form av ett slags muséer. Det är svårt att hitta andra användningsområden för dessa byggnader än just som kyrkor.

Jag tror många svenskar uppskattar att vi tar vara på vårt kristna arv som manifesteras mest tydligt just i form av alla dessa gamla kyrkobyggnader. Det är orimligt att trossamfundet ensamt ska bära ansvaret för att förvalta detta kulturarv, inte minst med tanke på den centrala plats som socknarna har haft i uppbyggandet av vårt svenska samhälle – i form av skolor, sjukvård, fattigvård/socialtjänst, administration av befolkningen etcetera. Det är då inte mer än rätt att staten ger tillbaka i form av ett rimligt stöd för underhåll av dessa gamla byggnader.

När kyrkan skildes från staten infördes därför en kyrkoantikvarisk ersättning om 460 miljoner kronor per år. Problemet är att denna ersättning inte har indexerats utan de följande 20 åren urholkats varje år. Kristdemokraterna borde verka för att denna ersättning åtminstone indexeras.

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att staten ger rimliga förutsättning för bevarande av alla gamla kyrkobyggnader genom en indexerad kyrkoantikvarisk ersättning som bättre täcker de behov som finns

Uppsala 2023-03-27

Jonas Segersam

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att partistyrelsen ska verka för att den kyrkoantikvariska ersättningen ska indexeras.

Sveriges historia är unik. Vår historia är något som vi som svenskar har som plikt att värna. I kristdemokratisk mening kallas detta ansvar för förvaltarskap. Detta förvaltarskap omfattar det materiella kulturarv som vi ser i form av till exempel kulturhistorisk bebyggelse, fornlämningar och föremål men även de seder och bruk som vuxit fram genom historien. Kristendomen har varit avgörande i väldigt många skeden i svensk historia, från konverteringen från asatron till protestantismens spridning. Det är ett obestridligt faktum att kristendomen historiskt sett har haft ett stort och positivt inflytande i världen och Sverige. Därför är just kyrkor en sådan viktig del av det svenska kulturarvet.

Motionen riktar in sig specifikt på den kyrkoantikvariska ersättningen för bevarandet av kyrkorna. Det är helt riktigt att det kyrkoantikvariska stödet bör ses över. Kristdemokraterna

har tidigare i riksdagen arbetat för rimliga förutsättningar för bevarandet av det svenska kulturarvet. Partistyrelsen anser att detta bör partiet fortsätta att arbeta för. Partistyrelsen föreslår ändå avslag på motionen eftersom rikstingsbeslut inte bör vara styrande och påverka kommande specifika budgetposter

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:61 Sverige har behov av att bättre bevara, stödja och sprida det sk svenska kulturarvet

Ett lands sammanhållning och välmående hänger samman med en stark identitet och gemensamma referensramar. I alla länder och definierade befolkningsgrupper utvecklas genom århundraden ett gemensamt förhållningssätt i relationen till områdets natur, gemensamma traditioner, och historia. I Sverige har kristendomen starkt påverkat vår moral, vår lagsstiftning, våra högtider. vårt umgänge sinsemellan osv. Därmed är den en av de viktigaste grundstenarna i den svenska kulturen.

På samma sätt har lokala förhållanden skapat typiska beteenden och kultur över hela jorden.

Genom dessa lokala och nationella anpassningarna har människor i alla länder bildat en tillhörighet som ger trygghet underlättat umgänge och stärker deras samhälle. Liknelse kan göras med den enskilda människan som behöver en stark egen identitet för att känna sig trygg och må bra.

En nationell tillhörighet har alltså inget med nationalism eller rasism att göra, som det ibland hävdas. En stark gemensam identitet betyder bara att människa har skapat sin livs- och samhällsmiljö som bäst passar det lokala förhållandet och trivs i den miljön, på samma sätt som en familj bygger och inreder sitt hem och trädgård för att passa de egna preferenserna. Några jämförelser med andra samhällsmiljöer eller värderingar ingår inte i den nationella identiteten vilket är ett missförstånd. För att ta ett av våra snart bortglömda talesätt ur vårt svenska kulturarv, ”alla blir lyckliga på sin tro ” !

Genom det moderna samhällets ökande resande och flytt till andra områden. Genom modern kommunikation ss Internet och TV har influenser från många områden i allt större omfattning blandats och den lokala/nationella kulturen försvagats. Därmed också våra gemensamma referensramar och sammanhållning, rättsuppfattning, historia och värderingar. Alienationen ökar och skapar osäkra människor.

Samhället blir visserligen rikare på influenser från många håll men samhället blir också lösare, Vår lojalitet mot varandra och sammanhållningen försvagas. Anarki riskerar att komma närmare. Inte ens ett 500-årsjubileum för Gustav Vasas intåg i Stockholm på midsommar 1523 har omnämnts av någon instans trots att det är hela nationens födelsedag!

Det behövs större satsningar från samhället för att bevara balansen mellan inspiration och trygg identitet Främst i skolan men också på alla områden i den vuxna världen. Bevara traditionell bebyggelse, minnet av våra släkter som format det samhälle som vi har idag. Lära av gångna misstag forskning och erfarenheter, inspireras av historiska strömningar och begrunda gammal visdom från religion och tidigare kultur.

Attsats 1: Att rikstinget uppmanar partistyrelsen att skapa en funktion/grupp som arbetar med kulturfrågor, speciellt den s.k. svenska kulturen för att stärka vårt gemensamma kulturarv och sprida det.

Attsats 2: Att partistyrelsen ser över möjligheten att i budgeten öka anslaget till kulturinstitutioner som arbetar med kulturarvet, tex museer och hembygdsrörelser

Attsats 3: Att partistyrelsen genom sina representanter i skolan och all undervisning i offentlig regi, tex Sfi framhåller vikten av att öka inslag med vårt svenska kulturarv.

Stockholm 2023-04-04

Leif Leijon

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Sverige ska vara stolta över vårt gemensamma kulturarv. Svensk kulturhistoria präglas av flera, på sin tid, innovativa, nytänkande och idéprövande verk som fått genomslag långt utanför det egna landets gränser. Konst, litteratur, teater, musik och andra kulturyttringars värde bör inte betraktas instrumentellt. Kulturens värde ligger i sig självt. Ett av de kulturpolitiska målen är främjandet av en levande kulturhistoria som bevaras används och utvecklas. Det är också en hörnsten inom den kristdemokratiska kulturpolitiken.

Motionären efterfrågar en sammanslutning som arbetar med kulturfrågorna. Inom partiet finns redan ett närverk för kristdemokratiska kultur- och fritidspolitiker som arbetar med frågorna runt om i landet. Distriktsstyrelsen anser att detta är en lämplig sammanslutning eftersom en stor del av kulturpolitiken beslutas i kommuner- och regioner.

Motionären efterfrågar även ett större anslag till kulturinstitutioner som arbetar med kulturarvet, tex museer och hembygdsrörelser. I en undersökning av Sveriges museer svarade 57% av de tillfrågade museichefer att de hade det sämre ekonomiskt detta året än året innan. Detta får effekter på kvalitén och museernas verksamheter. Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att genomföra ordentliga analyser av verksamheternas behov i syfte att kunna förvalta kunskapen och bildningen till framtida generationer.

Avseende sista attsatsen om partistyrelsens ledamöter anser inte distriktsstyrelsen att det är partistyrelseledamöternas uppdrag. Däremot delar distriktsstyrelsen motionärens intentioner och hoppas att berörda riksdagsledamöter lyfter frågan om att säkra museernas finansiering i relevanta sammanhang.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att kristdemokraterna verkar för att Sveriges museer ges långsiktiga finansiella förutsättningar att kunna bedriva en god verksamhet och vårda kulturarvet” och att därmed anse attsatsen besvarad
Attsats 3: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att partistyrelsen ska tillsätta en grupp som ska arbeta med kulturfrågor, att se över möjligheten att öka anslaget till kulturinstitutioner som arbetar med kulturarv och att vikten av det svenska kulturarvet framhålls inom utbildningsområdet.

Kunskapen om sitt eget kulturarv, som innefattar gemensamma värderingar, dialekter, traditioner och folkminnen, ger människor trygghet i sin identitet. Det är nödvändigt för att vi ska kunna möta och känna respekt för andras kulturer och traditioner och betydelsefullt för att stärka känslan av gemenskap.

Partistyrelsen har nyligen tillsatt en arbetsgrupp som kommer att skriva fram partiets kulturpolitiska program, vilket ska vara klart till ordinarie partifullmäktige 2024. Inom ramen för detta program täcks även kulturarvsfrågorna. Därför anser partistyrelsen att attsats 1 är besvarad.

Rikstingsbeslut bör vanligtvis inte vara styrande och påverka kommande specifika budgetposter. Partistyrelsen föreslår avslag på attsats 2.

Kristdemokraterna är och har varit ett parti som har upplyft vikten av kulturarvet och dess betydelse inom utbildningssektorn. Historia är ett ämne som lärs ut i såväl grundskolan, gymnasiet samt vuxenutbildningen. Inom ämnet historia ämnet kan elever lära sig om det svenska kulturella arvet och dess betydelse. Det grundläggande syftet med Sfi är att eleverna ska uppnå färdigheter inom det svenska språket, t ex genom läs- och skrivinlärning. I denna undervisning kan man mycket väl infoga lämpliga texter som berör såväl svensk historia och kulturarv som samhällskunskap även om detta inte ingår som en del av kursplanen för Sfi. Det svenska språket är avgörande för en god integration, men det är också viktigt att överföringen av våra grundvärderingar påbörjas tidigt, t ex i form av samhällsorientering och kunskaper i vår historia och vårt kulturarv. Därför anser Partistyrelsen att attsats 3 är besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

06:62 Särskild fritidssatsning för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder

I Sverige är vi duktiga på att ställa upp och ställa om för barn och ungdomar som är nya i Sverige och som behöver komma in i gemenskapen via fritidsaktiviteter. Tyvärr är vi inte lika duktiga på att hjälpa barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder ut ur isolering och ensamhet, särskilt inte för de som befinner sig inom autismspektrat.

Detta förslag bygger på att KD verkar för att göra särskilda satsningar för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder för att öppna upp fritidsverksamheten även för dem och bryta isolering och ensamhet.

Satsningen bör beakta att dessa barn och ungdomar behöver särskilt utbildade ledare och mindre grupper för att lära sig sociala spelregler vilket kräver att fritidskortet innehåller särskilda bidrag för att klubbar och föreningar vill både kompetensutveckla sitt ledarskap mot den här målgruppen och att satsa på att bilda mindre grupper. I vissa fall med föräldrarnas hjälp och stöd då det kan vara bryggan ut i föreningslivet.

Får dessa barn och ungdomar möjligheter att träna sin sociala och kommunikativa förmåga i tidig ålder kommer förmågan och utvecklas och flera av dem lär sig att successivt växa in i större grupper och därmed lär sig spelreglerna både inom föreningslivet och framtida vuxenlivet

Ensamhet och isolering bland dessa barn och ungdomar leder till psykisk ohälsa och framtida svårigheter att komma ut i samhället. Att satsa extra på denna målgrupp för att så tidigt som möjligt kunna delta i föreningsverksamhet av olika slag kan ge positiva effekter för deras framtida mående och liv.

Därför föreslås rikstinget att ge partistyrelsen i uppdrag att:

Attsats 1: verka för att genomföra en särskild fritidssatsning för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder.

Öckerö 2023-02-20

Eva Wallin, Annika Mauléon

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsårsmötet bifaller motionen med egen attsats: Att verka för att genomföra en särskild fritidssatsning för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar att en särskild fritidssatsning för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionshinder införs. I dagens samhälle saknar många barn den gemenskap som medföljer fritids- och föreningsaktiviteter. Alltför många ungdomar spenderar sin fritid framför datorn. Barn och ungdomar behöver inte bara fler möjligheter att socialisera sig med varandra, utan de behöver också röra på sig. Fysisk aktivitet bidrar positivt till ett barns psykiska hälsa. Därför måste alla barn ha möjlighet att få delta i fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att personer med funktionsnedsättning rör på sig mindre än resten av befolkningen. Det är därför viktigt med insatser som möjliggör fysisk aktivitet för personer med funktionsnedsättning. Det är en investering inte bara för den enskildes fysiska och psykiska hälsa och välmående utan för samhället i stort. För ungdomar med funktionshinder krävs extra resurser för att de ska kunna delta i de aktiviteter som bidrar mycket till deras välmående. Partistyrelsen delar motionärens synpunkter.

Regeringen har gett E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Statens kulturråd i uppdrag att förbereda och ta fram ett förslag för en digital tjänst och för införandet av ett fritidskort för barn och unga. Detta uppdrag inkluderar även att barn och unga med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd ska uppmärksammas så fritidskortet kommer dem till godo i lika stor utsträckning som för andra barn och unga. Därför anser partistyrelsen motionärens yrkande besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

06:63 Utöka användningsområdet för fritidskortet

Kristdemokraterna har länge drivit frågan om införandet av ett fritidskort där barn i årskurs 2-9 ska få ett ekonomiskt stöd för att kunna delta i kulturskolan samt lärarledda föreningsaktiviteter. Detta för att öka den fysiska aktiviteten, förbättra psykiskt välmående samt bidra till gemenskap och mindre ensamhet. Stödets storlek ska variera baserat på ekonomin i hushållet, där socioekonomiskt utsatta hushåll erhåller ett högre ekonomiskt stöd. När Kristdemokraterna nu ingår i regeringen är förslaget att ett system för ett fritidskort ska tas fram under 2023 och införandet starta 2024. Fritidskortet är då inriktat på att gälla idrotts- och föreningsliv. Det nämns inte specifikt vilka åldersintervall som räknas in i satsningen utan benämningen som används är ”barn och unga”.

Möjligheten att kunna delta i idrotts- och föreningslivet är lika viktigt oavsett ung som gammal. Förbättrad fysisk och psykisk hälsa är viktigt även för ungdomar efter årskurs 9. Det är därför av vikt att även äldre ungdomar får möjlighet att ta del av fritidskortet.

För att optimera användandet av fritidskortet och samtidigt möjliggöra en positiv inverkan på den psykiska hälsan bör fritidskortet uttökas med att även innefatta kulturverksamhet. Psykiskt välmående kan förbättras både av fysisk aktivitet och kulturell aktivitet. Gemenskap och mindre ensamhet kan också fås genom att delta i eller uppleva t.ex. musik. Fritidskortet bör därför kunna utnyttjas vid kulturella evenemang så som biljetter till konserter, musikaler, teater eller inträde till museum. En utvärdering över vilka kulturella evenemang och aktiviter som anses lämpliga att kunna ingå i det ekonomiska stödet i fritidskortet bör därför göras.

Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att fritidskortet även ska gälla för ungdomar i gymnasieskolans årskurser

Attsats 2: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att utvärdera möjligheten till att fritidskortet även innefattar kulturella evenemang och aktiviteter

Borås 2023-01-04

Lisa Berglund

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar att fritidskortet även ska gälla för ungdomar i gymnasieskola samt att en utvidgning av områden som fritidskortet kan användas för och som då skulle innefatta kulturella evenemang och aktiviteter.

Fysisk aktivitet och fritidsaktiviteter är viktigt i alla åldrar, för såväl barn som pensionärer. Fritidskortet är ett kristdemokratiskt förslag som specifikt ämnar att bidra till en aktiv och meningsfull fritid samt främja trygghet och gemenskap i vardagen för barn och ungdomar. I ung ålder är det viktigt att barn vänjer sig vid fysisk aktivitet och sociala miljöer, att det blir en del av deras vardag.

Regeringen har gett E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Statens kulturråd i uppdrag att förbereda införandet av fritidskortet.

Fritidskortet ska innehålla ett värde som kan användas av barn och unga i åldrarna 8–16 år som betalning för fritidsaktiviteter inom till exempel idrottsrörelsen, friluftsorganisationer och andra organisationer inom civilsamhället och kulturområdet. En aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra är viktigt för att motverka psykisk ohälsa och ensamhet bland barn och unga. Barn och unga behöver få ökad tillgång till idrott, kultur, friluftsliv och annat föreningsliv. Det är lägligt att först utvärdera effekterna för fritidskortet som redan är under beredning innan ytterligare målgrupper läggs till. Vid denna tidpunkt är det därför enligt partistyrelsen inte lämpligt att göra tillägg enligt motionärens yrkande. Partistyrelsen föreslår därför att motionens första attsats avslås.

Motionären yrkar också att fritidskortet även ska användas som betalning för kulturella evenemang och aktiviteter. Fritidskortet syftar bl.a. till att främja trygghet och gemenskap i vardagen. Därför bör de aktiviteter som erbjuds vara ledarledda och ha en viss långsiktighet. En

enstaka kvälls-, dags- eller helgaktivitet bör inte omfattas. Det är i organiserade idrotts-, kultur- och andra fritidsaktiviteter över tid, där barn och ungdomar interagerar med varandra som gemenskap skapas. Enstaka aktiviteter såsom konserter och museibesök öppnar inte för den interaktionen. Partistyrelsen står bakom regeringens uppdrag och föreslår därför även att attsats 2 bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

06:64 Slopa bidraget för feministers organisering

Sedan 2005 finns det en post i statens budget som går till ”bidrag för kvinnors organisering”. Vid en första anblick låter det kanske harmlöst, men den som anser att skattemedel ska användas ansvarsfullt gör klokt i att granska vad medlen faktiskt går till. Slöseri med våra gemensamma resurser ska alltid motverkas. För 2023 års statsbudget utgör budgetposten ca 48 miljoner kronor och har således vuxit de senaste åren.
Många av organisationerna som erhåller bidrag har en tydlig prägel av vänsterfeminism och i andra fall kan man notera att det ofta finansierar perifera verksamheter som knappast kan bidra till att öka jämställdheten i samhället i stort. I Jämställdhetsmyndighetens rapportering från 2021 kan man läsa att dryga 600 000 kr gick till att jämställd spelutveckling, en halv miljon till kinesiska riksförbundet - en organisation som anklagats ha kopplingar till kommunistpartiet i Kina och drygt 400 000 till Kvinnor för fred som aktivt arbetar mot svenska säkerhetsintressen.

Det är olyckligt att stödet inte avskaffades redan under Alliansåren. I Kristdemokraternas skuggbudget från 2018 gjordes en ansats att lägga ner stödet - tyvärr har ambitionen lyst med sin frånvaro sedan dess. Nu med en borgerlig regering finns dock en möjlighet att göra rätt och prioritera statens resurser till bättre ändamål.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ställer sig bakom om vad som anförs i motionen om att avveckla statsbudgetposten ”stöd till kvinnors organisering”.

Stockholm 2023-04-05

Sara Skyttedal Dihang

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det statliga ”stödet till kvinnors organisering” fördelas av den dessvärre ännu inte avvecklade Jämställdhetsmyndigheten utifrån grundkravet att föreningar vars medlemmar till minst 75% är kvinnor kan få bidrag. De senaste åren har bland bidragstagande organisationer återfunnits bland annat organisationer som är uttalade motståndare till Sveriges försvarspolitik i allmänhet och NATO-motståndare i synnerhet. Det handlar om mottagare som anklagats för att inte ha kunnat motstå utländsk påverkan. Samtidigt finns bland bidragstagarna även organisationer som utgör viktiga aktörer vad avser stöd till exempelvis brottsoffer för våld i nära relationer, könsstympning eller hedersförtryck. 75% kvinnliga medlemmar eller mer är ett otidsenligt krav för att komma i fråga för bidrag. Offentligt ekonomiskt stöd till organisationer som arbetar till förmån för kvinnor behöver kunna ha ett bredare anslag.

Partiet anser att Jämställdhetsmyndigheten ska avskaffas och partidistriktsstyrelsen anser att budgetanslaget skulle behöva förändras i samband med en nedläggning av myndigheten.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:

att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att helt avveckla anslaget ”bidrag för kvinnors organisering”. Frågeställningen förtjänar att sättas i ett större perspektiv där också en mer generell fråga om relationen mellan den offentliga sfären och den ideella sektorn belyses.

Historiskt kan man se en glidande skala alltifrån där idéburna organisationer ses som hot och blir aktivt motarbetade av staten till att de närmast kan bli ”kidnappade” så att de helt förlorar sin självständighet och endast blir megafoner åt staten. Båda ytterligheterna är ytterligt olyckliga. Däremellan finns det dessbättre goda exempel där stat och civilsamhälle i ömsesidig respekt värnar sina respektive profiler och kan hitta områden där man samverkar och bidrar till samhällets positiva utveckling.

Demokratins framväxt i Sverige under 1800- och tidiga 1900-talet är intimt förknippad med de klassiska folkrörelserna med rötter i frikyrkor, arbetarrörelsen, nykterhetsrörelsen och idrottsrörelsen. I vår tid har de idéburnas bidrag också varit på välfärdsfrågorna, även som utförare.

Samverkan kan inte och får inte bara handla om bidragsgivning. Utifrån den ideella föreningens perspektiv bör det finnas en viss vaksamhet mot att bli alltför beroende av de offentliga bidragen, då en gåva inte alltid kommer gratis. Något som t ex professor Johan von Essen belyst i sin forskning. De idéburna organisationerna har traditionellt växt fram som rörelser med olika idéer om förändring och man bör vara försiktig med att skriva sina verksamhetsplaner utifrån vad det offentliga samhället råkar efterfråga för stunden. I alla fall om man vill fortsätta vara en vital idéburen rörelse.

När det kommer till den aktuella motionen och dess förslag finns det anledning att göra en liten justering av historieskrivningen. Kristdemokraterna gjorde inte ett försök att 2018 avskaffa det rubricerade anslaget utan hade en avvikande uppfattning gentemot regeringen utifrån en budgetteknisk vinkel. Beloppet som sådant flyttades i vårt förslag från ett anslag till ett annat. Vi ville se en annan organisatorisk hemvist för pengarna.

Kristdemokraterna anser att det fortfarande finns behov av att satsa resurser på kvinnors och flickors organisering, inte minst i utsatta områden. Men med det sagt kan det absolut finnas skäl att göra en översyn av hur rådande bidragsgivning ser ut, vilka mål man vill nå och hur kriterierna för vilka som kan delta i ett ansökningsförfarande ska se ut.

Detta är ett arbete som ska göras utifrån respekten för olika föreningars identitet. Det måste vara möjligt för en idéburen förening att ha mål som avviker ifrån den uppfattning som olika partier kan hysa, exempelvis angående medlemskap i NATO. Exemplet om att det finns stöd som getts till jämställd spelutveckling kan principiellt försvaras givet de många väldokumenterade fall som finns av toxisk miljö inom gamingvärlden – både bland utvecklarna såväl som inom spelarbasen. Men naturligtvis ska en förening som kan klassas som en potentiell säkerhetsrisk inte kunna få skattemedel genom att gömma sig bakom paroller om ”jämställdhet”. Här arbetar regeringen på förändrade regelverk och stödfunktioner för att bättre tillse att medel inte går till grupper som undergräver demokratin. Frågan förtjänar därför att tas med i Kristdemokraternas fortsatta arbete utifrån denna inriktning.

Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen att rikstinget beslutar att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

07 Arbete och företagande

Utan företag har vi ingen välfärd – välfärden är det som utgör grunden för vårt gemensamma bästa. Kristdemokraternas ekonomiska politik vilar på kunskapen om att arbete och välfärd åt alla bara kan uppnås genom att personer, familjer, företag och civilsamhället tillsammans tar ansvar för vårt gemensamma samhälle. En av politikens viktigaste uppgifter måste vara att skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt, som ger fler jobb och välfärd.

En framgångsrik och inkluderande arbetsmarknadspolitik är därmed starkt beroende av en fungerande näringspolitik och ett utbildningssystem som främjar företagande som ger jobb och skatteintäkter till att finansiera välfärden. För att åstadkomma ekonomisk utveckling, förstärkt välfärd och goda möjligheter till arbete måste det bedrivas en näringspolitik som stimulerar till enskildas initiativ och företagande. En grundförutsättning för ett gott företagsklimat är att företag har råd och möjlighet att anställa. Trösklarna in på arbetsmarknaden måste sänkas.

Sverige behöver ett företagsklimat som lägger grunden för fler jobb. Nya jobb kan inte kommenderas fram av politiker varken i riksdag eller regering. De skapas främst när människor finner det mödan värt att starta och utveckla ett företag, förverkliga en idé och riskera sitt sparkapital. Kristdemokraterna slår vakt om ett livskraftigt näringsliv som kan skapa fler arbetstillfällen och ökad tillväxt.

Det är viktigt att lagar, skatter och regler utformas på ett sätt som gör det enklare för människor att starta och driva företag. De regler staten ställer upp för företagen ska vara långsiktiga. Likvärdiga villkor ska gälla för olika företagsformer, oavsett företagets storlek, eller var i landet det finns.

De små och medelstora företagen som ofta är familjeföretag, ska stå i centrum för utformningen av näringspolitiken. Att de små företagen får möjlighet att växa och att de större företagen får fortsätta utvecklas, är en förutsättning för att vårt land även framöver ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen med kompetens, produkter och tjänster. Då krävs att vi har:
- God service i form av vård, skola och omsorg i världsklass
- En infrastruktur som möjliggör affärer
- Tillgänglighet till bra bostäder
- Leveranssäker och pålitlig energiförsörjning
- Fungerande kompetensförsörjning

Med fler sysselsatta kan fler försörja sig själva och därmed få mer makt över sina liv. Med fler sysselsatta skapas också resurser för att förstärka samhällsekonomin och därmed värna välfärdssystemen så att de som bäst behöver samhällets stöd också kan få det. Ett gott företagsklimat är således ett grundfundament i ett fritt och värdigt samhälle.

07:01 Borttagning av karensdag

Karensdagen behöver tas bort eftersom den bidrar till att människor går till jobbet sjuka i stället för att stanna hemma. Vid karensdag erhåller den sjuke varken lön eller sjukpenning. Om karensdagen tas bort kommer färre riskeras att smittas och personalstyrkan väntas bli starkare och kunna bidra mer till företagens och Sveriges ekonomiska resultat samtidigt som antalet sjukskrivningar väntas bli lägre.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för att ta bort karensdagen för alla som arbetar.

Staffanstorp 2023-02-01

Edvin Sjöstrand

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet förstår problematiken med att människor på grund av karensdagen går sjuka till jobbet, men kan ändå inte se hur en slopad karensdag skulle stärka företagen och minska antalet sjukskrivningar. Det skulle i stället skapa incitament till ökad frånvaro, vilket leder till ökade kostnader för företagen och färre arbetade timmar.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären för fram ett förslag om att karensavdraget ska tas bort mot bakgrund av att dagens system kan leda till att människor går till arbetet fast de inte är helt friska.

Förenklat kan man säga att de som vill ta bort karensdagen hänvisar till att systemet driver människor till att gå till arbetet fast de är sjuka eftersom man inte har råd att tappa inkomst. Även om det finns ett högkostnadsskydd i form av max 10 karensavdrag på ett kalenderår kan den enskilde vara oroad över varje utebliven krona. De som vill försvara systemet hänvisar till att det är som en slags självrisk där vikten läggs vid att minska risken för fusk som på en aggregerad nivå skulle skada själva systemet i grunden.

Partistyrelsen delar motionärens goda vilja att se till den enskilda människans perspektiv men det finns sammantaget starka skäl till att vi bör behålla dagens karensdagsregler. Karensavdraget är i grunden klokt och det behövs när sjuklönen i övrigt är betald. Avdraget fyller en funktion som självrisk och minskar förekomsten av att arbetstagare stannar hemma i situationer där de inte borde göra det.

Där utöver är det viktigt med aktiva insatser så att sjukskrivna kan komma tillbaka i arbete. Sjukförsäkringen måste därför ge drivkrafter för att ta till vara på varje persons arbetsförmåga och erbjuda fler vägar tillbaka till arbete.

Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen att rikstinget beslutar att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

07:02 En tanke för att bli av med långtidsarbetslösheten bland ”äldre”

Jag tillhör kategorin i rubriken, långtidsarbetslösa ”äldre”, det vill säga vi som har blivit 50. När jag håller på och skickar ansökningar märker jag tydligt åldersdiskrimineringen på svensk arbetsmarknad, jag har skickat minst något tusental ansökningar under de åtta år jag har stått utanför arbetsmarknaden men kanske fått 25 svar överhuvudtaget, av dem minst 15 av typen ”Vi har valt att gå vidare med andra sökande”. Sju har lett till intervjuer men ingen av dem har lett till jobb, de kvarvarande tre ledde till antagningstester. Arbetsgivare har på grund av Arbetsförmedlingens krav på oss arbetssökande att ligga på och ”söka allt” tröttnat på att få 400-500 ansökningar per tjänst och orkar inte läsa alla.

Därför min tanke på hur det skulle kunna fungera:
Först skall jag betona att jag VET att arbetsgivare har fullständig rätt att anställa vem de vill och

att jag som sökande inte på något sätt kan tvinga mig in hos dem men nu pratar vi frivilliga överenskommelser.

Arbetsförmedlingen skickar ju ut oss arbetslösa på praktikplatser utan andra förutsättningar än att under perioden XX-XX-XX – YY-YY-YY skall man närvara på arbetsplatsen och delta i arbetet.

När denna period har tagit slut så är det bara att lämna in jobbkläder och annat och gå hem, jag har under praktikperioder upplevt kompletta rekryteringar parallellt med min därvaro, i de flesta fall av 20-25-åringar.

Om man erbjöd en variant på praktik där Arbetsförmedlingen vet att arbetsgivaren har ett reellt anställningsbehov att praktikanten kontrakterades för perioden och ”Provjobbade” redan innan eventuell provanställning och om vederbörande i arbetsgivarens ögon passade för jobbet så skulle praktikanten erbjudas jobb så även om man redan som ”vanlig” praktikant anstränger sig och visar de där berömda framfötterna så skulle man ännu mer göra det om man visste att man faktiskt hade en chans att få jobb så skulle man lägga på ytterligare en hög kol.

Jag tänker mig att Arbetsgivaren, Arbetsförmedlingen och den arbetslöse/a skriver ett kontrakt med meningen att: Jag som arbetsgivare tar emot NN på mitt företag på Kontrakterad praktik och under den tid NN praktiserar hos mig förbinder jag mig att inte anställa någon annan utan jag inriktar mig på att NN skall få första möjligheten att få den tjänst jag egentligen behöver tillsätta. Detta skulle i det långa loppet bespara arbetsgivare det stora arbete det innebär att rekrytera och den tidigare praktikanten som har erbjudits jobbet har (i de flesta fall) tre månaders erfarenhet på min arbetsplats och kan börja utan större ytterligare introduktion.

Jag förslår därför mötet att besluta:

Attsats 1: Att partiet tar med ”Kontrakterad Praktik” i Regeringens uppdrag till Arbetsförmedlingen att erbjudas framför allt till arbetssökande över 50 med lägre utbildningsnivåer, det vill säga max avslutat gymnasium.

Västra Frölunda 2023-01-24

Ingemar Johnsson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp ett problem som sätter fingret på något viktigt. Det finns signaler om att vi alla får en allt tydligare uppförsbacke att lyckas få ett nytt jobb i takt med ökad ålder. Detta är något som börjar redan vid 40-årsåldern enligt en undersökning som gjordes för cirka två år sedan av Uppsala universitet.

Undersökningen gjordes på uppdrag av IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering) som är en svensk statlig förvaltningsmyndighet under Arbetsmarknadsdepartementet. Studien visade också att sannolikheten att bli kallad till intervju minskade snabbare för kvinnor än för män så det finns anledning att se detta också som ett jämställdhetsproblem.

Däremot tror inte partistyrelsen på att vi är betjänta av ännu ett arbetsmarknadspolitiskt verktyg utan det är klokare att bli bättre på att använda de som redan finns och särskild kraft måste läggas på attityd och kultur. Kristdemokraternas förslag om att på olika sätt underlätta för personer att arbeta längre upp i åldrarna, och för arbetsgivare att anställa äldre, bidrar till en

sådan kulturförändring.

Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen att föreslå rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

07:03 Finansiering av personal i föreningar

I många kommuner brottas föreningar med tillgången på personal som ska driva aktiviteter i föreningarna. Många föreningar har endast aktiviteter som pågår under någon av årstiderna. Det kan vara föreningar som underhåller skidspår, grillstugor, slalombackar, skoterleder och andra typer av vinteraktiviteter under en kortare period av vinterhalvåret. Samma sak gäller för föreningar som har sommarcaféer, vandringsleder, fiskevård med mera under sommarhalvåret. Det är inte alltid så lätt att få ideella krafter att driva verksamheten några månader.

Kommunerna har för det mesta full kontroll på de lokala föreningarnas aktiviteter, de utbetalar aktivitetsstöd och anläggningsstöd varje år som föreningarna ansöker om. För att underlätta driften av föreningarnas aktiviteter med personal skulle kommunerna säsongsanställa personer under en kortare tid av året. Föreningarna ansöker med en beskrivning av arbetsuppgifter och anställningarna görs efter fritidsförvaltningens eller motsvarandes bedömning av behovet i respektive förening. Med kommunen som arbetsgivare slipper föreningarna att ha arbetsgivaransvar och hantera skatter.

För att ytterligare främja civilsamhällets uppgifter i Sverige så yrkar jag på

Attsats 1: - att en form av anställningsstöd utreds som ger kommuner en möjlighet att säsongsanställa personal till föreningar.

Pajala 2023-04-05

Håkan Kero

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter förslag om en ny form av anställningsstöd som ska hjälpa föreningar att kunna säsongsanställa personal via kommunen.

Kristdemokraterna är mycket varma anhängare av ideella föreningar och vill skapa möjligheter för dessa att kunna samverka med det offentliga under former som är trygga och givande för båda parter. Beroende på hur stor en förening är och vilken typ av verksamhet man bedriver kan det finnas större eller mindre behov av anställd/arvoderad personal men det gemensamma för alla ideella föreningar är beredvilligheten från medlemmarna att ge av sin tid, och i viss utsträckning även vara med och betala i kronor för att man arbetar ideellt. Detta är en kultur som är värdefull och ska vårdas.

Men precis som motionären visar i sin motion finns det flera exempel på när det är rimligt att det också finns betalda arbetsinsatser där även kommunen på olika sätt kan bidra i vissa sammanhang.

Kristdemokraterna har länge lyft fram arbetsintegrerande sociala företag som ett viktigt komplement till andra typer av företag och arbetar för att stärka deras position. Detta kan vara något som kommer den ideella sektorn till del. Det är också viktigt att arbetsförmedlingen utökar

sitt samarbete med ideella sektorn gällande arbetspraktik och subventionerade anställningar m. m.

Olika typer av IOP-lösningar (Ideellt offentligt partnerskap) kan vara ett sätt för kommunen att hitta bra samverkansformer med civilsamhället. Kristdemokraterna vill verka för att regelverket för IOP tydliggörs så att fler kommuner ser värdet av detta verktyg. Men det finns inget idag som hindrar en kommun från att göra riktade insatser för att stötta föreningslivet och partistyrelsen ser inte behovet av en helt ny form av anställningsstöd.

Mot denna bakgrund vill partistyrelsen föreslå rikstinget besluta avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

07:04 Flyttstöd för att få ökat permanent bosatta i Norrbotten och Västerbotten

Under många årtionden under senare hälften av 1900-talet fanns ett stort behov av arbetskraft i den södra halvan av Sverige. Det infördes statligt finansierade stöd till arbetsförmedlingar i norra Sverige för att ekonomiskt hjälpa arbetslösa att ta lediga jobb söderut.

Vi ser idag ett kraftigt ökat behov av arbetskraft i norra Sverige, framförallt i delar av Västerbotten och i flera kommuner i Norrbotten. En oro finns för veckopendling där man arbetar i kommuner långt norrut men betalar kommunalskatten i södra Sverige. Detta leder till ökade kostnader för staten att kompensera de norrländska kommunerna och regionerna med utjämningsbidrag.

Med tanke på alla pågående och framtida etableringar av industrier i Norrbotten och Västerbotten föreslår jag

Attsats 1: - att skyndsamt utreda ett ekonomiskt stöd till dem som flyttar permanent till Norrbotten och Västerbotten från landets södra delar.

Pajala 2023-04-05

Eva Esberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp de utmaningar som kommunerna i norra Sverige står inför i takt med att den nyindustriella boomen slår igenom allt mer. Tittar vi i backspegeln fanns det en tid då kommuner i norra Sverige trotsigt förkunnade Vi flytt' int', en kampanj som samordnades av Norrlandsförbundet i slutet av 1960-talet. Det budskapet hade en relevans då.

Nu är det andra tider, och vinden har vänt. Det kanske finns anledning till en ny kampanjslogan på temat "flytt' hit". Det finns många konkurrensfördelar som kommunerna i norra Sverige kan erbjuda till människor i övriga landet och detta är en utveckling som Kristdemokraterna bejakar.

Däremot är det inte rätt väg att gå om vi skulle införa ett generellt flyttstöd som bekostas via skattekollektivet. Företagen och kommunerna måste på egna meriter göra sig attraktiva, inklusive kostnader för flytt, så att människor söker sig dit, inte bara för att jobba utan för att leva också.

Sedan tidigare har Kristdemokraterna förslag om att specifikt stödja långtidsarbetslösa med en flyttpeng om de väljer att flytta dit jobben finns. Man räknar med att cirka hälften av de som uppbär försörjningsstöd är arbetsföra. Med ökade incitament att flytta till en kommun där arbetskraftsbrist finns kan stora vinster uppnås, både för den enskilde och för samhället. Men att göra detta till en generell flyttpeng som riktar sig till alla skulle ge besvärliga avgränsningsproblem och det vore fel sätt att använda begränsade resurser på.

Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen rikstinget att besluta avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

07:05 Rätten till kvalificerat arbetsstöd för personer med funktionsnedsättning som behöver stöd för att komma in i och vara kvar i arbetslivet

Rätten till arbete är en mänsklig rättighet som kommer till uttryck bland annat i artikel 23 i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, i artikel 6 i konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, och i Europeiska sociala stadgan artikel 1. I portalparagrafen till Regeringsformen §2 uttrycks att det allmänna särskilt ska trygga rätten till arbete och verka för alla människors delaktighet i samhället.

Det "allmänna", inte minst staten, satsar ansenliga summor varje år för att uppfylla målen som kommer till uttryck ovan. I senaste statsbudgeten satsas över 21 miljarder på utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv.

Trots de goda föresatserna och de stora ekonomiska satsningarna så finns stora maskor i "välfärdsnätet". Det finns grupper som oberoende av konjunktur alltid står långt ifrån arbetslivet, med allt vad det innebär av gemenskap, ekonomisk självförsörjning och i förlängning hälsa - "arbete befordrar hälsa och välstånd". Om man studerar vilka som ingår i dessa grupper kommer man finna en grupp som har annorlunda kognition, inte sällan med bristande exekutiva funktioner och som gör att de inte utan vidare kommer på "arbetsmarknadståget". De står och har stått många år utanför ett normalt arbetsliv

För att använda bilden om ett "arbetsmarknadståg" och om bilden ursäktas så kan man säga att tåg efter tåg passerar förbi dessa personer, och när tåg till slut äntligen stannar så antingen fylls tåget på av andra behövande om det inte är redan är fullt, eller så kan de inte kliva ombord pga. olika hinder och de står kvar på perrongen. Och om de kommer med på tåget så tvingas de kliva av alldeles för tidigt - kanske redan på nästa station - för att byta tåg och lång väntan på nästa passande tåg.

Vad utanförskap innebär för hälsorisker för personer på aggregerad nivå har studerats i många olika studier under många år. För att inte ta för mycket utrymme i anspråk refererar jag inte till några av dessa många studier utan konstaterar att det enligt dem inte sällan leder till både somatiska och psykiska besvär, i värsta fall kriminalitet och suicid. Även om människovärdet är viktigare än penningvärdet för oss så finns det en kanske mindre diskuterad kameral sida av utanförskap, nämligen samhällets kostnader på gruppnivå när människor inte kommer in i samhällsgemenskapen som exempelvis arbetslivet.

Nationalekonomer som tex Ingvar Nilsson räknar och har räknat på vad utanförskapet kostar samhället rent ekonomiskt. Lite beroende på hur man räknar kommer man fram till lite olika siffror förstås men beaktar man uteblivna skatteintäkter, kostnader för bidrag, vård och övriga

samhällsinsatser hamnar det på uppemot 200 miljarder per år! I rapporten "Utanförskapets pris" slår Ingvar Nilsson tillsammans med Anders Wadeskog, Lena Hök och Nima Sanandaji fast att den genomsnittliga kostnaden för en 25-årig persons kommande 40-åriga utanförskap kommer lågt räknat kosta samhället 12 miljoner kronor! Hur man än räknar förstår man att det är ansenliga summor det handlar om rent kameralt, och än viktigare för oss kristdemokrater som ser samhällsgemenskapens omistliga värde det mänskliga lidande utanförskap typiskt sett innebär.

Men jag konstaterade redan i inledningen att rätten till arbete är en mänsklig rättighet som beaktas även internationellt och att Sverige redan satsar stora resurser för att komma tillrätta med problemet. Vad mer kan vi göra?

Primärt handlar det inte om mer resurser utan om att förändra regelverk och tillämpning så att den bättre anpassas efter personens funktionsförmåga. Det är nämligen så att en identifierad grupp som ofta står utanför arbetsmarknaden är personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och de med psykisk ohälsa. Statens stöd via bl.a. Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan förenat med medföljande krav har stora brister för dessa grupper med bristande exekutiva funktioner och annorlunda kognition. De förväntas ta för stort eget ansvar i processen med ansökningar, möten osv. De slussas in i olika rullande sex månaders satsningar från Arbetsförmedlingen för att sedan tvingas byta till nästa satsning. Det finns inget utrymme för en långsiktig plan för att stärka en persons möjligheter att bryta utanförskap och komma in i arbetslivet. Autism Sverige (f.d. Autism- och Aspergerförbundet) presenterade år 2021 rapporten "Förlorade år - Rapport från byråkratins väntrum" som visar på en ganska dyster situation för människor med autism i relationen med myndigheter bl.a. på arbetsmarknadsområdet.

Min erfarenhet och mina reflektioner efter att ha varit projektägare för ett ESF-projekt "Ett hållbart arbetsliv" under 3,5 år (slutrapport Q1 2023) och innan dess drivit företag och då även anställt personer med anställningsstöd är att framförallt Arbetsförmedlingens regelverk och tillämpning emellanåt tyvärr förvärrar problematiken, de är inte sällan en del av problemet och inte lösningen! En annan brist är att arbetsgivare inte får det stöd de behöver för att hjälpa dessa personer in i och kvar i arbetslivet. Visst det finns lönebidrag och andra kamerala system för att i viss mån kompensera arbetsgivaren för de ökade kraven på arbetsgivaren och de förändrade kraven på arbetstagaren. Men frågan är betydligt mer komplex än den kamerala sidan; arbetsgivare och den aktuella arbetstagaren behöver ett ihållande, kontinuerligt och närvarande kompetent stöd för att det långsiktigt ska fungera. Sius-verksamheten är viktig och bra när den tillhandahålls och räcker för vissa grupper av arbetssökande. Men för många av de med mer ingripande neuropsykiatriska tillstånd och psykisk ohälsa behövs ett arbetsstöd som i samarbete med arbetsgivaren kan vara ett närvarande kvalificerat arbetsstöd. Ett exempel på sådan verksamhet är det som företaget Conexi erbjuder tillsammans med IKEA på flera håll i landet.

Borde inte samhället kunna ge dessa sköra personer som har svårt för förändringar, ofta även med sociala interaktioner ett bättre erbjudande än att slussas runt i olika kortsiktiga åtgärder?

Är det inte naivt om inte cyniskt att tro att människor på grund av omfattande funktionsnedsättning som levt i utanförskap och utanför arbetslivet i åratal ska hinna "komma på banan" i en åtgärd under sex månader och sedan börja om igen i nästa åtgärd?
Skulle inte man i likhet med rättigheten till boendestöd kunna inrätta en personlig rätt till arbetsstödjare för de som dokumenterat behöver detta? Arbetsstödet skulle kunna utföras såväl av den allmänna, ideella sektorn som privata näringslivet. Finansieringen av detta skulle kunna ske genom omfördelning av utgiftsområde 14 och genom att dessa inte behöver fortsättningsvis vandra runt i olika kortsiktiga lösningar. Och om utgiftsområde 14 mot förmodan skulle behöva resursförstärkningar för att finansiera arbetsstödet så är den satsningen sannolikt samhällsekonomiskt mycket lönsam i ett längre perspektiv.

Jag yrkar därför

Attsats 1: - att Partistyrelsen får i uppdrag att utreda och utarbeta en individuellt utformad lagreglerad rättighet till kvalificerat arbetsstöd för personer som på grund av funktionsnedsättning dokumenterat behöver det samt verka för att det införs

Västerås 2023-01-22

Magnus Agestav

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en viktig fråga och belyser med sin text hur komplicerad verkligheten kan se ut för personer med funktionsnedsättning. Rätten att få känna sig behövd och efterfrågad ligger djupt rotat i människans väsen. Att ha ett arbete är absolut inte det som definierar oss som människor men att behöva ställa väckarklockan och veta att man är väntad och behövd är så mycket mer än det penningmässiga värdet. Kristdemokraternas övertygelse är lika enkel att uttala som den är utmanande att förverkliga: Alla ska få möjlighet att kunna arbeta hundra procent av sin förmåga.

Motionärens förslag till lösning för personer med funktionsnedsättning är intressant och förtjänar att utredas närmare. Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen rikstinget att besluta att ge ett uppdrag till partistyrelsen att verka för en utredning i motionens anda och därmed anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att ge ett uppdrag till PS att verka för en utredning i motionens anda och därmed anse motionen besvarad.

07:06 Förvaltarskap i byggsektorn

“Kristdemokraterna vänder sig emot de avigsidor i konsumtionssamhället som lett till en materialistiskt inspirerad slit- och slängfilosofi med en oansvarig hushållning …” skriver vi i vårt principprogram från 2015. Förvaltarskapsprincipen är en viktig ledstjärna för ett gott samhällsbygge, både när det gäller andliga och materiella värden.

Vi står i en tid av befolkningstillväxt, bostadsbrist, demografiska förändringar, samt energieffektiviseringar motiverade av både klimatomställning och extremt höga energipriser. Allt detta samverkar till en bostadsmarknad med en renoveringshets som inte stämmer överens med förvaltarskapsprincipen utan där allt gammalt ofta rivs ut, slängs och ersätts av nytt.

Särskilt tydligt är detta avseende fönster. Gamla underhållsbara fönster i utmärkt kärnvirke, som med rätt underhåll kan hålla i hundratals år, ersätts med nya underhållsfria lättmetall- eller plastfönster som måste kasseras efter en livstid på ca 30 år eftersom de inte kan underhållas. Bytet räknas hem ekonomiskt tack vare sänkta energikostnader (men då räknas inte energin för att tillverka nya fönster vart trettionde år in). En anledning till att detta går ihop är att nuvarande system premierar totalt fönsterbyte genom att tillåta ROT-avdrag på dessa, medan samma avdrag inte får göras för en renovering av gamla fönster om renoveringen sker i en fönsterverkstad.

ROT-avdraget och andra styrmedel mot byggmarknaden behöver ses över så att de i högre grad uppmuntrar till bevarande, återanvändning och renovering snarare än resursslöseri.

Vi yrkar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för:

Attsats 1: Att omarbeta politiska styrmedel så att de i högre grad uppmuntrar bevarande, återanvändning och renovering.

Attsats 2: Att ROT-avdrag ska kunna göras för fönsterrenovering även då den utförs på annan plats än fastigheten i fråga.

Eslöv 2023-02-02

Samuel Estenlund, Anna Osvaldsson, Jonas Gustafsson

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktssårsmötet anser att motionärerna på ett föredömligt sätt tagit fasta på tanken om förvaltarskap vilken är central för kristdemokratin. Det är viktigt att identifiera luckor i lagstiftningen där politiken kan göra skillnad och uppmuntra bevarande, återanvändning och renovering.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Precis som motionären lyfter fram i sin motion vill Kristdemokraterna bygga ett samhälle som är hållbart över tid – socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Det är sunt att ha ett långt perspektiv när beslut ska fattas. Allt för många beslut tas utifrån kvartalsrapporternas horisont istället för att tänka i generationer.

Ett hus är ett bra exempel på när denna tankemodell blir väldigt konkret. Vissa nödvändiga investeringar blir omöjliga att räkna hem om man inte anlägger rätt tidsperspektiv. Motionens intentioner strävar därför åt rätt håll.

Det finns stor anledning till att utveckla den cirkulära resurshanteringen inom byggsektorn. Här finns vinster att göra, både ekonomiskt och miljömässigt. Det handlar bland annat om att fossil energi ska ersättas med fossilfri el, vi behöver se mer plaståtervinning och ett större mått av att byggvaror återbrukas. Behovet av omfattande renovering av miljonprogrammen och vattenledningsnäten de närmaste decennierna gör det viktigt att ha system för plaståtervinning och återbruk på plats.

Återanvändning och återvinning kommer att vara avgörande för att nå klimatmålen i byggsektorn. För att klara detta behövs samarbete och ramverk kring renovering och cirkulärt byggande där många aktörer har en viktig roll att spela. Detta är ett arbete som Kristdemokraterna är med och påverkar och motionärens förslag om förändrade ROT-regler är något som kan finnas med som ett möjligt verktyg utan att partistyrelsen idag vill låsa sig vid exakta detaljer i hur vi ska gå vidare.

Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen att rikstinget beslutar att anse motionen vara besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

07:07 Underlätta för tjänstgöring som reservofficer

Sveriges försvarsförmåga bygger på att en stor del av den militära personalen till vardags är sysselsatta utanför Försvarsmakten. Denna personal utgör dels pliktpersonal, dels tidvis anställda, och det knyter väl an till Kristdemokraternas principer om att försvaret ska vara

folkförankrat och så långt som möjligt bygga på frivillighet. De tidvis anställda är särskilt viktiga då de kan aktiveras utan politiska beslut om beredskapshöjning.

För oss kristdemokrater är det viktigt att livspusslet går ihop. Hinder mot tjänstgöring och mot långsiktigt vidmakthållande och vidareutveckling av personalen behöver därför undanröjas. Anställningen som reservofficerare varar i allmänhet fram till pensionering och det måste gå att tjänstgöra och kombinera rollen med familj och annat arbete under yrkeslivets alla faser. Exempelvis är den ekonomiska ersättningen vid tjänstgöring ofta så pass mycket lägre än på det civila arbetet att vissa reservofficerare inte har råd att lämna sin civila arbetsplats under mer än kortare perioder. Detta skapar friktioner när personalbristen är ett av Försvarsmaktens största problem. Frivilligheten i sig löser ju inte konflikter med arbetsgivare, konsekvenser av inkomstbortfall eller Försvarsmaktens interna regelverk som i vissa fall begränsar tjänstgöring, såsom att en reservofficer inte får tjänstgöra mer än tre år under en åttaårsperiod.

Attsats 1: att rätten till tjänstledighet från arbete eller studier för militär tjänstgöring förtydligas i lag.

Attsats 2: att lagkrav som tidsbegränsar tjänstgöring för reservofficerare ses över.

Attsats 3: att arbetsgivare får möjlighet till löneutfyllnad av militärt tjänstgörande personal med reducerad arbetsgivaravgift.

Attsats 4: att befintlig reservofficerskår kompetensinventeras i syfte att identifiera rätt befattningar och vidareutbildningar.

Stockholm 2023-04-04

Anders Sjöqvist

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
För den som har krigsplacering som reservofficer är det viktigt att kunna tjänstgöra på ett ändamålsenligt sätt. I stort lyfter motionen bra påpekanden kring saker som behöver förbättras avseende det. Generellt är det dock åtgärder som på olika sätt både Försvarsmakten och ytterst regeringen redan arbetar med. Inom ramen av krigsplacering, och kompetensförsörjning av både Försvarsmaktens behov av exempelvis reservofficerare och bemanning av hela det samlade totalförsvaret.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp konkreta problem som kan uppstå i vardagspusslet för reservofficerare. Partistyrelsen instämmer med beskrivningen av reservofficerarnas viktiga betydelse och ser att det finns anledning till fortsatta förbättringar.

Till exempel saknar idag denna grupp samma rätt till tjänstledighet som tidvis tjänstgörande soldater (GSS/T) både vad gäller civil anställning och civila högskolestudier. Detta är något som skulle kunna justeras genom ett tillägg i Lag (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar.

Partiet arbetar redan i den riktning som motionären efterlyser och mot den bakgrunden föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att anse motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

07:08 Införande av politisk uppfattning som diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen

2009 trädde diskrimineringslagen (2008:567), DiskL, i kraft. Den anför sju diskrimineringsgrunder: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Inom exempelvis arbetslivet och utbildningsväsendet får diskriminering utifrån dessa grunder således inte ske. Artikel 5 och 6 i ILO1-konvention nr 158 innehåller en rad omständigheter, som inte utgör giltiga skäl för uppsägning: ras, hudfärg, kön, civilstånd, familjeansvar, havandeskap, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung.

I denna motion vill jag särskilt lyfta fram att KD borde verka för att politisk uppfattning införs som diskrimineringsgrund i svensk diskrimineringslag. I exempelvis Storbritannien utgör politisk uppfattning en diskrimineringsgrund. Därutöver anför European Convention on Human Rights (ECHR) följande:
The enjoyment of the rights and freedoms set forth in this Convention shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion [min framhävning], national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.

Sverige skrev under ECHR 1950 och ratificerade det 1953. Likväl utgör politisk uppfattning ännu inte diskrimineringsgrund i svensk lagstiftning. Inför att lagen antogs fanns det remissinstanser som påpekade just denna omständighet (2007/08:95, s. 10):
Hovrätten över Skåne och Blekinge ifrågasätter om inte fler diskrimineringsgrunder borde införas i lagstiftningen, t.ex. politisk åsikt. Falu tingsrätt pekar på att det i EU-stadgan (Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna) finns diskrimineringsgrunder såsom socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet och börd som inte nu föreslås omfattas av den svenska diskrimineringslagstiftningen. En sådan utökad lista skulle, som bl.a. Barnombudsmannen påpekat, vara i linje med FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) i vilken även språk, politisk eller annan åskådning, socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt omfattas [mina framhävningar].

Attsats 1: att politisk uppfattning införs som diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen

Uppsala 2023-03-27

Camilla Amft

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp att diskrimineringslagen behöver kompletteras med ytterligare en grund, nämligen ”politisk uppfattning”.

Precis som motionären beskriver har den gällande lagen varit i kraft sedan 2009 och vi har med andra ord hunnit få flera års erfarenheter av den. Det är myndigheten Diskrimineringsombudsmannen (DO) som har till ansvar att på olika sätt verka för att lagen efterlevs. DO:s uppdrag består idag till stor del av påverkansarbete, vägledning och tillsyn.

Myndigheten beskriver själv uppdraget som att ”arbeta mot diskriminering och att främja lika rättigheter och möjligheter i syfte att motverka diskriminering”. En mindre del av verksamheten

läggs på att aktivt driva fall till domstol där diskriminering kan ha förekommit.

Det är viktigt att notera att ”diskriminering” i lagens mening inte med automatik är detsamma som att man av något skäl blivit orättvist behandlad utan ett antal villkor måste uppfyllas, något som DO beskriver på sin hemsida: https://www.do.se/diskriminering/vad-ar-diskriminering

En annan viktig aspekt är att det bara är personer som kan bli diskriminerade, ett företag eller organisation kan per definition inte bli diskriminerade.

Det finns alltid anledning att göra utvärderingar av lagstiftning och vid behov göra nödvändiga justeringar för att det ursprungliga syftet ska nås men partistyrelsen finner inte att den gällande diskrimineringslagen har ett behov av att bli utvidgad med ännu en grund i form av politisk uppfattning. Risken är stor att om man öppnar den dörren kommer det snart att komma fler förslag på tillägg vilket över tid kan riskera diskrimineringslagens syfte.

Det går på goda grunder att problematisera själva begreppet om vad som är en ”politisk uppfattning” och när är det fråga om att någon bara ”tycker någonting politiskt”. Gränsdragningen är inte självklar och lämpar sig därför föga för lagstiftning.

Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen att rikstinget beslutar att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08 Ekonomi, skatter och pensioner

Kristdemokraternas ekonomiska politik grundar sig på social marknadsekonomi. Vi vet att det är i en fri marknadsekonomi som resurser används mest effektivt för en växande ekonomi. Men som kristdemokrater strävar vi inte bara efter ett effektivt samhälle, utan också det mest mänskliga samhället. Därför behöver marknadsekonomin kompletteras med en social dimension där förvaltarskap, solidaritet och etik får en tydligare plats i den ekonomiska politiken. En central del av den kristdemokratiska ideologin är förvaltarskapsprincipen som pekar på människans personliga ansvar för sig själv, sina medmänniskor, efterkommande generationer samt den fysiska livsmiljön. Att förvalta de ekonomiska tillgångar som finns tillgängliga på ett långsiktigt och klokt sätt är grunden för god samhällsekonomi och god privatekonomi. Att förvalta innebär inte något passivt bevarande, utan handlar om att på ett ansvarsfullt sätt ta hand om och förädla de tillgångar vi har. All form av kortsiktigt överutnyttjande av miljön och andra resurser försämrar möjligheterna för långsiktig tillväxt och en hållbar ekonomisk utveckling.

Kristdemokraterna vill ha en ekonomisk politik som skapar förutsättningar för människor att bygga goda relationer, känna trygghet och som underlättar för människor att gå från utanförskap till arbete. Vi vill skapa förutsättningar för en god tillväxt och ett företagsklimat som står sig väl i den globala konkurrensen. Den ekonomiska politiken kan användas för att stärka familjernas självbestämmande och det civila samhällets ställning vilket skapar en grund för fungerande mellanmänskliga relationer. Genom en välfungerande ekonomisk politik kan vi också satsa resurser på välfärd i allmänhet, vilket ökar tryggheten, och i synnerhet för förbättra för den som finns i utsatthet. Och med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Inriktningen i den ekonomiska politiken bör därför vara att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden, skapa större frihet för familjerna och förbättra förutsättningarna för det civila samhället. Det är också av stor vikt att den ekonomiska politiken utformas på ett sådant sätt att resurserna används träffsäkert för att skapa trygghet för dem som befinner sig i utsatta situationer. Välfärden måste utvecklas genomfortsatt valfrihet, tydligt kvalitetsarbete och effektivt användande av resurser.

En förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera bra på lång sikt är att det råder ordning och reda i statens och det offentligas ekonomi. Pandemin har krävt stora resurser i ekonomiska stöd till enskilda, företag och civilsamhälle samt för att klara behoven av sjukvård och omsorg, skyddsutrustning, testning, smittspårning och vaccinering. Sverige ligger bra till i en internationell jämförelse av statsskuld i förhållande till BNP, så vi står väl rustade för att möta en ny kris.

Även om en åtstramande finanspolitik inte bör bedrivas i det korta perspektivet, blir en ekonomisk hushållning av offentliga medel nödvändig efter krisen för att hålla skuldsättningen på en nivå där nya kriser kan mötas med kraft och reformutrymme samtidigt skapas. Det går inte att bedriva en politik med ständiga underskott och växande statsskuld. Därför är det viktigt med regler för finanspolitiken som står fast över tid och över regeringsskiften. För att skapa utrymme för viktiga reformer och att långsiktigt kunna finansiera en god välfärd är det centralt med en hållbar tillväxt i ekonomin över tid. Genom att fler arbetar och att nya jobb skapas i fler och växande företag kan ekonomin och därmed resurserna till välfärden växa. Om färre arbetar och jobb slås ut utan att nya tillkommer kommer på samma sätt resurserna till välfärden över tid att sjunka.

Sveriges ekonomi står inför stora utmaningar. Den ekonomiska kris som följt i pandemins spår har fördjupat de strukturella problem på arbetsmarknaden som fanns redan före pandemin: tudelningen på arbetsmarknaden var kraftig och samtidigt med hög arbetslöshet fanns

betydande kompetensförsörjningsproblem.

I pandemins spår har permitteringar och varsel följt. Nästan en halv miljon svenskar är nu arbetslösa, vilket är en hög siffra – särskilt som vi vet från tidigare kriser att risken är stor att fler efter en ekonomisk kris fastnar allt längre bort från arbetsmarknaden, också efter att ekonomin återgått i mer av ett normalläge. Arbetslöshet minskar enskildas och familjers ekonomiska trygghet och innebär att arbetsgemenskap går om intet, samt att kunskap och kompetens riskerar att göra detsamma. Långtidsarbetslöshet kan innebära ensamhet och isolering och är ofta förknippat med hälsoproblem. Samtidigt påverkas samhällsekonomi och offentliga finanser, och därmed finansieringen av välfärden, negativt.

För att klara utmaningarna måste vi hitta nya insatser som på ett tydligare sätt riktar sig mot dem som står långt från arbetsmarknaden och som kan möta behoven i näringslivet och den offentligfinansierade välfärden. Jobben måste bli fler, och drivkrafterna att gå från att leva på ersättningar och bidrag till ett arbete måste bli starkare. Att ha ett arbete att gå till skapar både tillhörighet, gemenskap och trygghet. Den sociala dimensionen av arbetet glöms alltför ofta bort och arbetslöshet reduceras till ett problem enbart av privat- och samhällsekonomisk karaktär. Kristdemokraterna ser varje människas behov av att höra till och få bidra efter sin förmåga, därför behöver den ekonomiska politiken bli än mer inriktad på att hitta lösningar som ger det stöd som människor i utsatta situationer har behov av. En politik som ger bättre förutsättningar och drivkrafter för alla att förändra sin situation, få sysselsättning och egen försörjning. Vi kan inte vara nöjda så länge Sverige är ett land där utanförskap permanentas och går i arv.

Kristdemokraterna vill förbättra den ekonomiska situationen för pensionärerna, och helt ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och lön. Vi har drivit på för ett flertal skattesänkningar för pensionärer – både i alliansregeringen och i den budget som Kristdemokraterna och Moderaterna fick igenom i riksdagen hösten 2018, där alla pensionärer fick en skattesänkning. Vi har också sett till att den särskilda löneskatt som arbetsgivare tidigare betalat för personer över 65 år slopats. I pensionsgruppen har Kristdemokraterna fått gehör för krav om förbättrad garantipension och bostadstillägg för pensionärer. Kristdemokraterna driver också frågan om förhöjt jobbskatteavdrag från 69 år och fortsätter driva på för en förbättrad ekonomi för pensionärer – särskilt för de med lägst inkomster.

Den helt avgörande faktorn för en god utveckling av pensionerna är en fortsatt gynnsam sysselsättningsutveckling. En tillväxtfientlig politik slår hårt mot pensioner. Vi vill förhindra att så sker. Fler jobb ger också mer resurser till välfärden och därmed även till äldreomsorgen. Kristdemokraterna värnar den valfrihet som premiepensionssystemet utgör. Genomsnittlig årsavkastning för premiepensionen har sedan starten överstigit fem procent. Vi behöver dock samtidigt se till att systemet är tryggt och inte tillåter oseriösa eller t o m kriminella aktörer. Vi behöver också förbättra informationen om premiepensionssystemet till pensionsspararna, hitta rimliga sätt att ytterligare få ner förvaltningskostnaderna i systemet och garantera ett konkurrenskraftigt alternativ även för de sparare som inte gör ett aktivt val. Även dessa frågor arbetar Kristdemokraterna för i pensionsgruppen.

I pensionssystemet finns också möjlighet att årligen överföra den s.k. premiepensionen mellan makar, efter en aktiv begäran. Syftet är att de på detta sätt ska kunna utjämna pensionerna mellan sig, genom att den med högre intjänad pension kan överföra intjänad premiepension till den med lägre intjänad pension. Allt för få känner emellertid till eller utnyttjar denna möjlighet. Vi anser att jämställdhetsskäl talar för att grundregeln för makar med gemensamma barn bör vara den omvända, dvs. att makarnas totala årligen intjänade premiepension automatiskt delas lika mellan dem så länge de har barn som inte fyllt tolv år. De som önskar frångå denna regel bör aktivt begära detta.

I svensk politik talas det oftast om välfärd som enbart det som staten och det offentliga levererar.

Men vi kristdemokrater menar att eget sparande också är välfärd. Otrygghet skapas främst när man känner att de egna pengarna inte räcker till. Därför vill vi driva en ekonomisk politik där människor får behålla en så stor andel av sin lön eller pension som möjligt, utan att vi tummar på kvaliteten i den offentligt finansierade välfärden. Det måste också finnas goda möjligheter för alla att efter eget huvud spara pengar inför framtiden och sparmöjligheterna måste vara enkla och trygga också för dem som inte har en tidigare vana av sparande.
Istället för att försvåra för småsparare, eller beskatta dem hårdare, vill vi därför möjliggöra för fler att äga. Fler bör få möjlighet att äga sitt boende, fler företagare bör enkelt kunna dela eller helt överlåta sitt företag till sina anställda, och fler bör kunna investera enkelt i både noterade och onoterade aktier, för att exempelvis förbättra sin pension.

Kristdemokraterna förespråkar gemensamt finansierade välfärdstjänster för den som behöver, och vi kommer alltid värna kvaliteten i skola, vård och äldreomsorg. Men Kristdemokraterna anser inte att höjda skatter automatiskt innebär bättre välfärd. Snarare är det med väl avvägda skattesänkningar på arbete, sparande och företagande som positiva välfärdseffekter uppnås över tid. Detta genom att det skapas nya jobb och företag samt att människor får behålla en större del av sin inkomst. Den högre tillväxt som följer av en politik för arbete och företagande gör att satsningar samtidigt kan göras för att förbättra den offentligt finansierade välfärden. Det är också nödvändigt att hushålla med statliga och kommunala medel på ett ansvarsfullt sätt. Sverige har behov av att både reformera och att tillföra betydande resurser till välfärden de kommande åren för att klara vård och omsorg och göra stora investeringar i nya skolor och anpassade boenden för äldre. Det gör utrymmet för ofinansierade skattesänkningar mindre, och det kommer krävas såväl omprioriteringar i statens budget som skatteväxling för att klara både tillräckliga välfärdsresurser och fortsatta inkomstskattelättnader.

I en social marknadsekonomi krävs det också fördelningspolitiska åtgärder som riktas till dem som har störst behov av stöd och hjälp. Skatte- och bidragssystem ska utformas på sådant sätt att människors egen kraft och engagemang uppmuntras och att bidragsberoende motverkas.

08:01 Alla ska kunna leva på sin lön

Sverige är ett fantastiskt land att bo och leva i. Det har gemensamt byggts upp och vi har blivit rikligt välsignade av Gud.

Vi vet att Sverige ligger bra till i skatteligan över de länder som har högst skattetryck, men samtidigt halkar vi alltmer ner i välfärdsligan. Vänstern ser bara en sak inför sina ögon för att få den krisande välfärden – skolan, hälso- och sjukvården att förbättras och det är högre skatter och mera avgifter, allt för att kunna ta med ena handen och ge med den andra i form av bidrag. Fler och fler svenskar blir beroende av bidrag i alla former. Bidrag leder till att man fifflar och fuskar och stora belopp försvinner ut i svarta hål.

Under 2022 rapporterade de sex största bidragsmyndigheterna 11.300 misstänkta bidragsbrott, och utbetalningar på 1,8 miljarder stoppades. Hur stort är mörkertalet? Det vet vi inte.

ALLA ska kunna leva på sin lön. Bidragen behöver minskas och skatterna sänkas så att detta ska kunna förverkligas. Bidrag leder till ökad byråkratisering och minskad frihet för oss medborgare.

Idag upplever vi en stadig rundgång av medborgarnas pengar. För höga skatter som sedan ska delas ut i form av bidrag, som leder till fusk och bedrägeri och ett beroende av statens välvilja. Och genom denna rundgång av pengar ”devalveras” också värdet av dem, för det kostar att administrera systemen. Man kan se det som ett slags ”mutsystem”. Rösta på oss så får du mera bidrag. Att jobba och tjäna pengar är ju drivkraften för oss människor. Det ska löna sig att arbeta!

Bidrag ska ges endast där det är nödvändigt för medborgarna.

Jag yrkar på att Kristdemokraterna ska verka för

Attsats 1: att en genomgripande skattereform genomförs, där så få bidrag blir kvar som möjligt.

Attsats 2: att skatterna utformas så att ALLA kan leva på sin lön utan bidrag.

Attsats 3: att om bidrag behövs, de ska utformas så enkelt som möjligt.

Haparanda 2023-04-05

Lars-Erik Wikberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att genomföra en genomgripande skatte och bidragsreform. Kristdemokraternas syn på skattesystemet är att det bör stimulera arbete, hederlighet, sparande och företagande och att den enskilde i hög utsträckning får behålla sin egen lön eller pension. Målet är att alla heltidsarbetande ska kunna leva på sin inkomst. Studier och kompetensutveckling måste löna sig. Skatter ska samtidigt också finansiera välfärden och andra offentliga utgifter och bidra till att ge sociala och ekologiska ramar för den ekonomiska utvecklingen. Mot bakgrund av ovanstående är det fortsatt angeläget att stegvis sänka skattetrycket i Sverige, och i synnerhet skatten på låga arbetsinkomster. Kristdemokraterna har i tidigare regeringar varit med och gjort just detta – under perioderna 2006 till 2014 sänktes skattetrycket, mätt som totala skatteintäkter i förhållande till BNP, från 46 procent till 42,7 procent. Det var en positiv utveckling som bidrog till ökad frihet för människor och familjer, och som ledde till ökade incitament till arbete och företagsamhet.

Det är lätt att det bästa blir det godas fiende och vi tror inte att tiden är rätt att i nuläget göra en enda stor skatte och bidragsreform men konstaterar att både KD och samarbetspartierna inom ramen för Tidöavtalet driver en mängd olika krav enligt motionärens intentioner. Det handlar om att genomföra ytterligare sänkningar av inkomstskatterna samt en bidragsreform där syftet är att ytterligare öka drivkrafterna till arbete genom att reducera bidragens skadliga marginaleffekter när det gäller att gå från arbetslöshet till sysselsättning. I en social marknadsekonomi krävs det också fördelningspolitiska åtgärder som riktas till dem som har störst behov av stöd och hjälp. Skatte- och bidragssystem ska utformas på sådant sätt att människors egen kraft och engagemang uppmuntras och att bidragsberoende motverkas. Vad gäller bidragen är inte det viktiga att dessa blir få till antalet utan att de inte sammantaget blir för höga och därigenom skapar inlåsningseffekter.

Den tudelade arbetsmarknaden där flera grupper av olika skäl har större problem att nå arbetsmarknaden gör att Kristdemokraterna särskilt vill uppmuntra dem att söka jobb. Därför föreslås dubbelt jobbskatteavdrag för personer som är upp till 23 år och har en subventionerad anställning eller andra arbetsmarknadspolitiska insatser, långtids, arbetslösa och nyanlända. Personer som varit borta länge från arbetsmarknaden kan idag få nystartsjobb där arbetsgivaren får borttagen arbetsgivaravgift baserat på en persons bortavaro från arbetsmarknaden. På motsvarande sätt vill vi att personer som kommer från en långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning också ska kunna få dubbelt jobbskatteavdrag under en period. Detta ökar drivkrafterna att gå från bidrag och ersättningar till arbete och minskar marginaleffekter.

Attsatsens intentioner är i allra högsta grad viktig KD – politik. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att vissa grupper på grund av sjukdom och andra hinder har omfattande svårigheter att komma ut på arbetsmarknaden. Därför är det viktigt att ha i åtanke att i en social

marknadsekonomi krävs det också fördelningspolitiska åtgärder som riktas till dem som har störst behov av stöd och hjälp. Skatte- och bidragssystem ska utformas på sådant sätt att människors egen kraft och engagemang uppmuntras och att bidragsberoende motverkas.

Partistyrelsen delar motionärens intention i motionen om att det alltid ska vara lönsammare att arbeta än att leva på bidrag. Det finns en logik i att bidrag inte bör bli för många att administrera men detta är underordnat träffsäkerheten som bör bedömas bidrag för bidrag.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå attsats 1, besvara attsats 2 och avslå attsats 3.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

08:02 Minska skillnaden mellan nettolön och försörjningsbidrag så att det lönar sig att arbeta

Sverige behöver reformera skattesystemet för att öka möjligheterna till att försörja sig själv och familjen på eget arbete. Idag kan skattesystemet vara onödigt komplicerat samt att inkomstskatterna gör att även de med lägre inkomster på heltidsarbete kan ha svårt att försörja sig själva och lätt hamnar i bidragsberoende.

Detta skapar byråkrati samt rundgång i systemet. Samt inte minst att det skadar självkänslan hos personerna i fråga. Vi i KD tror på att ge den enskilda människan möjligheter att bygga sitt eget liv, fri från statliga överrockar.

Det måste vara KDs ambition att på alla sätt förenkla för människor att skapa sin egenförsörjning och bli fria från bidragsberoende. Vårt skattesystem har under lång tid motarbetat detta. Det är befängt - och i praktiken meningslöst - att beskatta inkomster på sådant sätt att nettoinkomsten hamnar under existensminimum.

Detta skulle istället kunna vara justerat i skattetabellerna så att den skattskyldige per automatik får en nettoinkomst på lägst nivån för att klara sin egenförsörjning utan ytterligare bidrag eller stöd.

Exempelvis är idag normalbeloppet för försörjningsstöd för en ensamstående utan barn, inklusive bostad, minst ca 12.000 kr per månad. Vid en månadsinkomst på ca 12.000 kr är skatten cirka 2.000 kr. Det är detta systemfel som behöver åtgärdas och förenklas.

Alltså att man strävar mot att införa skattefrihet på inkomster exempelvis upp till den aktuella nivån för försörjningsstöd inklusive boendekostnad.

Det skulle även kunna tänkas en möjlighet att man inte behöver deklarera inkomster som understiger en årligen fastställd nivå för att klara sin egenförsörjning. Detta skulle kraftigt förenkla systemet samt minska incitamenten för svarta inkomster.

Attsats 1: ATT Förenkla skattesystemet i riktning mot att alla inkomster upp till en fastställd nivå för egenförsörjning ska vara skattefria.

Upplands Väsby 2023-04-02

Dag Roslund

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att minska skillnaden mellan nettolön och försörjningsstöd och därigenom göra det mer lönsamt att arbeta. Kristdemokraternas syn på skattesystemet är att det bör stimulera arbete, hederlighet, sparande och företagande och att den enskilde i hög utsträckning får behålla sin egen lön eller pension. Målet är att alla heltidsarbetande ska kunna leva på sin inkomst. Studier och kompetensutveckling måste löna sig. Skatter ska också finansiera välfärden och andra offentliga utgifter och bidra till att ge sociala och ekologiska ramar för den ekonomiska utvecklingen. Motionären vill utöka grundavdraget. I det sammanhanget vill partistyrelsen påminna om det jobbskatteavdrag som vi införde i flera steg under tiden i alliansregeringen och som innebär att en större del än grundavdraget undantas från beskattning. För en person med en låg arbetsinkomst på 100 000 kronor under ett år, ger till exempel jobbskatteavdraget cirka 10 000 kronor i skattereduktion utöver grundavdraget på 20 200 kronor.

Partistyrelsen håller dock med motionären om att Kristdemokraternas starka ambition måste vara att möjliggöra för människor att gå från att leva på bidrag och ersättningar till egen försörjning. Inte minst i det läge som råder på arbetsmarknaden idag är det angeläget att sänka skatter på lägre inkomster, och mer för de som står längst från arbetsmarknaden, för att det ska löna sig bättre att gå från bidrag och ersättningar till arbete. Partistyrelsen anser att partiets politik redan idag svarar upp väl mot detta. Vi föreslår dubbla jobbskatteavdrag för de grupper som står längst från arbetsmarknaden när de går från bidrag och ersättningar till arbete. För långtidsarbetslösa vill Kristdemokraterna införa en modell med dubbelt jobbskatteavdrag i dubbelt så många månader som personen varit arbetslös när personen kommer i arbete. Det dubbla jobbskatteavdraget bör också ges till alla unga upp till 23 år som omfattas av arbetsmarknadspolitiska åtgärder och för nyanlända under de första fem åren i Sverige.

Det innebär att de grupper som kan komma ifråga för etableringsjobb eller nystartsjobb skulle få en kraftig skattelättnad som gör det lönsamt att ta ett arbete också till något lägre lön och bidrar till att fler jobb kan växa fram. Kristdemokraterna har också lagt fram förslag om så kallade entreprenörskapskonton, som innebär en skattegynnad och förenklad egen-anställningsform – utan krav på att upprätta årsredovisning eller betala moms. Kontot är tänkt att utfärdas av vanliga banker och kontoinnehavaren kan ta ut lön när och hur ofta hen vill. Uttag beskattas med 17,5 procent inkomstskatt och reguljära arbetsgivaravgifter. De första 1000 kronorna som tas ut varje månad ska dock vara fria från inkomstskatt – vilket motsvarar ett grundavdrag på 12000 kr per år (ett lägre grundavdrag än för reguljära anställningar i och med att anställningsformen är så pass skattegynnad i övrigt).

Mot bakgrund av detta anser partistyrelsen att motionen bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:03 Avskaffa fastighetsskatten på fabriker och produktionsutrustning

Den som äger en fabrik eller maskiner för produktion betalar idag en årlig skatt om 0,5 % på värdet.

Den som byter ut en sliten maskin till en ny effektivare maskin betalar även den en årlig skatt om

0,5 % på värdet av nyinvesteringen.

Skatten är kontraproduktiv – den stora vinnaren på moderna fabriker med moderna maskiner är samhället och dess medborgare.

Fabriker och maskiner skapar arbetstillfällen. Detta skall gynnas och inte missgynnas!

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att fastighetsskatten på fabriker och produktionsutrustning helt elimineras.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären har identifierat ett problem i skattelagstiftningen som handlar om att maskiner ibland räknas som byggnadstillbehör istället för industritillbehör och räknas då in i taxeringsvärdet. Det leder till problem och osäkerhet för företagen i tillämpningen av fastighetsskatten, vilka bör ses över. Regeringen tillsatte därför en utredning i somras som ska se över frågan om fastighetsskatt på fabriker och produktionsutrustning.

Partistyrelsen ser fram emot utredningens förslag på hur det kan lösas och föreslår rikstinget att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:04 Bort med momsen på hissinstallationer

Sverige har en hög andel äldre i befolkningen.

En viktig fråga är bostadssituationen. Stora delar av vårt bostadsbestånd är inte anpassat för ett bra boende för äldre. Det finns många trevåningshus utan hiss, och tillgängligheten till bostäderna behöver bli bättre. Att med rörelsehinder ha sin bostad på tredje våningen innebär att det blir näst intill omöjligt att komma ut och är ingen bra livskvalitet. Ett ökat hissbyggande är därför både angeläget och nödvändigt.

Främsta anledningen till att inte fler hissar byggs är att kostnaderna är för höga. Att installera hiss i ett gammalt hus kan ofta inte betalas av de hyresgäster som hissen betjänar utan måste fördelas inom hela fastighetsbeståndet. Vissa bedömningar visar att det krävs nära nog en halvering av nämnda kostnad för att fastighetsägare ska kunna bygga hissar till en acceptabel hyreshöjning.

En möjlighet för att stimulera installation av hissar är att ta bort byggmomsen specifikt för detta ändamål i befintliga bostadsbestånd. Mycket få hissar installeras för närvarande, varför statens momsintäkter torde vara små i dagsläget.

Ökade satsningar med detta syfte kommer att förbättra livskvaliteten för fler boende än vad nyproduktionen kan åstadkomma.

En dylik åtgärd tror jag kommer att upplevas som både framsynt och handlingskraftigt av en stor del av befolkningen och applåderas av en ökande grupp äldre. Samhällsekonomiskt är jag

övertygad om att det vore en klok satsning

Det är också klokt att stimulera tillgänglighetsförbättringar, framför allt hissar i en lågkonjunktur, när nybyggandet i övrigt går in på sparlåga.

Attsats 1: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att kostnaden för att installera hissar undantas från att beläggas med byggmoms

Oxelösund 2023-02-26

Göran Bernhardsson

Partidistriktsstämman i Sörmland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter behovet av god tillgänglighet även för personer med rörelsenedsättning. Partistyrelsen instämmer med motionärens intention, men momsen är ett trubbigt styrinstrument som bör användas med försiktighet då effekten av momssänkningar kan ifrågasättas. Motionären menar att det ”krävs en halvering av kostnaden för hissinstallationer för att få en acceptabel kostnad för fastighetsägaren". Ett borttagande av momsen skulle, om den fick fullt utslag i installatörens prissättning, reducera priset för hissinstallationer med 20%. Åtgärden bedöms inte stå i proportion till det förväntade utfallet.

Partiet har använt sig av andra styrmedel för att uppnå en förbättrad tillgänglighet för rörelsehindrade. Bland annat drev vi inför 2019 igenom i vår gemensamma oppositionsbudget (tillsammans med M), som antogs av riksdagen, ett fördubblat investeringsstöd för äldrebostäder. Den åtgärden bedömer vi vara en viktig faktor för byggandet av fler trygghets- och särskilda boenden – och för att anpassa befintliga bostäder.

Partistyrelsens slutsats är därför att momsinstrumentet inte är ett effektivt styrmedel för att åstadkomma motionärens intention och föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:05 Förändra skattevillkoren och avdragsreglerna för konst

Under många år har skattevillkor och avdragsregler för konst diskuterats. Den tidigare alliansregeringen hade samtal kring detta men det resulterade inte i några större förändringar. Det har även varit liknande diskussioner inom andra kulturpolitiska områden där t ex böcker och dans uppmärksammats kring skattesatser. Numera är bokmomsen 6 % och likadant för konserter men om publiken bjuds in för att dansa så är momsen 25%.

Konstköpare betalar också olika skatter beroende på inköpsstället. Om man köper konst direkt från konstnären så är skattesatsen 6% men om den köps via ett galleri så är momsen 25%. Genom att verka för en förändring av momsen för galleriinköpt konst skulle en neutralitet skapas mellan olika inköpsställen och det skulle gynna försäljningen via gallerier.

I våra grannländer Danmark och Norge finns andra regler. Försäljning av konst i Danmark är 5 % medan konstförsäljning direkt av konstnären är momsbefriad i Norge.

För den som köper konst så finns inga avdragsregler. Denna fråga har diskuterats under många år men någon förändring har inte skett. Om ett företag köper in det som definieras som konst får inte avdrag göras. Däremot om föremålet som köps in anses vara ”designföremål” kan avdrag ske. Detta motiveras av att konst ökar i värde men är nog snarare en myt än fakta. Om ett föremål anses vara ”konst” snarare än ”design” blir ofta en subjektiv bedömning.

Företagare som köper in konst för att anställda ska få ta del av den på sina arbetsplatser skapar en mermarknad för konstnärer och stärker arbetslivsmiljön. Sådant bör stöttas genom gynnsamma skatte- och avdragsregler.

För privatpersoner behöver inte heller konst redovisas som en del av förmögenheten. Den blir däremot skattepliktig vid en försäljning. En vinst över 50 000 kr beskattas till 100% medan däremot om försäljningen resulterar i en förlust så är det maximala förlustavdraget 70% av försäljningssumman.

Jag föreslår att:

Attsats 1: Rikstinget uppdrar åt Partistyrelsen att verka för en utredning kring skattevillkor och avdragsregler för konst.

Skövde 2023-02-22

Conny Brännberg

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter skatte och avdragsreglerna för konst. Partistyrelsen menar att det finns många områden som skulle må bra av att gynnas skattemässigt, till exempel sponsring och gåvor till välgörande ändamål, och har politik för detta.

Partistyrelsen ser inte anledning nog till att verka för en utredning specifikt av skatte och avdragsregler för konst och föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:06 Förändring av ingångsvärden vid försäljning av fast egendom

Den som idag säljer ex.vis en villa då den är för stor i avsikt att köpa en lägenhet med mindre yta beskattas för värdestegringen av villan. Möjlighet finns till uppskov och en latent skatteskuld uppstår. Många äldre drar sig för att ha en skatteskuld och fastighetsmarknaden tappar i dynamik.

En villa på ex.vis 200 m2 meter lämplig för barnfamilj säljs för 5 mkr och med en vinst på 3 mkr. En lägenhet om ex.vis 100 m2 i innerstaden lämplig för pensionär köps för 5 mkr men köparen saknar likviditet att betala eftersom staten skall tar ut en skatt vinsten 3 mkr. Affären blir inte av.

Om köparen av lägenheten istället ur skattesynpunkt kunde sänka inköpsvärdet (ingångsbeloppet) på lägenheten uppstår ingen latent skatteskuld. Skatt att betala uppkommer istället vid en framtida försäljning av lägenheten då vinst räknas ut från försäljningpriset med avdrag för reducerade inköpsvärdet (ingångsbeloppet)

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att ingångsvärde vid försäljning av fast egendom får reduceras med den vinst som gjorts vid tidigare försäljningar av fast egendom.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om förändrade ingångsvärden vid försäljning av fast egendom. Tidigare har man vid en vinst på bostad där skatten inte direkt reglerats fått betala årlig skatt på uppskovet. Skatten för uppskov är dock borttagen sedan deklarationen 2022. Det är riktigt att fler åtgärder behövs för att öka rörligheten på bostadsmarknaden och göra så att hela bostadsbeståndet används effektivt. Däremot gör motionären ett felslut i sin argumentation. Motionären vill att vinsten från det tidigare huset ska påverka beskattningen av det nya objektet (lägenheten). Dagens skattesystem är dock uppbyggt så att vinsten (lite förenklat) räknas på försäljningspriset i förhållande till inköpspriset på det gamla objektet. I motionärens exempel, huset. Uppskovet kan kvarstå så länge det nya objektet (lägenheten) ägs.

Över tid riskerar det att bli en svåröverskådlig situation med motionärens förslag. Fast egendom kan avse såväl tomter, fastigheter, skogsskiften. Vilka typer av försäljningar utav fast egendom ska få reducera nya inköp? Och hur länge kan man göra på det sättet, när blir det tal om att faktiskt skatta för den vinst man en gång gjort? Vinsten kommer ju att vara ännu större på lägenheten ifall köpepriset på lägenheten får reduceras med vinsten från tidigare försäljning. Det leder till en ännu större inlåsningseffekt den dagen lägenheten ska säljas – vilket ytterligare riskerar att skapa nya inlåsningar. I exemplet i motionen säljs och köps bostäder för likartade belopp. Det behöver analyseras hur reformen skulle slå dels om man köper en dyrare, respektive billigare bostad. Det skulle kunna bli ett negativt ingångsvärde ifall man köper en billigare bostad. Dessutom är de offentligfinansiella effekterna svåröverblickbara

Partistyrelsen föreslår, i enlighet med ovanstående, rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:07 Fullt skatteavdrag vid uthyrning av småhus

Bostadsbristen i Sverige är på många platser ett gissel som ställer till det för många. När man har fått det efterlängtade jobbet, kommit in på drömutbildningen eller lyckats rekrytera just den kompetens som företaget behöver, då kan bristen på bostad sätta allvarliga käppar i hjulet. Med nuvarande regelverk är skatteavdraget begränsat vid uthyrning av del av småhus. Full skattefrihet vid denna typ av uthyrning är en del av lösningen på bostadsbristen.

Fördelarna är flera:
Hyresmarknaden skulle relativt snabbt få ett värdefullt tillskott av bostäder.
Nyttjandet av befintligt bestånd av småhus skulle effektiviseras.
Enskilda småhusägare skulle få större motståndskraft mot ekonomiska svängningar i omvärlden.

Norge har under många år praktiserat liknande skatteregler och norska småhus är ofta byggda med en extra lägenhet på vinden eller på bottenplan som hyrs ut med skattefrihet. Resultatet är, med få undantag, ett gott utbud av bostäder i hela Norge.

Attsats 1: - Att Kristdemokraterna ska verka för att skatteavdrag får göras med 100% av hyresintäkten vid långtidsuthyrning av småhus när max 49% av bostadsytan hyrs ut, förutsatt att husägaren själv bor i huset och nyttjar minst 51% av bostadsytan

Älvsjö 2023-04-04

Lolita Johnsen

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Regelverket säger att uthyrning av småhus eller hus, oaktat inneboende eller full uthyrning har samma regler. Ett schablonavdrag på 40 000 kr tillämpas samt ytterligare avdrag om + 20% av hyresintäkterna. Detta skiljer sig från t.ex en lägenhet där man inte har rätt till ett 20% avdrag av hyresintäkterna. Att tillämpa ytterligare förmåner gentemot småhus och villahus kan skapa alltför stor konkurrensfördel gentemot lägenheter.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om fullt skatteavdrag vid uthyrning av småhus. Det finns redan i dag skattemässigt generösa regler för den som hyr ut sin bostad eller del av sin bostad. 100% skattefrihet leder till alltför stora avsteg från hur övriga kapitalinkomster beskattas. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:08 Inför LVT(Markvärdesavgift)

Avsaknaden av progressivitet i landbeskattningen har resulterat i flera problem för människor och ekonomi. Det har på ett orimligt sätt missgynnat de som inte äger sin bostad och det har skapat en extrem prisökning på bostadsmarknaden. Samtidigt har fastighetsbeskattningen flyttat över till realiserade kapitalvinster, vilket även det leder till ökade bostadspriser samt inlåsningseffekter på bostadsmarknaden. Incitamenten till att sälja minskar då det blivit orimligt billigt att äga samtidigt som det blivit orimligt dyrt att sälja (Efter ett långvarigt bostadsägande kan skatten för att sälja bli väldigt hög). Samtidigt så minskar möjligheten att köpa bostäder då priserna ökat så mycket och såklart för att folk inte vill säja. Kortfattat kan man säga att detta leder till en extremt ineffektiv användning av bostadsbeståndet.

På grund av att pengar så enkelt flödar in och fastnar i bostadsmarknaden har även penningpolitiken tappat sin effekt. Detta är anledningen till att vi har kunnat ha nollränta så pass länge utan att lyckas få upp inflationen.

Angående skatten i sig så är teoretiskt sett en progressiv landbeskattning den bästa skatten av alla skatter. Det kan låta märkligt för i regel när det gäller skatter pratar man om hur stor skada de gör på ekonomin. Men landbeskattning är en av få skatter som saknar dödviktsförlust, vilket beror på att utbudet av mark är alltid är konstant.

Man kan till och med säga att en LVT har en positiv effekt på ekonomin på grund av att den skapar incitament för markägare att utveckla sin mark. För med en vanlig fastighetsskatt blir skatten högre om man utvecklar marken men med LVT betalar man endast för hur attraktiv

marken är vilket gör att det kostar lika mycket oavsett om man har en gräsmatta eller en skyskrapa på marken. Detta skapar incitament till markägare att använda marken effektivt, till exempel att bygga bostäder eller driva ett företag.

Täckningen på skatten är väldigt bra på grund av att man detta kan skifta skattebördan från de med mindre attraktiva fastigheter till de med mer attraktiva fastigheter vilket är mer effektivt för ekonomin i sin helhet. Man kan såklart göra argumentet att till exempel en person i ett stort hus tvingas flytta på grund av förändringen. Men man måste se det på aggregerad nivå, en del av vill flytta men kan inte på grund av inlåsningseffekterna, en del bor i ett litet hus och tvingas subventionera andras hus så som det ser ut idag osv. På generell nivå blir förändringen helt enkelt en samhällsekonomisk vinst.

Med anledning av ovanstående föreslås rikstinget ge partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att verka för införandet av en LVT (markvärdesavgift)

Umeå 2023-02-02

André Zeidlitz

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att avslå motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår införandet av en markvärdesavgift. Trots vissa skillnader i konstruktionen (beskattning av endast markvärdet istället för hela fastighetsvärdet inklusive byggnad) så påminner markvärdesavgiften i grunden väldigt mycket om den gamla förhatliga fastighetsskatten. KD var avgörande i kampen för att avskaffa fastighetsskatten, det folkliga stödet för den var mer eller mindre noll och vårt hårdnackade motstånd mot skatten och vårt löfte att avskaffa den hade förmodligen betydelse för att alliansen kom till makten vid valet 2006. Partistyrelsen finner ingen anledning att gå tillbaka till beskattningsprinciper som partiet på goda grunder redan förkastat och anser därför att rikstinget bör avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:09 Eliminera detaljreglering enligt EU:s statsstödsregler

EU reglerar genom direktiv och förordningar omfattande verksamhet för att bl.a. hantera lika villkor för alla inom den gemensamma marknaden.

Om denna reglering inte införs i ett EU land betraktas detta som otillåtet statsstöd. Alla skall förväntas ha lika förutsättningar att konkurrera inom Unionen.

Detta drabbar i praktiken små och mindre företag som oftast endast har hemmamarknaden som sitt avsättningsområde.

EU tillåter f.n. att statsstöd i begränsad omfattning kan lämnas utan särskilda villkor s.k. försumbart stöd. (förordning EU 1407/2013 och 651/2014).

Ovanstående förordningar används synnerligen begränsat i Sverige – men kan för en enskild mindre verksamhet vara betydande om verksamheten skall upprätthållas eller inte.

En detaljreglering kan undvikas och ansvaret för att säkerställa att tillåtna belopp för försumbart stöd kan överlåtas på den som nyttjar detta.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att regeringen generellt i lagstiftningsprocesser inkluderar rätten om s.k. försumbart stöd och lägger ansvaret på att berörda förmåner inte överskrides på den som nyttjar dessa.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att regeringen generellt i lagstiftningsprocesser inkluderar rätten om de minimis-stöd och lägger ansvaret på att berörda förmåner inte överskrides på den som nyttjar dessa. De minimis-stöd är en form av offentligt stöd som regeringen kan ge till företag, men det finns en viktig begränsning - stödet får inte överstiga en viss gräns under en tidsperiod på tre år. Denna gräns är för närvarande satt till 200 000 euro per företag eller organisation. Ett stöd av mindre betydelse är ett stöd till lågt värde som under vissa förutsättningar inte är ett statsstöd. Det är vitalt att svenska företag nyttjar de förmåner som finns till förfogande som generellt nyttjas mer i andra EU länder. Samtidigt vid lagstiftningsprocesser är det viktigt att det område som behandlas är centralt i behandlingen. Därför är det inte lämpligt att applicera det tillvägagångsättet som motionären yrkar för vid lagstiftningsprocesser.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:10 Reducera den så kallade flyttskatten.

Idag bor många äldre i ”onödigt” stora hus medan många barnfamiljer klassas som trångbodda enligt de definitioner vi har i Sverige.

Många vill flytta från en stor villa till mindre boende eller på annat sätt ”skala ner” när barnen flyttat hemifrån, eller när man vill använda krafterna till annat än gräsklippning och snöskottning.

Eftersom reavinstskatten blir ungefär 22 procent netto visar det sig att många inte har råd med flytt eftersom skattekilen gör att pengarna inte räcker till för det nya boendet.

Den modell som vi har bygger på att all skatt betalas i samband med försäljning. Ett bättre regelverk borde införas som för att underlätta de så kallade flyttkedjorna.

KD Senior yrkar med hänvisning till ovanstående

Attsats 1: att partistyrelsen verkar för att den så kallade flyttskatten reduceras och på det sättet underlätta flyttkedjor.

Örebro 2023-04-20

Lars O Molin, Birgitta Södertun, Sonia Lunnergård, Birgitta Nordvall, Ingemar Kalén, Liisa

Sveningsson, Bo Gravström, Elisabeth Wäneskog, Anne-Lie Sundling, Tomas Ander

Seniorförbundet beslutade avge följande yttrande och motivering:
Förbundsstyrelsen anser att det är viktigt att göra förändringar i bostadspolitiken. Motionärens förslag är att reducera den så kallade flyttskatten är en viktig del i en översyn av bostadspolitiken.
Förbundsstyrelsen tillstyrker motionen.

Seniorförbundet beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärens analys att flyttkedjorna behöver uppmuntras är helt riktig. Det är också viktigt att hushållen har råd att bo i sitt valda boende utan att drabbas av olika former av skatter på fiktiva värden. Mycket talar för att KD:s förslag, som blev Alliansens löfte, om ett borttagande av den förhatliga fastighetsskatten bidrog till valvinsten 2006 åt alliansen Det bärande argumentet i fastighetsskattens avskaffande var att det är omoraliskt att betala skatt på ett ”fiktivt” värde. Exempelvis fattigpensionären (änka) som ärvt och bor kvar i sitt lilla torp i skärgården och tvingas betala fastighetsskatt på ett värde som inte realiseras förrän vid en eventuell framtida försäljning eller kommande arvskifte. Därför menade partiet att endast realiserade vinster i form av den eventuella realisationsvinst som uppstår vid försäljningstillfället borde beskattas.

För att underlätta flyttkedjor finns det möjligheter att begära uppskov med realisationsvinsten så länge man är kvar på bostadsmarknaden. För att ytterligare underlätta flyttkedjor så är räntan på uppskovsbeloppet sedan några år borttagen helt. Sverige har idag i jämförelse med många andra länder en relativt låg fastighetsbeskattning. Det kan alltid finnas skäl att se över olika skatters effekter, men partistyrelsen anser att ytterligare omfattande lättnader av beskattningen av fastigheter inte är motiverat i nuläget. Istället bör skattesänkningar på arbete och företagande prioriteras. Partistyrelsen föreslår därför, i enlighet med ovanstående resonemang, rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:11 Regelförenklingar – nytt stickår.

Det så kallade stickåret, som får användas vid kapitalvinstbeskattningen av äldre fastigheter bör flyttas fram från 1952 som gällt som stickår sedan 1976 då stickåret ändrades från 1914 till 1952. Stickår innebär att alla fastigheter som är köpta före stickåret, för närvarande 1952, ska anses vara förvärvade den första januari 1952. Detta infördes för att underlätta överlåtelser efter långvariga innehav då exempelvis förbättringskostnader blir svåra att beräkna. Vinsten som ligger till grund för beskattning vid avyttring av fastighet är i princip skillnaden mellan å ena sidan vad som erhållits föcr den avyttrade tillgången och å andra sidan omkostnadsbeloppet. Med omkostnadsbelopp avses utgifter för anskaffning ökade med utgifter för förbättring. Anskaffningsutgiften är köpeskillingen jämte inköpsprovision, stämpelskatt m.m. Detta bidrar till att skapa inlåsningseffekter för fastigheter som tex har gått i arv eller inte skiftat ägare under lång tid och komplicerar processen att överlåta fastigheter genom köp. Effekten ökar varje år som går utan åtgärd då stora uppbyggda värden riskerar att skattas bort och leder till att fler fastigheter arrenderas ut i stället för att säljas och skapar ytterligare hinder för yngre att etablera sig. Frågan har under 2000-talet varit uppe till diskussion och utredning ett flertal gånger och senast 2014 presenterades SOU 2014:68 där det föreslogs ett nytt stickår men något beslut har ännu inte tagits. Med tanke på det utlovade förenklingsarbetet för företag och samhället i allmänhet är det nu ett ypperligt tillfälle att ta tag i frågan och uppdatera gällande stickår till ett mer relevant dito.

Jag yrkar därför –

Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att snarast införa ett mer relevant stickår i syfte att förenkla och underlätta fastighetsöverlåtelser.

Mörlunda 2023-04-01

Folke Pleijert

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Sverige ägs till stor del av enskilda företagare. Företagare som genom generationer har brukat marken och därigenom skapat förutsättningar för att fler än jordbrukarna själva ska kunna ha mat på bordet.

Allt för länge har frågor som gynnar våra svenska basnäringar hanterats styvmoderligt med ryckiga stimulansmedel och bidrag i stället för att ges långsiktigt bra förutsättningar.

Sveriges jord- och skogsbruk har äntligen fått en borgerlig regering och att justera det väl utredda stickåret är ett bra förslag som behöver prioriteras av den nya regeringen för att underlätta fastighetsöverlåtelser.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om ett mer relevant stickår i syfte att förenkla och underlätta fastighetsöverlåterlser. Regelverket kring det så kallade stickåret är till för att underlätta vinstberäkningar vid fastighetsförsäljningar om inget annat relevant inköpspris finns. År 2020 gjordes 133 000 fastighetsförsäljningar i Sverige. I endast 1 300 fall användes stickåret 1952. Det talar för att nuvarande stickår har blivit irrelevant och partistyrelsen anser därför att det är rimligt att verka för att snarast utreda förutsättningarna – offentligfinansiella och andra - för ett mer relevant stickår i syfte att förenkla och underlätta fastighetsöverlåtelser och anser därmed motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:12 Sänk energiskatten och slopa momsen på den

Skattereformen som genomfördes under 1990 och 1991 innebar att det tillkom moms på 23,46 procent för den el som förbrukas av hushållen. Momsen höjdes senare samma år till 25 procent, vilket är samma momssats som gäller idag. Inklusive moms blir skattesatsen för 2023 därmed 49,0 öre per kWh.

Sveriges energiskatt har fyrdubblats sedan elmarknaden avreglerades 1996 och är för närvarande 35,6 öre per kilowattimme. Utöver själva energi¬skatten så betalar man dessutom ”skatt på skatten” i form av moms på energiskatten. Totalt står skatter och avgifter till staten för nästan halva elräkningen. I en tid då vi behöver gå från fossila bränslen till el så är det inte hållbar energipolitik att staten straff-beskattar el med moms på energi¬skatten.

Elskatten leder idag istället till att miljö¬vänliga alternativ som elbilar, elcyklar, och el som energi¬källa blir dyrare än nödvändigt. Dessutom är skatten densamma oavsett om det är el från kolkraft eller vindkraft.

De som drabbas hårdast av den här dubbelbeskattningen är familjer som lever på marginalen. De höga elräkningarna har redan börjat leda till en ökning av inkassokrav på redan skuldtyngda familjer. Någonting behöver göras snabbt för att hindra en ekonomisk katastrof för familjer som fått radikalt ökade elkostnader.

En omedelbar sänkning av energiskatten och ett slopande av momsen på energiskatten är två sätt att stötta de som fått ekonomiska problem i och med de skenande el-kostnaderna. I Nederländerna har till exempel energiskatten på el sänkts till ett värde av 400 euro per hushåll. Andra länder har gjort snarlika saker.

Attsats 1: Att rikstinget beslutar att verka för en sänkning av energiskatten i Sverige.

Attsats 2: Att rikstinget beslutar att verka för en avskaffning av momsen på energi¬skatten.

Attsats 3: Att rikstinget beslutar verka för en hållbar ekonomisk energipolitik som uppmuntrar användningen av miljövänliga energikällor.

Stockholm 2023-04-04

Ewa-Marie Ås

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på sänkning av energiskatten och momsen på el. Partidistriksstyrelsen sympatiserar med motionärens intentioner att försöka tillhandahålla rimliga energikostnader för Sveriges befolkning.

Genom fördyrningen av elektricitet i Sverige under senare år har dessutom energiskatteintäkterna för staten ökat markant. Detta är en oönskad effekt och därför anser partidistriksstyrelsen i likhet med motionären att energiskatten bör sänkas i Sverige och momsen avskaffas.

Den tredje att-satsen talar om hållbar ekonomisk energipolitik som uppmuntrar användningen av miljövänliga energikällor. Kristdemokraterna tar redan idag ansvar för detta område både genom partiets ställningstaganden men även genom arbetet i regeringen.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 08:13.

08:13 Motion till Rikstinget om energipriser

Då vi nu ser skenande energipriser så bör partiet se över vad som kan göras för att lindra effekterna för hushållen. När till exempel bränslepriserna var på 20kr så var momsdelen 4kr. När vi nu under långa tider sett priser runt 25kr så är momsdelen av 25kr 5kr.

Med energi avser jag i den här motionen de energislag som beskattas med energiskatt. Alltså även gas och elström. Detta att höja en skatt med 1kr på ett pris som redan till stor del består av

skatt är förödande för både åkerinäringen, byggsektorn och dessutom så är hushållen den som i slutändan får betala.

Åkerier och Entreprenörer får visserligen oftast dra av momsen, men de tvingas ligga ute med den och det hjälper till att driva inflationen samtidigt som det tär på många företags likviditet.

Roger Larsson
Kristdemokraterna i norra Värmland

Attsats 1: Därför föreslår jag att:
Kristdemokraterna verkar för att sänka momsen på energi till 12%

Torsby 2023-03-22

Roger Larsson

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna i norra Värmland lyfter en mycket aktuell och viktig fråga i sin motion om energipriser. Under det senaste dryga året har energipriserna varit till tider extremt höga och det var också en mycket viktig fråga under valrörelsen 2022 hur vi skulle handskas med dessa höga priser som slår hårt mot både privatpersoner, organisationer och företag.

För att lindra effekterna för hushållen föreslås i motionen att momsen på energi ska sänkas till 12%.
Motionären avser att detta ska gälla de energislag som beskattas med energiskatt.

Årsmötet för Kristdemokraterna i norra Värmland beslutade att vid sitt årsmöte den 18 februari bifalla motionen.

Kristdemokraterna i Värmland delar motionärens syn på de stora utmaningar de höga energipriserna för med sig och att vi måste hitta vägar att hantera detta som inte alltid innebär att stöd ska betalas ut. Därför ser vi en momssänkning som en del i lösningen för att få en mer human och hållbar prisbild på energi framöver. Därför föreslår distriktsstyrelsen att motionen bifalls och lämnas till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 08:12 - 08:13:
Motionärerna tar upp ett ämne som har varit en av de mest dominerande inrikespolitiska frågorna under de två senaste åren.
De höga elpriserna har drabbat hushållen hårt och är en av de största anledningarna till den rekordhöga inflationen. Kristdemokraterna följer frågan noga, har agerat tidigare i regeringen och är beredda att framöver vidta de åtgärder som situationen kräver. Elprisstöden var ett sätt att i vintras möta den akuta krisen för hushållen. Kristdemokraterna drev i valrörelsen att elskatten bör sänkas under de kallaste vintermånaderna på året. Partistyrelsen anser att en sänkning av energiskatten bör övervägas när ekonomin så tillåter.

Elskatten uppgår till 39,2 öre per kwh och momsen på den till 9,8 öre per kwh. Om ekonomin så tillåter anser partistyrelsen att eventuella skattelättnader på el bör ske via energiskatten snarare än att ändra i redan komplicerade momsregler Att använda momsinstrumentet är alltför trubbigt.

Kristdemokraterna driver en mängd olika förslag för att uppmuntra olika miljövänliga

energikällor. Alla fossilfria kraftslag behövs för att få ett fungerande energisystem. Bas- och reglerkraft i form av vattenkraft, kärnkraft och kraftvärme är nödvändiga för att kunna tillgodogöra oss utbyggd sol- och vindkraft. Vi måste tillföra stora mängder energiproduktion och effekt till vårt energisystem.

Exempel på politik Kristdemokraterna driver i regeringen är:

- Skickat lagrådsremiss om ny kärnkraft.
- Gett kraftvärmen bättre ekonomiska förutsättningar.
- Arbetat för förenkling av tillståndsprocesser gällande olika investeringar i miljövänlig kraftproduktion.
- Har i regeringsställning godkänt havsbaserad vindkraft.
- Utreder och kommer förslå ökade möjligheter till kompensation till enskilda fastighetsägare i samband med vindkraftsutbyggnad och ökad ekonomisk kompensation till lokalsamhällen, med bibehållet kommunalt veto.
- Fortsatt stöd till installation av solpaneler.
- Pausat miljöprövningen av vattenkraft för att säkerställa dess position som baskraft.

I motionen ”Sänk energiskatten och slopa momsen” förs det fram ett förslag om att energiskatten ska sänkas. Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att anse första att-satsen besvarad. Det föreslås vidare att momsen på energiskatten ska avskaffas. Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att avslå den andra att-satsen. Till sist föreslås att partiet ska verka för en hållbar ekonomisk energipolitik som uppmuntrar användningen av miljövänliga energikällor. Partistyrelsen föreslår rikstinget att anse den tredje att-satsen besvarad.

I ”Motion till Rikstinget om energipriser” föreslås att momsen på energi sänks till 12 procent. Partistyrelsen föreslår rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 08:12 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 08:13:
att avslå motionen

08:14 Underlätta introduktionen på bostadsmarknaden

Bostadsbristen är stor i många av Sveriges kommuner. Inte minst gäller detta storstadskommuner och kommuner med högre utbildning. Men enligt 2022 års bostadsmarknadsenkät uppger hela 204 av Sveriges 290 kommuner ett underskott på bostäder. Det är uppenbart att bostadsmarknaden har stora problem. För en hyresrätt krävs ofta många års kötid. För en bostadsrätt och villa krävs stora kapitalinsatser men också en stabil och förhållandevis hög inkomst. Detta drabbar särskilt ungdomar som söker sin första bostad. Men även de som behöver flytta till annan ort för att börja ett nytt arbete kan tvingas tacka nej till jobbet om ingen bostad kan ordnas.

Det är naturligt att vilja äga sin bostad. Drömmen om privat ägande uppmuntrar till långsiktigt arbete och förvaltarskap, men idag hindras många också av att det krävs en för stor egenfinansiering till ett så viktigt livsprojekt. Till detta kommer ofta amorteringskrav, när lånen är stora.

Kristdemokraterna har sedan 2017 uppmärksammat problemet i sin bostadspolitik och har därtill drivit förslag i Riksdagen för att underlätta för unga att ta första steget in på bostadsmarknaden. Förslaget har varit att genom startlån till unga underlätta finansieringen genom statligt stöd till topplån upp till 15%. Det gäller köp av småhus, bostadsrätter och ägarlägenheter.

Den 3 december 2020 tillsattes en särskild utredare att just ”utreda och lämna förslag på åtgärder för att underlätta för hushåll som för första gången ska köpa en bostad (förstagångsköpare).” Syftet var att underlätta för de hushåll som för första gången ska köpa en bostad. Utredningen Startlån till förstagångsköpare av bostad SOU 2022:12 blev färdig i mars 2022 och föreslog ett startlån ”med syfte att få fler förstagångsköpare att klara kontantinsatsen till en ägd bostad.” Utredningen diskuterade också för- och nackdelar med gynnat bosparande. I Tidöavtalet nämns dock inget konkret om detta. Där har de fyra partierna under rubriken Hushållsekonomi på avtalets sista sida kommit överens om att ”[r]eformer som bidrar till breddat ägande, vad gäller exempelvis boende, sparande och pension bör genomföras.”

Nu när aktiviteterna på bostadsmarknaden stagnerat fins det än mer skäl att underlätta för förstaköp av villa eller lägenhet. För att underlätta inträde för förstagångsköpare av småhus eller lägenhet på bostadsmarknaden bör regering med förtur ta fram en proposition om statlig finansiering. Ett sätt att pröva systemet som sådant kan vara att som pilotprojekt införa statlig lånegaranti till personer under 30 år. Ytterligare stimulans för bostadsintroduktion är om ett förmånligt bostadssparande införs.

Jag yrkar att partistyrelse ska verka för

Attsats 1: att partiet i regeringsställning snarast verkar för en proposition av finansieringsform för förstagångsköpare av bostad som gör det lättare för dem att komma in på bostadsmarknaden,

Attsats 2: att i samma proposition lägga fram lagförslag på förmånligt bostadssparande som syftar till inträde på bostadsmarknaden

Tostared 2023-02-15

Lars-Inge Andersson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter vikten av att partiet driver frågan att underlätta för förstagångsköpare att komma in på bostadsmarknaden. Kristdemokraterna vill införa ett automatiskt skattesubventionerat bosparande för alla mellan 18 och 34 år som tjänar mer än 12 000 kronor i månaden. 500 kronor i månaden ska avsättas och förvaltas på ett liknande sätt som pensionspengarna. Partiet driver också frågan om att införa ett förmånligt startlån. Kristdemokraterna har därutöver föreslagit förändringar av amorteringskraven.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:15 Energieffektivisering fönster och minskad energikostnad med rotavdrag

Ett av hushållens största energibovar är fönster med mindre isolerande förmåga, och för att minska uppvärmningskostnader och dess energianvändning bör de bytas ut mot nya

energieffektiva och energimärkta fönster. U-värdet kallas måttet på den energi som fönster och andra byggnadsmaterial släpper igenom. Ju lägre U-värde desto bättre isolering. Energieffektiva fönster har U-värde på 1,2 eller lägre, treglasfönster har U-värde runt 2,0 och tvåglasfönster har U-värde runt 3,0.

Fönsterna som har EQ-märkning och i energiklass A-D är det krav på maximalt luftläckage 1 m^3 luft i timmen/m^2. Det motsvarar endast 1/3 av den tuffaste klassen enligt den europeiska normen EN 12207. EQ-märkning och i energiklass E-G är det krav på maximalt luftläckage 3 m^3 luft i timmen/m^2 och är likvärdig den europeiska EN 12207 högsta klass 4 där fönstret får läcka högst 3 m3 luft/timme/m2 fönsterarea. Genom att installera energieffektiva fönster med EQ-märkning kan energianvändningen minska med
ca 20–40% och visa fall även mer.

Sveriges hushåll kan minska sin energianvändning och elkostnaderna genom att ge 100 % rotavdrag på ny installation. Idag är rotavdraget 30 % av arbetskostnaden vilket påverkar förutsättningar, men ska vara en möjlighet och då särskilt under höst- och vinterperioden är det mer behov av en effektivare och fungerande energibesparing.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för 100 % rotavdrag till hushåll som äger en villa, parhus, radhus eller sommarstuga vid installering av energieffektiva fönster enligt EQ-märkning i energiklass A-D krav på maximalt luftläckage 1 m^3 luft i timmen/m^2.

Attsats 2: Att verka för 100 % rotavdrag till hushåll som äger en villa, parhus, radhus eller sommarstuga vid installering av energieffektiva fönster enligt EQ-märkning i energiklass A-G.

Staffanstorp 2023-02-11

Mikael Larsson

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet anser inte att effekten av ett 100-procentigt rotavdrag kan motiveras i relation till kostnaden. Det finns andra områden där det är mer motiverat att införa skatteavdrag för energieffektiviserande åtgärder.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår utökat ROT - avdrag vid installation av energieffektiva fönster. Det svenska energisystemet står efter den socialdemokratiska regeringens nedmontering dåligt rustat att möta den bistra verkligheten i form av en kall vinter. Den gångna vintern var en prövning för Sveriges hushåll med skenande elpriser och, när det var som värst, till och med rädsla för frånkoppling. Motionären tar upp den angelägna frågan om energieffektivisering. Partistyrelsen ställer helt upp bakom motionens intentioner att stödja svenska hushåll att energieffektivisera men konstaterar att redan dagens regelverk med ROT – avdrag på upp till 30% av arbetskostnaden innebär ett betydande incitament för hushållens energieffektivisering. Därtill kommer hushållens egna incitament (oaktat olika former av skattelättnader och bidrag) till energieffektivisering till följd av höga uppvärmningskostnader. Motionären pekar på möjligheten att med föreslagna åtgärder sänka energiförbrukningen med upp till 20 – 40%.

Effektiviteten i en så pass kraftig höjning av ROT – avdraget för installation av de föreslagna fönstren kan dock ifrågasättas då en stor del av de ROT – avdragsberättigade fönsterinstallationerna skulle ha gjorts även med nuvarande regler. Partistyrelsen anser därför inte att det är befogat med 100% rotavdrag och föreslår rikstinget att avslå motionen i dess

helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:16 Energieffektivisering och minskad energikostnad med ROT-avdrag

Fossilfri elproduktion med solceller är klimatsmart men alla hushåll har ju tyvärr inte möjlighet att installera solceller och påverkas samtidigt var man bor under höst och vinterperioden. Men klimatsmart är också att minska energianvändningen och på det sättet bidra och minska klimatpåverkan. Det finns olika sätt att minska energianvändning och sänka energikostnader – allt ifrån valet av lampa i sitt hem till effektivare uppvärmningssystem. Genom att installera luft/ luftvärmepump, luft/vattenvärmepump eller berg-/jordvärme kan energianvändningen minska med ca 20–40% och i vissa fall även mer.

Sverige behöver mer el och samtidigt behöver hushåll minska sin energianvändning och elkostnaderna genom att ge upp till 100 % rotavdrag på ny installation. Idag är rotavdraget 30 % av arbetskostnaden vilket påverkar både pris och förutsättningar. Alla har inte förutsättning att installera solpaneler som producerar fossilfri el under ljusa förhållanden. I större delen av Sverige samt särskilt under höst och vinterperioden är det mer behov av en effektivare och fungerande energibesparing.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för 100 % rotavdrag till hushåll som äger en villa, parhus, radhus eller sommarstuga som installerar energieffektiva lösningar.

Attsats 2: Att verka för 100 % rotavdrag och max 6 000 kr för luft/luftvärmepump, max 16 000 kr för luft/vattenvärmepump och max 50 000 kr för bergvärme och jordvärme till hushåll som äger en villa, parhus, radhus eller sommarstuga som installerar energieffektiva lösningar.

Attsats 3: Att verka för 50 % rotavdrag till hushåll som äger en villa, parhus, radhus eller sommarstuga som installerar energieffektiva lösningar. Samma nivå som Grön energi.

Staffanstorp 2023-02-11

Mikael Larsson

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet anser inte att effekten av ett 100-procentigt rotavdrag kan motiveras i relation till kostnaden. Det finns andra områden där det är mer motiverat att införa skatteavdrag för energieffektiviserande åtgärder.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om utökat ROT - avdrag i samband med installation av energieffektiva lösningar. Det svenska energisystemet står efter den socialdemokratiska regeringens nedmontering dåligt rustat att möta den bistra verkligheten i form av en kall vinter. Den gångna vintern var en prövning för sveriges hushåll med skenande elpriser och, när det var som värst, rädsla för frånkoppling. Motionären tar upp den angelägna frågan om energieffektivisering. Partistyrelsen ställer helt upp bakom motionens intentioner att stödja svenska hushåll att energieffektivisera. Regeringen har lagt fram ett förslag om att införa ett nytt bidrag för

energieffektivisering i småhus. Bidragets syfte är att främja energieffektivisering i småhus som värms upp med direktverkande el eller gas för att minska sårbarheten för höga energipriser och bidra till ökad försörjningstrygghet.

Enligt förslaget, som är ute på remiss, kan hushållet få ersättning med upp till 50% av materialkostnaden för åtgärder för energieffektivisering i småhus för permanentboende där värmebehovet huvudsakligen försörjs med el eller med gas. Taket för stödet är 60 000 kr per hushåll. Stödet föreslås kunna ges retroaktivt för material som beställts tidigast den 8 november 2022. Bidrag får ges till materialkostnader för en konvertering till en styrbar luft/vattenvärmepump eller en styrbar berg-, sjö- eller jordvärmepump. Bidrag får också ges till en konvertering till en eller flera styrbara luft/luftvärmepumpar i kombination med en varmvattenberedare med inbyggd värmepump eller i kombination med en anordning för biobränsle.

Partistyrelsen menar att ROT – avdrag på upp till 30% av arbetskostnaden innebär ett betydande incitament för hushållens energieffektivisering. Därtill kommer hushållens egna incitament (oaktat olika former av skattelättnader och bidrag) till energieffektivisering till följd av de höga elpriserna. I kombination med det remitterade förslaget om 50% ersättning på materialkostnaderna för energieffektiviserande åtgärder innebär det ett mycket kraftigt incitament till hushållens energieffektivisering. Att höja ROT-avdraget till 100% skulle leda till enorma dödvikskostnader och vara extremt kostnadsdrivande.

Partistyrelsen anser inte att det, utöver redan aviserade åtgärder, är befogat att höja ROT – avdrag till 100% av arbetskostnaden och föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:17 Tag bort arbetsgivaravgiften helt för ålderspensionärer

Det skall löna sig att arbeta även när man är ålderspensionär. Arbetsgivaravgiften för ålderspensionärer 85 år och uppåt är noll. Gränsen var tidigare 80 år. För 65 år (67?) och över är den 10.21 %. Den bör sättas till noll och låsas vid fastställd ålder och inte flyttas upp som görs idag.

Samhället behöver alla som kan och vill arbeta och att dessa skall känna att det är uppskattat. Om avgiften sätts till noll kan motsvarande belopp istället öka på bruttolönen för ålderspensionären. Avsättning till pensionskontot behöver med detta inte ske.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att arbetsgivaravgiften helt tages bort för ålderspensionärer.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att helt ta bort arbetsgivaravgiften för ålderspensionärer. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att ge incitament till de seniorer som orkar och vill bibehålla anknytningen till arbetsmarknaden. Det tillför erfarenhet och kompetens och bidrar till

finansieringen av vår gemensamma välfärd. Partiet driver frågan om att ta bort arbetsgivaravgiften helt för personer över 69 år. Kristdemokraterna har länge arbetat för sänkt skatt på att anställa äldre arbetskraft. Två gånger har vi sett till att den särskilda löneskatt som socialdemokratiska regeringar infört på att anställa äldre tagits bort, senast i budgeten för 2019. Idag betalar arbetsgivare endast ålderspensionsavgift för anställda över 65 år, det vill säga arbetsgivaravgifterna är nedsatta från 31,42 procent till 10,21 procent för äldre arbetskraft. För de som är födda 1937 eller tidigare (idag 85 år gamla) betalas inte heller ålderspensionsavgift eftersom dessa personer inte är inkluderade i det reformerade pensionssystemet.

För att skapa ekonomiska incitament för arbetsgivare att behålla äldre medarbetare föreslår Kristdemokraterna att åldersgränsen för när arbetsgivaravgifterna, inklusive ålderspensionsavgift, sätts ner till noll bör sänkas till 69 år. För anställda mellan 69-85 år innebär detta att staten kompenserar arbetsgivarna för den avgift om 10,21 procent av lönen som måste betalas in till ålderspensionssystemet. Det kan exempelvis ske genom en kreditering på dessa företags- och organisationers skattekonton. Förslaget innebär en offentligfinansiell kostnad på cirka 1,5 miljarder kronor. Partistyrelsen anser att motionären lyft en viktig fråga med intentionen att ytterligare stärka våra seniorers attraktivitet på arbetsmarknaden. Partistyrelsen finner dock att partiets politik är tillräckligt offensiv och anser det inte för närvarande motiverat med ytterligare sänkningar av ålderspensionsavgiften för seniorer utöver de partiet redan driver.

Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att med ovanstående yttrande anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:18 Sänkt arbetsgivaravgift

Det finns enligt SCB (2022), 1 200 000 företag i Sverige, av dessa är 900 000 enmansbolag. Ytterligare 250 000 är mikroföretag med 1-9 anställda. Här finns en oerhörd potential för att skapa fler arbeten, inte minst på landsbygden. Det största steget för ett mindre och/eller nystartat företag är ofta att ta steget att inte bara vara företagare utan också bli arbetsgivare med allt vad det medför i ansvar, kostnader och risker. För att underlätta detta steg kan man med en konkurrensneutral lösning slopa den allmänna löneavgiften, (11,62%), på lönesummor upp till exempelvis 800 000, (motsvarande ca 2 anställda). En enkel beräkning ger en minskad intäkt för reformen på 28 miljarder, (högt räknat då många företag endast har en anställd). Mot detta ställs förhoppningen om nya jobb vilka i sin tur innebär både sänkta kostnader och högre intäkter. Med samma förutsättningar som i beräkningen kring minskade intäkter torde varje ny person i arbete innebära ca 400 000 i minskade utgifter och ökade intäkter. Detta medför att reformen blir självfinansierad vid 70 000 nya jobb eller om vart 12e enmansföretag tar steget och anställer en person. I detta exempel tas ingen hänsyn till de övriga positiva synergieffekter som fås på köpet när fler kommer i arbete. Med hänsyn till ovanstående borde frågan om en slopad allmän löneavgift, som i själva verket är en skatt utan öronmärkning, för en del av lönesumman vara en prioriterad reform värd att snarast utvärderas och förhoppningsvis satsas på. Jag yrkar därför –

Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att införa en reduktion av arbetsgivaravgiften motsvarande den allmänna löneavgiften för lönesummor upp till 800 000kr årligen.

Mörlunda 2023-04-01

Folke Pleijert

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och

motivering:
Motionären lyfter frågan om att möjliggöra för fler enmansbolag och mikroföretag att anställa medarbetare genom att minska den ekonomiska risk och börda detta innebär. Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens beskrivning kring problematiken för mindre och/ eller nystartade företags möjligheter att ta klivet från exempelvis enmansbolag till att bli arbetsgivare för en eller två anställda. Det är välkänt att dessa bolag ofta drar sig för att ta på sig den risk, ansvar och kostnad det innebär att anställa sina första medarbetare.

Även om arbetslösheten minskat något mellan januari 2022 och 2023 ligger den alltjämt på en nivå på 7,6% (SCB). Det ligger i hela samhället intresse att skapa fler jobb och fler vägar till arbete. Att underlätta för småföretag att anställa är en fråga som Kristdemokraterna drivit under många år och motionen är därför helt i linje med partiets politik. Att satsa brett på småföretag har flera fördelar. Det skapar arbeten inom många olika yrkessektorer vilket möjliggör fler " matchningar" bland de arbetssökande. Många arbetsgivare inom flera sektorer gör också ekonomin mindre känslig för störningar inom enskilda näringar.

Motionären föreslår att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att införa en reduktion av arbetsgivaravgiften motsvarande den allmänna löneavgiften för lönesummor upp till 800 000kr årligen.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 08:19.

08:19 Tag bort den Allmänna Löneavgiften för de minsta företagen

Sverige behöver höja självförsörjningsgraden – d v s få fler arbetsföra att kunna försörja sig själva utan behov av offentliga bidrag. Egen försörjning ökar individens självständighet och självaktning. Samtidigt minskar offentlighetens kostnader för försörjningsstöd, bostadsbidrag, m.m.

För ökad självförsörjning i Sverige behövs förbättrade ekonomiska förutsättningar för företag att kunna anställa fler medarbetare. Företagens möjligheter att kunna anställa fler måste förbättras. Ett av de största hindren för företag att kunna anställa fler är kostnaden för anställda. Förutom lön betalar företagen sociala avgifter – de så kallade arbetsgivaravgifterna. Arbetsgivaravgifterna utgörs huvudsakligen av olika försäkringsavgifter (t ex ålderspensionsavgift och arbetsskadeförsäkring) som fyller viktiga syften. Dessa ska inte röras.

Men den Allmänna löneavgiften – som utgör 11,62 % av arbetsgivaravgifternas totala 31,42 % - har ingen försäkringsfunktion utan är en ren straffskatt som företaget måste betala för anställningen.

Således, 11,62 % av lönekostnaden betalar företagen enbart för att företagen har anställd personal.

För en anställd med 30 000 kr i månadslön betalar företaget 9 426 kr i arbetsgivaravgifter. Företagets kostnad för den anställde blir därmed 39 426 kr/månad. Av detta belopp utgör den Allmänna löneavgiften 3 486 kr per månad. På ett år handlar det om 41 832 kr – för EN anställd – i straffskatt.

För de minsta företagen (mikroföretagen), de företag som har 1-9 anställda, slår detta särskilt hårt. Dessa företag är de som har bäst möjlighet att växa och, enligt Svenskt Näringsliv, är de

som nyanställer mest av alla företag i Sverige. Bland företagen finns många familjeföretag som är verksamma utanför storstäderna, t ex inom jordbruk.

De företag som anställer mest borde inte belastas med straffskatt för att de har anställda. Och tas den Allmänna löneavgiften bort för företagen med 1-9 anställda så kommer dessa företagens möjligheter att leva vidare, att kunna växa och att kunna anställa fler förbättras avsevärt.

KD som parti värnar de små i samhället. Vi värnar om familjen och vi värnar om Hjärtlandet. Vi ser också långsiktigt på det gemensamma samhällets goda framtid. Ett stort kliv i denna riktning vore att förbättra de minsta företagens möjligheter att kunna växa och anställa fler.

Därför vill vi att den Allmänna Löneavgiften för företag med upp till 9 anställda tas bort.

Attsats 1: ATT KD verkar för att den Allmänna Löneavgiften för mikroföretag med 1-9 anställda ska tas bort så snart som möjligt.

Sollentuna 2023-04-02

Bo Hansson, Anna Lipinska

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 08:18 - 08:19:
Motionärerna lyfter frågan om att ta bort den allmänna löneavgiften för de minsta företagen. Sverige behöver ett företagsklimat som lägger grunden för fler jobb. Nya jobb kan inte kommenderas fram av politiker i riksdag eller regering. De skapas främst när människor finner det mödan värt att starta och utveckla ett företag, förverkliga en idé och riskera sitt sparkapital. Kristdemokraterna slår vakt om ett livskraftigt näringsliv som kan skapa fler arbetstillfällen och ökad tillväxt. Det är viktigt att lagar, skatter och regler utformas på ett sätt som gör det enklare för människor att starta och driva företag som skapar jobb. Redan idag finns ”Växastödet” som ger motsvarande lättnad, i enlighet med motionen, och för den förste anställde i företaget. Att sänka arbetsgivaravgifterna har dock visat sig vara ett trubbigt verktyg för att påverka jobbskapandet.

Det beror delvis på att de sänkta arbetsgivaravgifterna vältras över på högre vinster för företaget och högre löner för de redan anställda, och att detta därmed inte nödvändigtvis ökar utrymmet att anställa fler. Partistyrelsen bedömer därför att en borttagen löneavgift för de minsta företagen sannolikt inte skulle vara en välriktad reform. En borttagen löneavgift ska också ställas mot andra skattesänkningar som partiet vill göra och ett borttagande skulle innebära ett substantiellt bortfall av skatteintäkter. Partistyrelsen ser fortsatt stora behov av att sänka andra skatter, framför allt för låg- och medelinkomsttagare men även mer prioriterade skattesänkningar för jobb och företagande

Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att avslå motionerna 8:18 och 8:19.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 08:18:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 08:19:
att avslå motionen

08:20 Inför direktavskrivning på investeringar

Investeringar som genomförs idag skrives av under tidsperiod som är fastställd i skattelagarna. Tidsperioden kan vara så lång som 50 år (hyresfastigheter) eller 5 år (inventarier/maskiner etc)

En direktavskrivning med upp till 100 % eller under tid som investeraren bestämmer resulterar i modernare maskinparker, fabriker och utrustning.

Det attraherar inhemskt och utländskt kapital till verksamhet i Sverige.

En avskrivning är en kostnad som räknas av mot överskott som sedan i form av vinst beskattas.

Sveriges infrastruktur, fabriker, maskinpark har behov av omfattande förnyelse. Vinnaren av ett materiellt modernare Sverige är landet och dess medborgare.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att direktavskrivning införs på investeringar

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att införa direktavskrivningar på investeringar. Det är svårt att utläsa om motionären avser skattemässiga eller redovisningsmässiga avskrivningar med sitt förslag. Oaktat vilket riskerar förslaget att leda till svåröverskådliga konsekvenser. Jämförbarheten mellan företag kommer inte att gå att göra utifrån redovisningen, då något företag kan ha gjort en stor investering som de till 100% avskrivit på en gång. Det blir stora hopp mellan åren, istället för en jämn periodisering av kostnaden.

Motionären anför i sin brödtext att direktavskrivning upp till 100% eller den tid som investeraren bestämmer ska kunna användas, något som ytterligare kraftigt försvårar jämförelsen mellan två företag i samma bransch. Vidare finns för större (företrädesvis börsnoterade) företag standardiserade internationella redovisningsregler i form av IFRS (International Financial Reporting Standards) som syftar till att möjliggöra rättvisa jämförelser mellan olika företag oaktat i vilket land som företaget befinner sig. Det skulle vara skadligt för svenska företags konkurrenskraft som redovisar enligt IFRS att införa nationella särregler som kraftigt avviker från vad deras konkurrenter har att förhålla sig till. Partistyrelsen föreslår med anledning av ovanstående, att rikstinget avslår motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:21 Mindre aktiebolags krav att uppge nettoomsättningen

Gällande årsredovisningslag (1995:1554) tillåter Bolagsverket att efter ansökan av aktiebolag medge att nettoomsättningen i företagets resultaträkning i årsredovisningen utelämnas.

Möjligheten har tillkommit för att skydda mindre bolag från en eller flera marknadsdominerande konkurrenter.

Kännedom om omsättning i ett bolag och övriga uppgifter från årsredovisning vilken är en

offentlig handling kan allvarlig skada ett bolag. Konkurrenter med stor kassa kan på klarspråk agera enligt ”svälta räv” principen då ofta kunskap om prissättning, inköpskanaler, inköpspriser går att få fram.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att årsredovisningslagen ändras så att aktiebolag med en omsättning understigande 50 miljoner/år med automatik och utan ansökan till Bolagsverket själva äger rätt att välja om nettoomsättningen i företagets resultaträkning i årsredovisningen skall utelämnas eller ej.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om rätten för mindre aktiebolag att själva bestämma om de vill lämna ut företagets nettoomsättning i årsredovisningen. I Årsredovisningslagens 3 kap 11 paragraf behandlas resultaträkning i förkortad form. Där stadgas att:

”Bolagsverket får i ett enskilt fall medge att uppgiften om nettoomsättningen utelämnas, om det är motiverat av konkurrensskäl.” Lag (2010:1515).

Aktiebolagslagen ger aktiebolag vissa privilegier som andra bolagsformer inte har. Därav följer också vissa förpliktelser. Dessa förpliktelser syftar till att ge externa intressenter i form av exempelvis långivare och leverantörer så god information och insyn i företaget som möjligt. Det är ett högst rimligt krav då ägaren av ett aktiebolag inte är personligt betalningsansvarig vid företagets konkurs utan banker och leverantörer är bland de intressenter som får sina fordringar av eller nedskrivna vid en konkurs. Därav informationsbehovet.

Partistyrelsen bedömer att nuvarande skrivning i lagen är tillräcklig för att åstadkomma det motionären syftar till, nämligen att skydda mindre företag från insyn av konkurrensskäl. Att medge ett generellt undantag att redovisa nettoomsättningen för alla företag med en omsättning understigande 50 miljoner kronor per år är enligt partistyrelsen att gå för långt då en mängd företag som saknar lagstiftningens intentioner med undantaget skulle komma att omfattas av undantaget. Partistyrelsen föreslår med den bakgrunden rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:22 Periodiseringskonton - skattekonsekvenser

Företag som har överskott har rätt att avsätta en viss del av årsvinsten till så kallade periodiseringskonton. Avsikten är att kunna jämna ut det beskattade resultatet vid dåliga år med resultat från de år som gått bättre.

Tyvärr anser staten att dessa avsatta medel tillhör staten och att företagaren endast lånar avsatta medel på periodiseringskonto. Av denna anledning skall varje år ränta betalas till staten på avsatt belopp samt då ett belopp på ett periodiseringskonto för ett visst år löses upp för att ex.vis täcka upp en förlust skall en uppräkning ske av det redan avsatta beloppet.

Resultatet innebär att företagaren i sin årliga skattedeklaration måste föra upp räntan och uppräkningsbeloppet som inkomst och betala skatt på dessa.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att ränta inte skall utgå på belopp på periodiseringskonton samt att uppräkning inte skall ske av upplösta medel från samma konton.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyster frågan om slopad ränta på periodiseringskonton. Partistyrelsen menar att periodiseringsfonder är en i grunden beskattningsmässigt gynnsam möjlighet för företagen att bygga upp eget kapital i syfte att stimulera investeringar i den egna verksamheten. Det är gynnsamt för företaget/företagaren och det förväntas stimulera sysselsättningen. Företagens avsättning till periodiseringsfonder är en frivillig åtgärd och den ränta som betalas för dessa är förmodligen inget större problem för företagen. Partistyrelsen anser att det finns mer angelägna reformer på området företagsbeskattning som borde prioriteras högre, exempelvis sänkningar av bolagsskatt och skattelättnader för de mindre fåmansaktiebolagen och föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:23 Motion: Inför kommunal ”Lyxfälla”- akut och inför en stopplag

I Sverige finns ett komplicerat system för att jämna ut skillnader mellan rika och fattiga kommuner.

Få om någon ser inte igenom alla konsekvenser för de utjämningsmetoder som härskar och vilka incitament och drivkrafter som detta för med sej. Inkomstutjämning, kostnadsutjämning, regional utjämning och strukturbidrag alla sätter de igång processer som vi inte fullt förstår.

Vi ska också luras att tro att det endast är små kommuner långt borta som per definition är fattiga och är föremål för bidragen. Men verkligheten är konstig. En stor ”primärkommmun” kan erhålla bidrag från ett gäng mindre kranskommuner. Samtidigt är kommunalskatten lägre i ” primärkommunen” jämfört med dess kranskommuner. Rättvist?

Det borde finnas en bortre tidsgräns för hur länge en kommun skall kunna få olika utjämningsbidrag.

I längden borde SKR tillsätta en task force och styra den kommunala budgeten som år efter år inte går ihop.

Attsats 1: att KD:s partistyrelse tillsätter en grupp som driver frågan att över partigränserna införa en stopplag för statliga och regionala utjämningsbidrag

Ljungsbro 2023-01-01

Torbjörn Nibelius

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det finns idag stora skillnader vad gäller skattekraften i Sveriges 290 kommuner. Även

befolkningens behov av service i olika delar av landet ser olika ut. Den svenska staten vill att Sveriges invånare ska garanteras en likvärdig kommunal service, oavsett vart invånarna bor. Utjämningssystemet är statens sätt att utjämna dessa skillnader och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för landets kommuner och landets regioner. Detta system fungerar kanske inte optimalt men att stopplag tror vi inte är rätt väg att gå utifrån ett solidariskt perspektiv och då en översyn av lagen för detta är pågående föreslår partidistriktsårsmötet att motionen ska besvaras.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om en stopplag för statliga och kommunala utjämningsbidrag. Utjämningssystemet har till uppgift att säkerställa att samtliga invånare i Sverige oavsett var de bor har tillgång till en jämlik kommunal service. Eftersom skattekraften är olika i olika delar av Sverige och eftersom befolkningens behov av kommunal service är olika stora i olika delar av Sverige så måste vi ha ett system för att utjämna dessa strukturella skillnader. Inkomstutjämningen utjämnar för skillnader i skattekraft, medan kostnadsutjämningen utjämnar för kostnadsskillnader för obligatoriska verksamheter till följd av strukturella och opåverkbara faktorer som demografi, geografi eller socioekonomiska förhållanden. Utjämningssystemet för kommuner och regioner omfattar cirka 195 miljarder kronor, inklusive LSS-utjämningen. Av detta står staten för cirka 165 miljarder kronor. Den mellankommunala utjämningen utgör således 30 miljarder kronor, drygt 15 procent av kostnaderna för att skapa förutsättningar för en likvärdig kommunal service för obligatoriska verksamheter i hela landet.

Det kan alltid diskuteras hur man får till ett optimalt utjämningssystem och en utredning om detta där alla riksdagens partier är representerade genomförs för tillfället. Utredningen har i uppdrag att se över hur systemet kan förbättras, inte huruvida vi ska ha en ekonomisk utjämning mellan kommuner och regioner eller inte. Kristdemokraterna står bakom den grundläggande idén med ett utjämningssystem då det stämmer väl överens med de kristdemokratiska idéerna om solidaritet och förvaltarskap och föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:24 Skattetak vid höga marginalskatter – minst hälften kvar

Sveriges välstånd har sitt ursprung i ett hårt arbetande folk och en samhällsgemenskap byggd på svenska värderingar. En gemenskap som omfattar såväl välfärd som lag och ordning, vilket vi tillsammans finansierar genom skatter.

Som kristdemokrater vet vi att det inte är staten som skapar välstånd, tvärtom kan den hämma tillväxt och utveckling. Något som inte minst blev tydligt under 1900-talets slut då marginalskatterna skenade till dryga 80 % vilket ledde till en skadlig kompetensflykt. Århundradets skattereform skulle råda bot på detta. Principen om marginalbeskattning på maximalt 50% inrättades av dåvarande socialdemokratiska regering, men höll enbart i ett par år i och med värnskattens tillkomst år 1995.

Trots värnskattens avskaffande ligger de högsta marginalskatterna idag på mellan 49,3–55,5%, beroende på i vilken kommun du bor. Enbart i 7 av landets 290 kommuner är den kommunala skattesatsen lägre än 30%, vilket ger en maximal marginalskatt på 50% för de som arbetar där; de allra högsta skatterna omfattar framförallt stora delar av landsbygden medan de är lägre i större tätortskommuner.

För att motverka ytterligare avbefolkning av landsbygden samt för att öka incitamenten för företagsamma personer att verka i och utveckla hela vårt land, behövs ett skattetak på marginalskatten. Genom att justera den statliga inkomstskatten med utgångspunkt i varje enskild kommuns kommunala skattesats kan den årligen anpassas för att aldrig överstiga 50% i total inkomstbeskattning. I kommuner som Dorotea, Bräcke och Vindeln där den kommunala skatten idag uppgår till omkring 35% skulle således den statliga inkomstskatten minskas från 20% till omkring 15%, medan den förblir oförändrad i kommuner som Stockholm med kommunal skattesats under 30%. Ett skattetak på de högsta marginalskatterna skulle bli en riktad satsning för landsbygden, för att hela Sverige ska leva och utvecklas mer likvärdigt.

Kommunernas incitament att ytterligare höja skatten till följd av ett skattetak på höga inkomster är minimal eftersom kommunernas skatter påverkar samtliga invånare oavsett inkomstnivå. Incitamenten att minska den är fortsatt starkare, framförallt i högskattekommuner. Skattetaket rör den separata statliga inkomstskatten och omfattar enbart höginkomsttagare, oaktat kommunal skattesats. Effekten av förslaget är ökade incitament för produktiva och företagsamma personer att verka i hela landet istället för att lockas till storstadsregionerna av skatteskäl.

Attsats 1: Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att driva frågan om skattetak för tjänsteinkomster som direktbeskattas över 50%

Älvsjö 2023-04-04

Tom Ludwig Olefors

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på en sänkt statlig inkosmstskatt för boende i kommuner med kommunalskatt överstigandes 30%. Detta skulle förvisso göra det mer ekonomiskt attraktivt att göra karriär i högskattekommuner men drar med sig andra problem.

Partidistriktsstyrelsen ser framför allt att en sådan reform skulle indirekt urholka det kommunala självstyret och därutöver på sätt och vis premiera misskötsel av kommuner genom att staten går in och tar ut lägre skatt i de kommuner som har högt skattetryck.

Partidistriksstyrelsen menar att en reform så som motionen förespråkar skulle sätta viktiga principer för styret av Sverige ur spel.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om skattetak för tjänsteinkomster. Kristdemokraternas syn på skattesystemet är att det bör stimulera arbete, hederlighet, sparande och företagande och att den enskilde i hög utsträckning får behålla sin egen lön eller pension. Målet är att alla heltidsarbetande ska kunna leva på sin inkomst. Studier och kompetensutveckling måste löna sig. Skatter ska också finansiera välfärden och andra offentliga utgifter och bidra till att ge sociala och ekologiska ramar för den ekonomiska utvecklingen. Mot bakgrund av ovanstående är det ett självklart mål att sänka skattetrycket. Kristdemokraterna har varit med och gjort just detta – i regeringsställning och genom att få stöd för våra budgetförslag i opposition. Det har inneburit en positiv utveckling med ökad frihet för människor och familjer, som lett till ökade incitament till

arbete och företagsamhet.

Samtidigt måste varje skattesänkning vägas mot angelägna prioriteringar inom välfärden eftersom en viktig princip i budgetarbetet är att samtliga reformer ska vara fullt ut finansierade antingen genom besparingar eller inom ett givet reformutrymme. Dynamiska effekter (som eventuellt kan finansiera vissa skattesänkningar längre fram) kan alltså inte räknas med i reformutrymmet, eftersom alla skattesänkningar ska vara finansierade inom budgeten. Därmed blir frågan om när och vilka skatter som ska sänkas en fråga om prioritering bland viktiga reformer såsom ökade resurser till vården och omsorgen. Kristdemokraterna anser det är en rimlig hållning att en löntagare inte ska betala mer än hälften av en löneökning i skatt. Givet det läge som råder på arbetsmarknaden anser partistyrelsen dock att det är särskilt angeläget att sänka skatter på lägre inkomster, och mer för de som står längst från arbetsmarknaden, för att det ska löna sig bättre att gå från bidrag och ersättningar till arbete. Det är också här de största marginaleffekterna finns idag, vilket måste motverkas.

Men även marginaleffekter för de med högre inkomster behöver dämpas. Med värnskattens avskaffande har så skett för högavlönade. Den kraftiga KPI-uppräkning av brytpunkten för statlig skatt som inträffade vid årsskiftet har också motverkat att fler behöver betala statlig inkomstskatt. Det är viktigt att motverka att allt fler i grupper som barnmorskor och poliser betalar statlig inkomstskatt. Konsekvensen blir annars minskade incitament att jobba en extra timme, vilket många inom exempelvis vården och polisen ställs inför.

Kristdemokraterna har också föreslagit en kommunskattebroms för att motverka kommunalskattehöjningar. Detta och andra förslag för att dämpa skatterna i högskattekommuner är mer lämpliga än förslaget om tak. Partistyrelsen anser att partiet fortsatt ska verka för ett sänkt skattetryck, men anser att den typ av tak som föreslås inte kan genomföras och prioriterar därtill i detta läge att sänka skatten för de med lägre inkomster. Partistyrelsen anser med den bakgrunden att motionen bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:25 Arbetslivskriminalitet

Arbetskraftsexploatering genom utnyttjande av svartarbete, lönedumpning, skattebrott och fusk leder till utveckling av ett parallellsamhälle, osund konkurrens, förlorade skatteintäkter och mänskligt lidande. Särskilt viktigt ur ett rent etiskt perspektiv är det att offentliga medel inte går till bolag som har arbetskraftsexploatering som affärsidé.

För att minska risken för att offentlig sektor köper varor och tjänster från oseriösa eller rent kriminella bolag eller bolagsföreträdare, regleras skyldigheterna och möjligheterna att utesluta sådana anbudsgivare av Lagen om offentlig upphandling (LOU), Kap. 13 1-3§.

1:a § beskriver att en upphandlande myndighet ska utesluta en leverantör från att delta i en upphandling, om myndigheten genom kontroll enligt 15 kap. eller på annat sätt får kännedom om att leverantören enligt en dom som fått laga kraft är dömd för brott som innefattar organiserad brottslighet, bestickning, bedrägeri, penningtvätt eller finansiering av terrorism, terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet samt människohandel enligt hur dessa brott regleras av diverse olika EU-artiklar. Många av dessa är dessutom sådan som ej finns beskrivna i den svenska strafflagstiftningen.

Är leverantören en juridisk person, ska leverantören uteslutas om en person som ingår i leverantörens förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan har dömts för brottet. Detsamma gäller om den som har dömts för brottet är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera

leverantören. Lag (2018:1317).
Kap.15 § 7 stadgar följande:
En upphandlande myndighet får begära att en leverantör lämnar in ett utdrag ur ett brottsregister eller en likvärdig handling som har utfärdats av en behörig myndighet i ursprungsstaten eller den stat där leverantören är etablerad och som visar att det inte finns omständigheter som enligt 13 kap. 1 § utgör skäl för att utesluta leverantören från att delta i upphandlingen.

Visar inte den begärda utredningen att leverantören enligt en dom som fått laga kraft har dömts för något sådant brott som avses i 13 kap. 1 §, ska leverantören inte med stöd av den bestämmelsen uteslutas från att delta i upphandlingen, om inte något annat framgår av utredningen i övrigt.

Av skrivelse från Polismyndigheten i samverkan med Upphandlingsmyndigheten Dm: A101.405/2017 framgår dock att: förutsättningar idag inte finns för upphandlande myndigheter att kräva att leverantörer och deras företrädare ger in utdrag ur belastningsregistret. Varefter man hänvisar till ett antal hinder i form av sekretess, integritet, att de brott som LOU listar inte är tillämpliga på svensk strafflagstiftning och att man inte lämnar ut denna typ av information digitalt.

Istället föreslår myndigheterna att: Enligt 15 kap. 9 § LOU får ett sådant utdrag under vissa omständigheter ersättas av en utsaga som leverantören har lämnat på heder och samvete inför ett behörigt organ eller av en liknande försäkran. Upphandlingsmyndigheten och Polismyndigheten anser att en sådan ordning generellt bör tillämpas vad avser företrädare i Sverige intill dess att en långsiktig lösning kommit på plats.

Av ovan framgår alltså att lagen är skriven på sådant sätt att den inte kan tillämpas i praktiken. Polismyndigheten visar att ett belastningsregisterutdrag inte omfamnar de brott som listas i LOU , Kap. 13 1§ och att man av integritetsskäl inte ska lämna ut sådan handling. Någon annan myndighet finns inte att vända sig till. Istället föreslår man att anbudsgivaren på heder och samvete ska lova att man inte är belastad enligt vad som beskrivs i 1§. Detta är en ordning som lämnar ett mycket stort utrymme för att olämpliga anbudsgivare lämnar oriktiga uppgifter, särskilt som upptäcktsrisken är obefintlig då offentlig sektor saknar såväl rutiner som förmåga att kontrollera sanningshalten i dessa sanningsförsäkringar.

Därtill är lagen tydlig. En anbudsgivare ska uteslutas om denne eller dess företrädare begått något av dessa sex listade brott. Det är bra, men en anbudsgivare kan alltså inte uteslutas p.g.a att denne gjort sig skyldig till någon annan slags brottslighet: Enkelt förklarat: Bedrägeri, bestickning, penningtvätt = anbudsgivaren ska uteslutas från upphandlingen. Styckmord, grova narkotikabrott, våldtäkt av barn = anbudsgivaren är välkommen som leverantör till offentlig sektor.

Detta är naturligtvis absurt och haken tycks ligga i att de uteslutningsgrunder som idag listats, alla tar sitt avstamp från gemensamma rättsakter inom EU.

Attsats 1: · Att KD verkar för att LOU omarbetas på sådant vis att lagen faktiskt skapar de möjligheter som krävs för att kunna sortera bort oseriösa bolag från att få upprätta avtal med svenska myndigheter

Attsats 2: Att upphandlande myndigheter ska åläggas en utredningsplikt om huruvida anbudsgivare ska uteslutas enligt LOU Kap. 13, 1§. Det finns idag flera privata aktörer att tillgå som bistår myndigheter med bakgrundskontroller av anbudsgivare.

Attsats 3: Att KD verkar för en utvidgning av brottskatalogen i LOU. Kap. 13,1§, så att den i större omfattning speglar den allmänna rättsuppfattningen av vilka vandelskrav som ska ställas

på företag och dess företrädare som vill vara leverantörer till offentlig sektor.

Skutskär 2023-03-29

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om arbetslivskriminalitet. Arbetslivskriminalitet är ett stort problem som bidrar både till att kriminalitet frodas och skuggsamhällen skapas. Det bidrar dessutom till en osund konkurrens där ”schyssta” arbetsgivare drabbas av en osund konkurrens från oseriösa aktörer. Offentliga upphandlingar behöver tillgodose fler intressen. Dels kommuner och myndigheters behov av att på ett ändamålsenligt sätt upphandla de produkter medborgarna efterfrågar till ett rimligt pris. Å andra sidan har vi ett samhällsintresse av att undvika både korruption och oseriösa aktörer som systematiskt utnyttjar människor. Det offentliga har en skyldighet att upprätthålla en offentlig upphandling som motverkar korruption, fusk och arbetslivskriminalitet.

KD har agerat tidigare i frågan och var som enda alliansparti 2017 med om att göra upp med den dåvarande regeringen om att införa skärpta arbetsrättsliga regler vid offentlig upphandling i branscher med särskilda risker. Det var en framgång för KD som värnade rimliga arbetsvillkor inom riskbranscher, säkerställde likabehandling av anbudsgivare samt värnade småföretagens möjligheter att delta i upphandlingar.. "Dessa förändringar som infördes har följs upp av Statskontoret

Även om den nya lagstiftningen bara hunnit vara på plats i tre år och många upphandlande myndigheter inte hunnit se effekter konstaterar Statskontoret följande: ”Även om myndigheterna överlag är osäkra på effekterna, konstaterar vi att en fjärdedel av myndigheterna ändå bedömer att upphandling med arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal har bidragit till att förbättra arbetsförhållandena”
Statskontoret skriver vidare att: "Flera myndigheter pekar också på att det är det faktum att det finns arbetsrättsliga villkor i kontrakten som ger dem de praktiska förutsättningarna att följa upp och att kunna ha en direkt dialog med leverantörerna. De beskriver att utan arbetsrättsliga villkor minskar sannolikheten att myndigheten följer upp och har en dialog med leverantörer, och utan uppföljning och dialog kan myndigheten inte påverka arbetstagares arbetsförhållanden.”

Detta påvisar tydligt hur KD varit med och möjliggjort för upphandlande myndigheter att sortera bort oseriösa bolag. Det är även värt att framhålla Kristdemokraternas arbetet för att det införts möjlighet att reservera upphandlingar och valfrihetssystem för idéburna aktörer, vilket skapat möjligheter för upphandlande myndigheter att styra bort från fokus på bara lägsta pris och istället kunna ta hänsyn till mervärden hos de idéburna aktörerna. Partistyrelsen anser vidare att de uppdrag som Statskontoret rekommenderar bör övervägas: att regeringen ger i uppdrag till Upphandlingsmyndigheten att analysera och lämna förslag om hur samordningen kan öka mellan statliga myndigheter när de upphandlar med arbetsrättsliga villkor. Samt att regeringen överväger att i Upphandlingsmyndighetens instruktion förtydliga uppgiften att verka för arbetsrättsliga villkor inom upphandling." Partistyrelsen föreslår i och med det att anse attsats 1 besvarad.

Motionären lyfter frågan om utredningsplikt. Det motionären efterfrågar är redan, som motionären påpekar, svensk lag. Lagtexten anger att ”En upphandlande myndighet ska utesluta en leverantör från att delta i en upphandling”, i de fall en anbudsgivare genom kontroll eller på annat sätt får reda på att leverantören är dömd för den grova brottslighet lagrummet syftar på.

Partistyrelsen menar att offentliga upphandlingar måste vara effektiva och ändamålsenliga. Redan idag är de av rättssäkerhetsskäl ofta förenade med en långtgående byråkrati. Samtidigt är arbetslivskriminaliteten ett stort problem som medför exploatering av utsatta grupper men också osund konkurrens som konkurrerar ut hederliga företagare. Partistyrelsen menar att olika sätt att stärka upphandlande myndigheters möjligheter och skyldigheter att säkra att anbudsgivarna är seriösa bör utredas, och med detta bör att-sats 2 anses besvarad

LOU anger en omfattande katalog av allvarliga brott där upphandlande myndighet ska utesluta oseriösa bolag vid upphandling. Partistyrelsen står bakom den. Vilka förändringar som bör göras för att brottskatalogen i ännu större omfattning ska spegla den allmänna rättsuppfattningen om vilka vandelskrav som ska ställas på företag och dess företrädare för att kunna vara leverantör till offentlig sektor framgår inte. Partistyrelsen ser lagens nuvarande brottskatalog som rimlig och föreslår därför rikstinget att avslå attsats 3.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

08:26 Förbättringsbehov av upphandlingsfunktionen av entrepenadtjänster, främst inom äldrevård och gatumiljö

För att kvaliteten skall kunna öka krävs utbildning av upphandlingsfunktionen, samt att kravställandet skall inbegripa de som skall nyttja tjänsten. Kommunal personal som skall registrera och hämta uppgifter i data systemen. Brukarna, representerade av t ex en grupp pensionärer för callcenter verksamhetens utformning. Medborgare och yrkeschaufförer för planering av gatuarbeten. Själva besluten kan tas högre upp i byråkratin men kravställandet behöver flyttas ned till berörda och brukare.

Vad som behövs är att upphandlingarna inte bara görs juridiskt korrekt och enligt lagen om offentlig upphandling som inte alls syftar till att tjänsterna skall ge goda resultat för skattebetalarna som ytterst är beställare, utan lagen är till för att säkerställa god fri konkurrenssituation för entreprenörerna, vilket den ändå inte gör då regelverket är så komplext och omfattande att endast större företag har resurser att följa regelverket. Tjänstens kvalitet som rimligen är huvudsyftet med upphandlingen faller mellan stolarna därför att det bara blir kostnaden och följsamhet mot regelverket som bevakas.

Medierna är varje dag fulla med klagomål och reportage från misslyckanden och felaktigheter eller uteblivna tjänster inom främst äldrevården som till stor del utförs av mindre entreprenörer inom hemtjänsten och lite större aktörer inom olika former av äldreboende
Därtill hör man ofta från äldre att de inte kunnat utnyttja vården fullt ut på grund av att de inte klarat av att digitalt knappa flervalssamtal till rätt instans eller inte kan hantera de digitala terminalerna över huvud taget utan måste få hjälp av släkt och vänner i den mån de har sådana.

Tittar man närmare på varför en tjänst upplevs som felaktig både från handläggaren och brukaren är att tjänsten är felaktigt eller ofullständigt kravställd, eller att det saknas avtalsviten som sätter press på utföraren att anstränga sig tillräckligt och avsätta tillräckligt med resurser för att tjänsten skall fungera som den är avsedd.

När det gäller gatumiljön så samordnas inte grävningar som gör att gatan i ett stort antal gånger per år grävs upp och blir stående med öppna hål månadsvis. Under dessa döda perioder

använder entreprenörerna ofta den avstängda marken för upplägg av mtrl, uppställning av maskiner, som parkering för den egna personalen etc. Rimligen ger detta kommunen onödiga kostnader. Invånarna i staden går miste om parkeringsplatser och framkomligheten i staden försämras pga. all avstängningar Gator och trottoarer lagas sedan provisoriskt och snubbelrisk ökar, alla lappningar och lagningar ger ett otrevligt intryck och ingen har vunnit på situationen.

Fel kostar vanligen stora pengar genom utökade arbets- och mtrl åtgång, ränteförluster pga. dröjsmål etc. Felaktiga och bristfälliga mer arbetskraft och ger brukarna sämre nytta än om tjänsten är korrekt utformad.

Attsats 1: Att riksmötet uppdrar åt KD styrelse att verka för att kommuner och regionkontor inrättar särskilda kvalitetsgranskare och revisorer för granskning av kvaliteten vid upphandlade tjänster och utförandet av de.

Attsats 2: Att för varje upphandling över en miljon skall tas fram en konsekvensanalys för effekterna av att upphandlingen genomförs, respektive inte genomförs

Attsats 3: Att uppdrags- och inköpsavtal normalt skall innehålla sanktionspargrafer

Attsats 4: Att särskild utbildning för dessa uppgifter uppdras åt SKR att ta fram och erbjudas kommuner och regionen inom nuvarande mandatperiod.

Stockholm 2023-04-04

Leif Leijon

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsstyrelsen anser att det finns en god intention i motionen. Det är av största vikt att kvalitets- och utvecklingsarbete är och förblir i fokus när det kommer till offentlig upphandling. Samtidigt menar distriktsstyrelsen kommuner och regioner redan i dagsläget arbetar med kvalitetsarbete i samband med upphandling. Det är viktigt att aktörer, såväl kommunala som privata, på ett korrekt sätt hanterar de upphandlingar som har vunnits, att det även fortsättningsvis ska vara förknippat med sanktioner om leverantörerna inte följer avtalen. Det utbildningsarbete som redan i dag genomförs bör behållas för att kunskapen ska vara tillfredställande. Likaså är det viktigt att fortsatt genomföra förstudier inför det att större upphandlingar görs, i syfte att identifiera vilka behov som faktiskt föreligger.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter behovet av förbättrad upphandlingsfunktion av entreprenadtjänster. Det faller idag på den kommunala revisionen att granska både kommunens ekonomiska förvaltning och räkenskaper samt verksamhetens kvalité och måluppfyllelse. Redan idag har många kommuner dessutom intern verksamhetsrevision för att bedöma verksamhetens måluppfyllelse. Där ingår att granska upphandlingen av tjänster hos externa leverantörer. Men medan stor möda ofta behöver läggas på själva upphandlingarna så följs de samtidigt inte alltid upp med samma noggrannhet. Det kan därför finnas det skäl för många kommuner att med stöd av upphandlingsmyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner utveckla uppföljningen av upphandlingar för att säkerställa upphandlingens syfte. Samtidigt uppvisar Sveriges 290 kommuner en stor variation vad gäller storlek och grader av komplexitet och partistyrelsen anser av den anledningen att det för närvarande inte finns skäl till ytterligare initiativ från statligt håll

avseende revision och granskning av kommunernas upphandlingar.

Sveriges kommuner uppvisar en myllrande mosaik av olikheter. Partistyrelsen anser att det är rimligt att överlåta utformandet av upphandlingssunderlagen (utöver direkta lagkrav i LOU) till kommunerna själva.

Motionens intentioner att förbättra kvalitén delas av partistyrelsen. Många upphandlingar innehåller redan idag olika former av sanktionsparagrafer men tjänstens kvalité kan ändå uppvisa brister. Ofta är det istället uppföljning och utvärdering av upphandlade varor och tjänsters kvalité som brister.

Partistyrelsen anser att det är för detaljerad nivå för rikstinget att ta ställning till, och besluta om vilka typer av utbildningar SKR ska erbjuda och föreslår därför rikstinget att avslå attsats 4.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:27 Internrevision hos myndigheter

Förvaltningsmyndigheter har internrevision och styrs av Internrevisionsförordningen 2006:1228.

Dess § 2 första stycket anger att revisionen skall ledas av chef anställd i myndigheten.

Detta innebär att ex.vis en internrevisor lyder under en generaldirektör och att den senare kan ha intresse av att förhindra kritik och information som kan komma fram vid internrevision av myndigheten inklusive generaldirektören själv.

En internrevisor skall vara fristående från den han/hon reviderar.

Svenska myndigheter har omfattande problem med oegentligheter för vilka kompetens inte alltid finnes i tillräcklig omfattning varken internt eller i närtid inom Riksrevisionen.

Attsats 1: Att internrevisionen inom förvaltningsmyndigheter omorganiseras att lyda under Riksrevisionen och att Riksrevisionen i väsentligen större omfattning skall upphandla extern kompetens för sina revisioner i fall när egen kompetens och resurser inte är tillgängliga i omedelbar närtid.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om en förbättrad internrevision hos myndigheter. Riksrevisionen har granskat internrevisionen och konstaterat att det finns brister (Rir 2017:5). Man presenterar ett antal åtgärder i syfte att förbättra internrevisionen hos myndigheterna

• Regeringen bör överväga om det ska införs krav på att varje myndighet som lyder under internrevisionsförordningen ska ha minst en heltidstjänst för internrevisionen. Ett sådant krav skulle kunna tjäna som utgångspunkt för vad som kan betraktas som tillräckliga resurser för internrevisionen.

• Regeringen bör överväga att förtydliga huruvida internrevisionen ska lämna en årlig bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll till myndighetsledningen. Ett sådant förtydligande skulle klargöra internrevisionens uppdrag för såväl myndighetsledning som internrevisor samt förtydliga innehållet i god sed så att denna tillämpas likvärdigt i den statliga internrevisionen.

• Regeringen bör ge Ekonomistyrningsverket i uppdrag att samordna den externa kvalitetssäkringen av myndigheternas internrevision. Vidare bör regeringen ställa krav på att extern kvalitetssäkring genomförs minst vart tredje år. Ekonomistyrningsverket

• Ekonomistyrningsverket bör aktivt arbeta för att enmansrevisorer ska ingå samverkansavtal med andra internrevisorer för att öka enmansrevisorernas möjlighet att diskutera och kvalitetssäkra sitt revisionsarbete på ett strukturerat sätt.

• Ekonomistyrningsverket bör utveckla sin återrapportering om internrevisionen till regeringen. Återrapporteringen bör inkludera uppgifter om enskilda myndigheter.

Partistyrelsen anser att Riksrevisionens föreslagna åtgärder inom ramen för dess granskning av myndigheters internrevision är rimligt att implementera. Riksrevisionen har inte funnit anledning att föreslå den förändring som motionären efterlyser. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:28 Lagen om offentlig upphandling

Lagen om offentlig upphandling (LOU) fungerar inte tillfredställande. Nästan alla anbud som kommunen beslutar om blir överklagade. I något fall är det helt i sin ordning, men i de flesta fall är överklagandet varken juridiskt eller rättfärdigt. Det verkar som vissa företag och organisationer överklagar bara för att möjligheten finns. I många fall överklagar man på rena petitessers bara för att ”sätta käppar i hjulet” och ställa till oreda. På grund av dessa okynnesöverklaganden ökar kostnaderna och projekt blir försenade i en omfattning som kostar Sveriges kommuner miljonbelopp. Kanske man kan se hur Danmark har utformat sitt vitessystem? Jag är helt övertygad om nedanstående förslag förverkligas kan mycket tid och pengar sparas.

Attsats 1: Att lagen om offentlig upphandling (LOU) ses över så att den organisation som vill överklaga får betala en avgift om överklagan inte godkänns. Exempelvis kan ett lämpligt vitesbelopp vara tillämpningsbart. Om däremot överklagan är korrekt utgår ingen avgift till den klagande parten.

Lagan 2023-02-20

Lennart Olsson

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
PDS föreslår avslag på att-satsen. Motionen beskriver ett aktuellt problem och liknande motioner har behandlats vid förra Rikstinget. PDS menar att åtgärder för att förtydliga och förbättra upphandlingsförfarandet är en bättre åtgärd för att komma till rätta med den beskrivna problematiken.

Vi ser också en risk att förslaget kan medföra att finansiellt svaga parter i o m risken för ett

eventuellt vite i undviker att överklaga trots att de skulle kunna ha fullt legitima skäl för att överklaga.

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om vite vid offfentliga upphandlingar. Det är viktigt med fungerande och effektiva upphandlingar, men det är också viktigt att hålla i åtanke att möjligheten att överklaga är viktig för att minska risken för korruption, och för mindre företag som deltar i en upphandling där motparten lägger orimligt låga anbud. Offentliga upphandlingar styrs också i de flesta fall av EU-regler för att värna den inre marknaden. Partistyrelsen föreslår med den bakgrunden, att rikstinget avslår motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:29 Partnering avtal

I dagens läge har ett nytt begrepp spritt sig inom entreprenadbranschen och det är begreppet partnering. Detta är ett sätt för beställare och entreprenörer kan samverka för att realisera sina exploaterings planer, det har dessutom väkt mycket intresse från kommuner som vill utveckla sin tätort.

Fallgroparna är dock många då det ej finns något färdigt standardavtal för denna typ av entreprenader att luta sig mot, dessutom kan vissa frågor dessutom strida mot kommunlagen.

I dag har vi olika fungerade standardavtal för entreprenader till exempel AB04, ABT 06, ABS 18 och ABK 09 som är avtal som balanserar risken mellan parterna i en entreprenadaffär.

Attsats 1: Att partistyrelsen skall verka för att utarbeta ett standardavtal för partnering som kommuner och andra upphandlare kan använda sig av vid denna typ av affärer.

Ale 2023-02-01

Lennart Borgvall

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om utarbetandet av standardavtal för partnering. Som samarbetsform för utförande av ett kontrakt har partnering förekommit under minst de senaste tio åren. Detta är en rent avtalsrättsligt reglerad samarbetsform för hur parterna ska arbeta i ett kontrakt. Innebörden och definitionen kan skilja sig lite åt beroende på sammanhanget och typ av projekt. Kontrakt för denna samarbetsform omfattas som utgångspunkt av upphandlingsregelverket och kan användas för byggentreprenader likväl som andra projekt. Det handlar om att inleda ett nära samarbete mellan beställare och leverantör, för att tillsammans nå ett visst förutbestämt resultat eller mål. Syftet är att de traditionella gränserna mellan parterna ska förändras, genom att bland annat ge varandra mer insyn och större förtroende.

Beakta att förslagen från den valda samarbetspartnern, är de som i första hand görs tillgängliga. Utmaningarna kan ligga i att innan ett utförande är bestämt, kunna fastställa kriterier och krav för att kunna välja vem som är den mest lämpliga leverantören att utföra arbetet. Partneringsamarbeten kan upphandlas genom samtliga upphandlingsförfaranden. I vissa situationer är det möjligt att använda förhandlat förfarande med föregående annonsering. Här

ges då utrymme att förhandla med en eller flera leverantörer om valet av utförande. Om man använder entreprenadformen totalentreprenad och tillåter anbud med alternativa utföranden i upphandlingen, är det möjligt att skapa ett förhållandevis stort förhandlingsutrymme. Vill den upphandlande myndigheten tillvarata leverantörernas kunnande och förslag innan upphandlingsdokumenten upprättas och anbud lämnas, kan i vissa situationer en konkurrenspräglad dialog genomföras.

Då partnering som utgångspunkt omfattas av upphandlingsregelverket och förutsättningarna för olika partneringsamarbeten kan vara av starkt skiftande karaktär ser inte partistyrelsen behovet av att verka för utarbetandet av ett standardavtal för partnering. Däremot bör Upphandlingsmyndighen ges i uppdrag att ta fram stöd för partnering.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Partistyrelsen föreslår rikstinget att partistyrelsen ges uppdraget att verka för att Upphandlingsmyndigheten ska få i uppdrag att ta fram stöd för partnering och därmed anse motionen besvarad.

08:30 Beskattning av tobak med folkhälsa i fokus

Beskattningen av olika tobaksprodukter har ökat kraftigt de senaste 15 åren. Forskare är mycket eniga kring cigaretters omfattande skadeverkningar på folkhälsan och därför är också punktskatten på denna vara hög. Det har dock funnits stor okunnighet genom åren kring hur stor skada andra tobaksprodukter har haft och de har därför också belastats med höjda punktskatter med folkhälsan som argument.

I forskning från det senaste decenniet har forskare kunnat visa att snusets effekter på folkhälsan inte alls varit lika dramatiska eller särskilt negativa som man tidigare trott. Samtidigt har skatten på vanligt snus ökat med över 400 % sedan 2006, ofta med hänvisningar till folkhälsan. Det går inte att beskylla EU i beskattningen av snus heller då den frågan i sin helhet hanteras av Sverige, till skillnad från en del andra tobaksprodukter.

Samhällets kostnader för snuset uppgår till som mest 1,2 miljarder kronor per år (högt räknat), medan samma siffra för cigaretter överstiger 30 miljarder kronor per år. Statens inkomster från snusförsäljningen är cirka 4,5 gånger högre än samhällets kostnader. De massiva skattehöjningarna på snus har inte minskat antalet snusare, men de kan ha minskat antalet rökare som övergår till snus. De höjda punktskatterna på snus har alltså försämrat den totala folkhälsan.

Folkhälsoargumenten som använts för dessa massiva skattehöjningar har visat sig vara mestadels falska; en ny studie från Lunds universitet visade att snusare löper lika låg risk att utveckla bukspottskörtelscancer, som icke-snusare. Snusare lider heller inte av större risk att drabbas av hjärt- och kärlsjukdomar än icke-snusare.

Snuset har däremot en skadereducerande effekt i och med att det är ett substitut till cigaretter. Den låga svenska rökningen och mortaliteten i rökrelaterade sjukdomar indikerar just ett sådant samband. Från en Demoskop-undersökning från 2020 angav vart fjärde person att de lyckats sluta röka med hjälp av snus, vilket kan jämföras med 15 % som använt nikotinläkemedel. Svenska män löper lägst risk i EU för att få lungcancer och sju andra cancerformer som förknippas med rökning. Sverige är, med bred marginal, bäst i klassen på rökning i hela EU. Sverige är också det enda EU-landet där snus är tillåtet att sälja.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att punktskatten på snus sänks kraftigt.

Attsats 2: Att Kristdemokraterna ska motsätta sig höjningar av punktskatten på tobaksfritt snus.

Attsats 3: Att Kristdemokraterna ska verka för att snus ska tillåtas att säljas i hela EU.

Attsats 4: Att Kristdemokraterna ska verka för att höja punktskatten på cigaretter och andra brännbara tobaksprodukter.

Stockholm 2023-04-04

Stefan Sarmes

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären beskriver riktigt hur snusens inverkan på folkhälsan kraftigt har överdrivits, exempelvis vad gäller bukspottscancer.

Utöver detta är snus dessutom som motionären beskriver ofta ett steg i avvänjningen från cigarett-rökandet, vilket bidrar positivt till folkhälsan.

Kristdemokraterna förespråkar i allmänhet hög punktskatt på produkter som har en negativ inverkan på folkhälsan, till skydd för både person, familj och samhälle. Kristdemokraterna eftersträvar redan en hög punktskatt på hälsovådliga produkter som cigaretter. När det nu dock framkommer att snus inte alls har så negativa folkhälsokonsekvenser är det dock rimligt att återgå till en mer normal beskattning.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen
Attsats 3: att anta attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter beskattningen av tobak utifrån ett folkhälsoperspektiv. Partistyrelsen konstaterar att Kristdemokraterna välkomnade den nya lagen om hårdare regler för nikotinprodukter. Att det nu införs en åldersgräns för försäljning av nikotinprodukter är avgörande för att begränsa tillgängligheten för barn och unga. Alla nikotinprodukter är starkt beroendeframkallande, påverkar hjärnans utveckling hos barn och unga, kan skada fostret undergraviditet och kan ha negativa effekter på bland annat hjärta och kärl.

I den första större mätningen avseende tobaksfritt snus konstaterade CAN att användandet är lika vanligt bland kvinnor som bland män samt att det är allra vanligast bland personer i åldrarna 17–29 år. Undersökningar visar att många ungdomar börjar använda tobaksfritt snus utan att ha använt andra tobaks- och nikotinprodukter tidigare. Detta tyder på att tobaksfritt snus når delvis nya grupper vilket innebär en ny folkhälsoutmaning. Det är mot denna bakgrund inte lämpligt att binda sig vid en position som innebär att ett verksamt förebyggande verktyg inte kan användas.

Det är viktigt att värna ett solidariskt och folkhälsobaserat perspektiv. Här ingår en restriktiv tobaks- och alkoholpolitik där punktskatter används för att bedriva en aktiv prispolitik. Men, som motionären påpekar är det olika skattesatser på snuset och nikotinpåsar. Det är dessutom

en skatteutformning som gynnar utländska tobaksjättar som producerar nikotinpåsar, medan vanligt snus i högre grad tillverkas av svenska företag. Kristdemokraterna har därför framfört att skattesatsen på snus ska vara densamma som för nikotinpåsar och tycker att detta ska ses över utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Gällande snus och EU så är det enligt artikel 8 i direktiv 2001/37/EG om tobaksvaror förbjudet att släppa ut tobak för användning i munnen på marknaden. Sverige fick ett undantag från detta i sitt anslutningsfördrag. I Europa finns det cirka 100-120 miljoner rökare, skulle dessa, i samma utsträckning som i Sverige, byta cigaretter mot snus skulle det avlasta sjukvården och spara tusentals liv årligen. Det är därför svårt att motivera att cigaretter får säljas, men inte det svenska snuset.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:31 Sänkt moms på frukt och grönt

Konsumtionen av sockerrelaterade produkter har ökat i Sverige och priset är relativt billigt jämfört med ”riktiga” livsmedel. Konsumtionen av produkter innehållande socker är en av de stora folkhälsoutmaningarna nu och i framtiden. En del i att förbättra detta kan vara att införa en lägre momsnivå för frukt och grönsaker. Ett förslag är att uppmuntra konsumtionen av frukt och grönsaker, genom att momsen på grönsaker och frukt sänks från dagens 12% till 6%.

Jag föreslår att Kristdemokraterna verkar för att:

Attsats 1: Riksmötet ger i uppdrag att Partistyrelsen verkar för att sänka momsen till 6% på frukt och grönt.

Kärna 2023-02-23

Erik Pilbom

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om sänkt moms på frukt och grönt. Undersökningar visar att barn och unga äter allt mindre frukt och grönt.

• Från årets PEP-rapport kan utläsas att: Färre än 1 av 10 barn och ungdomar följer Livsmedelsverkets kostråd för frukt och grönsaker samt fisk. I genomsnitt äter barn och ungdomar hälften av den rekommenderade mängden frukt och grönsaker per dag, och endast 4 av 10 äter grönsaker varje dag.

• Bara 3 procent av barn och ungdomar lever hälsosamt enligt myndigheternas riktlinjer, dvs. både rör på sig enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation och äter enligt Livsmedelsverkets kostråd kopplat till frukt och grönsaker samt fisk.

Det finns alltså anledning från samhällets sida att fundera på åtgärder för att underlätta konsumtionen av frukt och grönt, särskilt med anledning av de kraftiga prisökningar som skett det senaste året. Det är några länder i Europa som subventionerar vissa livsmedel genom sänkt moms. Men subventionerna är inte enbart riktade mot hälsosamma livsmedel, även om frukt och grönsaker ofta ingår. Att sänka momsen för hälsosamma livsmedel skulle kunna vara ett alternativ i Sverige. Eftersom subventioner av hälsosamma livsmedel är relativt ovanliga finns det få utvärderingar av subventionernas effekter. Det forskningen visar i nuläget är att

prisförändringar, både höjningar och minskningar, kan ha en effekt på livsmedelskonsumtionen. Vidare indikerar forskningen att kombinationer av subventioner och skatter kan vara effektivt för att styra mot en mer hälsosam livsmedelskonsumtion. De flesta studier är dock modellstudier, så det saknas evidens från verkligheten om subventioners effekter.

I en nyligen gjord utredning konstateras att kostnaden för att sänka livsmedelsmomsen från 12 till 6% skulle kosta 16,8 miljarder kronor. Skulle man låta sänkningen omfatta enbart basvaror skulle sänkningen istället kosta 8,2 miljarder kronor. I basvaror ingår bröd och spannmålsprodukter , mjölk, ost och ägg , frukt och grönsaker. Vad det skulle kosta att enbart låta sänkningen rikta sig till frukt och grönt är inte utrett, men handlar förstås också om relativt stora, men förstås lägre, belopp. Ett problem vid momssänkningar är att hela momssänkningen ofta inte ”ramlar över” till konsumentens fördel utan stannar kvar hos livsmedelskedjorna i form av högre marginaler. På så sätt är momssänkningar förenade med en viss ”tröghet”. Ett annat problem med momssänkningar är att det inte alltid riktar sig till de mest behövande utan innebär en bred sänkning till alla hushåll, och att hushåll med högre inkomster ofta konsumerar dyrare livsmedel. Generellt sett brukar Kristdemokraterna förorda riktade satsningar till utsatta hushåll.

I det här fallet skulle ju en momssänkning på just frukt och grönt medverka till att sänka det relativa priset visavi andra livsmedel, vilket skulle kunna vara ett skäl att betrakta en sådan momssänkning på ett delvis annat sätt. Partistyrelsen menar att motionären lyft en viktig folkhälsofråga, inte minst för barn och unga. Partiet arbetar med frågan med ett öppet sinne och utesluter inte möjligheten att längre fram komma med förslag i frågan. Förslaget finns med i en bredare palett av tänkbara åtgärder partiet analyserar och överväger i syfte att förbättra folkhälsan för barn och unga. Partistyrelsen konstaterar också att Sverige som enda EU-land idag inte tar del av det fruktstöd till skolor som finns på EU-nivå, vilket vi bör se till att vi gör.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Partistyrelsen föreslår att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att se över hur olika incitament kan användas för att uppmuntra konsumtion av frukt och grönt, inte minst bland barn och unga och därmed anse motionen besvarad

08:32 Utveckla friskvårdsförmånen

Friskvårdsförmånen infördes 1988 och innebär att arbetsgivaren inte betalar några arbetsgivaravgifter på den skattefria friskvården, och kostnaden blir avdragsgill som personalkostnad. För personalen blir det också gratis eftersom det inte görs några skatteavdrag. Det är viktigt att arbetsgivare ges möjlighet att investera i sin personal på detta sätt men tyvärr så har friskvårdsförmånen sina begränsningar.

Många lider av psykisk ohälsa kopplat till jobbet och antalet sjukskrivningar med stressrelaterade orsaker är mycket höga. För att klara av dessa utmaningar behövs nya arbetssätt, nya verktyg och metoder. Ett ansvar som ligger på arbetsgivaren. Rätt insatser kan lyfta personer som har en svagare hälsa, och i slutänden öka verksamhetens effektivitet och minska sjukfrånvaron och risken för utslagning på arbetsplatsen.

Under de senaste två decennierna har forskningen om konst och kulturens effekter på hälsa och välbefinnande ökat kraftigt och evidensen är stor. 2019 släppte Världshälsoorganisationen WHO en stor rapport om kultur och hälsa där de gått igenom all publicerad akademisk litteratur inom området som publicerats på olika språk, det inkluderar över 3000 olika studier som följt evidensen för sambandet mellan kultur och hälsa. Resultatet är slående.

Särskilt betydelsefullt är konst och kultur för att kunna motverka och hjälpa till att återhämta sig ifrån psykisk ohälsa. Detta gäller alla stadier i livet och särskilt när det gäller återhämtning efter

trauma, missbruk eller andra livsbekymmer som drabbar alla människor. Men också förebyggande för att kunna hantera jobbiga livssituationer i livet och även minskad kognitiv nedgång. Rapporten pekar också på hur konsten kan stärka den fysiska hälsan. Särskilt som en förebyggande åtgärd genom att stärka den sociala sammanhållningen och minska social ojämlikhet samtidigt som konsten också kan uppmuntra till ett mer hälsosamt liv och förbättra vår förståelse för hälsa och vård.

Det är dags att sluta att bestämma för företag vad som är friskvård. Det är dags att sluta beskatta företag när de vill ta sitt ansvar. Låt oss ge företagen möjlighet till alla de arbetssätt, verktyg och metoder som finns.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag;

Attsats 1: att med utgångspunkt i forskning verka för att utveckla friskvårdsförmånen för att även inkluderar kulturella aktiviteter.

Umeå 2023-03-29

Magnus Lunderquist

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter förslaget att utveckla friskvårdsförmånen genom att även inkludera kulturella aktiviteter. Den fysiska aktivitetens positiva hälsoeffekter är väl belagda av forskning. Norska folkhälsomyndigheten, Helsedirektoratet, har till exempel visat att en 45-åring som går från en inaktiv till en aktiv livsstil – motsvarande 30 minuters rask promenad om dagen – i snitt vinner tre levnadsår och sex kvalitetsjusterade levnadsår, dvs år i full hälsa. Även en 65-åring som gör samma förändring vinner i snitt 2,5 levnadsår och byter 3,5 år av sjukdom mot friska år.

Friskvårdsbidraget är dock redan idag - och blir löpande – allt mer generöst då nya tillägg av aktiviteter som berättigar till friskvårdsbidrag görs. Att därutöver lägga kulturupplevelser till den listan skulle innebära att reformen urvattnas allt mer och att den fysiska aktiviteten med sina synnerligen väldokumenterade positiva effekter trängs ut av exempelvis subventionerade biobesök. Kulturupplevelser och deltagande i kulturlivet bör stödjas på andra sätt.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:33 Förbjud ”sms-lån”

I en intervju i P1 i februari 2023 med en medarbetare på Budget och skuldråddgivningsenhet i Sverige framgick det att merparten av dem som ansöker om skuldsanering där har tagit sms-lån. Medarbetaren berättade att det i dag är en av de största orsakerna till att ansöka om skuldsanering i Sverige. Medarbetarens prognos var att dessa typer av lån och ansökningar om skuldansering kommer att öka inom en snar framtid när Sverige går in i en lågkonjunktur.

Sms-lån har ofta orimligt höga räntor, på gränsen till bedrägeri. De är onödigt dyra jämfört med andra typer av lån. Att tillåta sms-lån utan säkerhet innebär en stor risk för sårbara grupper i samhället och leder ofta till en ond spiral av skuldsättning och ekonomiska problem för

konsumenterna. Dessa typer av lån minskar även den ekonomiska stabiliteten i samhället då fler och fler blir orimligt skuldsatta. Dessutom är tillgången till sms-lån ofta oreglerad och saknar grundläggande skydd för konsumenterna.

Denna motion syftar till att skydda konsumenterna från de höga räntor och kostnaderna som är förknippade med sms-lån och ge dem tillgång till en säkrare och mer reglerad form av kreditgivning. Det skulle bidra till en mer hållbar och rättvis ekonomi för alla.

Tyskland är ett föregångsland där det redan är förbjudet att erbjuda kortsiktiga lån med höga räntor.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: att – införa förbud för lån med räntor som överstiger statslåneräntan plus 20 procentenheter.

Göteborg 2023-02-05

Johanna Holmdahl

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter den mycket angelägna frågan om överskuldsättning. När lättillgängliga sms-lån och andra högkostnadskrediter formligen sköljer över människor riskerar vi att alltfler får en skuldbörda de inte mäktar med att bära.
Vi ser nu en skenande överskuldsättning och en situation där tusentals i dag fastnar i skuldfällans grepp när oseriösa och skrupelfria kreditföretag söker upp personer med låg betalningsförmåga, låter dem hamna i omfattande skuld och sedan ber staten om hjälp med att driva in skulderna. Det är mycket angeläget både att förhindra att människor hamnar i överskuldsättning, och även peka på en väg ut ur livslång skuldsättning.

År 2011 var det totala skuldbeloppet hos Kronofogden 62 miljarder. Tio år senare hade det ökat till 94 miljarder, alltså en ökning med 52 procent. Över 100 000 personer lever med löneutmätning. År 2020 låg skulden hos inkassoföretagen på all-time-high och rekordmånga ansökte om skuldsanering. Att hamna i skuldfällan påverkar inte bara den skuldsatte utan också många närstående. Under första halvan av 2021 berördes exempelvis 273 barn av vräkningar, klart fler än samma period 2020. Överskuldsättning har inte bara ekonomiska och sociala konsekvenser utan är även en starkt bidragande orsak till psykisk ohälsa.

Det är hög tid att politiken agerar på riktigt både för att färre ska hamna i skuldsättning och för att fler ska kunna ta sig ur skuldfällan. Kristdemokraterna föreslår därför ett sänkt räntetak från dagens 40%.

Andra åtgärder kristdemokraterna föreslår är:

• Inför nattförbud för utbetalning av krediter. Finland har i flera år haft ett förbud mot att betala ut pengar för lån före klockan sju morgonen, givet att lånet söktes och beviljades mellan klockan 23 och 07. Kronofogden har länge hävdat att detta även bör införas i Sverige.
• Inför ett nationellt skuldregister som säkerställer gedigna kreditprövningar.
• Inför en möjlighet för personer att stänga av sig själva från högkostnadskrediter och själva skydda sig mot aggressiv marknadsföring från oseriösa låneföretag, liknande ett NIX-register som förhindrar låneföretag att ta kontakt.
• Öka möjligheten för fler att få skuldsanering genom förändrade regler.

• Inför en omvänd avräkningsordning så fler kan betala av sin skuld snabbare. Kronofogden har hävdat att nuvarande avräkningsordning, när den skuldsatte först betalar räntor och avgifter istället för grundskulden, är ett systemfel.
• Skjut till ytterligare medel till Kronofogden för särskilda insatser med att motverka överskuldsättning, med fokus på barnfamiljer.

Med anledning av ovanstående föreslår Partistyrelsen därför rikstinget att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:34 Överskuldsättning leder till sämre hälsa och förhöjd suicidrisk

Ekonomiskt utanförskap leder till stora samhällsekonomiska kostnader och stort personligt lidande. Samhällets kostnader för överskuldsättning kan vara så stora som 30 till 50 miljarder kronor. Men studier visar även att suicidrisken hos personer som har ett pågående ärende hos Kronofogden är kraftigt förhöjd. I dagsläget har drygt 400 000 personer en skuld hos Kronofogden.

Genom tidiga förebyggande insatser går det att hjälpa privatpersoner och företag att inte bli överskuldsatta och undvika stora vårdinsatser och mänskligt lidande. Kristdemokraterna måste ha ambitionen att den som behöver hjälp ska erbjudas stöd som bygger på bästa tillgängliga kunskap.

Förutom en förhöjd suicidrisk är överskuldsättning även en riskfaktor för vissa andra somatiska sjukdomar. På samma sätt som övervikt och ensamhet har blivit föremål för fokuserade politiska insatser behöver även överskuldsättning ses som en bred hälsofråga där insatser från alla delar av samhället är nödvändiga och där tydliga nationella riktlinjer är en del.

Vid skulder har man ofta kontakt med många olika aktörer. Det kan vara allt ifrån Kronofogden, budget- och skuldrådgivare till vården dit människor söker sig för att de inte mår bra. Varje aktör har ansvar för sitt uppdrag, men en tydlig samordning och ansvarsreglering saknas i Sverige. Därför faller personer med både överskuldsättning och psykisk ohälsa mellan stolarna.

Kronofogden har inte (och ska inte ha) uppdraget att ta ansvar för någons hälsa, men Kristdemokraterna bör formulera en politisk ambition som innebär att även Kronofogden får ett utvidgat och/eller förändrat uppdrag att inleda samarbete med den medicinska kompetensen för att minska psykisk ohälsa och suicidrisker hos överskuldsatta.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag rikstinget besluta:

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att Kronofogden får ett utvidgat och/eller förändrat uppdrag i syfte att minska suicidrisken hos överskuldsatta och samarbeta med vården på ett annorlunda sätt än idag.

Ramlösa 2023-02-05

Anders Lundström

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet instämmer i motionärens argument och anser också att det är viktigt med samverkan mellan olika aktörer med olika ansvarsområden. Detta för att ingen ska riskera att

falla mellan stolarna.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter den viktiga frågan om suicidprevention i samband med överskuldsättning. Den psykiska ohälsan kring överskuldsättning behöver uppmärksammas. Med dyra elräkningar, räntor och matpriser hamnar allt fler i ekonomiska bekymmer. Kronofogden rapporterar till exempel om att antalet privatpersoner som har svårt att betala elräkningen har ökat kraftigt.

Det är viktigt att olika aktörer arbetar suicidförebyggande. Kristdemokraterna arbetar med att stärka det suicidpreventiva arbetet – genom att i regeringsställning tillföra mer resurser till BUP och till stödtelefoner/chatforum dit personer med psykisk ohälsa kan vända sig. Kristdemokraterna har också i regeringsställning tillsatt en utredning om att tillsätta haverikommissioner vid suicid, ledd av Emma Henriksson, för att ta reda på var samhället brustit i sitt stöd och hur den kunskapen kan användas i det förebyggande arbetet.

Partiet har också förslag om större möjligheter till skuldsanering och om införande av lägre räntetak för högkostnadskrediter. Det är viktigt att det förebyggande arbetet utvecklas. Partistyrelsen menar att motionären lyft en viktig folkhälsofråga och instämmer i motionärens intention.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Partistyrelsen föreslår rikstinget att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att Kronofogden får ett uppdrag i linje med motionärens förslag och därmed anse motionen besvarad.

08:35 Stoppa lyxfällan

Lyxfällan är ett TV-program som har sänts sedan 2006. Redaktionen hjälper folk som har försatt sig i situationer där räntorna för alla deras krediter gör att de inte längre klarar av att leva ett normalt liv. Tyvärr har programmet uppenbarligen inte varit den folkbildande insats man kunde hoppats på. I stället ökar skuldsättningen i Sverige, även bortsett från bostadslånen, lavinartat.

2010 ansökte cirka 8 000 om skuldsanering hos Kronofogden, 2021 var antalet uppe i cirka 28 000. Mest av alla ökar det bland de unga. I åldersgruppen yngre än 30 år fanns knappt några ansökningar 2010. 2020 ansökte cirka 5 000 personer under 30 år om skuldsanering. Hälften av de som ansöker har barn och två tredjedelar är ensamstående.

Nästan 400 000 människor är registrerade hos Kronofogden av olika orsaker. För varje människa och familj så är nödvändigheten att ansöka om skuldsanering en större eller mindre tragedi där ofta barn och unga påverkas på ett negativt sätt. Magdalena Kowalczyk, en av programledarna för ovan nämnda Lyxfällan tar i en tidningsartikel från förra året upp några förslag på åtgärder: mer ekonomikunskap i skolan, förbud mot uppsökande direktreklam via sms och e-post från kreditgivare och en halvering av högsta tillåtna ränta från 40 till 20 procent.

Givetvis ligger det ett stort ansvar på låntagarna själva, men det är orimligt att kunna ta precis hur mycket lån och krediter till konsumtion som helst. När människor lånat sammanlagt hundratusentals kronor på krediter med skyhöga räntor och kan fortsätta låna pengar som de inte har en chans att klara av att betala tillbaka visar det på en marknad som inte fungerar.

För samhällsekonomisk nytta, av moraliska skäl och framför allt för barnens skull så yrkar jag på:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att förändra lagstiftningen i syfte att minska överskuldsättning och behovet av skuldsanering.

Helsingborg 2023-01-30

Alexander Kolind

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet delar motionärens ambition om att färre människor ska hamna i ekonomiska trångmål. Det är också angeläget att genom regleringar minska risken för överskuldsättning.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter problemet med hushållens överskuldsättning och behovet av skuldsanering. Frågan har hög prioritet för Kristdemokraterna.

När lättillgängliga sms-lån och andra högkostnadskrediter formligen sköljer över människor riskerar vi att alltfler får en skuldbörda de inte mäktar med att bära. Vi ser nu en skenande överskuldsättning och en situation där tusentals i dag fastnar i skuldfällans grepp när oseriösa och skrupelfria kreditföretag söker upp personer med låg betalningsförmåga, låter dem hamna i omfattande skuld och sedan ber staten om hjälp med att driva in skulderna. Det är mycket angeläget både att förhindra att människor hamnar i överskuldsättning, och även peka på en väg ut ur livslång skuldsättning.

År 2011 var det totala skuldbeloppet hos Kronofogden 62 miljarder. Tio år senare hade det ökat till 94 miljarder, alltså en ökning med 52 procent. Över 100 000 personer lever med löneutmätning. År 2020 låg skulden hos inkassoföretagen på all-time-high och rekordmånga ansökte om skuldsanering. Att hamna i skuldfällan påverkar inte bara den skuldsatte utan också många närstående. Under första halvan av 2021 berördes exempelvis 273 barn av vräkningar, klart fler än samma period 2020. Överskuldsättning har inte bara ekonomiska och sociala konsekvenser utan är även en starkt bidragande orsak till psykisk ohälsa.

Det är hög tid att politiken agerar på riktigt både för att färre ska hamna i skuldsättning och för att fler ska kunna ta sig ur skuldfällan. Kristdemokraterna föreslår därför ett sänkt räntetak från dagens 40%.

Andra åtgärder kristdemokraterna föreslår är:

• Inför nattförbud för utbetalning av krediter. Finland har i flera år haft ett förbud mot att betala ut pengar för lån före klockan sju morgonen, givet att lånet söktes och beviljades mellan klockan 23 och 07. Kronofogden har länge hävdat att detta även bör införas i Sverige.
• Inför ett nationellt skuldregister som säkerställer gedigna kreditprövningar.
• Inför en möjlighet för personer att stänga av sig själva från högkostnadskrediter och själva skydda sig mot aggressiv marknadsföring från oseriösa låneföretag, liknande ett NIX-register som förhindrar låneföretag att ta kontakt.
• Öka möjligheten för fler att få skuldsanering genom förändrade regler.
• Inför en omvänd avräkningsordning så fler kan betala av sin skuld snabbare. Kronofogden har hävdat att nuvarande avräkningsordning, när den skuldsatte först betalar räntor och avgifter istället för grundskulden, är ett systemfel.
• Skjut till ytterligare medel till Kronofogden för särskilda insatser med att motverka överskuldsättning, med fokus på barnfamiljer.

Partistyrelsen menar att partiet även fortsättningsvis avser att offensivt driva dessa frågor och föreslår därför rikstinget att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:36 Motion kring fossilfria bränslen i jord- och skogsbruk

Sedan lång tid tillbaka har jord- och skogsbruket kunnat ansöka om återbetalning av koldioxidskatten för den fossila diesel som använts. Detta har gynnat dessa branscher. Däremot har man inte kunnat få någon kompensation i de fall man velat använda fossilfria bränslen ex. HVO eller rapsbaserad diesel, då dessa drivmedel inte har någon påförd koldioxidskatt. Detta har gjort att det hittills alltid varit mer lönsamt att välja fossilt drivmedel, trots att fossilfria alternativ finns. Prisskillnaden har under året varit 5-10kr/liter drivmedel vid pump, före eventuell återbetalning av koldioxidskatten.

Jag yrkar därför:

Attsats 1: att Partistyrelsen ska verka för att det ska vara konkurrensneutralt att välja fossilfria alternativ inom de gröna näringarna och att det inte försämrar svensk konkurrenskraft mot vår omvärld

Aneby 2023-02-02

Mikael Bäckström

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter regelverket som gäller för fossila och fossilfria drivmedel i jord- och skogsbruk. Ett regelverk som i praktiken gjort det mer lönsamt att välja fossilt drivmedel trots att den politiska viljan är den motsatta. Det motionären lyfter i sin motion är ett bra exempel på när regler, skatter och politiska ambitioner får motsatta effekt på grund av att olika system inte samverkar.

Tydliga, förutsägbara och långsiktiga spelregler är en förutsättning för näringslivets tillväxt och utveckling. Jord- och skogsbruket har en viktig roll i omställningen till ett fossilfritt samhälle och då är en del att göra det mer lönsamt att välja fossilfria alternativ.

Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 08:37.

08:37 Diesel i jord och skogsbruk

Sedan lång tid tillbaka har jord och skogsbruket kunnat ansöka om återbetalning av koldioxidskatten för den fossila diesel som använts. Detta har gynnat dessa branscher. Däremot har man inte kunnat få någon kompensation i de fall man velat använda fossilfria bränslen ex. HVO eller rapsbaserad diesel, då dessa drivmedel inte har någon påförd koldioxidskatt. Detta har gjort att det hittills alltid varit mer lönsamt att välja fossilt drivmedel, trots att fossilfria alternativ finns. Prisskillnaden har under året varit 5-10kr/liter drivmedel vid pump, före

eventuell återbetalning av koldioxidskatten

Attsats 1: Att KD ska verka för att det ska vara konkurrensneutralt att välja fossilfria alternativ inom de gröna näringarna.

Lagan 2023-02-20

Martin Anderberg

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Bifall.

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 08:36 - 08:37:
Motionärerna till motionerna ”Motion kring fossilfria bränslen i jord och skogsbruk” samt ” Diesel i jord och skogsbruk” tar upp en viktig fråga när det gäller hur vi på bästa sätt ska agera för att sträva efter fossilfrihet inom jord- och skogsbrukssektorn. Det gröna näringslivet sitter på en nyckelposition i omställningen till ett hållbart samhälle, där det förnybara naturkapitalet utgör grunden. Den tätposition de gröna näringarna i Sverige har vad gäller hållbarhetsprestanda jämfört med omvärlden är en viktig utgångspunkt och hur man ska stärka konkurrenskraften. Mot denna bakgrund har motionärerna en poäng i sin motion och partistyrelsen delar ambitionen att vi ska verka för att uppnå en situation där det blir lika ekonomiskt fördelaktigt att använda biodrivmedel som fossilt i de gröna näringarna.

Viktigt här är att EU-kommissionen nu meddelar att man har godkänt Sveriges statsstödsansökan om fortsatt skattebefrielse av rena och höginblandade biodrivmedel i ytterligare fyra år. Därmed kan drivmedel som till exempel E85, rapsbaserad biodiesel och HVO som inte omfattas av reduktionsplikten skattebefrias i Sverige till och med sista december 2026. En mycket viktig faktor i sammanhanget är att produktionen av biobränslen måste öka och bli mer effektiv. Det finns också behov av en större konkurrens på marknaden.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att ge PS i uppdrag att sträva efter att rena och höginbladade drivmedel ska vara lika ekonomiskt fördelaktiga att använda oavsett slag av drivmedel som jordbrukaren väljer att använda och därmed anse motionerna ”Motion kring fossilfria bränslen i jord och skogsbruk” samt ”Diesel i jord och skogsbruk” besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 08:36 är att anta tilläggsyrkande:
Partistyrelsen föreslår rikstinget att ge PS i uppdrag att sträva efter att rena och höginblandade drivmedel ska vara lika ekonomiskt fördelaktiga att använda oavsett slag av drivmedel som jordbrukaren väljer att använda och därmed anse motionen besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 08:37:
att anse motionen besvarad

08:38 Räntegaranti för nystartade jordbruk

En räntegaranti för nystartade svenska jordbruk behövs för att fler ska kunna satsa på jordbruket som heltidsyrke. Fastigheter och tillgångar som maskiner kostar miljonbelopp idag och för att underlätta för de nystartade jordbruken behövs en räntegaranti som kan bli en trygghet när risken höjs i samband med nystartade jordbruks investeringar.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för att en räntegaranti för nystartade svenska jordbruk verkställs.

Staffanstorp 2023-01-23

Edvin Sjöstrand

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det är en viktig fråga som motionären lyfter och det är viktigt att det svenska jordbruket får det stöd och möjligheter som behövs. Partidistriktsårsmötet anser dock att det finns andra reformer som är mer effektiva när det kommer till att gynna det svenska jordbruket.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om räntegaranti för nystartade svenska jordbruk. Att stödja och uppmuntra det svenska jordbruket är livsavgörande, inte minst för vår självförsörjningsförmåga. Det är något Kristdemokraterna prioriterar. Det finns idag ett startstöd riktat till unga (till och med 40 år) jordbrukare för att underlätta för unga att starta en verksamhet eller att genomföra ett ägarskifte. Startstödet är viktigt för att rekrytera nya jordbrukare i Sverige. Under 2018 började startstödet ta slut på flera håll i landet. Kristdemokraterna anser därför att startstödet ska ges utökade anslag. Även branschaktörernas vilja att medfinansiera starten av nya jordbruksföretag ska tas till vara. De grundläggande kurser som erbjudits nystartade jordbrukare för att klara utbildningskraven för startstöd, behöver tillräckliga medel för att kunna genomföras.

Partistyrelsen anser dock att införandet av en räntegaranti riskerar att bli alltför kostsamt statsfinansiellt och tror att det dessutom skulle riskera leda till krav från fler branscher att omfattas av detta stöd. Därför föreslår partistyrelsen rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:39 Avseende medlemskap i EMU

Efter etablerandet av euro som gemensam valuta inom EU så har de flesta mindre länderna anslutit sig till EMU, senast Kroatien. De har då fått fördelen av att ha stadiga och förutsägbara växelkurser, lägre räntenivåer och tillgång till ECB:s likviditets- och och krishanteringskapacitet. Det är uppenbart att små, marginella valutor, som den svenska kronan, inte har en motståndskraft när det blir kris och skydd söks i världsvalutorna. Vi kan heller inte oberoende använda räntevapnet när vi hotas av lågkonjunktur, då vi måste förhålla oss till ECB:s styrränta för att inte försvaga kronan om vi har en signifikant lägre ränta. Den kontinuerliga försvagningen av den svenska kronans värde, som nu tilltagit, leder till en importerad inflation, urholkad köpkraft och minskat välstånd. Argumentet att en svag krona hjälper den exportinriktade industrin har minskat i betydelse över tiden då insatsvaror importeras och produktion lokaliseras nära marknaderna. Att kontinuerligt hantera växelkursstyrda ändringar i kostnader på insatsvaror och arbetskraft utanför Sverige skapar snarare problem för våra företag. Därutöver gör valutarisker Sverige mindre attraktivt för internationella företag att etablera verksamhet i vårt land.

Vid folkomröstningen i september 2003 var Kristdemokraterna ett splittrat parti men stödde jasidan. Resultatet av folkomröstningen blev att 55,9% av de avlagda rösterna var emot ett inträde i EMU. Kristdemokraternas nuvarande ställningstagande i frågan beskrivs på följande

sätt:

”Om Sverige bör gå mot ett fullt EMU-medlemskap och införa euron är upp till det svenska folket att avgöra i folkomröstning. Kristdemokraterna är inte för ett inträde i EMU och ett införande av euron som valuta och ser det inte som aktuellt under överskådlig tid. Innan diskussioner om detta kan föras måste de ekonomiska problem som omgärdar medlemsländerna lösas och överstatligheten motverkas.”

Detta kan inte tolkas som annat än ett nej till EMU-medlemskap då det refererar till ekonomiska problem i medlemsländerna. Att alla länder inom EMU alltid, samtidigt uppfyller alla medlemskriterier är en situation som knappast lär uppstå men det hindrar inte att Sverige kan åtnjuta fördelarna med att vara med i en världsvaluta. Utöver de ekonomiska aspekterna av ett sådant beslut så skulle det signalera att Sverige starkare engagerar sig i Europas framtid.

Opinionen 2003 var inte övertygad om EMU:s fördelar men bör under de 20 åren som gått ha sett värdet av en gemensam valuta och nackdelarna med en egen liten valuta, inte minst då ECB under de senaste åren framgångsrikt hanterat världsrecessionen. En opinion kan fort ändras om frågan prioriteras i den politiska debatten. Jämför med NATO-medlemskapet.

Attsats 1: att tydligt ta ställning för ett medlemskap i EMU, och

Attsats 2: att driva en aktiv politik med syfte att vända opinionen och att få till folkomröstning.

Stockholm 2023-04-04

Jan-Eric Lundqvist, Christoffer Wickberg, Jonatan Hedin, Stefan Carneros

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Den svenska kristdemokratiska partiinställningem till EMU har nu under mer än ett decennium varit att inte se ett inträde i EMU och ett införande av euron som valuta som aktuellt under överskådlig tid i Sverige. De ekonomiska problem som omgärdat, och omgärdar, flera av medlemsländerna i EMU samt den överstatlighet av den ekonomiska politiken som ett medlemskap innebär kvarstår. Riskerna med ett medlemskap för Sverige bör tillsvidare sägas överväga hypotetiska vinster.

Om vi ser på de allvarligaste problemen Sverige har som nation under överskådlig tid är det dessutom svårt att se att den vanskliga valutareform det skulle innebära för Sverige att gå med i EMU är något att tillsvidare ödsla kraft på. Detta inte minst eftersom ett svenskt EMU medlemskap har prövats i en folkomröstning, har underkänts av väljarna samt att folkmajoriteten mot EMU stärkts betydligt även efter att EMU-motståndarna vann folkomröstningen år 2003.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter frågan om ett svenskt medlemskap i EMU. Kristdemokraterna är varma EU-anhängare. Det innebär emellertid inte att vi tycker att EU nödvändigtvis är rätt instans för att lösa alla problem. EU-politiken ska, liksom all politik, byggas på respekt för subsidiaritetens princip om att beslut ska fattas på den mest ändamålsenliga nivån, så nära medborgarna som möjligt. Beslutfattande på EU-nivå har därför sina gränser.

Kristdemokraterna vill stärka Europasamarbetet inom områden vi menar att ett tydligt mervärde föreligger. För en starkare och mer konkurrenskraftig europeisk ekonomi, för ett samlat europeiskt ansvar vad avser miljö- och klimatfrågorna, för mänskliga rättigheter inom och utom unionen, för mer av gemensamt ansvar i för människor på flykt och för en tydlig europeisk röst i utrikespolitiken. För ett starkt EU där jobb, möjligheter och konkurrenskraft fortsatt stärks är två sammanlänkande projekt centrala; den inre marknaden och arbetet för ökat handelsutbyte. Den inre marknaden innebär att Europa ska ha gemensamt regelverk för att skapa förutsättningar för en gemensam europeisk marknad. Detta förutsätter att de fyra friheterna upprätthålls avseénde varor, tjänster, personer och kapital. Den inre marknaden behöver stärkas och utvecklas.

Vilken nivå som är den mest ändamålsenliga att fatta beslut på i olika frågor är inte alltid självklart och kan dessutom ändras över tid. Frågan om svenskt deltagande i EMU har varit en levande del av samhällsdebatten under lång tid. Partiet har behandlat frågan med lite olika ingångar under årens lopp och partiet har, liksom folkopinionen i stort, tagit intryck av det europeiska valutasamarbetets utveckling. I folkomröstningen om införande av euron i Sverige 2003 förordade partiet ett ja. Därefter har partiets inställning svängt och numera utesluter vi ett svenskt deltagande inom överskådlig tid (partiets program inför EU – valet 2019). Partiets grundinställning är att det är främst genom en stark inre marknad och handel som EU kan bidra till mer tillväxt och fler jobb.

Det finns naturligtvis anledning att se med oro på den svenska kronans kontinuerliga försvagning de senaste decennierna men samtidigt är det i grunden länders konkurrensförmåga som avspeglas i marknadens prissättning av olika länders valutor. Det finns ingen anledning att tro att ett medlemskap i det europeiska valutasamarbetet EMU skulle vara någon mirakelkur som automatisk löser länders ekonomiska utsatthet utan här har varje land en egen hemläxa att göra. Inte minst eurosamarbetets konvulsioner under finanskrisen 2012, när det spekulerades om Grekland skulle vara tvunget att lämna samarbetet, visade med stor tydlighet att en gemensam valuta inte är någon mirakelkur från länders ekonomiska problem. Ett annat problem med bäring på subsidiaritetsprincipen är i vilken utsträckning ett europeiskt valutasamarbete i förlängningen är beroende av en gemensam europeisk finans och skattepolitik för att fungera.

Mot bakgrund av detta är det partistyrelsens åsikt att attsats 1 bör avslås.

Frågan om svenskt deltagande i EMU har varit en levande del av samhällsdebatten under lång tid. Partiet har behandlat frågan med lite olika ingångar under årens lopp och partiet har, liksom folkopinionen i stort, tagit intryck av det europeiska valutasamarbetets utveckling. I folkomröstningen om införande av euron i Sverige 2003 förordade partiet ett ja. Därefter har partiets inställning svängt och numera utesluter vi ett svenskt deltagande inom överskådlig tid (partiets program inför EU – valet 2019)

Partiets inställning är att Sverige inom överskådlig tid bör stå utanför eurosamarbetet och ej införa euron som valuta. Svenska folket har dessutom sagt nej till valutasamarbetet i folkomröstningen 2003 om att införa euron som valuta.

Partistyrelsen anser därför att attsats 2 om att partiet bör driva en politik med syfte att vända opinionen och få till stånd en folkomröstning bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:40 Förstärk det privata Id-skyddet

Idag ser vi allt mer omfattande internetbaserade bedrägerier framförallt våra äldre drabbas.

Internet- och mobiltelefonbaserade bedrägerier är idag den snabbast växande brottskategorin och uppgick 2021 till över 3 MDR kronor.

En väsentlig anledning till detta är öppenheten att hitta information. Sedan årtionden kan var och en med lätthet finna persondata såsom personnummer, adresser och telefonnummer genom enkla sökningar på internet. Även inkomstuppgifter, bilinnehav och fastighetsinnehav kan på ett tas fram på ett enkelt sätt. En bedragare kan alltså kartlägga utvalda personer tämligen enkelt.

Därtill, med vetskap att många äldre personer inte har samma kritiska tänkande som yngre så lyckas många bedragare lura den kontaktade att lämna ut bl a inloggningskoder och bankuppgifter varvid bedragaren sedan får åtkomst till den kontaktades bankkonto.

På en internetsite som t ex MrKoll kan man finna en viss persons personnummer inkl de fyra sista siffrorna. Det enda kravet är att IP-adress samlas in, inga krav ställs på identifikation på den som söker informationen. På Ratsit kan man anonymt få uppgifter om en viss persons lön och inkomst, för 39 kronor. Med uppgifter om personnummer, inkomst och tillgångar kan bedrägerier underlättas.

När en bedragare ringer och kan presentera framtagna personliga uppgifter om så är det lätt för en äldre person att tro att den som ringer faktiskt representerar en bank eller myndighet. I förtroende lämnar då många äldre ut efterfrågad information. Sedan försvinner pengarna snabbt från kontot.

Denna lättillgänglighet måste försvåras. Personuppgifter borde endast kunna lämnas ut till person som har personligen identifierat sig, t ex genom bank-id. Då kan man lättare spåra den som har sökt informationen och enklare finna bedragaren.

Idag meddelas varje person som någon har tagit ut en kreditupplysning om. Det framgår vem som har begärt kreditupplysningen samt vilken information denne har fått. Så skulle det kunna vara avseende andra, viktiga personuppgifter också - såsom de fyra sista siffrorna i personnumret samt ägandet av bilar och fastigheter. Låt oss på liknande sätt försvåra för bedrägerier.

Attsats 1: ATT verka för att fullständig identifikation ska krävas av den person som begär ut känsliga personuppgifter såsom de fyra sista siffrorna i personnumret, bilinnehav och fastighetsinnehav.

Sollentuna 2023-04-02

Rikhard Saarenpää, Bo Hansson

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna tar upp frågan om att förstärka det privata id-skyddet. Partistyrelsen anser att Kristdemokraterna kontinuerligt bör utveckla politik som stärker konsumentskyddet och säkerställer möjligheten att genomföra köp och upprätta kontrakt smidigt – men utan att riskera att bli utsatt för bedrägerier. Partistyrelsen anser att motionens attsats är rimlig i syfte att undvika bedrägerier och föreslår därför rikstinget att bifalla motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

08:41 Inför en turistskatt

Turismen är en viktig och växande näring som står för omkring 2,5% av Sveriges BNP. Den är därtill en bransch där ungdomar och utrikes födda inte sällan hittar sitt första arbete. Inte minst då branschen kan erbjuda arbeten utan krav på yrkesutbildning och tidigare erfarenhet.

I flera europeiska länder och städer finns en särskilt turistskatt som tas ut på övernattningar/logi som är kommersiell. Syftet med skatten varierar. I något fall har den införts för att begränsa turismen medan den i fler fall har använts för miljöprojekt eller för att kompensera för turismens negativa effekter.

Länder och städer har gjort olika när det gäller skattens storlek och huruvida den är nivellerad mellan olika boendeformer eller standard på boendet. Genomsnittet ligger någonstans mellan 2-3 euro per övernattning.

Coronapandemin fick stora effekter på turism och besöksnäring i vid bemärkelse. Vi började i ökad utsträckning ”hemestra” och möten och konferenser ersattes med digitala mötesplatser. När pandemin nu klingat av ökar turismen på nytt, även om den volymmässigt inte är tillbaka på de nivåer som gällde före pandemin.

Enligt tillväxtverket var antalet gästnätter januari-oktober 2022 drygt 60 miljoner och turistekonomin uppgick under 2021 till 326 miljarder kronor.

Som kristdemokrat är jag i grunden inte trakterad av nya skatter men i detta avseende kan en ytterst begränsad skatt bidra till att utveckla jobb och företagande och därmed i sin förlängning, i ökad utsträckning, bidra till välfärdens finansiering.

Det jag föreslår är att en turistskatt införs på övernattningar på hotell, stugbyar, vandrarhem och campingplatser likt andra europeiska länder och städer. Skatt ska ej tas ut vid privat stuguthyrning och motsvarande. Skatten ska tillfalla aktuell kommun och av kommunen endast kunna användas för att utveckla besöksnäringen/turismen i kommunen.

En turistskatt enligt ovanstående skulle sannolikt också kunna vara ett viktigt ekonomiskt stöd för att utveckla turismen i glest befolkade delar av landet.

Jag föreslår därför rikstinget besluta:

Attsats 1: att partiet ska verka för att en turistskatt införs i Sverige i enlighet med motionens intentioner.

Gränna 2023-02-25

Andreas Sturesson

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår ett ökat skattetryck, samt att detta skall vara en statlig skatt som tillfaller kommunen där den tas ut. Detta är en strukturell förändring i vårt skattesystem som också med det introducerar nya former av punktskatteuttag som vi idag inte har, och har en risk att skapa incitament för utökat skatteuttag via punktskatter.

En variation av vilken typ av turistmål som detta skall gälla, ger också ett incitament till förändrade strukturer med mer privat uthyrning, och färre turistanläggningar.

Det finns dock delar i en speciell turistskatt som skulle kunna öka skatteuttaget av internationella turister, där en möjlighet för att internationella turister tar en större del av utbyggnad av infrastruktur mm som behövs runt turistanläggningar och turistmål.

Partidistriktsårsmötets sammanvägda bild av förslaget är dock att en turistskatt ej bör införas och föreslår därmed rikstinget att motionen ska avslås.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären väcker frågan om införandet av en turistskatt. Partistyrelsen menar att en turistskatt höjer skattetrycket, gör semestrande i Sverige dyrare och sänker konkurrenskraften att locka turister till Sverige eller för den delen få svenskar att ”hemestra” i Sverige som ett alternativ till utlandssemester. Det gör helt enkelt Sverige till ett dyrare och krångligare val för turister, vilket är motsatt motionens intentioner. Här sätter partiet sin tillit till att den turism som är bärkraftig och har möjligheter att utvecklas kommer att kunna utvecklas utan omfattande statliga stödåtgärder, men med allmänt goda villkor för företagande.

En statlig turistskatt i syfte ”att utveckla turismen i glest befolkade delar av landet" riskerar snarare att främja en turistnäring som i grunden saknar förutsättningar att vara livskraftig på egen hand. Avslutningsvis harmonierar tanken på kommunala skatter (förutom kommunalskatten i sig förstås) i grunden inte med skattesystemets uppbyggnad i övrig, där det förutom kommunalskatten, är Svenska staten i form av våra folkvalda i riksdagen som allena beslutar om svenska folkets skatter. Motionären efterlyser en skatt som ska tillfalla kommunerna och det menar partistyrelsen är en slags kommunal skatt.

Partistyrelsen föreslår därför rikstinget, med anledning av ovanstående, att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:42 Pensionsnivåer i Sverige

Det pågår en ständig diskussion, från olika håll om dagens pensioner, både om nivåer och system. Utgifter och avgifter i samhället är lika för alla, rik som fattig:
• TV-avgiften, numera på skattsedeln
• Kommun- och regionskatter som höjs
• Kommunala avgifter höjs och kommer att höjas
• Hyror höjs
• El- och energipriser rusar
• Hög inflation, om än kanske tillfällig, berör alla.

S hade för många år sedan en slogan som löd så här: ”Gärna medalj men först en rejäl pension”. Är det detta vi ser idag? Nej, ingen idag verkar på allvar bry sig om pensionärerna. Man delar ut någon eller några hundralappar och slår sig sen för bröstet och tycker man gjort en stor insats. Självklart är höjningar okej men saken är den att pensionärerna betalar samma priser som de som är kvar i arbetslivet. Dessa extra hundralappar äts ganska omgående upp, ibland innan de hinner betalas ut, av höjda kommunala och regionala skatter och avgifter. Jobbskatteavdraget försvinner den dag man avslutar sin gärning och väljer att pensionera sig. Det innebär en rejäl skattejustering uppåt på en pension vars nivå är en spillra av den inkomst man hade som anställd.

Med hänsyn till ovanstående är det bästa och enda alternativet för våra pensionärer, framför allt för dem med enbart garantipension, att de första 15 000 kronorna av folkpensionen är skattefria.

Belopp därutöver beskattas som idag. Det skulle ge de med de lägsta pensionsnivåerna en verklig chans att få en ekonomi som går ihop och därmed en reell chans att få vardagen att ekonomiskt gå ihop. Vad någon under sitt yrkesverksamma liv lyckats spara ihop av skattade pengar ska inte vägas in i detta, det är och ska så förbli den enskildes ensak.

Med anledning av ovanstående föreslår jag att Kristdemokraterna ska verka för:

Attsats 1: Att de första 15 000 kronorna av folkpensionen ska skattebefrias.

Ängelholm 2023-01-31

Jan-Olof Jönsson

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna ska driva politik som hjälper de som har det svårt. Att skattebefria folkpensionen upp till ett visst belopp är dock en dyr reform där partidistriktsårsmötet tror att andra reformer kan åstadkomma mer till en lägre kostnad.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om de sämst ställda pensionärernas ekonomi. Partistyrelsen delar motionärens omsorg om denna grupp. Kristdemokraterna anser att pension är uppskjuten lön. Lön och pension bör därför beskattas på samma sätt. Kristdemokraterna har länge drivit förslaget om att minska den orättvisa klyftan mellan beskattning av lön och pension Steg för steg har straffbeskattningen av pension till slut avskaffats och numera beskattas lön och pension på samma sätt. Det anser vi är både rättvist och riktigt. Motionens förslag skulle ofrånkomligen leda till motsvarande straffbeskattning som vi bekämpat, fast i omvänd riktning. Istället för straffbeskattning av pensionärerna skulle vi få en straffbeskattning av löntagarna då dessa skulle betala en högre skatt än pensionärerna vid samma inkomstnivå.

Partistyrelsen menar att det är riktigt att uppmuntra de pensionärer som vill och orkar att arbeta längre. De pensionärer som väljer att arbeta lite längre får samtidigt både en högre pension och bidrar till den gemensamma välfärdens finansiering. Ett skatteavdrag för pensionärer på den nivå som motionen förespråkar skulle kraftigt reducera incitamentet för pensionärer att arbeta längre, vilket skulle slå mot välfärden. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att på dessa grunder avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:43 Riktade pengar missar målet – skjut upp utbetalningen

Statliga riktade satsningar är varje riksdagspolitikers dröm och varje kommunpolitikers gissel. Varje år sitter vi kommunpolitiker i den situationen att vällovliga insatser brinner inne för att besked om statliga stöd kommer för sent.

Ett stöd som utbetalas i tredje kvartalet hinner inte användas och hamnar antingen i kommunens vinst, eller återbetalas till staten, men det blir ingen verksamhet av pengarna då de inte får föras vidare till nästa budgetår.

Det bästa vore anser kommunpolitikern att riktade stöd blev generella stöd, men det är något vi inte ser att rikspolitiken vill släppa på.

Vi förslår därför en kompromiss:

Låt rikspolitiken besluta om de satsningar de vill, men ge kommunerna besked om dem ett år i förväg. Så kan man ansöka om stöden år 1, få besked om dem under kvartal fyra, få dem utbetalda i januari år 2 och så få en möjlighet att faktiskt kunna göra den där extra riktade satsningen på mattelyft, ökat stöd till barnfamiljer, förstärkt habiliteringsersättning eller vad det än må vara.

Det kan ju inte vara meningen att stödet enbart ska göra ett avtryck, utan också göra verkan?

Utifrån ovanstående föreslår vi:

Attsats 1: Att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att systemet med statligt riktade insatser och stöd förtydligas så att kommuner kan ansöka i god tid, få besked innan budgetåret startar och kunna få stödet utbetalt i början av budgetåret.

Tibro 2023-02-24

Björn Lagerin, Maria Maric

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsårsmötet beslutade att bifalla motionen med följande attsats: Att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att systemet med statligt riktade insatser och stöd förtydligas så att kommuner och regioner kan ansöka i god tid, få besked innan budgetåret startar och kunna få stödet utbetalt i början av budgetåret."

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår att systemet med riktade insatser till kommunsektorn förtydligas. Kristdemokraterna värnar kommunernas självbestämmande och håller med motionärerna om att kommunerna ofta har störst kunskap om behoven i det egna området, och om att de riktade bidragen blivit alltför många. Samtidigt är det viktigt att de medel som staten allokerar till kommunerna används på ett effektivt och transparent sätt. Ibland är också specialdestinerade statsbidrag ett resultat av en nationell prioritering av ett visst område. Det är därför viktigt att möjligheten att öronmärka pengar för särskilda ändamål finns. Ibland finns också skäl att påbörja satsning snabbare än motionärernas krav skulle innebära.

Kristdemokraterna verkar dock för att kommunernas generella ekonomi ska stärkas från statligt håll, samtidigt som vår politik ofta innehåller krav som kommunerna behöver leva upp till för att få del av pengarna. Dessa, så kallade prestationsbaserade stöd, har visat sig effektiva utan att detaljstyra. Kömiljarden är
ett gott exempel, där sekundärkommuner får ta del av generella medel förutsatt att de lever upp till krav om kortade sjukvårdsköer.

För att kommuner och regioner bättre ska kunna planera sin verksamhet på ett sätt som uppfyller kraven och maximerar tilldelningen av generella medel från ett prestationsbaserat stöd, är behovet av att kunna samla in relevant och jämförbar data av stor vikt. Inte minst gäller det möjligheten att följa väntetider i primärvården och utbyggnaden av vårdplatser. Partistyrelsen instämmer i den problematik som Motionärerna beskriver vad gäller riktade statsbidrag som betalas ut sent på året och som inte kan användas på det sätt de är avsedda för.

Kristdemokraterna bör därför i regeringsställning arbeta för att satsningarna blir fleråriga.

Kristdemokraterna har tillsatt utredningar och ett antal olika myndighetsuppdrag som syftar till att uppnå detta. På så sätt kommer kravställandet kunna bli tydligare och utfallet lättare att följa upp, vilket kommer bidra till den tydlighet som motionären efterfrågar.

Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att med ovanstående yttrande anse motionen besvarad

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:44 Skatt på inflation

Sverige har 2 siffrig inflation. Detta drabbar den som har sparade medel och som försöker att skydda sig mot detta.

Om enskild genom penningmässig placering lyckas skydda sig mot inflationen, ex.vis genom aktier, utländska valutor etc och sedan realiserar dessa placeringar drabbas enskild av kapitalskatt på den ”fiktiva vinsten”.

Enskild kan ha behållit sin köpkraft om ”fiktiva vinsten=överskottet” överstiger inflationen – men nettoköpkraften kan bli mindre efter avdrag för skatten.

Det är osunt att staten drar in skatt på ”fiktiva vinster när i realiteten enskild gjort en förlust i köpkraft.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att kapitalskattenivån skall kompletteras med rätt till avdrag för verklig inflation.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att kapitalskattenivån skall kompletteras med rätt till avdrag för verklig inflation. Kapitalinkomster beskattar den nominella inkomsten. Någon justering för inflationen sker inte. Sverige har i 30 år fram till nu levt i en låginflationsmiljö. Motionären lyfter problemet som uppstår när både nominella räntor och inflation är höga i form av att beskattning sker på nominella vinster istället för reala. De flesta prognosmakare bedömer att den kraftiga inflationen relativt snart kommer att falla tillbaka till hanterliga nivåer. Partistyrelsen menar att en förändring i enlighet med motionens intentioner skulle innebära ett alltför kraftigt avsteg från rådande beskattningsprinciper i övrigt och föreslår med anledning av det, rikstinget att avslå motionen

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:45 Skatt på ISK

Över 3 miljoner svenskar sparar i Investeringssparkonto (ISK). För ungefär 2,2 miljoner ligger deras sparande på under 100.000. För ungefär 900.000 sparare med ISK-konto var saldot på sparandet mellan 100.000 och upp till 1 miljon.

Att spara är viktigt. Inte bara för att stor del av sparandet går till svenska företag där kapital går t.ex. till investeringar. Ungdomar sparar kanske till en lägenhet, barnfamiljen till en villa, medelålders till kanske sommarstugedrömmen och de lite äldre inser att det kommer att bli en låg pension. Den miljömedvetne kanske vill byta till en elbil. Inte att förglömma att det här är redan beskattade pengar.

Att ha beskattning som fluktuerar med statslåneräntan är felaktigt - går räntan upp, går ”börsen” ner. Dvs inte bara lägre värde, utan då även en högre skatt. Kan det finnas en botten (1,25%), är det också rimligt med ett tak.

I räkneexemplen nedan har jag räknat på 500.000 resp 1 Mkr. I tätorter räcker det inte till lägenhet på 30 kvm eller en sommarstuga. För pensionären som räknar med att pengarna ska dryga ut pensionen i tio år är 1 Mkr 8.334,-/mån - det är vad hyran/avgiften kan vara på en lägenhet.

Skatten beräknas på genomsnittsvärdet + insättningar multiplicerat med statslåneräntan 30/11 året före -0,1% +1,00%, dock lägst 1,25% (golv). 30% är schablonmässigt vilket gjorde skatten 2021 till 0,375%.

Med 500.000 kronors sparande på ISK 2021 blev schablonmässig avkastning 6.250,- och skatten blev då 30% av detta, dvs 1.875,-. 2023 års skatt blir 4.410,-. För en 1 Mkr 8.820,-.
För inkomståret 2022 blev statslåneräntan 0,23% och golvet gör 1,25% och samma skatt. Oavsett börs¬nedgång på grund av Covid och inflation. 1.875,-.

2023: Statslåneräntan per 30/11 2022 fastställdes till 1,94%. Schablonintäkten blir därmed 2,94% och där¬med blir skatten 0,882%. Därmed en skattehöjning på 2.535,- eller 135%.
Med 1.000.000 sparande blir skattehöjningen 5.070,-. Från 3.750,- till 8.820,-. Om denna motions förslag varit i kraft skulle det inneburit att det för 2023 (1 Mkr), efter grundavdrag på 500.000, blev en schablon¬intäkt 12.500,-. 30% skatt på detta blir 3.750,- dvs skatten som tidigare.

I Tidöavtalet från oktober 2022, framkom i regeringsöverenskommelsen mellan M, KD, L och SD att ISK-sparande upp till 300,000 ska vara fritt. Några har uppenbarligen insett det orimliga i att beskatta redan beskattade pengar så hårt. Jag föreslår därför både höjt grundavdrag och ett fixerat tak på beskatt¬ningen.

Attsats 1: att grundavdraget för ISK och kapitalsparkonton höjs till 500.000 kronor.

Attsats 2: att ett schablonmässigt skattetak för ISK och kapitalsparkonton införs på högst 2,5%.

Nacka 2023-04-02

Stefan Eckardt

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om en sänkt beskattning av sparande i investeringssparkonto (ISK). Partistyrelsen menar att över tid är sparande i ett investeringssparkonto skattemässigt gynnsamt redan med nuvarande regler. Enligt överenskommelse i Tidöavtalet förstärks incitamentet ytterligare genom ett grundavdrag på 300 000 kr för ISK – sparande. Partistyrelsen menar att

det är ett mycket kraftfullt incitament för att spara i investeringssparkonton och anser inte att det är motiverat att höja grundavdraget till 500 000 kr. Partistyrelsen menar att sänkningar av inkomstskatterna istället ska prioriteras och föreslår därför rikstinget att motionen i sin helhet bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:46 Skatte- och avgiftsfrihet för oavlönad verksamhet inom totalförsvaret

En upprustning pågår av det svenska totalförsvaret. Insatser utan ersättning och lön kommer att vara nödvändiga.

Insatserna kan innebära inhämtande och bibehållande av kompetens inom speciella områden. Exempel är skogsbrandsflyget via Frivilliga Flygkåren (FFK), Hemvärnsflyget, Sjöbevakningen mfl.

Piloter inom dessa områden förväntas på egen bekostnad hålla och bibehålla sin flygkompetens, betala årlig certifikatavgift till Transportstyrelsen, flygläkarundersökningar, flygningar med Transportstyrelsens kontrollant.

Det är därvid orimligt att dessa piloter med egna beskattade medel skall vidmakthålla denna kompetens och därtill exempelvis använda flygbränsle för vilket energiskatt och koldioxidskatt utgår då den primära nyttotagaren är samhället.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att personal ansluten till etablerade frivilligorganisationer i samverkan med organisationen, individuellt tillåts sätta upp kompetensvidmaktshållande program för vilkas måluppfyllnad helt skall vara frikopplad från skatter och myndighetsavgifter samt att tillhörande skattelagar och myndighetsdirektiv skyndsamt anpassas till detta.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter civilsamhällets avgörande betydelse för ett fungerande totalförsvar. Frivilliginsatser ska uppmuntras från samhällets sida men till skillnad från avlönat arbete utgår normalt ingen ersättning. Motionären exemplifierar med skogsbrandflyget och partistyrelsen instämmer i deras avgörande insatser, inte minst i glest befolkade områden. Indirekt så bekostar samhället redan idag större delen av den faktiska kostnaden för brandflyget genom att Länsstyrelserna upphandlar och MSB finansierar verksamheten. 2022 flögs drygt 3 400 timmar till en kostnad av drygt 11 miljoner kronor. Det blir drygt 3 000 kr per timme. Ersättningen är tänkt att täcka flygklubbarnas nedlagda kostnader i form av exempelvis flygbränsle. Någon ersättning till piloterna för deras arbete ingår däremot inte utan uppdraget bygger på frivillighet och ger piloterna flygtimmar.

Partistyrelsen uppskattar motionärens intention att förbättra frivilliginsatsernas villkor inom totalförsvaret men anser att ett så pass omfattande undantag från beskattning som motionen föreslår i dagsläget inte är befogat. Partistyrelsen föreslår med anledning av det rikstinget att

avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:47 Skatteavdrag för arbete hemifrån

Under de senaste åren har allt fler börjat arbeta hemifrån. Omställningen tvingades fram av pandemin och möjliggjordes av den digitala utvecklingen. Att arbeta hemifrån kan för många underlätta livspusslet men också innebära att hemmet behöver anpassas för att möjliggöra arbetet. Majoriteten av kontorsanställda uppger att de föredrar att arbeta hemifrån under en eller flera dagar i veckan. Arbete hemifrån är således med största sannolikhet här för att stanna. Därför behöver också skattesystemet uppdateras i enlighet med samhällsutvecklingen.

Redan idag finns flera skatteavdrag vars syfte är att möjliggöra arbete, exempelvis olika former av reseavdrag och avdrag för hjälpmedel, samt möjlighet att göra avdrag för kontorsutrustning i hemmet för belopp överstigande 5000 kr. Men reglerna för att få göra avdrag för kontorsutrustning hemma är i dagsläget stränga och krångliga, exempelvis så får arbetsrummet inte användas som bostadsyta övrig tid. Skatteavdraget får heller inte göras av de som också har en arbetsplats på arbetsgivarens kontor, vilket utesluter alla som arbetar några dagar varje vecka ”på plats”.

Men faktum är att det uppstår merkostnader för den anställde som arbetar hemifrån, oavsett omfattning. Det är merkostnader om arbetsgivaren normalt står för vid arbete på arbetsplatsen. Det kan handla om teknisk utrustning, men också till exempel kostnader för lokaluppvärmning, slitage, städning, kaffe och förbrukningsvaror. Det är tydligt att både avdragsgränser och kriterier för avdrag behöver moderniseras avseende när den privata bostaden nyttjas för arbete. Ett förenklat och bredare skatteavdrag för arbete hemifrån skulle också underlätta omställningen till större geografiska arbetsmarknader, där specialistkompetens som bor långt ifrån arbetsplatsen kan rekryteras, något som kan vara avgörande inom vissa bristyrken.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att skapa ett bredare och enklare skatteavdrag som täcker merkostnader för personer som arbetar hemifrån helt eller delvis, baserat på avdragsgränser och/eller schablonbelopp

Lerum 2023-01-23

Miriam Lilja, Christian Eberstein, Ida Torp, Gunilla Lindell, Mikael Börjesson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter frågan om skatteavdrag för arbete hemifrån. Partistyrelsen anser att det är tveksamt om de merkostnader som motionärerna pekar på är så omfattande att de motiverar avdrag för hemarbete. Vissa merkostnader uppkommer naturligtvis men i många fall gör distansarbetare stora kostnadsbesparingar i form av inbesparade arbetsresor och att kunna laga maten hemma. Ett avdrag för hemarbete skulle vara relativt svårt för skattemyndigheten att kontrollera och förmodligen riskera att leda till en del fusk. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:48 Skattefri intäkt även vid uthyrning av bostad till arbetsgivare

Idag tillåts skattefri intäkt från uthyrning av villa, lägenhet etc upp till ett belopp om 40.000 kr.(schablonavdrag). Detta gäller dock inte vid uthyrning till arbetsgivare. Med hemarbete som kommande standard skall schablonavdraget även omfatta ersättning vid uthyrning till arbetsgivare.

Förslaget genomförs enskilt och senare förslagsvis i samband med införande av fri hyressättning på bostadsmarknaden (se annan motion från mig). Angivna 40.000 / år torde täcka upp för merkostnader vid fri hyressättning och det hela betalas då av arbetsgivare.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att schablonavdrag vid uthyrning av bostad även inkluderar ersättning från arbetsgivare

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om skattefri intäkt vid uthyrning av bostad till arbetsgivare. Syftet med det relativt höga schablonavdrag som gäller idag är att skapa incitament för fler att hyra ut sin bostad till andra privatpersoner, som ett led i att lösa bostadsbristen genom att nyttja befintligt bostadsbestånd mer effektivt. Syftet är således inte att ett hemmakontor ska hyras ut skattefritt till arbetsgivaren. Partistyrelsen anser att motionärens förslag riskerar att utnyttjas av mindre nogräknade arbetsgivare att betala förtäckt skattefri lön genom att betala en hyra som överstiger rimlig eller marknadsmässig hyra. Reformen riskerar dessutom att bli dyr att administrera och kontrollera och partistyrelsen föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:49 Underlätta för tillverkning av klimatvänliga solcellspaneler i Sverige

Sverige står inför byggandet av ny industri med anknytning till klimatomställningen, där det just nu satsas mer än 1 000 miljarder. För Sverige som industrination innebär det här kapitalflödet en bra möjlighet att nå visionen om att bli ett fossilfritt land år 2045. Sverige står långt fram i den utvecklingen idag med bland de lägsta utsläppen per person inom Europa och OECD och med en i princip fossilfri elproduktion.

Vi behöver närmare fördubbla vår elproduktion för att klara den elektrifierade klimatomställningen. Solenergi har här en viktig roll att fylla som ett starkt bidragande energislag vid en ökad elanvändning och en ökad andel fossilfri el i energisystemet. I den här processen ingår att skapa incitament för den inhemska hållbara produktionen av solpaneler.

Det finns idag fem svenska företag (Epishine, Exeger, Peafowl Plasmonics, Evolar samt Midsummer) som alla har målsättningen att bygga storskalig hållbar produktion av solceller i Sverige. Solcellsmoduler har en stor potential att vara en del av den svenska industriella klimatomställningen och dessutom bli en exportprodukt. Detta uppmärksammas tydligt i EU

kommissionens nya energiplan REPowerEU. REPowerEU handlar om att accelerera utbyggnaden av förnybar energiproduktion så som solkraft. EU har i närtid påvisat handlingskraft i arbetet med att återta värdekedjorna för produktion av solceller. Det är värdekedjor som idag domineras av Kina. Kinesiska solceller tillverkas idag med el från klimatskadlig, smutsig kolkraft.

Fram till 2018 fick svenska privatpersoner och företag som importerade solcellspaneler från Kina betala tullavgift. Denna avgift togs bort, med resultatet att kinesiska solpaneler kan importeras till en lägre kostnad för slutkunderna. Konsekvensen blev att den gröna omställningen påskyndades och att den svenska solcellsmarknaden växte snabbare än vad den annars skulle gjort. En annan konsekvens var att de redan starka kinesiska tillverkarna av solcellspaneler som idag dominerar den svenska och internationella marknaden gynnades.

Svenska företag behöver med sin tillverkning i Sverige betala importtullar för material som används i solcellstillverkningen. Exempel på sådana komponenter är de stålsubstrat som idag köps in från leverantörer i Kina och Korea. Ett annat exempel är plastfilm som köps in från USA och som används för att skydda solcellen. Eftersom de får betala importtullar för materialen så är det bättre att etablera produktion utomlands i exempelvis USA eller Kina och sedan importera färdigtillverkade paneler till den svenska marknaden helt utan tullavgifter. Vi behöver mer inhemsk produktion av solceller, vilket både ger energitillskott, klimatnytta och fler arbetstillfällen. Vi behöver dock inte fler solceller från Kina, som i praktiken ökar de globala utsläppen.

Med importtullar på material men inte på paneler försvåras möjligheten för svenska företag att utvecklas och bygga en växande tillverkningsindustri i Sverige. Systemet försämrar företagens konkurrensförmåga både på den inhemska och internationella marknaden.

Dagens tullsystem skyddar alltså de utländska kinesiska producenterna och straffar de inhemska tillverkarna och försvårar inhemsk produktion. Konsekvensen kan bli att svenska tillverkare väljer att lägga tillverkning utomlands.

Attsats 1: Att material för tillverkning av solceller måste kunna importeras helt utan tullavgifter, alternativt måste importavgifter införas på solcellspaneler så att konkurrensen inte snedvrids beroende på var panelen produceras.

Attsats 2: Att utreda om rätten till grönt avdrag vid inköp av solpaneler ska kvarstå för alla importerade produkter.

Linköping 2023-01-01

Magnus Landberg

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Trots att Sverige ligger norrut finns bra lägen för solel. I norra Mellansverige finns anläggningar som producera lika mycket, eller till och med mer, räknat per år, än vissa anläggningar på kontinenten. Den tekniska utvecklingen fortsätter i snabb takt och solceller får allt bättre verkningsgrad och tillverkas i material som ger allt mindre miljöpåverkan. Utifrån ett livscykelperspektiv är miljöpåverkan från solceller störst vid tillverkningen och som motionären skriver behöver Sverige fördubbla vår elproduktion, för att klara den elektrifierade klimatomställningen och då behöver vi arbeta med att skapa incitament för den inhemska hållbara produktionen och om förslagen i motionen inte strider mot Europaparlamentets lagar och regler så bör detta vara ett sätt att stimulera tillverkning av klimatvänliga solcellspaneler i Sverige.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp frågan om att underlätta för tillverkning av klimatvänliga solcellspaneler i Sverige. Tullar på olika komponenter som behövs för att bygga ett klimatneutralt samhälle innebär att omställningen blir dyrare och försinkas. Alla importtullar på varor som behövs i den klimatneutrala ekonomin måste tas bort, exempelvis på biobränslen, solceller och vindkrafts- och kärnkraftskomponenter. Vi har sett hur solenergimarknaden vuxit sedan EU lättade på tullar 2018. Lägre priser på solceller öppnar en möjlighet för tillkomsten av solcellsprojekt som projekteras utan statliga stöd, vilket redan kommit i gång på den europeiska kontinenten. Många svenska företag ligger långt fram i den miljötekniska utvecklingen och skulle vid friare handel kunna bidra mer än idag till global omställning.

Partistyrelsen instämmer i motionens attsats som ligger i linje med partiets politik och partistyrelsen föreslår därför rikstinget att anse attsats 1 besvarad.

Partistyrelsen delar motionärens insikt om att klimatnyttan kan variera beroende på vilka solceller som köps in och i vilket land de är tillverkade. Motionären lyfter särskilt fram den kinesiska solcellstillverkningen som en klimatbov. Produktionen av solpaneler i Kina genererar redan i dag dubbel så stora utsläpp som motsvarande produktion i Europa. Ett glapp som bara kommer öka de kommande åren i takt med att EU:s system med utsläppshandel kommer fortsätta stänga gamla kolkraftverk samtidigt som Kina planerar att bygga hundratals nya kolkraftverk. Kinas elproduktion är redan så smutsig att mätt per person är de svenska utsläppen mindre än de kinesiska. Installationen av kinesiska solceller på svenska tak kan därmed vara direkt klimatskadligt.

Partistyrelsen instämmer därför i att frågan bör utredas och föreslår rikstinget att anse attsats 2 besvarad med följande tilläggsattsats: Rikstinget uppdrar åt partistyrelsen att verka för en utredning om frågan om rätten till grönt avdrag vid inköp av solpaneler ska kvarstå för installationer av klimatskadliga solpaneler

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Partistyrelsen föreslår att attsats 2 besvaras med följande tilläggsyrkande: "Rikstinget uppdrar åt partistyrelsen att verka för en utredning om frågan om rätten till grönt avdrag vid inköp av solpaneler ska kvarstå för installationer av klimatskadliga solpaneler" och anser därmed attsats 2 besvarad.

08:50 Uppmuntra arbetssökandes egna initiativ

Det finns många som vill börja jobba efter långtidssjukskrivning eller a-kassa men inte för möjligheten då de måste få en heltidsanställning direkt. Det är svårt att gå från arbetslöshet till heltid och det är svårt att få en heltidstjänst efter att varit utanför arbetslivet länge. Vi behöver därför ett mer flexibelt system där individen kan och får söka jobb på eget initiativ och kunna prova arbetet under en tid för att se om det går bra. Allt behöver inte gå genom arbetsförmedlingen då detta ofta är tungrott och tar lång tid.

Idag är det lätt att fastna i bidragssystemet eftersom man riskerar att förlora sin a-kassa eller sjukpenning för gott efter tre månader om man tar ett deltidsjobb. Låt oss uppmuntra alla personliga initiativ så fler kommer tillbaka till arbetslivet. Själv har jag och många med mig fått jobb på eget initiativ. Det behövs naturligtvis en god kontroll av systemet men fördelarna överväger nackdelarna, speciellt för den enskilde som får fler vägar att ta sig tillbaka in i arbetslivet.

Jag yrkar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för

Attsats 1: att det ska bli tillåtet att söka och få ett arbete på eget initiativ, utan att bidragen försvinner efter 3 månader.

Attsats 2: att systemet görs mer flexibelt, till exempel genom att en arbetssökande kan få bidrag för den del han eller hon inte orkar arbeta under en sex månaders prövotid.

Öckerö 2023-02-03

Anette Hellekant-Långs

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att uppmuntra arbetssökandes egna initiativ. Flexibilitet och olika möjligheter att komma i arbete är viktigt, inte minst när man varit borta från arbetsmarknaden en längre tid. Samtidigt behöver det vägas mot att bidrag och ersättningar ska ha tydliga drivkrafter till arbete och ersätta för de fall och den tid man inte kan arbeta. Idag finns flexibilitet i sjukersättningen. När en enskild haft sjukersättning i minst ett år kan hen prova att arbeta och ha ersättningen vilande. Det innebär att personen har kvar rätten till sjukersättning om hen skulle bli sjuk igen. Under tiden personen arbetar får hen också ett skattefritt belopp som motsvarar 25 procent av den ersättning som är vilande. Det är en viktig möjlighet och det kan finnas skäl att se över om flexibilitet i andra system behöver öka, utan att de grundläggande syftena åsidosätts.

Utformningen av försörjningsstödet är särskilt problematisk när det gäller att kunna ta arbete på deltid, vilket är ett problem då många med med arbetsförmåga finns där. För det första är marginaleffekterna av att gå till arbete oftast 100 procent. För det andra blir sanktioner för att få del av försörjningsstödet trubbiga eftersom kommunen i slutändan måste garantera levnadsstandard. För det tredje är det staten som står för arbetsmarknadspolitiken i Sverige, samtidigt som kostnaderna för arbetslösa med försörjningsstöd ligger hos kommunerna. Kristdemokraterna har därför sedan tidigare föreslagit att en statlig dagpenning införs tydligt kopplad till deltagande i arbetsmarknadsinsatser, som ersätter försörjningsstödet för arbetsföra personer. Staten tar därmed över kommunernas kostnad för ekonomiskt bistånd där sökande har arbetslöshet som försörjningshinder.

Detta är en stor reform som genom krav på motprestation – deltagande i rustande insatser – och ökade ekonomiska drivkrafter till arbete, även tillfälliga jobb på deltid, skulle bryta bidragsberoende. Detta ligger i linje med det motionären efterfrågar. I väntan på ett system med statlig dagpenning har Kristdemokraterna även föreslagit att kommunerna ska ställa aktivitetskrav, som kan användas för att arbetslösa ska delta i utbildning, praktik eller liknande för att få bibehålla sitt försörjningsstöd. Detta är något som visat sig ge övervägande positiva effekter på arbetsutbudet, främst för unga och nyanlända. Men alla kommuner ställer inte krav. Nu är Kristdemokraterna med i en regering som agerar i frågan.

Partistyrelsen anser följdaktligen att första attsatsen bör avslås och andra attsatsen bör anses besvarad och föreslår rikstinget att göra detsamma.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen

Attsats 2: att besvara attsatsen

08:51 Världens största integrationsobjekt

Ett väldigt bra projekt för att stärka den europeiska gemenskapen hade varit att crowdfunda (gräsrotsfinansiera) världens största kyrka i Bryssel.

Man kan på goda grunder göra argumentet att EU är världens viktigaste och mest framgångsrika politiska projekt. För att cementera dessa framsteg måste man få EU:s befolkning att känna gemenskap och samhörighet. Att göra ett gemensamt stort projekt är en väldigt bra idé för att skapa gemenskap och samhörighet.

Valet av en kyrka är naturligt då det är kristendomen som sakta men säkert trots motgångar integrerat Europa och den kristna världen i snart 2000 år. Det är även det kristna budskapet via kristdemokratin som möjliggjort den europeiska integrationen efter andra världskriget som resulterat i en union med 27 länder. Integrationen skall inte sluta där då den kristna gemenskapen även sträcker sig till framförallt Nordamerika och Sydamerika, men även delar av Afrika och Asien. Det är kristendomen som har förmågan att skapa en globaliserad gemenskap och Europa är nyckeln.

Att det ska göras via crowdfunding är viktigt för att det inte ska kännas påtvingat uppifrån utan det ska vara ett genuint gemensamt projekt för medborgarna. Att göra den till världens största är möjligt med tanke på att unionen är världens största politiska enhet som domineras av kristendomen med nästan 500 000 000 invånare.

Med anledning av ovanstående föreslås rikstinget ge partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: att verka för att sätta igång ett gemensamt europeiskt projekt för att crowdfunda världens största kyrka i Bryssel

Umeå 2023-02-02

André Zeidlitz

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att avslå motionen och att den skickas vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för ett gemensamt europeiskt projekt för att crowdfunda världens största kyrka i Bryssel. Att partiet skulle ta initiativ till att ” crowdfunda” världens största kyrka i Bryssel ter sig orimlig av en mängd olika skäl. Partiet bedriver partipolitik på kristdemokratisk grund. Den kristna värdegrunden såsom den förvaltats i den västerländska humanistiska traditionen är en del av partiets dna. Så ock religionsfrihet. Partiet värnar den sekulära staten och i den är religionsfrihet en grundbult i de mänskliga fri och rättigheterna som vi till fullo bejakar. Partistyrelsen tror att förslaget, om det genomfördes, snarare riskerar att alienera medborgarna gentemot EU – projektet. Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

08:52 Se över ränteavdraget och återupprätta principerna för skattereformen

Sverige har under lång tid tillämpat avdragsrätt på räntor som en del av kapitalbeskattningen. Ränteutgifter ses som en del av hushållets underskott av kapital, och kan på vissa villkor kvittas mot andra inkomster. De gör det möjligt för privatpersoner att kvitta ränteutgifter inte bara mot ränteintäkter utan också mot inkomst av arbete.

På sitt sätt är ränteavdraget att betrakta som ett sätt för staten att kompensera personer med svag finansiell ställning att exempelvis ta ett lån för att finansiera en fastighetsaffär. Givet den illa fungerande svenska bostadsmarknaden har detta i praktiken varit den enda möjligheten för nybildade hushåll att få en ändamålsenlig bostad. Men priset har varit att hushållens belåning idag är rekordhög.

Ränteavdraget har av många ekonomer pekats ut som en viktig förklaring till att svenska hushålls skuldkvot vuxit kraftigt över tid. Tillsammans med de över tid allt lägre marknadsräntorna har ränteavdraget bidragit till en skulduppbyggnad som av många oberoende bedömare pekats ut som ohållbar. För 2021 uppgick skuldkvoten till nästan 96% av BNP, vilket är mer än dubbelt så mycket som år 2000 då skuldkvoten uppgick till 47,5% av BNP. Sett som andel av disponibel inkomst uppgår skuldkvoten till över det dubbla – 203% för 2021. Bland EU-länderna är det bara två länder som matchar Sverige i skuldkvot – Nederländerna och Danmark. För dessa länder har dock skuldkvoten tydligt fallit på senare år, medan de svenska hushållens skuldkvot fortsatt att öka.

Bland dem som lyft fram ränteavdragets skadliga effekter på hushållens finansiella situation finns Konjunkturinstitutet, EU-kommissionen, IMF och BIS. Även Finansinspektionen och Riksbanken har vid upprepade tillfällen pekat ut ränteavdraget som en destabiliserande faktor för den svenska ekonomin i allmänhet och för det finansiella systemet i synnerhet.

Att skuldkvoten är hög får de kommande åren tydliga effekter på den svenska ekonomin. I takt med att räntorna stiger till mer normala nivåer, så bromsar hushållens konsumtionsmöjligheter kraftigt in. Tillsammans med den höga inflationen leder skuldsättningen till att Sverige bedöms få den svagaste BNP-tillväxten i hela EU under 2023.
Till saken hör att ränteavdraget leder till betydande skattebortfall. I takt med att räntorna stiger så ökar värdet av hushållens avdrag. Ränteavdraget är därmed också destabiliserande för statskassan, och minskar statens möjligheter att genomföra stimulanser i tider när ekonomin inte längre kan stimuleras via Riksbanken, som exempelvis när inflationen är hög.

Kristdemokraterna är ett parti som värnar om en god samhällsekonomi och en stabil ekonomisk utveckling för svenska hushåll. Vi tror på en social marknadsekonomi, där dygder som företagsamhet, flit, sparande och måttfullhet ska löna sig bättre än spekulation och osunt risktagande. Mot denna bakgrund rimmar det illa att Kristdemokraterna hittills vägrat att se över ränteavdraget.

Kristdemokraterna bör därför ta initiativ till en översyn av ränteavdraget. Ett första steg skulle kunna vara att sänka taket för den del av ränteavdraget som fullt ut får kvittas mot inkomst. Idag får ränteutgifterna användas fullt ut upp till ett värde av 50 000 kronor. Däröver får 70% av ränteutgifterna användas för kvittning mot annan inkomst – utan övre tak. Värdet på avdraget beräknas på kapitalbeskattning, vilket innebär att ränteavdraget är värt 30% av ränteutgiften till 50 000 och därefter 21%.

En reform skulle stegvis kunna sänka taket för när endast 70% av ränteutgifterna får användas för kvittning. Ett övre tak på hur stor ränteutgift som får kvittas skulle också kunna övervägas.

Ett annat sätt att reformera ränteavdraget är att sätta ett tak för vilken ränta som ger rätt till fullt avdrag, med utgångspunkt i den gällande statslåneräntan. Det skulle göra det mindre lönsamt för hushåll att ta s k blancolån och andra konsumtionslån som ofta har väsentligt högre räntor än lån mot säkerhet.

Inkomsterna som ett minskat ränteavdrag innebär för staten skulle kunna användas till andra angelägna reformer av inkomstskatten, såsom att upprätthålla målet om att de flesta ska betala högst 30% i kommunalskatt och ingen betala mer än 50% av en inkomstökning i skatt. Dessa mål fanns med i grundprinciperna när det nuvarande inkomstskattesystemet infördes 1991 – principer som sedan dess frångåtts av otaliga regeringar. Det bör vara Kristdemokraternas mål att återupprätta dessa principer för inkomstbeskattning.

Attsats 1: Att ränteavdraget ses över i linje med motionens intentioner så att avdragsrätten tydligare begränsas

Attsats 2: Att principerna för inkomstbeskattningen så som de formulerades vid skattereformen år 1991 ska återupprättas

Danderyd 2023-04-02

Stefan Svanström

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att se över ränteavdraget och återupprätta principerna för skattereformen. Sverige är paradoxalt nog både ett utav de minst skuldsatta länderna i världen och samtidigt ett utav de allra mest skuldsatta länderna i världen. Den svenska staten tillhör de lägst skuldsatta nationerna medan de svenska hushållen tillhör de mest skuldsatta i världen. Låntagare får med nuvarande regler göra ett skatteavdrag på 30% för ränteutgifter upp till 100 000 kr. För ränteutgifter överstigande 100 000 kr medges avdragsrätt endast till 21%. Består hushållet av två vuxna personer medges 30% avdragsrätt för ränteutgifter på totalt 200 000 kr, och därefter en reducerad avdragsrätt på 21%.

Avdragsrätten syftar till att underlätta för hushållen att kunna finansiera köp av egen bostad men har enligt motionären bidragit till den kraftiga prisuppgång som skett på svensk bostadsmarknad de senaste decennierna. Denna prisuppgång har tillsammans med hushållens höga skuldsättning lett till omfattande finansiella risker. De kraftiga räntehöjningar vi upplever riskerar att kraftigt öka hushållens räntekostnader, minska värdet av fastigheten och driva hela samhället in i lågkonjunktur. En försvårande omständighet är att svenska bolånetagare i mycket hög utsträckning valt bolån med antingen rörlig ränta eller bunden ränta med korta löptider.

Kristdemokraterna är principiellt för en nedtrappning av ränteavdraget och menar att det nedtrappade avdraget ska växlas mot skattelättnader och höjda stöd till barnfamiljer. För att värna förutsägbarhet och trygghet i boendet bör dock nedsättningen ske med en liten del varje år. Tidshorisonten bör vara 15 – 30 år. Ett villkor är att intäkterna oavkortat går tillbaka till hushållen. Partistyrelsen tror dock att tidpunkten för reformens införande bör väljas med omsorg och beklagar att det inte gick att få en bred uppgörelse om detta i lågräntemiljön. Partistyrelsen tror inte att tidpunkten är den rätta i nuläget då hushållen för tillfället upplever att räntorna på kort tid stigit kraftigt med kraftigt ökade räntekostnader som följd.

Skattereformen 1991 innehöll många bra principer, exempelvis att skattebetalaren ska få behålla

minst hälften av en inkomstökning. Kristdemokraternas syn på skattesystemet är att det bör stimulera arbete, hederlighet, sparande och företagande och att den enskilde i hög utsträckning får behålla sin egen lön eller pension. Målet är att alla heltidsarbetande ska kunna leva på sin inkomst. Studier och kompetensutveckling måste löna sig. Skatter ska också finansiera välfärden och andra offentliga utgifter och bidra till att ge sociala och ekologiska ramar för den ekonomiska utvecklingen.

Mot bakgrund av ovanstående är det ett självklart mål att sänka skattetrycket. Kristdemokraterna har varit med och gjort just detta – i regeringsställning och genom att få stöd för våra budgetförslag i opposition. Det har inneburit en positiv utveckling med ökad frihet för människor och familjer, som lett till ökade incitament till arbete och företagsamhet.

Samtidigt måste varje skattesänkning vägas mot angelägna prioriteringar inom välfärden eftersom en viktig princip i budgetarbetet är att samtliga reformer ska vara fullt ut finansierade antingen genom besparingar eller inom ett givet reformutrymme. Partistyrelsen anser därför att de principer som 1991 års skattereform byggde på fortsatt är eftersträvansvärda, men att de alltid kommer behöva vägas mot andra angelägna reformer

Med anledning av ovanstående föreslår partistyrelsen därför rikstinget att anse motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:53 Motion till Rikstinget om slopat nedskrivningskrav vid vid nybyggnation på landsbygden

Nedskrivningskravet vid nyproduktion slår hårt mot byggandet av bostäder på landsbygden. Det gör det svårt att få vettiga kalkyler.

Roger Larsson
Kristdemokraterna i norra Värmland

Attsats 1: Därför föreslår jag att:
Kristdemokraterna verkar för att ta bort nedskrivningskravet vid nyproduktion av bostäder utanför storstadsområdena.

Torsby 2023-03-22

Roger Larsson

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Nybyggnation är helt avgörande för utveckling oavsett om det är storstad, småstad eller landsbygd. Tyvärr spelar inte hela Sverige i samma division vad gäller möjligheter till nybyggnation eftersom man i stora delar av landet inte klarar av den nedskrivning av värdet som krävs av redovisningstekniska skäl. Därför föreslår motionären att Kristdemokraterna ska verka för att ta bort nedskrivningskravet vid nyproduktion av bostäder utanför storstadsområdena. Redan idag driver partiet linjen att nedskrivningstakten ska tas över flera år istället för att hela nedskrivningen ska tas när huset tas i bruk. Att helt ta bort kravet på nedskrivning kan istället ge andra komplikationer med ett bokslut som är helt felaktigt t.ex. Med anledning av detta ser distriktsstyrelsen att partiet gått så långt som det är möjligt och anser därför motionen besvarad.

Motionen lämnas till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om att ta bort nedskrivningskravet vid nyproduktion av bostäder utanför storstadsområdena. Redovisningslagens nuvarande regler stipulerar att man måste nedskriva fastighetsvärdet till det verkliga värdet i de fall där en nyproducerad fastighet är värderad till betydligt mindre än produktionskostnaden. Kristdemokraternas nuvarande politik är att man istället för redovisningslagens nuvarande regler, ska få nedskriva till det verkliga värdet trappvis under 7 års tid. Detta för att möjliggöra nyproduktion i landsbygden och att ekonomin i projekt inte ska vara framtung i form av en jättestor kostnad första året.

Att ta bort nedskrivningskravet helt anser partistyrelsen inte vara rimligt då det skulle leda till att blåsa upp balansräkningen med en tillgång som inte finns i verkligheten och därmed går man emot båda aktiebolagslagen och årsredovisningslagen. Det skulle även bli ett problem den dagen man säljer fastigheten då man säljer till ett pris som inte motsvarar det bokförda värdet och man därmed får ta förlusten då.

Partistyrelsen föreslår rikstinget, med anledning av ovanstående, att motionen besvaras.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

08:54 Svenskt undantag från euro-tvånget

Som en del av det europeiska integrationsprojektet i EU finns den ekonomiska och monetära unionen (EMU). Samarbetet består av en ekonomisk del samt en monetär del där medlemsstater förbundit sig att i framtiden ansluta sig till Europeiska centralbankens penningpolitik och införa euron som valuta.

Enligt artikel 119 funktionsfördraget (EUT C 326, 26.10.2012) är EU:s medlemsstater skyldiga att införa euron som valuta ifall konvergenskriterierna i artikel 140 funktionsfördraget (d.v.s. prisstabilitet, lågt budgetunderskott, anslutning till Europeiska växlingsmekanismen och stabil ränta på långfristiga statsobligationer) uppfyllts. Danmark deltar dock inte i monetära samarbetet och undantas från tvånget att införa euron enligt protokoll 16 till Lissabonfördraget (EUT C 326/287).

Sverige höll 2003 en folkomröstning i vilken 55,9 % röstade mot att införa euron. Efter folkomröstningen har det svenska motståndet mot euron ökat påtagligt, inte minst efter finanskrisen 2009 då medlemmarna i den monetära unionen fick ingripa med lån och tillskott för att hjälpa flera stater med euro som misskött sina statsfinanser. Att KD är mot euron är i detta läge mycket positivt men tvånget att införa euro enligt funktionsfördraget kvarstår.

Det finns en möjlighet för Sverige att undvika införande av euro genom att inte ansluta sig till den europeiska växlingsmekanismen, som var det enda konvergenskriteriet Sverige inte uppfyllde 2022. Det kan dock tänkas uppkomma situationer då sådan anslutning av olika skäl anses lämplig och då vore det onödigt att tvingas begå fördragsbrott för att uppfylla den svenska folkviljan. Därför bör Sverige försöka erhålla undantag från euro-tvånget i likhet med Danmark.

Attsats 1: att KD skall verka för att Sverige undantas från kravet att införa euro ifall konvergenskriterierna i artikel 140 funktionsfördraget (i lydelse enligt Lissabonfördraget) uppfylls.

Skarpnäck 2023-04-04

Hugo Svensson

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Precis som motionären påpekar förutsätts EU:s medlemsstater enligt artikel 119 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt ha en ekonomisk politik som omfattar en gemensam valuta, euron, och leda till att en gemensam penning- och valutapolitik fastställs och bedrivs. Den svenska väljarkåren röstade 2003 nej till att införa euron som valuta i Sverige.

Kristdemokraterna är inte för ett inträde i EMU och ett införande av euron som valuta, och ser det inte som aktuellt under överskådlig tid. Innan diskussioner om detta kan föras måste de ekonomiska problem som omgärdar medlemsländerna lösas och överstatligheten motverkas. Utfallet av folkomröstningen bör respekteras. Om Sverige i något skede bör gå mot ett fullt EMU-medlemskap och införa euron är upp till det svenska folket att avgöra i en ny folkomröstning. Det bör inte ske genom tvingande regler i EUF-fördraget. Distriktsstyrelsen delar därför motionärens uppfattning att Sverige i likhet med Danmark bör begära ett formellt undantag från kravet att införa euron som valuta.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att Kristdemokraterna ska verka för en svensk undantagsklausul från artikel 140 i fördraget om europeiska funktionssätt, även känt som Lissabonfördraget.

Danmark har det undantag som motionären föreslår att Kristdemokraterna ska verka för att Sverige ska anskaffa. Storbritannien hade också en sådant undantag innan landets utträde ur EU. 2003 anordnades det en folkomröstning i Sverige om euron skulle införas som valuta. 55 % av svenska väljare röstade emot förslaget. Detta resultat måste både respekteras av svenska politiker och andra medlemsländer i europeiska unionen.

Skillnaden mellan Sverige och Danmark är dess förhållning till konvergenskriterierna, som måste uppfyllas för att en medlemsstat ska bli antagen till euroområdet. Danmark uppfyller dessa kriterier, det gör inte Sverige. Danmark är med i ERM II (växelkursmekanismen). Detta betyder att den danska kronans växelkurs är kopplad till euron. Svenska kronan har en rörlig växelkurs, vilket betyder att den svenska kronan inte är knuten till någon annan valuta. Värdet på valutan avgörs av efterfrågan och utbud av valutan. Så länge den svenska kronans växelkurs inte knyts till eurons kan inte det europeiska rådet ”tvinga” Sverige att införa euron. Det finns ingen indikation att det finns någon majoritet i riksdagen för att binda svenska kronans växelkurs till euron.

Sverige har inget formellt undantag, utan ett informellt politiskt undantag som har praktiskt sett accepterats av de andra medlemsstaterna. Om Sverige skulle verka för en undantagsklausul kan konsekvenserna bli att den svenska kronan måste bindas till euron likt den danska kronan. Att åter ta upp debatten i europeiska rådet om svenska kronan skulle kunna ändra opinionsläget bland medlemsstaterna gentemot Sveriges koppling till euroområdet. En sådan strategi medför många risker. Status quo är ur svenskt perspektiv mer önskvärt enligt partistyrelsen. Kristdemokraterna förespråkar inte införandet av euron. Så länge de ekonomiska problem som präglar flera av de andra medlemsländer åtgärdas, överstatligheten motverkas och att svenska folket röstar för det i en folkomröstning.

Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09 Regionalt, trafik och bostad

Alla människor ska oavsett bostadsort kunna få del av samhällets grundläggande sociala rättigheter, offentlig service och ges rimliga förutsättningar att försörja sig. Regionalpolitikens främsta uppgift är att bidra till utvecklingen av livskraftiga regioner i hela landet. Arbetet med att åstadkomma regional utjämning och utveckling i Sverige är angeläget för att hela Sverige ska fungera.

En stor del av landets befolkning bor i områden med brist på bostäder, brist på arbetskraft, höga boendekostnader och överbelastade transportsystem. Samtidigt bor många människor i inlands- och glesbygdskommuner som har motsatta problem. Arbetslöshet, tomma bostadsområden, social problematik och minskade skatteintäkter skapar obalans och försämrad livskvalitet. För att vända trenden för den svenska glesbygden krävs tillväxtfrämjande åtgärder. Att offentlig och kommersiell service upprätthålls samt att satsningar på infrastruktur även tillfaller landsbygden är nödvändigt för att trygga förutsättningarna för boende och företagande.

Jordbruket är grunden för människans överlevnad. Även om det idag endast är en liten del av befolkningen som arbetar inom jordbruket är vi alla helt beroende av dess produkter för att kunna överleva. Jordbruket påverkar men förutsätts också av vår gemensamma natur- och kulturmiljö.

Kristdemokraterna anser att samhället gemensamt ska betala för det vi gemensamt frågar efter, och som enskilda ska vi betala för de produkter vi efterfrågar – utifrån den kvalitet vi förväntar oss att få. Värdet av ekosystemtjänster ska integreras i samhällsekonomiska beräkningar som ligger till grund för politiska åtgärder, ekonomiska styrmedel m.m. Ersättningar till jordbruket ska i ökad utsträckning baseras på de samhällstjänster som jordbruket bistår med, särskilt bevarandet av biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan.

Kristdemokraternas syn på kommunikationer och inriktning av transportpolitiken har två utgångspunkter – utvecklat välstånd och miljöhänsyn. Bra kommunikationer är en förutsättning för att vårt land ska kunna utveckla välståndet, öka sysselsättningen och tillväxten. För ett land som Sverige har transporterna särskilt stor betydelse. Sverige är ett glest befolkat land med långa avstånd. Transporterna belastar dock miljön och därför måste insatser hela tiden göras för att minska de skadliga utsläppen. Långsiktig ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet måste vara vägledande för utvecklingen av infrastrukturen. Elektrifiering fortgår inom samtliga transportslag och laddinfrastrukturen byggs kontinuerligt ut vilket medför att vi på sikt kommer att se en betydande minskning av koldioxidutsläpp från transportsektorn. Resan mot en elektrifierad fordonsflotta har bara börjat.

Kristdemokraterna anser att infrastrukturinvesteringar är av stor betydelse för Sveriges utveckling. I vår tid ställs ökade krav på rörlighet på arbetsmarknaden. Infrastrukturen måste fungera om hela Sverige ska fungera. För att bibehålla tillväxt och sysselsättning är det nödvändigt att öka den radie inom vilken det är möjligt att arbeta. Orterna måste knytas samman på ett bättre sätt än idag. Land och stad binds samman av en välfungerande infrastruktur. Det gäller både vägnät, järnvägsnät samt fibernät. Underhållet av vägnätet måste förbättras. Vägarnas underhållsskuld som uppkommit och resulterat i sänkta hastigheter istället för åtgärder, behöver adresseras. Detta gäller även enskilda vägar.

Regionala järnvägsförbindelser krymper avstånden och möjliggör pendling för arbete och studier, samt gör det möjligt för den boende ute i landet att resa till de större städerna över dagen. En fortsatt satsning behövs för att upprätthålla en god standard på banhållning/ fordonspark. Det är nödvändigt bl.a. för att förhindra förseningar och upprätthålla kapaciteten för tyngre transporter.

Inrikesflyget fyller även en betydande roll genom att minska avstånden i vårt avlånga land. Flyget har en ljus framtid där elektrifiering och biodrivmedel stärker hållbarheten i transportslaget.

Cykeln har en stor potential som ett hälso- och miljövänligt transportslag för arbets- och vardagsresor.

Sjöfarten spelar en viktig roll i det svenska transportsystemet, inte minst för vår utrikeshandel. Kristdemokraterna arbetar för att den svenska sjöfartens konkurrenskraft stärks.

Utbyggnad av modern elektronisk kommunikation öppnar möjligheter för decentralisering och flexibilitet. Hela Sverige ska garanteras en fullgod tele- och postservice. Staten har ansvar för att utbyggnaden sker med regionalpolitisk hänsyn, även om merparten av denna bör ske under marknadsmässiga former. Det krävs en långsiktig och aktiv IT- och digitaliseringspolitik för att inte företag ska avstå från investeringar och för att stärka levnadsvillkoren i hela landet. Cirka 2-3 % av Sveriges befolkning saknar idag tillgång till fibernät/bredbandsuppkoppling. En fortsatt utbyggnad av bredband är viktig. Hela Sverige ska kunna ta del av en välfungerande internetuppkoppling.

Kristdemokratisk bostadspolitik vilar på sex hörnstenar. Det sociala hänsynstagandet, som går som en röd tråd genom hela den kristdemokratiska politiken. Till människans grundläggande behov hör att ha någonstans att kalla sitt hem. Vi måste trygga bostadsförsörjningen åt alla. Den andra är en strävan åt att ge alla människor och familjer ökad frihet att själva få bestämma över större delar av sin vardag. Den tredje är en strävan att skapa en marknad med sunda spelregler och med långsiktigt förutsägbara villkor för bostadsbyggandet. Den fjärde hörnstenen är det personliga ägandet. Den som äger sitt hem känner generellt sett ett större ansvar för sitt boende och upplever också större delaktighet. Den femte hörnstenen är förvaltarskapstanken. Det vi bygger i dag och imorgon kommer att stå i 50–100 år framöver. I detta ryms hållbarhetsaspekter och vikten av en arkitektur och stadsplanering som säkrar de boendes inflytande, trygghet och efterfrågan. Den sjätte hörnstenen är förbättrade tillväxtförutsättningar. Brist på bostäder ger brist på arbetskraft och hämmar tillväxten. Till bilden hör också att boendet är en viktig del av samhällsekonomin, men också av största betydelse för enskildas ekonomi. Därför är bostadspolitikens utformning också central för den ekonomiska politiken. På längre sikt gynnas all bostadsproduktion av goda marknadsförutsättningar och långsiktigt förutsägbara villkor. Byggsubventioner riskerar att snedvrida konkurrens och fördyra byggandet.

En framgångsrik bostadspolitik måste vidta åtgärder som förbättrar rörligheten på bostadsmarknaden, kortar tiden som det tar från idé till färdigt hus och leder till ett smartare och effektivare utnyttjande av de bostäder vi redan har. Sverige behöver ha en bostadsproduktion som möte en växande befolknings behov. Det finns en stor efterfrågan på småhus som måste tillgodoses men även övriga bostadsformer lider av ett underskott. Det finns grundläggande strukturproblem på den svenska bostadsmarknaden som gör att efterfrågan trumfar byggandet. Det kan endast åtgärdas genom att målmedvetet angripa hindren på bostadsbyggandets hinderbana i form av exempelvis krångliga och tidskrävande planprocesser, långa överklagandetider, otydliga och svårtolkade byggregler samt svårtydbara bullerregler .

09:01 Översyn av innehåll, ansvarsfördelning och finansiering i politikerområdet Regional utveckling

Sedan 1 januari 2019 har alla Sveriges 21 regioner ett regionalt utvecklingsansvar – en

förordning som ska göra det enklare att växa och utvecklas efter lokala/regionala förutsättningar och behov. Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete Svensk författningssamling 2017:2017:583 t.o.m. SFS 2022:1384 - Riksdagen

Regional utveckling berör hela samhället. Politikområdet regional utveckling omfattar en bredd av frågor och skär genom många andra politiska områden, som folkhälsa, utbildning, miljö, kommunikation, infrastruktur, landsbygd- och stadsutveckling (livsmedel, digitalisering, innovationer, validering, grön omställning…)

Detta innebär att de regionala insatserna sker inom flera olika sektorer och på skilda styrnivåer. De genomförs också av olika aktörer, som kommuner, länsstyrelser, andra statliga myndigheter, EU, näringslivet och civilsamhället.

Regionernas samverkan på olika nivåer och mellan olika sektorer är därför centralt för att få kraft i arbetet. Även EU:s sammanhållningspolitik ligger i den regionala utvecklingspolitiken. Dels påverkar EU samarbetet många frågor av vikt för regional utveckling och dels ska statliga medel för regional utveckling och aktörer – från lokala till internationella – vara med och finansiera insatser.

Alltså:

-Sedan 2019 har samtliga regioner ett likalydande lagstadgat ansvar för regional utveckling - Länsstyrelserna har dock kvar sitt instruktionsenliga uppdrag att ”främja länens utveckling” - Bidrar till otydlighet vad gäller ansvar och befogenheter - Länsstyrelserna efterfrågar utökade och förtydligade uppdrag i förordningen om regionalt tillväxtarbete - Politikområdet regional utveckling har inte utretts sedan 2000

Det finns behov av en översyn av innehåll, ansvarsfördelning och finansiering på den regionala nivån

Kristdemokratiska beslut inom politiska området Regional utveckling förra rikstinget 2021:

Ur sjukvårdspolitiska programmet:

”En särskild utredning tillsätts för att bestämma hur ansvar och finansiering av det regionala utvecklingsansvaret tillsammans med ansvaret för kultur och kollektivtrafik bäst hanteras efter genomförandet av sjukvårdsreformen.”

Även motion 09.02 Ge regionerna fullt ansvar för regional utveckling:

”Det är hög tid för att en parlamentarisk utredning tillsätts för att se över hela det regionala utvecklingsansvaret. Det krävs ett regionalt utvecklingsansvar med tydliga befogenheter och långsiktiga stabila förutsättningar för att hela landet ska utvecklas och leva.” i enligt med motionens intentioner, fick bifall.

Under den kommande mandatperioden 2022-2026 har kristdemokraterna ett särskilt ansvar att driva de frågor partiets högsta beslutande organ, rikstinget, har beslutat. Framför allt när KD besitter de tyngsta ministerposterna inom området: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Klimat- och näringslivsdepartementet och Socialdepartementet.

Dessutom behöver Kulturdepartementet (kultursamverkansmodellen) Finansdepartementet (bredband) Arbetsmarknadsdepartementet (Socialfonden, arbetsmarknadspolitiken) Utbildningsdepartementet (kompetensförsörjning, validering, yrkesvuxenutbildning, högre utbildning) Utrikesdepartementet (export- och investeringsfrämjande) Statsrådsberedningen

(EU-frågor) involveras.

Det finns behov av en översyn av innehåll, ansvarsfördelning och finansiering i politikerområdet Regional utveckling.

Attsats 1: rikstinget 2025 får en redogörelse över vad som skett inom området Regional utveckling i enlighet med 2021 års rikstingsbeslut.

Mora 2023-02-28

Birgitta Sacredeus, Björn-Owe Björk, Hans-Inge Smetana-Nilsson, Mia Frisk, Malin Gabrielsson, Per Larsson

Partidistriktsstämman i Dalarna beslutade:
att anta motionen

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Hela samhället berörs av regional utveckling och utifrån tidigare fattade beslut bör en redovisning av utredningen kring det regionala utvecklingsansvaret kunna presenteras senast vid Rikstinget år 2025.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen lyfter upp en mycket viktig aspekt som kommer som en naturlig konsekvens av partiets tydliga ställningstagande om att vi ska ha en statlig styrning av sjukvården. Dagens regioner har sjukvården som sin absolut viktigaste kärnuppgift. Men det görs fler viktiga insatser inom dagens regioner vid sidan av sjukvård. Insatser som vi med all sannolikhet vill se en fortsättning på även efter att århundradets sjukvårdsreform är genomförd.

På rikstinget 2021 lades en motion som tog upp frågan om det fortsatta regionala utvecklingsansvaret. Den konkreta att-satsen som föreslogs då lydde ”att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att en parlamentarisk utredning tillsätts för att tydliggöra det regionala utvecklingsansvaret i enlighet med motionens intention”. Motionen bifölls i enighet.

Frågan har inte blivit mindre intressant eller mindre viktig sedan dess. Partiet sitter idag inte på de färdiga svaren i alla dess delar utan detta är ett grannlaga arbete som behöver få ta den tid det behöver. Dock behöver det också finnas ett tydligt driv och fokus på att kunskapshorisonten förflyttas och underlag för ställningstaganden växer fram.

Det är därför ett relevant förslag som förs fram i motionen om att rikstinget 2025 ska få en redogörelse för hur beslutet från 2021 har förvaltats. Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att bifalla motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:

att anta motionen

09:02 Nationella infrastrukturplanen 2022-2033

Europaväg 45 sträcker sig i från Gela på Sicilien till Alta i Norge och är Sveriges längsta väg från Göteborg till Karesuando.

Upprustningar och förbättringar har gjorts, troligen utifrån trafikbelastning, trots detta har vissa sträckningar glömts bort - missing links.

Trafikintensiteten på dessa sträckor är årstidsbundet betydligt högre än på fullt utbyggda europavägar som exempelvis E6.

Svåra trafikolyckor sker när både tung yrkestrafik och vanlig personbilstrafik ska samsas på en smal och ej separerad väg. En väg som från Göteborg är motorväg, senare 2+1 väg som övergår till väg med mötande trafik. Totalt 44 km, passerar fyra samhällen, två ej planskilda järnvägskorsningar. Norr om detta återgår vägen till att vara 2+1 väg och närmare Karlstad motorväg.

Göteborg är Norges och Skandinaviens största hamn, Lastbilstrafiken belastar E6 och E45 onödigt mycket. Järnvägsutbyggnaden från Göteborg till riksgränsen (Kornsjö) är bara halvfärdig med dubbelspår från Göteborg till Öxnered. Ett dubbelspår hela vägen skulle inte bara ge säkrare vägar utan även minska miljöbelastningen. Persontransporterna skulle kunna öka i området.

Även detta upplevs som idag som en"missing link".

Nationella infrastrukturplanen 2022-2033 fastställdes av riksdagen under 2022 och där finns enorma satsningar på höghastighetståg som nuvarande regering inte har för avsikt att genomföra. Detta är jättebra, och prioriteringar måste ändå göras för att förbättra det existerande väg- och järnvägsnätet i hela riket i allmänhet och så kallade missing links i synnerhet.

Därför föreslås att:

Attsats 1: Kristdemokraterna verkar för att när den nationella infrastrukturplanen revideras läggs vikt vid att eliminera missing links.

Mellerud 2023-02-14

Daniel Jensen, Paula Törnqvist, William Törnqvist

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Goda kommunikationer är en förutsättning för välstånd i vårt avlånga och stundtals glesbefolkade land. Det som partistyrelsen kan konstatera är att det råder en stor underhållsskuld och behov av nyinvesteringar i både vägnät och järnvägsnät. Det blir således en fråga om att prioritera olika satsningar inom infrastruktur. Partistyrelsen har den övergripande inriktningen och åsikten att rikstinget bör undvika att låsa sig vid eller peka ut vissa särskilda infrastrukturprojekt. Den nya regeringen genomför nu en planering, ett genomförande och en framtida revidering av den "Nationella trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033". Riksdagens beslut om en ekonomisk ram omfattar 799 miljarder svenska kronor för insatser i transportinfrastrukturen under åren 2022-2033 finns som grund

för denna hantering. Processen för att hantera denna plan behöver vara långsiktig och samlad. Partistyrelsens bedömning är därför att rikstinget inte bör ta ställning till enskilda infrastrukturprojekt som finns eller inte finns med i Trafikverkets förslag till ny nationell plan för infrastrukturen som fastställdes 7 juni 2022

Motionären redogör för vissa vägsträckningar där det finns behov av extra satsningar, ytterligare järnvägsutbyggnad samt brister på Europaväg 45.Vidare menar motionären att det finns exempel på s.k missing links i både väg och järnvägsnät som ingår i den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022-2033. 166 miljarder avsätts till vidmakthållande av statliga järnvägar, 197 miljarder till vidmakthållande av statliga vägar samt 437 miljarder till utveckling av transportsystemet (enligt regeringens skrivelse 2021/22:261). Det finns i dagsläget inget besked om revidering av denna plan mer än det stora beskedet i december 2022 att satsningen på ny höghastighetsstambana stoppas och därmed frigör väldigt mycket pengar till alternativa satsningar på vårt infrastruktursystem.

Partistyrelsen anser att motionen med anledning av ovanstående redogörelse får anses vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:03 Bygg en hel Hjulstabro

Hjulstabron på väg 55 korsar Mälarleden vid Hjulstaviken och är en viktig passage över Mälaren. Väg 55 går mellan Uppsala och Norrköping och kan vara en alternativ väg till E4/E18/E20 förbi Stockholm. Hjulstabron som byggdes 1953 är en svängbro med den totala brolängden 518 meter. Trafikverket beskriver i Nationell transportinfrastrukturplan ”att bron är i ett dåligt skick och har i praktiken nått slutet av sin livslängd. Brons skick kräver att omfattande renoveringar görs i närtid.”

Förslag i planen är att en ny klaffbro byggs cirka 100 meter öster om den befintliga bron. Den nya bron får en segelfri höjd om 7 meter medan den segelbara bredden blir 50 meter. Bron kommer då att klara de dimensioner som fastslagits inom Mälarprojektet. Befintlig bro kommer vara i bruk under hela byggtiden och därefter rivas. Det innebär att fordonstrafiken inte påverkas i någon större utsträckning under byggtiden. Livslängden för den nya bron bedöms av Trafikverket till 120 år.

Utifrån Trafikverkets beskrivning beslutade förra regeringen att bevilja medel till detta, men beloppet som de beviljade täcker enbart halva kostnaden för projektet. Med andra ord så finns beslut på en halv bro, vilket alla inser är ett mycket dåligt förvaltarskap och ingång i projektet.

Brons betydelse för Mälaren och Mälardalen framtida utveckling för transportnäringen är av avgörande betydelse. Mälarhamnar har en strategisk positionering för att klara den omställning som EU beslutat om där utsläppen från transportsektorn ska minska med 90 % fram till år 2050 med delmål redan år 2030. Av dessa transporter utgör transporter på väg cirka 70%.

Detta krav från EU kommer ställa krav på införande av tunga fordon med ”Zero Emission” där intermodal transporter kommer vara avgörande (Olika kombinerat transportsätt – Tåg/Lastbil till Båt till ex). Med ”Zero Emission” tunga fordon kommer körsträckan på väg vara runt 350 – 500 km per sträcka på full laddning jämfört med ca 1700 km idag med tankning av fossilt bränsle. Det innebär att man måste ha kortare körsträckor. Där kommer omlastning och transporter via till exempel båt in.

Drar man en radie från Mälarhamnar i Västerås och köping med 350 – 500 km så blir det ett

mycket stort upptagningsområde för kortare, emissionsfria intermodal transporter. Denna radie kan även dras från andra hamnar i Sverige med samma effekt.

Med bakgrund till detta yrkar jag på att rikstinget beslutar att uppdra åt partistyrelsen

Attsats 1: skyndsamt inom den nationella transportinfrastrukturplanen omhänderta hela byggnationen av en ny trafiksäker Hjulstabro för att öka trafiksäkerheten och säkerställa möjligheten att uppnå de av EU fastlagda mål för utsläpp inom transportsektorn.

Västerås 2023-02-20

Samuel Stengård

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Goda kommunikationer är en förutsättning för välstånd i vårt avlånga och stundtals glesbefolkade land. Det som partistyrelsen kan konstatera är att det råder en stor underhållsskuld och behov av nyinvesteringar i både vägnät och järnvägsnät. Det blir således en fråga om att prioritera olika satsningar inom infrastruktur. Partistyrelsen har den övergripande inriktningen och åsikten att rikstinget bör undvika att låsa sig vid eller peka ut vissa särskilda infrastrukturprojekt. Den nya regeringen genomför nu en planering, ett genomförande och en framtida revidering av den "Nationella trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033". Riksdagens beslut om en ekonomisk ram omfattar 799 miljarder svenska kronor för insatser i transportinfrastrukturen under åren 2022-2033 finns som grund för denna hantering. Processen för att hantera denna plan behöver vara långsiktig och samlad. Partistyrelsens bedömning är därför att rikstinget inte bör ta ställning till enskilda infrastrukturprojekt som finns eller inte finns med i Trafikverkets förslag till ny nationell plan för infrastrukturen som fastställdes 7 juni 2022.

Hjulstabron ingår i den nationella infrastrukturplanen och är således ett objekt som redan är omnämnt i den aktuella infrastrukturplanen och som dessutom har en tidpunkt utsatt för påbörjande. Det är en prioriterad bro som även partistyrelsen anser vara en viktig infrastrukturinvestering. Bron finns med i planen och partistyrelsen ser därmed inget behov av att påverka denna process. Likt vi nämner i inledningen av detta svar så anser partistyrelsen att det inte är rikstinget sak att peka ut enskilda objekt som ingår i den nationella infrastrukturplanen. Mot bakgrund av denna principiella hållning samt även det faktum att den specifika bron finns med i den nationella planen anser partistyrelsen att motionen ska anses vara besvaras.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:04 Järnvägsförbindelse Jönköping – Ulricehamn – Borås

Regeringen har i år, lagt ned projektet med ”Höghastighetståg” Stockholm – Göteborg och Stockholm – Malmö. Ett i mitt tycke klokt beslut. Man har dock samtidigt beslutat om att i stället investera i järnväg för arbetspendling. Exempel på sådana satsningar är Hässleholm – Lund – Malmö och Borås – Landvetter – Göteborg.

Detta beslut saknar dock pendeltrafik mellan Göteborg och Jönköping. En sådan järnväg skulle knyta ihop de tre högskole-/universitetsstäderna Göteborg, Borås och Jönköping. Något som

kommer att behövas för att Västsverige skall kunna behålla sin framstående position i forskarvärlden.

I Skåne har regeringen sett att det är viktigt att Hässleholm, trots enbart 18 500 invånare, knyts samman i den pendeltågstrafik som man nu önskar bygga. I förslaget för Västsverige, finns varken Jönköping eller Ulricehamn med sina 25.500 invånare och en relativt god tillväxt, med i det av regeringen föreslagna projektet.

Detta kan inte vara korrekt. Att Jönköping och Ulricehamn får en ny väl fungerande tågförbindelse som knyter ihop de två städerna med Borås och Göteborg, liksom med Landvetter flygplats, borde vara en självklarhet. Att detta ingår i den första och prioriterade delen av ny pendeltrafik borde också vara självklart. Båda dessa städer är välmående och båda har god tillväxt. Att pendling finns tillgängligt för såväl studenter som för de mer etablerade yrkesverksamma i denna region borde också vara en prioriterad fråga, för det parti som säger sig vilja hålla landsbygden levande och inte glömmas bort som en viktig del av Sverige.

Förslag till beslut:

Attsats 1: Att KD skall verka för att den beslutade nya eller upprustade järnvägen mellan Göteborg-Landvetter-Borås, förlängs med sträckan Borås-Ulricehamn-Jönköping.

Attsats 2: Att KD skall verka för att detta skall ske så snart som möjligt och i anslutning till byggnationen av pendeltågssträckan Borås – Göteborg – Borås.

Attsats 3: Att platsen för järnvägsstationen i Ulricehamn skall göras i samråd med kommunen, för att den skall hamna i ett läge där så många kommuninvånare som möjligt har möjlighet att använda det nya tåget och att hänsyn kan tas till Ulricehamns till stora delar bevarade stadssiluett.

Vegby 2023-01-30

Staffan Engblom

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Goda kommunikationer är en förutsättning för välstånd i vårt avlånga och stundtals glesbefolkade land. Det som partistyrelsen kan konstatera är att det råder en stor underhållsskuld och behov av nyinvesteringar i både vägnät och järnvägsnät. Det blir således en fråga om att prioritera olika satsningar inom infrastruktur. Partistyrelsen har den övergripande inriktningen och åsikten att rikstinget bör undvika att låsa sig vid eller peka ut vissa särskilda infrastrukturprojekt. Den nya regeringen genomför nu en planering, ett genomförande och en framtida revidering av denna plan av den "nationella trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033". Riksdagens beslut om en ekonomisk ram på 799 miljarder svenska kronor för insatser i transportinfrastrukturen under åren 2022-2033 finns som grund för denna hantering. Processen för att hantera denna plan behöver vara långsiktig och samlad. Partistyrelsens bedömning är därför att rikstinget inte bör ta ställning till enskilda infrastrukturprojekt som finns eller inte finns med i Trafikverkets förslag till ny nationell plan för infrastrukturen som fastställdes 7 juni 2022.

Den nya borgerliga regeringen prioriterar överlag en upprustning av befintlig järnväg, bättre vägstandard och utbyggd laddinfrastruktur, före investeringar i höghastighetståg. Behoven inom infrastrukturen är stora och en satsning på höghastighetsjärnväg riskerar att tränga undan andra nödvändiga investeringar. Övriga investeringar i befintligt järnvägssystem och nya spår innebär bättre förutsättningar för tåg att färdas snabbare i framtiden, även utan höghastighetsjärnväg.

Många investeringar i befintliga banor skulle kunna komma på plats snabbare än utbyggnad av nya stambanor. Satsningar på järnvägen bör i första hand underlätta för arbetspendling och godstrafik. Detta stärker jobb och tillväxt i hela landet. Utifrån prioriteringar om den samhällsekonomiska och miljömässiga nyttan avser regeringen därför att inte fullfölja utbyggnaden av nya stambanor för höghastighetståg. Utgångspunkt för utredningen om Göteborg-Borås är att objektet inte längre ska utformas för att passa in i ett ihoplänkat system av nya stambanor för höghastighetståg. Med den utgångspunkten ska Trafikverket analysera en modifierad lösning, som på ett kostnadseffektivt sätt kan utöka järnvägskapaciteten i stråket. Syftet är att framför allt förbättra förutsättningarna för arbetspendlingen i regionen samt förbättra anslutningen till Landvetters flygplats.

För Lund-Hässleholm ska Trafikverket utreda nya åtgärder i järnvägssystemet som på ett kostnadseffektivt sätt åstadkommer kapacitetsförbättringar i Skåne. Genom att Trafikverket får i uppdrag att ta ett helhetsgrepp över kapaciteten i Skåne så kan de identifiera vilka som är de värsta flaskhalsarna och de mest kostnadseffektiva lösningarna. Det kan främst handla om åtgärder på sträckan mellan Hässleholm och Lund men också på andra bandelar.

Partistyrelsen förstår att motionären är väldigt angelägen om att Ulricehamn ska inkluderas i aktuella satsningar. Det är givetvis välkommet med inspel gällande vilka sträckor som ska prioriteras i den nationella infrastrukturplanen 2022-2033. Partistyrelsen instämmer med partidistriktsstyrelsen i Västra Götalands skrivning som menar att andra sträckor har givits prioritet och att det är en prioritetsordning som vi delar. Aktuella stäckningar som motionären anför samt den specifika attsatsen om placering av järnvägsstation är enligt vårt inledande yttrande inte frågor som partistyrelsen anser vara en sak för rikstinget att ställning till. Med anledning av ovanstående redogörelse anser partistyrelsen därmed denna motion för besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:05 Öka möjligheten att åka kollektivt över länsgränserna i Kronoberg, Kalmar och Blekinge

Den 18 januari 2022 fattade äntligen regionstyrelsen i Kronoberg beslut om att i samarbete med region Kalmar starta upp trafik med Krösatåg mellan Växjö och Emmaboda, en av de få sträckor i Småland som helt saknat trafik med Krösatåg. En begränsad försökstrafik med två dubbelturer i vardera riktningen beräknas komma igång i december 2023 och ger då även möjlighet för att tågen åter stannar i Skruv. Detta skulle vara en mycket positiv utveckling för såväl Skruv som resten av Lessebo kommun och för hela rörligheten mellan regionerna då invånare i alla åldrar får helt nya möjligheter att resa kollektivt. Idag finns ingen möjlighet att till/från Skruv pendla över länsgränserna till Kalmar eller Blekinge annat än med bil och till/från Växjö finns ett fåtal bussar per dag. I Skruv finns idag flera arbetsgivare som har problem att rekrytera personal på grund av just bristen på kollektivtrafik.

Då nya mötesspåret byggdes i Skruv våren 2018 höjdes många röster för att en perrong skulle byggas för framtida tågstopp. Tyvärr var det inget som prioriterades då av den styrande majoriteten. Nu finns en avsiktsförklaring men kostnaden för perrongbygge ska samfinansieras mellan Trafikverket, regionen och Lessebo kommun. Här har Trafikverket hitintills kommit med rena fantasisummor för kostnaden trots att man enligt uppgift förberedde för perrongbygge när man byggde mötesspåret. För en liten kommun som Lessebo blir det extremt tufft att kunna medfinansiera denna typ av satsningar med de fördelningskriterier som Trafikverket har idag.

Mot ovanstående bakgrund föreslår Kristdemokraterna i Lessebo att:

Attsats 1: - Partistyrelsen verkar för att se över fördelningskriterierna när kostnader för infrastuktursatsningar ska samfinansieras mellan små kommuner, regioner och Trafikverket.

Attsats 2: - Partistyrelsen verkar för en samordning av kollektivtrafiken som bättre möjliggör pendling över länsgränser i hela landet.

Skruv 2023-02-23

Bodil Jonsson

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
PDS föreslår avslag på första att-satsen. Vi ser problemen med infrastrukturinvesteringar där exempelvis delfinansiering kan tränga bort andra investeringar, men den sammanvägda nyttan av investeringarna ska vara det tongivande.

PDS föreslår besvarande på andra att-satsen. Partiet verkar redan för att underlätta kollektivtrafik över länsgränser och förordar ett nationellt samordnat biljettsystem.

Partidistriktsstämman i Kronobergs län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Goda kommunikationer är en förutsättning för välstånd i vårt avlånga och stundtals glesbefolkade land. Det som partistyrelsen kan konstatera är att det råder en stor underhållsskuld och behov av nyinvesteringar i både vägnät och järnvägsnät. Det blir således en fråga om att prioritera olika satsningar inom infrastruktur. Partistyrelsen har den övergripande inriktningen och åsikten att rikstinget bör undvika att låsa sig vid eller peka ut vissa särskilda infrastrukturprojekt. Den nya regeringen genomför nu en planering, ett genomförande och en framtida revidering av denna plan av den "nationella trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033". Riksdagens beslut om en ekonomisk ram omfattar 799 miljarder svenska kronor för insatser i transportinfrastrukturen under åren 2022-2033 finns som grund för denna hantering. Processen för att hantera denna plan behöver vara långsiktig och samlad. Partistyrelsens bedömning är därför att rikstinget inte bör ta ställning till enskilda infrastrukturprojekt som finns eller inte finns med i Trafikverkets förslag till ny nationell plan för infrastrukturen som fastställdes 7 juni 2022.

Partistyrelsen kan förstå den problematik som uppstått gällande den perrong som inte är byggd vid Skruv. Infrastrukturprojekt är komplexa och fördyringar av projekten är vanligt förekommande vilket också beskrivs i den senaste nationella trafikplanen 2022-2033.
Då motionärens förslag fokuserar på en pågående process inom ramen för nationell plan i samverkan med regionalt/kommunal nivå anser partistyrelsen att detta är en fråga för berörda parter att lösa. Det är inte vår roll att påverka dessa enskilda projekt, det är en fråga för stat, region och kommun i samverkan. Vidare menar partistyrelsen att Kristdemokraterna är ett parti som tydligt är en förespråkare för mer samarbete över läns-och kommungränser och därmed också att främja pendling mellan Sveriges län och kommuner.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

09:06 Motion om utökat underhåll av Sveriges

järnvägsnät

För att stimulera kollektivtrafiken i Sverige så krävs ett fungerande system där tider hålls och att resande kan lita på att trafiken går som den är planerad. Fryksdalsbanan som den lokala järnvägslinjen heter norrut i Värmland fungerar som matartrafik med Lokaltåg in mot Kil och Karlstad för att kunna byta till fjärrtåg. Det körs även timmertåg längs hela järnvägslinjen.

Banan är i stort behov av renovering och spårbyte var planerat och beslutat, men i senaste revideringen av nationell plan 2022-2033 plockades spårbyte bort så att nu finns inga pengar avsatta. Frågan vi ställer oss är om trafik kan fortsätta utan att tillfälliga akuta åtgärder kommande 10år kan fortgå utan att kostnaden blir nästan lika hög som att göra det ordentligt nu.

För att stimulera resandet så skulle tågens hastighet behöva höjas, men utan riktiga underhållsåtgärder riskerar vi att högsta tillåtna hastighet sänks. Troligen är det samma problem på flera håll i landet när det gäller lokal matartrafik in mot stamnätet.

Roger Larsson
Kristdemokraterna i norra Värmland

Attsats 1: Därför föreslår jag att:
Kristdemokraterna verkar för att mer riktade pengar anslås för att höja standarden på järnvägslinjer som fungerar som matartrafik in mot stamnätet.

Torsby 2023-03-22

Roger Larsson

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären belyser problematiken med att järnvägslinjer som fungerar som matartrafik in mot stamnätet inte håller tillräcklig standard för att vara tillförlitlig för den trafik som trafikerar matarbanorna. Tidigare beslut om renovering för vissa banor i Sverige har inte fullföljts utan tagits bort i den nationella planen för 2022-2033.

Kristdemokraterna i Värmland delar motionärens uppfattning och menar att fungerande matarlinjer är en viktig fråga för regional utveckling och för att säkerställa att det finns kollektivtrafik som fungerar. I Värmland är det av stor betydelse för möjligheten för människor att bo och leva i våra landsbygder. Därför föreslår distriktsstyrelsen att motionen bifalls och lämnas till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Goda kommunikationer är en förutsättning för välstånd i vårt avlånga och stundtals glesbefolkade land. Det som partistyrelsen kan konstatera är att det råder en stor underhållsskuld och behov av nyinvesteringar i både vägnät och järnvägsnät. Det blir således en fråga om att prioritera olika satsningar inom infrastruktur. Partistyrelsen har den övergripande inriktningen och åsikten att rikstinget bör undvika att låsa sig vid eller peka ut vissa särskilda infrastrukturprojekt. Den nya regeringen genomför nu en planering, ett genomförande och en framtida revidering av den "Nationella trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033". Riksdagens beslut om en ekonomisk ram omfattar 799 miljarder svenska kronor för insatser i transportinfrastrukturen under åren 2022-2033 finns som grund för denna hantering. Processen för att hantera denna plan behöver vara långsiktig och samlad.

Partistyrelsens bedömning är därför att rikstinget inte bör ta ställning till enskilda infrastrukturprojekt som finns eller inte finns med i Trafikverkets förslag till ny nationell plan för infrastrukturen som fastställdes 7 juni 2022.

Gällande utgiftsområde 22 (Kommunikationer) satsar regeringen cirka 79 miljarder för år 2023. För järnvägssatsningar sker en viss ökning för innevarande år. Från cirka 13 miljarder(2022) till 14,3 miljarder för budgetåret 2023 vilket är positivt för både utveckling och underhåll av vårt gemensamma järnvägsnät.

Partistyrelsen kan förstå motionärens problembeskrivning där det enligt motionären finns behov av att renovering av specifika järnvägsstråk, i detta fall Fryksdalsbanan.
Det finns en påtaglig underhållsskuld som den nya regeringen ärver från den socialdemokratiska regeringen. Resan mot en bättre infrastruktur och ett mer välfungerande väg-och järnvägsnät har bara börjat. Partistyrelsen anser (likt vi anfört i inledningen av detta yttrande) att det inte är rikstinget sak att besluta om enskilda statsbudgetpåverkande åtgärder/infrastruktursatsningar. Beslut som dessa måste tas i ett större sammanhang och som en helhet där olika infrastrukturprojekt ska utvärderas och prioriteras. Detta är primärt en fråga för regering och riksdag samt det pågående arbetet med den nationella planen för infrastruktur. Partistyrelsen anser därmed att motionen får anses besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:07 Motion till Rikstinget om energieffektivisering inom tågtrafiken

Tåg i Sverige är en stor förbrukare av elström, speciellt under rusningstrafik. Dessutom sammanfaller den tiden med när många andra kategorier i Sverige förbrukar mycket ström.

I t.ex USA använder många lok retarder för att bromsa tågen. Denna fungerar så att den energi som används för att bromsa omvandlas till elström
som skickas upp i ledningen.

Tänk er ett tungt godståg som bromsar i nerförsbacke, vilken enorm mängd energi detta skulle kunna alstra.

Roger Larsson
Kristdemokraterna i norra Värmland

Attsats 1: Därför föreslår jag att:
Kristdemokraterna verkar för att möjliggöra och stimulera användning av retarder i svenska tåg.

Torsby 2023-03-22

Roger Larsson

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter en viktig fråga då vi inte minst det senaste året verkligen sett vad effektbrist och nedmonterad elförsörjning har fört med sig. Vi behöver all energi vi kan få, inte minst med tanke på den omställning till ett icke-fossilt samhälle som vi nu står mitt uppe i. Tanken bakom motionen är således god. Dock har vi idag ett regelverk som hindrar den här typen av utveckling på energiområdet. Därför ser distriktsstyrelsen positivt på motionens intentioner om att regelverket ses över.

Distriktsstyrelsen föreslår därför att motionen bifalls och lämnas till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären beskriver den inbromsningsteknik på tåg som benämns som retarder/regenerativ inbromsning. Dessa bromsar kan skapa elektricitet när inbromsning sker vilket bidrar till elförsörjningen av tågen på ett positivt sätt. Den regenerativa inbromsningen är till nytta för både det enskilda tåget men även andra tåg som kan bruka denna överskottsenergi. Detta anser partistyrelsen vara en mycket god form av energiskapande teknik.

Partistyrelsen menar dock att tekniken redan finns. Tåg utrustade med denna teknik återfinns exempelvis på Malmbanans lok, Tåg i Bergslagens tågset och även de äldre X-2000 tågen. Med tanke på att tekniken har använts länge och med all sannolikhet kommer att utvecklas så ser partistyrelsen inte något behov att vidta ytterligare åtgärder i frågan. Motionen anses därför besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:08 Knyt samman våra huvudstäder

Det progressiva arbetet med att knyta samman de två huvudstäderna i Norge och Sverige med en ny tåglänk är långt framskridna. Näringsliv och aktörer efter sträckningen har gemensamt arbetat inom vad som går under projektnamnet och organisationen Oslo 2.55. Ett namn som beskriver tiden som det tar med tåget mellan de två huvudstäderna. Idag finns en sammankoppling mellan Köpenhamn och Stockholm, men mellan vårt grannland i väst finns ingen sådan snabb och enkel transportkoppling.

Detta är inte en tåglänk som utgörs av en höghastighetsbana utan kommer utgöra ett komplement och tillskapa en ökad spårtillgänglighet inom det geografiska området, för tåg upp till en hastighet som trafikera våra stambanor idag. Effekten av denna nya sträckning är att landsbygd, orter och städer knyts tillsamman och arbetspendlingsmöjligheter ökar, inom regioner, mellan regioner och mellan länderna. Att ta tåget mellan Stockholm och Oslo kommer vara mera tidseffektivt än flyget med denna nya sträckning, där miljöaspekten även kommer gynnas på ett positivt sätt. En start på detta projekt säkerställer även vår position som det parti som utgör och lever upp till att vara ett äkta landsbygdsparti som ser till att hela landet kan leva och utvecklas.

Med denna sträckning av ny linje kan även flera regionala och lokala infrastrukturprojekt som är långt gånga vävas samman och få synergieffekter som gör helheten för varje del betydligt mer kostnadseffektiv. Att det även i projektet finns med privat näringsliv, Norska staten, kommuner och regioner och därtill finns en redan så gott som färdig projektering för projektet vilket göra att det nu är angeläget att säkra upp detta i en revidering av den Nationella Transportinfrastrukturplanen.

Med bakgrund till detta yrkar jag på att rikstinget beslutar att uppdra åt partistyrelsen;

Attsats 1: skyndsamt inom den nationella transportinfrastrukturplanen omhänderta Oslo 2.55 och de separata fristående projekt som finns med stationsområden, bangårdar och lösning av andra flaskhalsar som då med fördel kan samlas och lösas inom en samordning in i projektet Oslo 2.55.

Västerås 2023-02-06

Samuel Stengård

Partidistriktsstämman i Västmanlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Goda kommunikationer är en förutsättning för välstånd i vårt avlånga och stundtals glesbefolkade land. Det som partistyrelsen kan konstatera är att det råder en stor underhållsskuld och behov av nyinvesteringar i både vägnät och järnvägsnät. Det blir således en fråga om att prioritera olika satsningar inom infrastruktur. Partistyrelsen har den övergripande inriktningen och åsikten att rikstinget bör undvika att låsa sig vid eller peka ut vissa särskilda infrastrukturprojekt. Den nya regeringen genomför nu en planering, ett genomförande och en framtida revidering av den "Nationella trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033". Riksdagens beslut om en ekonomisk ram på 799 miljarder svenska kronor för insatser i transportinfrastrukturen under åren 2022-2033 finns som grund för denna hantering. Processen för att hantera denna plan behöver vara långsiktig och samlad. Partistyrelsens bedömning är därför att rikstinget inte bör ta ställning till enskilda infrastrukturprojekt som finns eller inte finns med i Trafikverkets förslag till ny nationell plan för infrastrukturen som fastställdes 7 juni 2022.

Tågsträckan som motionären berör har varit uppe för diskussion under längre tid och har även varit en prioriterad fråga för Kristdemokraterna. Att främja transporter mellan våra grannländer är av central vikt och sträckan Stockholm-Oslo är en viktig pusselbit för att förstärka infrastrukturen mellan våra länder och huvudstäder. Dock menar partistyrelsen att det aktuella projektet är en fråga för regering att hantera. Det är vår kristdemokratiske minister Andreas Carlson som nu innehar posten som infrastrukturminister och därmed har denna fråga på sitt bord. Gällande den aktuella satsningen Oslo.2.55 har en utredning överlämnats till regeringen och bereds. Partistyrelsen ser inget ytterligare behov av åtgärd eller att denna fråga bör behandlas av rikstinget. Partistyrelsen anser att motionen med anledning av ovanstående redogörelse får anses vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:09 Gör pendlingen mellan Sverige och Danmark billigare

Max pris på 2 500 kr för "pendlare" över Öresund, oavsett om tåg, bil eller färja används. Det är känt att det är många danskar och svenskar som pendlar över gränsen till jobbet varje dag. Det finns också många danskar och svenskar som bor på ena sidan gränsen och jobbar på andra sidan. Det finns ingen officiell statistik för gränspendling sedan 2015, men utvecklingen kan beskrivas via andra källor. Under 2020 har det skett en tydlig nedgång i pendlarkortsförsäljningen hos samtliga trafikbolag på grund av corona, men tyvärr går trenden mot färre pendlare. De större koncernerna inom Öresundssamarbetet pekar på svårigheter med skatten, priset på bron och färjan och oförutsägbarheten i tågen mellan de två länderna.

Att pendla mellan Danmark och Sverige kan bidra positivt på flera sätt:
1. Ekonomiskt: Pendling kan öka arbetskraftens rörlighet, vilket kan öka produktiviteten och skapa fler jobb.

2. Kulturellt: Pendling kan bidra till att öka kulturell förståelse och integration mellan de två länderna.

3. Transporter: Pendling kan bidra till att minska belastningen på vägarna och öka användningen av kollektivtrafik.

4. Socialt: Pendling kan skapa nya relationer och nätverk över länder, vilket kan vara fördelaktigt för både personlig och affärsutveckling.

5. Ökade möjligheter: Pendling mellan Danmark och Sverige kan också ge fler möjligheter till arbete och bostad, eftersom de två länderna har olika arbets- och bostadsmarknader.

Jag föreslår därför rikstinget besluta:

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att regeringen tillsätter en utredning om hur staten kan bidra till att möta och säkra behovet av bättre tågtrafik samtidigt som de som kör bil betalar max 2 500 kr per månad på bron. Gör pendlingen mellan Sverige och Danmark billigare.

Malmö 2023-01-31

Patrick Sackner Christensen

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet menar att det är motionens andemening snarare än de specifika beloppen som bör beaktas. Det är viktigt att undanröja det handelshinder som höga priser utgör, samt säkerställa att Öresundsbron inte blir svenska statens kassako när bron väl är betald. Det är också viktigt att stimulera en ökad integrering av Öresundsregionen.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter fram vikten av att pendlingen mellan Sverige och Danmark är god och bör ha ett maxpris på 2500 kr/mån. Ansvaret för lokal och regional kollektivtrafik vilar på kommuner och regioner. De regionala kollektivtrafikmyndigheterna har enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafikbefogenhet att upphandla trafik för att tillgodose behovet av kollektivtrafik inom regionen. Trafiken finansieras delvis med biljettintäkter och till resterande del med kommunala skattemedel. Partistyrelsen anser att det inte är statens roll att agera prissättare. Även om intentionen är god och att priserna bör vara på en attraktiv nivå för att möjliggöra arbetspendling med kollektivtrafik i regionen föreslår partistyrelsen att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:10 Uppdelning av Swedavia AB, i en myndighetsdel för drift av flygplatser och en bolagsdel för kommersialisering av verksamhet kring flygplatser

Statens bolag för drift av flygplatser, Swedavia AB maximerar sina vinster genom att bl.a. diskriminera mindre operatörer, privata operatörer av flygverksamhet, då dessa har en mindre betalnings- förmåga. Ett flygplan med 100 passagerare ger mer intäkter än ett flygplan med 4 passagerare. Fastighetsutveckling tillåts gå före att tillhandahålla flygplatstjänster för alla operatörer. Bolaget skall delas upp i ett driftsbolag av flygplatser och ett bolag för kommersialisering av verksamhet kring flygplatser. Exempelvis som Banverket och Statens Järnvägar. Driftsbolaget skall vara en myndighet och med öppen redovisning enligt

offentlighetsprincipen. Idag finns ingen insyn i Swedavia AB.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att Swedavia AB delas upp, i en myndighetsdel omfattande drift av flygplatsverksamhet och ett bolag för kommersialisering av verksamhet kring flygplatser.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären menar att Swedavia AB bör delas upp i en myndighetsdel och en bolagsdel. Swedavia bildades år 2010 då flygplatsverksamheten inom Luftfartsverket bolagiserades och det nya statliga bolaget Swedavia AB skapades. Den nuvarande konstruktionen är ett resultat av en uppdelning av statens verksamhet inom flygområdet, vilket även distriktsstyrelsen för Stockholms län redogör utförligt i sitt yttrande. Partistyrelsen föreslår därför att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:11 Gång- och cykelvägar för folkhälsans skull

I Sverige prioriterar många större städer utbyggnaden av gång- och cykelvägar. Dessa byggs då i regel på mark som ägs av kommunerna. I glesbygden har vi en helt annan situation. Vi är helt beroende av att Trafikverket underhåller och förbättrar våra vägar. I deras prioriteringar har genom tidigare regeringar lite eller mycket lite av budgeterade pengar gått till landsbygdens utveckling, särskilt i Norrbotten, där vi är mycket beroende av bilen för att ta oss till och från jobbet och till handelsområden eller annan service. För utbyggnad av gång- och cykelvägar har under en lång rad år alldeles för små resurser tilldelats.

Många vägar på landsbygden är direkt farliga för fotgängare och cyklister att använda, då vägarna är smala och vägrenarna obefintliga.

För folkhälsans skull och för trafiksäkerhetens skull är det viktigt att gång- och cykelvägarna byggs ut på landsbygden och att Staten tilldelar Trafikverket kraftigt ökade ekonomiska resurser till utbyggnad av gång- och cykelvägar.

Jag yrkar på att Kristdemokraterna aktivt arbetar för

Attsats 1: att väsentligt ökade ekonomiska resurser tilldelas Trafikverket för att bygga ut gång- och cykelvägarna i glesbygden.

Haparanda 2023-04-05

Lars-Erik Wikberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp vikten av utbyggd gång och cykelväg på landsbygd. Det aktiva resandet i vårt transportsystem har positiv inverkan på både människors hälsa och vår miljö. Att det finns

cykelvägar som är säkra och trygga är viktigt, i synnerhet för barn där behoven att motverka stillasittande har ökat de senaste decennierna. Den fysiska utformningen och hur infrastrukturens underhåll bedrivs är även faktorer som påverkar cyklingen.

I den nationella planen för infrastruktur 2022-2033 ingår flera åtgärder för att främja cykel- och gångvägar i vårt avlånga land. I planen betonas att det är Trafikverkets sak att utreda möjlighet för fler gång- och cykelvägar. Frågan om markåtkomst nämns som en nyckelfaktor. Trafikverket uppger i en redovisning av cykelfrämjande åtgärder att 612 miljoner avsattes för ändamålet år 2020, motsvarande siffra år 2015 var 476 miljoner SEK vilket indikerar en ökande satsning på detta område under de senaste åren. Under 2021 byggdes 34 kilometer ny statlig cykelväg.

Partistyrelsen förstår motionärens intentioner, samtidigt som kostnader för infrastrukturåtgärder generellt har ökat dramatiskt de senaste åren till följd av omvärldsläget. Mot bakgrund av denna situation är det viktigt att en helhetsbedömning kan göras inom ramen för revideringen av den nationella planen. Regeringen har påbörjat arbetet. Vägledande för de investeringar som ska genomföras är att underlätta för arbetspendling och godstrafik i syfte att stärka jobb och tillväxt i hela landet. Sverige har en mycket stor underhållsskuld som byggts upp under lång tid, inte minst när det gäller vägunderhållet i glesbygd. Det är förstås möjligt att olika satsningar kan uppfylla flera mål och aktivt resandes inverkan på människors hälsa är en aspekt att ha med, i enlighet med motionärens intention. Trafikverket poängterar också vikten av dialog gällande regionala satsningar, vilket är angeläget även för de behov motionären lyfter. I det sammanhanget ska olika behov prioriteras. Mot den bakgrunden är partistyrelsen inte beredd att peka ut särskilda prioriteringar för gång- och cykelvägar i glesbygd utan dessa får vägas mot andra viktiga investeringar i glesbygd. Med anledning av detta yttrande anser partistyrelsen att denna motion bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:12 Lokaliseringsprincipen

Många kommuner, ofta få till antalet invånare, har i allt större utsträckning utmaningar med att uppfylla basala krav i samhällskontraktet. Ekonomin är under press och driftkostnader och investeringar över tid täcks inte av avgifter och skatteintäkter.

Även om kärnverksamheterna försvaras och uppfylls kan andra, inte lika synliga, åtaganden tvingas nedprioriteras såsom infrastruktur.

Infrastruktur exempelvis för att sköta renhållning, vatten, fiber, elförsörjning men också bostäder kan ofta definieras som komplexa, långsiktiga och kräver stora investeringar.

Kopplat till infrastruktur behövs en egen kommunal organisation i egen eller köpt regi för att möta krav inom skilda kompetenser.

Enligt lokaliseringsprincipen, som den tolkas i Kommunallagen, får kommuner och dess bolag endast bedriva verksamhet inom det geografiska området. Undantag får ske men borde vara huvudregel.

Genom att sprida kommunal overhead och investeringar över ytan kan stordriftsfördelar lättare uppnås. Kommuner i närområdet bör således kunna verka tillsammans runt dessa frågor. Uppsidor är att detta kan bli en motkraft till en för stor och för snabb urbanisering då hela landet ska leva utan att staten behöver medfinansiera lösningar.

Som en logisk konsekvens ska inte samarbeten ske med allt för stor geografisk spridning.

Kommunala bolag ska inte söka sej till storstadsregionerna utan konsolidering i närområdet främjar effektivitet.

Uppgifter med låg komplexitet och omfattning ska inte tillåtas då dom oftast sköts bättre inom privat sektor.

Attsats 1: att uppdra åt partistyrelsen att se över lagstiftningen avseende lokaliseringsprincipen

Ljungsbro 2023-01-01

Torbjörn Nibelius

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår förändringar i lagstiftningen avseende lokaliseringsprincipen. Motionens intention är god och att uppdra åt partistyrelsen att se över lagstiftningen avseende lokaliseringsprincipen anser partidistriktsårsmötet vara av värde.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären anför i sin motion att lokaliseringsprincipen bör utredas. Vidare föreslår motionären begränsningar gällande kommunala bolags agerande kring infrastrukturfrågor.

Partistyrelsen menar att det redan idag finns exempel på samarbeten över kommungränser för att skapa stordriftsfördelar- exempelvis gällande utbyggnad av fibernät. Ungefär hälften av de svenska bredbandsnäten är kommunalt ägda. Enligt lokaliseringsprincipen måste en åtgärd vara knuten till kommunens eget område eller dess invånare för att den ska anses som en kommunal angelägenhet. Det kan vara ett hinder för att ansluta fastigheter inte bara utanför kommunen utan även inom kommunen till bredbandsnätet. Riksdagen fattade beslut om lagändringar under 2022. Lagändringarna innebär att kommunala bolag, stiftelser och föreningar kan bygga ut ett eget eller delägt bredbandsnät utanför den egna kommunens område. Under förutsättning att det görs geografiskt nära det egna bredbandsnätet och för att uppnå en ändamålsenlig bredbandsinfrastruktur. Det är viktigt att följa frågan om samarbeten mellan kommuner och potentiella fördelar att operera över kommungränser. Det pågår vidare ett arbete inom regeringen där exempelvis frågan om kommuner frivilligt ska kunna sammanslås och därmed uppnå större gemensam kraft för att klara av kommunal service och utveckling. Mot bakgrund av att lagen nyligen ändrats och arbete pågår anser partistyrelsen att motionen bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:13 Trafikförsäkringsföreningen - Omöjliggöra ägarbyte utan försäkring

Idag har en stor andel av befolkningen betalningsanmärkningar kopplade till avgifter från trafikförsäkringsföreningen.

Trafikförsäkringsföreningens avgifter påförs en bilägare när denna har ett fordon påställt men utan giltig trafikförsäkring.

I de flesta fall uppkommer denna situation i samband med att ett ägarbyte görs av ett fordon som är påställt vid försäljning. Där den nya ägaren inte har vetskap om att fordonet måste försäkras omgående, samma datum som ägarbytet sker. Har man inte en gällande trafikförsäkring från det

datum som ägarbytet görs så påförs en avgift från trafikförsäkringsföreningen.

Denna avgift är högre än någon gällande försäkring och debiteras per dag. Och ofta tar det åtskilliga dagar innan den första inbetalningsavin kommer med post, och kostnaden ökar. I många fall blir detta väldigt höga kostnader som många individer får svårt att betala. Och därför förfaller dessa kostnader vidare för indrivning via inkasso och sedan även kronofogden.

Detta drabbar många. Inte minst drabbar detta även utrikesfödda som inte har vetskap om detta system. Kan vi i förlängningen förebygga skuldsättning och att människor hamnar i den onda spiralen av skulder så skulle det även minska socialt utanförskap. Därav är det av vikt att vi i detta fall agerar och minskar risken att ett påställt fordon genomgår ett ägarbyte utan att trafikförsäkring tecknats.

Idag är det inte möjligt att ställa på ett fordon man redan äger, om man inte tecknar en försäkring först. Vi vill på samma sätt att ett ägarbyte av ett påställt fordon inte kan genomföras förrän försäkring tecknats.

Vi yrkar att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för att ett påställt fordon ej skall kunna genomgå ett ägarbyte om trafikförsäkring inte har
tecknats.

Attsats 2: Att se över regelverket för trafikförsäkringsföreningen, i syfte att minska risken att avgifter påförs fordonsägare som inte trafikförsäkrat sitt påställda fordon.

Ursviken 2023-01-30

Per Boström

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Trafikförsäkringsavgiften är till för att skydda och ersätta människor som skadas i trafik av ett okänt eller oförsäkrat fordon. Straffavgiften ska också verka förebyggande så att en bilägare försäkrar sin bil direkt de äger den. Trafikförsäkringsföreningen anger följande information om situationen:

”Om ett oförsäkrat fordon orsakar en skada finns det inget försäkringsbolag som kan betala ut ersättning. Det är då som TFF hjälper till. Pengarna vi får in på trafikförsäkringsavgiften bidrar till att ersätta de personer som blivit skadade eller fått någonting förstört av ett oförsäkrat fordon. Trots att det är lag på att ha trafikförsäkring finns det omkring 50.000 fordon i Sverige som är oförsäkrade. Det är cirka en procent av alla fordon. De orsakar skador på personer och egendom för flera hundra miljoner kronor om året.”

Det finns alltså ett uppenbart problem med individer som inte har vetskap om eller struntar i att teckna en trafikförsäkring. För de som inte har kunskap om regelverket kan det medföra höga straffavgifter som leder till skuldsättning. Detta får dock sättas vi proportion till de person- och sakskador som uppstår i samband i trafik av oförsäkrade fordon.

Partistyrelsen menar att förslaget om en spärr vid försäljning kan leda till stora problem att sälja

en bil då denna regel skulle medföra ett stopp för försäljning. Ansvaret att försäkra sin egen bil drabbar inte bara köparen utan även säljaren. Det kan argumenteras för att större bilhandlare borde kunna ta en sådan risk och dessutom ta större ansvar om upplysning av trafikförsäkringen till köparen. Vid försäljning mellan konsumenter kan det dock leda till oskälig väntetid och osäkerhet för säljaren.

Partistyrelsen anser inte att det finns behov av en översyn av regelverket. Det är tydligt att det krävs en trafikförsäkring för registreringsskyldiga fordon och att trafikförsäkringsföreningen har en lagstadgad rätt att ta ut försäkringsavgifter för oförsäkrade fordon.

En procent av alla fordon i Sverige saknar trafikförsäkring. Givetvis är en nollvision att föredra. Partistyrelsen anser dock att det inte är en fråga för lagstiftaren utan en fråga om resurser till upplysning och information till medborgarna.

Partistyrelsen anser därmed att motionen bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:14 Fartkontroller vid vägarbete

Ett stort problem är idag att de som arbetar med reparation/underhåll och nybyggnation av vägar eller är verksamma med att hjälpa till vid olycka eller liknande, löper stor risk att skadas eller än värre dödas på jobbet. En av olycksriskerna består i de trafikanter, främst bilar och lastbilar som måste passera arbetsplatsen. Man sätter upp kvadratiska skyltar, svart eller blå med vit text, som anger en rekommenderad hastighet och i en del fall gul/svart/röda förbudsskyltar som anger förbud mot högre hastighet än angivet på skylten. Fordonsförare överskrider allt som oftast rekommendationen eller förbudet frekvent vilket medför obehag och stor risk för skada på de som arbetar på platsen.

För att öka säkerheten för de arbetande så har mängden TMA-fordon ökat markant. Det kan ibland tyckas vara fler fordon och personal verksamma med att skydda än de som arbetar med underhållet/reparationen.

Attsats 1: Snabbutreda ändrad lagstiftning som möjliggör mobila, tillfälliga fartkameror vid alla vägarbeten

Attsats 2: Avsätta medel för att köpa utrustning

Kolmården 2023-01-14

Bertil Rengfelt

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriksårsmötet instämmer med motionärens avsikt att öka tryggheten för personal utmed svenska vägar. Om en utredning visar att det skulle gå att administrera på ett rimligt och effektivt sätt ställer sig styrelsen positiv till att mobila fartkameror kan ha en bra effekt för att minska risken för olyckor. Förslaget är att ge avslag till att-sats två eftersom finansiering blir en fråga för budgetprocessen i ett senare skede.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Det är av stor vikt att det råder en säker arbetsmiljö vid våra arbetsplatser. Vägarbeten utgör en särskilt utsatt arbetsmiljö där trygghet för vägarbetare och trafikanter ska eftersträvas. En grundläggande förutsättning är att de förbipasserande fordonen respekterar tillfälliga hastighetsbegränsningar. Det finns redan idag en möjlighet för Polismyndigheten att montera tillfälliga fartkameror vilket möjliggör att genomförandet av fartkontroller i enlighet med motionärens intention. Vidare bedömer partistyrelsen att Polismyndigheten har goda möjligheter att prioritera medel för inköp av den utrustning som krävs, till följd av de stora budgetförstärkningar som nu genomförs till svensk polis. Motionen ska därmed anses besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:15 Förändrade hastighetsregler vid omkörning i vissa fall

Under de senaste decennierna har bestämmelserna om hastighetsregler på våra vägar förändrats, i syfte att ytterligare minska antalet olyckor med bil. Detta är naturligtvis vällovligt, även om många av oss hade önskat att vi, som i många länder i vår del av världen har gjort, skulle låta den tillåtna hastigheten variera med trafiken på våra vägar.

Vi har dock inte tänkt på alla omständigheter som en bilförare själv måste förstå. Även syftet med denna motion är att minska risken för olyckar på våra vägar, och framför allt på de vägar som inte är motorvägar eller 4-filiga vägar.

Enligt nuvarande lagstiftning så får inte angiven hastighet överskridas under några omständigheter. Detta måste vara ett feltänkt. Med hänsyn till att vi tillåter såväl så kallade EPA – traktorer, som vanliga traktorer och andra arbetsredskap att köra på våra två eller i bästa fall växlande trefiliga vägar, så uppstår det ofta köer på de riksvägar som också används för arbetspendling eller för att köra barn till skolan eller fritidssysselsättningar.

Om då den framförvarande trafiken beror på att en traktor eller liknande kör först i kön av bilar på t.ex. en 70 – eller 80 – väg och det har bildats kö på vägen, därför att det också finns några äldre eller ovana förare efter traktorn, så säger lagen att underförutsättning av att omkörning är tillåten, så får man inte köra om i en hastighet som överstiger den för vägen angivna hastigheten.

Om den förare som vill köra om den långsamma kön, befinner sig tre, fyra, eller fem bilar bakom det första fordonet, så innebär det att han kommer att befinna sig i mötande fil under en relativt lång tid, innan hen kommit om de framförvarande bilarna. Det torde vara självklart för de flesta att lagen i stället skulle skrivas om, så att den omkörande bilen skall minimera den tid hen befinner sig i det mötande körfältet. Det borde således vara tillåtet att överskrida den för vägen angivna hastigheten under omkörning. Efter omkörningen borde kravet vara att den omkörande föraren återgår till högst den hastighet som är tillåten för den aktuella vägsträckan.

Att ha en Trafiklagstiftning som har en regel som ökar risken för olyckor, vilket vi har nu, kan inte vara vad vi bör sträva efter.
Förslag till beslut:

Attsats 1: Att KD skall vara drivande i att tillåta högre hastighet för fordon som kör om, än vad den angivna högsta tillåtna hastigheten på vägsträckan är.

Attsats 2: Att KD skall driva frågan om en lagändring så att den nya lagen i stället anger att förare av fordon som vid omkörning befinner sig i mötande körfält, skall minimera tiden som

fordonet befinner sig där

Attsats 3: Att KD skall driva uppfattningen att föraren då har rätt att överskrida tillåten hastighet på vägsträckan i syfte att så fort som möjligt återgå till det körfält som denne befann sig i före omkörningen.

Ulricehamn 2023-01-30

Staffan Engblom

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter frågan om hastighetsbegränsningar på allmän väg och föreslår möjlighet till höjd hastighet vid omkörning. Vidare menar motionären att Kristdemokraterna ska driva frågan om lagändring så att en hastighetsöverträdelse i vissa fall blir möjlig.

Kristdemokraterna anser att arbetet med att förverkliga Nollvisionen om antalet omkomna och allvarligt skadade i trafiken måste intensifieras. Viktiga åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten är att minska alkoholen i trafiken, upprusta och förbättra vägnätet samt kontroll och efterlevnad av hastighetsbegränsningarna. Hastighetsbegränsningar finns av en anledning. Det finns forskning som påvisar sambandet med fart och olycksrisk och att högre hastigheter ökar olycksfrekvensen. Situationer kan uppstå där omkörning kan vara aktuell om trafikläget och förarens riskbedömning medger detta. Motionären menar att det då kan finnas ett behov att tillfälligt öka hastigheten för att utföra denna manöver. Ett sådant eventuellt förslag behöver vila på noga utrett förslag för att inte få negativ effekt på trafiksäkerheten. Frågan är också hur hög hastighet utöver den fastslagna som skulle medges. Även om partistyrelsen kan förstå motionärens intention finns det nuläget flera obesvarade frågor och anser därmed att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:16 Höjda hastighetsgränser på svenska motorvägar

Sveriges befolkning och trafikmängd växer för närvarande och förväntas göra det. (Källa: Nationell vägtrafikplan 2022). Argumenten är att Sverige har bland de säkraste motorvägarna i landet och en höjning får därför ingen eller liten påverkan på olycksstatistiken. Det blir bättre flyt vid omkörning av ”lastbilskolonner”, som blir vanligare på främst E6 och E4. Även omkörningar av släpvagnar och husvagnar blir enklare och ger bättre flyt. Ökningen ger också på sikt en större förståelse och acceptans från befolkning, vad gällande de lägre hastighetsgränserna som har genomförts på icke mötesseparerade vägar. På många håll har det sänkts från 90km/h till 80 km/h. Sammantaget blir Sverige mer som ett land i EU när det gäller hastigheten på våra motorvägar och underlättar för turism och att restiden kortas om än marginellt så ändock.

Jag föreslår att Kristdemokraterna verkar för att:

Attsats 1: den högsta tillåtna hastigheten ökas till 130 km/h på de rakaste och mest lämpliga motorvägssträckorna.

Attsats 2: den generella hastighetsgränsen på motorvägar ökas från 110 km/h till 120 km/h

med undantag på stadsmotorvägar.

Attsats 3: en riskanalys genomförs innan beslutet kan träda i kraft.

Kärna 2023-02-23

Erik Pilbom

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären beskriver i motionen att trafikflöden behöver bli mer effektiva och att hastigheten på motorvägar bör höjas. Partistyrelsen anser att det kan finnas skäl att se över dessa hastighetsgränser för att öka flödet och framkomligheten i trafiken. Det förutsätter dock att trafiksäkerheten inte försämras. Innan eventuella förändringar i enlighet med motionens första och andra att sats genomförs, behöver konsekvenser och risker som en hastighetshöjning skulle innebära för trafiksäkerheten analyseras på djupet. Det bör också beaktas att med högre hastighet ökar bränsleförbrukning och därmed klimatskadliga utsläpp. Detta i enlighet med motionens tredje att sats att genomföra en riskanalys. Partistyrelsen föreslår därför att motionen ska besvaras med en tilläggsattsats.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att Rikstinget ger i uppgift till partistyrelsen att utreda de konsekvenser som en hastighetshöjning på motorvägar skulle innebära för trafiksäkerheten och klimatutsläppen. Därmed anser partistyrelsen att motionen är besvarad.

09:17 Vitt ljus framåt, rött ljus bakåt – alltid

På tåg finns en term som heter ”stoppande fel” – alltså fel som gör att tåget inte får framföras på rälsen. Ett sådant är att lampor inte lyser/blinkar med rött sken bakåt. Detta eftersom upphinnande tåg riskerar att inte identifiera ett tåg som stannat på rälsen.

Bilar behöver också synas bra i trafiken. Många av dagens nya bilar har en automatisk funktion som tänder lamporna bakåt när det börjar skymma ute, när det är mörkt, eller dålig sikt. Tyvärr fungerar inte alltid funktionen som det är tänkt och många bilar framförs därför utan tända baklyktor i komplett mörker, eller i skymning – ofta kombinerat med dåligt väglag, vilket ytterligare försämrar sikten.

På samma sätt som lyktorna fram som standard alltid är tända i Sverige behöver baklyktorna vara tända utav trafiksäkerhetsskäl.

Attsats 1: att Kristdemokraterna ska verka för att aktuell lagstiftning och tillhörande förordningar i Sverige stipulerar att baklyktor på bilar alltid ska vara tända under färd.

Solna 2023-04-02

Samuel Klippfalk

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp en viktig aspekt av trafiksäkerheten – den aspekt som belyser synligheten i trafiken. Det är noterbart att det finns för många bilister som inte har sina baklyktor tända vid färd, även vid skymning och mörker. Likt partidistriktsstyrelsen i Stockholms län redögör för har olika biltillverkare valt olika lösningar. Framförallt är det inställningen ” auto” som i vissa fall resulterar att bilens sensorer inte reagerar på mörker/skymning. Detta leder till att baklyktor endast tänds vid inbromsning med en påtaglig förhöjd risk för att en trafikincident ska inträffa då fordonet ej har något synligt lampsken bakåt vid färd. Partistyrelsen anser att denna motion är ett välkommet förslag i arbetet att öka trafiksäkerheten genom att öka synligheten i trafiken. Baklyktor bör alltid vara tända vid bilfärd.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

09:18 Ändra dubbdäckslagen så att bytestiden i april förlängs

Sverige tillämpar lag om vinterdäck på fordon av både trafiksäkerhetsskäl och miljöskäl - dubbdäck anses riva upp partiklar ur den asfalterade vägbanan när ingen snö eller isbildning förekommer.

Dagens regler runt vinterdäck på fordon anger att Vinterdäck måste användas under perioden 1 december till 31 mars. Därtill gäller att Dubbdäck är förbjudna att användas under perioden 16 april- 30 september.

Det innebär i praktiken att alla dubbdäck måste bytas till sommardäck under perioden 1 april-15 april.

Miljöaspekterna är viktiga men minst lika viktigt är trafiksäkerheten, framför allt under en tidsperiod när väderleksförhållanden kan variera kraftigt beroende på var man befinner sig i landet. Framför allt i de norra och mellersta delarna av landet kan det förekomma både snö och isbildning på vägarna under hela april månad.

Transportstyrelsens statistik över registrerade personbilar för september 2022 visar att det finns 5,1 miljoner personbilar i bruk. Eftersom cirka 50 % av alla vinterdäck är dubbade innebär detta att närmare 2,5 miljoner fordon ska byta däck under de två första veckorna i april, vilket innebär en särskilt stor belastning för däckbytesfirmorna. Särskilt så de år när påsklovet ligger i början av april.

Av både trafiksäkerhetsskäl och av bytestidsskäl borde därför bytestidsutrymmet förlängas och därmed lagen om förbud mot dubbdäck flyttas fram två veckor, för att istället gälla fr o m 1 maj till den 30 sept.

Attsats 1: ATT KD ska verka för en ändring av dubbdäckslaget så att dubbdäck kan bytas ut mot sommardäck under hela april månad och därmed dubbdäcksförbudet flyttas till att gälla under 1 maj-30 september.

Sollentuna 2023-04-02

Rikhard Saarenpää, Bo Hansson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för att dubbdäcksförbudsgränsen bör flyttas till den 1 maj.

Partistyrelsen instämmer med det som partidistriktet i Stockholms län redogör för ovan. Sverige är ett avlångt land där det kan vara vår i söder och vinter i norr under samma dag. Således måste det finnas en flexibilitet gällande krav på när dubbdäcksbytet skall ske och när förbudstiden inträffar. Därmed kan det finnas skäl att se över rådande lagstiftningen. De geografiska förhållandena och snabbt skiftande väderlek och väglag kan motivera en flexiblare tillämpning. Under våren 2023 noterades flera olyckor med bilar som skiftat till sommardäck. Att åka med vinterdäck trots att det råder vår ökar slitaget på vägbanor och skadliga partiklar. Det bör dock vägas mot risken för trafikolyckor. Partistyrelsen anser att detta förhållande behöver analyseras ytterligare. Med det anses motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:19 Anpassa Körkorts direktivet till hur utvecklingen håller på att ändras

Utvecklingen i fordonsindustrin för personbilar håller på att ändras från manuellt växlade bilar till automat växlade bilar, snart finns det inga manuellt växlade bilar att köpa tillexempel har Volvo m.fl slutat tillverka manuella växlade bilar, vilket gör att våra körskolor inte kan få hem bilar och väntar man för länge med att bestämma i denna fråga kommer trafikskolorna att stå utan undervisningsbilar då leveranstiden på bilar just nu är väldigt lång. I Stockholm görs redan i dag 52 procent av körproven med automatväxlad bil. Låt istället trafikskolorna erbjuda en kompletterande utbildning för de som vill lära sig köra med manuell växellåda.

Attsats 1: att automatbegränsningen i B-körkortet ersätts med kompletterande lektioner i manuell växling för de som behöver det.

Attsats 2: Att ändra detta under en över gångs tid så att trafikskolorna hinner byta ut sina bilar.

Tidaholm 2023-01-10

Torgny Hedlund

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen tar upp en utveckling som pågår inom den svenska fordonsparken där automatväxellådor ersätter manuella växellådor. Nyförsäljning av personbilar visar att nästan 90 % av alla bilar numera säljs med automatlåda. År 2000 var motsvarande siffra 16 %. En rejäl ökning har med andra ord skett under de senaste 20 åren. Mot denna bakgrund ser partistyrelsen positivt på att även körkortsutbildningarna följer denna utveckling där den automatiska växellådan snart tycks vara standard. Det finns även ett aktuellt EU-direktiv (ej beslutat) inom körkortsutbildning där man uttrycker att automatlåda kommer att bli standard då elektrifiering av fordonsparken påskyndar denna utveckling.

Motionären menar att körkortsreglerna bör ändras så att trafikskolorna kan köpa in fler automatbilar och att de som vill kan komplettera sitt körkort med manuell växling för de som har en önskan och behov av detta. Partistyrelsen delar bilden av att automatväxlade bilar tycks bli en

standard framöver och att behovet av manuell växelkunskap kommer att minska. Att kunna komplettera kunskap i att växla manuellt finner partistyrelsen som en bra lösning. Gällande andra attsatsen så antar partistyrelsen att det är en naturlig utveckling där en övergång kommer ske från manuellt till automatväxlade bilar och anser därmed attsatsen för besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

09:20 Dags att slopa körkortskravet på manuell växellåda

Sverige har, till skillnad från till exempel USA, som krav att uppkörningen för B-körkort skall göras i en bil med manuell växellåda. Med tanke på den utveckling som sker är det nu dags att avskaffa denna regel.

Eco-driving är ett väl myntat begrepp inom körkortsutbildningen med stort fokus på att lära sig framföra sina fordon på ett miljömässigt sätt. Men för att löpa hela linan ut så ligger det även i många trafikskolors intresse att helt ställa om verksamheten till en miljömässigt bättre verksamhet och helt avveckla övningsbilar med fossila bränslen.

Tyvärr föreligger ett stort hinder eftersom trafikskolor måste tillhandahålla fossildrivna övningsbilar för att vara konkurrenskraftiga. Inom några år kommer elbilar helt dominera den svenska fordonsparken. Att i det läget trafikskolor tvingas fortsätta använda åldrande bensin- och dieselbilar är inte rimligt.

Många familjer med ungdomar som övningskör väljer idag att köpa eller behålla en fossildriven bil enbart för övningskörning. Genom att slopa kravet på att köra upp med manuell växellåda ges familjerna ytterligare incitament att byta till en el- eller elhybridbil. Bilar med manuella växellådor kommer att finnas på vägarna under ytterligare några år men andelen kommer att minska allt snabbare. Behovet att framföra en manuellt växlad bil kommer också att minska i samma takt. Den möjlighet som idag finns att ta körkort för enbart automatväxlade fordon ses fortfarande av många som lite mindre värt och är heller inte en långsiktig lösning.

Var och en är ansvarig för att bedöma sin egen förmåga att framföra den bil man kör. Det kan vara till exempel en lätt lastbil med släpvagn eller extrem sportbil. Den som behöver kunna köra en manuellt växlad bil kan lära sig det på egen hand, få hjälp privat eller vända sig till en trafikskola. Det är inte rimligt att vår strävan mot en bättre miljö begränsas av ett regelverk som snart är helt otidsenligt.

Jag yrkar därför att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag

Attsats 1: att verka för att kravet på manuell växellåda vid uppkörning tas bort för körkort med behörigheterna B, BE samt B utökad.

Öckerö 2023-02-23

Jan Utbult

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionen tar upp en utveckling som pågår inom den svenska fordonsparken där

automatväxellådor ersätter manuella växellådor. Nyförsäljning av personbilar visar att nästan 90 % av alla bilar numera säljs med automatlåda. År 2000 var motsvarande siffra 16 %. En rejäl ökning har med andra ord skett under de senaste 20 åren. Mot denna bakgrund ser partistyrelsen positivt på att även körkortsutbildningarna följer denna utveckling där den automatiska växellådan snart tycks vara standard. Det finns även ett aktuellt EU-direktiv (ej beslutat) inom körkortsutbildning där man uttrycker att automatlåda kommer att bli standard där elektrifiering av fordonsparken påskyndar denna utveckling.

Partistyrelsen instämmer med motionärens attsats och menar att det är en naturlig utveckling som nu sker där de automatväxlade bilarna kommer att bli standard, även om manuellt växlade bilar kommer finnas kvar på marknaden ett tag till. Därmed bör även kravet för uppkörning med manuell växellåda ses över för behörigheterna B, BE samt B utökad. Då det pågår ett arbete inom ramen för revidering av körkortsdirektivet anser partistyrelsen att motionen ska besvaras.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:21 Snedvriden konkurrens av trafikverket

Trafikverket håller på med en osund konkurens mot trafikskolorna genom att hyra ut uppkörnings bilar till förarprovet. Trafikverket hyr idag ut långt över 50% av uppkörnings bilar till alla prov. Ta bort rätten för trafikverket att vara både examinator och uthyrare på samma gång. Detta kan också vara ett sätt att få fler att ta några kör lektioner innan de gör en uppkörning. Så att de är mer förbereda inför provet och därigenom kan minska köerna till proven. Det finns fler exempel på att man gjort flera upp körningar och till sist klarat körkortet. Ett exempel var en man som gjorde x uppkörningar och till sist godkändes. Ett år senare körde han av vägen och hela familjen förolyckades. Om fler utbildas på en körskola får vi för hopningsvis bättre trafikanter.

Attsats 1: Att ta bort rätten för trafikverket att hyra ut bilar vid uppkörning.

Tidaholm 2023-02-10

Torgny Hedlund

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
För att säkerställa en ordnad form av uppkörning så anser partistyrelsen att Trafikverket ska kunna tillhandahålla bilar för uppkörning för att säkerställa kvalitet på de bilar som används. Vi kan förstå motionärens invändning gällande att en statlig myndighet konkurrerar med det privata för just detta moment av körkortsutbildningen. Dock menar partistyrelsen att det i detta fall finns en fördel att den statliga myndigheten är med och säkerställer kvaliteten för de bilar som används vid uppkörningsmomenet. Vi ser därmed inget behov av att ta bort denna uthyrningsrätt från Trafikverket och avslår därmed denna motion.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:22 Midsommarfirande och idrottstävlingar hotas av ohemula vägavgifter från Trafikverket

När IFK Mora Skidklubb lördagen den 21 januari arrangerade Moraloppet, en seedningstävling

inför Vasaloppet, fick föreningen en räkning på 17 000 kronor för att ha stängt av två länsvägar i 30 minuter för att genomföra skidloppet.

17 000 kr för 30 minuter!

Runtom i landet brottas andra idrottsklubbar med motsvarande problematik som ett allt allvarligare ekonomiskt bekymmer – och hotar arrangemangens framtid.

Likaså gäller för alla de hembygdsföreningar och byalag som arrangerar det traditionella midsommarfirandet. Ett exempel är Tibble byalag, några kilometer från Leksand och beläget längs med Österdalälven, eller motsvarande midsommarfirande i Vinäs, en knapp halvmil söder om Mora nära Siljan

I båda exemplen handlar det om kanske 1,5 timme som statlig väg påverkas. I Tibbles fall kan det framöver komma att kosta byalaget en avgift på runt 20 000 kr - för att det halvannan timme långa midsommararrangemanget påverkar en statlig väg. I Vinäs är man orolig inför framtiden av samma anledning.

På båda ställena undrar man om byns midsommarfirande kan fortsätta över huvud taget med dessa tunga ekonomiska pålagor från Trafikverket - för att bära majstången genom byn eller låta ett skidspår eller löptävling korsa en statlig väg.

”Vi har i alla år ordnat med vägbom, skyltar och vakter själva. Det har fungerat bra och aldrig varit några incidenter”, säger Ylva Liss från Tibble-Lycka byförening uppgivet till tidningen Falu-Kuriren 2023-02-10.

Nu är i stället hela firandet i fara.

En intern revision hos Trafikverket lär ha lett till att myndigheten, för att citera en intervjuad tjänstman, ”slutat se mellan fingrarna” – i syfte att i stället dra åt tumskruvarna om de hundraåriga traditionerna och även andra tillställningar där statliga vägar på något sätt tas i anspråk.

I Tibble har byalaget genom åren anmält till staten sin majstångsvandring längs vägen i byn. Detta har fungerat smärtfritt - fram tills nu då Trafikverket skärpt den interna tillämpningen för den som söker tillstånd att fira midsommar med påverkan på statlig väg.

Först alltså ansökan hos länsstyrelsen om ”tillfällig lokal trafikföreskrift”, vilken om den får grönt ljus prövas – noggrant - vidare hos Trafikverket om behovet av skyltning och vakter. Denna ansökan bör därför ske minst två månader i förväg.

Inte längre skall det kunna gå för byalag, hembygdsföreningar eller idrottsarrangörer att hämta ut skyltarna själva. ställa ut dem på av staten anvisad plats - så att bilister kan ta omvägen förbi -, stå där och vinka trafiken rätt.

I stället skall det framöver vara enbart statliga tjänstemän, eller av sådan kontrakterad entreprenör, som kan utföra dessa uppgifter att skylta och vinka för att under kort tid leda om trafiken, inte föreningsföretträdare.

Dessutom skall skyltningen ske i väldigt god tid, redan två veckor i förväg.

Notan, och den är som sagt inte liten, skickas därefter till arrangören, och är, som beskrivits ovan, av ett sådant slag att överlevanden för dessa underbara, gemenskapsbildande och traditionsmättade arrangemang och firanden hotas.

Så kan vi inte ha det i ett Sverige där civilsamhällets insatser är omistliga och borde stödjas i stället för stjälpa – för tradition, trygghet och framåtanda.

Jag yrkar därför att Kristdemokraternas riksting beslutar

Attsats 1: ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att det statliga Trafikverket agerar på ett smidigt och praktiskt sätt då midsommarfirande, idrottsarrangemang m m påverkar statlig väg under kort tid, så att inte civilsamhällets möjligheter att fortsätta dessa viktiga tillställningar ekonomiskt undermineras och på sikt omöjliggörs.

Attsats 2: ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att det statliga Trafikverket inte förbjuder eller på annat sätt omöjliggör för föreningar m m, då midsommarfirande, idrottsarrangemang m m påverkar statlig väg under kort tid, att sköta skyltning, vägvisning och omledning av trafik.

Mora 2023-02-12

Lennart Sacredeus

Partidistriktsstämman i Dalarna beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp den problematik som uppstår när Trafikverket tar ut avgifter för att tillfälligt spärra av en väg i samband med kulturella arrangemang så som midsommarfirande och idrottstävlingar. Motionären menar att det är alldeles för höga avgifter som Trafikverket tar ut för dessa tillfällen.

Partistyrelsen anser att detta är en orimlig ordning och kostnad som drabbar civila krafter och dessa arrangemang. Kristdemokraterna har i regeringsställning arbetat med denna angelägna fråga. Det är viktigt att underlätta för ideella föreningar och de motionslopp samt idrottsarrangemang som anordnas. Arrangemang som är av stor vikt för folkhälsan. Det ska inte innebära onödigt krångel eller orimliga kostnader för en ideell förening som vill anordna ett arrangemang.

Trafikverket fick i september 2022 i uppdrag att analysera hur arbetssätt och regelverk kan förändras för att underlätta och förenkla för föreningslivets verksamhet som bedrivs på, eller påverkar statlig trafikinfrastruktur. Trafikverket redovisade uppdraget för regeringen den 21 mars 2023 i rapporten "Underlättande och förenkling för verksamhet som bedrivs på eller påverkar statlig trafikinfrastruktur".

Den 5 maj 2023 meddelade regeringen följande: "Regeringen har beslutat att Trafikverket under 2023 ges möjlighet att inte begära ersättning från ideella föreningar och organisationer som ordnar arrangemang på vägar som inte är enskilda".

Som motiv till beslutet fastslogs att det är viktigt att föreningslivet har goda förutsättningar för att ordna till exempel cykellopp, midsommarfiranden och andra arrangemang till rimliga villkor. Samtidigt fick Trafikverket i uppdrag att föreslå hur frågan kan hanteras fortsättningsvis. Trafikverket ska återkomma till regeringen med förslag till framtida hantering av arrangemang på vägar. I detta arbete ingår bland annat förslag om ersättning för kostnader för uppsättning av skyltar och vägmärken.

Trafikverket har nyligen redovisat uppdraget och det bereds för närvarande i Regeringskansliet. Därefter kommer regeringen bereda förslaget för den fortsatta hanteringen. Kristdemokraterna värnar civilsamhället i det fortsatta arbetet med denna fråga. Med anledning av ovanstående

redogörelse anser partistyrelsen därmed att motionen är besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:23 Ändra skattebefrielsen på ”veteranbilar”

Bilar som är äldre än 30 år, d.v.s. alla bilar från 1993 och bakåt, är skattebefriade. Denna ordning har funnits ett tag och hade en funktion som omfattade ett mindre antal bilar. Dessa bilar var oftast av nostalgi/uppvisningsart och användes sällan i vardagsbruk. Nuförtiden är det många bilar som är äldre än 30 år och är fullt funktionsdugliga med relativt moderna funktioner, vilket medför att ett större antal miljöovänliga bilar rullar på vägarna. Att skrota dessa bilar innebär en kostnad för ägaren, så motivationen att avskaffa dem är liten. Att återinföra hel fordonsskatt på fordon som är upp till 40 år och samtidigt flytta gränsen för hel skattebefrielse till fordon äldre än 40 år skulle minska antalet äldre bilar i daglig trafik, men samtidigt låta veteranbilshobbyn leva. En statlig skrotningspremie á 3000 kr/fordon bör återinföras som incitament till att skrota. Exakt reglemente behöver så klart fastställas, men liknande premier har funnits tidigare. På detta sätt förnyar vi vagnparken i Sverige mot nyare, miljövänligare fordon.

Då argumenten ovan kräver att detaljerna ska blir rätt och eventuellt utredas, skriver vi ”i enlighet med motionens intentioner”, så att friheten finns att finslipa det exakta utfallet.

Därför yrkar vi:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att skattebefrielsen på äldre fordon justeras enligt motionens intentioner.

Attsats 2: Att Kristdemokraterna verkar för att en statlig skrotningspremie på 3 000 kr återinförs enligt motionens intentioner.

Kristianstad 2023-01-22

Henrik Friberg, Alexander Harrison

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet delar motionärens åsikt om att nuvarande lagstiftning är föråldrad och behöver reformeras. En skrotningspremie och en justering av skattebefrielsen skulle skapa incitament för förnyelse i fordonsflottan, med nyare och miljövänligare bilar.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna föreslår ett förnyat skatteregelverk gällande äldre bilar och att en skrotningspremie återinförs.

Den tekniska utvecklingen går snabbt och den svenska fordonsindustrin ligger i framkant i omställningen till en helt elektrifierad fordonsflotta. Här finns stora möjligheter att leda utvecklingen, skapa jobb och tillväxt i Sverige och få genomslag för minskade utsläpp i EU och globalt. Sverige har dessutom en nästan helt koldioxidneutral elproduktion. På detta sätt anser partistyrelsen att en utveckling av en betydligt mer miljövänlig fordonsflotta är möjlig.

När det gäller att ändra 30-årsregeln för veteranbilar menar partistyrelsen att det finns ett värde i att fordonsentusiaster på ideell grund bevarar gamla tiders fordonspark. Den 30-årsregel som dåvarande kommunikationsminister Mats Odell (KD) införde i början av 1990-talet har betytt mycket för att värna fordonshobbyn. Därmed anses andra attsatsen besvarad.

För att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån, så att trafiksäkerhet och miljö bättre främjas, har Kristdemokraterna sedan tidigare föreslagit en skrotningspremie av äldre bilar. Bilen får inte ha körförbud. På så vis skrotas fler äldre bilar och ersätts med nyare bilar med bättre trafikegenskaper och mindre negativ miljöpåverkan. Partistyrelsen föreslår därför att andra attsatsen bör avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

09:24 Höj hastighetsgränsen för A-traktorn till 40 km/h

Kristdemokraterna har profilerat sig sedan valet 2022 som det verkliga landsbygdspartiet. Kristdemokratiska bondeförbundet har bildats.

Just nu under våren 2023 pågår en remissrunda då det gäller landets A-traktorer.

Dessa fordon spelar en stor roll, framför allt för ungdomar på landsbygden men även i viss mån för de gröna näringarna.

De upplevs på våra vägar som störande och många svårare olyckor har skett de senaste åren.

En regelskärpning är nödvändig men även en bättre utbildning.

Trafikflödet stoppas upp när fordon med LGF-skylt framförs. Med olika hastigheter för olika traktorer och mopeder uppstår förvirring och ökad risk för olyckor. Därför borde dessa A-traktorer få framföras i 40 km/h som de flesta av alla andra LGF-fordonen.

Det skulle minska anledningen för att trimma sina fordon och ge ett bättre flyt i trafiken för alla fordon. Vid de allra flesta svåra olyckor har inte hastigheten varit 30 eller 40 km/h utan betydligt högre. Bältekrav och vinterdäck är bra regelskärpningar för ombyggda bilar till traktorer men inte lämpligt för vanliga jordbrukstraktorer som förflyttar sig mellan fälten på allmänna vägar.

Vi föreslår att:

Attsats 1: Kristdemokraterna arbetar för att hastighetsgränsen för A-traktorer höjs till 40 km/h.

Attsats 2: Partiet bevakar frågan så att regeländringar för A-traktorer inte försvårar för jordbrukstraktorer att förflytta sig mellan fälten på allmänna vägar.

Mellerud 2023-02-14

Daniel Jensen, Paula Törnqvist, William Törnqvist

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 09:26.

09:25 Regelverk A-Traktor och Mopedbil

Idag tar en 15 åring en utbildning för framförande av Mopen med teorikunskap och förarkunskap på mopen. Efter ett godkänt framförande av moped och därtill teoretisk kunskapsprov hos trafikverket är det fritt att ge sig ut i trafiken på moped 45 km/tim i mopedbil 45 km/tim eller i A-traktor 30 km/tim. Gällande moped finns inget att anmärka. När det gäller A-traktor och Mopedbil finns betydande regelskillnader, främst kanske i tillåten hastighet och att ingen form av förarprov finns är mer anmärkningsvärt.

Attsats 1: Kristdemokraterna skall verka för att införa samma regler gällande a-traktor och mopedbil. Samt att det införs ett praktiskt förarprov för båda dessa motorfordon

Vikarbyn 2023-02-16

Anders Gravsjö

Partidistriktsstämman i Dalarna beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 09:26.

09:26 Motion till Rikstinget om Nya bestämmelser för A-traktor

Vi ser idag ute i samhället många maskiner och traktorer som relativt enkelt kör om en A-traktor men inte A-traktorförarnas kompisar som kör de betydligt mindre krocksäkra mopedbilarna.

Det är därför lätt att förstå A-traktorägarnas frustration över att poliserna är stenhårda mot dom om en A-traktor går mista lilla över 30km/tim och därför måste begränsa sin A-traktor till 29km/tim för att vara säkra över att slippa bekymmer. Varför finns inte en procentuell rabatt på hastighetsöverträdelse med traktor? I dessa låga hastigheter gör det endast ett fåtal km/tim men vi slipper frågan om den gick i 29km/tim eller 32km/tim. Detta samtidigt som vi ser många mopedbilar som enligt lagen har Max 45km/tim men är typbesiktade på ett sätt som gör att de relativt snabbt har ett ”slitage” som gör att de går nästan 50km/tim och det kan polisen i princip inte ha åsikter om.

Detta medför att vissa ungdomar väljer att höja hastigheten på eget bevåg och då det är samma straff i princip att köra 40km/tim som att köra ospärrat så blir oftast detta alternativet.

Ett annat problem som dykt upp är att A-traktorer som har elektronisk spärr har visat sig ha trådlös in och urkopplingsbar fartspärr
Detta är inget som tonåringar bygger själva hemma på rummet i en köpt spärr, utan det är mer sannolikt att detta är inbyggt av vissa som säljer hastighets-spärrar.

Vi har även sett flera olyckor där A-traktorer blivit påkörda bakifrån p.g.a den låga hastighet de framförs med.

För att följa grundbestämmelserna för traktor yrkar jag på:
1: Att Kristdemokraterna driver frågan om att höja hastigheten på A-traktor till 40km/tim.
2: Att Kristdemokraterna driver frågan om att elektroniska fartspärrar ska vara klassade.
3: Att Kristdemokraterna driver på för att få en blinkande röd lampa bakåt högt placerad på fordon ombyggt till traktor.

Roger Larsson

Kristdemokraterna i norra Värmland

Attsats 1: För att följa grundbestämmelserna för traktor yrkar jag på:
1: Att Kristdemokraterna driver frågan om att höja hastigheten på A-traktor till 40km/tim.

Attsats 2: 2: Att Kristdemokraterna driver frågan om att elektroniska fartspärrar ska vara klassade.

Attsats 3: 3: Att Kristdemokraterna driver på för att få en blinkande röd lampa bakåt högt placerad på fordon ombyggt till traktor.

Torsby 2023-03-22

Roger Larsson

Partidistriktsstämman i Värmlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna i norra Värmland lyfter i sin fråga om A-traktorer en mycket aktuell fråga för hela länet och även för övriga landsbygden i hela landet. A-traktorer är inte bara en del av en ungdomskultur utan för många det enda sättet att ta sig från punkt A till punkt B där det inte finns kollektivtrafik att nyttja. Tyvärr har vi på senare tid sett en del allvarliga olyckor med A-traktorer vilket lyfter frågan om både hastighetsbegränsningar och säkerhet.
Motionären vill att Kristdemokraterna ska verka för att hastighetsbegränsningen ska höjas till 40 km/h, att elektroniska fartspärrar ska vara klassade samt att partiet ska verka för att A-traktorerna ska få en blinkade röd lampa högt placerad och riktad bakåt för att göra andra trafikanter uppmärksamma på att fordonet är en A-traktor som därmed har lägre hastighet.
Kristdemokraterna i Värmland ser utmaningarna som högre hastigheter medför samtidigt som det kan vara så att högre laglig hastighet leder till att färre manipulerar sina A-traktorer så att de kan gå snabbare än vad lagen medger. Vad gäller att-satsen om klassningen av fartspärrar är detta en fråga som snarare professionen får hantera då det är på en teknisk nivå. Även detta med en röd blinkande lampa är något som blir på en sådan teknisk nivå att ansvariga myndigheter måste ges ett ord med i laget. Distriktsstyrelsen föreslår därför att första att-satsen bifalls men att att-sats två och tre avslås, samt att motionen lämnas till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Värmlands län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 09:24 - 09:26:
A-traktorn är viktig för ungdomars frihet och mobilitet, inte minst på landsbygden. Mopedbilar och mopeder är andra fordon som möjliggör ungdomar att vara mer mobila. Denna frihet är en viktig del i Krisdemokraternas fokus på en levande landsbygd och ökad rörelsefrihet för ungdomar, särskilt i områden där kollektivtrafiken är bristfällig. En stor ökning har skett gällande antalet A-traktorer, framförallt där man byggt om vanliga personbilar till A-traktorer. Det har tyvärr även skett en ökning av antalet olyckor. Enligt statistik från Transportstyrelsen ökade antalet olyckor mellan åren 2016–2021 cirka 100 till över 350. Det är en alarmerande utveckling och Kristdemokraterna arbetar aktivt med frågan i regeringen. Det pågår just nu ett arbete både på EU-nivå samt i regeringskansliet gällande regelverket kring dessa fordonstyper.

Den 1 november 2022 redovisade Transportstyrelsen ett utredningsuppdrag gällande höjd säkerhet för A-traktorer. Bland annat föreslås bälteskrav, krav på vinterdäck, tvåårig prövotid för körkort med behörighet AM, införande av tekniska krav för att försvåra manipulation av hastighetsbegränsning. Vidare föreslogs ökat fokus på risker i utbildningen för körkort med

behörighet AM och möjlighet att göra utbildningen med fyrhjuliga fordon, samt förtydligade krav på LGF-skyltens befintlighet och utformning vilket kan anses gå i linje med motionsförslaget att öka synligheten kring dessa fordon. Transportstyrelsen föreslog oförändrad hastighetsbegränsning, men uteslöt inte en höjning i framtiden när övriga trafiksäkerhetshöjande åtgärder vidtagits.

Parallellt med nationella åtgärder har EU-kommissionen presenterat ett förslag till nytt körkortsdirektiv som innebär en möjlighet för länderna att tillåta körkortsinnehavare med ett så kallat B1-körkort att köra en personbil med en totalvikt på upp till 2 500 kg och med en begränsad hastighet på 45 km/h. B1-körkortet är tänkt för ungdomar från 16 år upp till maximalt 21 år. För att ta B1-körkort ska det krävas att man genomgår ett förarprov, det vill säga teoriprov och körprov. Mot bakgrund av kommissionens uppfattning om att det svenska systemet för A-traktorer inte är i överensstämmelse med det nuvarande körkortsdirektivet bör det nya beskedet ses som ett steg i rätt riktning. Kristdemokraterna har i regeringen varit drivande för att påvisa hur viktig A-traktorn är för Sverige och för svenska ungdomars mobilitet. Vid det informella ministerrådsmötet bjöds EU-kommissionären att provköra en A-traktor, och träffa ungdomar som kör A-traktor, av den kristdemokratiske infrastrukturministern. Vi ser positivt på alla möjligheter där körkortsdirektivet kan utvecklas för att möta det svenska behovet vad gäller ungdomars mobilitet. Regeringen kommer nu att analysera Kommissionens förslag i sin helhet med utgångspunkt att fordonen fortsatt ska kunna användas för att säkra frihet och framkomlighet för ungdomar i hela vårt land.

Korta kommentarer per motion:

Motion 09:24 :

Partistyrelsen kan förstå motionärens intention och att det råder en problematik då regleringen 30 km /h innebär risk för köbildning och krockar. Enligt Transportstyrelsens utvärdering är det dock inte aktuellt att höja hastigheten då olycksstatistiken är alarmerande, se generell kommentar ovan. Det finns inget som tyder på att regeländringar skulle försvåra för jordbrukstraktorer att förflytta sig mellan fält. Men det är en fråga som partiet bör bevaka och beakta.

Motion 09:25:

Mopedbil och A-traktor är två olika fordon som har helt olika krav. Det kommande körkortsdirektivet kan påverka utfall gälande förändrade förarprov. Gällande A-traktor finns det som förslag om att införa ett obligatoriskt körprov på ett fyrhjuligt fordon.

Motion 09:26

Vi hänvisar till Transportstyrelsens förslag där de vidhåller en fortsatt hastighetsbegränsning om 30 km/ h för att inte riskera fler olyckor. Fartspärrar är viktiga men partistyrelsen hänvisar till pågående arbete i frågan inom regeringen och att detta är en fråga för expertis inom fordonsteknik. Gällande röd lampa så är det en fråga för expertmyndigheter att ta ställning till, idag ska det alltid finnas en LGF-skylt på en A-traktor vilket få anses vara en tydlig märkning att det är ett långsamtgående fordon. Det är även en fråga för den fortsatta beredningen i regeringen med anledning av Transportstyrelsens redovisning av sitt regeringsuppdrag.

Med anledning av denna redogörelse föreslår partistyrelsen att motionerna ska anses besvarade.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 09:24 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 09:25 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 09:26 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

09:27 Inför ett mer humant parkeringstillstånd förfarande

Vi Kristdemokrater värnar för de människor som behöver hjälpen mest, därför så vill vi ha ett med humant tillståndsgivande vid parkeringstillstånd av rörelsehindrade.

I Transportstyrelsens författningssamling TSFS 2016:19 samt TSFS 2009:73 finns alla de lagar som kommunerna har att rätta sig till vad gällande parkeringstillstånd för rörelsehindrade. Förutsättningar för parkeringstillstånd styrs av Allmänna råd till 13 kap. 8§ första stycket trafikförordningen (1998:1276) där det står:
”Bedömningen av om en rörelsehindrad, som inte själv kör motordrivet fordon, regelbundet behöver hjälp av föraren utanför fordonet bör grundas på sökandens förmåga att ensam invänta föraren vid målpunkten. Bedömningen av väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand bör grundas på samtliga funktionshinders påverkan på förmågan att förflytta sig med eventuella hjälpmedel. Föreligger svårigheter att bedöma förutsättningarna för utfärdande av parkeringstillstånd bör sökande ges tillfälle att komplettera utredningen. Om behovet av förarens hjälp utanför fordonet eller svårigheterna att förflytta sig beror på psykiatriskt tillstånd bör bedömningen grundas på läkarintyg utfärdat av läkare med specialistkompetens i psykiatri. (TSFS 2016:19)”

Denna text tvingar den som är rörelsehindrad att invänta den som kör fordonet. En maka/make eller annan närstående anhörig är alltså inte beskaffade att parkera fordonet med den person som är behov av hjälp på en anvisad plats, utan kan tvingas att lämnas i en miljö där den människan med sin utsatthet är på en plats som inte är trygg.

En make/maka som vill besöka en plats i staden tillsammans så blir detta ett problem. För att få ett tillstånd att den som inte är rörelsehindrad får köra bilen till en anvisad parkeringsplats är mycket komplicerad och det krävs nästan en psykologisk undersökning för detta läkarintyg (TSFS 2016:19).

Att kunna leva ihop med sin make/maka under omständigheter som gör att den ena i en par relation blir rörelsehindrad ställer livet på ända och kräver stora uppoffringar. Ändå så uppmanas oftast anhöriga till att hjälpa till mer med den som behöver hjälp av samhället. Däremot så hjälper samhället inte till att göra livet enklare för dessa utan tvärtom, försvåra att anhörigvården skall fungera. Även det sociala livet får sig en törn då dessa par får ta var sitt fordon för att kunna åka och handla. Även i en miljöaspekt är detta förkastligt.

Den personen som har haft turen och vara frisk kan köra parets bil, men den som har haft oturen att bli skadad får åka med i en bil från färdtjänsten. I den bästa av värdar så skulle dessa par

kunna få tillgång till en sådan parkeringsplats som behövs för ändamålet och där paret kan leva ett så vanligt socialt liv som de kan, förutan att samhället sätter käppar i hjulen för dessa.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att rikstinget beslutar att:

att uppdra till partistyrelsen att verka för att en utredning tillsätts om att även den anhöriga till en rörelsehindrad skall kunna få tillgång till parkeringstillstånd för rörelsehindrad

Attsats 1: att uppdra till partistyrelsen att verka för att en utredning tillsätts om att även den anhöriga till en rörelsehindrad skall kunna få tillgång till parkeringstillstånd för rörelsehindrad

Vallberga 2023-02-23

Jörgen Nilsson

Partidistriktsstämman i Halland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Parkeringstillstånd för rörelsehindrad är ett bra verktyg för den som är i behov av det. Detta tillstånd kan sökas antingen utifrån förare eller passagerare. I de fall där det är passageraren som är rörelsehindrad och är i behov av parkeringstillstånd kan den enskilde i de fall det finns ett medicinskt behov ex. Epilepsi, rymningsbenägenhet få tillstånd att kvarstå på anvisad parkeringsplats då det alltid är den enskildes behov som sätts i fokus. Däremot kräver detta läkarintyg. En mer öppen tillståndsgivning kan ge upphov till minskad tillgänglighet för de med störst behov samt ökad andel fusk till de som inte är i behov. Sveriges demografi är något som behövs ta i beaktande, där problematik kan uppstå i de delar där befolkningen är hög. Problematiken löses på bästa sätt med lokala insatser.

Partidistriktsstämman i Halland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären beskriver den problematik som kan uppstå när man har ett parkeringstillstånd för personer med funktionshinder. Motionären beskriver vidare hur tillståndet kan brukas och av vem. Att parkeringstillstånd kan ges till den som har ett behov av detta är positivt. Partistyrelsen anser dock att det finns uppenbara risker i missbruk av dessa parkeringstillstånd om fler än brukaren har tillgång till detta. Det förekommer redan idag ett omfattande fusk med dessa tillstånd och det är snarare en utökad kontroll av tillstånden som behövs så att den med behov av handikapparkering också får tillgång till de avsedda parkeringsplatserna. Detta behov av ökad kontroll för att värna de funktionshindrades behov är något som också lyfts i kristdemokratiska riksdagsmotioner under de senaste åren. Tillstånden ska gå till de som är i direkt behov av dessa för att ge möjlighet till ett mer mobilt liv för personer med rörelsehinder. Det finns således en poäng att tillståndet är knutet till den som har behovet. Partistyrelsen föreslår därför att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:28 Utan signal är det svårt att bli digital

-Bygg bort det digitala utanförskapet. Digitaliseringen är en central del av samhällsutvecklingen som möjliggör en tillgänglig och modern välfärd, en konkurrenskraftig industri och en hållbar utveckling. För att dra nytta av digitaliseringens möjligheter krävs moderna och säkra kommunikationsnät bl.a. genom utbyggnad av mobilnät baserade på 4G, 5G och andra trådlösa tekniker.

Sveriges nationella bredbandsplan, antagen 2016, har visionen om ett fullt uppkopplat Sverige och har mål för både mobil täckning och för höghastighets bredbandsförbindelser för hushåll och företag. Fram till 2020 skulle 95% av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband med en minimumskapacitet på 100 Mbps och vid 2025 skall hela Sverige ha tillgång till höghastighetsbredband. Vad det i min mening pratas alldeles för lite om är att strategin även har ett mobiltäckningsmål som säger att år 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet. Något som vi i realiteten är långt ifrån att nå.

Post- och telestyrelsen är den myndighet som har i uppdrag att främja en god mobiltäckning och tillgång till telefoni och internet i hela landet. Mobiloperatörerna har i sin tur ansvar för att de tjänster som erbjuds motsvarar det som utlovats konsumenten. Post- och telestyrelsen saknar idag verktyg och resurser att följa upp operatörernas tjänster. På många platser i Sverige saknas också ekonomiska incitament för marknaden att bygga ut bredband och telefonmaster vilket i kombination gör att slutanvändaren många gånger upplever en bristande mobiltäckning. Ska ” Hela Sverige fungera” så behöver politiken här hjälpa till.

I närtid kommer Post- och telestyrelsen att genomföra auktioner inför tilldelning av nya frekvenser för 900mhz-, 2100mhz- och 2600mhz- banden. Dessa auktioner skapar i sig möjlighet att påverka mobiltäckningen. För att undvika risken att göra upphandlingen allt för omfattande, reglerande och oattraktiv skulle man kunna reservera det belopp som auktionen medför och i efterhand, utifrån regionala behov och prioriteringar, medfinansiera och bygga ut mobilnätet samt bredband där det kommersiella intresset inte lyckats – utan att statsbudgeten påverkas.

Mot ovan bakgrund, och med syfte att minska det digitala utanförskapet, yrkar jag att partistyrelsen verkar för;

Attsats 1: Att den digitala infrastrukturen byggs ut för en bättre mobiltäckning med högre datakapacitet i hela landet.

Attsats 2: Att i liknelse vid bredbandsstödet inrätta ett kompletterande mobiltäckningsstöd som utifrån regionala och lokala prioriteringar omfattar utbyggnad och fiberisering av fler mobilmaster med högre kapacitet.

Fagerhult 2023-04-01

Carl-Wiktor Svensson, Kjell-Arne Ottosson

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärerna tar upp en synnerligen angelägen fråga. Att den digitala utvecklingen måste omfatta hela landet borde vara en självklarhet. Enligt Sveriges nationella bredbandsplan som antogs 2016 skulle 95 procent av alla hushåll vara uppkopplade 2020. Tyvärr har detta inte lyckats och många lever fortfarande i ett digitalt utanförskap vilket är beklagligt och rentav farligt. Samhället förutsätter att alla har denna tillgång och alternativ kanske inte finns. Just nu arbetar Sveriges kommuner och regioner för fullt med att införa mer ”Nära vård”. Bland annat ska allt fler svårt sjuka få sin vård i hemmet. Hur ska detta gå om inte de digitala förutsättningarna finns?

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna skriver i sin motion att det digitala utanförskapet måste byggas bort. Täckningsgraden av bredband i glesbygd måste förbättras så att hela Sverige ska fungera vilket

Kristdemokraterna anser vara en mycket prioriterad fråga. Vidare menar motionärerna att man kan behöva ändra förfarandet kring det frekvensauktioner som PTS genomför när nya frekvenser ska delas ut. Partistyrelsen och Kristdemokraterna är ett parti för en levande landsbygd och för att hela Sverige ska fungera. Det är bekymmersamt att det fortfarande är brist på mobil- och bredbandstäckning i vissa delar av landet, vilket skapar en digital klyfta som också kan medföra stora risker när larmsamtal inte kan genomföras.

Den nya regeringen jobbar just nu med att intensifiera arbetet med att täcka de områden som idag saknar exempelvis fiber. I den lagda budgeten satsar Kristdemokraterna och regeringen 1,3 miljarder i ökat bredbandsstöd på platser där kommersiella aktörer ej kommer att operera. KD/M/L- regeringen vill också undersöka möjligheten att påskynda utbyggnaden av bredband i glesbefolkade områden. Ibland anses fiberkabel inte möjlig att läggas ut då kostnaden är för hög för att nå hushåll som är glest belägna. Därför lyfter regeringen trådlös uppkoppling i detta uppdrag. Det kommer att medföra att fler hushåll kopplas upp snabbare och det blir billigare. Dessa besked är mycket välkomna satsningar som partistyrelsen ser som mycket positivt gällande att öka möjligheterna till ett liv i hjärtlandet och en god tillgång till snabb internetuppkoppling. Partistyrelsen anser därmed att motionens första attsats är besvarad men att attsats två avslås med hänvisning till pågående utredning.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

09:29 Utred ändrade riktlinjer för bredbandsstöd

För att öka takten på bredbandsutbyggnaden tillförde PTS 1.25 miljarder kronor 2022 samt 1.4 miljarder 2023. Tittar man på utfallet finns enstaka aktörer som har väldigt stor del av de beviljade projekten för 2022 och detta upprepas 2023 (2 stycken aktörer får 72 % av totalt stöd, 996 Mnkr).

Reglerna är utformade på sådant sätt att:

- Om flera aktörer sökte för samma område så får den som är billigast
- Om projekt inte är klara i utsatt tid ska pengarna återbetalas plus ränta

Detta innebär att en aktör kan söka väldigt många projekt. Därefter välja vilka projekt är mest lönsamma ur företagets perspektiv och bygga ut dem. De övriga projekten som är för olönsamma byggs inte ut, men utbetalda PTS stöd står för en bra likviditetsbuffert i företaget. Samtidigt är dessa områden blockade för andra aktörer att söka bidrag för.

Sverige behöver en modell för bredbandsstöd som främjar konkurrensen och säkerställer att aktörer bedriver verksamhet som är förenlig med den intension som PTS har.

Attsats 1: Att utreda begränsningar i kommande PTS-stöd baserat på företagets kapacitet

Attsats 2: Att utreda möjligheten för andra aktörer att ta över utbyggnad i områden som inte kommer att byggas ut

Attsats 3: Att ett större vite än ränta tillkommer för projekt som aldrig genomförs.

Attsats 4: Att stödet betalas ut efter uppnådda mål, delutbetalningar tex 20% (projektering klar), 20% (material inköpt), 40% (utförd entreprenad), 20% (slutredovisning).

Väderstad 2022-12-20

Jonni Harrius

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det är av hög vikt att Sverige effektivt kan öka utbyggnaden av infrastruktur för fast- och mobil kommunikation som medger snabbt bredband. Det görs redan idag satsningar via Post- och Telestyrelsen (PTS), men det finns ännu så kallade vita fläckar i Sverige, det vill säga områden, hushåll och företag som ännu saknar tillgång till snabbt bredband. Utgångspunkten för arbetet med bredbandsutbyggnad ska vara att en marknadsmässig utbyggnad kompletteras med offentliga insatser. För att nå målen krävs fortsatta investeringar i utbyggnad av näten, insatser från marknaden, staten samt kommuner och regioner. Därför ser positivt på att utreda om en ny modell för bredbandsstöd, enligt motionens intentioner och att-satser, kan främja konkurrens och effektivt öka utbyggnaden av bredband i Sverige.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp en problembild där en enskild aktör kan söka flera projekt för att bygga bredband, men sedan välja att inte bygga dem samtidigt som företaget tar emot bredbandsstöd. Det finns potentiella problem om en aktör tilldelas flera områden, men sedan väljer att inte bygga. Då blir Post- och telestyrelsen (PTS) närmast en bank som kan finansiera enskilda företag. Dessa områden är inte heller möjliga för andra företag att söka bidrag för.

Mot ovannämnda som bakgrund argumenterar motionären för att det ska ske begränsningar i kommande bredbandsstöd från PTS baserat på företagets kapacitet (att bygga). Attsats två föreslår att andra aktörer ska ta över utbyggnad i områden som inte kommer att byggas ut och attsats tre förordar att ett större vite än ränta tillkommer på projekt som aldrig genomförs av företaget i fråga som tagit emot PTS-stöd. Motionärens sista attsats framhäver att bredbandsstödet bör betalas ut efter uppnådda mål, som denne sedan ger förslag på, exempelvis 20 procent vid inköpt material.

Partistyrelsen har förståelse för attsatserna. Om ett företag söker flera projekt, men sedan inte rullar ut bredband i ett eller flera områden, minskar det konkurrensen då andra företag inte söker samt att det tar längre tid att rulla ut bredband. Däremot menar Partistyrelsen att det finns ett förslag som tillmötesgår problembilden i motionen, men som motionären i sin tur inte yrkar på, nämligen att bredbandsstödet betalas ut genom en så kallad efterskottsbetalningsmodell. Genom att pengar betalas ut först när ett företag rullat ut bredband i ett område minskar det incitamenten för att söka ett antal områden och sedan ändå inte bygga där. Då finns inte heller någon anledning att ha fler viten än ränta för projekt som aldrig genomförs, om syftet är att företag inte ska använda PTS som en bank, eftersom det inte betalas ut några pengar innan utbyggnaden i området är klart. Detsamma gäller motionärens förslag om att betala ut stödet via de föreslagna delbetalningarna.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta enligt följande:

• Partistyrelsens avslår attsats 1-4 (hela motionen)
• Partistyrelsen antar en tilläggsattsats: Att PTS börjar använda sig av en efterskottsbetalningsmodell vid utbetalning av bredbandsstöd.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att PTS börjar använda sig av en efterskottsbetalningsmodell vid utbetalning av bredbandsstöd.

09:30 Återupprätta Postverket

Idag distribueras myndighetspost, inte sällan med konfidentiell karaktär av postbefordringsbolag som ger lägsta anbud. Det gamla Kgl Postverket, som omformats, bolagiserats till Posten Sverige AB och sammanslagits till Post Nord, konkurrensutsatts så rationaliseringen nu gör att de inte kan leverera post förrän efter tre dagar, mot tidigare ”över natten”. Marknadskrafterna har förvandlat dem till paketbefordringsbolag som understöd till E-handeln, samtidigt som befordran av myndighetspost nedprioriterats kraftigt. Dessutom vet vi att de billigare postbefordringsalternativen åker snålskjuts på Postnords samhällsuppdrag att befordra post till ”Vägslut i ödemarken”, genom att helt enkelt sätta ett frimärke på brev som ett annat bolag skulle burit ut, men saknat lantbrevbärarinfrastruktur för.

I ett samhälle som ska vara robust i krislägen, samt tillhandahålla en anständig myndighetsservice till medborgarna är detta inte rimligt. Digitalisering i all ära men viss post mår bäst av att vara ETT fysiskt papper och inte en digital kod som kan snappas upp av den händige hackaren.

Det finns myndighetsbeslut som medborgare inte kan vänta på i tre dagar(+ en helg kanske).

Ett enkelt sätt för att göra Posten lönsam igen är ju att all myndighetspost, statlig, regional och kommunal skall befordras av Postverket. Ett affärsdrivande verk kan ju dessutom ta privat post.

Attsats 1: Återinrätta Postverket, med monopol på myndighetspost.

Attsats 2: Remittera denna motion till Rikstinget

Uppsala 2023-03-27

Sten Aleman

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären beskriver en situation där framförallt tidsaspekten av postleverans betonas med fokus på att Post Nord minskat sin utdelning av brev till var tredje dag samt att Postnord numera främst agerar som ett ”paketbefordringsbolag”. Därtill menar motionären att viktig myndighetspost måste kunna levereras snabbare än 3 dagar.

Gällande antalet brev som skickas inom riket så har denna minskat med cirka 60 % sedan år 2000.

Allt fler väljer att använda en digital brevlåda för att få sin myndighetspost, exempelvis via Kivra, Billo eller Min myndighetspost.

Antalet hanterade paket har ökat markant till följd av ökad näthandel och detta är en utveckling som kommer att fortsätta. I Post-och telestyrelsens rapport ”Postmarknad 2022” återfinns en tydlig trend gällande en minskad brevmarknad och en ökande paketmarknad, bland annat med paketskåp som placeras ut i exempelvis livsmedelsaffärer.

Regeringen utreder frågan vidare, där förslag finns på att medborgare ska ha en obligatorisk på att använda en digital brevlåda. 20 januari presenterade statsrådet ett tilläggsdirektiv till den pågående Postfinansieringsutredningen om att se över denna fråga. Digital myndighetspost är det absolut snabbaste sättet att ta del av myndighetspost. En relativt hög andel äldre använder även internet dagligen.

Vidare ska denna utredning nu undersöka förutsättningarna för att:

• införa en skyldighet för privatpersoner, enskilda näringsidkare och juridiska personer att ansluta sig till en digital brevlåda för att kunna ta emot säkra elektroniska försändelser från myndigheter,
• utreda hur ett undantag för privatpersoner som inte har förutsättningar att använda en digital brevlåda kan utformas,
• utreda om det finns behov av ett motsvarande undantag för vissa näringsidkare och juridiska personer, och hur detta i sådant fall bör utformas,
• utreda förutsättningarna för att införa en skyldighet för statliga myndigheter, kommuner och regioner att skicka säkra elektroniska försändelser till digitala brevlådor

Med hänvisning till ovanstående redogörelse och utredningsdirektiv anser partistyrelsen att det finns en mycket tydlig trend och utveckling inom posthanteringen där den digitala ökningen/hanteringen av brev/myndighetsbrev är konstant och där viktig myndighetspost således kan distribueras via digitala kanaler framgent även om de fysiska breven givetvis kommer att fortleva, om än i minskat antal. Det är även positivt att denna utredning ska se över de grupper/personer som man bör göra ett undantag för. Vi kristdemokrater ska alltid ta den enskilde individens förutsättningar i första rummet och vara flexibla gällande posthanteringen. Partistyrelsen ser dock inte det som en möjlighet att backa bandet vilket inkluderar en återgång till ett Postverk. Den digitala utvecklingen är här. Parallellt fortlever även den fysiska brevhanteringen, dock i kraftigt minskad mängd. Därmed anser partistyrelsen att motionens första attsats ska avslås medans attsatts två ska anses besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

09:31 Vintertid = normaltid

Vi har nu under många år levt med s k växling mellan vintertid och sommartid. Det finns möjligen några som uppskattar detta. Men jag tror allt fler upplever det som ett påfund som vi har klarat oss utan i många år och varför ska vi människor, djuren och naturen behöva acceptera denna ordning. Enligt min mening bör vi verka för att i Sverige ska vi tillämpa vintertid som normaltid året om. Jag föreslår

Attsats 1: Att KD rikstinget beslutar att partistyrelsen på olika sätt verka för att vintertid blir normaltid året om.

Järnforsen 2023-04-01

Anders Elgenmark

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionen tar upp en fråga som varje år väcker både känslor och frustration. Ska klockan ställas fram eller tillbaka? Somliga mår dåligt den närmaste tiden efter tidsomställningen. För att förstå nuvarande ordning behöver man erinra sig anledningen till varför sommartid tillämpas i stora delar av världen.

Förr levde människor i takt med solen och utnyttjade dess ljus för aktiviteter, för att hushålla med talgljus eller så småningom fotogen eller elektriskt ljus. Det passade väl in i livsrytmen på landsbygden, när korna behövde mjölkas i gryningen och i kvällningen. I våra moderna liv har dygnsrytmen förskjutits. Man stiger som regel upp flera timmar senare än tidigare generationer och är uppe desto senare på kvällen. Enkelt, eftersom tillgången på god belysning har varit självklar och har funnits till ett överkomligt pris.

Sommartid har tillämpats i olika omfattning i olika delar av världen under drygt hundra år, inte minst i samband med de båda världskrigen, i syfte att bättre ta vara på dygnets ljusa timmar.

I Ryssland och Belarus infördes 2011 sommartid året om, det vill säga att klockan året runt är en timme mer än vad tidszonen förutsatte, i förhållande till när solen står som högst på himlen. Problemet var att morgnarna blev mörkare på vintern, så att de som jobbade inomhus bara såg mörker till och från arbetet. Den permanenta sommartiden ansågs ha förorsakat hälsoproblem och trafikolyckor. Protesterna bland befolkningen blev så starka att den ryska duman 2014 beslutade att avskaffa sommartid och istället ha normaltid utan tidsomställningar.

Det har varit svårt att genom forskning påvisa några entydiga argument för eller emot permanent normaltid respektive sommartid gentemot att växla mellan normaltid och sommartid. I samband med omställningarna har det kunnat påvisas en marginell men mätbar ökning av hjärtinfarkter och suicid hos riskgrupper. Forskare har å andra sidan pekat på en rad hälsoproblem kopplat till att göra sommartid permanent, som kortare livslängd, förkortad nattlig sömn, mentala problem och kognitiva störningar. Vad gäller energiförbrukning är energibesparingen i det närmaste försumbar, då minskning av inomhusaktiviteter minskar energiåtgången, medan omsättningen inom sport- och fritidsbranschen ökar sommartid. I större delen av Europa gäller sommartid under samma period som i Sverige, från natten till sista söndagen i mars till natten till sista söndagen i oktober. En enkät genomförd av Europeiska kommissionen 2018 visade att en stor majoritet av de svarande föredrog att slippa omställningen. Kommissionen har lagt ett lagförslag om att upphäva sommartidsdirektivet. Förslaget godkändes 2019 av Europaparlamentet, men har ännu inte godkänts av Europeiska unionens råd.

Partidistriktsårsmötet beslutar att avslå motionen och skicka motionen till rikstinget

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Alla EU:s medlemsstater ska enligt EU-rätten ha sommartid mellan den sista söndagen i mars och den sista söndagen i oktober. Denna ordning ifrågasattes 2018 av EU-kommissionen genom att den antog sitt förslag om att avskaffa de säsongsbaserade omställningarna av klockorna. Europaparlamentet intog under sin förra mandatperiod en positiv inställning till förslaget. För att tidsomställningarna ska avskaffas krävs dock att även ministerrådet delar denna hållning. Diskussionerna inom ministerrådet pågår alltjämt. Den högsta aktiviteten rådde under åren 2018 och 2019. Under behandlingen har flera medlemsländer uppmuntrat EU-kommissionen att komplettera förslaget med en mer genomarbetad konsekvensanalys för att ge medlemsstaterna ett fullgott beslutsunderlag. Detta har dock ännu inte skett. I det fortsatta arbetet med frågan är det viktigt att en gedigen konsekvensanalys genomförs. Under det svenska ordförandeskapet i EU har Sverige lyft frågan, men intresset har varit svalt.

Partistyrelsen anser att det finns både för- och nackdelar att införa vintertid som standardtid/normaltid. Sommarhalvårets längre kvällar nämns som ett argument emot, medan det finns argument som poängterar morgonljusets betydelse för folkhälsan under vinterhalvåret. Frågan lever och finns för diskussion på EU-nivå enligt ovanstående redogörelse. Partistyrelsen menar dock att det inte är läge att låsa sig vid vintertiden som normaltid. Oavsett om det är vintertid eller sommartid som bör vara normaltid är det väsentliga att ta bort tidsomställningen som påverkar många människor i vårt land på ett negativt sätt. Med anledning av ovanstående redogörelse anser partistyrelsen att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:32 Rättvisa villkor för flerfamiljshus på tomträtt

För ca 100 år sedan beslutades om ett statligt regelverk för att hyra kommunal mark med förmånliga och långsiktigt förutsägbara regler för bostadsproduktion. Man ville underlätta för vanligt folk att skaffa sig ett s.k. eget hem. Med tiden blev denna modell allt oftare utnyttjad även för att bygga flerfamiljshus. Detta alternativ peakade under 60 och 70-talen då allt fler bostadsrättsföreningar bl.a. inom HSB och Riksbyggen utnyttjade denna möjlighet.

Bristen på mark i centrala delarna av de större städerna blev efter hand allt påtagligare. Regelverkets utformning bidrog då till att den allt snabbare ökningen av priserna på mark påverkade boendekostnaden. Tre statliga utredningar har genomförts varav den senaste SOU 2012:71. Alla har kommit fram till att en revidering av regelverket måste genomföras men inga åtgärder har vidtagits av de politiker som har beställt utredningarna.

Bristen på mark kan innebära att en enda tomt i närområdet säljs för ett mycket högt pris vilket vid nästa taxering påverkar alla tomtvärden i närheten. Det är den verkligheten som gjort att Stockholms stad har insett det omöjliga med att tomtvärdet kan öka med 100 procent och mer under en 10-årig avtalsperiod. På eget initiativ har de sedan 2017 infört ett förutsägbart regelverk som innebär att markens värde i stället skall räknas upp med förutbestämda 2 procent per år. I Malmö där man inte velat ta tag i t.ex. att centrala tomters värde ökat med ca. 50 procent på senaste taxeringsperioden (3 år) och därmed troligen bortåt 100 procent eller mer under en avtalsperiod på 10 år. I Göteborg har man valt att nu på försök införa en avgäldsränta på 1 procent i stället för maxnormen 3 procent.

Utan ett omgjort och förutsägbart regelverk för beräkningen av markhyran blir slutsatsen, av de senaste mer är 10 årens snabbt ökande markvärden, att fortsatt boende i flerfamiljshus på tomträtt på sikt blir omöjligt. Stockholms förutsägbara modell bör därför stå som förebild för partiets politik. Det bör också noteras att med ett nytt regelverk som liknar Stockholms kan hyran i en nyproducerad 3-rums lägenhet på tomträtt sänkas med ca 1 000 kr per månad.

När det kommer till reglerna för beräkning av markvärdet vid alternativet friköp måste de göras lika över hela landet. SOU 2012:71 har angett förslaget att 40 procent av markens nuvarande marknadsvärde för friköp av flerbostadshus ska gälla. Sedan länge praktiseras redan 50 procent av flera kommuner vid friköp av tomt till enfamiljshus. Att skapa rimliga förutsättningar även för flerfamiljshus kommer självklart inte påverka förutsättningarna för enfamiljshus negativt och därmed går det väl i linje med en del av Kristdemokraternas, sedan tidigare, gjorda ställningstaganden gällande tomträttsregler för enfamiljshus.

Vi föreslår rikstinget besluta:

Attsats 1: Att partistyrelsen tar initiativ för att regeringen under mandatperioden tillsätter en ny utredning som belyser behovet av en ny lag som reglerar beräkningen av tomträttsavgäld och friköp för både flerfamiljshus och enfamiljshus då förutsättningarna har ändrats kraftigt sedan föregående utredning.

Malmö 2023-01-15

Roland Wennick, Patrik Ruppel

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det är en viktig fråga som motionärerna belyser. Varje familj ska känna sig trygg i att inte behöva råka ut för en plötslig kostnadschock till följd av hur kommuner räknar upp priset på tomträtter.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:

att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Kristdemokraterna har länge drivit frågan om att tomträtten och då specifikt att tomträttsavgälden bör beräknas på ett annat sätt. I partiets landsbygdspolitiska program har partiet fört fram förslaget om att betala en löpande tomträttsavgift, i stället för att köpa loss tomten om det är av intresse. Lagstiftningen bör även ändras så att en fast ränta, som gäller i hela landet, betalas och successiva uppräkningar av avgäldsunderlaget införs. Då kan oförutsägbarheten med kraftigt höjda avgifter minimeras.

Förslag återfinns i tomträttsutredningen från 2012 (SOU 2012:7). Dock kan det finnas behov av att ytterligare belysa detta regelverk med anledning av det som motionären anför i sin motion. Partistyrelsen anser att denna motion ska ses som besvarad med en tilläggsattsats då partiet har en tydlig linje i frågan om tomträtten och att den tidigare utredningen finns där som en grund för vidare åtgärder.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
Att ge partistyrelsen i uppdrag att på lämpligt sätt belysa behovet av en genomsyn av regelverket som reglerar beräkningen av tomträttsavgäld och friköp för både flerfamiljshus och enfamiljshus och därmed anse motionen besvarad.

09:33 KOMBO - ett socialt hållbart boende!

I vårt kristdemokratiska samhällsbygge omfattas vi alla av samhällsgemenskapen. Därför är det ohållbart att vi idag har en situation där såväl ensamstående som familjer är utan den trygghet som en fast bostad ger. Utan en plats att kalla hem ökar sannolikheten att det, inom socialt utsatta familjer, överförs en rotlöshet från en generation till en annan. Problematiken gäller även ensamstående utan en fast bostad. I ett samhälle där alla människor behövs kan inte människors förmåga att bidra reduceras till ett tillstånd av utanförskap. Ett utanförskap där avsaknad av bostad tenderar att sammanfalla med utanförskap från arbetsmarknad och sociala sammanhang.

Låg bostadsproduktion tillsammans med höga hyror i nyproduktionen samt allt färre äldre lägenheter, med lägre hyror, skapar ett allt mindre nålsöga att ta sig igenom för personer med små resurser. Till de drabbade hör naturligtvis också t.ex. de med små pensioner och studenter. Framvuxet ur det uppenbara behovet etableras allt flera initiativ, kring delningsboende, inom den idéburna bostadssektorn. Socialt hållbara bostäder måste bli en del av bostadsmarknaden men kan bara bli den framgång som krävs om staten är med på ett hörn. T.ex. har Helsingborgshem skapat ett projekt med äldreboende, unga vuxna och ensamkommande invandrare i samma fastighet. I denna struktur kallad ”SÄLLBO” ingår fritidsytor och boendet har en värdinna anställd. Utfallet har varit mycket positivt och fördelen med att olika grupper kan stödja varandra är bekräftad.

Vi vill därför utreda hur man kan applicera tidigare erfarenheter på en ny form av socialt hållbara bostäder. De boende utgörs här av studenter, strukturellt hemlösa familjer och ensamstående samt äldre, varav vissa med behov av stöd. Grupper och personer som inte själva kan eller har svårt att efterfråga bostäder på marknaden. En viktig del i detta arbete är att ge människor, som befinner sig i olika skeden i livet, en möjlighet att stödja varandra och därmed minska behovet av samhällsinsatser och med det öka egenmakten. Kombinationsboende / KOMBO kan bli ett framtidsbygge som ökar individens självkänsla genom att möjliggöra att man kan rota sig. Husen ska inte vara storskaliga i form av höghus och varje våningsplan skulle exempelvis kunna bestå av en lägenhet för varje kategori boende, d.v.s kring 15-20 lägenheter per fastighet utspridda på olika lägen i staden.

I det kristdemokratiska samhällsbygget är alla människor en viktig del och vi kan här använda en

dysfunktionell bostadssituation till att i stället skapa trygga och permanenta bostäder. I en ny form av boende, med en medveten blandning av olika människor och grupper vilka kan stärka såväl boendegemenskap som varandra. Genom att exempelvis: De barn som behöver läxhjälp kan få det av studenterna som bor där. De som står utanför arbetsmarknaden kan beroende på förmåga bidra med exempelvis städning, skötsel och tillsyn i fastigheten. Arbetsträning som också ger inkomst. Pensionärer kan bidra med barnpassning och studenter och övriga vuxna kan hjälpa pensionärerna i vardagen med exempelvis inhandling.

Vi föreslår rikstinget besluta:

Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att regeringen tillsätter en utredning om hur staten kan bidra till att underlätta för kommunerna och/ eller kan ta över ansvaret för att tillgodose behovet av bostäder till ekonomiskt utsatta grupper.

Attsats 2: Att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att regeringen ska ge Boverket i uppdrag att utreda hur en ny boendeform för resurssvaga grupper kan utformas i enlighet med förslaget i motionen.

Malmö 2023-01-15

Roland Wennick, Patrik Ruppel

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet anser att motionärerna lyfter en viktig fråga som ligger helt i linje med den kristdemokratiska människosynen. Det är viktigt att ta ett helhetsgrepp i frågan och säkerställa att de olika parterna samverkar.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna redogör i sin motion att en ny typ av socialt boende bör etableras. De redogör vidare för vilka positiva effekter som denna typ av boende kan medföra.

Kristdemokraterna betonar i vår bostadspolitik att partiet ska främja umgänge över generationsgränserna och att flergenerationsboende bör underlättas. Således finns det en grund i vår politik där vi ska uppmuntra ett boende där människor möts. Sverige ska ha en långsiktig och hållbar bostadspolitik för alla. Allmännyttan och de kommunala bostadsföretagen har i uppgift att erbjuda bostäder som riktar sig till alla, oavsett inkomst.

Kommunerna har ett ansvar för bostadsförsörjningen. De ska planera för den och i sitt arbete bland annat ta hänsyn till vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Kommunerna har även det yttersta ansvaret för att personer som bor i kommunen får den hjälp och det stöd som de behöver.

För närvarande bereds betänkandet från utredningen om ”En socialt hållbar bostadsförsörjning” i Regeringskansliet. I betänkandet finns flera förslag som kan bidra till en utveckling där fler utifrån egen förmåga klarar att ordna en god bostad.

Partistyrelsen anser därmed att motionens första attsats bör avslås medans attsats 2 bör anses besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

09:34 Motion om luftkonditionering i vård- och omsorgsboenden

Bakgrund
Sverige har traditionellt prioriterat att bygga bostäder för att bevara värme, men i takt med att värmeböljor blir allt vanligare på grund av klimatförändringar behöver fokus även ligga på att undvika och förebygga höga inomhustemperaturer.

Perioder av höga temperaturer kan vara påfrestande på hälsan och för äldre personer som har svårare att reglera kroppstemperaturen kan det orsaka både hälsoproblem och ökad dödlighet. Särskilt under värmeböljor över flera dagar, när värmen är hög hela dygnet hinner inte kroppen återhämta sig, och sett till att våra bostäder byggts för att behålla värme kan det vara svårt att få ned temperaturen inomhus även under natten.

Idag finns ofta luftkonditionering i personalrum på vård- och omsorgsboenden, medan det i många fall saknas i gemensamma lokaler och i de boendes rum.

För att värna om hälsan för de äldre som bor på vård- och omsorgsboenden bör det prioriteras att luftkonditionering införskaffas åtminstone i gemensamma rum, som samlingssalar och liknande.

Vi nybyggnation och renoveringar bör riktlinjer finnas för att prioritera värmeisolering för att såväl behålla värmen kalla vinterdagar som att begränsa värmen under värmeböljor sommartid.

Utifrån ovanstående yrkar jag på

Attsats 1: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka i enlighet med motionens intentioner

Attsats 2: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att det vid nybyggnation och vid renoveringar av fastigheter avsedda för vård- och omsorgsboenden ska säkerställas ett gott inomhusklimat för de boende, inte enbart avseende vinterhalvåret utan även att undvika för höga temperaturer sommartid

Attsats 3: att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att luftkonditionering installeras i befintliga byggnader för vård- och omsorgsboenden, åtminstone i gemensamma samlingssalar, för att ge möjlighet till återhämtning för de boende vid höga inomhustemperaturer

Örebro 2023-02-12

Christina Håkansson

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Bifall till motionen

Partidistriktsstämman i Örebro län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp ett viktigt ämne gällande den inomhusmiljö som vårdtagare och personal vistas i på vård-och omsorgsboenden. Det är av stor vikt att lokalerna är anpassade för att värna vårdtagare och personalens hälsa vid höga temperaturer.

I Boverkets byggregler (BFS 2011:6) preciseras de tekniska egenskapskraven. I en föreskrift anges att "byggnader och deras installationer ska utformas så att luft- och vattenkvalitet samt

ljus-, fukt-, temperatur- och hygienförhållanden blir tillfredsställande under byggnadens livslängd och därmed olägenheter för människors hälsa kan undvikas". Partistyrelsen menar att det därmed finns fog för att kunna rikta krav på att inomhusmiljön uppfyller dessa krav. I miljöbalken finns det även återgivet hur en fastighetsägare ska beakta och kontrollera inomhusklimatet (MB 16:19). Då det finns befintlig lagstiftning och regler gällande inomhusmiljö anser partistyrelsen att det inte finns skäl att gå vidare med motionärens förslag. Det tål även att poängtera de stora regionala skillnaderna mellan norra och södra Sverige gällande temperatur. Man bör anpassa åtgärd efter lokal temperatur och klimat. Partistyrelsen yrkar därför på avslag på samtliga attsatser.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:35 Samexistens mellan enskilt boende och störande verksamhet

Som lagen är nu kan störande verksamhet hindra/förbjuda nybebyggelse.

Tydliga exempel är skjutfält och flygfält.

Ett närliggande exempel/problem är upprustningen av militären på Gotland som samtidigt har belagt ett stort område runt skjutfältet med en byggnads förbuds zon. Innebär att nyetablering av bostäder hindras med förfång för den som planerar bygga i området, samtidigt hindrar de som är entreprenörer och som vill sälja tomter, deras mark blir obrukbar för bostadsbyggande. Grunden är att militären inte i sin närhet vil ha potentiella klagande som kan begränsa deras verksamhet.

Många markägare är i grunden positiva till militärens nyetablering men blir ambivalenta då nyetableringen drabbar dom ekonomiskt. Militären har lagt en ”våt filt” över stora områden utanför fältet (utan ersättning) och därmed hindrar en utveckling av bygden. Samma fenomen drabbar de som planerar bo intill flygfält, inflygningsstråk.

Andra verksamheter som kan fara illa av klagomål från kringboende är ladugårdar, industrier, vindkraftverk , kortfattat, allt som kan störa.

Lösningen är ganska enkel genom att den som ämnar bygga inom ett sådant begränsningsområde skriver under en förklaring i samband med bygglovet att de frånhänder sig möjligheten att klaga på olägenhet som kan uppstå. Om man inte skriver under blir det inget bygglov.

Samma princip gäller för den som köper en fastighet inom ett sådant byggförbudsområde inte har möjlighet att klaga på olägenhet som kan uppstå till följd av den störande verksamheten som redan är etablerad, verksamheten /störningen är ju känd före köpet. Denna regel kan finnas i en generell lag.

Attsats 1: Partiet verkar för en lagändring som innebär att störande verksamhet och enskilda intressen kan samexistera genom att den enskilde avsäger sig rätten att klaga samt att man inte har rätt att klaga om verksamheten/störningen redan finns före köpet.

Visby 2023-03-04

Inge Beckström

Partidistriktsstämman i Gotland beslutade:

att beslut saknas för motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp ett viktigt ämne som berör möjlighet för samexistens mellan befintlig bebyggelse och ny bebyggelse samt Försvarsmaktens riksintressen. Försvarsmaktens riksintressen utgörs av bland annat skjut- och övningsfält, flygplatser, sjöövningsområden, tekniska system och anläggningar. Möjligheten till ny- eller tillbyggnad kan då avslås med hänvisning till riksintressets påverkansområde. För närvarande pågår en förstudie om nationell fysisk planering. Utredaren ska identifiera hur staten på ett samordnat vis kan redogöra för sin uppfattning om hur mark och vatten på lång sikt bör användas på ett sätt som ger tydligare förutsättningar för en långsiktigt hållbar användning av mark och vatten samt en effektiv fysisk planering och prövning, och föreslå en struktur för hur nationell fysisk planering kan utformas samt vilka frågor och intressen som bör omfattas av en sådan planering. I uppdraget berörs bl.a. riksintressesystemet och statens målsystem. Med denna redogörelse anser partistyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

09:36 Reformera Blockhyresavtalsreglerna eller avskaffa dem!

I dag finns det utrymme enligt hyreslagen att teckna blockhyresavtal, vilket innebär att fastighetsägaren hyr ut en grupp bostäder (lägenheter) till en part som agerar mellanhand för vidare uthyrning till bostadshyresgäster. Antalet led mellan fastighetsägaren och den slutgiltiga bostadshyresgästen kan vara flera, men är i normala fall en mellanhand. Det finns två problem med denna lösning!

I fall ett kan det vara Socialtjänsten i en kommun som hyr lägenheter åt sina ”kunder” som annars skulle ha haft svårt att få bostad under normala omständigheter. Detta är behjärtansvärt, men dessa avtal ger fastighetsägaren rätt att ta ut marknadshyra för lägenheten, vilket blir väldigt dyrt för kommunerna. Hyresgästerna får inte heller samma skydd som om de hyrde själva av fastighetsägaren, då de endast kan förhandla med mellanhanden (Socialtjänsten) inom hyresgästlagens regler. Detta innebär både rådighetsproblem för kommunen och dessutom kan fastighetsägaren förhandla bort underhållsansvar, besittningsskydd, korta uppsägningstider mm.

Ifall två så är fastighetsägaren och mellanhanden privata bolag, här sätts hyran också efter marknaden, dessutom kan man förhandla bort underhållsansvar, besittningsskydd, korta uppsägningstid mm. Dessutom kan hyran indexeras, vilket gör att hyresutvecklingen inte följer den normala förhandlingsordningen.

När privata aktörer agerar fastighetsägare och mellanhand så skall detta godkännas av hyresnämnden, dock ligger regelverket för detta närmare avtal för hyra av lokal än de villkor som borde gälla för boende.

Vi Kristdemokrater har två principer som jag tycker denna typ av avtal bryter mot i dagsläget, slöseriet med våra skattepengar brukas på och de personliga olägenheter hyresgästerna utsätts för följer varken personalismen eller tanken på förvaltarskapet.

Jag föreslår:

Attsats 1: Att skriva om reglerna för blockhyresavtal så att man ej kan sätta ockerhyror och dessutom utöka rättigheterna för bostadshyresgästerna i dessa avtal!

Attsats 2: Att om det är möjligt att skriva om dessa regler, avskaffa möjligheten till blockhyresavtal!

Ale 2023-01-30

Lennart Borgvall

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
I ett domslut från Högsta domstolen (2022-12-28) har domstolen konstaterat att det finns skäl till att ogilla det avtal som uppkommit vid blockuthyrning och som innebär att det blir försämrade villkor jämfört med en ordinarie hyresgäst. Domslutet (T 7236–21) innebär att bruksvärdeshyra ska tillämpas vid blockuthyrning samt att andrahandshyresgästen erhåller besittningsskydd under förutsättning att denne inte själv genom särskild överenskommelse avstår besittningsskyddet. Domen antas få större konsekvenser för hyresmodellen som utformats via blockhyresavtal.

Partistyrelsen menar att det finns positiva aspekter av blockhyrning av fastigheter. Detta bostadsutbud är inte riktat mot den ”vanliga ”marknaden, utan att det handlar om nischade lägenhetsbestånd som riktas mot studenter, personalbostäder eller för grupper som har svårt att etablera sig på den vanliga hyresmarknaden. Blockuthyrningen medför möjlighet att skapa hyreslägenheter för ett specifikt ändamål. Med anledning av dessa yttranden kring den aktuella domen samt vårt partis inställning till blockhyresmodellen anser partistyrelsen att motionen ska avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:37 Regleringar i regler för bildandet av byggmästarbildade föreningar

I dag är det möjligt att starta en bostadsrättsförening där alla medlemmar kommer från byggbolaget som skall bygga. Det blir alltså samma bolag som är både beställare och leverantör, vilket kan bli problematiskt för den senare tillträdande styrelsen. Styrelsen får ärva synder som begåtts utav byggmästarstyrelsen, då de ej varit med och signerat byggavtalet.

Detta kan bli ett problem om entreprenaden bedrivs som totalentreprenad, då man i avtalet kan förhandla bort besvärande funktionsansvars bitar och utföra dessa som en utförare entreprenad i stället. Detta gör att det blir ett problem för den senare tillträdande styrelsen att åberopa fel utifrån funktions ansvaret, dessutom blir besiktningen inte objektiv då beställare och entreprenör är samma part.

Detta luddiga regelverk som varit uppe i rätten i flertalet instanser bryter dessutom mot vår princip, när det gäller solidaritet. Människor som köper lägenheter i en nybildad bostadsrättsförening skall inte stå till svars för vad interims styrelsen gjort i startskedet av bygget.

Jag föreslår:

Attsats 1: Att när det gäller typen byggmästare bildade föreningar ändrar så att dessa entreprenader ej kan utföras som totalentreprenader utan skall handlas upp som utförande entreprenader, där handlingar och konstruktion skall tas fram av objektiv arkitektfirma.

Attsats 2: Att om det inte är möjligt att ändra reglerna, avskaffa möjligheten för byggare att starta förening enbart bestående av medlemmar från byggbolaget.

Ale 2023-01-30

Lennart Borgvall

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsårsmötet bifaller motionen med egen attsats: Att partistyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag som stärker konsumentens rättigheter vid köp av en ny lägenhet i en ny etablerad bostadsrättsförening.

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären redogör för hur en bostadsrättsförening kan bildas och där byggbolaget både agerar beställare och leverantör. Partistyrelsen ser inte ett behov att ändra i de modeller som finns i skapandet av bostadsrättsföreningar. I en interim styrelse ska det finnas en extern revisor som säkerställer att verksamheten sköts enligt gängse lagar och regler. Det ska dessutom alltid finnas en kvalitetsansvarig (KA) vid nybyggnation av bostadshus.

Partistyrelsen framhåller även att det har gjorts insatser kring konsumenträtten gällande köp av bostadsrätt/andel i bostadsrättsförening som började gälla vid årsskiftet 2022/2023. I den förändrade bostadsrättslagen har bland annat följande ändringar trätt i kraft:
• Skriftlighetskrav för upplåtelseavtalet
• Tydligare uppgifter om vad som omfattas av bostadsrättsupplåtelsen
• Nya krav på bostadsrättsföreningens årsredovisning

Partistyrelsen menar att dessa förändringar stärker konsumentens rättigheter vid köp och ser inte behov av att reformera bildandet av byggmästerbildade föreningar enligt ovanstående redogörelse. Partistyrelsen avslår därmed denna motion.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

09:38 Bo-tvång vid ägarskifte

Enda möjligheten till en levande landsbygd och fungerande service är människorna som bor där. Kommande 10-20 åren kommer många gårdar och hus byta ägare på landsbygden.

Skog och mark har länge setts som en god investering och därför är priserna extremt höga. Ofta finns ett fullt beboeligt hus på gårdarna som säljs, och ofta finns ingen tanke för huset. Det står kvar obebott och förfaller. Så här kan vi inte ha det om vi ska kunna behålla en levande landsbygd och full service i hela landet.

Attsats 1: Att KD ska jobba för ett krav på bo-tvång(uthyres) vid ägar/generationsskifte

Attsats 2: Att KD ska jobba för en borttagen stämpelskatt då hus kommer att nyttjas som året-runt bostad

Lagan 2023-02-20

Martin Anderberg

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
PDS föreslår avslag på att-satserna. Vi förstår motionärens ambition om en mer levande landsbygd, men att begränsa människors valfrihet är inte något vårt parti förordar. Vi ser också att det aktuella föreslaget står i konflikt med äganderätten.

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
En levande landsbygd är en prioriterad fråga för partiet, men partistyrelsen ser inte att vägen dit ska ske genom tvång. Likt partidistriktsstämman i Kronobergs län skriver så finns det en uppenbar konflikt gällande äganderätten i attsats 1. Stämpelskatt är den skatt du får betala när du köper en fastighet eller tomträtt, men även när du tar ut en inteckning i en fastighet. Att undanta bostäder från denna stämpelskatt baserat på geografiska områden ser inte partistyrelsen som aktuellt. Därmed föreslår partistyrelsen avslag på samtliga attsatser.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10 Miljö och energi

En bärande del av det kristdemokratiska idéarvet är förvaltarskapstanken. Klimatförändringen är en av vår tids största miljöutmaningar. Kristdemokraterna har därför satt ambitiösa mål för att minska utsläppen, nationellt och på EU-nivå. Utöver miljöfrågan som utsläppen av växthusgaser utgör, följer det etiska problemet att det främst är världens fattigaste människor som betalar det högsta priset när jordens medeltemperatur ökar. Spridningen av giftiga kemikalier i vår miljö behöver förhindras. Detta är en viktig aspekt av det förebyggande hälsoarbetet. Inte minst gäller det barns vardagsmiljöer. Vi vill till exempel ha giftfria förskolor, och jobbar för att man ska ställa större krav när det gäller till exempel barnens leksaker, nappflaskor samt mat och dryck. EU har en nyckelroll i arbetet för att öka kemikaliesäkerheten, bland annat för att utveckla arbetet med gemensamma åtgärder mot spridning av gifter och läkemedelsrester till våra hav och vattendrag.

Ett av Sveriges miljömål är den biologiska mångfalden, uttryckt som ”ett rikt växt- och djurliv”. Hoten mot den biologiska mångfalden är tillsammans med övergödningen en omfattande utmaning ur ett globalt perspektiv. I Sverige bidrar våra skogar och vår landsbygd, exempelvis våra hagmarker, till denna mångfald. Just hagmarkerna nämns ibland som de, näst regnskogarna, artrikaste biotoperna på vår planet. Jordbruket skulle i högre utsträckning kunna bli en nyckelaktör för att värna den biologiska mångfalden om man fick rätt incitament för att göra det. Reformer av EU:s jordbrukspolitik i denna riktning är viktiga. Levande skogar med en myllrande biologisk mångfald är en förutsättning för människors välbefinnande och hälsa och levererar viktiga ekosystemtjänster, såsom rening av luft och vatten, och infångning av övergödande ämnen som exempelvis kväve. Skogen är en viktig del i Sveriges klimatarbete. När skog växer binder den koldioxid som fortsätter att lagras i produkter av trä. Nästan alltid ersätter de svenska skogsprodukterna något som är mindre hållbart, när vi till exempel ersätter produkter av olja med produkter av trä minskar vår klimatpåverkan. Produkter från svenskt skogsbruk bidrar till att uppnå de globala hållbarhetsmålen. Sveriges skogsnäring binder enorma mängder koldioxid och minskar utsläppen genom att ersätta fossila produkter.

En stabil, säker och prisvärd elförsörjning är central för vårt moderna samhälle och en förutsättning för en elektrifiering av vårt samhälle till att ersätta fossila bränslen. Kristdemokraternas energipolitik grundar sig på förvaltarskapstanken. Vi ska förvalta, inte förbruka, de ändliga resurserna. Energipolitiken ska därför möjliggöra för kommande generationer att leva och verka på vår jord. De tre grundpelarna för energipolitiken bör vara ekologisk hållbarhet, försörjningstrygghet och konkurrenskraft. Kristdemokraterna vill se en mångfald av koldioxidneutral energi inom transportsektorn, industrin, uppvärmningen och elproduktionen. Det behövs ett hållbart och stabilt energisystem som innehåller såväl storskaliga som småskaliga element anpassade till lokala och industriella behov. För att kunna uppnå miljömålen och möta morgondagens behov av fossilfri elproduktion är det angeläget att vi värnar den hållbara och pålitliga energiproduktion Sverige byggt upp och nu haft under många år. De olika förnybara energislagen med vindkraften som inslag kommer att behöva fortsätta byggas ut men den planerbara baskraften består av vattenkraft, kärnkraft och kraftvärmen. Det är dessa som står för de viktiga systemtjänsterna.

För att möjliggöra investeringar på energiområdet är långsiktighet i energipolitiken eftersträvansvärt. Kristdemokraterna är drivande för att modernisera kärnkraftslagen så att det blir möjligt att bygga nya reaktorer där de bäst behövs. Kärnkraften uppfyller högt ställda krav på leveranssäkerhet, effektivitet och planerbarhet. Kärnkraften ska omgärdas av strikta säkerhetskrav under produktionsfasen såväl som vid slutförvaring. Fortsatt forskning är viktig för att fjärde generations kärnkraft ska förverkligas.

De senaste årens extremt höga elpriser måste pressas ned steg för steg och detta görs bäst genom

en fri och öppen energimarknad med ökad konkurrens till elkundernas bästa där vi satsar på utbyggd energiproduktion, på energieffektiviseringar och smarta elnät. Sverige kan stå för fossilfri elexport som bidrar till minskade klimatutsläpp i andra länder och ger exportintäkter till vårt land men vi måste göra vår egna hemläxa också och säkerställa att dagens effektunderskott som finns i södra delarna av landet byggs bort med i första hand mer planerbar produktion.

10:01 Den svenska vargstammen

Den svenska vargförvaltningen har spårat ut och trots riksdagsbeslut om en vargstam på mellan 170–270 individer har antalet vargar i landet skenat. Resultatet från inventeringsperioden 2021/22 visar att det finns cirka 460 vargar i Sverige. Det är en ökning från förra vintern då inventeringen visade cirka 395 vargar. Under vintern 2021/22 dokumenterades 83 familjegrupper och revirmarkerandepar (vargrevir) i Skandinavien. Det totala antalet vargar i Skandinavien under inventeringsperioden (1 oktober–31 mars) 2021/22 beräknas till cirka 540 inklusive de vargar som dött under sammaperiod.

Under årets vargjakt tilläts endast 75 vargar att fällas trots nuvarande storlek på vargstammen. Det egentliga antalet vargar som borde fällts för att uppnå riksdagsbeslutet var alltså 190–290 vargar!

Man kan alltså konstatera att de myndigheter som har att besluta om förvaltningen av vargstammen fullständigt ignorerar det beslut som fattats i riksdagen och att myndigheterna driver en vargförvaltning som mest tycks präglas av aktivism.

De som betalar priset för detta haveri är bönder och djurägare på landet. Jägare som ser sina marker bli värdelösa ur ett rent jaktligt perspektiv och hundägare som får se sina hundar söndertrasade.

En annan aspekt är att vargarna inte känner nationsgränser varför vargförvaltningen i Sverige måste koordineras med Norge. Det rimliga är därför att vi tillsammans med Norge sätter en eftersträvansvärd gemensam numerär för antalet vargar i våra två länder.

Med anledning av det ovan anförda yrkar jag att rikstinget beslutar att Kristdemokraterna i riksdag och regering verkar för:

Attsats 1: Att riksdagsbeslutet om 170–270 vargar förtydligas till att det ska finnas 170 vargar i Sverige och Norge gemensamt

Attsats 2: Att vargförvaltningen ska ske i samverkan mellan svenska och norska myndigheter.

Attsats 3: -Att tillse att myndigheternas fattade beslut som innebär att vargstammen decimeras till beslutad nivå efterlevs

Skutskär 2023-03-28

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:04.

10:02 En vargpolitik med ansvar

Den svenska vargstammen har utvecklas kraftig under de senaste årtiondena. Det finns flera

olika bedömningar men det kan idag finns så många som 750 vargar i Sverige. Vi har en föryngring på ca 150 individer på år, vilket ger att vi går från 750 till 900st på ett enda år. Denna utveckling är inte hållbar.

Det finns ett gammalt riksdagsbeslut på 170 individer. Man kan önska fler eller färre, men här finns en nivå som många kan anse vara dräglig.

Skall kristdemokraterna verkligen vara ett landsbygdsparti, måste man tydligt slå vakt om en levande landsbygd. Det handlar om att befolkningen i sin hemmiljö kan få lov att uppleva frihet att röra sig med både barn och hundar.

Man måste kunna få lov att kunna freda sig i på sin egen mark. Under många år framåt skall fastslagna jaktperioder, där det är fritt att skjuta, så kallad allmän jakt, vara det normala.

Det är också viktigt att kd slår vakt om rätten till skyddsjakt, den behöver vara i formen av allmänskyddsjakt. Alltså finns djuret i beteshage eller likande, skall det finns en absolut rätt för markägaren att skjuta dessa vargar.

Attsats 1: Att kd inom ramen för regeringen ser till att effektuera beslutet om på 170 individer.

Attsats 2: Att kd uttalar att vargförvaltningen skall flytta från naturvårdsverket till annan lämpligare förvaltning.

Attsats 3: Att kd skall verka för allmän jakttid på varg införs.

Attsats 4: Att kd skall verka för att en nya allmän skyddsjakt på varg införs.

Trollhättan 2023-02-10

Karl Erik Stridh

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:04.

10:03 Ett vargfritt Skåne

Sveriges riksdag och EU har beslutat att Sverige skall ha bevarandestatus på djuret varg som nu är spridd i princip i hela vårt land. I Skåne finns sedan ett par år tillbaka ett eller möjligtvis flera vargrevir upprättade. Vargens bosättning har fått stora ekonomiska konsekvenser för bönder med tamdjur, men även för större gods som säljer viltkött. Sedan 1950-tal har man tagit beslut om att den skånska kronhjorten skall bevaras vilket har varit en framgångssaga. Mycket pengar och ideella krafter har gjort att man under åren som gått fått fram en livskraftig kronhjortsstam av just den skånska kronhjorten. Arbetet med bevarandet pågår fortfarande. Detta arbete skulle kunna vara hotat i och med etableringen av varg i Skåne.

Vi föreslår:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för ett vargfritt Skåne.

Sjöbo 2023-02-20

Lars Lanevi

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:

Vi har problem med vargetablering i Skåne men frågan måste hanteras nationellt. Partidistriktsårsmötet anser att Kristdemokraterna redan driver frågan om att minska vargstammen nationellt, dessutom menar partidistriktsårsmötet att det i KD Skåne inte finns enad linje kring om det ska vara helt vargfritt eller inte.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:04.

10:04 Vargetablering

Vargens utbredning ökar ständigt och den etablerar sig även i områden som är olämpliga. Den senare tiden har vargen etablerat sig i Skåne och syns allt oftare i områden med "olämplig" miljö och alltför stor närhet till bebyggelse och verksamheter. Till exempel är Skåne en av landets fårtätaste regioner. Det skånska klimatet innebär för tamdjursägarna att djuren har möjlighet till utevistelse större delen av året vilket exponerar djuren för vargen under längre tider.

Friluftslivet, jakten, hundaktiviteter, sportaktiviteter och livet på landet är betydelsefulla för regionen. Vargens närvaro skapar otrygghet, oro och begränsningar mm. Vargetablering samhällsnära är olämpligt både för vargen och samhället.

Jag yrkar:

Attsats 1: Att partiet med kraft verkar för att vargetablering inte får ske i samhällsnära miljö.

Attsats 2: Att partiet verkar för att skyddsjaktsregler och § 28 Jaktförordningen kompletteras med skyddsjakt på varg som uppträder i närhet av bebyggelse.

Attsats 3: Att partiet verkar för att vargen flyttas från punkt 5 till punkt 4 i EU:s Art- och Habitatdirektiv.

Perstorp 2023-01-30

Sven Olof Sandberg

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet anser att motionären konstruktivt angriper problematiken med varg i samhällsnära miljö. Det är en fråga som är viktig att lyfta och ingen bör vara rädd för att möta en varg i bebyggd miljö.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 10:01 - 10:04:
Motionärerna har i sina respektive motioner lyft flera olika viktiga aspekter som är kopplade till vargen i vårt land. Som en övergripande portal vill Kristdemokraterna att vi ska ha rovdjursstammar på en nivå som är hållbar för en levande landsbygd.

Rovdjursangrepp på tamboskap och husdjur kan orsaka stor ekonomisk skada för lantbrukare och leder till stor otrygghet bland många som lever i rovdjurstäta områden. De täta rovdjursstammarna får ofta stora konsekvenser för enskilda näringsidkare, som ibland tvingas lägga ned sin verksamhet på grund av vargangrepp. Därför måste skyddsjakt på rovdjur kunna genomföras snabbt och effektivt, när tamdjur hotas eller när rovdjur uppträder oskyggt. Vi vill att det ska gå att bedriva en ändamålsenlig skyddsjakt kombinerat med ersättningar till dem som får sina tamdjur rivna och dödade av rovdjur.

När myndigheterna tar beslut om jakt på stora rovdjur överklagas detta ofta av ideella organisationer och man obstruerar därmed ärendets gång, även om det handlar om skademinimering i form av skyddsjakt. Tyvärr används då Århuskonventionen på fel sätt när det inte är den direkt berörda allmänheten som hörs utan organisationer som inte alls bor och verkar inom området. Århuskonventionen lägger stor vikt vid att skilja mellan ”allmänhet” och ”direkt berörd allmänhet”. Detta måste tydligare implementeras i Sverige.

Reglerna för skyddsjakt på rovdjur som angriper tamdjur behöver ses över så att det går att bedriva lantbruk inom vargrevir. Viltskadecenters riktlinjer är föråldrade och bygger på en vargstam med färre individer och mindre utbredning. Dessutom följer de inte heller jaktkungörelsens 23 paragraf där skyddsjakt regleras i lag. Om Viltskadecenters riktlinjer fortsatt ska ligga till grund för beslut om skyddsjakt måste de uppdateras och dessutom stämma överens med skälen för skyddsjakt som anges i jaktkungörelsen.

Livsmedelsstrategin blir bara tomma ord om rovdjur kan tillåtas att återkommande döda tjogvis med djur på en och samma gård. Det är inte rimligt för en företagare att bedriva sin verksamhet under sådana förutsättningar. Kristdemokraterna vill ha en livskraftig landsbygd med livsmedelsproduktion runt om i vårt land. Det ska vara möjligt med tamdjursuppfödning även inom områden med rovdjursförekomst. Då måste reglerna för skyddsjakt vara anpassade efter det. Länsstyrelserna måste också bli mer alerta när det gäller att ta initiativ till skyddsjakt.

Rovdjursangrepp på hundar, framför allt från varg, utgör ett stort problem idag. Hunden sägs ofta vara människans bästa vän och ses i Sverige som en familjemedlem. Det gäller såväl sällskaps- som jakthundar. I och med ett vargangrepp upphör i stort sett jakten med löshund inom området och det går därför inte att ta bort den eller de skadegörande individerna eftersom det idag krävs upprepade angrepp. Det är inte rimligt att skyddsjägare står helt utan ersättning.

Idag beror det på i vilket län jakten sker om jägaren ska få någon ersättning för skyddsjakten och hur stor ersättningen i så fall blir. Kristdemokraterna föreslår att reglerna ändras så att skyddsjägarens ersättning inte blir beroende av i vilket län det jagade djuret fälls.

I vissa regioner behöver vargstammen minskas genom licensjakt, något som också tillerkänts av riksdagen under riksdagsåret 2019/20 men som inte hörsammats av den förra regeringen. Besluten om antalet som ska skjutas vid licensjakt ska anpassas till de demokratiskt beslutade mål för rovdjursstammarna som har tagits av Sveriges riksdag. Hänsyn bör också tas till hur rovdjursförekomsten påverkar människors trygghet och livskvalitet samt älgstammens storlek. Inga av våra svenska rovdjursarter är i dagsläget utrotningshotade.

För att rovdjurspolitiken ska få acceptans måste det säkerställas att myndigheterna hanterar rovdjursbesluten enligt riksdagens intentioner och internationella konventioner med syftet att man ska bevara livskraftiga stammar i kombination med att ta hänsyn till socioekonomiska behov och de krav som direktivet ställer kring socioekonomi. En rovdjurspolitik som kan accepteras av de som lever och verkar inom vargrevir är en förutsättning för att vi ska kunna ha en levande landsbygd.

Den gemensamma skandinaviska vargstammen bör inte överstiga 210 individer där Sverige tar ansvar för 170 djur. Detta antal ligger på över dubbel ”minsta livskraftig population” (MVP) och följer såväl art- och habitatdirektivet som Bernkonventionen. Enligt Skandulvs vetenskapliga rapport kring den skandinaviska vargstammen ligger dess MVP på 100 individer. Det innebär att vi ligger långt över den vetenskapliga siffran för hela Skandinavien med dagens vargpopulation

Det faktum att samtliga forskare och den samlade vetenskapen pekar på att Sverige har gemensamma rovdjursstammar med Norge men att vi – utifrån ett förvaltningsperspektiv –

ändå behandlar dem som olika nationella stammar, skapar svårigheter. Många av vargreviren korsar riksgränsen, och reviren ”delas” då mellan länderna, något som negativt påverkar underlaget för licensjakt i båda länderna.

För att rovdjurspolitiken ska nå en bred förankring såväl på landsbygden som i gällande direktiv och konventioner, bör den rovdjurspolitik som idag tillämpas utredas och möjligheterna till och förutsättningarna för en genomgripande samförvaltning med Norge kan då undersökas. Därmed skulle också konfliktnivån avsevärt dämpas och de som är drabbade skulle också få en större acceptans för vargen.

Ett problem i dagens viltförvaltning är att frågorna hanteras av olika myndigheter, bland annat Naturvårdsverket, länsstyrelserna och polisen. Kristdemokraterna vill se en ny myndighet bildas som kan ta ett samlat ansvar för jakt- och viltvårdsfrågorna.

I motion ”Den svenska vargstammen” yrkar motionären att vi ska förtydliga att Sverige och Norge ska ha en gemensam population på 170 vargar, att vargförvaltningen ska ske i samverkan mellan norska och svenska myndigheter och att tillse att fattade myndighetsbeslut också efterlevs. Första att-satsen föreslås avslås då partiet menar att Sverige ska ta ansvar för 170 individer men tillsammans med Norge siktar vi på en population om 210 individer. Övriga två att-satser är något som partiet redan arbetar utifrån och dessa anses därmed vara besvarade.

I motionen ”En vargpolitik med ansvar” föreslår motionären att partiet ska verka för att vargstammen ska ligga på 170 individer, att vargförvaltningen ska flytta från Naturvårdsverket till annan lämpligare förvaltning, att partiet ska verka för allmän jakttid på varg införs och att partiet ska verka för att en ny allmän skyddsjakt på varg införs. Samtliga att-satser är något som partiet redan arbetar utifrån och motionen anses därmed vara besvarad i sin helhet.

I motionen ”Ett vargfritt Skåne” föreslår motionären att partiet ska verka för ett vargfritt Skåne. I enlighet med Skånes distriktsstyrelse anser partistyrelsen att det skulle leda till en för snäv tolkning av vår rovdjurspolitik och partiet bör avstå från att peka ut vissa landskap som mer eller mindre lämpliga i detta sammanhang. Motionen föreslås därför att avslås.

I motionen ”Vargetablering” framförs förslaget att partiet ska verka för att vargetablering inte ska ske i samhällsnära miljö, att partiet verkar för en förändring angående skyddsjakt och att en korrigering sker i Art- och Habitatdirektivet. Samtliga att-satser är något som partiet redan arbetar utifrån och motionen anses därmed vara besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:01 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att besvara attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:02:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:03:
att avslå motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:04:
att anse motionen besvarad

10:05 Antal vapen i den så kallade Vapengarderoben

Idag får jägaren ha 4 st vapen i sin vapengarderob vid ytterligare vapen upp till max 6 st krävs en som polisen kallar det jaktlig motivering, något som blir upp till den enskilde tjänstemannen på polisen att avgöra. Då 4 st vapen är ett minimum i en ”allätande” jägares vapenskåp skapar detta problem vid exempelvis ny införskaffande av vapen. Finns det ett tak på antal vapen så borde det vara takets antal som gäller för den så kallade vapengarderoben, inte något av myndigheter beslutat mellanting.

Bakgrund

Då jag beslutat mig för att byta ut min hagelbössa mot en likvärdig, samma kaliber som redan fanns, skickade vapenhandlaren in licensansökan med tillägget att jag skulle byta in nuvarande vapen direkt när jag fått nya licensen. Där blev det stopp hos handläggaren på polisen som hävdade och krävde att jag först skulle göra mig av med nuvarande vapen innan dom kunde behandla ansökan. Det handlade aldrig ens om att 2 hagelvapen av samma kaliber skulle finnas i mitt vapenskåp samtidigt.

Attsats 1: Kristdemokraterna skall verka för att ta bort kravet på motiveringen vid ansökan om vapen 5 och 6. Att vapengarderobens högsta antal 6 vapen skall vara gällande vid ansökan om ny vapenlicens

Vikarbyn 2023-02-13

Anders Gravsjö

Partidistriktsstämman i Dalarna beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp de bestämmelser som råder idag i regelverket kring vapeninnehav. Partistyrelsen instämmer med motionärens grundläggande intentioner och delar även den analys som Daladistriktet har gjort. Partiet arbetar redan i motionens anda och mot den bakgrunden vill partistyrelsen föreslå rikstinget att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:06 Införande av Viltmyndighet

Naturvårdsverket är idag ansvarig för Sveriges viltstammar, detta har lett till en skev syn på viltet där rovdjur prioriteras och ses om grunden för allt hållbart i naturen. En myndighet där bevarande är ledstjärnan inte förvaltning och samband i naturen får styra. Naturen och våra viltstammar är i ständig förändring. En verklighet som inte går att betrakta med ett bevarande perspektiv utan måste ses med ett brukande perspektiv för att på lång sikt ha hållbara viltstammar av alla av riksdagen beslutade viltarter

Attsats 1: Kristdemokraterna skall under mandatperioden verka för införande av en viltmyndighet.

Vikarbyn 2023-02-13

Anders Gravsjö

Partidistriktsstämman i Dalarna beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:

Motionären lyfter behovet av att perspektiven inom jaktpolitiken behöver bli mer balanserade. Ett problem i dagens viltförvaltning är att frågorna hanteras av olika myndigheter, bland annat Naturvårdsverket, länsstyrelserna och polisen.

Kristdemokraterna, liksom en majoritet i riksdagen, har tidigare föreslagit att en ny myndighet bildas som kan ta ett samlat ansvar för jakt- och viltvårdsfrågorna och vid upprepade tillfällen har det gjorts tillkännagivanden. Men ingenting hände under förra mandatperioden. Med Kristdemokraterna i regering kan dock en ny politik bedrivas inom detta område och arbete pågår i just den riktning som motionären efterlyser.

Denna myndighet bör också överta ansvaret från Polismyndigheten när det gäller besiktning av civila skjutbanor såsom skjutbanor för jaktskytte. Det är tydligt att polisen inte hinner med sina uppdrag på ett tillfredsställande sätt, och därmed skulle polisen frigöras från uppgifter som andra myndigheter kan sköta.

Mot bakgrund av att arbete redan pågår i enlighet med motionens förslag föreslår partistyrelsen att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:07 Viltförvaltning

Viltet är en viktig del av vår natur. Viltet måste också förvaltas för att vi skall få en lämplig nivå och en god samverkan mellan olika samhällsintressen. Mycket av viltet är en resurs som vi behöver ta vara på bästa sätt och ofta ger det också ett gott och nyttigt tillskott till livsmedelsförsörjningen. Samtidigt kan för stora etableringar orsaka samhället stora kostnader i form av skador på gröda och skog, i trafiken och övrig miljö.

Förändringarna av viltstammarnas storlek sker ofta lokalt och i ganska snabb takt. Vid förändringar i nivåerna kommer samhällets åtgärder och insatser oftast in sent i processerna. Påverkan av viltet och viltstammarna blir då svår både vid tillfällen då stammarna ökar och då stammarna minskar. Detta för olika arter och ett flertal arter.

Jag yrkar därför:

Attsats 1: Att partiet verkar för en lokal viltförvaltning, vilket för vissa arter innebär att EU måste överlåta viltförvaltningen till respektive medlemsstater.

Attsats 2: Att partiet verkar för en lokal viltförvaltning där Naturvårdsverket måste överlåta mer av förvaltningen till respektive länsstyrelser.

Attsats 3: Att partiet verkar för en översyn av de länsvisa viltförvaltningsdelegationernas beslutanderätt med målet att ge en större beslutanderätt för delegationerna.

Attsats 4: Att partiet verkar för en översyn av älgförvaltningsgruppernas möjligheter till faktisk beslutspåverkan och inte enbart en kontrollerande och rådgivande roll, vilket möjliggör en bättre viltförvaltning.

Perstorp 2023-01-30

Sven Olof Sandberg

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsårsmötet anser att viltförvaltningen bör ske på den lägsta möjliga nivån, enligt den så kallade subsidiaritetsprincipen. Det är viktigt att dessa frågor flyttas ner i större utsträckning

från EU-nivå till nationell och lokal nivå.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären framför förslag som syftar till att Sverige ska på ett tydligare sätt ska balansera olika intressen inom viltförvaltningen och att en allmän strävan efter att ”trycka ner” besluten i organisationshierarkin.

Kristdemokraternas generella inriktning är att vi måste sträva efter att få en bättre balans i viltförvaltningsdelegationerna.

För några år sedan ändrade den dåvarande rödgröna regeringen sammansättningen i viltförvaltningsdelegationerna vid landets länsstyrelser. Därigenom fick miljö- och naturvårdsintresset ett oproportionerligt inflytande i förhållande till jaktintresset. Balansen i viltförvaltningsdelegationernas sammansättning bör återställas.

Viltförvaltningsdelegationerna är en viktig del i en decentraliserad och regionaliserad viltförvaltning. Därmed måste de ha beslutanderätt och tydligt mandat i frågor de har att hantera. Vi har sett exempel på hur ansvarig länsstyrelse ibland överprövar delegationernas beslut som om delegationen vore en fristående myndighet och inte en del av länsstyrelsen själv. Detta urholkar deras legitimitet.

Det bör dessutom ske en översyn av hur viltförvaltningsdelegationerna har fungerat för att vi ska kunna utveckla och förstärka deras roll i den decentraliserade och regionala viltförvaltningen. I uppstarten med viltförvaltningsdelegationerna var den lokala förankringen en viktig och bärande del. Tyvärr har detta ändrat sig radikalt till att bli de stora aktörernas arena för att via policydokument, målsättningar och visioner driva igenom de egna målen ända ner på lokal nivå.

Syftet med ett nytt älgjaktssystem var från början att få parterna att mötas utifrån lokala förutsättningar med olika förankring. Detta har nu frångåtts, vilket inte var intentionen. Därför bör man nu återgå till det som var grundtanken med viltförvaltningsdelegationernas införande.

Partiet vill se en riktning där beslutsmakt går från EU till stat och från stat till region i syfte att få viltförvaltningen än mer regionaliserad. Detta är en politik som sedan länge drivs i riksdagsarbete och numera även i regeringsställning.

Mot bakgrund av att partiet redan arbetar i motionens anda föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att den anses besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:08 Virtuella stängsel

Ett stort arbete historiskt när det gäller djurhållning är att stängsla för att husdjur ska kunna vistas utomhus på bete och liknande. Idag finns teknik för ”virtuella stängsel” som innebär att ett halsband sätts på djuret och när detta närmar sig gränsen för de område som det får vistas på så kommer det först en ljudsignal, med stigande intensitet, för att slutligen, när gränsen nås, ges en el-stöt. Detta kan alltså jämföras med elstängsel, där djuret ser stängslet och får en stöt vid beröringen. Skillnaden här är att själva stängslet inte syns, utan bara hörs. Effekten är dock densamma – djuret betingas till att när ljudsignalen hörs så går djuret tillbaka (för att undvika en stöt).

I Norge används redan denna teknik, men i Sverige finns idag hinder i lagstiftning för ett utbrett användande. Självklart är det viktigt att man säkerställer att tekniken inte leder till att djur blir stressade, utan är djurvänlig.

En fråga som också uppstår är hur man håller rovdjur ute – ur hägnaden. Faktum är att denna teknik också skulle kunna användas även på vilda djur (exempelvis vargar) som då skulle kunna hindras att ta sig in på samma område som tama betesdjur.

Attsats 1: Att det blir lagligt att i Sverige använda virtuella stängsel för effektivare och säkrare djurhållning

Uppsala 2023-03-29

Christian Hermanson, Jonas Segersam

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp en intressant idé som är på väg att testas i Sverige. Det har inom ramen för ett samarbete mellan Sveriges Lantbruksuniversitet, det statliga forskningsinstitutet RISE och WWF initierats ett forskningsprojekt. Med hjälp av en app kan djurägaren bestämma inom vilket område djuren får gå, och dessutom slippa problem med fysiska stängsel. Det finns flera vinster med detta.

Det gör det enklare att sköta naturbetesmarker och underlätta upprätthållandet av betad och hävdad mark och på det sättet gynna den biologiska mångfalden.

Det finns också vinster sett till djurens skydd mot rovdjursangrepp genom att de kan enkelt kan läras att söka sig till att bli nattstallade och därmed vara i tryggt förvar under de timmar som angrepp brukar förekomma. Virtuella stängsel kan därför vara ett effektivt sätt att skydda betesdjur och minska risken att de ge de stora rovdjurens möjligheter att angripa.

Det är också till gagn för allemansrätten att man slipper stängsla in marker plus att det finns en ekonomisk fördel för markägaren att inte behöva göra dyra investeringar i fysiska stängsel.

Inom forskningsprojektet ska också djurvälfärdsfrågor studeras för att ge ett underlag för Jordbruksverket som ska ta ställning till om tekniken ska tillåtas i Sverige. Erfarenheter ifrån Norge visar att djuren lär sig undvika elstötar redan efter 3–4 gånger. Vi har sedan länge använt elektriska fysiska stängsel och det går att argumentera för att virtuella stängsel inte är väsensskilda sett utifrån djurens välbefinnande.

Forskningsprojektet är ännu inte avslutat men de erfarenheter som hittills utvunnits leder i en positiv riktning och det finns anledning att tro att dagens föråldrade lagstiftning som inte riktigt hängt med kan få en översyn i syfte att göra det möjligt att använda virtuella stängsel.

Mot bakgrund av detta föreslår partistyrelsen att motionen bifalls.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

10:09 Tillsätt en ny jaktlagsutredning

Regeringen måste tillsätta en ny jaktlagsutredning. Den nu gällande jaktlagen beslutades 1987, när nuvarande förhållanden i viltstammar och mängden viltskador inte kunde förutses. Det är

uppenbart att en lag som i praktiken bara ger påföljder om det fälls för många djur eller om det fälls djur olovligen, inte kan fördela ansvar både bland de som vill gynna vilt och bland de som vill begränsa vilttillgången. Även om jämförelsen haltar måste jaktlagstiftningen reglera ansvar för en rörlig naturresurs som inte påverkas av fastighetsgränser – i likhet med den lagstiftning som reglerar vatten i landskapet. En jaktlag som kan balansera viltets värden mot viltets kostnader är högsta prioritet. Så länge kostnader och värden för vilt fördelas till nackdel för jord- och skogsbruk – utan påföljder – kommer de som gynnas av vilttillgången inte att behöva ändra beteenden

Jaktlagens syften är otydliga och tvetydiga. Olika enskilda och allmänna intressen definieras inte och viktas inte mot varandra. Det är oklart vem som har ansvar för vilt och viltskador eftersom ansvaret är delat och otydligt beskrivet. Ansvaret för viltet och därmed för viltskador är delat mellan markägare, jägare, staten (regeringen) och myndigheter. Eftersom staten reglerar jaktutövningen är markägare och jägare inte ensamt ansvariga för viltförvaltningen.

Det är inte rimligt att den enas enskilda intressen utan påföljder får förstöra andras enskilda intressen eller att enskilda intressen får skada allmänna intressen. Det senare gäller t.ex. vilttrafikolyckor som orsakar samhället en kostnad på minst 5 miljarder per år.

Ansvar, rättigheter och skyldigheter behöver klargöras och definieras i jaktlagen och utredningens uppdrag ska vara att utreda former för systematisk flerartsförvaltning för älg, dovhjort, kronhjort och rådjur. Utredningen behöver föreslå tydliga direktiv till berörda myndigheter att klövviltstammarna och de stora populationerna av stora fåglar ska ner genom ökad avskjutning och klassificera vildsvin som en skadegörande art. Utredningen ska föreslå finansiella medel för att målen ska uppnås och följa upp måluppfyllelse.

Jag föreslår:

Attsats 1: att Partistyrelsen verkar för att en ny jaktlagsutredning tillsätts utifrån motionens intentioner.

Aneby 2023-02-02

Mikael Bäckström

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären påtalar i sin motion att det finns ett antal otydligheter i nuvarande jaktlagstiftning. Riksdagen beslutade i mars 2022 om ett tillkännagivande (uppmaning) till dåvarande regering om att tillsätta en statlig utredning med syfte att lägga fram en ny jaktlag.

Nuvarande regering har aviserat att den kommer att tillsätta en utredning för att främja en hållbar jakt och viltvård som bland annat ska se över formerna för en jakt- och viltvårdsmyndighet. Arbete är på gång utifrån motionärens intention.

Partidistriktsårsmötet föreslår rikstinget att anse motionen vara besvarad.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp behovet av en ny jaktlagsutredning mot bakgrund av att det finns otydligheter i dagens lagstiftning. Detta är något som riksdagen har uppmärksammat och riktat ett tillkännagivande till den förra regeringen och hemställt om en utredning i syfte att få fram en ny jaktlag. Kristdemokraterna stod bakom detta tillkännagivande.

Den regering partiet nu är en del av arbetar konstruktivt med denna fråga i enlighet med motionärens önskemål. Mot denna bakgrund föreslår därför partistyrelsen att rikstinget beslutar att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:10 En tydlig vision för ett kustnära fiske

Vittnesbörden från Kust- och fritidsfiskare är många om att strömmingen minskat kraftigt i skärgården. Surströmmingen i norra Sverige är också på kraftig nedgång. Många menar att storskaliga trålfisket ute till havs utarmar lokala kustbestånd. 2021 tog 20 industritrålare upp 96 procent (1) av all svensk fångst i Östersjön. Ett uttag som domineras av ett fåtal stora båtar som använder finmaskiga nät för stora fångster av ”biomassa”, dvs även små fiskar. Den absoluta merparten av fångsten äts inte som den är utan går till tillverkning av fiskmjöl. Fiskmjölet är sedan en del av en större värdekedja där annan livsmedelstillverkning görs.

Enligt Havsmiljöinstitutet har beståndet i centrala Östersjön har minskat (2) med över 80 procent jämfört med 1970-talet. Med minskningen av strömming i de kustnära miljöerna växer bestånden av storspigg. Spiggen äter rovfiskarnas ägg och larver till nackdel för gädda och abborre. Den stora mängden spigg innebär också mer alger eftersom spiggen äter de kräftdjur som betar alger. Fiskekvoterna för EU:s medlemsstater beslutades den 17 oktober 2022. Det var en av de sista besluten för den avgående S-regeringen som deltog med representant när EU:s fiskeministrar möttes. De tillgängliga fiskemöjligheterna efter strömming sänktes (3) i Bottniska viken men ökades över den nivå som var kommissionens ursprungliga förslag för centrala Östersjön jämfört med 2022. Totalt sett ökade den tillåtna fångsten i Östersjön med 32 procent.

Det industriella fisket medför att skarv och säl letar sig längre in i skärgården med följden att dessa vatten, inklusive insjöar utarmas på fisk. Både bestånden av säl och skarv behöver reduceras, en hållning Kristdemokraterna redan har. Men Kristdemokraternas politik behöver också aktivt gå från att värna kvoter för upptag till en vision om att värna kustnära småskaligt fiske för humanföda. Ett exempel på kustnära småskaligt fiske för humanföda och sportfiske beskrevs i SVT-dokumentären Fiskarnas Rike, från Florida. Där gjordes ett sådant skifte på 80-talet. Idag blomstrar deras fisketurism, med massor av turister, hotell, restauranger, fiskebutiker m.m. Det beräknas att detta omsätter 10gr mer än vad industrifiske skulle ha gjort om man fortsatt med det istället. Om en sådan här vision skulle kunna bli verklighet skulle det innebära massor av naturupplevelser, nöje, fler arbetstillfällen, mer skatteintäkter och ett friskare hav.

Referenser
1) https://balticwaters2030.org/project/dengodasillen/
2) https://balticwaters2030.org/ostersjobrief-30/
3) https://www.havochvatten.se/arkiv/aktuellt/2022-10-18-ostersjons-fiskekvoter-for-2023-beslutade.html

Attsats 1: Att Kristdemokraterna långsiktigt arbetar för en vision om ett kustnära fiske, där man politiskt prioriterar fritidsfiske och små skaligt kustnära fiske, före industrifiske.

Attsats 2: Att Kristdemokraterna arbetar för att förbjuda fiske med trål i Östersjön.

Älta 2023-04-02

Gregor Bergquist, Jonathan Lindgren, Martin Gunnesson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:

att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:12.

10:11 Rädda Östersjön och den viktiga lokala fiskenäringen

Den lokala fiskenäringen i allmänhet och strömmingsfisket i synnerhet utgör en central motor för hela Bottenhavets marina ekosystem och för östkustens näringsliv. Strömmingen är dominerande och fiskens värde ligger just i dess roll i Östersjöns ekosystem. Strömming överför energi och näring från lägre till högre trofiska nivåer. Därför måste fisket av denna art utföras hållbart, något som den lokala fiskenäringen respektfullt vårdar och tar ansvar för. Strömmingen och de lokala fiskeföretagen spelar därför en avgörande roll för livet och näringslivet vid våra samhällen längs östkustområdet. Besöksnäring, turism samt de många familjeföretag har levt i generationer på vad havet har att ge. Om det lokala kustfisket minskar påverkas även besöksnäring och turism inom stora geografiska områden i anslutning till fisket.

En annan viktig del är den roll som den lokala fiskenäringen skulle kunna ha och har haft är när det gäller lokal livsmedelproduktion. Allt från att styrka Sveriges beredskap när det gäller självförsörjningsgrad till den kulturella aspekten i att den av många älskade surströmmingen nu är allvarligt hotad. För oss Kristdemokrater är hjärtlandet viktigt. Att hjärtlandet börjar några kilometer utanför Sveriges kust får det inte råda några tvivel om.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för att stärka den lokala strömmingsfiskerinäringen längs östkusten

Attsats 2: att Kristdemokraterna verkar för att se över regler och regelverk i syfte att stärka småskalig kustnära fiskerinäring och minska administration och regelbördor

Attsats 3: att Kristdemokraterna utreder och verkar för att i Östersjön (Egentliga Östersjön och Bottniska viken) tills vidare endast tillåta kustnära fiske med mindre fartyg av den typ som lokala kustfiskare använder

Gävle 2023-03-24

Jan Myléus, Rosmari Holmgren, Anders Ramstrand

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman Gävleborg beslutar att anta motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:12.

10:12 Rädda Östersjön, skydda strömmingen

Situationen för sill och strömming i Södra Bottenhavet och Östersjön har allvarligt försämrats under de senaste 20 åren. För våra centrala strömmingsbestånd i Bottenhavet är situationen oroväckande. Vi har gått från en situation där strömmingen funnits i överflöd till en akut bristsituation. Den så kallade lekbiomassan har stadigt minskat under flera år. Den stora fina

välmående strömmingen är betydligt mer sällsynt än tidigare. Under 2021 och 2022 sågs en dramatisk och påtaglig försämring av situationen. Orsakerna är troligen många samverkande faktorer men det vi själva påverka snabbast och besluta kring är det aktuella fisketrycket. Besluten sker årligen på EU-nivå.

Under många år har såväl svenska som internationella forskare redovisat data som påvisar strömmingsbeståndets minskning i hela Östersjön och Bottenhavet. Det Internationella Havsforskningsinstitutet (ICES) bedömer att det finns risk att det centrala sill/ strömmingsbeståndet inte förvaltas hållbart. Lekbiomassan (SSB) ligger under det fastställda gränsvärdet och fisketrycket bedöms vara för högt. Det intensiva fisketrycket från storskaligt industrifiske har sannolikt en mycket stor påverkan. För att nå ett stopp på industriskaligt trålfiske efter strömming i Bottenhavet, alternativt kraftigt reducerade kvoter, behöver vi nå en enighet på internationell nivå om att detta är nödvändigt. Samma sak gäller vid införande av ett fredningsområde som ligger utanför nuvarande trålgränser. Ett fredningsområde bör snarast föras upp på agendan i samtalen mellan representanter för Sverige och Finland. De senaste årens kartläggning och provfiske visar även på alarmerande förändringar när det gäller beståndets åldersstruktur och storlek. Akuta försämringar av beståndets ”kondition” har noterats. För att nå ett stopp på industriskaligt trålfiske efter strömming i Bottenhavet, alternativt kraftigt reducerade kvoter, behöver vi nå en enighet på internationell nivå om att detta är nödvändigt. Samma sak gäller vid införande av ett fredningsområde som ligger utanför nuvarande trålgränser.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att rikstinget beslutar att uppdra till Partistyrelsen:

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för ett totalstopp eller kraftigt minskade kvoter för trålfisket i Bottenhavet i syfte att minska belastningen på strömmingsbeståndet och ekosystemet.

Attsats 2: att Kristdemokraterna utreder och verkar för att i Östersjön (Egentliga Östersjön och Bottniska viken) tills vidare endast tillåta kustnära fiske med mindre fartyg av den typ som lokala kustfiskare använder.

Attsats 3: att Kristdemokraterna verkar för att man ska beakta strömmingens storleks- och åldersstruktur när förslag till förvaltning och fiskekvoter tas fram så som det idag görs för andra arter.

Attsats 4: att Kristdemokraterna verkar för att inrätta ett fredningsområde för strömming i Södra Bottenhavet med fiskeförbud under den tid strömmingen går i stim på djupare vatten (oktober-mars).

Gävle 2023-03-24

Jan Myléus, Rosmari Holmgren, Anders Ramstrand

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktsstämman Gävleborg beslutade att bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till rikstinget

Partidistriktsstämman i Gävleborgs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 10:10 - 10:12:
Motionärerna har i sina respektive motioner lyft de problem som blivit allt mer tydliga när det gäller tillgång på strömming i Östersjön.

Fiskeripolitiken är viktig för Sveriges livsmedelsförsörjning och en levande kust. Havets resurser

ska förvaltas långsiktigt och människan ska kunna bedriva ett hållbart fiske med minimal negativ påverkan på havsmiljön. Samtidigt ska yrkesfiskares, fritidsfiskares och kustbefolkningens intressen beaktas.

Kristdemokraterna vill ha levande skärgårdar med plats för boende, näringsidkande och turism. Fisk ska i första hand fångas för att tjäna som human föda. Ett för stort fiskeuttag gynnar ingen utan resulterar långsiktigt i att såväl fisken som fisket dör ut. Fiskeripolitiken hänger nära samman med havsmiljöpolitiken. Haven utgör känsliga ekosystem, där de olika arterna har viktiga roller. Om en art försvinner eller minskar kraftigt rubbas balansen i havens känsliga ekosystem.

Östersjöns viktigaste lekområden måste fredas, vilket gynnar yrkesfisket på sikt genom att fiskbestånden återhämtar sig snabbare. Undersökningar från USA och Öresund indikerar att lekstoppsområden där allt fiske är förbjudet fungerar som områden där fiskbestånden kan återhämta sig ostört, vilket senare bidrar till större fångster utanför de skyddade områdena.

Studierna indikerar också att flera små lekstoppsområden kan vara mycket effektiva. De för fisken viktigaste lekområdena bör därför stängas för allt fiske under hela lekperioderna. Det är viktigt att sådana lekstoppsområden inrättas i samråd med fiskerinäringen och andra intressenter. Strömmingen i Östersjön är i nuläget starkt hotad och åtgärder måste vidtas som parerar detta på ett effektivt sätt.

Det finns många faktorer som kan påverka beståndet och kustfiskets fångster. Den senaste rapporten från Sveriges Lantbruksuniversitet bekräftar att förekomst av strömming kan skilja sig mellan områden men att det kan vara vanskligt att se tydliga orsakssamband då samma utveckling inte syns vid Åland trots att samtliga provfiskelokaler finns i södra Bottenhavet.

Vi vet att en minskad förekomst av stor strömming i kustfiskets fångster har medfört lägre intäkter samtidigt som surströmmingsindustrins råvaruförsörjning försvårats. Detta är mycket allvarligt och måste hanteras.

Men det räcker inte med att identifiera ett problem och bestämma sig för att vilja göra något åt det, vi måste också hitta och genomföra rätt åtgärder som leder till önskat resultat. Frågan om strömmingen är komplicerad och det finns ännu behov av mer kunskap för att vi ska veta vilka åtgärder som är klokast att vidta.

Faktorer som kan påverka bestånd är exempelvis övergödning, salthalt, förekomst av konkurrerande arter till strömming och inte minst predatorer som säl och skarv.

Vår regering har förstärkt Havs- och vattenmyndighetens befintliga uppdrag och man genomför nu ett tidsbegränsat vetenskapligt projekt som motsvarar en utflyttning av trålgränsen för fartyg som fiskar efter pelagiska arter i Östersjön. Syftet med projektet är att utvärdera effekterna på strömmingsbeståndens biomassa, samt deras storleks-, bestånds- och åldersstruktur.

Projektet ska genomföras i flera avgränsade försöksområden i Östersjön inklusive Bottniska viken och omfatta de fartyg som har fiskerättigheter o i områdena, och detta oberoende av vilken flagga de har. Detta är ett steg åt rätt håll.

Att Kristdemokraterna ska ha en hög ambitionsnivå för att nå de mål som motionärerna efterlyser är en självklar bottenplatta. Även om det är relativt enkelt att hitta en samsyn kring problembeskrivningen av strömmingens status i Östersjön är det eventuellt inte lika enkelt att hitta åtgärdsförslag som alla kan ansluta sig till med samma entusiasm. Detta kan dock inte hindra oss från att peka ut en tydlig riktning som Sverige bör gå i,

I motionen ”En tydlig vision för ett kustnära fiske” föreslår motionärerna att Sverige ska sträva efter att ge företräde för det kustnära och småskaliga fisket på bekostnad av det mer storskaliga fisket, vidare att en strävan efter att helt avveckla trålfiske i Östersjön. Motionärernas första att-sats rimmar väl med Kristdemokraterna generella inriktning inom näringspolitiken med vår betoning på familjeföretag. Partistyrelsen föreslår därför att första att-satsen bifalls. Den andra att-satsen har en mer komplicerad natur då den inte enbart går att lösa med hjälp av nationella beslut i Sverige utan vi är en del av ett innanhav som gränsar till flera nationer. Men som en önskad inriktning är förslaget klokt och partistyrelsen föreslår rikstinget att ge partistyrelsen i uppdrag att se över möjligheterna till förbud för trålfiske i Östersjön och därmed anse att-satsen besvarad.

I motionen ”Rädda Östersjön och den viktiga lokala fiskenäringen” framförs förslag i samma riktning som den föregående motionen och partistyrelsen föreslår att motionens tre att-satser bifalls i sin helhet.

I motionen ”Rädda Östersjön, skydda strömmingen” återkommer ett likartat engagemang som i de två föregående och partistyrelsen föreslår att motionens fyra att-satser bifalls i sin helhet.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:10 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att ge partistyrelsen i uppdrag att utreda möjligheterna till förbud för trålfiske i Östersjön och därmed anse attsats 2 besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:11:
att anta motionen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:12:
att anta motionen

10:13 Yrkesfiskarna är en starkt hotad näringsgren

Generationer av människor har jobbat och verkat i fiskerinäringen som yrkesfiskare. Idag motarbetas denna yrkesgren av statens agerande och Havs- och vattenmyndigheten.
I Haparanda skärgård äger fiskarna sina vatten och det är belagt med så många begränsningar att det i snar framtid kommer att leda till att vi inte längre har några yrkesfiskare. En näring som har 1000 år av tradition är snart borta.

Brist på resurser har vi i många myndigheter. Men när det ska kontrolleras hur och när och var yrkesfiskarna bedriver sin verksamhet finns inga begränsningar. Det finns obegränsad tillgång till patrullbåtar, helikoptrar och personal i jakten på våra fiskare. Vem vill fortsätta detta viktiga fiske?

Myndighetens siffror och statistik över fiskbeståndet är i högsta grad gissningar och produkter av enskilda tjänstemäns godtycke. Vissa år fanns förslag på att till exempel helt stoppa siklöjefisket, som utgör en oerhört viktig grund för yrkesfisket. Dessa förslag genomfördes aldrig, men mycket korta fiskeperioder infördes. Utan möjlighet för fiske av siklöjan och dess rom, blir fisket olönsamt.

Laxkvoterna är starkt begränsade, trots att det inte är brist på lax i Bottenviken eller i Torneälv. Sportfiskarna har inga begränsningar, men yrkesfiskarnas fångster är starkt begränsade och reglerade genom felaktiga fångstkvoter.

Jag yrkar att Kristdemokraterna ska arbeta för

Attsats 1: att Havs- och vattenmyndigheten avskaffas.

Attsats 2: att skyndsamt utreda förutsättningarna för yrkesfisket i Bottenviken, samt vidta kraftfulla åtgärder för att rädda yrkesfisket.

Haparanda 2023-04-05

Lars-Erik Wikberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärens intention är densamma som andra motioner gällande strömmingsfiskets framtid i Bottenviken och är ytterligare ett starkt bevis för partiets starka engagemang för levande näringar inom bioekonomin.

Motionens första att-sats föreslår att Havs- och vattenmyndigheten avskaffas. Detta är redan partiets politik och partistyrelsen föreslår att att-satsen anses besvarad. Den andra att-satsen vill skyndsamt utreda förutsättningarna för yrkesfisket i Bottenviken, samt vidta kraftfulla åtgärder för att rädda yrkesfisket. Partistyrelsen föreslår att att-sats två bifalls.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att anta attsatsen

10:14 Skarven, ett gissel för det kustnära fisket

Skarven finns upptagen som skyddsvärd i fågeldirektivet trots att dess utveckling nu bedöms stabil och ökande på nationell nivå. Då skarven uppnått sådan nationell status att den inte längre bör anses särskilt skyddsvärd bör Sverige verka för ett undantag från fågeldirektivet och därmed underlätta för landets länsstyrelser att fatta beslut grundade på aktuella förhållanden i stället för artens felaktiga skyddsstatus i fågeldirektivet. Härtill bör skarvens negativa inverkan på allmänna intressen definieras och ligga till grund för skyddsjakt. Skarvens inverkan på fiskbeståndet där kustens ekologiska status tillsammans med förekomst av andra djur som kan vara till skada bör vägas samman för att inte riskera en sammantagen kritisk situation för fisken.

Attsats 1: -Att skarven ska undantas från EU:s fågeldirektiv.

Skutskär 2023-03-28

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp ett problem som ökat över tid. På flera håll i de svenska skärgårdarna har övriga sjöfåglar trängts tillbaka samtidigt som mellanskarven brett ut sig. Yrkesfiskarna har fått se sina fiskfångster minska.

Skarven har visat sig mycket livskraftig vid de svenska kusterna. Kristdemokraterna anser att mellanskarvens antal behöver decimeras betydligt. Även en bråkdel av nuvarande svenska skarvpopulation skulle sannolikt innebära att arten har god

bevarandestatus. Jakt på skarv får idag inte bedrivas närmare än 300 meter från känd boplats för skarv. Denna begränsning i jakten bör avskaffas.

Skarvarnas antal bör främst begränsas genom ökad jakt. Tyvärr sätter EU:s fågeldirektiv upp hinder för detta. Kristdemokraterna föreslår därför att fågeldirektivet uppgraderas så att skarven förs upp på listan över jaktbara arter. Då blir det möjligt för Sverige att besluta om allmän jakt på skarv. I nuläget är det endast möjligt med skyddsjakt på skarv. Som andrahandsalternativ bör andra legala vägar för att utöka jakten på skarv undersökas.

Mot bakgrund av att partiet redan arbetar utifrån motionärens önskemål anses motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:15 Ökade anslag till Havs- och vattenmyndigheten avseende insjöfisket

I samtliga svenska insjöar, utom Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland, är fiskerätten i enskild ägo. Där är fiskerätten generellt enskild ut till 300 m från stranden, varefter någon typ av allmänt vatten vidtar och handredskapsfisket är fritt. Eftersom fiskerätten i insjöar till övervägande del är i enskild ägo, kan Havs- och vattenmyndigheten bara reglera fisket i de stora sjöarna när det gäller insjöfisket.

Ett bra och hållbart fiske är bra för Sveriges självförsörjningsgrad, gynnar antalet arbetstillfällen inom det småskaliga fisket, främjar turismen och ger fritidsfiskare som lokalt utnyttjar de stora sjöarnas möjlighet till fritt fiske. Vi kan se att det behövs bättre kunskap både om bestånden i de olika sjöarna och om fiskets omfattning och bedrivande, såväl om yrkesfisket som fritidsfisket. Det finns också stora möjligheten för insjöfisket att öka förädlingsgraden. Den stora volymen av det svenska insjöfiskets fångster transporteras nu hel och isad ned till kontinenten. Vi kan också se en stor potential i utvecklingen av produkter baserade på lågprisarter, såsom lake och karpfiskarter, vilka beskattas och utnyttjas i mycket liten grad för närvarande.

I all ekonomisk verksamhet är långsiktig lönsamhet en förutsättning. Ett lönsamt insjöfiske bygger på en stabil och långsiktigt tillgänglig fiskeresurs. För att det småskaliga fisket skall fortleva krävs också att det är ett attraktivt alternativ i konkurrensen på arbetsmarknaden. En föryngring och nyrekrytering kräver att yrkesfiskelicenser blir lättare åtkomliga för småskaligt fiske.

Av ovanstående anledning föreslås partistyrelsen ges i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för att ökade anslag tillförs Havs- och vattenmyndigheten för att utveckla insjöfiskets hela potential.

Staffanstorp 2023-02-11

Martin Kjaerran

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären välkommnar det nytillkommna intresset för vattenbruk hos, bl.a. Peter Kullgren. Partidistriktsårsmötet lyfter dock komplexiteten och svårigheten att ta ett helhetsgrepp i vattenfrågor, därför hänvisas motionen vidare till rikstinget för att ta vidare ställning i frågan.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:

att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter betydelsen av insjöfisket och dess potential att kunna växa. Partistyrelsen instämmer till fullo med beskrivningen av insjöfiskets olika fördelar och delar ambitionen om att detta ska få goda förutsättningar att växa.

När det gäller motionens att-sats som är det som rikstinget beslutar om föreslår partistyrelsen dock att förslaget om att öka anslagen till Havs- och vattenmyndigheten ska avslås. Detta mot bakgrund av att partiets vilja är att den myndigheten ska avvecklas och dess arbete tas över av andra mer lämpade myndigheter så som Naturvårdsverket och Jordbruksverket.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10:16 Beredskap, resiliens och miljöskydd

I tider av ofärd är det viktigt att Sveriges beredskap är god och att vi har förberett oss och rustat upp vårt både civila och militära försvar. Tyvärr finns det mycket lagstiftning, både på nationell och EU-nivå, samt fördrag som Sverige förbundit sig till som förhindrar en effektiv och verkningsfull återuppbyggnad av totalförsvaret. Några sådana käppar i hjulet utgör tillexempel Natura 2000, EUs artdirektiv och miljöbalken i stort. Kalkbrytningen på Gotland ett välbekant och aktuellt exempel; ett annat är den mycket utdragna processen kring det miljöregelverk (gällande bland annat buller) som förhindrar att den militära övningsverksamheten på Gotland kan utökas.

När det gäller den civila sidan kanske den minnesgode kommer ihåg förslagen om att förbjuda vedspisar? Eller att vägledande domar i mark- och miljööverdomstolen har definierat att trivseleldning innebär eldning upp till fyra timmar per tillfälle och högst två gånger per vecka. Om det konstateras att rök ger olägenhet kan det i vissa besvärliga fall leda till totalförbud för annat än trivseleldning. Den som varit i kontakt med myndighet i frågor om egna brunnar, torrdass eller enskilda avlopp vet med vilken frenesi sådant motarbetas, och antalet miljöbaserade svepskäl för att göra livet surt för jägare tycks oändligt. Alla dessa saker gör oss utelämnade till att det offentliga fungerar utan störningar; det är därmed ett direkt hot mot lokalsamhällenas, och därmed Sveriges, resiliens.

Oavsett om det är för att vi levt i den eviga fredens tidevarv för länge eller att det finns krafter som vill att vi ska bli fråntas möjligheten att klara oss själva vid samhällsstörningar, så är det dags att ändra på det nu. Miljölagstiftningen måste avgränsas för att säkerställa att människors basala behov av vatten, värme, latrinhantering och beväpning kan tillgodoses under påfrestningar, även vid fredstida lagstiftning (gråzon), samt att militären kan öva på vilket sätt den finner bäst i alla arenor (hav, lufthav och mark).

Attsats 1: Att Kristdemokraterna tar fram och genomdriver en förändring av relevant miljöskyddslagstiftning så att insatser som stärker vårt civila och militära försvar prioriteras högre än minimerad miljöpåverkan

Attsats 2: Att EU:s artskyddsdirektiv endast bör beaktas i de fall då Svenska förhållanden stämmer överens med övriga Europa

Attsats 3: Att EU:s artskyddsdirektiv, i likhet med i samtliga övriga EU-länder, endast bör betraktas som en rådgivande föreskrift bland många, prioriterad lägre än exempelvis nationell säkerhet.

Nacka 2023-04-02

Malin Gunnesson, Martin Gunnesson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter upp flera frågeställningar som mot de senaste årens politiska utveckling får anses vara väldigt relevanta. Med pandemin i färskt minne och det pågående Ukrainakriget i fonden måste vi på ett genomtänkt sätt planera och organisera hela vårt samhälle för att saker kan gå fel, eller rättare sagt – de inte bara kan gå fel, något kommer alltid att få fel.

Att ha beredskap, marginaler, redundans och inte bara ha en utan flera reservplaner måste vara det nya normala. Detta gäller bland annat inom de områden som motionärerna tar upp, men vi skulle kunna göra listan ännu längre.

Partistyrelsen delar därför motionärernas drivkraft och önskan att vårt land ska bli bättre skickat för att hantera ofärd på olika sätt. Men i enlighet med de argument som Stockholms läns distrikt för fram finner partistyrelsen att de olika att-satserna inte är rätt väg att gå och föreslår rikstinget att avslå motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10:17 Aktivt brukande av jordbruksmark

Sedan Eu-inträdet har lantbrukare kunnat söka stöd för aktivt brukande av jordbruksmark. Tanken var att hålla betesmarker och åkermark öppna genom ex. bete. Detta missbrukas idag på många håll då markägare slår/putsar av betesmark och åkermark en gång/år för att komma åt EU-stöden, och därmed bromsar man upp livskraftiga lantbruksföretag som istället skulle kunna arrendera marken för bete och odling.

Attsats 1: Att KD jobbar för att EU ska kräva bete eller odling för att mark ska vara stödberättigad

Lagan 2023-04-17

Martin Anderberg

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
PDS föreslår avslag på att-satsen. PDS delar motionärens intention och vi vill se ett aktivt bruk av den svenska jordbruksmarken. Vi ser i förslaget en gränsdragnings- och definitionsproblematik som leder till en rättsosäkerhet.

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Partistyrelsen är helt enig med motionären om att det finns ett värde i att jordbruksmark bör användas i så stor utsträckning som möjligt i syfte att producera livsmedel. Det är därför viktigt att stödreglerna och dess tillämpning stödjer denna inriktning.

Det finns en utbredd kritik – särskilt ifrån yngre jordbrukare – att dagens bidragssystem måste vässas så att det tydligare riktas till aktiva brukare. Det brukar framhållas att det finns tre större utmaningar för yngre att etablera sig: Att det är svårt att få banklån, att det råder brist på

utbildning och inte minst att många har problem att skaffa mark.

En faktor man dock måste väga in är att det inte är självklart att mark som idag arrenderas ut skulle finnas kvar fortsättningsvis om stödreglerna ändras eller helt försvinner. Det kan också bli så att marken dras bort ifrån att vara aktuell för livsmedelsproduktion till att exempelvis planteras med skog. I alla lägen är det viktigt att utgå ifrån äganderätten och att det finns rättvisa villkor för den som äger marken.

Partiet verkar intensivt med att skapa incitament för en högre grad av självförsörjning och regeringens arbete med livsmedelsstrategi 2.0 är ett tydligt uttryck för detta och motionärens intentioner omhändertas på ett bra sätt i detta arbete.

Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att anse motionen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:18 Byråkratin slukar resurser från Jordbruksstöd

Då jag ansöker om vissa jordbruksstöd har det irriterat mig att den byråkratiska maskinen måste sluka stora delar av dessa stödpengar bara i administration. Då jag ansöker i SAM-internet hos Jordbruksverket kommer det omgående ett brev från Länsstyrelsen där dom ber om kompletterande uppgifter. Uppgifter som är exakt det samma som jag fyllt i min SAM ansökan hos Jordbruksverket. Det kan inte vara möjligt att två myndigheter inte kan läsa uppgifter från varandra i samma ärende, ska verkligen två myndigheter göra samma jobb?

Attsats 1: Kristdemokraterna skall verka för att minska byråkratin för sökande gällande gröna stöd samt verka för att myndigheterna effektiviserar och minskar sina kostnader så att större delen av skattemedel avsatt för gröna näringar skall gå till brukarna och inte byråkratin

Vikarbyn 2023-02-13

Anders Gravsjö

Partidistriktsstämman i Dalarna beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp ett mycket konkret exempel på när byråkratin blir onödigt belastande. Precis som Daladistriktet skriver i sitt yttrande är detta något som Kristdemokraterna har adresserat sedan länge. Partiet anser det vara en självklarhet att en företagare som lämnar nödvändiga uppgifter till en myndighet bara ska behöva göra detta en gång. Det finns en stor utvecklingspotential för att vässa vårt lands byråkrati. Arbete för att göra just detta pågår och mot den bakgrunden föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att anse motionen vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:19 Konsumtionsbaserade utsläpp

Sverige har kommit en lång väg för att nå klimatneutralitet till 2045. Sedan 1990 har Sveriges utsläpp minskat med cirka 35 %. Globalt är trenden dock den motsatta. I Sverige har utsläppsminskningarna skett parallellt med stark ekonomisk tillväxt och växande befolkning. Detta ger hopp om att andra länder ska kunna följa efter utan rädsla för sämre levnadsförhållanden.

Idag räknas till exempel inte internationellt flyg och transport in i något lands utsläpp. Det är en, inte helt oväsentlig, del av utsläppen som ingen ansvarar för. Om vi räknar in svenska flyg till utlandet i Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp synliggörs de utsläppen och möjligheten att påverka ökar. Med ett mål om att minska de konsumtionsbaserade utsläppen kan Sverige och EU sätta än mer press på Kina, USA och andra länder med stora utsläpp att producera sina varor med energi från koldioxidneutrala energislag i stället för med kol, olja och gas.

Det räcker inte, detta har Kristdemokraterna påtalat innan, att Sverige är bäst i klassen om inte resten av världen följer med. Med nuvarande målsättning om att Sverige ska släppa ut netto-noll koldioxid räcker det att all produktion ligger utanför landet. För att rättvisare mäta Sveriges klimatavtryck så måste man räkna med allt som vi kan påverka och som vi konsumerar. Om vi mäter detta så är det också mycket lättare att göra något åt det.

Motionen syftar inte till att vi i Sverige ytterligare ska begränsa våra möjligheter till rörelsefrihet (bränslekostnader), låta bli att åka utomlands (utsläpp från flyg) eller sluta äta kött för att kompensera att varor som producerats i ex. Kina har släppt ut mycket koldioxid. Det ska snarare ses som en hjälp och påtryckning att välja de transportsätt eller varor som är vänligast mot klimatet. För att driva även andra länder framåt.

Allt ovan gäller givetvis också EU fast med ett ännu större avtryck. Sant är förvisso att flera av de länder som släpper ut mycket koldioxid ligger inom EU. Ändå är unionens länder tillsammans bättre än de länder som släpper ut mest. För att påverka, framför allt, Kina så är EU väsentlig. Därför måste denna klimatpolitik också bli EU-politik.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag rikstinget att besluta:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att sätta mål om att Sveriges totala utsläpp, inklusive de konsumtionsbaserade, senast 2045 ska vara netto-noll.

Attsats 2: Att Kristdemokraterna verkar för att EU ska sätta mål om att de totala utsläppen, inklusive de konsumtionsbaserade, senast 2045 ska vara netto-noll.

Helsingborg 2023-01-30

Alexander Kolind

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Det blir mer rättvisande att räkna på produktionsbaserade utsläpp. I det fall man ska ta hänsyn till konsumtionsbaserade utsläpp kan stora utsläppsländer, t ex Kina, avräkna utsläpp vid tillverkning av varor som går på export. Motsvarande ska Sverige avräkna sin export mot den inhemska konsumtionen. I vart fall kan man inte räkna koldioxidutsläpp två gånger, dels vid produktionen och dels vid konsumtionen.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp perspektivet att vår konsumtion av varor och tjänster kan påverka utsläppen i andra länder och att detta är något som bör beaktas i Sveriges övergripande klimatarbete så att hänsyn till de konsumtionsbaserade utsläppen inte glöms bort.

Partistyrelsen instämmer med motionärens allmänna ingångsvinkel att vi måste ha en helhetssyn på vår konsumtion. Sveriges klimatmål bör gå hand i hand med de internationellt beslutade reglerna för hur utsläpp ska rapporteras. Det är viktigt för det internationella klimatarbetets effektivitet att alla länders åtaganden och klimatmål är jämförbara och att dessa

bygger på en gemensam praxis om hur utsläpp ska redovisas.

Tidigare i år beslutade EU om ”Fit för 55”. Se mer om detta beslut under partistyrelsens svar på motionen ”Inför globalt pris på koldioxid”. Kristdemokraterna står bakom detta beslut och vi ser detta som ett viktigt verktyg i arbetet för att möta klimatutmaningen.

Klimatförändringarna är en av vår tids största ödesfrågor. Sverige ska ta sitt ansvar för att minska den globala uppvärmningen. Att vi i Sverige har ett ambitiöst mål för att minska våra territoriella utsläpp till netto noll 2045 är ett utryck för detta. Det är viktigt och bra, men det är inte tillräckligt.

För att möta klimatutmaningen måste vi bidra till att minska de globala koldioxidutsläppen även bortom våra territoriella utsläpp. Sverige kan bidra till att minska de globala koldioxidutsläppen på flera sätt. Våra egna territoriella utsläpp måste upphöra. Vår konsumtion orsakar utsläpp i andra länder och exporten tränger undan utsläpp då varor och tjänster från Sverige har ett betydligt lägre koldioxidavtryck än världsgenomsnittet. Till exempel skulle fossilfritt stål som går på export göra stor klimatnytta, samtidigt som vårt land vässar sin industriella attraktionskraft.

Detta breda perspektiv på svensk klimatpåverkan har dock ofta saknats under de senaste regeringarna. Det överordnade har allt för ofta varit att till vilket pris som helst minska svenska utsläpp, även då effekterna varit tveksamma eller då våra utsläppsminskningar riskerat att leda till ökade utsläpp i andra delar av världen.

Det är i denna andra Kristdemokraterna har arbetet i Miljömålsberedningen och det är glädjande att den enades om ett övergripande mål för Sveriges globala klimatpåverkan: Att Sverige ska ha ett negativt globalt koldioxidavtryck senast 2045. Ett mål som tar fasta på att Sverige effektivt kan bidra till att hjälpa andra länder att minska sina utsläpp genom att använda såväl vår export som vår import.

För att uppnå detta samlade och övergripande mål måste Sverige, vid sidan av våra territoriella mål, ha höga ambitioner såväl för att minska våra konsumtionsbaserade utsläpp som att öka klimatnyttan av vår export. Mot den bakgrunden föreslog Miljömålsberedningen två ytterligare klimatmål:
Ett nytt sammansatt konsumtionsmål, där vi genom att tillgodoräkna oss både minskade konsumtionsutsläpp och ökad klimatnytta från vår export ska reducera våra konsumtionsbaserade utsläpp till netto noll senast 2045.

Ett nytt mål för exportens klimatnytta, som ska garantera att vi fullt ut använder vår export för att minska de globala koldioxidutsläppen och att vi på ett kostnadseffektivt sätt uppnår det sammansatta konsumtionsmålet. Även om dessa mål ska uppnås var för sig är de tydligt kopplade till och beroende av varandra.

Sverige har begränsad rådighet över de utsläpp som är associerade med vår import, vilket är merparten av våra konsumtionsbaserade utsläpp, då vår handel med omvärlden regleras gemensamt i Europeiska Unionen och i enligt Världhandelsorganisationens regelverk. Därför måste vårt konsumtionsbaserade mål vara förankrat i verkligheten och ta hänsyn till omvärldens omställningstakt.

Partistyrelsen delar motionärens ambition att arbeta för minskad klimatpåverkan men motionens att-satser är formulerade på ett sätt att vi riskerar att skapa ett system där det kan bli dubbelräkning av utsläppen. Mot denna bakgrund föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att avslå motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:

att avslå motionen

10:20 Tydligare märkning av mat

Ohälsosamma matvanor är en av de främsta orsakerna till ohälsa och för tidig död i Sverige. I flera andra länder används styrmedel som skatt på drycker med tillsatt socker, sänkt moms på nyttig mat eller nationella skolfruktsprogram. En litteraturstudie som Livsmedelsverket har gjort visar att sådana styrmedel kan påverka konsumtionen och därmed bidra till bättre hälsa. Både Livsmedelsverket och Folkhälsomyndigheten är positiva till olika moms på olika livsmedel utifrån nyttighetsgrad. Ett stort antal länder både inom och utom Europa har infört olika typer av styrmedel för att påverka matmiljön och på så sätt främja en mer hälsosam livsmedelskonsumtion. Genomgången visar att styrmedel som skatter på drycker med tillsatt socker eller annan ohälsosam mat, sänkt moms på hälsosam mat och skolfruktsstöd kan ha effekt på konsumtionen. Även nudging, det vill säga olika sätt att puffa för de hälsosammare valen, kan ha effekt. Det ska vara lätt att göra hälsosamma val som konsument. När varningstexter på läsk infördes i Chile 2016 sjönk läskkonsumtionen med nästan 25 procent. Förutom moms som styrmedel bör därför även märkning av produkter med högt sockerinnehåll införas för att öka medvetenheten hos konsumenter.

Det finns andra anledningar att märka mat tydligare. Ursprungsland och förädlingsland behöver också anges tydligt för att konsumenterna ska kunna göra ett informerat val. Ett ortsnamn som indikerar ett visst ursprung på matvaror som inte stämmer bör också förbjudas. Exempelvis tillverkas varken Lönnebergaskinka, Göteborgs kex, Boxholms ost, Onsalakorv i den ortsnamn som tillverkaren satt på dess namn. Detta är vilseledande marknadsföring, försvårar för konsumenten att göra ett informerat val och bör förbjudas.

Därför föreslås rikstinget besluta:

Attsats 1: att – verka för att införa varningstexter på mat som innehåller höga halter av socker

Attsats 2: att – verka för att olika moms på olika livsmedel, utifrån hälsoaspekter, införs. Exempelvis höjd moms på drycker med tillsatt socker och sänkt skatt på grönsaker och frukt.

Attsats 3: att – verka för att införa märkning på livsmedel vilka länder de ”passerat” (såväl ursprung som i förädlingskedjan) för att konsumenten lättare ska kunna göra medvetna val. Saknas det på förpackningen ska det hänvisas till sådan text på tillverkarens hemsida.

Attsats 4: Förbjud ortsnamn på matvaror som anspelar på att de tillverkats där om de inte huvudsakligen är tillverkade på denna ort. (Exempelvis Lönnebergaskinka, Göteborgskex, Boxholmsost, Onsalakorv etcetera.)

Göteborg 2023-02-05

Johanna Holmdahl

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:21.

10:21 Sockerskatt

I västvärlden blir vi bara mer och mer överviktiga. Det belastar vården. Flera länder har redan sockerskatt. Skatt på sockersötade drycker finns redan i flera länder, bland annat i Mexiko, Ungern, Frankrike, Belgien, Storbritannien, Irland och Norge. Norge har haft sockerskatt i någon

form sedan 1981. I statsbudgeten för 2018 höjdes den kraftigt. Över 80 procent på socker och 43 procent på läsk.

Attsats 1: att utreda möjligheten till samt för- och nackdelarna med att införa en sockerskatt.

Norrköping 2022-12-13

Jonathan Stillman

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Sockerskatt kan vara ett ekonomiskt styrmedel för att minska konsumtionsbenägenheten av sockerintensiva produkter mm. Men det kan riskera att leda till en högre andel kemiska ersättningssubstanser istället som inte är mer hälsosamma. För oss kristdemokrater är valfrihet en central del och detta även om detta bör vara individens eget val så anser partidistriktsårsmötet att det är nödvändigt att utreda möjligheterna med en sockerskatt samt att utreda vilka för- och nackdelar en sådan skatt skulle ha.

Partidistriktsstämman i Östergötlands län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 10:20 - 10:21:
I det två motionerna lyfts maten och dess betydelse för vår hälsa och välbefinnande.

I motionen ”Tydligare märkning av mat” lyfts förslag som syftar till att underlätta för den enskilde konsumenten att göra medvetna val som ger möjlighet att främja hälsa och miljö. Motionären vill också använda momsinstrumentet i större utsträckning för att premiera en hälsosam livsstil. Därutöver vill motionären också skärpa lagstiftningen för hur specifika ortsnamn får användas i samband med produktförsäljning.

Partistyrelsen instämmer generellt i motionärens vilja att göra det lättare för konsumenter att göra medvetna val som främjar god hälsa och miljö. Maten har stor betydelse för vår hälsa och det är viktigt att det offentliga på lämpligt sätt främjar goda matvanor. Inte minst mot bakgrund av att det finns stora skillnader i livsstilsrelaterat mående beroende på utbildning och socioekonomisk bakgrund.

Det är dock en grannlaga uppgift att inte överbelasta förpackningar med information och de förslag som motionären för fram riskerar att gå för långt. I enlighet med Västra Götalandsdistriktet är partistyrelsen tveksam till detta förslag.

Andelen barn och unga som lider av fetma ökar i Sverige. Näst efter tobak är ohälsosam mat det som orsakar flest sjukdomar i Sverige. Enligt den senaste PEP-rapporten är det endast åtta procent av de svarande som äter enligt Livsmedelsverkets kostråd för frukt, fisk och grönsaker, och 10 procent svarar att de dricker läsk fyra dagar eller fler. I genomsnitt får ungdomarna 17 procent av den totala mängden kalorier från godis, läsk, kakor och snacks. Men en del får i sig betydligt mer än det, vilket är bekymmersamt.

En undersökning från Livsmedelsverket visar att killar i gymnasiet dricker mest läsk, där storkonsumenterna drack nästan en liter per dag. Läsk innehåller generellt mer socker i Sverige än i länder som infört någon form av avgift på sockerinnehållet. En Sprite i Sverige innehåller 10 procent socker, vilket motsvarar 14 sockerbitar per 500 ml. En Sprite i Storbritannien innehåller en tredjedel så mycket socker, knappt 3,3 procent, vilket motsvarar 4,7 sockerbitar per 500 ml.

Livsmedelsverket har fått i uppdrag att undersöka och skapa förutsättningar för en överenskommelse i livsmedelsbranschen om att sänka salt- och sockerhalten i livsmedel, samt

att ta fram kunskapsunderlag om hur intaget av energitäta och näringsfattiga livsmedel kan minska. Slutredovisningen av detta uppdrag ska ske i början av 2024. Detta är ett viktigt uppdrag där branschen har möjlighet att ta sitt ansvar och nå en överenskommelse för att minska exempelvis sockerhalten i sockersötad dryck.

Det är viktigt att samhället på olika sätt arbetar för hälsosamma levnadsvanor och Partistyrelsen ser fram emot uppdragets redovisning och kommer med utgångspunkt i resultatet verka för lämpliga åtgärder för att barn och unga ska ha möjlighet till en välbalanserad och hälsosam kost.

Att likt motionären föreslå att det ska införas en märkning på livsmedel som gör det spårbart att se hela förädlingskedjan tror partistyrelsen är en alltför detaljerad administrativ belastning som har en alltför diffus nytta. Förslaget bör avvisas.

När det gäller motionärens förslag om att förbjuda marknadsföring av ett visst ortnamn om det inte finns en tydlig koppling till den aktuella orten är detta något som redan är reglerat. Inom EU finns det skyddade namn, eller beteckningar, för vissa speciella livsmedel. Beteckningarna heter skyddad ursprungsbeteckning, skyddad geografisk beteckning och garanterad traditionell specialitet.

Förenklat kan man säga att de beteckningar som är skyddade bara får användas vid märkning av livsmedel som framställs enligt särskilda recept och vissa andra villkor. Motionärens krav är med andra ord redan omhändertaget i tillräcklig omfattning och inga fler åtgärder behöver tas i detta fall.

I motionen ”Sockerskatt” riktas ett tydligt förslag om att Sverige likt ett antal andra länder ska införa en särskild skatt på socker med hänvisning till att det är något som skulle befrämja vår hälsa. Partistyrelsen är tveksam till detta förslag, då det skulle innebära att alla livsmedel som i någon form innehåller socker skulle omfattas och det blir ett alltför trubbigt instrument. Det är bättre att rikta arbetet specifikt mot att minska sockerinnehållet i sockersötad dryck, något som tas om hand med föreslagen åtgärd på motionen ”Tydligare märkning av mat.

Motionen ”Tydligare märkning av mat” föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att avslå att-sats 1, anse att-sats 2 besvarad, avslå att-sats 3, anse att-sats 4 besvarad, samt att besluta uppdra åt PS att bevaka Livsmedelsverkets uppdrag om åtgärder för ett minskat saltintag och minskat intag av energitäta näringsfattiga livsmedel och utifrån slutrapporten verka för lämpliga åtgärder.

Motionen ”Sockerskatt” föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att avslå.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:20 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att ge partistyrelsen i uppdrag att bevaka Livsmedelsverkets uppdrag om åtgärder för ett minskat saltintag och minskat intag av energitäta näringsfattiga livsmedel och utifrån slutrapporten verka för lämpliga åtgärder och därmed anse attsats 2 besvarad.
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:21:
att avslå motionen

10:22 Motion odlingsgränsen

Odlingsgränsen infördes i Sverige 1867. Det huvudsakliga syftet var att förhindra bönder från att etablera jordbruk i ”olönsamma” områden nordväst om gränsen och att freda renskötande samer från jordbrukets utbredning. Även om vissa förändringar i regelverket har gjorts under åren, den senaste 1947, är syftet i princip oförändrat.

Vilka konsekvenser får gränsen för kommunerna nordväst om odlingsgränsen, dvs från Kiruna i norr till Dorotea i söder? Gränsen gör det mycket svårt för kommunerna att förvärva statlig mark för byggnation och utveckling och det vi framför allt erfar är den oerhört långsamma processen. Ett flertal remissinstanser har möjlighet att yttra sig innan regeringen kan ta ställning till önskemålet om att förvärva statlig mark. Den här processen tar flera år och ger oss inte den handlingskraft som våra kommuner innanför odlingsgränsen behöver för sin utveckling. Det handlar om att möjliggöra att städer och samhällen kan växa genom att vi kan bygga bostäder och fritidshus, utveckla besöksnäringen, skapa industriområden mm. Det finns ett stort intresse att investera och etablera verksamheter i nordvästra Sverige, men odlingsgränsen hämmar utvecklingen.

Renskötarföretagen brottas också med stora utmaningar och behöver ett skydd för sin kulturella verksamhet men det skyddet kan vi lösa utan att ta omvägen via en omodern lagstiftning anpassad för en helt annan tid.

Därför yrkar jag

Attsats 1: – att Kristdemokraterna ska verka för att lagar och regler gällande odlingsgränsen förändras och ersätts av en ny modernare lagstiftning. Lagstiftning som förenklar förvärv av statlig mark.

Kiruna 2023-04-05

Krister Pounu

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter i sin motion upp en fråga med djupa historiska rötter och det stämmer att odlingsgränsen tillkom som en administrativ åtgärd för att förhindra olönsamt jordbruk i de norra delarna av Sverige men också för att skydda rennäringens intressen.

Idag har odlingsgränsen betydelse för flera bestämmelser i rennäringslagen men även för en del lagar som reglerar jakt och fiske. Det stämmer också att regelverket getts vissa uppdateringar under de drygt 150 år den har existerat men någon mer djuplodande uppdatering har inte skett i modern tid. Även om de syftet som fanns bakom odlingsgränsens tillkomst är det viktigt att skärskåda om dessa syften bäst kommer till sin rätt med oförändrat regelverk eller om tiden har kommit för en ny analys.

Mot bakgrund av den nyindustrialisering som pågår i de norra delarna av Sverige där oerhörd potential finns för att inte minst Norrbotten ska bli ett nav som genererar varor och tjänster som driver näringslivets nödvändiga klimatomställning är det viktigt att vi har lagar, regelverk och bestämmelser som är i takt med tidens behov och som förmår att balansera olika intressen långsiktigt hållbart sett från ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.

Gårdagens trotsiga kampslogan ”Vi flytt int´” kan om vi hanterar situationen rätt bytas ut mot lockropet till övriga landet på temat ”Flytt hit!”. Men då måste vi säkerställa att gårdagens villkor inte sätter onödiga käppar i hjulet.

Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att bifalla motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

10:23 Strandskyddet måste skyndsamt förändras

Vi som lever och bor i glesbygden, särskilt i Norrland, möter dagligen det befintliga strandskyddet som försvårande för utvecklingen av glesbygden och medborgarnas vardag. Förra regeringen (S + V + Mp i samarbete med C) la fram ett dåligt förslag som var svårtolkat, och blev med rätta nerröstat.

Vi ser att i Stockholm får man bygga stora komplex strandnära på många ställen (till exempel i Hammarby Strand). Kusten är definitivt överexploaterad på många ställen i storstadsområdena. I glesbygden där vi verkligen har utrymme, har utvecklingen kraftigt beskurits. Jag har suttit i Samhällsbyggnadsnämnden och vid varje sammanträde mött de byråkratiska hindren för människor att bo och bygga där de vill på sin egen mark.

I Haparanda lever vi nära Torneälven (en av få outbyggda större älvar) och Bottenviken, med en fantastisk skärgård som väntar på att utvecklas. Idag är det nästan omöjligt att få bygga nära älven, då riksvägen går så nära att 300 metergränsen leder till att man måste bygga på fel sida om denna.

Det allmännas behov av att få vandra nära kust och älv finns väl tillgodosett, och stora ytor av vår landsbygd är idag sly och helt igenvuxet, där ingen kan vistas. Med tillåtande lagstiftning för att bygga permanentboende och fritidsboende skulle dessa ytor bli öppna landskap och inte igenvuxna.

Att förändra strandskyddet behöver inte betyda att naturen behöver stå tillbaka.

Jag yrkar att Kristdemokraterna skyndsamt ska arbeta för

Attsats 1: att en genomgripande förändring måste ske av strandskyddet, så att det blir möjligt att bygga och bo där människorna vill.

Haparanda 2023-04-05

Lars-Erik Wikberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:24.

10:24 Strandskyddsfrågor att driva i regeringsställning

Under valet sade sig fem borgerliga riksdagspartier vilja ändra i reglerna för strandskyddet. NU ÄR DET DAGS ATT SKRIDA TILL VERKET ATT INOM NUVARANDE MANDATPERIOD INFÖRA NÖDVÄNDIGA FÖRÄNDRINGAR I STRANDSKYDDSBESTÄMMELSERNA! I prop. 2008/09:119 s. 124 samt i miljöbalkens 7 kap 14 § tas möjligheten till utvidgning av strandskyddsområde upp. Strandskyddet är indelat i två delar, ett lagstadgat strandskydd in till 100 meter från strandlinjen samt möjlighet till ett utökat strandskydd upp till 300 meter om det behövs för att säkerställa syftet med strandskyddet. Strandskydd gäller vid havet, insjöar och vattendrag.

Syftena återfinns alltså i 7 kap 13 § miljöbalken och uttrycks som:
• säkra allmänhetens tillgång till stränder
• trygga framtiden för djur- och växtlivet

Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning för länsstyrelsernas arbete att se över det utökade strandskyddet. Detta arbete ska leda till välgrundade och motiverade beslut. Verkligheten ser dock annorlunda ut. Exempel begreppet ”avskiljande bilväg som 2009 ändrades till bilväg med målat mittstreck med regelbunden busstrafik för att vara avskiljande” blev en akilleshäl i tillämpningen för i stort sett hela landsbygden. Varje länsstyrelse gör sina egna och i många stycken högst ”personliga” bedömningar om vad som är att säkra allmänhetens tillgång till stränderna och att trygga framtiden för djur- och växtliv.

På Öland, som exempel, så har länsstyrelsen smetat ut det utökade strandskyddet att gälla runt hela ön, oaktat att det finns bebyggelse inom många områden på närmre avstånd från strandlinjen än 300 meter. Alltså inkorporerat markområden bakom befintlig bebyggelse, stora områden som i sig inte har någon egentlig koppling vare sig till stranden eller till dess djur- och växtliv. Tillvägagångssättet blir fel och kan verkligen ifrågasättas. Den grundlagsskyddade äganderätten inskränks kraftigt samtidigt som syftet med strandskyddet förfelas. Det kan inte vara rimligt i ett land med demokratiskt statsskick att en handfull människor på myndighet egenmäktigt skall ha dessa långtgående befogenheter som nu gäller vid införandet av ett utökat strandskydd. Det måste till ett förändrat synsätt i form av både avgränsande och tillåtande bedömning. Det lagstadgade strandskyddet på 100 meter är i de allra flesta fall alldeles tillräckligt för att uppnå syftet med strandskyddet. Införandet av ett utökat strandskydd utan att ha en egentlig samverkan med berörda kommuner och markägare måste ses som en form av myndighetsöversitteri. Ex. På Öland är en fastighet till salu. Större delen av fastigheten har belagts med restriktioner i form av lagstadgat strandskydd, utökat strandskydd, fågelskydd, kulturmiljöskydd, Natura 2000. Fastigheten är i det närmaste osäljbar och då främst till följd av det utökade strandskyddet. Är detta rimligt?

Attsats 1: Att Kristdemokraterna under mandatperioden aktivt driver frågan om hur reglerna i miljöbalken skall kunna justeras avseende tillämpningen av strandskyddet.

Attsats 2: Att i första hand avskaffa det utökade strandskyddet.

Attsats 3: Att i andra hand återta begreppet avskiljande uttryckt som, ”Enskild väg för biltrafik med statligt/kommunalt driftsbidrag skall anses vara helt avskiljande inom strandskyddat område”.

Attsats 4: Att länsstyrelsernas som myndighet, åläggs att vid införande eller justering av ett utökat strandskydd, alltid skall samråda med berörd kommun och markägare och därvid, så lång möjligt, uppnå konsensus rörande strandskyddsbestämmelsen.

Attsats 5: Att åkerdiken med tillfälligt vattenflöde och byggda dammar inte skall omfattas av strandskydd.

Löttorp 2023-03-29

Marwin Johansson, Arne Sjögren

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
En reformering av strandskyddet är en viktig fråga. Inte minst utifrån ett äganderättsligt perspektiv, utan också generellt för landsbygdsutvecklingen. Kalmar län med Öland är ett glesbygdsbefolkat län med tusentals strandlinjer som inskränkts och hämmats oproportionerligt med nuvarande regelverk.

Kommunerna och markägarna måste själva få ett större mandat kring utvecklingen lokalt och det lokala intresset måste, genom reformering av lagstiftningen, stärkas gentemot myndigheterna.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 10:23 - 10:24:
Frågan om strandskydd är ett exempel på en fråga som brukar engagera vilket de två motionerna ”Strandskyddet måste skyndsamt förändras” respektive ”Strandskyddsfrågor att driva i regeringsställning” är goda bevis för.

Det finns traditionellt två bärande argument varför strandskyddet är ett viktigt verktyg. Dels handlar det om att skydda biologiskt värdefulla områden. Strandkanter, vägrenar, skogsbryn etcetera är ofta särskilt värdefulla när det gäller biologisk mångfald och är viktiga som spridningskorridorer. De behöver därför en särskild omsorg.

Det andra skälet till strandskyddets berättigande är allmänhetens fria rörlighet till stränder. I Sverige är vi – med rätta – stolta över vår allemansrätt. Möjligheten att få ta en strandpromenad är en djupt rotad självklarhet i vårt land. Detta är ett arv som är värt att vårda.

I takt med klimatförändringar lyfts också obyggda stränders skyddsmekanism fram som ytterligare ett skäl till att vara försiktig med att minska skyddets omfång.

Men samtidigt finns det av goda skäl en stor efterfrågan på strandnära bebyggelse då detta är en attraktiv miljö att bo i och det finns många exempel på målkonflikter, något som markägare och kommunpolitiker har fått erfara genom åren.

Ett grundläggande problem är att förutsättningarna runt om i landet ser så olika ut att det har varit utmanande att skapa en lagstiftning som är lagom vass och har en hög träffsäkerhet. För att ta ett par exempel: I Danderyd är idag ca 70 procent av stränderna redan exploaterade. I Jokkmokk är motsvarande siffra 1,5 procent. Lokala olikheter måste kunna få ett rimligt genomslag i hur regelverket ska se ut och hur det ska tillämpas.

I slutet på år 2020 överlämnades den statliga utredningen: ”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78)”. Utredaren hade i uppdrag att föreslå författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet görs om i grunden genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringstryck.

Denna utredning gick som vanligt på remiss och många viktiga synpunkter samlades in. Kristdemokraterna var med och framförd en del berättigad kritik på utredningen via sin representation i SKR. Förra regeringen presenterade sedan propositionen ”En ökad differentiering av strandskyddet” (prop 2021/22:168).

Denna proposition var en dålig kompromiss ifrån dåvarande regeringens sida och den stupade i riksdagen då den möttes av en majoritet som avvisade dess förslag. Kristdemokraterna var ett av partierna som röstade ned propositionen.

Det betyder dock inte att utredningen som föregick propositionen var utan värde. Den är så pass ny och relevant att det borde vara möjligt att använda sig av den som utgångspunkt för ett omtag av frågan.

Partistyrelsen instämmer med motionärernas förslag att det behöver göras förändringar i

strandskyddslagen men anser att det vore ett slöseri med tid och resurser att starta om processen från noll.

Mot denna bakgrund föreslår rikstinget besluta att motionerna ”Strandskyddet måste skyndsamt förändras” respektive ”Strandskyddsfrågor att driva i regeringsställning” anses besvarade i sin helhet, och därutöver besluta att ge PS i uppdrag att verka för att ett omtag görs för en översyn av strandskyddslagen i syfte att modernisera den och öka den lokala demokratins inflytande.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:23 är att anta tilläggsyrkande:
Ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att ett omtag görs för en översyn av strandskyddslagen i syfte att modernisera den och öka den lokala demokratins inflytande och därmed anse motionen besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:24 är att anta tilläggsyrkande:
Ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att ett omtag görs för en översyn av strandskyddslagen i syfte att modernisera den och öka den lokala demokratins inflytande och därmed anse motionen besvarad.

10:25 Förbjuda avel på hundraser med kongenitala defekter

Hundar och människor har vandrat sida vid sida i ungefär 15 000 år. Under årtusendena har hundarna förändrats genom medveten och omedveten avel och gått från vildsinta vargar till att vara tämligen beskedliga och kärleksfulla familjemedlemmar. I takt med att kunskapen kring genetik och djurmedicin ökat har dock baksidan med modern avel blivit allt mer uppenbar: vi avlar medvetet fram hundar som vi redan på förhand vet kommer ha medfödda problem med hjärta, andning, ögon, leder och rygg och andra lidanden. Det är oetiskt och det borde upphöra.

För att ta några exempel så lider franska bulldogs, och många andra trubbnosiga hundraser, av andningsproblem, i synnerhet vid varmt väder, till följd av att man velat avla fram en söt hund, som då fått förkortade andningsvägar. De lider också av ögonproblem av olika slag på grund av utstående ögon. Även skelett- och tandproblem är vanliga och direkta konsekvenser av avel. Hundraser med många hudveck får inte sällan böjveckseksem och ögonproblem. Det kan leda till stort lidande och är i en del fall, såsom för Shar pei, en direkt konsekvens av avel. Inte heller insidan är fri från problem. Exempelvis bär alla linjer av cavalier king charles spaniel på anlag för mitralisinsufficiens, ett hjärtfel som är den ledande dödsorsaken bland hundrasen.

Det finns två problem här. För det första handlar det om bristen på genetisk variation. Det är därför vi kan se genetiska problem i grupper som har haft ett begränsat inflöde i genpoolen över lång tid, exempelvis bland vissa etno-religiösa grupper och på mindre öar. Det beror inte på incest, utan på att människogruppen har varit så liten att den inte har kunnat upprätthålla en tillräcklig genetisk variation, varför genetiska skador har anrikats i gruppen och sjukdomar uppstått. Samma sak gäller bland hundstammar som blir avlade på i led efter led och till skillnad från människorna har inte något val att ta en partner utanför gruppen. Vi människor bestämmer åt dem. Då är också ansvaret för konsekvenserna vårt.

För det andra en strävan efter vissa utseenden och vissa egenskaper oberoende av hur det drabbar hundens hälsa. Vi prioriterar att franska bulldogs ska vara söta. Att de har svårt att andas och lätt får ögonskador och sjukdomar väger dessvärre alltför lätt i sammanhanget. De två problemen förstärker dessutom varandra. För att behålla utseendet på en hundras så kommer den att avlas på andra hundar av samma ras och även om de inte är nära släkt så saknas tillräcklig genetisk variation för att undvika medfödda sjukdomar, samtidigt som utseendet i sig

kan vara ett hälsoproblem. Därför är modern hundavel i grunden problematisk.

Samtidigt finns det grader i hur hälsosamma olika hundraser är och professionell hundavel kan ske på olika vis, där vissa uppfödare sköter sig bättre än andra. Ytterligare en problematik är räddningshundar, som inte bör förhindras få ett bättre liv i Sverige och det behöver vidare göras en gränsdragning mellan sådana medfödda defekter som är allvarliga och sådana som inte föranleder några men för hunden. Därför inriktar sig den här motionen framförallt på uppfödning av de hundraser som till sin natur är sjukliga och landar i slutsatsen att gränsdragningsproblemen behöver hanteras inom ramen för en offentlig utredning. Men att frågan är svår och innebär gränsdragningar får inte innebära att vi fortsätter sätta människors vilja att ha söta husdjur framför hundars väl och ve.

Attsats 1: Att utreda frågan om ett förbud mot avel på och import av hundraser med medfödda hälsoproblem till Sverige

Attsats 2: Att verka för att frågan drivs även i den Europeiska unionen

Stockholm 2023-04-05

Fredrik Bergström

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Den kristdemokratiska synen på djurhälsa utgår från förvaltarskapsprincipen, som säger att människan har en rätt och en skyldighet att förvalta djur och natur med respekt och en långsiktig helhetssyn. Människan ska använda sin förmåga att ta ansvar till att uppnå etiskt hållbara resultat. Motionären belyser ett tydligt problem där människan vid aveln av hundar i alltför stor utsträckning har utgått från egna önskemål och bortsett från vad som är gynnsamt för hundens utveckling, med resultatet att hunden utsätts för sjukdomsrisker som inte hade funnits utan människans ingripande. Distriktsstyrelsen bedömer att förutsättningarna för avel av vissa hundraser därför bör utredas. Med tanke på att djurhållning i stor utsträckning regleras genom EU-regler bör frågan även drivas på EU-nivå.

Stämman beslutar enligt partidistriktssårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att utreda förutsättningarna för fortsatt avel av hundraser med medfödda hälsoproblem.
Attsats 2: att anta attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären beskriver i motionen hur ideal skapade av oss människor på ett olyckligt sätt kan leda till minskad livskvalitet för andra varelser, i detta fall hundar. Partistyrelsen delar den problembeskrivning som motionären presenterar och ser detta som ett tydligt exempel på etikens betydelse för att skapa ett gott liv som inkluderar hela skapelsen.

I likhet med Stockholmsdistriktet instämmer partistyrelsen med att dessa frågor hänger samman med regelverk inom den Europeiska unionen och det är därför lämpligt att driva detta på EU-nivå. Men det finns också ett ansvar för oss nationellt att ha en god djurhållning och ett regelverk som skyddar hundars välbefinnande.

Partistyrelsen föreslår rikstinget att anse första att-satsen besvarad och därutöver ge PS i uppdrag att verka för att utreda förutsättningarna för fortsatt avel av hundraser med medfödda

hälsoproblem i enlighet med motionens intentioner. Partistyrelsen föreslår rikstinget att bifalla den andra att-satsen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att ge ett uppdrag till partistyrelsen att verka för att utreda förutsättningarna för fortsatt avel av hundraser med medfödda hälsoproblem i enlighet med motionens intentioner och därmed anse attsats 1 besvarad.
Attsats 2: att anta attsatsen

10:26 Jordbruksverkets hundregister utökas med vaccinationsregister

Antalet hundar i Sverige har ökat från 881.000 år 2017 till drygt 1.083.000 år 2022. Förra året (2021) nyregistrerades drygt 78.000 hundar hos Jordbruksverket. Alla hundar måste registreras.

De flesta hundägare som åker utomlands med sin hund vet att djuret måste ha pass och vaccinera sig t.ex mot rabies (olika regler för olika länder). Alla vaccinationer med typ och datum förs in i passet.

Vad innehåller då Jordbruksverkets register: Ägare, hundens namn, chipid, ras, kön, registreringsdatum och färg. Dvs inga pass eller vaccinationsuppgifter. Ett chip monteras under djurets skinn. Med en chipläsare avläses djurets id och ägaren kan identifieras. Däremot kan man inte t.ex vaccineringar.

Hundar upp till 8 kg för flyga inne i en kabin. Detta gör att många med en större hund eller med flera hundar bilar. Jag har vid en resa passerat 10 gränsöverfarter utan kontroll. Vid infart till Sverige (Helsingborg) har tullen inte ens gått ut ur kuren fast jag kört på ”rött”. I oktober 2022 registrerades 10 st stulna (svenska) husbilar i Spanien. Har man då blivit av med hundpass eller t.ex förvarat hundens pass i en handväska som blivit stulen. Kan man inte resa hem. Det tar 22 dagar efter man uppsökt veterinär innan man kan lämna landet. Hunden riskerar att avlivas om man blir påkommen.

Det finns en stor oro hos veterinärer om ökad rabiessmitta. Antalet ärenden som anmäldes 2020 var 86 st, 2021 ökat till 199 st och redan sommaren 2022 var det 192 stycken. Antalet stoppade hundar vid gränsen var år 2020 294 st och 2021 hela 523 st.

Om hundägaren vid vaccination vid utlandsresa som av veterinär registrerades hos Jordbruksverket skulle dels tullens arbete underlättas, dels risken för avlivning av hunden minimeras. Det finns ett bevis att hunden är vaccinerad mot t.ex rabies. Kostnaden för denna registrering finansieras av hundägaren i samband med vaccinationer.

De flesta seriösa hundägare har en fast djurklinik och veterinär som de vänder sig till. De för ett eget register med hundens alla vaccinationer m.m.

Källa: Jordbruksverket, SKK, Evidensia och Agria.

Attsats 1: att i Jordbruksverkets register för hundar införes vaccinationer.

Attsats 2: att i Jordbruksverkets register för hundar införes ansvarig djurklinik.

Nacka 2023-04-02

Stefan Eckardt

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären pekar på ett tydligt och avgränsat problem som är relaterar till internationella resor i sällskap med en eller flera fyrbenta familjemedlemmar tillhörande Canidaegruppen. Motionären pekar också ut lämpliga åtgärder för att lösa det utpekade problemet.

Partistyrelsen finner att det är en god balans mellan problem och föreslagen lösning och att det finns en kostnadseffektiv prägel över förslaget. Partistyrelsen föreslår rikstinget att bifalla motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anta motionen

10:27 Gruvor i Sverige, tillstånd och energi

Idag finns det 12 gruvor i produktion i Sverige, samtliga är metallgruvor Sverige är en av de största gruvländerna i EU och är även en betydande producent av zink och bly i världen, på tionde respektive nionde plats av största producenterna i världen. 92 procent av EU:s järnmalmsproduktion fanns i Sverige 2020. Gruvnäringen omsatte totalt 49 miljarder kronor 2020. Exporten är viktig del av Sveriges ekonomi och BNP.

De befintliga gruvorna har en viss livslängd och den förlängs med nya fyndigheter. Fyndigheter för eventuellt nya gruvor finns också. För att en ny gruva ska kunna etableras krävs en del faktorer. Malmkroppens storlek och halt, tillgång till energi, möjlighet för tillstånd mm.

Energi
Malm är malm först när gruvan bevisat lönsamhet i brytningen. För att nå lönsamhet krävs en viss höjd av produktion. Så i befintliga gruvor krävs ibland produktionsökning för gruvans fortsatta existens, vilket skapar ett behov av mer energi. Även när fyndigheter går på djupet ökar energibehovet. Samtidigt konkurrerar gruvor med till exempel Tech-bolagens satsningar och planerade satsningar om behov av elektricitet. Finns inte el till gruvorna hotas framtiden för gruvorna och allt som följer med det, en avveckling är då påbörjad.

Tillstånd
Tillgången till metaller och mineral är avgörande för det moderna samhället och inte minst för att klara klimatmålen. Miljötillstånd är viktigt för att gruvor ska bedrivas på rätt sätt och om etableringar är lämpliga. Kraven på verksamheten har ökat med åren, på gott och ont. Gruvornas verksamhet har blivit betydligt renare än förr, samtidigt är processen att lyckas få ett tillstånd alltmer komplext och tar väldigt lång tid. Så pass komplext att endast de få stora bolagen har kraft, idag börjar även de ha problem. Klarar inte våra svenska av detta så kommer inte de utländska med ännu större muskler ändå inte ge sig på detta. Detta scenario kan göra att svensk gruvnäring sakta kommer att avvecklas. Tillstånden hanteras av Länsstyrelsen, de olika kontoren kan ha olika tolkningar och agendor som påverkar utgången.

Gruvnäringen är viktig för Sverige, för klimatet, för samhällsnyttan och för självförsörjningsgraden. Svensk brytning är också väldigt ren och etisk jämfört med andra länders gruvdrift.

Vi föreslår rikstinget besluta att:

Attsats 1: Ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att säkra och prioritera Sveriges energitillgångar till de verksamheter som är av riksintresse.

Attsats 2: Ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att miljölagstiftning i större utsträckning ska kunna anpassas i enskilda fall, så att olika intressen som miljö, natur, klimat och mineralnäring kan vägas mot varandra.

Attsats 3: Ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att effektivisera tillståndsprocessen.

Kåge 2023-01-31

Petter Ershag, Per Boström, Hans-Inge Smetana-Nilsson

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter upp gruvnäringens betydelse för klimatomställningen. Partistyrelsen instämmer i deras beskrivning.

Näringslivet är stort och mångfacetterat – precis som sig bör – men vissa näringar kommer före andra i värdekedjan och till dessa hör gruvnäringen. Den är förutsättning för så mycket annat som vi vill åstadkomma. Utan en vital gruvnäring, inget bra samhällsbygge. Så skulle man lite drastiskt kunna sammanfatta det hela.

Men vi måste också vara ödmjuka och inse att gruvbrytning påverkar den plats där exploateringen sker på olika sätt, främst genom utsläpp av metaller och andra ämnen till vatten, men även buller, vibrationer och damm vilket kan skapa olägenheter för närboende. En av de mest uppenbara effekterna är att gruvverksamhet tar mark i anspråk och förändrar landskapsbilden. Detta ska vi inte förringa, men det går att hantera och minska genom kloka åtgärder.

Det är därför glädjande att se hur gruvnäringen utvecklas och moderniseras. Den når framgång i sitt arbete att bli mer säker, mer klimateffektiv och mer produktiv. Ett konkret exempel på detta är när gruvbolaget Boliden 2012 installerade världens första wifi i en gruva så var det en världsnyhet. Att kunna kommunicera digitalt under jord innebar helt nya förutsättningar för produktionsstyrningen, med avancerade möjligheter att till exempel fjärrstyra maskiner, något som kunnat leda till både ökat produktivitet och högre säkerhet för gruvarbetarna.

Att Sverige varit världsledande i att föra den här utvecklingen framåt kan vi faktiskt tacka våra höga lönekostnader, säkerhetskrav och hårdare miljökrav för. Detta har vässat vår gruvnäring och gjort den mer konkurrenskraftig.

I ljuset av detta är det en klok idé att utvinna kritiska jordartsmetaller i Sverige istället för att importera dem ifrån länder som inte riktigt har våra krav vad gäller säkerhet, miljö eller mänskliga rättigheter.

Vi bejakar den svenska gruvnäringen och ser den som ett nödvändigt verktyg för att kunna brygga över vårt samhälle till att vara ett modernt välfärdsland som klarar av klimatmålen.

Självklart ska vi återvinna resurser. Det görs redan, men vi kan nå ännu längre. Detta kommer dock inte att räcka till alla behov utan vi måste även kunna starta nya gruvor om vi ska klara omställningen. Då handlar det om att korta beslutsprocesser och göra Sverige till ett mer attraktivt land för gruvnäringen. En stabil, prisvärd och leveranssäker energiförsörjning för att

Sveriges näringsliv ska kunna utvecklas oavsett om det gäller exempelvis gruvnäring, batterifabriker eller klimatsmart cement är en kärnfråga och är mycket högt prioriterad i vårt regeringsarbete.

Mot bakgrund av att partiet redan arbetar helt i linje med motionärernas förslag anses motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

10:28 Miljölagstiftningen får inte förhindra utvecklingen av Sverige

Miljön är viktig för oss alla, men det behöver inte betyda att den ska försvåra för människorna och företag att leva, verka och utvecklas. Vi ser på nära håll hur till exempel gruvnäringen har en alldeles för lång och byråkratisk beslutsväg innan tillstånd ges. Det krävs alldeles för mycket dokument och handlingar – allt detta genererar i slutändan dyrare omkostnader för oss medborgare.

Idag har vi en miljöbalk som till viss del är utformad av extremister och aktivister som vill hindra utvecklingen av vårt land.

Jag yrkar på att Kristdemokraterna ska arbeta för

Attsats 1: att en revidering av miljöbalken omgående genomförs, så att den inte omöjliggör viktiga näringar i Sverige, som till exempel gruvdrift.

Attsats 2: att den utformas så att den inte fördröjer, förhindrar och fördyrar tillståndsprocessen mer än nödvändigt.

Attsats 3: att miljöfrågorna ska behandlas mycket mera effektivt och med mindre regelverk, så att inte landets utveckling ska hämmas.

Haparanda 2023-04-05

Lars-Erik Wikberg

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:29.

10:29 Reformera miljöbalken

För drygt 25 år sedan beslutade riksdagen att införa miljöbalken. Sen dess har miljöfrågorna ändrat karaktär. Från en önskan att bevara naturen i så ursprunglikt skick som möjligt så har nu klimatet seglat upp som den stora miljöfrågan.

För att rädda klimatet behöver världen elekrifieras vilket bl a kräver tillgång till olika mineral. Den svenska miljölagstiftningen sätter i många fall stopp för eller försvårar utvinning av exempelvis material för batteritillverkning. Väsentliga delar av svensk bygg- och anläggningsindustri, främst kalkutvinningen på Gotland, hotas också av samma skäl. Förekomsten av rödlistade arter kan stoppa en samhällsnyttig utvinning även om arten är väl representerad på andra områden.

Utan att förringa vikten av den orörda naturen så måste värdet av den miljö som människan åstadkommer ges större vikt i miljöpolitiken. Detta nya synsätt måste komma till uttryck i en modern miljöbalk.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna bör verka för en reformering av miljöbalken så att den av människan skapade miljön värderas högre.

Enskede 2023-04-04

Lars Hultkvist

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären pekar på behovet av att reformera miljöbalken som infördes för 25 år sedan. Kristdemokraterna anser att vi har ett ansvar att förvalta den jord vi ärvt och som vi ska överlämna till nästa generation i ett bättre skick. Ett av de största hoten mot vår planet är klimatförändringarna. Miljöbalken speglar ibland inte behovet av klimatfrämjande åtgärder eller den avvägning mellan olika intressen som ibland måste göras.

Ska Sverige nå målen om nettonollutsläpp till 2045, samtidigt som vi stärker svensk konkurrenskraft och möjligheten till fler jobb, behöver vi göra kloka avvägningar mellan olika intressen. Många gånger angelägna miljökrav får inte sätta stopp för klimatomställningen eller utvecklingen av industrins konkurrenskraft. Ex behöver vi kunna möjliggöra utvinning av sällsynta jordartsmetaller, andra metaller och mineraler som behövs i tillverkningen av elektriska motorer eller batterier. I Kristdemokraternas klimatpolitiska handlingsprogram framhålls behovet av att reformera Miljöbalken och att samhälls- och klimatperspektivet bör väga tyngre i tillståndsprocesserna där intressekonflikter uppstår. Miljölagstiftningen, där miljöbalken ingår, ska ses över, men också andra åtgärder ska vidtas som kan korta tillståndsprocesserna och främjar industrin gröna omställning och dess konkurrenskraft. Regeringen har initierat flera åtgärder med syfte att stötta klimatomställningen.

Regeringen avser att förenkla och förkorta miljötillståndsprövning enligt miljöbalken. Regeringen har också aviserat att ta bort förbudet i Miljöbalken mot att Sverige kan ha fler än tio kärnreaktorer i drift samtidigt och på fler platser än idag, med syfte att stärka kraftproduktionen av fossilfri, planerbar el.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 10:28 - 10:29:
I de två motionerna ”Miljölagstiftningen får inte hindra utvecklingen av Sverige” och ”Reformera miljöbalken” lyfts det fram kritik mot gällande lagstiftning och motionärerna menar att den bör ändras för att det ursprungliga syftet med miljöbalken har kommit i skymundan genom årens lopp.

Partistyrelsen instämmer inte i bilden av att miljöbalken är delvis utformad av extremister och aktivister. Den är ett resultat av riksdagens mödosamma lagstiftningsarbete och även om det bland partierna fanns olika alternativa förändringsförslag – på det rimliga sätt som en demokrati brukar kännetecknas av – var det inte en aktivistisk process som skedde i kammaren när miljöbalken beslutades.

Däremot kan partistyrelsen dela bilden av att tillämpningen av lagstiftningen över tid har

kommit att bli alltmer stuprörsinriktad och att ett nödvändigt helhetsgrepp utifrån klimathänsyn har kommit i skymundan. Det är viktigt att det görs en avvägning på en övergripande nivå när myndighetsbeslut ska fattas så att klimatnyttan av ett beslut gör ett tungt avtryck och att den totala miljönyttan inte suboptimeras.

Stockholms län har i sitt remissvar gjort en gedigen redovisning av hur partiet jobbar i regeringsställning och partistyrelsen instämmer i den referens som Stockholmsdistriktet gör till partiets klimatrapport.

Mot bakgrund av att partiet redan jobbar i enlighet med motionärernas intentioner föreslår partistyrelsen att motionen ”Miljölagstiftningen får inte hindra utvecklingen av Sverige” anses besvarad i sin helhet. På motsvarande sätt och med likartad argumentation föreslår partistyrelsen att motionen ”Reformera miljöbalken” anses besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:28:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:29:
att anse motionen besvarad

10:30 Ekologi och de minsta småskaliga vattenkraftverken

Vattenkraften är oerhört viktig för Sveriges elförsörjning, välbefinnande och som förutsättning för svensk industri. I Sverige finns det ca. 2100 vattenkraftverk, av dessa är det 204 vattenkraftverk som står för 95 % av vattenkraftens totala elproduktion. Dessa 204 storskaliga bidrar med den viktiga reglerbara kraften, som t e x balanserar dagens utbyggnad av vindkraft, och står för ett stabilt elnät. Av de 2100 vattenkraftverk är 1030 eller 49 % i storlek som en bilmotor 125Kw eller mindre. De övriga 870 vattenkraftverken ligger mellan 125kW och 10MW. De minsta 1030 bidrar totalt med 0,2 % av Sveriges elproduktion. Detta motsvarar 2 månader av Sveriges ständiga ökning av vindkraftsproduktion.

Varje enskilt vattenkraftverk, stort som litet har en omfattande påverkan på ekologin i våra strömmande vatten. Turbiner strimlar, ål och fisk. De dammar som krävs hindrar arters spridning och vandring, vandringen som för flera arter är en förutsättning för fortplantning. Vattenkraften påverkar inte bara växt och djurlivet utan också boende längs våra vattendrag. Dessa kraftverk saknar i många fall helt tillstånd och har inga vandringsvägar för fisk.

Sverige som en del i EU har åtagit sig att uppnå god ekologisk status i våra vatten till år 2027. Att skapa konnektivitet är här en förutsättning. Detta innebär möjligheten till spridning och fria passager för djur, växter, sediment och organiskt material i uppströms och nedströms riktning, samt från vattenförekomsten till omgivande landområden.

Vattenförvaltningens tredje statusklassning för ekologisk status visar att hög eller god status uppnås i 53 procent av sjöarna och i 34 procent av vattendragen. Den vanligaste orsaken till att vattendrag inte uppnår god status är att de är fysiskt påverkade av till exempel dammar, rensningar och rätningar.

Vi Kristdemokrater vet att vattenkraften fyller en mycket viktig roll i Sveriges energisystem. Vid omprövningar av tillstånd ska det finnas en balans mellan exempelvis fiskens behov av vandringsvägar och å andra sidan elproduktion, kultur- och miljöintressen. Vi bör vara ett parti som värnar miljön på flera sätt. Inte bara klimatet utan även de ekologiska systemen. Därför måste det i vår diskussion finnas en god balans där äganderätten, elproduktionen och

småskaligheten kan vägas mot det gemensammas bästa och förvaltarskapstanken. Vi måste ställa skada mot nytta.

Vi föreslår rikstinget besluta att:

Attsats 1: Ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla vår miljöpolitik där ekologi får en starkare status.

Attsats 2: Ge partistyrelsen i uppdrag att utreda nyttan med de minsta småskaliga kraftverken med effekt under 125kw kontra dess påverkan på det ekologiska systemet.

Attsats 3: Ge partistyrelsen i uppdrag att tydliggöra Kristdemokraternas linje gällande den småskaliga vattenkraften på ett sådant sätt att balansen mellan nytta, kultur, ägande, ekologi och förvaltarskapstanken framgår.

Kåge 2023-01-31

Petter Ershag, Hans-Inge Smetana-Nilsson, Liza-Maria Norlin

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och att den skickas vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 10:31.

10:31 Utveckla vattenkraftens möjligheter

Tidöavtalets avsnitt om vattenkraften innebär att politiken äntligen sätter stopp för vattenförvaltningens systematiska strävan att minska den storskaliga vattenkraftproduktionen och att riva alla småskaliga vattenkraftverk. I ett läge där alla är överens om att Sverige behöver mer el, inte minst för att av klimat- och miljöskäl elektrifiera industri och transporter, fortsätter dessa myndigheter att driva en linje där den lokala vattenmiljön står över inte bara elförsörjningen utan också alla andra samhällsnyttor som bygger på den småskaliga vattenkraftens oftast månghundraåriga dammar.

Att riva ut den småskaliga vattenkraften minskar elproduktionen med närmare 5 TWh, som till största delen produceras i södra Sverige under vinterns höglasttid, det vill säga när vi behöver kraften som mest. Myndigheternas krav på den storskaliga vattenkraften ser ut att innebära en produktionsminskning på 7 - 8 TWh. I båda fallen minskar också den reglerförmåga som blir allt viktigare i takt med att alltmer sol- och vindkraft ansluts till nätet. I stället för att som den tidigare regeringen köra över äganderätten och låta myndigheterna riva ut 12 - 13 TWh vattenkraft, kan den i stället ökas i befintliga kraftverk med 5 TWh i de mindre och 7 – 8 TWh i de större. Det inte bara förbättrar elförsörjningen med ca 25 TWh, det innebär 35 % mindre utsläpp av växthusgaser.

Mot ovan bakgrund, och med syfte att utveckla vattenkraftens möjligheter, yrkar jag att partistyrelsen ska verka för:

Attsats 1: Att den småskaliga vattenkraftens betydelse för elförsörjningen värnas och utvecklas.

Attsats 2: Att den politiska styrningen av vattenförvaltningen ökas på det sätt vattenförvaltningsutredningen (SOU 2019:66) föreslog.

Attsats 3: Att det görs en bedömning av kostnadseffektiviteten i olika åtgärder så att

undantaget mindre stränga kvalitetskrav kan tillämpas.

Attsats 4: Att EU-rätten tolkas genom politiska beslut, främst i miljöbalken, men också i de två vatten-förordningarna.

Attsats 5: Att alla vattenförekomster med dammar KMV-klassas så att kravnivån sänks och att därigenom andra samhällsintressen inte hotas.

Attsats 6: Att lagtexten om att äldre rättigheter gäller preciseras ytterligare så att även dessa vattenkraftverk ska kunna omprövas för att få moderna miljövillkor och fortsätta sin verksamhet.

Attsats 7: Att i den nationella planen förs in att länsstyrelserna ska beräkna möjliga effektökningar liksom de andra elsystemsnyttor som följer därav.

Attsats 8: Att en ansökan om effektökning i samband med omprövning av miljövillkor ska handläggas som ändringstillstånd.

Attsats 9: Att den nationella planens riktvärden blir tvingande för myndigheterna.

Attsats 10: Att i den nationella planen även de mindre vattendragen får ett individuellt riktvärde.

Fagerhult 2023-04-01

Carl-Wiktor Svensson, Kjell-Arne Ottosson

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Vattenkraften är den äldsta och viktigaste av våra energikällor. Många är byarna och städerna som växt fram i anslutning till olika sorts vattenkraft sedan den började användas under medeltiden. Det finns över 40 000 forssträckor i Sverige, varav ca 5 % i dag används för någon av Sveriges ca 1 900 småskaliga vattenkraftverk. Tillsammans producerar de koldioxidfri el motsvarar 860 000 hushålls elanvändning per år.

Många svenskar bor än idag vid eller i närheten av någon de sjöar, dammar och vattendrag där vattennivån hålls uppe tack vare kraftverkens fördämningar. Utan dessa skulle vattenspeglarna försvinna, bryggor och båtar hamna på torra land, dricksvattenförsörjningen försvåras och översvämningar skulle bli svårare att hantera.

Många lantbruk, industrier, samhällen, byar och städer har sedan urminnes tider på olika sätt använt vattnets kraft. Dessvärre har en vantolkning av EU:s Vattendirektivs krav på den småskaliga vattenkraften lett till att en överimplementering vilket har fått till följd att länsstyrelser och vattenmyndigheter beslutar om rivning av fullt fungerande kraftverk på löpande band. Resultatet är förstörda ekosystem, kulturmiljöer och livsviktig energiproduktion.

Det är djupt beklagligt då klimatförändringarna är de största hoten mot den biologiska mångfalden och en rik fauna och flora i vattenmiljön – och vattenkraften är ett av de viktigaste verktygen vi har för en mer hållbar koldioxidfri energiproduktion. Det är av största vikt i utformandet av framtidens regelverk för den småskaliga vattenkraften komma ihåg det. Liksom att överallt där det finns vattenkraft är också vattendragen sedan medeltiden ”kraftigt modifierade” och ska också klassas så. Den planerade omprövningen kan inte utgå från en skev bild av ”jungfruliga vatten”, som om landskapet inte förändrats under de senaste 1 000 åren. Den måste utgå från dagens situation där vi använder vattnet för elproduktion, som dricksvatten, för bevattning, i industriproduktion, för rekreation, för fiske, och inte minst ser det som en del i vårt kulturarv. Det finns många goda anledningar att värna och utveckla den småskaliga vattenkraften.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 10:30 - 10:31:
De två olika motionerna om vattenkraftens plats i energiproduktionen har lite olika ingångsvinkel. Motionen ”Ekologi och de minsta småskaliga vattenkraftverken” riktar in sig på miljöaspekten inom lagstiftningen, medan motionen ”Utveckla vattenkraftens möjligheter” mer lägger betoningen på produktionsaspekten.

Båda motionerna står dock på samma grund – det vill säga att vattenkraften är en nödvändig del av den svenska energimixen. Den står för en mycket stor del av vår elproduktion och så vill partiet att det ska förbli över överskådlig tid. Den har dessutom mycket stora kvaliteter eftersom den bidrar till systemnyttan och ger värdefulla reglermöjligheter. Sverige är ett av världens mest vattenkrafttäta länder och detta är en starkt bidragande orsak till vårt lands framgångar att både kunna vara ett utvecklat industriland med hög välfärd samtidigt som vi har låga utsläpp av klimatpåverkande gaser. Ett arv som vi ska vårda och utveckla.

Det förtjänar att påminnas att det finns ingen energiproduktion som inte har några nackdelar eller saknar problem, detta gäller även vattenkraften förstås. Men då gäller det att i största möjliga mån förebygga eller i vart fall minska de negativa effekterna så långt det är möjligt taget med hänsyn till kostnadseffektivitet.

Många av verken byggdes vid en tid då dagens ambitioner inom miljöhänsyn inte var aktuella och den lagstiftning vi har idag ställer högre krav på bland annat energiproduktion och dess påverkan på den omgivande miljön. Sverige kan inte välja om vi ska implementera Vattendirektivet eller inte. Det ska genomföras. Men däremot kan vi välja att anpassa vår lagstiftning mer eller mindre utifrån de möjligheter till undantag som finns. Som en detalj kan man också påminna sig om att Vattendirektivet i första hand bärs upp av en ambition att garantera rent dricksvatten, det är inte fiskets intressen som är i direktivets fokus även om det är den aspekten som diskuterats mest i Sverige.

Det är mot denna bakgrund som vår regering har fattat det kloka beslutet att införa ett moratorium för vattenkraftens omprövning utifrån dagens miljölagstiftning. Detta beslut kom som en konsekvens av att många aktörer upplevde att myndigheterna inte tog tillräcklig hänsyn till undantagsmöjligheterna och att det inte fanns tillräcklig balans mellan de olika intressen som finns. Särskilt tydlig har denna kritik varit ifrån den småskaliga vattenkraftens företrädare.

Vid sidan av den småskaliga vattenkraften och dess berättigade uppmärksamhet pågår samtidigt en mycket intressant utveckling inom den storskaliga produktionen. Det statligt ägda Vattenfall som idag är Sveriges största vattenkraftsproducent har flera långt gångna planer på en storskalig nybyggnation av vattenkraft. Detta är något som inte hänt sedan 1990-talet.

Bakgrunden till detta är förstås det stora behovet av mer elproduktion givet vårt behov av klimatomställning. De olika projekten som Vattenfall utreder är samtliga belägna inom områden som redan är tagna i anspråk för vattenkraftsproduktion. Vi pratar således inte om att exploatera jungfruliga älvar. Men det stora hotet mot att dessa projekt ska kunna förverkligas är de långa ledtiderna i tillståndsprocesserna. Ett problem som vår regering har adresserat och arbetar intensivt med.

Förslag på svar på att-satserna i motionen ”Ekologi och de minsta småskaliga vattenkraftverken” följer här:
Att-sats 1: Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att anse den besvarad eftersom partiet redan arbetar för det som motionärerna efterfrågar.
Att-sats 2: Partistyrelsen föreslår rikstinget att anse att-satsen besvarad eftersom detta arbete

redan pågår som en konsekvens av regeringens beslut om moratorium.
Att-sats 3: Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta att anse motionen besvarad utifrån att partiet redan arbetar utifrån att det ska finnas en god balans mellan olika intresse såsom exempelvis miljö, produktionsförmåga och kulturhistoria.

Förslag till svar på att-satserna i motion ”Utveckla vattenkraftens möjligheter” följer här:
Mot bakgrund av att regeringen redan har fattat ett beslut om moratorium för vattenkraftens miljöomprövning och att motionens olika förslag ligger på en mycket detaljerad nivå där det kan vara svårt att se exakt vilka konsekvenserna blir i de enskilda fallen föreslår partistyrelsen rikstinget besluta att anse motionen besvarad i sin helhet, och därutöver fatta ett tilläggsbeslut som lyder ”att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att vattenkraftens fortsatta miljöomprövning ska ske i ljuset av en god balans mellan alla ingående intressen där möjligheten till undantag i Vattendirektivets regelverk ska användas i största möjliga mån”.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:30:
att anse motionen besvarad

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 10:31 är att anta tilläggsyrkande:
Ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att vattenkraftens fortsatta miljöomprövning ska ske i ljuset av en god balans mellan alla ingående intressen där möjligheten till undantag i Vattendirektivets regelverk ska användas i största möjliga mån och därmed anse motionen besvarad i sin helhet.

10:32 Solcellsstöd

Regeringen satsar ca 280 miljoner kronor 2023 till solcellsstöd. Det är bra att man stimulerar fastighetsägare att investera i solceller, men detta skulle kunna göras mycket smidigare och effektivare, genom att man får bankerna att miljöprofilera sig med att erbjuda räntefria solcellslån.

Detta skulle staten kunna göra genom att stötta bankerna och kompensera dessa. Idag får man max 50 000 kronor i solcellsstöd per person, det är vid en investering på 250 tkr. Om man inför ett räntefritt solcellslån, så skulle det med 3% ränta innebära att med 10 års avbetalning skulle man fått stöd med 75 tkr, samtidigt som man inte behöver betala extra för investeringen även om man måste låna till den. Det vill säga att man istället för att betala på elräkningen betalar av på lånet och samtidigt gör man miljön och landet en tjänst. Detta skulle även minska på byråkratin. Med tanke på det ökade elbehovet och framförallt behovet av miljövänlig el i Sverige så yrkar jag på

Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för att regeringen utreder möjligheten att införa ett räntefritt solcellslån.

Korpilombolo 2023-04-05

Peter Eriksson

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp solenergi som ett värdefullt tillskott i den totala energimixen och föreslår att partiet ska verka för att räntefria solcellslån ska utredas.

Kristdemokraterna vill se en energimix av alla tillgängliga fossilfria energislag och bejakar att solenergi ska ges goda förutsättningar för att kunna växa och bidra med värdefulla

kilowattimmar. Vi ser positivt på att skapa förutsättningar för mer mikroproduktion av grön el, något partiet reda har vekat för.

En privatperson som monterat upp egna solpaneler kan exportera överskottet till elnätet, det vill säga sälja elen vidare. Idag behöver den så kallade mikroproducenten registrera sig för moms vid försäljning över 80 000 kr och behöver även betala kapitalskatt om inkomsten överstiger 40 000 kr. Detta ger incitament för privatpersoner att inte producera mer el än upp till en viss nivå.

Därför vill Kristdemokraterna utöka försäljningsgränsen för när en privatperson behöver registrera sig för moms från dagens 80 000 kr. Kristdemokraterna är också öppna för att utöka avdraget för när en person behöver betala kapitalskatt för egenproducerad el, från dagens 40 000 kr.

Vi vill även göra det möjligt för dem som inte har ett eget tak att också få omfattas genom att inkludera kooperativ. Dessa reformförslag kommer inte på egen hand att lösa elbristen, men det är steg i rätt riktning för att ge incitament till mer el i våra elnät.

Att som motionären föreslår dessutom verkar för att införa ett räntefritt solcellslån anser partistyrelsen inte är ett alternativ som behöver utredas. Partistyrelsen anser att det redan finns tillräckligt många förslag som leder utvecklingen år rätt håll och föreslår därför rikstinget att avslå motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10:33 Inför moratorium för vindkraften, dvs stoppa vindkraftsutbyggnaden omedelbart och starta aldrig upp den igen!

Tidöavtalet
Direktiv samt arbetsprojekt Klimat och energi 1. Inledning Denna projektplan beskriver hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna, och Liberalerna i ett samarbetsprojekt kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att trygga energiförsörjningen och åstadkomma en effektiv klimatomställning. Samarbetsprojekten bereder politiska frågor från ax till limpa, från problemanalys till genomförande av reformförslag. Inom ramen för projekten genomförs beredningsprocesserna i sin helhet avseende exempelvis utredningsdirektiv, propositioner till riksdagen, förordningsändringar som följer av ny lagstiftning, EU-ärenden som påverkar de frågor som samarbetsprojektet omfattar, samt i förekommande fall också uppdrag, utredare eller regleringsbrev till myndigheter i samarbetsprojekten. Samarbetsprojekten bedrivs med fasta former för avstämning, information och beslut. I ärenden som faller inom ramen för samarbetsprojekten ska formell samordning i Regeringskansliet ske på samma sätt mellan alla samarbetspartier. Det blir garanten för fullt och lika inflytande mellan samarbetspartierna. Samarbetet innebär också att de ingående partierna inte ensidigt samverkar med andra partier i riksdagen i de frågor som direktiven till samarbetsprojekten omfattar.

1.1 Syfte och mål
Syftet med projektet är att ta fram och genomföra konkreta politiska förslag som löser Sveriges viktigaste samhällsproblem med att återupprätta ett fungerande elsystem, med ökad elproduktion och låga elpriser samt att möjliggöra en effektiv klimatomställning. Förutsättningar för planerbara fossilfria kraftslag ska förbättras för att öka produktionen av ren el. Hushåll ska få rimliga och förutsebara elpriser. Företag ska växa och anställa fler. Inom klimatpolitiken förbättras förutsättningarna för att industrin och transporterna ska kunna ställas om och därmed bidra till Sveriges effektiva klimatomställning. Det sker genom en effektivisering av

styrmedel och stöd, färre administrativa hinder och satsningar på ny teknik. Där så är relevant bör nära samverkan med svenskt näringsliv, den offentliga sektorn samt civilsamhälle och forskning eftersträvas. Målet är att återupprätta elsystemet så att människor och företag får stabila och låga elpriser samt att minska utsläppen genom att öka effektiviteten i omställningen.

Motivering
Tidöavtalet är bra men kunde haft ett tydligare till nej till vind och solsubventioner! Kärnkraft behöver inget komplement som energi lager eller backupkraft och är lätt att skala upp för att ge oss säker, ren, billig, stabil energi som behövs för att fasa ut kol, olja, gas. Sol/vindkraft behöver däremot komplement för att fungera på systemnivå som energi lager och backupkraft, som i dagsläget innebär olja+ gas och kol, men det är ju precis det vi fasar ut! NEJ till Sol och vindkraft som utöver dagens generat stora investeringar och ingrepp i natur, innebär extra investeringskostnader och ingrepp i naturen.

Exempel som undviks med kärnkraft.:
- utbyggda älvar, ej troligt (saknar älvar i område SE3, SE4, 4 återstående nationalälvar i norra Sverige)
- batterilager, ej trolig (mängd batterier, ekonomi, materiel, naturpåverkan)
- vätgas, ej trolig (ekonomi, teknik, verkningsgrad, elbehov, framställning, lagring, materiel)
- nytt och överdimensionerat elnät (ofantlig kostnad)
- pumpkraft, ej trovärdig (ekonomi, elbehov, teknik)
- kostnad för nedsläckning (påverkar vår ekonomi negativt)
- förluster i investerat kapital (påverkar vår ekonomi negativt)
- fågeldöd
- värdeminskning i landskap, mark, skog, fastigheter, hus, utsikt, friluftsliv, naturupplevelse, välmående
- subvention/ elcertifikat, kostnad (påverkar vår ekonomi negativt)
- sopförbränning
- import av sopor
- flerfaldigt ökade koldioxidutsläpp
- ökad användning av icke-förnybara resurser
- försämrad hållbarhet
- Ett sämre elsystem
- Kraftigt höjda el kostnader ((Energy Return On Investment sjunker från 75 till 4!)
- Utarmad demokrati och rättssäkerhet
- Energifattigdom

För mig är valet lätt, bygg KÄRNKRAFT.

Jag yrkar att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: ATT införa moratorium för vindkraften

Kungälv 2023-02-23

Sven Albinsson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären tar upp angelägna frågor kring Sveriges utmaningar gällande energiförsörjning. Elektrifieringen av fordon och industri kommer kräva mycket el. Enligt prognoserna som även räknar in den stora industriomställningen i norra Sverige behövs närmare 310 TWh 2045, jmf med dagens 140 TWh.

Det kommer därför behövas en kraftig utbyggnad av fossilfri elproduktion som kan täcka det stora underskottet på effekt och skapa förutsättningar för elektrifieringen. Därför behövs ett grundligt arbete för att säkerställa tillräcklig utbyggnad av elproduktion på lång sikt, precis som Tidöavtalet och motionären anger.

Utbyggnadsbehovet är enormt, inte bara i anslutning till de nu väldigt expansiva processerna inom ny teknik inom industri och transport, utan även för alla övriga verksamheter och att privatpersoners elkonsumtion ökar.

Svenskt Näringsliv har under ledning av energiforskaren Staffan Qvist publicerat rapporter under samlingsnamnet ”Kraftsamling elförsörjning”. Där har man grundligt räknat igenom alternativ där energimixen har olika profil och man landade i slutsasten att den mest kostnadseffektiva elproduktionen består huvudsakligen av tre ben: Vattenkraft, kärnkraft och vindkraft. Sedan behöver vi kraftvärme, solenergi och självklart även en klok energieffektivisering också. Svenskt näringsliv har bland annat räknat på alternativ utan utbyggd vindkraft och det går att få tillräckligt med el även i detta exempel men den sammanlagda kostnaden blir högre och är därmed inte lika attraktivt.

Till följd av att flera kärnkraftsreaktorer stängts i förtid utan att ersättas av planerbar produktion så står södra Sverige med en bristande tillgång på koldioxidneutral el som kan hantera effektbrister. Effektbristen i södra Sverige har lett till att oljekraftverket i Karlshamn flera gånger behövt startats och att södra Sverige är belagt med ett betydligt högre elpris än norra Sverige.

Med en återgång till olja och kol som energikällor tappar Sverige hela sin trovärdighet som klimatledande nation. Behovet är stort av en förhöjd överföringskapacitet från norr till söder. Det är då synnerligen besvärligt att det idag kan ta upp till 10 år för att få tillstånd för en elledning.

Kristdemokraterna har sedan tidigare presenterat ett antal förslag för att främja en fossilfri elproduktion. I dessa förslag ingår ett planeringsmål om 300 TWh/år, ett dubbleringsmål för transmissions- och regionnäten, ett uttalat leveranssäkerhetsmål, tillståndskrav på elmarknadens aktörer att bidra till målen, en slopad begränsning för kärnkraft vad gäller antalet reaktorer eller placering samt en EU-politik som utvecklar och inte avvecklar svensk elproduktion.

Det finns ingen energiproduktion som enbart har fördelar utan att samtidigt ha några nackdelar. Detta gäller även vindkraften. Den är inte den enda stora lösningen i bestämd form singular men den har en roll att spela i den totala energimixen. Vi vet att vindkraften väcker många känslor hos människor men vi måste utgå ifrån fakta när vi närmar oss förslag på lösningar.

Exempel på fördelar är att den har en skalbarhet, det är relativt korta ledtider att få ny kapacitet på plats och den landbaserade vindkraften kan leverera el på prisnivåer som är intressanta för både näringsliv och hushåll.

Samtidigt vet vi att det också finns nackdelar. När det gäller den landbaserade produktionen finns det uppenbara konflikter när det gäller intrång och vi vet att fastighetsägare kan få påtagligt nedsatta värderingar om de blir grannar till en vindkraftspark. Detta är något som partiet är medvetet om och därför har frågan tagits om hand av utredningen ”Stärkta incitament för utbyggd vindkraft” som fick tilläggsuppdrag som ett av de första besluten vår regering var med om att fatta efter valet 2022.

En annan kritik som brukar riktas mot vindkraften är att den inte är så utsläppsfri som man intuitivt kan tro. Själva produktionen är förstås väldigt fossilfri men gör man en livscykelanalys

(LCA) av ett vindkraftverk framkommer det att även denna energikälla orsakar en hel del utsläpp av växthusgaser. Inte minst beror detta på betongfundamenten som kräver mycket betong och stål. Produkter som är förknippade med stora utsläpp av växthusgaser. Men samtidigt vet vi att det pågår en offensiv produktutveckling i näringslivet för att klimatanpassa produktionen av betong och stål. Detta är något som över tid kommer att ge bättre profil för vindkraftens LCA. Det finns intressant forskning där man avser att bygga tornen av trä, vilket skulle sänka koldioxidavtrycket påtagligt. Ännu är den inte tekniken prövad i stor skala men utveckling pågår.

En vanlig farhåga som lyfts fram i debatten är att vindkraftverken är en källa till att mikroplaster sprids i naturen som ett resultat av att rotorbladen slits av väder och vind. Riksdagens utredningstjänst har nyligen gjort en grundläggande kartläggning av detta och en kort sammanfattning av deras rapport är att det saknas evidens för påståenden om att stora mängder plast sprids ifrån vindkraftverken. Det behöver göras mer vetenskapliga studier för att vi ska vara säkra på exakt hur stort problemet är men utifrån dagens kunskapshorisont kan man inte peka ut vindkraften som en stor källa till utsläpp av mikroplaster i naturen.

I jämförelse med andra branscher är nivåerna av allt att döma försumbara. Den största källan är vägtrafiken. En annan källa som fått mycket kritik är konstgräsplaner, där är det glädjande att se att utsläppen från dessa har minskat över tid, delvis som en följd av bättre skötsel och ökat förebyggande arbete. För vindkraftsproducenterna är det naturligtvis viktigt att fortsätta produktutvecklingen och arbeta för att minska problemen med spridningen av mikroplaster, även om nivåerna inte verkar vara så höga som det ibland framförs i debatten. Det är viktigt att hålla denna fråga under bevakning.

När det gäller vindkraften vet vi att den har högre kapacitetsgrad till havs än på land och att det är där den stora potentialen till ny produktion finns. Enligt Havs- och vattenmyndighetens (HaV) havsplaner kan den havsbaserade vindkraften framöver stå för 23–31 TWh/år.

Havsbaserad vindkraft ger inte samma problem med intrång som landbaserad och det visuella intrycket kommer att vara mycket begränsat ifrån landhorisonten. Men det finns särskilda utmaningar att beakta när man bygger till havs.

I rapporten ”Effekter av havsbaserad vindkraft på marint liv” som publicerats av Naturvårdsverket kan man läsa att det behövs åtgärder för att minska dödlighet kopplad till att fåglar kolliderar med kraftverken. Det är också konstaterat att grunda och strandnära miljöer är känsliga för störningar. Detta måste man ta hänsyn till vid grävarbeten och borrningar och det är viktigt att kunskapsunderlaget är gott för varje enskilt projekt då förutsättningarna skiljer sig åt från plats till plats.

En potentiell positiv effekt av havsbaserade vindkraftverk är att den hårda strukturen ger en reveffekt. Grönalger och fastsittande filtrerande organismer som blåmusslor och havstulpaner kan etablera sig, krabbor och humrar söker sig också till denna miljö. Detta ger således positiva effekter för biologisk mångfald och bättre vattenkvalitet med mer ljusinsläpp.
Men den havsbaserade vindkraften medför också högre kostnader för den som vill investera. Det är viktigt att låta marknaden mogna och att den havsbaserade vindkraften kommer att kunna etableras på egna meriter där det är lämpligt. Kristdemokraterna ser att havbaserad vindkraft har en roll att spela i framtidens energiförsörjning och kan konstatera att tekniken har mognat. Subventioner till havsbaserad vindkraft skulle dock ge oönskade effekter som inte svarar mot systembehovet.

Stamnätet är eftersatt och kräver betydande satsningar i hög takt för att kapacitetsproblem ska motverkas och systemet, som idag lider av inlåsningsproblem och obalanser, ska fungera bättre. Resurser behöver allokeras dit de kan få effektivast verkan. Till det ska läggas att marknaden mellan olika kraftslag snedvrids, med effekten att vi får en forcerad utbyggnad av vindkraftverk

till havs som riskerar att slå undan benen för befintlig och annan ny förnybar kraft samt för planerbar fossilfri kraft. Det är ett dåligt nyttjande av resurser som kommer försena snarare än att påskynda klimatomställningen.

De obalanser som alltmer pressar systemet visar snarare på behovet av planerbarhet och stabiliserande egenskaper. För att energisystemet och därmed även tillgången till el ska förverkligas krävs dock en mer smidig tillståndsprocess. Detta är något som arbetas intensivt med i Regeringskansliet och inom ramen för Tidöavtalet.

Vi kristdemokrater har sedan tidigare förslag om att lägga ner vattenmyndigheterna samt HaV. Myndighetsuppdragen skulle då läggas på Jordbruksverket och naturvårdsverket. Utbyggnaden av fossilfri el, korta tillståndsprocesser och se elsystemet i ett helhetsperspektiv är angelägen för både Sverige och för oss Kristdemokrater.

Men det är viktigt att politiken skapar goda förutsättningar och är teknikneutrala i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Tillstånd har getts till fler havsvindparker i närtid. Nu väntar vi med spänning när det första spadtaget för kärnkraft kommer kunna tas.
Sammantaget menar partistyrelsen att vindkraften har en roll att spela i svensk energiproduktion, både existerande och nytillkommande produktion. Att besluta om ett moratorium och därefter inleda en avveckling av vindkraft vore en olycklig suboptimering av den svenska energiproduktionen.

Partistyrelsen föreslår därför rikstinget att besluta om avslag på motionen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10:34 Stärkt rättssäkerhet kring Vindindustrin

För oss är vindkraften en viktig del av den svenska energimixen och tillsammans med exempelvis småskalig vattenkraft, solkraft - och fjärde generationens kärnkraftverk - ett viktigt redskap för att ställa om och fasa ut vårt beroende av smutsig olje- och kolkraft. Förvaltarskapstanken som innebär att vi har ett ansvar att förvalta det vi ärvt av tidigare generationer och lämna över det bättre till våra barn, är en av KD:s ledande principer. Därför är det viktigt att djur, natur och människor boende i närheten inte drabbas negativt av etableringen. Oron för sjunkande fastighetspriser, uteblivna utvecklingsmöjligheter och förlusten av naturvärden måste tas på allvar. Inte minst i tider när allt fler människor prioriterar livskvalité och vill komma närmre naturen. Vindkraftverken blir idag allt större liksom vindkraftens påverkan på de som exponeras för blixtljus, skuggor, det ”normala” vindkraftsbullret, infraljud, lågfrekvent ljud och amplitudmodulerat ljud. De verk som tidigare låg mellan 70–150 meter har nu ersatts av verk som är nästan lika höga som Eiffeltornet (270–300 meter höga).

Givetvis innebär större verk mer miljöpåverkan och därmed ett behov av att anpassa regelverket. Om de senaste årens utbyggnad av de allt större verken lärt oss något så är det att en gräns på 40 decibel sällan räcker. Inte minst då de tillståndsgivna ljudvolymerna långt ifrån alltid hålls, vilket innebär en lång och besvärlig process för närboende som får sin boendemiljö förstörd och tvingas leva med konstant buller, störd nattsömn, koppar som står och vibrerar i skåpen etc. tills bolagen ev. åtgärdar ljudnivåerna. Ska det vara möjligt att upprätthålla balansen mellan olika intressen på landsbygden så krävs det att våra regelverk kring vindkraftsetablering hänger med i den tekniska utvecklingen. Inte minst måste vi göra upp med dagens system där det är vindkraftsbolagen själva som är sin egen kontrollinstans. Det är varken hållbart eller rättssäkert. Vi föreslår därför rikstinget att ge partistyrelsen i uppdrag:

Attsats 1: Att verka för ett nytt regelverk där det minsta avståndet mellan bostäder och ny

vindkraft, på 200 meter och högre, fastställs till minst 1500 meter och högst 35 decibel.

Attsats 2: Att verka för inrättande av en oberoende kontrollinstans likt det som finns för tex restaurangbranschen, för att trygga att ljudvolymerna ifrån vindkraften håller sig inom sina tillåtna gränser.

Vassmolösa 2023-04-01

Christopher Engström Dywik, Carl-Wiktor Svensson, Folke Pleijert, Björn Östman

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter frågan om vindkraftverkens påverkan på närmiljö och människors hälsa. Som motionen anger handlar etablering av vindkraft om en balansgång mellan att möjliggöra utveckling på landsbygden, nödvändigheten av utbyggd energiproduktion samt att värna våra invånares boendemiljöer och egendom.

Distriktsstyrelsen instämmer i problembeskrivningen kring att nya, högre, vindkraftverk hanteras enligt ett regelverk utformat för en tid då vindkraftverken var avsevärt lägre. Generellt sett bör lagar och regelverk uppdateras i takt med teknisk utveckling - både för att vara effektivt som verktyg i exempelvis tillståndsprövning men också för att upprätthålla förtroendet för våra demokratiska system.

Motionärerna föreslår att rikstinget ska ge partistyrelsen i uppdrag dels att verka för ett nytt regelverk kring avstånd och ljudnivåer och dels att verka för inrättande av en oberoende kontrollinstans för att trygga att ljudnivåerna håller sig inom tillåtna gränser.

Distriktsstyrelsen bedömer att förslagen är väl avvägda för att uppnå ett modernare regelverk för bättre skydd av invånares egendom och hälsa och samtidigt även fortsättningsvis kunna möjliggöra utbyggnad av vindkraft där så är lämpligt.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna beskriver att vindkraften är en viktig komponent i den totala energimixen. Partistyrelsen instämmer med denna beskrivning. De föreslår sedan ändringar i regelverket för att minska problem med visuellt intrång och störande ljud.

Partistyrelsen påminner än en gång om att det finns ingen energiproduktion som är utan baksidor och de problem som motionärerna lyfter är relevanta och något som måste omhänder tas. I bästa fall förhindras helt, i andra hand minskas så mycket som möjligt.

Det kan dock ifrågasättas om det är politikens uppgift att peka ut exakta gränser för hur nära bebyggelse en etablering av vindkraftverk kan få tillåtas eller att i detalj peka ut exakta decibelgränser. Det är viktigt att låta myndigheter få ansvara för ”hur” medan politiken bestämmer ”vad”.

Naturvårdsverket är den myndighet som sätter riktvärdet kring buller för olika verksamheter i Sverige ex. industrier, väg och spårtrafik och vindkraft. Dessa riktvärden ställs sedan alltid som krav av Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation i tillståndet för parken. Även om det låter som en rekommendation med ”riktvärde” är det en stark praxis och alltid det värdet som ställs som krav på utövarna av Länsstyrelsen.

Idag är riktvärdet 40 decibel förutom i tysta områden där det är lägre. Om man skulle sänka det

generella riktvärdet från 40 till 35 decibel skulle det ge konsekvenser för utbyggnaden av vindkraft i Sverige på ett sätt som är svåra att överblicka.

I Sverige har det tidigare prövats om man ska ha avstånd som parameter men slutsatsen har blivit att det är bättre att det är ljudnivån som får avgöra hur nära en bostad man kan bygga en vindpark. I Polen hade man tidigare avstånd som parameter men de har nu bytt till att låta ljudnivån styra då det anses mer ändamålsenligt.

När en park är byggd är det en tillsynsmyndighet som följer upp att alla villkor i tillståndet efterlevs. I de flesta fall är det Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet men de kan även delegera tillsynen till en kommun. Värt att tillägga är att det inte är samma del av Länsstyrelsen som beviljar tillståndet och sedan följer upp det.

Mot denna bakgrund vill partistyrelsen föreslå rikstinget besluta att avslå motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10:35 Minikärnkraftverk (SMR) i Norrbotten.

Med tanke på det ökade behovet av elektricitet i Norrbotten under de kommande åren, skulle Pajala kommuns behov av vattenkraft och vindkraft minska om ett minikärnkraftverk skulle uppföras i kommunen.

För en stabil tillgång på elektricitet i östra Norrbotten och en säkrare tillgång av elektricitet nära befintliga vattenkraftverk, så yrkar jag på

Attsats 1: - att skyndsamt utreda möjligheten att uppföra ett minikärnkraftverk (SMR) i Norrbotten.

Korpilombolo 2023-04-05

Peter Eriksson

Partidistriktsstämman i Norrbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp behovet av mer elproduktion i norra Sverige, elproduktion som är säker och stabil. Norra Sverige är i stark industriell expansion och partistyrelsen delar motionärens bild av värdet av mer planerbar elproduktion i norra Sverige.

Däremot är det inte ett politiskt partis uppgift att berätta för elmarknadens aktörer var de ska bygga ny produktion. Politikens uppgift är att skapa stabila och långsiktiga förutsättningar som ger vårt land en tillräcklig stor fossilfri elproduktion som gör det möjligt till både klimatomställning och fortsatt välfärd som bygger på ett välmående näringsliv. Mot den bakgrunden föreslår partistyrelsen att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10:36 Informera månatligen svenska folket nuläge och prognos hur Sverige ligger till i relation till vårt åtagande avseende Paris överenskommelsen. Tänk

info nivå Covidnivå

Sveriges största problem är miljön delvis beroende på den föregående regeringens valhänta hantering och extremt dåliga information till svenska folket. Miljöministern bör snarast tillsätta grupp som ansvarar för löpande månatlig information vårt åtagande enligt Parisöverenskommelsen sedan start och en framåtriktad prognos i relation till mål, delmål aktiviteter och uppföljning.

Attsats 1: Att tillsätta en ledande grupp bestående av etablerade personer inom detta såsom professor Rockström och Greta Thunberg, media m fl som garant för att informationen är korrekt .

Attsats 2: Att ha en Covid liknande nivå på information till svenska folket såsom app, media info, EU barometer och följa upp med svenska miljökonferensen mm i Sverige

Hovås 2023-02-08

Björn Sjöholm

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären lyfter upp klimatfrågan som vårt största problem. Partistyrelsen är enig med motionären om frågan vikt och betydelse, och instämmer också i att den förra regeringen har haft en valhänt hantering för att komma framåt på ett konstruktivt sätt.

Däremot ser inte partistyrelsen att en permanent informationskampanj med Folkhälsomyndighetens pandemiinformation som förebild skulle vara ett vinnande vägval för att få svenska folket att agera i enlighet med önskade klimatmål.

Risken för att det skulle bli en informationströtthet är uppenbar och skulle vara rent kontraproduktiv. Det är bättre att göra vissa riktade och avgränsade insatser för att nå tydliga mål. T ex som när regeringen i vintras tydligt kommunicerade behovet av att energieffektivisera för att minimera risken för bortkoppling i elnätet. Vi har alltid ett behov av att effektivisera av både ekonomiska och miljömässiga skäl men regering, riksdag och myndigheter måste arbeta klokt för att inte överbelasta befolkningens möjligheter att lyssna på alla viktiga signaler. Samma sak gäller även för det mycket viktiga klimatmålet.

Partistyrelsen delar motionärens ambition men anser inte att förslaget är rätt väg att gå och föreslår därför rikstinget besluta att avslå motionen i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

10:37 Inför globalt pris på koldioxid

Klimatkrisen är det enskilt största problemet mänskligheten står inför på lång sikt. Med flertalet rapporter som larmar om att parisavtalets mål blir allt mer avlägsna att nå behöver mer göras.

Som land gör Sverige mycket. Det som behöver göras är gemensamma regelverk och ramar på mest effektiva nivå. I detta fall globalt. Efterinförandet av utsläppsrätter på EU-nivå har mycket skett. Priset på kol har mångdubblats sedan införandet, och det fortsätter att göra avtryck när marknaden får betala för sina utsläpp.

2019 kostade ett ton koldioxid i snitt 2 dollar, medans det kostade 110 dollar i Sverige. Enligt Carbon Pricing Leadership Coalition som världsbanken utgår ifrån behöver priset ligga på 350-700 kronor / ton 2030 för att vara i linje med parisavtalet.

För att de stora utsläppsländerna ska göra samma resa som Sverige behövs gemensamma spelregler för alla för få verklig effekt. Industrier och andra utsläppstunga sektorer får incitament att ställa om – eller köpa rättigheter, oavsett vart bolaget är beläget.

Kristdemokraterna har alltid värnat miljön och skall fortsatt vara en realistisk röst i denna fråga, så fritt som möjligt från politiska pekpinnar med verktyg som faktiskt angriper skadliga utsläpp, inte din frihet.

Globala problem kräver globala lösningar. Med anledning av detta föreslås Kristdemokraternas riksting att:

Attsats 1: Kristdemokraterna ska verka för införandet av ett globalt pris på koldioxid

Attsats 2: Kristdemokraterna ska verka för att en global marknad införs på koldioxid och andra miljöskadliga utsläpp

Göteborg 2023-02-27

Samuel Bråse, Nike Örbrink

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter upp en mycket viktig fråga. Somliga skulle inte tveka att säga att det är den allra viktigaste frågan.

Partistyrelsen instämmer med motionärernas beskrivning att partiet måste arbeta med en internationell horisont. Sällan har en fråga varit så gränsöverskridande som när vi kommer till klimatpolitiken. Det får inte finnas skuggan av tvekan om var vårt parti står i denna fråga. Att ta ansvar för vår gemensamma miljö, för framtida generationer och för en långsiktigt hållbar utveckling på global nivå är till syvende och sist en fråga om etik. Något som är vårt partis hemmaplan.

Tidigare i år beslutade EU om ”Fit för 55”. Ett klimatpaket som syftar till att EU ska minska sina utsläpp med 55 procent till år 2030. Medel för detta är bland annat klimattullar, eller som det mer byråkratiska begreppet lyder ”gränsjusteringsmekanism för koldioxid”. Det var en stor majoritet, med Kristdemokraterna som en del, som stod bakom detta beslut.

Tanken är att europeiska företag som är på väg att göra en grön omställning ska skyddas mot snedvridande konkurrens av företag och varor i länder med svagare klimatlagstiftning. Klimattullarna omfattar import av cement, stål, elektronik, gödsel och aluminium. Detta är produkter som står för stora andelar av klimatutsläppen.

Resor med fossila bränslen kommer att bli dyrare eftersom både flyg och sjöfart ska delta i handeln med utsläppsrätter. Kristdemokraterna ser naturligtvis positivt på reser över nationsgränserna och internationell handel är något värdefullt, men vi ska jaga utsläppen.

Även uppvärmning kommer att bli dyrare sett på en europeisk nivå eftersom priset på utsläppsrätter av allt att döma kommer att gå upp. Det gör att den svenska energiproduktionen

med nära nog fossilfri profil blir än mer värdefull och Sverige kan dels vara en förebild och inspiratör för andra länder, men det ger oss också möjligheter att exportera el som tjänar både vår BNP och vårt klimat väl.

Partistyrelsen bejakar med andra ord det perspektiv som motionärerna lyfter i sin motion. Men likt Västra Götalandsdistriktet ser vi också de formella svårigheter som finns med begreppet ” globalt pris” på koldioxid. Det är inte troligt att FN inom överskådlig tid kan bli en organisation med beskattningsrätt, vi tror heller inte att det vore lämpligt att så skedde. Men Sverige bör progressivt agera inom EU för att agera i enlighet med motionärernas inriktning.

Mot bakgrund av detta föreslår partistyrelsen att rikstinget ska besluta att anse motionen besvarad i sin helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

11 Utrikes och försvar

Kristdemokraternas mål är att Sverige ska driva en aktiv utrikespolitik som är förankrad i kristna värderingar. Utrikespolitiken ska stå för fred, frihet och utveckling samt förståelse, försoning och mänskliga rättigheter.

Den ryska regimen har sedan den 24:e februari 2022 drivit ett invasionskrig gentemot Ukraina. Den ryska armén har begått vedervärdiga krigsbrott och har brutit mot i stort sett alla internationella konventioner. De brott som begås mot Ukraina och dess befolkning begås mot hela det internationella samfundet och den ryska regimen måste ställas till svars av den internationella brottmålsdomstolen. Sverige ska fortsätta att skicka både humanitärt och militärt stöd Ukraina, tills den ryska armén lämnar Ukrainas territorium. Efter krigets slut ska Sverige bidra till återuppbyggandet av det ukrainska samhället.

Kriget i Ukraina har medfört ett betydligt hot gentemot svensk säkerhet och svensk territoriell integritet. Det var viktigt för vår säkerhet att Sverige ansökte om medlemskap till Nato. Tills den svenska ansökan beviljas ska samarbetet med Nato vara öppet och nära.

Sveriges utvecklingssamarbetes och biståndspolitik är ett uttryck för den solidaritet som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin som handlar om att alla människor, var de än bor, har samma värde och att vi alla har ett ansvar för varandra. Den solidariteten stannar inte vid Sveriges gränser. Människovärdet är universellt. Därför måste arbetet för att skydda och värna mänskliga fri- och rättigheter vara ett huvudmål för utrikespolitiken. Kristdemokraterna fortsätter därför att vara pådrivande för åtagandet om att 1 procent av Sveriges bruttonationalinkomst ska avsättas till internationellt bistånd i statens budget.

Sverige ska inte blunda för de kriser som sker runtom i världen där människor lider av svält, flyr eller förtrycks. Kristdemokratisk utvecklingspolitik för fattigdomsbekämpning, demokrati, marknadsekonomi och rättsstatliga principer möjliggör att fler kan resa sig ur fattigdom och förtryck. Ett starkt, långsiktigt hållbart och effektivt bistånd som kan möjliggöra ekonomisk tillväxt är nödvändigt för att utrota global fattigdom.

Israel är Mellanösterns enda demokrati, ett fritt land med en självklar rätt att försvara sig samt att skydda sin befolkning. Sverige och EU ska därför stå vid Israels sida i kampen mot antisemitism, islamistisk terror och hot från fientliga stater som exempelvis Iran. Samtidigt vill vi också att också palestinierna ska ha möjlighet att leva inom trygga och säkra gränser.

Sverige ska alltid ha ett starkt försvar. Säkerhetsutvecklingen i vårt närområde under de senaste åren har visat att vi alltid måste vara redo att försvara våra gränser. Att garantera medborgarnas säkerhet och att försvara de territoriella gränserna är en av statens kärnuppgifter, och ett starkt försvar av Sverige innebär också ett starkt försvar av friheten, demokratin och respekten för människovärdet.

Det svenska försvaret har under en längre tid varit underfinansierat.
För att Försvarsmakten ska ha möjlighet att försvara Sveriges gränser krävs en långsiktig och hållbar finansiering. Ett starkt, brett och ändamålsenligt försvar är inget som byggs upp över en dag. Personalbristen inom Försvarsmakten måste åtgärdas för att förbanden ska kunna fyllas och utökas. Långräckviddiga luftvärnssystem behöver komma på plats för att skydda flygstridskrafternas baser och möjligheten till kvalificerade övningar inom Försvarsmakten måste stärkas. Försvarets struktur måste säkerställa att det finns goda möjligheter att utveckla personalens kompetens. Detta är viktigt för att den militär personal långsiktigt stannar inom organisationen.

Försvaret ska ha förmågan att försvara hela Sverige. Flygstridskrafterna behöver förstärkas, ges förmåga att kraftsamla och bassystemet behöver utvecklas. Hemvärnets och frivilligorganisationernas roll behöver stärkas i deras viktiga arbete för ett brett och välfungerande försvar.

De teknologiska framstegen inom säkerhetsområdet och digitaliseringen av vitala samhällsfunktioner har skapat nya hot, som ett traditionellt försvar inte kan hantera. Ett robust cyberförsvar behövs som kan stå emot attacker mot samhällsviktig digital infrastruktur och för att skydda säkerhetsklassad information som berör Sveriges säkerhet

Regeringens satsningar på Försvarsmakten är viktiga första steg för ett starkare försvar som ändamålsenligt kan försvara Sveriges gränser och medborgare. Rysslands geografiska ambitioner kräver en snabb upprustning av vårt försvar. Kristdemokraterna har sett de stora behoven av de ökade medlen som nu riktas mot försvaret, men det kommer att krävas stora resursförstärkningar även framöver för att ge Försvarsmakten förutsättningarna att försvara Sveriges frihet och demokrati.

Försvarsmaktens engagemang i internationella insatser stöds av Kristdemokraterna därför att vi också vill ta ansvar för våra medmänniskor utomlands, men de internationella insatserna resulterar även i en ökad förmåga att försvara Sverige.

Sverige är en självklar del av EU. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att försvarssamarbeten sker på EU nivå om exempelvis framtagande av försvarsmateriel och om att förenkla truppförflyttningar. Kristdemokraterna stödjer inte något initiativ till en gemensam EU-armé eller ambitioner om inrättandet av en europeisk superstat. EU ska fokusera på frågor som kräver gemensamma lösningar, och hålla sig borta från sådant som bättre sköts på nationell nivå.

11:01 Återinför militära skyddsområden

Sedan 2010 har Skyddslagen ersatt den tidigare lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. Den nya lagen innebär att skyddsobjekt kan erhålla behövligt skydd, men den tidigare ordningen med militära skyddsområden med dess möjlighet till mer omfattande skydd för större områden försvann. Utredningen ”Förbättrat skydd för totalförsvaret” (SOU 2019:34) behandlade frågan igen, men resultaten är mot bakgrund av senare utveckling otillräckliga.

Världsläget 2023 är mycket allvarligt med Rysslands angreppskrig mot Ukraina, säkerhetshot och spioneri mot Sverige och andra demokratier i Europa. Såväl den kristdemokratiska människosynen som förvaltarskapstanken ger stöd för att staten ska kunna skydda sina invånare och försäkra dem om goda livsförutsättningar. Det innebär bland annat att militära hot måste mötas och förebyggas med lämpliga och effektiva medel. Ett sådant verktyg i den samlade verktygslådan är möjligheten att begränsa vem som har tillträde till exempelvis militärgeografiskt viktiga områden.

Vi föreslår därför rikstinget besluta:

Attsats 1: Att uppdra åt partistyrelsen att verka för ett återinförande av militära skyddsområden.

Helsingborg 2023-01-30

Anders Ivarsson, Per-Ola Gunnarsson

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären argumenterar väl och partidistriktsårsmötet instämmer i argumenten. Denna fråga är också ånyo högrelevant i ljuset av det förändrade säkerhetsläget i världen.

Partidistriktsstämman i Skåne beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar på att partistyrelsen får i uppdrag att verka för att återinföra militära skyddsområden.

Fram till 2010 fanns det möjlighet för regeringen att besluta om militärt känsliga områden skulle designeras som militära skyddsområden. Syftet med militära skyddsområden var att utlänningar inte fick uppehålla sig inom skyddsområdet när det råder höjd beredskap eller under annan tid med hänsyn till försvarsberedskapen. Militära skyddsområden ersattes av klassifikationen skyddsobjekt 2010.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen har skapat goda skäl för att införa ökat skydd för strategiskt viktiga områden. En utredning bör tillsättas för detta ändamål. Den gamla beteckningen av militära skyddsområden kan komma att behöva uppdateras. Samt bör det utvärderas om vem eller vilka som bör kunna designera ett område som militärt skyddsområde.

Partistyrelsen föreslår att motionen ska besvaras med en tilläggsattsats.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
att partistyrelsen verkar för att militärt strategiska områden i Sverige beskyddas till högsta möjliga grad och därmed anse motionen besvarad.

11:02 Tillgodose framtidens behov av reservofficerare

Sveriges försvarsförmåga bygger på att en stor del av den militära personalen till vardags är sysselsatta utanför Försvarsmakten. Denna personal utgör dels pliktpersonal, dels tidvis anställda, och det knyter väl an till Kristdemokraternas principer om att försvaret ska vara folkförankrat och så långt som möjligt bygga på frivillighet. De tidvis anställda är särskilt viktiga då de kan aktiveras utan politiska beslut om beredskapshöjning.

Det råder stor personalbrist i Försvarsmakten. I en ledare i BLT den 30 oktober 2021 beskrev Patrik Oksanen att nya förband i sig inte löser personalfrågan, där Försvarsmaktens verkliga utmaningar finns. Saco-förbundet Reservofficerarna har i januari 2023 lagt fram en rapport som visar att 2022 var 78 % av reservofficerarna över 45 år och 50 % var över 55 år. Detta innebär att 4 180 reservofficerare når pensionsålder före 2035. 300 reservofficerare skulle behöva utbildas årligen, men endast 45 har examinerats i snitt årligen under de senaste fem åren.

Samtidigt är det oproportionerligt svårt att kombinera studier på militärhögskola med andra studier av olika skäl. Antagningsbeskedet till de militära utbildningarna kommer efter sista svarsdag för de civila utbildningarna. Det gör att många tvingas fatta ett beslut innan de vet om de kommer in på de militära utbildningarna. Det separata ersättningssystemet under tiden som kadett kan också vålla problem med CSN och att få behålla sin studentbostad.

Attsats 1: att utbildningsplatserna på militärhögskolorna anpassas efter behoven.

Attsats 2: att antagningsprocesser och ersättningssystem mellan civila och militära studier ska komplettera varandra.

Stockholm 2023-04-04

Anders Sjöqvist

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Försvarsmaktens ökande behov av reservofficerare behöver tillgodoses. Och att systemen för det, och hastigheten, behöver ökas är ett faktum. Motionen lyfter flera bra förslag till det.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar yttrande och förslag till beslut efter motion 11:03.

11:03 Pensionera heltidsanställd militär personal vid 50-årsålder.

Bakgrund
Vid försvarsmaktsövningen OSTKUST 1983 var en av slutsatserna att personal placerad vid Fältförband (Alltså de som med hög effekt skulle kunna sättas in överallt i Sverige.) inte fick vara äldre än 40 år. Anledningen var inte att kunskaper, färdigheter eller intellektuell förmåga försämrats, utan att de helt enkelt inte orkade med tempot. De över 40 blev snabbare trötta och efter ansträngningar behövde längre återhämtning.

När Sverige gjorde värnplikten vilande och införde kategorin yrkessoldater (GSSK/GSST) så hade man bland annat ett önskemål att soldatkategorin inte skulle ”förgubbas” och man fick på något märkligt sätt genom att deras anställningstid begränsades till 8 år, med möjlig förlängning till 12år. Effekten blev en hög personalomsättning när dessa upptäckte att de efter 8 år med låg lön, vid återinträdet i det civila tappat utbildning och karriär i förhållande till sina jämnåriga kamrater, varför de slutade redan efter ett par år istället för planerade 6-8år. Modellen var inte så rekryteringsbefrämjande.

Till detta kom det faktum att den begränsade anställningstiden till trots så hade vi ganska snabbt på Livgardet en äldre gråhårig skrynklig farbror, närmare 60 på tekniska plutonen.

Man får nämligen inte åldersdiskriminera vid anställning.

Slutsatser
Det militära är en verksamhet som sätter gränser för användbarhet över 40 års ålder. Den begränsade anställningstiden för soldater är rekryteringshämmande, samtidigt som den inte kan motverka ”förgubbningen”.

Reflexion
Om man införde en generell pensionering vid 50 år för all militär personal: officerare, specialistofficerare och soldater, med en tjänstepension på t.ex. 50% av slutlönen livet ut, så skulle man komma ifrån problemet med överåriga i de kvalificerade förbanden, samtidigt som incitamentet för anställda soldater att kvarstå skulle öka.

Invändningar mot detta kommer naturligtvis att framföras av olika ekonomer-”Det är ekonomiskt vansinne att sätta tämligen friska och krya människor på rumpan, i sysslolöshet, redan vid 50 års ålder”. Just den här kategorin människor, som vant sig vid ansvar, vara aktiva

och är vana vid sociala sammanhang kommer inte ligga på latsidan. De kommer ta nya anställningar (tidigare när vi hade 50 års pensionering var näringslivet fyllt av säkerhetschefer, personalchefer, gymnastiklärare mm som var just pensionerade officerare.) och starta företag, som i sin tur skapar anställningar för andra människor, skatteintäkter mm. Skolan som i vissa stycken har vissa ordningsproblem skulle utan tvekan må bra om en del av dessa väljer lärarbanan. Den pedagogiska utbildningen behöver man inte lägga pulver på för den som varit truppbefäl i 30 år. Vidare kommer dessa sannolikt engagera sig i civilförsvarsorganisationer, scouter, Missing People, Hemvärnet m.m. vilka alla får ett tillskott driftiga ledare och funktionärer. Denna kategori kommer inte kunna låta bli att engagera sig. Sannolikt blir det nog en plusaffär för samhället i slutändan.

I tidigare system kunde militär personal tjänstgöra efter 50 på särskilda arvodesbefattningar, där det var motiverat, vilket är ett rimligt förhållningssätt vid en förändring enligt föreslagen modell.

Någon menar säkert med rätt att dessa förhållanden även gäller andra kategorier som brandmän, poliser och detta förslag gäller militär personal eftersom det är en för mig bekant kategori och det är mycket möjligt att motsvarande ska tillämpas på andra grupper.

Attsats 1: Inför 50 år som pensioneringsålder för all heltidsanställd militär personal.

Attsats 2: Dessa uppbär 50% av slutlönen som tjänstepension livet ut.

Attsats 3: Möjlighet att inrätta arvodestjänster för de som organisationen behöver efter deras pensionering

Attsats 4: Militära kompetenser valideras in vid olika offentliga anställningar som t.ex. lärare, skyddsvakt mm

Attsats 5: Remittera denna motion till Rikstinget.

Uppsala 2023-03-27

Sten Aleman

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen yttrande och motivering för motionerna 11:02 - 11:03:
Motion 11:02 yrkar på att utbildningsplatserna på militärhögskolorna anpassas efter behov, samt en harmonisering av antagningsprocesser och ersättningssystem mellan civila och militära studier. Motion 11:03 yrkar på olika politiska beslut rörande pensioneringsåldern för heltidsanställd militärpersonal.

Personalförsörjningen har under de senaste åren varit undermålig inom försvarsmakten. Olika faktorer har bidragit till detta. Militär personal söker sig till civila jobb på grund av dåliga löner och förhållanden. Samtidigt som ledare inom försvaret har tvingats spara pengar har inte nog med resurser tillförts för en effektiv rekrytering och för att militär personal ska stanna inom försvaret långsiktigt. Den nya regeringen har ökat satsningarna på försvaret. 2026 ska statens försvarsutgifter utgöra 2% av BNP. Detta kommer att bidra till ökad rekrytering och bättre förhållanden för personalen.

Förslagen i motion 11:02 är angelägna i en tid då det svenska försvaret ska återuppbyggas och personalbehovet är stort. Partistyrelsen föreslår att motionen besvaras med två tilläggssattsatser.

Attsats 1 i motion 11:03 yrkar på att den nya pensionsåldern ska ändras till 50 år för all heltidsanställd militär personal. Partistyrelsen anser att det inte är lämpligt att införa ett sådant

förslag. Som skrivet ovan saknar militären idag vital personal, samt kommer mer personal behövas för att uppfylla de stora behoven som finns inom försvarsmakten. Om all militär personal som är äldre än 50 år skulle pensionera sig skulle det utlösa en kris inom myndigheten och för svensk säkerhet. Partistyrelsen föreslår att attsats 1 avslås och därmed att attsats 2 avslås som är beroende av den attsats 1.

I attsats 3 yrkar motionären på att inrätta arvodestjänster för de som försvarsmakten behöver efter deras pensionering. Att pensionerad militärpersonal fortsätter att bidra till det svenska försvaret är ett bra förslag för att hitta alternativa lösningar till personalbristen. Partistyrelsen föreslår att attsatsen bör besvaras med en tilläggsattsats.

Slutligen yrkar motionären på att militära kompetenser bör valideras inom andra relevanta områden. Detta skulle ge militär personal möjligheten att jobba inom andra yrken. Valideringen av militär utbildning skulle kunna öka attraktionen till försvarsmakten. Partistyrelsen anser att frågan bör utredas och föreslår att attsats 4 i motion 11:03 bör besvaras med en tilläggsattsats.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 11:02 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att partistyrelsen verkar för att utbildningsplatserna på militärhögskolorna anpassas efter behoven och därmed anse attsats 1 besvarad.
Attsats 2: att partistyrelsen verkar för att antagningsprocesser och ersättningssystem mellan civila och militära studier ska komplettera varandra och därmed anse attsats 2 besvarad.

Partistyrelsen förslag till beslut för motion 11:03 är attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen
Attsats 3: att partistyrelsen verkar för att en utredning tillsätts för att utreda möjligheten att inrätta arvodestjänster vid behov inom försvarsmakten för pensionerad militär personal och därmed anse attsats 3 besvarad.
Attsats 4: att partistyrelsen verkar för att utreda om militära kompetenser bör kunna valideras vid olika offentliga anställningar och därmed anse attsats 4 besvarad.
Attsats 5: att besvara attsatsen

11:04 Tillvaratagande av sökande till Hemvärnet

Under hösten 1940, samma år som Hemvärnet hade bildats, hade redan 90 000 män anslutit sig. Den ursprungliga planen om en begränsning vid 50 000 hade omedelbart behövt justeras. Under mitten av 1980-talet bestod Hemvärnet av cirka 120 000 kvinnor och män, men på grund av en kombination av politiska beslut och bristande rekryteringsunderlag har detta successivt sjunkit och numerären före kriget var 20 100. Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022 ledde till ett uppsving i ansökningarna och 29 000 nya ansökningar sedan dess har kommit in – i teorin tillräckligt för att sätta upp ett helt nytt hemvärn – av vilka Hemvärnet tagit emot en mindre del så att numerären i dag är 23 000.

Tyvärr tog det inte lång tid innan organisationen slog till bromsarna och på många håll i landet är det rekryteringsstopp. Det finns säkerligen en mängd goda skäl som brist på tid, materiel, pengar, instruktörer och erfarna befäl, att krigsuppgifterna har reducerats för att passa den nya personalstyrkan, att lokaler har sålts och så vidare. Men av den stora massan som har ansökt är det inte alla som ens får veta vad som händer. Den som räcker upp handen och anmäler sig men inte får återkoppling kommer kanske inte att göra detsamma nästa gång.

Antagningssystemet är i dag oförutsägbart. Omkring 10 000 av samtliga ansökningar har inkommit till Stockholmsbataljonen, vilken är bara en av 40 bataljoner i landet. Det är visserligen många boende i Stockholm, men även inom Stockholms län finns det sex bataljoner och de två bataljoner i länet som omfattar skärgårdskommunerna rekryterar fortfarande eftersom de inte fått tillräckligt med ansökningar. Lapplandsjägargruppen i Kiruna söker också aktivt soldater i Mälardalen. Den som hamnat i fel kö får i värsta fall ingen återkoppling, trots att grannbataljonen ofta saknar personal. Enligt Kristdemokraternas principprogram bör försvaret vara folkförankrat och så långt som möjligt bygga på frivillighet. Ett helhetsgrepp måste tas för att tillvarata den vilja och drivkraft som finns bland befolkningen att bidra till säkerhet och trygghet.

Attsats 1: att ansökningar som inte hanteras lokalt omfördelas till regional eller nationell nivå.

Attsats 2: att ansökningar även stäms av mot möjligheter hos andra frivilliga försvarsorganisationer och Försvarsmakten.

Attsats 3: att möjligheter att föreslå befattningar i civilförsvaret ses över.

Attsats 4: att förbanden tillförs resurser för att hantera ansökningar och kandidater.

Attsats 5: att intressanta kandidater aktiveras i väntan på placering.

Attsats 6: att möjligheten att utöka förbanden utreds.

Stockholm 2023-04-04

Anders Sjöqvist

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Hemvärnet utgör, nu och i framtiden, en väsentlig del av Försvarsmaktens kapacitet att möta väpnandes angrepp mot Sverige. Hemvärnets kompetens och resurser ska även enkelt vid behov kunna avropas i andra sammanhang där det är ändamålsenligt. Precis som motionen framhåller kräver det diverse åtgärder. Inte minst möjligheten att strukturerat tillvarata personer som sökt till hemvärnet, men inte kan få funktioner där, inom andra delar av totalförsvaret, genom inte minst de frivilliga försvarsorganisationerna är viktigt. Uttalad försvarsvilja måste tillvaratas!

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på förändringar på hur hemvärnet behandlar ansökningar.

Sedan Rysslands invasion av Ukraina har Sveriges säkerhet varit hotad på en högre nivå. Svenska medborgare har sett hur demokrati och frihet attackeras i ett land nära våra gränser. Som motionären beskriver har flera tusen svenskar valt att söka sig till Hemvärnet för att hjälpa till att försvara Sverige och vår demokrati. Antalet ansökningar till Hemvärnet visar att försvarsviljan finns bland det svenska folket och det är något vi som nation måste värna.

Det höga antalet av sökande har lett till ett högt tryck på Hemvärnet. Ökade resurser har tillförskjutits Hemvärnet, mer än 30 personer har tillsats för att hantera ansökningar, fler utbildningsplatser har skapats och samarbeten med frivilliga försvarsorganisationer expanderats. I de delar av landet där det bor flest människor har det också inkommit flest ansökningar. För att ta tillvara på engagemanget och stödja områden med begränsad folkmängd

ser Hemvärnet över andra alternativ, exempelvis att soldaten skulle kunna bo längre bort från förbandet, även om det innebär längre inställelsetid.

Hemvärnet håller löpande kontakt med de sökande och ger relevant information om antagningsprocessen. Detta sker delvis genom e-post där den sökande får information och hjälp att själv komma vidare i processen. I en del regioner genomförs informationsträffar eller andra aktiviteter där ett större antal sökande kan informeras samtidigt.

Partistyrelsen anser att de åtgärder som hemvärnet har tillämpat gör att yrkanden i attsats 2, 4 och 5 bör anses vara besvarade.

En viktig princip som bör genomsyra alla politiska beslut är att detaljstyrning ska undvikas. Partistyrelsen anser därför att yrkanden i attsats 1 och 3 bör avslås, då förslagen skapar specifika detaljer som Hemvärnet skulle behöva förhålla sig till.

I attsats 6 yrkar motionären att möjligheten att utöka förbanden bör utredas. Att utöka förbanden har Kristdemokraterna motionerat på i tidigare kommittémotioner i riksdagen. På grund av det allvarliga säkerhetsläget och behovet att bygga upp det svenska försvaret anser partistyrelsen att det är lägligt att besvara attsats 6 med en tilläggsattsats.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen
Attsats 5: att besvara attsatsen
Attsats 6: att partistyrelsen ska verka för att möjligheten att utöka förbanden utreds och att anse attsats 6 besvarad.

11:05 Kommunala ledamöter inom Hemvärnets kompani- och bataljonsråd

Hemvärnet särskiljer sig från Försvarsmakten, som i allmänhet har rörliga förband med nationellt perspektiv, genom sin lokala förankring där förbanden löser militära uppgifter i närheten av bostadsorten. Hemvärnet bildades 1940 genom ett riksdagsbeslut som en egen organisation underordnad dåvarande Krigsmakten. Redan tidigt var avsikten att frivilligheten skulle omhändertas genom att viktiga beslut bereds inom ett system av medinflytande. Detta är ett bra exempel på det vi kristdemokrater menar att man kan åstadkomma med naturliga gemenskaper, där det uppenbarligen även kan spela en avgörande roll för landets försvar.

FFS 2007:3 (Försvarsmaktens författningssamling; Försvarsmaktens föreskrifter om medinflytande inom hemvärnet) 22 § första meningen lyder ”Ett hemvärnskompaniråd består av de ledamöter som har valts på hemvärnskompanistämman samt i förekommande fall ledamot som varje berörd kommun har utsett.” En liknande formulering finns i 23 § avseende hemvärnsbataljonsråd. Att kommuner utser ledamöter till dessa råd förekommer, men det tycks inte vara särskilt vanligt.

Genom att bättre utnyttja de redan existerande möjligheterna att utse ledamöter kan dels samarbetet mellan civilsamhälle och militärt lokalförsvar stärkas, dels en granskning av den statligt finansierade verksamheten som Hemvärnet bedriver stärka den demokratiska processen och därmed bidra till att göra Hemvärnet starkare.

Enligt regelverket får varje berörd kommun utse en ledamot. Då Hemvärnet med tiden har

krympt är det i dag vanligt att bataljoner och kompanier sträcker sig över flera kommuner. Det finns därmed möjlighet att antingen utse varsin ledamot eller att samarbeta, men detta beslut fattas enligt subsidiaritetsprincipen helst på lokal nivå.

Attsats 1: att inventera hur kommuner i dag samverkar med Hemvärnet.

Attsats 2: att informera kommuner om existerande möjligheter till förbättrad samverkan med och demokratisk insyn i Hemvärnet.

Attsats 3: att verka för och stödja tillsättning av kommunala ledamöter i de olika råden.

Stockholm 2023-04-04

Anders Sjöqvist

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
Möjligheten för berörda kommuner att representeras i hemvärnets kompani- och bataljonsråd är en outnyttjad och allt som oftast okänd möjlighet. Den borde generellt vara obligatorisk. Inte minst ur perspektivet av att stärka Hemvärnets lokala förankring och underlätta samverkan mellan Hemvärnet och kommunerna.

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på olika förslag vars syfte är att tillsättningen av kommunala ledamöter inom Hemvärnets kompani-och bataljonsråd ökar.

Kommunal representation och förankring är viktigt inom många delar av statens funktioner. Det är viktigt att kommuner har en koppling till Försvarsmakten och Hemvärnet. Kommunala ledamöter i Hemvärnets kompani- och bataljonsråd är ett bra tillvägagångssätt för att skapa denna koppling. Möjligheten till kommunal representation bör värnas av Kristdemokraterna, på grund av dess tydliga kopplingen till subsidiaritetsprincipen.

Ansvaret över att informera kommuner om möjligheten att kommunala ledamöter kan tillsättas i Hemvärnets kompani- och bataljonsråd ligger dock inte hos politiska partier. Ansvaret över att informera om denna möjlighet ligger på kommunrepresentanter och på Hemvärnet. En inventering av hur kommuner samverkar med Hemvärnet bör utföras för att få en översikt över hur kommuner samarbetar med Hemvärnet. Däremot anser partistyrelsen att på grund av rådande säkerhetspolitiska omständigheter bör denna fråga ej prioriteras. Partistyrelsen kommer dock att följa situationen och om det i framtiden kan komma att vara lägligt att ett politiskt beslut tas för att fler kommunala ledamöter tillsätts till Hemvärnets kompani- och bataljonsråd. Partistyrelsen föreslår att motion avslås i dess helhet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

11:06 Lätta på miljörestriktionerna på militära övnings och skjutfält.

Sveriges försvar behöver förstärkas, inte bara i numerär utan även i övningsverksamhet. Det innebär att övnings och skjutfält måste kunna nyttjas i sin fulla kapacitet och det gör de inte nu.

Vid våra regementen och flottiljer finns förläggnings/kasernområden för boende mm, samt övnings och skjutfält. Sedan framförallt 90-talet har dessa belagts med omfattande miljöregleringar. Somliga synnerligen motiverade, men många utan faktisk innebörd utan snarare en reglering för regleringens skull och man kan ana att vissa ingått i ett mönster för att just minska effektiviteten i det militära systemet.

Exempel på regleringar på Livgardets skjutfält i Kungsängen:
1. Skjutningar får genomföras måndag-fredag alla veckor, men endast 40 veckoslutsdagar (som ju är 104/år)
2. Endast en begränsad mängd skott får avfyras per år(när denna kvot är fylld så stängs fältet, vilket hände hösten 2018)
3. Efter varje skjutning ska övningsledaren lämna en särskild miljörapport hur många skott och av vilken typ som använts, mellan vilket klockslag etc..

Innebörden av åtgärderna under:

Punkt 1. är att anställda och värnpliktiga kan öva ungefär som vanligt, men frivilliga som hemvärn till exempel som ju övar på sin fritid från sitt civila jobb har ytterst begränsade möjligheter att öva och höja sin kompetens.

Punkt 2. All övning med skarp ammunition totalt sett hämmas. Motivet sägs vara att bland annat buller skulle störa de som bor i närheten. Vi som växte upp nära skjutfält tyckte nog bara att det var ett normalt bakgrundsbrus, ungefär som en näraliggande motorväg eller järnväg.

Punkt 3. Detta är i princip dubbel administration= slöseri med skattefinansierad arbetstid. All ammunition som tas ut på ett ammunitionsförråd måste redovisas där efter genomförd skjutövning och den absoluta majoriteten av skjutningarna genomförs på eget skjutfält, så man har ju ändå koll på hur mycket det skjuts under ett år, när dessutom terrängavlysningarna anger tidpunkter för skjutning, samt vilka ammunitionsslag som används. Skjutfältschefen vid nämnda fält svarade på min direkta fråga att: - ” Miljörapporteringen var en meningslös, men tidskrävande uppgift, som man gör för att man var beordrad”.

Ovanstående restriktioner är ju framtagna i rätt stor utsträckning på grund av ”aktivism” i förvaltning, opinionsbildande organ osv., men Sveriges försvar och inte minst de som övar på sin fritid behöver ha stor tillgång till våra övnings och skjutfält.

Attsats 1: Att KD ska verka för en av/omreglering av övnings och skjutfältens användning så skjutning kan genomföras alla dagar och vid alla tidpunkter på dygnet och utan begränsning av mängden ammunition.

Attsats 2: Onödig administration, som t.ex. miljörappotering tas bort

Attsats 3: Att motionen remitteras till Rikstinget.

Uppsala 2023-03-27

Sten Aleman

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att Kristdemokraterna ska verka för att militära övningar på övnings- och skjutfält kan genomföras alla dagar och vid alla tidpunkter på dygnet och utan begränsning av mängden ammunition. Vidare yrkar motionären på att onödig administration kring militära övningar tas bort.

Sedan Rysslands invasion av Ukraina har en ovanligt bred riksdagsmajoritet varit enig att det svenska försvaret ska byggas upp. Det är positivt. Sverige har ansökt om medlemskap i NATO och senast 2026 ska 2% av svensk BNP avsättas till försvarsutgifter. Natoansökan, ökade försvarsutgifter och ett allvarligt säkerhetsläge skapar behov för att militär personal ska kunna utföra övningar utan hinder.

De restriktioner som är kopplade till övnings- och skjutfält är omfattande. Reglering som kräver minutiösa anteckningar och hårda tidsrestriktioner för övningar på skjutfält är inte passande i en tid då ett fullskaligt krig sker på den europeiska kontinenten. Partistyrelsen anser att dessa regleringar bör ses över. Partistyrelsen föreslår bifall på attsats 1 samt föreslår att attsats 2 bör besvaras med en tilläggsattsats.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att partistyrelsen verkar för att onödig administration gällande övningar vid militära övnings- och skjutfält tas bort och därmed anse attsats 2 besvarad.
Attsats 3: att besvara attsatsen

11:07 Stärk den svenska cybersäkerheten

Digitaliseringen av det svenska samhället har gått snabbt och för de flesta inneburit stora fördelar inte minst i form av tid och kostnadsbesparingar. Det har bl.a. stärkt svenska företags konkurrenskraft, underlättat vardagen för medborgarna och förbättrat offentlig styrning och genomförande. Dessvärre har inte säkerheten kring de digitala lösningarna byggts ut i samma takt och hoten mot samhällets alla olika funktioner har därför växt. Redan 2017 rapporterade FRA att Sverige utsätts för 10 000 cyberattacker i månaden från utländska statliga aktörer. Till detta kommer attacker från kriminella och ideologiskt motiverade aktörer. Det totala antalet attacker är svårt att skatta eftersom mörkertalet troligen är stort då många utsatta organisationer inte ens vet att de har varit utsatta för hot eller inte vill berätta.

Ett samlat grepp om svensk cybersäkerhet saknas idag. Staten, kommunerna och regioner har idag t.ex. olika krav och lösningar för att nå en "tillräckligt" hög IT-säkerhet. En harmonisering av kravställningarna och en förbättrad förmåga att kunna upphandla och senare ackreditera IT-lösningar är därför lösningar som behöver utredas. Likaså är en förbättring av den Svenska IT-infrastrukturen nödvändig för att stärka stabilitet och tillgång till internet vid cyberattacker. Här har redan TU-stiftelsen i sin utredning, Fem Små Hus, lagt förslag om hur något sådant kan ske. Bland annat nämns i den utredningen behovet att gå från det stockholmsfokuserade stjärnformade nät som vi idag har till ett mer decentraliserat och finmaskigt nät med många redundanta väger mellan olika regioner i Sverige. Dessa decentraliserade regioner föreslås få en hög grad av autonomitet för att i krissituationer kunna hantera att olika förbindelser slås ut.

Olika projekt och studier har genomförts och pågår för att stärka det svenska samhällets cybersäkerhet men ett samlat grepp saknas. Resultaten från dessa bör därför samordnas och det svenska nationella centret för cybersäkerhet bör ges ett utökat ansvar med ett helhetsgrepp där även åtgärder mellan näringsliv och myndigheter i ökad utsträckning koordineras och information delas.

Vi föreslår därför:
Att Kristdemokraterna ska verka för att det svenska nationella centret för cybersäkerhet får ett nationellt helhets- och samordningsansvar för cybersäkerheten för svenska myndigheter.

Att Kristdemokraterna ska verka för att cybersäkerheten inom svenska myndigheter och svenskt

näringsliv koordineras.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för att det svenska nationella centret för cybersäkerhet får ett nationellt helhets- och samordningsansvar för cybersäkerheten för svenska myndigheter.

Attsats 2: Att Kristdemokraterna ska verka för att cybersäkerheten inom svenska myndigheter och svenskt näringsliv koordineras.

Spånga 2023-04-04

Fredrik Wallén, Michael Ekenstedt

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade avge följande yttrande och motivering:
I ljuset av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge har riskerna mot Sveriges cybersäkerhet ökat. Den förra regeringen anförde i totalförsvarspropositionen att effekterna av ett cyberangrepp kan få lika stora konsekvenser för samhällsviktiga funktioner och kritiska it-system som ett konventionellt väpnat angrepp. Ett cyberangrepp kan inför eller under hela eller delar av en konflikt komplettera politiska, diplomatiska, ekonomiska eller militära medel. Sådana angrepp kan hota en stats handlingsfrihet och ytterst dess suveränitet. Detta är aktiviteter som sker i hela hotskalan, i fredstid, under höjd beredskap och då ytterst i krig. Hanteringen av sådana sammansatta aktiviteter förutsätter god lägesuppfattning och förmåga till förvarning.

Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att olika projekt och studier har genomförts och pågår för att stärka det svenska samhällets cybersäkerhet men att ett samlat grepp saknas. Likaså är det viktigt att myndigheter och näringsliv i större utsträckning kan dela information och samordna sina åtgärder, i ett alltmer digitaliserat samhälle där såväl privata som offentliga it-system kan vara samhällskritiska. Mot denna bakgrund föreslås årsmötet att anta motionen.

Ska Sverige bättre kunna hantera de kontinuerligt pågående olika slags attackerna på i synnerhet samhällsviktiga IT-system behöver den svenska cybersäkerheten förstärkas och organiseras bättre. Att ansvaret får detta samordnas nationellt. Så både offentliga myndigheter och verksamheter samt näringsliv får anpassade nationella regler och ramverk att förhålla sig till är nödvändigt och akut (det borde han hanterats för länge sedan).

Stämman beslutar enligt partidistriktsårsmötets förslag.

Partidistriktsstämman i Stockholms stad beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar på att helhets- och samordningsansvaret för cybersäkerheteten ska läggas på svenska nationella centret för cybersäkerhet, samt att Kristdemokraterna ska verka för att cybersäkerheten mellan svenska myndigheter och svenskt näringsliv ska koordineras.

Modern teknik och digitaliseringen av olika samhällsfunktioner har medfört nya kanaler för främmande makter att attackera Sverige. Cyberattacker kan nu användas för att försöka extrahera säkerhetsklassad information och för att slå ut vital digital infrastruktur. Graden av cyberattacker har ökat markant på senare år. Svenskt stöd till Ukraina och Sveriges Nato ansökan har också attraherat uppmärksamheten av ryska hackare.

Ansvaret över cybersäkerheten i Sverige har varit oklar. Ansvaret har varit utspritt över flera olika myndigheter och det har varit oklart vilken myndighet som faktiskt har huvudansvaret i frågan. Kristdemokraterna var tidiga med att identifiera detta problem och yrkade i riksdagen för införandet av en cybersäkerhetsmyndighet. Regeringen aviserade den 26:e april att det

nationella cybersäkerhetscentret får en nystart och kommer att omorganiseras. FRA kommer att tilldelas huvudmannaskapet över centret. FRA kommer då också ha ansvaret över samordningen.

I samma förslag aviserade regeringen ett förstärkt samarbete med näringslivet. Cybersäkerhetscentret har fått två uppdrag från regeringen för att stärka samverkan med näringslivet. Uppdragens syfte kommer vara att öka kunskapen över vilka hot som finns gentemot Sverige och vilka stöd som näringslivet kan ta del av.

Cybersäkerheten har blivit prioriterad av den nya regeringen och utvecklingen av säkerheten kommer att fortsätta under mandatperioden. Partistyrelsen föreslår motionen anses vara besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

11:08 Säkerställa att det finns svenskägda bolag som tillverkar t.ex ammunition till militären/försvaret.

Sverige behöver säkerställa tillgången av t.ex ammunition till försvaret genom att det finns svenskägda eller statligt ägda bolag/företag som tillverkar detta. Detta aktualiseras än mer nu när vi har krig i vårt närområde. Att t.ex. vara beroende av företag med utländska ägare i krigstid skulle kunna medföra att leverans av t.ex. ammunition inte kan säkerställas till Sverige.

Flera bolag idag som levererar ammunition till försvaret är uppköpta och ägs av bolag/koncerner utomlands, även om en del av dessa har sin produktion i Sverige.

Attsats 1: Att undersöka om staten kan säkerställa att svenskägda / statligt ägda verksamheter kan säkra produktionen av t.ex. ammunition till försvaret i Sverige.

Tidaholm 2023-02-03

Torgny Hedlund

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade avge följande yttrande och motivering:
Distriktsårsmötet bifaller motionen men med egen attsats: Att PS skall verka för att Sverige, EU och NATO har förmåga att producera den ammunition som man behöver för att klara en längre militär konflikt

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att det bör undersökas om staten kan säkerställa att svenskägda och statligt ägda verksamheter kan säkra produktionen av ammunition till försvaret i Sverige.

Den 24:e februari invaderade den ryska regimen Ukraina. med ambition att annexera Ukraina. Ukraina har de senaste decennierna på allvar påbörjat sin demokratiska resa och närmat sig den europeiska gemenskapen. Västvärlden samlades bakom Ukraina och har sedan krigets start försett den ukrainska armén med vapen och ammunition. Stora volymer av militära medel har skickats till Ukraina från europeiska länder.

En tydlig svaghet bland EU:s medlemsstater som har uppmärksammats under kriget är medlemsstaternas brist på ammunitionsproduktion. Den ukrainska armén har under krigets gång varit i stort behov av ammunition. Europeiska länder har haft svårigheter att möta dessa behov. Detta belyser hur undermålig europeisk produktion av ammunition är och utgör en betydlig sårbarhet för EU:s säkerhet. Åtgärder krävs på EU nivå för att både det Sverige och andra medlemsstater i unionen ska ha ett väl utrustat försvar.

Den 3:e maj presenterade EU-kommissionen ett nytt förslag som innebär stöd för ammunitionsproduktionen i EU. Förslaget ämnar förse ammunitionstillverkare med goda förutsättningar för att bemöta den ukrainska arméns behov av ammunition.

ASAP, vilket är förslagets förkortning, är en kortfristig åtgärd som går ut på att så fort som möjligt öka den europeiska ammunitionstillverkningen. Satsningen inbegriper bland annat att förbättra tillgången till finansiering för företag och uppmuntra medlemsstater att använda sig av vissa befintliga EU-fonder för att bekosta den större ammunitionsproduktionen. Det är ett bra första steg för att EU ska effektivt kunna bemöta detta problem. Med detta som bakgrund föreslår partistyrelsen att motionen bör besvaras med en tilläggsattsats.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget anta tilläggsyrkande:
att partistyrelsen verkar för att ammunitionstillverkare inom EU kan säkerställa produktionen av ammunition till medlemsstaternas försvar och att motionen därmed anses besvarad.

11:09 Stärk samhället krisberedskap.

Bakgrund
Rysslands kriminella överfall mot Ukraina som började 2014, men som gick in i en större, mer akut fas den 24 februari 2022, har visat att Ryssland inte drar sig för att rikta vapeninsatser mot civilbefolkningen i syfte att knäcka befolkningens motståndsvilja. Man struntar fullständigt i folkrättens regler och har gjort så under hela Sovjetunionens bestående och tyvärr inte ändrat inställning efter Sovjetunionens sammanbrott.

Samtidigt har vi i Sverige, och i stora delar av västra Europa, i villfarelsen att den typen av krigföring skulle vara förbi i och med murens fall 1989, genomfört en massaker på samhällets krisberedskap och förmåga att motstå kriser och krig. Man har gått från beredskapslager och krav på att kunna vara självförsörjande under viss tid till att använda principen ”just in time” i logistiklösningar och att lita på att reservdelar kan levereras över hela jorden inom timmar eller dagar.

Det som har hänt efter 24 februari 2022 är att Sverige och Västeuropa har vaknat upp ur denna dröm och fred och gröna skogar och tvingats börja reparera de skador på krisberedskapen som har uppstått i och med dessa besinningslösa nedskärningar under de senaste 20 åren.

Dock kan motionären tyvärr konstatera att det som är gjort och det som görs inte räcker för att samhället skall kunna uppnå den krisberedskap som behövs för att samhället och Sveriges befolkning skall kunna överleva om Ryssland väljer att fortsätta sin aggression mot västra Europa och även väljer att dra in Sverige i krig.

Attsats 1: Se över principerna för beredskapslagring av basvaror som krävs för att samhället skall kunna överleva en kris på minst ett halvår utan tillförsel av importerade livsmedel och energi. Påbörja återuppbyggnaden av beredskapslager i Sverige omedelbart, avseende livsmedel, drivmedel och sjukvårdsmateriel. Därvid skall möjligheten att återta/återställa avvecklade beredskapslager beaktas.

Attsats 2: Se över samhällets förmåga att fungera utan konstant elförsörjning. System som

bygger på el- och datasystem för att fungera, t.ex. bensinmackar som endast kan tillhandahålla drivmedel till konsument om el- och datasystem fungerar för elektronisk betalning behöver modifieras. Inför alternativa metoder och tekniker som medger fortsatt funktion vid bortfall av el- och internet-förbindelser

Attsats 3: Se över samhällets förmåga att hantera kontant betalning som alternativ till elektroniska metoder. Inför ett förbud mot att bedriva handel med livsmedel och drivmedel och övriga varor som kan anses vara nödvändiga för befolkningens överlevnad enbart via elektroniska betalningssystem

Attsats 4: Avdela tillräckliga medel i statsbudgeten för att genomföra denna återställning av samhällets krisberedskap inom de närmaste åren, även om det innebär att skattetrycket måste öka.

Enköping 2023-03-29

Henrik Lindberg

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Som en följd av försvarsbesluten 1999–2001 och 2004 upphörde i allt väsentligt planeringen för höjd beredskap och då ytterst krig. I stället lades fokus framför allt på att utveckla en beredskap för fredstida kriser.

Den organisationsstruktur och de åtgärder som fanns i det tidigare totalförsvaret med bl.a. samordning av den nationella försörjningsberedskapen, beredskapslagring och administrativa förberedelser för att säkerställa varuförsörjningen, har i stora delar avvecklats. Många författningar finns emellertid kvar och gäller fortfarande.

Till följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget har en återuppbyggnad av det civila försvaret påbörjats. Riksdagen har beslutat att målet för det civila försvaret bl.a. innefattar att ha förmåga att upprätthålla en nödvändig försörjning. Av propositionen “Totalförsvaret 2021–2025” framgår att den svenska försörjningsberedskapen bör utvecklas och att näringslivet i ökad utsträckning bör involveras i arbetet med att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. I händelse av krigsfara eller krig kommer det civila försvarets verksamhet bl.a. omfatta att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna inklusive nödvändig försörjning, värna civilbefolkningen samt ge stöd till det militära försvaret. Offentliga aktörer bör, i nära dialog med privata aktörer, bedöma behovet av förberedelser för att säkerställa en rimlig beredskap. Det kan avse bl.a. prioritering och fördelning av resurser samt andra nödvändiga åtgärder såsom att framställa eller lagra produkter och materiel inom t.ex. hälso- och sjukvården och i livsmedelskedjan. Försörjningsberedskapen ska så långt som möjligt kunna säkerställa flödena i varukedjorna under fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Frågor om ansvar och metoder för att uppnå försörjningstrygghet såsom lagerhållning i statlig eller privat regi och tillverkningsberedskap är angelägna och komplicerade frågor som behöver analyseras och utredas närmare under kommande år.

Bland de utredningar som pågår kan nämnas ”Ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster från industrin (Dir 2022:72)” och ”Kommuners och regioners grundläggande ansvar inför och under fredstida kriser och höjd beredskap (Dir 2023:51).

För närvarande bereds betänkandena från utredningarna ”Materialförsörjningsstrategi, För vår gemensamma säkerhet (SOU 2022:24)” samt ”Hälso- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga (SOU 2022:6)”.

Mot bakgrund av det pågående arbete som sker inom området anser partistyrelsen att attsats 1 ska anses besvarad.

Motionären yrkar i attsats 2 på att samhällets förmåga att fungera utan konstant elförsörjning ska ses över. Likt attsats 1 anser partistyrelsen att denna fråga också är angelägen. Det bör finnas ett tillvägagångssätt för samhället att funktionera utan el- och datasystem. Partistyrelsen föreslår likt attsats 1 att motionen ska besvaras med en tilläggsattsats.

Vidare yrkar motionären på att se över samhällets förmåga att hantera kontant betalning som alternativ till elektroniska metoder och att införa ett förbud mot att enbart via elektroniska betalningssystem bedriva handel med livsmedel och drivmedel som kan anses vara nödvändiga för befolkningens överlevnad. I Sverige är kontanter enligt Riksbankslagen lagliga betalningsmedel och det betyder att i Sverige ska man kunna betala med kontanter överallt. Men det finns betydande undantag från skyldigheten att ta emot kontanter.. Tidigare har Kristdemokraterna bedömt att utan kontanter står vi oss slätt den dagen strömmen går eller våra betalsystem störs ut av illasinnade aktörer. Därför är det viktigt att det fortfarande ska gå att använda kontanter i de flesta bemannade affärer. Ett totalt förbud gentemot att enbart använda elektroniska betalningsmetoder vid försäljning av livsmedel och drivmedel är enligt partistyrelsen för långtgående. Partistyrelsen föreslår att motionen avslås, men kommer att fortsätta driva frågan om att affärer bör ta emot kontanter som betalningsmedel.

Slutligen yrkar motionären för att ökade medel av statsbudgeten ska förskjutas gentemot att bygga upp landets krisberedskap, vilket den nya regeringen gjorde i höstbudgeten. Attsats 4 i motionen är enligt partistyrelsen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen
Attsats 2: att partistyrelsen ska verka för att en utredning ska tillsättas om samhällets förmåga att fungera utan konstant elförsörjning och därmed anse attsats 2 besvarad.
Attsats 3: att avslå attsatsen
Attsats 4: att besvara attsatsen

11:10 Obligatorisk utbildning för stärkt civil beredskap

Rysslands krig mot Ukraina visar att den säkerhetspolitiska situationen i Sveriges närområde gradvis försämrats under de senaste decennierna. Ryssland har i takt med uppbyggd militärkapacitet också antagit en mer aktiv politik när det gäller att agera för sina intressen i närområdet. Att Sverige kan bli indraget i en konflikt är inte längre ett avlägset scenario, utan en säkerhetspolitisk realitet.

För att förbereda Sverige militärt har ett antal viktiga steg tagits under senare år, där beslutet och processen mot ett fullvärdigt medlemskap i försvarsalliansen Nato är det viktigaste. Värnplikten är återuppväckt, och kommer successivt byggas ut under kommande år för att öka rekryteringen till Sveriges militära försvar. Därtill har en totalförsvarsplikt tillkommit som genom en civilplikt ger regeringen möjlighet att mobilisera även civila resurser från framförallt kommunal verksamhet.

Den civila beredskapen har också fått ett tydligt ökat fokus i den nya regeringens arbete, med en minister inriktad på civilt försvar. Civilplikt förbereds nu på ett antal områden för att öka beredskapen. Denna plikt omfattar dock endast personer som redan idag genomgått utbildning för att kunna verka inom samhällskritiska områden och arbetar i offentlig verksamhet, som exempelvis räddningstjänsten.

Vid ett militärt angrepp på Sverige riskerar dock de civila behoven av insatser bli väsentligt mycket större och omfatta fler sektorer än bara räddningstjänst. Som framgår av Rysslands krig mot Ukraina riktar de ryska insatserna i stor utsträckning in sig på att slå ut kritisk infrastruktur och göra vardagen olidlig för civilbefolkningen. Det slår hårt mot den ukrainska samhällsekonomin, och gör att betydligt fler än invånarna i de ockuperade områdena drabbas av krigets fasor.

Mot bakgrund av detta bör Sverige vidta åtgärder för en bredare utbildning i civil beredskap, så att det blir möjligt att kunna aktivera civilplikten för fler kritiska yrkesgrupper och även privat anställda vid en krigssituation. Rekryteringen till denna bör bygga på motsvarande pliktlag som styr värnplikten, och omfatta samtliga personer som vid mönstringen inte anses behövas i det militära försvaret, med undantag för de som är uppenbart oförmögna att genomgå en civil utbildning.

Utbildningen bör inledas med en grundutbildning som även tar sikte på generell civil beredskap vid kris och katastrofer. En sådan stärker befolkningens beredskap även i fredstid, och bygger en förståelse för hur man agerar i händelse av kris. Därtill kan den hjälpa till att bygga försvarsvilja och öka motståndskraften i civilbefolkningen. Mätningar från MSB visar att 77% av svenskarna är beredda att hjälpa andra vid kris eller olycka, men endast 37% uppger sig kunna klara sig en vecka utan hjälp om en kris skulle inträffa. Att öka andelen som kan klara sig en längre tid utan samhällets insatser borde därför vara ett delmål i utbildningen. Efter grundutbildning kan olika specialiseringar erbjudas – där även plikt att arbeta inom offentlig verksamhet kan ingå, såsom vård, skola och omsorg.

Attsats 1: Att den civila beredskapen och försvarsviljan bland allmänheten höjs.

Attsats 2: Att personer som vid mönstring inte behövs för militär utbildning som huvudregel istället utbildas i civil beredskap inom ramen för totalförsvarsplikten

Danderyd 2023-04-02

Stefan Svanström

Partidistriktsstämman i Stockholms län föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att den civila beredskapen bland allmänheten höjs, samt att de personer som vid mönstring inte behövs för en militär utbildning istället ska utbildas i civil beredskap.

Det är viktigt att uthålligheten och förmågan till ömsesidigt stöd stärks mellan det civila och det militära försvaret. En viktig utgångspunkt är att i händelse av krig kommer totalförsvarets ansträngningar kraftsamlas till det militära försvaret, samtidigt som de viktigaste samhällsfunktionerna kommer att behöva säkerställas och civilbefolkningen kommer att behöva skydd.

Regeringen har gjort viktiga första steg för att öka den civila beredskapen. Den 27:e april aviserade regeringen att i närtid tillsätta en utredning som ska titta på hur civilplikten kan utökas. Utredningen ska analysera civilplikten för alla samhällsviktiga sektorer och se över behovet av personalförsörjningen inom det civila försvaret. Vidare har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att utreda vilket grundläggande beredskapsansvar kommuner och regioner bör ha inför och under fredstida kriser och höjd beredskap. Syftet med uppdraget är att

på sikt förstärka och utveckla kommuners och regioners beredskap. Arbetet med att höja den civila beredskapen och försvarsviljan i Sverige är igång. Partistyrelsen anser att attsats 1 är besvarad.

I Kristdemokraternas principprogram står det: ”militärutbildning ska så långt som möjligt bygga på frivillighet. De som vägrar vapentjänstgöring ska beredas tjänstgöring med civilplikt”. Regeringen har gett MSB uppdrag att utreda återaktivering av civilplikten. Nästa steg ska bli att utreda hur civilplikten kan användas bredare i fler samhällssektorer. Därutöver har MSB och SKR tecknat en överenskomelse, vilken reglerar ersättning och preciserar de uppgifter som kommuner och regioner ska prioritera i sitt arbete med civilt försvar. En prioriterad uppgift är härvid att planera för sin krigsorganisation och dess bemanning, i vilket bland annat ingår at krigsplacera anställd personal. Kristdemokraterna driver redan ståndpunkten som motionären yrkar på i attsats 2 och regeringen verkar nu för att civilplikten ska återaktiveras. Motionärens yrkande i attsats 2 är enligt partistyrelsen besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

11:11 Lägg totalförsvarsuppdrag till ridskolor som transportförstärkning vid kris.

Bakgrund
Sverige har hundratusentals hästar, som i huvudsak används till ridning och personlighetsutvecklande fritidssysselsättning för unga som gamla. Dessa djur, 500 kg muskler, var kärnan i många näringar förr i tiden, men inte numera. Dock finns det delar av ” Häströrelsen” som av kulturella skäl odlar färdigheter avseende brukskörning i skog, plöjning mm.

När Ukrainakriget bröt ut i full skala i februari 2022, blev det uppenbart för alla att vårt välordnade samhälle snabbt kunde lamslås och förnödenheter som bränsle kunde bli en bristvara som måste prioriteras för tunga kvalificerade transporter, brandförsvar mm. Att då låta hästar med stor kapacitet bara stå i sina stall och äta hö istället för att nyttjas för lokal transportverksamhet, kanske i ett sönderslaget, för fordon oframkomlig terräng är dumt. Dock kräver det träning och förberedelser för att något sådant ska fungera.

Om man ger ridskolor och andra hästägare ett uppdrag, åtföljt av ekonomiskt stöd, så ökar vi vår totalförsvarsberedskap, samt stärker ridsporten, som då ges ytterligare en utvecklingsmöjlighet för sina medlemmar. Sannolikt ligger framgångsfaktorn i en kombination engagemang av Ridsportrörelsen och frivilligförsvaret och då främst Blå stjärnan, som måhända är den naturliga parten för samordning och utveckling av denna verksamhet.

Attsats 1: Ge uppdrag till Blåstjärnan, Sveriges Ridsportförbund m.fl. att köra in sina hästar och utveckla brukskörning.

Attsats 2: Ge MSB alternativt Försvarsmakten uppdrag att stödja denna verksamhet. - Remittera denna motion till Rikstinget

Attsats 3: Remittera denna motion till Rikstinget

Uppsala 2023-03-27

Sten Aleman

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att ett försvarsuppdrag ska skickas ut till organisationer som arbetar med hästverksamhet, samt att MSB eller Försvarsmakten ska stödja denna verksamhet.

Första gången sedan andra världskriget pågår det ett storskaligt krig nära Sveriges gränser. Det är en ytterst allvarlig situation för Sverige som efter fler år av besparingar inom försvarsområdet nu rustar upp. Viktiga satsningar görs på flera områden. Civilplikten ska återinföras och satsningarna på försvaret ska uppnå 2% av svensk BNP 2026. Under denna tid av upprustning är det viktigt att resurser används på ett ändamålsenligt sätt. Målet är att Sverige effektivt med moderna medel ska kunna försvara sig gentemot en främmande makt.

Partistyrelsen anser att de satsningar som motionären föreslår inte är prioriterade. Det finns verkliga behov för satsningar på beredskap inför potentiell lamslagning av svensk infrastruktur Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

11:12 Biståendet till utvecklingsländer

Sverige har en ny situation med behov av att förstärka det civila försvaret och därigenom totalförsvaret.

Erfarenheter från pandemin visar på mycket stora brister i förråd av bland annat läkemedel, sjukhusutrustning och generell utrustning som kan sägas ingå i en katastrofberedskap. Det kan också gälla torrmat, filtar, vattenreningsutrustning mobila elverk etc.

Att bygga upp och underhålla denna katastrofberedskap är mycket kostsamt då material fortlöpande bland annat måste omsättas.

Denna materiel är inte unik för Sverige att behöva vid ett katastroftillstånd utan kan även användas vid katastroftillstånd i andra länder inkl. naturkatastrofer.

För transport av hjälpmateriel vid utländska katastrofplatser är skyndsamhet ett måste. Liv skall räddas. I praktiken innebär detta lufttransport.

Men samma lufttransport kan även vid icke utländska katastrofer användas inom Sverige som en del av det svenska totalsvaret.

Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för att det svenska biståndet helt övergår till att utgöra katastrofbistånd samt att försvaret tilldelas medel för att bygga ut befintlig lufttransportkapacitet för att hantera detta vid utländska katastrofer.

Sollentuna 2023-04-02

Lars Hjelmberg

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att det svenska biståndet helt ska övergå till katastrofbistånd.

I en tid av många allvarliga humanitära kriser och katastrofer behövs det svenska biståndet mer

än någonsin. Dessa kriser påverkar varandra. Krig i Ukraina, klimatförändringar och naturkatastrofer har skapat förutsättningarna för humanitära katastrofer i flera fattiga länder. De styrande makterna i dessa länder kan i sin tur inte tillgodose de akuta behov som människor har. Det humanitära biståndet är livsviktigt, men utan utvecklingsbistånd kommer fattiga länder få sämre förutsättningar för att effektivt kunna bemöta akuta katastrofer i framtiden.

Det slutgiltiga målet med all biståndspolitik är att det en dag inte längre ska behövas. Det behövs därför en ambitiös utvecklingspolitik. Det är det långsiktiga och uthålliga utvecklingssamarbete som ger effekt, och inte bara lindrar för stunden. Då den enskilda människans situation måste vara i fokus för detta arbete, kan måttet på utveckling inte enbart vara förändringar på makroplanet. Bistånd i sig kan inte åstadkomma ekonomisk tillväxt, utan måste vara en komponent i en sammanhållen utrikespolitik till stöd för mänskliga rättigheter och fattiga länders utveckling.

Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

11:13 Effektivisera utlandsrepresentationen

Det finns fördelar med att effektivisera svenska utrikesrepresentationen: Ambassader, generalkonsulat och konsulat.

Nordiska samarbetet, ett beprövat regionalpolitiskt samarbete i världen vars vision är att vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Ett fördjupat samarbete med de övriga nordiska länderna skulle ge positiva förbättringar i hållbarhetsfrågor, ekonomiska fördelar, service till affärsförbindelser och turister i trångmål samt en signal till omvärlden om Nordens goda samarbete, att vi har i huvudsak en gemensam samsyn på policyfrågor.

Om Sverige delar utrikesrepresentationen med de övriga nordiska länderna stärks vårt samarbete och det kommer alltid att finnas en ambassadör/konsul på plats. I länder där Sverige inte har någon ambassad är det vanligt att en svensk ambassadör i ett närbeläget land är sidoackrediterad. En sidoackrediterad ambassadör är Sveriges representant i flera länder samtidigt och sköter förbindelserna genom regelbundna besök. Till exempel är ambassadören i Thailand sidoackrediterad i Laos och Myanmar. I ett trettiotal länder sköts Sveriges förbindelser av ambassadörer som är stationerade i Stockholm, så kallade Stockholmsbaserade ambassadörer. De besöker regelbundet de länder där de är ackrediterade.

Personligen har jag bara besökt en enda ambassad under alla mina utlandsresor, och då var ambassadören bortrest, en assistent jobbade dock deltid så jag fick hjälp.

Miljövinsterna är färre resande till och från ambassader. Nordiska länderna sparar in pengar, bland annat genom färre utrikespersonal och fastigheter samt övrig personal på konsulaten. Det blir också lättare att utvisa andra länders personal i Stockholm med hänvisning till vår fåtaliga personal i ”krånglande” landet.

Jag föreslår att:

Attsats 1: att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för ökat samarbete och effektivisering av utlandsrepresentationen tillsammans med de övriga nordiska länderna.

Norsjö 2023-02-03

Jan Persson

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar för ett ökat samarbete med andra nordiska länder rörande utlandsrepresentationer.

Förslaget skulle betyda fler delade ambassader och konsulat med Norge, Finland, Danmark och Island.
De nordiska länderna har en lång tradition av samarbete. Länderna har förhållandevis liknande ekonomier, kulturer och samhällen. I dagens globaliserade värld finns verkliga behov för ökat samarbete med länder som liknar varandra, speciellt när det kommer till exempelvis handel och försvar. Idag ingår Sverige redan i samarbeten där dessa viktiga områdena täcks.

Det största samarbetet som Sverige ingår i är den Europeiska Unionen. Sverige ingår därmed i den gemensamma utrikespolitiken som EU driver, även kallat GUSP. Vidare har Sverige ansökt om att bli medlem i försvarsalliansen Nato. Säkerhets- och utrikesområdet är viktiga områden där vi som kristdemokrater enligt subsidiaritetsprincipen bör verka för samarbete och gemensam riktning med våra likasinnade grannländer.

Samtidigt är det viktigt att svensk representation i utlandet är till viss del distinkt från de samarbeten vi ingår i. Detta för att ge stöd till svenska medborgare utomlands, men också för att just svenska intressen får en röst utanför Europa. Ofta blandas svenska intressen och EU:s intressen ihop. Många av svenska intressen är lika med både EU:s och de andra nordiska ländernas intressen. I vissa fall är det viktigt att just svenska bolag exempelvis höjs vid en ambassad eller att svenska näringslivets intressen uppmärksammas utomlands.

Kristdemokraterna bör alltid verka för effektivitet i statsväsendet. I denna fråga anser partistyrelsen att Sverige förlorar mer influens och påverkan i världen än vad vi sparar i statsmedel genom att dra ner på antalet ambassadörer och konsulat för att slå ihop dem med andra länders utlandsrepresentationer. Partistyrelsen föreslår att motionen avslås.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

11:14 Lägg ner UNWRA

I dag finns två FN organ UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) och UNWRA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees) som hantera världens flyktingar. UNWRA hanterar bara de Palestinaaraber som flydde 1948 i det krig som arabstaterna startade när Israel utropade sin som självständighet stat. 1948 var dessa Palestinaaraber ca 800.000. Flyktingar i UNWRA integreras inte in i olika länder som övriga flyktingar i UNHCR gör utan behåller sin flyktingstatus och samtidigt ärver flyktingens barn denna status så idag är de ca 5.5 miljoner flyktingar som hålls i läger sedan 1948. Detta förhållande är inte acceptabelt och en humanitär katastrof som måste upphöra så att dessa människor får möjlighet att integreras som UNHCR flyktingar.

Attsats 1: Att den svenska regeringen i FN arbetar för att UNWRA läggs ner.

Lagan 2023-02-20

Lennart Olsson

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Bifall.

Partidistriktsstämman i Kronobergs län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att den svenska regeringen ska verka för att UNRWA ska läggas ned. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar (UNRWA) bör arbeta på ett sätt som är mer gynnsamt för den enskildes frihet och inte på ett sätt som bidrar till att permanenta en identitet och status som flykting, generation efter generation.

Kristdemokraterna har sedan tidigare kritiserat hjälporganisationen för att inte långsiktigt bidra till att hjälpa palestinierna. Kristdemokraterna driver sedan tidigare att Sverige bör arbeta för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att så snart det är praktiskt möjligt, föra över UNRWA:s verksamhet till andra FN-organ.

Kristdemokraterna står bakom en tvåstatslösning mellan Israel och Palestinierna. Ett stort ansvar vilar på ledningen i de palestinska områdena för att få till stånd fria val, verka för att de mänskliga och medborgerliga rättigheterna respekteras samt skapa en välfärd med adekvat vård, skola och omsorg – så att beroendet av organisationer som UNRWA minskar. Även länder som Jordanien och Libanon, där många palestinska flyktingar bor sedan generationer, har ett stort ansvar att integrera palestinier och erbjuda medborgarskap. I detta arbete kan EU spela en stor roll. Partistyrelsen anser att motionen är besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

11:16 Bärga M/S Estonia

Den 28 september 1994 inträffade an av de värsta fartygskatastroferna i modern tid. 852 människor miste livet då passagerarfärjan M/S Estonia förliste på sin färd mellan Tallinn och Stockholm. En oerhörd mänsklig tragedi och ett nationellt trauma för Sverige och andra inblandande länder.

Kort därefter tillsattes den officiella haverikommissionen JAIC (Joint Accident Investigation Commission) som presenterade sina slutsatser 1997. I korthet förklarades haveriet med att färjans bogvisir hade slagits upp i det hårda vädret, ryckt upp ombordkörningsrampen och därmed fått enorma mängder vatten att störta in på bildäck, vilket orsakade förlisningen.

Det finns dock många frågetecken kring haveriet, både vad gäller själva sjunkförloppet och en rad andra omständigheter. Flera studier har tidigare visat på behov av vidare utredning av katastrofen. I skrivande stund pågår också en ny utredning där den svenska myndigheten Statens haverikommission är med. Undersökningarna av vraket är dock begränsade då delar ligger täckta i leran på botten.

Ursprungligen lovade dåvarande statsminister Ingvar Carlsson att kropparna efter de omkomna skulle bärgas, ett löfte som man sedan svek. Detta har naturligtvis lett till stor frustration hos de

anhöriga. Inte heller har det hela blivit bättre av att inget ansvar har utkrävts på något sätt för de 852 människornas död.

För att kunna fastställa orsaken till förlisningen och att ge de omkomna en sista vila är det nödvändigt att vraket bärgas. En oberoende internationell kommission bör tillsättas där varken de inblandade länderna Sverige, Estland, Finland eller Tyskland ingår (fartyget var bygd på Meyervarvet i det sistnämna landet) ingår.

Ska vi någonsin får reda på varför M/S Estonia sjönk är en bärgning och en ny oberoende utredning nödvändig.

Förslag till beslut:

Attsats 1: att Kristdemokraterna ska verka för att ny internationell och opartisk utredning om förlisningen av M/S Estonia tillsätts.

Attsats 2: att Kristdemokraterna ska verka för att vraket efter M/S Estonia bärgas.

Göteborg 2023-02-06

Kalle Bäck, Pernilla Hagman

Partidistriktsstämman i Västra Götaland föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att avslå attsatsen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna yrkar på att Kristdemokraterna ska verka för att ny internationell och opartisk utredning om förlisningen av M/S Estonia tillsätts, samt att partiet ska verka för att skeppsvraket ska bärgas.

Att till fullo förstå orsaken bakom MS Estonias förlisning är en viktig fråga. En förbättrad sjösäkerhet förutsätter att de frågetecken som omger förlisningen rätas ut samt att ansvar, om saken kräver det, utkrävs. De anhöriga har också, naturligtvis, rätt till en heltäckande och oberoende utredning.

I skrivande stund pågår en ny utredning i vilken Statens haverikommission medverkar – en utredning som enligt löften ska präglas av förbättrad transparens och inkludering. Partistyrelsen föreslår att invänta resultaten från denna utredning. Ifall den nya utredningen inte upplevs leva upp till de förväntningar som finns kring transparens, eller om det finns allvarliga frågetecken kring de slutsatser som kan dras kring förlisningen, har partistyrelsen för avsikt att framföra krav på en oberoende internationell kommission.
Det kan också bli aktuellt att, oaktat ovan, framföra förnyade krav på att utreda de militära transporter som av svårförstådda skäl ägde rum med hjälp av passagerarfärjan MS Estonia.

Vad gäller krav på bärgning är partistyrelsens åsikt att de anhörigas samlade röst behöver vara tongivande när ställning tas i frågan. Beklagligt nog missades, eller ignorerades, denna aspekt när beslutet fattades om att inte bärga kort efter förlisningen. Ifall en samlad röst hos de anhöriga kan etableras kring en eventuell bärgning av MS Estonia kommer partistyrelsen att ställa sig bakom, och verka för, det ställningstagandet.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att besvara attsatsen

Attsats 2: att avslå attsatsen

11:17 Den ”svenska” vindkraften

Den största enskilda vindkraftsaktören i Sverige är ett det statliga kinesiska bolaget CGN enligt branschorganisationen Svensk Vindenergi. Vi låter alltså kinesiska staten få ett stort inflytande på vår energiförsörjning. Det är inte bra utifrån ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Kina styrs av en auktoritär regim. Landet saknar ett oberoende rättsväsende, fria medier och fått kritik för bristande mänskliga rättigheter. I Danmark har statsminister Mette Fredriksen slagit fast att kinesiska aktörer inte kommer att få delta i en planerad storsatsning på vindkraft i Nordsjön. ” När det handlar om kritisk infrastruktur, samarbetar vi med länder som vi också delar säkerhetsintressen med”, sade hon till tidningen Finans förra veckan.

Den 9 maj ställdes en skriftlig fråga i riksdagen till dåvarande energiminister Khashayar Farmanbar (S) om regeringen kommer att vidta åtgärder ”mot bakgrund av det stora kinesiska inflytandet eller ägarskapet av svensk energiproduktion”. Bland annat kritiserades den dåvarande regeringen för att inte ha agerat på ett förslag från direktinvesteringsutredningen, som innebär att investeringar i energiinfrastruktur ska omfattas av ett granskningssystem. I sitt svar, daterat 18 maj, skriver Khashayar Farmanbar att regeringen är ”väl medveten” om att utländska investeringar i exempelvis kritisk infrastruktur ”kan innebära säkerhetsrisker” men något resultat av denna medvetenhet har inte visat sig.

Givet den säkerhetspolitiska situationen är det inte rimligt att låta kinesiska bolag koppla ett ” järngrepp” kring vårt lands energiförsörjning.

Attsats 1: Att staten alltid ska pröva utländska aktörers försök till ägarskap eller annat inflytande i svensksamhällskritisk infrastruktur utifrån ett säkerhetspolitiskt perspektiv.

Attsats 2: Att utländska bolag och stater som vi inte delar säkerhetspolitiskt intresse med ska hindras från att få inflytande på samhällskritisk infrastruktur

Skutskär 2023-03-28

Mattias Nygren

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionären yrkar på att staten ska vidta åtgärder för att skydda svensk samhällskritisk infrastruktur från utländskt ägarskap.

Utländska direktinvesteringar har stor betydelse för Sveriges näringsliv. Samtidigt finns det risker med att utländska aktörer investerar i skyddsvärd verksamhet. När en främmande makt köper upp svenska samhällskritiska bolag drar de nytta av svensk teknik, utveckling och kunskap samtidigt som de skaffar sig inflytande över eller kunskap om funktioner som är samhällskritiska för Sverige

De flesta av EU:s medlemsstater har infört granskningssystem som gör det möjligt att hindra investeringar i inhemska företag, om dessa innebär risker ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Sverige har i dag inget sådant granskningssystem. Den 16:e mars föreslog regeringen en ny lag som ska ge en granskningsmyndighet möjlighet att granska utländska direktinvesteringar och, om det är nödvändigt, förbjuda dem. Partistyrelsen anser att motionen är besvarad.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:

att anse motionen besvarad

12 Stadgar

2012 tillsattes en större utredning med uppdrag att totalt se över partiets stadgar och göra dessa mer överskådliga och med inriktning så de ger möjligheter till innovation och att utveckla partiets såväl organisatoriskt som politiskt.

2015 antogs stadgarna med uppdelning i två delar:

1) En del som är "stadgar" och är mer övergripande och skall hålla över tid. Det är grunderna och principerna som läggs fast i denna del
2) Den andra delen är "föreskrifter" som mer skall beskriva och ge vägledning i vad som avses med "stadgan". Detta är skrivningar som skall kunna förändas över tid och med kort tidslinje justeras. Tex att ett förslag till dagordning för årsmöte kan behöva ändas i olika delar allt efter som partiet utvecklas.

Under tiden från 2015 har ett antal förtydliganden gjorts i stadgarna. Senast vid rikstinget 2021 och partifullmäktige i oktober 2022.

Medlemskap och uppdrag för Kristdemokraterna bygger på tillit. Det innebär att man har uppdragen och arbetar för partiets bästa. Några av motionerna tar upp frågan om hur det funnits tendenser att några önskar något annat för partiet. Stadgarna kan göra mycket och några förändringar föreslås för att hantera detta, men ytterst handlar det om varje persons ansvar och att vi jobbar för laget.

I det förslag som nu föreligger för rikstinget till revidering av stadgarna har de motioner som lämnats i detta kapitel beaktats. Några av yrkandena har tillgodosetts och andra har avvisats.

Med det förslag som nu föreligger till revidering av stadgarna är partistyrelsens förhoppning att det skall underlätta vårt arbete såväl organisatoriskt som politiskt.

Motionerna i detta kapitel kommer att behandlas i anslutning till att förslag till reviderade stadgar behandlas av rikstinget.

12:01 En bättre ordning för medlemskap

Medlemmarna är det viktigaste vårt parti har. Utan medlemmar finns det inget parti; ingen gemenskap som kan utforma och tillsammans arbeta för att genomföra kristdemokratisk politik. Stadgarna sätter upp regler för vem som kan bli medlem i partiet, hur man blir medlem, vilka medlemmar som får delta i de beslut partiet fattar samt hur partiet hanterar de situationer när en medlem arbetar emot partiets bästa.

Vad gäller bestämmelserna för vilka medlemmar som får delta i de beslut som partiet fattar så har de inom Kristdemokraterna i likhet med många andra partier och organisationer skärpts genom åren så att det endast är medlemmar som har betalat sin medlemsavgift inom en viss tid som får delta i besluten och som är valbara till uppdrag. Detta har gjorts utifrån erfarenheter där betydande mängder nya medlemmar ansluter sig till organisationer kort innan ett beslut ska fattas enbart i syfte att påverka just det beslutet.

Andras erfarenheter från senare tid visar att de skärpningar av regler som har gjort i partier och organisationer inte är tillräckliga för att motverka den typ av osund medlemsvärvning som syftar till kortsiktig vinning i en sakfråga eller val. Det bör därför övervägas vad som kan göras för att

ytterligare skapa ett skydd mot detta. Det kan exempelvis handla om att den som söker medlemskap ska styrka att det verkligen är en egen ansökan genom att identifiera sig med en giltig identitetshandling, antingen digital eller fysisk; och att det tydliggörs i stadgarna att medlemmen själv ska betala sin medlemsavgift. Dessa två bestämmelser skulle försvåra massanslutning till partiet och erbjudanden om att den som rekryterar medlemmar betalar deras medlemsavgift.

När det kommer till disciplinåtgärder bör stadgarna ses över för att dels öka rättssäkerheten för de medlemmar som disciplinåtgärder riktas mot, dels utreda ifall det bör finnas åtgärder som kan vidta som är mindre ingripande än uteslutning. Här bör övervägas om den som är föremål för disciplinåtgärd ska ges möjlighet att yttra sig till partistyrelsen före beslut samt om det bör vara möjligt att överklaga ett beslut till partifullmäktige. Vad gäller mindre ingripande åtgärder kan det exempelvis handla om en varning eller att förbjuda personen att inneha förtroendeuppdrag. Det bör också övervägas om det i stället för dagens ordning där partistyrelsen måste bevilja återinträde ska vara så att ett beslut om uteslutning, eller förbud att inneha förtroendeuppdrag, ska gälla för viss tid. Detta minskar risken för godtycke samt skapar en tydlig grund för hur länge personuppgifter kring disciplinärendet ska sparas.

Attsats 1: Att uppdra till partistyrelsen att göra en översyn av stadgarna i enlighet med vad som anförs i motionen och återkomma med förslag till reviderade stadgar till nästa riksting.

Stockholm 2023-04-02

Magnus Kolsjö, Ulf Johansson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Gemensamt yttrande tillsammans med motion 12.:06 "Minska risken för otillbörlig påverkan".

Båda motionerna tar upp frågan om otillbörlig påverkan på partiets interna arbete. Motionärerna lyfter frågan om när ny medlem får sina ”rättigheter” som medlem och pekar på stadgarnas skrivning om att nya medlemmar får rösträtt om medlemsavgift är erlagd senast fyra veckor före beslutstillfälle. Förslagen är i båda motionerna att gränsen borde förlängas. Detta också kopplat till att den som betalar medlemsavgiften verkligen är den som är ny medlem, tex genom att koppla betalning till bank-ID-verifiering.

Frågan om kuppförsök och otillbörlig påverkan har aktualiserats i olika händelser på senare tid. Det är viktigt att alltid vara uppmärksammad på dessa tendenser. Motionerna tar upp några aspekter och förslag till åtgärder.

Anledningen till att vi idag har skärpta regler med bl.a ”fyra-veckors-regeln” för nya medlemmar är just detta som motionärerna skriver. Frågan är då – hur långt kan man förhindra risk för otillbörlig påverkan eller kupp utan att det blir en regel som förhindrar möjlighet för seriösa medborgare som vill engagera sig. Var går gränsen när begränsningen blir oproportionerligt stor i förhållande till det den skall motverka? Är sex veckor rimligt, är åtta veckor rimligt, eller ska det vara ännu längre tid i ”karens” innan ny medlem skall kunna delta i den demokratiska processen? Att förlänga tiden riskerar bara att den som vill nyttja systemet lär sig den nya regeln och anpassar sitt agerande utifrån detta.

Även om det senare tid förekommit kuppartade händelser i partiete så kan man notera vid kontroll att dessa nya medlemmar inte kom under en kort tid av tex en vecka utan var utspritt över ett antal veckor. Så en skärpning enligt motionerna skulle inte i de aktuella fallen påverkat utfallet i någon väsentlig utsträckning.

Att koppla betalning av medlemsavgift till aktuell medlem via tex BankID skulle kunna förhindra en systematisk inbetalning från någon enskild. En sådan åtgärd riskerar också att försvåra för en del medlemmar att kunna betala sin medlemsavgift. För att nå en större betalningsvilja av medlemsavgift måste det vara enkelt att göra rätt. Vid ev misstanke om att otillbörligt hanterande förekommer finns möjligheter redan idag i vårt medlemsregister att följa upp det och vidta åtgärder.

I motion 01 tar också upp frågan om att den som är föremål för uteslutning också bör ha möjlighet att höras eller inkomma med eget yttrande över anledningen till uteslutning. Dock bör tas med att grunderna för uteslutning kan variera varför behovet av ett yttrande kan skifta. Partiets stadgar kan göras mer tydliga i detta.

Partistyrelsen anser att nuvarande ”fyraveckorsregel” är tillfyllest och att en förlängning av denna inte skulle nå de önskade effekterna. Partistyrelsen föreslår att stadgarna kompletteras gällande möjlighet för person som är föremål för disciplinåtgärd ges möjlighet att inkomma med yttrande.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

12:02 Kompletterande riktlinjer för valberedningar

För att Kristdemokraterna ska kunna växa som organisation och politisk kraft i Sverige finns inget viktigare än att bredda och fördjupa organisationen. För att detta ska bli möjligt behöver den kristdemokratiska organisationen ofta styrelser med bredare bakgrund. Det finns redan skrivningar av den karaktären i stadgan men de förpliktigar inte, vilket kan leda till demokratiproblem, varför frågan måste få högre prioritet. Både för att säkra demokratiska värden i klassisk bemärktelse och för att skydda oss mot infiltration av kriminella nätverk.

Valberedningsarbetet ör en ytterst viktig faktor i detta sammanhang.
Enligt Kristdemokraternas stadgar Paragrad 16 Moment 2 skall partiets valberedningar ”i sitt arbete föra samtal med nuvarande funktionärer/förtroendevalda och efterhöra synpunkter samt ta hänsyn olika etnisk bakgrund, kön, ålder, kompetens, erfaranget, yrke, bostadsort, intressen etc”. Det är korrekt men inte förpliktigande. Det kan därmed tillämpas på olika sätt.

Valberedningens arbete borde istället innebära en skyldighet att utöver föra samtal med nuvarande förtroendevalda och samtliga nominerade kandidater även informera styrelsen om valberedninsarbetets progress. Valberedningen ska givetvis agera självständigt men att i god tid innan årsmötet informera styrelsen om sitt arbete underlättar en säker och smidig årsmötesprocess.

Föreningsdemokratin upprätthålls bäst genom tydlighet och god kommunikation. Därför är det väsentligt att även valberedningsarbetet präglas av tydlighet och god kommunikation med alla inblandade parter. Såväl mot alla nominerade kandidater men i synnerhet gentemot styrelsen som bär det yttersta ansvaret för föreningen.

Attsats 1: Att Kristdemokraternas stadgar skall bearbetas så att valberedningen/ nomineringsgruppen har en skyldighet att lämna en rapport om sitt arbete till styrelsen i god tid innan årsmötet,

Attsats 2: Att Kristdemokraternas stadgar skall bearbetas så att valberedningen/ nominersgruppen har en skyldighet att samtala med såväl nuvarande förtroendevalda som samtliga nominerade kandidater,

Attsats 3: Att Kristdemokraternas stadgar i övrigt ska ses över för att säkra valen till styrelser och förtroendeuppdrag för att motverka demokratihot.

Rönninge 2023-04-02

Pernilla Schubert, Bo Hansson

Partidistriktsstämman i Stockholms län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Valberedningen är en av partiavdelning och partidistrikts viktigaste funktion. Valberedningen skall lägga förslag på vilka som skall leda partiets arbete och därmed också de som anger en inriktning på partiets arbete.

För att valberedningen skall kunna göra ett fullgott arbete så har valberedningen ett tydligt uppdrag i stadgarna § 16 mom 2 ”Att fortlöpande följa respektive verksamhetsnivås arbete och inhämta synpunkter…” I detta ingår i princip allt av recherch och de som i föreskrifterna till denna paragraf räknas upp som uppgifter för valberedningen.

Valberedningen ska precis som revisorerna ha tillgång till erforderliga handlingar som kan behövas för att göra ett bra arbete. Indirekt i detta uppdrag ligger också att valberedningen skall ha personlig kontakt med såväl de som ska väljas som de som inte blir föreslagna till omval. God föreningssed är det som formar arbetet. Ingen ska behöva genom utskick av handlingar eller vid sittande möte få information om att man inte är föremål för omval eller att bli vald.

Dock ska valberedningen jobba självständigt. Därav finns det inskrivet att valberedare inte bör/ska vara ledamot i partiavdelningens styrelse.

Valberedning såväl som nomineringskommitté som ska lämna förslag till valsedel skall lämna sitt förslag till årsmöte utan att passera styrelsen. Om valberedningen väljer att även delge styrelsen sitt förslag innan det distribueras är det upp till respektive valberedning/nomineringskommitté

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

12:03 Krav på partitillhörighet för personer som verkar för, eller på uppdrag av en av KDs partigrupper.

Valet 2022 gav KD i de flesta regioner och kommuner stora framgångar. Som det har förmedlats från riksnivå, är vi ett litet parti (på alla politiska nivåer), som har efter 2022 års val, fått ett ökat ansvar och större verksamhetsområde.

Motionen skrivs som en följd av att inför min partiavdelnings årsmöte som planeras i februari, så fick våra duktiga revisorer, som känner mycket för vårt parti och våra värderingar, och som har gjort ett fantastiskt arbete som revisorer, besked från den lokala partiombudsmannen att, om inte de löste in medlemskap i partiet så fick de inte fortsätta som revisorer.

Det är skillnad, i min värld, på uppdrag och uppdrag. Ett uppdrag inom partiet såsom en ordinarie ledamot i en alliansstyrd kommunstyrelse ska naturligtvis tilldelas en partimedlem, men för ”utomstående” uppdrag som till exempel, en representant för ett kommunalt bolag, för KDs räkning, eller revisorer till en partiavdelning, så tycker inte jag att det borde vara ett absolut krav att personen/personerna, som partiavdelningen anser vara lämpliga, ska vara

partimedlemmar.

Uppdrag såsom representanter för ett kommunalt bolag, eller liknande uppdrag ska erbjudas partimedlemmar i första hand.

Det är viktigt att personerna som utses till posterna inom partiet, och poster ”utanför” parti-organisationen är kompetenta personer, som känner för partiet och symboliserar med partiets värderingar, och tar sitt uppdrag på ett seriöst sätt.

I företagsvärlden ska revisonen av verksamheten utföras av utomstående, oberoende parter.

Attsats 1: Att rikstinget uppdrar till partistyrelsen att partifullmäktige ändrar stadgarna, enligt motionärens intentioner, och att skillnad görs på uppdrag för, eller uppdrag i, partiet.

Örbyhus 2023-03-29

Peter Zoné

Partidistriktsstämman i Uppsala län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Enligt partiets stadgar § 25 anges tydlig att den som ska ha uppdrag för partiet, oavsett det är interna uppdrag eller förtroendeuppdrag i kommun/region SKA vara medlem och betalat medlemsavgift enligt § 24 mom 1.

Det är partiet som nominerar och utser ledamöter i såväl Bolag som andra förtroendeuppdrag i kommunen. Det är på politiska mandat varje ledamot har sitt uppdrag. Det är då givet att den som innehar dessa uppdrag också är medlem av partiet.

Partiavdelningens årsmöte har att utse revisorer för att granska partiavdelningens verksamhet, på uppdrag av årsmötet och att resultatet skall återrapporteras till årsmötet. Det är då en självklarhet att också en revisor som på uppdrag av årsmötet är medlem av partiet. Årsmötet måste vara trygg med att det inte kan utses en revisor som har andra intressen än att göra det bästa för partiet och partiavdelningen. Därför bör också revisorer vara medlemmar och erlagt medlemsavgift enligt § 24 mom 1.

Att representera partiet är ett förtroendeuppdrag från partiet. Oavsett uppdrag representerar man partiet och då är man medlem och betalat medlemsavgift som en bekräftelse på tillhörigheten.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

12:04 Kristdemokratiska Bondeförbundet bör ges plats i Kristdemokraternas partistyrelse

Kristdemokratiska Bondeförbundet bildades för att utveckla Kristdemokraternas landsbygdspolitik. Under det senaste året har en verksamhetsplan upprättats med aktiviteter i hela Sverige. Vi står också i införandet av en organisationsstruktur som tar vara på engagemang och kunskap på gräsrotsnivå. Utdrag från verksamhetsplanen: Syftet med Kristdemokratiska Bondeförbundet (KDB) är att stärka den enskildes rättigheter och frihet, främja företagsamhet, stärka välfärden samt infrastrukturen på landsbygden och därigenom öka landsbygdens attraktivitet och lönsamhet.

KDB's syfte är också att motverka detaljregleringar samt att konsekvensbeskriva politiska förslag utifrån ett landsbygdsperspektiv. KDB ska verka för att statens grundläggande funktioner ska fungera bättre i hela landet, men också för att staten inte ska inskränka människors vardag mer än nödvändigt. KDB har också som mål att lyfta den enskildes perspektiv och prioritera politikutveckling kring basnäringar, infrastruktur och byråkrati.

För att uppnå syfte och nå målen behöver Kristdemokratiska Bondeförbundet utveckla en handlingskraftig och kompetent organisationsstruktur. KDB ska också skapa konstruktiva nätverk gentemot riksdag, regering och EU-parlamentet samt marknadsföra viktiga landsbygdsfrågor. KDB ska också kunna utgöra bollplank i fråga om ställningstaganden, förslag och uttalande från politiken. Att inhämta inspel och förslag från medlemmar, aktörer på landsbygden och andra intressenter är en lika viktig uppgift. KDB ska utgöra en kommunikativ plattform där KDB genom sina fokusområden, nätverk och kunskap verklighetsförankrar Kristdemokraternas politiska prioriteringar i vanliga människors vardag och utmaningar på landsbygden. Genom att vara relevanta, konstruktiva och handlingskraftiga ska arbetet i KDB bidra till en väl förankrad landsbygdspolitik som uppskattas och accepteras av hela samhället, samtliga politiska partier och övriga intressenter.

Mot ovan bakgrund, och med syfte att utveckla och förankra Kristdemokraternas landsbygdspolitik, yrkar jag;

Attsats 1: Att Kristdemokratiska Bondeförbundet tilldelas en adjungerad plats i Kristdemokraternas partistyrelse.

Fagerhult 2023-03-29

Carl-Wiktor Svensson

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Vi är många som gläds åt det engagemang för landsbygdens utveckling som finns bland Kristdemokraternas förtroendevalda. Det är också ett engagemang som markerades förra året då organisationen Kristdemokratiska Bondeförbundet bildades.

Inom den kristdemokratiska rörelsen finns en rad olika nätverk och organisationer. Det är en naturlig del av en folkrörelse. Ungdomsförbundet, Seniorförbundet och Kvinnoförbundet har ställning av associerade förbund. Detta ger dessa organisationer viss representation på riksting och i partistyrelsen via våra stadgar. Studentförbundet, Öppna kristdemokrater, Civitas och KIC är också väl organiserade förbund/organisationer. Dessa har dock inte enligt stadgarna ställning som associerade förbund med automatisk representation i partistyrelsen. Utöver detta finns också ett antal nätverk vad gäller kulturfrågor, trafikfrågor mm.

Utifrån den nu aktuella politiska debatten och de utmaningar som vårt land har bör de frågor som Bondeförbundet representerar och lyfter fram få en stark ställning inom kristdemokratin. Därför finner vi det väl motiverat med det förslag som motionären för fram. Vi ser det också som en möjlighet att omgående få representation i partistyrelsen utan att invänta en stadgerevision. Vi vill samtidigt markera att en representation från Kristdemokratiska Bondeförbundet som adjungerad ledamot i partistyrelsen förutsätter, i likhet med kraven på de associerade förbunden, att den som adjungeras är medlem i Kristdemokratiska partiet. Vi vill också se det som naturligt att det är förbundsordföranden eller någon annan bland de ordinarie ledamöterna i Bondeförbundets förbundsstyrelse.

Partidistriktsstämman i Kalmar län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Generellt för alla partier är att man har ett ungdomsförbund och ett kvinnoförbund. Därtill har många också ett seniorförbund. Vid studie av övriga partiers stadgar är det ofta en självklarhet att dessa tre organisationer som associerade förbund har någon form av deltagande i moderpartiets styrelser, såväl lokalt, regionalt som nationellt.

De tre förbunden som anges är förbund som riktar sig tydligt till tre grupper som i många sammanhang har en representation mot en viss grupp av befolkningen, unga, kvinnor och äldre.

Kristdemokraterna har utöver dessa organisationen nära samverkan med ett antal närstående organisationer; Studentförbundet, Öppna Kristdemokrater, Civitas, KIC och nybildade Bondeförbundet. Verksamheter som alla är väldigt viktiga för Kristdemokraterna. Men därmed inte nödvändigtvis betraktas som ”associerat förbund”.

Alla nivåer i partiets styrelser, partiavdelning, partidistrikt och riksorganisation har enligt stadgarna i dess instruktioner ”i övrigt rätt att besluta om adjungeringar till styrelsen och regler för dessa”.

Partistyrelsen anser att nuvarande skrivning i stadgarna är till fyllest för att närstående nätverk och organisationer skall kunna bli representerade genom att adjungeras. Det är respektive nivås styrelse som skall ha detta ansvar.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att anse motionen besvarad

12:05 Låt lokalavdelningarna göra comeback

Vid en tidigare större revidering av stadgarna förändrades en del centrala begrepp. Lokalavdelning blev partiavdelning, distrikt blev partidistrikt och så vidare. Som en konsekvens av detta ändrades också begrepp för årsmöten och styrelser.

Jag kan inte se att de tidigare begreppen i något avseende har vållat bekymmer varför förändringen kändes både omotiverad och förvånade. I debatten som föregick ändringen av begrepp nämndes bla att de nya för väljare och allmänhet tydligare angav den organisatoriska nivåns hierarkiska hemvist. Jag har dock svårt att se att ”partiavdelning” bättre beskriver den lokala nivån än vad ”lokalavdelning” gör. Tvärtom. Det finns flera exempel på organisationer där ”avdelning” kan utgöra ett större geografiskt område än en kommun.

Det får medges att denna motions förslag inte nämnvärt kommer att förändra världen till det bättre men det finns något eftersträvansvärt i att låta begrepp få bestå över tid och skapa kontinuitet. Varför har vi annars behållit begreppet ”Riksting”. Ett begrepp som nog får anses ganska högtravande och knappast är en naturlig del av genomsnittsväljarens vokabulär.

Jag föreslår därför Rikstinget besluta:

Attsats 1: Att ändra stadgarna genom att återta de tidigare begreppen ”lokalavdelning” och ” distrikt” samt som en konsekvens av detta även göra förändringar av begrepp för årsmöten, styrelser etc. på lokal och regional nivå.

Gränna 2023-02-25

Andreas Sturesson

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och

motivering:
I samband med revideringen av stadgarna 2019 och 2021 fastslogs begreppet partiavdelning och partidistrikt. Motionären föreslår i sin motion att rikstinget beslutar att stadgarna ska ändras och att begreppen ”lokalavdelning” och ”distrikt” återtas.

Partidistriktsårsmötet delar motionärens uppfattning att partiets stadgar behöver ses över, men ser inte nödvändigheten i att de tidigare begreppen återtas. Med detta föreslås rikstinget avslå motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att avslå motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
2012 gjordes en större stadgerevision för att göra partiets stadgar mer strukturerade och tydliga i såväl uppdelning från lokal till nationell nivå som begrepp och uppdragsbeskrivningar.

Det har nu gått tio år sedan förändringarna gjordes och de benämningar som vi använder är väl inarbetade i hela organisationen – i synnerhet hos de många nya medlemmar som partiet fått under dessa år.

Det viktiga är att vara korrekt i formella termer. Tydliggöra vad som avser partiavdelningens ansvar resp partidistriktens ansvar. Om någon sedan önskar kalla ett partidistriktsårsmöte för ” stämma” är det inget som hindrar, men den formella benämningen är ”partidistriktsårsmöte” – som tydligt anger att det är ett årsmöte för partidistriktet. På samma sätt att kunna kalla partidistriktsstyrelsen för distriktsstyrelsen, men formellt är det ”partidistriktsstyrelsen” som har sammanträde.

Partistyrelsen anser att det inte är aktuellt att göra någon förändring av de begrepp och terminologi som stadgarna har.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

12:06 Minska risken för otillbörlig påverkan

Under inledningen av året har vi via media kunnat följa turerna kring Socialdemokraterna i Botkyrka. Det socialdemokratiska kommunalrådet, tillika kommunstyrelsens ordförande, avsattes genom en jämn omröstning på ett internt medlemsmöte. Åsikterna går delvis isär kring vad som hänt och vad som ligger bakom att kommunalrådet avsattes. Följande anses dock klarlagt:

1. Det avsatta kommunalrådet har tillsett att fritidsgårdar stängts ner med anledning av att kriminella har vistats på fritidsgårdarna och att det har förekommit drogförsäljning. Ett beslut som vållat intern kritik.

2. Att ett stort antal medlemmar tillkommit under den tid det funnits interna stridigheter inom rörelsen gällande stängningen av fritidsgårdarna.

3. Att flera av dessa nya medlemmar, varav minst en är yrkeskriminell, har deltagit i omröstningen för att avsätta kommunalrådet.

Exakt vad som hänt och varför kanske vi aldrig får reda på i det enskilda fallet. Men klart är att kriminella strukturer otillbörligen försöker påverka såväl partier som offentligt beslutsfattande.

Mot bakgrund av detta har regeringen beslutat att ge Brottsförebyggande Rådet i uppdrag att ”

analysera vilka systemhotande aktörer och grupperingar i Sverige som utövar otillåten påverkan mot förtroendevalda och politiska församlingar och organ”.

Det är välkommet att regeringen tar detta steg men vi behöver också som parti fundera över hur vi kan bli bättre på att skydda oss mot otillbörlig påverkan. Våra stadgar är föredömligt utformade så att principiellt viktiga kommunpolitiska frågor ska avgöras av partiavdelningens styrelse. Partiavdelningsstyrelsen ansvarar också för att upprätta en arbetsordning för det kommunpolitiska arbetet. I denna kan man med fördel reglera att rösträtt på kommunpolitiska gruppmöten har endast de medlemmar som innehar förtroendeuppdrag. Stadgarna och arbetsordningen motverkar att snabba förändringar av medlemskadern direkt kan få politiska effekter. Medlemsmöten med omröstningar i viktiga frågor finns det inte heller stöd för i våra stadgar.

Undantaget är våra årsmöten. Där medlemmarna likvärdigt har närvaro-, yttrande-, förslags- och rösträtt. Förutsatt att medlemsavgiften har betalats i enlighet med stadgarnas bestämmelser. Men det finns en inkonsekvens i stadgarna som också kan utgöra en sårbarhet.

Följande anges i stadgarnas §24 mom 1:

”För att utöva rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt ska medlemsavgift erlagts senast den sista december året före beslutstillfälle.

För ny medlem ska medlemsavgift erlagts senast fyra veckor före beslutstillfälle.”

Nya medlemmar kan alltså erlägga sin medlemsavgift senare, och därmed få medlemsskapets rättigheter, än medlemmar som inte betraktas som nya. Detta då många partiavdelningar håller sina årsmöten så sent som vecka 8.

Bestämmelserna innebär att medlemmar behandlas olika och att den som otillbörligen önskar påverkar beslutsfattandet på ett årsmöte kan registrera nya medlemmar så sent som fyra veckor före årsmötets genomförande.

Jag föreslår därför rikstinget besluta:

Attsats 1: att ändra stadgarnas §24 mom 1 så att en ny medlem inte erhåller rösträtt förrän 8 veckor efter det att medlemsavgiften har erlagts.

Attsats 2: att partistyrelsen ges i uppdrag att i övrigt överväga förändrade stadgar och/eller rutiner i syfte att minska risken för otillbörlig påverkan.

Gränna 2023-02-25

Andreas Sturesson

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Motionären föreslår att stadgarna ska ändras i syfte att minska risken för otillbörlig påverkan, och i samma syfte att en ny medlem inte erhåller rösträtt förrän åtta veckor efter det att medlemsavgiften har erlagts.

Partidistriktsårsmötet delar motionärens uppfattning att partiets stadgar behöver ses över för att minska risken för otillbörlig påverkan och föreslår rikstinget att bifalla motionen.

Partidistriktsstämman i Jönköpings län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Gemensamt yttrande tillsammans med motion 12.:01 "En bättre ordning för medlemskap"

Båda motionerna tar upp frågan om otillbörlig påverkan på partiets interna arbete. Motionärerna lyfter frågan om när ny medlem får sina ”rättigheter” som medlem och pekar på stadgarnas skrivning om att nya medlemmar får rösträtt om medlemsavgift är erlagd senast fyra veckor före beslutstillfälle. Förslagen är i båda motionerna att gränsen borde förlängas. Detta också kopplat till att den som betalar medlemsavgiften verkligen är den som är ny medlem, tex genom att koppla betalning till bank-ID-verifiering.

Frågan om kuppförsök och otillbörlig påverkan har aktualiserats i olika händelser på senare tid. Det är viktigt att alltid vara uppmärksammad på dessa tendenser. Motionerna tar upp några aspekter och förslag till åtgärder.

Anledningen till att vi idag har skärpta regler med bl.a ”fyra-veckors-regeln” för nya medlemmar är just detta som motionärerna skriver. Frågan är då – hur långt kan man förhindra risk för otillbörlig påverkan eller kupp utan att det blir en regel som förhindrar möjlighet för seriösa medborgare som vill engagera sig. Var går gränsen när begränsningen blir oproportionerligt stor i förhållande till det den skall motverka? Är sex veckor rimligt, är åtta veckor rimligt, eller ska det vara ännu längre tid i ”karens” innan ny medlem skall kunna delta i den demokratiska processen? Att förlänga tiden riskerar bara att den som vill nyttja systemet lär sig den nya regeln och anpassar sitt agerande utifrån detta.

Även om det senare tid förekommit kuppartade händelser i partiete så kan man notera vid kontroll att dessa nya medlemmar inte kom under en kort tid av tex en vecka utan var utspritt över ett antal veckor. Så en skärpning enligt motionerna skulle inte i de aktuella fallen påverkat utfallet i någon väsentlig utsträckning.

Att koppla betalning av medlemsavgift till aktuell medlem via tex BankID skulle kunna förhindra en systematisk inbetalning från någon enskild. En sådan åtgärd riskerar också att försvåra för en del medlemmar att kunna betala sin medlemsavgift. För att nå en större betalningsvilja av medlemsavgift måste det vara enkelt att göra rätt. Vid ev misstanke om att otillbörligt hanterande förekommer finns möjligheter redan idag i vårt medlemsregister att följa upp det och vidta åtgärder.

I motion 01 tar också upp frågan om att den som är föremål för uteslutning också bör ha möjlighet att höras eller inkomma med eget yttrande över anledningen till uteslutning. Dock bör tas med att grunderna för uteslutning kan variera varför behovet av ett yttrande kan skifta. Partiets stadgar kan göras mer tydliga i detta.

Partistyrelsen anser att nuvarande ”fyraveckorsregel” är tillfyllest och att en förlängning av denna inte skulle nå de önskade effekterna. Partistyrelsen föreslår att stadgarna kompletteras gällande möjlighet för person som är föremål för disciplinåtgärd ges möjlighet att inkomma med yttrande.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att avslå attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

12:07 Organisatorisk motion - Fastställ tid för när rikstingsprotokoll ska vara justerade

Hos oss i Kristdemokraterna är rikstinget det högsta beslutande organet. Det finns en stark

tradition av att KD är ett gräsrotsparti till vilket alla medlemmar har rätt att sända in motioner och få sina förslag prövade.

För att förbättra tydligheten kring de beslut som fattas, yrkar vi på att det i stadgarnas föreskrifter fastställs en tid för när protokollet ska offentliggöras efter avslutat riksting. Detta underlättar för justerare och sekreterare att göra ett korrekt arbete, samt ger en snabbare återkoppling till motionsskrivare hur det gått med deras förslag.

Vi föreslår en tid på fyra veckor för sekreterarna och därtill två veckor för justerarna att granska protokollet så att det kan offentliggöras sex veckor efter avslutat riksting.

Utifrån ovanstående föreslår vi:

Attsats 1: att partifullmäktige beslutar införa i stadgarna en tidsgräns för när protokollet ska vara klart efter rikstinget.

Attsats 2: att riksorganisationen planerar att avsätta personella resurser för att göra detta genomförbart i samband med varje riksting.

Tibro 2023-01-25

Maria Maric, Maria Nilsson

Partidistriktsstämman i Västra Götaland beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Krav när rikstingsprotokoll, liksom för partiavdelning och partidistrikt årsmötesprotokoll, skall vara klara och justerade är viktigt. Formellt är det när protokoll är justerat som åtgärd träder ikraft om inte omedelbar justering beslutats. Tidsgränsen måste dock vara sådan att det är praktiskt genomförbart. För partiavdelning och partidistrikt bör protokoll vara justerat inom en månad efter avslutat årsmöte och för riksting två månader efter avslutat riksting (med nuvarande tid för riksting innebär det början av januari året efter).

Motionären påtalar också behovet av att resurser avdelas så att ansvariga för skrivning av protokoll kan fullfölja sitt uppdrag. Detta är en budget och planeringsfråga för kansliavdelningen.

Partistyrelsen stödjer motionens intentioner och föreslår tidsgränser enligt ovan i det förslag till revidering av partiets stadgar § 23. Protokoll från årsmöte och riksting ska också göras tillgängliga via partiets intranät så snart det är justerat.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta attsats för attsats enligt följande:

Attsats 1: att anta attsatsen
Attsats 2: att besvara attsatsen

12:08 Partistyrelsens mandatperiod

Den tid vi hade riksting varje år valde vi partistyrelseledamöterna på två år med hälften av ledamöterna ett år och hälften ett annat år. Presidiet valdes dock årligen. Det är en god ordning att välja häften av styrelsen varje gång. Det ger styrelsen bättre planerbar framförhållning då man inte behöver välja en helt ny styrelse varje gång, samt svårare att t ex kuppa bort en styrelse.

Då vi numera har riksting vartannat år väljs hela partistyrelsen varje gång.

Det är stor fördel att man inte byter ut hela partistyrelsen utan man kan hitta tillbaka till att vi väljer hälften av ledamöterna vid varje riksting, samt presidiet vid varje riksting alltså vartannat år. Att man väljer hälften av styrelseledamöterna varje gång överväger att mandatperioden i partistyrelsen blir längre som går att hantera med fyllnadsval om så behövs.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi:

Attsats 1: att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för stadgeändring till att vi väljer hälften av styrelseledamöterna vid varje riksting och presidiet vartannat år.

Vännäs 2023-02-20

Hans-Inge Smetana-Nilsson, Anders Sellström

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade avge följande yttrande och motivering:
Partidistriktets årsmöte beslutar att bifalla motionen och skicka den vidare till rikstinget.

Partidistriktsstämman i Västerbottens län beslutade:
att anta motionen

Partistyrelsen lämnar följande yttrande och motivering:
Motionärerna lyfter en fråga som var föremål för stor diskussion inför stadgeändringen 2012 genom att vi övergick till vartannat års riksting. Det finns en tydlig poäng med att tillämpa principen ”val av halva antalet ledamöter…” När det gäller partiavdelning och partidistrikt förtydligas detta i förelagt förslag till reviderade stadgar. Skillnaden mellan lokala/regionala nivån i förhållande till nationellt är att årsmöten hålls varje år, medan riksting hålls vart annat år.

Vid stadgeöversynen 2012 gjordes bedömningen att välja fyraåriga mandatperioder skulle kunna innebära allt för många ”fyllnadsval” då det för många kan bli stora förändringar under fyra år. Givetvis fanns diskussionen om den teoretiska möjligheten att partistyrelsen skulle kunna bytas ut i sin helhet vid ett och samma riksting, men risken för detta bedömdes inte vara av så stor risk att det skulle motivera fyraåriga mandatperioder.

Partistyrelsen besår av presidiet och därutöver 14 ledamöter och 7 ersättare. ”Risken” att inte några av ledamöterna inte väljs om för en ny tvåårsperiod anses försumbar.

Partistyrelsen anser att det inte finns tillräckligt övervägande skäl att förändra nuvarande ordning med tvååriga mandatperioder för partistyrelsen.

Partistyrelsen föreslår Rikstinget besluta:
att avslå motionen

FAMILJEPOLITISK PROPOSITION

TILL RIKSTINGET 2023

KD

FÖRORD

Familjepolitiska propositionen har arbetats fram under våren och sommaren 2023 av en arbetsgrupp ledd av Bengt Germundsson. Partistyrelsen har därefter behandlat gruppens förslag och resultatet ligger framför er.

Propositionen har 88 förslag sammantaget. Rikstinget har att fatta beslut om dessa 88 punkter, däremot kan rikstinget inte göra ändringar i texter.

FAMILJEPOLITISK PROPOSITION

KRISTDEMOKRATERNAS PRIORITERADE FÖRSLAG

1. Successivt förlänga föräldraförsäkringen med sex månader, från dagens 390 dagar med ersättning på sjukpenningnivå, till 570 dagar (från 13 till 19 månader).

2. Ta bort dagens 90 dagar som enbart ersätts med lägstanivån i sjukförsäkringen och som många föräldrar idag har svårt att använda.

3. Låta föräldrarna ta ut dagarna med full eller del av ersättning. De som så vill kan därmed ta ut en ersättning om exempelvis 25 eller 50 procent och sprida ut sin ekonomiska ersättning över flera år.

4. Från det att barnet fyllt fyra år har föräldrarna möjlighet att spara upp till 150 dagar som sedan kan användas till och med den dag barnet fyller 12 år eller när barnet slutar i årskurs 5 i grundskolan.

5. Förlänga rätten att vara föräldraledig från arbetet på heltid till det att barnet fyllt tre år, oavsett om man tar ut hela eller delar av dagar under sin föräldraledighet. Detta gäller också den som är hel- eller deltidspolitiker.

6. Motverka ytterligare kvotering av föräldraförsäkringen och på sikt helt avskaffa kvoteringen.

7. Skydda föräldrarnas SGI i tre år, oavsett hur de väljer att ta ut sin föräldrapenning.

8. Ta bort begränsningen av antalet möjliga dubbeldagar när föräldrar vill vara lediga från arbetet samtidigt.

9. Successivt höja lägstanivån för ersättningen från föräldraförsäkringen från 180 kronor till 250 kronor, så länge som dagens system med garantidagar finns kvar.

10. Värdesäkra barnbidraget och bostadsbidraget för barnfamiljer genom uppräkning med inflationen.

11. Att flerbarnstillägget i grunden ska vara kvar, utvecklas och justeras.

12. Utöka barndelen i bostadsbidraget, eftersom detta är den mest träffsäkra metoden för att stödja familjer med låga inkomster.

13. Införa en rätt för vårdnadshavare med barn under 18 år till obetald tjänstledighet från jobbet, totalt fem dagar per år.

14. Genom särskilda insatser för nyanlända småbarnsföräldrar underlätta etableringen på arbetsmarknaden och integrationen i det svenska samhället.

15. Att Diskrimineringsombudsmannen ökar insatserna för att informera arbetsgivare om deras skyldigheter att revidera lönen på lika villkor, också för föräldralediga.

16. Skärpa förbudet mot att lönediskriminera föräldralediga och införa en skyldighet att erbjuda löne- och utvecklingssamtal i direkt anslutning till att man återgår i arbete.

17. Införa en skyldighet för arbetsgivare att ha kontakt med anställda under föräldraledigheten för att planera för återgången i arbete.

18. Att föräldralediga alltid ska informeras och involveras vid omorganisationer.

19. Att arbetsmarknadens parter måste få möjlighet att själva definiera problem och hitta lösningar för att åstadkomma en större jämställdhet, genom överenskommelser i kollektivavtal.

20. Prioritera en barnomsorg med hög kvalitet, hög tillgänglighet, stor flexibilitet och mångfald där barnets behov är i centrum. Fokus ska, i de lägre åldrarna, ligga på omsorg, lek och social trygghet.

21. Gynna mångfald i barnomsorgen genom att värna valfriheten och etableringsfriheten.

22. Att kommunerna erbjuder fler alternativ med barnomsorg i hemlik miljö.

23. Ha ett lagstadgat tak om maximalt 12 barn per förskolegrupp i åldrarna 1-3 och maximalt 15 barn per förskolegrupp i åldrarna 4-5.

24. Ålägga varje huvudman för barnomsorg att ha en strukturerad plan och avsätta resurser för kontinuerlig kompetensutveckling av sina anställda och av familjedaghem.

25. Ställa krav på att alla som nyanställs i barnomsorgen har goda kunskaper i svenska för att motverka segregation och gynna barns språkutveckling.

26. Att varje förskolegrupp leds av en förskollärare. För att säkra en god tillgång på övrig personal ska stort fokus läggas på personlig lämplighet vid rekryteringar.

27. Ålägga alla kommuner att erbjuda familjedaghem och informera samtliga föräldrar om möjligheten samtidigt som de får information om förskoleverksamheten.

28. Att den som driver familjedaghemsverksamhet ska kunna få ersättning även för egna och anhörigas barn. Kommunerna ska ge praktisk och administrativ hjälp till föräldrar som vill bli familjedaghem eller bilda föräldranätverk för att ordna med barnomsorgen.

29. Att den skattefria ersättningen till familjedaghem för omkostnader, ska höjas och ligga på en skälig nivå.

30. Att alla kommuner ska kunna erbjuda barnomsorg på obekväm arbetstid för de föräldrar som behöver det under kvällar, helger och nätter.

31. Höja maxtaxan i barnomsorgen för att frigöra resurser och göra den indexerad mot löneutvecklingen.

32. Att öppna förskolor erbjuds i alla kommuner.

33. Att den fysiska planeringen av städer, orter och kommuner ska ha ett barnperspektiv.

34. Utöka idrottens möjlighet att betala arvode till ledare och funktionärer till hela ideella sektorn och höja gränsen till ett helt prisbasbelopp.

35. Att intjänad pension, inklusive premiepensionen, ska delas lika mellan makar och sambos som har gemensamma barn. De föräldrar som vill ha individuell fördelning kan ansöka om det.

36. Utöka antalet barnaår i pensionssystemet till fem.

37. Att föräldraskapet fastställs under graviditeten, inte efter förlossningen.

38. Utreda möjligheten att införa ett stöd för nära anhöriga till äldre, så kallad VAF.

39. Att föräldraskapet i regnbågsfamiljer ska erkännas lika inom hela EU och finnas med i bilaterala avtal som Sverige tecknar och som omfattar familjejuridik.

40. All offentligt driven verksamhet som möter barn ska bedriva ett aktivt arbete för likabehandling.

41. Att kommunerna ska ansvara för att det finns en fungerande familjerådgivning utan långa kötider.

42. Att varje förälder ska få en gratischeck till familjerådgivningen i samband med att barnet fötts.

43. Att en maxtaxa för familjerådgivning ska införas om 300 kronor, i syfte att uppmuntra par att fortsätta rådgivningen efter det att gratischecken är använd.

44. Alla par med barn ska erbjudas hjälp med att få till ett samarbetsavtal för att motverka konflikter kring barnen vid en separation.

45. Att föräldrar som vill inleda en vårdnadstvist först ska genomgå ett obligatoriskt medlingsförfarande, i syfte att få dem att komma överens utan domstols inblandning.

46. Att barn ska ha rätt till ett eget ombud i en vårdnadstvist.

47. Att försök med så kallade samverkansteam bör genomföras för att utarbeta metoder för samhällets olika delar att stötta föräldrarna att lösa konflikter efter en separation.

48. Utreda möjligheten att göra det till en rättighet för barn att behålla kontakten med vuxna som är viktiga i deras liv, även om en vårdnadshavares relation till dem avslutas.

49. Införa en politisk nollvision mot våld i nära relationer.

50. Öka kunskapen inom skola, socialtjänst och vård om våld och trakasserier i samkönade relationer.

51. Skärpa reglerna vid kontaktförbud genom större förbudszoner, ökad användning av fotboja och presumtion för fängelse vid brott mot kontaktförbudet.

52. Införa regler för hur myndigheter ska kunna bryta sekretessen sinsemellan.

53. Att gemensam vårdnad eller umgängesrätt, som huvudregel, ej ska utdömas vid dom om vålds- eller kvinnofridsbrott inom familjen eller vid kontaktförbud.

54. Att frågor om våld aktivt ska ställas av vård, förskola, skola och socialtjänst.

55. Genomföra en nationell kartläggning av hedersförtryck och hedersrelaterat våld.

56. Stärka skyddet för den som riskerar att giftas bort mot sin vilja genom särskilda och snabba insatser av polis, socialtjänst och domstolar.

57. Att asylsökande ska, i samband med hälsosamtal och i samhällsorienteringen, särskilt uppmärksammas på att hedersförtryck, könsstympning och tvångsäktenskap är olagligt i Sverige.

58. Att upprepade kränkningar och överdriven kontroll av både barn och vuxnas liv ska vara straffbart.

59. Utveckla kommunernas stöd till familjehemmen.

60. Se över den ekonomiska ersättningen till familjehemmen för att underlätta rekrytering.

61. Utreda hur samhället kan motverka att omhändertagna barn tvingas byta familjehem.

62. Utreda hur adoption skulle kunna utvecklas som ett alternativ till långvarig placering av omhändertagna barn i familjehem.

63. Införa skärpta regler för vårdgarantin inom barn- och ungdomspsykiatrin.

64. Erbjuda alla föräldrar med barn som möter ohälsa eller har problematiskt beteende ett samtal med kommunens familjestödjande verksamhet.

65. Utöka kommunernas familjestödjande verksamhet så att fler kan få stöd i hemmet för att hjälpa vuxna i sitt föräldraskap.

66. Att olika myndigheter runt ett barn ska börja samarbeta tidigare än idag när behov och problem uppstår i barnets liv.

67. Stärka ett närmare samarbete mellan myndigheterna genom att inrätta särskilda koordinatörer som kan hjälpa unga och vårdnadshavare att orientera rätt i kontakten med vården och olika myndigheter.

68. Införa en elevhälsogaranti som innebär att en elev ska ha möjlighet att komma i kontakt med elevhälsan varje skoldag.

69. Garantera god tillgång till ungdomsmottagningar.

70. Lyfta spärrarna för att föräldrar ska kunna ta del av tonåringars uppgifter i vård- och receptregister.

71. Utreda hur barnets ekonomiska intressen kan stärkas när vårdnadshavarna inte lever tillsammans.

72. Utforma underhållsstödet så att det är tydligt att försörjningsansvaret ligger hos föräldrarna.

73. Utöka barndelen i bostadsbidraget.

74. Följa upp och utveckla det nationella fritidskortet.

75. Öka antalet familjecentraler.

76. Se ett nära och tydligt strukturerat samarbete mellan skola och hem.

77. Tydliggöra skolans, föräldrarnas och elevens olika roller och ansvar och låta skolan arbeta med utökade ansvarskontrakt med föräldrar och elev.

78. Ge skolorna utrymme att flexibelt, och med hög kvalitet och omsorg om barnens bästa, forma undervisningen.

79. Möjliggöra särskilt stöd till elever som har särskilda behov i form av inlärningssvårigheter eller diagnoser, men också till elever som behöver struktur och tydligare krav.

80. Att föräldrar och skola gör gemensam sak i fråga om barnens skärmtid och att föräldrarna genom skolan erbjuds utbildning som även ger stöd i att upptäcka och motverka grooming och sexuella övergrepp mot barn och unga i nätbaserade miljöer.

81. Ha låga sekretesströsklar och stärka samarbetet mellan skola, vård, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis.

82. Ge socialtjänsten i uppdrag att i särskilda fall placera personal i skolan för att koncentrerat arbeta med en enskild elevs problem.

83. Fokusera på svenskinlärning under invandrade barns första år i skolan och utreda om ett särskilt språkår borde införas.

84. Remittera barn som inte talar svenska på en åldersadekvat nivå till särskild språkförskola.

85. Bygga ut och satsa på föräldrastödsprogram via skolan, till familjer där barnen riskerar att hamna i kriminalitet.

86. Skapa nya arbetssätt för samverkan mellan skola och föräldrar för att fånga upp och möta barn som återkommande bryter mot regler.

87. Utveckla metoder för att nå föräldrar som misstror sociala myndigheter för att bygga upp förtroendet för insatser som familjen behöver och har rätt till.

88. Ge socialtjänsten möjlighet att använda fler tvingande insatser för att kunna etablera ett samarbete med föräldrar som inte ser sitt barns problematiska beteende.

FAMILJEN FÖRST

Familjen är människans viktigaste gemenskap och den grund som samhället vilar på. Barn som växer upp i trygga familjer får goda förutsättningar att klara av livets utmaningar. En familj kan se ut på många olika sätt, men fyller oavsett sammansättning och historia samma fundamentala roll för möjligheterna att få ett gott liv. Med vår familjepolitik vill vi stärka familjen och bygga ett samhälle som håller ihop. Ett samhälle som i både goda och svåra tider klarar av det som är viktigt – att prioritera våra barn.

Svensk politik behöver ha en tydlig relationslinje, eftersom varje människa föds in i ett sammanhang med nära relationer till andra. Vi har ett djupt behov av att relatera till andra människor och under olika delar av livet är vi alla så svaga att vi är helt beroende av andra. I familjen blir man sedd och är inte utbytbar. Tillsammans utvecklas vi, bekräftas och bekräftar, tar ansvar, tar emot hjälp och trivs. I familjen kan man möta den kravlösa kärleken, men också ställas inför kärleksfulla krav. Familjen är en naturlig gemenskap som binds samman av skyldigheter och rättigheter och vars ändamål är omsorgen om barnen och varandra. Den fungerar som den första och viktigaste skolan, framför allt för att överföra normer och värderingar mellan generationer.

Det finns familjer som inte fungerar och det är få familjer där det inte uppstår problem. Trots det är familjen, för de allra flesta, vår mest stabila gemenskap. Vi får omvårdnad och kärlek. Under uppväxten lär vi oss vad som är rätt och fel och hur vi ska bete oss mot andra. Under livets olika faser varierar det kanske hur nära relationen till medlemmarna i familjen är, men relationen finns oftast kvar och utgör en stabilitet i tillvaron.

Välfärden börjar i familjen

Det är i familjen som välfärden börjar. Familjen bygger ofta självständiga och fria personer men är också vårt första trygghetsnät. Barn som växer upp i trygga familjer får förutsättningar att klara livets olika utmaningar. Förlorar vi en partner, en inkomst, en bostad eller en vän kan man alltid vända sig till familjen för stöd och hjälp. Samhällets olika institutioner och trygghetsnät är oerhört viktiga och ska alltid fungera – men kommer alltid att vara ett komplement.

Barnens behov i centrum

Eftersom familjen är en av samhällets viktigaste byggstenar är det också viktigt att ha en familjepolitik som stödjer dess möjligheter att utvecklas och stå stark. Politiken ska därför stödja familjerna i sin roll

som samhällspelare – den ska stärka föräldrarollen, ge familjerna utrymme att själva styra sin vardag utifrån sina behov och förutsättningar, stärka familjernas ekonomi och erbjuda en fungerande och flexibel barnomsorg. Varje politiskt beslut ska familjesäkras genom att ställa frågan om det förslag som ligger på bordet ökar eller begränsar familjernas handlingsutrymme.
Lagstiftningen och regelverket för olika typer av stöd ska alltid respektera familjens sfär och rättigheter. Det är samhällets skyldighet att ge det stöd som krävs för att varje familj ska kunna fungera så bra som möjligt i rollen att ta hand om barnen och introducera dem till vuxenlivet.

Framtiden börjar i familjen
Familjen är viktig i sig själv. Den ska inte vara ett verktyg för andra att uppnå politiska eller ideologiska mål. Utifrån barnets perspektiv och behov fyller familjen en oändlig mängd funktioner. Att ingå i en familjegemenskap motverkar utanförskap och minskar risken för att unga ska hamna i kriminalitet. Familjen ger barnen en modell för hur man kan leva sitt liv och en introduktion till det omgivande samhället. Föräldrar, släktingar och vänner till familjen kan fungera som goda förebilder och ge vägledning till utbildningsmöjligheter och yrkesval. Nätverket kring familjen kanske bidrar till en praoplats eller det första sommarjobbet. Vuxna förebilder kan inspirera till idrott eller aktiviteter i föreningslivet.

Föräldrar som stöttar i skolarbetet, sätter ramar för hur tillvaron ska se ut och som ställer rimliga krav, ger barnet goda förutsättningar att klara skolan. Föräldrar har förutsättningar att lägga en bra grund för en god hälsa när det kommer till mat, motion, relation till alkohol och syn på droger. Sett över livet är familjen också den gemenskap som har störst förutsättningar att motverka ofrivillig ensamhet. Både när man är liten, men också när man blir gammal och får besök av sina barn och barnbarn.

FAMILJENS MÖTE MED OMVÄRLDEN

FLEXIBLA LÖSNINGAR FÖR MER TID MED BARNEN

Kristdemokraterna vill verka för en familjepolitik som möjliggör för föräldrar att spendera mer tid med sina barn. Det finns mycket forskning som visar att en god kontakt mellan barn och föräldrar, under framför allt de första tre åren i ett barns liv, är det som är allra viktigast. Det är av stor betydelse för hur ett barns känsla av trygghet och säkerhet utvecklas och hur man senare i livet klarar av att knyta an till andra i sin omgivning. Både språkutveckling och intellektuell förmåga gynnas av anknytningen till föräldrarna. Trots att mer tid med barnen också kan betyda utmaningar för samhället i stort; att exempelvis hitta rätt kompetens i olika typer av verksamhet, vill vi prioritera barnens behov framför andra.

Världens mest familjevänliga föräldraledighet

Sverige har länge haft en generös föräldraförsäkring. Dessvärre har den successivt blivit behäftad med politiska pekpinnar. Den mest uppenbara är förstås kvoteringen av föräldraförsäkringen, där klåfingriga politiker inte varit nöjda med hur föräldrar själva valt att fördela föräldraledigheten mellan sig.

Föräldraförsäkringen är en populär och omtyckt förmån. Alla känner till att den finns och när man väl ska använda den sätter sig föräldrar in i hur den fungerar - med alla sina förtjänster och brister. Kristdemokraterna har under årtionden arbetat för att föräldraförsäkringen ska vara generös och flexibel. Vi har haft olika förslag på hur försäkringen ska kunna kompletteras med ett ekonomiskt stöd som möjliggör för de föräldrar som vill att vara hemma lite längre. Två regeringar som Kristdemokraterna medverkat i har infört ett vårdnadsbidrag, ett stöd som Socialdemokraterna sedan snabbt avskaffat när de kommit tillbaka till makten.

Sedan några år tillbaka har Kristdemokraterna förordat en barnomsorgspeng som ska kunna användas av föräldrar som vill ta hand om sina egna barn, mellan det att föräldraförsäkringens dagar tagit slut och barnet fyllt tre år. Barn har olika behov och det är föräldrarna som bäst känner sina barn. Därför anser vi att möjligheten till mer tid med barnen ska erbjudas fler föräldrar på lika villkor. Genom att förändra och bygga ut föräldraförsäkringen med sex månader, erbjuds alla föräldrar möjlighet att uppnå samma grad av valfrihet under barnets första tre år som genom vårt hittillsvarande förslag om barnomsorgspeng – full flexibilitet för alla föräldrar att själva forma barnomsorgen på det sätt som de anser vara bäst för sina barn.

Kristdemokraterna vill:

- Successivt förlänga föräldraförsäkringen med sex månader, från dagens 390 dagar med ersättning på sjukpenningnivå, till 570 dagar (från 13 till 19 månader).

- Ta bort dagens 90 dagar som enbart ersätts med lägstanivån i sjukförsäkringen och som många föräldrar idag har svårt att använda.

- Låta föräldrarna ta ut dagarna med full eller del av ersättning. De som så vill kan därmed ta ut en ersättning om exempelvis 25 eller 50 procent och sprida ut sin ekonomiska ersättning över flera år.

- Från det att barnet fyllt fyra år har föräldrarna möjlighet att spara upp till 150 dagar som sedan kan användas till och med den dag barnet fyller 12 år eller när barnet slutar i årskurs 5 i grundskolan.

- Förlänga rätten att vara föräldraledig från arbetet på heltid till det att barnet fyllt tre år, oavsett om man tar ut hela eller delar av dagar under sin föräldraledighet. Detta gäller också den som är hel- eller deltidspolitiker.

Graviditetspeng och föräldraledighet innan förlossning

Många gravida kvinnor har möjlighet att fortsätta arbeta hela tiden fram till förlossningen. Men några upplever det som ett orosmoment och som väldigt ansträngande att vara höggravid och samtidigt arbeta. Idag finns möjligheter för den som har ett ansträngande arbete eller arbetar i en högriskmiljö att få så kallad graviditetspenning. De som inte kvalificerar sig för en sådan har möjlighet att ta ut upp till 60 dagar av föräldraledigheten redan innan den beräknade förlossningen. Det är utmärkt och något som Kristdemokraterna fortsatt ställer sig bakom. Vi menar dock att så länge föräldraledigheten inte har förlängts till 19 månader enligt Kristdemokraternas förslag till en utbyggnad av föräldraförsäkringen, bör en generell graviditetspeng införas för båda föräldrarna upp till 30 dagar innan planerad förlossning.

VAB och VOB

Sverige har generösa regler för att vara ledig för vård av sjukt barn. Tack vare Kristdemokraterna kan föräldrar överlåta föräldrapenningdagar till en sambo, mor- och farföräldrar eller vänner, något som nu blivit verklighet. Det underlättar inte minst för olika familjekonstellationer som samkönade föräldrar, ombildade familjer med bonusbarn och bonussläktingar liksom ensamstående föräldrar.

Även om det finns möjlighet att överlåta VAB-dagar till andra, är det långt ifrån alla som har praktiska möjligheter att göra det. Undersökningar visar att många vobbar istället för att vabba; det vill säga de är hemma med sjukt barn men arbetar samtidigt hemifrån. Det skapar för många en stress och frångår också tanken med VAB-systemet – att sjuka barn ska få möjlighet till omvårdnad av en vuxen.

Släpp föräldrarna fria

Ett område där familjen har blivit föremål för statlig kommandopolitik är de tvångskvoterade dagarna i föräldraförsäkringen. Konstruktionen med kvotering är enbart ett politiskt verktyg för att styra föräldrarna att göra tvingande val och därmed kunna redovisa en ökad jämställdhet. Det allmänna stödet för kvotering är svagt. Dagens familjer både kan och vill göra sina egna val utifrån vad som passar dem bäst.

Vissa partier fortsätter att välja ytterligare kvotering av föräldraförsäkringen som lösningen på jämställdhetsfrågan. Kristdemokraterna menar att fokus måste vara att ge föräldrarna förutsättningar att ge sina barn bästa möjliga omvårdnad och uppväxt, vilket är syftet med föräldraförsäkringen. Vi vill därför fokusera på att undanröja hinder och skapa förutsättningar för båda vårdnadshavarna att utöva sitt föräldraskap och göra informerade val i uttaget av föräldrapenning. Stelbent fokus på utfallet - det vill säga hur många dagar som tas ut av män respektive kvinnor - missar målet och bortser från att familjers förutsättningar, sammansättning och behov är olika.

Kristdemokraterna vill därför ta bort kvoteringen ur föräldraförsäkringen och låta vårdnadshavarna använda dagarna på det sätt som passar just dem.

Gör snabbhetspremien långsammare

En regel i föräldraförsäkringen som begränsar och styr föräldrarna är den så kallade snabbhetspremien. Den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) påverkas negativt om man går ner i arbetstid utan att samtidigt fylla ut med lika många föräldrapenningdagar. Det innebär att många föräldrar känner sig pressade att ta ut sina dagar så fort som möjligt, även om de hellre vill ta ut färre dagar för att på så sätt kunna förlänga den tid de är hemma med barnet. Dessa regler missgynnar särskilt pappor eftersom de oftast är föräldralediga när barnet är lite äldre. Vi vill att den sjukpenninggrundande inkomsten för föräldralediga ska skyddas under tre år.

Ta bort begränsningen av dubbeldagar

Antalet dubbeldagar i föräldraförsäkringen – de dagar som föräldrarna kan ta ut samtidigt – infördes under Alliansregeringen på Kristdemokraternas initiativ. Syftet med dagarna är att öka flexibiliteten för föräldrarna att anpassa föräldraledigheten till sina specifika behov. Dagarna gör det också möjligt att tillsammans uppleva småbarnsåren och gemensamt hitta formerna för sin familj och de rutiner som behöver skapas. Sedan dubbeldagarna infördes har pappor börjat ta ut föräldraledighet tidigare och de som nyttjat dubbeldagar har, enligt undersökningar, märkt en positiv effekt på hälsan. Antalet dubbeldagar har sedan utökats av Samarbetsregeringen till att omfatta totalt 60 dagar. Kristdemokraterna menar att begränsningen av antalet dagar är onödig och att det bör vara upp till varje familj att själva bestämma över hur föräldrapenningen ska användas.

Höj lägstanivån i föräldraförsäkringen

Föräldraförsäkringen omfattar idag 90 dagar där ersättningen inte är relaterad till inkomsten, utan ges på föräldraförsäkringens lägsta nivå, lika för alla. Många använder dessa dagar för att dryga ut inkomsten när de vill förlänga föräldraledigheten eller sparar dem för att använda när barnet är lite äldre. Många av dagarna nyttjas dock inte, bland annat för att ersättningen anses vara för låg. Antalet dagar som nyttjats har ökat i antal i samband med tidigare höjningar av lägstanivån. Kristdemokraterna vill ta bort dessa dagar och ersätta dem med nya och med en ersättning på SGI-nivå. Till dess att detta förslag kan genomföras vill vi höja lägstanivån från 180 till 250 kronor per dag (vilket motsvarar den nivå föräldrar som saknar SGI får i ersättning under sin föräldraledighet) för att möjliggöra för fler att använda dem. En höjning av lägstanivån kommer också att gynna de föräldrar som inte hunnit kvalificera sig till en högre SGI-nivå, bland annat de som får barn tidigt i livet.

Nyanlända och personer som inte hunnit etablera sig i Sverige

Sverige hade tidigare mycket generösa regler för föräldraförsäkringen, vilket gjorde det möjligt för nyanlända invandrare att få föräldradagar för barn som invandrat tillsammans med sina föräldrar. Detta är sedan några år begränsat, något som Kristdemokraterna ställt sig bakom.

Även barn till invandrare har ett stort behov av sina föräldrar under de första åren av sina liv. Därför är det viktigt ur ett barnperspektiv att man inte helt tar bort möjligheten för nyanlända med små barn att spendera tid med dem. Kristdemokraterna vill därför att man som nyanländ ska kunna få ett visst

antal föräldradagar för barn som är yngre än tre år, enligt nuvarande regelverk. Hur många dagar man kvalificerar sig för när Kristdemokraterna får igenom en förlängning av föräldraförsäkringen måste utredas, men en avtrappning i antal dagar, som motsvarar hur föräldraförsäkringen vanligtvis används, är rimlig.

För att underlätta etableringen i Sverige får man istället arbeta med riktade insatser till föräldralediga invandrare och underlätta exempelvis påbörjad SFI, annan utbildning och en arbetsmarknadsorientering. För detta har Kristdemokraterna flera förslag inom ramen för vår integrationspolitik.

Barnbidraget

Barnbidraget är en integrerad del av det ekonomiska stödet till föräldrar och senare till barnet själv, när det förvandlas till ett studiebidrag. Det jämnar till viss del ut den socioekonomiska skillnaden mellan barn och det rimliga är att barn- och studiebidragen indexeras. Barnbidraget, precis som bostadsbidraget, är inte – som många andra stöd – inflationsjusterade och värdet av stöden har således urholkats kraftigt på senare år.

Flerbarnstillägget infördes 1982 för att ekonomiskt underlätta för föräldrar med många barn. Vid införandet gällde det extra ekonomiska stödet från och med det tredje barnet, men ändrades år 2005 till att även gälla det andra barnet. Som politiker ska vi inte ha någon åsikt om hur många barn som finns i en familj, men det finns många negativa aspekter i samhällsutvecklingen med en alltför låg nativitet. Därför ska politiker inte blunda för låga födslotal - och Kristdemokraterna anser att en generell och generös familjepolitik kommer att leda till ett barnvänligt och välkomnande samhälle.

Flerbarnstillägget har varit omdiskuterat och ifrågasatt, precis som andra familjepolitiska stöd som inte fullt ut anses stödja arbetslinjen. Men flerbarnstillägget är ett viktigt stöd av flera skäl. För det första innebär det inga ur arbetslinjesynpunkt skadliga marginaleffekter – flerbarnstillägget behålls även vid arbete. För det andra innebär det att barnfamiljer delvis kompenseras för höga kostnader för försörjning av barn och för det tredje att flerbarnsfamiljer får möjlighet till mer av flexibilitet gällande att kombinera arbete och familjeliv än de annars skulle haft.

Därtill visar analyser från såväl Försäkringskassan som Riksrevisionen att flerbarnstillägget har en tydligt omfördelande effekt, och alltså bidrar till att färre barnfamiljer med flera barn hamnar i låg ekonomisk standard. Denna omfördelande effekt gäller dock inte på samma sätt för det flerbarnstillägg som föräldrar får vid andra barnet.

Skulle flerbarnstillägget avskaffas innebär det ett hårt slag mot barnfamiljers ekonomi och att försörjningsbördan för familjer med tre eller fler barn ökar kraftigt. Analyser visar att 15 000 barn ytterligare skulle drabbas av ekonomisk utsatthet – alltså det vi brukar kalla barnfattigdom.

Det är också ur ett arbetslinjeperspektiv värt att notera att det framför allt är familjer som arbetar som skulle drabbas om flerbarnstillägget togs bort. De barnfamiljer som uppbär ekonomiskt bistånd skulle däremot kompenseras fullt ut vid ett borttagande av flerbarnstillägget eftersom det ekonomiska biståndet skulle höjas i motsvarande mån. Därmed skulle även marginaleffekterna av att gå från bidrag till arbete försämras kraftigt och kommunernas socialbidragskostnader öka.

Flerbarnstillägget bör i grunden således vara kvar och utvecklas och justeras. Man kan exempelvis behöva överväga om flerbarnstillägget för barn två bör utgå för att finansiera mer träffsäkra stöd, såsom barndelen i bostadsbidraget samt om det bör finnas någon typ av avtrappning av stödet vid många barn för att minska möjliga tröskeleffekter.

Flerbarnstillägget behöver också underställas ett välavvägt bidragstak. Därigenom undanröjs kvarvarande invändningar mot eventuella negativa effekter av de samlade offentliga bidragen.

Kristdemokraterna vill utöka barndelen i bostadsbidraget, eftersom detta är den mest träffsäkra metoden för att stödja familjer med låga inkomster.

Stärk föräldrarollen

Att vara förälder är en förmån och ett stort ansvar. Barnen lär sig tidigt av sina föräldrar om hur man förväntas vara och hur livet som vuxen kan se ut. Det är därför viktigt att kvinnor och män delar ansvaret och det praktiska arbetet i hem, familj och samhälle. Föräldrarna har lika stort ansvar för barnens välbefinnande. Båda föräldrarna har rätt och skyldighet att delta i barnens omvårdnad och fostran, vilket ofta betonas men som i mötet med omvärldens normer och förväntningar inte alltid erkänns och uppmuntras. Betydelsen av närvarande vuxna, både manliga och kvinnliga förebilder kan inte undervärderas. Stödet till barnfamiljerna ska därför utformas så att det blir ekonomiskt möjligt för såväl kvinnor som män att prioritera tid med barnen och vi måste ha ett samhällsklimat och en kultur som värderar det som något fint och eftersträvansvärt. En viktig del i att stärka och uppvärdera föräldrarollen är därför att föräldraledighet betraktas som utvecklande och kompetenshöjande från arbetsgivarnas och samhällets sida.

För att ytterligare stärka föräldrarollen och ge möjligheter till flexibilitet och föräldraansvar vill Kristdemokraterna att alla som har barn under 18 år ska ha rätt att vara tjänstlediga från arbetet utan lön, fem dagar per år. För vissa familjer behövs dagarna för att kunna tillbringa mer tid med barnen under lov, för andra kan det handla om ökad närvaro vid problem i skolan eller när ett äldre barn drabbas av ohälsa eller sociala problem.

Kristdemokraterna vill:

- Motverka ytterligare kvotering av föräldraförsäkringen och på sikt helt avskaffa kvoteringen.

- Skydda föräldrarnas SGI i tre år, oavsett hur de väljer att ta ut sin föräldrapenning.

- Ta bort begränsningen av antalet möjliga dubbeldagar när föräldrar vill vara lediga från arbetet samtidigt.

- Successivt höja lägstanivån för ersättningen från föräldraförsäkringen från 180 kronor till 250 kronor, så länge som dagens system med garantidagar finns kvar.

- Värdesäkra barnbidraget och bostadsbidraget för barnfamiljer genom uppräkning med inflationen.

- Att flerbarnstillägget i grunden ska vara kvar, utvecklas och justeras.

- Utöka barndelen i bostadsbidraget, eftersom detta är den mest träffsäkra metoden för att stödja familjer med låga inkomster.

- Införa en rätt för vårdnadshavare med barn under 18 år till obetald tjänstledighet från jobbet, totalt fem dagar per år.

- Genom särskilda insatser för nyanlända småbarnsföräldrar underlätta etableringen på arbetsmarknaden och integrationen i det svenska samhället.

EN BARNVÄNLIG ARBETSMARKNAD

Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Så vill vi ha det. Alla som bor och verkar här ska ha samma möjligheter att utvecklas och ta ansvar. Det gäller i relationen och i hemmet, precis som i arbetslivet. Vi förstår att det finns en motsättning mellan målet att föräldrar ska ha möjlighet att få mer tid med sina barn och deras möjligheter att göra tidig karriär på jobbet. En stor del av den ojämställdhet som finns på arbetsmarknaden uppstår när människor får barn. Den som är borta från arbetet under en tid för att vara föräldraledig hamnar, trots förbud mot lönediskriminering och diskriminering i allmänhet, efter andra i lön och karriär. Så behöver det inte vara. Arbetslivet måste bli mer livsanpassat och arbetsgivare måste ta större ansvar för att ett aktivt föräldraansvar inte ogenomtänkt påverkar föräldrars position på arbetsmarknaden.
Den universallösning som alltid tycks dominera debatten om ett mer jämställt arbetsliv är att ytterligare tvångskvotera uttaget av föräldraförsäkringen. Kristdemokraterna menar att fler regler som krånglar till familjernas vardag är oacceptabla och att kvotering är som att försöka skjuta prick med hagelgevär.

Det är på arbetsmarknaden som den arbetsrelaterade ojämställdheten uppstår och är etablerad. Bästa sättet att angripa problemet är att arbetsgivare och fackliga organisationer tar ett större ansvar. Vi ser i lönestatistiken för tjänstemannayrken att vi sakta men säkert går mot mer jämställda löner, med samma lön för samma arbete. Det är bra, men inte tillräckligt.

När föräldrar är hemma för att vara med sina barn riskerar de att hamna efter på jobbet. Den av föräldrarna som väljer att vara hemma längre än den andra, riskerar att på sikt förlora i livslön, pension och karriär. Vi måste få ett arbetsliv som är anpassat till att livet går i vågor och att föräldrar ofta har en pressad situation när arbete, relationer, barn och fritid ska balanseras. Det är vår fasta övertygelse att man i det pusslet, från politikers och myndigheters sida, aldrig ska prata om ett aktivt föräldraskap och barn som ett problem. Problemet är att arbetsmarknaden inte är anpassad till hur familjen ska få ihop sitt livspussel.

Det är redan idag ett lagkrav att föräldralediga ska erbjudas löne- och utvecklingssamtal, liksom det finns ett förbud mot att lönediskriminera föräldralediga, men vi anser att det inte är tillräckligt. Lagen måste därför skärpas. De arbetsgivare som inte erbjuder sådana samtal, eller på annat sätt misstänks lönediskriminera föräldralediga, ska kunna krävas på ekonomisk ersättning av en anställd. Formerna för ersättningen ska vara möjliga för arbetsmarknadens parter att reglera genom kollektivavtal.

Dagens diskrimineringslagstiftning är överlag för stelbent och formerna för exempelvis lönekartläggningar fungerar inte optimalt. Därför måste arbetsmarknadens parter få möjlighet att tillsammans definiera problem och hitta lösningar för att åstadkomma en större jämställdhet, genom överenskommelser i kollektivavtal som är anpassade till specifika branscher eller företag.

Vi måste få till en attitydförändring och en genomtänkt övergång mellan föräldraledighet och arbete. En åtgärd som tillsammans med löne- och utvecklingssamtal skulle kunna bidra är att arbetsgivare erbjuder föräldralediga så kallade ”keep-in-touchprogram”, där man bedriver ett aktivt och strukturerat arbete för att den som är ledig ska kunna hålla sig ajour med vad som händer på arbetsplatsen och behålla en aktiv relation till kollegor och chefer. Det måste vara möjligt för alla att relativt snabbt komma ifatt i det fall man tappat i kompetens- och löneutveckling. Kristdemokraterna menar att arbetsgivare och fackförbund både har möjligheter och ansvar att åstadkomma ett jämställt arbetsliv.

Det finns många komponenter som är viktiga för en barnvänlig arbetsmarknad, exempelvis: Arbetsgivare som arbetar medvetet med sina rekryteringsprocesser och strävar efter arbetsplatser med en mångfald som också inkluderar småbarnsföräldrar; flexibilitet när det gäller arbetstider och möjligheter att kombinera arbete och familjeliv; lokala eller centrala överenskommelser som kompenserar för lönebortfall under föräldraledigheten för dem som tjänar över taket i föräldraförsäkringen och arbetsgivare som inför så kallade ”keep-in-touchprogram” för föräldralediga.

Detta är några exempel där arbetsmarknadens parter äger verktygen.

Kristdemokraterna vill:

- Att Diskrimineringsombudsmannen ökar insatserna för att informera arbetsgivare om deras skyldigheter att revidera lönen på lika villkor, också för föräldralediga.

- Skärpa förbudet mot att lönediskriminera föräldralediga och införa en skyldighet att erbjuda löne- och utvecklingssamtal i direkt anslutning till att man återgår i arbete.

- Införa en skyldighet för arbetsgivare att ha kontakt med anställda under föräldraledigheten för att planera för återgången i arbete.

- Att föräldralediga alltid ska informeras och involveras vid omorganisationer.

- Att arbetsmarknadens parter måste få möjlighet att själva definiera problem och hitta lösningar för att åstadkomma en större jämställdhet, genom överenskommelser i kollektivavtal.

EN BARNOMSORG MED MÅNGFALD OCH KVALITET

Kristdemokraterna vill värna och utveckla det stöd och de strukturer som gjort vårt land unikt när det kommer till omsorgen om barnen. Den svenska modellen att göra det möjligt för föräldrar att både vara hemma med barnen under längre perioder och sedan återgå till arbete med hjälp av barnomsorg, är unik och något vi vill slå vakt om. Den gör det möjligt för familjer att ge barnen rätt omsorg och en stimulerande miljö genom hela uppväxten. Problemet vi sett i Sverige under årtionden, är att många politiker har väldigt specifika åsikter om exakt hur balansen mellan barnens omsorg genom föräldrarna och genom förskolan ska se ut. Kristdemokraterna konstaterar att alla barn är olika, att olika familjer har olika behov och att det därför är föräldrarna som bäst vet hur livspusslet ska läggas. Många föräldrar är oroliga och kan känna sig tvingade att lämna små barn till en förskola, av ekonomiska skäl eller som en följd av de starka normer som växt fram kring barn och förskola. Många önskar andra alternativ, framför allt under de första åren av barnets liv, genom att vara hemma lite längre, arbeta deltid en tid, hitta barnomsorg i hemmiljö eller en barnomsorg där inte alla barn är under två år, exempelvis familjedaghem. Kristdemokraterna eftersträvar därför att fler alternativ med barnomsorg i hemlik miljö etableras och erbjuds.

För oss inkluderar begreppet barnomsorg allt från föräldrarnas omsorg i det egna hemmet till förskola, familjedaghem, öppen förskola och fritidshem.

Vi vill verka för en barnomsorg med hög kvalitet, hög tillgänglighet, stor flexibilitet och mångfald. Barnets behov ska vara i centrum och i normalfallet är det vårdnadshavarna som vet hur barnets behov ser ut och bäst kan tillgodoses.

Hög kvalitet i barnomsorgen

Sedan lång tid tillbaka är det stort fokus, framför allt inom förskolan, på det pedagogiska innehållet. Det är självklart bra att den verksamhet som bedrivs är genomtänkt och pedagogisk, men vi menar att det också krävs ett större fokus på trygghet och omsorg – att barnen har det bra, uppmuntras att utveckla sina sociala förmågor och får vara i en trygg miljö med trygga vuxna. Man får aldrig glömma bort att barn ska få vara barn, även i offentligt finansierad verksamhet. Barnens möjligheter till fri lek och att uppleva glädjen i att upptäcka och skapa behöver få stort utrymme.

Varje förskolegrupp ska ledas av en förskollärare. Förskolechefen ska ha ett stort utrymme att skapa välfungerande personalgrupper, baserat på behov och erfarenheter hos personalen. Det är också viktigt att säkra en god tillgång på personal och att lägga stor vikt vid personlig lämplighet vid rekryteringar.

Det är viktigt att den som arbetar inom barnomsorgen, oavsett vilken tidigare erfarenhet, utbildning eller kompetens personen har, får möjligheter att utvecklas. Kristdemokraterna vill därför i lag ålägga varje huvudman för barnomsorg att ha en strukturerad plan och avsätta resurser för kontinuerlig kompetensutveckling av sina anställda. Den som driver ett familjedaghem ska erbjudas en introduktionsutbildning via Skolverket och därefter ges möjlighet att delta i statligt och kommunalt anordnad kompetensutveckling.

Språkkrav inom barnomsorgen

Under lång tid har förändringar skett på arbetsmarknaden som gjort att många som idag arbetar i kommunal verksamhet har invandrarbakgrund. Det har på många sätt berikat Sverige och många av de arbetsuppgifter som finns i välfärden hade varit omöjliga utan dem som kommit hit och nu bidrar med sin kunskap, erfarenhet och arbetskraft.

Vi vet att språkutvecklingen hos barn är central. Därför är det också viktigt att personalen inom barnomsorgen talar bra svenska. Kristdemokraterna vill därför att huvudmännen ställer krav på goda kunskaper i svenska vid nyanställningar och gör snabba och målmedvetna insatser för att öka kunskaperna i svenska hos redan anställd personal som är i behov av det. Detta krav behöver inte gälla i samma utsträckning för personal som i huvudsak arbetar med serviceuppgifter.

Mindre grupper i förskolan

En kvalitetsindikator på förskolans verksamhet är hur stora barngrupperna är och vilken personaltäthet man har. Att mindre barngrupper är bra är både något som föräldrar känner intuitivt och något som stöds av forskning. Att ha små grupper är också viktigare ju yngre barnen är.

Kristdemokraterna vill därför lagstadga om ett maximalt antal barn per grupp om 12 barn i åldrarna 1-3 och 15 barn i åldrarna 4-5 år. Självklart spelar det också in vilken personaltäthet en förskola har. Mindre grupper med färre personal blir inte automatiskt bättre än större grupper.

Fler familjedaghem

Antalet familjedaghem har över tid minskat dramatiskt. Eftersom barn är olika och vårdnadshavare har olika önskemål om hur barnens vardag ska se ut, vill Kristdemokraterna att alla kommuner ska möjliggöra reell valfrihet och mångfald lokalt. Det innefattar kommunalt och enskilt drivna förskolor, kooperativ och familjedaghem.

I många kommuner väljer man att prioritera ned eller bort möjligheten att erbjuda en plats i familjedaghem - det som formellt kallas pedagogiskt omsorg. Det är oacceptabelt och något som begränsar valmöjligheterna och möjligheten att hitta bästa möjliga miljö för barnen, särskilt i lägre åldrar. Många föräldrar efterfrågar en verksamhet som kan erbjuda mindre och åldersintegrerade grupper i en mer hemlik miljö. I många kommuner skulle också ett erbjudande om familjedaghem på kvällar, nätter och helger vara ett sätt att säkra tillgången till barnomsorg för den som har obekväm arbetstid. Eftersom familjedaghemmen också innebär ett lägre tryck på förskolor och ger många ekonomiska fördelar för kommunen, menar vi att den skattefria kontantersättning som ges till familjedaghemmen för att täcka slitage på bostaden och inköp till verksamheten under lång tid varit alltför låg och måste höjas till en skälig nivå.

Vi menar att det är helt självklart att den förälder som vill vara familjedaghem också ska få ersättning för egna barn, på samma sätt som gäller för den omsorg man ger till andras barn. Det kan för många vara ett sätt att ordna tillvaron och barnomsorgen under småbarnsåren. Vi menar också att kommunerna ska underlätta för etableringen av nya familjedaghem genom att erbjuda nätverk av föräldrar att ha gemensam omsorg om sina barn. Dels genom att inte direkt motarbeta föräldrar som ordnar sin barnomsorg på detta sätt – men vi menar också att kommunerna ska erbjuda praktisk och administrativ hjälp att komma igång och driva den här typen av verksamhet. Ett sådant stöd kan med fördel också ges via en enskild barnomsorgshuvudman eller en förening.

För att stimulera en satsning på familjedaghem menar Kristdemokraterna att staten kan behöva göra en särskild satsning på insatser till stöd för kommuner, föreningar eller enskilda. Informationen om möjligheten att välja familjedaghem ska också ges till alla vårdnadshavare samtidigt som de informeras om förskolans verksamhet.

Öppna förskolor i varje kommun

Öppna förskolan är en del av barnomsorgen och fyller en viktig funktion som mötesplats för föräldrar, särskilt under barnets första tid i livet. Här erbjuds en möjlighet till föräldrastöd, som är särskilt betydelsefull för den som är ensamstående och har ett litet nätverk kring sig. Antalet öppna förskolor har minskat över tid och saknas helt i många kommuner, medan andra kommuner inte kan möta den efterfrågan som finns från föräldrarna. Ansvaret att det finns öppna förskolor vilar på kommunerna, men kan med fördel organiseras i samverkan med civilsamhället och privata aktörer. Därför vill Kristdemokraterna se en nationell satsning på öppna förskolor och nya kreativa lösningar för att tillsammans med andra aktörer bygga ut verksamheten. Idag drivs endast fem procent av alla öppna

förskolor i enskild regi, vilket tyder på en outnyttjad möjlighet till samarbete mellan exempelvis kommun och civilsamhälle.

Förändrad maxtaxa

När maxtaxan i barnomsorgen infördes var Kristdemokraterna kritiska – mestadels för att miljarder satsades på förskolan utan att en enda krona användes för att öka kvaliteten eller minska barngruppernas storlek. När den infördes var tanken att taket i maxtaxan skulle ligga runt gränsen för statlig skatt. dag har maxtaxan urholkats så mycket att väldigt många hushåll når upp till taket. Genom att höja egenavgiften till barnomsorgen något och låta taket vara indexerat i förhållande till löneutvecklingen, vill Kristdemokraterna öka de ekonomiska resurserna till barnomsorgen. Taket bör höjas så att det för ett hushåll motsvarar ett halvt inkomstbasbelopp (vilket år 2023 skulle betyda 74 300 kronor för ett hushåll med två vårdnadshavare och skulle ge en maxtaxa på 2 229 kronor för första barnet, 1 486 kronor för andra barnet och 743 kronor för tredje barnet. Taket i maxtaxan för år 2023 låg på 54 830 kronor, vilket gav en maxtaxa på 1 645 kronor för första barnet, 1 097 kronor för andra barnet och 548 kronor för tredje barnet).

Kristdemokraterna vill:

- Prioritera en barnomsorg med hög kvalitet, hög tillgänglighet, stor flexibilitet och mångfald där barnets behov är i centrum. Fokus ska, i de lägre åldrarna, ligga på omsorg, lek och social trygghet.

- Gynna mångfald i barnomsorgen genom att värna valfriheten och etableringsfriheten.

- Att kommunerna erbjuder fler alternativ med barnomsorg i hemlik miljö.

- Ha ett lagstadgat tak om maximalt 12 barn per förskolegrupp i åldrarna 1-3 och maximalt 15 barn per förskolegrupp i åldrarna 4-5.

- Ålägga varje huvudman för barnomsorg att ha en strukturerad plan och avsätta resurser för kontinuerlig kompetensutveckling av sina anställda och av familjedaghem.

- Ställa krav på att alla som nyanställs i barnomsorgen har goda kunskaper i svenska för att motverka segregation och gynna barns språkutveckling.

- Att varje förskolegrupp leds av en förskollärare. För att säkra en god tillgång på övrig personal ska stort fokus läggas på personlig lämplighet vid rekryteringar.

- Ålägga alla kommuner att erbjuda familjedaghem och informera samtliga föräldrar om möjligheten samtidigt som de får information om förskoleverksamheten.

- Att den som driver familjedaghemsverksamhet ska kunna få ersättning även för egna och anhörigas barn. Kommunerna ska ge praktisk och administrativ hjälp till föräldrar som vill bli familjedaghem eller bilda föräldranätverk för att ordna med barnomsorgen.

- Att den skattefria ersättningen till familjedaghem för omkostnader, ska höjas och ligga på en skälig nivå.

- Att alla kommuner ska kunna erbjuda barnomsorg på obekväm arbetstid för de föräldrar som behöver det under kvällar, helger och nätter.

- Höja maxtaxan i barnomsorgen för att frigöra resurser och göra den indexerad mot löneutvecklingen.

- Att öppna förskolor erbjuds i alla kommuner.

ETT SAMHÄLLE MED EN RELATIONSLINJE

Svensk politik har ofta ett tydligt fokus på arbetslinjen. Den som kan arbeta ska arbeta. Det är en bra princip. Men arbete är inte meningen med livet. Som kristdemokrater vill vi också att politiken och samhället i stort ska ha en tydlig relationslinje. Att alla som har möjlighet att underlätta för att våra relationer ska fungera också bidrar till det. Det finns de som menar att relationer inte är politik. Självklart har de rätt. Men de brukar också mena att politik inte har något med relationer att göra. Ingenting kan vara mer felaktigt. Hur arbetslivet fungerar, hur barnomsorgen kan ordnas efter olika familjers behov och hur regelverket i föräldraförsäkringen ser ut, påverkar direkt eller indirekt möjligheterna att upprätthålla, utveckla och fördjupa sina relationer.

Förutom det som traditionellt ses som ekonomisk familjepolitik eller politik för en fungerande barnomsorg, finns det saker som politiken bör uppmärksamma för att åstadkomma en familjepolitisk relationslinje.

Vi vet att olika regelverk kan styra familjer att göra som politiker vill att de ska göra - exempelvis genom att kvotera föräldraförsäkringen. Kristdemokraterna föreslår reformer som gör tvärtom - och därmed ökar familjens autonomi och stabilitet.

Öka möjligheterna till ideellt engagemang

En del av familjelivet består – för många – av ideellt engagemang och av att barnen har en meningsfull fritid. För att arbetet i idrottsföreningar, friluftsorganisationer, kyrkor och samfund ska fungera krävs alltid ett mått av föräldraengagemang, inte minst som ledare, tränare eller organisatör. Ur ett samhällsperspektiv fyller det förstås en mängd viktiga funktioner, såsom att man främjar ungas sociala och fysiska aktiviteter, bidrar till små gemenskaper med gemensamma intressen och främjar sammanhållning och samhällsgemenskap.

Idag finns en generell regel som gör det möjligt för föreningar att arvodera idrottare och idrottsfunktionärer med upp till ett halvt prisbasbelopp per år (drygt 26 000 kronor år 2023) utan att behöva betala arbetsgivaravgifter. Kristdemokraterna vill att gränsen ska gå vid ett helt prisbasbelopp och att det ska gälla alla typer av ideell verksamhet, till exempel scoutledare, körledare och teaterledare.

Stadsplanera med barnens bästa för ögonen

När vi ska planera en stad, en ort eller en kommun är det många intressen som man ska ta hänsyn till. Bostäder, industrier, kontor, vägar, cykel- och gångbanor, kollektivtrafik, grönområden, skolor, vård osv. Kristdemokraterna menar att all stadsplanering också måste ha barnens bästa för ögonen.

Det kan handla om närhet från hemmet till förskola och skola, trygga innergårdar och lekplatser, närhet till grönområden samt goda möjligheter att säkert cykla till förskola, skola och aktiviteter. Kristdemokraterna vill också skapa förutsättningar för de familjer som vill bo i hus med egen trädgård att göra det, genom satsningar på småhus och trädgårdsstäder och att generationsperspektivet finns med i stadsplaneringen.

Utred införande av VAF

Sverige har på många sätt en fantastisk äldreomsorg. Som gammal behöver jag generellt inte oroa mig för om jag ska få hjälp när orken tryter eller om jag blir sjuk. Traditionellt har många också haft möjlighet att få hjälp av sina egna barn och barnbarn när man blir gammal. Vårt samhälle har alltmer organiserats på ett sätt som inte uppmuntrar stöd och hjälp mellan generationer, med konsekvensen att många äldre lämnats ensamma på ålderns höst. För att uppmuntra och hjälpa dem som vill stötta sina föräldrar när de blir gamla vill Kristdemokraterna utreda möjligheten att införa stöd för vård av förälder, VAF. Inom sjukförsäkringssystemet ska man som anhörig kunna få ett antal dagar per år då man kan rycka in för att hjälpa äldre närstående med vårdbesök, hjälp i hemmet vid plötslig sjukdom eller när en persons partner dör och dödsbo ska upprättas.

Utveckla ROT och RUT

Att vara förälder är en av de mest ansvarsfulla uppgifter en person kan ha. Som förälder tar man på sig en viktig mänsklig uppgift och en viktig samhällsuppgift. Därför ska politiken också se till att förutsättningarna för detta är så goda som möjligt, till exempel genom att reformera skattesystemet så att relationer gynnas och föräldrar ges fler valmöjligheter när det gäller att prioritera. Kristdemokraterna vill som ett led i detta behålla och utveckla ROT- och RUT-avdragen så att det blir ekonomiskt möjligt för familjer att ta hjälp utifrån och prioritera tid tillsammans.

Dela på pensionen

En effekt av att lagstiftningen i stor utsträckning fokuserar på enskilda personer istället för familjer är att personer, som under småbarnsåren väljer att ta ut huvuddelen av föräldraledigheten och sedan kanske går ner i arbetstid under ett par år, får en lägre pension. Kristdemokraterna vill därför införa

en huvudregel som innebär att den intjänade pensionen, inklusive premiepensionen, delas mellan makar och sambos med gemensamma barn. Därtill vill vi utöka antalet så kallade barnaår, som gör att föräldrar kan tillgodoräkna sig pension under den tid de väljer att gå ner i arbetstid för att prioritera omsorgen om barnen. Genom att den intjänade pensionen delas och med ett utökat antal barnaår skulle man minska en del av de negativa effekter på jämställdheten som dagens system innebär för par som väljer att inte dela lika på föräldraledighet och försörjningsansvar.

Uppvärdera föräldrarollen

Kristdemokraterna vill se till att föräldrar har förutsättningar att stärkas i sin roll och i sitt stöd till barnet. Tyvärr har saker som ekonomi, värderingar, rutiner och traditioner ibland gjort att pappans roll i förhållande till barnet förminskats. De flesta föräldrar vill ta ett gemensamt ansvar för sina barn. Politiken ska underlätta för föräldrar att gemensamt fatta de beslut som är bäst för just dem. En del av denna uppvärdering kan politiken göra - men ganska mycket handlar om hur attityder till och kulturen kring barn och föräldraskap ser ut. En familjevänlig attityd måste finnas i livets alla delar.

Ett konkret sätt att signalera värdet av båda föräldrarna är att redan innan det att barnet föds fastslå föräldraskapet, oavsett om föräldrarna är gifta, sambo eller särbo. Det betyder att barnet har två legala vårdnadshavare redan vid födseln. Ett annat sätt är att i mödravården prata med båda föräldrarna om hur livet förändras när man får barn.

Regnbågsbarnens vardag

Mycket har hänt på det kulturella, sociala och legala planet för Sveriges regnbågsbarn. Det har, framför allt för barnen, varit en positiv utveckling. Förutsättningarna i livet ska vara så bra och likvärdiga som möjligt, oavsett hur ett barns familjekonstellation ser ut. Några saker kvarstår dock att göra.

Kristdemokraterna har länge arbetat för den fria rörligheten inom EU. Ett område där den fortfarande haltar är att samkönade par inte med självklarhet kan få sitt föräldraskap erkänt när de flyttar från ett EU-land till ett annat. Initiativ har kommit från EU-kommissionen och Kristdemokraterna vill se en förändring av detta så snart som möjligt. Det är också viktigt att föräldraskapet finns med i internationella konventioner och bilaterala avtal med andra länder, där vi har möjlighet att reglera familjerättsliga frågor.

Även om lagstiftningen likställer föräldraskapet för alla, finns det situationer där det socialt kan uppstå situationer där särbehandling eller diskriminering förekommer. Det är självklart inte acceptabelt i någon verksamhet, men i mötet med förskola, skola och fritidsverksamhet blir det ur barnets perspektiv extra viktigt. Ett bemötande som är inkluderande och accepterande är viktigt för alla grupper i samhället. Vi menar därför att offentligt driven verksamhet som möter barn ska bedriva ett aktivt arbete för likabehandling.

I Sverige har lagstiftningen de senaste åren utvecklats så att det blivit lättare att häva ett föräldraskap om man är del av en regnbågsfamilj, jämfört med andra familjekonstellationer. Kristdemokraterna menar att den utvecklingen är negativ för barnet, eftersom barnet alltid ska ha rätt till sitt ursprung – och att det inte finns några skäl att göra skillnad i den rätten mellan olika barn.

Kristdemokraterna vill:

- Att den fysiska planeringen av städer, orter och kommuner ska ha ett barnperspektiv.
- Utöka idrottens möjlighet att betala arvode till ledare och funktionärer till hela ideella sektorn och höja gränsen till ett helt prisbasbelopp.
- Att intjänad pension, inklusive premiepensionen, ska delas lika mellan makar och sambos som har gemensamma barn. De föräldrar som vill ha individuell fördelning kan ansöka om det.
- Utöka antalet barnaår i pensionssystemet till fem.
- Att föräldraskapet fastställs under graviditeten, inte efter förlossningen.
- Utreda möjligheten att införa ett stöd för nära anhöriga till äldre, så kallad VAF.
- Att föräldraskapet i regnbågsfamiljer ska erkännas lika inom hela EU och finnas med i bilaterala avtal som Sverige tecknar och som omfattar familjejuridik.
- All offentligt driven verksamhet som möter barn ska bedriva ett aktivt arbete för likabehandling.

UTMANINGAR SOM MÖTER BARN

Att få växa upp i en trygg och kärleksfull familj skapar goda förutsättningar för barn att möta livets utmaningar. För utmaningarna kommer, i större eller mindre utsträckning. Samhället måste därför ge stöd till familjer som möter utmaningar, så att de på bästa sätt kan klara kriser och svårigheter.

NÄR FÖRÄLDRARNAS RELATION KNAKAR I FOGARNA

I Sverige slutar många relationer i en separation. För partners som inte har gemensamma barn blir ett uppbrott på sätt och vis en fråga för den enskilde personen.

När barn finns med i bilden blir det för de allra flesta mer komplicerat. Konflikter påverkar både vuxnas och barns hälsa och samhället ska göra sitt yttersta för att ge stöd till att lösa – eller åtminstone hantera – konflikterna i de fall man inte klarar det på egen hand. Att ge effektivt stöd i ett tidigt skede vid familjekriser har visat sig ge positiva resultat i form av bättre relationer, bättre fungerande familjemiljöer och bättre hälsa.

Mödravården ska genom sin gruppsamtalsverksamhet ta upp olika aspekter av att livet förändras när man får barn – bland annat att det inte är konstigt att konflikter uppstår och att det är både rimligt och bra att ta hjälp. När relationen knakar i fogarna vill de flesta försöka hålla ihop relationen. Att erbjuda familjerådgivning är ett viktigt bidrag till stabila familjerelationer. För att avdramatisera familjerådgivningen vill Kristdemokraterna att alla föräldrar ska få en gratischeck till familjerådgivningen i samband med att barnet fötts.

När det ändå inte går att hålla ihop en relation - eller det är olämpligt och ohälsosamt - kan rätt stöd ändå leda till att separationen blir så bra som möjligt. Vårdnadstvister och svåra konflikter kring barn och barnuppfostran är ur barnets perspektiv sällan gynnsamma. Ur barnets perspektiv är det också, i de allra flesta fall, viktigt att kunna fortsätta ha umgänge och en god relation till båda föräldrarna efter en separation.

Skydd mot olämpliga föräldrar

Barn har rätt till sina föräldrar, men det är inte lika självklart att föräldrar har rätt till sina barn. Vid vårdnadstvister ska familjerådgivning, socialtjänst och domstolar alltid arbeta för barnets bästa och försöka få föräldrarna att komma överens. Myndigheterna har också en skyldighet att skydda barnen från uppenbart olämpliga föräldrar. Vårdnadstvister kan vara komplicerade, konfliktfyllda och verka omöjliga. Att från myndigheternas sida alltid göra rätt är antagligen omöjligt. Ett tydligt barnperspektiv måste alltid vara utgångspunkten och man måste ägna särskild uppmärksamhet för att upptäcka om barnet far illa, riskerar att föras bort, utsättas för övergrepp, hindras från umgänge med någon av föräldrarna eller nära släktingar, användas som objekt i vårdnadshavarnas tvist eller tvingas leva i en ohälsosam hemmiljö, exempelvis vid alkohol- och drogproblem eller svår psykisk ohälsa.

För att säkra att barnets intressen så långt som möjligt tillvaratas, vill Kristdemokraterna att barn ska ha ett eget ombud som kan föra deras talan i en vårdnadstvist.

Barns behov av stabilitet

Även om människor separerar så tenderar vi att söka nya relationer. Nya relationer för vuxna betyder även nya relationer för barn. Man får fler att förhålla sig till, fler att få vård, kärlek och ramar av. Ju bättre nätverk ett barn har, desto större möjligheter finns det för barnet att ha en stabil miljö med möjlighet att få stöd och hjälp. Det gäller far- och morföräldrar, syskon, bonusföräldrar, bonussyskon och nära familjevänner. Relationerna uppstår oftast naturligt och upprätthålls av dem som ingår i nätverket, men det innebär inte att ett barn får nya vårdnadshavare. Barnkonventionen slår också fast att barn, så långt det är möjligt, har rätt att få vetskap om vilka föräldrarna är och om möjligt få omvårdnad av dem. Kristdemokraterna menar att det är viktigt att lagstiftningen fortsatt utgår från att ett barn har två vårdnadshavare. Delat ansvar är bra, men mångas ansvar riskerar att bli ingens ansvar. Vårdnadshavare har försörjningsansvar, bestämmer i vilken skola barnet ska gå, om barnet ska

genomgå utredning inom psykiatrin, var barnet ska bo och så vidare. Det kan vara nog så besvärligt för två vårdnadshavare att komma överens om, fatta beslut eller lösa konflikter som gäller barnet. Att möjliggöra fler vårdnadshavare kan ur det perspektivet riskera att resultera i att antalet konflikter och vårdnadstvister ökar.

Även om varje barn har två vårdnadshavare kan det finnas andra vuxna som är viktiga i barnets liv. Det kan handla om en bonusförälder, medförälder eller föräldrar till dessa. Möjligheten att göra det till en rättighet för barnet att behålla kontakten med dessa vuxna, även om vårdnadshavarens relation till dem avslutas, bör därför utredas.

Kristdemokraterna vill:

- Att kommunerna ska ansvara för att det finns en fungerande familjerådgivning utan långa kötider.
- Att varje förälder ska få en gratischeck till familjerådgivningen i samband med att barnet fötts.
- Att en maxtaxa för familjerådgivning ska införas om 300 kronor, i syfte att uppmuntra par att fortsätta rådgivningen efter det att gratischecken är använd.
- Alla par med barn ska erbjudas hjälp med att få till ett samarbetsavtal för att motverka konflikter kring barnen vid en separation.
- Att föräldrar som vill inleda en vårdnadstvist först ska genomgå ett obligatoriskt medlingsförfarande, i syfte att få dem att komma överens utan domstols inblandning.
- Att barn ska ha rätt till ett eget ombud i en vårdnadstvist.
- Att försök med så kallade samverkansteam bör genomföras för att utarbeta metoder för samhällets olika delar att stötta föräldrarna att lösa konflikter efter en separation.
- Utreda möjligheten att göra det till en rättighet för barn att behålla kontakten med vuxna som är viktiga i deras liv, även om en vårdnadshavares relation till dem avslutas.

BARN SOM DRABBAS AV VÅLD I HEMMET

Våld i nära relationer drabbar både vuxna och barn. Både barn och vuxna är skyddade från våld i lagstiftningen och förbudet mot barnaga har sedan det infördes varit effektivt för att minska barns utsatthet för fysiskt våld. I vårt samhälle ser vi det som en självklarhet att alla ska leva utan rädsla för våld och förtryck. Tyvärr räcker inte det, eftersom våld i nära relationer tycks öka. Varje år söker tusentals kvinnor och barn skydd på landets kvinnojourer.

Kristdemokraterna vill ha en politisk nollvision mot våld i nära relationer. En konsekvens av en sådan nollvision skulle kunna vara att kraven på myndigheterna ökar - från förskola och skola till vård och

socialtjänst - att aktivt ställa frågor om våld och trakasserier för att fånga upp dem som är i behov av hjälp. Det behövs också en ökad kunskap inom skola, socialtjänst och vård om våld och trakasserier i samkönade relationer.

När det finns misstankar om våld i en nära relation, är det för Kristdemokraterna självklart att det ska finnas sekretessbrytande regler, så att vård, socialtjänst och andra kan informera varandra och rätt insatser kan sättas in från respektive myndighet.

Öka insatserna som skyddar mot våld

Numera är det möjligt för polisen att självständigt utreda misstankar om brott mot kvinnor och barn, även om en polisanmälan dragits tillbaka på grund av rädsla eller hot. Det är bra, men det räcker inte. Kristdemokraterna vill stärka skyddet för dem som drabbats av hot och våld genom att freda deras vardag. När en person döms till kontaktförbud ska zonen kunna utökas till hela eller flera kommuner beroende på hur vardagen ser ut för den som ska skyddas. Fotboja ska alltid prövas som ett alternativ för att övervaka att förbudet följs. Den som bryter mot ett kontaktförbud ska därtill alltid dömas till fängelse.

Ökat skydd för barn som utsatts för våld i hemmet

Barn som bevittnar våld i hemmet är själva brottsoffer och har därtill större risk än andra barn för att själva bli utsatta. Idag är det möjligt för en vårdnadshavare som använt våld i nära relationer att få både omvårdnad och umgänge med sina barn. Också i fall där det utdömts kontaktförbud förekommer att den dömde har rätt till umgänge med sina barn. Lagstiftningen måste ha större fokus på barnets rättigheter och skydd. Därför menar Kristdemokraterna att huvudregeln alltid ska vara att den som dömts för våld och kränkningar i en nära relation inte ska ha rätt till vårdnad och umgänge med sina barn. Att vända på perspektivet så att barnets intressen är utgångspunkten kan förhoppningsvis leda till att fler barn slipper utsättas för fortsatta kränkningar. I takt med att barnet blir äldre kan beslutet omprövas och då har barnet också möjlighet att själv avgöra i vilken utsträckning det vill ha umgänge med en förälder.

Kristdemokraterna vill:

- Införa en politisk nollvision mot våld i nära relationer.
- Öka kunskapen inom skola, socialtjänst och vård om våld och trakasserier i samkönade relationer.
- Skärpa reglerna vid kontaktförbud genom större förbudszoner, ökad användning av fotboja och presumtion för fängelse vid brott mot kontaktförbudet.
- Införa regler för hur myndigheter ska kunna bryta sekretessen sinsemellan.

- Att gemensam vårdnad eller umgängesrätt, som huvudregel, ej ska utdömas vid dom om vålds- eller kvinnofridsbrott inom familjen eller vid kontaktförbud.

- Att frågor om våld aktivt ska ställas av vård, förskola, skola och socialtjänst.

BARN SOM DRABBAS AV FÖRTRYCK

Alltför många barn växer upp i familjer där de på olika sätt begränsas och kontrolleras på ett sätt som går långt utöver vad vi betraktar som uppfostran och vägledning i livet. Det kan handla om överdriven kontroll av vilka barnen umgås med, förbud att dejta och utforska kärleksrelationer, förbud att delta i fritids- eller skolverksamheter, påtvingat bortgifte, uppfostringsresor och annat som vi brukar benämna som hedersförtryck. Här finns förstås också den oacceptabla förekomsten av könsstympning av unga flickor.

Hedersförtryck finns numera inskrivet i brottsbalken och det finns en nationell stödlinje sedan ett par år tillbaka, något som Kristdemokraterna arbetat för. Vi vet dock för lite om hur utbrett hedersförtrycket är men man kan ana att problemet ökat med en stor invandring.

Att fysiskt våld är förbjudet ser vi som en självklarhet. Däremot är skyddet mot psykiskt våld inte tillräckligt tydligt. Kristdemokraterna menar att även upprepade kränkningar och överdriven kontroll av personer måste vara straffbara.

Kristdemokraterna vill:

- Genomföra en nationell kartläggning av hedersförtryck och hedersrelaterat våld.

- Stärka skyddet för den som riskerar att giftas bort mot sin vilja genom särskilda och snabba insatser av polis, socialtjänst och domstolar.

- Att asylsökande ska, i samband med hälsosamtal och i samhällsorienteringen, särskilt uppmärksammas på att hedersförtryck, könsstympning och tvångsäktenskap är olagligt i Sverige.

- Att upprepade kränkningar och överdriven kontroll av både barn och vuxnas liv ska vara straffbart.

BARN SOM INTE KAN LEVA MED SINA FÖRÄLDRAR

För vissa föräldrar är det omöjligt att ta hand om sina barn på ett bra sätt. Ibland griper då det offentliga in och omhändertar barnet, eftersom det inte räcker med stöd direkt till familjen. Det kan handla om att föräldern har en funktionsnedsättning som gör att man inte kan sörja för sina barns bästa,-att båda föräldrarna har avlidit eller om psykisk ohälsa. Föräldern kanske utsätter sina barn för fara genom psykisk eller fysisk misshandel, har en missbruksproblematik eller är oförmögen att möta sina barn på ett adekvat sätt när barnet befinner sig på glid.

Oavsett orsak, måste samhället ha den största respekt för det ingrepp som ett omhändertagande innebär i ett barns liv. Det är något av det mest dramatiska ett barn och en förälder kan vara med om.

För att tillvaron ska bli så bra som möjligt måste barn och unga som omhändertas erbjudas en trygg och stabil tillvaro, i första hand i ett familjehem. Genom åren har det funnits tendenser till att vilja professionalisera familjehemmen, men Kristdemokraterna anser att det är fel väg att gå. Vi välkomnar dock den särskilda form av familjehem som kallas behandlingsfamiljer, där familjehemsföräldrarna också har yrkesutbildning som terapeuter eller behandlare, och som kan ta emot barn med mycket stora behov.

Kommunerna måste se till att familjehemmen får kontinuerligt stöd i sin uppgift, bland annat genom att erbjuda utbildningar och avlastning där behovet finns. Eftersom det är brist på familjehemsplatser vill Kristdemokraterna att kommunerna ska förbättra stödet till familjehemmen, inklusive den ekonomiska ersättningen. Här kan det också finnas skäl att utveckla ett nationellt stöd för rekrytering av familjehem och en utjämning av de skillnader som redan idag finns mellan olika kommuner i form av vilket stöd som ges.

Undersökningar pekar på att många barn som omhändertas tvingas byta familjehem vid flera tillfällen under sin uppväxt. Det skapar ytterligare osäkerhet i barnets liv. Kristdemokraterna vill därför utreda orsakerna till detta och vilka åtgärder som kan vidtas för att öka stabiliteten för de omhändertagna barnen.

Fram till 1970-talet var det vanligare att barn som omhändertogs under längre tid adopterades av sitt familjehem. Detta är idag mycket ovanligt. Däremot har det blivit enklare att flytta över vårdnaden till familjehemmet, vilket Kristdemokraterna välkomnar. En adoption bryter de juridiska banden till barnets biologiska arv, vilket inte är helt okomplicerat. Men barn som omhändertagits i mycket tidig ålder och som inte har en relation till sina biologiska föräldrar skulle ibland vara betjänta av att bli adopterade av det familjehem man växer upp i. Hur adoption skulle kunna utvecklas som ett alternativ till en överflyttning av vårdnaden bör utredas.

Kristdemokraterna vill:

- Utveckla kommunernas stöd till familjehemmen.
- Se över den ekonomiska ersättningen till familjehemmen för att underlätta rekrytering.
- Utreda hur samhället kan motverka att omhändertagna barn tvingas byta familjehem.
- Utreda hur adoption skulle kunna utvecklas som ett alternativ till långvarig placering av omhändertagna barn i familjehem.

BARN SOM DRABBAS AV OHÄLSA

Sverige är ett bra land för barn att växa upp i. Barnadödligheten är låg, barn följs av barnhälsovården under hela sin uppväxt och blir man sjuk är sjukvården i Sverige en av de kvalitativt bästa i världen. Unga har generellt också lätt att prata med sina föräldrar om hälsoproblem, vilket gör familjen till en viktig resurs i hälsoarbetet.

Familjer som möter stora hälsoutmaningar möter också stora utmaningar i sin vardag. Det kan handla om psykisk ohälsa, funktionsnedsättningar, kroniska eller potentiellt dödliga sjukdomstillstånd. Från dessa föräldrar kommer det många rapporter om att trycket ibland blir ohanterligt. Samhället måste göra sitt yttersta för att vården ska vara tillgänglig och god, liksom att vardagen fungerar för både barn, syskon och föräldrar.

Bättre barn- och ungdomspsykiatri

Undersökningar visar att många unga upplever ökad stress i skolan, minskad trivsel, mobbning, sömnsvårigheter, irritation och nedstämdhet. Det är en sak att stress, relationsproblem och nedstämdhet är naturliga och ofrånkomliga delar av livet - det är en annan sak att dessa problem ökar. Därför måste vi med tidiga och förebyggande insatser göra allt vi kan för att motverka att problem biter sig fast under lång tid.

Att vara ung och sjuk riskerar att få konsekvenser för resten av livet, på ett annat sätt än för en vuxen. Att behöva vänta på stöd och hjälp från vården och psykiatrin kan få stora konsekvenser för de barn som tvivlar på om de vill leva, som inte klarar skolan eller inte förmår att upprätthålla ett socialt umgänge.

Kristdemokraterna vill därför satsa mer på barn- och ungdomspsykiatrin, skapa en sammanhållen barn- och ungdomshälsovård och införa en särskild elevhälsogaranti. Genom att stärka psykiatrin inom primärvården och garantera att alla elever har möjlighet att komma i kontakt med elevhälsan varje skoldag, vill vi göra det lättare för vården att tidigt upptäcka psykisk ohälsa hos unga och ge de unga en möjlighet att snabbt söka hjälp.

Stöd till familjen när barnet är sjukt

De familjer som har barn med sjukdom eller en funktionsnedsättning möts av ännu en faktor som man ska orka med. Barnets sjukdomsbild kan få konsekvenser för skolarbetet och resultera i nya, och ännu fler kontakter som ska tas och upprätthållas med skola, vård, psykiatri, rehabilitering, socialtjänst och ibland polis. Här måste de olika myndigheterna ta ett större ansvar för samordningen.

Det finns exempel på regioner där olika myndigheter förbättrat samordningen när ett behov eller problem uppstått, genom att sätta barnets och familjens behov i centrum. Genom att myndigheterna tar ansvar för samordningen, avlastas familjen från många av de kontakter man annars behöver ta.

Det är ett arbetssätt som behöver spridas till fler regioner. Kristdemokraterna vill, som komplement till tidigt samarbete mellan myndigheter, införa särskilda koordinatörer som kan hjälpa både barn och föräldrar att orientera sig bland vård och olika former av stöd.

Alla föräldrar med barn som möter allvarlig ohälsa ska erbjudas ett samtal med kommunens familjestödjande verksamhet. Utbildningar och samtalsgrupper ska också erbjudas dem som har barn med psykisk ohälsa såsom barn med utåtagerande eller riskfyllt beteende, i syfte att stärka och stötta föräldraskapet.

Förebygga ohälsa hos barn och unga

Unga ska få snabb hjälp när de drabbas av ohälsa, men ohälsan ska också förebyggas. Dels handlar det om att stödja unga till ett hälsosamt liv genom att erbjuda fysiska aktiviteter i förskola och skola – eftersom vi vet att en majoritet inte rör sig så mycket varje dag som de borde för att grundlägga en god fysik och goda vanor. Det handlar också om att se till att idrottsrörelsen har förutsättningar att erbjuda aktiviteter och träning över hela landet och att det finns ytor för spontanidrott samt lekplatser i alla bostadsområden.

Att förebygga ohälsa handlar också om att se till att alla unga har en meningsfull fritid, där de kan odla intressen, vänskapsrelationer och sunda relationer till vuxenvärlden. Varje kommun och kommundel måste därför ha ett brett och fungerande samarbete med civilsamhället för att säkerställa att olika typer av verksamheter går att bedriva lokalt och till en kostnad som är överkomlig. Kristdemokraterna har också föreslagit ett nationellt fritidskort som ska stimulera till aktiviteter genom att göra dessa billigare och tillgängliga för alla familjer – något som nu blir verklighet genom partiets regeringsarbete. När kortet är på plats ska det följas upp och utvecklas.

Många unga har frågor om sin kropp, sexualitet och relationer. Det händer mycket när man går igenom puberteten och tonåren. Det är därför viktigt att det finns god tillgång till ungdomsmottagningar, på tider då unga har möjlighet att besöka dessa och ibland med särskilda inriktningar mot tjejer, pojkar eller HBT+. Detta är förstås särskilt viktigt för de ungdomar som av olika skäl har svårt att prata med föräldrar och närstående om sexualitet och relationer.

Spärra spärrar i register

Sedan några år tillbaka har möjligheten för tonårsföräldrar att komma åt sina barns journaler via 1177 eller recept på apoteken begränsats. Under några år i tonåringens liv är det inte ens möjligt för föräldern att bli ombud för att kunna hämta ut läkemedel på apoteket. Reglerna har införts för att skydda tonåringens integritet gentemot sina föräldrar. Även om man kan förstå varför det ibland behövs, innebär det för en majoritet av föräldrarna ett ökat krångel. Många tonåringar klarar själv av att hämta eller beställa sin medicin. Några av dem klarar det inte, vilket leder till avbrott i medicineringen, konflikter med föräldrarna och hot från vården om att avsluta behandlingen eftersom det ifrågasätts om barnet kan fullfölja behandlingen.

Spärrarna måste tas bort eller förändras, så att de föräldrar som behöver hjälpa sina barn med vårdkontakter och med hanteringen av läkemedel också kan göra det.

Kristdemokraterna vill:

- Införa skärpta regler för vårdgarantin inom barn- och ungdomspsykiatrin.
- Erbjuda alla föräldrar med barn som möter ohälsa eller har problematiskt beteende ett samtal med kommunens familjestödjande verksamhet.
- Utöka kommunernas familjestödjande verksamhet så att fler kan få stöd i hemmet för att hjälpa vuxna i sitt föräldraskap.
- Att olika myndigheter runt ett barn ska börja samarbeta tidigare än idag när behov och problem uppstår i barnets liv.
- Stärka ett närmare samarbete mellan myndigheterna genom att inrätta särskilda koordinatörer som kan hjälpa unga och vårdnadshavare att orientera rätt i kontakten med vården och olika myndigheter.
- Införa en elevhälsogaranti som innebär att en elev ska ha möjlighet att komma i kontakt med elevhälsan varje skoldag.
- Garantera god tillgång till ungdomsmottagningar.
- Lyfta spärrarna för att föräldrar ska kunna ta del av tonåringars uppgifter i vård- och receptregister.

BARN SOM LEVER I EKONOMISK UTSATTHET

Hur familjens ekonomi ser ut påverkar hur barn och unga klarar sig i livet. Det är ett av skälen till att ha en politik som generellt stödjer familjernas ekonomiska situation. Viktigast är förstås att arbetsmarknaden fungerar och att det går att vara familjeförsörjare. Men det finns också barn och unga som växer upp i familjer där ekonomin är ett problem. Att leva i ekonomisk utsatthet när man är liten kan ha en negativ effekt på utvecklingen senare i livet och det finns tydliga kopplingar till ökad risk för fysisk och psykisk ohälsa. För att generellt hjälpa familjernas ekonomi är den ekonomiska familjepolitiken som beskrivits ovan av avgörande betydelse.

Möjligheter till en aktiv fritid

Det finns tydliga tecken på att barn som lever i hushåll med små ekonomiska marginaler har en mindre aktiv fritid än andra. Dessa barn går därmed miste om viktiga mötesplatser för att träffa andra, bredda sitt nätverk av närvarande vuxna, motverka ensamhet, utveckla sina intressen och få

möjligheter till organiserad fysisk aktivitet. En förklaring kan vara att många fritidsaktiviteter är dyra. Här kommer Kristdemokraternas initiativ till ett nationellt fritidskort få effekt. Alla barn ska få ta del av fritidskortet, men för de barn som lever i ekonomisk utsatthet ska stödet vara betydande.

Samla stödet på en plats – familjecentraler

Många upplever det som svårt att erkänna och hantera ekonomiska motgångar. Med de förväntningar samhället har på att man som vuxen ska kunna försörja sig själv och ta ansvar, är det kanske inte så svårt att förstå att det kan sitta långt inne att be om hjälp. En del har möjligheter att få hjälp av närstående att klara ekonomin under en tid. För andra är det nödvändigt att vända sig till kommunen för att få hjälp med hyra och mat eller att få rådgivning och stöd kring sin ekonomi.

Kristdemokraterna vill samla samhällets olika stödinsatser till familjer i så kallade familjecentraler, dit man kan vända sig för att hitta mödravård, barnavård, öppen förskola och socialtjänstens förebyggande och stödjande arbete. En uppbyggd samverkan med frivilligorganisationer skulle också kunna utgöra en introduktion till ytterligare nätverk och stöd till familjer. Att ha en relation till en familjecentral från det att man blir gravid och framåt, gör det mindre stigmatiserande och upplevs som ett mindre steg än att kontakta socialtjänsten via ordinarie vägar. Familjer som är på väg in i ekonomisk utsatthet eller redan befinner sig där behöver fångas upp och få rätt hjälp.

Signaler om det ekonomiska föräldraansvaret

En del av de barn som lever i ekonomisk utsatthet gör det trots att en vårdnadshavare har det bättre ställt än den andra – men där relationen mellan föräldrarna gör att barnen kommer i kläm, också ekonomiskt. När föräldrarna inte kommer överens väljer en del att ge ekonomiskt stöd på lägsta möjliga nivå, vilket motsvarar det av staten definierade underhållsstödet. Det måste vara tydligt att det är föräldrarna som har försörjningsskyldighet för barnet – inte staten. Därför måste underhållsstödet utformas så att det inte kan missuppfattas var ansvaret ligger, även om staten är behjälplig. Utgångspunkten ska i förekommande fall också vara att staten ska kräva tillbaka statligt utbetalat underhållsstöd från den underhållsskyldige föräldern.

Kristdemokraterna anser att det finns ett generellt behov av att utreda hur barnets ekonomiska intresse gentemot föräldrarna kan stärkas.

Bostadsbidrag till de mest utsatta barnen

Av de ekonomiska stöd som finns till hushållen är det barndelen i bostadsbidraget som är mest träffsäkert för att förbättra ekonomin för vårdnadshavare med små marginaler. Kristdemokraterna vill därför använda barndelen i bostadsbidraget för att höja den ekonomiska standarden för barn som lever i ekonomisk utsatthet. Detta blir extra viktigt i det fall flerbarnstillägget tas bort. För att ytterligare förbättra träffsäkerheten vill vi också höja inkomsttaket så att fler familjer får rätt till bostadsbidrag, vilket också kommer leda till att färre behöver söka försörjningsstöd.

Kristdemokraterna vill:

- Utreda hur barnets ekonomiska intressen kan stärkas när vårdnadshavarna inte lever tillsammans.
- Utforma underhållsstödet så att det är tydligt att försörjningsansvaret ligger hos föräldrarna.
- Utöka barndelen i bostadsbidraget.
- Följa upp och utveckla det nationella fritidskortet.
- Öka antalet familjecentraler.

BARN SOM INTE LYCKAS I SKOLAN

Barn i skolåldern spenderar en stor del av sin vakna tid i skolan. Det går därför inte att nog betona betydelsen av att skolan ska vara en plats där ingen lämnas efter och ingen hålls tillbaka. Staten har via skolplikten också tagit på sig ett ansvar att se till att alla barn får utvecklas och ha möjlighet att nå sin fulla potential. Skolan ska inte ta över föräldraansvaret – men kan inte heller avstå från att komplettera det. Goda värderingar, kunskaper att klara livet och vidare studier, möjligheter att delta aktivt i samhällslivet är några av de områden som skolans verksamhet ska förmedla.

Kristdemokraterna har ett stort förtroende för att skolans huvudmän, rektorer, lärare och personal klarar att leva upp till högt ställda förväntningar. Politiken måste dock se till att de har rätt förutsättningar. För detta har Kristdemokraterna en särskild skolpolitik.

Ur familjens perspektiv uppstår dock situationer där det inte längre bara handlar om skolans fostran, lärande och bildning. Det gäller inte minst när något inträffar i och utanför skolan som påverkar skolarbetet negativt, exempelvis fysisk och psykisk ohälsa, mobbning, utanförskap eller riskfyllt beteende som riskerar att leda till ett liv i kriminalitet eller drogmissbruk.

Det finns en tendens att peka på skolan och tro att den ska lösa alla problem. Men allting börjar och slutar i familjen och familjen måste ses som en resurs.

Särskilda insatser för elever i behov

Den politiska styrning som skett av skolans verksamhet har de senaste årtiondena prioriterat inkludering och istället styrt bort från viktiga verktyg som mindre undervisningsgrupper, resursklasser och att lyfta bort barn med problematiskt beteende från den miljö där beteendet uppstått. Det riskerar leda till att tiden går, medan problemen består.

Kristdemokraterna menar att utvecklingen mot generella insatser i skolan har lämnat många barn och familjer i sticket. Skollagen och skolpengssystemet måste därför ta höjd för insatser som kortsiktigt är kostsamma men långsiktigt effektiva, såsom insatser riktade till barn med problematiska

beteenden samt inrättande av speciella undervisningsgrupper för barn med inlärningssvårigheter, vissa typer av diagnoser, utåtagerande eller stundtals farligt beteende.

Tydlighet mellan skola och familj

Familjer ska också kunna ställa krav på skolan om tydlighet i vad hemmet kan göra för att förändra en negativ skolsituation och vid behov få stöd att göra det. Idag finns oftast generella regler som elever och föräldrar förväntas skriva under. Skolorna ska dock också kunna skriva särskilda avtal med föräldrar och elev som går utöver det som förväntas av alla. Det kan handla om så enkla saker som att elever får en extra uppsättning läromedel att ha hemma, särskilda möjligheter för föräldrar att följa kurs- och lektionsplanering, överenskommelser om stöd till elever med problematisk frånvaro, säkerställa att barnet äter frukost, gör läxor och lägger sig i tid, eller möjliggöra för vårdnadshavare att vara med i skolan under längre perioder om det är det egna barnets beteende som behöver förändras.

Både föräldrar och lärare upplever ofta utmaningar i barnens skärmanvändning och ibland alltför stora fokus på sociala medier och spel och mycket tyder på att skärmarna stör i skolarbetet. Det blir därför extra angeläget för skola och föräldrar att tala samma språk och skicka samma signaler om att begränsa skärmtiden och att föräldrar har skyldighet att ta reda på vad deras barn gör och utsätts för på nätet. I det arbetet bör skolan också ge stöd till föräldrarna för att motverka och upptäcka grooming och sexuella övergrepp på nätet.

Myndighetssamarbete för barnets bästa

En del barns problem uppmärksammas först av skolan. Sekretessbestämmelser och olika myndigheters svårigheter att samarbeta och dela information med varandra har historiskt gjort det svårt att få en bred uppslutning kring barnets behov. Möten mellan skola, vård, socialtjänst och polis ska därför kunna ske med eller utan vårdnadshavares medverkan, information ska kunna delas och gemensamma åtgärdsplaner upprättas.

Många av de problem som ett barn kan ha i skolan handlar inte om inlärningssvårigheter i sig, utan om sociala svårigheter eller en tendens att regelbundet bryta mot regler. Kristdemokraterna menar att det blir en olycklig konkurrens om resurser i skolan när skolan ska klara av alla aspekter av ett barns förutsättningar och beteende. Därför vill vi att socialtjänsten ska kunna placera socialpedagoger eller socialsekreterare i skolan för att under en tid arbeta koncentrerat med ett enskilt barn.

Fokus på språkinlärning

Många barn som invandrat till Sverige med sina föräldrar eller lever i miljöer där det inte företrädesvis talas svenska, riskerar att hamna efter i skolan. Dessa familjer måste därför få särskild uppmärksamhet och stöd.

Den som kommer till Sverige under skolåren och börjar i skolan utan att kunna tala svenska måste få en möjlighet att fokusera på svenskinlärningen under det första skolåret. För vissa elever bör det utredas om en snabb, koncentrerad och fungerande introduktion till svenska språket, exempelvis genom ett språkår, borde införas eller erbjudas som alternativ, även om det betyder att eleven hamnar ett år efter i sin skolgång. Samma princip skulle också kunna gälla för barn som är födda eller befunnit sig i Sverige före sex års ålder – och som inte kan prata svenska på en åldersadekvat nivå.

För de barn som inte talar svenska på en åldersadekvat nivå ska föräldrarna erbjudas särskild språkförskola från det att barnet börjar i förskolan och senast från det att barnet fyllt tre år. Fokus ska läggas på att ge barnet en miljö där utvecklingen av det svenska språket premieras. Vilka barn som ska erbjudas en plats i språkförskola identifieras lämpligast av barnhälsovården – och för att signalera betydelsen av att barnet lär sig svenska tidigt ska barnet remitteras till språkförskolan – vilket också tydliggör att föräldrarna kan vänta sig att en språkförskola kontaktar dem för att komma överens om när barnet kan börja.

Kristdemokraterna vill:

- Se ett nära och tydligt strukturerat samarbete mellan skola och hem.
- Tydliggöra skolans, föräldrarnas och elevens olika roller och ansvar och låta skolan arbeta med utökade ansvarskontrakt med föräldrar och elev.
- Ge skolorna utrymme att flexibelt, och med hög kvalitet och omsorg om barnens bästa, forma undervisningen.
- Möjliggöra särskilt stöd till elever som har särskilda behov i form av inlärningssvårigheter eller diagnoser, men också till elever som behöver struktur och tydligare krav.
- Att föräldrar och skola gör gemensam sak i fråga om barnens skärmtid och att föräldrarna genom skolan erbjuds utbildning som även ger stöd i att upptäcka och motverka grooming och sexuella övergrepp mot barn och unga i nätbaserade miljöer.
- Ha låga sekretessströsklar och stärka samarbetet mellan skola, vård, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis.
- Ge socialtjänsten i uppdrag att i särskilda fall placera personal i skolan för att koncentrerat arbeta med en enskild elevs problem.
- Fokusera på svenskinlärning under invandrade barns första år i skolan och utreda om ett särskilt språkår borde införas.

- Remittera barn som inte talar svenska på en åldersadekvat nivå till särskild språkförskola.

FAMILJEN – ETT VACCIN MOT KRIMINALITET

Att barn intresserar sig för det som är farligt, avvikande och spännande kommer vi alltid att få leva med. Det är dock föräldrarna och den närmsta familjen som har möjlighet att överföra goda värderingar – och vaccinera det uppväxande släktet mot kriminalitet och lockelsen i en kriminell livsstil. Som kristdemokrater ser vi det som självklart att vi ska ha en väl fungerande och trygghetsskapande poliskår, ett effektivt och rättssäkert domstolsväsende liksom straff som både avskräcker från brott och skapar upprättelse för brottsoffren.

Allt tyder på att barn som växer upp med bristande relationer till sina föräldrar också löper en ökad risk att hamna i kriminalitet. Det motsatta gäller naturligtvis också; den som växer upp med starka band till sina föräldrar växer upp i en brottsförebyggande miljö. Ingen människa är perfekt och alla kan göra fel. Samtidigt föds ingen till att bli kriminell och alla har ett ansvar för att välja det etiskt rätta. För detta krävs en moralisk kompass och den formas genom fostran, främst inom familjen. Därför behöver föräldraansvaret stärkas.

Kristdemokraterna förstår att många föräldrar i det längsta undviker att ha kontakt med både polis och socialtjänst, då det för många ses som stigmatiserande och att man kanske är rädd för de maktmedel myndigheterna har. Vi vill därför att föräldrastödsprogram ska erbjudas gemensamt av socialtjänst och skola, och att dessa ska erbjudas tidigt och i en omfattning som ger föräldrarna rätt verktyg att motverka problematiskt beteende hos sina barn. I föräldrastödsprogram kan man också involvera relevanta frivilligorganisationer som redan har kontakt med familjen, eller som skulle kunna bidra med insatser och nya sammanhang. En viktig aspekt av detta är att förskola och skola har en möjlighet att identifiera barn som återkommande bryter mot regler och har svårt att bygga positiva sociala relationer till andra. Ett stödprogram behöver därför innehålla verktyg där föräldrar och skola kan ha en gemensam strategi att bemöta barnet.

Ibland uppstår situationer där skola, socialtjänst och polis ser att ett barn uppvisar ett problematiskt och riskfyllt beteende, medan föräldrar intar försvarsställning, inte ser problemen alternativt bidrar till dem genom sin egna livsstil och sina egna värderingar. Eftersom föräldrar har långtgående möjligheter att säga nej till insatser kan de bidra till att problemen eskalerar. I dessa fall måste socialtjänsten ha befogenheter att stötta mer i vardagen genom att hämta barn som inte kommer till skolan eller använda former av tvingande insatser.

Vi vet att det hos personer som kommer från länder där man av flera olika skäl inte kan lita på myndigheterna – och vars kunskap om Sverige är låg – kan finnas en misstro också mot svenska myndigheter. Det leder till att många barn och föräldrar inte får det stöd de skulle behöva och har rätt till. Särskilda insatser måste sättas in och arbetssätt hittas för att sänka trösklarna för dessa familjer att kunna ta emot hjälp och stöd, gärna i samverkan med BVC, förskola eller skola, där ett

upparbetat förtroende kanske finns. Olika offentliga aktörer bör också bygga förtroende genom att ha upparbetade kontakter med det civila samhällets föreningar, organisationer, kyrkor och samfund.

Kristdemokraterna vill:

- Bygga ut och satsa på föräldrastödsprogram via skolan, till familjer där barnen riskerar att hamna i kriminalitet.

- Skapa nya arbetssätt för samverkan mellan skola och föräldrar för att fånga upp och möta barn som återkommande bryter mot regler.

- Utveckla metoder för att nå föräldrar som misstror sociala myndigheter för att bygga upp förtroendet för insatser som familjen behöver och har rätt till.

- Ge socialtjänsten möjlighet att använda fler tvingande insatser för att kunna etablera ett samarbete med föräldrar som inte ser sitt barns problematiska beteende.

Kristdemokraterna
Förslag till revidering av stadgarna

Till Riksting 2023

Bakgrund

Inför rikstinget 2021 fanns dels ett förslag till stadgejustering samt fyra motioner. Dessa förslag resulterade i att Rikstinget beslutade:

> *"att partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en utredning för att se över frågan om representation till beslutande organ i organisationen och huruvida betalande medlemmar skall utgöra underlag för representation. Motionerna 12:01, 12:02 och 12:03 skickas därmed vidare för beaktan inom detta uppdrag"*

Huvuduppdraget har varit att specifikt utreda hur framtida modell för representation ska vara utformad och om medlemsavgift ska vara en grund för beräkningarna.

Även organisationsutredningen som lämnade rapport 2021 föreslog att beräkningsgrunden för representation till partiets beslutande organ skulle ändras till att vara betalande medlemmar.

Utöver detta uppdrag har stadgegruppen sett över stadgarna i stort och tagit med justeringar som det har framförts behov av för att det ska vara fungerande stadgar och vara legitima.

Stadgegruppen har bestått av:
- Tommy Bernevång Forsberg, sammankallande
- Jakob Hallman
- Liselotte Fager
- Hanns Boris
- Larry Söder
- Mattias Grängzell (deltog i arbetet fram till våren 2023)

Överläggningar kontinuerligt
Under processens gång har Stadgegruppen haft återkommande samtal och överläggningar med partidistriktens ordförande för att stämma av förslagen.

Samtal har hållits vid fyra tillfällen (januari, mars, april, juni) under vintern och våren med partidistriktens ordförande. Det har varit mycket bra samtal och många viktiga inspel till stadgegruppen. Ambitionen har varit att lägga ett förslag med så brett stöd som möjligt i organisationen.

Utöver detta har förslagen redovisats och stämts av vid två ombudsmanna- och partidistriktsordförande konferenser.

Förelagt förslag har beaktat de synpunkter och förslag som förts fram vid dessa träffar. Bedömningen är att nu presenterat förslag har ett stort stöd från partidistrikten.

Det finns några frågor där det finns delade meningar från några distrikt I första hand gäller det beräkningsgrunden för att utse representanter till partiets beslutande organ (§§ 8, 11, 12) samt frågan om medlemsavgiftskrav för att bli medlem och när ev medlem som under ett antal år inte betalat avgift skall tas bort från medlemsregistret. (§§ 2, 31)

Här följer en summering av de "större" förändringarna i förelagt förslag:

Beräkningsgrund för representation

Idag ingår alla registrerade medlemmar i underlaget för att beräkna hur många ombud Partiavdelning resp partidistrikt ska ha till beslutande organ. Med beaktande av att nästan hälften av partiets medlemmar inte betalar medlemsavgift har systemet ifrågasatts under ganska många år. Organisationsutredningen 2021 hade frågan upp och föreslog förändring. Inför rikstinget 2021 fanns också dels förslag men också motioner om att detta borde ändras till "betalande medlemmar".

Nu gällande skrivning
"Varje partidistrikt har rösträtt ..... medlemmar inom partidistriktet per den sista december året före partidistriktsårsmötet"

Föreslagen skrivning
"utifrån antalet betalande medlemmar per den sista december året före partidistriktsårsmötet enligt § 24."

Detta gäller §§ 8 (PD årsmöte) , 11 (riksting) och 12 (partifullmäktige)

Utöver beräkningsgrunden har stadgegruppen som en konsekvens också sett på frågan om hur många ombud varje nivås beslutande organ skall ha. En förändring till "betalande" medlemmar skulle annars få drastiska konsekvenser för alla partiavdelningar och partidistrikt med minskat antal ombud.

Arbetsgruppen lämnar följande förslag till justering:

- **Till partidistrikts årsmöte**
  - Varje partiavdelning har rösträtt genom två ombud och två ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt 20-tal medlemmar, *(tidigare /25)* utifrån antalet betalande medlemmar per den sista december året före partidistriktsårsmötet enligt § 24.
- **Till Riksting**
  - Partidistrikten har rösträtt och förslagsrätt med totalt 250 ombud samt därutöver lika många ersättare. Varje partidistrikt har två ombud i grund och därutöver proportionell andel av återstående ombud utifrån antalet betalande medlemmar per den sista december året före partidistriktsårsmötet enligt § 24.
- **Till partifullmäktige**
  - Partidistrikten har yttrande, förslags- och rösträtt med totalt 65 ombud samt därutöver lika många ersättare Varje partidistrikt har ett ombud i grund och därutöver proportionell andel av återstående ombud utifrån antalet betalande medlemmar per den sista december året före partidistriktsårsmötet enligt § 24.

För partidistrikten måste "faktorn" för att utse ombud sänkas. Gruppen har föreslagit per 20 betalande medlemmar. För distrikt som idag har ca 60% betalande medlemmar innebär det oförändrat antal ombud vid partidistriktets årsmöte. Men för partidistrikt med mindre andel blir det färre ombud per partiavdelning. (se tabell nedan med tre exempel).

Beträffande riksting föreslår arbetsgruppen att det läggs fast ett fast antal partidistriktsombud – vilket innebär att oavsett antal betalande medlemmar så är det alltid samma antal ombud. Det som kan skilja är om ett partidistrikt ökar eller minskar antalet betalande från ett år till ett annat.

Liknande förslag föreslås också till partifullmäktige, ett fast antal distriktsombud.

Tabell 1
Jämför nuvarande ordning, som bl.a gäller till rikstinget 2023, med hur det skulle falla ut med nya förslaget om att beräkningen grundas på betalande medlemmar och ett fast antal ombud till riksting. Noterbar är att antalet ombud totalt i nya modellen är i det närmaste samma antal ombud som det var till rikstinget 2019 – innan den stora medlemsvärvningen våren 2019.

Vid framtagande av förslaget har förarbetet också varit att se hur övriga partier har det. I princip samtliga har ett fast antal ombud från sina distrikt och med ett antal som är runt 200-250.

Hur den proportionella fördelningen av "överskottet" efter fast fördelade platser görs är en handhavandefråga. Det kan räknas ut procentuellt eller tex med hjälp av "heltalsmetoden" som användas i olika sammanhang för fördelning av nämnduppdrag.

	Nu gällande RT 2023	Nu Gällande PF 2023	Procent andel av totalt RT-ombud	Nytt system % av andel betalande Riksting 250 fasta	PF 65 fasta	Diff mot nuvarande med reg medl RT	PF	Procent andel RT-omb /distrikt med 250 omb	
Stockolms stad	21	4	6,6	13	3	-8	-1	4,5	Stockolms stad
Stockholms län	31	6	9,7	24	6	-7	-0	8,6	Stockholms län
Uppsala län	14	3	4,4	11	3	-3	-0	3,8	Uppsala län
Sörmland	8	2	2,5	7	2	-1	0	2,5	Sörmland
Östergötland	14	3	4,4	12	3	-2	0	4,4	Östergötland
Jönköping	22	5	6,9	22	5	0	0	7,9	Jönköping
Kronoberg	7	2	2,2	7	2	0	0	2,5	Kronoberg
Kalmar	12	3	3,8	11	3	-1	-0	3,9	Kalmar
Gotland	2	1	0,6	3	1	1	0	1,0	Gotland
Blekinge	5	1	1,6	6	2	1	1	2,0	Blekinge
Skåne	27	6	8,5	22	5	-5	-1	7,7	Skåne
Halland	10	2	3,1	8	2	-2	0	2,9	Halland
Västra Götaland	39	8	12,3	35	8	-4	-0	12,4	Västra Götaland
Värmland	8	2	2,5	7	2	-1	0	2,6	Värmland
Örebro	11	2	3,5	10	3	-1	1	3,4	Örebro
Västmanland	8	2	2,5	7	2	-1	0	2,7	Västmanland
Dalarna	9	2	2,8	8	2	-1	0	3,0	Dalarna
Gävleborg	8	2	2,5	9	2	1	0	3,1	Gävleborg
Västernorrland	8	2	2,5	7	2	-1	0	2,5	Västernorrland
Jämtland	4	1	1,3	4	1	-0	0	1,4	Jämtland
Västerbotten	11	2	3,5	11	3	-0	1	3,8	Västerbotten
Norrbotten	7	2	2,2	6	2	-1	-0	2,2	Norrbotten
	286	63	89,9	250	65	-36	2	88,7	
PS	20	7	6,3	20	7	0	0	7,1	PS
KDU	4	2	1,3	4	2	0	0	1,4	KDU
KD-K	4	2	1,3	4	2	0	0	1,4	KD-K
KD-S	4	2	1,3	4	2	0	0	1,4	KD-S
Summa ombud	318	76	100,0	282	78	-36	2	100,0	
				-36	2				

Procent minskning av PD repr	Procent ökning av PD repr
-12,59%	3,17%

Tabell 2
Tre exempel på hur utfallet blir med att införa betalande medlemmar och justerad faktor för partiavdelningarnas ombudsrepresentation till partidistriktets årsmöte.

Stockholms stad	Bet medl	PA-ombud enl nuvarande		PA omb bet medl 2+1/20	PA omb bet medl 2+1/15
Södermalm	85	11		6	7
Kungsholmen	78	10		5	7
Östermalm	107	11		7	9
Sydväst	115	17		7	9
Östra söderort	56	8		4	5
Bromma	80	9		6	7
Järva-Västerort	79	10		5	7
Norrmalm	71	9		5	6
	671	**85**		**46**	**57**
Procent bet medl.	36,31				

Exempel på ett partidistrikt med idag lågt antal betalande medlemmar.

Örebro län	Bet medl	PA-ombud enl nuvar	PA omb bet medl 2+1/20	PA omb bet medl 2+1/15
Örebro	240	24	14	18
Lekeberg	24	3	3	3
Askersund	30	4	3	4
Karlskoga	30	4	3	4
Kumla	36	5	3	4
Lindesberg	32	4	3	4
Nora	20	3	3	3
Degerfors	15	2	2	3
Hällefors	3	2	2	2
Hallsberg	17	3	2	3
Ljusnarsberg	1	2	2	2
Laxå	40	3	4	4
	488	**59**	**42**	**51**
Procent bet medl	49,24			

Exempel på ett partidistrikt med idag ca 50% betalande medlemmar.

Jönköpings län	Bet medl	PA ombud enl nuvar		PA omb bet medl 2+1/20	PA omb bet medl 2+1/15
Aneby	45	4		4	5
Eksjö	39	5		3	4
Gislaved	50	5		4	5
Gnosjö	67	5		5	6
Habo	64	5		5	6
Jönköping	430	31		23	30
Nässjö	81	7		6	7
Sävsjö	101	7		7	8
Mullsjö	57	5		4	5
Tranås	82	6		6	7
Vaggeryd	65	6		5	6
Vetlanda	69	5		5	6
Värnamo	118	9		7	9
	1268	**100**		**83**	**104**
Procent bet medl	63,24				

Exempel på ett partidistrikt med idag omkring 60% betalande

Medlemskap
Varje svensk medborgare eller annan boende i Sverige kan ansöka om medlemskap i Kristdemokratiska partiet.

Det har vid många sammanhang framförts önskemål om att förenkla ansökan/registreringen av medlemskap så att också medlemsavgift kan erläggas samtidigt, tex att betalas avgiften via swish så blir man också registrerad medlem. Dock sätter en del tekniska delar hinder för detta. I det system vi har idag krävs att det finns ett medlemsnummer för att kunna generera det OCR-nummer som behövs för att få medlemsavgift registrerad på rätt person. Det finns dock möjlighet att registrera ansökan om medlemskap i ett tillfälligt medlemsnummer. Så snart detta är gjort skickas per mail ut inbetalningsuppgifter med OCR-nummer och/eller QR-kod. När avgiften är betalad blir medlemskapet registrerat och det tillfälliga medlemsnumret blir då permanent.

Med ovan nämnda lösning kan vi därför tillgodose detta önskemål som funnits varför gruppen lägger förslag om att den som ansöker om medlemskap och betalt medlemsavgiften inom tre (3) månader blir medlemskapet registrerat.

Förslaget innebär en justering i stadgarnas § 2, medlemskap,

§ 2 **Medlemskap** Mom 1 Medlemskap i Kristdemokraterna kan erhållas efter egen ansökan av varje svensk medborgare samt av annan i Sverige bosatt person, som ansluter sig till partiets mål och stadgar samt erlagt medlemsavgift.	Mom 1 Medlemsavgift ska vara erlagd inom tre månader för att medlemskap ska vara registrerat

I förarbetena till förslaget har också övriga partiers sätt att hantera detta jämförts. I de flesta fall finns det ett medlemsavgifts krav. För några partier automatiskt då de som inte betalat medl avg avförs omedelbart.

Övriga förslag till justeringar
Utöver ovan nämnda finns det en rad olika mindre justeringar som arbetsgruppen förelså. Vissa kan ses mer som "redaktionella" och andra har betydelse för hur partiavdelningar och partidistrikt kan arbeta.

Här följer en sammanställning av de flesta av dessa justeringar. (gråmarkerade punkter avser förändringar som partifullmäktige den 13 oktober beslutar om:

- § 1 Fastställande av vilka som är **associerade förbund** görs till en "stadgefråga" och lyfts över till "stadgar" från "Föreskrifter". Det krävs alltså ett rikstingsbeslut för att lägga till eller avföra ett associerat förbund.
- § 4 Förtydliga hur **kallelse** skall sändas till PA årsmöte, Dels skall kallelse sändas till alla registrerade medlemmar med tid och plats, men det är röstberättigade medlemmar som erhåller kallelse inkl alla handlingar.
- § 4 – ett förtydligande om att om årsmöte inte kunnat hållas enligt stadgarna så äger partidistriktets styrelse rätt att överta beslutanderätt och förvaltning av en PA.
- § 6 – **upplösning av PA**. Här förtydligas bl.a
  - Att avdelningar kan ansöka hosdistriktet att slås samman med två eller flera avdelningar
  - Att en avdelning som består av flera kommuner också kan ansöka om att delas
  - OM årsmöte inte kunnat hållas för delning eller sammanslagning äger distriktet rätt att besluta om tex sammanslagning efter sex månader.
- § 8 **PD årsmöte**. Här göras också förtydligande ang kallelsen.
- § 15 **Revisorerna** – förslag att det inte ska krävas revisorsersättare, men dock två revisorer. Vidare i föreskrifterna om att revisorerna ska ges möjlighet att följa PA och PD verksamhet under året.
  Förtydligande när det krävs "tecknande" med två i förening och när det kan vara en eller annan av styrelsen utsedd person.
- § 19 – **rådgivande medlemsomröstning. Gäller så väl till allmänna valen som till EP-valet.**
  Förtydliga att alla betalande medlemmar, enligt § 24 samt medlemmar som betalat innevarande års avgift, senast fyra veckor för omröstningen, är röstberättigade.
- § 20 – Gällande ev **rikslista i RD-valet**, görs tillägg att PF beslutar om det skall finnas och om formerna för ev medlemsomröstning för Rikslista.
- § 23 Tillägg om när **protokoll** skall vara justerade och tillgängliga. Förslag är att
  - PA årsmöte och PD årsmöte, ska vara klart inom en månad.
  - Partifullmäktige inom en månad
  - Riksting inom två månader

  - Valda ombud/ersättare och medlemmar skall få tillgång till respektive nivås protokoll. Men hur avgör respektive nivå.
- § 24/25 – Justering av "**medlemskravet**" för rösträtt och valbarhet. Detta för att överbrygga det faktum att någon har "missat" att betala föregående års medlemsavgift och därmed inte kunna väljas till styrelse eller vara ombud. Detta rättas till geom justering tillägg *"ska medlemsavgift erlagts och vara bokförd senast sista vardag året före eller senast sista februari för innevarande års avgift, dock senast fyra veckor före beslutstillfälle*.
- § 25 – "**prövotid"** Detta utvidgas till att omfatta alla nya medlemmar, inte bara "partibytare". Dock är det endast "bör" då det kan behöva hanteras individuellt i vissa fall.
- § 28 – kommundelsförening ändras till "**underavdelning**". Mer formellt. Även förtydligande om att PA som består av TVÅ eller flera kommuner så kan medl i resp kommun delas upp i "underavdelning"
- § 32 – uppdateringar gällande **uteslutning**
  - Att den som berörs ska erbjudas att yttra sig.
  - Att PA och PD som berörs alltid skall höras
  - Att följa god föreningssed gällande medlemsvård
  - PS VU ges rätt att suspendera berörd person under processens gång, innan beslut är taget
- § 34 – **Tolkning av stadgar**. PS ges rätt att "vid särskild **samhällspåverkande händelse**" besluta om undantag i stadgarna.

Yrkanden

Inför RT — För yrkanden gällande stadgarna har partistyrelsen beslutat att skriftliga yrkanden ska lämnas i det digitala konferenssystemet senast måndagen den 30 oktober för att tas upp till behandling på rikstinget.

Ändring av stadgar enligt § 33
Stadgar – ändras med enhällighet vid ett ordinarie riksting eller 2/3 majoritet vid två riksting, ett ordinarie.
Föreskrifter – ändras med enkel majoritet vid ett riksting

Sammanställning över inlämnade motioner gällande stadgefrågor – kapitel 12
Beskrivning och uppgift om ev åtgärd i förslaget till stadgar.

Motion	Rubrik	Paragraf	PS yttrande
12:01 12:06	**En bättre ordning för medlemskap** **Minska risken för otillbörlig påverkan**	§ 24	Några olika förslag/aspekter. Motionerna anses besvarade
12:02	**Kompletterande riktlinjer för valberedningar**	§ 16	Motionen avslås
12:03	**Krav på partitillhörighet för person som verkar ....**	§ 25	Gäller valbarhet. Motionen avslås
12:04	**KD bondeförbund bör ges plats i KD partistyrelse**	§ 13 (ev även § 1)	Avser adjungering vilket är reglerat i stadgarna – Motionen anses besvarad
12:05	**Låt lokalavdelningarna göra comeback**	Generellt	Generell förändring. Motionen avslås
12:07	**Fastställ tid för när rikstingsprotokoll ska vara justerade**	§ 23	Reglerar tidpunkt. Bifall – förslag finns i stadgarna
12:08	**Partistyrelsens mandatperiod**	§ 13	Motionen avslås

Kristdemokraterna

Den 8 september 2023

Propositionsordning för stadgar och föreskrifter

I förslaget till nya stadgar som behandlas under ärende 16 framgår vilka stadgar och föreskrifter som rikstinget ska behandla. Kansliet har tagit fram ett förslag till propositionsordning för stadgar och föreskrifter inför rikstinget. Förslaget innebär att stadgar och föreskrifter som behandlar samma frågor behandlas tillsammans. Nedanstående förslag är behandlat vid partistyrelsens sammanträde den 8 september.

Stadgeförslaget i sin helhet finns är separat dokument.

Färgförklaring:
Blå bakgrund = förslag till ny skrivning
~~Grå bakgrund~~ = text som tas bort

Förslag till hantering:

- ✓ Yrkanden på stadgar och föreskrifter skall göras skriftligt i digitala konferenssystemet senast måndagen den 30 oktober för att tas upp till behandling av rikstinget.
- ✓ Inga nya yrkanden kan lämnas under rikstinget – endast yrkande inskickade enligt ovan.

Stadgarnas reglering för förändring (§ 33)
Stadgar – Kan förändras med enhällighet vid ett ordinarie riksting eller 2/3 majoritet vid två riksting, ett ordinarie.
Föreskrifter – Kan förändras med enkel majoritet vid ett riksting eller med 2/3 majoritet vid ett ordinarie partifullmäktige.

Partistyrelsen föreslår rikstinget besluta:

Förslag 1: Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:

§ 1 mom 1 Not: Idag kan PF vid ett ordinarie sammanträde med 2/3 majoritet lägga till eller avföra associerat förbund. Förslaget är att det som idag står som föreskrift läggs som stadgar med nytt mom 2

Stadgar	Föreskrifter
Mål Mom 1 Kristdemokratiska Partiet (Kristdemokraterna) är ett politiskt parti som, tillsammans med sina associerade förbund, arbetar för ett demokratiskt samhälle byggt på kristen etik och människosyn. Mom 2 Associerade förbund är Kristdemokratiska Ungdomsförbundet (KDU), Kristdemokratiska Kvinnoförbundet (KDK) samt	~~Associerade förbund är Kristdemokratiska Ungdomsförbundet (KDU), Kristdemokratiska Kvinnoförbundet (KDK) samt Kristdemokratiska Seniorförbundet (KD Senior)~~

Kristdemokratiska Seniorförbundet (KD Senior)	

<u>Förslag 2</u>: Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:
§ 2 mom 1

Mom 1 Medlemskap i Kristdemokraterna kan erhållas efter egen ansökan av varje svensk medborgare samt av annan i Sverige bosatt person, som ansluter sig till partiets mål och stadgar samt erlagt medlemsavgift.	Mom 1 Medlemsavgift ska vara erlagd inom tre månader för att medlemskap ska vara registrerat

<u>Förslag 3:</u> Att ändra föreskrifter enligt nedan:
§ 2 mom 2

Mom 2 Anslutning sker till partiet med registrering i närmsta geografiska partiavdelning.	Mom 2 Medlems rättigheter regleras i §§ 24 o 25. Medlem kan på egen begäran ansöka om medlemskap till annan partiavdelning. Medlem kan bara vara medlem i en partiavdelning. ~~Rösträtt och valbarhet för flyttad medlem, se § 24 och 25~~

<u>Förslag 4:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:
§ 4 mom 2 samt § 28 mom 1 och 2

Not: Följande förändringar hänger samman och förutsätter ändring också i § 28. Behandlas samtidigt. Hur underavdelningar kan bildas i en PA

§ 4 Mom 2 Partiavdelning skall omfatta minst fem medlemmar och bildas i samråd med partidistriktet.	Mom 2 I en partiavdelning kan det bildas underavdelning och ~~kommundelsförening eller~~ nätverk se § 28, vilka är underställda partiavdelningen men med möjlighet att bedriva verksamhet inom sitt specifika område, utan krav på att vara juridisk person.
§ 28 ~~**Kommun/stadsdelsföreningar**~~ **Underavdelning och nätverk.** Mom 1 Partiavdelning äger rätt att bilda ~~kommun-stadsdelsföreningar~~ underavdelningar för en begränsad geografisk del av kommunen eller avseende en kommun om partiavdelningen omfattar mer än en kommun.	Mom 1 ~~Kommun- och stadsdelsförening~~ Underavdelning behöver ej vara juridiska personer. ~~Föreningen~~ Underavdelningen är en del av partiavdelningens verksamhet.

~~Kommun- och stadsdelsförening~~ Underavdelning arbetar utifrån fastställda riktlinjer med återrapporteringsskyldighet till partiavdelningen.	Medlemmar i ~~kommun- och stadsdelsförening~~ underavdelningen är de registrerade inom det geografiska område som avses ~~föreningen avser~~. I det fall underavdelningen är en begränsad del av en kommun görs indelning utifrån lantmäteriets distriktsindelning För partiavdelning som omfattar mer än en kommun är principen om underavdelning tillämplig på så sätt att varje kommun inom partiavdelningen kan utgör en underavdelning. ~~*Principen om "kommun/stadsdelsförening" är även tillämplig i det fall en partiavdelning omfattar mer än en kommun, då resp kommun utgör en "kommundelsförening".*~~
	Mom 2 Underavdelning ~~Kommun- och stadsdelsförening~~ samt nätverk skall årligen till respektive styrelsen redovisa sin verksamhet samt inför varje nytt kalenderår förelägga ett förslag till inriktning/arbetsplan.

<u>Förslag 5:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:

§ 4 mom 5 Not: Justering av tidsangivelsen för när kallelse skall sändas återfinns i stadgarna och därmed konsekvensändringar i föreskrifterna och viss justering

Mom 5 ~~Kallelse till årsmöte ska sändas till registrerade medlemmar. Kallelse skall innehålla erforderliga underlag och handlingar för beslut.~~ Kallelse med tid och plats för årsmöte, ska sändas senast en vecka före till registrerade medlemmar. Kallelse med erforderliga underlag och handlingar för beslut ska sändas till röstberättigade medlemmar, enligt § 24 mom 1, senast en vecka före årsmöte.	Mom 5 Kallelse med erforderliga underlag och handlingar för beslut ~~ska~~ sändas digitalt ~~senast en vecka före årsmöte.~~ Röstberättigad ~~Medlem~~ som saknar digital mottagning ska erhålla kallelse per post. ~~Medlem med digital mottagning kan särskilt begära att erhålla kallelse per post.~~ ~~Kallelse med erforderliga underlag och handlingar för beslut, sänds senast en vecka före årsmötet digitalt till medlemmar.~~

<u>Förslag 6</u>: Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 4 mom 6-8 Not: Förtydligande till röstberättigade

Mom 6	

Motionsrätt till årsmötet har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem, enligt § 24 mom 1. Motion skall inlämnas till partiavdelningens styrelse för beredning och därefter behandlas av årsmötet. Mom 7 Yttrande-, förslags- och rösträtt vid årsmötet har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem. Ledamot och ersättare i partiavdelningens styrelse har dock inte rösträtt i fråga om ansvarsfrihet eller vid val av revisorer. Mom 8 Extra partiavdelningsårsmöte hålls om styrelsen så beslutar eller om revisorerna eller minst hälften av röstberättigade medlemmar~~na~~ skriftligen så begär. Extra årsmöte kan inte fatta beslut i annat ärende än vad som angivits i styrelsens beslut eller skriftlig begäran om extra årsmöte. Kallelse sker som till ordinarie partiavdelningsårsmöte.	

<u>Förslag 7:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 5 mom 1 Not: Nytt moment som anger för PA samma som för PS om att man är högsta beslutande organ mellan årsmöten.

Partiavdelningens styrelse Mom 1 Partiavdelningens styrelse är högsta beslutande organ mellan partiavdelningens årsmöten.	

<u>Förslag 8:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:

§ 6 mom 5 Not: Nytt moment om sammanslagning eller delning av partiavdelning

Mom 5 En eller flera partiavdelningar kan till partidistriktsstyrelsen begära att göra sammanslagning av partiavdelningarna. En partiavdelning som består av mer än en kommun kan till partidistriktsstyrelsen begära att göra delning av partiavdelningen För att sammanslagning eller delning skall genomföras skall partiavdelning/partiavdelningarna vid	Mom 5 Om årsmöte eller extra årsmöte inte kunnat hållas inom sex månader från att begäran om sammanslagning eller delning sänts in äger partidistriktets styrelse rätt att besluta om sammanslagning eller delning. För partiavdelning/ar som sammanslås eller delas i två eller flera partiavdelningar ska konstituerande årsmöte hållas senast tre månader efter beslut.

ordinarie eller extra årsmöte med 2/3 majoritet så beslutat.	

OBS – Här görs en förflyttning i paragrafordningen, då behandling av § 24 har direkt påverkan på § 8, 11 och 12.

<u>Förslag 8 a):</u> Att göra följande tillägg i stadgarna enligt nedan:

§ 24 mom 4 Not: Nytt moment som gäller alla tre nivåer i partiet. Denna förändring är avgörande för att nästa beslut (förslag 8 b-d) i § 8 mom 2 skall kunna behandlas samt har konsekvens för föreslagen förändring i § 11 mom 3 samt § 12 mom 2. Frågan handlar om att betalande medlem skall vara grund för beräkning av ombud

Vinner inte yrkande 8 a) enhällighet kvarstår tidigare beräkningsgrund med "registrerade medlemmar". Vinner yrkande 2/3 majoritet kommer frågan att behandlas en andra gång vid kommande riksting. Samma sak gällande de tre härefter lagda yrkanden.

Mom 4 Ombud jämte ersättare till partidistrikts årsmöte samt riksting och partifullmäktige beräknas utifrån antalet betalande medlemmar per den sista december året före årsmöte.	

<u>Förslag 8 b)</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 8 mom 2 Not: Förändring av "faktor" för beräkning av antal ombud för PA till PD årsmöte. Denna förändring förutsätter att § 24 mom 4 också bifalls av rikstinget, Om inte så görs kommer antalet ombud till PD årsmöte att öka högsta avsevärt i alla distrikt.

<u>Förslag till ärenden kan behandlas, förutsatt att tidigare förslag § 24 mom 4 vunnit enhällighet av rikstinget.</u> Annars följer detta yrkande med till nästa riksting för förnyad behandling av tilläggen i § 24 mom 4

Mom 2 Varje partiavdelning har rösträtt genom två ombud och två ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt ~~25-tal medlemmar, utifrån medlemsantalet per den 31 december året före partidistriktsårsmötet.~~ 20-tal medlemmar, utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 sista december året före partidistriktsårsmötet.	

<u>Förslag 8 c)</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 11 mom 3 Not. Ändringen avser endast den del av momentet som hänvisar till "enligt § 24 mom 4". Ny beräkningsgrund för att ta fram antal ombud till riksting.

Förslag till ärenden kan behandlas, förutsatt att tidigare förslag § 24 mom 4 vunnit enhällighet av rikstinget. Annars följer detta yrkande med till nästa riksting för förnyad behandling tillsammans med tillägget i § 24 mom 4

Övriga förslag till ändringar i § 11 mom 3 behandlas senare och är INTE beroende av § 24 mom 4

..... utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 per den sista december året före partidistriktsårsmötet	

Förslag 8 d) Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 12 mom 2 Not. Ändringen avser endast den del av momentet som hänvisar till "enligt § 24 mom 4". Ny beräkningsgrund för att ta fram antal ombud till partifullmäktige.

Förslag till ärenden kan behandlas, förutsatt att tidigare förslag § 24 mom 4 vunnit enhällighet av rikstinget. Annars följer detta yrkande med till nästa riksting för förnyad behandling tillsammans med tillägget i § 24 mom 4

Övriga förslag till ändringar i § 12 mom 2 behandlas senare och är INTE beroende av § 24 mom 4

..... utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 per den sista december året före partidistriktsårsmötet	

Förslag 9: Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:

§ 8 mom 3 Not: gäller förtydligande om att tidpunkt för kallelse flyttas till stadgar från föreskrifter.

Mom 3 Kallelse till partidistriktsårsmöte tillsammans med ~~och~~ erforderliga handlingar och underlag för beslut skall sändas till partidistriktsstyrelse, valda ombud och ersättare senast 2 veckor före årsmöte.	Mom 3 Kallelse med erforderliga handlingar och underlag för beslut skall sändas digitalt ~~senast två veckor före partidistriktsårsmöte~~ till partidistriktsstyrelse, valda ombud och ersättare. För ombud eller ersättare som saknar digital mottagning ska handlingar sändas per post

Förslag 10: Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 8 mom 5 och 6 Förtydligande med röstberättigad.

Mom 5 Motion skall vara insänd till partidistriktsstyrelse senast fyra veckor Motionsrätt till partidistriktsårsmöte har röstberättigade ~~betalande~~ medlemmar, enligt	

§ 24 mom 1, partiavdelningar och deras styrelser. Motion skall inlämnas till partidistriktsstyrelsen för beredning och behandlas av partidistriktsårsmöte. Mom 6 Yttrande- och förslagsrätt vid partidistriktsårsmöte har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem, enligt § 24 mom 1, inom partidistriktet. Rösträtt äger endast de av partiavdelningarna valda ombuden och partidistriktsstyrelsens ledamöter.	

<u>Förslag 11:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:
§ 9 mom 1 Not: Nytt moment som på samma sätt som partistyrelsen markerar att PD styrelse är högsta beslutande organ mellan årsmöte.

§ 9 **Partidistriktsstyrelsen** Mom 1 Partidistriktsstyrelsen är högsta beslutande organ mellan partidistriktsårsmötena.	

<u>Förslag 12:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:
§ 9 mom 2

Distriktspresidiet väljs för en tid av ett år. Övriga ledamöter väljs för en tid av två år, på så sätt att halva antalet väljs vartannat år.	

<u>Förslag 13:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:
§ 11 mom 3 Not: Avser hur ombud till riksting utses av distrikten samt att ett faktiskt antal ombud fastställs och hur dessa räknas fram.

OBS – hur många ombud och hur de räknas fram proportionellt är inte beroende av bifall till § 24 mom 4. OM inte tidigare beslut fått enhällighet så kommer underlaget att vara som tidigare "medlemmar inom partidistriktet … " (alltså registrerade oavsett betalad medl avg eller ej) Text med grön bakgrund har avgjorts tidigare (förslag 8 a-d)

Mom 3 Rikstingets sammansättning är följande: 1. Partidistrikten har rösträtt och förslagsrätt med totalt 250 ombud samt därutöver lika många ersättare. Varje partidistrikt har två ombud i grund och därutöver proportionell andel av	Mom 3 1. Den proportionella andelen av återstående ombudsplantser fördelas enligt heltalsmetoden (d´Hondts metod). Partistyrelsen fastställer ombudsfördelning senast den 15 januari.

återstående ombud utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 per den sista december året före partidistriktsårsmötet ~~Varje partidistrikt har rösträtt med två ombud och två ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt 100-tal medlemmar inom partidistriktet per den sista december året före partidistriktsårsmötet~~ 2. Rösträtt har partistyrelsens ledamöter samt associerade förbunds ledamöter ~~representanter~~ i partistyrelsen 3. De associerade förbunden har, utöver ovan, var för sig rösträtt med fyra ombud och därutöver fyra ersättare.	*Partidistriktsombuds mandatperiod är ett år räknat från vecka 15 varvid ombud och ersättare ska vara registrerade i medlemsregistret.*

<u>Förslag 14:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:

§ 11 mom 4 Not. Justeringen handlar om att tid för kallelse överförs till stadgar samt ytterligare visst förtydligande

Mom 4 Kallelse till riksting och erforderliga handlingar skall sändas till partistyrelse, valda ombud och ersättare samt associerade förbunds ombud och ersättare, senast 4 veckor före riksting.	Mom 4 Kallelse och erforderliga handlingar sänds digitalt till partistyrelse och valda ombud och ersättare samt associerade förbunds ombud och ersättare ~~senast fyra veckor före riksting.~~ Valt ombud och ersättare kan till självkostnadspris begära handlingar per post.

<u>Försalg 15:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 11 mom 6 Not: samma förtydligande som för PA och PD årsmöte, röstberättigad

Mom 6 Yttranderätt vid rikstinget har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem av partiet, enligt § 24 mom 1.	

<u>Förslag 16:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:

§ 12 mom 2 Not: avser HUR ombud till partifullmäktige som ska utses av distrikten samt att ett faktiskt antal ombud fastställs och hur dessa räknas fram.

OBS – hur många ombud och hur de räknas fram proportionellt är inte beroende av bifall till § 24 mom 4. OM inte tidigare beslut fått enhällighet så kommer underlaget att vara som tidigare "medlemmar inom partidistriktet … " (alltså registrerade oavsett betalad medl avg eller ej) Text med grön bakgrund har avgjorts tidigare (förslag 8 a-d)

Mom 2	Mom 2

1. Partidistrikten har yttrande, förslags- och rösträtt med totalt 65 ombud samt därutöver lika många ersättare Varje partidistrikt har ett ombud i grund och därutöver proportionell andel av återstående ombud utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 per den sista december året före partidistriktsårsmötet ~~Varje partidistrikt har yttrande- förslags- och rösträtt genom ett ombud och en ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt 500-tal medlemmar utifrån medlemsantalet per den 31 december året före partidistriktsårsmötet.~~	1. Den proportionella andelen av återstående ombudsplantser fördelas enligt heltalsmetoden (d´Hondts metod). Partistyrelsen fastställer ombudsfördelning senast den 15 januari.

<u>Förslag 17:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:
§ 12 mom 5 Not: avser förflyttning av tidsangivelse till stadgar från föreskrifter.

Mom 5 ~~Kallelse och erforderliga handlingar till partifullmäktige skall sändas till valda ombud.~~ Kallelse och erforderliga handlingar till partifullmäktige ska sändas senast två veckor före till valda ombud och ersättare.	Mom 5 Kallelse med erforderliga handlingar sänds digitalt till ombud och ersättare ~~senast två veckor före partifullmäktige.~~ Ombud kan begära handlingar per post.

<u>Förslag 18:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:
§ 15 mom 3 Not: Revisorsersättare sätts inte som obligatorium – det är upp till varje PA och PD att själva avgöra.

Mom 3 Minst två revisorer och ~~två~~ eventuella ersättare för vardera partiavdelningen respektive partidistrikt skall väljas av partiavdelningsårsmöte respektive partidistriktsårsmöte.	

<u>Förslag 19:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:
§ 15 mom 5 Not: det är rimligt att såväl ordinarie ombud som ersättare ska delges detta, inbet bara röstberättigade.

Mom 5 *Partiet* Erforderliga handlingar avseende riksorganisationens verksamhet skall överlämnas till revisorerna så att partistyrelsen senast sista juni årligen kan	

delges bokslut och revisionsberättelse avseende verksamhet och förvaltning. Valda ombud och ersättare till rikstinget ~~Röstberättigade rikstingsombud~~ ska i samband med kallelse delges bokslut och revisionsberättelse avseende verksamhet och förvaltning de två senaste verksamhetsåren. Det år riksting ej hålls skall partifullmäktige delges handlingar avseende senaste verksamhetsåret. Partifullmäktige ska avlämna yttrande/förslag till rikstinget.	

<u>Förslag 20:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 15 mom 7 Not: Här anges att resp nivå ska utse firmatecknare. HUR anges i föreskrifterna

Mom 7 Respektive nivås styrelse ~~för partiavdelning och partidistrikt~~ utser firmatecknare ~~för organisationen. Partistyrelsen utser firmatecknare för riksorganisationen.~~	

<u>Förslag 21:</u> Att lägga till följande till stadgar och föreskrifter:

§ 23 mom 3 Not: ny skrivning om protokoll och när de skall vara justerade och göras tillgängliga

Mom 3 Protokoll skall föras vid årsmöte eller motsvarande, såväl ordinarie som extra	Mom 3 Protokoll ska vara justerat - för partiavdelnings- och partidistrikts årsmöte senast en månad efter avslutat årsmöte - för partifullmäktige senast en månad efter avslutat partifullmäktige - för riksting senast två månader efter avslutat riksting Röstberättigad medlem/ombud har rätt att till protokollet avlämna muntlig eller skriftlig reservation eller protokollsanteckning. Anmälan om detta skall göras innan mötet avslutas. Protokoll skall finnas tillgängligt för röstberättigade medlemmar, ombud och ersättare för respektive möte

<u>Förslag 22:</u> Att lägga till följande till stadgarna:

§ 24 Not: avser rubriken. Förändringen hänger samman med beslutet tidigare § 24 mom 4 – om det beslutet inte fick enhällighet av rikstinget så behandlas också

detta tillägg vid kommande riksting samtigt med förnyad behandling ang § 24 mom 4

§ 24 **Rösträtt, yttrande, förslagsrätt och ombudsrätt**	

Förslag gällande § 24 mom 4 har behandlats tidigare (förslag 8 a-d) i samband med § 8 mom 2 med flera paragrafer.

<u>Förslag 23:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:
§ 26 mom 5 Not: Redaktionell ändring

Mom 5 ~~Jäv i~~ För förtroendeuppdrag inom kommun, region och riksdag gäller jävsregler enligt lag.	

<u>Förslag 24:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:
§ 27

Medlems initiativ Medlem som erlagt medlemsavgift enligt § 24 mom 1, äger rätt att inlämna förslag till styrelsen i partiavdelning, partidistrikt eller riksorganisation.	

Förslag gällande § 28 har behandlats tidigare i samband med § 4 mom 2

<u>Förslag 25:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:
§ 30 mom 2 Not: för att lägga ett tydligare golv för sammansättningen, men därmed inget högsta antal – det är upp till ingående distrikt att fastställa antalet därutöver.

Mom 2 Samverkansorganet leds av en ledning som minst skall bestå av tre (3) två (2) ledamöter och tre (3) två ersättare från vart och ett av partidistrikten	

<u>Förslag 26:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:
§ 32 mom 1 och 2
Not: Förtydligande av stadga och föreskrifter, dels vem som kan väcka uteslutningsärende men också hur uteslutningsärende skall hanteras.

Uteslutning av medlem Mom 1 Medlem, som bryter mot partiets stadgar eller som genom sitt uppträdande skadar partiets	Mom 1-3 Uteslutningsärenden skall hanteras i enlighet med "god föreningssed":

anseende och varumärke, kan uteslutas ur partiet. Medlem som agerar på ett sätt som skadar förutsättningarna för partiets interna arbete kan uteslutas. ~~Begäran om uteslutning väcks av partiavdelning varefter den överlämnas till partidistriktet som avger yttrande varefter frågan förs upp till partistyrelsen som efter hörande av partiavdelning och partidistrikt fattar beslut.~~ ~~Partidistrikt äger genom partidistriktsstyrelse rätt att till partistyrelse initiera fråga om uteslutning. Partistyrelsen beslutar efter hörande av partidistriktet.~~ ~~Partistyrelsen äger rätt att på eget initiativ uppta och besluta i uteslutningsärende~~. Mom 2 Begäran om uteslutning väcks av • partiavdelningens styrelse varefter den överlämnas till partidistriktets styrelse som avger yttrande och översänder ärendet till partistyrelsen för beslut • Partidistriktets styrelse varefter ärendet översänds till partistyrelsen för beslut. • Partistyrelsen Berörd partiavdelning och partidistrikt samt berörd person ska ges möjlighet att yttra sig innan partistyrelsen fattar beslut.	• Partiet är skyldig att ingripa mot medlem som skadar partiet och dess verksamheten. • Uteslutning av medlem får ej ske godtyckligt. Bedömningarna ska vara likvärdiga • Uteslutning ska ske på ett rättssäkert sätt och under ordnade former och utifrån skäl som är legitima • Skäl för uteslutning sker utifrån vad som anges i mom 1 och formerna för uteslutningen utifrån vad som anges i mom 2 och 3

<u>Förslag 27:</u> Att ändra stadgar och föreskrifter enligt nedan:

§ 32 mom 3 Not: I samband med en uteslutning kan det vara befogat att den som är berörd av uteslutning inte under pågående process ska kunna delta i partiets verksamhet. Beslut om detta kan tas oberoende i processen av när ärendet väcktes

Mom 3 Partistyrelsens verkställande utskott har rätt att suspendera berörd person från sitt medlemskap och därmed sina rättigheter enligt § 24 och § 25, intill dess partistyrelsen fattar beslut i ärendet.	

<u>Förslag 28:</u> Att ändra stadgarna enligt nedan:

§ 34 mom 2 Not: Pandemin visade att det måste finnas en möjlighet för partistyrelsen att kunna besluta om undantag från stadgarna vid särskilt samhällspåverkande händelse. Därav detta tillägg.

Tolkningsföreträde och överprövning **Mom 1** Partistyrelsen har tolkningsföreträde och äger rätten att tolka stadgarna mellan ordinarie riksting. Mom 2 Partistyrelsen äger rätt att vid särskilda samhällspåverkande händelser besluta om undantag från dessa stadgar. Mom 3 Medlem som önskar en överprövning av partiavdelnings eller partidistrikts stadgetolkning äger rätt att göra en anmälan till partistyrelsen för ställningstagande i frågan. Anmälan ska inkommit till partistyrelsen inom 30 dagar från den aktuella händelsen.	

<u>Textförklaring</u>

<u>Behandlas på riksting 10-12 nov</u>

Text med BLÅ bakgrund är förslag till ny skrivning i stadgarna

Text ~~med GRÅ bakgrund~~ och överstruken text är strykning av nuvarande lydelse

STADGAR

FÖR KRISTDEMOKRATERNA

FÖRSLAG TILL REVIDERING AV STADGAR
RIKSTING 2023 I HELSINGBORG

KD

Innehåll:

Schema över organisationen (sidan 3)

Mål och medlemskap (sidan 4)
§ 1 Mål
§ 2 Medlemskap
§ 3 Hedersmedlemskap

Partiavdelning (sidan 5)
§ 4 Partiavdelning
§ 5 Partiavdelningens styrelse
§ 6 Upplösning av partiavdelning

Partidistrikt (sidan 10)
§ 7 Partidistrikt
§ 8 Partidistriktsårsmöte
§ 9 Partidistriktsstyrelsen

Partiet (sidan 16)
§ 10 Partiet
§ 11 Riksting
§ 12 Partifullmäktige
§ 13 Partistyrelsen
§ 14 Verkställande utskottet

Gemensamma bestämmelser (sidan 24)
§ 15 Räkenskaper och revision
§ 16 Valberedning

Nomineringar – valförberedelser (sidan 27)
§ 17 Riktlinjer
§ 18 Nomineringsförfarande
§ 19 Rådgivande medlemsomröstning
§ 20 Fastställande av valsedel
§ 21 Efter allmänna val

Allmänna bestämmelser (sidan 31)
§ 22 Beslutsförhet
§ 23 Kallelse och protokoll
§ 24 Rösträtt, yttrande och förslagsrätt
§ 25 Valbarhet
§ 26 Jäv
§ 27 Medlems initiativ
§ 28 Kommun/stadsdelsföreningar och nätverk.
§ 29 Tilläggsstadgar
§ 30 Samverkansorgan inom regionkommun
§ 31 Utträde från medlemskap
§ 32 Uteslutning av medlem
§ 33 Ändring av stadgar och föreskrifter
§ 34 Tolkningsföreträde

Textförklaring

Behandlas på riksting 10-12 nov
Text med BLÅ bakgrund är förslag till ny skrivning i stadgarna

Text ~~med GRÅ bakgrund~~ och överstruken text är strykning av nuvarande lydelse

Behandlas på partifullmäktige 13 oktober
Text med GUL bakgrund förslag gällande föreskrifter

Text med ~~RÖD bakgrund~~ och överstruken text är strykning av nuvarande lydelse i föreskrift

Ändring av stadgar enligt § 33
Stadgar – ändras med enhällighet vid ett ordinarie riksting eller 2/3 majoritet vid två riksting, ett ordinarie.
Föreskrifter – ändras med enkel majoritet vid ett riksting eller med 2/3 majoritet vid ett ordinarie partifullmäktige.

Schema organisationsstruktur (enligt förslag) för Kristdemokraterna inkl. representation

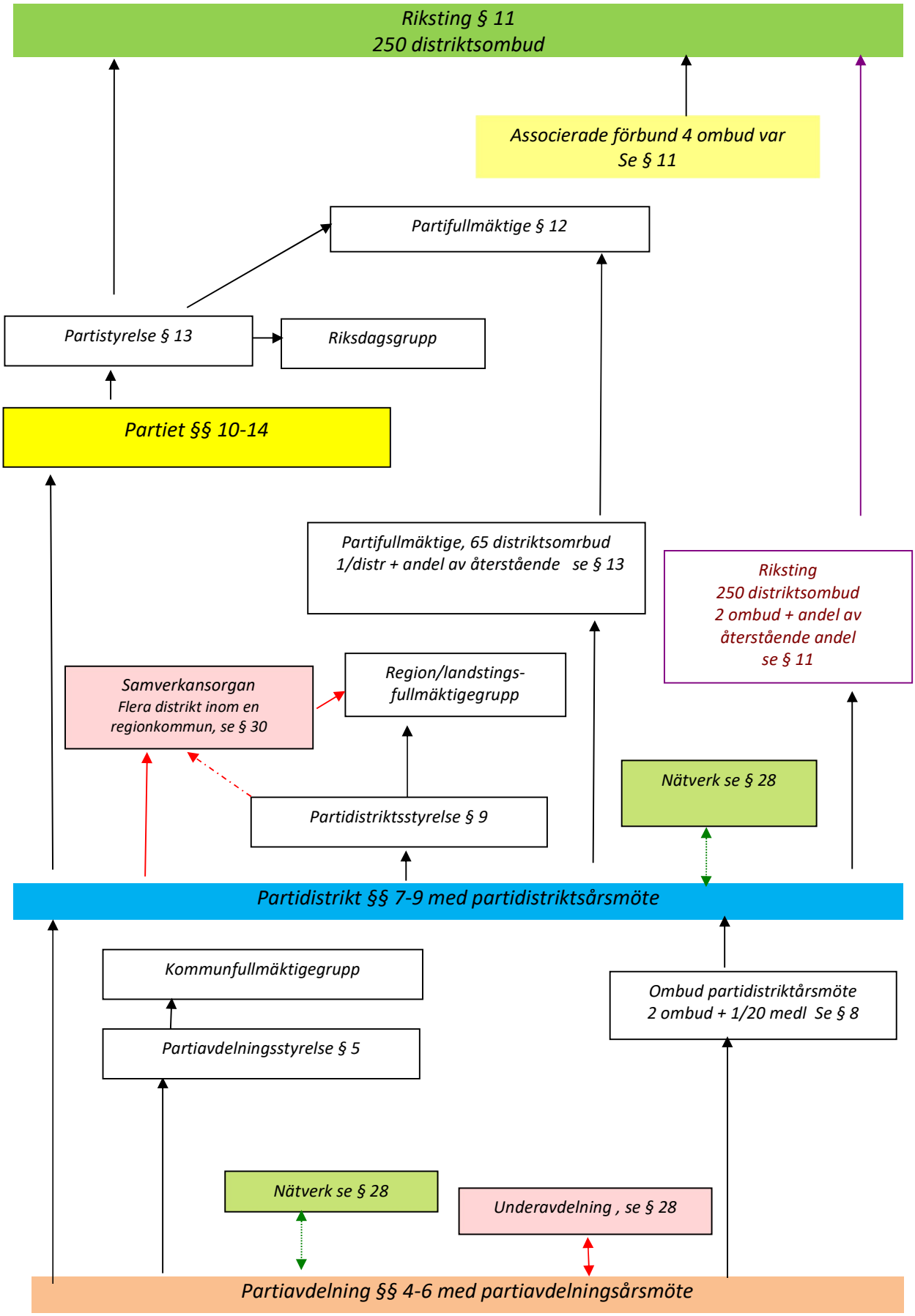

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mål och medlemskap	
§ 1 **Mål** Mom 1 Kristdemokratiska Partiet (Kristdemokraterna) är ett politiskt parti som, tillsammans med sina associerade förbund, arbetar för ett demokratiskt samhälle byggt på kristen etik och människosyn. Mom 2 Associerade förbund är Kristdemokratiska Ungdomsförbundet (KDU), Kristdemokratiska Kvinnoförbundet (KDK) samt Kristdemokratiska Seniorförbundet (KD Senior)	~~Associerade förbund är Kristdemokratiska Ungdomsförbundet (KDU), Kristdemokratiska Kvinnoförbundet (KDK) samt Kristdemokratiska Seniorförbundet (KD Senior)~~
§ 2 **Medlemskap** Mom 1 Medlemskap i Kristdemokraterna kan erhållas efter egen ansökan av varje svensk medborgare samt av annan i Sverige bosatt person, som ansluter sig till partiets mål och stadgar samt erlagt medlemsavgift. Mom 2 Anslutning sker till partiet med registrering i närmsta geografiska partiavdelning. Mom 3 Fastställd medlemsavgift erläggs till riksorganisationen	Mom 1 Medlemsavgift ska vara erlagd inom tre månader för att medlemskap ska vara registrerat Mom 2 Medlems rättigheter regleras i §§ 24 o 25. Medlem kan på egen begäran ansöka om medlemskap till annan partiavdelning. Medlem kan bara vara medlem i en partiavdelning. ~~Rösträtt och valbarhet för flyttad medlem, se § 24 och 25~~ För utlandsboende, utan svensk folkbokföringsadress, sker registrering till riksorganisationen. Mom 3 Partifullmäktige fastställer årligen medlemsavgiften för nästkommande år samt fördelningen av intäkterna mellan riksorganisationen och partiavdelning.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 4 Medlem kan EJ vara medlem i annat politiskt parti.	För ny medlem som registreras from 1 oktober avser erlagd medlemsavgift även avgift för nästkommande år. Mom 4 Med parti menas parti som ställer upp i något av de allmänna valen eller Europaparlamentsvalet.
§ 3 **Hedersmedlemskap** Partistyrelsen kan besluta om hedersmedlemskap.	Förslag om hedersmedlemskap kan initieras från partiavdelning eller partidistrikt samt av partistyrelsen. Partistyrelsen fattar beslut om hedersmedlemskap. Hedersmedlemskap är livslångt. Hedersmedlem erlägger ej medlemsavgift.
Partiavdelning	
§ 4 **Partiavdelning** Mom 1 Kommun utgör verksamhetsområde för partiavdelning. Verksamheten skall följa av årsmötet antagen plan. Mom 2 Partiavdelning skall omfatta minst fem medlemmar och bildas i samråd med partidistriktet. Mom 3 Partiavdelning utanför Sverige omfattar samma som i mom 2, men bildas efter beslut av partistyrelsen.	Mom 1 För kommun där underlag ej finns för att bilda en partiavdelning, kan samverkan ske mellan två eller flera angränsande kommuner för att bilda en partiavdelning. Sådan bildning beslutas av partidistriktet, efter framställan från berörda kommuner. Mom 2 I en partiavdelning kan det bildas underavdelning och ~~kommundelsförening eller~~ nätverk se § 28, vilka är underställda partiavdelningen men med möjlighet att bedriva verksamhet inom sitt specifika område, utan krav på att vara juridisk person. *Not – denna förändring förutsätter att § 28 ändras enligt förslag*

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 4 Partiavdelningsårsmötet är partiavdelningens högsta beslutande organ och hålls på tid och plats som fastställs av styrelsen. Mom 5 ~~Kallelse till årsmöte ska sändas till registrerade medlemmar. Kallelse skall innehålla erforderliga underlag och handlingar för beslut.~~ Kallelse med tid och plats för årsmöte, ska sändas senast en vecka före till registrerade medlemmar. Kallelse med erforderliga underlag och handlingar för beslut ska sändas till röstberättigade medlemmar, enligt § 24 mom 1, senast en vecka före årsmöte.	Mom 4 Ordinarie årsmöte hålls senast vecka 8. Mom 5 Kallelse med erforderliga underlag och handlingar för beslut ~~ska~~ sändas digitalt ~~senast en vecka före årsmöte.~~ Röstberättigad ~~Medlem~~ som saknar digital mottagning ska erhålla kallelse per post. ~~Medlem med digital mottagning kan särskilt begära att erhålla kallelse per post.~~ ~~Kallelse med erforderliga underlag och handlingar för beslut, sänds senast en vecka före årsmötet digitalt till medlemmar.~~ Vid ordinarie årsmöte skall följande ärenden behandlas. 1. Val av funktionärer vid årsmötet 2. Godkännande av kallelse 3. Fastställande av föredragningslista 4. Fastställande av röstlängd 5. Styrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse 6. Revisorernas berättelse 7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 8. Fastställande av antalet ledamöter i partiavdelningens styrelse enligt § 5 mom 1 9. Val av ordförande och val av vice ordförande för partiavdelningen 10. Val av övriga ledamöter och eventuella ersättare enligt § 5 mom 1 11. Val av val- och kampanjledare 12. Val av revisorer ~~Val av revisorer och ersättare~~ enligt § 15 mom 3 13. Val av valberedning inför nästa ordinarie årsmöte enligt § 16 mom 1 14. Val av ombud till partidistriktsårsmöte enligt § 8 mom 2 15. Val av nomineringskommitté för kommunval (väljs senast året före val) enligt § 18 mom 1 16. Fastställande av valsedlar för kommunfullmäktigeval (avser valår) enligt § 20

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	17. Fastställande av verksamhetsplan och budget 18. Övriga förslag från styrelsen 19. Motionsbehandling enligt mom 6
Mom 6 Motionsrätt till årsmötet har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem, enligt § 24 mom 1. Motion skall inlämnas till partiavdelningens styrelse för beredning och därefter behandlas av årsmötet.	Mom 6 Motion skall vara insänd till partiavdelningens styrelse senast två veckor före årsmötet, om ej styrelsen beslutat om kortare tid. Med motion menas såväl motion till partiavdelning, partidistrikt som riksting.
Mom 7 Yttrande-, förslags- och rösträtt vid årsmötet har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem. Ledamot och ersättare i partiavdelningens styrelse har dock inte rösträtt i fråga om ansvarsfrihet eller vid val av revisorer.	Mom 7 För ny medlem se § 24 mom 1.
Mom 8 Extra partiavdelningsårsmöte hålls om styrelsen så beslutar eller om revisorerna eller minst hälften av röstberättigade medlemmar~~na~~ skriftligen så begär. Extra årsmöte kan inte fatta beslut i annat ärende än vad som angivits i styrelsens beslut eller skriftlig begäran om extra årsmöte. Kallelse sker som till ordinarie partiavdelningsårsmöte.	
Mom 9 Om partiavdelning inte hållit årsmöte inom föreskriven tid eller på annat sätt inte beaktat stadgarnas krav för årsmöte eller extra årsmöte äger partidistriktets styrelse rätt att ålägga partiavdelningen att på nytt utlysa årsmöte eller extra årsmöte. Om detta inte sker inom två månader äger partidistriktets styrelse rätt att kalla till årsmöte eller extra årsmöte.	Mom 9 Om årsmötet inte kunnat hållas med de åtgärder som föreskrivs i mom 9 äger partidistriktets styrelse rätt att överta beslutanderätten och förvaltningen av partiavdelningen.
§ 5 **Partiavdelningens styrelse** Mom 1 Partiavdelningens styrelse är högsta beslutande organ mellan partiavdelningens årsmöten.	

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 2 Styrelsen består av ordförande och vice ordförande och minst en (1) övrig ledamot. Ordförande och vice ordförande väljs för ett år och övriga ledamöter väljs för en tid av ett eller två år. Därutöver är respektive associerade förbunds lokalordförande ledamot i styrelsen med vice ordförande som ersättare.	Mom 2 Partiavdelningsårsmötet avgör om styrelsen också skall innehålla ersättare. När övriga ledamöter väljs för två år görs det på så sätt att halva antalet väljs vartannat år. Gruppledare för kommunfullmäktigegruppen är ständigt adjungerad om denne inte är ledamot eller ersättare av styrelsen. Styrelsen äger i övrigt rätt att besluta om adjungeringar till styrelsen och regler för detta. För att äga rösträtt i styrelsen skall ledamot för associerat förbund vara medlem av Kristdemokratiska partiet. I det fall associerat förbund har verksamhet som omfattar flera kommuner och ordförande eller vice ordförande inte är ~~verksam~~ bosatt eller medlem av partiet inom aktuell kommun äger förbundets lokala styrelse rätt att utse annan person som är ~~verksam~~ bosatt eller medlem av partiet inom aktuell kommun.
Mom 3 Styrelsen skall utifrån årsmötets fattade beslut och övriga antagna riktlinjer verkställa och leda partiavdelningens verksamhet.	Mom 3 Partiavdelningens styrelse ansvarar för: <u>Verksamhet</u> a) leda partiavdelningens verksamheter b) verka för att aktiviteter ordnas c) verka för ökad anslutning till partiet d) handha partiavdelningens ekonomi e) årligen fastställa arbetsordning för styrelsen och eventuella utskott. f) utse firmatecknare g) utse funktionärer, t.ex medlemsregister-ansvarig, kassör, sekreterare, studie- och utbildningsledare etc. vilka utses inom eller utom styrelsen

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	h) utse därutöver erforderliga utskott och kommittéer samt anta arbetsordning för dessa i) förbereda ärenden som skall föreläggas årsmöte j) verkställa årsmötets beslut k) ansvara för medlemsvården l) främja studie- och utbildningsverksamheten inom partiavdelningen m) utarbeta förslag till verksamhetsplan och budget n) tillse att de av partidistriktsårsmöte fastställda avgifter och kostnader för köpta tjänster inbetalas inom fastställd tid. <u>Kommunpolitik</u> o) ansvara för den kommunalpolitiska verksamheten. I det fall kommunfullmäktige-representation saknas, vara kontakt- och remissorgan gentemot kommunala nämnder och förvaltningar p) fastställa arbetsordning för det kommunpolitiska arbetet q) fatta beslut om fördelning av förtroendeuppdrag enligt § 21 r) upprätthålla god kontakt med fullmäktige- och nämndledamöter s) fatta beslut i viktiga principiella kommunpolitiska ärenden t) besluta om användningen av kommunala bidrag till partiet <u>Valrörelse</u> u) förbereda val av nomineringskommitté att förelägga partiavdelningsårsmöte enligt § 18 mom 1 v) tillsätta förhandlings- respektive nomineringsgrupp för nominering av indirekta uppdrag efter allmänna val enligt § 21 w) upprätta valplan x) ansvara för att effektiv och värdig valrörelse bedrivs

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	y) tillse att kandidatnominering vid kommunfullmäktigeval sker enligt fastställda riktlinjer och enligt §§ 18–21
§ 6 **Upplösning av partiavdelning** Mom 1 Partiavdelning kan inte upplösas så länge minst fem (5) medlemmar motsätter sig det. Mom 2 För att beslut om upplösning skall vara giltigt måste beslut fattas av två på varandra följande partiavdelningsårsmöten, varav ett ordinarie. I kallelse till årsmöte skall anledningen till mötet anges. Partidistriktets styrelse skall underrättas i god tid innan kallelse till första årsmötet sänds ut. Mom 3 Vid upplösning skall partiavdelningens samtliga handlingar och räkenskaper inkl. tillgångar omedelbart överlämnas till partidistriktet.	
Mom 4 Om inte årsmöte hållits enligt § 4 eller kunnat genomföras enligt § 4 mom 9, äger partidistriktets styrelse rätt att utlysa årsmöte för att behandla frågan om upplösning av partiavdelningen. Om inte årsmöte kan hållas inom ett år från det att ordinarie årsmöte skulle hållas, äger partidistriktsstyrelsen rätt att besluta om upplösning av partiavdelning ~~eller sammanslagning med annan partiavdelning och överta den ekonomiska förvaltningen.~~	Mom 4 Partidistriktets styrelse kan för en period besluta om att låta partiavdelningen vara vilande. Partidistriktet kan självt ansvara för verksamheten i avdelningen under perioden eller ge angränsande partiavdelning i uppdrag att ansvara.
Mom 5 En eller flera partiavdelningar kan till partidistriktsstyrelsen begära att göra sammanslagning av partiavdelningarna. En partiavdelning som består av mer än en kommun kan till partidistriktsstyrelsen begära att göra delning av partiavdelningen	Mom 5 Om årsmöte eller extra årsmöte inte kunnat hållas inom sex månader från att begäran om sammanslagning eller delning sänts in äger partidistriktets styrelse rätt att besluta om sammanslagning eller delning. För partiavdelning/ar som sammanslås eller delas i två eller flera partiavdelningar ska

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
För att sammanslagning eller delning skall genomföras skall partiavdelning/partiavdelningarna vid ordinarie eller extra årsmöte med 2/3 majoritet så beslutat.	konstituerande årsmöte hållas senast tre månader efter beslut.
Partidistrikt	
§ 7 **Partidistrikt** Mom 1 En eller flera riksdagsvalkretsar utgör geografiskt område för partidistrikt, dock utgör en regionkommun största möjliga geografiska yta för partidistrikt. Mom 2 Partidistriktet är en sammanslutning av alla inom området verksamma partiavdelningar. Mom 3 I regionkommun med flera partidistrikt skall ett samverkansorgan bildas för hantering av regionkommunens gemensamma frågor i enlighet med § 30. Mom 4 Ändring av partidistriktsindelning skall fastställas av partistyrelsen. För att ändring av partidistriktsindelning skall kunna genomföras krävs att minst två tredjedelar av verksamma partiavdelningar som berörs av förändrad partidistriktsindelning godkänt förslaget.	Mom 2 För Stockholms kommun utgör kommunen partidistrikt, vilket är lika med riksdagsvalkrets. Respektive kommunvalskrets, eller annat område fastställt av partidistriktsstyrelsen, utgör partiavdelningarnas geografiska område. Se vidare § 29. För Region Gotland utgör regionen såväl partidistrikt som partiavdelning.
§ 8 **Partidistriktsårsmöte** Mom 1 Partidistriktsårsmötet är partidistriktets högsta beslutande organ. Ordinarie	Mom 1 Ordinarie partidistriktsårsmöte hålls senast vecka 14.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
partidistriktsårsmöte hålls årligen på tid och plats som fastställs av partidistriktsstyrelsen.	
Mom 2 Varje partiavdelning har rösträtt genom två ombud och två ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt ~~25-tal medlemmar, utifrån medlemsantalet per den 31 december året före partidistriktsårsmötet.~~ 20-tal medlemmar, utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 sista december året före partidistriktsårsmötet. Ersättarna för ombud tjänstgör i den ordning de blivit valda.	Mom 2 Ombudens mandatperiod utgörs av tiden från och med ordinarie partidistriktsårsmöte till och med dagen före nästa ordinarie partidistriktsårsmöte
Mom 3 Kallelse till partidistriktsårsmöte tillsammans med ~~och~~ erforderliga handlingar och underlag för beslut skall sändas till partidistriktsstyrelse, valda ombud och ersättare senast 2 veckor före årsmöte.	Mom 3 Kallelse med erforderliga handlingar och underlag för beslut skall sändas digitalt ~~senast två veckor före partidistriktsårsmöte~~ till partidistriktsstyrelse, valda ombud och ersättare. För ombud eller ersättare som saknar digital mottagning ska handlingar sändas per post Inbjudan till partidistriktsårsmöte sänds till samtliga medlemmar inom partidistriktet som har digital mottagning. Vid ordinarie partidistriktsårsmöte skall följande ärenden behandlas. 1. Val av funktionärer vid partidistriktsårsmöte 2. Godkännande av kallelse 3. Fastställande av föredragningslista 4. Fastställande av röstlängd 5. Partidistriktsstyrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse 6. Revisorernas berättelse 7. Fråga om ansvarsfrihet för partidistriktsstyrelsen 8. Fastställande av antalet ledamöter i partidistriktsstyrelsen, enligt § 9 mom 1 9. Val av ordförande och vice ordförande för partidistriktet

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	10. Val av halva antalet övriga ledamöter och eventuella ersättare i partidistriktsstyrelsen enligt § 9 mom 1 11. Val av val- och kampanjledare 12. Val av ~~två~~ revisorer ~~och två ersättare~~ enligt § 15 mom 3 13. Val av valberedning inför nästa ordinarie partidistriktsårsmöte enligt § 17 mom 1 14. Fastställande av arbetsordning för förberedelse av val av valberedning enligt § 16 mom 3 15. Val av ombud till Riksting enligt § 11 mom 3 16. Val av ombud till partifullmäktige enligt § 12 mom 2 17. Val av nomineringskommitté för landstings-/regionfullmäktigeval samt riksdagsval (väljs senast året före val) enligt § 18 mom 1 18. Val av ledamöter och ersättare till regionkommungemensamt organ om det inom regionkommun finns flera partidistrikt enligt § 29 19. Övriga förslag från partidistriktsstyrelsen 20. Motionsbehandling enligt § 8 mom 5 samt § 11 mom 5
Mom 4 Extra partidistriktsårsmöte hålls efter beslut av partidistriktsstyrelsen eller om revisorerna eller minst hälften av partiavdelningarnas styrelser skriftligen så begär. Extra partidistriktsårsmöte kan inte fatta beslut i annat ärende än det som angivits i partidistriktsstyrelsens beslut/skriftlig begäran om extra partidistriktsårsmöte. Kallelse till extra partidistriktsårsmöte sker enligt samma regler som till ordinarie partidistriktsårsmöte.	Mom 4 Extra partidistriktsårsmöte för bland annat fastställande av nästkommande års budget och verksamhetsplan bör hållas under hösten. Extra partidistriktsårsmöte bör hållas året före allmänna val för fastställande av valplan samt valsedlar till regionfullmäktige och riksdag.
Mom 5	Mom 5 Motion skall vara insänd till partidistriktsstyrelse senast fyra veckor

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Motionsrätt till partidistriktsårsmöte har röstberättigade ~~betalande~~ medlemmar, enligt § 24 mom 1, partiavdelningar och deras styrelser. Motion skall inlämnas till partidistriktsstyrelsen för beredning och behandlas av partidistriktsårsmöte. Mom 6 Yttrande- och förslagsrätt vid partidistriktsårsmöte har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem, enligt § 24 mom 1, inom partidistriktet. Rösträtt äger endast de av partiavdelningarna valda ombuden och partidistriktsstyrelsens ledamöter. Ledamot och ersättare i partidistriktsstyrelsen har dock inte rösträtt i fråga om ansvarsfrihet eller vid val av revisorer. Mom 7 Om partidistrikt inte hållit årsmöte inom föreskriven tid eller på annat sätt inte beaktat stadgarnas krav för årsmöte eller extra årsmöte, äger partistyrelsen rätt att ålägga partidistriktet att ånyo utlysa årsmöte eller extra årsmöte. Om detta inte sker inom två månader äger partistyrelsen rätt att kalla till årsmöte eller extra årsmöte.	före partidistriktsårsmöte, om ej styrelsen beslutat om kortare tid. Motion från partiavdelning eller dess styrelse undertecknas av styrelsens ledamöter. Med motion menas såväl motion ställd till partidistrikt som riksting. Partidistriktsstyrelsen skall i sitt yttrande även lämna förslag till beslut gällande huruvida motion skall gå vidare till riksting eller ej enligt § 11 mom 5 Mom 6 För ny medlem gäller vad som anges i § 25 mom 1
§ 9 **Partidistriktsstyrelsen** Mom 1 Partidistriktsstyrelsen är högsta beslutande organ mellan partidistriktsårsmötena. Mom 2 Partidistriktsstyrelsen består av ordförande, vice ordförande och minst fem (5) övriga ledamöter	Mom 2 Partidistriktsårsmötet avgör om styrelsen också skall innehålla ersättare.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Distriktspresidiet väljs för en tid av ett år. Övriga ledamöter väljs för en tid av två år, på så sätt att halva antalet väljs vartannat år. Därutöver är respektive associerade förbunds distriktsordförande ledamot i styrelsen med vice ordförande som ersättare.	Gruppledare för regionfullmäktigegruppen samt riksdagsledamot för valkretsen är ständigt adjungerad om de inte är ledamot eller ersättare av styrelsen. Styrelsen äger i övrigt rätt att besluta om adjungeringar till styrelsen och regler för dessa. För att äga rösträtt i styrelsen skall ledamot för associerat förbund vara medlem av Kristdemokratiska partiet. I det fall associerat förbund har verksamhet som omfattar flera partidistrikt och ordförande eller vice ordförande inte är ~~verksam~~ bosatt eller medlem av partiet inom aktuellt partidistrikt äger förbundets distriktsorganisations styrelse rätt att utse annan person som är ~~verksam~~ bosatt eller medlem av partiet i aktuellt partidistrikt.
Mom 3 Partidistriktsstyrelsen skall utifrån partidistriktsårsmötets fattade beslut och övriga antagna riktlinjer verkställa och leda partidistriktets verksamhet.	Mom 3 Partidistriktsstyrelsen ansvarar för: <u>Verksamhet</u> a) planera och leda distriktets verksamhet b) handha distriktets ekonomi c) förbereda ärenden som skall föreläggas partidistriktsårsmötet d) verkställa partidistriktsårsmötet beslut e) efter varje ordinarie partidistriktsårsmöte tas delegationsordning och reglemente fram som antas av den nyvalda partidistriktsstyrelsen f) efter varje ordinarie partidistriktsårsmöte fastställa arbetsordning, delegationsordning och reglemente för styrelsens och eventuellt utskottsarbete. g) Utse firmatecknare enligt § 15 mom 7 h) utse övriga erforderliga funktionärer för styrelsen, kassör, sekreterare, registeransvarig, kanslichef etc inom eller utom sig

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	i) där utöver utse inom eller utom sig andra erforderliga utskott och kommittéer samt ta fram eventuell arbetsordning för dessa j) verka för ökad anslutning till partiet k) tillse att de av partifullmäktige fastställda avgifter och sålda tjänster till partidistriktet inbetalas inom fastställd tid. l) främja studie- och utbildningsverksamheten inom partidistriktet m) anställa ombudsman. I de fall ombudsman saknas, utse inom eller utom sig distriktsorganisationssekreterare som ansvarar för ombudsmannens uppgifter n) bistå partiavdelningar i deras verksamhet o) i enlighet med de associerade förbundens stadgar utse representanter till respektive förbunds styrelse <u>Politik</u> p) ansvara för den regionpolitiska verksamheten I det fall regionrepresentation ej erhållits vara remissorgan gentemot regionkommunala förvaltningar q) fatta beslut i viktiga principiella regionpolitiska ärenden r) fastställa arbetsordning för det regionpolitiska arbetet s) tillsätta förhandlings- respektive nomineringsgrupp för nominering av indirekta uppdrag inom regionkommunen efter allmänna val enligt § 21 t) fatta beslut i fördelning av förtroendeuppdrag enligt § 21 u) om det inom en regionkommun finns flera partidistrikt skall ovan nämnda uppgifter, p-u, gällande regionpolitiska frågor fattas beslut om i ett regiongemensamt organ enligt § 30 <u>Valrörelse</u>

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	v) upprätta valplan och verksamhetsplan att föreläggas partidistriktsårsmöte för beslut w) förbereda val av nomineringskommitté att föreläggas partidistriktsårsmötet enligt § 18 löpande stödja nomineringskommittéernas arbete x) ombesörja att en väl fungerande kandidatnominering till riksdags- och regionval genomförs. Om det inom en regionkommun finns flera partidistrikt skall samordnad nominering genomföras enligt § 18 y) tillse att en effektiv och värdig valrörelse bedrivs inom verksamhetsområdet enligt §§ 18–21
Mom 4 Partidistriktsstyrelsen skall inom sig utse ett verkställande utskott.	Mom 4 Verkställande utskottet bör ej i antal ledamöter vara större än motsvarande halva partidistriktsstyrelsen. Verkställande utskottet skall a) handha den kontinuerliga ledningen av partidistriktets verksamhet b) verkställa partidistriktsstyrelsens beslut c) förbereda ärenden som skall föreläggas partidistriktsstyrelsen d) fastställa löne- och arbetsvillkor för anställd personal e) anställa övrig erforderlig personal f) vara valledning om inget annat beslutas av partidistriktsstyrelsen
Partiet	
§ 10 **Partiet** Kristdemokratiska partiets riksorganisation är en samverkan för samtliga partidistrikt och partiavdelningar i Sverige med uppgift att verka för en aktiv och effektiv partiverksamhet i hela landet.	
§ 11 **Riksting** Mom 1	Mom 1

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Rikstinget är det kristdemokratiska partiets högsta beslutande organ och fastställer övergripande styrdokument och stadgar, förrättar erforderliga val och behandlar motioner. Rikstinget är offentligt. Mom 2 Ordinarie riksting hålls första och tredje året mellan två ordinarie allmänna riksdagsval på tid och plats som fastställs av partistyrelsen.	Handlingsprogram och rapporter, inom ramen för övergripande styrdokument, kan fastställas av partifullmäktige eller partistyrelsen.
Mom 3 Rikstingets sammansättning är följande: 1. Partidistrikten har rösträtt och förslagsrätt med totalt 250 ombud samt därutöver lika många ersättare. Varje partidistrikt har två ombud i grund och därutöver proportionell andel av återstående ombud utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 per den sista december året före partidistriktsårsmötet ~~Varje partidistrikt har rösträtt med två ombud och två ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt 100-tal medlemmar inom partidistriktet per den sista december året före partidistriktsårsmötet~~ 2. Rösträtt har partistyrelsens ledamöter samt associerade förbunds ledamöter ~~representanter~~ i partistyrelsen 3. De associerade förbunden har, utöver ovan, var för sig rösträtt med fyra ombud och därutöver fyra ersättare. Ersättare för ombud tjänstgör i den ordning de blivit valda.	Mom 3 1. Den proportionella andelen av återstående ombudsplantser fördelas enligt heltalsmetoden (d´Hondts metod). Partistyrelsen fastställer ombudsfördelning senast den 15 januari. Partidistriktsombuds mandatperiod är ett år räknat från vecka 15 varvid ombud och ersättare ska vara registrerade i medlemsregistret. 3. Associerade förbundens ombuds mandatperiod avgörs av respektive förbunds stadgar. De associerade förbundens ombud skall vara medlemmar av kristdemokratiska partiet. Valda ombud och ersättare för associerade förbund skall vara registrerade senast fem veckor före riksting.
Mom 4 Kallelse till riksting och erforderliga handlingar skall sändas till partistyrelse, valda ombud och	Mom 4 Kallelse och erforderliga handlingar sänds digitalt till partistyrelse och valda ombud och ersättare samt associerade förbunds

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
ersättare samt associerade förbunds ombud och ersättare, senast 4 veckor före riksting.	ombud och ersättare ~~senast fyra veckor före riksting.~~ Valt ombud och ersättare kan till självkostnadspris begära handlingar per post. Vid ordinarie riksting skall följande ärenden förekomma: 1. Val av funktionärer vid rikstinget 2. Godkännande av kallelse 3. Fastställande av föredragningslista och arbetsordning för rikstinget 4. Fastställande av röstlängd 5. Partistyrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse för tiden från förra ordinarie riksting. 6. Revisorernas berättelse 7. Fråga om ansvarsfrihet för partistyrelsen 8. Val av ordförande samt förste och andre vice ordförande för partiet enligt § 15 mom 2 9. Val av övriga ledamöter i partistyrelsen 10. Val av ersättare till partistyrelsen 11. Val av ~~minst två~~ revisorer ~~och två ersättare samt en auktoriserad revisor~~ enligt § 15 mom 3 12. Val av valberedning för tiden intill nästa ordinarie riksting enligt § 16 mom 1 13, Val av beredningsgrupp för framläggande av förslag till valberedning enligt § 16 mom 3 14. Förslag från partistyrelsen 15. Motionsbehandling enligt§ § 11 mom. 5
Mom 5 Motionsrätt till riksting har betalande medlemmar, enligt § 24 mom 1, samt partiavdelningar, partidistrikt och deras styrelser. Motion bör behandlas av partiavdelnings årsmöte och sänds därefter till partidistriktet. Motion behandlas av partidistriktsårsmöte och sänds vidare med yttrande till partistyrelsen. Partidistriktets förslag till beslut skall följas av motivering.	Mom 5 Motion med yttrande till riksting eller partifullmäktige skall vara partistyrelsen tillhanda senast vecka 16 det år riksting anordnas och senast åtta (8) veckor före partifullmäktige det år riksting ej hålls. För att en motion till riksting ska sändas vidare för behandling på riksting, oavsett om motionen vunnit bifall eller fått avslag, ska partidistriktsårsmöte med minst 1/3 av ombudens röster så besluta, Motion som ej

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Motioner gällande organisationsfrågor hanteras på samma sätt, men tillställs och behandlas årligen av ordinarie partifullmäktige, se § 13 mom. 6. Vad som avses med organisationsfrågor avgörs av partistyrelsen. Härutöver har associerade förbunds årskonferenser och förbundsstyrelser motionsrätt. Mom 6 Yttranderätt vid rikstinget har varje röstberättigad ~~betalande~~ medlem av partiet, enligt § 24 mom 1. Förslagsrätt och rösträtt har tjänstgörande ombud enligt mom 3 samt tjänstgörande mötesordförande. Ledamot och ersättare i partistyrelsen har dock inte rösträtt i fråga om ansvarsfrihet och val av revisorer. Mom 7 Extra riksting skall hållas när rikstinget, partifullmäktige eller partistyrelsen så beslutar, eller om minst hälften av partidistrikten så begär. Extra riksting kan inte fatta beslut i annat ärende än vad som angivits i beslutet om extra riksting. Kallelse till extra riksting sker enligt regler som anges i mom 4.	fått 1/3 av rösterna skall inkl. yttrande sändas för kännedom till partistyrelsen. Partidistriktsstyrelsen ska i sitt yttrande över motion även lämna förslag till beslut om motion skall gå vidare till riksting eller ej.
§ 12 **Partifullmäktige** Mom 1 Partifullmäktige är partiets högsta beslutande organ när riksting ej är samlat. Mom 2 1. Partidistrikten har yttrande, förslags- och rösträtt med totalt 65 ombud samt därutöver lika många ersättare Varje partidistrikt har ett ombud i grund och därutöver proportionell andel av	Mom 2 1. Den proportionella andelen av återstående ombudsplantser fördelas enligt heltalsmetoden (d´Hondts metod). Partistyrelsen fastställer ombudsfördelning senast den 15 januari.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
återstående ombud utifrån beräkningsunderlag enligt § 24 mom 4 per den sista december året före partidistriktsårsmötet ~~Varje partidistrikt har yttrande- förslags- och rösträtt genom ett ombud och en ersättare samt ytterligare ett ombud och en ersättare för varje fullt 500-tal medlemmar utifrån medlemsantalet per den 31 december året före partidistriktsårsmötet~~.	Partidistriktets ombuds mandatperiod är ett år räknat från vecka 15. varvid ombud och ersättare ska vara registrerade i medlemsregistret. Partidistriktets ordförande ska vara ombud. Övriga ombud och ersättare bör vara ledamot eller ersättare av partidistriktsstyrelsen.
2. Partistyrelsen har yttrande- förslags- och rösträtt genom sju (7) ombud och sju ersättare	2. Partistyrelsens ombuds mandatperiod utgörs av tiden från ordinarie partifullmäktige intill nästa ordinarie partifullmäktige
3. Associerade förbund har yttrande- förslags- och rösträtt genom två (2) ombud och två ersättare.	3. Associerade förbunds ombud äger förslags- och rösträtt förutsatt att respektive ombud är medlem av Kristdemokratiska partiet. Dess mandatperiod bestäms av respektive förbunds stadgar. Ombud och ersättare ska vara registrerade i röstlängd senast tre veckor före partifullmäktige. 4. Yttranderätt har ersättare, två representanter för ombudsmannaföreningen och två representanter för fackklubben samt övriga adjungerade. Närvarorätt har därutöver särskilt inbjudna. 5. Motionär (avseende organisationsmotion) har närvaro- och yttranderätt vid behandling av egen motion.
Ersättare för ombud tjänstgör i den ordning de blivit valda.	
Mom 3 Partifullmäktige har till uppgift att behandla principfrågor gällande partiets verksamhet, ekonomi, verksamhetsplanering samt principiella frågor gällande valrörelsen och former för valrörelsearbetet.	Mom 3 Partifullmäktige skall a) behandla principfrågor gällande riksorganisationens ekonomi samt fastställa budgetramar, fastställa medlemsavgift och principer för fördelning av dessa mellan riksorganisation och partiavdelning,

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	avsättning till valfond och avgifter för sålda tjänster b) behandla principfrågor gällande partiets verksamhetsplanering samt fastställa verksamhetsplan c) behandla principfrågor gällande partiets valrörelse genom att fastställa former för rådgivande medlemsomröstning, nomineringsriktlinjer samt central valplan. d) behandla motioner gällande organisationsfrågor enligt § 11 mom 5 e) behandla frågor som partistyrelsen eller enskilt ombud i partifullmäktige önskar ta upp. Förslag från ombud skall vara partistyrelsen tillhanda senast fyra veckor före partifullmäktige. f) vid ordinarie eller extra partifullmäktige välja nomineringskommitté för Europaparlamentsvalet enligt § 18 mom 1 samt fastställa valsedel till Europaparlamentsvalet enligt § 20 mom 4
Mom 4 Partifullmäktige hålls minst en gång per kalenderår efter kallelse från partistyrelsen. Därutöver då partistyrelsen så beslutar eller då minst hälften av partifullmäktiges ombud eller om revisorerna skriftligen så begär.	Mom 4 Ordinarie partifullmäktige skall hållas årligen före november månads utgång.
Mom 5 ~~Kallelse och erforderliga handlingar till partifullmäktige skall sändas till valda ombud.~~ Kallelse och erforderliga handlingar till partifullmäktige ska sändas senast två veckor före till valda ombud och ersättare.	Mom 5 Kallelse med erforderliga handlingar sänds digitalt till ombud och ersättare ~~senast två veckor före partifullmäktige.~~ Ombud kan begära handlingar per post. Vid partifullmäktige skall följande ärenden förekomma: 1. val av funktionärer 2. godkännande av kallelse 3. fastställande av föredragningslista 4. fastställande av röstlängd 5. motionsbehandling av organisationsfrågor 6. fastställande av budget och medlemsavgift för nästkommande år 7. fastställande av verksamhetsplan

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 6 För motioner och motionsrätt till partifullmäktige rörande organisationsfrågor gäller samma regler och tidsgränser som föreskrivs i § 11 mom 5.	8. fastställande av nominerings- och valplan senast året före allmänna val 9. övriga förslag från partistyrelsen 10. ev. förslag från enskilda ombud 11. val av nomineringskommitté för Europaparlamentsval (senast året före val) 12. fastställande av valsedel för Europaparlamentsvalet (valåret)
§ 13 **Partistyrelsen** Mom 1 Partistyrelsen är partiets högsta beslutande organ när riksting eller partifullmäktige ej är samlat. Mom 2 Partistyrelsen består av ordförande, förste och andre vice ordförande vilka utgör partipresidium. Fjorton (14) övriga ledamöter och sju (7) ersättare samt ordförandena i de associerade förbunden och en ersättare. Partipresidiet samt övriga ledamöter och ersättare väljs för en tid av två år Ersättarna tjänstgör i partistyrelsen i den ordning de valts in. Ersättarna för ordförandena i de associerade förbunden utses av respektive förbunds riksorganisation. Partisekreteraren, som utses av partistyrelsen, har yttrande- och förslagsrätt i partistyrelsen. Mom 3 Partistyrelsen skall utifrån av riksting och partifullmäktige fattade beslut, antagna planer	Mom 2 De associerade förbundens representanter skall vara medlemmar i Kristdemokratiska partiet. Gruppledare för riksdagsgruppen är ständigt adjungerad om denne inte är ledamot eller ersättare av styrelsen. Styrelsen äger i övrigt rätt att besluta om adjungeringar till styrelsen och regler för dessa. Mom 3 Partistyrelsen ansvarar för att:

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
och riktlinjer ~~samt~~ verkställa och leda partiets verksamhet. Mom 4 Partistyrelsen skall inom sig utse ett verkställande utskott och därutöver inom eller utom sig andra erforderliga utskott och kommittéer.	a) planera, leda och samordna partiets verksamhet b) inför varje verksamhetsår anta en arbets- och delegationsordning för styrelsen och övriga utskott och kommittéer utsedda inom eller utom styrelsen c) verkställa beslut fattade av riksting och partifullmäktige d) kontinuerligt informera organisationen om sina beslut och ställningstaganden e) handha riksorganisationens ekonomi f) utse firmatecknare enligt § 15 mom 7 g) förbereda ärenden som skall föreläggas riksting och partifullmäktige h) fatta beslut i viktiga principiella rikspolitiska frågor i) fatta beslut i viktiga principiella europaparlamentsfrågor j) i samråd med riksdagsgruppen, vid varje mandatperiods början, anta arbetsordning för det riksdagspolitiska arbetet k) i samråd med europaparlamentsgruppen, vid varje mandatperiods början, anta arbetsordning för europaparlamentsarbetet l) förbereda val av nomineringskommitté inför europaparlamentsval enligt § 18 mom 1 m) tillsätta förhandlings- respektive nomineringsgrupp för nominering av indirekta uppdrag efter allmänna val enligt § 21 n) utse och anställa partisekreterare o) fatta beslut om fördelning av rikspolitiska förtroendeuppdrag p) i enlighet med associerade förbunds stadgar utse representanter till respektive förbundsstyrelse

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
§ 14 **Verkställande utskottet** Mom 1 Verkställande utskottet består av partipresidiet samt minst två (2) övriga ledamöter. Mom 2 Verkställande utskottet skall utifrån partistyrelsens fattade beslut handha den kontinuerliga ledningen av partiets verksamhet.	Mom 1 Verkställande utskottet ska i antal ledamöter ej överstiga hälften av antalet ledamöter i partistyrelsen. Mom 2 Verkställande utskottet skall a) verkställa partistyrelsens beslut b) vara operativt ansvarig ledning för partiets verksamhet c) förbereda ärenden som skall föreläggas partistyrelsen. d) förbereda anställning av partisekreterare
Gemensamma bestämmelser	*Detta avsnitt är en gemensam skrivning för partiets olika nivåer avseende räkenskaper, redovisning och valberedning.*
§ 15 **Räkenskaper och revision** Mom 1 Räkenskapsåret omfattar kalenderår. Mom 2 Revisionen omfattar både verksamhet och förvaltning och följer kalenderår. Granskningen skall följa god revisionssed. Mom 3 Minst två revisorer och ~~två~~ eventuella ersättare för vardera partiavdelningen respektive partidistrikt skall väljas av partiavdelningsårsmöte respektive partidistriktsårsmöte. Två revisorer och två ersättare samt en auktoriserad revisor för riksorganisationen utses av rikstinget. Revisorernas mandatperiod är från ordinarie årsmöte/riksting intill nästa ordinarie årsmöte/riksting. Ansvarsutkrävandet avser också associerade förbundsledamöter i respektive nivås styrelse.	Mom 3 Överordnad nivå äger rätt att begära revisionskontroll. Om revision inte genomförs inom utsatt tid eller enligt god revisionssed äger överordnad nivå rätt att besluta att revision av verksamhet och förvaltning ska genomföras med dennes revisorer och med rätt att upprätta revisionsberättelse.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 4 *Partiavdelning och partidistrikt* Erforderliga handlingar avseende partiavdelning och partidistrikt skall överlämnas till respektive revisorer i så god tid att partiavdelningsstyrelse och alla medlemmar samt partidistriktsstyrelse och valda ombud kan delges bokslut och revisionsberättelse avseende verksamhet och förvaltning i samband med kallelse till årsmöte.	Mom 4 Revisorer ska ges möjlighet att följa partiavdelningens/partidistriktets och styrelsens verksamhet fortlöpande
Mom 5 *Partiet* Erforderliga handlingar avseende riksorganisationens verksamhet skall överlämnas till revisorerna så att partistyrelsen senast sista juni årligen kan delges bokslut och revisionsberättelse avseende verksamhet och förvaltning.	
Valda ombud och ersättare till rikstinget ~~Röstberättigade rikstingsombud~~ ska i samband med kallelse delges bokslut och revisionsberättelse avseende verksamhet och förvaltning de två senaste verksamhetsåren. Det år riksting ej hålls skall partifullmäktige delges handlingar avseende senaste verksamhetsåret. Partifullmäktige ska avlämna yttrande/förslag till rikstinget.	
Mom 6 Partiavdelning och partidistrikt ska utse kassör/kassaförvaltare.	Mom 6 Kassör bör vara ledamot av styrelsen, om inte skall kassör vara ständigt adjungerad till styrelsen. Om behov finns kan två eller flera partiavdelningar / partidistrikt ha gemensam kassör (se § 25, mom 1) Handhavande av föreningens ekonomi kan skötas av extern utförare/redovisningsbyrå ~~Handhavande av bokföring kan göras av extern utförare/redovisningsbyrå.~~
Mom 7 Respektive nivås styrelse ~~för partiavdelning och partidistrikt~~ utser firmatecknare ~~för~~	Mom 7 ~~Partiavdelning och partidistrikt skall utse tecknare av konto i bank. Vid årsomsättning~~

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
~~organisationen. Partistyrelsen utser firmatecknare för riksorganisationen.~~	~~överstigande 2 prisbasbelopp ska det vara minst två i förening.~~ Respektive styrelse ska utse firmatecknare. För tecknande av konto i bank ska det vara två (2) i förening vid årsomsättning överstigande två (2) prisbasbelopp. Rätten att teckna firma vid avtal med företag, inlämnande av skatte-, pensions- och försäkringsärende och kvittering av postförsändelser kan ske av en firmatecknare eller annan av styrelsen utsedd person.
§ 16 **Valberedning** Mom 1 *Partiavdelning* Vid ordinarie partiavdelningsårsmöte utses en valberedning bestående av ordförande och minst två (2) övriga ledamöter. *Partidistrikt* Vid ordinarie partidistriktsårsmöte utses en valberedning bestående av ordförande och minst fyra (4) övriga ledamöter. *Partiet* Vid ordinarie riksting utses en valberedning bestående av ordförande och åtta (8) övriga ledamöter. Ordförande väljs för en tid av två (2) år. Övriga ledamöter väljs för en tid av fyra (4) år, på så sätt att ordföranden och fyra ledamöter väljs vid varje ordinarie riksting. Mom 2 Valberedningen har att bereda de val som skall förrättas vid respektive årsmöte/riksting. Valberedningen har ansvar att fortlöpande följa respektive verksamhetsnivås arbete och inhämta synpunkter för val av styrelse och övriga funktioner från berörda medlemmar, partiavdelningar och partidistrikt.	Mom 1 *Partiavdelning* Ledamot av valberedningen bör ej vara ledamot av styrelsen. *Partidistrikt* Ledamot av valberedningen ska ej vara ledamot av styrelsen. *Partiet* Ledamot i valberedningen ska ej vara ledamot av styrelsen. Mom 2 Valberedningen skall a) för respektive nivå förbereda val av funktionärer vid årsmöte och vid riksting/partifullmäktige. b) för respektive nivå förbereda val av ombud till partidistriktsårsmöte, ombud till riksting samt partifullmäktige c) för respektive nivå förbereda val av styrelse

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 3 Nomineringsgrupp för förberedande av val av valberedning skall utses på partidistriktsårsmöte respektive riksting.	d) i sitt arbete föra samtal med nuvarande funktionärer~~/ förtroendevalda~~ och efterhöra synpunkter ~~samt~~ e) i sitt underlag ta hänsyn till olika etnisk bakgrund, kön, ålder, kompetens, erfarenhet, yrke, bostadsort, intressen etc. f) I sitt arbete tillämpa god föreningssed Valberedningens förslag skall för partiavdelnings- och partidistrikts årsmöte och riksting delges röstberättigade medlemmar / ombud senast då handlingar skall tillställas enligt §§ 4, 8 och 11. Mom 3 För partiavdelning lämnas förslag på ledamöter till valberedning vid partiavdelningsårsmötet. För partidistrikt skall en grupp av partiavdelningarnas ordförande inom partidistriktet utgöra nomineringsgrupp för val av valberedning. För partiet ska en beredningsgrupp lämna förslag på valberedning. Beredningsgruppen utses av rikstinget och utgörs av en grupp av alternerande distriktsordföranden i regionerna norr/mitt, ost/sydost samt syd/väst. [1] Information om vilka som utgör beredningsgrupp tillställs rikstingsombuden i samband med kallelse till riksting.
Nomineringar - valförberedelser	
§ 17 Riktlinjer Partifullmäktige har att upprätta plan och riktlinjer för partiets nominerings- och valförberedande arbete.	Varje partiavdelning och partidistrikt ska utifrån partifullmäktiges upprättade plan och riktlinjer utforma lokala och regionala planer.
§ 18 **Nomineringsförfarande**	

[1] Region norr/mitt är Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland, Dalarna, Gävleborg, Örebro, Värmland, Region ost/sydost är Gotland, Stockholm stad och län, Västmanland, Sörmland, Uppsala, Östergötland, Jönköping och Kalmar län. Region syd/väst är Kronoberg, Blekinge, Skåne, Halland och Västra Götaland.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 1 För nominering till kommunvalet skall partiavdelningens årsmöte tillsätta en nomineringskommitté. För nominering till regionfullmäktigeval skall partidistriktsårsmötet tillsätta en nomineringskommitté För nominering inom en regionkommun med mer än ett partidistrikt skall gemensam nominering genomföras. För nominering till riksdagsval skall partidistriktsårsmötet tillsätta en nomineringskommitté. För nominering till europaparlamentet skall partifullmäktige tillsätta en nomineringskommitté. Nomineringskommitté skall väljas årligen, eller senast året före val, vid årsmöte/partifullmäktige.	Mom 1 Respektive nivås styrelse förbereder val av nomineringskommitté att föreläggas årsmöte/partifullmäktige för beslut. De inom en regionkommun verksamma partidistriktsstyrelserna förbereder val av nomineringskommitté för val vid gemensamt regionårsmöte. De inom en regionkommun verksamma partidistrikten ska gemensamt utarbeta nomineringsriktlinjer för förberedelse och genomförande av nomineringsprocessen. För partidistrikt kan det vara samma nomineringskommitté för förberedelse av regionfullmäktigeval som för riksdagsval.
Mom 2 Medlemmar som uppfyller kraven i § 24 mom 1, styrelse i partiavdelning och partidistrikt samt styrelserna i de associerade förbundens lokal-distrikts- och riksorganisationer äger rätt att nominera kandidater till de allmänna valen samt europaparlamentsvalet.	Mom 2 Hur nominering kan utföras anges i respektive nivås nomineringsriktlinjer.
Mom 3 Nomineringsförslag skall för att kunna beaktas av nomineringskommittén vara insända på tid som fastställs av respektive styrelse.	
Mom 4 Alla medborgare som är valbara enligt lag till respektive val kan nomineras till rådgivande medlemsomröstning samt till slutlig valsedel. Rätt att nominera nya kandidater till valsedel föreligger fram till dess att fastställande sker vid årsmöte eller partifullmäktige.	Mom 4 Kandidat ska senast då slutlig valsedel rapporteras in till valmyndighet vara medlem av kristdemokratiska partiet och betalat medlemsavgift enligt § 24 mom 1 eller erlagt medlemsavgift för innevarande år samt undertecknat kandidatförsäkran ~~senaste tillsända medlemsavgift samt undertecknat kandidatförsäkran. Undantag från § 24 mom 1 för ny medlem~~.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
§ 19 **Rådgivande medlemsomröstning** Mom 1 En rådgivande medlemsomröstning genomförs bland partiets medlemmar inför de allmänna valen om respektive nivås årsmöte så beslutat. I medlemsomröstningen skall som kandidater delta de som blivit nominerade i enlighet med § 18 mom 2, samt de som nomineringskommittén därutöver för upp som kandidater. I händelse av om- eller extra val genomförs ingen medlemsomröstning. Mom 2 En rådgivande omröstning skall genomföras inför europaparlamentsvalen.	Mom 1 Partifullmäktige fastställer riktlinjerna för medlemsomröstningen. Medlemsomröstning genomförs genom att samtliga betalande partimedlemmar erbjuds att delta enligt § 24 mom 1. Medlemsomröstningen skall genomföras på sådant sätt att rösthemligheten kan garanteras. Röstlängd för medlemsomröstningen utgörs av registrerade betalande [2]medlemmar enligt § 24 mom 1 samt de som erlagt medlemsavgift för innevarande år senast fyra ~~två~~ veckor före omröstningen inleds. För medlemsomröstning till regionfullmäktige inom en regionkommun med mer än ett partidistrikt genomförs gemensam medlemsomröstning. Respektive partidistrikt ansvarar för medlemsomröstningens genomförande. Listan för medlemsomröstningen ska ha en bred sammansättning. Alla nominerade kandidater som gett sitt medgivande skall finnas med i medlemsomröstningen. Det rådgivande medlemsomröstnings-resultatet ska redovisas i enligt med de riktlinjer partifullmäktige fastställt, dock senast i samband med att kallelse sänds till nomineringsmöte. Mom 2 Partifullmäktige fastställer riktlinjerna för omröstning.

[2] ”betalande” = röstberättigad medlem enligt § 24 mom 1

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
I omröstningen skall som kandidater delta de som blivit nominerade i enlighet med § 18 mom 2, samt de nomineringskommittén därutöver fört upp som kandidater.	Röstlängd för medlemsomröstningen utgörs av registrerade betalande medlemmar enligt § 24 mom 1 samt de som erlagt medlemsavgift för innevarande år senast fyra ~~två~~ veckor före omröstningen inleds. ~~Rösträtt i omröstningen har ombud till partidistriktsårsmöte.~~ Medlemsomröstning sker digitalt ~~utifrån ovan fastställda riktlinjer.~~ Den rådgivande medlemsomröstningens resultat ska redovisas senast i samband med kallelse till partifullmäktige för fastställande av valsedel.
§ 20 **Fastställande av valsedel** Mom 1 Listor för val till kommunfullmäktige fastställs av partiavdelningsårsmötet. Mom 2 Listor för val till regionfullmäktige samt till riksdagsval avseende riksdagsvalkrets fastställs av partidistriktsårsmötet. För fastställande av listor till regionfullmäktige inom en regionkommun med mer än ett partidistrikt ska samordnad nominering och fastställande av valsedlar genomföras.	Mom 1 Om partiavdelning saknas i en kommun äger partidistriktets styrelse rätt att fatta beslut om valsedel till kommunfullmäktige I det fall en partiavdelning omfattar mer än en kommun kan partiavdelningens årsmöte delegera beslut och fastställa arbetsordning för fastställande av valsedel till medlemmar inom respektive kommun. Kallelse till sådant möte görs i enlighet med § 4 mom 5. Mom 2 Listor för regionvalkretsar kan, om partidistriktsårsmötet så beslutar, fastställas på valkretsvisa nomineringsmöten. Representationsrätten på dessa fastställs av partidistriktsårsmötet i samband med delegationsbeslut. Kallelse sker på samma sätt som till partidistriktsårsmöte § 8 mom 2. För regionkommun med mer än ett partidistrikt har regiongemensamma organet, § 30, att samordna nominering och fastställa riktlinjer för fastställande av listor till regionfullmäktige inom

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	regionkommunen. Fastställande av listor sker vid årsmöte, gemensamt eller var för sig. Eventuell rikslista för riksdagsvalet fastställs av partifullmäktige. Partifullmäktige beslutar om och formerna för eventuell rådgivande medlemsomröstning för rikslista Listor bör fastställas senast fyra (4) veckor innan sista dag för registrering till valmyndighet.
Mom 3 Listor vid om- eller extra val till något av de allmänna valen fastställs av partiavdelningsstyrelse respektive partidistriktsstyrelse med utgångspunkt från fastställd lista inför senast föregående allmänna val.	Mom 3 Eventuell rikslista i samband med om- eller extra val fastställs av partistyrelsen.
Mom 4 Lista för val till Europaparlamentsval fastställs av partifullmäktige.	Mom 4 Lista till Europaparlamentsvalet ska fastställas av partifullmäktige senast två veckor innan registrering av valsedel skall göras till valmyndigheten Mom 5 Kandidat på valsedel skall vara medlem av kristdemokratiska partiet och betalat medlemsavgift enligt § 24 mom 1 eller erlagt medlemsavgift för innevarande år samt undertecknat kandidatförsäkran senast då slutlig valsedel fastställs av partifullmäktige ~~rapporteras till valmyndigheten.~~
§ 21 **Efter allmänna val** Mom 1 För förhandling och nominering till indirekta förtroendeuppdrag som ledamöter i nämnder, styrelser och övriga organ efter allmänna val ska respektive nivås styrelse tillsätta en nominerings- respektive förhandlingsgrupp.	Mom 1 Särskild arbetsordning för beredning och hantering av förhandlingar, nomineringsprocess och beslut gällande indirekta val efter allmänna val ska antas av respektive nivås styrelse.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Förhandlings- respektive nomineringsgrupp väljs årligen. Mom 2 Nominering till och beslut om indirekta uppdrag som politiskt valda ledamöter i nämnder, styrelser och övriga organ görs av respektive nivås styrelse.	För förhandling och nominering inom en regionkommun med mer än ett partidistrikt skall en gemensam nominerings- respektive förhandlingsgrupp tillsättas med representant från varje inom området verksamt partidistrikt. Mom 2 Kommunal/regionråd utses av respektive nivås styrelse, efter samråd med resp fullmäktigegrupp.
Allmänna bestämmelser	*Här är ett antal frågor som är av gemensam karaktär, oavsett nivå i partiet*
§ 22 **Beslutsförhet** Mom 1 Vid årsmöte, partifullmäktige och riksting är församlingen beslutsmässig utifrån fastställt antal registrerade röstberättigade. Mom 2 Partiets olika styrelser, kommittéer och utskott är beslutsmässiga om minst halva antalet ledamöter deltar. Alla beslut av partiets olika organ skall, då inget annat anges i dessa stadgar, fattas med enkel majoritet med ordförandes utslagsröst vid lika röstetal. Mom 3 Vid tjänstetillsättning, nominering, personval samt fastställande av valsedel till allmänt val och europaparlamentsval sker beslut med acklamation. Om mer än ett förslag föreligger och röstberättigad medlem/ombud begär skall sluten omröstning genomföras. Vid lika röstetal avgörs val, ~~och~~ fastställande av valsedel och tjänstetillsättning genom lottning. Mom 4 För att ett ärende skall behandlas vid årsmöte, partifullmäktige eller riksting, skall ärendet vara berett av respektive nivås styrelse.	Mom 1 Årsmöte, partifullmäktige och riksting ska genomföras fysiskt eller helt digitalt. En kombination är ej tillåten. Vid digitalt möte bör mötespresidiet vara samlat på en plats. Mom 2 För styrelse, kommittéer eller utskott beslutar respektive nivås styrelse om villkor för deltagande på distans avseende närvarorätt, yttrande- och beslutsrätt.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
§ 23 **Kallelse och protokoll** Mom 1 Ordförande för respektive nivås styrelse, eller den som fått delegation, kallar till styrelsemöte. Extra styrelsemöte kan begäras om hälften av styrelsens ordinarie ledamöter eller valda revisorerna så begär. Extra styrelsemöte hanterar endast de ärenden som föranleder extra styrelsemöte.	Mom 1 Kallelse skickas digitalt senast en vecka före sammanträdet. Kallelse ska innehålla dagordning och erforderliga handlingar
Mom 2 Protokoll skall föras vid varje sammanträde	Mom 2 Ordförande ansvarar för att justerat protokoll skall delges styrelsens ledamöter och ersättare senast i samband med kallelse till ~~i god tid innan~~ nästkommande sammanträde. Arbetsordning för styrelse, kommittéer, utskott eller motsvarande reglerar på vad sätt protokoll skall vara tillgängligt för berörda ledamöter/ombud, ersättare och medlemmar.
Mom 3 Protokoll skall föras vid årsmöte eller motsvarande, såväl ordinarie som extra	Mom 3 Protokoll ska vara justerat - för partiavdelnings- och partidistrikts årsmöte senast en månad efter avslutat årsmöte - för partifullmäktige senast en månad efter avslutat partifullmäktige - för riksting senast två månader efter avslutat riksting Röstberättigad medlem/ombud har rätt att till protokollet avlämna muntlig eller skriftlig reservation eller protokollsanteckning. Anmälan om detta skall göras innan mötet avslutas. Protokoll skall finnas tillgängligt för röstberättigade medlemmar, ombud och ersättare för respektive möte
§ 24 **Rösträtt, yttrande, förslagsrätt och ombudsrätt**	

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Mom 1 Medlems rösträtt samt yttrande och förslagsrätt vid årsmöte/riksting kan endast utövas av betalande medlem. Undantag för hedersmedlemmar utsedda enligt § 3.	Mom 1 För att utöva rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt ska medlemsavgift erlagts och vara bokförd senast sista vardag året före eller senast sista februari för innevarande års avgift, dock senast fyra veckor före beslutstillfälle. För ny medlem ska medlemsavgift erlagts och vara bokförd senast fyra veckor före beslutstillfälle. För medlem som byter partiavdelning skall förflyttning vara registrerad senast fyra veckor före beslutstillfälle för att äga rösträtt-, förslag- och yttranderätt. Rösträtt vid årsmöte kan dock endast utövas vid ett ordinarie årsmöte.
Mom 2 Partiavdelnings och partidistrikts ombudsrätt vid årsmöte, partifullmäktige eller riksting upphör att gälla om inte föregående års fastställda avgifter vid årsmöte, partifullmäktige eller riksting erlagts till respektive beslutsnivå.	Mom 2 För partiavdelning eller partidistrikt gäller att de av partidistrikt eller partiet fastställda ekonomiska ramarna, genom valda ombud, är ett gemensamt åtagande varför respektive nivå har en skyldighet att betala för köpta tjänster och erlägga de avgifter som är gemensamt beslutade, för att erhålla rösträtt. Att inte ha deltagit i beslut vid partidistriktsårsmöte, partifullmäktige eller riksting ger inte rätt till undantag.
Mom 3 Röstning genom fullmakt är ej tillåten. Mom 4 Ombud jämte ersättare till partidistrikts årsmöte samt riksting och partifullmäktige beräknas utifrån antalet betalande medlemmar per den sista december året före årsmöte.	
§ 25 **Valbarhet** Mom 1	Mom 1

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Valbar till interna uppdrag för partiet är medlem av Kristdemokratiska partiet och som betalat medlemsavgift enligt § 24 mom 1. Mom 2 Valbar till indirekta förtroendeuppdrag i kommun/regionkommun eller nationellt är den som enligt lag är valbar och som är medlem av Kristdemokratiska partiet och betalat medlemsavgift enligt § 24 mom 1.	Medlem kan, om särskilda skäl föreligger, inneha ett internt uppdrag för partiet i annan partiavdelning/partidistrikt om denna partiavdelning/partidistrikt så beslutar. ' Mom 2 Om det i aktuell kommun/regionkommun inte finns partiavdelning skall den förtroendevalde vara medlem i angränsande partiavdelning. Mom 3 För ny medlem ~~som kommer från annat parti~~ förordas en prövningstid om sex månader innan funktionärs- eller förtroendeuppdrag tilldelas.
§ 26 **Jäv** Mom 1 Frågan om jäv gäller endast i handläggning av organisatoriska förvaltningsbeslut för partiet, ej vid handläggning av politiska beslut/ställningstaganden enligt § 5 mom 2 q) och § 9 mom 2 t) Mom 2 Den som är jävig i ett ärende i styrelsens arbete får inte delta eller närvara vid handläggning av ärendet. Mom 3 En förtroendevald eller tjänsteman är jävig om, - saken angår denne själv eller någon denne närstående och om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för denne själv eller dennes närstående eller - om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till dennes opartiskhet i ärendet. Mom 4 Uppstår skilda meningar om jäv skall omröstning ske i frågan. Den som beslutet berör får ej delta i beslutet. Vid lika röstetal	

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
gäller ordförandes utslagsröst. Sluten omröstning gäller ej i detta beslut. Mom 5 ~~Jäv i~~ För förtroendeuppdrag inom kommun, region och riksdag gäller jävsregler enligt lag.	
§ 27 **Medlems initiativ** Medlem som erlagt medlemsavgift enligt § 24 mom 1, äger rätt att inlämna förslag till styrelsen i partiavdelning, partidistrikt eller riksorganisation. Medlem äger rätt att nominera personer till interna uppdrag inom partiet eller för indirekta uppdrag i beslutande församling. Förslag, nominering, skall avse det geografiska området varinom medlemmen är registrerad.	Förslag/initiativ skall vara skriftligt och inkomma till styrelsen i så god tid att frågan kan beredas. Förslag/initiativ ska behandlas snarast möjligt.
§ 28 **~~Kommun/stadsdelsföreningar~~** **Underavdelning och nätverk.** Mom 1 Partiavdelning äger rätt att bilda ~~kommun-stadsdelsföreningar~~ underavdelningar för en begränsad geografisk del av kommunen eller avseende en kommun om partiavdelningen omfattar mer än en kommun. ~~Kommun- och stadsdelsförening~~ Underavdelning arbetar utifrån fastställda riktlinjer med återrapporteringsskyldighet till partiavdelningen. Mom 2	Mom 1 ~~Kommun- och stadsdelsförening~~ Underavdelning behöver ej vara juridiska personer. ~~Föreningen~~ Underavdelningen är en del av partiavdelningens verksamhet. Medlemmar i ~~kommun- och stadsdelsförening~~ underavdelningen är de registrerade inom det geografiska område som avses ~~föreningen avser~~. I det fall underavdelningen är en begränsad del av en kommun görs indelning utifrån lantmäteriets distriktsindelning För partiavdelning som omfattar mer än en kommun är principen om underavdelning tillämplig på så sätt att varje kommun inom partiavdelningen kan utgör en underavdelning. ~~*Principen om "kommun/stadsdelsförening" är även tillämplig i det fall en partiavdelning omfattar mer än en kommun, då resp kommun utgör en "kommundelsförening".*~~

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
Partiavdelning eller partidistrikt äger rätt att bilda nätverk omkring särskilt intresseområde. Nätverk har till uppgift att utveckla och förnya partiets politik inom sitt specifika område. Nätverk arbetar utifrån fastställda riktlinjer, med återrapporteringsskyldighet till partiavdelning respektive partidistrikt.	Mom 2 Nätverken är ej juridiska enheter, utan är en del av partiavdelningens eller partidistriktets verksamhet. Ett nätverk äger rätt att verka över hela partiavdelningens respektive partidistriktets geografiska område. Om nätverket önskar företräda eller uttala sig å partiets vägnar, ges mandat från den nivå var inom nätverket verkar. Medlem i nätverket kan de medlemmar vara som är registrerade inom aktuellt verksamhetsområde. Därutöver kan nätverket knyta till sig ej partianslutna invånare. De har dock inte besluts- eller uttalande rätt för föreningen. Underavdelning ~~Kommun- och stadsdelsförening~~ samt nätverk skall årligen till respektive styrelsen redovisa sin verksamhet samt inför varje nytt kalenderår förelägga ett förslag till inriktning/arbetsplan.
§ 29 **Tilläggsstadgar** Partiavdelning, partidistrikt eller samverkansorgan kan, då särskilda skäl föreligger, utforma tilläggsstadgar. Efter framställan från ovan fastställs tilläggsstadgar av partistyrelsen för att bli gällande.	För samverkansorgan inom en regionkommun med mer än ett partidistrikt (§ 7 mom 3) kan särskilda tilläggsstadgar upprättas för organisationen av verksamheten och ansvara för gemensamma uppdrag enligt § 9 mom 2 **Tillämpningsföreskrifter avseende Stockholm kommun och Gotland** Mom 1 Kristdemokraterna i Stockholms kommun äger rätt att ha undantag från bestämmelserna i § 4 mom 1 angående partiavdelning med tillämpning av § 7 mom 1 att i egenskap av en riksdagsvalkrets utgöra ett partidistrikt och med uppgifter i §§ 7-9.

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	Respektive kommunvalkrets eller annat område beslutat av partidistriktsstyrelsen, inom Stockholms kommun bildar partiavdelning i enlighet med uppgifter i §§ 4-6. Mom 2 Kristdemokraterna region Gotland äger rätt att ha undantag från § 4 mom 1 och § 7 mom 1 för att fullfölja såväl partiavdelningens som partidistriktets uppgifter. För kallelse till och röstberättigande vid årsmöte gäller det som anges i § 4 mom 5 och 6 men med möjlighet att hålla årsmöte enligt § 8 mom 1. I övrigt fullföljer de tillämpliga delar som i övrigt anges i §§ 4–9.
§ 30 **Samverkansorgan inom regionkommun** Mom 1 I det fall en regionkommun omfattar mer än ett partidistrikt skall ett samverkansorgan bildas mellan de berörda partidistrikten. Mom 2 Samverkansorganet leds av en ledning som minst skall bestå av tre (3) två (2) ledamöter och tre (3) två ersättare från vart och ett av partidistrikten Mom 3 Samverkansorganet fullföljer för de berörda partidistrikten de delar i § 9 mom 2 som avser uppgifter för det regionkommunala politiska arbetet.	Mom 2 Respektive partidistrikt utser representanterna vid respektive partidistriktsårsmöte. Regiongruppledare är ständigt adjungerad om denna inte är ledamot eller ersätter i samverkansorganet. Berörda partidistrikts styrelser antar utöver vad som anges i mom 3 delegations- och arbetsordning för samverkansorganet. Mom 3 Samverkansorganet skall: a) ansvara för den regionkommunala politiska verksamheten b) i de fall regionfullmäktigemandat ej erhållits vara remissorgan gentemot regionkommunala förvaltningar c) fatta beslut i viktiga principiella regionpolitiska ärenden d) fastställa arbetsordning för det regionkommunala politiska arbetet, som

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
	skall förankras i respektive partidistrikts styrelse samt regiongrupp. e) Ansvara för formerna av ev medlemsomröstning gällande regionvalet enligt § 19 mom 1 f) tillsätta förhandlings- respektive nomineringsgrupp för nominering av indirekta uppdrag inom regionkommunen efter allmänna val enligt § 21 g) fatta beslut i fördelning av förtroendeuppdrag inom regionkommunen i nära dialog med partidistriktens styrelser h) fatta beslut om hantering av regionkommunala partistöd.
§ 31 **Utträde ur partiet** Mom 1 Medlem kan på egen begäran begära utträde ur partiet. Utträde skall beviljas omgående utan krav på särskild motivering.	Medlem som på egen begäran begärt utträde ur partiet kan inte bli medlem på nytt i partiet förrän en tid av sex månader gått från begäran om utträde gjordes. Medlem som efter upprepade försök ej kan nås får avförs ur medlemsregistret och betraktas som utträde på egen begäran.
§ 32 **Uteslutning av medlem** Mom 1 Medlem, som bryter mot partiets stadgar eller som genom sitt uppträdande skadar partiets anseende och varumärke, kan uteslutas ur partiet. Medlem som agerar på ett sätt som skadar förutsättningarna för partiets interna arbete kan uteslutas. ~~Begäran om uteslutning väcks av partiavdelning varefter den överlämnas till partidistriktet som avger yttrande varefter frågan förs upp till partistyrelsen som efter hörande av partiavdelning och partidistrikt fattar beslut.~~ ~~Partidistrikt äger genom partidistriktsstyrelse~~	Mom 1-3 Uteslutningsärenden skall hanteras i enlighet med "god föreningssed": • Partiet är skyldig att ingripa mot medlem som skadar partiet och dess verksamheten. • Uteslutning av medlem får ej ske godtyckligt. Bedömningarna ska vara likvärdiga • Uteslutning ska ske på ett rättssäkert sätt och under ordnade former och utifrån skäl som är legitima • Skäl för uteslutning sker utifrån vad som anges i mom 1 och formerna för uteslutningen utifrån vad som anges i mom 2 och 3

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
~~rätt att till partistyrelse initiera fråga om uteslutning. Partistyrelsen beslutar efter hörande av partidistriktet.~~ ~~Partistyrelsen äger rätt att på eget initiativ uppta och besluta i uteslutningsärende~~. Mom 2 Begäran om uteslutning väcks av • partiavdelningens styrelse varefter den överlämnas till partidistriktets styrelse som avger yttrande och översänder ärendet till partistyrelsen för beslut • Partidistriktets styrelse varefter ärendet översänds till partistyrelsen för beslut. • Partistyrelsen Berörd partiavdelning och partidistrikt samt berörd person ska ges möjlighet att yttra sig innan partistyrelsen fattar beslut. Mom 3 Partistyrelsens verkställande utskott har rätt att suspendera berörd person från sitt medlemskap och därmed sina rättigheter enligt § 24 och § 25, intill dess partistyrelsen fattar beslut i ärendet. Mom 4 Medlem som uteslutits kan ej på nytt bli medlem förrän partistyrelsen har upphävt beslut om uteslutning.	
§ 33 **Ändring av stadgar och föreskrifter** Mom 1 För ändring av dessa stadgar krävs ett enhälligt beslut av ordinarie riksting eller två tredjedels majoritet av två på varandra följande riksting varav ett ordinarie. Mom 2 För ändring av föreskrifter i dessa stadgar krävs enkel majoritet vid ett ordinarie riksting, eller två tredjedels majoritet vid ett ordinarie	

Stadgar	Föreskrifter till stadgar
partifullmäktige, eller enkel majoritet vid två på varandra följande partifullmäktige varav ett ordinarie.	
§ 34 **Tolkningsföreträde och överprövning** **Mom 1** Partistyrelsen har tolkningsföreträde och äger rätten att tolka stadgarna mellan ordinarie riksting. Mom 2 Partistyrelsen äger rätt att vid särskilda samhällspåverkande händelser besluta om undantag från dessa stadgar. Mom 3 Medlem som önskar en överprövning av partiavdelnings eller partidistrikts stadgetolkning äger rätt att göra en anmälan till partistyrelsen för ställningstagande i frågan. Anmälan ska inkommit till partistyrelsen inom 30 dagar från den aktuella händelsen.	

Vid frågor kontakta parti- och riksdagskansli

Kristdemokraterna
Box 2373
103 18 Stockholm
Tel: 08-723 25 00
E-post: riks@kristdemokraterna.se
Hemsida: www.kristdemokraterna.se

KRISTDEMOKRATERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2021

K
D

Innehållsförteckning

Inledning **3**

1. Beredning och beslut **4**

1.1 Riksting 4

1.2 Partifullmäktige 4

1.3 Partistyrelse 4

1.4 Revisorer 4

1.5 Valberedning 4

2. Utskott, fasta råd och arbetsgrupper **4**

2.1 Verkställande utskottet 4

2.2 Kommun- och regionpolitiska rådet (KRP) 5

2.3 Arbetsgrupper 6

3. Organisation och utbildning **10**

3.1 Medlemmar 10

3.2 Partidistriktsorganisation 10

3.3 Parti- och riksdagskansliet 10

3.4 Organisationsutveckling och utbildningar 10

4. Politikutveckling och kommunikation **14**

4.1 Riksdagsgruppen 14

4.2 Politikutveckling 14

4.3 Sammanfattning av nya förslag och ståndpunkter som Kristdemokraterna presenterar och driver under 2021 15

4.4 Kommunikation 16

5. Internationellt **17**

5.1 Politiskt arbete i Europaparlamentet 17

5.2 Internationellt arbete 18

6. Kristdemokratiska rörelsen **19**

6.1 Kristdemokratiska Ungdomsförbundet 19

6.2 Kristdemokratiska kvinnoförbundet 22

6.3 Kristdemokratiska Seniorförbundet 26

6.4 Studentförbundet 30

6.5 Samhällsgemenskaps Förlag AB 32

6.6 Kristdemokratiskt Internationellt Center, KIC 32

Inledning

Verksamhetsåret 2021 har fortsatt präglats av pandemin, covid-19. Från årsskiftet drog en vaccinationskampanj i gång för att vaccinera befolkningen med förtur för äldre och riskgrupper.

Året har inneburit perioder med strängare restriktioner som sedan kunnat lättats i omgångar. Trots fortsatta begränsningar men tack vare ett påbörjat omställningsarbete föregående år har organisationen kunnat fortsätta driva på verksamheten i alla dess delar. Organisationen har anpassats efter pandemin och större delen av verksamheten har bedrivits på distans eller delvis digitalt genom så kallade hybridmöten.

Samarbetet mellan parti- och riksdagskansliet och partidistrikten har i allt väsentligt fungerat väl. Kontinuerliga avstämningar med partiombudsmän och flera konferenser med partidistriktsordföranden och partiombudsmän har varit viktiga för informationsöverföring och sammanhållningen.

Den 16 april genomfördes Kristdemokraternas kommun- och regiondagar digitalt med nästan 1000 deltagare. Arrangemanget kunde genomföras på ett sedvanligt sätt med både tal av partiledning och seminarier i mindre grupper.

Både Järvaveckan och Almedalsveckan ställdes om till helt digitala produktioner där partiet deltog i form av partiledartal.

Inför den 11 september, ett år innan valet, hölls en valledarutbildning samt ett partiledartal i Hjo. Veckan avslutades på topp med en digital konferens den 11 september för alla medlemmar i syfte att ladda upp inför det stundande valåret. I mer än hälften av landets partiavdelningar arrangerades samlingar för delta i den nationella webbsändningen men också för att mötas och samtal om partiavdelningens arbete inför valet.

Den 15 oktober kunde partifullmäktige samlas fysiskt i Stockholm för att besluta om budget och verksamhetsplan samt motionshantering av organisationsmotioner till rikstinget 2021, beslut om riksnamn inför valsedeln 2022 samt behandling av kriminalpolitiskt handlingsprogram.

Till vår stora glädje kunde även partiets 53:e riksting även hållas fysiskt. Denna gång i Norrköping. Det var ett storslaget riksting på många sätt. Vi var nästan 800 deltagare och slog rekord i antalet motioner, över 500 motioner hade skickats in till årets riksting. Rikstinget behandlade även partistyrelsens sjukvårdsproposition.

Sammanfattningsvis har rörelsen varit vid gott mod trots ett oroligt världsläge med pandemi och restriktioner. Det är ett parti som efter verksamhetsåret 2021 är laddat för att ta sig an en valrörelse och som hungrar efter en ny regering.

Ebba Busch
Partiordförande

Peter Kullgren
Partisekreterare

1. Beredning och beslut

1.1 Riksting

Kristdemokraterna hölls den 12–14 november 2021 på Louis De Geer Konsert & Kongress i Norrköping, nästa kongress hålls hösten 2023.

1.2 Partifullmäktige

Partifullmäktige består av representanter från, partidistrikt, partistyrelse samt associerade förbund. Ordinarie partifullmäktige hölls den 15 oktober 2021 i Stockholm. Partifullmäktige beslutade om budget och verksamhetsplan samt motionshantering av organisationsmotioner till rikstinget 2021. Vidare beslutade partifullmäktige om riksnamn inför valsedeln 2022 och kriminalpolitiskt handlingsprogram.

1.3 Partistyrelse

Partipresidiet samt övriga partistyrelseledamöter väljs för en tid av två år. Partistyrelsen består, utöver partipresidiet, av fjorton ordinarie ledamöter och sju ersättare.

Ordförandena för de tre associerade förbunden har varsitt ordinarie mandat i partistyrelsen samt en ersättare som utses av respektive förbund. Partistyrelsens hela sammansättning framgår av bilaga 1 (personbilaga). Partistyrelsen har haft elva (11) protokollförda sammanträden under året.

1.4 Revisorer

Revisorer under verksamhetsåret 2021:
Ordinarie: Wimar Sundeen, Kerstin Rossipal och Pernilla Varverud (auktoriserad revisor, Grant Thorton), auktoriserad revisor

Ersättare: Per-Olof Hermansson och Marcus Jonasén (Grant Thornton) auktoriserad revisor

1.5 Valberedning

Valberedningens sammansättning under 2021:

Ordförande: Torsten Larsson
Ledamöter 2019–2021: Michael Stjernström, Hans-Inge Smetana, Eva Esberg och Lars-Axel Nordell (fyllnadsval)

Ledamöter 2019–2023: Sofia Isaksson, Sofia Damm, Kalle Bäck och Eva von Wowern.

2. Utskott, fasta råd och arbetsgrupper

2.1 Verkställande utskottet

Verkställande utskottet (PSVU) ansvarar för den kontinuerliga ledningen av partiets verksamhet samt förbereder ärenden som ska föreläggas partistyrelsen.

Verkställande utskottet har utgjorts av: Ebba Busch (ordförande), Jakob Forssmed, Bengt Germundsson, Ella Bohlin, Andreas Carlson, Liza-Maria Norlin och Hans Eklind. Efter rikstinget 2021 ersattes Ella Bohlin av Erik Slottner.

Adjungerade: Partisekreterare Peter Kullgren, Bitr. partisekreterare Robert Lisborg, Stabschef Tobias Karlström, Chef för politikavdelningen Natasa Ristic Davidson och sekreterare Diana Ayoub.

2.2 Kommun- och regionpolitiska rådet (KRP)

Ledamöter i rådet har under 2021 varit: Bengt Germundsson (ordförande), Maria Nilsson (vice ordförande), Anders Lundström, Björn-Ove Björk, Erik Nilsson, Hans Jarstig, Marcus Jonsson, Sara Lidqvist och Veronica Kerr. Sofia Modigh ersattes under året av Daniel Braw.
KRP har haft sju sammanträden under 2021 och en dygnskonferens.

Politikutveckling
Under året har KRP varit aktiv i utvecklingen av kommun och regionpolitik. Fokus har varit att ta fram ett valprogram för kommun- och regionpolitik som underlag och inspiration för våra lokala och regionala politiker.

Kommun- och regionpolitiska dagar
De kommun- och regionpolitiska dagarna genomfördes digitalt på grund av pandemin. Nästan 1000 deltagare den 16-17 april. Förutom gemensamma program genomfördes ett 10-tal seminarier under lördagen.

Ledningsdagar
KRP har bjudit in kommunalråd, regionråd, gruppledare, politiska sekreterare och ombudsmän till ledningsdag vid fyra tillfällen under 2021.

Kommun- och regionledningsdag, KRP 27 jan
Under årets första ledningsdag lyftes en rad ämnen. Så blev det färre mottagare av försörjningsstöd i Markaryds kommun, Covid och vaccination.

Kommun- och regionledningsdag KRP 26 maj
Temat för ledningsdagen var framtidens vård och äldreomsorg, kompetensförsörjning, arbetsvillkor och ”heltidsresan”. Gäster var vårdförbundets förbundsordförande Sineva Ribeiro och Kommunals förbundsordförande Tobias Baudin som fick möjlighet att ge sin bild av dagens tema.

Kommun- och regionledningsdag, KRP 15 sept
Temat för ledningsdagen var medborgardialog, interndebatt och kommande valrörelse. Medverkade gjorde partiets KSO och RSO.

Kommun- och regionledningsdag, KRP 18 nov
Temat för dagen var missbruksproblematik och beroendesjukdom. Medverkade gjorde ett antal forskare. För första gången genomfördes Ledningsdagen som hybridmöte med ca 60 personer på plats och 50 personer med digitalt.

SKR-gruppen
Partigruppen har sedan valkongressen 19 mars bestått av 21 direkta uppdrag inom SKRs beredningar, delegationer eller förbundsstyrelse. Därutöver har partiet drygt 10-talet indirekta uppdrag genom SKR. Under 2021 tillskapades i SKR två ytterligare beredningar Postpandemi och hållbar Omställning. Gruppledare för SKR-gruppen har varit Bengt Germundsson som ordinarie ledamot i förbundsstyrelse. Ella Bohlin som varit bitr. Gruppledare ersattes under året av Désirée Pethrus. Från och med 2019 är SKL styrt av en Alliansmajoritet.

SKR-gruppen träffas till gruppmöte i princip varje månad i samband med förbundets beredningssammanträden. Vid dessa gruppmöten har förutom sedvanliga ärenden för beredningarna också tagits upp aktuella sakpolitiska frågor där vi som parti har behov av att stämma av frågorna och ge en färdriktning till kommun- och regionföreträdare.

Samverkan mellan Riksdagsgruppen och SKR-gruppen fungerar mycket bra med informationsutbyte i samband med SKR-gruppens möten där företrädare från riksdagens utskott medverkar.

Ledamöter i SKRs direkta beredningar och delegationer: (inom parentes, ersättare)

Beredningen för demokratifrågor	Jan Utbult
Beredningen för E-samhället	Liza-Maria Norlin
Beredningen för internationella frågor	Birgitta Sacredeus
Beredningen för kultur och fritid	Conny Brännberg (Elisabeth Kihlström)
Beredningen för primärvård och äldreomsorg	Mia Frisk (Lars Thunberg)
Beredningen för Samhällsbyggnadsfrågor	Erik Slottner (Anniki Oscarsson)
Beredningen för socialpolitik och individomsorg	Ella Kardemark (Eva-Britt Sjöberg)
Beredningen för tillväxt och regional utveckling	Andreas Sturesson (Behcet Barsom)
Beredningen för utbildningsfrågor	Marlene Jörhag (Jonas Segersam)
Förhandlingsdelegationen	Anders Sellström
Sjukvårdsdelegationen	Jimmy Loord (Malin Gabrielsson)
Revisonsdelegationen	Annelie Sundling
Arbetsutskottet / förbundsstyrelsen	Bengt Germundsson (Désirée Pethrus.)
Beredningen för Hållbar utveckling (from nov)	Linnea Haggren
Beredningen för postpandemin (from nov)	Per Einarsson

Mandatperioden för SKR-gruppen är fram till SKRs valkongress mars 2023.

Sekretariat
För KRP-rådets och SKR-gruppens arbete finns ett sekretariat bestående av Håkan Stålbert, organisationssekreterare och Jan Fjellstedt politiskt sakkunnig.

2.3 Arbetsgrupper

EPP-arbetsgrupper

EPP Political Assembly
Ledamot: Sara Skyttedal + ersättare: David Lega

EPP Arbetsgrupp 1 European policy
Ledamot: Sara Skyttedal + ersättare: Sofia Damm

EPP Arbetsgrupp 2 Economic/Social
Ledamot: Hans Eklind + ersättare: David Sikström

EPP Arbetsgrupp 3 Enlargement
Ledamot: Filip Haugland + ersättare: Edvard Agrell

EPP working group 4 om foreign policy
Ledamot: David Lega

Tjänstemän: Dag Elfström och Natalie Tegelberg

PS-Arbetsgrupper

Ekonomiskpolitisk rapport
Augusti 2020 - Maj 2021

Arbetsgrupp
Jakob Forssmed (ordf)
Sekreterare: Petra Noreback, tjänsteman Daniel Liljeberg

Förankringsgrupp
- Camilla Brodin
- Hans Eklind
- Hampus Hagman
- Sofia Damm

Referensgrupp
KRP: Erik Nilsson
SKR: Anders Sellström
KDU: Stefan Sarmes
KD Senior: Bo Grafström
KDK: Anna Lipinska

Jämställdhetspolitisk rapport
Augusti 2020 – Mars 2021

Arbetsgrupp
Desirée Pethrus (ordf)

Sarah Havneraas
Sekreterare: Natasa Ristic Davidson

Referensgrupp
KRP: Marcus Jonsson
SKR: Ella Kardemark
KDU: Destiny Näslund
KD Senior: Anne-Lie Sundling
KDK: (redan tillsatt i och med Sarah Havneraas)

Kriminalpolitiskt handlingsprogram
December 2020 – Maj 2021

Arbetsgrupp
Andreas Carlson (ordf.) Berörda utskottsansvariga riksdagsledamöter utgör självklara referenspersoner.
Till gruppen knyts tre tjänstemän från PRK: Henrik Hall, Christian Carlsson och Daniel Liljeberg.

Referensgrupp
SKR: Erik Slottner
KRP: Bengt Germundsson
KDU: Simon Attefall
KD Senior: Birgitta Nordvall
KDK: Aase Jönsson

Organisationsutredning
December 2020 – Juni 2021

Arbetsgrupp
Erik Nilsson, Kommunalråd (ordf)
Camilla Brodin, Riksdagsledamot
Fredrik Bergström, Politisk sekreterare
Per Högberg, Vice partidistriktsordförande
Maria Maric, Ombudsmannaföreningens ordförande
Christina Landoff, huvudsekreterare

Referensgrupp:
Samuel Dalevi - KDU
Lars O Molin - KD Senior
Christina Blom Andersson - KDK
George Emilson - Studentförbundet
Björn-Ove Björk - KRP
Hans-Inge Smetana - SKR

Angelica Lang - Ombudsmannaföreningen
David Gelinder - Politiska sekreterare kommun
Camilla Dukakis - Politiska sekreterare region

Sjukvårdspolitisk proposition
11 maj-24 september 2021

Arbetsgrupp
Acko Ankarberg Johansson (ordf)
Per Larsson
Anders Lundström
Per Einarsson
Ella Bohlin

Referensgrupp
KD Senior: Birgitta Södertun
KDK: Maud Ärlebrant
KDU: Edvin Bernhardsson
KRP: Björn-Owe Björk
SKR: Elisabeth Kihlström

Klimatpolitisk rapport
December 2020 –

Arbetsgrupp
Kjell-Arne Ottosson (ordf.)
Liza-Maria Norlin
Sekreterare: Jonathan Lindgren och Thomas Nordvall

Referensgrupp
SKR: Lars Thunberg
KRP: Anders Lundström
KDU: Samuel Bråse
KD Senior: Lennart Bondesson
KDK: Eva Wallin

Landsbygdspolitiskt handlingsprogram
Juni 2021 –

Ansvarig
Peter Kullgren (ordf.)

Sekreterare: Jonathan Lindgren

3. Organisation och utbildning

3.1 Medlemmar

Medlemsantalet den 31 december 2021 var 24 294 vilket är en minskning med 600 medlemmar jämfört med tidigare år. Sedan valåret 2018 är det en nettoökning med 2 946 medlemmar.

3.2 Partidistriktsorganisation

Partidistriktsordföranden och partiombudsmän framgår av bilaga 2–3 (personbilaga)

3.3 Parti- och riksdagskansliet

Parti- och riksdagskansli är organiserat i fyra avdelningar under ledning av partisekreterare Peter Kullgren.

Stab och press. Avdelningen leds av stab- och presschef Tobias Karlström. De stödjer partiledare och riksdagsgrupp i press- och stabsarbete. Enheten arbetar med presskontakter, tal, debattprepp, politikutveckling och omvärldsbevakning. Avdelningen innefattar 1 chef, 1 presschef, 3 pressekreterare, 1 talskrivare, 2 politiskt sakkunniga och 1 stabsekreterare.

Politikavdelningen Avdelningen leds av chefen för politikavdelningen Natasa Ristic Davidson och ansvarar för politiskt stöd till riksdagsgruppens kommittéer, riksdagsledamöterna samt partiledningen. Avdelningen ansvarar även för partiets breda politikutvecklingsarbete, brevsvar och väljarkontakter. Avdelningen består av 1 chef, 9 politiskt sakkunniga och 1 brevsvarare/gruppledningssekreterare.

Organisations- och administrationsavdelningen Avdelningen leds av biträdande partisekreterare och kanslichef Robert Lisborg. Avdelningen arbetar med frågor som rör information, organisation och administration. Avdelningen ansvarar bl.a. för information, kampanj, organisation, utbildning, arrangemang, HR-, ekonomi-, IT kansli och säkerhet. Avdelningen består av 1 chef, 1 chefssekreterare, 1 organisationschef, 1 organisationssekreterare, 6 organisationsutvecklare, 1 HR-specialist/Projektledare, 1 It-tekniker, 1 nätverkstekniker och 1 vaktmästare. En redovisningsbyrå arbetar tillsammans med partiet med redovisningstjänster.

Informationsavdelningen leds av Informationschef Fredrik Noreback och består av 1 informationschef, 1 projektledare, 1 kampanjstrateg, 1 kommunikatör och en digital kommunikatör.

Partistyrelsen utsåg Fredrik Noreback till valledare över valrörelsen 2022 vid sitt möte den 11 juni 2021.

3.4 Organisationsutveckling och utbildningar

Regional organisation

Den regionala organisationen med sex nationellt anställda organisationsutvecklare har varit igång i två år.

Den regionala nivåns och de regionala organisationsutvecklarnas uppgifter är:

- att öka samordningen av förtroendevaldas utåtriktade arbete och övrigt kampanjarbete
- att verka för tydlig organisationsutveckling
- att ansvar för att samordna regionala utbildningsinsatser
- vara en närvarande länk mellan nationell nivå och regional nivå

Syftet är:

- en säkrare, mer effektiv följsamhet och utförandeprocess i de beslut och planer partiet antar
- att den regionala organisationen skall vara ett nära stöd till partidistriktens arbete

- att utveckla organisationen till att bli än mer aktivt och göra mer utåtriktat arbete på lokal och regional nivå.

- Region norr: Västernorrland, Jämtland/Härjedalen, Västerbotten, Norrbotten (Ronja Strid)
- Region mitt: Dalarna, Gävleborg, Värmland, Örebro län (Christoffer Andersson)
- Region Öst: Stockholm stad och län, Uppsala län, Västmanland, Sörmland och Gotland (Anders Tholerud)
- Region Sydost: Östergötland, Jönköpings län och Kalmar län (Christina Landoff)
- Region Väst: Västra Götaland och Halland (Jakob Hallman)
- Region Syd: Skåne, Kronoberg och Blekinge (Mattias Grängzell tom maj. From maj vik Pia Lidwall)

Även 2021 blev ett år då vi fått ställa om i stället för att ställa in. Stora delar av året har all verksamhet fått hållas digitalt.

Pandemin har präglat arbetet så till vida att de digitala mötena har fortsatt och de fysiska träffarna har varit ytterst få. Som positiv konsekvens har den digitala mognaden blivit betydligt bättre och många uppskattar att inte behöva resa i samband med kortare möten.

De regionala organisationsutvecklarna tillsammans med partidistriktens ombudsmän har på ett föredömligt sätt hanterat situationen och genomfört planerade utbildningar och aktiviteter.

Organisationsutvecklarna har bygget upp nätverk med förtroendevalda och partifunktionärer. Det sker regelbundna avstämningar med partiombudsmän och med partidistriktens ordförande för att synkronisera och samordna verksamheterna.

Arbetsuppgifterna kopplade till den regionala organisationsmodellen i partiet är att vara en länk med samordnande funktion mellan riksorganisation, distriktet och partiavdelningarna. Arbetet sker på ett likartat sätt över hela landet.

Utbildning för nya medlemmar
Nya medlemmar erbjuds olika utbildningar (digitala). De sex regionala organisationsutvecklarna har tillsammans utformat välkomstträffar och fördjupade introduktioner. Först erbjuds de en välkomstträff under ca 45 minuter. Därefter erbjuds de en mer fördjupad introduktion. Den är uppdelad på tre tillfällen.

Det har erbjudits 4-6 ”ny medlemsträffar” per region under året och därtill 2-3 fördjupad introduktion.

Stora politikerskolan
Inför valet 2022 gav partifullmäktige direktiv om en bredare och djupare utbildning för kommande toppolitiker i de sex regionerna. Under året har denna genomförts. Det har varit ca 30 deltagare per region, totalt nästan 200 personer som tagit del av utbildningen. I region öste genomfördes en modifierad modell där ca 100 deltagare var med. Ämnen har varit allt från ideologi till retorik och framträdande till argument i vår politik. Många av de som deltog i utbildningen återfinns på valsedlar inför valet.

Satsning på nyckelpersoner/grupper
På lite olika sätt, beroende på förutsättningar och behov, har de regionala organisationsutvecklarna arbetet med att samla olika nyckelgrupper för såväl utbildning som viktigt nätverkande.

Satsningar har varit gruppledarträffar eller motsvarande tillsammans med KF-gruppledare och ledande politiker. Även särskild satsning på samtliga politiska sekreterare i kommun- och region har genomförts med nästan en träff per månad. Därutöver ämnesspecifika utbildningar och nätverk för nämndledamöter.

Utbildningar och träffar har fått genomföras digitalt – men har haft det goda med sig att många som annars inte skulle kunnat delta på grund av avstånd och tid nu kunnat delta. Det har skapat goda nätverk som kommer ha betydelse för valrörelsen och framtiden.

Genom den samordning som organisationsutvecklarna kunnat bidra med har nya mötesplatser kunnat skapas där det tidigare inte funnits något utbyte och samtal. De distriktsöverskridande arrangemangen har gett nya möjligheter till inspiration och erfarenhetsutbyte.

Satsning på utbildning och information om sociala media har varit ett återkommande inslag i utbildningar. Under året har alla partiavdelningar erbjudits möjlighet till information och utbildning om hur man kan skapa konton och jobba med sociala media för att bli effektivare inför valrörelsen.

Med hjälp av organisationsutvecklarna erbjöds alla partiavdelningar under hösten utbildningar regionvis i den nya plattformen KD-kampanj, ett verktyg för att skapa kampanjmaterial. Parallellt genomfördes också utbildning i partiets nya intranät KD-plus.

Utöver ovan nämnda har det inom varje region genomförts utbildningar inom bl.a. följande områden:

- Att vara partiavdelningsordförande
- Kassörsutbildning
- Nämndordförandeutbildning
- Utbildning för personer som är ordförande vid partidistriktens årsmöten
- Uppföljning av de nationella kommun- och regionledningsdagarna
- Ideologiutbildningar för förtroendevalda och funktionärer
- Att arbeta med sociala media.

Riksdagsledamotsbesök.
En uppgift har varit att samordna, planera och genomföra fler besök av riksdagsledamöterna till partidistrikt och partiavdelningar. Anders Tholerud, organisationsutvecklare i region öst, har haft ett speciellt ansvar för denna samordning och kontakt med riksdagsledamöter. Det har underlättat för många partiavdelningar att få besök oavsett om det är ett digitalt eller fysiskt besök. Detta arbete kommer att intensifieras inför valet.

Övrigt
Organisationsutvecklarna har också utvecklat nya former för utbildningar och aktiviteter utifrån de regionala behoven. De har bistått många partiavdelningar i arbetet att få i gång fungerande verksamhet. Genom detta stöd har partiavdelningar nu en fungerande styrelse och förutsättningar för att få fram kommunvalsedlar inför valet. Arbetet har skett i ett nära samarbete med partidistriktens ombudsmän eller organisationssekreterare.

Regelbundna samverkansmöten mellan partiombudsmän och partidistriktsledningar har hållits i de sex regionerna för att samordna verksamhet, klargöra behoven och gå genom vad som är på gång och vilka insatser som skall göras. Det handlar om att tydliggöra vem som gör vad.

Det är partiets fastställda verksamhetsplan och uppföljningen av denna som utgör riktlinjerna för arbetet i de sex regionerna.

Stora arrangemang

Inspirationsdag. Lördagen den 30 januari genomfördes en stor digital inspirationsdag. Moderator var Christina Landoff. Medverkade i övrigt var partiordförande Ebba Busch, partisekreterare Peter Kullgren och tjänstemän från parti- och riksdagskansliet. Ett spännande inslag var ”När vi styr” med fyra kommuner som presenterade sitt arbete; Ödeshög, Öckerö, Sävsjö och Laxå.

Kommun- och regionpolitiska dagar. Fredagen den 16 till lördagen den 17 april genomfördes en digital version av Kommun- och Regionpolitiska dagar. Totalt närmare tusen uppkopplade kristdemokrater. Temat var Välfärd. På lördagen genomfördes totalt 19 seminarier som uppföljning på temat Välfärd.

Almedalsveckan genomfördes digitalt vecka 27. Kristdemokraternas ”dag” var söndagen den 4 juli. Ebba Busch höll talet från riksdagens sammanbindningsbana som sändes på SVT Forum.

Ett år före valet. Lördagen den 11 september genomfördes ytterligare en digital konferens – Ett år före valet. Förmiddagen var en nationell sändning med fokus på kommande valrörelse. Partiledare Ebba Busch höll tal, information gavs om nya webbplattformarna KD-kampanj och KD-plus. Då det också var 30 år sedan Kristdemokraterna tog plats i Sveriges riksdag medverkade bl.a. Inger Davidson som var Civilminister i den första regeringen. Eftermiddagen arrangerade 150 av partiets partiavdelningar lokala arrangemang med fokus på kommande valrörelsen. Till dagen togs även ett flygblad fram med rubriken ”Sverige behöver en ny regering”. Detta delades ut i 100 000 exemplar.

Partifullmäktige hölls den 15 oktober i riksdagen. Ebba Busch höll ett offentligt hösttal via partiets Facebook. Ordinarie ledamöter var på plats medan ersättare följde fullmäktige digitalt.

Riksting Fredagen den 12 till söndagen den 14 november hålls årets Riksting i Norrköping. För första gången på nästan två år kunde ett fysiskt större arrangemang hålls. Nästan 800 deltagare kom till Norrköping varav 325 var ombud för sina partidistrikt. 500 motioner och en proposition behandlades förutom stadgejusteringar och val av partistyrelse. Festkvällen vara en av höjdpunkterna då bl.a två Alf Svenssonsplaketter delades ut till Per-Egon Johansson och Dan Ericsson, båda har varit partisekreterare och statssekreterare för partiet.

PDO- och PO-konferenser

Under året har det hållits fem konferenser, den 4 februari, 22–23 april, 28 maj, 21 oktober och 25–26 november. Samtliga konferensen hölls digitalt.

Den 7–9 september hölls en stor partiombudsmanna- och valledarkonferens i Vaxholm med femtio deltagare. Konferensen kunde hållas fysiskt. Detta var ”startskottet” för valrörelsen och genomgång av de närmsta tolv månaderna till valdagen 2022. Fredrik Noreback, central valledare, höll i konferensen.

Varannan onsdag träffas alla partiombudsmän, från september även alla distriktets valledare, till zoom-möte för genomgång av aktuella frågor och uppföljning av verksamheten. Under hösten har fokus varit på valrörelsen.

Övriga utbildningar och arrangemang

- Utbildningsdag för alla anställda i partiet, nationellt, regionalt och lokalt, hölls torsdag 16 januari – digitalt.
- Kommun- och regionledningsdag, KRP 27 januari - digitalt
- Kommun- och regionledningsdag, KRP 26 maj - digitalt
- Kommun- och regionledningsdag, KRP 18 september – kombo, digitalt och fysiskt
- Kommun- och regionledningsdag, KRP 24 november – digitalt

4. Politikutveckling och kommunikation

4.1 Riksdagsgruppen

Under 2021 bestod Kristdemokraternas riksdagsgrupp av 22 ledamöter. Partiet har en-två ordinarie ledamöter och flera ersättare i vart och ett av riksdagens utskott och i EU-nämnden. I Socialutskottet har partiet ordförandeposten genom Acko Ankarberg Johansson, i Justitieutskottet vice ordförandeskapet genom Andreas Carlson, i Civilutskottet vice ordförandeskapet genom Larry Söder samt i Trafikutskottet vice ordförandeskapet genom Magnus Jacobsson.

Under 2021 utgjordes riksdagsgruppens styrelse (gruppstyrelsen) av Andreas Carlson, gruppledare, Camilla Brodin, vice gruppledare, Jakob Forssmed, Acko Ankarberg Johansson, Hans Eklind och Mikael Oscarsson. Därtill var Ebba Busch ordförande för riksdagsgruppen. Adjungerade till gruppstyrelsens möten var under 2021 partisekreterare, sekreterare för riksdagsgruppen, biträdande partisekreterare och kanslichef, politikavdelningschef, stabschef, policyansvarig samt vid ekonomiska frågor gruppkassans kassör. Till gruppstyrelsens uppgifter hör bland annat att planera för riksdagsgruppens verksamhet samt att nominera ledamöter till statliga styrelser, nämnder och utredningar.

Riksdagsgruppen möts varje tisdag de veckor riksdagen sammanträder. Vid gruppmötena behandlas förslag från regeringen, vilka propositioner partiet ska lägga följdmotioner på, frågestunden i riksdagen och övriga ageranden. Vid behov tas aktuella ärenden i utskotten upp liksom övriga ärenden för behandling i kammaren. Andra aktuella politiska frågor diskuteras, information ges om partiärenden samt genomgång av genomslag i media.

Riksdagsgruppen bedrev under 2021 oppositionspolitik inom ramen för riksdagens arbete. Under den allmänna motionstiden och höstbudgettiden lämnade Kristdemokraternas riksdagsledamöter in 249 motioner. Av dessa är 5 partimotioner, 43 kommittémotioner samt 197 enskilda motioner. Dessutom har 4 flerpartimotioner lämnats in. Under 2021 har partiet även lämnat in vårbudgetmotion samt 117 följdmotioner med anledning av regeringens propositioner eller skrivelser. Ett stort antal av följdmotionerna avser de coronarelaterade extra ändringsbudgetarna.

4.2 Politikutveckling

Under 2021 fokuserades politikutvecklingsarbetet på riksnivå i huvudsak på att arbeta fram den jämställdhetspolitiska rapporten i mars, rapporten Århundradets vårdreform i april, rapporten Stoppa välfärdsbrottsligheten i maj, rapporten Ett starkare Sverige efter krisen i augusti, Kriminalpolitiskt handlingsprogram som antogs av partifullmäktige i oktober samt Sjukvårdspropositionen, antagen av rikstinget i november. Övriga större politikutvecklingsarbeten skedde i och med den ekonomiska vårbudgetmotionen samt höstbudgetmotionen. Ett stort fokus har under hela året varit på

coronarelaterade frågor. Ett flertal följdmotioner har också skrivits med anledning av regeringens extra ändringsbudgetar.

4.3 Sammanfattning av nya förslag och ståndpunkter som Kristdemokraterna presenterar och driver under 2021

Nedan följer en sammanfattning av viktiga beslut som Kristdemokraterna fattat och som på olika sätt drivs i riksdagsarbetet 2021.

Vårbudgetmotionen
I Kristdemokraternas vårbudgetmotion finns reformer för att ta Sverige genom krisen. I budgeten finns stora satsningar på personal i vård och omsorg som behöver fler kollegor och bättre villkor. Satsningar som skyddar jobben och värnar svenska företag som riskerar att gå under. Satsningar görs för att stötta civilsamhället. Kristdemokraternas budget innehåller bland annat tillskott för att förstärka nystartsjobben och ett dubbelt jobbskatteavdrag. Satsningar görs för att locka fler till vården för att ge möjlighet för återhämtning för befintlig vårdpersonal. Elevhälsan stärks liksom stödet till barnrättsverksamheter.

Budgetmotionen
I Budgetmotionen för 2022 "Hela Sverige ska fungera" presenterades kraftfulla förslag och satsningar för att stärka Sveriges ekonomi, skapa drivkrafter till jobb, möta uppskjuten vård och korta vårdköer, uthålligt förbättra äldreomsorgen, bryta brottsutvecklingen och stärka civilsamhället. Bland annat föreslås en nationell vårdförmedling för att garantera högkvalitativ vård i tid till alla, höjd medicinsk kompetens med fler sjuksköterskor i äldreomsorgen, sänkta skatter för att skapa fler jobb och bryta arbetslösheten samt stärkt åklagarväsende och fler poliser på gatorna. Större satsningar på att inrätta ett nationellt forskningsprogram på kvinnors hälsa och kvinnosjukdomar samt på förlossnings- och eftervården görs också. Sammantaget satsar Kristdemokraterna mer på välfärden än regeringen och dess stödpartier. I vår budgetmotion läggs 1 750 miljoner kronor mer på äldreomsorgen under 2022 och 1 650 miljoner kronor mer på vården.

Gemensam budgetreservation M/KD/SD
I en gemensam budgetreservation lyfte M/KD/SD kraftfulla satsningar för att bekämpa brottsligheten och vända utvecklingen i vården. Det blir fler vårdplatser och de första stegen mot nationell vårdförmedling. Med KD vid förhandlingsbordet syns även tydliga prioriteringar på familjen och landsbygden. Vi gör satsningar för mindre barngrupper, mer tid för att vara med barnen, mer pengar till civilsamhället och sänkt bränsleskatt. Reservationen vann riksdagens votering.

Jämställdhetspolitisk rapport
Kristdemokraterna har ändrat jämställdhetsdebatten i Sverige. För de flesta kvinnor handlar jämställdhet om att få god vård även när det är åkommor som bara drabbar kvinnor, om rättvisa pensioner, om att vara trygg både utomhus och i hemmet. Rapporten innehåller förslag i fyra huvudområden; vård, våld och övergrepp, familjeliv och arbetsliv samt kvinnors arbetsliv och ekonomi.

Rapporten Århundradets vårdreform
Rapporten föreslår statligt ansvar för sjukvården, statlig finansiering för sjukvården, att avskaffa direktvalda politiker på regionnivå samt om sex professionellt ledda sjukvårdsområden.

Rapporten Stoppa välfärdsbrottsligheten
Rapporten innehåller förslag som syftar till att stoppa kriminalitet mot vår välfärd och tar upp kriminella nätverk som utnyttjar välfärden för sin egen vinning till stora kostnader för det allmänna.

Rapporten Ett starkare Sverige efter krisen
Rapporten innehåller politik för fler jobb och företag, breddat ägande och offentlig ekonomisk hushållning. Rapporten syftar till att minska problem och utmaningar med arbetslöshet, permitteringar i pandemins spår och en växande ohälsa.

Kriminalpolitiskt handlingsprogram
Handlingsprogrammet som antogs av partifullmäktige i oktober innehåller förslag om en straffrättsreform, straffskärpningar mot gängkriminella, vardagsnära brottslighet, åtgärder mot sexualbrott, brottsoffer och brottsförebyggande arbete.

Sjukvårdsproposition
Propositionen antogs av rikstinget i november 2021. Den beskriver motiven för förslagen i Århundradets vårdreform och innehåller förslag om utredningar som ska göra reformen, hur ansvar och finansieringen av det regionala utvecklingsansvaret bäst hanteras samt en utredning om att förtydliga patientens ställning.

4.4 Kommunikation

Inledning
Även 2021 var ett år då planeringen kastades omkull i takt med att coronapandemin påverkade både samhälle och den interna organisationen allt mer. Vissa planerade kommunikationsinsatserna fick ställas in, men mycket skedde digitalt.

Internkommunikation
Facebookgruppen KD tips och idéer fortsatte växa, om än i något lugnare takt. Gruppen samlar över 2000 av partiets medlemmar och har fortsatt ett aktivt flöde.

Under våren, ungefär en gång i månaden, anordnades digitala seminarium som en del i att stärka internkommunikationen. Under hösten erbjöd Informationsavdelningen digitala lunchseminarier för de som arbetar med digital kommunikation i olika delar av partiet.

Interna medlemsmail har fortsatts att skicka ut i princip varannan vecka under hela året (med uppehåll över sommaren. Arbetet med att få in månadsgivare och givare har fortsatt under året, både i den interna och externa kommunikationen.

Informationsavdelningen har också vid ett flertal tillfällen under året varit en del i digitala utbildningsträffar pratat om sociala medier, kampanjarbete och internkommunikation.

Under året lanserades också partiets nya intranät KD plus samt en digital kampanjplattform för hela partiet med verktyg och resurser kallad KD kampanj.

Kampanj
Arbetet med kampanjperioder (vår, sommar, skolstart, höst och vinter) har fortsatt även detta år. Kampanjhandledning med såväl tips, fördjupning och bakgrundsmaterial har skapats inför kampanjstarterna men även detta arbete har påverkats av pandemin och mycket av kampanjarbetet har behövt ske digitalt då andra vägar att nå ut varit stängda.

Vidare har det under året pågått kampanjaktiviteter för att locka nya medlemmar även om detta mestadels bedrivits digitalt.

Arbetet med att uppdatera bilddatabasen, som numera finns på KD kampanj, fortlöper och är en hjälp i det dagliga kampanjarbetet.

Sociala medier

Partiets närvaro i sociala medier har under året stärkts. Inte minst genom satsningen på Youtube. Samtliga sociala medier påvisar tillväxt men partiledarens Instagram sticker ut och är fortsatt den enskilt största kanalen.

Under hösten inleddes dessutom ett arbete med att synliggöra partiet plattformen Tik Tok.

Partiets finns nu på Facebook, Instagram, Youtube, Tik Tok samt även på Linkedin om inte så aktivt på den senare.

Pressarbetet
Kristdemokraternas pressavdelning leddes mellan januari och juni av Sabina Jansson Bernhardsson. Under juli till december leddes arbetet av tf. Presschef Joel Apelthun.

Pressavdelning har till uppgift att stötta partiledningen och riksdagsledamöter kring deras pressaktiviteter. Huvuddelen av arbetsuppgifterna rör debattartiklar, intervjuer, förberedelser inför medieframträdanden, pressmeddelanden, pressträffar, ramartiklar, krishantering och mediala insälj. Varje vecka under riksdagsgruppens veckomöte hålls en mediegenomgång för ökad medvetenhet kring medieläget.

2021 var precis som året dessförinnan ett speciellt år då coronapandemin präglade hur vi kunde arbeta, pressavdelningen fick ställa om och har arbetat digitalt på distans med digitala lösningar. Under början av året var telefonintervjuer och uppkoppling med video mot Tv-studior vardag.

Av den totala mediexponering under året har 73% handlat om partiledare Ebba Busch, 4 % Andreas Carlson & 4 % Jakob Forssmed.

Utöver Coronapandemin som tog stort fokus under året präglades medierapporteringen av stort antal skjutningar och rapporter om eskalerande gängbrottslighet. Regeringskrisen under sommaren där V hotade med att fälla på marknadsshyror fick stort fokus. Även partiledarbytet från Stefan Löfven till Magdalena Andersson dominerade medierapporteringen under hösten. För Kristdemokraternas del fick vi stort genomslag kring att vi lyckades få igenom statsbudgeten tillsammans med M & SD. Rikstinget i Norrköping genererade mycket fin uppmärksamhet kring partiet, inte minst kring trygghetsfrågor och vårt nya landsbygdsfokus. Partiledarens pågående hustvist och förtalsanmälan kopplat till den fick såklart stort utrymme i media under året.

5. Internationellt

5.1 Politiskt arbete i Europaparlamentet

2021 dominerades av distansarbete i Europaparlamentet, och nya arbetsformer bestående av distansvoteringar med mera. Sara Skyttedal var under första halvåret mammaledig, och även David Legas vardag under 2021 präglades i hög grad av småbarnsbestyr.

Det stora sakpolitiskt som hände i EU-bubblan under 2021 får sägas vara EU-kommissionens FitFor55-paket som presenterades i juli månad, som syftar till att skapa styrmedel för att nå unionens antagna klimatmål.

Sara var som sagt mammaledig under första halvåret av 2021. Under andra halvan har hennes arbete riktat in sig på ett antal sakfrågor. Det gäller exempelvis handeln med utsläppsrätter (EU ETS) där hon i förhandlingarna i Industriutskottet företräder EPP-gruppen, och frågan om Schengenssamarbetets övervakningsmekanism där hon är föredraganden för hela parlamentet. Mycket av Sara och hennes kontorsarbete handlade under året också om att försöka skademinimera Europaparlamentets position i frågan om minimilöner.

David har under 2021 fortsatt lägga energi och fokus på sina uppdrag i utrikesutskottet liksom underutskottet för mänskliga rättigheter. Bland annat i egenskap av EPP:s ansvarige för EU-relationerna med Iran och Albanien. I egenskap av ordförande för parlamentets barnrättsgrupp har David också arrangerat flera större event på barnrättsteman under 2021. Noteras bör också att Davids arbete i egenskap av parlamentets föredragande för ett betänkande om hur barns rätt till utbildning främjas i EU:s externa relationer satte igång på allvar under året, och han presenterade sitt utkast under hösten. Under 2022 väntas förhandlingar och antagande.

På personalområdet innebar året förändringar på båda kanslierna. Hos Sara Skyttedal anställdes Amanda Willbye, som tidigare varit praktikant hos Sara, under ett tillfälligt kontrakt. På David Legas kontor slutade Filip Haugland under hösten, och Natalie Tegelverk tog över som kontorschef. Nyanställning skedde också i form av Alexandra Tawaifi.

5.2 Internationellt arbete

Under sommaren slutade Martin Premmert som Kristdemokraternas internationella sekreterare och ersättares av Dag Elfström. Skiftet innebär också att rollen gick från att vara en halvtidstjänst till en icke-arvoderad sidosyssla. Partiets internationella verksamhet har under 2021 främst bedrivits genom de internationella samarbetsorganisationer och nätverk där partiet är medlem.

CDI- IDC Centrist Democratic International

CDI-IDC bildades som Kristdemokratiska Internationalen 1961 i Santiago, Chile. 11 juni 1976 enades medlemmarna i organisationen om ett gemensamt politiskt och ideologiskt manifest. Det gemensamma manifestet är det första som någon politisk international lyckats enas om. Organisationen är idag den näst största internationalen, efter den socialistiska. Kristdemokraterna i Sverige anslöts som fullvärdiga medlemmar 1984. Alf Svensson är sedan 2013 organisationens representant i FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genevé och New York. 2015 tillträdde Andrés Pastrana, tidigare president i Colombia, posten som ordförande för CDI. Dag Elfström representerade KD på CDI-kongressen i Bryssel i oktober 2021.

IDU – International Democrat Union

Vid partifullmäktige 2017 beslutades att Kristdemokraterna skulle ansluta sig till International Democrat Union (IDU). IDU är en välfungerande internationell samarbetsorganisation med möten flera gånger årligen och samlar politiker från alla kontinenter för utbyten. EPP är medlemmar av IDU. I juni 2020 valdes KD in som observatörsmedlem i organisationen. Inget möte som formellt har kunnat besluta om fullvärdigt medlemskap har kunnat äga rum under 2021, på grund av pandemin.

EPP

European People’s Party är en sammanslutning av nationella kristdemokratiska/konservativa partier i EU:s medlemsländer och övriga Europa. EPP är det största partiet på europeisk nivå med över 70 medlemspartier från 40 olika länder. Donald Tusk (Polen) är president. Även EPP-partiets verksamhet har präglats av pandemin under 2021, och den planerade kongressen i Rotterdam ställdes med kort varsel in. Den väntas istället äga rum månadsskiftet maj/juni 2022.

Political Assembly

EPP:s "partifullmäktige" fattar beslut om medlemskap, budget och riktlinjerna för EPP:s politik mellan kongresserna. Sara Skyttedal är partiets ordinarie representant och David Lega är arbetande ersättare.

Arbetsgrupper

Det fortlöpande arbetet sker i EPP:s arbetsgrupper där olika politiska områden behandlas. För närvarande finns fyra ordinarie arbetsgrupper:

- European Policy – Sara Skyttedal, ord och David Lega, ers
- Economic and Social Policy - Hans Eklind, ord och David Sikström, ers
- EPP enlargement and membership – Filip Haugland, ord och Edvard Agrell, ers

- Foreign Policy – David Lega, ord.

6. Kristdemokratiska rörelsen

6.1 Kristdemokratiska Ungdomsförbundet

KDU är ett förbund som kämpar för starkare familjer, personlig frihet, socialt ansvar och ett tryggare Sverige. Vi samlar ungdomar över hela landet och kampanjar för att sprida den kristdemokratiska värdegrunden. Vi strävar också efter att ge unga kristdemokrater en plattform att växa, så att kristdemokratin fortsatt ska vara stark i framtiden.

KDU:s verksamhetsår 2021 har kretsat kring att förbereda förbundet på valrörelse. Under året har det därför skett mycket politikutveckling och förberedelser av valmaterialet. Distrikten har även kampanjat flitigt på skolor under hösten – ofta med företrädare från riksorganisationen på plats – för att kompensera för föregående verksamhetsår då det inte funnits möjlighet att besöka skolorna. Förbundet har även – i samråd med Kristdemokraternas partidistrikt – planerat den övergripande förstagångsväljarsatsningen, som bland annat innefattar planer för marknadsföring och anställning av valombudsmän runt om i landet. Riksorganisationen har dessutom ägnat mycket tid åt att identifiera hur KDU bör kommunicera med sina målgrupper på bästa vis och vilka frågor som bör drivas i valrörelsen.

Rikskansliet har under året bestått av: Nike Örbrink, Samuel Dalevi, Louise Hammargren, Linn Hägg och Fredrik Bergström.

KDU:s förbundsstyrelse har under verksamhetsåret 2021 haft följande sammansättning:

Hedersordförande: Alf Svensson
Hedersmedlemmar: Robert Lisborg, Erik Nilsson

Presidium:
Förbundsordförande: Nike Örbrink
1:e vice förbundsordförande: Anton Roos (entledigad av privata skäl 2021-11-07)
2:e vice förbundsordförande: Stefan Sarmes

Ledamöter:
Natanael Kvidal
Frida Bramstedt
Christoffer Andersson
Jonathan Derneborg
Destiny Näslund
Samuel Bråse
Carl Olehäll
Simon Attefall

Nike Örbrink har under sitt andra år som förbundsordförande fokuserat på att befästa KDU:s roll som det borgerliga ungdomsförbundet till höger i svensk politik. Detta har framför allt skett genom debattartiklar och medieutspel inom för KDU prioriterade områden, som exempelvis rättspolitisk, arbetsmarknad och socialpolitik. Nike har tillsammans med förbundsstyrelsen även arbetat för att bredda förbundets kunskaper inom fler områden såsom kulturpolitik och utbildningspolitik. Det övergripande målet har varit

att göra förbundet och partiet mer lättillgängligt för unga väljare, engagera och utbilda nästa generations kristdemokrater samt att driva ungas frågor i partiet.

I takt med att pandemins restriktioner lättat har Nike tillsammans med förbundsstyrelsen ökat den fysiska närvaron runt om i distrikten i syfte att stärka dem inför valåret. Nike tillsammans med rikskansliet har även prioriterat att brygga broar mellan lokala distrikt och partiet i syfte att skapa fler vägar för unga kristdemokrater att bli en del av partiets framtid

Mycket tid har lagts på att leda styrelsens och rikskansliets arbete för att stärka förbundet inför valrörelsen 2022. Som del i detta har arbetsutskottet tillsammans med rikskansliet tagit fram nya valkampanjer, profilmaterial och utbildningar för distrikten. Rikskansliet tillsammans med arbetsutskottet har anordnat höstutbildningar, debattutbildningar och kampanjutbildningar för att vässa förbundets gräsrötter som i valrörelsen kommer vara länken mellan partiet och förstagångsväljarna.

Riksmöten och politikutveckling
KDU anordnade ett digitalt och ett fysiskt riksmöte under verksamhetsåret. Det digitala riksmötet under sommaren behandlade och antog ett nytt handlingsprogram samt ett jämställdhetspolitiskt manifest. Senast KDU antog ett helt handlingsprogram var för ungefär tio år sedan, och dokumentet ska vägleda förbundet i sin politikutveckling under 2020-talet. Förslaget till handlingsprogram togs fram av en arbetsgrupp och behandlades därefter av förbundsstyrelsen, för att slutligen tillställas riksmötet. Arbetsgruppen bestod av:

Natanael Kvidal
Celicia Svärd
Robin Säker
Samuel Holm
Max Pelin

Det fysiska riksmötet under hösten behandlade motioner som bordlagts under 2020 samt nyinkomna motioner för 2021. Riksmötet hade ungefär 130 deltagare som fick ta ställning till drygt 100 motioner.

Nya kampanjer och nytt profilmaterial
Under hösten har en arbetsgrupp i förbundet arbetat med att ta fram utkast till valkampanjer. Det blir två allmänpolitiska valkampanjer tillsammans med fem linjekampanjer på olika sakpolitiska områden.

Arbetsgruppen har bestått av:
Nike Örbrink
Jonathan Derneborg
Frida Bramstedt
Wictor Strand
Linn Hägg
Jesper Frii

Förbundet har även tryckt upp rollups och bordsdukar med KDU-tryck som delas ut gratis till distrikten tillsammans med en upplaga av valkampanjerna. Syftet med detta är att samtliga distrikt ska ha möjlighet till samma kvalitet på valrörelsens bokbord.

Organisation och utbildning
KDU har verksamhet över hela landet, baserat i 23 distrikt.
Varje förbundsstyrelseledamot har ansvaret att vara fadder åt minst två distrikt. I detta inbegriper två besök och att hålla en kontinuerlig kontakt samt extra öga på respektive distrikts verksamhet. Det arrangeras även kontinuerligt ordföranderåd digitalt och fysiskt för att upprätthålla kontakten mellan riksorganisationen och distrikten.

Förbundsstyrelsen har under året arbetat med ett utkast till debatthandbok. Varje ledamot har ansvar för att ta fram underlag för sina politikområden, medan rikskansliet har ansvar för det redaktionella arbetet. Handboken ska fungera som ett stöd för medlemmar under skoldebatterna och ska innehålla vägledning i både argumentationsteknik och förbundets politik.

Under hösten arrangerades KDU:s första fysiska evenemang på två år: en höstutbildning på hotell i Uppsala. I samband med detta anordnades även en debattutbildning i samarbete med partiet.

Organisationsutskottets arbete har koncentrerats kring intern organisationsutveckling inom förbundet samt stöd och hjälp till distrikten. Varje ledamot har tilldelats tre till fyra fadderdistrikt att hålla särskilt tät kontakt med. Under året har utskottet i samarbete med rikskansliet arbetat extra mycket med att få i gång verksamheten på Gotland genom tre distriktsbesök och nära kontakt med medlemmarna där.

Extern kommunikation
KDU har under året arbetat fram en plan för annonsering i sociala medier för att stå rustade inför valåret. Syftet är att i god tid identifiera vilken kommunikation och vilka politikområden som förbundets målgrupp efterfrågar. I samarbete med Kristdemokraternas partidistrikt har förbundet även stärkt sina resurser för annonsering och på så vis ökat möjligheten att synas i digitala kanaler under valrörelsen.

Förbundsordförande Nike Örbrink har under verksamhetsåret gjort framträdanden i både TV och radio, men har också gjort livesändningar i sociala medier. Medlemmar ur förbundsstyrelsen har även skrivit debattartiklar i nationell och lokal media inom respektive politiska ansvarsområde.

Internationellt arbete
Delar av arbetet under året har präglats av den pågående pandemin, som har försvårat internationella utbyten och medfört förändringar i Internationella utskottets arbetssätt. Det mesta flyter på, men under andra former.

Det nordiska samarbetet är viktigt för KDU. Under perioden 2021–22 satt Andreas Salomonsson som suppleant i Ungdomens Nordiska råds (UNR) presidium. UNR kunde anordna en fysisk session i oktober 2021, i Köpenhamn, där KDU deltog. De nordiska ungdomsförbunden bjöds in till KDU:s extrainsatta riksmöte 2021 och KD Ungas generalsekreterare Tommi Terä deltog under helgen. I november 2021 deltog KDU:s Andreas Salomonsson vid KD Unga i Finlands kongress.

Arbetet inom Youth of the European People’s Party (YEPP) har sedan pandemiutbrottet till största del genomförts på distans. Några rådsmöten har avhandlats via Zoom men två har kunnat arrangeras fysiskt; i San Marino och i Rom. YEPP:s kongress arrangerades som ett hybridmöte under sommaren. Martin Hallander (KDU) valdes på nytt till vicepresident för YEPP, på sommarens kongress. KDU har haft representanter på samtliga möten som YEPP anordnat.

KDU planerade att genomföra ett utbyte till den tyska valrörelsen i september 2021, vilket ställdes in på grund av pandemin. KDU avser att arrangera nya valutbyten med andra länder när pandemi-restriktioner inte längre hindrar verksamheten.

Efter det misslyckade tyska valet ur ett kristdemokratiskt perspektiv, har internationella utskottet inhämtat kunskap och perspektiv på valrörelsen med hjälp av Konrad Adenauer Stiftung, i syfte att dra lärdomar inför den svenska valrörelsen 2022.

Under januari-februari 2022 eskalerade konflikten mellan Ukraina och Ryssland. KDU stod rakryggat för Ukrainas rätt till fred, frihet och säkerhet och arrangerade därför en demonstration utanför ryska ambassaden i Stockholm i början av februari.

ORGANISATIONER I VILKA KDU ÄR MEDLEM

Youth of the European People's Party (YEPP)
YEPP är samarbetsorganisationen för ungdomsförbund till partier som är med i det största partiet på europeisk nivå - European People's Party, EPP. YEPP samlar mer än 50 center-högerorienterade ungdomsförbund från 38 länder över hela Europa. YEPP grundades 1997, och är idag den största politiska ungdomsorganisationen i Europa. Några av YEPP:s viktigaste uppgifter är att främja integration i Europa och stimulera politisk idédebatt genom att vara en arena för unga européer med ett brinnande politiskt intresse.

Folk och Försvar (FoF)
FoF är en sammanslutning av riksorganisationer som arbetar med frågor rörande totalförsvar och säkerhetspolitik. Representationen i styrelsen roterar mellan de politiska ungdomsförbunden.

Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC)
KIC är idag en egen paraplyorganisation. KIC har flera organisationsmedlemmar, där KDU är en. KIC fördelar bland annat biståndsmedel från SIDA till internationella utvecklingsprojekt och driver demokratiprojekt i egen regi och tillsammans med andra partianknutna organisationer. Från KDU sitter Olivia Larsson och Stefan Sarmes som ordinarie ledamot respektive ersättare i styrelsen.

Kristdemokratisk Ungdom i Norden (KDUN)
KDU är tillsammans med norska KrFU, finländska KDN och färöiska UfM medlem i KDUN. KDUN är i sin tur en av sju partipolitiska ungdomsorganisationer som utgör stommen i Ungdomens Nordiska Råd (UNR).

Ungdomens Nordiska Råd (UNR)
UNR samlar representanter från de nordiska partipolitiska ungdomsorganisationerna samt olika nordiska politiska paraplyorganisationer. UNR arrangerar årligen en session i samband med Nordiska rådets session i månadsskiftet oktober-november. UNR deltar aktivt i Nordiska rådets arbete, som i övrigt består av parlamentariker från de nordiska länderna. Sedan 2002 har UNR haft ett eget presidium som väljs för ett år i taget vid den årliga sessionen.

International Young Democrat Union (IYDU)
IYDU är en internationell organisation för konservativa och kristdemokratiska ungdomsförbund över hela världen. Organisationen har sitt säte i London. IYDU grundades 1992 och består av 80 organisationer från 50 länder.

6.2 Kristdemokratiska kvinnoförbundet

Inledning
Kristdemokratiska Kvinnoförbundet bildades 1982 och har idag ca 1300 medlemmar. Kristdemokratiska Kvinnoförbundets uppgift är att verka för att kvinnor och män skall ha likvärdiga rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Vi arbetar aktivt för att förbättra kvinnors ställning i samhället och för jämställdhet mellan kvinnor och män. Den kristdemokratiska idén och ideologin är grunden för arbetet. Organisationen vill intressera, uppmuntra, stödja och skickliggöra kvinnor till insatser i det politiska arbetet i nära samverkan med partiet.

Sammanfattning av året

Verksamhetsåret 2021 präglades av en fortsatt pandemi med restriktioner. Kvinnoförbundet, precis som många andra har ställt om arbetet och hittat nya vägar att utveckla vår politik, utbilda politiker, stärka organisationen och bedriva en konstruktiv jämställdhetspolitik.

Kvinnoförbundet har haft fokus på förändringsarbete i form av att stärka den nya grafiska profilen, gjort utåtriktade satsningar inom sociala medier och varit aktiv med ramartiklar runt om i landet. Vi har anordnat interna satsningar som digitala kvinnofrukostar och ordförandeträffar varje månad samt nätverksforumet KD- kvinnor på Facebook. Detta år antog vi ett nytt handlingsprogram med 188 politiska förslag för ökat jämställdhet.

KD-K arbetar kontinuerligt med att föra fram kristdemokratisk politik utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Förbundet har deltagit digitalt på partiarrangemang samt arbetat med politikutveckling för Kristdemokraternas nya jämställdhetspolitik. Vår förbundsordförande Sarah Havneraas har suttit i arbetsgruppen för KD:s nya jämställdhetsrapport som lanserades under våren 2021.

Vi har som mål att stärka partiet, Kvinnoförbundet och bidra till att attrahera fler kvinnliga väljare, förtroendevalda till partiet samt att vara en röst för verklighetens kvinnor. Förbundet har publicerat flera debattartiklar och ramartiklar där vi särskilt lyft kvinnosjukvården, våld i nära relationer, hedersproblematik, nej till kvotering och behovet av en ny jämställdhetspolitik i Sverige. Förbundsordförande har besökt flera KD och KD-K distrikt digitalt och vi har fått många nya medlemmar och nya KD-K länsavdelningar har startats runt om i landet. Totalt har vi växt till 15 st. KD-K distrikt/nätverk.

Medlemskontakt
Vi har under året haft ordförandebrev som har skickats via mejl. Varje månad har medlemmarna fått inbjudan till våra digitala kvinnofrukostar. Därutöver har Kvinnoförbundets länsavdelningar haft kontakt med sina egna avdelningsmedlemmar via medlemsträffar, medlemsbrev och seminarier. Förbundsordförande har bl.a. gjort digitala besök hos KD-K Västra Götaland, KD Örebro, KD-K Östergötland, KD-K Värmland, KD-K Kalmar, KD Knivsta, KDU Uppsala, KD-K Sörmland, KD-K Skåne, KD-K Blekinge, KD-K Halland, KD Skåne och fysiska besök hos KrF i Oslo på valvaka den 13/9, öppning av Tehuset i Karlskoga, harjakt i Gnosjö och lunchmöte med KD-K i Skåne. Förbundet har också kontakt med medlemmar via mejl, telefon och olika sociala medieplattformar.

Kvinnoakademin
KD-K:s stora satsning Kvinnoakademin startade i februari 2020 och var tänkt att avslutas under året 2021. I samband med corona-restriktionerna har avslutningen på kvinnoakademin behövt skjutas upp. I utbildningen ingår ideologi, statskunskap, kommunallagen, KD-K historia. Vi arbetar också med att lära oss mer om hur man leder i politisk organisation gentemot tjänstemän, egna gruppen och politiska motståndare. Vi fördjupar kunskaper i retorik, debatteknik mm. Som avslutning på utbildningen var tanken att åka till Bryssel hösten 2021, men detta beräknas göras under senhösten 2022 i samband med en reunion.

Förbundsstyrelsen
Under året har förbundsstyrelsen haft följande sammansättning: Presidium:
Sarah Havneraas, Uppsala, Förbundsordförande Eva Wallin, Öckerö, 1: e vice ordförande
Aase Jönsson, Billeberga, 2: e vice ordförande

Ordinarie ledamöter: Rosmari Holmgren, Gävle Veronica Kerr, Umeå
Malin Stadig Lundgren, Växjö Emma Ewaldsson, Skillingaryd Soheila Fors, Karlskoga
Anna Lipinska, Värmdö

Ersättare:
Maud Ärlebrandt, Västervik Sara Kihlström, Skattkärr Camilla Sehlin, Mariefred

Adjungerad: Mats Lidbrandt, kassör

Kansliet: Christina Blom Andersson har haft tjänsten som förbundssekreterare på 100% fram till den 18 juni 2021. Från den 10 januari 2022 anställdes Synnöve Olander Adéll som förbundssekreterare och kommunikatör för KD-K.

Styrelsen har under året haft fyra protokollförda sammanträden och FS kick-off i Karlstad den 17–19 september.

Förbundsting
Den 24 april anordnades KD-K:s Förbundsting via Zoom. Motioner inför Rikstinget behandlades och ny förbundsstyrelse tillträdde. Den 29 maj anordnades ett extrainsatt Förbundsting där KD-K:s nya Handlingsprogram antogs med 188 politiska att-satser.

Förbundsråd
Förbundsråd hölls den 25 oktober via Zoom. Förbundsrådet antog budget 2022, verksamhetsplan 2022 och valplan för 2022.

Partistyrelsen
Kvinnoförbundets valda ordinarie ledamot i partistyrelsen har under året 2021 varit förbundsordförande Sarah Havneraas. Ersättande ledamot har varit 1:e vice ordförande Eva Wallin. Kvinnoförbundet har bidragit med en röst för verklighetens kvinnor och ständigt lyft jämställdhetsperspektivet inom flera olika politiska områden.

Kommun- och landstingspolitiska dagar, Partifullmäktige & Riksting
Med anledning av coronapandemin blev kommun- och landstingspolitiska dagarna digitalt. Förbundsordförande Sarah Havneraas medverkade i seminariet om KD:s nya jämställdhetsrapport som Désirée Pethrus höll.

På partifullmäktige deltog KD-K med en delegation där bland annat de nationella kandidaterna valdes.

Den 12–14 november anordnades KD:s riksting i Norrköping. KD-K delade ut det nya profilmaterialet samt vårt nya handlingsprogram som blev en succé. Vi fick möjlighet till att föra fram flera debattinlägg i talarstolen och fick bra gehör för våra hjärtefrågor.

Internationella kontakter EPP Women
Under 2021 har delvis fysiska evenemang kunnat genomföras inom nätverket EPP Women. Alla länder i Europa, delvis även i Mellanöstern, som har EPP-partier kan skicka representanter. Från Sverige brukar KD-K och mer sällan M-kvinnorna delta. I dessa forum blir det tydligt hur självklara jämställdhetsfrågorna är i de nordiska länderna jämfört med övriga Europa och vårt närområde längre österut.

Under 2021 hölls den 10/6 ett digitalt medlemsmöte på temat ”EPP Women General Board and Colloque ‘The Future of Europe’ ”. Detta har initierats av EU:s ordförande Ursula von der Leyen för att på bred front föra samtal och föra EU-medborgare närmare varandra, för att ge ny energi åt EU-samarbetet. Den 30/9-3/10 hölls seminariedagar i Lissabon under temat ”RESHAPING OUR SOCIETIES: Culture and Art in a Green and Digital Future”. Den 26/10 hölls ett digitalt seminarium på temat "European Care Strategy". Den 3–4/12 planerades först ett möte på temat “Gender Equality in a Green and Digital Future”. Planen var att en ny styrelse och ordförande skulle väljas, men evenemanget blev av pandemiskäl uppskjutet till 2022. Efter 21 år som ordförande för EPP Women kommer inte den snart 80-åriga tyskan och tidigare EU-ledamoten Doris Pack att ställa upp för omval.

KIC

KD-K finns representerat i styrelsen för KIC (Kristdemokratiskt internationellt center) genom KD-K:s förste vice ordförande Eva Wallin. Arbetet finansieras huvudsakligen av SIDA och syftet är att stärka demokratin genom utbildning av politiker i länder med svagare demokratier, bl a i Östeuropa, Afrika och Sydamerika. Föreläsare från KD-K efterfrågas främst när det hålls utbildningar för kvinnliga politiker, temat är knutet till ”Women and effective political influence” e dyl. Pandemin har under 2021, liksom under 2020, påverkat arbetet och gjort att det inte har kunnat drivas lika aktivt som andra år, men vissa projekt har kunnat genomföras.

Det känns både angeläget och intressant att finnas med i detta arbete. Att utbyta erfarenheter och att stötta dessa politiker är viktigt för att bidra till att fler länder på sikt ska kunna utvecklas och bli mer stabila och självständiga demokratier med mindre korruption och en ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Samverkan
Kristdemokratiska Kvinnoförbundet är en ofta representerad mötespartner i en rad olika organisationer och nätverk.
Kvinnoförbundet är medlemsorganisation i UN-WOMEN, ECPAT Sverige (Barnens rätt mot kommersiell sexuell exploatering), KIC (Kristdemokratiskt Internationellt Center) Fistulastiftelsen, GAPF samt Sveriges Kvinnolobby. Kvinnoförbundet har valt att avsluta samverkan med KSAN med anledning av misstanke om organisatoriska tvivelaktigheter i ledningen.

Kristdemokratiska kvinnoförbundet har under 2021 varit engagerade i Fistulasjukhusets stiftelse. Under året har Ewa-Marie Ås och Britt-Mari Brynielsson representerat KD-K i stiftelsen.

Pandemin har precis som föregående år påverkat stiftelsens arbete och de flesta möten har skett digitalt. Årsmötet hölls till exempel digitalt och ordförande Monica Green från S-kvinnorna omvaldes liksom KD-Ks sittande representanter.

Varje år arrangeras ett partnership meeting på plats i Etiopen. 2021 skedde detta möte digitalt. Stiftelsen har även inlett digitala kontakter med sjukhusledningen för att kunna följa arbetet i Etiopen. Dessa kontakter har varit särskilt viktiga med tanke på konflikterna som pågår internt i landet.
Arbetet med nyhetsbrev har fortsatt även det här året. Varje kvartal publiceras information om vad som händer på sjukhuset och hur vården av fistulaskade kvinnor fortgår. Återkom gärna till Fistula sjukhusets stiftelse i Sverige om ni är intresserade och vill signera upp för nyhetsbrevet.
Information om arbetet har även spridits på sociala medier. Precis som förra året lanserade stiftelse en kalender på Facebook som inbringade medel till Fistulasjukhuset i Etiopien.

Sammanfattningsvis har arbetet flutit på men förhoppningsvis kommer 2022 innebära fler fysiska möten och besök för att se hur verksamheten pågår i Etiopien.

Sociala medieplattformer
Kvinnoförbundet uppdaterar kontinuerligt Facebook och Instagram med delabilder, nyheter och politik. Vi är glada för den stora ökningen av följare vi har fått. Twitter har inte prioriterats i lika stor utsträckning, men där finns också potential att växa. Hemsidan kdkvinnor.se har uppdaterats efter den nya grafiska profilen och arbetet fortsätter med att fylla hemsidan med artiklar och information.

Media och opinionsbildning
Under det senaste året har kvinnoförbundet och dess företrädare fått en hel del uppmärksamhet i riks- och lokalmedia. KD-K har inte varit blyga i kritiken mot den feministiska regeringen och vår partiledare Ebba Busch har regelbundet lyft fram jämställdhetsfrågorna i tal och i media. Förbundsordförande har gjort flera ramartiklar som fått bra genomslag med lokala KD-K företrädare som publicerats runt om i landet.

Ett axplock av ämnena KD-K har lyft i artiklar är brott mot kvinnor, sexualbrott, psykisk ohälsa, EU och jämställdhet, kvinnosjukvården och regeringens misslyckade feministiska politik.

Framåtblick
I valåret 2022 kommer förbundet att fokusera på att bidra i samhällsdebatten, hjälpa våra KD-K distrikt samt att vara ett stöd för KD-kvinnor som kandiderar runt om i landet. Vi vill göra intryck och avtryck. KD-K vill också se till att vi tar ett större ansvar för de nya förtroendevalda efter valet 2022. Kvinnoakademin kommer att ha sin avslutning. KD-K kommer att fortsätta vara aktiva medialt, vara orädda i debatter och vara en stark röst för verklighetens kvinnor.

Kvinnoförbundet fyller 40-år under 2022 – inför detta kommer vi att ha ett boksläpp om Kristdemokratiska kvinnor genom tiderna.

KD-K önskar också att inkludera fler partidistrikt och driva en aktiv politik för ökad jämställdhet både internt i den kristdemokratiska rörelsen och externt med opinionsbildning.

Avslutning
Det arbete som sker inom Kvinnoförbundet syftar till att stärka kvinnors ställning och visa solidaritet med dem som behöver vårt stöd både i Sverige men också i andra länder. Det ideella engagemanget inom Kvinnoförbundet är starkt.
Tack vare ett stort engagemang ute i våra länsavdelningar har vi lyckats få fler nya medlemmar samt nå ut med våra frågor såväl i media som bland väljare. Därmed har vi också nått ett av våra mål som är att synas externt för att göra Kvinnoförbundet och partiet känt i vidare kretsar.

Förbundsstyrelsen vill avslutningsvis tacka alla engagerade medlemmar för de insatser som har gjorts under det gångna verksamhetsåret 2021 för kvinnoförbundet.

Stockholm 7 februari 2022 för förbundsstyrelsen

Sarah Havneraas *Förbundsordförande*	Eva Wallin *1 v ordförande*	Aase Jönsson *2 v ordförande*
Malin Stadig Lundgren	Emma Ewaldsson	Rosmari Holmgren
Veronica Kerr	Soheila Fors	Anna Lipinska
Maud Ärlebrandt *Ersättare*	Sara Kihlström *Ersättare*	Camilla Sehlin *Ersättare*

6.3 Kristdemokratiska Seniorförbundet

Inriktning
KD Senior har som motto ”Politik med seniora ögon”. Den erfarenhet och kunskap som finns hos seniorer ska tas tillvara, de kristdemokratiska alldeles särskilt. Därför startades Kristdemokratiska Seniorförbundet en gång i tiden.

KD Senior vill påverka och inspirera Kristdemokraternas politik, och samarbeta med partiet och övriga associerade förbund i seniorpolitiska frågor. Genom förbundets nära samarbete med partiorganisationen och övriga associerade förbund finns det goda möjligheter till detta. KD Senior vill förstås även påverka

politiken i stort, för ett bättre samhälle idag, och i framtiden. Det kan gälla särskilda seniorfrågor men också övriga politikområden. De flesta politikområden berör och engagerar seniorer, allt från barn och ungas uppväxtvillkor, samhällsplanering och framtidens vård och omsorg, ekonomi -- t ex pensionssystemet -- samt miljö- och klimatfrågor.

Fokusfrågor för KD Senior under 2021 och 2022 finns i det politiska program som antogs av Seniortinget 7 maj.

Programmet har dessa övergripande fokusfrågor:
Vård och omsorg
Friskvård/förebyggande vård
Vikten av kultur
Idéburna organisationers betydelse
Trygghet
Bostäder/boende
Äldres ekonomi
Det behövs en Äldrekonvention i FN

Under året har KD Senior genomfört åtta styrelsemöten och ett antal arbetsmöten med presidiet, sekreterare och kassör, och med vår politikutvecklingsgrupp.
De allra flesta mötena har hållits digitalt men även några fysiskt.
Vid flera FS har vi haft inbjuden talare.

Ambitionen för KD Senior är att dels medverka i den kristdemokratiska rörelsens aktiviteter och debatter, dels delta i den allmänna politiska debatten om äldrefrågor; i sociala medier, genom möten, och debattartiklar i media.
KD Senior har samverkan med KDK och KDU, lokalt och centralt, och samarbetat om debattartikel och en rikstingsmotion, på ordförandenivå med KDU.

Coronapandemin har tyvärr under 2021, liksom under år 2020, som för andra organisationer påverkat KD Seniors arbete, både det interna och utåtriktade arbetet, negativt, även om det varit positivt att det trots allt gått att genomföra många möten digitalt på bra sätt.
Glädjande är också att KD Senior fått flera nya medlemmar under året och att flera distrikt kunnat genomföra aktiviteter, även fysiska utåtriktade då restriktionerna periodvis lättat.

Inbjudna till både fysiska och digitala möten till KD Senior, inklusive förbundsstyrelsens möten, har från KD varit Acko Ankarberg Johansson, Hans Eklind, Pia Steensland, Erik Slottner, Fredrik Wallén, Samuel Klippfalk, Tommy Bernevång Forslund, Peter Kullgren, Rolf Åbjörnson, Leif Hallberg.

KD Senior Stockholm tog initiativ till ett möte med stadens kommuners kommunalråd och andra med ansvar för äldrepolitik. Det blev välbesökt och uppskattat, erfarenheter utbyttes och kontakten ska fortsätta. Värd för mötet, och talare, var Erik Slottner, äldreborgarråd och mötet hölls i Stadshuset.

Planerade mässor har tyvärr ställts in. Utgivningen av vår tidning SeniorAktuellt har skjutits på framtiden (2022 är det dock dags igen med en valtidning!) då tidningen som når alla seniormedlemmar även är viktig att delas ut på mässor och andra möten för att nå presumtiva väljare, och för att få nya medlemmar, och på partiets evenemang, som kommun-och regiondagar.

Lars O Molin deltog i Äldreriksdagen 25 maj.

Vid ESU:s 25-årsjubileum i maj deltog Lars O Molin och Bigtitta Södertun på plats i Madrid. Ett positivt möte med kontakt med delegater från många andra länder som är engagerade i seniorpolitiska frågor. Ett fruktbart utbyte av erfarenheter.

Leif Hallberg deltog i jubileet med ett inspelat digitalt anförande, med en hälsning till syskonpartierna i samarbetet.

Organisation
Kristdemokraterna Seniorförbundet (KD Senior) har 1107 medlemmar, (1.1 2022) fördelade på 21 distrikt men flera av dessa är även medlemmar där ingen distriktsorganisation finns.
I några distrikt var verksamheten vilande under 2021 men vi är glada över att andra, som Västra Götaland som fick en positiv nystart 2020, har haft en fortsatt positiv utveckling under 2021.

KD Seniors högsta beslutande organ är Seniortinget med riksårsmötet.
Det hölls digitalt 7 maj 2021.

Idag består förbundsstyrelsen av:
Lars O Molin, Örebro, förbundsordförande
Birgitta Södertun, Ramlösa,1 vice ordförande
Sonia Lunnergård, Sollentuna, 2 vice ordförande

Ledamöter:
Anne-Lie Sundling, Öckerö
Birgitta Nordvall, Umeå
Elisabet Wäneskog, Västerås
Bo Grafström, Kramfors
Ingemar Kalén, Hofors
Liisa Sveningsson, Gnosjö (ny)
Per Sundin, Örnsköldsvik (ny)
Tomas Ander, Malmö (ny)

Maria Wilhelmson, förbundssekreterare, adjungerad
Conny Harrysson, kassör, adjungerad
Malin Silén, vice kassör, adjungerad

Revisorer:
Anders Hulusjö, Jönköping, ordiniarie
Owe Svantegård, Danderyd, ordinarie
Bertil Fredriksson, Stockholm, ersättare

Valberedningen:
Fredrik Wallén, Stockholm sammankallande
Berith Wirödal, Hässleholm
Elisabet Öman, Kramfors
Tommy Bernevång Forsberg, Åkersberga

KD Senior har inget kontor.
Adress är till KD:s kansli i Gamla stan.
KD senior
Box 2373
10318 Stockholm

KD Senior är representerade i Kristdemokraternas partistyrelse, med Lars O Molin som ordinarie och Birgitta Södertun som ersättare.

KD Senior har även lokalt representanter i partiets distriktsstyrelser över landet.

(KD Senior har enligt partiets stadgar som associerat förbund rätt till representation på lokal, distrikts- och riksnivå)

Ordinarie: Lars O. Molin, Birgitta Södertun, Sonia Lunnergård, Ingemar Kalén.
Ersättare: Elisabeth Wäneskog, Bo Grafström, Tomas Ander, Anne-Lie Sundling.

KD Seniors ombud till Partifullmäktige (2+2):
Ordinarie: Lars O. Molin, Birgitta Södertun.
Ersättare: Sonia Lunnergård, Birgitta Nordvall.

I ESU:s exekutivkommitté är KD Senior representerade:
Ordinarie:
Lars O Molin
Birgitta Södertun
Ersättare: Sonia Lunnergård

Leif Hallberg är hedersordförande i European Senior Union (ESU) och har därmed plats i styrelsen och exekutivkommittén.

KD Senior är representerat i KIC:s styrelse:
Ordinarie: Leif Hallberg
Ersättare: Ingemar Kalén.

Ekonomi
Medlemsavgiften till KD Senior är 120 SEK/år.
Förutom medlemsavgifterna får förbundet ekonomiskt bidrag från partiet.
KD Senior får inga statliga bidrag, men lokalt kan KD Seniors distriktsavdelningar få partibidrag från KD, vilket är fallet i några distrikt.

Kommunikation
KD Seniors politiska program, som alla medlemmar (plus andra) fått ta del av digitalt och många även som tryckt folder, har delats ut under de mässor då vi kunnat delta fysiskt (under hösten tre stycken där vi även fick talartid från scen).
Detta program kommer att användas även under valåret 2022.
KD Senior Örebro och KD Senior Stockholm har arbetat med lokala politiska program att använda i valrörelsen.

Aktuella flyers finns för utskrift på hemsidan. Alla medlemmar nås av Ordförandebrevet som mejlas till alla medlemmar, publiceras på Facebook och hemsidan.
Facebook har använts för opinionsbildning, med inlägg, kommentarer och debattartiklar. Debattartiklar har publicerats i flertalet lokala media, Dagen och i Dagens Medicin.

Trots pandemin har cafémöten med inbjudna föredragshållare hållits fysiskt på flera platser i landet, då restriktionerna periodvis lättat. Ibland tillsammans med KDK eller med KDU. Andra förstås digitalt.

Birgitta Södertun och Maria Wilhelmson deltar i ledningsdagar, SKR.
Maria Wilhelmson är i egenskap av förbundssekreterare inbjuden att delta i ombudsmannamöten, utbildningar, möten för politiska sekreterare och dylikt, i partiets regi.

Övrigt:
Till Kristdemokraternas riksting 2021 hade vi 7 motioner och fick positivt bemötande på flera, av PS och rikstinget.
1. Bättre möjligheter för äldre att ta del av digitaliseringen

2. En äldreombudsman i varje kommun
3. Pulskontroll för att hitta förmaksflimmer
4. Åldersfixering som ger åldersdiskriminering
5. jämställdhet för både kvinnor och män
6. Utbildning av äldreomsorgspersonal om våld mot äldre män och kvinnor.
7. Öka kunskapen inom gerontologi och geriatrik

Till partifullmäktige hade KD Senior en motion som bifölls:
1. Frivillig kunskapsbank

Inför årets riksting skickade KD Senior in åtta stycken motioner som dessförinnan behandlats på Seniortinget.
-Motionen **Frivillig kunskapsbank** bifölls på Partifullmäktige som innebär att partistyrelsen får i uppdrag att verka för att bredda möjligheten till engagemang hos partiets gräsrötter genom att en frivillig kunskapsbank över yrken och utbildningar upprättas, i syfte att kunna användas för konsultation inför att politiska förslag läggs fram på riksdags- och regionnivå.

På Rikstinget avslogs två av motionerna och två ansågs besvarade. Tre av följande motioner bifölls på Rikstinget
-Bättre möjligheter för äldre att ta del av digitaliseringen som innebär
att Kristdemokraterna skall verka för att det skall finnas Wifi i alla rum där personer vistas på vårdboenden och sjukhus

-Utbildning av äldreomsorgspersonal om våld mot äldre män och kvinnor som innebär
att uppdra åt partistyrelsen att verka för att äldreomsorgens personal ska få utbildning i våld i nära relationer

-Pulskontroll för att hitta förmaksflimmer och därmed spara liv och pengar i den svenska sjukvården som innebär
att partistyrelsen verkar för en opportunistisk screening av förmaksflimmer för patienter över 65 år i svensk primärvård.

Under rikstinget fick vi ett drygt tjugotal nya medlemmar och delade ut flyers med inbjudan till vårt seminarium om pensionssystemet som ska hållas i samverkan med KD i Karlstad 31.3 2022.

6.4 Studentförbundet

Introduktion
Kristdemokratiska studentförbundet vill utifrån den kristdemokratiska idétraditionen långsiktigt påverka och förändra samhällsklimatet på ett politiskt, kulturellt och socialt plan. Detta görs dels genom samlandet av studenter och andra verksamma inom folkhögskolor, högskolor och universitet i syfte att fördjupa sig i och sprida den kristdemokratiska politiska filosofin. Dels också genom förandet av en politik vilken syftar till den högre utbildningens frihet och kvalitet samt upprätthållandet av de bildningsvärden som de högre lärosätena traditionellt förmedlat.

Förbundsstyrelsen
Förbundsstyrelsens sammansättning under verksamhetsperioden har varit:

Presidium:
Förbundsordförande: Lucas Svärd, Stockholm
1:e vice förbundsordförande: George Emilson, Höör
2:e vice förbundsordförande: Celicia Svärd, Stockholm

Ledamöter:
André Lådö, Lund
Viktor Veiderpass, Göteborg
Samuel Hansson, Falkenberg
Johan Heder, Karlstad
Celicia Svärd, Stockholm
Pontus Persson, Örebro

Styrelsen utsåg Samuel Hansson till förbundssekreterare.

Organisation
Förbundsstyrelsen har haft 7 protokollförda sammanträden under verksamhetsåret. Den har även utsett tre utskott vars roller är att stödja förbundsstyrelsens arbete; arbetsutskottet, organisationsutskottet och internationella utskottet.

Arbetsutskottets sammansättning har varit:
Ordförande: Lucas Svärd
Sekreterare: Samuel Hansson
Ledamöter: George Emilson och Celicia Svärd

Internationella utskottets sammansättning har varit:
Ordförande: Johan Heder
Sekreterare: Samuel Hansson
Ledamöter: Vakant

Organisationsutskottets sammansättning har varit:
Ordförande: André Lådö
Sekreterare: Samuel Hansson
Ledamöter: Vakant

Förbundsstyrelsen har under året arbetat med att stödja distrikten. Kristdemokraterna i Västra Götaland har varit starkt behjälpliga i detta arbete. Arbetet med lokalavdelningarna har dock försvårats på grund av den rådande pandemin.

Samtal har också förts med KDU om framtida samarbetsförhållanden. Förbundsordföranden har under året varit adjungerad ledamot i Kristdemokratiska ungdomsförbundets förbundsstyrelse och deltagit aktivt på styrelsens sammanträden.

Medlemsaktivitet och opinionsbildning
Det har under året varit mycket svårt att bedriva verksamhet under pandemiförhållanden. Förbundsstyrelsen har dock i den grad det går försökt ställa om för att genomföra aktiviteter digitalt och höll den 6 mars ett välbesökt mingel i samband med KDU:s vår kick off.

Förbundets årskongress genomfördes digitalt den 25 april 2021. Mycket uppskattad mötesordförande och föredragshållare var Maria Marić, som talade om sitt arbete med Facebookgruppen “Kristdemokratisk ideologi”. På kongressen presenterades en proposition om revideringar av stadgan för förbundet, vilket syftade till att introducera ett nytt mandatbaserat system Förslaget till nya stadgar antogs i sin helhet

enhälligt av kongressen. Vid stämman antogs även nya kulturpolitiska och högskolepolitiska manifest. Per Landgren utnämndes också till hedersmedlem.

Opinionsbildning har skett i högre grad under året. Debattartiklar har skrivits om ämnen som t.ex. studenters ekonomi. Förbundets mest uppmärksammade debattartikel var en artikel om att minska antalet universitet. Förbundet har också försökt uppmärksamma behovet av stärkta relationer mellan politiken och studenter genom exempelvis representation vid och möten med studentföreningar.

Medlemskap
KSF är i nuläget medlemmar i två organisationer: *Kristdemokratiskt Internationellt Centrum* och *Folk och Försvar (FoF)*. Under det gångna verksamhetsåret så har en fördjupad relation med *FoF* inletts och förbundets ordförande bidrog även med en videohälsning på *Folk och Försvars* rikskonferens i början av året.

Det internationella utskottet har arbetat med att söka medlemskap i paraplyorganisationerna *International Young Democrat Union* och *European Democrat Students*, men på grund av den rådande pandemin och läget inom organisationerna så har detta arbete till stor del skjutits upp.

6.5 Samhällsgemenskaps Förlag AB

Allmänt om verksamheten
Samhällsgemenskaps Förlags AB, 556203–8694 är majoritetsägt av Kristdemokraterna, org. nr 802006–3940, med säte i Stockholm. Bolaget är under avveckling. En extra bolagsstämma beslutade den 16 december 2020 om frivillig likvidation efter förslag från styrelsen. Till likvidator utsågs Henrik Klasa, Ekonomernas Hus i Karlstad.

6.6 Kristdemokratiskt Internationellt Center, KIC

Allmänt om verksamheten
Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC), med organisationsnummer 802422–2336, har sedan 2005 bedrivit samarbeten med kristdemokratiska systerpartier i diktaturer och repressiva stater, jämte bredare demokratifrämjande insatser i utvecklingsländer. KIC har sitt säte på Triewaldsgränd 2 i Stockholm. Under 2021 utgjordes kansliet av fem heltidsanställningar.

Styrelse 2021
Organisationen leds av en styrelse som utses av årsmötet. 2021 bestod årsmötet av representanter för KIC:s sex medlemsorganisationer: Kristdemokraterna, Kristdemokratiska Ungdomsförbundet, Kristdemokratiska Kvinnoförbundet, Kristdemokratiska Seniorförbundet, Kristdemokratiska Studentförbundet och Idéinstitutet Civitas.

Årsmötet i mars 2021 beslutade om följande styrelse för KIC:

Ordförande:	Elisabet Lann
Ordinarie ledamöter:	Ellen Einebrant (vice ordf.) Sofia Damm Cecilia Hjorth Attefall

Lennart Sacrédeus
Larry Söder
Gudrun Brunegård
Olivia Larsson
Leif Hallberg

Ersättare: Emma Henriksson
Eva Wallin
Stefan Sarmes
Johan Heder
Ingemar Kalén

Främjande av ändamålet
KIC:s intäkter bestod 2021 huvudsakligen av ändamålsstyrda projektmedel från Sida. Grundfinansieringen bestod av det så kallade PAO-stödet som styrs av en, av regeringen beslutad, strategi. Strategin, som initialt omfattade åren 2019-2020 förlängdes med två år till och med 2022. Under 2021 har KIC:s programverksamhet omfattat följande:

KIC leder programmet Program for Young Politicians in Africa (PYPA), som finns i 16 länder och i vilket tre andra svenska PAO ingår som partnerorganisationer.

KIC ingår i programmet Empowering Women in Africa (Ewip) som finns i fyra länder och ansvarar där för verksamheten i Uganda och Kenya.

KIC ingår också i programmet PAO Program in Latin America (Paola), där KIC genom en lokal samarbetspart under 2021 har stått för stödet till ideologiskt närstående partier och rörelser inom centre-right movement i fem latinamerikanska länder.

Under året har KIC också fortsatt att samarbeta tätt med stöd till demokratisk opposition och kristdemokratiska rörelser och systerpartier i tre länder i Östeuropa.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret
2021 har varit ett politiskt turbulent år och i flera av KIC:s partnerländer har repressionen ökat ytterligare. Tillsammans med partners har KIC kontinuerligt behövt anpassa arbetssätt och kommunikation till nya, svårare, förhållanden.

Ett omfattande arbete med att digitalisera utbildningsmaterial och verksamhet etablerades under våren 2020 och fortsatte under 2021. I takt med utbyggda vaccinationsprogram mot Covid-19 möjliggjordes resor och lokal verksamhet på ett helt annat sätt än under föregående år. Detta gav en chans att i viss mån ”komma ikapp” med verksamhet som behövt vänta under pandemins värsta månader.

Tidigt under 2021 öppnades en möjlighet för KIC och partners att ansöka om att få en del av verksamheten finansierad från Sidas regionala Afrika-strategi. Ett intensivt arbete följde och i slutet av året tecknades ett nytt avtal med delegerade medel från Afrika-strategin.

Edvard Agrell avslutade under våren 2021 efter sex år sin tjänst som generalsekreterare för KIC och ersattes i rollen från och med 1 juni av Ulrika Hoff.

Under sommar och höst 2021 bereddes regeringens nya strategi för det partianknutna biståndet som skall gälla åren 2023–2027, och Sidas tillhörande anvisningar. KIC deltog aktivt i processen med inspel och synpunkter.

Bilaga 1 – Personbilaga partistyrelsen

Partistyrelsen from rikstinget 2019 – hösten 2021

Partiordförande Ebba Busch, Uppsala
Förste vice partiordförande Jakob Forssmed, Sollentuna
Andre vice partiordförande Bengt Germundsson, Markaryd

Ordinarie ledamöter:

Ella Bohlin, Stockholm
Andreas Carlson, Mullsjö
Mikael Oscarsson, Uppsala
Liza-Maria Norlin, Sundsvall
Hans Eklind, Örebro
David Lega, Göteborg
Gudrun Brunegård, Vimmerby
Erik Slottner, Stockholm
Pia Steensland, Strängnäs
Torsten Elofsson, Malmö
Lili André, Gävle
Sara Skyttedal, Linköping
Anders Sellström, Umeå
Mia Frisk, Jönköping

Ersättare:

1. Soheila Fors, Karlskoga
2. Ella Kardemark, Halmstad
3. Yusuf Aydin, Stockholm
4. Patrik Åkesson, Växjö
5. Birgitta Sacrédeus, Mora
6. Per Landgren, Göteborg
7. Conny Brännberg, Skövde

Kvinnoförbundet
Sarah Havneraas, Uppsala

Eva Wallin, Öckerö

KDU
Nike Örbrink, Stockholm

Anton Roos, Stockholm

Seniorförbundet:
Lars O Molin, Örebro

Birgitta Södertun, Helsingborg

Adjungerade:
Peter Kullgren – Partisekreterare
Robert Lisborg –Bitr. partisekreterare
Tobias Karlström - Stabschef
Natasa Ristic Davidson – Chef för politikavdelningen
Fredrik Noreback, Informationschef
Diana Ayoub - Chefssekreterare

Partistyrelsen from rikstinget 2021

Partiordförande Ebba Busch, Uppsala
Förste vice partiordförande Jakob Forssmed, Sollentuna
Andre vice partiordförande Bengt Germundsson, Markaryd

Ordinarie ledamöter:
Lili André
Gudrun Brunegård
Andreas Carlson
Hans Eklind
Torsten Elofsson
Elisabet Lann
Liza-Maria Norlin
Mikael Oscarsson
Desirée Pethrus
David Ranstam Lega
Anders Sellström
Sara Skyttedal
Erik Slottner
Pia Steensland

Ersättare:
1. Ella Kardemark
2. Yusuf Aydin
3. Soheila Fors
4. Erik Nilsson
5. Patrik Åkesson
6. Per Landgren
7. Birgitta Sacredus

Kvinnoförbundet
Sarah Havneraas, Uppsala
Eva Wallin, Öckerö

KDU
Nike Örbrink, Stockholm
Anton Roos, Stockholm

Seniorförbundet:
Lars O Molin, Örebro
Birgitta Södertun, Helsingborg

Adjungerade:
Peter Kullgren – Partisekreterare
Robert Lisborg –Bitr. partisekreterare
Tobias Karlström - Stabschef
Natasa Ristic Davidson – Chef för politikavdelningen
Fredrik Noreback, Informationschef
Diana Ayoub - Chefssekreterare

Bilaga 2 – Personbilaga partidistriktsordförande

Stockholms stad	Christian Carlsson
Stockholms län	Camilla Brodin
Uppsala län	Mikael Oscarsson
Sörmlands län	Anna Jernemalm (tom nov) Susanne Aihonen (from nov)
Östergötlands län	Magnus Oscarsson
Jönköpings län	Acko Ankarberg Johansson
Kronobergs län	Jon Malmqvist
Kalmar län	Jimmy Loord
Gotland	Sara Lidqvist
Blekinge län	Bengt Jönsson
Skåne	Maria Berglund
Hallands län	Lars Gustafsson
Västra Götaland	Magnus Jacobsson
Värmlands län	Kjell-Arne Ottosson
Örebro	Hans Eklind
Västmanlands län	Amanda Grönlund
Dalarnas län	Torsten Larsson (tom okt) Elin Åhman (from okt)
Gävleborgs län	Lili Andre
Västernorrlands län	Ulf-Åke Oldenborg
Jämtlands län	Linnea Haggren
Västerbottens län	Roland Sjögren
Norrbottens län	Stig Töyrö

Bilaga 3 – Personbilaga partiombudsmän (hela eller delar av året)

Stockholms stad	Louise Drevinger (Angelika Lang, föräldraledig)
Stockholms län	Erik Eleverö
Uppsala län	Eva Moberg
Sörmland	Susanne Aihonen Camilla Sehlin Dukakis
Östergötlands län	Jenny Lisiderius (Elvira Wibeck, föräldraledig)
Jönköpings län	Carl Cunningham/Anton Axelsson
Jönköpings kommun	Vakant
Kronobergs län	Richardo Chaves
Kalmar län	Madeleine Rosenkvist Margreth Johansson
Gotland	Johan Asplund
Blekinge län	Tobias Jemjeby
Skåne	George Emilsson
Hallands län	Georgia Ferris
Västra Götaland	Karolina Mildgren Maria Maric Jerker Lundin Alexandra Florén
Värmlands län	Dan Kihlström
Örebro län	Eje Cesar Malin Silen
Västmanlands län	Joakim Widell
Dalarnas län	Mathias Bengtsson
Gävleborgs län	Annika Sjögren
Västernorrlands län	Ulf-Åke Oldenborg
Jämtlands län	
Västerbottens län	Lars-Åke Holmgren
Norrbottens län	

<u>Regionala organisationsutvecklare</u>

Region Norr	Ronja Strid
Region Mitt	Christoffer Andersson
Region Öst	Anders Tholerud
Region Syd Ost	Christina Landoff
Region Syd	Mattias Grängzell tom maj Pia Lidwall, from maj
Region Väst	Jakob Hallman

Bilaga 4 - Distriktssammanställning – antal årsmedlemmar per den 31 december 2021

Stockholms stad	1878
Stockholms län	2887
Uppsala län	1235
Sörmland	580
Östergötlands län	1226
Jönköpings län	2005
Kronobergs län	528
Kalmar län	997
Gotland	92
Blekinge	365
Skåne	2389
Halland	802
Västra Götaland	3615
Värmlands län	598
Örebro län	979
Västmanlands län	577
Dalarna	695
Gävleborgs län	656
Västernorrlands län	562
Jämtlands län	223
Västerbottens län	908
Norrbottens län	497
Summa	24294

Bilaga 5 - Effektueringslista över beslut tagna vid Rikstinget 2021

Motion	Uppdrag till partistyrelsen	Effektueras av
	Kapitel 2 **Demokrati, författning och rättsväsende**	
02:07	att uppdra åt partistyrelsen att utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av att en ny mandatperiod inleds efter ett extra val, där nästa ordinarie val alltid sker andra söndagen i september fyra år efter extra val.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:15	Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för en översyn av grundlagen i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 2: Att Kristdemokraterna ska verka för en omfördelning av strategisk kompetens mellan Regeringskansliet och myndigheterna i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 3: Att Kristdemokraterna ska verka för en förstärkning av kommittéväsendet i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 4: Att Kristdemokraterna ska verka för en ökad öppenhet i kommittéväsendetsarbete i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 7: Att Kristdemokraterna ska verka för en ämbetsmannaed för offentliganställda.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:16	Attsats 1: att verka för att tillsätta en oberoende och professionell utredning för att se över styrningen av vårt land.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:32	Attsats 5: att ge myndigheter möjlighet att kräva legitimering av den som vistas på adress under utredning. Attsats 6: att freda hemadressen; den som olovligen folkbokfört sig hemma hos någon ska kunna strykas utan att ny adress uppges.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:33	Attsats 2: Att fastighetsägaren och bostadsinnehavaren ska godkänna de personer som önskar vara folkbokförda på den berörda bostadens adress. Attsats 3: att uppdra åt partistyrelsen att verka för att bostadsinnehavare som aktivt medverkat till att godkänna en felaktig folkbokföring ska kunna dömas till folkbokföringsbrott.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:39	att Kristdemokraterna verkar för en översyn av rättsliga åtgärder mot kriminella under 15 år som begår grova brott.	Effektueras av riksdagsgruppen

02:47	Attsats 1: att utreda möjligheten samt för- och nackdelar med att införa en lag som innebär att personer dömda för sexualbrott mot barn inte ska ha rätt att vistas i närheten av offentliga miljöer som inriktar sig mot barn som skolor, parker, äventyrsbadhus och inomhuslekparker med mera. Attsats 2: att utreda möjligheten samt för- och nackdelar med att införa en lag som innebär att personer dömda för sexualbrott mot barn inte ska ha rätt att uppehålla sig och kontakta barn på webbaserade forum som inriktar sig mot barn eller där många barn förväntas spendera tid som sociala medier, chatter, videodelningsplattformar (t.ex. youtube) med mera.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:48	Attsats 3: att inkludera fotboja, vid nekande av behandling, i straff rörande sexualbrott mot barn samt pedofili.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:49	Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att i samarbete med kommun- och regionpolitiska rådet verka för att föräldrar erbjuds föräldrautbildning om sociala medier samt olika plattformar på internet, där barn och ungdomar ofta vistas, och kunskap om grooming och sexuella övergrepp.	Effektueras av Riksdagsgruppen och KRP
02:50	Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att föräldrar erbjuds föräldrautbildning om sociala medier samt olika plattformar på internet, där barn och ungdomar ofta vistas samt utbildning om grooming och sexuella övergrepp. Attsats 2: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att bilda opinion för att företag som tillhandahåller plattformar för sociala medier, ska skärpa sina interna policys för att motverka grooming och sexuella övergrepp mot barn och ungdomar på nätet.	Effektueras av Riksdagsgruppen och KRP
02:53	att Kristdemokraterna ska verka för att stärka nödvärnsrätten.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:54	Attsats 1: att lagstiftningen som styr Allmänna arvsfondens ändamål och styrning ses över.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:57	Attsats 1: att verka för förbättrade villkor för landets nämndemän. Attsats 2: att med kraft verka för att nämndemännens tjänstgöringsarvode snarast höjs till minst 1.000kr per dag och att det sedan sker en årlig uppräkning.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:58	att Kristdemokraterna verkar för att en arvodesersättningscentral med ett digitalt faktureringssystem för registrering och samkörning av advokatfakturor inrättas på domstolsverket.	Effektueras av riksdagsgruppen

02:73	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att den av riksdagen begärda utredningen av narkotikalagstiftningen ska analysera insatser som har vidtagits i ett internationellt perspektiv för att minska den narkotikarelaterade dödligheten.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:77	Attsats 1: Att det införs tillståndskrav för köp av pyrotekniska varor. Attsats 2: Att det i ansökan och tillstånd anges villkor för användande. Attsats 3: Att överträdelse av tillståndet medför böter och förverkande. Attsats 4: Att försäljning till personer som saknar tillstånd sanktioneras.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:80	Attsats 1: att uppdra åt partistyrelsen att ta fram förslag på hur storleken på skadeståndet kan kopplas till om den misstänkte har medverkat i förundersökningen. Attsats 2: att partistyrelsen uppdras att ta fram ett förslag på hur skadeståndspengar till gängkriminella med skulder för skadestånd till tidigare brottsoffer, kan utmätas.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:81	att ge partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att utreda införandet av en lag som gör det möjligt att bötfälla fordonsförare som från högtalaranläggning från sina fordon spelar upp musik, tal eller annat ljud med en så stark volym att det stör den allmänna ordningen.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:87	Attsats 1: att se över möjligheten till förändring av sexköpslagen, där böter inte är ett alternativ.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:88	att partistyrelsen ges i uppgift att verka för att en svensk expertgrupp tillsätts för att klargöra vad som är antisemitism och ge förslag på hur den kan motverkas samt hur det judiska livet ska främjas såväl i kommuner som på nationell nivå.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP.
02:89	Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för att en regel om att tillstånd måste sökas för att ingå ett kusinäktenskap i likhet med vad som gäller för halvsyskon och adoptivsyskon i dagens lagstiftning. Attsats 2: att Kristdemokraterna verkar för att Äktenskapsbalken (ÄB) ändras och att krav på ansökan om tillstånd för äktenskap mellan kusiner införs.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:97	Attsats 1: att överlagd, upprepad eller systematisk skändning av eller stöld från grav, kyrkogård eller minnesmärke ska värderas högre på straffskalan. Attsats 3: att den som är skäligen misstänkt för skändning av eller stöld från grav, kyrkogård eller minnesmärke ska kunna beläggas med tillträdesförbud	Effektueras av riksdagsgruppen

	fram tills dess att dom vunnit laga kraft och straff verkställts.	
02:100	Attsats 1: att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att ta initiativ till en översyn av för och nackdelar med att minska öppenheten med vissa personuppgifter. Attsats 2: att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att ta initiativ till en översyn av vilken personinformation som ska vara offentlig. Attsats 3: att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att ta initiativ till en översyn av i vilka fall den berörde kan och bör informeras när uppgifter hämtas ut.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:101	att Kristdemokraterna ska verka för att stärka den personliga integriteten och en bred översyn ska göras av vilka personliga uppgifter från offentliga register som ska vara tillgängliga för allmänheten.	Effektueras av riksdagsgruppen
02:103	Attsats 1: att utreda och ta fram nationella föreskrifter för vilka brott som skall polisanmälas av skolan.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP
02:104	Attsats 1: att brottet missfirmelse av tjänsteman återinförs i Brottsbalken. Attsats 2: att påföljden för missfirmelse mot tjänsteman blir kännbar.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Kapitel 3 **Familj**	
03:03	Attsats 4: att uppdra åt partistyrelsen att se över om och hur flerbarnstillägget behöver förändras och därmed anse fjärde attsatsen besvarad.	Effektueras av riksdagsgruppen
03:04	Attsats 1–2: att uppdra åt partistyrelsen att se över om och hur flerbarnstillägget behöver förändras och därmed anse första och andra attsatsen besvarad.	Effektueras av riksdagsgruppen
03:09	att uppdra åt partistyrelsen att se över på vilket sätt rätten till föräldraledighet kan stärkas för hel- och deltidspolitiker och därmed anse motionen besvarad.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Kapitel 4 **Socialt och migration**	
04:07	Attsats 1: att Kristdemokraterna skall verka för att det skall finnas Wifi i alla rum där personer vistas på vårdboenden och sjukhus.	Effektueras av riksdagsgruppen
04:08	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att äldreomsorgens personal ska få utbildning i våld i nära relationer.	Effektueras av KRP
04:16	att Kristdemokraterna i sin nationella äldrepolitik införlivar politik kring	Effektueras av riksdagsgruppen

	digitalisering och välfärdsteknik i linje med motionens intentioner.	
04:49	Attsats 1: Att ett bidragstak ska införas. Attsats 2: Att ett system införs där full tillgång till svenska bidrag och ersättningar ska enbart uppnås genom eget arbete, eller genom permanent och laglig bosättning i Sverige.	Effektueras av riksdagsgruppen
04:56	att den som i Sverige dömts för allvarlig brottslighet eller som vid upprepande tillfällen dömts för annan brottslighet ska diskvalificeras från att erhålla svenskt medborgarskap. Gränsdragningar avseende tid och specifik brottsrubricering behöver vidare utredas.	Effektueras av riksdagsgruppen
04:60	Attsats 2: att uppdra åt partistyrelsen att verka för att möjligheten till AT-UND bibehålls, men att den begränsas till de asylsökande som förväntas få bifall på sin asylansökan.	Effektueras av riksdagsgruppen
04:61	att uppdra åt partistyrelsen att se över en förlängning av preskriptionstiden för möjlighet att söka asyl på nytt.	Effektueras av riksdagsgruppen
04:69	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att olika system för säkra och lagliga vägar blir den huvudsakliga metoden för utlänningar att söka asyl i Sverige och motverka irreguljär migration som bygger på människosmuggling.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Kapitel 5 **Hälso- och sjukvård**	
05:08	Att ge partistyrelsen i uppdrag att driva frågan att alla regioner ska erbjuda riktade hälsosamtal till alla från 40 års ålder och därefter vart tionde år.	Effektueras av KRP
05:09	Att partistyrelsen verkar för en opportunistisk screening av förmaksflimmer för patienter över 65 år i svensk primärvård.	Effektueras av KRP
05:21	Attsats 1: att verka för att vårdnadshavare ges möjlighet att hantera sina omyndiga barns vårdkontakter och eventuell recepthantering digitalt främst via 1177. Attsats 2: att vårdnadshavare ska kunna ta del av omyndiga barns journaler tills de blivit myndiga. Attsats 3: att att barn från 13 år ska kunna välja att sekretessbelägga besök och recepthantering samt kringliggande tjänster hos ungdomsmottagningen.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Kapitel 6 **Utbildning och kultur**	

06:04	Attsats 1: att verka för att undantaget från lärarlegitimation för lärare med utländsk lärarutbildning som motsvarar svensk lärarexamen fortsatt finns kvar.	Effektueras av riksdagsgruppen
06:06	Attsats 1: att verka för att skollagen ändras så att syskonförtur kan erbjudas i alla kommuner.	Effektueras av KRP
06:08	Attsats 1: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för ett klargörande i skollagen, att elevinflytande över utbildningen ska vara begränsat vad gäller upplägg och genomförande.	Effektueras av riksdagsgruppen
06:24	att uppdra åt partistyrelsen att genom fler idrottstimmar eller på andra sätt främja mer fysisk aktivitet i gymnasieskolans alla årskurser.	Effektueras av KRP
06:72–06:75	06:72–06:75 att uppdra åt partistyrelsen att arbeta fram ett kulturpolitiskt program efter valrörelsen 2022.	Effektueras av partistyrelsen
	Kapitel 7 **Arbete, företagande och energi**	
07:28 07:29 Attsats 1	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att ett officiellt mått på självförsörjning av den arbetsföra befolkningen tas fram.	Effektueras av riksdagsgruppen
07:30	att uppdra åt partistyrelsen att utreda hur mångfalden av mindre välfärdsaktörer i allmänhet, och idéburna i synnerhet, kan ges bättre förutsättningar så att utvecklingen mot allt större bolagskoncerner bryts, samt utreda och överväga olika sätt att förändra villkoren för vinstdrivande bolag och skolkoncerner att verka på samma sätt som idag på den svenska skolmarknaden, i syfte främja utvecklingen på skolområdet, värna friskolereformens syfte med en mångfald av aktörer och de mervärden som detta ger, samt motverka en överdriven marknadisering av skolan.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP
06:83	att Kristdemokraterna ska agera för att Sverige, i enlighet med Europeiska ministerrådets språkliga expertkommittés slutsatser, ska erkänna älvdalskan som språk.	Effektueras av riksdagsgruppen
06:84	att uppdra åt partistyrelsen att verka för en generösare linje gällande att nominera nya UNESCO världsarv.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Kapitel 8 **Ekonomi, skatter och pensioner**	
08:05	Attsats 1: att verka för att sänka räntetaket för lån.	Effektueras av riksdagsgruppen
08:06	att verka för att svenska folket själva ska kunna spärra sin kreditupplysning under perioder där de ej behöver styrka sin kreditvärdighet.	Effektueras av riksdagsgruppen
08:07	Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för införandet av ett register hos Finansinspektionen (FI) där de som inte vill att deras	Effektueras av riksdagsgruppen

	personnummer skall användas för kreditgivning kan registrera sig. Kreditgivarna skall tvingas kontrollera med registret innan de beviljar en kredit. Avanmälan från registret skall endast kunna göras på arbetstid med personlig kontakt via telefon och mobilt bank-id. Det skulle kraftigt begränsa möjligheterna	
08:12	Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för införande av RUT inkluderar hundvaktstjänster.	Effektueras av riksdagsgruppen
08:13-08:15	att uppdra åt partistyrelsen att verka för en utredning av hur kontanthanteringen kan säkras hos större verksamheter av samhällsviktig karaktär, med fokus på krisberedskap.	Effektueras av riksdagsgruppen
08:16	Attsats 2: att utreda förutsättningarna för att medel från vatten/vindkraftsanläggningar tillfaller de inblandade kommunerna.	Effektueras av KRP
08:20	att uppdra åt partistyrelsen att verka för ett rättvist system för uttag av begravningsavgift.	Effektueras av riksdagsgruppen
08:25, 08:26 attsats 2	att uppdra åt partistyrelsen att Kristdemokraterna ska verka för att utöka gåvobeloppet som berättigar till skattereduktion till 18 000 kronor per person och år.	Effektueras av riksdagsgruppen
08:30	att näringsidkare i enskild firma ska ges samma avdragsmöjligheter för friskvård som gäller för företagare och anställda i aktiebolag.	Effektueras av riksdagsgruppen
08:41	Attsats 1: att uppdra åt partistyrelsen att verka för att tillsätta en utredning om hur en rättvis bedömning av garantipensionen, utan hänsyn till civilstånd, ska utformas.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Kapitel 9 **Regionalt, trafik och bostad**	
09:02	att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att en parlamentarisk utredning tillsätts för att tydliggöra det regionala utvecklingsansvaret i enlighet med motionens intention.	Effektueras av riksdagsgruppen
09:10	Att KD verkar för att fokus på Transportpolitikens funktionsmål betonas mer i riksdagen i enlighet med motionens intentioner.	Effektueras av riksdagsgruppen
09:11	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att se över A-traktorns förutsättningar för att främja ungdomars mobilitet och trafiksäkerhet.	Effektueras av riksdagsgruppen
09:20	Attsats 2: att verka för att distansutbildningen utökas till att gälla tre delkurser.	Effektueras av riksdagsgruppen
09:25	att partistyrelsen får i uppdrag att se över vilka eventuella juridiska hinder som finns för tillkomsten av nämnd boendeform och därefter föreslå åtgärder för att undanröja dessa.	Effektueras av riksdagsgruppen

09:40	Attsats 1: att ge partistyrelsen i uppdrag att undersöka möjligheten att statligt finansiera eller delfinansiera renovering av kommunala vatten och avloppssystem.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP
09:42	att uppdra åt partistyrelsen att utreda frågan om hur en levande stad med ett blomstrande kultur- och nöjesliv kan kombineras med en god livsmiljö för närboende.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP
	Kapitel 10 **Miljö och energi**	
10:06	att ansvaret för att reglera fiske och vattenbruk, gynna fiskerinäringen samt bedriva forskning om fisk och fiske samlas till enbart en myndighet.	Effektueras av riksdagsgruppen
10:09	Attsats 2: att tydliggöra från när biotopskydd ska gälla i lagstiftningen. Attsats 3: att verka för att en övergripande utredning görs av biotoplagstiftningen.	Effektueras av riksdagsgruppen
10:14	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att statlig intrångsersättning för att skydda skogsmark med höga naturvärden knyts till tidsintervall motsvarande dess avverkningsmognad. Efter att ett intervall förlupit betalas den skyddade skogens förväntade avverkningsvärde till ägaren.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Kapitel 11 **Utrikes och försvar**	
11:06	Attsats 3: att verka på riksnivå, att kommande KD regering verkställer riksdagens beslut från år 2010 (2009/10:UU9) om erkännandet av folkmordet 1915.	Effektueras av riksdagsgruppen
11:08	Attsats 2: att verka för att den svenska finansieringen av UNRWA upphör.	Effektueras av riksdagsgruppen
11:10	Attsats 1: att Sverige snarast ska erkänna Jerusalem som Israels huvudstad och därmed anse motionen besvarad. Attsats 2: att Sverige efter erkännandet ska påbörja processen med att flytta den svenska ambassaden från Tel Aviv till Jerusalem.	Effektueras av riksdagsgruppen
11:11	att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdragarbeta för att Sveriges ambassad i Israel så snart det är praktiskt möjligt flyttas till Israels huvudstad Jerusalem.	Effektueras av riksdagsgruppen
11:12	Attsats 1: att göra en utredning på vilka bolag som på kommunal och statlig nivå är nyckelbolag, som vi behöver bibehålla kontroll över i Sverige. Exempelvis Volvo i Göteborg som är ett nyckelföretag för hela Regionen.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP

	Attsats 2: att utreda vilka forskningsbolag, statliga nivå och kommunala nivå, som kommun/stat skulle kunna gå in och stödja för att försöka bibehålla spjutspetskunskap inom landet.	
11:14	Attsats 1: att MSB får ett uppdrag att planera och bygga upp ett modernt beredskapslager.	Effektueras av riksdagsgruppen
11:15	Attsats 1: att Kristdemokraterna initierar och arbetar för att utveckla ett nytt system för Mobiliseringsförråd.	Effektueras av riksdagsgruppen
	Behandling av partistyrelsens förslag till stadgeändring	
Stadga § 15 mom 7	Partiavdelning och partidistrikt utser firmatecknare för organisationen. Partistyrelsen utser firmatecknare för riksorganisationen.	Effektueras av partistyrelsen
§.8 Mom 2 §.11 Mom 3 §.12 Mom 2 punkt 1	att partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en utredning för att se över frågan om representation till beslutande organ i organisationen och huruvida betalande medlemmar skall utgöra underlag för representation. Motionerna 12:01, 12:02 och 12:03 skickas därmed vidare för beaktan inom detta uppdrag.	Effektueras av partistyrelsen

Mer detaljerad information om respektive effektuering kan fås efter kontakt med parti- och riksdagskansliet.

Årsredovisning för

KRISTDEMOKRATERNA

802006-3940

Räkenskapsåret
2021-01-01 - 2021-12-31

Innehållsförteckning: **Sida**

Förvaltningsberättelse	1-2
Resultaträkning	3
Balansräkning	4-5
Noter	6-11
Underskrifter	12

rJ4jt92Oq-B1k3v3ndc

Förvaltningsberättelse

Partistyrelsen för Kristdemokraterna avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2021-01-01--2021-12-31. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK

Allmänt om verksamheten

Inledning
Verksamhetsåret 2021 har fortsatt präglats av pandemin, covid-19. Från årsskiftet drog en vaccinationskampanj i gång för att vaccinera befolkningen med förtur för äldre och riskgrupper.

Året har inneburit perioder med strängare restriktioner som sedan kunnat lättats i omgångar. Trots fortsatta begränsningar men tack vare ett påbörjat omställningsarbete föregående år har organisationen kunnat fortsätta driva på verksamheten i alla dess delar.

Organisationen har anpassats efter pandemin och större delen av verksamheten har bedrivits på distans eller delvis digitalt genom så kallade hybridmöten.

Samarbetet mellan parti- och riksdagskansliet och partidistrikten har i allt väsentligt fungerat väl. Kontinuerliga avstämningar med partiombudsmän och flera konferenser med partidistriktsordföranden och partiombudsmän har varit viktiga för informationsöverföring och sammanhållningen.

Den 16 april genomfördes Kristdemokraternas kommun- och regiondagar digitalt med nästan 1000 deltagare. Arrangemanget kunde genomföras på ett sedvanligt sätt med både tal av partiledning och seminarier i mindre grupper. Både Järvaveckan och Almedalsveckan ställdes om till helt digitala produktioner där partiet deltog i form av partiledartal.

Inför den 11 september, ett år innan valet, hölls en valledarutbildning samt ett partiledartal i Hjo. Veckan avslutades på topp med en digital konferens den 11 september för alla medlemmar i syfte att ladda upp inför det stundande valåret. I mer än hälften av landets partiavdelningar arrangerades samlingar för delta i den nationella webbsändningen men också för att mötas och samtal om partiavdelningens arbete inför valet.

Den 15 oktober kunde partifullmäktige samlas fysiskt i Stockholm för att besluta om budget och verksamhetsplan samt motionshantering av organisationsmotioner till rikstinget 2021, beslut om riksnamn inför valsedeln 2022 samt behandling av kriminalpolitiskt handlingsprogram.

Till vår stora glädje kunde även partiets 53:e riksting även hållas fysiskt. Denna gång i Norrköping. Det var ett storslaget riksting på många sätt. Vi var nästan 800 deltagare och slog rekord i antalet motioner, över 500 motioner hade skickats in till årets riksting. Rikstinget behandlade även partistyrelsens sjukvårdsproposition.

Sammanfattningsvis har rörelsen varit vid gott mod trots ett oroligt världsläge med pandemi och restriktioner. Det är ett parti som efter verksamhetsåret 2021 är laddat för att ta sig an en valrörelse och som hungrar efter en ny regering.

Koncernförhållanden
Dotterbolaget Samhällsgemenskap är av ringa betydelse varför ingen koncernredovisning upprättas med hänvisning till ÅRL 7:3A §.

Ebba Busch
Partiordförande

Peter Kullgren
Partisekreterare

Utveckling av organisationens verksamhet, resultat och ställning

Belopp i kr

	2021-12-31	*2020-12-31*	*2019-12-31*	*2018-12-31*
Medlemsantal	24 294	24 894	25 688	21 348
Intäkter, resultat och ställning				
Huvudintäkter	54 778 372	51 466 823	56 581 915	58 230 669
Rörelseresultat	3 675 575	7 429 367	1 487 453	-11 073 240
Resultat efter finansiella poster	3 656 470	7 420 866	1 458 103	1 060 540
Balansomslutning	28 495 904	22 053 122	15 418 920	12 376 951

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2020 drabbades Sverige och hela världen av virusutbrott (Covid-19) vilket har föranlett stora inverkningar på hela samhället. Spridningen av coronaviruset har inte haft någon större påverkan på organisationens ekonomi då intäkterna består till största delen av statliga bidrag som inte förändrades av krisen. Den 1 april 2022 klassas Covid-19 inte längre som allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom.

En extra bolagsstämma i dotterbolaget Samhällsgemenskaps Förlags AB har beslutat om frivillig likvidation. Anmälan om likvidation har gjorts till Bolagsverket och till likvidator utsågs Henrik Klasa.

Eget kapital

	Balanserat-resultat	*Årets resultat*
Vid årets början	8 777 172	7 420 866
Omföring av föregående års resultat	7 420 866	-7 420 866
Årets resultat		3 656 470
Vid årets slut	**16 198 038**	**3 656 470**

Förslag till disposition av organisationens vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 19 854 508, disponeras enligt följande:

	Belopp i kr
Balanseras i ny räkning	19 854 508
Summa	**19 854 508**

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter

Finansiella instrument

Kristdemokraternas värdepapperinnehav förvaltas av extern förvaltare. För detta ändamål finns placeringspolicy antagen av partistyrelsen. Värdepappersplaceringar skall ske inom nedanstående ramar i en lågriksportfölj.

Tillgångslag:	Min	Normal	Max
Aktiefondsplaceringar:	0%	15%	25%
Räntebärande placeringar:	75%	85%	100%

Placeringar är endast tillåtna i bankinlåning, räntebärande värdepapper såsom certifikat och obligationer, ränte- och aktiefonder. Extern upplåning i placeringssyfte är ej tillåten.

Ränte- och löptider för placerade medel skall avvägas mot likviditetsprognos och bedömning av möjligheterna att kunna avveckla placeringarna på marknaden om detta skulle visa sig nödvändigt.

Resultaträkning

Belopp i kr	*Not*	*2021-01-01-2021-12-31*	*2020-01-01-2020-12-31*
Rörelsens intäkter			
Medlemsavgifter		2 621 670	2 231 057
Köpta tjänster av distrikten		12 871 428	12 451 995
Statliga bidrag m.m.	*3*	35 559 916	34 724 079
Övriga intäkter	*4*	3 148 450	1 843 720
Gåvor		576 908	215 972
Summa rörelsens intäkter		54 778 372	51 466 823
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	*5,6*	-16 928 088	-12 340 957
Personalkostnader	*7*	-33 870 504	-31 504 869
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-303 905	-189 750
Övriga rörelsekostnader		-300	-1 879
Summa rörelsens kostnader		-51 102 797	-44 037 455
Rörelseresultat		3 675 575	7 429 368
Resultat från finansiella poster			
Nedskrivning andelar koncernföretag		-16 780	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2 325	-8 502
Summa finansiella poster		-19 105	-8 502
Resultat efter finansiella poster		3 656 470	7 420 866
Resultat före skatt		3 656 470	7 420 866
Årets resultat		3 656 470	7 420 866

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2021-12-31*	*2020-12-31*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	*8*	435 958	563 136
		435 958	563 136
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	*9*	0	16 780
Andra långfristiga värdepappersinnehav	*10*	18 500 000	12 000 000
Andra långfristiga fordringar		0	236 700
		18 500 000	12 253 480
Summa anläggningstillgångar		18 935 958	12 816 616
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Färdiga varor och handelsvaror		689 914	644 374
		689 914	644 374
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		6 010 903	1 833 691
Övriga fordringar		1 137 829	803 563
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		960 306	970 755
		8 109 038	3 608 009
Kassa och bank		760 994	4 984 123
Summa omsättningstillgångar		9 559 946	9 236 506
SUMMA TILLGÅNGAR		28 495 904	22 053 122

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2021-12-31*	*2020-12-31*
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		16 198 038	8 777 172
Årets resultat		3 656 470	7 420 866
Summa eget kapital		19 854 508	16 198 038
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 404 740	479 098
Övriga kortfristiga skulder		610 908	534 321
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	*11*	5 625 748	4 841 665
		8 641 396	5 855 084
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		28 495 904	22 053 122

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3), redovisningsprinciperna är oförändrade i förhållande till föregående år.

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Kristdemokraterna.
Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor

En transaktion i vilken Kristdemokraterna tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag.

Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Kristdemokraterna uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Kristdemokraterna har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Erhållna gåvor värderas till försikigt uppskattat marknadsvärde och intäktsförs när den sakrättsligt erhållits. Villkorade gåvor som inte använts under året omförs till ändamålsbestämda medel i eget kapital.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som Kristdemokraterna fått eller kommer att få.

Leasing

Alla Kristdemokraternas leasingavtal redovisas som operationella, d.v.s. leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda
Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Finansiella tillgångar och skulder
Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter.

Efter det första redovisningstillfället värderas kortfristiga placeringar enligt lägsta värdets princip, d.v.s. till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta. Fordran på medlemsavgifter tas inte upp som fordran om det inte finns en legal fordran på medlemmen.

Efter första redovisningstillfället värderas långfristiga finansiella tillgångar som inte är räntebärande till anskaffningsvärde (med avdrag för nedskrivning).

Köpta tjänster och vidarefakturering

Partidistrikt och partiavdelningar inhandlar tidvis tjänster från riksorganisationen. En del tjänster köps av riksorganisationen som avser inköp för hela partiorganisationen. Det vidarefaktureras i efterhand till beställande juridisk enhet inom partiet. Intäkter redovisas i takt med att tjänster utförs, till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer erhållas. All vidarefakturering av kostnader bruttoredovisas.

Anläggningstillgångarna
Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningskostnad med avdrag för planmässiga avskrivningar baserad på en bedömning av tillgångarnas ekonomiska livslängd. Datorutrustningar och kontorsmaskiner 3 år.

Varulager
Varulager har värderats enligt lägsta värdets princip, d.v.s. till det lägsta av anskaffningsvärde och nettförsäljningsvärde.
Fordringar är redovisade till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga intäkter

Övriga intäkter avser intäkter som inte är primära i riksorganisationens verksamhet. Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar
Inga betydande uppskattningar eller bedömningar har gjorts under räkenskapsåret.

Not 3 Statliga bidrag

Statliga bidrag

	2021-01-01-2021-12-31	*2020-01-01-2020-12-31*
Statligt partistöd	13 156 584	12 669 528
Riksdagens partigruppstöd	22 051 600	21 708 400
Bidrag från org. Sveriges kommuner- o landsting	351 732	346 151
Summa	**35 559 916**	**34 724 079**

Not 4 Övriga intäkter

	2021-01-01-2021-12-31	*2020-01-01-2020-12-31*
Fördelning av kostnader inom rörelsen	757 232	298 570
Kursavgifter	1 537 994	321 729
Hyresintäkter	501 451	496 680
Fakturerade personalkostnader	117 832	418 447
Statliga informationsstöd i samband med valet	0	0
Lönebidrag	232 200	262 824
Sjuklöneersättning	1 741	45 470
Totalt	**3 148 450**	**1 843 720**

Not 5 Externa kostnader

	2021-01-01-2021-12-31	*2020-01-01-2020-12-31*
Bidrag till Kristdemokratiska Ungdomsförbundet	1 200 000	1 200 000
Bidrag till Kristdemokratiska Kvinnoförbundet	300 000	200 000
Bidrag till Kristdemokraterna Seniorförbundet	520 000	520 000
Bidrag till Kristdemokratiska Studentförbundet	70 000	0
Övriga externa kostnader	14 838 088	10 420 957
Summa	**16 928 088**	**12 340 957**

Not 6 Leasing

Riksorganisationen leasar framförallt kontors- och lagerlokaler. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 1 001 885 kr. (Föregående år 882 684 kr). Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande.

	2021-01-01-2021-12-31	*2020-01-01-2020-12-31*
Inom ett år	1 024 628	1 069 379
Mellan ett och fem år	523 943	1 652 894
Senare än fem år	0	0
	1 548 571	2 722 273

Not 7 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2021-01-01-2021-12-31	*2020-01-01-2020-12-31*
Män	29	29
Kvinnor	16	15
Totalt	**45**	**44**

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	2021-01-01-2021-12-31	*2020-01-01-2020-12-31*
Styrelsen	1 273 123	1 226 824
Löner och andra ersättningar:	21 130 590	20 094 001
Sociala kostnader	7 777 177	7 088 301
Pensionskostnader	2 747 033	2 545 004
Summa	**32 927 923**	**30 954 130**

Kristdemokraterna är anslutna till arbetsgivarorganisationen Idea, arbetsgivareförbundet för ideella organisationer och följer av denna träffade kollektivavtal med arbetstagarorganisationer.

Not 8 Inventarier

	2021-12-31	*2020-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Ingående anskaffningsvärde	1 599 944	1 103 794
-Årets inköp	151 914	496 150
-Försäljningar/utrangeringar	-72 711	0
-Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 679 147	1 599 944
Ackumulerade avskrivningar		
-Ingående avskrivningar enligt plan	-1 036 808	-847 058
-Försäljningar/utrangeringar	97 524	0
-Årets avskrivningar enligt plan	-303 905	-189 750
	-1 243 189	-1 036 808
Redovisat värde vid årets slut	**435 958**	**563 136**

Not 9 Andelar i koncernföretag

	2021-12-31	*2020-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	16 780	16 780
-Nedskrivning	-16 780	0
Redovisat värde vid årets slut	**0**	**16 780**

Specifikation av moderföreningens innehav av aktier och andelar i koncernföretag

1678 aktier med ett kvotvärde om 20 kr, utgörande 67,1 % av aktiekapitalet i Samhällsgemenskaps Förlags AB 556203-8694. Bolagets säte är i Stockholm.

Samhällsgemenskaps Förlags AB har upphört med utgivningen av tidningen i Poletik och verksamheten har avvecklats.

Dotterföretag / Org nr / Säte	*Antal andelar*	*i %*	*Redovisat värde*
Samhällsgemenskaps Förlags AB 556203-8694	1 678	67,1	0
			0

Not 10 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2021-12-31	*2020-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	4 000 000	4 000 000
-Tillkommande tillgångar	14 500 000	8 000 000
Redovisat värde vid årets slut	**18 500 000**	**12 000 000**

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	*2020-12-31*
Upplupen semesterlöneskuld inkl soc.avg	3 528 342	3 243 670
Upplupna sociala avgifter, inkl särskild löneskatt	1 849 426	1 151 905
Upplupna löner inkl soc. avg.	0	329 879
Övriga upplupna kostnader	247 980	116 211
	5 625 748	**4 841 665**

Not 12 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Rysslands invasion av Ukraina påverkar värdepappersmarknad och inflationen under 2022. Kristdemokraterna har låg exponering mot värdepappersmarknader men påverkas av ökade priser på råvaror, livsmedel etc.

Not 13 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

	2021-12-31	*2020-12-31*
Ställda panter	*Inga*	*Inga*
Ansvarsförbindelser	*Inga*	*Inga*

Not 14 Rapport om årsbokslutet

Rapport om årsredovisningen enligt Rex-svensk standard för redovisningsuppdrag har upprättats av Srf Auktoriserad Redovisningskonsult:

Henrik Klasa, Ekonomernas Hus i Sverige AB

Underskrifter

Stockholm den

Ebba Busch Ordförande	Jakob Forssmed 1:e vice ordf.	Bengt Germundsson 2: vice ordf.
Lili André	Gudrun Brunegård	Andreas Carlson
Hans Eklind	Torsten Elofsson	Sarah Kullgren
Elisabet Lann	Liza-Maria Norlin	Lars O Molin
Mikael Oscarsson	Désirée Pethrus	David Ranstam Lega
Anders Sellström	Sara Skyttedal	Erik Slottner
Pia Steensland	Nike Örbrink	

Vår revisionsberättelse har avgivits den

Pernilla Zetterström Varverud Auktoriserad revisor	Kerstin Rossipal	Wimar Sundeen

Rapport om årsredovisningen

Rapport om årsredovisningen
Till styrelsen i KRISTDEMOKRATERNA med organisationsnummer 802006-3940

Uppdraget
Jag har biträtt KRISTDEMOKRATERNA med att upprätta årsredovisningen för räkenskapsåret 2021-01-01 - 2021-12-31.
Det är styrelsen som har ansvaret för innehållet och utformningen av årsredovisningen.

Utförande
Jag har utfört mitt arbete enligt Rex - Svensk standard för redovisningsuppdrag. Det innebär att jag har beaktat tillämpliga lagar och normer samt genomfört kontroller och rimlighetsbedömningar av underlag och rapporter för att årsredovisningen ska uppnå en hög kvalitet och utgöra ett bra beslutsunderlag i verksamheten.

Enligt min kännedom innehåller årsredovisningen inte några väsentliga fel eller brister som påverkar företagets redovisade resultat och ställning.

Karlstad 2022-

Henrik Klasa
Srf Auktoriserad redovisningskonsult

rJ4jt92Oq-B1k3v3ndc

SEALED BY Verified RJ4JT92OQ-B1K3V3NDC

Document history

COMPLETED BY ALL:
16.06.2022 13:31

SENT BY OWNER:
Diana Ayoub • 07.06.2022 11:25

DOCUMENT ID:
B1k3v3ndc

ENVELOPE ID:
rJ4jt92Oq-B1k3v3ndc

DOCUMENT NAME:
Årsredovisning 2021 Kristdemokraterna.pdf
14 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
Andreas Thomas Carlson	**Signed**	**07.06.2022 14:16**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 13/02/1987)**
andreas.carlson@kristdemokraterna.se	Authenticated	07.06.2022 14:15	Low	IP: 195.67.88.222
SARAH HAVNERAAS	**Signed**	**07.06.2022 14:21**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 24/11/1993)**
sarah.kullgren@kristdemokraterna.se	Authenticated	07.06.2022 14:20	Low	IP: 82.182.190.62
GUDRUN BRUNEGÅRD	**Signed**	**07.06.2022 14:40**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 05/11/1957)**
gudrun.brunegard@kristdemokraterna.se	Authenticated	07.06.2022 14:39	Low	IP: 195.67.88.222
TORSTEN ELOFSSON	**Signed**	**07.06.2022 14:50**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 29/11/1950)**
torsten.elofsson@kristdemokraterna.se	Authenticated	07.06.2022 14:45	Low	IP: 83.253.5.35
LIZA-MARIA NORLIN	**Signed**	**07.06.2022 20:48**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 03/03/1980)**
liza-maria@kristdemokraterna.se	Authenticated	07.06.2022 20:47	Low	IP: 212.181.189.179
DÉSIRÉE PETHRUS	**Signed**	**07.06.2022 22:46**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 19/02/1959)**
desiree@kristdemokraterna.se	Authenticated	07.06.2022 22:23	Low	IP: 192.44.242.21
Lili Helena André	**Signed**	**08.06.2022 07:10**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 19/03/1970)**
lili.andre@kristdemokraterna.se	Authenticated	08.06.2022 07:07	Low	IP: 84.23.152.189
SARA SKYTTEDAL	**Signed**	**08.06.2022 08:10**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 06/08/1986)**
sara.skyttedal@kristdemokraterna.se	Authenticated	08.06.2022 08:09	Low	IP: 176.180.170.236
ANDERS SELLSTRÖM	**Signed**	**08.06.2022 09:47**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 19/03/1964)**

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant | eIDAS standard | PAdES sealed

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
anders.sellstrom@kristdemokraterna.se	Authenticated	08.06.2022 09:45	Low	IP: 31.216.226.83
Lars Olov Molin	**Signed**	**08.06.2022 10:13**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 22/10/1945)**
lars.molin@kristdemokraterna.se	Authenticated	08.06.2022 10:12	Low	IP: 78.73.86.248
Erik Mikael Slottner	**Signed**	**08.06.2022 12:00**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 16/04/1980)**
erik@kdu.se	Authenticated	08.06.2022 11:59	Low	IP: 217.21.230.3
Elisabet Sara Lann	**Signed**	**08.06.2022 14:27**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 18/02/1977)**
elisabet.lann@stadshuset.goteborg.se	Authenticated	08.06.2022 14:26	Low	IP: 62.88.128.74
PIA STEENSLAND	**Signed**	**10.06.2022 19:50**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 03/05/1972)**
pia.steensland@kristdemokraterna.se	Authenticated	10.06.2022 19:50	Low	IP: 77.53.230.36
BENGT GERMUNDSSON	**Signed**	**11.06.2022 12:40**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 05/05/1957)**
bengt.germundsson@kristdemokraterna.se	Authenticated	11.06.2022 12:38	Low	IP: 78.69.181.156
Hans Johan Junior Eklind	**Signed**	**11.06.2022 18:12**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 22/12/1966)**
hans.eklind@kristdemokraterna.se	Authenticated	11.06.2022 18:11	Low	IP: 83.185.37.45
DAVID RANSTAM LEGA	**Signed**	**13.06.2022 18:14**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 12/10/1973)**
david.lega@kristdemokraterna.se	Authenticated	13.06.2022 18:13	Low	IP: 83.185.45.93
Jakob Petter Forssmed	**Signed**	**14.06.2022 08:55**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 28/12/1974)**
jakob.forssmed@kristdemokraterna.se	Authenticated	14.06.2022 08:54	Low	IP: 5.243.78.221
Carl Robert Mikael Oscarsson	**Signed**	**14.06.2022 09:41**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 22/04/1967)**
mikael.oscarsson@kristdemokraterna.se	Authenticated	14.06.2022 09:40	Low	IP: 81.227.161.39
NIKE ÖRBRINK	**Signed**	**14.06.2022 11:01**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 01/02/1997)**
nike@kdu.se	Authenticated	09.06.2022 16:27	Low	IP: 95.204.185.161
EBBA-ELISABETH BUSCH	**Signed**	**15.06.2022 15:13**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 11/02/1987)**
ebba.busch@kristdemokraterna.se	Authenticated	15.06.2022 15:08	Low	IP: 83.185.35.247
WIMAR SUNDEEN	**Signed**	**16.06.2022 09:09**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 20/09/1948)**
wimar@sundeen.se	Authenticated	16.06.2022 09:08	Low	IP: 213.64.93.44
KERSTIN ROSSIPAL	**Signed**	**16.06.2022 10:27**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 12/10/1941)**
kerstin.rossipal@gmail.com	Authenticated	16.06.2022 10:23	Low	IP: 77.107.43.187
Pernilla M Zetterström Varverud	**Signed**	**16.06.2022 13:31**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 30/07/1970)**
pernilla.varverud@se.gt.com	Authenticated	07.06.2022 18:51	Low	IP: 83.248.18.12

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant

eIDAS standard

PAdES sealed

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant

eIDAS standard

PAdES sealed

REVISIONSBERÄTTELSE

Till rikstinget i Kristdemokraterna
Org.nr. 802006-3940

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kristdemokraterna för år 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att rikstinget fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Den auktoriserade revisorns ansvar" samt "De förtroendevalda revisorernas ansvar". Vi är oberoende i förhållande till riksorganisationen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Kristdemokraternas verksamhetsberättelse 2021.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av riksorganisationens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera riksorganisationen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av riksorganisationens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om riksorganisationens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en riksorganisation inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

SkevEUOYq-ByTxB8OYq

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av riksorganisationens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Kristdemokraterna för år 2021 samt av förslaget till dispositioner beträffande riksorganisationens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att rikstinget disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till riksorganisationen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande riksorganisationens vinst eller förlust, och det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksorganisationen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av riksorganisationens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksorganisationen, eller att ett förslag till dispositioner av riksorganisationens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av riksorganisationens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för riksorganisationens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande riksorganisationens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Stockholm den 16 juni 2022

Kerstin Rossipal
Förtroendevald revisor

Wimar Sundeen
Förtroendevald revisor

Pernilla Zetterström Varverud
Auktoriserad revisor

SkevEUOYq-ByTxB8OYq

SEALED BY Verified SKEVEUOYQ-BYTXB8OYQ

Document history

COMPLETED BY ALL:
16.06.2022 13:33

SENT BY OWNER:
Diana Ayoub • 16.06.2022 08:57

DOCUMENT ID:
ByTxB8OYq

ENVELOPE ID:
SkevEUOYq-ByTxB8OYq

DOCUMENT NAME:
Revisionsberättelse Kristdemokraterna 2021.pdf
2 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
WIMAR SUNDEEN	**Signed**	**16.06.2022 09:02**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 20/09/1948)**
wimar@sundeen.se	Authenticated	16.06.2022 09:01	Low	IP: 213.64.93.44
KERSTIN ROSSIPAL	**Signed**	**16.06.2022 10:22**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 12/10/1941)**
kerstin.rossipal@gmail.com	Authenticated	16.06.2022 10:21	Low	IP: 77.107.43.187
Pernilla M Zetterström Varverud	**Signed**	**16.06.2022 13:33**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 30/07/1970)**
pernilla.varverud@se.gt.com	Authenticated	16.06.2022 13:32	Low	IP: 83.248.18.12

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant | eIDAS standard | PAdES sealed

Kristdemokraternas verksamhetsberättelse 2022

Innehåll

Inledning **3**

1. Beredning och beslut **4**

1.1 Partifullmäktige *4*

1.2 Partistyrelse *4*

1.4 Revisorer *4*

1.5 Valberedning *4*

2. Utskott, fasta råd och arbetsgrupper **4**

2.1 Verkställande utskottet *4*

2.2 Kommun- och regionpolitiska rådet (KRP) *4*

3. Organisation och utbildning **6**

3.1 Medlemmar *6*

3.2 Partidistriktsorganisation *6*

3.3 Parti- och riksdagskansliet *7*

3.4 Organisationsutveckling och utbildningar *7*

4. Politikutveckling och kommunikation **9**

4.1 Riksdagsgruppen *9*

4.2 Politikutveckling *10*

4.3 Sammanfattning av nya förslag och ståndpunkter som Kristdemokraterna presenterar och driver under 2022 ..... *10*

4.4 Kommunikation *12*

5. Internationellt **13**

5.1 Politiskt arbete i Europaparlamentet *13*

5.2 Internationellt arbete *14*

6. Kristdemokratiska rörelsen **15**

6.1 Kristdemokratiska Ungdomsförbundet *15*

6.2 Kristdemokratiska kvinnoförbundet *19*

6.3 Kristdemokratiska Seniorförbundet *25*

6.4 Studentförbundet *28*

6.5 Kristdemokratiskt Internationellt Center, KIC *29*

Inledning

Verksamhetsåret 2022 kom av naturliga skäl att domineras av valrörelsen, vilken slutade med att Kristdemokraterna återkom till regeringsställning efter åtta år i opposition, med hela sex stycken statsråd varav tre departementschefer. Nationellt backade partiet med knappt en procentenhet, vilket medförde att riksdagsgruppen minskade från tjugotvå mandat till nitton. I såväl kommun- som regionval blev det däremot en total ökning, vilket bland annat resulterade i att Kristdemokraterna nu finns representerade i landets samtliga regioner. Vi gjorde dessutom rekordbra ifrån oss i skolvalet där vi noterade 9,29 procent.

Utöver våra socialpolitiska hjärtefrågor fick mycket av valåret ägnas åt det kraftigt försämrade säkerhetsläget till följd av Rysslands invasion av Ukraina, Sveriges därpå följande process för att söka medlemskap i Nato, samt av den energikris som successivt förvärrades under större delen av 2022.

Maktskiftet innebar stora förändringar i vår organisation, då närmare tjugo tjänstemän lämnade parti- och riksdagskansliet för nya tjänster hos våra statsråd samt i regeringens samordningskansli. Omorganisationen innebar även ny partisekreterare, ny biträdande partisekreterare samt ny chef för politikavdelningen.

18 - 20 mars hölls en nationell utbildningskonferens för toppkandidater till riksdagen från hela landet, ute på Steningeviks konferensgård i Märsta utanför Stockholm. Kandidaterna utbildades i såväl strategi som sakfrågor och instruerades även både teoretiskt och praktiskt om mediehantering och retorik/debatteknik.

Kristdemokraterna medverkade med partiledartal i Almedalen, den 5 juli. Fokus låg på människors möjlighet att leva Svensson-liv med "villa, Volvo och vovve". Partiledartal hölls även 1 juni under Järvaveckan, då med tyngdpunkt på vårdköerna, kriminaliteten och utbildningspolitik. KD-dagarna genomfördes detta år i Karlstad 1-2 april. Där hölls denna gång två partiledartal, utöver seminarier om ett brett spann av frågor. Partifullmäktige hölls i riksdagen 28 oktober, med såväl framträdanden av våra nya statsråd samt med beslut om organisation och ekonomi på agendan.

Sammanfattningsvis var 2022 ett synnerligen intensivt år med både fram- och motgångar, dock med tyngdpunkt på det positiva i att Sverige återigen leds av en borgerlig regering med rekordstarkt kristdemokratiskt inflytande.

Ebba Busch
Partiordförande

Liza-Maria Norlin
Partisekreterare

1. Beredning och beslut

1.1 Partifullmäktige

Partifullmäktige består av representanter från, partidistrikt, partistyrelse samt associerade förbund. Ordinarie partifullmäktige hölls den 12 oktober 2022 i Stockholm. Partifullmäktige beslutade om budget och verksamhetsplan samt motionshantering av organisationsmotioner. Behandling av partistyrelsens förslag till stadgeändring.

1.2 Partistyrelse

Partipresidiet samt övriga partistyrelseledamöter väljs för en tid av två år. Partistyrelsen består, utöver partipresidiet, av fjorton ordinarie ledamöter och sju ersättare.

Ordförandena för de tre associerade förbunden har varsitt ordinarie mandat i partistyrelsen samt en ersättare som utses av respektive förbund. Partistyrelsens hela sammansättning framgår av bilaga 1 (personbilaga). Partistyrelsen har haft tio (10) protokollförda sammanträden under året.

1.4 Revisorer

Revisorer under verksamhetsåret 2022:
Ordinarie: Wimar Sundeen, Kerstin Rossipal och Pernilla Varverud (auktoriserad revisor, Grant Thorton), auktoriserad revisor

Ersättare: Per-Olof Hermansson och Marcus Jonasén (Grant Thornton) auktoriserad revisor

1.5 Valberedning

Valberedningens sammansättning under 2022:

Ordförande: Torsten Larsson
Ledamöter 2019–2023: Sofia Isaksson, Sofia Damm, Kalle Bäck och Eva von Wowern.
Ledamöter 2021–2025: Eva-Britt Sjöberg, Norrköping, Hans-Inge Smetana, Vännäs, Marcus Jonsson, Sundbyberg, Lars-Axel Nordell, Örebro.

2. Utskott, fasta råd och arbetsgrupper

2.1 Verkställande utskottet

Verkställande utskottet (PSVU) ansvarar för den kontinuerliga ledningen av partiets verksamhet samt förbereder ärenden som ska föreläggas partistyrelsen.

Verkställande utskottet har utgjorts av: Ebba Busch (ordförande), Jakob Forssmed, Bengt Germundsson, Erik Slottner, Andreas Carlson, Liza-Maria Norlin och Hans Eklind.

Adjungerade: Partisekreterare Peter Kullgren fram till oktober, därefter Johan Ingerö. Kanslichef Robert Lisborg, Stabschef Tobias Karlström fram till oktober därefter Emelie Rasby, Chef för politikavdelningen Natasa Ristic Davidson fram till oktober därefter Tove Fridman och sekreterare Diana Ayoub fram till novmeber därefter Camilla Sehlin

2.2 Kommun- och regionpolitiska rådet (KRP)

Ledamöter i rådet har under 2022 varit: Bengt Germundsson (ordförande), Maria Nilsson (vice ordförande), Anders Lundström, Björn-Ove Björk, Daniel Braw, Erik Nilsson, Hans Jarstig, Marcus Jonsson, Sara Lidqvist och Veronica Kerr. Daniel Braw bad om entledigande från KRP i oktober. KRP har haft fyra sammanträden under 2022 och fattat beslut per capsulam ytterligare två gånger.

Politikutveckling och eftervalsarbete
Under året har KRP varit en aktiv del i partiets övriga valrörelse. Detta genom implementering av valprogram för kommun- och regionpolitik men också genom rikstingseffektueringar av motionsförslag och insändare. KRP tog också fram råd och rekommendationer i samband med förhandlingar efter valet.

KD-dagarna - tidigare kommun- och regionpolitiska dagar
Den 1 - 2 april genomfördes KD-dagarna (tidigare kommundagarna). 1 150 deltagare var med på arrangemanget. Fokus var valet 2022 med områdena Vård, Trygghet och Hjärtlandet. Totalt genomfördes sexton olika seminarier under dagarna. KD-dagarna avslutades med ett torgmöte på Soltorget i Karlstad på lördagen.

Ledningsdagar
KRP har bjudit in kommunalråd, regionråd, gruppledare, politiska sekreterare och ombudsmän till ledningsdag vid tre tillfällen under 2022.

Kommun- och regionledningsdag, KRP 9 mars
Denna ledningsdag hölls digitalt. Dagen hade två fokusområden: Hållbar omställning – en del av förvaltarskapet medverkan av Linnea Haggren ledamot i SKR:s beredning för hållbar omställning. Postpandemi – vad kan vi lära oss? medverkan av Per Einarsson SKR:s beredning för post-pandemin

Kommun- och regionledningsdag KRP 8 juni
Dagen före hölls en välbesökt utbildningsdag för politiska sekreterare i regioner och kommuner. Temat för dagen var: Så vinner vi val kommunalt och regionalt på våra valfrågor. Bl.a. medverkan av: Acko Ankarberg Johansson, ordförande Riksdagens Socialutskott, Anders Lundström, Regionråd Skåne och ordförande Sjukhusstyrelsen Helsingborg. Désirée Pethrus, Regionråd Stockholm med ansvar för vårdutveckling, Malin Gabrielsson, Oppositionsråd Västmanland, utskottet för folkhälsa och sjukvård och Jimmy Loord, Oppositionsråd Region Kalmar, ansvarig för hälso- och sjukvård.

Kommun- och regionledningsdag, KRP 16 nov
Fokus var på valet och nya regeringsbildningen med bl.a. medverkan av Civilminister Erik Slottner. Vidare reflektioner från valrörelsen och hur vi bl.a. jobbat med sociala medier samt hur vi kommer att jobba kommunalt och regionalt kommande mandatperiod.

SKR-gruppen
Partigruppen har 24 direkta uppdrag inom SKR:s beredningar, delegationer eller förbundsstyrelse. Därutöver har partiet drygt 10-talet indirekta uppdrag genom SKR.

SKR-gruppen träffas till gruppmöte i princip varje månad i samband med förbundets beredningssammanträden. Vid dessa gruppmöten har förutom sedvanliga ärenden för beredningarna också tagits upp aktuella sakpolitiska frågor där vi som parti har behov av att stämma av frågorna och ge en färdriktning till kommun- och regionföreträdare.

Samverkan mellan Riksdagsgruppen och SKR-gruppen fungerar mycket bra med informationsutbyte i samband med SKR-gruppens möten där företrädare från riksdagens utskott medverkar.

Ledamöter i SKR:s direkta beredningar och delegationer: (inom parentes, ersättare)

Arbetsutskottet / förbundsstyrelsen	Bengt Germundsson (Désirée Pethrus.)
Beredningen för demokratifrågor	Jan Utbult, tom nov From nov Karls Henriksson

Beredningen för E-samhället	Liza-Maria Norlin
Beredningen för internationella frågor	Birgitta Sacredeus
Beredningen för kultur och fritid	Conny Brännberg, vice ordförande (Elisabeth Kihlström)
Beredningen för primärvård och äldreomsorg	Mia Frisk, ordförande (Lars Thunberg)
Beredningen för Samhällsbyggnadsfrågor	Erik Slottner tom nov. from nov Anniki Oscarsson (Anniki Oscarsson, from nov Jan Utbult)
Beredningen för socialpolitik och individomsorg	Ella Kardemark (Eva-Britt Sjöberg)
Beredningen för tillväxt och regional utveckling	Andreas Sturesson (Behcet Barsom)
Beredningen för utbildningsfrågor	Jonas Segersam (Betty-Ann Nilsson)
Förhandlingsdelegationen	Anders Sellström
Sjukvårdsdelegationen	Jimmy Loord (Malin Gabrielsson)
Revisonsdelegationen	Annelie Sundling
Beredningen för Hållbar utveckling	Linnea Haggren
Beredningen för postpandemin	Per Einarsson

Mandatperioden för SKR-gruppen är fram till SKRs valkongress mars 2023.

Sekretariat
För KRP-rådets och SKR-gruppens arbete finns ett sekretariat bestående av Mattias Grängzell, Kommun- och regionpolitisk sekreterare och Jan Fjellstedt politiskt sakkunnig Kommun- och regionpolitik.

3. Organisation och utbildning

3.1 Medlemmar

Medlemsantalet den 31 december 2022 var 25 165 vilket är en ökning med 871 medlemmar jämfört med tidigare år.

3.2 Partidistriktsorganisation

Partidistriktsordföranden och partiombudsmän framgår av bilaga 2–3 (personbilaga)

3.3 Parti- och riksdagskansliet

Parti- och riksdagskansli var fram till årsskiftet organiserat i fyra avdelningar under ledning av partisekreterare Peter Kullgren.

Politikavdelningen består av 1 chef och 11 medarbetare. Stab och press består av 1 chef och 8 medarbetare. Avdelningen utgör partiledarens stab och ansvarar även för kommunikativt stöd till nationell, regional och lokal nivå. Informationsavdelningen består av 1 chef och 4 medarbetare. Organisation- och administrationsavdelningen består av 1 chef, 14 medarbetare och 1 ekonomikonsult.

Fredrik Noreback har varit valledare under valrörelsen 2022. Under valåret förstärktes kansliet med tillfälliga anställningar i arbetet med media, reseplanering och kampanjer.

Johan Ingerö utsågs till nya partisekreterare den 24 september efter Peter Kullgren utsågs till landsbygdsminister i Ulf Kristerssons regering. En omorganisation. En omorganisation av parti- och riksdagskansliet genomfördes under hösten 2022 i syfte att anpassa organisation till de nya förutsättningarna med Kristdemokraterna i regering.

Från årsskiftet är parti- och riksdagskansliet organiserat i tre avdelningar under ledning av partisekreterare Johan Ingerö. Kommunikationsavdelningen består av 1 chef och 7 medarbetare. Politikavdelningen består av 1 chef och 8 medarbetare. Organisation- och administrationsavdelningen består av 1 chef, 16 medarbetare och 1 ekonomikonsult.

3.4 Organisationsutveckling och utbildningar

Regional organisation

Den regionala organisationen med sex nationellt anställda organisationsutvecklare har varit igång i tre år.

Den regionala nivåns och de regionala organisationsutvecklarnas uppgifter är:

- att öka samordningen av förtroendevaldas utåtriktade arbete och övrigt kampanjarbete
- att verka för tydlig organisationsutveckling
- att ansvar för att samordna regionala utbildningsinsatser
- vara en närvarande länk mellan nationell nivå och regional nivå

Syftet är:

- en säkrare, mer effektiv följsamhet och utförandeprocess i de beslut och planer partiet antar
- att den regionala organisationen skall vara ett nära stöd till partidistriktens arbete
- att utveckla organisationen till att bli än mer aktivt och göra mer utåtriktat arbete på lokal och regional nivå.

- Region norr: Västernorrland, Jämtland/Härjedalen, Västerbotten, Norrbotten (Ronja Strid)
- Region mitt: Dalarna, Gävleborg, Värmland, Örebro län (Christoffer Andersson)
- Region Öst: Stockholm stad och län, Uppsala län, Västmanland, Sörmland och Gotland (Anders Tholerud)
- Region Sydost: Östergötland, Jönköpings län och Kalmar län (Evelina Nilsson)
- Region Väst: Västra Götaland och Halland (Jakob Hallman)
- Region Syd: Skåne, Kronoberg och Blekinge (Pia Lidwall)

2022 inleddes med en rad regionala utbildningar inför valet. Tidigt under våren ändrade arbetet fokus mot valet och att vara en del i den centrala valorganisationen.

Uppdraget att vara en länk mellan partiet nationellt och partidistrikten har varat viktig under året. Organisationsutvecklarna har bidragit till att såväl utbilda som kommunicera arbetet med att producera valmaterial, såväl hushållsutskick, valaffischer som andra kampanjdelar. Organisationsutvecklarna var även en viktig del i planering och genomförande av kampanjturnéer för frontpersoner och att bistå för att hjälpa RD-kandidater i sitt arbete. Organisationsutvecklarna svarade också för planering av och att köra val-husbilen runt om i landet - som totalt kördes drygt 2000 mil från Ystad till Piteå.

Utbildning för nya medlemmar
Även under 2022 fortsatte de digitala välkomstträffarna för nya medlemmar med 4–6 träffar per region och därefter 2-3 fördjupad introduktionsutbildning i partiet.

Satsning på nyckelpersoner/grupper
På lite olika sätt, beroende på förutsättningar och behov, har de regionala organisationsutvecklarna arbetet med att samla olika nyckelgrupper för såväl utbildning som viktigt nätverkande.

Genom den samordning som organisationsutvecklarna kunnat bidra med har nya mötesplatser kunnat skapas där det tidigare inte funnits något utbyte och samtal. De distriktsöverskridande arrangemangen har gett nya möjligheter till inspiration och erfarenhetsutbyte och varit viktig i valrörelsen.

Utöver ovan nämnda har det inom varje region genomförts utbildningar inom bl.a. följande områden:
- Att vara partiavdelningsordförande
- Kassörsutbildning
- Nämndordförandeutbildning
- Utbildning för personer som är ordförande vid partidistriktens årsmöten
- Uppföljning av de nationella kommun- och regionledningsdagarna
- Ideologiutbildningar för förtroendevalda och funktionärer
- Att arbeta med sociala media.

Riksdagsledamotsbesök.
En uppgift har varit att samordna, planera och genomföra fler besök av riksdagsledamöterna till partidistrikt och partiavdelningar. Anders Tholerud, organisationsutvecklare i region öst, har haft ett speciellt ansvar för denna samordning och kontakt med riksdagsledamöter

Stora arrangemang
Inspirationsdag. Lördagen den 29 januari genomfördes en kombinerad digital och fysisk inspirationsdag. Förmiddagen arrangerades av riksorganisationen med bl.a.medverkan av partiledare Ebba Busch. Fokus var också denna gång Vård, Trygghet och Hjärtlandet. Det gjordes också några samtal och pejlande in läget på några platser runt om i landet.

Eftermiddagen var därefter upp till varje distrikt (och partiavdelning) att arrangera samlingar för samtal och strategidiskussioner inför valet 2022.

KD-dagarna, tidigare Kommun- och regionpolitiska dagar. Fredagen den 1 till lördagen den 2 april genomfördes dessa i Karlstad. Totalt var det 1 150 deltagare. Sexton olika seminarier erbjöds deltagarna. Fokus var på valet 2022 omkring partiets tre huvudområden Vård, Trygghet och Hjärtlandet.

Almedalsveckan genomfördes den 3–7 juli. Kristdemokraterna "halvdag" var tisdagen den 5 juli. Nytt för årets arrangemang var att två partier delar på en dag. Utöver att ha arrangemang i parken och tal av partiordförande Ebba Busch hade partiet också ett "tält" på "partitroget" där vi varje dag under veckan träffade Almedalsbesökare och hade samtal. En ny satsning som inte varit med tidigare - men som gav bra resultat.

Partifullmäktige hölls den 28 oktober i riksdagen. Ebba Busch höll ett offentligt tal med fokus på ny regering för Sverige.

PDO- och PO-konferenser
Under året har PDO- och PO-konferenserna främst varit digitala. Varannan vecka har avstämningar gjorts med alla partiombudsmän och distriktens valledare. Därutöver har särskilda träffar för partidistriktsordförande hållits varannan vecka.

I anslutning till KD-dagarna genomfördes en särskild valledarkonferens på fredagsförmiddagen den 1 april.

Onsdagen den 1 till torsdagen den 2 juni hölls en större valledarutbildning i Järfälla. Denna hölls i anslutning till partiledarens tal på Järvaveckan.

Den 5 till 6 oktober hölls en eftervalskonferens med utvärdering av 2022 års valrörelse. Valledare Fredrik Noreback gick genom de olika momenten under valrörelsen med samtal och erfarenhetsutbyte.

4. Politikutveckling och kommunikation

4.1 Riksdagsgruppen

Fram till valet den 11 september 2022 bestod Kristdemokraternas riksdagsgrupp av 22 ledamöter. Partiet hade en till två ordinarie ledamöter och flera ersättare i vart och ett av riksdagens utskott och i EU-nämnden. I socialutskottet hade partiet ordförandeposten genom Acko Ankarberg Johansson, i justitieutskottet vice ordförandeskapet genom Andreas Carlson, i civilutskottet vice ordförandeskapet genom Larry Söder samt i trafikutskottet andre vice ordförandeskapet genom Magnus Jacobsson.

Efter valet i september tog 19 ledamöter plats i riksdagen för Kristdemokraterna. Partiet har en ordinarie ledamot och flera ersättare i vart och ett av riksdagens utskott samt EU-nämnden. I socialutskottet har partiet ordförandeposten genom Christian

Carlsson och i miljö- och jordbruksutskottet har partiet vice ordförandeskapet genom Kjell-Arne Ottosson.

Fram till valet 2022 utgjordes riksdagsgruppens styrelse (gruppstyrelsen) av Andreas Carlson, gruppledare, Camilla Brodin, vice gruppledare, Jakob Forssmed, Acko Ankarberg Johansson, Hans Eklind och Mikael Oscarsson. Därtill var Ebba Busch ordförande för riksdagsgruppen. Efter valet fick riksdagsgruppen en ny styrelse som består av Camilla Brodin, gruppledare, Hans Eklind, vice gruppledare, Mikael Oscarsson, Larry Söder, Kjell-Arne Ottosson, Lili André och Ebba Busch som också fortsatt är gruppordförande. Adjungerade till gruppstyrelsens möten var fram till valet partisekreterare, sekreterare för riksdagsgruppen, biträdande partisekreterare och kanslichef, politikavdelningschef, stabschef, policyansvarig samt vid ekonomiska frågor gruppkassans kassör. Efter valet är följande adjungerade: partisekreterare, sekreterare för riksdagsgruppen, biträdande partisekreterare och kommunikationschef, personal- och kanslichef, politikavdelningschef, stabschef samt vid ekonomiska frågor gruppkassans kassör. Till gruppstyrelsens uppgifter hör bland annat att planera för riksdagsgruppens verksamhet samt att nominera ledamöter till statliga styrelser, nämnder och utredningar.

Riksdagsgruppen möts varje tisdag de veckor riksdagen sammanträder. Vid gruppmötena när partiet är i opposition behandlas förslag från regeringen, vilka propositioner partiet ska lägga följdmotioner på. Efter valet diskuteras aktuella regeringsfrågor i stället för vilka följdmotioner som ska väckas. Gruppmötet tar även upp vilka frågor och ledamöter som ställer fråga vid frågestunden i riksdagen och övriga ageranden. Vid behov tas aktuella ärenden i utskotten upp liksom övriga ärenden för behandling i kammaren. EU nämndens ärenden föredras, andra aktuella politiska frågor diskuteras och information ges om partiärenden samt övrig relevant information till riksdagsgruppen.

Riksdagsgruppen bedrev under 2022 fram till valet oppositionspolitik inom ramen för riksdagens arbete som efter valet har kommit att bli regeringspolitik enligt Tidö-avtalet. Under den allmänna motionstiden lämnade Kristdemokraternas riksdagsledamöter in 138 motioner. Flera motioner väcktes om flytt av ambassaden i Israel, om Raoul Wallenberg, A-traktorer och om jakt på sälar. Dessutom väcktes motioner inom våra prioriterade områden rättspolitik och vård.

4.2 Politikutveckling

Politikutveckling är något som ständigt pågår på Parti- och riksdagskansliet, under ett valår extra intensivt. Valåret 2022 skedde politikutveckling bland annat genom presenterade rapporter om bland annat försvar, skuldfällan, bistånd, tandvård samt ett landsbygdspolitiskt handlingsprogram och i den ekonomiska vårbudgetmotionen. Ett avtagande men alltjämt levande fokus har varit på coronarelaterade frågor. Ett flertal följdmotioner har också skrivits med anledning av regeringens extra ändringsbudgetar.

4.3 Sammanfattning av nya förslag och ståndpunkter som Kristdemokraterna presenterar och driver under 2022

Nedan följer en sammanfattning av viktiga beslut som Kristdemokraterna fattat och som på olika sätt drivs i riksdagsarbetet 2022.

Vårbudgetmotionen
Kristdemokraternas vårbudgetmotion är starkt påverkad av Rysslands anfallskrig mot Ukraina och betonar att Sverige ska bidra till att Ukraina kan försvara sig mot den ryska invasionen. Krigets följdverkningar utanför Ukrainas gränser består i risk för hungerkatastrof i fattiga länder varför biståndet betonas liksom vikten av stöd till ukrainska flyktingar. Budgeten framhåller vikten av ett starkare försvar, både civilt och militärt. I budgeten framhålls vikten av stora satsningar på personal i vård och omsorg som behöver fler kollegor och bättre villkor. Satsningar som skyddar jobben och värnar svenska företag som riskerar att gå under. Kristdemokraternas budget innehåller bland annat ett dubbelt jobbskatteavdrag och matchningsanställningar. Kristdemokraterna lyfter även reformer såsom sänkt pris på bensin en stötdämpare för energiskatten på el. Kristdemokraterna satsade också på ett ökat vägunderhåll.

Försvarspolitisk inriktning
Skriften är ett komplement till partiets säkerhetspolitiska program "För ett tryggt Sverige" från 2018 och innehåller förlag för att stärka armén, marinen och flygvapnet men också förslag om stärkt cybersäkerhet med mera

Från skuldfälla till framtidstro
Rapporten föreslår åtgärder som på olika sätt ska förebygga och åtgärda överskuldsättning. Skärpta regler för snabblån, ett stärkt arbete inom kronofogden, en ändrad avräkningsordning och möjliggörande för fler att få skuldsanering är några av förslagen i rapporten.

Landsbygdspolitiskt handlingsprogram
Programmet innehåller förslag som syftar till att skapa förutsättningar för alla som lever i Sverige att kunna förverkliga grundläggande värden. Det gäller friskvård, sjukvård, skola, trygghet, kommunikationer, jord- och skogsbruk, fiske, jakt, infrastruktur med mera Förslagen handlar om att öka Sveriges självförsörjning av livsmedel, att öka beredskapslagringen av insatsvaror, att förbättra lantbrukets konkurrenskraft, bekämpa brottsligheten på landsbygden och en jämlik vård över hela landet m.m.

Kristdemokratiska reformer för ett effektivt och generöst bistånd
I rapporten betonas vikten av en ambitiös utvecklingspolitik där enprocentsmålet fortsatt är en väl avvägd styrande princip för biståndet. Rapporten talar för en modern och effektiv biståndspolitik med tydliga mål för biståndet, där korruption motverkas och innovation stärks. Att bekämpa fattigdom, stödja demokrati och mänskliga rättigheter ligger inom Kristdemokraternas tematiska prioriteringar.

Bättre villkor för Sveriges äldre
I rapporten läggs förslag fram som syftar till att Sverige ska vara ett samhälle där alla kan åldras med trygghet och värdighet, där äldre ses som den tillgång de är och kan leva ett aktivt liv med inflytande i samhället och över sina egna liv. Rätten att arbeta till 72 års ålder, inga arbetsgivaravgifter för arbetstagare över 69 år, förstärkt jobbskatteavdrag, stärkt ekonomi för alla pensionärer, stärkt högkostnadsskydd för äldre i tandvården, fysisk aktivitet på recept i högkostnadsskyddet och en förstärkt kommunal hälso- och sjukvård är några av förslagen i rapporten.

Ett samlat ansvar för vården - en nationell förlossningsplan
Förslag om att återöppna eller öppna nya förlossningsenheter där avstånden för födande kvinnor är som längst. Ett barnmorsketeam som följer kvinnan under graviditet och förlossning samt att inrätta ett nationellt forskningsprogram om kvinnors hälsa och sjukdomar.

Fem första åtgärder för ett tryggare Sverige

Rapporten syftar till att vända brottsutvecklingen i Sverige där det dödliga skjutvapenvåldet har eskalerat. En ny straffrättsreform, straffskärpningar, förebyggande åtgärder, bättre verktyg för polisen samt ett stärkt rättsväsende i sin helhet tas upp.

Stötta elpristyngda hushåll
Med anledning av rekordpriser på elen kom Kristdemokraterna med förslag på hur hushållen ska stöttas vid höga elkostnader. Nollmoms på el under månaderna december till mars, sänkt energiskatt när priserna överstiger medelvärdet de föregående fem åren för snittpriset för Sverige och en skattereduktion för de hushåll som ersätter direktverkande el med mer energieffektiv värmelösning var några av förslagen. Dessutom föreslås åtgärder för att underlätta kraftvärmeverksproduktion och åtgärder för att skapa incitament för mer vind- och vattenkraft.

Ny start för kärnkraften
Förslag om att bygga ett nytt Barsebäck, se en långsiktig plan för utökad energiförsörjning samt en säkerställd elektrifiering.

Handlingsplan mot islamism, extremism och parallellsamhällen
Sverige har stora problem med extremism och har drabbats av två islamistiska terrordåd. Kristdemokraterna presenterar i rapporten 15 förslag till åtgärder mot parallellsamhällen, extremism och islamism.

Inrätta Övergreppsmottagning i alla regioner
Det sexuella våldet har ökat kraftigt under 2000-talet. Utsatta drabbas av att vården i landet är ojämlik och har brister i kvalitet. Kristdemokraterna föreslår en särskild övergreppsmottagning i varje region.

Överenskommelse för Sverige - Tidöavtalet
Samarbetspartierna Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna har genom Tidöavtalet kommit överens om samarbete inom hälso- och sjukvård, klimat och energi, kriminalitet, migration och integration, skolan samt tillväxt och hushållsekonomi.

Bana för biståndet
Jämte Tidö-överenskommelsen finns överenskommelsen om det internationella biståndet, som sätter budgetnivån och beskriver regeringens biståndspolitiska prioriteringar.

Övriga kristdemokratiska förslag:
- Inför kemisk kastrering som villkor för villkorlig frigivning för vissa våldtäktsmän
- Tre miljarder för att åtgärda platsbristen i vården
- 21 anledningar att avskaffa 21 regioner
- Inför ett Buschkort - sänkt körkortsålder för ungdomar i hjärtlandet
- Elpristak och skydd mot utländska priser - Kristdemokraterna föreslår extraordinära åtgärder för att hantera skenande elpriser

4.4 Kommunikation

Inledning

Kommunikationsarbetet samtliga delar kom att handla om förberedelse och genomförande av valrörelsen 2022. Inför valet uppdaterades bland annat den grafiska profilen, hemsidan och det nya kampanjverktyget KD-kampanj lanserades. Vidare lanserades en mycket uppskattad argumentationshandledning för hela rörelsen samt en rad olika digitala utbildningar och handledningar på det nya intranätet KD-plus.

Valrörelse
Partiets gick till val med fyra större fokusområden: Sjukvård, Landsbygd, Trygghet och äldre. Dessa områden genomsyrade kommunikationen under valrörelsen även om energifrågan och plånboksfrågor fick stort medialt utrymme. Kampanjens koncept och uttryck togs fram internt och huvudbudskapen formulerades kring ordet 'Redo'.
Informationsenhetens arbetade med över 250 editioner av foldrar samt annonsmaterial och material på ett 10-tal språk och på lättläst svenska. Där utöver togs både radio- och rörlig reklam fram.

KD-kampanj blev ett centralt verktyg för hela organisationen där både kampanjmaterial, web shop och verktyg för egen framställan fanns. Över 800 personer använda verktyget under valrörelsen.

Digitala medier
Arbetet med sociala medier prioriterades särskilt, både inför och under valrörelsen. De digitala kanalerna fick därför mer resurser, både personellt och i avsatt annonsbudget. Den digitala annonseringen påbörjades tidigt på året. Detta sammantaget gjorde att samtliga kanaler visade ökning i räckvidd och partiet nådde ut bra även om de sociala medieplattformarna blivit mer begränsade jämfört med tidigare val. Partiledarens instagramkonto är fortsatt ett av de största politikerkonton mätt i antal följare och räckvidd.

Partiet ökade dessutom utrymmet i utomhusreklamen, både vad det gäller affischer och stortavlor.

Internkommunikation
En allt viktigare del i arbetet med internkommunikationen KD-plus där argumentationshandledning, delamaterial, grupper och valmaterial fanns samlat.
Under valrörelsen användes också både Zoom och Teams för regelbundna möten distriktsordförande, lokala kampanjarbetare och riks kandidater. De senare hade möjligt att koppla upp sig på morgonmöte varje morgon samt att de fick en mediesammanställning dagligen.

Under hösten fortsatte arbetet med internkommunikation för att stärka informationsutbytet mellan regeringen och partiorganisationen.

Pressarbetet
Pressavdelning har till uppgift att stötta partiledningen och riksdagsledamöter och kring deras pressaktiviteter. Huvuddelen av arbetsuppgifterna rör debattartiklar, intervjuer, förberedelser inför medieframträdanden, pressmeddelanden, pressträffar, ramartiklar. Varje vecka under riksdagsgruppens veckomöte hålls en mediegenomgång för ökad medvetenhet kring medieläget. Under valrörelsen hade pressavdelningen extra beredskap för både mediekriser samt rådgivning till rörelsen.

5. Internationellt

5.1 Politiskt arbete i Europaparlamentet
Vid pandemins inträde övergick Europaparlamentet i huvudsak till olika distansarbetsformer. 2022 blev året när normaliteten, med fysiska möten, stegvis återkom. Sakpolitiskt dominerade olika EU-svar på det ryska anfallskriget i Ukraina.

Kristdemokraternas både Europaparlamentariker, Sara Skyttedal och David Lega, flyttade båda fram de parlamentariska positionerna under året. Både Sara och David har under året slutfört arbeten där de varit chefsförhandlare, så kallade rapportör, för betänkanden i parlamentet. Sara

vad gäller lagstiftningen för den EU-mekanism som övervakar Schengensamarbetets implementering, och David vad gäller ett initiativbetänkande från parlamentets utrikesutskott om hur EU:s utrikespolitik kan främja barns rätt till utbildning världen över.

I övrigt har David och Sara arbetat vidare i de utskott de sitter i. Sara i ITRE-utskottet (som hanterar industri, forskning, energi och IT), EMPL-utskottet (som hanterar social- och arbetsmarknadsfrågor) samt LIBE-utskottet (som hanterar migration, gränser och grundläggande rättigheter). David sitter i AFET-utskottet (som hanterar utrikesfrågor), underutskottet DROI (som hanterar MR-frågor inom utrikesfältet) samt CONT (som hanterar revision och budgetkontroll) och har därtill under året tagit plats i INGE2 (det särskilda utskottet för frågor om utländsk inblandning i alla demokratiska processer i Europeiska unionen, inbegripen desinformation). Både Sara och David har å sin partigrupps varit förhandlare (så kallade skuggrapportörer) för en mängd ärenden under 2022. I Saras fall exempelvis fördjupat samarbete rörande utbyte av biometriska data mellan medlemsländerna samt EU:s system med handel av utsläppsrätter. I Davids fall exempelvis årsrapporten om Albanien samt ett betänkande om att bekämpa bedrägeri med EU-medel.

På personalfronten innebar 2022 en del ändringar. Under början av året slutade Gustav Lundblad på EPP-gruppen. Gustav har varit ensam KD-märkt tjänsteman anställd på gruppnivå (i kontrast till de medarbetare som arbetar direkt för parlamentariker). I övrigt kan noteras att Mathias Persson började som ny Industrihandläggare på Saras kontor, och Maria Tiger Bodlund påbörjade en tjänst som CONT-handläggare på Davids kontor.

Att det i Sverige var ett valrörelseår präglade naturligtvis även KD-kontorens vardag i Europaparlamentet. Både Sara och David deltog också aktivt i riksdagsvalrörelsen på olika sätt.

5.2 Internationellt arbete

Dag Elfström, KD-tjänsteman i Europaparlamentet, är sedan 2021 partiets Internationella sekreterare. Partiets internationella verksamhet har under 2021 främst bedrivits genom de internationella samarbetsorganisationer och nätverk där partiet är medlem.

IDU – International Democrat Union

IDU är en välfungerande internationell samarbetsorganisation för "mitten-höger partier". Vid partifullmäktige 2017 beslutades att Kristdemokraterna skulle ansluta sig till International Democrat Union (IDU). I juni 2020 valdes Kristdemokraterna in som observatörsmedlem i organisationen. Kristdemokraterna upptogs som fullvärdiga medlemmar vid ett IDU-möte i Berlin, sommaren 2022. Vid upptagandet representerades Kristdemokraterna av en delegation under ledning av dåvarande riksdagsgruppledare Andreas Carlson.

CDI- IDC Centrist Democratic International

CDI-IDC bildades som Kristdemokratiska Internationalen 1976. Organisationen är idag den näst största internationalen, efter den socialistiska. Kristdemokraterna i Sverige anslöts som fullvärdiga medlemmar 1984. Alf Svensson är sedan 2013 organisationens representant i FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genevé och New York. 2015 tillträdde Andrés Pastrana, tidigare president i Colombia, posten som ordförande för CDI. Dag Elfström representerade under året Kristdemokraterna vid flera CDI-möten. Internationalens arbete har i huvudsak bedrivits digitalt under 2022, vilket underlättat närvaro.

EPP

European People's Party är en sammanslutning av nationella kristdemokratiska/konservativa partier i EU:s medlemsländer och övriga Europa. EPP är det största partiet på europeisk nivå

med över 70 medlemspartier från 40 olika länder. På EPP-kongressen i Rotterdam 2022 valdes Manfred Weber (Tyskland, CSU) till ordförande för partiet. Kristdemokraterna representerades av ett dussintal personer på kongressen, bland dem partiledare Ebba Busch.

Political Assembly
EPP:s "partifullmäktige" fattar beslut om medlemskap, budget och riktlinjerna för EPP:s politik mellan kongresserna. Sara Skyttedal är partiets ordinarie representant och David Lega är arbetande ersättare.

Arbetsgrupper
Det fortlöpande arbetet sker i EPP:s arbetsgrupper där olika politiska områden behandlas. För närvarande finns fyra ordinarie arbetsgrupper:

- European Policy – Sara Skyttedal, ord och David Lega, ers
- Economic and Social Policy - Hans Eklind, ord och Dag Elfström, ers
- EPP enlargement and membership – Natalie Tegelberg, ord och Ulrika Hoff, ers
- Foreign Policy – David Lega, ord

6. Kristdemokratiska rörelsen

6.1 Kristdemokratiska Ungdomsförbundet

KDU är ett förbund som kämpar för starkare familjer, personlig frihet, socialt ansvar och ett tryggare Sverige. Vi samlar ungdomar över hela landet och kampanjar för att sprida den kristdemokratiska värdegrunden. Vi strävar också efter att ge unga kristdemokrater en plattform att växa, så att kristdemokratin fortsatt ska vara stark i framtiden.

KDU:s verksamhetsår 2022 kretsade kring att förbereda förbundet inför valet samt att utföra valrörelsen. Under året har det skett mycket politikutveckling och förberedelser av valmaterialet. Distrikten har kampanjat på skolor – ofta med företrädare från riksorganisationen eller förbundsstyrelsen på plats.

Riksorganisationen har ägnat mycket tid åt att identifiera hur KDU bör kommunicera med sina målgrupper på bästa vis och vilka frågor som bör drivas i valrörelsen. Genom omfattande förberedelser och kampanjande runtom i landet lyckades förbundet bli det fjärde största ungdomsförbundet med resultatet 9,29 % i skolvalet. Förbundet ökade även sitt medlemsantal markant med cirka 1,400 medlemmar mellan 1 augusti och 11 september.

Rikskansliet har under året bestått av: Nike Örbrink, Samuel Dalevi (slutade sista oktober), Louise Hammargren (slutade 31 december), Linn Hägg (slutade under juni) och Fredrik Bergström. Philip Lind tog över tjänsten som generalsekreterare (sjunde november) från Samuel och Marcus Sjöblom som organisationssekreterare (första januari) från Louise.

KDU:s förbundsstyrelse har under verksamhetsåret 2022 haft följande sammansättning:

Hedersordförande: Alf Svensson
Hedersmedlemmar: Robert Lisborg, Erik Nilsson

Presidium:
Förbundsordförande: Nike Örbrink
1:e vice förbundsordförande: Stefan Sarmes
2:e vice förbundsordförande: Natanael Kvidal

Ledamöter:
Christoffer Andersson
Destiny Näslund
Samuel Bråse
Jonathan Derneborg
Simon Attefall
Lina Lindh
Lukas Forsberg Bernevång
Olivia Larsson (entledigad av privata skäl 2022-10-01)

Nike Örbrink har under 2022 primärt fokuserat på valet och att stärka Kristdemokraternas ställning bland unga och att säkra goda resultat i valet. Detta har framför allt skett genom debattartiklar och medieutspel inom KDU prioriterade områden, som exempelvis rättspolitisk, arbetsmarknad och socialpolitik. Nike har tillsammans med förbundsstyrelsen även arbetat för att bredda förbundets kunskaper inom fler områden. Det övergripande målet har varit att göra förbundet och partiet mer lättillgängligt för unga väljare, engagera och utbilda nästa generations kristdemokrater samt att driva ungas frågor i partiet.

Under valåret reste Nike från nord till syd och öst till väst för att kampanja för KDU och Kristdemokraterna genom att delta i debatter, Sverigesnack, intervjuer, brevlådelappningar och bemanning av valstugor. En stor del av arbetet under valrörelsen centrerades till bemanning av skoldebatter. Efter några debatter uppmättes stödet för Kristdemokraterna bland eleverna på skolan till över 80%. Rikskansliet har tillsammans med förbundsstyrelsen lagt mycket tid på att stärka och stötta KDU distrikt runtom landet under valrörelsen.

Under Nikes vägledning och starka insatser från valrörelsen lyckades KDU växa i storlek som förbund med ökat medlemsantal. I det nationella skolvalet fick Kristdemokraterna 9,3%.

Riksmöte och politikutveckling
KDU anordnade ett fysiskt riksmöte under verksamhetsåret. Riksmötet arrangerades under våren 2022 i Borås, Västra Götaland och hade ungefär 130 deltagare. Ombuden på plats fick behandla drygt 50 motioner på de flesta sakområdena.

Kampanjer och profilmaterial

KDU har under året kampanjat med materialet som arbetades fram under 2021. Valkampanjmaterialet bestod av två allmänpolitiska och fem linjekampanjer kopplade till olika sakpolitiska områden. Återkoppling var positiv från medlemmar och även Kristdemokratiska partiavdelningar att materialet kom till användning och att det hade ett tydligt budskap. Förbundet producerade även roll-ups och bordsdukar med KDU-tryck 2021 som delades ut gratis till distrikten tillsammans med en upplaga av valkampanjerna. Syftet med detta var att samtliga distrikt skulle ha möjlighet till samma kvalitet på valrörelsens bokbord.

Organisation och utbildning
KDU har haft verksamhet nästintill över hela landet, baserat i 20 distrikt. Varje förbundsstyrelseledamot har ansvaret att vara fadder åt minst två distrikt. I detta inbegriper två besök och att hålla en kontinuerlig kontakt samt extra öga på respektive distrikts verksamhet. Det arrangeras även kontinuerligt ordföranderåd digitalt och fysiskt för att upprätthålla kontakten mellan riksorganisationen och distrikten.

KDU hade ett händelserikt år med arrangemang. I mars arrangerade KDU en vår- och valkickoff där förbundet lanserade valkampanjerna och debatthandboken som producerades under 2021. I maj arrangerades det årliga riksmötet, där det under 2022 tog plats i Borås där en ny förbundsstyrelse valdes.

I augusti arrangerade KDU en valupptakt på Marholmen där medlemmar utbildades i krishantering, Canva och presskommunikation. Slutligen, under oktober arrangerades Frihetsdagarna i samband med Förbundsråd i Uppsala där medlemmar fick kombinera att behandla vissa formalia med skarpa talare och workshops. Därutöver var det förbundets första riksevenemang sedan regeringsskiftet och skolvalsresultatet vilket gav möjlighet till gemensam glädje över dessa segrar.

Organisationsutskottets arbete har koncentrerats kring intern organisationsutveckling inom förbundet samt stöd och hjälp till distrikten. Varje ledamot har tilldelats tre till fyra fadderdistrikt att hålla särskilt tät kontakt med.

Extern kommunikation
KDU har under året arbetat hårt med att vara aktiv i extern kommunikation via synlighet i media med debattartiklar, podcasts, i TV samt på sociala medier. Rikskansliet fokuserade den externa kommunikationen till aktuella ämnen och på frågor som är relevanta för förbundets målgrupp. Debattartiklar publicerades på både lokala och nationella tidningar av förtroendevalda ledamöter.

Förbundsordförande Nike Örbrink har under verksamhetsåret gjort framträdanden i både TV och radio, men har också gjort livesändningar i sociala medier och publicerat debattartiklar.

Internationellt arbete
Det nordiska samarbetet är viktigt för KDU. Under perioden 2022–23 satt Andreas Salomonsson som suppleant i Ungdomens Nordiska råds (UNR) presidium. UNR

anordnade en fysisk session i oktober 2022, i Helsingfors, där KDU deltog. De nordiska ungdomsförbunden bjöds in till KDU:s riksmöte 2022 och KD Ungas Arvid Karell deltog under helgen.

Arbetet inom Youth of the European People's Party (YEPP) har i allt väsentligt återgått till normalläge sedan Covid-19-pandemin. Samtliga rådsmöten har kunnat arrangeras fysiskt. Under 2022–2023 har rådsmöten anordnats i Stockholm, Bukarest, Larnaca och Helsingfors. KDU var medarrangör under rådsmötet i Stockholm och kristdemokrater som Ebba Busch, Sara Skyttedal och Mikael Oscarsson deltog. KDU har i övrigt haft representanter på samtliga möten som YEPP anordnat.

KDU tog emot det finska systerförbundet KD Unga, i Stockholmsregionen, i september 2022. Det var ett finskt valutbyte där ett tjugotal finska kristdemokrater bidrog till den svenska kristdemokratiska kampen. Sedan den fullskaliga ryska invasionen i Ukraina den 24 februari 2022 har KDU konsekvent visat sitt stöd för det ukrainska folket. Genom egna manifestationer, opinionsbildning och deltagande i Måndagsrörelsens aktiviteter har KDU markerat att Ukrainas sak är vår.

ORGANISATIONER I VILKA KDU ÄR MEDLEM

Youth of the European People's Party (YEPP)
YEPP är samarbetsorganisationen för ungdomsförbund till partier som är med i det största partiet på europeisk nivå - European People's Party, EPP. YEPP samlar mer än 50 centerhögerorienterade ungdomsförbund från 38 länder över hela Europa. YEPP grundades 1997, och är idag den största politiska ungdomsorganisationen i Europa. Några av YEPP:s viktigaste uppgifter är att främja integration i Europa och stimulera politisk idédebatt genom att vara en arena för unga européer med ett brinnande politiskt intresse.

Folk och Försvar (FoF)
FoF är en sammanslutning av riksorganisationer som arbetar med frågor rörande totalförsvar och säkerhetspolitik. Representationen i styrelsen roterar mellan de politiska ungdomsförbunden.

Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC)
KIC är idag en egen paraplyorganisation. KIC har flera organisationsmedlemmar, där KDU är en. KIC fördelar bland annat biståndsmedel från SIDA till internationella utvecklingsprojekt och driver demokratiprojekt i egen regi och tillsammans med andra partianknutna organisationer. Från KDU sitter Olivia Larsson och Stefan Sarmes som ordinarie ledamot respektive ersättare i styrelsen.

Kristdemokratisk Ungdom i Norden (KDUN)

KDU är tillsammans med norska KrFU, finländska KDN och färöiska UfM medlem i KDUN. KDUN är i sin tur en av sju partipolitiska ungdomsorganisationer som utgör stommen i Ungdomens Nordiska Råd (UNR).

Ungdomens Nordiska Råd (UNR)
UNR samlar representanter från de nordiska partipolitiska ungdomsorganisationerna samt olika nordiska politiska paraplyorganisationer. UNR arrangerar årligen en session i samband med Nordiska rådets session i månadsskiftet oktober-november. UNR deltar aktivt i Nordiska rådets arbete, som i övrigt består av parlamentariker från de nordiska länderna. Sedan 2002 har UNR haft ett eget presidium som väljs för ett år i taget vid den årliga sessionen. International Young Democrat Union (IYDU) IYDU är en internationell organisation för konservativa och kristdemokratiska ungdomsförbund över hela världen. Organisationen har sitt säte i London. IYDU grundades 1992 och består av 80 organisationer från 50 länder. "

6.2 Kristdemokratiska kvinnoförbundet

Inledning
Kristdemokratiska kvinnoförbundet bildades 1982 och har idag cirka 1330 medlemmar. Kristdemokratiska kvinnoförbundets uppgift är att verka för att kvinnor och män skall ha likvärdiga rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Vi arbetar aktivt för att förbättra kvinnors ställning i samhället och för jämställdhet mellan kvinnor och män. Den kristdemokratiska idén och ideologin är grunden för arbetet. Organisationen vill intressera, uppmuntra, stödja och skickliggöra kvinnor till insatser i det politiska arbetet i nära samverkan med partiet.

Sammanfattning av året
Verksamhetsåret 2022 präglades av arbetet före, under och efter valrörelsen. Kvinnoförbundet hade fokus på att få ut vår politik, vara en aktuell röst i samhällsdebatten, stödja distrikt och KD-kvinnor, bedriva kampanj och valrörelse, utbilda politiker och fortsätta att bygga upp organisationen.

Kvinnoförbundet har förstärkt det kommunikativa arbetet och producerat en mängd ramartiklar, ständigt uppdaterat sociala medier med jämställdhetsfrågor och KD-K:s politik samt producerat valfilmer och valmaterial.

Vi har anordnat interna satsningar som digitala kvinnofrukostar, ordförandeträffar samt haft en dialog i nätverksforumet KD-kvinnor på Facebook. Detta år anordnade vi även en gedigen utbildning med digitala utbildningspass varje vecka hela hösten med olika teman för att utbilda KD-kvinnor i det politiska arbetet.

KD-K arbetar kontinuerligt med att förra fram kristdemokratisk politik utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Förbundet har deltagit på samtliga partiarrangemang samt bistått partiet med politikutveckling kring jämställdhetsfrågor. Förbundsordförande Sarah Kullgren och vice ordförande Eva Wallin har representerat kvinnoförbundet i partistyrelsen.

Vi har som mål att stärka kvinnoförbundet, stödja partiet och bidra för att attrahera fler kvinnliga väljare, få fram fler kvinnliga förtroendevalda till partiet samt att vara en röst för verklighetens kvinnor. Förbundet har synts i debattartiklar och ramartiklar där vi särskilt lyft kvinnosjukvården, våld i nära relationer, hedersproblematik, kvinnorna på landsbygden, nej till kvotering, jämställdhet för män/pojkar och behovet av en ny jämställdhetspolitik i Sverige. Förbundsordförande har besökt flera KD och KD-K distrikt fysiskt och digitalt samt deltagit i samtal och debatter.

KD-K har växt ytterligare och flera nya länsavdelningar har startats runt om i landet. Totalt hade KD-K 17 distrikt år 2022.

Förbundsstyrelsen
Under året har förbundsstyrelsen haft följande sammansättning:
Presidium:
Sarah Kullgren, Karlstad, förbundsordförande
Eva Wallin, Öckerö, 1: e vice ordförande
Aase Jönsson, Billeberga, 2: e vice ordförande
Ordinarie ledamöter:
Rosmari Holmgren, Gävle
Veronica Kerr, Umeå
Malin Stadig Lundgren, Växjö
Soheila Fors, Karlskoga
Elisabet Söderberg, Stockholm
Maud Ärlebrandt, Västervik

Ersättare:
Sara Kihlström, Skattkärr
Camilla Sehlin, Mariefred

Förbundssekreterare & kommunikatör: Synnöve Adéll.
Kassör: Mats Lidbrandt.

Styrelsen har under året haft sex protokollförda sammanträden och FS kick-off ägde rum i Stockholm den 15 oktober.

Förbundsting, valkick-off & 40-års jubileum
Den 12-13 april anordnades KD-K:s förbundsting på Såstaholm i Täby. I samband med detta hade vi även en valkick-off samt en festmiddag för att fira att Kristdemokratiska kvinnoförbundet bildades för 40 år sedan, år 1982.

På programmet var det följande seminarier: 1. Hur du lyckas med sociala medier & fångar en journalist med Synnöve Adéll, 2. Att vara en förtroendevald politiker med Camilla Brodin, 3. Kristdemokratisk feminism, våra valfrågor & valplanering med Sarah Kullgren, 4. Opinionsbildning & valanalys med Rebecca Weidmo Uvell.

Vi var ungefär 70–80 deltagare under helgen med representanter från nästan hela landet. På festkvällen bjöd vi in alla tidigare förbundsordföranden för KD-K samt hedersgäster från partiet och kvinnor som var med i vår nylanserade bok.

Varje deltagare fick en goodiebag med KD-K profilmaterial, boken Våra kvinnor genom historien, handlingsprogrammet och häftet Kristdemokratisk feminism.

Årets KD-kvinna 2021 tilldelades Ebba Busch och årets KD-K distrikt 2021 tilldelades KD-K Kalmar län.

Förbundsråd
Förbundsrådet hölls den 21 november via Zoom. Förbundsrådet antog budget för 2023 och verksamhetsplan för 2023. Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson medverkade och berättade om regeringens satsningar på bland annat kvinnosjukvården.

Partistyrelsen
Kvinnoförbundets valda ordinarie ledamot i partistyrelsen har under året 2022 varit förbundsordförande Sarah Kullgren. Ersättande ledamot har varit 1:e vice ordförande Eva Wallin. Kvinnoförbundet har bidragit med en röst för verklighetens kvinnor och ständigt lyft jämställdhetsperspektivet inom flera olika politiska områden samt stärkt KD-K:s bidragande roll i valrörelsen.

Kommun- och regionpolitiska dagar & Partifullmäktige
Under Kommun- och regionpolitiska dagarna den 1–2 april i Karlstad anordnade KD-K ett mingel med boklansering av Våra kvinnor genom historien. Förbundsordförande Sarah Kullgren fick ansvar över ett eget seminarium med temat KD:s jämställdhetspolitik. Vi fanns även på plats med en KD-K monter som var mycket välbesökt! På partifullmäktige den 28 oktober i Stockholm deltog KD-K med en delegation där bland annat KD:s budget 2023 och verksamhetsplan 2023 antogs.

Medlemskontakt
KD-K har utvecklat en välfungerande digital möteskultur för såväl förbundsstyrelsen, distriktsordförandena som medlemmarna. Vi har under året haft nyhetsbrev som har skickats via mejl, samt anordnat kvinnofrukostar och höstutbildning.

Under valrörelsen har vår förbundsordförande rest mycket och träffat medlemmar samt väljare. Därutöver har Kvinnoförbundets länsavdelningar haft kontakt med sina egna avdelningsmedlemmar via medlemsträffar, medlemsbrev, kampanjer, studiebesök och seminarier.
Förbundsordförande har bl.a. gjort digitala besök hos KD-K Halland, KD-K Skåne, KD-K Västerbotten och KD-K Kalmar län samt fysiska besök hos KD-K Jämtland (KD-

kampanj), KD Dalarna (kampanj), KD-K Örebro län, KD-K Gävleborg, KD-K Blekinge, KD-K Kalmar län, KD Västra Götaland (kampanj), KD-K Skåne (kampanj), KD-K Värmland, KD-Köping, KD-K Uppsala län (kampanj), KD Norrbotten, KD-K Östergötland (kampanj) och KD Halland. Utöver det har det varit olika kampanjer, debatter och andra besök runt om i landet.
Förbundet har också kontakt med medlemmar via mejl, telefon och olika sociala medieplattformar.

KD-K:s digitala höstutbildning
KD-K:s stora höstsatsning startade direkt efter valet och pågick varje måndag fram tills december. Syftet var att brett utrusta KD-kvinnor runt om i landet i det politiska hantverket och för nya förtroendeuppdrag efter valet. Samtliga utbildningspass kan medlemmar ta del av efteråt i facebook-gruppen KD-kvinnor.
Ämnena har varit:
1. Det politiska hantverket med Conny Brännberg.
2. Att skriva motioner, nämndinitiativ, interpellationer och frågor med Sarah Kullgren.
3. Kommunicera politik med Synnöve Adéll.
4. Förhandlingsteknik med Sara Skyttedal.
5. Leda i styre med Ella Kardemark.
6. Leda i opposition med Veronica Kerr.
7. Hur arbetar en bra tjänsteperson? med Miriam Söderström.
8. Ledarskap med Peter Kullgren.
9. Sociala medier med Mimmi Westerlund.
10. Retorik och bemöta härskarteknik med Charlotta Sewerinson.

Vårt mål är tydligt: Ingen KD-kvinna ska säga nej till ett uppdrag för att hon tror att hon inte kan.

KD-K:s digitala kvinnofrukost
Under året har vi fortsatt med de digitala kvinnofrukostarna som varje månad lyfter upp olika teman och talare. Dessa ämnen har vi lyft:
- Kvinnors företagande på landsbygden med professor Karin Berglund.
- Regionalt stödcenter för hedersutsatta med samordnarna Christine Lidström och Lina Lycke.
- Grooming med advokaten Ulrika Rogland.
- Maktens kvinnor med statsvetaren Jenny Madestam.
- Analyser från valet 2022 med valledaren Fredrik Noreback och partisekreteraren Peter Kullgren.
- #AlltSerFintUt med grundaren Jonna Burén.
- Arbetet för att minska självmorden med generalsekreteraren på Suicide Zero.

Sociala medieplattformar
Kvinnoförbundet uppdaterar kontinuerligt Facebook och Instagram med delabilder, nyheter och politik. Vi är glada för den stora ökningen av följare och visningar som vi har fått. Layout och innehållet på hemsidan kdkvinnor.se har uppdaterats och arbetet

fortsätter med att fylla hemsidan med artiklar, politik och information.

Under valrörelsen fick länsavdelningarna tillgång till ett designkit i programmet Canva för att enkelt kunna göra egna lokala delabilder med budskap.
Media och opinionsbildning
Under året har kvinnoförbundet och dess företrädare fått en hel del uppmärksamhet i lokalmedia. KD-K har inte varit blyga i kritiken mot den feministiska regeringen och vi har regelbundet lyft fram politiska förslag på problem som kvinnor möter i sin vardag. Kvinnoförbundet har tagit fram flera ramartiklar som fått bra genomslag och spridning med lokala KD-K företrädare.
Ett axplock av ämnena KD-K har lyft i artiklar är brott mot kvinnor, sexualbrott, hedersrelaterade frågor, psykisk ohälsa, kvinnosjukvården, kvinnor på landsbygden, jämställdhet för män och regeringens misslyckade feministiska politik.

Vi tog fram en "Rösta på en KD-kvinna"- kampanj där vi gjorde totalt 24 filmer som lyfte fram den högst placerade kvinnan från varje valkrets till riksdagen.
Vi hade även olika KD-K kampanjer samt profilmaterial som användes under valrörelsen, exempelvis pennor, överfallslarm, muggar, vattenflaskor och speglar.

KD-K gjorde tre egna valfilmer med temat: Otrygghet, Kvinnosjukvården och Familjepusslet/Hjärtlandet.

Våra kvinnor genom historien
Som en 40-års satsning tog KD-K fram boken: Våra kvinnor genom historien. I boken intervjuas flera KD-kvinnor om sitt politiska engagemang, sin resa och sina erfarenheter. På Förbundstinget samt på Kommun-och regionpolitiska dagarna hade vi boklansering. Boken blev mycket omtyckt och partiet köpte in en bok till samtliga kandidater på deras nationella riksdagsutbildning.

Samverkan
Kristdemokratiska kvinnoförbundet arbetar ständigt för att skapa en god samverkan med olika organisationer, föreningar och nätverk som rör jämställdhet och kvinnofrågor. Vi har av principskäl och ekonomiska skäl valt att inte vara bundna till partnerskap utan vi vill bredda kontakterna och samarbetet med alla som är av intresse för KD-K och som arbetar för kvinnor- och barns rättigheter.

Kvinnoförbundet är däremot medlemsorganisation i EPP Women, UN Women, Nordiska systerorganisationer, Unicef, KIC (Kristdemokratiskt Internationellt Center) och Fistulastiftelsen.

I Fistulasjukhusets stiftelse har Eva G Qvarnström och Britt-Mari Brynielsson representerat KD-K under 2022. Fistulastiftelsen är en svensk stiftelse för Fistulasjukhuset i Etiopien. Fistulasjukhuset vårdar förlossningsskadade kvinnor och arbetar för att förbättra mödravården i Etiopien. Stiftelsen har sedan 1988 samlat in medel och bidragit till utvecklingen från ett enkelt familjedrivet sjukhus till ett modernt komplex som är världsledande i behandling av obstetrisk fistula, skador som uppstår vid svåra förlossningar. Numera arbetar man också preventivt genom utbildning av barnmorskor. Varje kvartal publiceras information om vad som händer på sjukhuset och

hur vården av fistulaskade kvinnor fortgår. Det finns även att ta del av på sociala medier.

Internationella kontakter EPP Women
År 2022 påverkades liksom föregående år av pandemin. Ett ett fysiskt möte hölls dock i Dublin 10-11/6 då en delvis ny styrelse för EPP Women valdes med representanter från Central-, Öst- och Sydeuropa (ingen från de nordiska länderna). En ny ordförande valdes även efter den mångåriga tidigare ordföranden Doris Pack från Tyskland. Den nya ordföranden heter Rozália Ibolya Biró och kommer från Rumänien. 14-15/10 hölls en "Autumn Academy" i Cluj i Rumänien på temat "Gender Equality in the Green and Digital Future". EPP Women har på olika sätt lyft bl a "International day for Elimination of Violence against Women" och Ukrainas situation och tydligt markerat vårt stöd för dem.

En delegation med KD-kvinnor från olika delar av landet fick möjlighet att åka på studiebesök till Bryssel den 14-15 juni för att lära sig mer om Kristdemokraternas arbete i Europaparlamentet.

KIC
KD-K finns representerat i styrelsen för KIC (Kristdemokratiskt internationellt center) genom KD-K:s förste vice ordförande Eva Wallin. Arbetet finansieras huvudsakligen av SIDA och syftet är att stärka demokratin genom utbildning av politiker i länder med svagare demokratier, bl a i Östeuropa, Afrika och Sydamerika. Föreläsare från KD-K efterfrågas främst när det hålls utbildningar för kvinnliga politiker, temat är knutet till "Women and effective political influence" e dyl. Pandemin har under 2022, liksom under föregående år, påverkat arbetet och gjort att det inte har kunnat drivas lika aktivt som andra år, men vissa projekt har kunnat genomföras. När KD fick möjligheten och glädjen att bilda regering efter valet så rekryterades snabbt KIC:s tidigare generalsekreterare Ulrika Hoff till regeringskansliet, vilket ledde till att en rekryteringsprocess för att finna ny generalsekreterare påbörjades av styrelsen med ordförande Elisabet Lann i spetsen. Det känns både angeläget och intressant att finnas med i detta arbete. Att utbyta erfarenheter och att stötta dessa politiker är viktigt för att bidra till att fler länder på sikt ska kunna utvecklas och bli mer stabila och självständiga demokratier med mindre korruption och en ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Framåtblick
Valet 2022 blev en framgång för den borgerliga sidan, vilket ledde till ett regeringsskifte och att Kristdemokraterna tog plats i regeringen. Kvinnoförbundet ser att många av våra jämställdhetspolitiska förslag har gått rakt in i Tidöavtalet och det är med stolthet som vi nu fortsätter att driva viktiga jämställdhetsfrågor.
Det nya politiska landskapet gör att vår organisations arbetssätt förändras och ger nya förutsättningar samt utmaningar. Vi ska påverka regeringen i att främja jämställdhetsfrågorna, vara aktiva medialt, bistå partiet kommunikativt externt och i det interna jämställdhetsarbetet. Ambitionen är att bidra till en jämställd framtid för partiet genom mycket internt arbete, lyfta fram kvinnliga KD-politiker samt utveckla KD-K:s opinionsbildning och politik.
I en orolig omvärld ska KD-K vara lyhörda, agera och konstruktivt bidra i samhällsdebatten.

Kvinnoförbundet ska vara tillgängligt, givande, professionellt, effektivt och enkelt för våra medlemmar att vara en del i. Vi ska ta ansvar för nya förtroendevalda och nya partimedlemmar.
KD-K önskar också att inkludera fler partidistrikt för att driva en aktiv politik för ökad jämställdhet både i den kristdemokratiska rörelsen och på lokal-samt regionalnivå.

Avslutning
Det arbete som sker inom kvinnoförbundet syftar till att stärka kvinnors ställning och visa solidaritet med dem som behöver vårt stöd både i Sverige men också i andra länder. Det ideella engagemanget inom kvinnoförbundet är starkt.
Tack vare ett stort engagemang ute i våra länsavdelningar har vi lyckats få större gehör i partiet samt kommit ut med våra frågor såväl i media som bland väljare.

Vi är mycket stolta över att vi har uppnått våra verksamhetsmål och att KD-K fortsätter vara ett forum för systerskap.

Förbundsstyrelsen vill avslutningsvis tacka alla engagerade medlemmar för de insatser som har gjorts under det gångna verksamhetsåret för kvinnoförbundet.

6.3 Kristdemokratiska Seniorförbundet

Inriktning KD Senior har som motto Politik med seniora ögon. Erfarenheter och kunskaper som finns hos seniorer ska tas tillvara i samhället, de kristdemokratiska alldeles särskilt. Det var en av anledningarna till att Kristdemokratiska Seniorförbundet bildades en gång i tiden.

KD Senior vill påverka och inspirera Kristdemokraternas politik. Genom förbundets nära samarbete med partiorganisationen och övriga associerade förbund finns det goda möjligheter till detta. KD Senior vill arbeta för ett bättre samhälle i dag, och i framtiden. Det kan gälla särskilda seniorfrågor men också övriga politikområden. KD Senior har ingen åldrsgräns för medlemskap. Alla är välkomna.

Aktiviteter under 2022
KD Seniors politiska program En politik med seniora ögon antogs av Seniortinget 7 maj 2021. Programmet har som övergripande fokusfrågor: Vård och omsorg, friskvård/förebyggande vård, kultur för seniorer, idéburna organisationers betydelse, trygghet, bostäder/boende, äldres ekonomi, äldrekonvention. Det har skickats digitalt till alla medlemmar, och erbjuds i tryckt format till Seniorförbundets distriktsorganisationer, partiavdelningar och enskilda medlemmar. Ett uppdaterat program trycktes i 10.000 ex, i juli 2022, inför valrörelsen och delades ut i valstugor och på seniormässor över landet.

KD Seniors tidning, SeniorAktuellt, gavs ut i digitalt och tryckt format, 14.000 tryckta ex, och skickades till Seniordistrikt och partiavdelningar runt om i Sverige, och delades ut i valstugor och på mässor.

Restriktionerna under coronapandemin lättade under 2022, så förbundet har kunnat genomföra flera seminarier (de går under namnet Café Senior) som både riktar sig till medlemmar och allmänhet.

Exempel på dessa är: Om pensionssystemet, i samband med Seniortinget, och KD-dagarna i Karlstad, 31.3. Ett 80-tal deltagare lyssnade till Pensionsmyndighetens analyschef, Ole Settervall, Lars Gustafsson, fd riksdagsledamot, KD, och mångårig ledamot i Pensionsgruppen, och Hans Eklind, riksdagsledamot och ledamot i Pensionsgruppen. Partiledare Ebba Busch var också uppskattad talare på seminariet.

I Örebro har KD Senior ordnat Café Senior, om biståndet. Här medverkade riksdagsledamot Gudrun Brunegård. I december ett Café Senior om det utbredda brottet bedrägerier som oftast utförs digitalt, och genom mobil. Här medverkade ansvarig poliskommissarie på Bedrägeriroteln.

Under året har KD Senior deltagit i flera seniormässor med monter: i Göteborg, Eskilstuna, Hudiksvall, Uppsala, Malmö, Stockholm, Älvsjö. Under dessa mässor har KD Senior fått tillfälle att tala om vår politik från scen, och att delta i panelsamtal.

Under året har KD Senior haft flera debattartiklar publicerade, i Dagen och i lokalpress.

I maj 2022 träffades förbundsstyrelsen och flera ordförande/nyckelpersoner i seniordistrikt för en två dagars konferens på Ersta Hotell&Konferens. Då fick vi tillfälle att utveckla vår politik och förbereda vår medverkan i valrörelsen. Inbjudna talare var Fredrik Noreback, KD, Ulrika Hoff, KIC och Erik Slottner, äldreborgarråd i Stockholm.

I oktober, efter valet, träffades Förbundsstyrelsen med flera återigen för konferens på Ersta och la upp riktlinjer för vår framtida politik och organisation och skissade på motioner till Kristdemokraternas riksting. Inbjudna talare denna gång var Anders Andersson, veteran i partiet, och då nyblivne partisekreteraren Johan Ingerö.

KD Senior deltar lokalt, t ex på KD Västra Götalands extra årsmöte under hösten. Vi fick då talartid från scenen och kunde berätta om KD Seniors politik. Här knöt KD Senior kontakt med partiets nyblivne äldrepolitiska talesperson Dan Hovskär.

Under året har förbundsstyrelsen haft åtta FS-möten och ett flertal presidiemöten där även förbundssekreteraren och ibland kassören har deltagit.

När vi haft förbundsstyrelsemöten har ofta en gäst varit inbjuden för att skapa en djupare förståelse för den kristdemokratiska politiken. Det gäller också ofta när KD Senior i distrikten sammanträtt.

Förbundsstyrelsen/organisation
På Seniortinget 2022 omvaldes förbundsstyrelsen, minus en ledamot, så styrelsen består i dag av tio ledamöter.

Lars O Molin, förbundsordförande Birigtta Södertun, 1 vice förbundsordförande Sonia Lunnergård, 2 vice förbundsordförande. Övriga i styrelsen är: Tomas Ander, Elisabeth Wäneskog, Ingemar Kalén, Bo Grafström, Anne-Lie Sundling, Liisa Sveningsson, Birgitta Nordvall.

Maria Wilhelmson är förbundssekreterare, Conny Harrysson kassör, Malin Silén vice kassör.

Revisorer: Anders Hulusjö, ordinarie, Owe Svantegård, ordinarie. Bertil Fredriksson, ersättare

Valberedning: Fredrik Wallén, sammankallade, Berith Wirödal, Elisabet Öman, Tommy Bernevång Forsberg.

Kristdemokraterna Seniorförbundet (KD Senior) hade den 31.12 2022 1127 medlemmar.

KD Senior är representerade i Kristdemokraternas partistyrelse, genom Lars O Molin, ordinarie och Birgitta Södertun, ersättare. Rikstingsombud: Ordinarie: Lars O. Molin, Birgitta Södertun, Sonia Lunnergård, Ingemar Kalén. Ersättare: Elisabeth Wäneskog, Bo Grafström, Tomas Ander, Anne-Lie Sundling.

Partifullmäktige: Ordinarie: Lars O. Molin, Birgitta Södertun. Ersättare: Sonia Lunnergård, Birgitta Nordvall.

European Senior Union (ESU) exekutivkommitté: Ordinarie Lars O Molin och Birgitta Södertun. Ersättare: Sonia Lunnergård. Leif Hallberg är hedersordförande.

Representanter i styrelsen för Kristdemokraternas Internationell Center (KIC): Ingemar Kalén (ordinarie) och Liisa Sveningsson (ersättare).

Birgitta Södertun och Maria Wilhelmson deltar i ledningsdagarna för KD:s förtroendevalda i kommuner och regioner.

Maria Wilhelmson är i egenskap av förbundssekreterare inbjuden att delta i ombudsmannamöten, utbildningar, möten för politiska sekreterare och dylikt, i partiets regi.

Ekonomi
KD Senior får inga offentliga bidrag utan är beroende av medlemsavgifter och partibidrag (centralt och distrikt). KD Senior fick 2022 bidrag från partiet centalt, vilket bestäms av partifullmäktige.

Kommunikation
KD Senior kommunicerar med alla medlemmar som har mejladress genom digitala ordförandebrev, och digitala brev från förbundssekreteraren. Vår tidning SeniorAktuellt skickas digitalt till alla medlemmar i förbundet och till olika företrädare för Kristdemokraterna.

KD Senior har en hemsida, kdsenior.se, och finns på Facebook.

------- -------- --------

Lars O. Molin, förbundsordförande

Birgitta Södertun, 1:e vice förbundsordförande

Sonia Lunnergård, 2:e vice förbundsordförande

Tomas Ander Bo Grafström

Ingemar Kalén Birgitta Nordvall

Anne-Lie Sundling Liisa Sveningsson

Elisabet Wäneskog Maria Wilhelmson, förbundssekreterare

6.4 Studentförbundet

Kristdemokratiska studentförbundet vill utifrån den kristdemokratiska idétraditionen långsiktigt påverka och förändra samhällsklimatet på ett politiskt, kulturellt och socialt plan. Detta görs dels genom samlandet av studenter och andra verksamma inom folkhögskolor, högskolor och universitet i syfte att fördjupa sig i och sprida den kristdemokratiska politiska filosofin. Dels också genom förandet av en politik vilken syftar till den högre utbildningens frihet och kvalitet samt upprätthållandet av de bildningsvärden som de högre lärosätena traditionellt förmedlat.

Förbundsstyrelsen Förbundsstyrelsens sammansättning under verksamhetsperioden har varit:
Presidium: Förbundsordförande: Lucas Svärd, Stockholm
1:e vice förbundsordförande: George Emilson, Höör
2:e vice förbundsordförande: Celicia Svärd, Stockholm

Ledamöter:
Frida Fröberg, Umeå
Johan Heder, Karlstad
Martin Kullberg, Lund
Konstantin Löwe, Stockholm
William Persson, Karlstad
Robin Säker, Stockholm
Myden Tanriver, Göteborg

Styrelsen utsåg Konstantin Löwe till förbundssekreterare.

Organisation Förbundsstyrelsen har haft 7 protokollförda sammanträden under verksamhetsåret. Den har även utsett tre utskott vars roller är att stödja förbundsstyrelsens arbete; arbetsutskottet, organisationsutskottet och internationella utskottet.

Arbetsutskottets sammansättning har varit:

Ordförande: Lucas Svärd
Sekreterare: Konstantin Löwe

Ledamöter: George Emilson och Celicia Svärd

Internationella utskottets sammansättning har varit:
Ordförande: Johan Heder
Sekreterare: Konstantin Löwe
Ledamöter: Vakant

Organisationsutskottets sammansättning har varit:

Ordförande: William Persson
Sekreterare: Konstantin Löwe
Ledamöter: Vakant

Förbundsstyrelsen har under året arbetat med att stödja distrikten. Kristdemokraterna i Västra Götaland har varit starkt behjälpliga i detta arbete. Vid årsskiftet konstaterades att förutsättning

finns för distriktsbildning i Västra Götaland, Östergötland, Uppsala, Västernorrland och Blekinge. I dagsläget finns aktiva distrikt i Stockholm, Skåne och Värmland.

Medlemsaktivitet och opinionsbildning
Förbundets årskongress genomfördes i Lund den 23 april. Mycket uppskattad mötesordförande och föredragshållare var Sofia Damm, som bland annat talade om sitt arbete i riksdagen. Ett antal andra talare var också inbjudna och vid kvällen arrangerades en sittning.

KSF närvarade under året vid Almedalsveckan i Visby med en delegation ledd av förbundsordförande. I samband med KDU:s Frihetsdagar i Uppsala i oktober arrangerades även ett välbesökt mingel med därpå följande sittning.

Valrörelse och opinionsbildning
KSF har inför valet producerat och presenterat en ny logotyp samt val- och kampanjmaterial för distribution till distrikten. Under valrörelsen har förbundet bemannat debatter runtom i landet och kampanjat vid flertalet universitet. Förbundet har även haft en ökad närvaro på sociala medier och brukat dessa som ett verktyg under valrörelsen.

Opinionsbildning har skett i högre grad under året. Förbundet har försökt uppmärksamma behovet av stärkta relationer mellan politiken och studenter genom exempelvis representation vid och möten med studentföreningar. Förbundet har också arbetat för stärkta relationer inom borgerligheten genom representation vid ett antal aktiviteter med bland andra FMSF och Centerstudenter.

Medlemskap
KSF är i nuläget medlemmar i två organisationer: Kristdemokratiskt Internationellt Centrum och Folk och Försvar (FoF).

Det internationella utskottet har arbetat med att söka medlemskap i paraplyorganisationerna International Young Democrat Union och European Democrat Students, men på grund av läget inom organisationerna så har detta arbete till stor del skjutits upp.

6.5 Kristdemokratiskt Internationellt Center, KIC

Allmänt om verksamheten
Kristdemokratiskt Internationellt Center (KIC), har bedrivit samarbeten med kristdemokratiska systerpartier i nya demokratier och repressiva stater, samt tvärpolitiska demokratifrämjande insatser i utvecklingsländer sedan 2005. Under 2022 arbetade sex personer på kansliet.

Styrelse 2022
Organisationen leds av en styrelse som utses av årsmötet. 2022 bestod årsmötet av representanter för fem av KIC:s sex medlemsorganisationer: Kristdemokraterna, Kristdemokratiska ungdomsförbundet, Kristdemokratiska kvinnoförbundet,

Kristdemokratiska seniorförbundet, och Idéinstitutet Civitas. Kristdemokratiska studentförbundet deltog inte i årsmötet.

Årsmötet i april 2022 beslutade om följande styrelse för KIC:

Ordförande:	Elisabet Lann
Ledamöter:	Ellen Einebrant Sofia Damm Cecilia Hjort Attefall Larry Söder Lennart Sacrédeus Gudrun Brunegård Ingemar Kalén Anna Ekberg Andreas Salomonsson
Ersättare:	Emma Henriksson Eva Wallin Olivia Larsson Johan Heder Liisa Svenningsson

Verksamheten 2022

KIC:s intäkter bestod under året huvudsakligen av ändamålsstyrda projektmedel från Sida. Huvudfinansieringen bestod av det så kallade partianknutna stödet (PAO-stödet) som styrs av en, av regeringen beslutad, strategi. Strategin, gällde mellan 2019-2022, en ny femårig strategi för 2023-2017 antogs i november 2021.

För den innevarande perioden beviljades KIC medel från strategin genom fem olika program. KIC har direkta avtal med Sida för *Program for Young Politicians in Africa* (PYPA), ett kapacitesfrämjande program för unga politiker i 16 afrikanska länder, samt för ett program för stöd till systerpartier i Östeuropa. Därutöver ingår KIC i tre gemensamma program som leds av andra svenska partianknutna organisationer: *Eastern Partnership Political Parties Forum* som leds av Silc (Svenskt internationellt liberalt center), *Empowering Women in Africa*, (EWIP), med verksamhet i fyra afrikanska länder som leds av CIS (Centerns internationella stiftelse), samt *Program in Latin America* (Paola) som leds av OPC (Olof Palmes internationella center). Inom Paola har KIC genom en lokal samarbetspartner under 2022 stått för stödet till ideologiskt närstående partier och rörelser inom centre-right movement i fem latinamerikanska länder.

Utöver anslagen beviljade från det partianknutna biståndet erhöll också KIC medel för ett informationsprojekt från Forum CIV och hade en informatör anställd på deltid under

2022, samt medel från Sidas regionala Afrika-strategi för en regional komponent inom PYPA.

Väsentliga händelser under året

Liksom 2021 har 2022 varit ett politiskt turbulent år. Kriget i Ukraina har påverkat den ekonomiska och politiska utvecklingen i flera av de länder i vilka KIC arbetar. Aktiviteter i Ukraina fick av naturliga skäl ställas in, däremot kunde några deltagare från Ukraina delta i seminarier i Sverige relaterade till det svenska valet. För att visa solidaritet med Ukraina samlade KIC in 139 280 kr med hjälp av den kristdemokratiska rörelsen under KD-dagarna i Karlstad i mars. Pengarna har lämnats över till KIC:s kontakt i landet.

I juni 2022 lämnades en ny ansökan in till Sida för den nya strategin för 2023-2027 och KIC beviljades medel för de tre program som ingick i ansökan, varav ett var nytt det så kallade Councillors-programmet. Programmet syftar till att stötta unga samt kvinnliga kommunfullmäktigeledamöter i Uganda.

Ulrika Hoff slutade sin tjänst som generalsekreterare för KIC i november 2022, en tillförordnad generalsekreterare utsågs under tiden en ny generalsekreterare rekryteras. Ellen Einebrand avslutade sitt uppdrag i styrelsen under 2022.

Som tidigare nämnts så antogs en ny strategi för PAO-stödet i november 2021 för åren 2023-2027 av den dåvarande regeringen. I regleringsbrevet till Sida från december 2022 aviserade den nya regeringen en översyn av stödet under 2023 och som en följd av detta fick endast ett-åriga avtal ingås till dess att en ny strategi är beslutad. I slutet av 2023 ingick därför KIC ett ettårigt avtal med Sida om stöd för de tre program som nämns ovan.

Bilaga 1 – Personbilaga partistyrelsen

Partistyrelsen from rikstinget 2021 – hösten 2023

Partiordförande Ebba Busch, Uppsala
Förste vice partiordförande Jakob Forssmed, Sollentuna
Andre vice partiordförande Bengt Germundsson, Markaryd

Ordinarie ledamöter	**Ersättare**
Lili André	1. Ella Kardemark
Gudrun Brunegård	2. Yusuf Aydin
Andreas Carlson	3. Soheila Fors
Hans Eklind	4. Erik Nilsson
Torsten Elofsson	5. Patrik Åkesson
Elisabet Lann	6. Per Landgren
Liza-Maria Norlin	7. Birgitta Sacredus
Mikael Oscarsson	
Desirée Pethrus	
David Ranstam Lega	
Anders Sellström	
Sara Skyttedal	
Erik Slottner	
Pia Steensland	

Kvinnoförbundet
Sarah Kullgren, Uppsala
Eva Wallin, Öckerö

KDU
Nike Örbrink, Stockholm
Stefan Sarmes, Stockholm

Seniorförbundet:
Lars O Molin, Örebro
Birgitta Södertun, Helsingborg

Adjungerade
Peter Kullgren - Partisekreterare
Robert Lisborg - Bitr. partisekreterare
Tobias Karlström – Stabschef, partiledarstaben - Chef för politik avd.
Fredrik Noreback – Chef för info avd.
Johan Ingerö - Politiskt sakkunnig
Joel Apeltun – tf. Presschef
Diana Ayoub – Sekreterare för PS

Bilaga 2 – Personbilaga partidistriktsordförande

Stockholms stad	Christian Carlsson
Stockholms län	Camilla Brodin
Uppsala län	Mikael Oscarsson
Sörmlands län	Ulf Rosén
Östergötlands län	Magnus Oscarsson
Jönköpings län	Acko Ankarberg Johansson tom okt Per Högberg, from okt
Kronobergs län	Jon Malmqvist
Kalmar län	Jimmy Loord
Gotland	Sara Lidqvist
Blekinge län	Bengt Jönsson
Skåne	Maria Berglund
Hallands län	Lars Gustafsson
Västra Götaland	Magnus Jacobsson
Värmlands län	Kjell-Arne Ottosson
Örebro	Hans Eklind
Västmanlands län	Amanda Grönlund
Dalarnas län	Elin Åhman
Gävleborgs län	Lili Andre
Västernorrlands län	Robin Håkansson
Jämtlands län	Daniel Wikberg
Västerbottens län	Roland Sjögren
Norrbottens län	Stig Töyrö

Bilaga 3 – Personbilaga parti(val)ombudsmän (hela eller delar av året)

Stockholms stad	Louise Drevinger Angelika Lang
Stockholms län	Erik Eleverö
Uppsala län	Eva Moberg
Sörmland	Joakim Widell
Östergötlands län	Elvira Wibeck
Jönköpings län	Carl Cunningham Anton Axelsson
Jönköpings kommun	Philip Lind
Kronobergs län	Richardo Chaves
Kalmar län	Madeleine Rosenkvist Margreth Johansson
Gotland	Johan Asplund Sture Johansson
Blekinge län	Tobias Jemjeby
Skåne	George Emilsson
Hallands län	Georgia Ferris
Västra Götaland	Karolina Mildgren Maria Maric Jerker Lundin Alexandra Florén
Värmlands län	Dan Kihlström
Örebro län	Eje Cesar Malin Silen
Västmanlands län	Gunnilla Kuul
Dalarnas län	Mathias Bengtsson
Gävleborgs län	Annika Sjögren
Västernorrlands län	Henrik Sendelbach
Jämtlands län	Sebastian Hedenborg
Västerbottens län	Lars-Åke Holmgren
Norrbottens län	
<u>Regionala organisationsutvecklare</u>	
Region Norr	Ronja Strid
Region Mitt	Christoffer Andersson
Region Öst	Anders Tholerud
Region Syd Ost	Evelina Nilsson
Region Syd	Pia Lidwall
Region Väst	Jakob Hallman

Valledare 2022

Blekinge	Bengt	Jönsson
Dalarna	Mathias	Bengtsson
Gotland	Sture	Johansson
Gävleborg	Jan	Myléus
	Anders	Bergsten
	Annelie	Östling
Halland	Gergia	Ferris
Jämtland	Daniel	Wikberg
Jönköpings län	Carl	Cunningham
Kalmar län	Madeleine	Rosenqvist
Norrbotten	Håkan	Kero
	Samuel	Ek
Skåne	Anders	Lundström
Stockholms län	Erik	Elverö
Stockholms stad	Christian	Carlsson
Sörmland	Joakim	Widell
Uppsala	Mimmi	Westerlund
Värmland	Dan	Kihlström
Västerbotten	Lars-Åke	Holmgren
Västernorrland	Robin	Håkansson
Västmanland	Tommy	Emterby
Västra Götaland	Stefan	Svensson
Örebro län	Eje	Cesar
Östergötland	Elvira	Wibäck

Bilaga 4 - Distriktssammanställning – antal årsmedlemmar per den 31 december 2022

Stockholms stad	1908
Stockholms län	2996
Uppsala län	1248
Sörmland	635
Östergötlands län	1261
Jönköpings län	2008
Kronobergs län	559
Kalmar län	1021
Gotland	93
Blekinge	398
Skåne	2514
Halland	838
Västra Götaland	3720
Värmlands län	636
Örebro län	992
Västmanlands län	608
Dalarna	773
Gävleborgs län	683
Västernorrlands län	602
Jämtlands län	244
Västerbottens län	915
Norrbottens län	513
	25165

Bilaga 5 - Effektueringslista över beslut tagna vid Rikstinget 2021

Motion	Uppdrag till partistyrelsen	Effektueras av	Åtgärd
	Kapitel 2 Demokrati, författning och rättsväsende		
02:07	att uppdra åt partistyrelsen att utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av att en ny mandatperiod inleds efter ett extra val, där nästa ordinarie val alltid sker andra söndagen i september fyra år efter extra val.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Tillagt under "Valsystem" i A-Ö.
02:15	Attsats 1: Att Kristdemokraterna ska verka för en översyn av grundlagen i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 2: Att Kristdemokraterna ska verka för en omfördelning av strategisk kompetens mellan Regeringskansliet och myndigheterna i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 3: Att Kristdemokraterna ska verka för en förstärkning av kommittéväsendet i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 4: Att Kristdemokraterna ska verka för en ökad öppenhet i kommittéväsendetsarbete i enlighet med intentionerna i motionen. Attsats 7: Att Kristdemokraterna ska verka för en ämbetsmannaed för offentliganställda.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: KD vill stärka förvaltningen

02:16	Attsats 1: att verka för att tillsätta en oberoende och professionell utredning för att se över styrningen av vårt land.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Samma som ovan.
02:32	Attsats 5: att ge myndigheter möjlighet att kräva legitimering av den som vistas på adress under utredning. Attsats 6: att freda hemadressen; den som olovligen folkbokfört sig hemma hos någon ska kunna strykas utan att ny adress uppges.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kommittémotion 2021/22:4184 Välfärdsbrottslighet, s. 9.
02:33	Attsats 2: Att fastighetsägaren och bostadsinnehavaren ska godkänna de personer som önskar vara folkbokförda på den berörda bostadens adress. Attsats 3: att uppdra åt partistyrelsen att verka för att bostadsinnehavare som aktivt medverkat till att godkänna en felaktig folkbokföring ska kunna dömas till folkbokföringsbrott.	Effektueras av riksdagsgruppen	*Attsats 2* Effektuerad: Kommittémotion maa prop. 2021/22:217 Stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen, yrkande 4. *Attsats 3* Effektuerad: Kommittémotion maa prop. 2021/22:217 Stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen, yrkande 3.
02:39	att Kristdemokraterna verkar för en översyn av rättsliga åtgärder mot kriminella under 15 år som begår grova brott.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kommittémotion 2021/22:4194 Kriminalvården, yrkande 5.
02:47	Attsats 1: att utreda möjligheten samt för- och nackdelar med att införa en lag som innebär att personer dömda för sexualbrott mot barn inte ska ha rätt att vistas i närheten av offentliga miljöer som inriktar sig mot barn som skolor, parker, äventyrsbadhus och inomhuslekparker med mera. Attsats 2: att utreda möjligheten samt för- och nackdelar med att införa en lag som innebär att personer dömda för sexualbrott mot barn inte ska ha rätt att uppehålla sig och kontakta barn på webbaserade forum som inriktar sig mot barn eller där många barn förväntas	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Sarah Kullgren i intervju med SR 22/11 2021.

	spendera tid som sociala medier, chatter, videodelningsplattformar (t.ex. youtube) med mera.		
02:48	Attsats 3: att inkludera fotboja, vid nekande av behandling, i straff rörande sexualbrott mot barn samt pedofili.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kriminalpolitiskt handlingsprogram (2021), s. 8.
02:49	Attsats 1: Att ge partistyrelsen i uppdrag att i samarbete med kommun- och regionpolitiska rådet verka för att föräldrar erbjuds föräldrautbildning om sociala medier samt olika plattformar på internet, där barn och ungdomar ofta vistas, och kunskap om grooming och sexuella övergrepp.	Effektueras av Riksdagsgruppen och KRP	Effektuerad. Motionsförslag har skickats till KF-gruppledare
02:50	Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att föräldrar erbjuds föräldrautbildning om sociala medier samt olika plattformar på internet, där barn och ungdomar ofta vistas samt utbildning om grooming och sexuella övergrepp. Attsats 2: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att bilda opinion för att företag som tillhandahåller plattformar för sociala medier, ska skärpa sina interna policys för att motverka grooming och sexuella övergrepp mot barn och ungdomar på nätet.	Effektueras av Riksdagsgruppen och KRP	Effektuerad. Motionsförslag har skickats till KF-gruppledare
02:53	att Kristdemokraterna ska verka för att stärka nödvärnsrätten.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Tidöavtalet, s. 24.
02:54	Attsats 1: att lagstiftningen som styr Allmänna arvsfondens ändamål och styrning ses över.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Tidöavtalet, s. 62.
02:57	Attsats 1: att verka för förbättrade villkor för landets nämndemän. Attsats 2: att med kraft verka för att nämndemännens	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad**:** Enkätsvar i Nämndemannen (jan 2023). Även tillagt under "Nämndemän" i A-Ö.

	tjänstgöringsarvode snarast höjs till minst 1.000kr per dag och att det sedan sker en årlig uppräkning.		
02:58	att Kristdemokraterna verkar för att en arvodesersättningscentral med ett digitalt faktureringssystem för registrering och samkörning av advokatfakturor inrättas på domstolsverket.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kommittémotion maa skr. 2021/22:109 Riksrevisionens rapport om ersättning till rättsliga biträden i brottmål, yrkande 1.
02:73	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att den av riksdagen begärda utredningen av narkotikalagstiftningen ska analysera insatser som har vidtagits i ett internationellt perspektiv för att minska den narkotikarelaterade dödligheten.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kommittémotion maa skr. 2021/22:213, yrkande 15.
02:77	Attsats 1: Att det införs tillståndskrav för köp av pyrotekniska varor. Attsats 2: Att det i ansökan och tillstånd anges villkor för användande. Attsats 3: Att överträdelse av tillståndet medför böter och förverkande. Attsats 4: Att försäljning till personer som saknar tillstånd sanktioneras.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Facebookinlägg på Torstens sida, 24/8 2023.
02:80	Attsats 1: att uppdra åt partistyrelsen att ta fram förslag på hur storleken på skadeståndet kan kopplas till om den misstänkte har medverkat i förundersökningen. Attsats 2: att partistyrelsen uppdras att ta fram ett förslag på hur skadeståndspengar till gängkriminella med skulder för skadestånd till tidigare brottsoffer, kan utmätas.	Effektueras av riksdagsgruppen	*Attsats 1* Effektuerad: Tillagt under "Häktning" i A-Ö. *Attsats 2* Effektuerad: Kommittémotion maa prop. 2021/22:198 Stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer, yrkande 2.
02:81	att ge partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att utreda införandet av en lag som gör	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm lagändring 1/7 2021.

	det möjligt att bötfälla fordonsförare som från högtalaranläggning från sina fordon spelar upp musik, tal eller annat ljud med en så stark volym att det stör den allmänna ordningen.		
02:87	Attsats 1: att se över möjligheten till förändring av sexköpslagen, där böter inte är ett alternativ.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kommittémotion 2021/22:4189 Tydliga reaktioner mot brott, s. 12.
02:88	att partistyrelsen ges i uppgift att verka för att en svensk expertgrupp tillsätts för att klargöra vad som är antisemitism och ge förslag på hur den kan motverkas samt hur det judiska livet ska främjas såväl i kommuner som på nationell nivå.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP.	Effektuerad: Regeringen har tillsatt en arbetsgrupp för att stärka judiskt liv i Sverige. KRP skickat ut förslag på skrivelse att lägga i KS
02:89	Attsats 1: att Kristdemokraterna verkar för att en regel om att tillstånd måste sökas för att ingå ett kusinäktenskap i likhet med vad som gäller för halvsyskon och adoptivsyskon i dagens lagstiftning. Attsats 2: att Kristdemokraterna verkar för att Äktenskapsbalken (ÄB) ändras och att krav på ansökan om tillstånd för äktenskap mellan kusiner införs.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Tidöavtalet, s. 28 “Äktenskap mellan kusiner ska inte tillåtas”.
02:97	Attsats 1: att överlagd, upprepad eller systematisk skändning av eller stöld från grav, kyrkogård eller minnesmärke ska värderas högre på straffskalan. Attsats 3: att den som är skäligen misstänkt för skändning av eller stöld från grav, kyrkogård eller minnesmärke ska kunna beläggas med tillträdesförbud fram tills dess att dom vunnit laga kraft och straff verkställts.	Effektueras av riksdagsgruppen	*Attsats 1* Effektuerad: Kommittémotion maa prop. 2021/22:195 Skärpt straff för gravfridsbrott, yrkande 1 och 2. *Attsats 3* Effektuerad: Kommittémotion maa prop. 2021/22:195 Skärpt straff för gravfridsbrott, se brödtext sista meningen.
02:100	Attsats 1: att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad:

	uppdrag att ta initiativ till en översyn av för och nackdelar med att minska öppenheten med vissa personuppgifter. Attsats 2: att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att ta initiativ till en översyn av vilken personinformation som ska vara offentlig. Attsats 3: att rikstinget beslutar ge partistyrelsen i uppdrag att ta initiativ till en översyn av i vilka fall den berörde kan och bör informeras när uppgifter hämtas ut.		Debattartikel "Söktjänsternas publicering av personuppgifter spelar de kriminella i händerna", Sydsvenskan 19/3 2023.
02:101	att Kristdemokraterna ska verka för att stärka den personliga integriteten och en bred översyn ska göras av vilka personliga uppgifter från offentliga register som ska vara tillgängliga för allmänheten.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Samma som ovan.
02:103	Attsats 1: att utreda och ta fram nationella föreskrifter för vilka brott som skall polisanmälas av skolan.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Lagt till mening på hemsidan under "Skola & utbildning".
02:104	Attsats 1: att brottet missfirmelse av tjänsteman återinförs i Brottsbalken. Attsats 2: att påföljden för missfirmelse mot tjänsteman blir kännbar.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kriminalpolitiskt handlingsprogram (2021), s. 25
	Kapitel 3 Familj		
03:03	Attsats 4: att uppdra åt partistyrelsen att se över om och hur flerbarnstillägget behöver förändras och därmed anse fjärde attsatsen besvarad.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm direktiv till familjepolitiskt handlingsprogram som läggs fram som proposition på rikstinget.
03:04	Attsats 1-2: att uppdra åt partistyrelsen att se över om och hur flerbarnstillägget behöver förändras och därmed anse första och andra attsatsen besvarad.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat gnm direktiv till familjepolitiskt handlingsprogram som läggs fram som proposition på rikstinget.

03:09	att uppdra åt partistyrelsen att se över på vilket sätt rätten till föräldraledighet kan stärkas för hel- och deltidspolitiker och därmed anse motionen besvarad.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat gnm direktiv till familjepolitiskt handlingsprogram som läggs fram som proposition på rikstinget.
	Kapitel 4 Socialt och migration		
04:07	Attsats 1: att Kristdemokraterna aktivt verkar för att vid beslut som rör digitalisering i välfärden ska det finnas ett eller flera alternativ tillgängliga som motverkar att enskilda riskerar hamna utanför välfärdssystemet, i och med ett digitalt utanförskap.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm motion Funktionshinderspolitik att lita på Regering: Digital brevlåda
04:08	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att äldreomsorgens personal ska få utbildning i våld i nära relationer.	Effektueras av KRP	Effektuerad gnm motionsförslag som har skickats till KF-gruppledare
04:16	att Kristdemokraterna i sin nationella äldrepolitik införlivar politik kring digitalisering och välfärdsteknik i linje med motionens intentioner.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad – PS eller RD-grupp? Seniorrapporten sid. 24
04:49	Attsats 1: Att ett bidragstak ska införas. Attsats 2: Att ett system införs där full tillgång till svenska bidrag och ersättningar ska enbart uppnås genom eget arbete, eller genom permanent och laglig bosättning i Sverige.	Effektueras av riksdagsgruppen	*Attsats 1* Effektuerad: Debattartikel i SvD av Ebba Busch, Jakob Forssmed. *Attsats 2* Effektuerad: Tidöavtalet, s. 42.
04:56	att den som i Sverige dömts för allvarlig brottslighet eller som vid upprepande tillfällen dömts för annan brottslighet ska diskvalificeras från att erhålla svenskt medborgarskap. Gränsdragningar avseende tid och specifik brottsrubricering behöver vidare utredas.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm riksdagsmotion 2021/22:4214 UO 8 Migration
04:60	Attsats 2: att uppdra åt partistyrelsen att verka för att möjligheten till AT-UND bibehålls, men att den begränsas till de asylsökande	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm riksdagsmotion 2021/22:4442 m.anl. a prop 2021/22:134 Skärpta och förbättrade regler om arbetskraftsinvandring

	som förväntas få bifall på sin asylansökan.		
04:61	att uppdra åt partistyrelsen att se över en förlängning av preskriptionstiden för möjlighet att söka asyl på nytt.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm riksdagsmotion 2021/22:4214 UO 8 Migration
04:69	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att olika system för säkra och lagliga vägar blir den huvudsakliga metoden för utlänningar att söka asyl i Sverige och motverka irreguljär migration som bygger på människosmuggling.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm riksdagsmotion 2021/22:4214 UO 8 Migration
	Kapitel 5 Hälso- och sjukvård		
05:08	Att ge partistyrelsen i uppdrag att driva frågan att alla regioner ska erbjuda riktade hälsosamtal till alla från 40 års ålder och därefter vart tionde år.	Effektueras av KRP	Effektuerad gnm raminsändare som har skickats till regiongruppledare
05:09	Att partistyrelsen verkar för en opportunistisk screening av förmaksflimmer för patienter över 65 år i svensk primärvård.	Effektueras av KRP	Effektuerad gnm motionsförslag som har skickats till regiongruppledare
05:21	Attsats 1: att verka för att vårdnadshavare ges möjlighet att hantera sina omyndiga barns vårdkontakter och eventuell recepthantering digitalt främst via 1177. Attsats 2: att vårdnadshavare ska kunna ta del av omyndiga barns journaler tills de blivit myndiga. Attsats 3: att barn från 13 år ska kunna välja att sekretessbelägga besök och recepthantering samt kringliggande tjänster hos ungdomsmottagningen.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerade: Camilla Brodin ställde skriftlig fråga till Socialminister Lena Hallengren 4/1/2022
	Kapitel 6 Utbildning och kultur		
06:04	Attsats 1: att verka för att undantaget från	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektueras gnm text på Mathias Bengtssons offentliga Facebooksida

	lärarlegitimation för lärare med utländsk lärarutbildning som motsvarar svensk lärarexamen fortsatt finns kvar.		
06:06	Attsats 1: att verka för att skollagen ändras så att syskonförtur kan erbjudas i alla kommuner.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad genom kommittémotionEtt mer likvärdigt skolval
06:08	Attsats 1: att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för ett klargörande i skollagen, att elevinflytande över utbildningen ska vara begränsat vad gäller upplägg och genomförande.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad genom Tidöavtalet (s. 51)
06:24	att uppdra åt partistyrelsen att genom fler idrottstimmar eller på andra sätt främja mer fysisk aktivitet i gymnasieskolans alla årskurser.	Effektueras av KRP	Effektuerad gnm raminsändare som har skickats till KF-gruppledare
06:72–06:75	06:72–06:75 att uppdra åt partistyrelsen att arbeta fram ett kulturpolitiskt program efter valrörelsen 2022.	Effektueras av partistyrelsen	Effektuerad PS beslut
06:83	att Kristdemokraterna ska agera för att Sverige, i enlighet med Europeiska ministerrådets språkliga expertkommittés slutsatser, ska erkänna älvdalskan som språk.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad Interpellation "Erkännande av älvdalskan som språk" av Gudrun Brunegård till fd kulturminister Jeanette Gustafsdotter
06:84	att uppdra åt partistyrelsen att verka för en generösare linje gällande att nominera nya UNESCO världsarv.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm text på Roland Utbults offentliga Facebooksida 25/08/2023
	Kapitel 7 Arbete, företagande och energi		
07:28 07:29 Attsats 1	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att ett officiellt mått på självförsörjning av den arbetsföra befolkningen tas fram.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Tillagt under "Arbetsmarknad" i A-Ö.
07:30	att uppdra åt partistyrelsen att utreda hur mångfalden av mindre välfärdsaktörer i		Effektuerad genom riksdagsmotion med anledning av prop. 2021/22:135 Idéburen välfärd och riksdagsmotion Utgiftsområde 16

	allmänhet, och idéburna i synnerhet, kan ges bättre förutsättningar så att utvecklingen mot allt större bolagskoncerner bryts, samt utreda och överväga olika sätt att förändra villkoren för vinstdrivande bolag och skolkoncerner att verka på samma sätt som idag på den svenska skolmarknaden, i syfte främja utvecklingen på skolområdet, värna friskolereformens syfte med en mångfald av aktörer och de mervärden som detta ger, samt motverka en överdriven marknadisering av skolan.	Effektueras av riksdagsgruppen och KRP	Utbildning och universitetsforskning från 2021/22
	Kapitel 8 Ekonomi, skatter och pensioner		
08:05	Attsats 1: att verka för att sänka räntetaket för lån.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Skuldrapporten, s. 7
08:06	att verka för att svenska folket själva ska kunna spärra sin kreditupplysning under perioder där de ej behöver styrka sin kreditvärdighet.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektueras gnm inlägg på Facebook av Cecilia Engström.
08:07	Attsats 1: Att rikstinget ger partistyrelsen i uppdrag att verka för införandet av ett register hos Finansinspektionen (FI) där de som inte vill att deras personnummer skall användas för kreditgivning kan registrera sig. Kreditgivarna skall tvingas kontrollera med registret innan de beviljar en kredit. Avanmälan från registret skall endast kunna göras på arbetstid med personlig kontakt via telefon och mobilt bank-id. Det skulle kraftigt begränsa möjligheterna	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektueras gnm inlägg på Facebook av Cecilia Engström
I hd 08:12	Attsats 1: Att Kristdemokraterna verkar för införande av RUT inkluderar hundvaktstjänster.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat genom A till Ö på Kristdemokraternas hemsida
08:13-08:15	att uppdra åt partistyrelsen att verka för en utredning av hur kontanthanteringen kan	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad genom insändare: Utvecklingen mot det kontantfria samhället har gått för långt

	säkras hos större verksamheter av samhällsviktig karaktär, med fokus på krisberedskap.		
08:16	Attsats 2: att utreda förutsättningarna för att medel från vatten/vindkraftsanläggningar tillfaller de inblandade kommunerna.	Effektueras av KRP	Effektuerad genom raminsändare har skickats till KF-gruppledare samt tilläggsdirektiv till statlig utredning har tillsatts av nuvarande regering, som förtydligar uppdraget.
08:20	att uppdra åt partistyrelsen att verka för ett rättvist system för uttag av begravningsavgift.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm insändare i Kyrkans tidning.
08:25, 08:26 attsats 2	att uppdra åt partistyrelsen att Kristdemokraterna ska verka för att utöka gåvobeloppet som berättigar till skattereduktion till 18 000 kronor per person och år.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektueras gnm Facebookinlägg av Cecilia Engström
08:30	att näringsidkare i enskild firma ska ges samma avdragsmöjligheter för friskvård som gäller för företagare och anställda i aktiebolag.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad gnm Fb-inlägg av Cecilia Engström
08:41	Attsats 1: att uppdra åt partistyrelsen att verka för att tillsätta en utredning om hur en rättvis bedömning av garantipensionen, utan hänsyn till civilstånd, ska utformas.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektueras gnm text på hemsidan
	Kapitel 9 Regionalt, trafik och bostad		
09:02	att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att en parlamentarisk utredning tillsätts för att tydliggöra det regionala utvecklingsansvaret i enlighet med motionens intention.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad genom artikel i Gefle Dagblad;
09:10	Att KD verkar för att fokus på Transportpolitikens funktionsmål betonas mer i riksdagen i enlighet med motionens intentioner.	Effektueras av riksdagsgruppen	
09:11	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att se över A-		Effektuerat gnm ny förordning utfärdad av regeringen/minister Andreas Carlson för ökad

	traktorns förutsättningar för att främja ungdomars mobilitet och trafiksäkerhet.	Effektueras av riksdagsgruppen	säkerhet ang. A-traktorer (gäller från 31/8 2023). Länk: Regeringen skärper reglerna för körning med A-traktor
09:20	Attsats 2: att verka för att distansutbildningen utökas till att gälla tre delkurser.	Effektueras av riksdagsgruppen	
09:25	att partistyrelsen får i uppdrag att se över vilka eventuella juridiska hinder som finns för tillkomsten av nämnd boendeform och därefter föreslå åtgärder för att undanröja dessa.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad. Uppdrag skickat till RUT. Leveransdatum av RUT-rapport: **8 september**
09:40	Attsats 1: att ge partistyrelsen i uppdrag att undersöka möjligheten att statligt finansiera eller delfinansiera renovering av kommunala vatten och avloppssystem.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat gnm uppdrag till RUT.
09:42	att uppdra åt partistyrelsen att utreda frågan om hur en levande stad med ett blomstrande kultur- och nöjesliv kan kombineras med en god livsmiljö för närboende.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat gnm att uppdraget hänvisas till den kulturpolitiska gruppens arbete
	Kapitel 10 Miljö och energi		
10:06	att ansvaret för att reglera fiske och vattenbruk, gynna fiskerinäringen samt bedriva forskning om fisk och fiske samlas till enbart en myndighet.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat gnm Landsbygdsdepartementets "Skogsutredning"
10:09	Attsats 2: att tydliggöra från när biotopskydd ska gälla i lagstiftningen. Attsats 3: att verka för att en övergripande utredning görs av biotoplagstiftningen.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat gnm Landsbygdsdepartementets "Skogsutredning"
10:14	att uppdra åt partistyrelsen att verka för att statlig intrångsersättning för att skydda skogsmark med höga naturvärden knyts till tidsintervall motsvarande dess avverkningsmognad. Efter att ett intervall förlupit betalas den skyddade skogens förväntade avverkningsvärde till ägaren.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerat gnm Landsbygdsdepartementets "Skogsutredning"

	Kapitel 11 Utrikes och försvar		
11:06	Attsats 3: att verka på riksnivå, att kommande KD regering verkställer riksdagens beslut från år 2010 (2009/10:UU9) om erkännandet av folkmordet 1915.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad Ebba Busch uttalade sig i maj 2022 att erkännandet är en fråga som KD kommer driva i regeringsställning
11:08	Attsats 2: att verka för att den svenska finansieringen av UNRWA upphör.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kommittémotion på propositionen utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för 2022.
11:10	Attsats 1: att Sverige snarast ska erkänna Jerusalem som Israels huvudstad och därmed anse motionen besvarad. Attsats 2: att Sverige efter erkännandet ska påbörja processen med att flytta den svenska ambassaden från Tel Aviv till Jerusalem.	Effektueras av riksdagsgruppen	Attsats 1: Effektuerad: Debattartikel i världen idag skriven av Mikael Oscarsson och Andreas Carlsson. Attsats 2: Effektuerad: Kommittémotion på propositionen utgiftsområde 5 Internationell samverkan för 2022.
11:11	att Rikstinget ger partistyrelsen i uppdragarbeta för att Sveriges ambassad i Israel så snart det är praktiskt möjligt flyttas till Israels huvudstad Jerusalem.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad: Kommittémotion på propositionen utgiftsområde 5 Internationell samverkan för 2022.
11:12	Attsats 1: att göra en utredning på vilka bolag som på kommunal och statlig nivå är nyckelbolag, som vi behöver bibehålla kontroll över i Sverige. Exempelvis Volvo i Göteborg som är ett nyckelföretag för hela Regionen. Attsats 2: att utreda vilka forskningsbolag, statliga nivå och kommunala nivå, som kommun/stat skulle kunna gå in och stödja för att försöka bibehålla spjutspetskunskap inom landet.	Effektueras av riksdagsgruppen	Attsats 1: Effektuerad Nytt lagförslag från regeringen för att skydda svenska företag vars verksamhet, information eller teknik har betydelse för Sveriges säkerhet från att bli uppköpta från utlandet. Attsats 2: Effektuerad Debattartikel med Lili André och Mathias Bengtsson. “Vi behöver dock säkerställa att strategiskt viktiga projekt stannar i Sverige. Regeringen har därför beslutat om införande av ett granskningssystem som kommer att omfatta investeringar i företag som bedriver forskning eller utvecklar teknik som bedöms vara särskilt viktig för Sveriges säkerhet.”
11:14	Attsats 1: att MSB får ett uppdrag att planera och bygga upp ett modernt beredskapslager.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad Kommittémotion på utgiftsområde 6 Försvar och krisberedskap

			Brödtext: Coronapandemin har visat vikten av att ha beredskap när kriser kommer. Stort ansvar vilar på regionerna som måste börja planera för vad som föreskrivs i lagen om åtgärder vid extraordinära händelser, men staten behöver även ta ett större ansvar för att upprätta nationella beredskapslager.
11:15	Attsats 1: att Kristdemokraterna initierar och arbetar för att utveckla ett nytt system för Mobiliseringsförråd.	Effektueras av riksdagsgruppen	Effektuerad Kommittémotion på utgiftsområde 6 Försvar och krisberedskap Kommentar: Se effektuering ovan.
	Behandling av partistyrelsens förslag till stadgeändring		
Stadga § 15 mom 7	Partiavdelning och partidistrikt utser firmatecknare för organisationen. Partistyrelsen utser firmatecknare för riksorganisationen.	Effektueras av partistyrelsen	Effektuerad men med föreslagen justering
§.8 Mom 2 §.11 Mom 3 §.12 Mom 2 punkt 1	Partistyrelsen yrkar att partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en utredning för att se över frågan om representation till beslutande organ i organisationen och huruvida betalande medlemmar skall utgöra underlag för representation. Motionerna 12:01, 12:02 och 12:03 skickas därmed vidare för beaktan inom detta uppdrag.	Effektueras av partistyrelsen	Effektuerat utifrån förslag till reviderade stadgar till rikstinget 2023

Årsredovisning för

KRISTDEMOKRATERNA

802006-3940

Räkenskapsåret
2022-01-01 - 2022-12-31

Innehållsförteckning: **Sida**

Förvaltningsberättelse	1-2
Resultaträkning	3
Balansräkning	4-5
Noter	6-11
Underskrifter	12

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Förvaltningsberättelse

Partistyrelsen för Kristdemokraterna avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2022-01-01--2022-12-31. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK

Allmänt om verksamheten

Inledning

Verksamhetsåret 2022 kom av naturliga skäl att domineras av valrörelsen, vilken slutade med att Kristdemokraterna återkom till regeringsställning efter åtta år i opposition, med hela sex stycken statsråd varav tre departementschefer.

Nationellt backade partiet med knappt en procentenhet, vilket medförde att riksdagsgruppen minskade från tjugotvå mandat till nitton. I såväl kommun- som regionval blev det däremot en total ökning, vilket bland annat resulterade i att Kristdemokraterna nu finns representerade i landets samtliga regioner. Vi gjorde dessutom rekordbra ifrån oss i skolvalet där vi noterade 9,29 procent.

Utöver våra socialpolitiska hjärtefrågor fick mycket av valåret ägnas åt det kraftigt försämrade säkerhetsläget till följd av Rysslands invasion av Ukraina, Sveriges därpå följande process för att söka medlemskap i Nato, samt av den energikris som successivt förvärrades under större delen av 2022.

Partiledartal hölls även 1 juni under Järvaveckan, då med tyngdpunkt på vårdköerna, kriminaliteten och utbildningspolitik. Kristdemokraterna medverkade med partiledartal i Almedalen, den 5 juli. Fokus låg där på människors möjlighet att leva Svensson-liv med "villa, Volvo och vovve". KD-dagarna genomfördes i Karlstad 1-2 april. Där hölls denna gång två partiledartal, utöver seminarier om ett brett spann av frågor. Partifullmäktige hölls i riksdagen 28 oktober, med såväl framträdanden av våra nya statsråd samt med beslut om organisation och ekonomi på agendan.

Sammanfattningsvis var 2022 ett synnerligen intensivt år med både fram- och motgångar, dock med tyngdpunkt på det positiva i att Sverige återigen leds av en borgerlig regering med rekordstarkt kristdemokratiskt inflytande.

Ebba Busch	Liza-Maria Norlin
Partiordförande	Partisekreterare

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Rysslands invasion av Ukraina påverkar värdepappersmarknad och inflationen under 2022. Kristdemokraterna har låg exponering mot värdepappersmarknader men påverkas av ökade priser på råvaror, livsmedel etc.

BJ7A_ptv3-HkbXC0TKwh

Utveckling av organisationens verksamhet, resultat och ställning

Belopp i kr

	2022-12-31	*2021-12-31*	*2020-12-31*	*2019-12-31*
Medlemsantal	25 165	24 294	24 894	25 688
Intäkter, resultat och ställning				
Huvudintäkter	77 796 768	54 778 372	51 466 823	56 581 915
Rörelseresultat	-9 779 089	3 675 575	7 429 367	1 487 453
Resultat efter finansiella poster	-10 151 882	3 656 470	7 420 866	1 458 103
Balansomslutning	17 554 737	28 495 904	22 053 122	15 418 920

Eget kapital

	Balanserat-resultat	*Årets resultat*
Vid årets början	16 198 038	3 656 470
Omföring av föregående års resultat	3 656 470	-3 656 470
Årets resultat		-10 151 882
Vid årets slut	**19 854 508**	**-10 151 882**

Förslag till disposition av organisationens vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, 9 702 626 kronor, disponeras enligt följande:

	Belopp i kr
Balanseras i ny räkning	9 702 626
Summa	**9 702 626**

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter

Finansiella instrument

Kristdemokraternas värdepapperinnehav förvaltas av extern förvaltare. För detta ändamål finns placeringspolicy antagen av partistyrelsen. Värdepappersplaceringar skall ske inom nedanstående ramar i en lågriksportfölj.

Tillgångslag:	Min	Normal	Max
Aktiefondsplaceringar:	0%	15%	25%
Räntebärande placeringar:	75%	85%	100%

Placeringar är endast tillåtna i bankinlåning, räntebärande värdepapper såsom certifikat och obligationer, ränte- och aktiefonder. Extern upplåning i placeringssyfte är ej tillåten.

Ränte- och löptider för placerade medel skall avvägas mot likviditetsprognos och bedömning av möjligheterna att kunna avveckla placeringarna på marknaden om detta skulle visa sig nödvändigt.

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Resultaträkning

Belopp i kr	*Not*	*2022-01-01-2022-12-31*	*2021-01-01-2021-12-31*
Rörelsens intäkter			
Medlemsavgifter		2 679 102	2 621 670
Köpta tjänster av distrikten		13 069 773	12 871 428
Statliga bidrag m.m.	*3*	38 678 735	35 559 916
Övriga intäkter	*4*	22 481 116	3 148 450
Gåvor		888 042	576 908
Summa rörelsens intäkter		77 796 768	54 778 372
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	*5,6*	-52 081 733	-16 928 088
Personalkostnader	*7*	-35 201 930	-33 870 504
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-285 956	-303 905
Övriga rörelsekostnader		-6 238	-300
Summa rörelsens kostnader		-87 575 857	-51 102 797
Rörelseresultat		-9 779 089	3 675 575
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		-369 507	0
Nedskrivning andelar koncernföretag		0	-16 780
Ränteintäkter och liknande resultatposter		123	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		-3 409	-2 325
Summa finansiella poster		-372 793	-19 105
Resultat efter finansiella poster		-10 151 882	3 656 470
Resultat före skatt		-10 151 882	3 656 470
Årets resultat		**-10 151 882**	**3 656 470**

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2022-12-31*	*2021-12-31*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	*8*	384 588	435 958
		384 588	435 958
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	*9*	0	0
Andra långfristiga värdepappersinnehav	*10*	4 000 000	18 500 000
Andra långfristiga fordringar	*11*	351 270	0
		4 351 270	18 500 000
Summa anläggningstillgångar		4 735 858	18 935 958
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Färdiga varor och handelsvaror		636 093	689 914
		636 093	689 914
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		5 002 971	6 010 903
Övriga fordringar		1 328 241	1 137 829
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		647 869	960 306
		6 979 081	8 109 038
Kassa och bank		5 203 705	760 994
Summa omsättningstillgångar		12 818 879	9 559 946
SUMMA TILLGÅNGAR		17 554 737	28 495 904

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2022-12-31*	*2021-12-31*
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		19 854 508	16 198 038
Årets resultat		-10 151 882	3 656 470
Summa eget kapital		9 702 626	19 854 508
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 949 688	2 404 740
Övriga kortfristiga skulder		1 245 076	610 908
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	*12*	4 657 347	5 625 748
		7 852 111	8 641 396
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		17 554 737	28 495 904

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3), redovisningsprinciperna är oförändrade i förhållande till föregående år.

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Kristdemokraterna.
Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor

En transaktion i vilken Kristdemokraterna tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag.

Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Kristdemokraterna uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Kristdemokraterna har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Erhållna gåvor värderas till försikigt uppskattat marknadsvärde och intäktsförs när den sakrättsligt erhållits. Villkorade gåvor som inte använts under året omförs till ändamålsbestämda medel i eget kapital.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som Kristdemokraterna fått eller kommer att få.

Leasing

Alla Kristdemokraternas leasingavtal redovisas som operationella, d.v.s. leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Ersättningar till anställda
Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Finansiella tillgångar och skulder
Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter.

Efter det första redovisningstillfället värderas kortfristiga placeringar enligt lägsta värdets princip, d.v.s. till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta. Fordran på medlemsavgifter tas inte upp som fordran om det inte finns en legal fordran på medlemmen.

Efter första redovisningstillfället värderas långfristiga finansiella tillgångar som inte är räntebärande till anskaffningsvärde (med avdrag för nedskrivning).

Köpta tjänster och vidarefakturering

Partidistrikt och partiavdelningar inhandlar tidvis tjänster från riksorganisationen. En del tjänster köps av riksorganisationen som avser inköp för hela partiorganisationen. Det vidarefaktureras i efterhand till beställande juridisk enhet inom partiet. Intäkter redovisas i takt med att tjänster utförs, till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer erhållas. All vidarefakturering av kostnader bruttoredovisas.

Anläggningstillgångarna
Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningskostnad med avdrag för planmässiga avskrivningar baserad på en bedömning av tillgångarnas ekonomiska livslängd. Datorutrustningar och kontorsmaskiner 3 år.

Varulager
Varulager har värderats enligt lägsta värdets princip, d.v.s. till det lägsta av anskaffningsvärde och nettförsäljningsvärde.
Fordringar är redovisade till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga intäkter

Övriga intäkter avser intäkter som inte är primära i riksorganisationens verksamhet. Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar
Inga betydande uppskattningar eller bedömningar har gjorts under räkenskapsåret.

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Not 3 Statliga bidrag

Statliga bidrag

	2022-01-01-2022-12-31	*2021-01-01-2021-12-31*
Statligt partistöd	13 181 773	13 156 584
Riksdagens partigruppstöd	22 347 025	22 051 600
Bidrag från org. Sveriges kommuner- o regioner	359 187	351 732
Statliga informationsstöd i samband med valet	2 790 750	0
Summa	**38 678 735**	**35 559 916**

Not 4 Övriga intäkter

	2022-01-01-2022-12-31	*2021-01-01-2021-12-31*
Fördelning av kostnader inom rörelsen	19 227 897	757 232
Kursavgifter	2 318 509	1 537 994
Hyresintäkter	578 836	501 451
Fakturerade personalkostnader	0	117 832
Övriga bidrag	108 446	0
Lönebidrag	247 428	232 200
Sjuklöneersättning	0	1 741
Totalt	**22 481 116**	**3 148 450**

Not 5 Externa kostnader

	2022-01-01-2022-12-31	*2021-01-01-2021-12-31*
Bidrag till Kristdemokratiska Ungdomsförbundet	1 200 000	1 200 000
Bidrag till Kristdemokratiska Kvinnoförbundet	300 000	300 000
Bidrag till Kristdemokraterna Seniorförbundet	550 000	520 000
Bidrag till Kristdemokratiska Studentförbundet	70 000	70 000
Projektbidrag i samband med valet	450 000	0
Övriga externa kostnader	49 511 733	14 838 088
Summa	**52 081 733**	**16 928 088**

Projektbidrag i samband med valet fördelades enligt följande: 200 tkr Kvinnoförbundet, 150 tkr Seniorförbundet och 100 tkr KD Norrbotten.

Not 6 Leasing

Riksorganisationen leasar framförallt kontors- och lagerlokaler. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 1 194 233 kr. (Föregående år 1 001 885 kr). Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande.

	2022-01-01-2022-12-31	*2021-01-01-2021-12-31*
Inom ett år	665 785	1 024 628
Mellan ett och fem år	0	523 943
Senare än fem år	0	0
	665 785	1 548 571

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Not 7 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2022-01-01-2022-12-31	*2021-01-01-2021-12-31*
Män	29	29
Kvinnor	16	16
Totalt	**45**	**45**

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	2022-01-01-2022-12-31	*2021-01-01-2021-12-31*
Styrelsen	1 455 685	1 273 123
Löner och andra ersättningar:	22 231 764	21 130 590
Sociala kostnader	8 127 411	7 777 177
Pensionskostnader	2 741 432	2 747 033
Summa	**34 556 292**	**32 927 923**

Kristdemokraterna är anslutna till arbetsgivarorganisationen Idea, arbetsgivareförbundet för ideella organisationer och följer av denna träffade kollektivavtal med arbetstagarorganisationer.

Not 8 Inventarier

	2022-12-31	*2021-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Ingående anskaffningsvärde	1 679 147	1 599 944
-Årets inköp	234 586	151 914
-Försäljningar/utrangeringar	-686 448	-72 711
-Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 227 285	1 679 147
Ackumulerade avskrivningar		
-Ingående avskrivningar enligt plan	-1 243 189	-1 036 808
-Försäljningar/utrangeringar	686 448	97 524
-Årets avskrivningar enligt plan	-285 956	-303 905
	-842 697	-1 243 189
Redovisat värde vid årets slut	**384 588**	**435 958**

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Not 9 Andelar i koncernföretag

	2022-12-31	*2021-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	0	16 780
-Nedskrivning	0	-16 780
Redovisat värde vid årets slut	**0**	**0**

Specifikation av moderföreningens innehav av aktier och andelar i koncernföretag

1678 aktier med ett kvotvärde om 20 kr, utgörande 67,1 % av aktiekapitalet i Samhällsgemenskaps Förlags AB 556203-8694. Bolagets säte är i Stockholm.

Samhällsgemenskaps Förlags AB har upphört med utgivningen av tidningen i Poletik och verksamheten har avvecklats.

Dotterföretag / Org nr / Säte	*Antal andelar*	*i %*	*Redovisat värde*
Samhällsgemenskaps Förlags AB 556203-8694	1 678	67,1	0
			0

Not 10 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2022-12-31	*2021-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	18 500 000	4 000 000
-Tillkommande tillgångar	0	14 500 000
-Avgående tillgångar	-14 500 000	0
Redovisat värde vid årets slut	**4 000 000**	**18 500 000**

Not 11 Andra långfristiga fordringar

	2022-12-31	*2021-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	0	0
-Tillkommande fordringar	351 270	0
Redovisat värde vid årets slut	**351 270**	**0**

Not 12 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2022-12-31	*2021-12-31*
Upplupen semesterlöneskuld inkl soc.avg	2 485 974	3 528 342
Upplupna sociala avgifter, inkl särskild löneskatt	1 721 993	1 849 426
Upplupna löner inkl soc. avg.	0	0
Övriga upplupna kostnader	449 380	247 980
	4 657 347	**5 625 748**

Not 13 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

	2022-12-31	*2021-12-31*
Ställda panter	*Inga*	*Inga*
Ansvarsförbindelser	*Inga*	*Inga*

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Not 14 Rapport om årsbokslutet

Rapport om årsredovisningen enligt Rex-svensk standard för redovisningsuppdrag har upprättats av Srf Auktoriserad Redovisningskonsult:

Henrik Klasa, Ekonomernas Hus i Sverige AB

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Underskrifter

Stockholm den

Ebba Busch Ordförande	Jakob Forssmed 1:e vice ordf.	Bengt Germundsson 2: vice ordf.
Lili André	Yusuf Aydin	Gudrun Brunegård
Andreas Carlson	Hans Eklind	Torsten Elofsson
Ella Kardemark	Sarah Kullgren	Elisabet Lann
Lars O Molin	Mikael Oscarsson	Désirée Pethrus
David Ranstam Lega	Stefan Sarmes	Anders Sellström
Sara Skyttedal	Erik Slottner	

Vår revisionsberättelse har avgivits den

Pernilla Zetterström Varverud Auktoriserad revisor	Kerstin Rossipal	Wimar Sundeen

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

Rapport om årsredovisningen

Rapport om årsredovisningen
Till styrelsen i KRISTDEMOKRATERNA med organisationsnummer 802006-3940

Uppdraget
Jag har biträtt KRISTDEMOKRATERNA med att upprätta årsredovisningen för räkenskapsåret 2022-01-01 - 2022-12-31.
Det är styrelsen som har ansvaret för innehållet och utformningen av årsredovisningen.

Utförande
Jag har utfört mitt arbete enligt Rex - Svensk standard för redovisningsuppdrag. Det innebär att jag har beaktat tillämpliga lagar och normer samt genomfört kontroller och rimlighetsbedömningar av underlag och rapporter för att årsredovisningen ska uppnå en hög kvalitet och utgöra ett bra beslutsunderlag i verksamheten.

Enligt min kännedom innehåller årsredovisningen inte några väsentliga fel eller brister som påverkar företagets redovisade resultat och ställning.

Karlstad 2023-

Henrik Klasa
Srf Auktoriserad redovisningskonsult

BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

SEALED BY Verified BJ7A_PTV3-HKBXCOTKWH

Document history

COMPLETED BY ALL
30.06.2023 15:57

SENT BY OWNER:
Camilla Sehlin • 16.06.2023 13:34

DOCUMENT ID
HkbXCOTKwh

ENVELOPE ID
BJ7A_ptv3-HkbXCOTKwh

DOCUMENT NAME
Årsredovisning 2022 Kristdemokraterna.pdf
14 pages

Activity log

Magdalena Ella Kardemark	**Signed**	**16.06.2023 14:06**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1983/09/30)**
ella.kardemark@kristdemokraterna.se	Authenticated	16.06.2023 14:06	Medium	[redacted]
Carl Robert Mikael Oscarsson	**Signed**	**16.06.2023 14:08**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1967/04/22)**
mikael.oscarsson@kristdemokraterna.se	Authenticated	16.06.2023 14:08	Medium	[redacted]
Hans Johan Junior Eklind	**Signed**	**16.06.2023 14:09**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1966/12/22)**
hans.eklind@kristdemokraterna.se	Authenticated	16.06.2023 14:08	Medium	[redacted]
ANDERS SELLSTRÖM	**Signed**	**16.06.2023 14:31**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1964/03/19)**
anders.sellstrom@kristdemokraterna.se	Authenticated	16.06.2023 14:31	Medium	[redacted]
Erik Mikael Slottner	**Signed**	**16.06.2023 14:39**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1980/04/16)**
erik.slottner@kristdemokraterna.se	Authenticated	16.06.2023 14:38	Medium	[redacted]
SARAH KULLGREN	**Signed**	**16.06.2023 14:47**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1993/11/24)**
sarah.kullgren@kristdemokraterna.se	Authenticated	16.06.2023 14:47	Medium	[redacted]
YUSUF AYDIN	**Signed**	**16.06.2023 18:14**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1982/02/19)**
yusuf.aydin@kristdemokraterna.se	Authenticated	16.06.2023 18:13	Medium	[redacted]
Lars Olov Molin	**Signed**	**17.06.2023 17:42**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1945/10/22)**
lars.o.molin@kristdemokraterna.se	Authenticated	17.06.2023 17:34	Medium	[redacted]
SARA SKYTTEDAL DIHANG	**Signed**	**17.06.2023 19:26**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1986/08/06)**

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant
eIDAS standard
PAdES sealed

sara.skyttedal@kristdemokraterna.se	Authenticated	17.06.2023 19:26	Medium	+46735145614
TORSTEN ELOFSSON	**Signed**	**18.06.2023 09:56**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1950/11/29)**
torsten.elofsson@kristdemokraterna.se	Authenticated	18.06.2023 09:49	Medium	[redacted]
Andreas Thomas Carlson	**Signed**	**18.06.2023 11:41**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1987/02/13)**
andreas.carlson@kristdemokraterna.se	Authenticated	18.06.2023 11:40	Low	[redacted]
BENGT GERMUNDSSON	**Signed**	**18.06.2023 15:42**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1957/05/05)**
bengt.germundsson@kristdemokraterna.se	Authenticated	18.06.2023 15:41	Medium	[redacted]
DÉSIRÉE PETHRUS	**Signed**	**19.06.2023 00:22**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1959/02/19)**
desiree@kristdemokraterna.se	Authenticated	19.06.2023 00:16	Medium	[redacted]
HENRIK KLASA	**Signed**	**19.06.2023 09:07**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1979/09/01)**
henrik.klasa@ekonomernashus.se	Authenticated	19.06.2023 09:06	Low	[redacted]
Lili Helena André	**Signed**	**19.06.2023 10:55**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1970/03/19)**
lili.andre@kristdemokraterna.se	Authenticated	19.06.2023 10:54	Medium	[redacted]
DAVID RANSTAM LEGA	**Signed**	**20.06.2023 21:37**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1973/10/12)**
david.lega@kristdemokraterna.se	Authenticated	20.06.2023 21:37	Low	[redacted]
Jakob Petter Forssmed	**Signed**	**22.06.2023 08:51**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1974/12/28)**
jakob.forssmed@kristdemokraterna.se	Authenticated	22.06.2023 08:50	Low	[redacted]
Elisabet Sara Lann	**Signed**	**22.06.2023 09:22**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1977/02/18)**
elisabet.lann@stadshuset.goteborg.se	Authenticated	22.06.2023 09:21	Medium	[redacted]
GUDRUN BRUNEGÅRD	**Signed**	**23.06.2023 08:06**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1957/11/05)**
gudrun.brunegard@riksdagen.se	Authenticated	23.06.2023 08:02	Medium	[redacted]
Stefan Sarmes	**Signed**	**26.06.2023 11:23**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1998/07/23)**
stefan.sarmes@kdu.se	Authenticated	26.06.2023 11:23	Medium	[redacted]
EBBA-ELISABETH BUSCH	**Signed**	**30.06.2023 09:51**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1987/02/11)**
ebba@kristdemokraterna.se	Authenticated	30.06.2023 09:50	Medium	[redacted]
KERSTIN ROSSIPAL	**Signed**	**30.06.2023 11:17**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1941/10/12)**
kerstin.rossipal@gmail.com	Authenticated	30.06.2023 11:14	Low	[redacted]
WIMAR SUNDEEN	**Signed**	**30.06.2023 11:20**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1948/09/20)**
wimar@sundeen.se	Authenticated	30.06.2023 11:19	Low	[redacted]
Pernilla M Zetterström Varverud	**Signed**	**30.06.2023 15:57**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1970/07/30)**

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant

eIDAS standard

PAdES sealed

pernilla.varverud@se.gt.com	Authenticated	16.06.2023 14:44	Low	[redacted]

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant · eIDAS standard · PAdES sealed

Revisionsberättelse

Till rikstinget i Kristdemokraterna

Org.nr. 802006 - 3940

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kristdemokraterna för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Kristdemokraternas finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att rikstinget fastställer resultaträkningen och balansräkningen för riksorganisationen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till riksorganisationen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Den andra informationen består av Kristdemokraternas verkamhetsberättelse 2022 som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av riksorganisationens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upplösa riksorganisationen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av riksorganisationens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om riksorganisationens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på

upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en riksorganisation inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Kristdemokraternas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Kristdemokraterna för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande riksorganisationens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att rikstinget disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till riksorganisationen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande riksorganisationens vinst eller förlust.

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksorganisationen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av riksorganisationens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksorganisationen, eller att ett förslag till dispositioner av riksorganisationens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av riksorganisationens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för riksorganisationens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande riksorganisationens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Pernilla Zetterström Varverud Auktoriserad revisor	Kerstin Rossipal Förtroendevald revisor	Wimar Sundeen Förtroendevald revisor

BJO7nWnu2-SkFmhW3_h
856

SEALED BY Verified BJO7NWNU2-SKFMHW3_H

Document history

COMPLETED BY ALL:
30.06.2023 15:58

SENT BY OWNER:
Robert Lisborg KD • 30.06.2023 10:02

DOCUMENT ID:
SkFmhW3_h

ENVELOPE ID:
BJO7nWnu2-SkFmhW3_h

DOCUMENT NAME:
Revisionsberättelse Kristdemokraterna 2022.pdf
2 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
WIMAR SUNDEEN	**Signed**	**30.06.2023 11:17**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1948/09/20)**
wimar@sundeen.se	Authenticated	30.06.2023 11:17	Low	IP: 83.187.183.131
KERSTIN ROSSIPAL	**Signed**	**30.06.2023 11:19**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1941/10/12)**
kerstin.rossipal@gmail.com	Authenticated	30.06.2023 11:18	Low	IP: 77.107.43.187
Pernilla M Zetterström Varverud	**Signed**	**30.06.2023 15:58**	**eID**	**Swedish BankID (DOB: 1970/07/30)**
pernilla.varverud@se.gt.com	Authenticated	30.06.2023 15:57	Low	IP: 88.131.44.131

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above.
Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR compliant | eIDAS standard | PAdES sealed